יורה דעה א

הקדמה • שחיטה א • שחיטה ב • שחיטה ג • שחיטה ד • שחיטה ה • טריפות א • טריפות ב • מתנות כהונה א • מתנות כהונה ב • אבר מן החי ב • מתנות כהונה ג • בשר שנתעלם מן העין ב • בשר שנתעלם מו העין ג • חלב ודם א • חלב ודם ב • חלב ודם ג • חלב ודם ד • דם א • מליחה א • סימני בהמה וחיה טהורה א • סימני בהמה וחיה טהורה ד • דברים היוצאים מן החי • דברים היוצאים מן החי א • דברים היוצאים מן החי ב • סימני עוף טהור א' • סימני עוף טהור ב • סימני עוף טהור ג • סימני עוף טהור ד • דגים א • דגים ב • דגים ג • דגים ד • תולעים א • תולעים ב • תולעים ג • תולעים ד • ביצים א • ביצים ב • ביצים ד • ביצים ה • בשר בחלב א • בשר בחלב ב • בשר בחלב ג • בשר בחלב ד • תערובות א • תערובות ב • תערובות ג • תערובות ה • בשר בחלב ה • מאכלי עכו"ם א • מאכלי עכו"ם ב • מאכלי עכו"ם ג • הכשר כלים א • הכשר כלים ב • הכשר כלים ד • נותן טעם לפגם א • נותן טעם לפגם ב • הלכות יין נסך א • הלכות יין נסך ג • הלכות יין נסך ד • עכו"ם • כלי היין א • עבודת אלילים א • עבודת אלילים ב • עבודת אלילים ג • רבית • רבית א • רבית ב • רבית ג • רבית ה • חוקות העכו"ם • חוקות העכו"ם א • חוקות העכו"ם ב • לא ילבש גבר וכו' • מעונן ומנחש • מעונן ומנחש א • מעונן ומנחש ב • מעונן ומנחש ג • קרחה וכתובת קעקע • קרחה וכתובת קעקע ב • קרחה וכתובת קעקע ג • גילוח א • גילוח ב • גילוח ג • גילוח ד • לא ילבש גבר • קרחה ושריטה • נדה ומקוואות • גילוח ה • נדה • לא ילבש גבר וכו' • א • לא ילבש ב • לא ילבש ג • לא ילבש ב • מקוואות א

ליקוטי הלכות יורה דעה חלק א

הקדמה

שחיטה א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

שחיטה ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

אות יב

שחיטה ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

שחיטה ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז

שחיטה ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ

טריפות א

אות א
אות ב

טריפות ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

מתנות כהונה א

אות א
אות ב
אות ג

מתנות כהונה ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

אבר מן החי ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

מתנות כהונה ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

בשר שנתעלם מן העין ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

בשר שנתעלם מו העין ג

אות א
אות ב
אות ג

חלב ודם א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

אות ו

חלב ודם ב

אות א
אות ב
אות ג

חלב ודם ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

חלב ודם ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

דם א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

אות יב

מליחה א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

סימני בהמה וחיה טהורה א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

סימני בהמה וחיה טהורה ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד

אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה

דברים היוצאים מן החי

אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב
אות מג
אות מד
אות מה
אות מו
אות מז
אות מח
אות מט
אות נ
אות נא

דברים היוצאים מן החי א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

דברים היוצאים מן החי ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד

אות ה
אות ו
אות ז

סימני עוף טהור אי

אות א
אות ב
אות ג

סימני עוף טהור ב

אות א
אות ב
אות ג

סימני עוף טהור ג

אות א
אות ב

סימני עוף טהור ד

אות א
אות ב
אות ג

דגים א

אות א
אות ב
אות ג

דגים ב

אות א
אות ב

דגים ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

דגים ד
אות א
אות ב
אות ג

דגים ה
אות א
אות ב
אות ג
אות ד

תולעים א
אות א
אות ב
אות ג

תולעים ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

תולעים ג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד

תולעים ד
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

אות י
אות יא

ביצים א

ביצים ב
אות א
אות ב

ביצים א
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

ביצים ד
אות א

ביצים ה
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

בשר בחלב א
אות א
אות ב
אות בי
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

בשר בחלב ב
אות א

בשר בחלב ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

בשר בחלב ד

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות ב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא

תערובות

אות כב
אות כג

בשר בחלב ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח

תערובות א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג

תערובות ב

אות א
אות ב
אות ג

תערובות ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות י
אות ז
אות ח

תערובות ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

מאכלי עכו״ם א

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

מאכלי עכו״ם ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

אות יא
אות עי
אות יב
אות יג
אות יד

מאכלי עכו״ם ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

הכשר כלים א

אות א
אות ב
אות ג

הכשר כלים ב

אות א
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

הכשר כלים ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

הכשר כלים ד

אות ב
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא
אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא
אות מב
אות מג
אות מד
אות מח
אות מו
אות מז
אות מח
אות מט

אות נ
אות נא

נותן טעם לפגם א
אות א

נותן טעם לפגם ב
אות א

הלכות יין נסך א

הלכות יין נסך ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

הלכות יין נסך ג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

הלכות יין נסך ד
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

אות ח
אות ט

עכו״ים

אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח

כלי היין א

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י

עבודת אלילים א

אות א
אות ג
אות ד
אות ה

אות ו
אות ז

עבודת אלילים ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח

עבודת אלילים ג

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו

רבית

אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כג
אות כד

רבית א

רבית ב

אות א
אות ב

רבית ג

אות א

רבית ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יח
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב
אות כג
אות כד
אות כה
אות כו
אות כז
אות כח
אות כט
אות ל
אות לא

אות לב
אות לג
אות לד
אות לה
אות לו
אות לז
אות לח
אות לט
אות מ
אות מא

חוקות העכו״ם

אות מב
אות מג
אות מד
אות מה

מעונן ומנחש

אות מו
אות מז
אות מח
אות מט
אות נ
אות נא

לא ילבש גבר וכו׳

אות נב

חוקות העכו״ם א

אות א

חוקות העכו״ם ב

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

חוקות העכו״ם ג
אות א
אות ב
אות ג

מעונן ומנחש א
אות א

מעונן ומנחש ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד

מעונן ומנחש ג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

קרחה וכתובת קעקע א
אות א

קרחה וכתובת קעקע ב
אות א

קרחה וכתובת קעקע ג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח
אות יט
אות כ
אות כא
אות כב

גילוח א
אות א

גילוח ב
אות א
אות ב
אות ג

גילוח ג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ט
אות י
אות יא
אות יב
אות יג
אות יד
אות טו
אות טז
אות יז
אות יח

גילוח ד
אות א

אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט

לא ילבש גבר

אות י
אות יא
אות יב
אות יג

קרחה ושריטה

אות יד

נדה ומקוואות

אות טו
אות טז
אות יז
אות יח

גילוח ה

אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה

נדה

אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא

לא ילבש גבר וכו' א

אות א
אות ב
אות ג

לא ילבש ב
אות א

לא ילבש ג
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז

לא ילבש ב
אות א
אות ב
אות ג
אות ד
אות ה
אות ו
אות ז
אות ח
אות ט
אות י
אות יא
אות יב

מקוואות א
אות ב
אות ג
אות ד

ליקוטי הלכות יורה דעה חלק א

הקדמה

אמר המעתיק והמתעסק בספר הקדוש הזה (הוא מאיש תם ירא אלקים מרבים מו״ה ר׳ נחמן טולטשינער תלמיד מובהק למוהרנ״ת זצ״ל) ידידי הקורא אציגה נא לפניך מעט מזעיר מהמאמרי׳ הקדושי׳ אשר בתוך הספר הקדוש הזה ויהי׳ נא המאמרים הק׳ האלו במקום הקדמה הנהוג שיהיה בכל ספרי קודש כי מאדומו״ר מאור עינינו חמדת לבבינו מרן ר׳ נתן זצוק״ל זי״ע לא מצאנו באמתחת כתביו הקדושים שום הקדמה זולת ההקדמה הנדפסת כבר בחיים יותו אצל חלק הראשון מאורח חיים המתחלת מהלכות השכמת הבוקר. והאמנם שמובן שם אשר היא הקדמה כוללת לכל כתביו הק׳. אעפ״כ היה גיעגועי ותשוקתי חזקים שיהיה הקדמה מיוחדב לספר היו״ד הק׳ הזה. אך יראתי לחגור מתני ולאמץ זיו״ד הק׳ הזה. אך יראתי לחגור מתני ולאמץ זרועותי לאחוז בידי עט ססֿפר לכתוב הקדמה על ספר יקר ונחמד מפז ומפנינים כזה פה המפיק מרגליות וכו׳ וכו׳. כי מי אנכי אשר אספר שבחיו ותהלותיו וגודל יקר הערך וגודל עומק נועם אמרותיו הטהורים. ויראתי לנפשי שח״ו לא אפגום בכבודו הזך. ומדי חושבי בזה עזרני השי״ת שעלה בדעתי הלא ידוע אשר כל ענין הקדמה שקדום לכל ספרי קודש הוא בגין להודיע להקורא והרוצה להגות בו קסות דברי הספר ודרכו הק המובא בפנים, לכן אמרתי להקדים לפנים אלו המאמרים המועטים המחזיקים הרבה ותבין ממוצא דבר קושט נועם אמרותיו הנעימים. ואם תטה עיניך ולבך באמת ותרצה לידע נועם עומק כל דבריהם אז תציץ ותביט לפני ולפנים ואז אם לבך ומחשבותיך חושבים והוגים באמת לאמתו על התכלית האחרון אשר יהיה ביום האחרון אשר אז נשוב אל העפר כשהיה והרוח ישיב לצרור בצרור החיים את ה׳ ואתה רוצה באמת להשליך אחר גיווך כל הליצנות וההבלים ולדרוש אחר עצות אמתיים ודיבורים ניחומים להחיות את נפשך לחזק א״ע בה׳ ובתורתו הקדושה בכל עידן ועדנין העוברין על האדם העלוב בזה העולם המר למען יהיה נפשינו לשלל אז ביום האחרטן אז תבין מהמאמרים הקדושים האלו יראת ה׳ לחיים ולשמחה (כמובא להלן בהקדמה אשר יש יראת ה׳ לחיים ולשמחה ויש להיפך חס ושלום) ודעת אלקים תמצא. כן נזכה לזה באמת כרצון יראיו וצדיקיו האמתיים ז״ל זי״ע אכי״ר:

בהלכות בשר בחלב הלכה ה׳ לענין מ״ש על פסוק לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים שהוא בחי׳ עזות דקדושה וכו׳. וזה ענין מ״ש במ״א שזהו בחי׳ מה שדרשו רז״ל על פסוק זה כי כל ביתה לבוש שנים א״ת שנים אלא שניים שכל דברי התורה מלובשים בכפליים, נתן תתן העניק תעניק פתוח תפתח. כל אלו מצילין אותו משלג גיהנם עכ״ל רש״י

ז״ל. היינו בחי׳ עזות ועקשנות דקדושה כמו שהזהיר רבינו ז״ל ואמר שצריך האדם להיות עקשן גדול בעבודת ה׳ כמובא בספריו הק׳. וזה הענין של עקשנות הוא התחזקות נפלא לבלי ליפול בשום אופן בעולם כאשר שמעתי מכמה אנשים כשרים שעיקר התחזקותם היה על ידי זה. וזה כי כל ביתה לבוש שנים דהיינו שניים בחי׳ כפל פתוח תפתח וכו׳ היינו שכל קיום התורה תלויה בזה שיתחזק לשנות ולכפול כל עובדא טובה או לימוד התורה וכו׳ להתחיל להרגיל עצמו שיתחזק בכל פעם לחזור ולעשות אותו הדבר שבקדושה אפי׳ אדף פעמים אפילו אם עובר עליו מה שעובר כי זה עיקר קיום התורה שצריבין להיות עקשן גדול בעבודת ה׳ לעשות הדבר שבקדושה אפילו דרך עקשנות אפילו אלפים פעמים ולבלי להסתכל על שום חלישות הדעת שהבע״ד והס״א והליצנים מחלישין דעתו רק לעשות ולחזור ולעשות הדבר שבקדושה אפי׳ אלף פעמים בבחי׳ כי כל ביתה לבוש שנים נתן תתן פתוח תפתח. ולא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כל התורה יצא שצריבין לכפול הדברים שבקדושה כמה פעמים כי מיעוט רבים שנים. ועל כן שנים מרמזין על ריבוי בלי שיעור וכמו שדרשו רז״ל על פסוק זה נתן תתן אפילו אלף פעמים. וכן בכל התורה כולה וכנ״ל. וזהו עיקר ההתחזקות כנ״ל. וזהו לא תירא לביתה משלג היינו מגיהנם של שלג כנ״ל כי יש גיהנם של אש וגיהנם של שלג כשרז״ל. היינו גיהנם של אש מגיע על שנתחמם לדבר עבירה ר״ל כמובא. אבל גיהנם של שלג הוא על חלישותו אח״כ כשבא לו התעוררות לתשובה כי הכל מלאים חרטות כשארז״ל אבל ע״פ רוב עיקר עיכובו מתשובה הוא מחמת חלישת הדעת שנדמה לו שאין מועיל לו עוד תשובה לריבוי עונותיו העצומים מאד ובפרט אותן שהתחילו כבר להתעורר משינתם להתחין לשוב להש״י ועסקו בתורה ומצות איזה זמן זמנים ואח״כ נפדו מזה והעיקר הוא מחמת חלישות הדעת מחמת שיודע בעצמו שכבר למד תורה ועזה כמה מצות וכו׳ ואף עפי״כ התגבר עליו היצה״ר כ״כ כאשר יודע כל זה האדם בנפשו. ומי שנשאר בזה חס ושלום ומניח ליפול עצמו ע״י הסתות ורעיונים של הס״א כאלה וכאלה הוא נידון על זה בגיהנם של שלג שהוא קרירות עצום ומר שהוא מדה כנגד מגה כי על שנתקרר אח״כ ע״י חדן שת הדעת הנ״ל ע״כ נידון בקרירות של שלג של גיהנם. וזה בחי׳ מה שמובא בדברי רז״ל שיש שדנין אותו בגיהנם חציו של אש וחציר של שלג היינו כנ״ל שדנין אותו על חומום העבירה בגיהנמם של אש חנ״ל. ועל שנתקרר ע״י חלישת הגעת ולא התחזק בתשובה כנ״ל דנין אותו בגיהנם של שלג וקרירות וכנ״ל. ועתה מחובר יפה הפסוק הנ״ל לא תירא לביתה משלג שהוא בחי׳ קרירות כי כל ביתה לבוש שנים בחינת שניים בחי׳ כפל נתן תתן אפי׳ אלף פעמים. וכן בכל התורה והמצות היינו בחי׳ התחזקות ע״י עקשנות עצום לבלי להניח את מקומו רק להתחזק לקיים ולחזור ולקיים לימוד התורה וקיום המצות כל מה שיוכל לחטוף בזה הצל עובר כל ימי חייו אפילו אם יחבור עליו מה ועל ידי זה לע תירא לביתה משלג שהוא קרירות מאחר שלא מניח לקרר עצמו מתורה ומצוות על ידי חלישות וקרירות שהפיל הבע״ד

בדעתו רק התחזק בכל פעם לחטוף איזה טוב ולחזור ולחטוף בבחי' כי כל ביתה לבוש שנים כנ"ל. וע"כ בודאי לא תירא לביתה משלג וכנ"ל:

וז"ש בנחמות של ישעיה הנביא בסד' מ"ב מ"ג שמחזקם מאד להתקרב להשי"ת אחר כל מה שעשו ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר היינו שהשי"ת הרבה לישראל תורה ומצות כשרז"ל על פסוק זה כדי לזכותם לנצח על ידי זה כדי שכל אחד כמו שהוא יוכל לחטוף תמיד איזה טוב תורה ומצוות וכו' וכמבואר בדברינו בזה במ"א. וכתיב אחר כך והוא עם בזוז ושסוי וכו'. היינו שתנצל מגיהנם של אש ומים שהם בחי' חמימות וקרירות כנ"ל. והכל ע"י התחזקות הנ"ל המרומז בפסוק ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדור וכנ"ל:

שייך להלכות כלאי בהמה הלכה ד' המיוסדת על מאמר ב' מליקוטי תנינא המתחלת ימי חנוכה הם ימי הודאה וכו' וזה בחינת שעשוע עוה"ב וכו' וזה בחי' הלכות בבחי' כל השונה הלכות וכו' עיין שם דברים נפלאים ונחמדים ויערב לך לעד. ועל פי הדברים הקדושים האלו מבואר כל הלכה הנ"ל וכל ענין חנוכה עם כל הפרטים הנ"ל של חנוכה. וזאת מבואר בסופה של הלכה הנ"ל וז"ל:

וע"כ מסיימת התורה פ' הנשיאים שהוא פ' חנוכת המזבח בפסוק ובבוא משה אל אוהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו וכו':

כי זה הפסוק הוא כתוב השלישי המכריע בין שני כתובים המכחישים זה את זה כשפרש"י שם והוא מדה אחרונה מי"ג מדות הם בחינת י"ג מדות של רחמים שמשם עיקר הישועה מכל הצרות ושם עיקר התודה וההודאה כנ"ל. וע"כ מסיימין היתג מדות במדה זאת של שני כתובים המכחישים זה את זה וכו' כי זה עיקר התיקון של י"ג מדות התורה שהם בחי' הלכות שהם בחי' י"ג מדות של רחמים שהם בחינת תודה להמשיך כל התיקונים הנאמרים במאמר הנ"ל עד שנזכה לגלות אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות שזהו בחי' שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם כי כל הקשיות והשינויים שיש בתורה וכל המחלוקת דקדושה שיש בין תנאים ואמוראים ובין צדיקים וכשרים אמתיים הכל כדי לגלות שכל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתי. כי כל הפעולות משונות שבכל הבריאה כולם נמשכין מאותיות התורה כידוע וכמו שכל אות יש לו תמונה משונה מחבירו וכל צרופי התיבות משונין כל אחד מחבירו כמו כן נמשכין כל הברואים משונין כל אחד ואי מחבירו. אבל באמ כל אותיות ותיבות ופרשיות וכו' שבתורה שמשונים כ"א מחבירו דייקא על ידם מכירין ויודעין אותו ותי. כי בשביל זה ניתנה התורה כדי להכיר את מי שאמר והיה העולם. כי אורייתא שמא דקב"ה (תי' דף כ"ה) וא"א לדעת מאחדותו הפשוט ית"ש כ"א על ידי התורה הזאת דייקא שנתלבשה באותיות ודיבורים אלו ומחמת שבזה העולם א"א להבין בשלימות דרכי התורה. ע"כ נדמה כמה פעמים שיש איזה שינויים וקשיות בתורה כגון שני כתובים המכחישים

זה את זה שקודם שבא הכתוב השלישיהמכירע נדמה לנו כאלו היה חס ושלום איזה שינוי בתורה. וכן כתוב א׳ אומר שבעת ימים תאכל מצות וכתוב א׳ אומר ששת ימים וכו׳ וכן הרבה וכל זה מחמת מיעוא שכלינו שאין אנו מבינים דרכי התורה על בוריין על כן חמל עלינו השי״ת ומסר לנו דרכי התורה ע״י החכמים לדורזה בי״ג מדות שע״י זה הם מיישבין כל השינויים ומכריעין בין הכתובים המכחישים זא״ז ועל ידי זה נמשך עלינו דעת לידע ולהאמין כמו שהתורה כולה אחד אע״פ שלפי קטנות שכלינו היה לנו כמה קשיות ושינויים בתורה כמו כן כל השינוים שבעולם שהם כל הפעולות משתנות כותם אחד בשרשן כי כולם נמשכין מאחד הפשוט יתברך רק שא״א להבין זאת בשכלינו. וזהו בחינת המחלוקת דקדושה כי הכל בשביל להמתיק הדין בשרשו (כמובא במאמר בקמים עלי מרעים וכו׳ בסי׳ רע״ז) כי ע״י שיש מחלוקת בקדושה בין צדיקים. נמצא שדעתם משונה מאד זה מזה ואעפ״כ בענין יסוד האמונה כולם נכללין בדיעה אחת כי כולם מתכוונים לדמו ואחדותו ית׳ כדי לברר כל ההלכה על בוריין כשרז״ל הרבה מחלוקת בביהמ״ד וכו׳. וע״כ על ידי זה המחלוקת דקדושה על ידי זה דייקא נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות על ידי שדיעות חלוקות ומשונות כאלה כולם נכללין בדיעה אחת בענין יסוד האמונה כי כולם מאמינים בדיעח אחת בה׳ ובמשה עבדו. וכל כוונתם במחלקותם הכל כדי לגלות אחדותו הפשוט בעודסץ כי דעה של זה נואה שההלכה כך ודרך הישר הוא כך אשר על ידו נתגלה אחדותו ית׳, ודעה של זה נוטה לדרך והלכה אחרת ובאמת אלו ואלו דברי אלקים חיים כי כולם נתנו מרועה אחדץ כי על ידיהם דייקא יתגלה אחדותו הפשוט מתוך פעולות משתנות על ידי שדיעות חלוקות כאלו נכללין בתכלית כוונתם בדיעה אחת להכלל באחדותו ית׳ כנ״ל. וז״ש שם במאמר הנ״ל שע״י הלכות שהם בחינת תודה על ידי זה נמשך כל הבחינות המבוארין עד שזוכין לגלות אחדות הפשוט מתוך בעולות משתנות היינו כנ״ל כי ההלהות הוא פסק ההלכה שמתבררת משינוי דיעות שזה אוסר וזה מתיר וכו׳ עד שמבררין ההלכה ע״פ דרכי התורה ואז דייקא נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות כנ״ל:

מהלכות בכות בהמה טהורה הלכה ד׳ שייך לעיל לענין מה שכתבתי שם שצריבין ליזהר מאד שיקבל היראה לחיים ולא למות. כי לפעמים על ידי שהאדם רואה דברי מוסר בספרי יראים או ששומע תוכחה ומוסר מאיזה איש חשוב הוא נופל בדעתו יותר ויותר מחמת ששומע גודל עונש החטא ועד כמה וכמה מגיע הפגם של נדנוד עבירה ואפילו של תאוות שאינם איסור גמור וכו׳ והוא יודע בנפשו שפגם הרבה מאד מכ״ש מי שיודע בנפשו שפגם וחטא בעבירות ממש ר״ל ובפרט שיש אנשים שחטוא הרבה מאד ר״ל ואזי יכול להיות שכל מה שרואים או שומעים מוסר יותר יפלו בדעתם יותר וכנ״ל. וזהו בחי׳ יראהב רעה שצריכין לברוח ממנה מאד כי צריכין לקבל יראת ה׳ רק לחיים ולא למות חס ושלום דהיינו לקרב א״ע להש״י ע״י היראה והמוסר ולא להתרחק חס ושלום. ועתה האיר ה׳ עיני ומצאתי מפורש בפסוק ענין זה (במשלי י״ט) וז״ל הפסוק חדל בני לשמוע מוסר לשגות מאמרי דעת. והמקרא תמוה לכאורה. וע״כ באמת רש״י

ז״ל נדחק בפירושו וכתב מקרא קצר הוא כוכ׳. אבל עתה מבואר היטב פירוש המקרא כפשוטו שהפסוק מזהיר את האדם שימנע ויחדל א״ע מלשמוע מוסר ותוכחה המזיקים לו הגורמים לו לשגות מאמרי דעת דהיינו כנ״ל שע״י המוסר והתוכחה יפול בדעתו יותר עד שח״ו ישגה מאמרי דעת על ידי זה צריך לחדול ולמנוע עצמו מזה כי צריכין לקבל תורה ומוסר רק לחיים ולא למות וכנ״ל׃

וכבר אמרתי בזה דברי צחות סכמה בני הנעורים הרוצים להתקרב להשי״ת וע״פ רוב נופלים בדעתם על ידי ענין הנ״ל מחמת ששוצעים או רואים בספרים קדושים כמה וכמה הם מחמירים מאד על פגם כל שהוא ואמרתי להם תדעו שכל מה שכתוב בספר ח״ח הקדוש ובשאר ספרי מוסר עניני קדושה וטהרה גדולה אין הכוונה שאתם לא תהיו אנשים כשרים רק הכוונה כדי שתהיו אנשים כשרים היינו שכוונתם לקרב ולא לרחק שמזהירים את ישראל שיתרחקו אפי׳ מפגם כל שהוא כי בודאי כך ראוי שיתנהג איש הישראלי לפי עוצם קדושתו בשרשו. אבל אעפ״כ אין כוונתם חס ושלום שמי שלא עמד בזה ופגם מה שפגם חס ושלום שיתרחקו ויפלו בדעתם עוד יותר חס ושלום כי כבר הזהירנו שלמה המע״ה אל תרשע הרבה וכשרז״ל מי שאכל שום וריחו נודף יחור ויעכל שום וכו׳ בתמיה. וכבר מבואר בדברי אדומו״ר ז״ל כמה תורות וכמה שיחות יקרות גדולות ונוראות על זה איל צריך האדם להחיות א״ע ולחזק א״ע בכל עת תמיד יהיה איך שיהיה והכלל שבכל דברי תורה בכל דיבור ודיבור ובכל ענין וענין יש בו בחי׳ צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם בחי׳ זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו׳ ועל כן צריכין ליזהר מאד שלא יקבל היראה והמוסר לרעה חס ושלום רק לטובה שמעוצם היראה יחזק א״ע לקיים דברי רז״ל שהזהירנו להאמין בחסדו וטובו יתברך שאינו נפסק לעולם ולחזק א״ע בכל עת מחדש בכל מה שיוכל כמבואר בדברינו כמה שיחות קדושות ונוראות בענין זה פוק עיין ותשכח אשריך אם תאחז בהם׃

מהלכות ראשית הגז ה״ד המיוסדת ע״פ מה שאלתא בדברי רבינו ז״ל שאפילו כשאדם מושך את עצמו מהרע אל הטוב רק כחוט השערה הוא יקר מאד בעיני הש״י כי מחמת שהאדם בגוף מגושם כל כך בזה העולם הגשמי כ״כ אשר רבו כמו רבו המונעים והמעכבים והמסיתים והבלבולים וכו׳ על כן כל העתקה והעתקה שהאדם ממשיך את עצמו מגשמיותו להשי״ת ולתורתו אפי׳ הוא רק כחוט השערה הוא יקר מאד מאד בעיני השי״ת ובזה ראוי לאדם להחיות א״ע ולשמח א״ע אפי׳ אם הוא כמו שהוא. והביא שם מעזה על זה מהצדיק שנפל עליו עצבות וכבידות גדול מאד מאד וכו׳ שלא היה יכול לשמח א״ע בשום דבר וכו׳ כ״א במה שלא עשני גוי וכו׳ ואז הראו לו שאינו כדאו אלפים ורבבות עולמות כנגד חוט השערה אחת שהאדם נעתק בזה העולם להתקרב להש״י וכו׳ ע״ש כ״ז היטב׃

וזה ששיבח השי״י את כנסת ישראל שערך כעדר העזים שגלשו וכו׳ ופרש״י אף הרקים שבך חביבין עלי וכו׳ וכן פירש לקמן (קפיטיל ו׳) ע״פ שערך כעדר העזים בקטנים ורכים ודקים שבכם יש שבח הרבה. נמצא ששערך מרמז על הגרועים והפחותים שבישראל שגם הם יקרים מאד מאד בעיני השי״י כי מוצא גם בהם שבח הרבה על ידי הנקודות טובות שמוצא בכל אחד ואחד מהם. ועל כן נקראים בשם שערות כי זה עיקר שבחם מה שמוצא בכל אחד מהם בחי׳ שערות קדושות הרבה דהיינו מה שכל אחד מהם מנתק עצמו בכל פעם כחוט השערה להשי״י או לדברים הנוגעים לעבודתו יתברך שזה יקר מאד אצל השי״ת כנ״ל. וזה בחי׳ ציצית שהם בחינת שערות כמובא בחי׳ ויקחני בציצית ראשי היינו כי ציצית הם בחי׳ חוט של חסד שהשי״ת ממשיך עלינו בכל יום שאלו החוטי חסד בחי׳ ציצית נקלעים ונשזרים מהשערות הנ״ל מה שהשי״ת מטה כלפי חסד ומוצא בכל אחד מישראל נקודות טובות שהם בחי׳ שערות כנ״ל ואלו השערות מתקבצין יחד ונקלעים ונשזרים ונעשין בחי׳ חוטי הציצית הקדושים שמאירין על ישראל בכל יום. כי ידוע בכוונות שבחינת ציצית נמשכין מנימין ושערות עליונים מבחינת שערות דעתיק ואו״א שמהם יוצא אור הציצית הקדושים כמבואר בכוונות ציצית ע״ש היינו כנ״ל. כי עתיק הוא בחי׳ חסד עליון ונורא מאד בחי׳ ורב חסד כי שם כולו טוב וחסד ושם שורש כל הי״ג מדות של רחמים שהם תליסר תיקוני דיקנא ששם נמחלין כל העונות ונתהפכין לזכיות. וכל האורות הקדושים הנמשכין משם הכל בבחי׳ נימין ושערות כידוע בכתבי האר״י ז״ל היינו כנ״ל. כי מעוצם החסד והטוב הנפלא שיש שם על ידי זה מסתכל השי״י רק על הטוב שבישראל אפילו בפושעי ישראל הוא מסתכל רק על בחי׳ השערות שנמצא בכל אחד ואחד מה שכל אחד מנתק עצמו לפעמים כחוט השערה מגשמיותו אליו יתי׳ ועל ידי זה מאירין שם אורות גדולים ונוראים שנקראי בחי׳ נימין ושערות בחי׳ ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חיוור ושער רישיה כעמר נקי. ועל ידי בחינת אלו השערות נמתקין כל הדינים ונמחלין כל העונות ונמשכין כל החסדים והטובות על ישראל הכל ע״י בחי׳ שערות עליונים שנמשכין ע״י השערות טובות שמוצא השי״י בכל אחד מישראל אפי׳ בהגרוע שבגרועים ומהם יוצא אור הציצית וכנ״ל. וזה בחי׳ ן המצר קראתי י״ה. ומבואר בכוונות שמצר אותיות צמר בחי׳ שערות שהם בחי׳ תיקוני דיקנא ע״ש היינו כנ״ל ששערות הדיקנא קדישא שהם כל המדות של רחמים נמשכין ע״י בחי׳ מן המצר קראתי י״ה דהיינו ע״י שהאדם מנתק עצמו כחוט השערה מגשמיותו להשי״י דהיינ ו כשהוא במצר גדול והתאוות והס״א מתגברים עליו כמו שמתגברים עד שאין לו דרך לנטות ימין ושמאל בבחי׳ כל רודפיה השיגוה בין המצרים עד שנדמה שאפס תקוה חס ושלום. והוא בעוצם דחקו ומיצר נפשו פונה להשי״ת וצועק אליו יתברך מן המצר בחי׳ מן המצר קראתי י״ה. אע״פ שמה שפונה להשי״ת הוא רק כחוט השערה מוא יקר בעיני השי״ת ונעשה ממצר צמר שהם בחי׳ שערות דדיקנא קדישא ששם כולו רחמים וטוב ששם נתהפך הכל לטובה וזכות כידוע. וזה בחי׳ חוט של צמר בחוה״כ שהיה מלבין העונות של כל השנה כמ״ש

ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו. כי עיקר סליחת העונות ביוה״כ נמשך ע״י בחי׳ זאת על ידי שהשי״ת מוצא בישראל בהחוטאים ר״ל כמה וכמה שערות טובות כנ״ל שעל ידי זה מאירין השערות העליונות שהם בחי׳ ת״ד בחי׳ צמר כנ״ל שעל ידי זה מחילת כל העוונות כנ״ל:

הן המה קצות דרכי הספר הק׳ הזה המחיה נפש כל חי ואם תסיר מתוכך מוטה המחשבות המעקצים הלב מגודל הרוח סערה אשר בעולם מהקטגוריא שבין הת״ח הנתרבה עכשין בעקבות משיחא באחרית הימים האלה בעו״ה. אוי מה היה לנו. ואף על פי כן הבחירה חפשיית ואם תטה אזנך ולבך באמת לאמתו ותבקש באמת להתקרב להש״י ולשמוע לקול תורתו ומצותיו יתברך ותדרוש ותחפש ותבקש באמת אחרי דברי אלקים חיים הן המה דיבורים כשרים חיים וקיימים אשר יצאו מפי הצדיקים קדושי עליון זי״ע להחיות נפש כל חי אשר רק בשביל זה טרחו ויגעו כל ימיהם במסירת נפש ובזיונות ושפיכת דמים בלי שיעור הכל כדי להחיותינו בדבריהם הנעימים ונאמנים לעולמי עד עתה גם עתה. אז תבין באמת שצריכין לאחוז בהספר הק׳ הזה בכל לב ונפש תמיד כי המה יאירו לך בעמקי שאול תחתיות ומתחתיו ויחיו וישיבו נפשך להתרפק ולהתדבק בו יתברך תמיד בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך ובכל מדה ומדה שעובר עליך מכולם תשוב עליו יתי׳ ואז יהיה נפשך לשלל אכי״ר:

שחיטה א

אות א

ע״פ המאמר ויאמר ד׳ אל משה קרא את יהושע וכו׳ עי״ש (סי׳ ו׳) והכלל כי עיקר התשובה כשישמע בזיונו ידום וישתוק. כי קודם התשובה הוא בבחי׳ אחורי פני אהי״ה בגימ׳ ד״ם. ע״כ צריך לסבוך חרפות ובזיונות ושפיכות דמים. והתיקון לזה שיהפוך דם לדום, ואז יקויים דום להי׳ והתחולל לו והוא יפיל לך חללים חללים. היינו שנכנע הדם שבחלל השמאלי וכו׳. וכשרוצה לילך בדרכי התשובה צריך להיות בקי בהלכה בקי ברצוא בקי בשוב בחי׳ עייל ונפיק בחי׳ אם אסק שמים וכו׳ ואציעה

שאול וכו׳. וע״י הדמימה והשתיקה נעשה בחי׳ חיריק בחי׳ והארץ הדם רגלי דא חיריק וכו׳. ונעשה בחי׳ אדם וכו׳. וזה בחי׳ משה ויהושע וכו׳ (ע״ש היטב) :

והנה השחיטה היא להעלות נפש החי המגולגל כידוע והיא בבחי׳ תשובה שצריך להשיב ולהחזיר הנפש לשרשה. כי עיקר התשובה היא השתיקה לדום ולשתוק להמחרפו והמבזהו כנ״ל. והענין כי מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ. וכשאדם עובר עבירה חס ושלום אזי יורד חס ושלום מבחי׳ רוח האדם לבחי׳ רוח הבהמה. וההפרש שבין אדם לבהמה הוא הדיבור כי גדר האדם הוא מדבר. נמצא כשאדם חוטא חס ושלום שאזי הוא יורד לבחי׳ רוח הבהמה חס ושלום, אזי הוא בבחי׳ העדר הדיבור כמו בהמה. וע״כ ענשו ותיקונו הוא על ידי זה בעצמו היינו על ידי דמימה ושתיקה שצריך לסבוך צער השתיקה והדמימה כי במה שפגם יתקן. כי הוא פגם בזה כי ע״י חטאותיו ירד לבהמיות שהוא העדר הדיבור. ע״כ צריך לקבל ענשו לסבול צער השתיקה ועל ידי זה יתוקן ויצטרף ויתקן מה שפגם. ואזי כשנתתקן ע״י שמקיים דום לה׳ כנ״ל אזי נעשה מזה בחי׳ אדם כנ״ל. ואזי חוזר למעלתו לבחי׳ אדם וזהו תיקונו. כי חוזר ועילה מבחי׳ בהמה לבחי׳ אדם :

וזהו בחי׳ השחיטה. כי הנפש שלא זכה לעשות תשובה בחיים. עד שהוכרח להתגלגל בבהמה ממש ע״י שהמשיך עליו רוח הבהמה ע״י חטאותיו כנ״ל. ואזי אוי לאותה בושה אוי לאותה כלימה כשנפש האדם היא מגולגלת בבהמה חס ושלום ר״ל ר״ל. ואזי תיקונו הוא ע״י השחיט׳ כי שפיכות דמים של השחיטה זה בחי׳ שפיכות דמים הנ״ל. ואזי בודאי הנפש היא בבחי׳ דמימה ושתיקה כשה לטבח יובל וגו׳ (ישעי׳ נ״ג). וע״י הסכין של שחיטה הוא מעלה את הנפש לבחי׳ נקודה התחתונה שהיא בחי׳ חיריק בחי׳ והארץ הדם רגלי שזה נעשה ע״י בחי׳ דם לה׳ והתחולל לו. כי החליף הוא בחי׳ חרב לה׳ בחי חרב נוקמת וכו׳ בחי׳ מלכות שהוא בחי׳ נקודה התחתונה בחי׳ יהושעת בחי׳ ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר בחי׳ לבנה כי כל זה היא בחי׳ מלכות, שהוא בחי׳ הסכין של שחיטה כידוע. ואזי כשחוזר ועולה הנפש זה בחי׳ תשובה כנ״ל. ועל ידי התשובה נעשה נקודה העליונה וכו׳ (כמבואר שם ע״ש). ואזי נעשה אדם וחוזר הנפש ועולה מבחי׳ בהמה לבחי׳ אדם וזהו תיקונה כנ״ל. וזה בחי׳ ברכת השחיטה כי עתה חוזרת הנפש לבחי׳ אדם שהוא בחי׳ דיבור כנ״ל :

אות ב

וזה בחי' יציאת מצרים. כי אז הי' הדיבור בגלות כידוע כי אז ירד בחי' הדיבור למיצר הגרון. ועירק הגאולה הי' ע"י בחי' שם אהי"ה כמו שכתוי' אהי"ה שלחני אליכם נמצא שבמצרים היה בחי' אחורי פני אהי"ה בגימ' דם כ"ש ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך. וכשיצאו ממצרים נתגלה שם אהי"ה ונתתקנו הדמים. ואזי עלה הדיבור ממיצר הגרון ואזי נעשו בבחי' אדם וע"כ השחיטה היא במיצר הגרון להעלות הנפש משם. כי לשם ירדה מקודם ועתה מעלין אותה משם ממיצר הגרון כנ"ל. וזה בחי' שהייה שאסורה בשחיטה, זה בחי' כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וכו'. כי כשיצאו ממצרים לא הוט יכולין לשהות ולהתמהמה עוד שם כלל שלא תתגבר הסט"א חס ושלום. כמו כן כשמוציאין הנפש דקדושה מן הבהמה ע"י השחיטה שזה בחי' יציאת מצרים ממש. אסורין לשהות ולהתמהמה כלל שלא תתגבר בתוך כך הסט"א חס ושלום:

אות ג

גם דרסה אסורה. וצריך לשחוט בהולכה והובאה. כי אף על פי שאסורין לשהות ולהתמהמה, אעפי"כ אסור לדחוק את השעה וא"א להוציא בחזקה בפעם אחת את הנפש. רק צריך לילך ולעבור דרך מיצר הגרון להעלות משם כל ניצוצי הנפש כי זה בחי' תשובה כנ"ל. וכשרוצין לעשות תשובה צריך להיות בקי בהלכה בקי ברצוא בקי בשוב, בחי' עייל ונפיק. היינו שמי שרוצה לעשות תשובה א"א לו להתקרב פתאום אל הקדושה עד שיעבור וילך בכל המקומות שהי' תחלה ויצטרף ויתלבן שם, כדי שיעלה משם כל הניצוצות שנפלו על ידו. וזהו בחי' עייל ונפיק וכו' כנ"ל:

וזהו בחי' שצריכה השחיטה להיות בהולכה והובאה, זה בחי' רצוא ושוב. כי אסור לשחוט בדרסה, דהיינו לחתוך הראש בבת אחת ע"י דרסה. כי א"א לדחוק את השעה להוציא את הנפש בבת אחת כנ"ל. רק צריכין לעבור דרך מיצר הגרון בהולכה והובאה בבחי' רצוא ושובת כדי להעלות משם כל ניצוצי הנפש בשלימות ואז השחיטה כשרה:

אות ד

והנה הסכין של שחיטה הוא בחי' חרב להה' בחי' מלכות, בחי' נקטדה התחתונה בחי' פני יהושע כפני לבנה. בחי' ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכו' כנ"ל. וע"כ אסור להיות הסכין פגום שלא יהי' בבחי' פגימת הלבנה שמשם אחיזתם חס ושלום. רק צריך למלאות פגימתו להשחיז הסכין למלאותו שלא יהיה פגום:

ועיקר תיקון הסכין ע"י המוח והדעת. כי עיקר הבדיקה של הסכין ע"י הדעת כמבואר בש"ע בשם רבינו יונה ז"ל הלא תדע וכו' (ע"ש בסימן י"ח). היינו כי הסכין שהוא בח' נקוגה התחתונה בחי' לבנה נתתקן ונתמלא על ידי הדעת שהוא בחי' משה שהוא בחי' נקודה העליונה בחי' חמה בחי' פני משה כפני חמה. ואז כשהסבין בשלימות בלי פגם אזי יכול להעלות את הנפש. כי עיקר התיקון ע"י בחי' מילוי הלבנה כידוע:

אות ה

ע"פ הנ"ל אפשר לתת טעם קצת למ"ש רבינו כו' (סי' רע"ח) שען חליף טוב יכולין לראות כל הכלים של ביהמ"ק וכו' כי החליף הוא בחי' נקודה התחתונה בחי' יהושע, שזה בחי' להכרית זרעו של עמלק (כ"ש שם). ומשה הוא נקודה העליונה בחי' לבנות בית הביורה. וזה ידוע שנקודה העליונה היא מתגלה בנקודה התחתונה, דכל גוונין מתחזיין בה. וע"כ על החליף שהוא בחי' נקודה התחתונה נתגלה בחי' בין הבחירה עם הכלים שזהו בחי' נקודה העליונה כנ"ל:

החליף הוא בחי' להכרית זרעו של עמלק כנ"ל. וע"כ על ידו שוחטין את הבהמה ומכניעין רוח הבהמיות שהוא בחי' עמלק. כי עמלק היה משנה עצמו לבהמה (כשפרש"י בשמואל):

שחיטה ב

אות א

ענין שחיטה ובדיקת הסכין:

כע סגענצ הסכין הוא סארא דמותא כמובא וישראל הם עם קדוש ואסורים לאכול נבילה דהיינו שמתה מעצמה ע"י מלאך המות ושליט עליו סטרא דמותא שזה צחי' פגם הברית, וזה שכתוב לא לאכלו כל נבילה וכו' כי עם קדוש אתה. כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה (ויקרא רבה פ' כ"ד). היינו מחמת שישראל הם עם קדוש בחי' שומרי הברית שזה עיקר קדושת ישראל ע"כ אורים לאכול נבילה שהוא בחי' סטרא דמותא פגם הברית היפך שמירת הברית שמשם החיים (כמובא כבר כ"פ). וכן כשיש פגימה בסכין אזי הפגימה עוקרת הסימנים ואין הבהמה מתה ע"י השחיטה כ"א על ידי עיקור סימנים ע"י הפגימה שהיא סטרא דמותא, ואזי נעשית נבילה ג"כ ואסורה לישראל עם קדוש כנ"ל. כי הבהמה נכשרת לאכילה דווקא ע"י השחיטה בסכין כשר שעל ידי זה נכנע רוח הבהמיות של הבהמה ומעלה הנפש שבחי למדבר. כי הסכין של שחיטה הוא בחי' חרב לה' מלאה דם כ"ש רבינו נ"י (בסי' ל"ז). והוא בחי' שלימות לשון הקודש שהוא בחי' חוה אשה שהוא בחי' החרב הנ"ל דאכלי כולא ושצי כולא שמכלת ומבערת הרע של כל הע' לשונות בחי' פגם הברית רוח הבהמיות. וישראל הדבקים בה לקבלים חיים ממנה כ"ש ואתם הדבקים בד' אלקיכם חיים, שזה בחי' שחיטה כדי להכניע ולשבר הח הבהמיות, הרע של שבעים אומות סטרא דמותא פגם הברית, ולתקן ולהחיות הנפש שבחי, דהיינו להעלותו צ מחי למדבר שזה עיקר חיותו של הנפש שיש שם, שכמעלין אותו לשרשו לבחי' מדבר. כי חרב לה' מלאה דם הנ"ל הוא בחי' שלימות לה"ק שמכניע הרע הכולל של שבעים אומות דהיינו התאוה הכלליות. בבחי' רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם לעשות נקמה בגוים. רוממות אל זה בחי' שלימות לה"ק שהוא בחי' תפלה ובחי' שלימות לה"ק שהוא בחי' פי שנים בחי' שנים מקרא. כמובא במאמר המדבר משלימות לה"ק שמתיקל תפלה לחבקטק (בסי' י"ט). וזהו לעשות נקמה בגוים שעל ידו מכניעין הרע של ע' אומות כנ"ל. ועל כן צריך לבער מהסכין הנ"ל שהוא בחי' חרב לה' הנ"ל כל הפגימות שהם סטרא דמותא פגם הברית שע"י נפגם הסכין חרב לה' הנ"ל. כי זה תלוי בזה, שלימות לה"ק ושמירת הברית. ועל ידי פגם הברית נפגם הדיבור של לה"ק שזה בחי' פגימת הסכין כנ"ל:

אות ב

וזה בחי' י"ב בדיקות הסכין כנגד שנים עשר שבטי י ה שמלכות דקדושה עומדת עליהם שהם בחי' תיקון הברית (כמובא לעיל). וכן יש י"ב תיבות בברכת השחיטה כנגד י"ב שבטי י ה כנ"ל. כי הסכין חרב לה' הנ"ל צריך להיות כולו בדוק יפה ושלם בלי פגם בבחי' כולך יפה רעיתי ומום אין בך. כי הלה"ק שהוא בחי' חוה אשה כנ"ל צריך להיות בשלימות גדול בלי שום פגם ומום כלל. וזה בחי' פגם הסכין כפגם המזבח כשארז"ל, כי הסכין בחי' שלימות להה"ק צריך להיות שלם בלי פגם בבחי' "אבנים "שלימות "תבנה, שמשם אנו למדים פגימת המזבח. וכן הסכין בחי' הדיבור של להה"ק צריך גם כן שלא יהי' נפגם ושיהיה שלם בשלימות המזבח, בבחי' אבנים שלימות תבנה שזה בחי' שלימות הדיבור של להה"ק כמובא בדברי רבינו במ"א (בס' י"ח). כי אבנים הם בחי' אותיות כ"ש בספר יצירה שתי אבנים בונות שני בתים. וצריכים להיות שלימים בלי פגם בחי' שלימות להה"ק הנ"ל. שזה בחי' חרב לה' בחי' סכין של שחוטה כנ"ל. כי המזבח מתקן ג"כ תיקון הברית ע"י הקרבנות שמכניעין רוח הבהמיות (כמו' לעיל) ועל כן פגימת הסכין שוה עם פגימת אבני המזבח כנ"ל. ועל כן "אבנים "שלימות "תבנה ר"ת אשת כ"ש רבינו במ"א (בסי' י"ח) שזה בחי' שלימות להה"ק שהוא בחי' חוה אשה כנ"ל. וע"כ צריך לבדוק הסכין אבישרא ואטיפרא זה בחי' שלימות להה"ק ע"י התרגום (כמובא לעיל כ"פ). כי בישרא הוא בחי' לשון הקודש בחי' חוה אשה כנ"ל בחי' בשר מבשרי כ"ש רבינו שם. וטופרא זה בחי' תרגום שהוא בחי' נוגה. כי הצפרנים הם בחי' כתנות עור שזה בחי' נוגה בחי' חשמל בחי' תרגום כמובא. ועל ידי בישרא וטופרא בחי' שלימות להה"ק ע"י תרגום כנ"ל ע"י זה נבדק ונשלם הסכין שהוא בחי' הדיבור בחי' חרב לה' כנ"ל. כי הם בודקין ומעבירין כל הפגימות מהסכין שהם בחי' סטרא דמותא פגם הברית, שנכנע ונופל ע"י שלימות להה"ק ע"י התרגום (כ"ש שם ע"ש) :

אות ג

וע"כ שיעור פגימה בכל שהוא להחמיר. ועל כל פנים בכחוט השערה בודאי נפגם לכ"ע, זה בחי' צדיקים הקב"ה מדקדק עליהם אפילו כחוט השערה וצדיק הוא מאן דנטיר ברית. ובבחי' שמירת הברית הקב"ה מדקדק אפילו כחוט השערה וצריך לשמור עצמו מפגם כ"ש חס ושלום בבחי' צדיק שהוא בחי' שמורת הברית. כי שמירת הברית הוא תיקון המוח, והמוח צריך לשמור מאד שלא יפגם אפילו כל שהוא כי הוא שורש כל הדברים כנ"ל בהלי' פסח (הלכה א').כי פגם המוח הוא בחי' חמץ בפסח

במשהו ע״ש. וע״כ השיעור עכ״פ כחוט השערה, כי השערות הם מותרי מוחין וכשהמוח נפגם חס ושלום אזי הפגם מגיע בשערות ביותר כי הם גדילים ויוצאים מעכירת המוח. ע״כ צריך לשמור המוח מאד שלא יופגם כלל, באופן שאפילו חוט השערה משערותיו לא יהיה פגום כלל, כי אצל הצדיק שמוחו קדוש אפילו השערות שלו שהם מהותרי מוחין הם ג״כ קדושים. וזה בחי׳ שיעור פגימת הסכין שהוא בחי׳ פגם הברית כנ״ל בכחוט השערה. היינו שלא יופגם אפילו שערה אחת משערותיו בחי׳ מותרי מוחין כנ״ל:

אות ד

וע״כ אין השחיטה כשירה אלא בישראל אבל שחיטת נכרי נבילה אפילו אינו עובד ע״א ואפילו הוא קטן ואפילו אחרים רואין אותו. עי׳ אדרבה העכו״ם מנבל החי בשחיטתו, כי הוא מן הע׳ אומות שהם משוקעים בהרע הכולל הנ״ל, ואין כשר לשחוט כי אם ישראל שהם כולם בחי׳ שומרי הברית, ויש להם כח להכניע רע הכולל של ע׳ אומות כ״ש ועמך ישראל כולם צדיקים:

אות ה

וזשארז״ל שאסור לשחוט כי אם כשמראה סכינו לחכם שהוא יבדוק לו הסכין להשוחט ואח״כ ישחוט כי שלימות להק״ק שהוא בחי׳ חרב להי׳ הנ״ל בחי׳ הסכין כנ״ל א״א לקבלו כי אם מהצדיק וחכם הדור שהוא זוכה לשלימות להק״ק כ״ש שם במאמר הנ״ל. וע״כ צריך לקבל ממנו דוקא הסכין של שחיטה שהוא בחי׳ הדיבור של שלימות להק״ק כנ״ל:

אות ו

[שייך לעיל] וע״כ צריך להיות בקי ויודע ה׳ הלכות שחיטה כנגד ה׳ הדעת שהוא בחי׳ תיקון הברית שע״י בחי׳ השחיטה הכשרה כנ״ל. וזה בחי׳ מומחה ומוחסק שצריך השוחט להיות. היינו מומחה הוא בחי׳ שלימות בה׳ הלכות שחיטה שהוא בחי׳ תיקון הברית הנ״ל כנ״ל. וכן צריך להיות מוחסק שלא יהיה רך לב שלא יתעלף. כי צריך להיות מוחסק שיהיה לו לב חזק ותקיף ללבוש רוח גבורה מאת ה׳ לאחוז חרב לה׳ הנ״ל ללחום מלחמת ה׳ צבאות להכניע רע הכולל רוח הבהמיות ע״י השחיטה כנ״ל. כי תיקון הברית הוא בחי׳ עזות בחי׳ בועז בו עז בו תוקפא כמובא:

אות ז

וזהו שאסור לשחוט קודם שיעברו עליו שמונה ימים אחר שנולד כמו הקרבן שכתוב בו שבעת ימים יהיה תחת אמן ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן וכו׳. כי הקרבנות הם בחי׳ תיקון הברית כי באים להכניע ולהעביר רוח הבהמיות כנ״ל, על כן אינו מרוצה לקרבן עד יום השמיני בבחי׳ מולה שהוא תיקון הברית שמצוותה ביום השמיני. כי עיקר תיקון הברית הוא בבחי׳ יום השמיני שהוא למעלה מהז׳ ימים שהוא בחי׳ הדעת שמשם נמשך עיקר תיקון הברית כמובא. וצריך שיעברו עליו שבעה ימים כדי לצאת מן כח המדמה כח הבהמיות שעיקר אחיזתו בבחי׳ שבעת ימים ע״י אהבת הנפולות כמובא בדברי רבינו (בסי׳ נ״ד). אבל בבחי׳ יום השמיני שהוא בחי׳ מוחין אין לו אחיזה שם. ואז נעשה המילה שהוא הכנעת הבהמיות ותיקון הברית. וכן הקרבן גם כן אינו מרוצה עד יום השמיני כי הוא ג״כ בחי׳ תיקון הברית כנ״ל. וכן השחיטה שהוא ג״כ בחי׳ תיקון הברית בחי׳ קרבן כנ״ל כדי להכניע כח הבהמיות כנ״ל, על כן ג״כ צריך להמתין עד יום השמיני כנ״ל. כ״ש רבינו שם במאמר תפלה לחבקוק, שהכנעת רע הכולל ע״י שלימות לה״ק הוא בחי׳ מילה בחי׳ חשמ״ל ע״ש, שזה בחי׳ השחיטה בסכין הנ״ל בחי׳ חרב פיפיות בחי׳ שלימות לה״ק כנ״ל. נמצא שהוא בבחי׳ מילה על כן צריך להמתין עד יום השמיני כנ״ל:

אות ח

וזה בחי׳ כיסוי דם בעפר. בעפר דייקא שהוא בחי׳ חרב הנ״ל שהוא בחי׳ תפלה בחי׳ מלכות בחי׳ הדיבור של שלימות להק״ק כנ״ל. שכל זה הוא בחי׳ עפר שהוא בחי׳ תפלה בחי׳ חרב הנ״ל כ״ש רבינו נ״י בצ״א (בסי׳ ט׳) בבחי׳ יתן כעפר חרבו, כ״ש רבינו נ״י על ושקל עפרא ומורח וכו׳. עפר הוא בחי׳ מלכות כידוע. ועל כן הכיסוי אף שהוא מצוה בפ״ע הוא גמר השחיטה (כמובא בשו״ע). כי הוא בחי׳ שחיטה ממש והיא גמר השחיטה. כי השחיטה היא בסכין הנ״ל אשר על ידו מכניעין רוח הבהמיות בבחי׳ חרב נוקמת נקם ברית בחי׳ וחרבי תאכל בשר. כי הוא בחי׳ כלה דאכלא כולא ושצי כולא כנ״ל. וע״י השחיטה זו בעצמו בחרב הנ״ל מתקנין ומחיין את הנפש שיש שם בבחי׳ ואתם הדבקים בה׳ אלקיכם חיים וכו׳ כנ״ל. וזה הוא ג״כ בחי׳ כיסוי הדם לתקן מותרי הניצוצות והנפשות שנשארו בהדם עצמו. כי הדם הוא הנפש וכשארז״ל דם שהנפש יוצאה בו וכו׳. ע״כ צריך לכסות אותו בעפר שהוא בחי׳ חרב הנ״ל כדי לכלה הפשע ולהתם החטאת לזכך ולטהר הנפש שיש שם להכניע הרע שסביבו ולכלותו ולבערו על ידי העפר בחי׳ חרב הנ״ל. ולתקן ולהעלות הנפש שיש שם להעלותו לשרשו לחיותו בזה כנ״ל. וע״כ מי ששחט הוא יכסה כי הוא בחי׳ שחיטה ממש וגמרה של השחיטה כנ״ל. ומי שהתחיל במצוה שהתחיל לתקן הנפשות ע״י הסכין של שחיטה כנ״ל, הוא יגמור אותו לכסות הדם בעפר גם כן לתקן מותרי הניצוצות והנפשות כנ״ל. וכל זה נעשה ע״י בחי׳ תיקון הברית כנ״ל שעל ידי זה נעשה השחיטה והכיסוי כנ״ל. ועל כן כשאין שחיטה אין כיסוי דהיינו כשנתנבלה בידו אין הדם טעון כיסוי. כי כשלא תיקנו העיקר ע״י השחיטה שהיא עיקר התיקון ע״כ א״א לתקן עוד המותרי הנפשות שנשארו בדם הנפש ע״י הכיסוי. כי כבר התגברה ושלטה עליהם סטרא דמותא ונעשית נבילה כנ״ל. וא״א לגמור התיקון של הכיסוי כ״א כשכבר נתתקנה כהוגן ע״י השחיטה כנ״ל. נמצא שבחי׳ בוסוי דם נעשה ע״י תיקון הברית כנ״ל:

אות ט

וע״כ צריך ליתן עפר מלמעלה ועפר מלמטה כ״ש וכסהו בעפר ולמדו שיהיה מכוסה בתוך עפר מלמטה ומלמעלה, זה בחי׳ קבורה שהוא ג״כ בשביל תיקון הנפש ולהעלותה ולכלות הזוהמא להכניע הרע הנאחז בו, כ״ש וישוב העפר על הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלקים וכו׳. ועיקר הקבורה הוא בשביל תיקון הברית בבחי׳ כיסוי לכסות בשר ערוה. כי על ידי פגם הברית עיקר אחיזתם בו ומשם באין כל החרפות ובושות (כמובא בדברי רבינו) בבחי׳ כי חרפה הוא לנו. על כן צריך תיכף לכסות על חרפתו לקברו תיכף. כ״ש כי קבור תקברנו ביום ההוא כי לקקת אלקים תלוי,

קללת לשון בזיון וחרפה כשפרש״י היינו שצריך לקברו תיכף כדי לכסות החרפה המכסה על הנפש ע״י פגם הברית כנ״ל. כי גם התחלת הגזירה של מיתה וקבורה בא ע״י פגם הברית כנ״ל. כי גם התחלת הגזירה של מיתה וקבורה בא ע״י פגם הברית. כ״ש כי עפר אתה ואל עפר תשוב, שזה נגזר על חטא אדה״ר שפגם בברית כשרז״ל (סנהדרין ל״ח ע״ב) אדה״ר משוך בערלתו היה כי על ידי זה צריכין דוקא לקבורה כדי לכסות וכו׳ כנ״ל. והיא טובה גדולה ותיקון גדול לכלות הזוהמא ולהעלות הנפש כנ״ל. וזה שמצינו בשם ויפת שבשביל שכיסו ערות אביהם בחי׳ תיקון הברית ע״כ זכו בניהם לקבורה שהוא בחי׳ לכסות וכו׳ כנ״ל. וזהו בחי׳ כיסוי דם בעפר דהיינו בתוך העפר מלמטה ומלמעלה כנ״ל. שהוא בחי׳ תיקון פגם הברית כנ״ל. שמשם באים הנפשות העשוקות שירדו לשם אל תוך החי שנשחט וע״כ צריך כוסוי בחי׳ קבורה כנ״ל לכסות על חרפת הנפש ולתקנו ולהעלותו ולכלות הזוהמא על ידי זה כנ״ל:

אות י

וע״כ אין טעון כיסוי כ״א חיה ועוף. כי שם נאחזים וניצודים ביותר נפשות העשוקות בבחי׳ ציד חיה או עוף כי הם ניצודים תמיד מחמת שהחיות שבהם היא בבחי׳ צידה. כ״ש כצפרים האחוזות בפח וכדגים שנאחזים במצודה שזה קאי על נפשות העשוקות (כ״ש רבינו במ״א בסי״ ל״ז) ע״כ צריך לתקן דם הנפש שלהם ע״י כיסוי:

אות יא

וע״כ החיות ועופות הם קלים בטבעם ויש בהם זריזות וחיות יותר ודעת יותר מן הבהמות. כל זה מחמת שהחיות והעופות הם סמוכים יותר אל גדר האדם ויש בהם ניצוצות וחיות של נפשות אדם יותר מהבהמות וע״כ ע״פ הרוב נמשלם ישראל לחיות יותר מן הבהמות כ״ש (תהלים ס״ח) חיתך ישבו בה וכו׳. וזה בחי׳ (שם ע״ד) אל תתן לחית נפש תורך וכו׳ הבט לברית כנ״ל. שמבקשין שיביט הש״י וישגיח ברחמיו לתקן הברית להציל נפשות הקדושות מן החיות שלא יהיו ניצודים בהם חס ושלום וכן שמם מוכיח עליהם כי אלו נקראו חיה ע״ש החיות המלובש בהם ביותר כנ״ל.

כי עיקר החיות הוא בחי׳ חיות שבא מבחי׳ אדם אבל הבהמות נקראים ע״ש רוח הבהמיות שמתרבה בהם יותר מן החיות וע״כ הקרבנות באין מן הבהמות לבד. כי כל הקרבנות באין בשביל כפרה ולבער הזוהמא מן העולם. וע״כ צריך להביא דוקא מן הבהמה כדי להכניעו כי על ידי סמיכה שסומכין על הקרבן נמשך על הבהמה רוח הטומאה דהיינו כח הבהמיות שנתלבש בו ע״י החטא כמובא. וזה נעשה דייקא ע״י שמתגבר שם בהבהמות רוח הבהמיות מאד ע״כ מושך על עצמו כח הבהמיות מן האדם ביותר. כי כל דבר נמשך לשרשו ואח״כ ע״י הקרבן נכנע ונתבטל רוח הבהמיות כמובא. וע״כ החטאת שהוא בא לכפרה על החטא והוא מכפר יותא מעולה. כי עולה אינה באה כ״א על ההרהור (כשרז״ל מ״ר ויקרא פ׳ ז׳) ע״כ החטאת באה צציץ בהמה שהיא שפלה ותחתונה יותר ממין בהמה של העולה כי חטאת באה נקבה ועולה זכר. כי החטאת צריך לבער רוח הבהמיות ביותר וכנ״ל. וע״כ מחמת שהחיות ועופות מלובש בהן נפשות ביותר. ע״כ גם אחר השחיטה עדיין נשארין נפשות בדם שהנפש יוצאה בו. ע״כ טעונין כיסוי דם בעפר כנ״ל:

אות יב

וזה בחי׳ עפר סוטה שע״י העפר נבדקת כי העפר שהוא בחי׳ חרב נוקמת נקם ברית וכו׳ כנ״ל הוא בודק אותה אם היא טמאה אזי עוקרת ומכלת אותה בבחי׳ דאכלא כולא ושצי כולא אבל אם היא טהורה אזי אדרבא מקבלת חיות וכח מן בחי׳ העפר הנ״ל בבחי׳ ואתם הדבקים בה׳ אלקיכם חיים כולכם היום וכנ״ל:

שחיטה ג

אות א

ע״פ המומר תקעו בספר הראשון (סי׳ י״ד) להמשיך שלום בעולם ע״ש כל המאמר. והכלל שצריכין להעלות הכבוד לשרשו היינו ליראה וכו׳ והעלאת הכבוד הוא ע״י תורת חסד וכו׳ כי ע״י התורה מעוררין שרשי הנשמות שבמחשבה תחילה ועל ידי זה מאירין זה לזה ומעוררין ומתנוצצין נשמות הפושעי ישראל ועל ידי זה נתעוררין לתשובה ועל ידי זה נבראין נשמות הגרים וכו׳ וע״י שבאין הרחוקים מאד ומתקרבים להש״י שהם הבעלי תשובה וגרים על ידי זה נתרומם ונתעלה כבודו יתׄ׳ כי זה עיקר כבודו השרחוקים ותקרבו אליו כו׳ ואין אדם זוכה לתורה אלא ע״י שפלות וכו׳. וכשמחזיר הכבוד לשרשו היינו ליראה כנ״ל. ואז נשלם פגמי היראה ואז זוכה לשלום וכו׳ כי באתרא דאית דחילא תמן שתכח שלימתא. כ״ש כי אין מחסור ליראיו וכו׳ ואז יכול להתפלל כי התפלה במקום קרבן ובקרבן כתיב כל אשר בו מום לא יקרב וכשאין בו מום היינו באתרא דאית דחילא אזי יקרב לעבוד עבודתו תמה וכו׳ (ע״ש כ״ז היטב) ׃

וזה בחי׳ שחיטה כי עיקר השחיטה הוא ע״י בחי׳ יראה שהוא בחי׳ החליף שהוא בחי׳ גבורות בבחי׳ ששים גבורים וכו׳ כולם אחוזי חרב וכו׳ שזהו בחי׳ יראה. כ״ש רבינו ז״ל שם בסוף המאמר על פסוק וגבורתך ידברו שהגבורה בחי׳ יראה. וזה בחי׳ חרב פיפיות היינו החליך של השחיטה. וע״כ צריך שהיהי החליף שלם מכל פגם שלא יהא בו שום חסרון ופגם כלל כי באתרא דאית דחילא תמן תשתכח שלימתא כנ״ל כ״ש כי אין מחסור ליראוי. וע״כ צריך שיהיה החליף שלם בלי שום פגם כדי שיהיה בבחי׳ יראה. שהוא בחי׳ שלמות בלי שום חסרון כי אין מחסור ליראיו כנ״ל כי השחיטה מכשרת הבשר לאכילת ישראל ואכלית ישראל היא במקום קרבן כשרז״ל (ברכות נ״ה) שולחן בכפר כמזבח וע״כ א״א שיוכשר הבשר לאכילה כ״א ע״י בחי׳ יראה שהיא בחי׳ שלימות שזה בחי׳ החליף השלם בלי שום פגם ואז יכולין להכשיר הבשר לאכילת ישראל שהוא בחי׳ קרבן כמבואר במאמר הנ״ל שעיקר בחי׳ קרבן שהוא התפילה היא ע״י היראה שהוא בחי׳ שלימות בלי מום כנ״ל כי כל אשר בו מום לא יקרב כי האכילה הוא במקום קרבן. וע״כ אסור לאכול קודם התפלה שמום לא תאכלו על הדם. לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם. כי אחר שמתפלל על דמו שזה בחי׳ קרבן אז יכול לאכול בקדושה בבחי׳ קרבן ׃

אות ב

נמצא השחליף של השחיטה הוא בחי׳ יראה ובאתר דאית יראה תמן שלימתא וע״כ צריך שיהיה החליף שלם לגמרי בלי שום פגם וכנ״ל וע״כ צריך שיקבל השוחט את החליף השלם מן הת״ח דייקא כשרז״ל

שהשוחט צריך להראות סכינו לחכם וכו׳. כי א״א להשוחט שיזכה לחליף שלם בבחי׳ יראה שלם שעל ידה נשלמין פגמי החליף כנ״ל כ״א ע״ר החכם האמת שעוסק בתורה. וע״י לימוד תורתו בקדושה על ידי זה מעורר שרשי נשמות ישראל וכו׳ ועל ידי זה עושה בעלי תשובה וגרים וכו׳ ועל ידי זה מעלה את הכבוד מזילותא דגלותא ועל ידי זה משלים פגמי היראה וזוכה ליראה בשלימות ומשם נמשך שלימות החליף בלי שום חסרון וסגם חס ושלום כנ״ל. וע״כ מוכרח השוחט שיקבל את החליף השלם לשחוט מן החכם האמת דייקא כי עיקר שלימות החליף שהוא בחי׳ יראה נעשה ע״י העלאת הכבוד שעולה ע״י תורת חסד של החכם האמת וכו׳ כנ״ל וזה בחי׳ וזבחת כאשר צויתיך. כאשר צויתיך דייקא שהוא כלליות התורה והמצוות היינו כפי עסק התורה של החכם האמת כן זוכין לחליף שלם שהוא בחי׳ יראה שעל ידו הזביחה חומשי תורה שהוא כלליות התורה שעל ידי זה עיקר הזביחה ע״י כלליות התורה שכלולה מנשמות ישראל שעל ידי זה עולה הכבוד ונשלם היראה שהוא בחי׳ שלימות החליף בלי פגם כנ״ל וע״כ גם השוחט בעמצו צריך שיהיה לו חלק בתורה. וע״כ שחיטת מומר ועכו״ם נבילה אפי׳ אחרים רואין אותו ששוחט כהוגן ואפי׳ אינו עובד ע״ז. כי גם השחיטה בעמצה היא בבחי׳ הנ״ל, בבחי׳ העלאת הכבוד לשורש היראה שהוא בחי׳ החליף. כי עיקר השחיטה הוא להעלות הנפשות המגולגלות בבהמות וחיות ועופות. ואלו הנפשות הם בחי׳ נפשות ישראל שנפלו ע״י פגמיהם וחטאיהם עד שנתגלגלו בבהמות וכו׳ והם מונחים בזילותא דגלותא בבהנות וכו׳, וע״י השחיטה מעלין אותם משם, וע״כ צריך שיהיה להשוחט חלק בתורה וצריכין להדר מאד אחר שוחט כשר וירא שמים כי כל מה שהוא איש כשר ביותר יש לו חלק בתורה ביותר. כי עיקר השחיטה דהיינו להעלות הנפשות מזילותא דגלותא הוא על ידי התורה כנ״ל, וזשארז״ל כל שישנו בתורת זביחה הוא ראוי לשחוט. בתור׳ זביחה דייקא כי צריך שיהי׳ לו חלק בתורה כדי שיהי׳ לו כח לברר ולהעלוי׳ הנפשו׳ שהוא בחי׳ העלאת הכבוד לשרשו היינו ליראה שהוא בחי׳ החליף השוא בחי׳ יראה בשלימות וכו׳ כנ״ל. וזה בחי׳ מה שצריכין לבדוק את החליף גם לאחר שהחיטה כי ע״י השחיטה ראוי שיהיה נשלם החליף יותר. כי אז עושין הנפשות שהם בחי׳ חלקי הכבוד שעל ידי זה נשלם היראה שהוא בחי׳ החליף. אך אלו הנפשות הנפולות והמגולגלות הם בבחי׳ פל גע (כמבואר במאמר הנ״ל) כי יש להם מניעות רבות וצריך לסבול להם יגיאות רבות קודם שעולין אל הקדושה. כי הבגדים הצואים שהלבישו הם מונעים אותם ומפסיקים בינם לבין הקדושה וכו׳ ע״ש. ובשביל זה מחמירין מאד בשחיטה וכל ספק בשחיטה טרפה כי צריכין יגיעות גדולות להעלות אלו הנשפשות שנתגלגלו בבהמות וכו׳ שזה בחי׳ בדגים צואים שהלבישו עליהם וצריכין להפשיט מהם הבגדים הצואים דהיינו להעלותם ולבררם מגופי הבהמות וכו׳ וצריכין לזה יגיעות רבות כי יש להם מניעות רבות כנ״ל וזה בעצמו בחי׳ שצריכין יגיעה גדולה שתהיה השחיטה בכשרות ראאוי שלא יתגברו המונעים להעלות הנפשות שהם פוסלים את השחיטה חס ושלום. וע״כ כל ספק בשחיטה פסולה וע״כ צריכין לבדוק

החליף אחר השחיטה ואם נמצא בו פגם פסולה כי חיישינן שמא בעור נפגמה. היינו שמא נפגם החליף ע״י עור הבהמה והעוף שהם בחי׳ בגדים צואים שמהם כל המניעות וכו׳ כנ״ל. וע״כ אפילו בעוף חיישינן שמא בעור איפגם אעפ״י שהוא דבר רחוק אף הוא כנ״ל:

אות ג

וע״כ השחיטה במקום הצואר דוקא במקום המשכת הצואר כמבואר בחו״ד, זה בחי׳ ומשכיה דצואריה הנאמר במאמר הנ״ל שהוא מרמז על גדלות בחי׳ ידברו בצואר עתק (כ״ש שם ע״ש) ושם עיקר השחיטה לשחוט ולהכניע בחי׳ משיכת הצואר שהוא בחי׳ גדלות כי עיקר העלאת הנפש הוא ע״י ביטול הגאוה (כ״ש שם במאמר הנ״ל) כי באמת עיקר נפילת הנפש חס ושלום הוא ע״י גדלות שמשם עיקר כל הנפילות כמובא בדברי רבינו ז״ל במ״א שעיקר הנפילה ע״י גדלות כי באמת אין שום נפילה בעולם כלל כי הש״י בכל מקום כי מכה״כ. אך כשיש לו גדלות אז אין אני והוא יכולין לדור וכו׳ (כשארז״ל סוטה ד׳) נמצא שכל הנפילות הם ע״י גדלות. וע״כ אלו הנפשות שנפלו כ״כ עד שנתגלגלו בחי׳ ועיקר נפילתם היה ע״י גדלו כנ״ל. ועיקר תיקון כל הנפשות הוא ע״י ענוה שזה עיקר תחיית המתים ותענוג עוה״ב כמ״ש רבינו ז״ל במ״א (סימן ע״ב בל״ת) בחי׳ הקיצו ורננו שוכני עפר מי שנעשה שכן לעפר בחייו וכו׳ (עיין שם). וע״כ השחיטה שהוא בשביל תיקון ועליית הנפש ע״כ הוא במקום המשכת הצוואר להכניע ולבטל את הגדלות שהיא בחי׳ משכיה דצוואריה וכו׳ כנ״ל:

אות ד

וזה בחינת כסוי דם בעפר זה בחינת שפלות בחינת עפר ואפר, שאמר אברהם אבינו, בחינת שפלות שעל ידי זה זכו ישראל ל׳עפר כסוי׳, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי עקר תקון הנפש על ידי שפלות כנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ שהייה בשחיטה שפסולה. וכן דרסה אסורה. כי השחיטה צריכה שתהיה בשלימות ובזריזות בלי הפסק. כי מחמת שהבגדים צואים שמהם כל המניעות מתגברים ומונעים מאד. ע״כ אסור לעשות שום שהייה והפסק כדי שלא יתגברו המונעים שהם הבגדים צואים חס ושלום כי הם עלולים למנוע ולקלקל כנ״ל. וע״כ צריכה השחיטה שתהיה בזריזות גדול בלי שום שהייה אפילו במשהו. אך אעפ״כ דרסה פסולה כי אע״פ שצריכין להזדרז בשחיטה מאד דהיינו בחי׳ כשרוצין להעלות הנפש להפשיטה מן הבגדים צואים כנ״ל אעפ״כ א״א שתהיה בבחי׳ דרסה כי בהכרח לסבול היגיעות והמניעות לעבור ולילך דרך כל המניעות עד שנפשיט מעליו כל הבגדים הצואים שהם הנונעים וא״א להכניעם בפעם אחד בבחי׳ דרסה (כמבואר מזה במ״א). וזה בחי׳ חלדה שהשחיטה צריכה שתהיה מפורעת ומגולה לגמרי שלא יחליד הסכין תחת העור או בין סימן לסימן שלא יפסיקו הבגדים הצואים למעלה מן הסכין שזהו בחי׳ המונעים והמפסיקים של הבגדים הצואים שהם בחי׳ עור הבהמה כנ״ל כי עיקר השחיטה ע״י בחי׳ היראה כנ״ל והיראה הוא בחי׳ פיתחא עילאה וע״כ צריכין שיהיה פסח השחיטה פתוח לגמרי בלי שום מונע והספק:

אות ו

וזה בחי׳ שחיטת הסימנין ברובן כי הנפשות קודם התיקון הם בבחי׳ פלגא (כמ״ש שם) וע״כ עיקר תיקונם ע״י שעולין אל היראה שהוא בחי׳ שלימות כי עיקר תיקון שלהם להעלותם מבחי׳ פלגא וחסרון לבחי׳ יראה שלם וע״כ השחיטה ברוב הסימנים כי הנפשות הנפולות הם בחי׳ הנפשות העשוקות בתיקלא כידוע והתיקלא הוא בבחי׳ פלגא כי מעורב טוב ורע חציו טוב וכו׳ וזהו בחי׳ תיקלא שעומד על המשקל ואינו נוטה לכאן ולכאן כי חציו טוב וכו׳ והכל הולך אחר המכריע וע״כ האדם נידון אחר רובו כשרז״ל כי תיכף כשמכריע מעט כחוט השערה לכף זכות אזי נכללת בטוב ונעשה כולו טוב. וזה בחי׳ וסביביו נשערה מאד וסביביו זה בחי׳ תיקלא הנ״ל שהוא בחי׳ נוגה כידוע בחי׳ נוגה לו סביב שם הכל תלוי בחוט השערה בחי׳ נשערה מאד כנ״ל וע״כ השחיטה ברובו כי ע״י חוט השערה המשלים את הרוב על ידי זה יוצאין הנפשות מבחי׳ פלגא הנ״ל

מבחי' התיקלא הנ"ל כי נכרעין לכף זכות ע"י הרוב ואז נכללין בסיטרא דטוב בבחי' יראה שלם שהוא בחי' החליף השלם כנ"ל:

אות ז

וע"כ ארז"ל עם הארץ לא אוכל בשר כי א"א לאכול בשר כי אם ע"י עסק התורה שעל ידי זה יכולין להעלות הנפשות מזילותא דגלותא כנ"ל:

שחיטה ד

אות א

ע"פ התורה דרשו ה' ועוזו בסי' ל"ז ע"ש שמדבר שם מענין שחיטה ע"ש באות וא"ו מ"ש שם. וזהו הזהרו בווירידין כר"ע כי הדם הוא הנפש שבא בגלגול וצריך השוחט לכוין להעלות הנפש שבדם גם עיקר חסרון הפרנסה וכו' (ע"ש כל התורה היטב). וכלל התורה שצריך האדם להכניע החומר לגבי הצורה להכניע החומר והגוף שהוא בחי' בהמה בחי' סכלות בחי' חשך בחי' מיתה בחי' שכחה בחי' חכמות חיצוניות ולהגביר ולהעלות הנפש והצורה שהיא בחי' חיים בחי' זכרות בחי' אדם בחי' חכמה בחי' אור בחי' חכמת התורה וכו'. וזה זוכין ע"י תענית שהוא בחי' צדקה ועיקר הוא צדקה של א"י שהוא בחי' הבל פה שאין בו חטא של תינוקות של בית רבן שעיקר המתקת הדין שהוא בחי' חשך ושכחה וסכלות וכו' הוא ע"י הבל פיהם שאין בו חטא וכו' וזה בחי' שחיטה שהוא בחי' התעלות הנפש להכניע רוח הבהמיות בחי' בהמה בחי' הגוף וכו' ולהעלות הנפש שבחי' למדבר שהוא בחי' אדם בחי' תורה וכו' (וע"ש כל זה היטב) וע"ש בסוף מ"ש שם לענין בני ע"ה וכו' וכל התורה שהם מגלים הוא הכל גילוי להשוחט וכו' (ע"ש כל זה היטב):

וזה בחי׳ ה׳ הלכות שחיטה כנגד ה׳ בחי׳ שיש לנפש שהם בחי׳ ה׳ דמים בחי׳ ה׳ אותיות מנצפ״ך כמובא שם בהתורה הנ״ל שכ״ז צריכין לתקן ע״י השחיטה וע״כ הם ה׳ הלכות שחיטה שהיא דרסה וכו׳ כנגד ה׳ בחי׳ שיש לנפש וכו׳ כנ״ל. וכשנזהרין מה׳ דברים הנ״ל המפסידין את השחיטה שהם שהייה דרסה וכו׳ על ידי זה זוכין להעלות הנפש שבחי למדבר שהיא כלולה מה׳ בחי׳ כנ״ל:

אות ב

וזה בחי׳ מה שהשוחט צריך להראות סכינו לחכם כשרז״ל כי עיקר תיקון השחיטה שהוא להעלות הנפש הוא ע״י החכם בתורה דייקא כי הנפש דקדושה הוא בחי׳ חכמת התורה (כמבואר שם בהתורה הנ״ל כ״פ) ע״כ א״א לתקן התיקון של השחיטה כ״א ע״י החכם בחכמת התורה כי א״א להעלות הנפש כ״א ע״י חכמת התורה. וע״כ צריכין לקבל סכין השחיטה מהחכם דייקא כדי שיקבל כח ממנו לתקן התיקון של השחיטה כ״א ע״י החכם בחכמת התורה כי א״א להעלות הנפש כ״א ע״י חכמת התורה. וע״כ צריכין לקבל סכעו השחיטה מהחכם דייקא כדי שיקבל כח ממנו לתקן התיקון של השחיטה שהוא להעלות הנפש שזה א״א כ״א ע״י החכם בחכמת התורה כנ״ל. גם בזה שמראה סכינו לחכם בזה הוא חולק כבוד לחכם וכמבואר בדברי רז״ל שצריך להראות סכינו לחכם שמום כבודו של חכם ועיקר העלאת הנפש הוא ע״י כבוד דקדושה שהוא שורש הכל שורש התורה והנפש וכו׳ כמבואר שם). ע״כ צריך להראות סכינו לחכם משום כבודו של החכם. ואז יש להשוחט חלק בכבוד דקדושה בבחי׳ כי מכבדי אכבד. ועל ידי זה יכול לתקן ולהעלות הנפש שבחי. כי עיקר עליית הנפש הוא ע״י הכבוד דקדושה שהוא שורש כל הנפשות כנ״ל:

וע״כ שחיטת נכרי נבילה אפילו אינו עע״א. כי תוקון השחיטה הוא להעלות הנפש שהוא בחי׳ תורה. ע״כ א״א לעשות ליקון זה אלא ע״י בר ישראל שיש לו חלק בתורה. אבך לא ע״י עכו״ם וכן ישראל מומר וכו׳ מאחר שיצא כבר מן הדת שחיטתו נבילה כי תוקון השחיטה צריך שיהיה ע״י מי שיש לו חלק בתורה דייקא שהוא ישראל כשר שאזי יש לו כח להעלות הנפש שהיא בחי׳ תורה כנ״ל:

אות ג

וזה בחי׳ אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד. כי באמת כל הנפשות שבבהמות וחיות ועופות הם נפשות אדם ממש שנתגלגלו בהם (כמובן בהתורה הנ״ל ובשאר מקומות) וזה עיקר תיקון השחיטה להעלות הנפש שבחי שנתגלגלה וירדה ממעלתה בעונותיה מבחי׳ אדם לבהמה לחזור לתקנה ולהחזירה למעלתה להעלותה מבהמה לאדם. ע״כ צריך השוחט שיהיה איש כשר וירא שמים מאד. ויזהר היטב בנפשו לברך ברכת השחיטה בכוונה גדולה ולהזהר מאד מאד בכל דיני השחיטה כדי שיזכה לתקן את הנפש ולהעלולה למעלתה מבהמה לאדם. וע״כ הם ה׳ הלכות שחיטה כנגד חמשה חומשי תורה שהם כלל כל התורה. כי זאת הבחי׳ של השחיטה הוא כלל כל התורה כולה כי עיקר כלל התורה הוא להעלות הנפש שהוא בחי׳ אדם וכו׳ שזהו בחי׳ שחיטה כנ״ל. ותיקון זה שהוא להעלות ולברר הנפשות מבהמה לאדם וכו׳ שהוא בחי׳ שחיטה בתיקון זה אנו עוסקים כל ימינו בכל יום ויום ובכל דור ודור עד שיבא משחי שאז יושלם הבירור כידוע. כי א״א לתקן ולברר הכל ביום אחד רק בכל יום ויום ובכל דור ודור מבררין בירורים מיוחדים עד שיושלם הבירור בימי משיח (כידוע בכתבי האריז״ל) והכלל כי אין יום דומה לחבירו והשי״ת מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. ובכל יום ויום מתבררין בירורים מיוחדים מה וא״א לתקנם ביום אחר. וכן בכל דור ודור. ובשביל זה מתארך הגלו כ״כ עד שיושלם הבירור (כמבואר כ״ז בספר גילגולים ובשארי כתבי האר״י ז״ל) וע״כ חיוב על כל אדם להוליד בנים כי א״א להשלים הבירור כ״א מדור לדור שכל דור צריך לתקן ולברר בירורים מיוחדים כפי היום וכפי הדור כי כל יום ויום הוא בחי׳ דור מיוחד כמשרז״ל במדרש (קהלת א׳) על פסוק דור הולך ודור בא, אין לך יום שאין מתים בו ששים כבוא ונולדים בו ששים רבוא. נמצא שבכל יום ויום מתחדש דור אחר שהוא ששים רבוא נפשות כי אין דור פחות מס׳ רבוא. וזה שנסמך בקהלת וזרח שהמש ובא השמש דור הולך ודור בא כי כמו שזורח השמש ובא השמש בכל יום ויום כמו כן מתחדש הדור בכל יום ויום שהוא בחי׳ דור הולך ודור בא בכל יום כנ״ל:

וז״ש בק״ש והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ושננתם לבניך שנסמך ושננתם לבניך שנסמך ושננתם לבניך לאשר אנכי מצוך היום כי שניהם אחד, כי אשר אנכי מצוך היום, היום דייקא. זה אזהרה שצריכין להתגבר בכל יום ויום בהתגברות חדש לקיים התורה והמצות כי בכל יום ויום יצרו של אדם מתגבר עליו מחדש ממש מחמת שבכל יום ויום צריכין לברר בירורים חדשים ע״י התורה והעבודה וכנגד כל בירור יש קליפות וסטרין אחרנין הרבה המסבבין אותם כי הנצוצות לקדושה נפלו בעמקי עמקי הקליפו ומחמת שבכל יום ויום צריכין לברר בירורים חדשים מעמקי הקליפות. ע״כ מתגבר ומתגרה הבע״ד על האדם בכל יום מחדש. ועל כן התורה מזהרת אשר אנכי מצוך היום היום דייקא וכמו שדרשו רז״ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. כי בוודאי דברי תורה הם

חדשים ממש בכל יום ויום. כי דברי התורה שהם בחי׳ העלאת הנפשות כנ״ל מתחדשים בכל יום ויום כי בכל יום ויום צריכין לברר בירורים חדשים כנ״ל וע״כ נסמך לזה ושננתם לבניך. דהיינו שצריכין ללמד התורה לבניו כדי לגלות אלקותו ית׳ וקדושת תורתו מדור לדור כדי להשלים הבירור של הניצוצות והנפשות בכל דור ודור השייך להם עד שיבא משחי כנ״ל. וע״כ נסמך לאשר אנכי מצוך היום כי שניהם אחד ממש. כי בירור הניצוצות והנפשות צריכין בכל יום דייקא מחדש וכן בכל דור ודור מחדש כי כל יום הוא בחי׳ דור חדש בחי׳ וזרח השמש ובא השמש דור הולך ודור בא וכו׳ כנ״ל. כי עיקר בירור הניצוצות והנפשות הוא בשביל כבודו ית׳. כי הכבוד שורש הכל. כי הכל נברא בשביל כבודו בגין דישתמודעין ליה כנ״ל וידיעת כבוד אלקותו וגדולתו ית׳ מתגלה בכל יום ויום בהתגלות חדש. בבחי׳ השמים מספרים כבוד אל וכו׳ יום ליום יביע אומר וכו׳. וזה בחי׳ (איוב ל״ב) ימים ודברו כי כל יום ויום יביע ומדבר כבוד אלקותו ית׳ כפי בירור הניצוצות שבאותו היום שזהו בחי׳ חידוש מעשה בראשית שבכל יום כנ״ל:

אות ד

וזהו בחי׳ איסור אותו ואת בנו שלא לשוחטם ביום אחד. כי כמו שבבני אדם צריכין לברר מיום ליום דייקא ומדור לדור קייקא כמו כן בבהמות וחיות וכו׳ צריכין בירורים חדשים בכל יום ובכל דור ודור כי הכל אחד כי גם הנפשות שבחי הם נפשות אדם שנתגלגלו בהם כנ״ל וע״כ גזר גם עליהם הש״י פור ורבו וכו׳. כדי להשלים הבירור בכל יום ובכל דור כנ״ל ועיקר הבירור של נפשות הבהמות הוא ע״י השחיטה כ נ״ל. כי אז דייקא בשעת השחיטה מסתלקת הנפש שבחי ועולה למעלת מחי למדבר כנ״ל. ע״כ צוותה התורה שלא לשחוט אותו ואת בנו ביום אחד כי הבירור של הבהמה בעצמה ע״י השחיטה והבירור של בנה הם שני בירורים מיוחדים שהם בחי׳ ימים מיוחדים כנ״ל ששינוי הדורות הם בחי׳ אחת וע״כ בוודאי אסור לשחטם שניהם ביום אחד כי א״א לברר הבירור של שני דורות ביום אחד. ואם חס ושלום ירצה לברר הבירור של שני דורות מיוחדים ביום אחד. תתגבר הסט״א ביותר מבתחילה מאחר שרוצה לברר שלא בזמנו ע״כ מאחר שעיקר התיקון והבירור של החי הוא ע״י השחיטה. ע״כ אסור לשחוט אותו ואת בנו ביום אחד. כי א״א לברר הבירור של שני דורות מיוחדים ביום אחד כי כל יום ויום הוא בחי׳ דור מויחד כנ״ל:

אות ה

וע״כ עיקר התענית השלם אינו פחות מיום אחד. כמו תענית יוה״כ והתעניתים שגזרו רז״ל שכולם שיעורם יום א׳ וכן כל התעניתים שמקבלים על עצמן לתשובה כולם שיעורם לא פחות מיום א׳ כי עיקר תיקון ועליות הנפש הוא ע״י תענית (כמבואר בהתורה הנ״ל) וע״כ שיעור כל תענית הוא לפחות יום א׳. כי עיקר התיקון הוא בבחי׳ הימים ששם עיקר הפגם והתיקון. כי הימים הם בחי׳ מדות בבחי׳ ומדת ימי מה הוא כ״ש רבינו ז״ל במ״א (בסי׳ ל״ג) ושם בבחי׳ המדות שהם בבחי׳ הימים שם עיקר כל הפגמים והתיקונים כידוע. וע״כ כ״א ואחד כפי פגמיו ע״י עוונותיו כמו כן הוא צריך להתענות לתשובה. (כמובא בספרים) כדי לתקן ולברר פגמי נפשו דבר יום ביומו. וע״כ שיעור התענית אין פחות מיום כי התיקון והבירור הוא בבחי׳ יום כנ״ל:

אות ו

וזהו בחי׳ שקלים שנצטוו בשביל לכפר על עון העגל שכולל כל החטאים כי אז חזרה הזוהמא וכו׳. ונצטוו אחר יוה״כ ליתן שקלים לכפרה כ״ש (שמות ל׳) לכפר על נפשותיכם זה בחי׳ אגרא דתעניתא צדקתא שעיקר התענית הוא הצדקה של א״י שעל ידי זה מעלין הנפש ומכניעין הגוף וכו׳ (כמבואר בהתור׳ הנ״ל) וע״כ אחר יוה״כ שהוא יום תענית הקדוש אח״כ נצטוו על שהקלים שהם נדבת לב בחי׳ צדקה בחי׳ אגרא דתעניתא צדקתא והכל כדי לתקן חטא העגל שכולל כל החטאים כדי להכניע החומר והגוף ולתקן ולהעלות את הנפש בחי׳ לכפר על נפשותיכם. על נפשותיכם דייקא כי השקלים הם בחי׳ צדקה של א״י שהוא בחי׳ הבל פה שאין בו חטא של תינוקות של בית רבן שעיקר התעלות הנפש הוא על ידי זה כנ״ל. כי השקלים היו בשביל נדבת המשכן וזה ידוע שהמשכן היה כדי להמשיך ולגלות קדושת א״י שעיקר קדושתה מביהמ״ק שהוא בחי׳ המשכן כי המשכן וביהמ״ק הם בחי׳ אחת כשרז״ל אשכחן מקדש דאיקרי משכן. ובכל מקום אשר היה חונה שם המשכן היה שם כל הדינים של קדושת הביהמ״ק לענין הרחקת זרים וטמאים וכו׳. כי בהמשכן היה קדושת הביהמ״ק שהוא בחי׳ קדושת א״י שהוא בחי׳ הבל הקדוש של תינוקות של בית רבן שהם מקבלים הבל פיהם הקדוש

מהמשכן מבית ק״ק ששם עמדו הכרובים שהם אנפי זוטרי בחי׳ תינוקות (כמובא בהתורה הנ״ל וכ״ש בהתור׳ אזמר׳ לאלקי בעודי בסימן רפ״ב) שהתינוקות מקבלין הבל פיהם מהמשכן של כל צדיק וצדיק וכו׳ ע״כ ע״י הצדקה של השקלים בשביל המשכן שהוא בחי׳ קדושת א״י בחי׳ הבל פיהם של תינוקות על ידי זה זוכין להכניע החומר והגוף ולהעלות הנפש כנ״ל שהוא תיקון כל החטאים כנ״ל כי כל החטאים נמשכין מזוהמת הגוף שחזרה ע״י עון העגל כידוע:

אות ז

וע״כ עיקר הכנעת המן עמלק היה ע״י השקלים כשרז״ל רשע כבר קדמו שקליהם לשקליך. כי עמלק הוא הסט״א שמתגברת מאד בכל יום ויום מחדש. וכן בכל דור ודור מחדש. כפי הבירורים שצריכין לברר בכל יום ובכל דור מחדש כמו כן את זה לעומת זה מתגבר עמלק בכל יום ובכל דור מחדש. וע״כ מלחמה לה׳ בעמלק מדור דור (שמות י״ז) מדור דור דייקא. כי בכל דור ודור צריך הש״י ללחום עמו מחדש כנ״ל. וע״כ עיקר הכנעת המן עמלק הוא ע״י תענית שע״כ גזרה אסתר תענית כ״ש (אסתר ד׳) וצומו עלי וכתבה זכר התענית לדורות כ״ש (שם ט׳) ודברי מצומות וזעקתם לידע ולהודיע שעיקר הכנעת המן עמלק שהוא הסט״א בכל דור ודור הוא על ידי התענית וכן בימי משה היה הכנעתו ע״י תענית כשרז״ל ומשה אהרן וחור עלו וכו׳ בתענית היו שרויים וע״כ היה עיקר הכנעת המן עמלק ע״י השקלים כי עיקר התענית הוא הצדקה בחי׳ אגרא דתעניתא צדקתא וכנ״ל שזהוא בחי׳ שקלים כנ״ל:

אות ח

וע״כ המן הרשע ימ״ש הפיל פור מיום ליום ומחדש לחדש וכו׳, (שם ג׳) עד שנפל לו הגורל על יום י״ג באדר. כי המן היה חכם להרע ומכשף גדול וידע שהבירורים נעשים בכל יום ויום כפי היום וכפי הדור. וע״כ בחכמתו הרעה הטיל גורלות. כדי לכוין החדש והיום שיוכל להתגבר על ישראל חס ושלום ובודאי גורלו לא היה דבר ריק ובוודאי כוון היטב בגורל היום המיוחד שהיה בלתי אפשר לעמוד כנגדו. אבל הד שי״ת גבור על הכל.

ועשה עמנו נסים ונפלאות גדולות ונוראות ועזר והושיע למרדכי ואסתר בכח הצומות וזעקתם להכניע המן הרשע וכל זרע עמלק באותו היום דייקא. ונתהפך מהיפך אל היפך כ״ש (שם ט׳) ונהפוך הוא ובאמת היה נס נפלא שאין כמוהו שנתהפך הפור והגורל מהיפך אל היפך ממש שדייקא באותו היום נהרגו ונשמדו זרע עמלק וע״כ נקראו הימים האלה פורים ע״ש הפור (שם) כי זה עיקר תוקף הנס הנפלא והנורא הזה. שפורו וגורלו של המן שהיה מכשף מופלג וחכם גדול להרע כזה וכוון מאד מאד בגורלו על אותו היום דייקא אשר באמת היתה עת צרה מאד ולא היה אפשר לעמוד נגדו באותו היום. ע״כ הסכימו עליונים להגזירה חס ושלום. אבל איש בער לא ידע שמאד עמקו מחשבותיו ית׳. ואין שום ייאוש בעולם. כי אעפ״י שבאמת זה היום מסוגל לו לרעתו חס ושלום. וקשה מאד מאד לעמוד נגדו עד שכמעט כמעט היו נאבדין חס ושלום כל שונאי ישראל אעפ״כ אתה מרום לעולם ה׳ ואפי׳ חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים כי ע״י הצום והתענית שגזרו כרדכי ואסתר נתהפך מהיפך אל היפך ונתהפך הגורל והפור להפיל אותו וזרעו ומשפחתו באותו היום דייקא כי זה ידוע שבכל מקום שיש כח להסט״א להתגבר ביותר ויותר בוודאי יש שם קדושה טמונה וצפונה ונסתרת קדושה גבוה מאד מאד. רק שהיא בהעלם ובהסתר גדול מאד צאד עד שנדמה שא״אץ בשום אופן להכניע הסט״א והקליפה הוא. אבל באמת אם תרצה תתגבר עליו. רק שצריכין יגיעה יותר בצום ותענית וצעקה ושועה ותפלה ותחנונים הרבה כמו בימי מרדכי ואסתר. ואז יכולין לזכות שיתהפך הדבר מהיפך אל היפך כמו שהיא אז. שדייקא באותו היום הפילו אותו ונתהפך הפור והגורל מהיפך אל היפך. ע״כ קראו לימים האלה פורים דייקא. וכמו כן הוא בכל דור ודור ובכל יום ויום כ״ש (שם ט׳) והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור וכו׳. והבן מאד דברים אלו למעשה. כי חייך הנצחיים תלוים בזה שתאמין ותדע בכל יום ובכל עת ובכל מקום שיש לך כח עדיין איך שהוא להתגבר על מה שאתה צריך להתגבר באותו היום והמקום דייקא. והשי״ת יעזו ר ויושיע לך אמן׃

אות ט

וזה בחי׳ ח״י טרפות שאסור לאכול הטריפה שאינה חיה. כי הש״י ברא את האדם בגוף ונפש חומר וצורה שהם בחי׳ אדם ובהמה וכו׳ כדי שיהיה לו בחירה כדי ישתגבר להכניע ולשבר הגוף והחומר בחי׳ בהמה ולהעלות הנפש בחי׳ אדם וכו׳ שבשביל זה היה עיקר בריאת האדם כידוע ומשנברא האדם הכל נמסר ביד האדם שהוא דייקא צריך לברר הכל. על

כן א״א להכניע רוח הבהמיות של הבהמה היורדת היא למטה לארץ. כ״א ע״י האדם שהוא דייקא יש לו כח לברר רוח הבהמה ולהעלותה מבהמה לאדם. ע״כ אם הבהמה מתה מאליה בידי שמים היא נבלה ואפי׳ אם היא טריפה שאינה חיה נחשבה כמתה ואסורה באכילה כי הש״י מסר הכל בידינו הבעלי בחירה שאנחנו בני האדם דייקא צריכין להוציא הנפש מהבהמה ע״י השחיטה ואז דייקא כשהשוחט מקיים מצות שחיטה כראוי אז דייקא מבררין הנפש מהבהמה ומעלין אותה מבהמה לאדם מחי למדבר כי רק האדם יש לו זה הכח. כי לכך נברא האדם שיהיה לו מלחמה זאת להכניע הגוף שהוא בחי׳ בהמה כנ״ל. וזה בחי׳ הסכין של שחיטה זה בחי׳ תענית. כי עיקר הכנעת הגוף בחי׳ בהמה הוא ע״י תענית כנ״ל שעל ידי זה עולין מבהמה לאדם ועיקר גדר האדם הוא הדיבור שהאדם יש לו דיבור ובהמה אין לה דיבור בחי׳ נמשל כבהמות נדמו וע״י התענית זוכין לצאת מבהמה לאדם כנ״ל. היינו שזוכין לבחי׳ דיבור שהוא גדר האדם. וזה בחי׳ הסכין של שחיטה. בחי׳ רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. כי השכינה שהיא בחי׳ הדיבור בחי׳ אד׳ שפתי תפתח היא בחי׳ חרב לה׳ (כנ״ל בהתורה הנ״ל) שזהו בחי׳ הסכין של השחיטה (כ״ש שם). נמצא שהסכין של שחיטה שהוא בחי׳ חרב לה׳ זה בחי׳ הדיבור שזהו בחי׳ התענית שעל ידו זוכין לדיבור לצאת מבהמה לאדם שהוא הדיבור כנ״ל כי הגוף והחומר בחי׳ בהמה שם אחוזת היצה״ר והס״מ שהוא בחי׳ עמלק בחי׳ עשו שהוא זוהמת הנחש והוא ממונה על חרב בחי׳ ועל חרבך תחיה ועיקר הכנעתו ע״י תענית שהוא קשה מחרב כ״ש בס׳ הא״ב באות תשובה אות ג׳ התענית קשה מחרב. כי עיקר התענית הוא הצדקה דהיינו צדקה של א״י שהוא בחי׳ הבל שאין בו חטא בחי׳ הבל פיהם של תינוקות של בית רבן כי כל אדם צריך לזכות לזה שיתגבר לשבר החומר והגוף כ״כ ע״י התענית עד שיזכה שישי׳ לו הבל פה שאין בו חטא. כמו תינוקות של בית רבן:

אות י

כי עיקר הכנעת שעו בחי׳ עמלק הוא ע״י קול תינוקות של בית רבן כשרז״ל ע״פ הקול קול יעקב והידים ידי עשו בזמן שהקול קול יעקב שהתינוקו׳ מצפצפין בקולם אין הידים ידי עשו ומשם מבחי׳ זאת צריך השוחט לקבל החרב של השיוטה כמבוא בהתורה הנ״ל שהשוחט צריך שיהיה לו הבל פה שאין בו חטא כמו תינוקות של בית רבן. כי ע״י התענית שעל ידי זה זוכין להבל פה של תינוקות שאין בו חטא משם מקבלין כח להתגבר על עמלק בחרב דייקא בבחי׳ ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב דייקא. כי מיניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא. כי כל כחו הוא חרב

כנ״ל ע״כ ע״י התענית שעל ידי זה מכניעין אותו על ידי זה לוקחין מידו החרב ומכניעין אותו בחרב דייקא. כי אז במלחמת עמלק היו שרויים בתענית כשרז״ל ע״פ ומשה אהרן וחור כוכ׳ בתענית היו שרויים כנ״ל וכן בימי מרדכי גזרו לענית כ״ש ודברי הצומות וכו׳ וכנ״ל כי התענית קשה מחרב כנ״ל כי ע״י התענית מתגברין על הגוף ששם אחיזת עמלק. ולוקחין ממנו החרב ומכניעין אותו בחרב דייקא כמו שהיה בימי מרדכי שנתהפך הדבר שהרגו המן וזע עמלק בחרב והכל בכח התענית בחי׳ וצומו עלי כנ״ל. וזה בחי׳ הסכין של שחיטה שנמשך בשרשו מבחי׳ זאת מבחי׳ הכנעת החומר והגוף בחי׳ בהמה ע״י התענית משם מקבלין הכח של הסכין של שחיטה להכניע על ידו בחי׳ בהמה ולהעלות הנפש מחי למדבר כנ״ל:

אות יא

ובזה תראה נפלאות מה שמצינו שרז״ל למדו בדיקת הסכין מפסוק ושחטתם בזה. כי זה הפסוק נאמר בשאול אחר שהתענו באותו היום (כמבואר שם בענין בשמואל א׳ י״ד) כי עיקר תיקון השחיטה נמשך מבחי׳ תענית כנ״ל:

אות יב

(שייך לעיל). לענין איסור נבילה וטריפה שאינה חיה שנחשבת גם כן כמתה. כי תיקון השחיטה הוא להכניע בחי׳ רוח הבהמיות שהוא בחי׳ סטרא דגופא בחית מיתה וכו׳ וע״כ בהמה שמתה מאליה אסורה. כי שלטה עליה סטרא דמותא שאז מתגבר רוח הבהמיות כי א״א לישראל לאכול מהבהמה כ״א ע״י השחיטה שהוא בחי׳ תענית שעל ידי זה מכניעין רוח הבהמיות בחי׳ מיתה בחי׳ גוף ומעלין הנפש מחי למדבר מבהמה לאדם וכו׳ כנ״ל. כי להכניע ולבטל ס רא דמותא מהבהמה זה א״א כ״א ע״י האדם הבעל בחירה דייקא כנ״ל כי האדם יש לו בחירה. וע״כ יש לו בכחו לבטל בחי׳ סטרא דמותא מעצמו ע״י שיקדש גופו ויכניע הגוף והחומר שהם בחי׳ מיתה לגבי הנפש שהוא בחי׳ חיים וכו׳ כנ״ל. וע״כ התורה והמצות קרויים חיים כמ״ש וחי בהם כי הוא חייך וכו׳. ועל

כן צדיקים אפי׳ במיתתן קרויים חיים כי בטלו מעצמן סטרא דמותא אבל בהמה אין לה בחירה ועיקר תיקונה לבטל ממנה סטרא דמותא שתהיה ראויה לאכילת ישראל הוא ע״י האדם הבעל בחירה דייקא כנ״ל:

אות יג

וזה בחי׳ ד׳ פרשיות שקורין באדר סמוך לפורים ולפסמ כי פורים ופסח הם כלל כל הגאולות כי פסח הוא זכר ליציאת מצרים שכולל כל הגליות כי כל הגליות מכונים בשם מצרים (כמובא במ״א) ונס של פורים גדול עוד יותר כי הוא מפלת המן עמלק שהוא ראשית גוים וכו׳ כידוע. ועיקר הכנעת מצרים ועמלק שהם כלל הסט״א הוא להכניע ולבטם זוהמת הנחש הנאחז בהגוף בחי׳ בהמה שמשם אחיזת הסט״א והקליפות שהם בחי׳ עמלק ומסרים וע״כ הם ד׳ מלכיות שכלולים בעמלק שהוא ראשית גוים כמ״ש רבינו ז״ל במ״א (בסי׳ למ״ד) כי אחיזתם מהרע של הגוף היינו מהרע של הד׳ יסודות וע״כ קורין קודם פסח ופורים הד׳ פרשיות כדך להכניע ולבטל הד׳ מלכיות להכניע ולבטל הרע דבד׳ יסודות שבגוף ע״י קדושת התענית, וע״כ עיקר התחלת הד׳ פרשיות הוא פרשת שקלים שנתנו שקלים לנדבת המשכן שהם צדקה ונדבה שזהו בחי׳ תענית בחי׳ אגרא דתעניתא צדקתא. וע״כ בהמשכן היו מביאין כל הקרבנות שהם בחי׳ הכנעת הוח הבהמיות שעל ידי זה נתתקנין כל החטאים שנמשכין מבחי׳ בהמיות בחי׳ גוף בחי׳ חשך בחי׳ מיתה וכו׳ כנ״ל. כי הכל נכנע ונתבטל ע״י בחי׳ המשכן שבא מנדברות ישראל בחי׳ צדקה והתנדבו אחר התענית של יוה״כ כנ״ל בחי׳ אגרא דתעניתא צדקתא שעל ידי זה עיקר הכנעת הגוף בחי׳ בהמה בחית מיתה וכו׳ הנ״ל. וז״ש בשקלים ולא יהיה בהם נגף כי נתבטל סטרא דמותא שהוא בחי׳ גוף וכו׳ כנ״ל:

ואח״כ קורין פרשת זכור מחיית לעמלק. כי עמלק הוא זוהמת הנחש סטרא דמותא בחי׳ גוף בחי׳ בהמה כנ״ל וע״כ היו משנין עמצן לבהמה כמשרז״ל. וצריכין להכניעו ע״י השקלים שהם בחי׳ צדקה בחי׳ תענית כשרז״ל כבר קדמו שקליהם לשקליך וכנ״ל. וע״כ גזרו תענית בימי מרדכי ואסתר, וכן בימי משה היו שרויים בתענית במלחמת עמלק כי עיקר הכנעתו ע״י התענית כנ״ל. וזה זכור את אשר עשה לך עמלק, זכור דייקא להגביר הזכרון על השכחה כי זכרון ושכחה הם עחי׳ נפש וגוף חיים ומיתה אדם ובהמה אור וחושך וכו׳ כנ״ל בהתו׳ הנ״ל:

אח״כ קטרין פרשת פרה שמטהרת מטומאת מת להכניע סטרא דמותא שהוא בחי׳ גוף בחי׳ בהמה וכו׳ כנ״ל:

וארי"כ קורין פרשת החודש שהוא מצות קידוש החודש לעבר שנים ולקבוע חדשים להשוות שנות החמה עם הלבכה שהוא בחי' מילוי פגימת הלבנה. ואז יתבטל החשך כי עיקר החשך של לילה הוא מחמת פגימת הלבנה. אבל לעתיד כשיתמלא פגימת הלבנה ותבטל החשך כמ"ש לא יבא עוד שמשך וירחך לא יאסף וכו'. נמצא עשל ידי פ' החודש בחי' מצות קידוש החדש מכניעין ומבטלין החשך שהוא בחי' גוף עחי' בהמה וכו'. נמצא שכל הד' פרשיות הם להכניע הרע שבד' יסודות שהם בחי' מיתה וחשך בהמה גוף שכחה וכו' ולהגביר הנפש בחי' אדם בחי' אור בחי' חיים וכו'. וכל זה י"ע התענית שהוא בחי' צדקה שהוא בחי' השקלים של נדבת המשכן שנצטוו אחר יוה"כ שמשם עיקר הנס של פורים להכניע המן עמלק כנ"ל וע"כ מתחילין מפ' שקלים. וזה שמובא בזוה"ק שפורים הוא בחי' יום כפורים, כי הנס של פורים להכניע עמלק שהוא זוהמת ותאות הגוף הוא על ידי התענית כנ"ל שהוא בחי' יום צום הכפורים. כי קדושת כל התעניתים מקבלין מהתענית של יום הכפורים כי עיקר הכנעת הד' יסודות שבגוף להעלותם מבהמה לאדם הוא ע"י תענית כנ"ל:

אות יד

וע"כ כל קדושת המשכן והבהמ"ק היה מבחי' התענית של יוה"כ. כי רק ביום התענית הקדוש הזה ביום צום הכפורים נכנס הכה"ג לפני ולפנים שהוא הקדושה העליונה מכל העשר קדושות, ומשם נמשכין כן הקדושות כי שם בין הבדים היה עיקר השראת השכינה שהוא שורש כל הקדושות כמ"ש כי אני ד' מקדשכם. כי עיקר כל הקדושות שהי' במשכן ובהמ"ק הי' להכניע ולבטל זוהמת הנחש שהוא בחי' בהמה בחי' גוף וכו' כנ"ל כי עיקר המשכן והבהמ"ק נבנה להביא שם כל הקרבנות שהם של בהמות ועופות להכניע רוח הבהמיות שהוא בחי' גוף וכו' שעל ידי זה נתכפרין כל החטאים שבאין משם. הן החטאים של כ"א ואחד, הן חטא אדה"ר ומעשה העגל שהמשכן והבהמ"ק מכפר עליהם כידוע שכולם נמשכין מזוהמת הנחש שנאחז בבחי' גוף בחי' בהמה בחי' מיתה וכו'. ועל כן כל חר המשכן והבהמ"ק לתקן ולכפר על כל זה היה נמשך מק"ק שלא נכנס לשם אדם כ"א כה"ג ביום צום הכפורים שהוא יום התענית. כי זאת הקדושה להכניע הגוף בחי' בהמה וכו' א"א להמשיך כ"א ע"י התענית שהוא בחי' הבל פה שאין בו חטא שהוא הבל פיהם של תינוקות וכו' כנ"ל. כי התינוקות מקבלין הבל פיהם מהמשכן ובהמ"ק (כמובא במ"א בהתו' אזמרה לאלקי בעודי בסי' רפ"ב). ועיקר מקבלין מבית קדשי קדשים מבין הכרובים, כי כרובים אנפי זוטרי בחי' תינוקות של בית רבן כי משם הם מקבלין הבל פיהם הקדוש, ולשם נכנס הכה"ג ביום צום הכפורים

לכפר על כל ישראל להכניע בחי׳ גֵּן בחי׳ בהמה וכו׳ ולהעלות הנפש וכו׳ ע״י התענית של יום הכפורים שהוא שורש כל התעניתים כי משם מבין הכרובים ממשיכין הבל פיהם הקדוש של תינוקות שאין בו חטא ע״י התענית שעל ידי זה נכנע הגוף והחומר בחי׳ בהמה וכו׳ ונמתקין כל הדינים ונתכפרין כל העונות ונתעלה הנפש וכות שהוא בחי׳ תורה כנ״ל. אמן ואמן :

אות טו

וזה בחי׳ מתנות כהונה שצריכין ליתן מהבהמה לכהן כי המתנות שנותנין לכהן מזובחי הזבח זהו בחי׳ צדקה של א״י שהוא בחי׳ תענית שעל ידו עיקר הכנעת החומר והגוף בחי׳ בהמה ועליית הנפש וכו׳ בחי׳ אדם כנ״ל. כי הכהן הוא בבחי׳ קדוקת א״י כי עבודת הכהן הוא בביהמ״ק בקרבנות שמשם עיקר קדושת א״י (כמובא כבר כ״פ). וע״כ המתנות שנותנין ישראל לכהן להחזיק אותו כדי שיוכל לעבוד עבודתו בבהמ״ק כמבואר בתורה בכמה פסוקים. זהו בחי׳ צדקה של ארץ ישראל שקדושתה נמשכת מבהמ״ק שהוא בחי׳ קדושת הכהן כנ״ל. וע״כ צריכין ליתן מבהמה מתנות כהונה שהוא בחי׳ צדקה של א״י. כי צדקה של א״י הוא בחי׳ תענית שעל ידי זה עיקר עליית הנפש וכו׳ מבהמה לאדם (כנ״ל בהתורה הנ״ל). וע״כ נותנין לכהן הזרוע והלחיים והקיבה. ואיתא בדרז״ל שהזרוע כנגד ויקח רומח וכו׳. נמצאר שכל אלו המתנות לכהן הם בזכות פינחס שקינא על מעשה זמרי. כי פינחס קנא קנאת ה׳ צבאות כנגד בלעם הרשע. כי מעשה זמרי עם בנות מואב היה בדבר בלעם כמו שכתוב הן הנה היו בדבר בלעם וכו׳. ובלעם הוא בחי׳ עמלק. כי הם משולבים באותיותיהם (כמובא בספרים). כי בלעם ועמלק הם הם עיקר זוהמת הנחש שהוא תאות הגוף והחומר תאוות היצר הרע שעיקר התגברותם הוא בתאוות ניאוף כמ״ש בזוה״ק ומובא בספרי רבינו ז״ל עיקרא דיצרא בישא לגלאה עריין והביא עיקרא דמסאבותא. ועיקר המלחמה שבין הנפש והגוף הוא בתאוה זאת כי הברית קודש הוא צנור שדרך שם יוצאין כל הנפשות כי עיקר ההולדה על ידו. ומי שזוכה להתקדש בזווגו כראוי, אזי מוליד הולדה קדושה באופן שתתגבר הנפש על הגוף וכן להיפך חס ושלום וע״כ שם עיקר המלחמה כידוע. וע״כ פינחס שקינא על מעשה זמרי והכניע תאוות ניאוף שהוא בחי׳ זוהמת בלעם עמלק וקינא קנאת הברית והכניע החומר והגוף בחי׳ בהמה והגביר והעלה הנפש בחי׳ אדם שעיקר עלייתא ע״י קדושת הברית כנ״ל. ע״כ זכה פינחס שאחיו ובניו הכהנים יזכו בזרוע ולחיים וקיבה מאת זובחי הזבח כנגד ויקח רומח וכו׳ וכנגד ויעמוד פינחס ויפלל וכו׳. כי כל קנאת פינחס

להכניע זוהמת בלעם עמלק הוא בחי' הכנעת החומר בחי' בהמה וכו'. וע"כ זובחי הזבח שצריכין להכניע בחי' בהמיות בחי' החומר וכו' ולהעלות הנפש מחי למדבר ע"כ צריכין ליתן מתנות לכהן זרוע ולחיים וקיבה כנגד מעשה פינחס כדי להמשיך קדושת פינחס שזכה להכניע זוהמת החומר שהוא זוהמת בלעם וכו' ולהעלות הנפק וכו' כנ"ל שזה עיקר התיקון של הבהמה כנ"ל שצריכין זובחי הזבח שהם השוחטים לתקן כנ"ל. וע"כ צריכים כיתן המתנות זרוע ולחיים וכו' כנגד מעשה פינחס דייקא כנ"ל:

אות טז

גם זרוע ולחיים וקיבה שהם בחי' צדקה של א"י הם בבחי' תענית שעל ידו עולה הנפש מחי למדבר כנ"ל. כך זאת הנפש שבחי היא נפש מגולגלת של אדם ממש שהיה לו כלי הדיבור ובעוונותיו ירדה מבחי' מדבר לבחי' חי. וע"כ צריכין ליתן הזרוע והלחיים לכהן שהם בחי' כלי הדבור אצל האדם כי בהלחייט של אדם קבועים כל הה' מוצאות הפה. וזה שדקדקו רז"ל ואמרו שבריכין ליתן הלחיים עם הלשון שביניהם. עם הלשון דייקא כי עיקר הכוונה לתקן הלשון והדיבור להעלות הנפש שנפלה לבהמיות להעדר הדיבור להעלותה לבחי' אדם שהוא בחי' מדבר כנ"ל. וזרוע זה בחי' שורש הדיבור כי שורש הדיבכור נמשך מה' אצבעות שבזרוע שמאל ואעפ"י שבבהמה צריכין ליתן זרוע ימין לייקא אך זה ידוע שכלליות המדריגה התחתונה כנגד העליונה הוא בבחי' שמאל של המדריגה העליונה. מכל שכן בהמה כנגד אדם שכל בחי' בהמה אפילו הימין שלה הוא רחוק עדיין משמאל האדם. והלוואי שנוכל להעלות מזרוע ימין של בהמה לזרוע שמאל של האדם שהוא שורש הדיבור כנ"ל. והקיבה זה עיקר הכלי המבשל והמקבל את המאכלים שאוכלים. וע"כ ע"י שנותנין קיבה של בהמה להכהן, זהו בחי' תענית שהוא בחי' צדקה כי עיקר התענית הוא להכניע ולשבר תאוות אכילה שעל ידה חיות האדם כי חיות כל הנפשות הוא ע"י האכילה. כ"ש בברכה אחרונה על כל מה שבראות סהחיות בהט נפש כל חי וכו'. וע"כ שם עיקר הבירור מבהמי' לאדם. וע"כ כשרוצין להכניע הגוף ולהעלו' הנפש מבהמה לאדם צריכין לתענית לשבר תאוות אכילה שהוא חיות הנפש לשבר תאותו הגשמיו' כדי שיזכה על ידי זה להעלו' הנפש שהוא החיות מבהמה לאדם. וע"כ עיקר התענית היא הצדקה עחי' אגרא דתעניתא צדקתא (כנ"ל בהתו' הנ"ל). כי באמת מאל אדם יקר מאד, היינו כשאוכלין כמו אדם ולא כמו בהמה דהיינו שאוכלין בקדושת איש הישראלי שנקרא אדם אזי בוודאי אכילתו יקרה מאד. כי דייקא ע"י אכילתו נתעלה נפשו בבחי' לצדיק אוכל לשובע נפשו ואזי

זוכה ע״י אכילתו דייקא להעלות הנפש בחי׳ אדם. ולהכניע הגוף בחי׳ בהמה וכו׳. אבל מי שלא זכה עדיין לזה ואין אכילתו בבחי׳ מאכל אדם ואזי הגוף והחומר בתקפו חס ושלום אזי הוא צריך לתענית. ועיקר התענית הוא מצדקה דהיינו שצריך להתענות לשבר תאוות אכילה תואאת הגוף, וע״י הצדקה שנותן לעני הגון בפרט צדקה של א״י ומחיה נפשות עניים של א״י, על ידי זה נתעלה הנפש ע״י שנותן חלק אכילתו שהיה צריך לאכול ביום התענית הוא נותן זאת להעני להחיות נפש העני כמובא בספרים שכך צריכין לנהוג ביום התענות, נמצ א שעיקר התענית הוא לכהניע תאוות אכילה וליקח חלק אכילתו ליתן לעני הגון שעל ידי זה מכניע החומר ומעלה הנפש מחי למדבר מבהמה לאדם כנ״ל. וזה בחי׳ נתינת הקיבה לכהן שהוא עיקר הכלי של האכילה. וע״י שנותן הקיבה שהוא כלי המאכל של הבהמה לכהן שהוא בחי׳ צדקה של א״י בזה ממשיך קדושת התענית שהוא בחי׳ זו ממש שהוא מכניע מאכל בהמה שהוא תאוות אכילה. ומעלה האכילה לקדושה ע״י צדקה של א״י שהיא בחי׳ התעלות הנפש כנ״ל:

[שייך לעיל]

אות יז

וע״כ עשה המן עץ גבוה חמשים אמה. כי חשב להתגבר כנגד קדושת יוה״כ שהוא יום התענית שהוא בסוד יובל הגדול שהוא שנת החמשים שעיקר קדושתו ביום כפורים. והוא סוד עוה״ב שאז יתקע בשופר גדול. שכל זה הוא בחי׳ תשובה בחי׳ תענית שעל ידי זה מכניעין החומר וכו׳. והמן רצה להתגבר כנגד כ״ז וע״כ הפיל פור הוא הגורל להתגבר חס ושלום כנגד הגורל של יוכ״כ כ״ש ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל א׳ לה׳ וכו׳. אבל הש״י ברחמיו נתן כח לישראל שיתגברו עליו בכח קדושת התעניות שהתענו כ״ש ודברי הצומות וזעקתם וכו׳ כנ״ל. כי ע״י התענית מכניעין החומר וכו׳ שהוא בחי׳ זוהמת המן עמלק ומעלין הנפש וכו׳. וע״כ נתלה דייקא על זה העץ הגבוה חמשים אמה כי מפלתו היתה משם דייקא ע״י שזכו להתענות עד שהמשיכו ע״י התעניתים קדושת יוה״כ בחי׳ יובל בחי׳ שנת החמשים שנה. ועל ידי זה נפל הוא וזרעו ותלו אותו ובניו על העץ הזה דייקא ופור המן נהפך לפורינו. וע״כ קראו לימים האלה פורים דייקא ע״ש הפור כי נתהפך הגורל עליו כי ע״י התעניתים המשיכו קדושת יוה״כ קדושת הגורל של יוה״כ כי עיקר הכנעתם היה ע״י התענית וכו׳ כנ״ל. וזה שמובא בזוה״ק שפורים הוא בבחי׳ יוה״כ כנ״ל:

שחיטה ה

אות א

ע״פ התו׳ חדי ר״ש הנ״ל בהל׳ ט״ב ותענית, יבואר ענין מצות שחיטה. וע״ש כל התורה היטב:

וזה בחי׳ שחיטה. כי עיקר מצות שחיטה הוא בשביל תיקון הנפש שבחי להעלותו מחי לאדם שהוא בחי׳ הדעת. כי הניצוצות והנפשות שבחיות ובהמות ועופות הם גלגולי נפשות אדם שנפלו בעונותיהם צבחי׳ אדם שהוא בחי׳ דעת לתוך בחי׳ חי שהם בחי׳ העדר הדעת. ועיקר נפילתם הוא ע״י פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נפגם הדעת (כ״ש שם בהתורה הנ״ל) שע״י פגם אמונת חכמים עולים עשנים סרוחים ומעקמין ומבלבלין דעתו וכו׳. וכשנפגם הדעת נופל מאדם לבהמה שהוא ההעדר הדעת בלבול העצה בבחי׳ אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו. יקר זה בחי׳ תפילין כשרז״ל ויקר אלו תפילין. היינו בחי׳ תפילין מוחין בחי׳ מוחין זכים בחי׳ תפילין צריכין גוף נקי. ומי שפוגם בזה בבחי׳ אדם ביקר בל ילין אזי נמשל כבהמות נדמו. היינו שנופל לבחי׳ בהמה שהוא העדר הדעת כנ״ל:

אות ב

וע״כ התיקון ע״י שחיטה. כי הסכין והחרב של שחיטה זה בחי׳ מחלוקת שנקרא חרב כ״ש חרב פתחו רשעים ופרש״י מחלוקת. עי תיקון אמונת חכמים הוא ע״י מחלוקת (כמבואר בהתורה הנ״ל) שע״י המחלוקת שבין בתשובה על פגם אמונת חכמים שמשם כל המחלוקת. ומזה נעשה ספר לועל ידי זה נשלם התורה. ועל ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם וכו׳. שכל זה הוא בחי׳ תיקון אמונת חכמים שהוא תיקון הדעת תיקון העצה ע״ש. וע״כ זאת הנפש המגולגל בחי שלא זכתה לתשובה בחייה עד

שהוכרחה להתגלגל בחי. אזי עונשה ותיקונה הוא שצריכה לסבול צער השחיטה ע״י הסכין והחרב של שחיטה שנמשך מבחי מחלוקת כנ״ל וע״כ צריכין שיהיה הסכין בשלימות בלי שום פגם כלל. כי הש״י רוצה בליקון הנפש. כי כל העונשים הם תיקונים ג״כ כידוע. ע״כ צריכין להשלים הסכין בלי שום פגם. כי עיקר תיקון ושלימות הסכין של שחיטה הוא ע״י שלימות התורה שנשלמת ע״י ריבוי הספרים שנתחדשים ע״י המחלוקת וכו׳ (כ״ש שם). ומשם ממשיכין תיקון הסכין והחרב של שחיטה שבא על ידי המחלוקת שבא ע״י פגם אמונת חכמים כנ״ל. וע״י שהשוחט מתייגע לתקן הסכין ולהשלימו בלי שום פגם. על ידי זה מתקן פגם המחלוקת וממשיך השלימות מספרי התורה שנתחדשין על ידי התשובה על המחלוקת שהם שלימות התורה. ואזי החרב והסכין של שחיטה בבחי׳ מלחמתה של תורה שעל ידי זה נתחדשין ספרים שהם שלימות התורה, בבחי׳ חגור חרבך על ירך שנאמר בת״ח הנלחמים בתורה, ובבחי׳ איש חרבו על יריכו כשפרש״י שם. ועל ידי זה נתתקן הנפש ועולה מחי לאדם שהוא הדעת בבחי׳ תורת ה׳ תמימה משיבת נפש. תורת ה׳ תמימה. היינו כשהתורה תמימה ושלימ׳ שהוא ע״י ריבוי הספרים הקדושים שנעשים על ידי התשובה שעושין ע״י המחלוקת שעל ידי זה נתתקן אמונת חכמים כנ״ל שמשם שלימות הסכין והחרב של שחיטה כנ״ל. על ידי זה משיבת נפש. שמשיבת הנפש ומעלה אותה מחי לאדם מפגם הדעת והעצה לתיקון הדעת ושלימות העצה וכנ״ל. וע״כ צריך השוחט לקבל הסכין מהת״ח כשרז״ל שצריך להראות סכינו לת״ח. כי עיקר שלימות הסכין הוא ע״י הת״ח היינו ע״י תיקון אמונת חכמים כנ״ל. וע״כ החמירו מאד בזה ואמרו כל טבח שלא הראה סכינו לת״ח מנדין אותו. כי עיקר תיקון השחיטה ע״י החכמים אמתיים היינו ע״י אמונת חכמים וכנ״ל:

אות ג

ועיקר תיקון ושלימות הסכין בלי פגם הוא בחודו של סכין שהוא חותך הסימנים. זה בחי׳ גמר העצה שתהיה כתקנה באמת לאמתו שהוא בחי׳ חיתוך ההלכה בחי׳ פסק הלכה כמו שרגיל זה הלשון בדרז״ל שחותכין הלכות. כי ההלכות הן העצות כי כל התורה היא בחי׳ עצות כנ״ל. ופסק ההלכה של מצות התורה זה בחי׳ גמר העצה. כי עיקר תיקון העצה הוא בהסוף והגמר כשזוכין להצליח ע״י העצה באחריתו לנצח. כי יש כמה וכהמה עצות שהם נראין עצות טובות לפי שעה אבל באחרית אין מצליחין על ידם וע״כ בוודאי באמת אינם עצות טובות כלל. ולזכות לעצות שלימות להצליח על ידם באחריתו לנצח צריכין ישועות רבות מאד. וצריכין לבקש להש״י על זה מאד מאד בכל יום ויום כמו שאנו

מבקשין בכל פעם ותקננו בעצה טובה מלפניך והושיענו מהרה למען שמך. וכמו שאמר אדמו״ר ז״ל שבקשת ותקננו בעצה טובה וכו׳ צריכין לבקשה ולהפציר הש״י הרבה מאד על זה (כמבואר בשיחותיו הנ״ל בחיי מוהר״ן). ועיקר העצה הוא בסופה בבחי׳ טוב אחרית דבר מראשיתו ואפילו בגשמיות יכולין להבין זאת שעיקר הוא גמר העצה כי לפעמים יש כמה סברות רבות שצריכין לעשות כך והם סברות אמתיות לכאורה. אבל אעפ״כ יש סברא שסותרת הכל שצריכין לעשות בהיפך ממש וא״א לבאר כל זה אך כל אדם יכול להבין בעצמו מה נעשה עמו בענין העצות. אבל אפילו כשמצליח ע״י עצתו באיזה מו״מ מי יודע אם יצליח פעם שנית כמו שראינו הרבה שהצליחו כמה פעמים בקניית סחורות וסמכו על זה ולוו לעצמן וקנו הרבה הרבה יותר מכחם. ואח״כ נפל השער ונתדלדלו מאד ונעשו בעלי חובות והרבה נעשו בורחים וכו׳. ע״כ באמת קשה להאדם לתת עצה ונפשו. וצריכין לסחוך רק על הש״י ולבקש בתחנונים הרבה לפני הש״י שיתקנו בעצה טובה לפניו. והעיקר שיצליח ע״י עצתו לנצח כי אפילו מי שמצליח במשאו ומתנו כל ימי חייו אם אינו זוכה ע״י עשירותו לחיים נצחיים מה יתרון לו בכל עמלו כשנאמר עליו עושר שמור לבעליו לרעתו ר״ל (וכמבואר לעיל מזה). ע״כ עיקר תיקון העצה הוא בגמר וסוף וזהו בחי׳ שלימות הסכין שעיקר שלימותו בסוף וגמר חודו שהוא חותך הבשר שהוא חיתוך ופסק ההלכה שהוא בחי׳ גמר העצה בשלימותה שנמשך משלימות התורה שנשלמת ע״י הספרים שמשם שלימות הסכין וכנ״ל:

אות ד

וזה בחי׳ י״ב בדיקות הסכין כנגד י״ב אבני יעקב שנכללו באבן אחד. שזה זוכין ע״י תיקון אמונת חכמים שנעשה ע״י ריבוי הספרים שנעשין ע״י תיקון המחלוקת שמשם שלימות הסכין בלי פגם (וכמבואר כל זה בהתו׳ הנ״ל ע״ש). וזה בחי׳ שיעור פגימת הסכין כפגימת המזבח. כי על המזבח מקריבין כל הקרבנות שהם בחי׳ המתלקת הדינים ועיקר ההמתקה נמשך מבחי׳ ק״ק אבן שתיה לוחות האבן שעמדו בביהמ״ק. כי כל העליות של כל התפילות והקרבנות צריכין להיות לשם כידוע. וע״כ צריך שיהיה המזבח שלם בלי פגם כדי שיהיה נשלם בבחי׳ שלימות התורה וכנ״ל. ומדם הוא ג״כ שלימות הסכין של שחיטה כנ״ל. וע״כ שיעור פגימת הסכין כפגימת המזבח כי הם בבחינה אחת וכנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ איסור חלדה בשחיטה שלא יכסה שום דבר על הסכין של שחיטה. ונקראת חלדה לשון חולדה כמו שפרש״י (חולין ד׳ ט׳) כחולדה זו התחובה בחורין. כי עיקר השחיטה הוא להעלות הנפש מחי למדבר ועיקר עליית הנפש הוא בחי׳ שמוציאין ומעלין אותה מההעלם אל הגילוי. כי זה כלל שכל מה שהמדריגה נמוכה ביותר שם אלקותו ית׳ בצמצום ובהעלם ובכיסוי יותר. כי באמת הש״י בכל מקום כ״ש ואתה מחיה את כולם. רק כל מה שהמדריגה נמוכה יותר שם אלקותו נתעלם ונתכסה יותר (וכ״ש בהתורה מי האיש החפץ חיים בסי׳ ל״ג ליקוטי ח״א). וכל עבודת האדם הוא להעלות ולהוציא מההעלם אל הגילוי לגלות אלקותו ומלכותו יד׳ בעולם עד שיתקיים וידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו׳. אך צריכין לזה יגיעה גדולה ועבודות הרבה לגלות ההעלמה כי זה כל עבודת האדם בזה העולם. ומגודל ועוצם ההעלמה לאו כל אדם זוכה לזה לגלות ההעלמה כ״א גדולי הצדיקים החכמים האמתיים שבחכמתם העמוקה מאד מאד הם ממשיכים שכליים נפלאים מאד שעל ידם הם מגלים ההעלמה ומודיעים אלקותו ית׳ בעולם, ומגלין האמת שכל העולם הבל הבלים צל עובר הבל נדף. ונותנים עצות ודרכים ישרים לכל אחד ואחד לפי מדריגתו. באופן שיוכל להציל נפשו מטעות העולם שבא ע״י גודל ההעלמה שבעולם. ושישתדל כל ימיו על האחרית והסוף שינצל משאול תחתיות ויזכה לחיים נצחיים להכיר אותו יד+ שזה עיקר התכלית. ואעפ״י שהכל יודעין זאת שעוה״ז הבל וריק אעפי״כ ההעלמה גדולה כ״כ שרצין הכל אחר העוה״ז ואין משגיחין על התכלית כ״ש זה דרכם כסל למו וארחיהם בפיהם ירצו סלה כשרז״ל. ואפילו אם זוכרין לפעמים ואומרים מה יעשו בסוף אינם יודעים שום עצה מה לעשות להציל נפשם. ע״כ העיקר הוא אמונת חכמים אמתיים כי רק הם יודעים בחכמתם הגדולה איך לגלות ההעלמה הזאת וליתן עצות נפלאות לכ״א לפי ערכו ומדריגתו. וע״כ כשהתחיל דוד לדבר מגודל הבל העולם (במזמור מ״ט) התחיל תחלה פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות אטה למשל אזני וכו׳. ואח״כ מדבר מגודל שטות העולם והבליו כ״ש שם הבוטחים על חילם וכו׳. ועזבו לאחרים חילם קרבם בתימו לעותם וכו׳ זה דרכם כסל למו וכו׳. ולכאורה תמוה מה זו חכמה ותבונה שגילה במזמור הזה שצועק שהעולם הבל וריק ולא במותו יקח הכל וכו׳. וכי מי לא ידע בכל אלה הלא אפי׳ אנשים הגסים ועמי הארץ יודעים זאת ואומרים בפיהם שאין האדם לוקח עמו כלום מעושרו לקברו ושהעותם צל עובר וכו׳. ולמה הקדים במזמור זה דייקא לומר פי ידבר חכמות וכו׳. כאלו הוא מגלה כאן חכמה ותבונה גדולה אך באמת אע״פ השכל יודעין זאת אעפי״כ הוא חכמה ותבונה גדולה לדבר בזה בכל פעם ולצעוק ולגלות העלמה זאת. וכמו שמצינו שכל הצדיקים גדולי החכמים

האמתיים צועקים זאת הרבה כמו כל ספר קהלת שמלא מזה, וכן דוד המע״ה בכמה מזמורים. וכן בשער ספרי קודש, כי הסדיקים אמתיים מדברים מזה בצירופים קדושים כאלה ובחכמה עמוקה כזאת עד שעי״ מעוררין בני אדם ומגלין בכל פעם ההעלמה הזאת באופן שאעפי״כ יתעוררו בני אדם משינתם וטעותם ויזכרו באמת עוצם שטות העולם וישובו אל ה׳. כי זה עיקר החכמה הגדולה מכל החכמות להסתכל על התכלית האחרון וכמבואר אצלינו כ״פ שעיקר החכמה הוא כשזוכין להצליח על ידי חכמתו לנצח. וע״כ התחיל במזמור זה פי ידבר חכמות וכו׳. כי באמת זה עיקר החכמה אמתיית מה שמגלה שטות העולם והבליו כי הוא מגלה בחכמה כזאת ברוח הקודש כזה עד שדיפעול בדבריו להכניס האמת בעולם לגלות עוצם ההעלמה:

אות ו

וזה שהתחיל האזינו כל יושבי חלד. ודרז״ל שקרא העולם יושבי חלד כי כל מה שיש ביבשה יש בים חוץ מן החולדה, והדבר תמוה מאד וכי בשביל זה יקרא כל בני עולם יושבי חלד על שם החולדה שיש ביניהם וכן הקשה הכותב בפירושו על העין יעקב. גם למה במזמור זה דייקא שמדבר מגודל הבל העולם קוראי יושבי חלד על שם החולדה. אך עיקר מה שקרא העולם ע״ש החולדה הוא מחמת גודל ההעלמה שיש בעולם כי החולדה דרה בעיקרי הבתים ובאה במארב ובהכמנם ובגניבה שזהו בחי׳ כל עניני העוה״ז שהוא מלא הבלים כ״ש כי יש דברים הרבה מרבים הבל, וכשפרש״י שם. וכל עניני טעות שטועין העולם בהבלי עוה״ז הוא מחמת גודל ההעלמה שבעולם כ״ש גם את העלם נתן בלבם וכו׳ ופרש״י לשון העלם. וכשארז״ל כמה דברים שנעלמו מן העולם יום המיתה ויום הנחמה ואין אדם יודע מה שבלב חבירו ואין אדם יודע במה משתכר וכו׳. ואמרו שיום המיתה נעלם מן העולם בשבין קוים העולם שאל״כ אין אדם בונה בית וכו׳. ולכאורה קשה מאי כולי האי לא יבנו בית הלא דוד בעצמו קורא תגר על הבונים בתים כ״ש קרבם בתימו לעולם וכו׳. וכ״ש הבונים חרבות למו וכן בפסוקים רבים. אבל באמת הכל בשביל הבחירה כי כל העולם לא נברא כ״א בשביל הבחירה. ועיקר הבחירה הוא ע״י גודל ההעלמה שיש בעולם כי אם היו הכל רואין את האמת עין בעין שהעולם מלא מאלקותו יתי כ״ש מלא כה״כ וכתיב הלא את השמים והארץ אני מלא. ושהאדם לא בא לזה העולם כ״א לחשוב על תכליתו האחרון ולדבק א״ע בזה העולם דייקא אליו יתי. שעל ידי זה יזכה למה שיזכה בוודאי לא היה שום בחירה והיו הכל בטלים אליו יתי ולא היה שייך שום שכר ונונש והיה מתבטל העולם לגמרי. כי עיקר זה העולם נברא ומתקיים רק

בשביל שכר ועונש שהוא ע״י שיש בחירה דייקא. ועיקר הבחירה הוא ע״י ההעלמה. שע״י שנתעלם האמת כ״כ מן העולם על ידי זה יש בחירה ויש שכר ועינש. אבל בוודאי מדה טובה מרובה. ובוודאי יש כח באדם לבחור בטוב ולהסתכל על האמת אם ירצה. אך יש בזה מלחמה גדולה שזה כל עבודת האדם בזה העולם. וע״כ העיקר הוא אמונת חכמים אמתיים ולהתקרב להם ולתלמידיהם ולכל הנלווים אליהם. כי הצדיקים החכמים האמתיים שלא הנחיו עצמן לטעות בהבלי העולם ותאוותיו לגמרי, הם יודעין היטב ביטב כל ענין ההעלמה הזאת שבעולם ויודעין להמשיך שכל עליון מאד איך לגלות ההעלמה הזאת ולגלות האמת בעולם. ולהאיר עצות נפלאות בלב כל אחד באופן שיציל נפשו מני שחת שלא ירדוף אחרי הבלי העולם. רק כל השתדלותו יהיה לזכות לאחרית טוב לחיים נצחיים. כי כשזוכין לאמונת חכמים נתרבין הספרים הקדושים של התורה שעל ידי זה נכללת התורה באבן שתיה בבחי׳ ק״ק שהוא בחי׳ שכל הכולל העליון שמשם ממשיכין המתקה להמתיק כל הדינים שבעולם (כ״ש שם בהתורה הנ״ל). שעל ידי זה זוכין לעמה שלימה כמובן שם (ועי׳ במ״א מזה) כי כל ההעלמות וההסתרות שנעלם ונסתר האמת הוא ע״י הצמצומים והדינים כידוע. וכשממשיכין שכל וממתיקין הדינים כפי ההמתקה כמו כן מגלין ההעלמה. אבל העיקר ע״י הצדיק הגדול האמתי שחידש חידושים כאלו שנתחברין מהם ספרים קדושים כאלו שעל ידי זה נשלמת התורה בשלימות נפלא. שעל ידי זה יכולין להמשיך השכל עליון מסחי׳ קדשי קדשים שמשם נמתקין כל מיני דינים שבעולם. שעל ידי זה יכולין לגלות כל מיני העלמות והסתרות שבעולם כי הכל אחד כנ״ל:

אות ז

כי צריכין שכל עליון וגבוה ועמוק מאד לגלות עוצם ההעלמה שבעולם שהתפשט הבע״ד כ״כ והעלים האמת מן העולם שזה השכל הוא בחי׳ אבן שתיה בחי׳ ק״ק. וזה בחי׳ כל מעשי המשכן וביהמ״ק שהכל בשביל לגלות ההעלמה לגלות אלקותו יתי׳. וע״כ נצטוו על מלאכת המשכן אחר מעשה העגל. כי כל מעשה העגל היה ע״י פגם אמונת חכמים ע״י הער״ר שהתקנאו במשה ואהרן והרגו את חור ורצו להרוג את אהרן עד שהביאו את ישראל לידי ע״ז. וכשראה משה גודל ההעלמה הזאת שיש כח להבע״ד להעלים האמת כ״כ שאחר יציאת מצרים וקריעת ים סוף ומ״ת באותות ומופתים נוראים וגדולים כאלה אעפי״כ יתגברו הרשעים והחולקים כ״כ עד שהעלימו האמת כ״כ. אז ע״י ריבוי תפילותיו פעל שצוה הש״י על מלאכת המשכן שעיקר קדושתו נמשך מלוחות האבן

מק״ק. דהיינו שזכה להמשיך המתקה נני״ל מבחי׳ ק״ק להמתיק כל הדינים הקשים שבעולם שעל ידי זה הוציא המההעלם אל הגילוי וגילה אלקותו יתי בעולם. והמשיך עצות נפלאות לכל אחד וכנ״ל:

אות ח

וע״כ התחיל משה לדבר מעשיית הארון תחילה ובצלאל עשה להיפך המשכן תחילה כי אמר כלים שאני עושה היכן אכניסם וכו׳ כשארז״ל. כי משה שהוא צדיק הדור צריך להמשיך ההמתקה הנ״ל מק״ק מבחי׳ הארון תחילה. כי א״א להמתיק דינים כאלה ולגלות העלמות והסתרות כאלה כ״א ע״י השכל העליון הכולל שהוא בחי׳ ק״ק בחי׳ ללוחות האבן שהיו מונחים בארון שעמד שם בבית ק״ק. ומשם ממשיך שכל לכל הנלווים אליו לגלות ההעלמה כנ״ל. אבל תלמידים הנלווים אליו לגלות ההעלמה כנ״ל. אבל תלמידים הנלווים אליו כשמקבלים זה השכל וצריכים לגלותו בעולם צריכים לבנות בנינים וחדרים הרבה ולעשות כלים הרבה עד שיכניסו זה השכל בעולם. וע״כ בצלאל שהוא בחי׳ התלמיד של משה שעסק במעשה המשכן הוכרח לעשות משכן תחילה ואח״כ כלים. כי הוכרח לעלות מתתא לעילא להלביש בתחילה השכל בבחי׳ משכן ואח״כ לעשות את הארון שהוא בחי׳ השכל הכולל שמאיר בבית ק״ק. כי א״א להכניס זה השכל בעולם כ״א ע״י הקדמות רבות שהם בבחי׳ עשיית המשכן. כי כל מעשה המשכן וביהמ״ק כל חדריו וכליו הם בחי׳ שכל גבוה משכל. שכל לפנים משכל עד בחי׳ ק״ק ששם לוחות האבן. שמשם ממשיך מצדיק ההמתקה לגלות ההעלמה כנ״ל. אבל א״א להאיר זה השכל בעולם כ״א ע״י הקדמות רבות שלהם בחי׳ עשיית המשכן תחלה ואחר כך הארון ששם לוחות האבן וכנ״ל:

אות ט

וע״כ כשרצה דוד לגלות גודל ההעלמה של העולם, ולהודיע האמת שהכל הבל וריק רק להתקרב להש״י, קרא את העולם יושבי חלד ע״ש החולדה שהוא בחי׳ ההעלמה כחולדה זאת שדרה בחורין ובמארב ובהעלמה. שזהו בחי׳ הקליפה החזקה שמעלמת ומסתרת האמת מן העולם. שזה

בחי׳ החלד שהוא הקליפה הראשוני מהשמונה שרצים הטמאים. וע״כ נקראים כל באי עולם יושבי חלד ע״ש החולדה. מחמת שעיקר קיום העולם ע״י ההעלמה שהוא בחי׳ חולדה. שעל ידי זה יש בחירה שבשביל זה נברא העולם. אבל כל עסק הצדיקים הוא לגלות ההעלמה הזאת ולהכניע בחי׳ קליפת החולדה. וע״כ קראם במזמור זה דייקא יושבי חלד. מחמת שבא במזמור זה לגלות ההעלמה ולהודיע גודל הבל העולם כ״ש שם כי לא במותו יקח הכל וכנ״ל. וכן בהרבה מקומות כשמזכיר שהעולם הוא צל עובר. קוראו בשם חלד כ״ש זכר אני מה חלד על מה שוא בראת וכו׳ מי גבר יחיה ולא יראה מות כוכ׳. וכן וחלדי כאין נגדך אך כל הבל כל אדם וכו׳ היינו כנ״ל:

אות י

וזשארז״ל מ״ד מושיבי עקרת הבית. אמרה כנס״י עשאוני בניך כחולדה זאת שדרה בעיקרי הבתים. והמאמר פליאה לכאורה. אך ע״פ הנ״ל מבואר הענין. כי עיקר בנין הבית הוא לגלות ההעלמה לבטל בחי׳ קליפת החולדה וכנ״ל. וע״כ כשישראל חוטאים חס ושלום עד שנחרב הביהמ״ק על ידי זה. אז אומרת כנס״י עשאוני בניך כחולדה זאת שדרה בעיקרי הבתים במארב ובהעלמה. ופרש״י עשאוני בניך בעונותיהם וכו׳. היינו כי בעונות ישראל חס ושלום נחרב הביהמ״ק וחוזרת ומתגברת ההעלמה שהוא בחי׳ חולדה כנ״ל. ובאמת בתוך ההעלמה וההסתרה בעצמה נסתרת השכינה כביכול (כמבואר במ״א כ״פ). וזה עשאוני בניך כחולדה. כי כביכול השכינה בעצמה מסתתרת בעוצם ההעלמה בבחי׳ ואנכי הסתר אסתיר. ועל זה מבשר הפסוק מושיבי עקרת הבית. שלעתוד יחזור ויבנה הביהמ״ק ותתגלה השכינה מהתעלמותה ויתקיים מושיבי עקרת הבית. שמה שהיתה תחלה כחולדה הדרה בעיקרי בתים, עכשיו תשב במקומה בשלוה ויתגלה מלכותה וממשלתה לעין כל:

אות יא

ובשביל זה אסור חלדה בשחיטה. כי עיקר השחיטה הוא להעלות מחי למדבר שהוא בחי׳ לגלות ההעלמה שהוא בחי׳ הכנעת החולדה שמשם

כל ההעלמה כנ״ל. וע״כ בודאי אסורה החלדה בשחיטה. כי עיקר תיקון השחיטה הוא ע״י הת״ח שממנו ממשיכין שלימות הסכין שעיקר שלימותו נמשך ע״י הספרים של התורה שעל ידי זה ממשיכין ההמתקה מבחי׳ ק״ק וכנ״ל. שכל זה הוא היפך החלדה וההעלמה וכנ״ל:

אות יב

וע״כ כל מה שיש ביבשה יש בים חוץ מן החולדה. כי עיקר ההעלמה וההסתרה הוא בזה העולם בעפר הגשמי שיושבין עליה בני אדם. כי כל מה שהמדריקה נמוכה יותר שם ההעלמה ביותר. כי יש ארבע יסידות ארמ״ע והעפר נמוך מכולו ושם תכלית ההעלמה כי על העפר יושבין בני אדם שהם בעלי הבחירה שהיא ע״י ההעלמה היתירה דייקא וכנ״ל שבשביל זה נברא הכל כנ״ל. וע״כ שם בעפר דייקא יש חולדה שהוא בחי׳ קליפה חזקה שמעלמת האמת כנ״ל. וע״כ בעפר הזה שאנו יושבין עליה שבכאן הוא תכלית ההעלמה כנ״ל, עיקר התיקון לגלות ההעלמה הוא ע״י אמונה דייקא דהיינו אמונת חכמים וכנ״ל. כי יסוד העפר הוא בבחי׳ אמונה בבחי׳ שכן ארץ ורעה אמונה (כ״ש במ״א) כי הד׳ יסודות ארמ״ע הם כנגד ד׳ עולמות אבי״ע שהם בחי׳ ד׳ אותיות השם שהם בחי׳ הג׳ מוחין ואמונה שהיא בחי׳ מלכות (כידוע בכתבים). נמצא שאש רוח מים הם כנגד הג׳ מוחין. ועפר הוא כנגד אמונה מלכות. וזה שמצינו שהדעת נמשל לאש רוח מים אבל לא לעפר. כי מים בבחי׳ הדעת כ״ש ומלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים. וכן רוח הוא בחי׳ שכל כ״ש רוח חכמה ובינה וכתיב אכן רוח הוא באנוש שנאמר לענין החכמה שבאדם. וכן אש הוא בחי׳ השכל (כמובא בדברי רבינו ז״ל) שהשכל שבאדם הוא כמו אש דולק בחי׳ נר ה׳ נשמת אדם. וז״ש הלא כה דברי כאש וכו׳. אבל עפר הוא רק בבחי׳ אמונה. כי עפר הוא יסוד התחתון ששם יושבין כל בני חלד ששם תכלית ההעלמה בשביל הבחירה. ושם עיקר ההתגלות לידע האמת וכהכיר את הבורא יתי׳ הוא ע״י אמונה. והעיקר הוא אמונת חכמים אמתיים שעוסקין להמשיך אלקותו ידי בעולם ולגלות האמת בעולם. וע״כ אין חולדה כ״א ביבשה. דהיינו ביסוד העפר. כי שם תכלית ההעלמה שהיא בחי׳ חולדה כנ״ל. אבל במים שם התחלת התגלות הדעת כנ״ל. ע״כ אין ההעלמה גדולה שם כ״כ, כי מים גבוהים מהעפר וכל מה שהמדריגה גבוה יותר שם נתמעטה ההעלמה ומתחיל התגלות הדעת קצת. ועל כן נמשל הדעת למים כנ״ל. ועל כן במים אין שם חולדה כי שם אין ההעלמה גדולה כ״כ כנ״ל. וע״כ כל הטהרות מכל הטומאות הוא ע״י מים שאין שם חולדה שהיא קליפת ההעלמה שהוא בחי׳ החלד. שהוא הראשון משמונה שרצים הטמאים שמשם כל הטומאות של כל העונות

שבאים ע״י ההעלמה. כי המים הם בבחי׳ התגלות הדעת שיוצאין מההעלם אל הגילוי. שזה נמשך ע״י שמתחסקין באמונת חכמים אמתיים. שעל ידי זה זוכין על ידי החכמים אמתיים להמשיך דעת ועצות שלימות לטהא מכל הגילולים ומכל הטומאות. שהם בחי׳ מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם וכו׳. כי ע״י התחזקות האמונה זוכין להתגלות הדעת ולעצות שלימות ולהמשיך ההמתקה משכל הכולל העליון ע״י שמאמין בכל הספרים הקדושים של התורה שעל ידי זה נמתק הכל ונטהר מהכל וכנ״ל:

אות יג

וזה שארז״ל כד סיים ר׳ מאיר ספרא דעיוב הוה אמר סוף אדם למות סוף בהמה לשחיטה. אשרי מי שעמלו בתורה וכו׳. כי השחיטה הוא להעלות נפש החי מההעלם אל הגילוי שהוא בחי׳ התגלות הדעת לידע ולשים אל לבו היטב שהעולם הבל וריק בבחי׳ האזינו כל יושבי חלד הנ״ל. וע״כ סמכן זה לזה סוף אדם למות סוף בהמה לשחיטה. כי ע״י השחיטה של בהמה צריכין לזכור שסוף האדם למות בחי׳ והחי יתן אל לבו באופן שישים אל לבו היטב ויבקש עצות ותחבולות אמתיות למלט נפשו שזהו בחי׳ התגלות הדעת שזה בחי׳ מצוות שחיטה וכנ״ל: [שייך לעיל] וז״ל הגמר׳ (ירושלמי שבת פרק שמונה שרצים). כתיב שמעו זוא כל העמים האזימנו כל יושבי חלד. ר׳ אחא ורבנן ח״א למה הוא ממשל כל באי עולם לחולדה. אלא לפי שכל מה שיש ביבשה יש בים וכו׳ וחולדה אינה בים. וחרינא אמר למה הוא ממשל כל באי עולם לחולדה. מה חולדה זו גוררת ומנחת גוררת ומנחת ואינה יודעת למי מנחת. כך כל נאי עולם גוררין ומניחין ואינם יודעים למי מניחין. היינו דכתיב יצבור ולא ידע מי אוספם עכ״ל הגמרא. ועתה מאליך תבין ששניהם לדבר א׳ נתכוונו ומא״ח ומא״ח ולא פליגי כי בשביל זה בעצמו נקראת העולם חלד ע״ש החולדה שישנו ביבשה שהוא ע״ש גודל ההעלמה של זה העולם וכו׳ כנ״ל. שזהו בעצמו מה שחרינא אמר מה חולדה זו גוררת ומנחת וכו׳. כי זהו בעצמו בחי׳ ההעלמה הנ״ל. ועל זה צעק דוד האזינו כל יושבי חלד שלא יניחו לטעות את עצמם ולא יהיה כרוכים אחר החולדה שהוא עיצם ההעלמה וכנ״ל:

הא לך ראשי רפקים ומהדורא למא להלכות שחיטה הלכה ה׳ הנ״ל: ע״פ התו׳ חדי ר׳ שמעות בסי׳ ס״א ע״ש:

אות יד

בחי׳ שחיטה שהוא להעלות נפש החי למדבר שהוא גדר האדם. להעלות נפשות המגולגלות שנפלו בעונותיהם מבחי׳ אדם לתוך חיות ובהמות ועופות. כי עיקר נפילתם הוא ע״י פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נפגם הדעת. כי העשנים סרוחים מבלבלין הדעת וכו׳. וכשנפגם הדעת נופל מאדם לבהמה שהוא העדר הדעת בלבול העצה בבחי׳ אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו. אדם ביקר וכו׳. יקר זה בחי׳ תפילין כשרז״ל היינו תפילין מוחין בחי׳ מוחין זכים בחי׳ תפילין צריכין גוף נקי. ומי שפוגם בזה בבחי׳ אדם ביקר בל ילין, נמשל כבהמות נדמו כי אז נופל לבחי׳ בהמה כנ״ל. גם תיקון השחיטה הוא לתקן חטא אדה״ר שפגם באמונת חכמים (כמבוא במ״א). שעל ידי זה נגזר עליו בעצבון תאכלנה בזעת אפיך וכו׳. שהוא פגם המאכלים היינו כנ״ל. וע״כ התיקון ע״י שחיטה. כי הסכין והחרב של שחיטה זה בחי׳ מחלוקת שנקרא חרב כ״ש חרב פתחו רשעים ופרש״י מחלוקת. היינו מחמת שהנפש פגמה באמונת חכמים שמשם כל המחלוקת. וכשלא זכתה לתשובה בחייה אזי עונשה שנתגלגלה בנפש החי וצריכה לסבול צער השחיטה ע״י החרב של שחיטה שנמשך מבחי׳ מחלוקת כנ״ל. וע״כ צריך שיהיה הסכין בשלימות בלי פגם כלל. כי הש״י רוצה בתיקון הנפש ע״כ צריכין להשלים הסכין בלי פגם. והשלימות הוא ע״י התורה ששם עיקר השלימות בבחי׳ תורת ה׳ תמימה משיבת נפש. וזה בחי׳ חגור חרבך על ירך בחי׳ איש חרבו על יריכו וכו׳. ועיקר השלימות הוא בחודו של סכין שהוא חותך הבשר זה בחי׳ גמר העצה שהוא בחי׳ חותך ההלכה בחי׳ פסק הלכה. כמו שרגיל זה הלשון בדברי רז״ל שחותכין הלכות:

אות טו

וזה בחי׳ י״ב בדיקות הסכין כנגד י״ב אבני יעקב וכו׳. וזה בחי׳ פגימת הסכין כפגימת המזבח שממתיק הדין ע״י״ בחי׳ ק״ק שמשם נמשך ההמתקה והתיקון של כל הקרבנות כולם. וע״כ אסור שהייה ודרסה כי אסור שהיהי עצל וגם צריך שלא יהיה דוחק את השעה. ובשביל זה צריך עצה שלימה בלי שום פגם. וזה בחי׳ חלדה לשון חולדה כמו שפירש רש״י ז״ל (חולין ד׳ ט׳) כחולדה זו התחובה בחורין. האזינו כל יושבי חלד כל מה שיש ביבשה יש בים וכו׳. וקשה וכי בשביל זה יקראו כל בני עולם

ע״ש החולדה וכן הקשה בפירוש על העין יעקב ע״ש. גם ארז״ל מושיבי עקרת הבית עשאוני בניך כחולדה שדרה בעיקרי הבתים. והדבר תמוה מאד. אך עיקר קיום העולם ע״י ההעלמה וכו׳ כי כמה דברים נעלמו וכו׳. כי עיקר הבריאה בשביל הבחירה. והבחירה היא רק ע״י ההעלמה. והעיקר להעלות מהעלם אל הגילוי. וכל מה שהמדריגה נמוכה יותר שם נעלם החיות יותר וכו׳. וזה בחי כל מעשי המשכן שהוא התגלות אלקות כדי להוציא מהעלם אל הגילוי. וע״כ צוה משה על הארון תחילה ובצלאל עשה המשכן תחלה. כי משה צריך להמשיך ההמתקה מק״ק. אבל אח״כ צריכין אנחנו ליכנס אל הקדושה מתתא לעילא בהדרגא. ומחמת שכל השחיטה הוא להעלות מהעלם אל הגילוי שהוא מחי למדבר ע״כ אסור חלדה וכנ״ל. וע״כ צריך לקבל הסכין מת״ח. כי עיקר התיקון ע״י הת״ח ע״י אמונת חכמים ע״י ריבוי הספרים וכ״ש שם. ¯שייך לענין יושבי חלד הנ״ל:

d כי הדבר תמוה מאד מה שקרא כל באי עולם יושבי חלד בשביל שיש בו חולדה. גם למה במזמור זה דייקא שמדבר מהבלי העולם קרוא יושבי חלד ע״ש החולדה. אך עיקר מה שנקרא העולם ע״ש החולדה הוא מחמת גודל ההעלמה שיש בעולם. כי החולדה דרה בעיקרי בתים ובאה במארב ובהכמנה ובגניבה. שזהו בחי כל עניני העוה״ז שהוא מלא הבלים כ״ש כי יש דברים הרבה מרבים הבל וכשפרש״י שם. וכל עניני הבלי העוה״ז הוא מחמת גודל ההעלמה שבעולם. כ״ש גם את העלם נתן בלבם ופרש״י לשון העלם. וכשחז״ל כמה דברים שנעלמו מן העולם יום המיתה ויום הנחמה ואין אדם יודע מה שבלב חבירו. ואמרו שם שהוא בשביל קיום העולם שאל״כ אין אדם בונה בית וכו׳. ולכאורה קשה צאי כולי האי לא יבנו בית הלא דוד בעצמו קורא תגר על הבונים בתים כ״ש קרבם בתימו לעולם. וכ״ש הבונים חרבות למו. וכן בפסוקים ברים. ובל באמת הכל בשביל הבחירה ועיקר עבודת האדם להוציא מהעלם אל הגילוי. אבל א״א לבוא לזה כ״א ע״י אמונת חכמים. כי אעפ״י שהוא דבר פשוט והכל יודעין זאת שהעולם הזה הוא הבל הבלים צל עובר וכו׳. אעפ״כ רוב באי עולם כרוכים אחרי ב הבלי עוה״ז ומבלים ימיהם להבל ולריק. ועיקר ההעלמה הוא ע״י טירדת הממון והפרנסה וכו׳. ע״כ צריכין צדיק גדול שימשיך חכמה נפלאה שיוכל להוציא העולם מגודל ההעלמה הזאת. וע״כ כשמדבר דוד במזמור מ״ט מגודל הבל העולם כ״ש שם קרבם בתימו לעולם וכו׳ זה דרכם כסל למו וכו׳. התחיל תחילה פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות וכו׳. כי צריכין לזה חכמה גדולה לגלות עוצם ההעלמה הזאת. וזה ענין כל מלאכת מהשכן וביהמ״ק. כי צריכין להמשיך זה השכל מבחי ק״ק שהוא שכל הכולל העליון מאד. ומשם צריכין להמשיך ההמתקה לגלות ההעלמה. וע״כ צוה משה על עשיית הארון תחלה. ובתלאל עשה משכן תחלה וכו׳ כנ״ל. וע״כ כל מה שיש ביבשה יש בים חוץ מן החולדה. כי עיקר ההעלמה וההסתרה הוא בזה העולם בעפר הגשמי שיושבין עליו. כי כל מה שהמדריגה נמוכה יותר שם ההעלמה ביותר. כי יש ד׳ יסודות ארמ״ע. והעפר נמוך מכולם ושם ההעלמה ביותר. כי שם ישוב העולם בעלי הבחירה שהיא ע״י ההעלמה שבשביל

זה נברא הכל. ושם בבחי׳ עפר היא תכלית ההעלמה. וע״כ שם דייקא יש חולדה שהיא בחי׳ קליפה חזקה שמעלמת האמת שהוא החלד שהוא הראשון מח׳ שרצים הטמאים. וע״כ שם בבחי׳ עפר שהוא תכלית ההעלמה עיקר התיקון ע״י אמונה שהוא בחי׳ עפר (כ״ש במ״א). אבל מים הוא גבוה יותר ושם התחלת התגלות הדעת. כי הד׳ יסודות ארמ״ע הם כנגד ד׳ עולמות שהם בחי׳ ד׳ אותיות שהם. שהם בחי׳ חו״ב תו+מ. שהם בחי׳ הג׳ מוחין ואמונה שהיא בחי׳ מלכות. נמצא שעיקר התחלת הדעת הוא בבחי׳ מים. וע״כ נמשל הדעת למים כ״ש כי מלאה הארץ דעה וגו׳ כמים וכו׳. וכן רוח בחי׳ רוח חכמה ובינה. אכן רוח הוא באנוש. וכן לאש וע״כ אין שם חולדה כי שם נתמעט ההעלמה. אבל שאר ברואים יש שם שהם ג״כ בחי׳ העלמה קצת. אבל בבחי׳ רוח ואש אין שם כ״כ בריות. כי כל הבריות מעלימין. אבל על ידם עיקר התגלות, כי ההעלם בשביל הגילוי שזהו עיקר בחי׳ הבחירה. שמי שזוכה לעמוד בנסיון ולשבר הבחירה מגלה אלקותו על ידי זה דייקא ע״י שהיה העלמה גדולה כ״כ:

אות טז

ועתה מובן קצת דברי רז״ל (פסחים פ׳ ע״פ ד׳ קי״ז) שאמרו ע״פ מושיבי עקרת הבית עשאוני בניך כחולדה זו שדרה בעיקרי בתים ופרש״י בעוונות ישראל. כי ע״י עוונות ישראל מתגברת ההעלמה שהיא בבחי׳ חולדה שהוא ההיפך מבנין הבית כנ״ל. וע״כ אחר מעשה העגל נצטוו על מלאכת המשכן זהב וכסף ונחשת וכו׳. כי כשראה גודל ההעלמה שהיתה אחר מ״ת והעיקר ע״י רינוי הזהב כ״ש וזהב עשו וכו׳. ודי זהב כשרז״ל. כי עיקר ההעלמה ע״י תאוות ממון. אז צוום הש״י על מלאכת המשכן שיביאו הזהב וכסף וכו׳ למלאכת המשכן שעל ידי זה יוציאו מההעלם אל הגילוי. כי עיקר ההמתקה ע״י ק״ק שהיה במשכן וביהמ״ק. וע״כ עיקר כל הטהרות ע״י מום שאין שם חולדה. וע״כ כל הטהרה מהעשנים סרוחים הנ״ל לזכות לעצה שלימה שלא תתעלם מאתנו העצה הוא ע״י בחי׳ מים טהורים. שהם בחי׳ מחלוקת שהם בחי׳ חרב של שחיטה נמצא שחרב וסכין של שחיטה הם בחי׳ מים שאין שם חולדה שמעלים האמת שזה עיקר התיקון כנ״ל. ע״כ אסור חלדה בשחיטה:

זכר אנט מה חלד וחלדי כאין נגדך. אך כל הבל כל אדם וכו׳:

סוף אדם למות וסוף בהמה לשחיטה. אשרי מי שעמלו בתורה. נמצא שהשחיטה מזכרת המיתה. שהוא בחי׳ להוציא מההעלם אל הגילוי שעיקר הוא לעמול בתורה בחי׳ אשרי מי שעמלו בתורה:

אות יז

וזה בחי׳ תוקף הנס של פורים שהוא הכנעת קליפת המן עמלק. שהוא עיקר זוהמת הנחש פגם אמונת חכמים שעל ידו עיקר ההעלמה וההסתרה. וזה שמספרת המגילה מגודל עוצם הפלגת העשירות של אחשורוש חור כרפס ותכלת וכו׳ מטות זהב וכסף וכו׳. כי עיקר ההעלמה ע״י תאוות ממון והעשירות. וגם הכשילם אז בזנות וכו׳ וכשרז״ל. ובגוף האכילה של אותה הסעודה. וע״י כל זה היה לו כח להתגבר על ישראל אז כשארז״ל מפני מה נתחייבו וכו׳ מפני שנהנו מסעודתו וכו׳. וחנס היה ע״י מרדכי ואסתרץ אסתר היא בחי׳ עקרת. בחי׳ הקדושה הנפלאה המסתתרת ומתעלמת בתוקף ההסתרה וההעלמה בבחי׳ עשאוני בניך כחולדה הדרה בעיקרי בתים. דהיינו שהיא נעלמת כביכול בתוך קליפת החולדה שמשם כל ההעלמות. אבל מגודל עוצם קדושת אסתר התגברה עליהם מתוך תוקף ההסתרה בבחי׳ עת אשר שלט וכו׳. והכל בכחו של מרדכי הצדיק שהוא פתחיה שהיה פותח בדברים ודרשן. פותח דייקא. היינו שהיה פותח ומגלה תוקף ההעלמה וההסתרה ע״י דרשותיו הקדושים. שהיה מגלה תורה נפלאה כזות בשכליים אמתיים עצומים ועמוקים כאלה. שעל ידה הי׳ מגלה לכל באי עולם עוצם הבל העולם והאיר בהם עצות נפלאות איך להנצל מהם. שזהו בחי׳ פי ידבר חכמות וכו׳ שמדבר במזמור האינו כל יושבי חלד כנ״ל. וזה ליהודים היתה אורה ושמחה בחי׳ אור צדיקים ישמח. אור בחי׳ התגלות היפך ההעלמה וההסתרה שהוא בחי׳ חשך. וזה ויקר היפך אדם ביקר בל ילין הנ״ל:

אות יח

וזה בחי׳ פרשת פרה שקורין אחר פורים וכתב אדמו״ר ז״ל (בסי׳ ע״ד בל״ת) שבתחלה הוא פור ואח״כ נעשה פרה. ולכאורה מה שייכות פור לפרה. אך ע״פ הנ״ל שע״י הפור רצה לפגום בהגורל של יוה״כ שעל ידו נכנס הכה״ג לבית ק״ק להמתיק כל הדינים שעל ידי זה עיקר התגלות ההעלמה. כי כל העלמות ע״י הדינים שמהם כל כח הס״א והיצה״ר המעלים האמת. והמן ע״י שהפיל פור הוא הגורל בכשפיו העצומים. רצה לפגום בגורל דקדושה של יוה״כ שנתן אהרן על שני השעירים גורל א׳ לה׳ וגורל א׳ לעזאזל. ע״כ כשזכו להכניעו ונעשה פורים ע״ש הפ״ר זוכין

אח״כ לטהרת הפרה אדומה. כי פרה אדומה ושעיר המשתלח הם בבחי׳ אחת כי שניהם מעשיהם בחוץ (כמובן בספרים). ועל ידם דייקא עיקר טהרת וסליחת עונות כי עיקר מעשה פרה הוא שצריכין לשוחטה נוכח פתח אוהל מועד שהוא ק״ק. והמשיך ההמתקה משם מק״ק. עד שבתוקף גודל כח הצדיק הממתיק הדינים יהיה נמשך השכל העליון שהוא ההמתקה עד לחוץ ממש. שיהיה נמשך משם עצות נפלאות עד שכל העומדים בחוץ ממש יהיה להם תקוה לבל יאבדו לגמרי ע״י התגברו׳ אבי אבות הטומאה חס ושלום שהוא טומאת מת שהוא מעלים האמת מאד מאד בכמה מיני העלמות והסתרות בלי עשיור וערך. אבל הצדיק האמת נכנס למקום שנכנס כנ״ל. כי הוא בחי׳ משה שכל תיקון מעשה פרה שעשו כל הכהנים גדולים הכל על ידו דייקא, כשראז״ל כולם יקראו על שמך. וצריכין לקדש כולם מאפר פרה של משה. כי אין מק שיוכל לתקן מעשה פרה כ״א בחי׳ משה שיקר מלפני ולפנים כנ״ל. שנכנס למקום שנכנס וכו׳ עד שממשיך המתקה של השכל העליון עד לחות ממש לטהר כל המונחים בחוץ ממש מטומאתם החזקה שהוא טומאת מת שהוא אבי אבות הטומאה לטהרם מטומאה זאת:

אות יט

וע״כ באמת מעשה פרה נמשך משכל גבוה ועמוק מאד מאד. כי הוא חוקת התורה בחי׳ אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. בחי׳ עמוק עמוק מי ימצאנה. שזה הסוד והשכל אינו יודע כ״א בחי׳ משה כשרז״ל לך גליתי ולאחרים חוקה. כי הוא עיקר כלל כל ספרים הקדושים של התורה הקדושה כי כולם נקראו על שמו. כי כבר נתגלה לו בסיני כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ולחבר ספר אמתי. וע״כ רק הוא יודע להמשיך המתקה וטהרה ושכל כזה שיאיר עד לחוץ ממש. שזהו ג״כ בחי׳ מעשה הגורל של יו״כ. שע״י שנכנס הכה״ג בדם השעיר הנעשה בפנים על ידי זה המשיך שכל והמתקה. עד שהכניע וביטל כל עונות ישראל ע״י שעיר המשתלח לעזאזל. כי בגודל השכל העליון הנ״ל הכניע כל הרע שבחוץ ממש שעל ידי זה המשיך סליחה לכל עונות ישראל. כי זה עיקר תוקף כחו של הצדיק שהוא בבחי׳ משה, שהוא זוכה לבחי׳ עייל ונפיק בתכלית שלימות העליון. שהוא זוכה ליכנס למקום שנכנס לשכל נעלם וגבוה מאד מאד וממשיך המתקה נפלאה משם. ועיקר החידוש ביותר הוא שיודע איך לצאת ולהוציא שכל כזה לחוץ ממש. להאיר ע״י זה השכל עצות אמתיות לכל המונחים בחוץ ממש לגלות גם להם האמת להוציאם מההעלם אל הגילוי. להודיעם בכל מקום שהם האמת לאמתו שהעוה״ז הבל הבלים אין בו ממש אע״פ שהם משוקעים במה שהם משוקעים, אעפ״כ האמת

הוא אמת שהעוה״ז הוא הבל וריק כי באמת הכל יודעים שהעוה״ז הבל צל עובר. כי איך אפשר להכחיש זאת שהאדם היום בכאל ומחר בקבר וכו׳. אך מגודל התאוות המעלימין העולם אין יודעין לתת עצות בנפשם איך למלט נפשם מני שחת. ומחמת זה הם מסיחין דעתם מזה וכרוכים אחר הבלי העולם. כי אימרים מה אפשר לנו לעשות כי כבר נלכדנו במה שנלכדנו וכיוצא בזה סברות הרבה של שקר שאומרים העולם. וכמ״ש זה דרכם כסל למו כמו שפרש״י שמא תאמר שכחה היא מהם ת״ל ואחריהם בפיהם ירצו סלה. ואמרו שם כי החלב שעל הכליות מכסה עליהם כי כליות יועצות והיו יכולים לקבל עצות אמתיות המכליות, אבל החלב שהם שמנונית ותאוות עוה״ז מחפה עליהם ומסתיר ומעלים האמת וכנ״ל. אבל הצדיק האמת בחי׳ משה בחכמתו העמוקה ממשיך השכל ממקום גבוה ודק מאד מאד. עד שמגלה ההעלמה ומאיר האמת בכל העומדים בחוץ ממש. ומאיר גם בהם עצות אמתיות איך להיל נפשם שלא יאבדו לגמרי עכ״פ חס ושלום:

אות כ

וזה ביקש קהלת למצוא דברי חפץ וכתוב יושר דברי אמת שדרז״ל שביקש לידע סוד פרה אדומה כשמה וכו׳. היינו כי קהלת קורא תגר בספרו על העולם וצועק בקול גדול מאד גודל הבל העולם כמ״ש הבל הבלים הבל הבלים הכל הבל, וכן הרבה. ע״כ סבר שידע סוד פרה אדומה כמשה. אבל יצתה ב״ק כתוב יושר דברי אמת, כי אעפ״י שקוראים וצועקים שהעולם הבל הבים אעפ״כ אין מי שיגלה העלמה זאת כ״א בחי׳ משה שיכול לכתוב יושר דברי אמת. היינו שכותב ספרים אמתיים כאלה בתורה שעל ידם נשלמת התורה. שעל ידי זה ממשיכין השכל ממקום שממשיכין. שעל ידי זה דייקא יכולין להאיר האמת גם בחוץ שזהו בחי׳ סוד פרה אדומה תמימה שהוא תוקף הדין מאד. שעל ידה דייקא נמתק הדין בשרשו ע״י גודל כחו של משה וכנ״ל. אבל שלמה לא זכה לזה מאחר שאמר לאיתיאל ואוכל כשרז״ל. (חסר) ועיין השייך לזה בכרך כ״ף. אך בעוה״ר נאבד לחלוטין בעת הרעש והמחלוקת שהיה בשנת תקצ״ה לפ״ק. הועתק מכ״י מו״ר מוה׳ ר׳ נתן זצוק״ל בעל המחבר הלזה:
התחלת ספר הזה ליקוטי הלכות על התחלת הויי״ד מהלכה ה׳ שהוא מהלכות שחיטה עד הלכות דגים כבר הי׳ כתוב אצלי ת״ל (היינו בכרך כ״ף הנ״ל). אך בשעת הרדיפה שרדפו אותי ואת כולנו מאד ומסרו אותי וכו׳ כמפורסם וכמבואר אצלינו בכתב מעט מזה אז נאבד הכרך כ״ף הנ״ל שהיה כתוב שם חידושים על התחלת היו״ד עד ה׳ דגים. הש״י ברחמיו ישיב כל האבידות בגשמיות ורוחניות וישקיט מאתנו המחלוקת

שחולקים עדיין עלינו בחנם על לא דבר עד אשר רבו משערות ראשינו שונאינו חנם וכו׳. תחת אהבתינו ישטנוני ואני תפלה.r

---

טריפות א

אות א

ע״פ התורה תפלה לחבקוק (בסי׳ י״ט) הנ״ל בה׳ שחיטה (הלכה ב׳) ע״ש.

וזה בחי׳ ח״י טריפות כי הם בחי׳ תיקון הברית שהוא בחי׳ צדיק ח״י עלמין. כי טריפה אינה חיה ומחמת זה אסורה לאכול. כמ״ש זאת החיה אשר תאכלו כשדרז״ל דחיה תיכול דלא חיה לא תיכול. כי סטרא דמותא שריא עלה שהוא בחי׳ פגם הברית. וזה בחי׳ זאת החיה, זאת דייקא בחי׳ שלימות לה״ק שהוא בחי׳ זאת כמ״ש וזאת אשר דבר (כמ״ש רבינו שם). דהיינו שישראל אין רשאין לאכול כ״א זאת החיה דייקא שהיא מסטרא דחיי שהוא בחי׳ זאת בחי׳ שלימות לה״ק בחי׳ תיקון הברית כנ״ל. ע״כ אסור לאכול ח״י טרפות כדי לזכות לבחי׳ חיים בחי׳ צדיק ח״י עלמין כנ״ל. וז״ש ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו. לכלב דייקא כי אליו נמסר בחי׳ פגם הברית כמ״ש לעלוקה שתי בנות הב הב כמ״ש רבינו במאמר הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי (בסי׳ נו״ן). כי כשהבהמה נשחטת כראוי ע״י בחי׳ חרב הנ״ל שהיא בחי׳ שלימות לה״ק והיא כשירה בבדיקה שאין בה שום טריפות אזי הוא בבחי׳ קרבן כנ״ל. ואזי הוא בחי׳ אריה נחית למיכל קרבנא. אבל כשהבהמה נטרפת וסטרא דמותא שריא עלה שהיא בחי׳ פגם הברית אזי היא ראויה לכלב דייקא כנ״ל בבחי׳ כלבא נחית שהוא היפוך מחרב פיפיות שבקדו׳ כנ״ל. כי הוא בחי׳ מרה דאית לה תרי פיות וכו׳ ע״ש. וז״ש אצל טריפות ג״כ ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טריפה וכו׳. כי הוא בחי׳ קדושה בחי׳ שמירת כנ״ל. וזהו שנכללו כל הטריפות בשו״ע בשמונה מיני טריפות כנגד בחי׳ תיקון הברית שהוא בחי׳ שמינית כנ״ל (בה׳ שחיטה הנ״ל). וזהו שבפרטיות נמצא ע׳ טריפות כמו שחשבו הרמב״ם כנגד ע׳ אומות וצריך לשמור מע׳ טריפות כדי להנצל מרע הכולל של ע׳ אומות הנ״ל:

אות ב

וע״כ עיקר הטריפות תלוי בריאה כי שם עיקר הרוח חיים המקרר החמימות שעל ידו עיקר תיקון הדעת (כמובא בדברי רבינו) ותיקון הדעת הוא תיקון הברית כנ״ל. וע״כ ה׳ אוני אית לריאה כנגד חמשה חומשי תורה (כמ״ש רבינו) כנגד ה׳ הדעת כי שם תלוי עיקר הדעת כנ״ל. וע״כ אין צריכין לבדוק אחר שום טריפות כ״א הריאה צריכה בדיקה משום דשכיחי בה טריפות (כמ״ש בש״ע). כי זה כלל שעיקר התגברות הס״א הוא רק במקום שיש קדושה יתירה. וע״כ בהריאה ששם עיקר הרוח חיים וקיום הדעת ע״כ שם הם מתגברים לגרום לה טריפות. וע״כ שכיח בה טריפות. וע״כ אם ניטל הטחול כשירה. כי הטחול הוא היפך הריאה. כי הטחול הוא יונק מעכירת הדמים מטירוף הדעת והוא סטרא דמותא. ועל כן אין תלוי בו החיות. ועל כן כשירה אם ניטל כי טריפה הוא בחי׳ פגם הברית פגם הדעת כנ״ל. ועש״ז נקרא טריפה לשון טירוף הדעת. כי טריפה הוא בחי׳ פגם הבריל פגם הדעת כנ״ל. ועש״ז נקרא טריפה לשון טירוף הדעת. כי טריפה הוא בחי׳ פגם האכילה שמשם יונק הכסילות וטירוף הדעת המוזכר במאמר ויהי הם מריקים שקיהם (בסי׳ י״ז) ומשם יונק הע״ז (כמ״ש שם). וזה חי׳ הטחול שעיקר יניקתו והתגברותו ע״י טירוף הדעת בחי׳ טריפות הנ״ל. כי טחול הוא הכסילות בחי׳ שחוק הכסיל ע״ז אל אחר כמ״ש בזוה״ק ומובא במאמר צוית צדק (בסי׳ כ״ג). כי עיקר התגברות הטחול הוא ע״י פגם האכילה כמ״ש בעצבון לאכלנה שזה בחי׳ התגברות הטחול שהיא עצבות ומרה שחורה ע״ז אנפין חשוכין עצבות ומרירות הפרנסה (כמ״ש כ״ז במאמר צוית צדק הנ״ל). וכ״ז נעשה ע״י פגם האכילה כי בעצבון תאכלנה נגזר על פגם האכילה כמ״ש המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת. ועל ידי זה נגזר בעצבול תאכלנה שהוא הלגברות הטחול כנ״ל. כי להיפך כשהאכילה בכשרות דהיינו שנשמרין מהטריפות ואז הוא הכנעת הכסילות שהוא בחי׳ הטחול כנ״ל, ואזי יש פרנסה בריוח בבחי׳ טרף נתן ליריאיו כמו שכתב רבינו (בסימן י״ז) , דהיינו כשישראל שומרין עצמן מטריפה אזי טרף נתן וכו׳. כי עיקר הפרנסה תלויה בשלימות הדעת ושמירת הברית (כמ״ש רבינו בכמה מקומות). ועל כן רוב הטריפות כגון ניקב ונחתך וניטל אין פוסל בטחול. כי אין החיות תלוי בו כי אדרבא היא סטרא דמותא כסילות ע״ז. אך אעפי״כ שייך בו קצת טריפות דהיינו שצריך לישרא ממנו מעא אם ניקב בסומכיה דהיינו כעובי דינר זהב. כי גם הכסילות הוא קיום הבנין וצריך ליתן לו יניקה וחיות בצמצום ג״כ כמובא. וכדמשמע במאמר ויהי הם הנ״ל שזה קיום הדעת כשנותנין להכסילות יניקה ג״כ רק שיהי׳ בצמצום גדול כדי חיונו. ע״כ קצת חיות מיעוט תלוי בהטחול שהוא הכסילות וצריך שישאר ממנו מעט כדי חיונו בצמצום. וזה ששיערו רז״ל

שיעור חיותו כעובי דינר זהב כי משם יניקתו וחיותו בחי' ועפרות זהב שזה בחי' ועפר תאכל כל ימי חייך שזה בחי' הטחול שהוא עצבות ודאגות הפרנסה בעצבון תאכלנה הנ"ל. שזה בחי' שחון הכסיל היינו תאוות ממון (כמובא כ"ז בזוה"ק ומבורא היטב במאמר צוית צדק הנ"ל). עפר איהו קר ויבש אוך הכי טחול וכו' ע"ש. והכלל שהטחול איהו בחי' תאוות ממון שזה בחי' עפרות זהב בחי' כסילות ע"ז (כ"ש שם). ואף שזה היפך החיות אעפ"כ צריך לישאר מעט ממנו כדי חיותו בצמצום כי צריך ליתן חיות גם לכסילות הוא ג"כ קיום הבנין כנ"ל. וזה בחי' רוח צפון שנשאר חסר בבנין העולם כדי ליתן מקום להם כי שם מקומם וחיותם בבחי' מצפון תפתח הרעה. וזה בחי' עפרות זהב הנ"ל כמ"ש מצפון זהב יאתה. וע"כ הקרבנות שהיו באים כדי להכניע הכסילות כנ"ל אעפ"כ היו מקבלים חיות גם בחי' הכסילות מן המזבח (כמ"ש רבינו שם) , והיינו העשן של הקרבנות כמובא. וע"כ הי' העשן מתעקם לצד צרוף כדי ליתן להם חלק בחי' מצפון תפתח וכו' בחי' מצפון זהב. וזה בחי' הטחול בחי' עפרות זהב כסילות וכו'. וצריך ליתן לו ג"כ כדי חיונו בצמצום כנ"ל:

טריפות ב

אות א

ע"פ המאמר ויהי מקץ שנתים ימים וכו' בס' הראשון (סימן נ"ד). עיין שם כל המאמר כולו:

והכלל כי צריך לשמור מאד את הזכרון דהיינו לזכור תמיד בעלמא דאתי וכו'. ולשמור את הזכרון צריך לשמור א"ע שלא יפול לבחי' רע עין וכו' וכו'. ואפילו מי שהוא טוב עין צריך לשמור א"ע מכח המדמה וכו'. והכח המדמה בא ע"י לשון הרע כי כח המדמה הוא כח הבהמיות וכו' והמוציא דבה הוא כסיל. וכשהדעת נסתלק ממנו נופל מאהבת הש"י ונופל להאבת הבהמיות בבחי' כי אתה הדעת מאסת ואמא סך הכהן לי. כהן הוא בחי' אהבות קדושות בחי' אברהם אוהבי בחי' וקמץ הכהן כוכ'. וזה הכח המדמה הוא מחזר ומבקש תמיד כלי לשרות שם. וע"כ הוא מחזר תמיד לשרות על פי שונה הלכות וכו' כי הם בוראים כל דבר בתורתם וכו'. וזה

בחי׳ ועל השנות החלום וכו׳. כי נכון הדבר מעם האלקים וממהר האלקים לעשותו וכו׳. וזה בחי׳ חלום פרעה היינו הכח המדמה אחד הוא, הוא בא מאחד היינו מאהבה היינו מאהבות הנפולות וכו׳. ועל כן גזר פרעה על הזכרים בחי׳ זכרון הנ״ל, שנפגם ע״י כח המדמה שהוא בחי׳ פרעה וכו׳ כנ״ל. ולהכניע הכח המדמה הוא ע״י יד וכו׳ היינו על ידי בחי׳ שמחה, בחי׳ ושמחתם בכל משלח ידכם. וזה בחי׳ כלי זמר שמנגנין ביד שעל ידי זה שורה הנבואה על הנביאים, כמ״ש קחו לי מנגן. כי הכלי היא התאספות רוח והוא מעורב טוב ורע. כי יש עצבות רוח רוח נכאה כוח רעה וכו׳. ויש רוח טובה בחי׳ רוח נבואה רוה״ק וכו׳. וזה שמנגן ביד על הכלי הוא מקבץ ומלקט ביד את הרוח טובה וכו׳ מתוך עצבות רוח. וצריך להיות יודע נגן וכו׳ כי צריך לעלות ולירד בידו על הכלי שמנגן כדי לכוין לבנות השמחה בשלימות וכו׳. ועיקר התקבצות ובנין הרוח טובה וכו׳ הוא ע״י היד כי שם פקדונות הרוחות כמ״ש בידך אפקוד רוחי וכו׳. וצריך שיהי׳ הכלי שלם כי כשאין הכלי שלם אזי הוא בחי׳ כל רוחו יוציא כסיל, ואז יוצא כל הרוח המעורב טו״ר וחוזר ומתגבר המדמה חס ושלום בבחי׳ תצא רוחו יוציא כסיל, ואז יוצא כל הרוח המעורב טו״ר וחוזר ומתגבר המדמה חס ושלום בבחי׳ תצא רוחו ישיב לאדמתו וכו׳. וזה בחי׳ ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חולם וכו׳. והתיקון של המדמה שהוא בחי׳ פרעה הוא ע״י יוסף בחי׳ איש אשר רוח אלקים בו וכו׳. בחי׳ ויוסף ישית ידו על עיניך כי ע״י יוסף על ידו נשמר העין מכח המדמה וכו׳ כנ״ל. וזה בחי׳ אזכרה נגינתי בלילה וכו׳ (ע״ש כ״ז היטב) :

אות ב

וזה בחי׳ ח״י טריפות, שאנו בני ישראל מוזהקין לבלי לאכול מהחי שיש לו איזה נקב וחסרון באיזה אבר שהנשמה תלויה בו. כי החי הוא בבחי׳ כח המדמה כח הבהמיות וע״כ א״א לנו לאכול בשר החי כ״א כשמבררין אותו תחילה מכח המדמה בבחי׳ (קהלת ג׳) מק יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ. כי יש רוח האדם ורוח הבהמה. רוח האדם הוא הדעת דקדושה שזהו גדר האדם, ורוח הבהמה הוא בחי׳ כח המדמה. ומחטא אדה״ר יש תערובות בכל הדברים שבעולם ונתערב רוח האדם ברוח הבהמה. וזה עיקר תיקון האכילה דקדושה לזכות לברר רוח האדם מרוח הבהמה לברר הטוב מהרע מכח המדמה. ועיקר הבירור ע״י בחי׳ הניגון בחי׳ שמחה, שעל ידי זה מבררין הרוח טובה שהוא בחי׳ רוח האדם מן רוח רעה מן רוח הבהמה מן כח המדמה. וזה בחי׳ מה שצריכין לאכול בשמחה כמ״ש (שם ח׳) אין טוב לאדם כ״א לאכול ולשתות ולשמוח ולראות טוב וכו׳. וכמ״ש

לך אכול בשמחה לחמך, וכמ״ש ואכלת לפני ה׳ אלקיך וכו׳ ושמלת בכל הטוב וכו׳. כי עיקר תיקון ובירור האכילה הוא ע״י השמחה שהוא בחי׳ נגינה, בחי׳ ושמחתם בכל משלח ידכם. שעל ידי זה מבררין הרוח טובה מן הרוח נכאה מעצבות רוח. שזהו בחי׳ בירור המדמה דהיינו תאוות הבהמיות לברר הטוב בחי׳ שבע שני השבע משבע שני הרעב:

וזה בחי׳ ברכת המזון. בחי׳ כוס של ברכת המזון שטעון עשרה דברים שהם בחי׳ עשרה מיני נגינה שכולם כלולים בבחי׳ כוס של ברכה שהוא בחי׳ מלכות וכו׳ כידוע. נמצא שעיקר תיקון ובירור האכילה הוא ע״י שמחה בחי׳ נגינה. וזה בחי׳ אכילת שבת ויו״ט שהוא בחי׳ אכילה דקדושה, כי אז הם ימי שמחה ואז מצוה לאכול ולשתות ולשמוח כמ״ש בזוה״ק אין טוב לאדם כי אם לאכול ולשתות ולשמוח דא חדוה ביומא דשבתא ויומין טבין וכו׳. כי עיקר בירור האכילה מכח המדמה כח הבהמיות הוא ע״י שמחה בחי׳ נגינה. וע״כ א״א לאכול בשר מן החי כי אם כשהבהמה וכיוצא הוא שלימה ואין בה שום טריפות בשום אבר שהחיות תלויה בו כדי שלא יצא הרוח החיים דרך שם. ואז הוא בחי׳ תצא רוחו ישוב לאדמתו שיוצא והולך כל הרוח המעורב יחד ואז אין נתברר המדמה. כי א״א לברר המדמה כ״א כשהכלי שלם. שאז יכולין לברר המדמה לברר הרוח טובה רוח האדם, מן רוח הבהמה וכו׳ בבחי׳ נגינה ושמחה. וע״כ עיקר הטריפות ביותר תלוי בריאה שצריכה בדיקה מכל מיני טריפות. כי עיקר בחי׳ הנגינה הוא בבחי׳ הריאה שמשם יוצא הקול נגינה. כי קנה הריאה מוציא קול הנגינה כשרז״ל כבד את ה׳ מגרונך וכו׳. וע״כ ה׳ אוני אית לריאה כנגד ה׳ נימין דכנור דדוד כנגד ה׳ חומשי תורה שהם בחי׳ נגינה הנ״ל. וע״כ צריכה הריאה בדיקה ביותר מכל האברים כי צריכה הריאה שתהיה שלימה בלי שום חסרון כדי שלא תהיה בבחי׳ תצא רוחו ישוב לאדמתו וכו׳ כנ״ל. כי הריאה היא עיקר בחי׳ הכלי בחי׳ ה׳ נימין דכנור דדוד אשר משם יוצאין כל הנגונים כשזוכין שבחי׳ הכלי בחי׳ כנור דדוד בחי׳ הריאה היא בשלימות. שאז מבררין ע״י בחי׳ הניגון את רוח האדם מן רוח הבהמה שהוא בירור המדמה שעיקר האילה בכשרות הוא על ידי זה כנ״ל שעל ידי זה נשמר הזכרון כנ״ל. כי שמירת הזכרון תלוי באכילה דקדושה. וע״כ הזהירה התורה שלא יפול לשכחה חס ושלום ע״י האכילה כמ״ש פן תאכל ושבעת וכו׳ ורם לבבך ושכחת וכו׳ וזכרת את ד׳ אלקיך וכו׳. כי עיקר הזכרון הוא ע״י בירור המדמה שהוא תלוי באכילה דקדושה כנ״ל. וזה בחי׳ קרבנות שאז היו הלווים מנצחים בשיר על הדוכן בשעת הקרבת הקרבן. כי עיקר הקרבן הוא לברר רוח האדם רוח טובה מן רוח הבהמה וזה נעשה על ידי השיר והנגינה כנ״ל, בחי׳ ושמחתם בכל משלח ידכם שזה נאמר על ענין הקרבנות שמביאין ברגל. וזה בחי׳ אין שמחה אלא בבשר בהמה שמביאין ממנה קרבנות כי שם עיקר בחי׳ השמחה. כי עיקר בירור הבהמיות דהיינו בירור המדמה הוא על ידי שמחה וניגון כנ״ל. וע״כ מצוה לאכול בשבת ויו״ט בשר כי אז זוכין לשמחה שזהו בחי׳ בירור ותיקון בשר בהמה לברר רוח האדם מרוח הבהמה. וזה בחי׳ מה שהשיב התנא כששאלו אותו הלכה, זיל לא אכילנא בישרא דתורא, כי הכח

המדמה שורה על פי שונה הלכות וכל זמן שאין מבררין המדמה אין זוכין להלכה ברורה. כי המדמה מבלבל בדמיונות ולפעמים מדמה מילתא למילתא שלא כדין האמת. ועל כן עיקר פסק הלכה מקבלין מבית המקדש כמ״ש וקמת ועלית אל המקום וכו׳ על פי התורה אשר יורוך. כי שם בביהמ״ק מביאין כל הקרבנות שעל ידי זה מתברר המדמה ועל ידי זה זוכין להלכה ברורה כנ״ל. וע״כ אמר זיל לא אכילנא בישרא דתורא. כי כשיאכל בשר אז יאכל בקדושה ובטהרה ובשמחה כי בלא זה אי אפשר להצדיק לאכול כנ״ל. וע״כ אמר זיל לא אכילנא בישרא דתורא. כי כשיאכל סשר אז יאכל בקדושה ובטהרה ובשמחה כי בלא זה אי אפשר להצדיק לאכול כנ״ל. ואז ע״י אכילתו שיאכל בשר ויברר ע״י אכילתו רוח האדם רוח טובה מן רוח הבהמה מעצבות רוח שזהו בירור המדמה. ואז בוודאי יוכל להשיב על שאלתו כי אז יזכה להלכה ברורה. כי עיקר הלכה זוכין ע״י בירור המדמה כנ״ל:

אות ג

וזה בחחי׳ שחיטה. כי הבהמה שמתה מאליה היא נבילה ואסורה לאכילת ישראל עם קדוש. כי אנחנו ישראל עם קדוש א״א לנו לאכול בשר החי ששם שורה כח המדמה שהוא כח הבהמיות כנ״ל כ״א כשמבררין אותו קודם. דהיינו להכניע הרע שהוא רוח הבהמיות ולברר הטוב משם. ועל כן כשמתה מאליה ויצא רוח החיים ממנה בעצמה שלא ע״י ישראל, אזי לא נתברר רוח האדם מרוח הבהמה ואז הוא בחי׳ תצא רוחו ישוב לאדמתו. וע״כ א״א לישראל לאכול מבשר החי כ״א ע״י השחיטה דייקא, שאנחנו דייקא צריכין להוציא רוח החיים מן הבהמה וכו׳. כדי שנברר אז בשעת השחיטה את בחי׳ המדמה לברר רוח האדם מרוח הבהמה שאז דייקא היא ראויה לאכילת ישראל. כי החליף שאוחז השוחט בידו הוא בהי׳ סטרא דנגינה שעל ידו מבררין המדמה כנ״ל כי נגינה מסטרא דליוואי מבחי׳ גבורות יצחק כידוע (כמובא בתיקונים). וזה בחי׳ החליף שהוא בחי׳ גבורות יצחק. וע״כ היה יצחק מוכרח לפשוט צווארו לשחיטה כ+ש ויקח את המאכלת לשחוט את בנו כי אין הדין נמתק אלא בשרשו. וזה בחי׳ (תהלים קמ״ט) רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם, רוממות אל בגרונם זה בחי׳ נגינה הנ״ל כי כי הגרון מוציא קול הנגינה. וזהו וחרב פיפיות בידם כי זהו בחי׳ חרב פיפיות, בחי׳ החליף של השחיטה שהוא בחי׳ גבורות יצחק שמשם בחי׳ הנגינה והשמחה כי עש״ז נקרא יצחק על שם שחוק ושמחה כמ״ש כל השומע יצחק לי ת״א יחדי לי. וע״כ ע״י החליף של השחיטה בחי׳ חרב פיפיות, בחי׳ מלכות שכוללת כל העשרה מיני נגינה שהיא בחי׳ חרב נוקמת נקם ברית, על ידי

זה מוציאין רוח החיים מן הבהמה וכו׳. כי על ידי זה מבררין רוח האדם מן רוח הבהמה בבחי׳ מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה וכו׳. (וכמובא בדברי רבינו ז״ל במ״א ג״כ שבירור רוח האדם מרוח הבהמה הוא ע״י נגינה). וע״כ צריך שיהי׳ החליף שלם בלי שום פגם כל שהוא שזהו בחי׳ שלימות הכלי כדי שיוכל לברר רוח טובה מן רוח נכאה וכו׳ כנ״ל:

אות ד

ועיקר השחיטה היא במקום הצוואר כי הצוואר והגרון מפסיק בין הראש והגוף שהם בבחי׳ רוח האדם ורוח הבהמה סחי׳ זכרון ושכחה, בחי׳ עלמא דאתי ועלמא דין, כי הראש הוא בחי׳ הדעת שהוא בחי׳ זכרון בחי׳ לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי. כי הדעת שבראש הוא יודע וזוכר היטב שזה העולם אינו כלום ועיקר הוא עלמא דאתי. כי איך אפשר לסתור זאת וכל מי שיש לו מוח בקדקדו יודע זאת בבירור היטב שאין שום תכלית בזה העולם ותאוותיו המדומיות. רק העיקר הוא לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי, לזכור תמיד את התכלין שהוא עלמא דאתי. ומה שהאדם שוכח זאת לפעמים הוא רק מחמת תאוות הגוף כי עיקר השכחה תלוי בלב (כ״ש במאמר הנ״ל) היינו ע״י תאוות הלב על ידי זה שוכח את התכלית שהוא עלמא דאתי. כי ראש וגוף הוא בבחי׳ דעת וסכלות זכרון ושכחה. כי הדעת שבראש הוא מרחק כל התאוות של הגוף. וע״כ השחיטה במקום הצוואר והגרון שדרך שם מתחבר הראש והגוף שהם בחי׳ זכרון ושכחה אדם ובהמה וכו׳. ועל כן שם עיקר הבירור ע״י החליף של שחיטה לברר רוח האדם העולה למעלה שהוא בחי׳ ראש ודעת מן רוח הבהמה היורדת למטה שהוא בחי׳ גוף וסכלות. כי גם בהמה כלולה מכל הבחינות כידוע שכל בחינה כלולה מכל הבחינות. וע״כ צריכין לשחוט את הקנה וושט ווורידין שהם בחי׳ שלשה שרי פרעה כידוע. שהם בחי׳ התאוות הבהמיות שהם רוצים להמשיך את הדעת שבראש אל תאוות הגוף חס ושלום, להגביר חס ושלום את כח המדמה כח הגוף שהוא בחי׳ פרעה כמ״ש במאמר הנ״ל שפרעה הוא בחי׳ כח המדמה. ופרעה הוא הערף שג׳ שרי פרעה שהם קנה וושט ווורידין רוצים להמשיך הדעת חס ושלום אל העורף שהוא בחי׳ פרעה בחי׳ כח המדמה. וע״כ צריכין לשחוט ולהכניע אלו הג׳ שרי פרעה ע״י ששחטין הקנה וושט ווורידין. ואז מבררין המדמה ומבררין בחי׳ הדעת שבראש בחי׳ רוח האדם מן רוח הבהמה מבחי׳ תאוות הגוף תאוות הבהמיות, ע״י החליף של השחיטה שהוא בחי׳ סטרא דניגונא סטרא דליואי כמ״ש והלווים על שחיטת הפסחים. וע״כ עיקר השחיטה בהולכה והובאה דייקא בבחי׳ מי

עלה שמים וירד שזהו בחי' נגינה (כמ"ש במאמר הנ"ל) , ועל ידי זה זוכין לזכרון כנ"ל. וזה בחי' (שה"ש ג') איש חרבו על ירכו מפחד בלילות, ופרש"י שלא תשתכח התורה מהם בגלות. כי על ידי בחי' חרב בחי' סטרא דניגונא, ע"י זה מבררין המדמה וזוכין להלכה ברורה וניצולין משכחה כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו, לא תשא שמע שוא ודרז"ל (פסחים קי"ח) שהמספר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים כי הם בחי' אחת. היינו עון לשון הרע ואיסור טריפות כי עיקר התגברות המדמה הוא ע"י לשון הרע (כ"ש שם במאמר הנ"ל) וזהו בעצמו בחי' איסור טריפות כנ"ל:

אות ו

וע"כ הם ח"י טריפות כנגד צדיק ח"י עלמין שהוא בחי' יוסף הצדיק דנטיר ברית שעיקר התיקון של המדמה הוא על ידו בבחי' ויוסף ישית ידו על עיניץ (כמבואר שם במאמר הנ"ל). כי עיקר בירור המדמה להכניע תאוות הבהמיות לברר רוח האדם מן רוח הבהמה הוא תלוי בשמירת הברית שהוא בחי' יוסף הצדיק. כי עיקר שלימות הניגון והשמחה הוא ע"י שמירת הברית כמובא בדברי רבינו ז"ל במאמר רציצא (סי' כ"ז). ושם עיקר רוח החיים בחי' יוסף שהוא איש אשר רוח אלקים בו בחי' ולא קמה עוד רוח באיש:

אות ז

וזה בחי׳ מילה ופריעה. כי ערלה דחפיא על ברית זה בחי׳ עננין דמכסיין על עייניו שהוא בחי׳ שכחה בחי׳ רע עין. כי פגם הברית הוא פגם העינים בחי׳ ולא תתורו אחרי לבבכם וארחי עיניכם. וצריכין להכניע בחי׳ רע עין בחי׳ פגם הברית בחי׳ הערלה דחפיא על ברית לחתכה ע״י חרב פיפיות. ואח״כ כשחותכין את הערלה שהוא בחי׳ רע עין עדיין צריבין לברר המדמה כנ״ל. וזה בחי׳ פריעה שקורעין את העור ומגלין את העטרה שעל ידי זה מבררין בחי׳ המדמה. ואז נכנע השכחה ומתגבר הזכרון שהוא בחי׳ ברית בחי׳ בן זכר (כמבואר במאמר הנ״ל). וע״כ מילה היא מצוה שקיבלו ישראל עליהם בשמחה כשדרז״ל. כי עיקר התיקון הוא ע״י שמחה בחי׳ נגינה שעל ידי זה מבררין המדמה וזוכין לזכרון כנ״ל. וזה בחי׳ פריעה להכניע בחי׳ פרעה שהוא הכח המדמה כנ״ל:

אות ח

וזה בחי׳ ירידת יוסף למצרים. שמכרוהו השבטים על שהיה מביא את דבתם רעה אל אביהם שהוא חטא להי״ר שעל ידי זה נופלים לבהמיות לכח המדמה שהוא בחי׳ פרעה ומצרים וע״כ נאמר שם וישחטו שעיר עזים וכו׳ וארז״ל שכל הדברים שדיבר עליהם בכולם לקה וכו׳ כי אפילו בשעת הקלקלה שחטו שעיר עזים וכו׳. כי הוא דיבר עליהם שמזלזלין בבני השפחות וחשודין על אבר מן החי וחשודין על העריות וכולם הם בחי׳ אחת. כי מה שמזלזלין בבני השפחות זה בחי׳ לשון הרע כי המדבר להי״ר מבזה את האדם. וזה בעצמו בחי׳ שחשודין על אבר מן החי שאוכלין בלא שחיטה שזהו גם כן פגם המדמה. וזהו שחשודין על העריות היינו פגם הברית שהוא פגם הזכרון וכו׳. והם שנאו אותו על זה כי אמרו שהם נקיים מכל זה. ואדרבא הוא מוציא דבה עליהם שמחמת זה ראוי לשנאותו כי פוגם באהבה דקדודה על ידי זה כנ״ל בבחי׳ כי אתה הדעת מאסת ואמאסך מכהן לי. וזהו ויוסיפו עוד שנא אותו על חלומותיו ועל דבריו, פרש״י שהיה מוציא דבה עליהם שעל ידי זה ראוי לשנאותו כנ״ל. וזהו על חלומותיו ועל דברוי כי החולם הוא בחי׳ המדמה והם אמרו שע״י שהוא מוציא דבה על ידי זה נפל להמדמה. ועל ידי זה חלומותיו שבאים מהמדמה אינם אמת וראוי לשונאו עליהם כנ״ל. וע״כ מכרוהו למצרים ששם הוא ממשלת פרעה שהוא בודי המדמה. ואפילו בשעת הקלקלה שחטו שעיר עזים להורות שהם נקיים מאבר מן החי כי אצלם המדמה מבורר ומתוקן שזהו בחי׳ שחיטה כנ״ל. ויוסף על ידי גודל צדקתו שעמד בנסיון ושמר את הברית, שעיקר בירור תאוות הבהמיות הוא ע״י שמשברין תאוה זו שהיא עיקר תאוות הבהמיות. וע״י ששבר תאוה זו על ידי זה זכה לברר גם במצרים את המדמה במקום תוקף שליטתו שהיא

ערות הארץ. וע״כ זכה לפתור חלומות שזהו בחי׳ בירור המדמה. כי החלום ע״י המדמה ומחמת עירבוב המדמה על ידי זה אין יודעין הפתרון האמתי. אבל יוסף שזכה לתקן המדמה ולבררו על ידי זה ידע פתרון כל החלומות. וע״כ היה יוסף מוכרח להיות אצל ג׳ שרי פרעה שהם שר הטבחים ושר המשקים ושר האופים. כי גם להם היה משרת מתחילה כ״ש וישרת אותם. כי היה מוכרח להכניע ג׳ שרים הנ״ל שעל ידם התגברות המדמה כנ״ל. והוא זכה להכניעם במקום תוקף ממשלתם. ועל ידי שתלה בבשר ודם נתוסף לו ב+ שנים. וזהו ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו. ולא זכר דייקא, כי הם בבחי׳ שכחה שבא מהמדמה שמתגבר ע י הג׳ שרים כנ״ל. כי יוסף יש לו כח לבררם לפתור חלומותיהם אבל הם בעצמם רחוקים מזכרון כי הם בחי׳ המדמה בחי׳ שכחה. ואח״כ כשקיבל עונשו עוד שתי שנים זכה לברר הכל. ויהי מקץ שנתיים ימים וכו׳ אז ופרעה חלם שהוא המדמה וכו׳ כנ״ל. ואז נתעלה יוסף וירצוהו מן הבור ויבא אל פרעה ופתר לו את החלומות והכניע ובירר את המדמה. כי עיקר תיקון המדמה ע״י יוסף הצדיק סחי׳ ויוסף ישית ידו על עיניץ כנ״ל. וע״כ כשבאו אחיו אצלו נאמר ויזכור יוסף את החלומות כו׳. ויזכור דייקא, כי החלומות של יוסף הצדיק שתיקן את המדמה הם בבחי׳ זכרון כנ״ל:

אות ט

וזה בחי׳ דרוסה שהיא עיקר הטריפו׳ כשר״ל שעיקר שם טריפה הוא שנטרפה ע״י חיות רעות. ועיקר הדריסה היא ביד דייקא כי עיקר הדריסה של החיות שדורסים שיש להם ארס בידם הוא מחמת תוקף הכעס שיש להם. וכעס הוא מחמת כסילות כ״ש (קהלת ט׳) כעס בחיק כסילים ינוח (כ״ש רבינו ז״ל כ״פ). נמצא שאלו החיות רעות שכעסם גדול כ״כ עד שיש להם ארס בידם להמית. על ידי זה שם באלו החיות הוא תוקף הכסילות שהוא התגברות כח המדמה כח הבהמיות שהוא בחי׳ כסילות (כ״ש במאמר הנ״ל). כי כל מה שמתגבר בהחיה הכעס ביותר שם התגברות הכסילות הדיינו כח הבהמיות ביותר. ועל כן הם אוסרים את הבהמה על ידי דריסתם ביד דייקא. כי את זה לעומת זה כמו שבקדושה עיקר בירור המדמה ע״י יד דייקא כי שם פקדונות כל הרוחות כנ״ל. כמו כן להיפך בחיות רעות ששם התגברות הבהמיות והכסילות ביותר הם מטילים הארס שלהם שהוא בחי׳ רוח רעה בחי׳ כעס ע״י ידם דייקא. כי שם שורה הרוח רעה שלהם שהוא בחי׳ כעס ושנאה, כמו שבקדושה עיקר הרוח דקדושה בבחי׳ יד האדם כנ״ל. וע״כ הבהמה חיה ועוף שנדרסו ע״י היד של אלו החיות רעות הדורסים נאסרו לנו. כי ע״י אלו החיות רעות

מתגבר הרע שבמדמה ביותר. שזהו בחי' הארס שהוא הרוח רעה שבידם דייקא. וע"כ מחמיקין בדרוסה ביותר כי עיקר תיקון החי ע"י בירור המדמה. שזה נעשה דייקא כשהחי שלם מכל ח"י טריפות שאז מבררין אותו על ידי בחי' שמחה ונגינה כנ"ל:

אות י

וע"כ צריכיות ליתן מן הבהמה מתנות כהונה לכהן. כדי לקשר על ידי זה את הבהמה לבחי' כהן שהוא בחי' אהבה דקדושה בחי' וקמץ הכהן כנ"ל. שזהו בחי' בירור המדמה שהבררין ומעלין אהבות הנפולות מתוך הבהמיות. ומקשרין אותם לשרשם לאהבה דקדושה שהוא בחי' כהן ע"י המתנות כהונה שנותנין לכהן:

להכה ג ענין ח"י טריפות כי כתב רבינו זץ במאמר הצילה מחרב נפשי מיד כלב וכו' (סבי' נ') שיש מיין מתוקין שהוא בחי' שמירת הברית ויש מיין מרורין וכו' שהוא פגם הברית. ואז כלבא נחית למיכל קורבניה וכו' ע"ש. והאכילה היא במקום קרבן כשרז"ל (ברכות נ"ה) שולחן מכפר כמזבח. וע"כ צריך שיהיה שלם מכל ח"י טריפות כי ח"י טרפות הם בחי' פגם הברית שהוא צדיק ח"י עלמין. וע"כ נאמר בטריפה לכלב תשלכון אותו כי אז כלבא נחית וכו'. ובזה מחובר מה שסיים שם רבינו ז"ל מאמר רז"ל האי בר בי רב דיתיב בתעניתא, שלכאורה אין לו חיבור שם, אך באמת גם האכילה היא במקום קרבן וכשאינו אוכל בכשרות כראוי חס ושלום אזי כלבא ליכול וכו'. וע"כ צריכין שתהיה הבהמה שלימה מכל ח"י טריפות, ואז המאטכל עולה בקדושה ונכלל בבחי' צדיק ח"י עלמין, אוז אריה נחית למיכל קורבניה. וע"כ עיקר הטריפות תלוי בריאה כי הריאה הוא בבחי' שמירת הברית שהוא שמירת הדעת (כמובא בדברי רבינו במ"א). שע"י הריאה נתקיים ליחות ושמנונית הגוף שעל ידי זה עיקר קיום הדעת. ועל ידי זה עיקר קיום המוח שבעצמות שהם בחי' מיין מתוקין הנ"ל בי' כל עצמותי תאמרנה (כמבואר במאמר הנ"ל). וזהו ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא לאכלו וכו'. כי כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה (ויקרא רבה כ"ד). כי שמירה מח"י טריפות הוא בחי' שמירת הברית כנ"ל וע"כ אז נקראים אנשי קודש כנ"ל:

הלכות טריפות הלכה ד' נכללת בה' שחיטה הלכה ד' אות ח'. והלכה ה' נאבדה כנכתב לעיל בסוף הלכות שחיטה הלכה ה':

מתנות כהונה א

ע״פ התו׳ ויהי הם מריקים שקיהם (בסי׳ י״ז) הנ״ל בה׳ טריפות הלכה א׳ ע״ש:

אות א

וכדי לתקן תיקון האכילה בשלימות שיהיה בכשרות גמור כראוי, על כן נותנין מתנות כהונה שזה בחי׳ צדקה שעל ידה היא תיקון האכילה (כ״ש שם). גם צדקה הוא שלימות הדעת ותיקון הברית, בחי׳ צדקה תציל ממות כנ״ל. וע״כ נותנין הצדקה דהיינו המתנות לכהן כי הכהן הוא בחי׳ תיקון הברית (כמוב׳ לעי׳). וע״כ ע״י המתנות שנותנין נתתקנית ונתכשר׳ הבהמה שתיקונה תלוי בתיקון הברית כנ״ל (בה׳ שחיטה הלכה א׳). וכן ארז״ל שהזרוע והלחיים והקיבה זכו הכהנים ע״י פנחס שקנא קנאת ה׳ צבאות בשביל תיקון הברית כמובא שהזרוע כנגד ויקח רומח בידו וכו׳ ע״ש. נמצא שהמתנות הם בחי׳ תיקון הברית שעל ידי זה נתתקנת הבהמה כנ״ל. ועל כן אין נוהגין המתנות כ״א בבהמה, כי בבהמות מתגבר ביותר רוח הבהמיות כנ״ל, ע״כ צריכין לותן המתנות כדי להכניעו כנ״ל:

אות ב

גם הכהן הוא בחי׳ התי״ח והרב הכלול מכמה נפשות ישראל, כ״ש כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה וכו׳ וכשדרז״ל מזה (מ״ק י״ז ע״א) אם הרב דומה למלאך ה׳ צבאות וכו׳. וע״כ עיקר תיקון האכילה בכשרות ע״י מצדקה שנותנין לכהן דייקא. כי העיקר תלוי בצדקה שנותנין לצדיק הכלול מכמה נפשות (כ״ש שם ע״ש). וע״כ ברית כהונה דהיינו המתנות שזכו בהם הכהנים נקרא ברית שלום. כ״ש אצל פנחס כשזכה לכהונה הנני מותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו ברית הכונת עולם

וכו' כי הם מרבים שלום כי הם בחי' הצדיקים הכלולים מכמה נפשות שעל ידם נתרבה השלום (כ"ש שם). וע"כ אסור ליתן מתנות כהונה לכהן עם הארץ. כי עיקר חשיבות הכהנים הוא ע"י קדושתם. כי הם בחזקת קדושה יותר משאר ישראל. וע"כ עיקר הצדקה ראוי ליתן להם להפריש להם מרוב המאכלים ליתן מהם מרוב המאכלים ליתן מהם מתנות כהונה כדי לתקן תיקון האכילה על ידי זה. כי עיקר תיקון האכילה תלוי על ידי זה שנותנין צדקה למי שמקודש בקדושה יתירה שהוא כלול מנפשות יותר. שעל ידי זה נתרבה השלום שעל ידי זה דייקא נתתקן האכילה שזה בחי' תיקון המזבח (כ"ש שם). וז"ש במתנות כהונה כי שכר הוא לכם חלף עבודתכם. דהיינו שמחמת שהכהנים עוסקין תמיד בעבודה שהוא תיקון המזבח ע"כ ראוי ליתן להם הצדקה דהיינו המתנות. כי על ידי זה נתתקן ביותר ליקון המזבח כנ"ל (וכ"ש שם) :

אות ג

גם במאמר דרשו ה' (בסי' ל"ז) ע"פ מ"ש שם מבואר שצדקה היא בחי' תיקון השחיטה. כי על ידי זה זוכין לבחי' הבל שאין בו חטא שזה עיקר תיקון השחיטה להעלות הנפש מחי למדבר עש. וזה בחי' מתנות הנ"ל בחי' צדקה כנ"ל. וע"כ אין המתנות נוהגות רק באי"י כי עיקר הצדקה הוא באי"י. שע"י צדקה דאי"י נכללין באוירא דכיא בחי' הבל שאין בו חטא הנ"ל שזהו תיקון השחיטה כנ"ל. גם ע"י צדקה דאי"י הוא תיקון המזבח תיקון האכילה ביותר. כי אי"י הוא אוירא דכיא שזה בחי' אויר הנח והזך. וכשנותנין שם צדקה לכהן הנ"ל נזדכך ונטהר האויר ביותר. ועל ידי זה הוא תיקון המזבח תיקון האכילה (כ"ש שם במאמר ויהי הם מריקים שקיהם ע"ש) :

מתנות כהונה ב

אות א

הזרוע והלחיים והקיבה צריכין ליתן לכהן. וארז"ל הזרוע כנגד ויקח רמח בידו וכו' הלחיים כנגד ויעמוד פנחס ויפלל וכו'.

הענין מה שייכות יש ענין פנמחס שקינא במעשה זמרי. לענין המתנות של הבהמה דייקא שדייקא המתנות כהונה שנותנין מן הבהמה הם בשביל מעשה פנחס שקינא במעשה זמרי. אך ע"פ המאמר תקעו ג' בספר לקוטי תנינא המתחיל מתוכחה (סי' ח'). ואיתא שכשנתקלקל הדעת ואז מתגבר חס ושלום תאוות ניאוף אז צריכין בעל כח שיתפלל תפלה בבחי' דין כמו פנחס בעת שקינא על מעשה זמרי. כ"ש ויעמוד פנחס ויפלל שעשה פלילות עם קונו וכו' כי זאת התפלה של הבעל כח שהיא בבחי' דין עומדת להסט"א בצווארה בבחי' בצוארו ילין עוז וכו'. ועל ידי זה הוא מקיא כל הקדושות וכל הדעת שבלע וכו'. ועל ידי זה נעשין גרים וכו' בחי' וישמע יתרו מה שמיעה שמע וכו' וכו' (ע"ש כל זה היטב) :

אות ב

וזה בחינת שחיטה שהיא להכניע רוח הבהמיות כי הבהמה בחי' רוח הבהמיות היא העדר הדעת בחי' כסילות. וא"א לנו לאכול בשר כ"א כשמכניעין את בחי' רוח הבהמיות שהוא פגם הדעת שהוא בחי' פגם תאוה הנ"ל שהוא תאות הבהמיות. וע"ז צריכין תפלה בבחי' דין של הבעל כח כנ"ל. וזה בחי' החליף של שחיטה שהוא בבחי' תפלה בבחי' דין. בבחי' רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. וע"כ השחיטה היא במקום הצוואר. בבחי' בצוארו ילין עוז כי ע"י השחיטה שהיא ע"י החליף ע"י חרב פיפיות שהיא בחי' תפלה בבחי' דין. על ידי זה מכניעין רוח הבהמיות שהוא פגם הדעת בחי' פקם תאוה הנ"ל. כי החליף שהוא בחי' התפלה הנ"ן. היא עומדת בצווארו של הסט"א שהיא בחי' פגם הדעת בחי' בהמיות. ועל ידי זה מוציאין ממנו כל הקדושות שבלע. בבחי' חיל בלע ויקיאנו וכו' (כמבואר שם במאמר הנ"ל) :

אות ג

נמצא שהשחיטה היא בבחי׳ תפלה בבחי׳ דין של הבעל כח הנ״ל. שזהו בחי׳ ויעמוד פנחס ויפלל כנ״ל. ע״כ אחר השחיטה צריכין ליתן מהבהמה לכהן הזרוע והלחיים והקיבה שכולם הם בשביל מעשה פנחס כשארז״ל כנ״ל. כי א״א לאכול בשר הבהמה כ״א ע״י בחי׳ העובדא של פנחס שקינא על מעשה זמרי שהוא לאות ניאוף שהוא רוח הבהמיות תאות הבהמיות. שעיקר התגברותו להכניע זאת היה ע״י התפלה בבחי׳ דין בחי׳ ויעמוד פנחס ויפלל שזהו בחי׳ תיקון השחיטה ע״י החרב פיפיות במקום הצוואר כנ״ל. וע״כ צריכין כנגד העובדות של פנחס ליתן מהבהמה להכהן הזרוע והלחיים והקיבה. כי עיקר תיקון הבהמה דהיינו להכניע כוח הבהמיות שאז דייקא היא ראויה לאכילת ישראל. הוא ע״י בחי׳ פנחס בחי׳ ויעמוד פנחס ויפלל כנ״ל. וע״י שנותנין הזרוע והלחיים והקיבה להכהן. והכהן הוא חי׳ חסג בחי׳ תיקון הדעת דקדושה שהוא בבחי׳ רחמים וחסד כמבואר שם. על ידי זה מוציאין הדעת המס״א ע״י בחי׳ מעשה פנחס שלקח רמח ויעמוד ויפלל וכו׳ דהיינו בחי׳ תפלה בבחי׳ דין כנ״ל ומוציאין הדעת וכל הקדושות מהס״א. ומחזירין הכל אל הקדושה לבחי׳ דעת ורחמים דקדושה שהוא בחי׳ כהן כנ״ל:

אות ד

וזה בי׳ מ״ש ביתרו בעת שבא למשה להתקרב להשם יתברך ולהתגייר. ויקח יתרו עולה וזבחים וכו׳. וזבחים דייקא כי עיקר בחי׳ גרים הוא ע״י בחי׳ זבחים בחי׳ שחיטה שהוא בחי׳ תפלה בבחי׳ דין. שעל ידי זה נעשין גרים כנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ מה שאמר יצחק לעשו שא נא כליך וכו׳ ודרז״ל בדוק סכינך ושחוט יפה וכו׳. כי יצחק כל חפצו היה להחזיר את עשו אל הקדושה. כי ראה כי ציד בפיו שהיו בו כמה ניצוצות דקדושה כמובא. וע״כ היה רוצה לגיירו. וע״כ אמר לו שא נא כליך בדוק סכינך ושחוט יפה וכו׳. כי על ידי זה דייקא נעשין גרים כנ״ל. ורבקה שומעת בדבר יצחק וכו׳ והיא ידעה האמת שהוא רשע גמור. וא״א לגיירו בעצמו. ע״כ צוותה על יעקב שיעקב

דייקא יעשה זאת וילך ויבא שני גדיי עזים ותיקן אותם ע״י השחיטה ועשה מהם קרבנות א+ הקריב לפסח וכו׳. וע״כ הלביש עצמו בלבושי עשו כ״ש ותקח רבקה את בגדי עשו וכו׳. כי יעקב היה מוכרח להוציא כל הקדושות וכל ההזפעות וכל הברכות מעשו שהיה עשו רוצה להמשיכם לעצמו חס ושלום ע״י תוקף הדין של בחי׳ יצחק שמשם שורשו. וע״כ הוכרח יעקב להשתמש עם בחי׳ התפלה בבחי׳ דין. שזהו בחי׳ שהלביש עמצו בלבושי עשו השם בחי׳ דימיסע. ועל ידי זה דייקא הכניעו. כ״ש יצחק הקול קול יעקב והידים ידי עשו. שיצחק הבין שהעובדא הזאת היא מבחי׳ יעקב שהוא באמת רחמים וחסד רק שהלביש עצמו בלבוש שאינו שלו בבחי׳ גבורות ודינים כדי להכניע על ידי זה את עשו שהוא הסט״א בבחי׳ חיל בלע ויקיאנו. וע״כ אז דייקא קיבל יעקב את כל הברכות מיצחק כי כל ה נמשך ע״י התיקון שעשה יעקב ע״י בחי׳ התפלה בבחי׳ דין שעל ידי זה הוציא כל הקדושות מעשו מהסט״א. ואז נמשכו כל ההשפעות וכל הברכות ליעקב, כמו שכתוב, ״ויתן לך אלקים מטל השמים וכו״ ועל כן אז דיקא נאמר, ״ראה ריח בני כריח שדה וכו״, שנכנס עמו ריח גן עדן, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה. שזה נמשך על ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח כמבאר היטב במאמר הנ״ל) , כי יעקב השתמש אז עם בחינה זו כנ״ל, ועל ידי זה זכה לבחינת ריח גן עדן כנ״ל עין שם במאמר הנ״ל היטב) :

אות ו

ועל כן שחיטת נכרי, נבלה וכו׳, כי תקון השחיטה שהוא על ידי בחינת תפלה בבחינת דין, אי אפשר שיהיה נעשה על ידי עכו״ם, כי צריכין לזה בעל כח גדול שיוכל לעשות תקון זה של בחינת התפלה בבחינת דין, אבל העכו״ם הם מסטרא דדינא קשיא ועל ידם לא די שלא יכניע את הסטרא אחרא והדין, אדרבא, חס ושלום, יתגבר ביותר בחינת הדין והסטרא אחרא, כי משם שרש העכו״ם. ועל כן לא רצתה רבקה שיעשה עשו המטעמים, כי ידעה שאי אפשר שעשו יעשה התקון על ידי החליף של השחיטה שהוא בחינת תפלה, בבחינת דין, כי, אדרבא, על ידו יתגבר יותר חס ושלום, אבל ישראל הם כלם בבחינת בעלי כח, בחינת גברי כח עשי דברו וכו׳. ועל כן הם יכולים לתקן ולהכניע רוח הבהמיות, העדר הדעת על ידי החליף של שחיטה שהיא בחינת תפלה בבחינת דין של הבעל כח כנ״ל. ועל כן צריך השוחט שיהיה ממחה ומחזק, כי ממחה זה שלמות הדעת, כי צריך שיהיה דעתו בשלמות כדי שיוכל לתקן פגם הדעת שהיא בחינת בהמיות. וגם צריך שיהיה בעל כח לזה, שיוכל לתקן הבהמה על ידי החליף, שהוא בחינת תפלה בבחינת דין כנ״ל. שזה בחינת מחזק שלא

יתעלף, שזהו בחינת בעל כח ואז יוכל לתקן ולברר רוח הבהמיות וכו' כנ"ל ועל ידי זה נעשין גרים וכו' וכו', ועל ידי זה זוכין לבחינת הנגון שיתער לעתיד, ועל ידי זה גדלים כל הריחות והיראות שהוא מזונא דנשמתא ומכניעין מזונא דגופא. בבחינת וידו אוחזת בעקב עשו. כמבאר כל זה במאמר הנ"ל, עין שם היטב). ועל כן על ידי השחיטה דיקא שהוא בחינת תקון הנ"ל של הבעל כח וכו' כנ"ל, אז דיקא יכולין לאכל מהבהמה, כי אז מתגבר בחינת מזונא דנשמתא. ואז היא ראויה למאכל ישראל, כי אכילת ישראל צריכה להיות בבחינת מזונא דנשמתא דיקא ולא בבחינת מזונא דגופא, כי מזונא דגופא הוא בחינת עשו, בחינת הלעיטני נא. ומזונא דנשמתא, דהינו אכילה בקדשה, בחינת צדיק אוכל לשבע נפשו, זה בחינת יעקב, שהוא מכניע את עשו בבחינת וידו אוחזת וכו'. על ידי בחינת התקון הנ"ל של הבעל כח, שמתפלל תפלה בבחינת דין, שזה בחינת שחיטה כנ"ל:

מתנות כהנה הלכה ג נכללת בהלכות ביצים הלכה ג אות ג

אבר מן החי ב

ענין שחיטה ואסור אבר מן החי

על פי המאמר "כי מרחמם ינהגם", עין שם סימן ז בלקוטי תנינא מענין בן ותלמיד כל המאמר וכו', עין שם:

וכלל המאמר בקצור, שצריך לידע איך להתנהג עם הרחמנות, כי על רשעים אסור לרחם וכו'. ועקר הרחמנות הוא לרחם, להוציא את ישראל עם קדוש, ממשאוי הכבד של עוונות חס ושלום, וצריך להשתדל כל אחד להאיר דעת ויראת שמים בחברו ותלמידו, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ב"ב קטז) , "אשר אין חליפות למו", חד אמר, בן, וחד אמר, תלמיד וכו'. וצריך שיהיה להצדיק בחינת כל, בחינת כי כל בשמים ובארץ, להראות לדרי מעלה בחינת מה חמית וכו'. ולדרי מטה בחינת מלא כל הארץ כבודו, בחינת הקיצו ורננו שכני עפר וכו'. ועל ידי זה מאיר בשעת האכילה הארת הרצון וכו'. עין שם כל זה היטב):

אות א

והנה השחיטה היא רחמנות גדול.כי זה עיקר הרחמנות להאיל דעת בעולם להודיע כי ה' הוא האלקים בחי' אשרי משכיל אל דל כי על רשעים אסור לרחם. וזהו בעצמו מחמת זה כי עיקר הרחמנות להאיר דעת ולהוציא את ישראל מעוונות. נמצא מי שמרחם על רשעים בגשמיות וממלא בקשתם ותאוותם אין זה רחמנות כלל. אדרבא הוא אכזריות גדול כי כשנותן להם תאוותם ורצונם הם עושים על ידי זה עבירות חס ושלום ואין זה רחמנות כלל כנ"ל. ועיקר הרחמנות הוא לרחם עליהם להחזירם בתשובה להוציאם ממשאוי העוונות כנ"ל. ועל כן צריכין לפעמים לייסרם ולהיות אכזר עליהם כדי שיחזירו בתשובה וזהו עיקר הרחמנות כנ"ל. והנה השחיטה הוא להעלות הנפש החי מחי למדבר. וכשמעלין הנפש אזי מעלין אותה מנפילתה שהיתה תחילה מלובשת בגדר החי שאין להם דעת כלל ולא היתה יודעת כלל בידיעת הש"י. ועכשיו עולה הנפש מגדר החי לגדר אדם ואזי נתגלה לה ונתוודע לה כי יש אלקים שליט בארץ. וזה עיקר עליית הנפש שעולה אל הדעת שזהו גדר האדם ונודע לה מידיעת הש"י וזהו עיקר הרחמנות כנ"ל. וזה בחי' שמוציאין ומעלין אותה מבחי' עוונות כי זה נעשה ע"י השחיטה. ששופכין דם הבהמה ומעלין הנפש משם. ודם הבהמה זה בחי' עוונות כי כל העוונות באים מן הדמים של השס"ה גידין. והעונות הם ע"י רוח הבהמיות כי הם מעשה בהמה נמצא שהעוונות הם בחי' דם הבהמיות. והנפש דקדושה המלובשת שם היא בחי' ניצוצי נפשות בית ישראל. כי כל הניצוצות הקדושים שבעולם כולם באים מנפשות ישראל כי כל הקדושה והטוב הוא רק נפשות ישראל. נמצא שזה הנפש המלובשת בחי' שהוא בחי ניצוץ נפש ישראל כשמוציאין אותה ומעלין אותה מדם החי זה בחי' שמוציאין ומעלין נפש ישראל מן העוונות שהם בחי' דם החי כנ"ל. ששם היתה מלובשת הנפש ועכשיו מעלין אותה משם כנ"ל. וזה עיקר הרחמנות כנ"ל ואזי מעלין הנפש ומודיעין לה כי ה' הוא האלקים כנ"ל כי מכה"כ. וזה בחי' הקיצו ורננו שוכני עפר כי אלו הניצוצות והנפשות המלובשין בחיות ובהמות ועופות הם בחי' שוכני עפר כי מונחים במדריגה נמוכה כזו וצריך לעוררם ולהקיצם בבחי' הקיצו ורננו שוכני עפר כי מכה"כ. היינו כי אפילו בבהמות וחיות שהם בחי' רוח הבהמיות היורדת למטה לארץ גם שם יש ניצוצות הקדושה כי מלא כל הארץ כבודו. וכ"ז נעשה ע"י החליף כי החליף הוא בחי' חרב לה' בחי' הדיבור בחי' וישם פי כחרב חדה בחי' מלכות פה וכמובא. וכמו שעיקר הארת הרב שמאיר בתלמיד הוא ע"י הדיבור כמו כן ע"י החליף שהוא בחי' דיבור בחי' מלכות מאירין בנפש החי בחי' הארת התלמיד דהיינו בחי' מכה"כ. שזהו בחי' מלכות בחי' מלך הכבוד, בחי' ומלכותו בכל משלה. ועש"ז נקרא חליף על שם חליפות שהוא בחי' בן ותלמיד כנ"ל. וכמו שאמרו רז"ל למה נקרא שמו בית החליפות ששם גונזין את הסכינים כי החליף הוא בחי' חליפות כי על ידו מאירין הארת התלמיד בנפש החי כנ"ל. כי מעלין את הנפש ע"י החליף ואזי מודיעין לה מידיעתו יתי' ומעוררין ומקיצין אותה בבחי'

הקיצו ורננו שוכני עפר כי מכה״כ כנ״ל שזה ממש בחי׳ הארת התלמיד כנ״ל. וזה בחי׳ משארז״ל שמהני שחיטה לטהרה מידי נבילה, היינו כנ״ל כי השחיטה הוא בבחי׳ נבלתי יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר כנ״ל וע״כ השחיטה מטהר מידי נבילה בחי׳ נבלתי יקומון וכו׳ כנ״ל. וזה נעשה ע״י החליף שהוא בחי׳ ״יהושע״ שהוא מרומז בר״ת נבלתי ״יקומון ״הקיצו ״ורננו ״שוכני ״עפר (כ״ש רבינו נ״י). כי יהושע הוא בחי׳ מלכות בחי׳ חרב לה׳. וע״כ יהושע ממונה ללחום מלחמת עמלק כ״ש צא הלחם בעמלק (וכמובא בזוהר) כי השחיטה הוא בחי׳ מלחמת עמלק כי מכניעין רוח הבהמיות שהוא בחי׳ עמלק. כי עמלק היה משנה עצמו לבהמה (כשפרש״י ע״פ משור עד שה וכו׳). כי עמלק הוא בחי׳ שמחליף ומלביש רוח האדם ברוח הבהמה. כי הוא רוצה להגביר רוח הבהמיות חס ושלום. ואנו מכניעין אותו ע״י חרב לה׳ בחי׳ יהושע וזהו בחי׳ שחיטה שמכניעין ע״י החליף שהיא בחי׳ חרב לה׳, את רוח הבהמיות שהוא בחי׳ עמלק ומעלין ומוציאין משם את הנפש דקדושה שזהו עיקר בחי׳ מלחמת עמלק להוציא בלעו מפיו. וע״כ נקרא חליף שחוזרין ומחליפין נפש החי בנפש האדם כי מעלין את הנפש שבבהמה לבחי׳ אדם כנ״ל שהוא בבחי׳ חליפות. כי בחי׳ אדם יש לו חליפות לעולם ע״י שיודע ומודיע מהש״י שזה החליפות וההשארה שנשאר מן האדם בעולם וכו׳ כנ״ל:

אות ב

וזה בחי׳ שצריך הטבח להראות סכינו לחכם. כי הסכין שהוא בחי׳ הארת התלמיד בחי׳ יהושע בחי׳ חרב לה׳ כנ״ל בחי׳ מכה״כ. זאת הבחי׳ צריכין לקבל מן החכם שהוא הרבי שבדור שממנו מקבלין בחי׳ מכה״כ. כי החכם הוא בחי׳ כל. שהוא מאיר בדרי מעלה ודרי מטה והארה שמאיר בדרי מטה הוא בחי׳ הארת התלמיד בחי׳ מכה״כ. וע״כ החליף שהוא בחי׳ הארת התלמיד צריכין לקבלו מן החכם שהוא מאיר בהתלמיד בחי׳ מכה״כ כנ״ל. וזה בחי׳ פגימת הסכין. כי הסכין שהוא בחי׳ מלכות בחי׳ יהושע בחי׳ תלמיד בחי׳ מלא כל הארץ כבודו. הוא צריך שלא יהיה פגום שלא יהיה פגימה וחסרון בחוד הסכין כי חוד הסכין צריך שיהיה מלא ושלם בבחי׳ מלא כה״כ. והחסרון והפגימה הוא בחי׳ פכירה. כי החסרון והפגימה הוא ריקות שיש ריקות וחסרון בחוד הסכין. וזה בחי׳ פכירות חס ושלום כי הכפירות הם בחי׳ ריקות וחסרון שאין מאמין שמלא כה״כ. רק כופר כאלו חס ושלום העולם חסר וריק מאלקותו יתי״ש. וע״כ כשיש פגימה בסכין שהוא בחי׳ כפירה כנ״ל. אזי הפגימה עוקרת את הנפש המלובשת בדם שבסימנים. כי צריך ע״י החליף להאיר בנפש בחי׳ מכה״כ. ועל ידי זה מקימין את הנפש מנפילתה בבחי׳ נבלתי ״יקומון

״הקיצו ״ורננו ״שוכני ״עפר כנ״ל. אבל כשהחליף פגום שזהו בחי׳ פכירות היפך מלא כה״כ אזי אדרבא עוקר את הסימנים ומנבלם. כי אינו יכול להעלות הנפש. אדרבא מוריד אותה. ע״י הכפירות שהם בחי׳ פגימות הסכין כנ״ל:

אות ג

ועיקר שלימות הסכין ובדיקתו הוא ע״י הידים. כי ע״י הידים בודקין את הסכין וממלאין ומשלימין אותו ומתקנין אותו מן הפגימות. כי שלימות החליף שהוא בחי׳ מכה״כ בחי׳ הארת התלמיד צריכין לקבל מן החכם שבדור שהוא בחי׳ מה. שזה החכם מאיר בדרי מעלה הארה של מה בחי׳ מה חמית וכו׳. ובדרי מטה הוא מאיר בחי׳ מכה״כ. שאלו הב׳ השגות הם בחי׳ בן ותלמיד (כמבואר שם). ונראה לפרש שזהו מ״ש רבינו נ״י בתחילת המאמר על מארז״ל ע״פ אשר אין חליפות למו ח״א בן וח״א תלמיד. כי צריך להאיר הדעת בבן ותלמיד כי העיקר הוא הדעת. וזהו חליפות ר״ת ״פי ״ידבר ״חכמות ״והגות ״לבי ״תבונות (כמבואר שם במאמר הנ״ל ע״ש). ונ״ל כי זהו בעצמו מרמז על בחי׳ בן ותלמיד. פי ידבר חכמות זה בחי׳ תלמיד שהשגתו בחי׳ מכה״כ. והשגה זו הוא בחי׳ דיבור בחי׳ מלכות שזהו בחי׳ מכה״כ כנ״ל. וזהו בחי׳ פי ידבר חכמות בחי׳ דיבור כי השגה זו של בחי׳ מכה״כ זאת ההשגה נתגלה ע״י הדיבור שמאיר הרב לתלמידו ע״י דיבוריו שמכה״כ. אבל השגת הבן שהשגתו בחי׳ מה זאת ההשגה א״א להסביר בפה. כי זהו בחי׳ נודע בשערים בעלה כל חד לפום מה דמשער בלביה, וזאת ההשגה היא בחי׳ והגות לבי תבונות כי א״א לדבר מזה בדיבור רק היא בלב כפום שיעורין דלביה כנ״ל. כי מאחר שהשגה זו הוא בחי׳ מה בחי׳ מה חמית מה ידעת מזו ההשגה בודאי א״א לדבר. כי הוא בחי׳ שתיקה רק כל חד כפום מה דמשער בלביה וע״כ נקראת הגות לבי וכו׳ כנ״ל. ועתה מבואר היטב מה שדרז״ל על פי אשר אין חליפות למו בן ותלמיד. כי חליפות שהוא ר״ת פי ידבר חכמות והגות לבי תבונות זהו בעצמו שני הבחי׳ שהם בן ותלמיד דהיינו מכה״כ ובחי׳ מה כמ״ל. וזהו בחי׳ הידים שיש בים החכמה שהם בחי׳ רמזים (כ״ש רבינו שם). כי השגת הבן שהוא בחי׳ מה זה בחי׳ רמזים בחי׳ ידים הנ״ל כי זאת ההשגה א״א לדבר ממנה כנ״ל. וע״כ צריכין להאיר זאת ההשגה רק ע״י רמזים וזה בחי׳ מ״ש רבינו שם זה הים גדול ורחב ידים וכו׳ ע״ש. זה בחי׳ שני ההשגות הנ״ל של בן ותלמיד. זה הים גדול זה בחי׳ השגת התלמיד שהשגתו בחי׳ מכה״כ בחי׳ מלכות שהוא בחי׳ ים החכמה כידוע. ורחב ידים דהיינו רמזים זה בחי׳ השגת הבן שהשגתו בחי׳ מה שזאת ההשגה צריכין להראות רק ע״י רמזים כנ״ל. וע״כ באלו הידים דייקא

נתגלה בחי' הארת הרצון בחי' פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון (כמבואר שם ע"ש). כי הרצון זה בחי' הארת המקיפים בחי' מה. וע"כ נתגלה בידים דייקא שהם בחי' רמזים שזהו בחי' מה כנ"ל:

אות ד

נמצא שידים הם בחי' מה. וע"כ ע"י הידים בודקין את החליף וממלאין ומשלימון אותו. זה בחי' ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו. יהושע זה בחי' תלמיד בחי' מלכות בחי' חרב להי'. דהיינו החליף הוא נתמלא רוח חכמה לדעת כי מלא כל הארץ כבודו. וזהו מלא רוח חכמה מלא דייקא בחי' מכה"כ כנ"ל. כי סמך משה ידיו עליו כי התלמיד בחי' יהושע מקבל הארה זאת ממשה שהוא בחי' הרבי שבדור שיש לו בחי' כל, שהוא מאיר בהתלמיד בחי' מכה"כ. וזה כי סמך משה ידיו. ידיו דייקא שהם בחי' רמזים בחי' מה. כי גם הארת התלמיד שהוא בחי' מכה"כ צריכין לקבל ע"י בחי' מה דייקא. וע"כ צריך שיהיה להרב בחי' מה דייקא ואז דייקא יכול להאיר שני ההארות הנ"ל של בן ותלמיד שהם מה ומכה"כ. כי באמת מכה"כ אך אלו הכפירות צריכין ג"כ לקבל חיות ואיתא בדברי רבינו נ"י (בלק"ת סי' י"ב) שהם מקבלים חיות מבחי' איה דייקא. היינו מבחי' איה מקום כבודו שהוא בחי' מה כי מחמת שזאת הבחי' סתום ונעלם ע"כ מקבלין משם חיות. היינו כי זאת ההשגה של בחי' מה מי שלבו קטן מהכיל זאת ההשגה כשהוא נכנס בהשגה זו יכול ליפול בכפירה לגמרי חס ושלום. וע"כ דרי מטה צריכין לקבל רק ההשגה של בחי' מכה"כ. וכל הכפירות דהיינו שאין מאמינים שמכה"כ הם מקבלים חיות דייקא מבחי' איה בחי' מה כנ"ל. וע"כ א"א להוציא זאת הכפירה שכופרים ואין מאמינים שמכה"כ ולגלות האמת שמכה"כ כ"א ע"י בחי' מה. היינו שזה החכם שזוכה להשגה של מה באמת ואעפ"כ הוא משיג ויודע שמכה"כ. כי זה החכם יש לו בחי' כל שהם שני ההשגות הנ"ל. כי באמת כולו חד. והי' הוא האלקים. ואע"ג דלית מחשבה תפיסא ביה כלל בחי' מה חמית מה ידעת אעפ"כ מכה"כ. כי באמת כותו חד והי' הוא האלקים. ה' זה בחי' מה בחי' הוי' במילוי מ"ה. אלקים זה בחי' מלכות בחי' מכה"כ. ושני הבחינות הוא כולו אחד כי ה' אחד ושמו אחד כי ה' הוא האלקים. וע"כ זה החכם שיש לו השגה זו של מה שכולל הכל כי יש לו בחי' כל כנ"ל. ע"כ הוא יכול לבטל כל הכפירות שיניקתם מבחי' מה לבטלם ולשברם ולגלות כי מכה"כ. כי הוא משיג ב' ההשגות ביחד. כי זהו תכלית האמונה לידע דלית מחשבה תפיסא ביה כלל בחי' מה חמית וכו' ואעפ"כ מכה"כ היפך הכופרים שנפלו לכפירות ע"י בחי' מה כנ"ל. כי אדרבא הוא משיג השגה של מה והשגה של מכה"כ ביחד כי ה'

הוא האלקים כנ״ל. וע״כ זה החכם דייקא יכול לגלות השגה של מכה״כ כנ״ל. נמצא שהארת התלמיד דהיינו בחי׳ התגלות ההשגה שמלא כל הארץ כבודו. זה נתגלה ע״י בחי מה דייקא כי זה שהוא בבחי׳ ההשגה של מה. הוא יכול לשבר ולבטל הכפירות שיניקתם מבחי׳ מה בחי׳ איה ולגלות כי אדרבה מלא כל הארץ כבודו. אע״ג דלית מחשבה תפיסא ביה כלל בחי׳ מה חמית מה ידעת אעפ״כ מלא כל הארץ כבודו כנ״ל. וע״כ החליף שהוא בחי׳ יהושע בחי׳ תלמיד בחי׳ מכה״כ. הוא נתמלא ונשלם ע״י הידים שהם בחי׳ רמזים בחי׳ מה. כי ע״י בחי׳ מה מאירין ומשלימין וממלאין הארת התלמיד דהיינו בחי׳ מלא כל הארץ כבודו כנ״ל והבן דברים אלו היטב. כי גם דברים אלו נאמרו ברמז והחכם מבין מדעתו׃

אות ה

וע״כ ע״י השחיטה הותר הסשר לאכילה כי ע״י השחיטה מאיר הארת בן ותלמיד. כי אעפ״י שעיקר הארת החליף הוא בחי׳ הארת התלמיד אעפ״כ גם התלמיד כלול מבחי׳ בן (כ״ש שם). וזה נעשה ע״י הידים שבודקין את החליף וגם בשעת שחיטה נתחברים הידים עם החליף. נמצא שנכלל יחד הארת בן ותלמיד וע״י כלליות בן ותלמיד על ידי זה הותר הבשר באכילה כי עיקר האכילה בקדושה הוא ע״י הארת בן ותלמיד. שעל ידי זה מאיר בשעת אכילה הארת הרצון (כ״ש שם)׃

אות ו

וה בחי׳ מתנות כהונה. כי כהן הוא בחי׳ כלליות בן ותלמיד (כמבואר שם במאמר הנ״ל). וע״כ צריך ליתן מן הבהמה מתנות כהונה כדי לקשר לבחי׳ כהן כדי שיאיר בחי׳ הארת בן ותלמיד שהוא בחי׳ כהן שעיקר תיקון האכילה הוא על ידי זה כנ״ל׃

אות ז

וזה בחי׳ בדיקות הריאה. כי כל הנ״ל תלוי בריאה כי כשהריאה בשלימות היא כלולה מבחי׳ בן ותלמיד (כמבואר במאמר הנ״ל בפירוש ע״ש). וע״כ צריכין לבדוק את הריאה אם היא שלימה. כי עיקר תיקון האכילה ע״י בחי׳ בן ותלמיד וכל זה תלוי בשלימות הריאה כ״ש שם. (עיין שם כל המאמר היטב מתחלתו לסספו):

אות ח

בענין מ״ש שם במאמר הנ״ל. שבשעת אכילה מאיר הארת הרצון ע״ש. וזה בחי׳ אכילת שבת שהיא מצוה גדולה בפרט שלש סעודות שהוא חיוב גדול כי שבת היא בחי׳ רצון. כמ״ש באהבה וברצון הנחלתנו ובפרט סעודה שלישית שאז מתגלה רעוא דרעוין רצון שברצונות. וע״כ אז הוא חיוב לאכול כי ע״י האכילה אז יזכה שיאיר בו הארת הרצון. כי מאחר שבשעת אכילה מאיר הרצון ע״כ בשבת שאז הוא התגלות הרצון בפרט בסעודה שלישית ע״כ אז הוא חיוב ומצוה גדולה לאכול כדי לקבל הארת הרצון שמתגלה אז כנ״ל:

מתנות כהונה ג

אות א

ע״פ התורה כשתגיעו לאבני שיש טהוא וכו׳ (בסי׳ נ״א) ע״ש כל התורה מראשה לסופה. והנה מבואר שם שעיקר אחיזת הטומאה נשתלשלה

מבחי׳ הטהרה שנתהוה תיכף אחר הבריאה מכח אל הפועל. כי קודם הבריאה כשהיה הבריאה בכח וכו׳ (ע״ש כל זה היטב) :

וזה בחי׳ איסור אבר מן החי ואיסור בשר שנתעלם מן העין. כי שורש נפשות בהמות וחיות טהורות נמשכין מבחי׳ הטהרה שהיא בחי׳ הבחירה שנתהוה לאחר הפעולה כשיצאה הבריאה מכח אל הפועל. כי הטהרה שהיא בחי׳ הבחירה שמשם משתלשל ונאחז הטומאה היא שורש בחי׳ נוגה שמשם נפשות בהמות וחיות טהורות (כידוע בספרים). כי נוגה היא עיקר בחי׳ הבחירה כי נוגה לפעמים נכללת בטוב ולפעמים להיפך. שהיא בחי׳ הטהרה בחי׳ הבחירה שנתהוה אחר שיצא הבן ממוח האב דהיינו אחר הפעולה שאז יש כביכול בחי׳ שני דברים בחי׳ קודם הבריאה ואחר הבריאה בחי׳ אב ובן. ואז יש כח הבחירה שהיא בחי׳ הטהרה כי יש כח לבחור בטוב בבחי׳ האמת לידע ולהאמין בהאמת שהבן נמשך ממוח האב. דהיינו שכל הבריאה כולה שנקראת בחי׳ בן כי הכל נברא בשביל ישראל בשביל הצדיק שנקרא בן, הכל נמשך ונברא מהבורא היחיד הקדמון ית׳ והוא משגיח עדיין בעיני השגחתו תמיד ומנהיג הכל כרצונו לבד בכל עת. וכשמאמינים בזה אז הכל אחד אחר הבריאה כמו קודם הבריאה בחי׳ אב ובן כחדא כמבואר שם. שע״י אמת נמשכת השגחתו ית׳ ואז כולא חד וכו׳ ע״ש. אבל בכח הבחירה לבחור בההיפך דהיינו להטות דעם אל השקר חס ושלום שהוא בחי׳ כפירות וע״ז. שאז אינו יונק מבחי׳ השגחה בשלימות. ואז מפריד אחר הבריאה מקודם הבריאה שמשם עיקר אחיזת הטומאה שהוא הרע והשקר בחי נגדיות שנמשכין מחמת הריחוק מאחד (כ״ש שם ע״ש היטב). נמצא שנפשות במהות וחיות ועופות טהורות שנמשכין מבחי׳ נוגה שרשם מבחי׳ הטהרה הנ״ל שהיא בחי׳ הבחירה. שמשם משתשל אחיזת הטומאה שהיא בחי׳ נפשות בהמות וחיות ועופות טמאות בחי׳ נפשות העכו״ם כמובא. ומחמת שנפשות בהמות וחיות טמאות שהם בחי׳ הטומאה נמשכין מבחי׳ נפשות בהמות וחיות טהורות שהם בחי׳ הטהרה. כי הטומאה נשתלשל אחיזתה מבחי׳ הטהרה כנ״ל. ע״כ מחמת שה מסרה לנו התורה סימנים מובהקים לידע ולהבחין להבדיל בין בהמות וחיות טהורות לטמאות. וזה בחי׳ סימני בהמה וחיה טהורה מפריס פרסה ומעלה גרה וכו׳. כי בודאי צריכין סימנים גדולים להבחין ולהבדיל ביניהם בין הטהור ובין הטמא. כי מחמת שהטמאים נמשכין מן הטהורים כי שורש הטומאה נמשכת מן הטהרה ע״כ בקל יכולין לטעות ביניהם ולהחליף רע בטוב טמא בטהור כי הטומאה היא בחי׳ השקר שדרכו להחליף ולקלקל ולהמיר בשקרו רע בטוב טמא בטהור. ע״כ צוותה התורה להבדיל בין הקודש ובין החול ובין החיה הנאכלת וכו׳ ומסרה לנו סימנים גדולים להבדיל ביניהם. כי צריכין סימנים מובהקים להבדיל ביניהם כדי שלא ותאחז השקר שהיא הטומאה ויחליף חס ושלום טמא בטהור מחמת ששרשו מן הטהרה כנ״ל :

אות ב

וזה בחי׳ איסור בשר שנתעלם מן העין שנתעלם מן העין דייקא. כי תיקון המאכלים דקדושה הוא ע״י עינים דקדושה דייקא שצריכין להמשיך עיני השגחתו שעל ידי זה נכל אחר הבריאה בקודם הבריאה ואז נכללת הטהרה בקדושה ונתבטל הטומאה שהוא השקר וכנ״ל. וע״כ צריכין לשמור מאד את הבשר הכשר ולשום עינו עליו. עינו דייקא כדי להמשיך עיני השגחתו ית׳ שעל ידי זה עיקר תיקון נפשות הבהמות וחיות טהורות שהם בחי׳ הטהרה שנתהוה אחר הבריאה שעיקר תיקונה ע״י עיני ההשגחה שעל ידי זה נכלל הכל באחד כנ״ל. אבל תיכף כשנתעלם הבשר מן העין אסור לנו ישראל לאוכלו. כי זה הבשר של בהמות וחיות טהורות ששרשם מבחי׳ הטהרה תיכף כשנתעלם מבחי׳ עיני ההשגחה נאחז בהם הטומאה והשקר חס ושלום שחשוד להחליף ולהמיר. כי הטהרה היא בחי׳ הבחירה שהיא בחי׳ מתקלא שעומדת על המשקל ותיכף כשאין שומריך בחי׳ זאת להמשיך לשם עיני ההשגחה תיכף נאחז בהם חס ושלום הנטומאה והשקר ששורש אחיזתם נשתלשל משם כנ״ל. וע״כ הבשר הכשר של בהמות וחיות טהורות צריך שמירה גדולה שלא יתעלם מן העין. מן העין דייקא כי צריך להמשיך עליו עיני ההשגחה תמיד. שעל ידי זה עיקר תיקון הטהרה שתהיה נכללת בבחי׳ כולו אחד כולו קודש וכנ״ל:

אות ג

וזה בחי איסור אבר מן החי ואיסור נהבילה וטריפה. כי אסור לאכול שום בשר של מינים טהורים כשמתו מאליהם בידי שמים. כ״א כשנשחטו כדינם ע״י אדם דייקא כי זאת הטהרה שהיא שורש נפשות מינים הטהורים היא בחי׳ הבחירה כנ״לץ וע״כ א״א לברר בחי׳ הטהרה מאחיזת הטומאה ולכוללה בקודש כ״א ע״י הבן אדם הבעל בחירה דייקא. כי רק בשביל זה נתהוה בחי׳ הטהרה כדי שיהיה להאדם בחירה כנ״ל. וע״כ כל נפשות של המינים טהורים הנמשכין משם מבחי׳ הטהרה א״א לתקנם ולבררם מאחיזת הטומאה כ״א ע״י הבן אדם הבעל בחירה דייקא. וע״כ א״א לאכול שום בשר של בהמה וחיה ועופות טהורים כ״א ע״י תיקון השחיטה שנעשית ע״י בני אדם בעלי בחירה דייקא. אבל כשמתו בידי שמים הם נבילה ואסורים באכילה לישראל עם קדוש. כי

שכלא נתבררו ע״י בני אדם ע״י תיקון השחיטה כדינה אזי נאחז בהם תיכף הטומאה ששורש אחיזתה משם ונתהפכו אל הטומאה. כי הם בבחי׳ נוגה שלפעמים נכללת בטומאה וע״כ אסורים לישראל. וכן טריפה שאינה חיה שנפגם בה אבר שראויה למות על ידו היא נחשבת כמתה מאליה ואסורה ג״כ לישראל כמו נבילה. כי נאחז בה הטומאה שהיא בחי׳ נפשות חיות ובהמות טמאות מחמת שיצאה חיותה שלא ע״י בן אדם הבעל בחירה. וע״כ נקראת בשם טריפה כ״ש ובשר בשדה טריפה לא תאכלו וכו׳ ופרש״י וסבם טריפה היא שדרסה ארי וכל שאר הטריפות נקראים על שמה. ולכאורה תמוה מדוע יקרא חסרונות באברים ע״י חולי או קוץ בשם טריפה שפירושו טריפת ארי כנ״ל. אך ע״פ הנ״ל ניחא היטב כי תיכף כשיש בה חסרון באיזה אבר שעינה ראויה לחיות על ידו נאחז בה הטומאה שהיא בחי׳ נפשות המינים טמאים שהם הרע והטומאה בחי׳ נגדיות בחי׳ מזיקי עלמא שהם בחי׳ חיות רעות הדורסים והטורפים. וע״כ נקראים כל מיני טריפות בשם טירפה שהוא לשון שנטרפה ע״י ארי או שאר חיות רעות. כי בודאי כבר נטרפה ונאסרה לנו על ידם דייקא כי זה עיקר איסורה מחמת שנאחז בה אחיזת החיות רעות הדורסים וטורפים שהם הרע והטומאה והנגדיות שנתאחזו בה מחמת שיש בה נקב או חסרון באיזה אבר שהחיות תלוי בה. שיצאה חיותה שלא ע״י בן אדם הבעל בחירה שהוא דייקא יכול לתקן אותה ע״י השחיטה. כי א״א לברר ולתקן בחי נוגה שאחיזתה מבחי׳ הטהרה כ״א ע״י בן אדם הבעל בחירה דייקא כנ״ל:

אות ד

וזה בחי׳ ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו. ואנשי קודש דייקא. כי שורש נפשות ישראל נמשכין מבחי׳ כולו אחד כולו טוב כולו קודש. כי הם נקראים בנים למקום בחי׳ אב ובן כחדא. וזהו ואנשי קודש תהיון לי. ואנשי קודש דייקא בחי׳ כולו קודש כולו אחד כולו טוה. וזהו תהיון לי, תהיון לי דייקא. היינו שתהיו נכללין בי ממש בחי׳ אב ובן כחדא ששם כולו אחד כולו קודש כנ״ל. וע״כ ובשר בשדה טריפה לא תאכלו כדי שלא תאחז הטומאה חס ושלום בהמינים טהורים שהם בחי׳ הטהרה וכו׳ כנ״ל. אבל כשנזהרים מטריפה ונבילה אז מבררין הטהרה מאחיזת הטומאה. ואז נכלל הטהרה בבחי׳ כולו קודש בבחי׳ כולו אחד כולו טוב בחי׳ אב ובן כחדא שאחר הבריאה הוא כמו קודם הבריאה בבחי׳ ואנשי קודש תהיון לי כנ״ל:

אות ה

וע״כ עיקר הטריפות תלוי בריאה ביותר מכל האברים. כי הריאה היא בחי׳ עינים. כשרז״ל (חולין מ״ט) למה נקרא שמה ריאה שמאירת עינים. וע״כ כשיש בה איזה חסרון הוא בחי׳ פגם העינים. ואין יכולין להמשיך עיני השגחתו על ידי זה שזה עיקר הפגם של בחי׳ נוגה בחי׳ הטהרה כשפוגמין בעיני ההשגחה שאז נפרד חס ושלום אחר הבריאה מקודם הבריאה כנ״ל. וע״כ הריאה שהיא בחי׳ עינים צריכה בדיקה ביותר. בדיקה דייקא, כי הבדיקה הוא בעינים כי ע״י מצוות בדיקת הריאה כדינה, והבדיקה היא בעינים על ידי זה ממשיכין עיני השגחתו ית׳ ונכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שעל ידי זה עיקר תיקון המינים טהורים שנמשכין מבחי׳ הטהרה כנ״ל:

אות ו

וזה בחי׳ בדיקת הסכין של שחיטה כי הסכין של שחיטה הוא בחי׳ חרב לה׳ חרב דקדושה, שהיא בחי׳ גבורות קדושות שהיא בחי׳ הטהרה שהיא סטרא דליואי בחי׳ שמאל דקדושה כמבואר בהתורה הנ״ל. וע״כ א״א לאכול הבשר כ״א ע״י תיקון השחיטה ע״י החרב של שחיטה שהיא בחי׳ הטהרה בחי׳ הבחירה. שעל ידי זה עיקר תיקונו של בחי׳ נוגה שמשם נפשות המינים טהורים. וע״כ צריך הסכין בדיקה גדולה שלא יהיה בו שום פגם שלא יתאחז בו אחיזת הטומאה בחי׳ חרבו של עשו בחי׳ מזיקי עלמא שנשתלשל אחיזתם משם. וע״כ צריכין לבדוק אותו היטב כדי לברר בחי׳ הטהרה מהטומאה. וא יכולין ע״י החרב הזה דקדושה לתקן הבעל חי להתירו לאכילת ישראל כנ״ל:

אות ז

וזה בחי׳ איסור אבר מן החי. כי עיקר כל הבריאה היתה בשביל האדם הבעל בחירה. כי בשביל זה הוציא השי״ת את כל הבריאה מכח אל הפועל כדי שיתהוה בחי׳ הטהרה כדי שיהיה בחירה. ואז כשהאדם זוכה לבחור בטוב באמת אז זוכה לברר בחי׳ הטהרה מאחיזת הטומאה ואז נתבטל הטומאה ונכלל הכל באחד. ואז זוכה האדם על ידי זה לרב טוב הצפון וכו׳ (כ״ש שם בלשון רבינו ז״ל שמצאתי בסמוך מהתורה הנ״ל). ומחמת חטא אדה״ר א״א לשום דבר שיתברר בשלימות בחייו ובשביל זה נגזר מיתה על כל בעלי החיים כי א״אר שיתבררו בחייהם מאחיזת הטומאה עד אחר מותם. וע״כ אפילו הבהמות וחיות ועופות הטהורות כל ימי חייהם הם אסורים באיסור אבר מן החי. כי עדיין נאחז בהם בחי׳ הטומאה והרע שנאחז בבחי׳ הטהרה שא״א לברר כ״א אחר המיתה אך האדם הבעל בחירה זוכה ע״י מעשיו הטובים שעשה בחייו שיזכה לאחר מותו להיות זך וטהור וקדוש ויוכלל באחד שזהו עיקר התכלית. אבל הבעלי חיים הטהורים שאינם בעלי בחירה עיקר בירורם ותיקונם הוא ע״י האדם הבעל בחירה דייקא. דהיינו ע״י תיקון השחיטה כנ״ל אבל בחייהם אין מועיל להם שום תיקון כי א״א לברר בחיים מאחיזת הטומאה כנ״ל. וע״כ אסור לנו אבר מן החי כנ״ל. וזהו בחי׳ מה שארז״ל בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת וכו׳, בחזקת איסור ודאי כי אעפ״י שהיא בהמה טהורה עדיין היא בחזקת איסור כל ימי חייה כי עדיין נאחז בה הרע והטומאה כנ״ל. כי אינה מתבררת מהטומאה עד השחיטה כנ״ל. וע״ש נשחטה הותרה כי אז הוא תיקונה ע״י האדם הבעל בחירה דייקא כנ״ל:

הלכות בשר שנתעלם מן העין א נכלל בהלכות אבר מן החי הלכה ג׳:

בשר שנתעלם מן העין ב

ע״פ התורה תפלה לחבקוק (בסימו י״ט) הנ״ל בהי׳ שחיטה (הל׳ ב׳) וע״פ התורה ויהי הם מריקים שקיהם (בסימן י״ז) הנ״ל בהלכות טריפות (הלכה א׳):

אות א

וע״כ מחמירין מאד בבשר שנתעלם מן העין. כי עיקר תיקון השחיטה הוא להכניע רע הכולל רוח הבהמיות ע״י בחי׳ שלימות להק״ק כנ״ל. שזה בחי׳ תיקון העינים כי עיקר הניאוף שהוא רע הכולל הנ״ל הוא תלוי בעינים כי הוא רע הכולל של ע׳ אומות כ״ש רבינו במאמר בקרוב עלי מרעים (בסי׳ ל״ו). נמצא כשמתקנין את הנפש שבתוך החי ע״י השחיטה היינו שמגרשין ומעבירין ממנ ה ומצילין אותה מפגם העין הרע דהיינו רע הכולל של ע״ין אומות כי זה עיקר תיקון השחיטה כנ״ל. כי נפילת הנפשות ופגימתם שנפגמו ונפלו לתוך החי׳ בבחי׳ נפשות העשוקים הכל היה ע״י פגם הברית שעל ידי זה עיקר עושק הנפש ונפילתה חס ושלום כנ״ל. וע״כ צריך לתקנה ע״י שחיטה דוקא כנ״ל. ואחר השחיטה כשנתתקן בחי׳ הנפש כנ״ל, היא בבחי׳ עולימתא שפירתא דלית לה עיינין דהיינו שאין לה העין הרע פגם של ניאוף רע הכולל של ע׳ אומות כמבואר במאמר הנ״ל שכשזוכין להנצל מרע הכולל הנ״ל אזי הוא בבחי׳ עולמתא שפירתא כו׳ כנ״ל. והנה אחר השחיטה נכשר הבשר לאכילה. כי ע״י שהכניעו משם רע הכולל הנ״ל ע״י בחי׳ שלימות להק״ק אזי מאירין מותרי הניצוצות והאותיות המלובשין בבשר עצמו כי מקבלים הארה ע״י שלימות להק״ק שנשלם ע״י השחיטה והברכה שעל ידי זה נכנע רע הכולל כנ״ל. ועל ידי זה מאירין ומתנוצצין האותיות המלובשין בבשר הנאכל בבחי׳ ועתה יגדל נא כח אד׳ וכו׳ (כמבואר שם במאמר תפל׳ לחבקוק) ואזי ראוי וכשר לאכול את הבשר. כי יהיה אכילתו והנאתו מהאותיות המלובשין שם ע״י שהביאו בהם התנוצצות והארה ע״י השחיטה כנ״ל. וזה בחי׳ טרף נתן ליראיו וזכור לעולם בריתו. טרף נתן וכו׳ זה בחי׳ אכילה בכשרות הנ״ל היפך פגם האכילה שהיא בחי׳ טריפה בחי׳ טירוף הדעת שהיא היפך טרף הנ״ל כנ״ל וזה נעשה ע״י יזכור לעולם בריתו היינו ע״י בחי׳ תיקון הברית ע״י שלימות להק״ק כנ״ל. שעל ידי זה זוכין לאכילה בכשרות בבחי׳ טרף נתן כנ״ל כי אזי נתגלין ומאירין האותיות של כח מעשה בראשית שזהו תיקון האכילה כנ״ל. וזה כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם וכו׳. כי נכנעין וניתנין לישראל נחלת הגוים שמכניעין לשונות העמים שיהיו כבושין תחת יד ישראל שעל ידי זה כח מעשיו הגיד לעמו. שנתגלין ומאירין כח מעשה בראשית. ואזי אכילתו והנאתו מהם שזהו בחי׳ תיקון האכילה בחי׳ טרף נתן וכו׳ כנ״ל:

אות ב

וע״כ צריך לשמור את הבשר מאד וליתן עיניו בו להצילו ולשומרו שלא תשלוט עין הרע של ע״ין אומות היינו בחי׳ רע הכולל הנ״ל. שעד עתה היו האותיות והנפשות כבושים אצלם ועתה שזכו להכניעם צריך לשמור

מהם מאד שלא יתאחזו בהבשר הנכשר הנ״ל. כי דרכם לסבב תמיד סביב סביב הקדושה בבחי׳ סביב רשעים ומהלכון כרום זלות וכו׳. כשנתרומם הניצוצות והנפשות שהיו בזילותא גדלותא אזי הם מסבבין תמיד להאחז בהם חס ושלום. ע״כ אסור שיתעלם מן העין הבשר הכשר הנ״ל כדי שלא יתאחזו בו חס ושלום העין הרע של עי״ן אומות בחי׳ רע הכולל המ״ל. כי בחי׳ הנפשות הקדושות בחי׳ האותיות של שלימות להה״ק בחי׳ חוה אשה הנ״ל, צריכין שמירה גדולה מאד בבחי׳ כל כבודה בת מלך פנימה בבחי׳ מעין חתום. כי כשיוצאין לחוץ מן בתיהם שהם נשמרין שם זהו נפילתם והם נתפסים שם בבחי׳ כי בשדה מצאה כשדרז״ל שאלו היתה בבית לא היתה נתפסת. וזה בחי׳ ובשר בשדה טריפה, בשדה דייקא כי על ידי זה עיקר פגמה שנפגמה ונטרפת הנפש ע״י שיצאה מביתה אל השדה שנפלה וירדה מבחי׳ בית לבחי׳ שדה. וכמובא בדברי רבינו נ״י (בסי״י) שעיקר עליית התפלה שהיא בחי׳ מלכות בחי׳ נפש בחי׳ שלימות להה״ק הנ״ל, עיקר שלימותה כשהיא בבחי׳ בית אבל בבחי׳ שדה והר יש שם אחיזה להם חס ושלום. כי הבית הוא דירת בני אדם ושדה היא מקום לבהמות וחיות. דהינו כשהנפש במקומה ובמעלתה בבחי׳ אדם אזי דירתה ומקומה בבית כנ״ל. אבל כשהיא יורדת להתלבש בבחי׳ בהמה אזי מקומה בשדה הנ״ל כנ״ל. ובשעת השחיטה שהיא תיקונה אזי מכניסין אותה מן השדה לתוך הבית. וזה בחי׳ בית השחיטה שקראו רז״ל את מקום השחיטה בית השחיטה דייקא, כי על ידי זה עולה מבחי׳ שדה לבחי׳ בית כנ״ל:

אות ג

וע״כ אסור שיתעלם הבשר מן העין.כי צריך ליתן עיניו בו לשומרו מעי״ן אומות כנ״ל.בבחי׳ כוס של ברכה צריך ליתן עינין בו,בבחי׳ וראיתם אותו הנאמר בציצת שכל זה בחי׳ אחת.שצריך ליתן שם העינים להצילם ולשומרם מעי״ן.אומות כי כוס יין של ברכה הוא בחי׳ שלימות להה״ק בחי׳ חוה אשה הנ״ל כידוע ,שעל ידי זה זוכין לשמירת הברית שבזה תלויים כל הברכות בבחי׳ ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וכו׳ (כ״ש רבינו במאמר בקרוב הנ״ל). וכן ציצת הם בחי׳ הרוח חיים בחי׳ שמירת הברית תיקון הניאוף שתלוי בעינים כמו שכתב רביטנו במאמר ואלה המשפטים [בסי׳ ז] ע״ש.וע״כ צריך ליתן שם את העינים כנ״ל:

אות ד

ועתה מבואר היטב ומחובר יפה הד׳ דברים שהחמירו בהם רבותינו ז״ל שצריכין חותם בתוך חותם דוקא כשנשלחין ע״י נוכרי והסימן חבי״ת והם ״חתיכת דג ״בשר ״יין ״תכלת. כי כל אלו הם בבחי׳ אחת כי כולם צריכים שמירה גדולה מבחי׳ עי״ן אומות הנ״ל. כי דג ובשר הם דברים שיש בהן רוח חיים ומלובשים בהם נפשות קדושות כנ״ל. צריך לשומרם מאד כשנשלחין ע״י עכו״ם להמילם מהעי״ן אומות שלא יתאחזו בהם כי הם מסבבים להתאחז בהנפשות המלובשין שם כנ״ל. וכן יין הוא דבר יקר וגבוה מאד בחי׳ שמירת הברית (כמובא בדברי רבינו כ״פ).כי ייעולה שבעים כמנין סוד היפך רע הכולל של עי״ן אומות. ועל כן קובע ברכה לעצמו שכל הברכות והשירות נאמרין עליו והוא בחי׳ רוח חיים בחי׳ חמרא וחיי. בחי׳ יין חי הנאמר בכוס של ברכה.וע״כ צריך לשמור את היין מאד ממגע נכרי שלא יגעו בו העי״ן אומות ויתאחזו בו חס ושלום כנ״ל. וכן ציצית שהם בחי׳ עינים בחי׳ מציץ מן החרכים כ״ש רבינו (הבי׳ ז). שהם בחי׳ שמירת הברית היפך העי״ן אומות,ע״כ צריך לשומרם ג״כ כנ״ל בבחי׳ וראיתם אותו כנ״ל. ועיקר השמירה צריך לשמור את התכלת שהוא בחי׳ כלה בחי׳ שלימות להק״ק הנ״ל שעיקר הכנעתם על ידי זה. ע״כ שם מסבבים להתאחז כנ״ל.וע״כ כל אלו הד׳ דברים כשנשלחים ביד נכרי שהוא אחד מןהעי״ן ארומות צריך שמירה גדולה דהיינו חותם בתוך חותם בבחי׳ מעין חתום הנ״ל:

אות ה

וע״כ דגים אין צריכים שחיטה. כי אין העי״ן שולטת בהם כי הם נעלמים מן העין. כי מונחים בתוך המים תמיד והמים מכסה עליהם מן העין רעה של העי״ן אומות הנ״ל ע״כ אין צריכין שחיטה כי עיקר השחיטה להכניע עי״ן אומות כנ״ל. וע״כ דגים הם בבחי׳ שמירת הברית. כי הצדיקים משולים לדגים (כ״ש רבינו בכמה מקומות). וע״כ יוסף שזכה לשמירת הברית נתברך זרעו בברכת דגים כ״ש וידגו לרוב וכו׳. כי עין רעה הוא בחי׳ פגם הברית בחי׳ רע הכולל של עי״ן אומות כנ״ל שמשם בא ההיזק שניזוקין מעין רעה.כ״ש בבלעם הרשע שהיה לו עין רעה בבחי׳ שתום העין כי היה משוקע ברע הכוללשל עי״ן ארומות כ״ש ההסכן הסכנתי כ״ש רבינו שם (בסי׳ לו) וע״כ בכל מה דאסתכל אתלטייא. כי משם באים כל הקללות חס ושלום כ״ש ראה התתי לפניל וכו׳ (כנ״ל וכ״ש שם). וע״כ יוסף שזכה להכניע לגמרי רע העולל הנ״ל. אין עין הרע שולטת בו כי אין שליטה לעין הרע הנ״ל ביוסף כנ״ל כ״ש בן פורת יוסף בן פורת עלי עין

שדרז״ל מזה שארין עין הרע שולטת בו. והטעם מבואר במקרא זה ע״י שזכה לשמירת הברית בחי׳ בן פורת (כ״ש רבינו שם). וע״כ זכה שזרעו יהיו משולים לדגים שאינם באים לאויר העולם בחייהם כלל. ואין עין הרע בחי׳ ע״י אומות שולטת בהם כי אין אחיזה לבחי׳ רע הכולל בחיות הדגים כנ״ל כמו כן אין עין הרע שולט בזרעושל יוסף כנ״ל. וע״כדגים אין טעונין שחיטה כנ״ל. כי חיות הדגים היא בבחי׳ עינא פקיחא בחי׳ עינא חד דרחמי שזה בחי׳ עלמא דאתי שהוא היפך עין אומות שעיקר אחיזתם בעוה״ז וע״כ המים מכסים עליהם בבחי׳ עלמא דאתי שנאמר בו ומלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים. כי המים שהם בחי׳ דעת מכסים ומצילים מעין הרע של ע״י אומות השולט בעוה״ז. ולעתיד לבא תמלא כל הארץ דעה ולא יהיה שום שליטה לע״י אומות כי אין להם שליטה אלא בבחי׳ עוה״ז כמובא לעיל כ״פ:

אות ו

כי עיקר השחיטה התחילה רק מהח. כי מימי אדה״ו עד החלא הותר להם להרוג בהמה ולאכלה. כי קודם החטא של אדה״ר היו כולם קדושים ואפילו בבהמות וחיות לא היה לאם אחיזה. וע״כ לא היו צריכים לשחיטה והיה אסור לגמרי להרוג נפש ולאכלו מאחר שלא היה צריך תיקון. ואחר החטא שירדו ונשלו כל הדברים ונתאחזו בהם החיצונים אז הוצרכו תיקון. אבל לא התחיל התיקון עד נח שהוא התחיל לתקן העולם ממה שנתקללה בחטא אדם הראשון כמו שכתוב זה ינחמנו וכי׳. מן האדמה אשראררה ה׳. וממנו התחיל בנין העולם מחדש ותיקונו. כי אז הגיע העולם כולו לתכלית הפגם מאד כמו שכתוב וירא אלקים את הארץ והנה נשחתה וכוף. עד שהוצרך השי״ת להביא מבול להחריב את כל העולם כולו וכ״ש היה מפגם הברית שזה היה תחלת החטא של אדה״ר (כמובא לעיל). ובימי נח הגיע העולם לתכלית פגם הברית מאד כ״ש כי השחית כל בשר וכו׳ עד שהגיע הפגם אפילו לבהמות וחיות שאפילו הם השחיתו דרכם כשדרז״ל. כי הכל בלוי בהאדם שהוא בעל בחירה ובו תלוי כל העולם כולו וע״י פגם האדם מגיע הפגם אפילו בבהמות וחיות שאפלו הם השחיתו דרכם כנ״ל. וכן בחטא אדה״ר ארז״ל שכל מיני בהמות וחיות טעמו מעץ הדעת וכנ״ל. וע״כ הוצרדלקיום בנין העולם ותיקונו מחדש לעשות תיבה שיבואו כולם אל התיבה כדי להביא כולם ולהעלותם מן החוץ לאספם כולם אל תוך בתי התיבה תיקון הקדושה כנ״ל. וזה שמובא בזוה״ק שעיקר קיום בנין העולם ותיקונו היה תלוי בהתיבה. כי הוצרכו כל הברואים כולם לבא לתוך התיבה דוקא כי התיבה שהוא בחי׳ בית הוא בחי׳ תשובה ותיקון לכל העולם כולו שיצא

אל החוץ לבחי׳ שדה כנ״ל. וע״כאחר יציאתם מן התיבה אז הבחיל ביקון העולם ואז הקריב נח קרבנות מכל המינים הטהורים שהם בחי׳ ביקון הברית כנ״ל. ואז התיר לר השי״ת לאכול בשר כמ״ש כירק עשב וכו׳. כי אז צריכין לאוכלם דוקא כדי לתקנם ולהעלותם על ידי זה. ונמצא שאז התחיל תיקון השחיטה כי עתה שנפגמו כולם והתחיל התיקון ע״כ צריכים שחיטה ולאוכלם אח״כ שעל ידי זה יתתקנו כנ״ל. וכ״ז כדי לתקן פגם הברית שזה היה חטא דור המבול וחטא אדה״ר כנ״ל:

וע״כדגים אין טעונין שחיטה כי הם לא נפגמו בפגם וחטא של דור המבול. וע״כלא שלט בהם המבול ולא הוצרכו לבא אל התיבה כלל כ״ש מכל אשר בחרבה מתו ולא דגים שבים. כי בהם לא הגיע הפגם וחטא של דור המבול כ״ש וידגו לרוב כנ״ל. כי מקום הדגים במים והמים מכסים עליהם מפגם הברית כנ״ל. כי פדם הברית מגיע דייקא בבחי׳ כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ דייקאכי לשם מגיע הפגם בבחי׳ דעת עליון רחסדים גדולים. ואדרבא המים מטהרים מכל הטומאות ומכול הלכלוכים כי לשם אינו מגיע הפגם כי הפגם מגיע דייקא בבחי׳ עפר. ובפרט פגם הברית שעקרו מגיע בבחי׳עפר. שהיא בחינה האחרונה והכלי של על הדסרים שבעלולם כי כולם עומדים עליה. וע״כ הדגים שבים שהמים הנ״למכסים עליהם אין עין הרע של ע״ין אומות שולטת בהם. וע״כלא נפגמו בחטא המבול שהיה פגם הברית כנ״ל. וע״כאין טעונין שחיטה כנ״ל:

אות ז

וע״כ הדגים הם מאכלים של שבת ויו״ט כי שבת ויו״ט הוא בחי׳ עלמא דאתי כנ״ל. ואח״כ כשהדגים באים לאויר העולם הם מתים מיד כי אין יכולין לחיות אלא במים כי שם מקומם כנ״ל.ואז כשהם באויר העולם לאחר מיתתם אז צריך לשמרם ג״כ מן הע״ין אומות ששליטתם בעוה״ז כנ״ל. וע״כ כששולחין אותם ע״י עכו״ם צריכין גם כן רותם בתוך חותם כמו הבשר הנ״ל כנ״ל:

אות ח

וע״כ העופות הכשרן בסימן אחד כי העופות הם ממוצעיסבין דגים ובהמות כי הדגים נבראו מן המים והבהמות מן העפר. וע״כ אלו טעונין שחיטה ואלו אין טעונין שחיטה כלל כנ״ל. ועופות שנבראו מן הרקקממים ועפו הם ממוצעים בינהם. וע״כ נכשרין בסימן אחד. כי העופות הם בעלי כנפים והם בין גדר אדם שהו בחי׳ דעת ובין גדר בהמה שהוא בחי׳ בהמיות בחי׳ עי״ן אומות כנ״ל.כי מותר אדם מן הבהמה הוא הדיבור שהוא בחי׳ דעת כי הדיבור תלוי בדעת כידוע כמ״ש מפיו דעת ותבונה והבהמה אין לה דיבור ודיעה.והעוף הוא בחי׳ ממוצע ביניהם כי רוח שבכנפיהם שעל ידי זה יש להם כח לעוף ולפרוח הוא בחי׳ רוח הדיבור. היינו שהעופות יש להם יתרום מן הבהמה ששם רוח הדיבור כבוש וסתום לגמרי. ובעופות כבר עלה בחי׳ רוח הדיבור אל הכנפים. ויש להם כח לעוף. כי הכנפים נם בחי׳ דיבור כמ״שרבינו (בסי׳ ס״ג) בחי׳ ובעל כנפים יגיד דבר. נמצא שהם למעלה מגדר הבהמה וסמוכים יותר לגדר האדם שמעלתם הוא בדיבור כנ״ל. כי הבהמה הולכת על ארבע על ידיה ורגליה כי כי אין להבהמה ידים כלל מחמת שאין לה בחי׳ הדיבור כלל. כי הדיבור הוא בחי״ידים ושם מקום הדיבור בבחי׳ כאשר דבר ה׳ ביד הנאמר במשה ושאר נביאים כמ״ש רבינו נ״י (בסי׳ נ״ו). כי ה׳ מוצעות הפה הם בחי׳ ה׳ אצבעות שביד כמובא. ובבהמה ירדו הידים והדיבור לגמרי עד שאין לה שום דעת ושום דיבור והולכת על ארבע. אבל העוף אינו הולך כ״א על שני רגליו. ומבחי׳ ב׳ הידים ששם תלוי הדיבור נעשה מזה כנפיים שהם למעלה על הגוף סמוכים וקרובים לבחי׳ ידים והם בבחי׳ וידי אדם מתחת כנפיהם. כי בחי׳ ידי אדם מלובש בהכנפים ששם בחי׳הדיבור שזהו הרוח שבכנפים. וע״כ מחמת שסמוכים לגדר אדם שהוא בחי׳ דיבור ודיעה ורחוקים קצת מגדר בהמה כנ״ל, ע״כ אין הרע הנ״ל נאחז בהם כ״כ. וע״כ שחיטתן בסימן אחד בלבד שהוא חצי שחיטה של בהמה כנ״ל. וע״כ העופות ע״י עפיפתם ופריחתם הם מתרוממים מהארץ ונעלמים מן העין קצת. כי אין עין של האומות שולטת בהם כ״ככי הם רחוקים ע״פ הרוב מן עפר הארץ ששם עיקר אחיזת העי״ן אומות כנ״ל. וכ״ז ע״י עפיפתם ע״י הכנפים הנ״ל שהוא בחי׳ דיבור הסמוך לגדר אדם לבחי׳ דעת כנ״ל. שעל ידי זה הם עופפים ומתרוממים מן עפר הארץ ששם אחיזת העין אומות הנ״ל.כי הם פורחים באויר ונעלמים מן העין ואין העין שולטת בהם כ״כ כנ״ל. כי העופות הם בבחי׳ מלאך הממוצע בין הע׳ שרים ובין קדושת ישראל בבחי׳ עץ הדעת טו״ר. כי המלאכים נקראו בעלי כנפים וכמ״ש רבינו נ״י (בסי׳ י״א) על מארז״ל עוף אחד יש בכרכי הים וכו׳.שהוא בחי׳ מלאך בחי׳ מט״ט שהוא בחי׳משנה בחינת עץ הדעת טו״רכשר ופסול וכו׳. בחינת תרגום שהוא ממוצע בין לשונות של ע׳ שרים הנ״ל שהם בחנת קדושת ישראל. כי לה״ק נמסר לישראל ועל כן הכשרם בחצי שחיטה של בהמה דהיינו סינן אחד כנ״ל:

אות ט

וע״כ כל זמן שלא יצא הוולד לאויר העולם אין טעון שחיטה וניתר בשחיטת אמו. כי הוא עדיין בבחינת עיבור נעלם שהוא נעלם ונסתר מן העין הבחינת ע״ין אומות הנ״ל ע״כ אין צריך שחיטה כנ״ל. וזה שגזרו רז״ל להצריכו שחיטה כשהפיס על גבי קרקע. כי מאחר שכבר יצא לאויר העולם ועמד ע״גקרקע על עפר הארץ הנ״ל ששם אחיזתם אע״פ שמדאורייתא א״צ שחיטה כי כבר ניתר בשחיטת אמו אעפ״כ צריך לשחטו משום מראית העין. היינו בחינת מראית העין הנ״ל ששלט בו ע״י שהפריס ע״גקרקע עפר הארץ הנ״ל וע״כ צריך שחיטה שהוא התיקון כנ״ל:

אות י

וזהו בחינת איבור אבר שיצא ממחיצתו. כי תיכף שיצא לחוץ לאויר העוה״ז נאסר מיד ע״י ששולטת עליו עין הרע של ע״ין אומות כנ״ל ואין לו היתר אלא בשחיטה שהוא הכנעתן כנ״ל. ומאחר שזה האבר אין לו שחיטה (כמובא בש״ע ע״ש). ע״כנאסר לגמרי באיסור אבר מן החי כי אין שחיטה אלא מן הצואר כנ״ל. וזה שלמדו רז״ל איסור זה של אבר שיצא ממחיצתו מפסוק ובשר בשדה טריפה ממש ססחינת כי בשדה מצאה כנ״ל. דהיינו שיצא חוץ מן הגבול שהוא נסתר ונעלם בו מן העין כנ״ל. ואזי הוא בחינת טריפ ה ממש. כי נאחזים בו בחינת הע״ין אומות כנ״ל. ואין תקנה אלא בשחיטה במקום ששייך ביקון השחיטה

בשר שנתעלם מו העין ג

אות א

עיין מאמר המתחיל דע כשיש מחלוקת וכו׳ הנאמר על פסוק בקמים עלי מרעים בשמענה אזני צדיק כתמר יפרח וכו׳ ע״שכל המאמר עד סופו (סי׳ רע״ז). והוא קשה להבנו לכאורה. כי אין מבואר שם החיבור והסימכות שיש לשבת עם כל הענין הנאמר שם מאכילת שבת שהוא תיקון לחילול שבת. איד הוא מקושר לענין הנאמר שם תחלה מענין המחלוקת דקדושה שמתקן מחלוקת דס״א שהם בחיהת היכלי התמורות ע״ש היטב. כי הדברים סתומים שם כי לאביאר רבינו ז״ל חיבור וקישור העינינים הנ״ל איך הם קשורים זה לזה:

והנראה כי מה שנאמר שם שאין הדין נמתק אלאבשורשו. וע״כ עיקר תיקון מחלוקת דס״א שהוא בחינת היכלי התמורות הוא ע״י מחלוקת דקדושה שהוא שורש המחלוקת ע״ש. באמת גם המחלוקת דקדושה בעצמה צריך מהתקה והכרעה ע״י השלום כי כשיש מחלוקת אפילו דקדושה אזי אדרבא הם יכולים לינק משם חס ושלום. אבל עיקר הביקון שבתתקן מחלוקת דס״א ע״י מחלוקת דקדושה שהוא שורשם הוא רק מחמת שמחלוקת דקדושה אינו מחלוקת כלל. ובאמת הוא רק אהבה ושלום גדול. כי מחלוקת דקדושה יש לה הכרעה ושלום וע״כ ע״י מחלוקת דקדושה נמתק מחלוקת דס״א. כי מחלוקת דקדושה נכללת בשלום ונתבטל כל המחלוקת. ועיקר השלום של המחלוקת הוא ע״י שבת בחינת שבת שלום כי השבת עושה שלום בין המחלוקת. כי המחלוקת דקדושה הוא בחינת ששה סדרי משנה בחינת אסור ומותר טמא וטהור כשר ופסול שהם בחינת ששת ימי החול.ועיקר תיקון ששת ימי החול הוא ע״י שבת כי שבת עושה שלום בין המחלוקת דקדושה שהוא בחינת ששה סדרי משנה בחינת אסור ומותר וכו׳. ועל ידי זה נתתקן ששת ימי החול שמהם יונקים מחלוקת דס״א נמצא שעיקר תיקון המחלוקת דסט״א שיונקיםמששת ימי החול שנתתקנים ע״י מחלוקת דקדושה שהוא בחינת ששה סדרי משנה, עיקר תיקון זה הוא רק ע״י שבת שלום כנ״ל. ועיקר כבוד שבת הוא האכילה(כמבואר שם בדברי רבינו נ״י). בשביל כזה עיקר הקדושה שצריכין להמשיך קדושת שבת על ששת ימי החול העיקר הוא בעניני אכילה. כשרז״ל על שמאי הזקן שכל ימיו היה אוכל לכבוד שבת מצא בהמה נאה אומר זו לכבוד שבת וכו׳ כמ״שזכור את יום השבת לקדשו זכרהו מחד בשבת וכו׳ כשפרש״י בחומש. נמצא שעיקר הקדושה שצריכין לקדש ששת ימי החול להמשיך עליהם קדושת שבת הוא בענין אכילה כי העיקר מה שצריכין להמשיך קדושת שבת לששת ימי החול הוא רק בשביל לבקן מחלוקת דסט״א בחינת היכלי התמורות שהתתקנין ע״י קדושת שבת כנ״ל. ואלו ההיכלי התמורות הם בחינת ניצוצות שנפלו ע״י שבירת כלים שמשם יניקתם כידוע. ואלו הניצוצות נפלו בכל מיני מאכל. ועיקר כוונת האכילה לתקן ניצוצת אלו שנפלו ע״י

חטא אדה״רשאכל מעץ הדעת טו״ר שהוא בחינת מחלוקת. כי ע״י חטאו עירב טו״ראיבור והיתר וכו׳. שמשם באים כל מני מחלוקת. וע״כ עיקר התיקון ע״י האכילה בקדושה שעל ידי זה מתקנין ומעלין ניצוצות הקדושה שנפלו ע״י פגם האכילה של אדה״ר שאכל מעץ הדעת טו״ר כנ״ל. ועיקר התיקון הוא ע״י שבת שהוא בחינת שלום שעל ידי זה נתתקן המחלוקת כנ״ל. שעל ידי זה נתתקנין בחינת היכלי התמורות שהם בחינת הניצוצות הנ״ל שנפלו לשם כנ״ל. כי עיקר ביקון חטא אדה״ר הוא ע״י שבת כשרז״ל ששבת אגין עליו וכו׳. וע״כ צריך להמשיך קדושת שבת לששת ימי החול על ידי האכילה דייקא כנ״ל כדי לתקן הניצוצות שנפלו בהמאכלים ונתערב טו״ר שזה בחינת היכלי התמורות שנתערב ונתחלף טוב ברע ורעבטוב שזה בחינת מחלוקת כנ״ל לתקנם ע״י קדושת שבת שלום שהוא מתקן המחלוקת כנ״ל. וזה בחינת מ״ש רבינו נ״י שאכילת הוא תיקון לחילול שבת כי חילול השבת הוא שמעורר מבחינת ששת ימי החול בשבת ע״י שעושה איזה מלאכה מל״ט מלאכות שהם בחינת ששת ימי החול בשבת. נמצא שפגם חילול שבת הוא שמעורר בחינת מחלוקת בחינת ששת ימי החול בשבת. ע״כ התיקון הוא ע״י אכילת שבת. כי ע״י אכילת שבת על ידי זה מתקנין בחינת היכלי התמורות בחינת מחלוקת כי אכילת שבת מעלה ומתקן כל האכילות של כל ששת ימי החול שאוכלין לכבוד שבת שעל ידי זה מתקנין ומעלין הניצוצות מהיכלי התמורות כנ״ל. נמצא שאכילת שבת מתקן ששת ימי החול. ע״כ הוא תיקון לחילול שבת שהוא בחינת פגם ששת ימי החול שמעורר בשבת חס ושלום ע״י איזה מלאכה מל״ט מלאכות שהם בחינת ששת ימי החול כנ״ל. נמצא שמקושר היטב ענין אכילת שבת שמכפר על חילול שבת שכתב רבינו שם לענין הנאמר מתחלה ע״פ בקמים עלי מרעים בשמענהאזני. שמחלוקת דקדושה מתקר מחלוקת דס״א בחינת היכלי התמורות וכו׳ ע״ש כי כולו חד. כי גם תיקון זה עיקרו ע״י שבת שלום כנ״ל

אות ב

וזה ענין בשר שנתעלם מן העין, כי בשר שנתעלם מן העין ואז חיישינן שנתחלף ונימר ההיתר באיסור. וע״כ אסור לאכלו. היינו שיש לנו חשש ששלטו בו חס ושלום בחינת היכלי התמורות שהם חשודים להחליף ולהמיר היתר באיסור טוב ברע וכו׳. כי מחמת שעיקר תיקון בשר זה הכשר הוא שאנו מוציאין אותו מהיכלי התמורות ע״י התיקונין שאנו עושין דהיינו שחיטה וכיוצא. כי הכל הוא כדי לתקן לולהעלות הניצוצות שנפלו בזה החי להוציאם מהיחלי התמורות. כי זהו כוונת כל המצות והתיקונים שעושין הכל כדי לברר ולהעלות הניצוצות מהיכלי

התמלורות. ובשביל זה סכין השחיטה נקרא חליף לשון חילוף כי ע״י השחיטה מעלין ומוציאין הנפש החי מן החילוף והתמולרה שהיה עד הנה בהיכלי הבמורות עד שנחלף ונימר אדם בבהמה. כי זה הנפש המגולגל הוא בחינת אדם ונתגלגל ונחלף בבהמה ע״י ששלטו בו היכלי התמורות. וע״י השחיטה מוציאין הנפש משם וחוזר למעלתו לבחינת אדם. וע״כ נקרא הסכין חליף. כי הוא חוזר ומחליף ומתקן ומעלה מבהמה לאדם כנ״ל. ואזי הוכשר הבשר באכילה ע״י שנתתקן ויצא מהיכלי התמורות. לומחמת שזה הבשר היה כבוש תחלה בהיכלי התמורות. ומחמת שזה הבשר היה כבוש תחלה בהיהלי התמורות ע״כ תיכף כשנתעלם מן העין אינו חוששין פן שלטו בו היחלי הבמורות ולנתחלף ההיתר באיסור ע״כ הוא אסור באכילה:

אות ג

וזה שנקרא בשר שנתעלם מן העין. כי הבורה הקדושה היא בחינת טנת״א תלת גווניו דעינא ובת עין. כי כל מצות התורה הם בחינת תיקון העינים. כי עיקר השבירה היתה באור העינים (כמובא בע״ח). וע״כ ניקר נביקון ע״י אור העינים. ועיקר התיקון הוא ע״י בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה שיתגלה לעתיד שהוא שורש התורה של עכשיו.וע״כע״י מצות התורה הקדושה שהוא בחינת בלת גווניו דעינא ובת עין, על ידי זה ממשיכין בחינת עינאחד דרחמי שהוא בחינת מצח הרצון שהוא תיקנן של שבירת כלים. כי עיקר התיקון ע״י מצח הרצון שהוא בחינת ענא חד דרחמי כמובא. וע״כשבת הוא שקול כנגד כל התורה כולהכי שבת הוא ש״ין בת, ש״ין תלת גווניו דעינא בת עין. וע״כ הוא בחינת כלליות התורה כנ״ל.גם ציצית שקול כנגד כל התורה. כי גם ציצית הוא בחינת עינים בחינת מציץ מן החרכים כמ״ש רבינו נ״י (סע׳ זיין). וע״כ נאמר בציצית וראיתם אותו וכו׳ ולא תתורו וכו׳. כי ציצית הוא ביקון העינים שזהו בחינת כלליות התורה כנ״ל. וזה שנסמכה פרשת ציצית לפרשת מקושש כמו שפרש״י שם. וזה שנסמך מחלוקת קרח לפרשת ציצית.ואמרו רז״ל כי קרח הלבישן טליתות שכולן תכלת. ועל ידי זה חלק על משה ע״ש. כי עיקר אחיזת מחלוקת קרח שהוא מחלוקת דס״א שהוא בחינת היכלי התמורות הוא ע״י פדם ציצית דהיינו פדם העינים. כי מפגם העינים משם נאחזת מחלוקת דס״א שהוא בחינת היכלי התמורות שבאים משבירת כלים שהיה ע״י פדם אור העינים כנ״ל. וע״כ קרח פדם תחלה בציצית שהוא תיקון השבירה תיקון המחלוקת כנ״ל. ועל ידי זה היה לו כח לעורר מחלוקת דסטרא אחרא שהוא בחינת מחלוקת קרח נ״ל וזה שמבואר למעלה ששבת הוא תיקון היכלי התמורות שהם בחינת מחלוקת דס״א.

כי שבת הוא בחינת עינא חד דרחמי. כי אז בשבת מתגלה בחינת מצח הרצון בחינת עינא חד דרחמי. ועיקר ההתגלות בזמן המנחה של שבת. וע״כ הזהירו רז״ל ביותר על אכילת בעודה שלישית. כי אז הוא עיקר התיקון של כל הניצוצות ע״י מצח הרצון בחינת עינא חד דרחמי שמתגלה אז שהוא ביקון כל הניצוצות הנפולין כנ״ל:

נמצא שעיקר תיקון כל המאכלים הוא ע״י מצות התורה שעל ידם נמשך ונתגלה בחינת עינא חד דרחמי בחינת שבת שעל ידי זה נתתקן הכל. וע״כ זה הבשר שלא שמרוהו מבחינתהיכלי התמורות עדשיש חשש שנתיחלף ונימר שזה בחינת ששלטו בו היכלי התמורות כנ״ל. ע״כהוא נקרא בשר שנתעלם מן העין. מן העין דייקא כי נתעום מבחינת עינא חד דרחמי שהוא התיקון כנ״ל. כי כששומרין אותו ע״פ מצות התורה על ידי זה נמשך בחינת עינא חד ומתקן כל הניצוצות שנפלו בזה הבשר. ועכשיו כשלא שמרוהו הוא בחינת שנתעלם מן העין, מעינא עילאה שלא נתתקן על ידו. כי שלטו בו היכלי התמורות ע״י שלא נשמר ולא שמו עליו עין כי צריכין לשמרו ולשום עלין עין ע״פ מצות התורה ועל ידי זה ממשכין בחינת עינא חד דרחמי שהוא מתקן הכל כנ״ל. בילא״ו והי הטוב יכפר:

חלב ודם א

ע״פ התורה תפלה לחבקוק (בסי׳ י״ט) הנ״ל בהלכות שחיטה(גהלכה ב׳) וע״פ התורה ויהי הם מריקים (בסי׳ י״ז) הנ״ל בהלכות טריפות (הלכה א׳)
:

אות א

וזהו בחינת איסור חלב. כי עיקר החלב הוא כלב שעל הכסלים שהם הכליות. ע״פ מ״ש אדמו״ר נ״י שיש נצות דקדושה בחיי ברי״ג עיטין דאורייתא שנם בחינת שמירת הברית כי כליות יועצות והכליות הם כלי ההולדה שהם מקבלים הטיפה מן המוח ונתבשלה בתוך הכליות. דהיינו שהם מקבלים השכל מן המוח ומולידים וחושבים העצה בהכליות וע״כעצות דקדושה הם בבחינת שמירת הברית בחינת זרע אמת. וכנגדם

יש עצת הנחש שהם ההיפך מזה בחינת פגם הברית ניאוף בחיטנת החש שבא על חוה והפיל בה זוהמא. ע״י שקבלה עצתו. (ע״ש היטב במאמר ואלה המשפטים המדבר מאמונה בסימן ז׳) :

אות ב

וזהו בחינת איסור חלב. שהוא ג״כבבחינת חפגלם הברית. כי החלב מכסה הכליות ומונע את הכליות וסותם אותם מלחשובעצותדקדושה. כ״ש רש״י ע״פ זה דרכם כסל למו שחלב יש להם עלכסליהם ומונע אותסן מלשוב להשי״ת. וע״כ הולכים הרשעים בדרכם הרע ואינם יועצים עצות דקדושה לשוב להשי״ת ע״י החלב שמכסה על כליותיהם. נמצא שהחלב הוא כנגד עצות דקדושה, ועל ידו נתערבבין עצות דקדושה. ועל ידי זה הולכין חס ושלוסבדרך לא טוב שהולכין בעצת הנחש הנ״ל שהם בהיפך מעצות דקדושה ואזי נעשה מהם כסילות שהם נצת הנחש כנ״ל שהם בחינת פגם הברית. וע״כהוא אסור סאכילה. וע״כ נקראין לפעמים הכליות כסלים. ע״ש כסילות שנעשה בהפ ע״י החלב נעשין בבחינת כסילות כנ״ל. בחינת זה דרכם כסל למו כנ״ל וזה בחינת כי כסה פניו בחלבו, פניו זה בחינת שמירת הברית שעל ידו עיקר הפנים בחינת אנפין נהירין (כמובא בדברי רבינו כ״פ) והפנים נתכסה ונפגם ע״י החלב כנ״ל :

אות ג

וע״כ החלב מותר במו״מ יותר משאר דברים האסורים שאסור לעשות קביעות מו״מ מהם. ולמדו רז״ל מפרשת וחלב נבילה וכו׳ יעשה לכל מלאכה וכו׳.כי החלב אף שהוא דבר טמא ואיסור חמור מאד אעפי״כ יש בו דבר חשיבות מאד. כי עצם החיות שמלובש בו הוא דבר גבוה מאד. כי מקבל מזכות החיות המגיע להמוח. כי המוח והשכל הם מקבלים מובחר החיות וזכות וצחות המאכלים. והחיות שהמוח מקבל מן המאכלים שבאים לבוך הגוף, הוא מקבל אותם ע״י השמנים שבגוף כ״ש רבינ ו נ״י (בלק״ת סי׳ ה׳) שהמוח הוא כמו נר הדולק משמנים שבגוף ע״ש. נמצא שהמאכלים הבאים לבוך הגוף נתבררים בבירור אחר בירור עד שנתברר

הזכות והצחות שבעם, מיטב שמנונית שבנם ונעשה מהם שומן וחלב שנם נעשים מזכות ושמנונית המאכלים מה ששייך אל המוח. כי מהם מקבל המוח. כי הוא דולק משמנונית ששייך אל המור. אד החלבים הם בחינת עכירת ושמרי השמנים הזכים. וע״י השומן הכשר והזך על ידי זה השכל שבמוח נדלק ונתקיים. וע״י החלבים שהם השמרים הם מערבבין הדעת, דהיינו כשנתערבין החלבים שהם השמרים עד שעולין גם הם עם השמנים הזכים אל המור. אזי המוח נתבלבל ונעשה טרוף הדעת. ואזי נסתמין עצות דקדושש שבתוך הכליות כנ״ל. ונתערבבין ונעשין מהם חס ושלום עצות הנחש שהם טירוף הדעת כסילות הנ״ל. אבל עכ״פ אפילו מהחלב מלובש בו ג״כ חיות יקר וגבוה מאד. דהיינו החיות השייך אל המוח כנ״ל ששם הוא אחיזת הסט״א וע״כ אסור באכילה ואיסורו חמור מאד. כי מחמת שאחיזתו שם הוא במקולם גבוה מאד, בחיות השייך להמוח כנ״ל. ע״כ שם הוא בוקף התגברת הסט״א. כי זה כלל כי במקום שיש קשושה וחיות יותר, שם הוא אחיזת הסט״א ביותר. אבלא עפי״כ הוא מובר במשא ומתן. כי עצם החיות שבתוכו לא נפגם ואין שם אחיזה להם. כי במקום שהס״א נאחזת בקדושה גוה אף שהיא מתגברת שם בתוקף גדול לכסות ולהסתיר הקדושה מאד. וכל מה שהקדושה גבוה, אינה יכולה להתאחז ולפגום את עצם חיות דקדושה כי לגודל קדושתו אינה יכולה לפגמה ולקלקלה כדמשמע מדברי רבינו ע״י ע״פ ואנכי הסתר אסתיר ע״ש במאמר וביום הבכורים (בסי׳ נ״ו). וע״כ החלב מחמת שהוא בחינת אחיזת הסט״א במקום גבוה בבחינת המוח כנ״ל ע״כ אף שהיא נאחזת שם מאד. אעפי״כ עצם החיות דקדושה המלובש אינו נפגם. וע״כ הוא מותר במו״מ דהיינו שמובר לעשות ממנו קביעות סחורה למכרו וליקח בעדו מעות כי כשמקבל מעות בעד החלב נמצא שהוא מוציא החיות שבתוכו דהיינו המעות שמקבל בעדו שהוא חיות שמלובש בו כי המעות שמקבלין בעד כל הדברים שמוכרין זה הוא בחינת החיות שמוצאין שמקבלין החיות מן אותו הדבר. כי המעות ששוה אותו הדבר שהו בחינת חיותו המלובש בו. כי המעות הוא שורש החיות כ״ש רבינו נ״י (הבי׳ ב״ח) שכל הנפשות שרשם בעשירות. נמצא כשמוציא המעות מן החלב דהיינו שמקבל בעדו מעות אזי הוא מוציא שורש חיותו משם שהוא המעות כנ״ל. אשר זה השורש של עצם החיות לא נפגם כלל כי לגודל קדושתו אין יכולים לאחוז בו כנ״ל. וע״כ מותר החלב במו״מ כי אין להם אחיזה במעות שלו. דהיינו בשורש חיותו כנ״ל:

אות ד

וע״כעיקר הקרבן הוא החלב שמקריבין על המזבח. כי שן מלובש כיות גבוה כנ״ל רק שאין לנו כח לבררו ע״י שחיטה ואכילה. כי הוא עצמו בחינת פגם להק״ק זוהמת הנחש שהטיל בחוה כנ״ל, וע״כ א״א לבררו באכילה. אבל ע״י אש שעל המזבח שם נשרף ונבער ונכלה הרע שבו לגמרי. ואזי עולה חיותו אל הקדושה ונעשה נחת רוח גדול לפניו בחינת אשה ריח ניחוח לד׳. וזה בחינת כל חלב כי עולה ממנו קדושה גבוה לד׳ כי האש הוא עיקר ביקונו של החלב שהוא בחינת פגם הברית כנ״ל. בבחינת כל דבר אשר יבא באש בעביר באש וטהר כ״ש רבינובמ״א(בסי׳ ד׳). כי החלב שהוא בחינת זוהמת הנחש חמימות היצה״ר, כי החלבים שבלוף מחממין את הגוף ומרתיחין את הדמים שעל ידי זה בא חמימות ואש של התאוות. ע״כ עיקר תיקונו ע״י ע״י אש בבחינת תעביר באש. וע״כ נטהר ונצטרף ע״י אש שעל המזבח כנ״ל וע״כ החלב נעשה לכל מלאכה. ואף שאסור באכילה יש בו צורך גדול אפילו לישראל. דהיינו שהוא משתמש להדלקה ולהאיר כי יש בו חיות גבוה כנ״ל רק שא״א לבררו ע״י אכילה כנ״ל. וע״כ רוב ביקוני החלב הוא ע״י האור. כי ע״י האו ר הוא נצטרף ויוצא החיות כנ״ל וע״כ עיקר תשמישו להדלקה. כי חוזר רנעשה ממנו הר הדולק שמשם נפל כיותו מבחינת המוח שהוא נר הדולק כנ״ל. וע״י האש של ההדלקה שהוא דולק אשי נתברר באש כנ״לואזי עולה חיותו ויוצא אור גדול ממנו. כי מלובש בו כיות גבוה כנ״ל:

אות ה

וזה בחינת איבור דם. כי הדם הוא הנפש שהיא החיות ע״כ שם נאחז הסט״א ביותר. כי עיקר אחיזתה ביותר במקום שיש חיות וקדושה יותר כנ״ל. וע״כ כל הפגמים דוהעבירות באים ע״י הדמים ע״י רתיחת הדמים של השס״א גידין שמשם באיסן שב״ה ל״ת בפרט פגם הברית שהוא כלליות הגידין כ״ש רבינו במ״א (בסי׳ כ״ט). שעיקר פדם הברית כלליות הגידין ע״י רתיחת הדמים הנ״ל. וע״כ אסור לאכול דם כנ״ל. אבל מחמת שאין שם חיות בחינת נפש.כי הדם נעשה ממותרות המאכלים. וע״כ לאחר שחיטת ומיתת הבהמה שיוצא הנפש והחיות משם. אזי אח״כ הדם נשפך כמים ואינו נצרך לרוב ואין משתמשין בו כי לא נשארבו חיות כ״א מועט מאד. כי כל החיות יוצא ממנו בשעת מיתת הבהמה בעת שחיטתה. וע״כ אסור מלעשות בו מו״מ כי החיות המועט המלובש נפגם שם מחמת מעטו וקטנטתו וגם מיחמת זהב אין בו צורך כ״כ ואין שוה ממון כלל כנ״ל.אבל החלב מחמת שמלובש שם חיות גבוה שנפל ממובחר החיות של המוח כנ״ל ע״כ אפילו אחר מיתת הבהמה עדיין נשאר בו כיות

הרבה וחשוב. ולע״כ יש בו צורך גדול ושוה ממון הרבה ומחמת גדלו וחשיבותו אף שהסט״א נאחזת שם מאד, אעפי״כ אין עצם החיות נפגם כנ״ל. וע״כ מותר במו״מ כנ״ל כי החיות המלובש בחלב שהוא מבחינת מוחין היינומבחינת מדריגה אחרונה מבחינת רגלין של המוח. כי החלב הוא מותרי השמנים כנ״ל. ומקומו בחליות ששם העצה שהם בחינת רגלין של המוכ כי הכליות הם בחינת רגלין כמובא. וע״כ אותו החיות של החלב כנ״ל הוא בחינת שפע חיות של ממון שהוא בחינת מוחין ודעת של הנפש, שהוא בחינת נוק׳ כמו שמדוקדק בדברי רבינו נ״י (סי׳ ס״ט) שכתב שהממון הוא שורש הנפש והשורש הוא בחינת המוחין. כי המוחין הם השורש והחיות של כל דבר כ״ש החכמה תחיה, נמצא שהממון שהוא שורש הנפש היא בחינת חיות ומוחין של הנפש שהוא בחינת נוק׳. והוא בא מבחינת רגלין של המדריגה שלמעלה ממנה שהוא בחינת דכורא. שהוא בחינת מוחין להמדרגה שתחתיו ששם בחינת הממון בבחינת ויברך ה׳ אותך לרגלי. כי בחינת רגלין של המדריג ה שלמעלה הוא שורש החיות בחינת מוחין של המדריגה שתחתיו. וע״כ הממון שהוא בחינת מוחין של המדריגה שתחתיו. וע״כהממון שהוא בחינת רגלי המוחין כנזכר לעיל, הוא בחינת שפע של ממון שהוא שורש הנפש כנזכר לעיל. והוא בחינת שפע של ממון שהוא שורש נהפש כנזכר לעיל. והא חיות גבוה מאד כנ״ל:

וע״כ מוציאין הממון מן דהחלב ועושין בו מו״מ כנ״ל. וזה בחינת לבנונית החלב כי יניקבו מלבנוניטת המוחין כנ״ל כי חלב הוא בחינת קליפת לבן. והדם הוא בחינת עשו שיצא אדמוני שהוא בחינת כבד מלא דם כ״ש רבינו נ״י (בסי׳ נ״ז) וע״כ בלבן אף שהוא קליפה טמאה מאד עדיין נשאר בו חיות הרבה של הקדושה וגבוה מאד דהיינו בחינת נזשות נשי יעקוב עם שושם שהוא עשירות. לוע״כ טרח יעקב אצלו יד שהוציאן ממנו עם שרשם. וע״כ אפילו לאחר שנשאן יגע מאדעוד אצלו כדי להוציא ממנו שורש חיותם דהיינו העשירות שהוציא ממנו. וז״ש כי כל העושר אשר מהציל אלקים מאבינו לנו הוא. לנו דייקא כי שלנו הוא כי הוא שרשינו כנ״ל. וזהו שאמר יעקב ללבן ויברך ה׳ אותך לרגלי. לרגלי דייקה. היינו שיעקב שהוא בחינת המוחין שבקדושה טען ללבן שכל העשירות שבלע לבן הכל הוא מנפילת רגליו כנ״ל שמרגלי המוחין יונק לבן שהוא בחינת כלב וע״כ יגע יעקב לשבר קליפת לבן להוציא ממנו העשירות שהוא שורש נפשות נשיו כנ״ל. אבל עשו הוא זוהמא דדהבא ויניקתו מן מוברות הדמים הנשארין לאחר שיצא החיות שבקדושה מהם. וע״כ לא נשאר בו חיות שבקדושה כ״א מיעט מאד מאד. והוא נבלע ונפגם שם מאד. ע״כ לא יצא מן עשו אל הקדושה כמו שיצא מלבן שצא ממנו קדושה יפה וגבוה מאד. ברורה ומלובנת בלי פגם כנ״ל:

אות ו

והם בחינת שוגג ומזיד שהם בחינת לבן ועשו. בחינת עץ הדעת טוב ורע. ובחינת ע' עממין שהוא רע לגמרי. כי לבן הארמי הוא בחינת התגברות הרע שבתרגום שהוא עץ הדעת הנאמר למעלה (כמו שאמר רבינו נרו יאיר שם). שעל כן לבן הארמי קוא לו יגר שהדותא. ועל כן אף על פי שהוא קליפה קשה מאד כי קליפת עץ הדעת קשה מאד אף על פי כן עדיין יש בו טוב הרבה ועל כן לבן נמצא בו טוב הרבה כנאמר למעלה. וזהו בחינת שוגג כי שוגג הוא מעץ הדעת טוב ורע מבחיטנת ברגום כמו שכתב שם רבינו שם בפרשת תפילה לחבקוק על שגיונות שפירש רש"י כברגומו עיין שם. אבל עשו הוא זוהמא דדהבא בחינת מזיד. כי המזיד האדם עושה על ידי רתיחת הדמים בזדון בכעס ברציחה שזה בחינת עשו כנ"ל. ועל שם זה נקרא מזיד על שם רתירת הדמים בבחינתויזד יעקב נזיד שמשם יניקת עשו.כמו שכתוב שם הלעיטני הא מן האדום האדום הזה וכו'. אבל השוגג האדם מעושה על כבידות על ידי החלבים שהם בחינת לבן שהם מכבידים על הגוף וסותמין דעתו עד שנופל לבחינת שינה בחינת ברדמה שהוא בחינת שכחה. ועל ידי זה שוכח ועושה האיסור בשוגג. וזה שמצינו שבכל מסכת כריתות ובשאר מקומות הש"ס דרך התנא תמיד כשרוצה לדבר משוגג הוא מצייר אותו באכילת חלב. כמו שכתוב שם אמר לו אכלת חלב וכו'. וכן בכל המסכתות עיין שם. כי חלב הוא בחינת לבן בחינת שוגג כנ"ל וזה שכתוב בספרים שהתשובה קשה על השוגג יותר מעל המזיד. ובאמת בודאי המזיד אף על פי כן חמור מאד מן השוגג אך יש בזה אופנים. כי באופן אחר קליפת לבן קשה מאד הרבה יותר מקליפת עשו. כי לבן בא בערמה ובמרמה בתחבולות עד שמסתיר ומערבב דעתו ואין יכול לשמור ממנו כל כך. וזה בחינת השגגות שמכשילו בלא דעתו. ועל כן קשה מאדד לצאת ממנו כי אם בסיוע גדול מלעילא. אבל עשו שהוא בחינת מזיד שהוא בא ברציחה, אזי אפשר לחגור מתניו ולהתגבר ללחום עמו להרגו ולהכניעו אמן כן יהי רצון:

חלב ודם ב

אות א

על פי המאמר בקעו בחדש שופר המתחיל מאמונה (בליקטי תפילות סימן ה׳) עיין שם כל המאמר היטב:

ויוצא משם שעל ידי הגרים שמכניסין גאוה על ידי זה נעשה תאוות ניאוף בחינת החתים בשרו. לוהמגיני ארץ הם מעלין ומתקנים זהת ועושין משה בחינת חותם דקדושה בחינת מוחין תפילין. כי קיום המוח משמנונית הגוף שעולה אל המוח וכו׳. וכשנתתקן המוח בבחינת תפילין אזי הוא בחינת חלום על ידי מלאך שהוא בחינת אדם ולהיפך הוא בחינת חלום על ידי שר שהוא בחינת בהמה. אבל יש להמאכלים חלק בחלולם על כן צריכין לכזק את המלאך וכו׳. ולפעמים באה הטומאה הזאת מפגם המשפט. ופגם המשפט הוא על ידי שמעלים טיפט עשו וישמעאל. ועל ידי זה בא פגם המשפט ואזי נופלין אהבות וכו׳. ולזה צריכין קישור המרכבהוכו׳ עיין שם:

וזה בחינת איסור חלב שאסור להדיוט, ולגבוה עולה בקרבנות כי עיקר הקרבן הוא החלב כי הא בהא תליא. כי כל חלב להי׳כי חלב הוא בחינת גאות כמו שכתוב חלבמו סגרו פימו דברו בגאות כי חלב הוא שמנונית שזה בא על ידי גאוה. כי על ידי גאוה בא באוות נעיאוף דהיינו שנתרבה החלב והשמנונית של הגוף (וכמובן במאמר הנ״ל) כי המגינים הנ״ל מעלים זאת השמנוהית של ניאוף שבא יל ידי באוה. נמצא שהשמנונית והחלב הוא בחינת גאוה שהיא בחינת ריבוי. ומאחר ששורש החלב הוא מבחינת גאוה שהיא בחינת ריבוי. ומאחר ששורש החלב הוא מבחינת גאוה, על כן איסור לנו באכילה כי איסור הגאוה היא מחמת שהיא מנפילה הת לפארותו שהוא לבושו של ה׳ יתברך. כמו שכתוב ה׳ גאות לבש. כי הגאוה אינה ראוי ה רק לו לבדו יתברך כי לה׳ המלוכה ואסור לנו ליקח לעצמינו כלל מן הגאוה כי הוא באה מנפילת לבושו יתברך רק צריכין להעלות כל הלגאוה לשרשה. דהיינו אל המוח שהוא שורש הגאוה כנודע ששורש הגאוה הוא בחינת מוחין כמובא. וזה בחינת גאוה לה׳ לבדו על ידי הקרבן שעולה לגבוה שזה בחינת העלאת הגאוה לשרשה אליו יתברך אבל לנו הוא אסור. כי אסור לנו ליקח לעצמינו כל מן הגאוה כדי שלא נפגום בלבושו יתברך כביכול שהוא בחינת ה׳ מלך גאות לבש כנ״ל:

אות ב

ועל כן החלב הוא בחינת לבוש. כמו שאמרו חכמינו ז״ל איזהו חלב כל שהוא בותב קרום ונקלף ופירש רש״י כשמלה הוא פרוש. כי שרשו מנפילת הגאוה שהוא בחינת נפילת לבושו יתברך כנ״ל;

אות ג

ועלכן עיקר החלב על הכליות שהוא מקום העיצה כי כליות יועצות (ברכות ס״א) כי התחלת התיקון הוא על ידי העצות שעל ידם גדילה האמונה שעל ידי זה באין גרים ומהם בא הגאוה שהוא בחינת חלב כנ״ל:

וזה בחינת אסור דם. וזה בחינת מליחה. לא נכתב בשמנו ונשכח:

חלב ודם ג

אות א

על פי המאמר המתחיל ויהי הם מריקים שקיהם וכו׳ בספר הואשון (סימן י״ז) עיין שם כל המאמר היטב:

והכלל בקיצור הצריך לענין זה הוא. כי ביקון השכל הוא על ידי ביקון המזבח שהוא בחינת אכילה בקדושה וכו׳ וגרים נעשין על ידי צדקה לנפשות רבות והעיקר על ידי צדקה להצדיקים האמתיים שהם כלולים מנפשות רבות וכו׳ כי על ידי הצדקה נעשה בחינת אויר הנח והזך. כי על ידי הצדקה קונה לו נפשות ורעים ואוהבים ועל ידי האהבה שהוא בחינת אתדבקות רוחא ברוחא רוח האוהב ברוח הנאהב על ידי זה נעשה בחינת אויר הנח והזך וכו׳. ועל ידי זה נשמע למרחוק את הדיבורים הקדושים של הצדיקים אמתיים וכו׳ וכו׳. עד ששומעין רחוקים ובאים ומתגיירים

וכו׳. כי יש טוב הכבוש בין האומות דהיינו בחינת חלקי נשמות ישראל. כי כל הטוב הוא רק בחינת נשמת ישראל וכו׳. וזה הטוב הכבוש אצלם הם מתגברין עליו כל כל עד ששוכח את מעלתו. ועל ידי הצדקה שעל ידי זה נעשה אויר הנח והזך על יד זה שומע ורואה הטוב הכבוש הנ״ל את דברי הצדיקים וכו׳. ואזי הוא נזכר את מעלתו איך שסא ממקום גבוה ועליון מאד. כי הוא בחינת חלקי נשמות ישראל שבשבלם נברא כל העולם. כי ישראל עלו במחשבה תחלה כמו שכתוב בראשית ברא בשביל ישראל שנקראו ראשית וכו׳ ובנם נמלך ה׳ יתברך בשעת בריאת העולם וכו׳. ואזי מתחיל זה הטוב להצטער ולרחם על עצמו על אשר נפל ממקום גבוה כזה ועתה הוא כבוש בידם וכו׳. ורוצה להמשיך עצמו ולחזור למקומו וכו׳ ועל ידי שה נעשין בעלי תשובה וגרים ועל ידי זה נשלם המזבח וכו׳. ולפעמים כשהרע רואה שהטוב משתוקק וממשיך עצמו ורוצה לחזור בתשובה אזי הם מתגברים על הטוב ומביאים אותו לתוך העלמה יתירה דהיינו שמביאים אותו לתוך פנימיות מחשבתם וכו׳. וכו׳. ואזי יוצא זה הטוב בזרע הילודים וכו׳.בחינת ה׳ יספר בכתב עמים זה יולד שם וכו׳ (עיין שם כל זה היטב) :

וזה בחינת איסור חלב שאסור באכילה, ובקרבנות עולה החלב דייקה לריכ ניחוח. כי עיקר הקרבן הוא החלב העולה לגבוה כי חלב הוא לשון מיטב. וכמו שכתוב כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא וכו׳ ואכלו את כחלב הארץ. כי החלב יונק מבחינת הטוב הנ״ל כי עיקר החלב הוא שעל הכסלים והכליות. והחליות הם כלי ההולדה ושם מקום העצה. כי כליות יועצות (כמו שאמרו רבותינו ז״ל ברכות ס״א). כי ימחשבה שבמוח נמשכת עד הכליות ושם נתהוין העצות וכו׳(ועיין במקום אחר מזה). ועיקר הטוב היא בפנימיות המחשבה ונמשך עד מקום העצה בחינת כליות יועצות. כי ישראל עלו במחשבה תחלה ובהם נמלך ונתייעץ בבריאת עולמו. היינו כי בתחילה עלו במחשבה ואחר כך נמשכו לבחינת מקום העצה כביכול ואז נמלך ונתייעץ בהם. נמצא שעיקר הטוב שהיא בחינת נשמת ישראל נמשך במקום העצה שהוא בחינת כליות יועצות שהם כלי ההולדה. ועל כן לפעמים כשהטוב נכבש ביניהם מאדואין מניחים אותו לצאת אזי הטוב יוצא בזרע הילודים. כי כשנמשך הטוב בבחינת ההולדה שהוא בבחינת כליות יועצות שהם כלי ההולדה אזי אין הרע יכול להתגבר עליו. כי שם בבחינת מקום העצה שהם כלי ההולדה שם הוא בחינת שורש הטוב שעלה במחשבה תחילה ובו נמלך ונתייעץ וכו׳ בחינת עצה וכו׳ כנ״ל. נמצא שעיקר בחינת הטוב הוא בבחינת כליות יועצות שהם כלי ההולדה ושם עיקר החלב החופה על החליות היועצות. ועל כן חלב לשון מיטב כנ״ל. כי הוא יונק מבחינת הטוב הנ״ל שעובר ונולך דרך כלי ההולדה שהם כליות יועצות כנ״לועל כן עיקר הקרבן הוא החלב כי עיקר הקרבן הוא להוציא ולהעלות הטוב הכבוש בין האומות והסטרא אחרא להוציאו ולהעלותו לשרשו כי הקרבן בא על ידי חטא. ועל ידי החטא נתערב ורב ורע ונפל הטוב בגלות בין האומות והסטרא אחרא כפי בחינת החטא חס ושלום. ועל זה מביא קרבן כדי לברר ולהעלות הטוב הכבוש ולהעלותו לשורשו. כי הקרבן הוא בבחינת הון

יוסיף רעים רבים הנ״ל שהוא בחינת צדקה כי הקרבן הוא מה שמנדר ונותן לקרבן מיגיע כפו שהוא בחינת צדקה. וגם מכל הקרבנות היה מגיע כלך להכהן כי אפילו מעולות היה מקבל הכהן העורות. והכהן איש חסד הוא איש שלום. כמו שכתוב הנני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כנהונת עולם. לוהוא בחינת הצדיק והרב שבדור, כמו שכתוב כי שפתי כנן ישמרו דעת ודרשו רבותינו ז״ל (מסכת קדושים י״ז) אם הרב דומה וכו׳. נמצא שעל ידדי שהאדם מנדר ונותן לקרבן שזה הוא בחינת צדקה על ידי זה נעשה בחינת אויר הנח והזך (כצבואר בצאצר הנ״ל). כי הקרבנות עושין שלום שהוא בחינת הון יוסיף רעים רבים שעל ידי זה נעשה אויר הנח והזך כנ״ל. ועל כן עיקר כל הקרבנות הם רק בארץ ישראל וירושלים ובית המקדש כי ארץ ישראל הוא בחינת אוירא דכיא בחינת אויר הנח ונזך כי אוירא דארץ ישראל מחכים ושלום ואהבה הוא על ידי שלימות הדעת (כמו שאמר רבינו ז״ל כמה פעמים) וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי וכו׳ כי מלאה הארץ דעה וכו׳. ועל כן אוירא דארץ ישראל שהוא מחכים עלידי זה שם עיקר האהבהוהשלום שתלוי בדעת וחכמה כנ״ל. וזה בחינת ונתתי שלום בארץ כי עיקר השלום הוא בארץ ישראל כנ״ל. ועל ידי השלום והאהבה שהוא בארץ ישראל דייקא על ידי זה האויר הוא שם נח וזך בחינת אוירא דכיא. וירושלים נבחר מכל ארץ ישראל כי עיקר שם ירושלים על שם השלום כי על שם זה נקרא ירושלים על שם יראה שלם כמו שאמרו רבותינו ז״ל. כי מתחילה היתה נקראת שלם כמו שכבוב ומלכי צדק מלך שלם וכו׳. וכן הבית המיקדש נקרא סוכת שלום, ועל כן דרך שם עולין כל התפילות למכון שבתם השמימה. כי שם אוירא דכיא אויר הנח והזך שעל לדל זה אולה התפלה למקומה ואין מי שיבלבל אותה:

וזה בחינת הקרבנות שהיו קרבים בבית המקדש שעומד בירושלם וארץ ישראל שהם בחינת שלום שהוא בחינת אויר הנח והזך כנ״ל. ועל ידי הקרבנות שהם בחינת צדקה כנ״ל על ידי זה נזדכך העויר ביותר כנ״ל. ואזי נעשה ביותר בחינת אויר הנח והזך ואז יוכל הטוב הכבוש שנכבש בין האומות והסטרא אחרא על ידי חטאיו, ועכשיו על ידי שנזדכך האויר ביותר על ידי הקרבן יוכל הטוב הכבוש הנ״ל לשמוע את דיבורים הקדושים שך ישראל. ואז התעורר וזוכר את מעלתו ומתחיל לרחם על עצמו וחוזר לשרשו כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת כהנים בעבודתן וישראל במעמדן. כי בשעהשהיו הכהנים עוסקים בעבודה שעל ידי זה נזדכך ונתברר האויר כנ״ל. כי העשן של

המזבח היה עולה ומגרש כל האוירים רעים בחינת רוח רעה, והיה מזכך האויר בבחינת אויר הנח והזח כנ״ל. ואז היו ישראל עומדים במעמדן והיו מדברים דיבורים קדושים בחינת דיבור הישראילי הנאמר במאמר הנ״ל. כדי שזהו הדיבור יהיה הולד ונשמע להטוב הכבוש כדי שיזכור את מעלתו וישוב לשורשו כנ״ל. ועל כן היו ישראל במעמדן עוסקים בפרשת בראשית ובפרשת האזינו כי על ידי זה היו מזכירין את הטוב הכבוש את מעלתו הגדולה שבשבילו נברא כל העולם.שזהו בחינת בראשיתברא וכו׳ שכל הבריאה שבששת ימי המעשה הכל היה בשביל ישראל שעלו במחשבה תחילה שהם נקראים ראשית כנ״ל. וזה בחינת שירת האזינו כי עיקר שירת האזינו אמר משה רבינו בשביל זה הטוב הכבוש בין האומות והסטרא אחרא, והזכירו במקום שהוא שם שישוב למעלתו ושרשו. כי משה צפה עד בוף כל הדורות שאז יהיה נכבש ונסתר הטוב בהסתרה והעלמה יתירה מאד כמו עכשיו בעיקבות משיחא כמו שכבוב שם (דברים ל״א) ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא וכו׳. ואז בא הטוב בהעלמה והסתרה יתירה מאד מאד בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה עד שנדמה כמעט חס וחלילה ושלום כאילו אפס תקרה חס ושלום לעורר הטוב הזה.אבל משה רבינו צפה על כל זה ואמר השירה הזאת כדי שעל ידי השירה הזאת יתעורר הטוב ממקום שהוא שם אפילו בסוף הדורות הללו כדי שיזכור מעלתו וישוב בתשובה ריחזור לשורשו. כמו שכתוב שם וענתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי זרעו וזה שכתוב שם (דברים ל״ב) בשירת האזינו ימצאהו בארץ מדבר ובתהו יליל ישימון וכו׳. היינו בחינת הטוב שהוא חלק נשמות ישראל הנמצא בארץ מדסר ובצהו וכו׳. דהיינו שהוא כבוש במדבר ובתהו בין העכו״ם והסטרא אחרא מסבבת אותו ובונה עליו ומקיף אותו בכמה מחיצות של ברזל אבל ה׳ יתברך רושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח ועושה תחבולות לעורר את הטוב ההוא כנ״ל. וזהו יצרנהו כאישון עינו כנשר יעיר קנו וכו׳. דהיינו שה׳ יתברך ברחמיו נוצר ושומר את הטוכב ההוא וכו׳. ועוזה תחבולות לעוררו ולהזכירו שישוב לשורשו. ועל כן הבחיל משה השירה האזינו השמים ואדרבה ותשמע הארץ אמרי פי. דהיינו שמשה רבינו צוה וגזר שהשמים והארץ יאזינו וישמעו היטב דבריו הקדושים. שהיינו שהאויר יזדכך בבחינת האויר הנח והשך כדי שיהיו דבריו הקדושים נשמעים היטב ולא יהיה כח להרוח רעה רוח סערה לבלבל וערבב האויר. רק הכל יהיו נחים ויאזינו וישמעו דבריו היטב כדי שישמע הטוב הכבוש את דבריו הקדושים כדי שיזכור את מעלתו הגדולה וישוב לשורשו ממקום שהוא שם אפילו בסוף הדורות הללו. אפילו מתוך העלמה והסתרה יתירה מאוד מאוד כמו עחשיו בבחינת וענתה השירה הזאת וכו׳. נמצא ששירת האזינו הוא בחינת הנ״ל לעורר הטוב הכבוש. ושהו בחינת בראשית וכו׳ כנ״ל. ועל כן היו אנשי המעמד עוסקין בפרשת בראשית ובפרשת האזינו בשעת הקרבת הקרבנות כדי לעורר על ידי זה את הטוב הכבוש שיחזור לשורשו. כי על ידי הקרבן נזדגכך האויר כנ״ל ואז כשמדברין דיבור הישראלי שהוא בחינת הדיבורים הקדושים של אנישי המעמד כנ״ל על ידי זה היה נשמע הדיבור הקדוש הזה להטוב הכבוש.

ועל ידי זה היה נזכר את מעלתו והיה חוזר לשרשו שזהובחינת גרים שהם שלימות המזבח כנ״ל. וזהו בעצמו בחינת הקרבנות שהם עיקר שלימות המזבח כי על ידי הקרבנו חוזר הטוב למעלתו וכו׳ כנ״ל:

אות ג

ועל כן עיקר מה שהיר מקריבין לבוה הוא החלב שהוא לשון מיטב בחינת הטוב הכבוש הנ״ל. כי הוא יונק מן הטוב שהוא בבחינת חליות יועצות. כי בו נמלך והתייעץ וחי׳ כנ״ל. ועל כן היו מקריבין מן הקרבן את החלב דיידקא. כדי להעלות הטוב הכבוש שהוא בחינת חלב, לגבוה להי׳ יתברך בחינת אשה ראיח ניחוח להי׳ כדי שישוב למעלתו ושורשו. שזהו עיקר בחינת הקרבן כנ״ל:

אות ד

ועל כן להדיוט אסור החלב באכילה כי הטוב הכבוש שם בבחינת חלב עי עפשר לבררו על ידי אכילה כי הוא בבחינתצ הטוב הכבוש בהסטרא אחרא מאד. בבחינת המ שהאמר שם במאמר הנ״ל שלפעמיסהם מתגברים על הטוב מאד עד שאי אפשר בשום אופן להוצאו ואז יוצא הטוב בזר הילודים וכו׳. וזה בחינת החלב שיונק מהטוב הזה שיוצא בזרע הילודים שעובר והולך דרך הכליות יועצות שהם כלי ההולדה. והחלב הוא תוקף שמנונית הגוף שמתגבר על הטוב בבחינת כי כסה פניו בחלבו. פנים הוא השכל שהוא הטוב כנ״ל בחינת חכמת אדם תאיר פניו. והשכל הוא הטוב בחינת ישראל עלה במחשבה שהוא בחינת השכל בחינת גם בלא דעת נפש לא טוב. והחלב מכסה על זה הטוב בבחינת כי כסה פניו בחלבו. וז כשמתגברים באוות הגוף שהם בחינת שמנונית חלב הגוף על מטוב. אזי חס ושלום אין הטוב שומע כלל את ההתעוררות שישוב למעלתו בבחינת זה דרכם כסל למו. ואמרו רבותינו ז״ל חלב יש להם על כסלינם שמכסה עליהם שעל ידי זה אין שומעים כלל דברי מוסר. ואינם מסתכלים על תכליתם מה ינא בסופם. ושמא תאמר שכחה יש להם תאמר להם ואחרינם בפינם ירצו סלה וכו׳. דהיינו שמזכירין בפינם את סופם ואף על פי כן אינם מתגברים לשוב לשרשם וכל זה מחמת החלב

שיש להם על כסלינם שמכסה עליהם. נמצא שהחלב חופה על הטוב ויונק ממנו ועל כן החלב נוא אסור באכילה לישראל. כי אי אפשר לנו לבררו בשום אופן על ידי האכילה כי הטוב כבוש ומהודק שם מאד מאד שאי אפשר לו לצאת כנ״ל. רק על ידי אש שעל המזבח על ידי זה יכולין לברר ולהוציא גם הטוב ההוא שבחלב. ועל כן בקרבנות עיקר הקרבן הוא החלב דייקא כמו שכתוב כל חלב לה׳. כי זה עקר הקרבן לברר ולהעלות הטוב הכבוש מאד. שזהו בחינת חלב שיונן מן הטוב הכבוש מאד ועל ידי אש שעל המזבח נכל ה הרע ונתברר הטוב. כי מהאש יצאו והאש תאכלם ונאכל הרע ואז עולה הטוב לשרשו ונשלם פדם המזבח כנ״ל:

אות ה

וזה בחינת תענית שלפעמים האדם צריך לתענית בשביל תשובהעל חטויו, כי לפעמים הטוב כבוש מאד מאד על ידי החטאים. עד שאי אפשר לבררו ולהעלותו ואז אי אפשר לאכול בקדושה. כי עיקר אכילה בקדושה הוא על ידי ביקון המזבח שהוא על ידי שמעלין הטוב הכבוש לשרשו כנ״ל ואז יכולים לאכול בקדושה. כי עיקר אכילה בקדושה הוא לברר ניצוצות הקדושים שיש בהדבר שאוכל, והניצוצות הקדושים הם בחינת ניצוצי חוקי הטוב מנשמות ישרעל שהכל נברא בשבילם. ועל כן כשזוכה להזכיר את הטוב את מלתו עד שיהיו נעשים בעלי בשובה וגרים אז מתעוררים גם ניצוצי חלק הטוב שבהדבר שאוכל. ואז יכול לאכול בקדושה דהיינו לברר ולהעלות ניצוצות שיש בהדבר שאוכל כנ״ל. ועל כן לפעמים כשהטוב כבוש מאד חס ושלום עד שאי אפשר להעלותו אז צריכין לתענית. כי אז אי אפשר לאכל בקדושה וצריכין לבענית. ועל ידי הבענית נתמעט חלבו שהיה מכסה על הטוב כנ״ל. ועל כן התענית במקום קרבן כמובא. ועל כן על ידי התענית מכניע החלב המכסה על הטוב ואז יכול הטוב לזכור את מעלתו ולשוב לשורשו כנ״ל ועל כן איתא בספרים שמי שעוסק בתורה אין צריך להתענות כי התורה נקראת אש. כמו שכתוב הלא כה דברי כאש. ועל ידי אש של התורה הוא יכול להכניע ולשרוף את החלב המכסה על הטוב. עד שישמע הטוב את דיבורים הקדושים של התורה וישוב למעלתו ולשרשו. כי העוסק בתורה כאלו הקריב כל הקרבנות כולם. כמו שאמרו רבותינו ז״ל על פסוק זאת התורה לעולה למנחה לחטאת וכו׳ ועל ידי הקרבנות נשרף החלב ועולה הטוב לשורשו כנ״ל:

אות ו

ועל כן ביום שנבנה בית המקדש נאמר שיר השירים אשר לשלמה למלד שהשלום ולו. כי עיקר בנין בית המיקדש הוא בשביל השלום דהיינו שיהיה נעשה בחינת אויר הנח והזך שזה נעשה על ידי השלום והעהבה שהוא בחינת אתדבקות רוחא ברוחא כנ״ל. שעל ידי זה שומע הטוב וזוכר את מעלתו. ונעשין גרים שהם שלימות המזבח שזהו בחינת כל הקרבנות כנ״ל שהיו בבית המקדש. וזהו ישקני מנשיקות פיהו וכו׳(ש״ה א׳) נשיקין זה בחינת אתדבקות רוחא ברוכא כידוע היינו בחינת שלום ואהבה בחינת אויר הנח והזך כנ״ל. וזהו לריח שמניך טובים שמן תורק שמך על כן עלמות אהבוך. ופרש רש״י בא יברו ונתגייר בא רחב ונתגיירה וכו׳. כי על ידי השלום בחינת נשיקין בחינת אבדבקות רוחא ברוחא שהוא בחינת אויר הנח והזך. על ידי זה נעשין גרים כנ״ל:

אות ז

וזה בחינת השתטחות על קבסרי הצדיקים האמתיים שהוא דבר גדול מאד כי זוכין לבשובה על ידי זה. כי כשמשתטח על קבר הצדיק האמת זה בחינת אתדבקות רוחא ברוחא (כמובא בכתבי הארי ז״ל) , שזה עיקר כוונות ההשתטחות על קברי צדיקים לאדבקא רוחא ברוח הצדיק ועל ידי זה נעשה בחינת אויר הנח והזך כנ״ל. כי מקום הקבר של הצדיק האמת הוא בחינת ארץ ישראל בבחינת צדיקים ירשו ארץ שהצדיקים זוכין לירש ארץ ישראל במקום קבורתם. וכמו שמספרין העולם בשם הבעל שם טוב ז״ל שאמר שפעל אצל ה׳ יתברך שמקום קבורתו יהיה בחינת ארץ ישראל. וארץ ישראל הוא בחינת אויר הנח והזך כנ״ל. ועל כן מסוגל שם מאד במקום קבר הצדיק המאת לעורר לבו להזכיר את עצמו היטב היטב מה הוא עושה בעולם הזה ולהזכיר את הטוב הכבוש אצלו בגלות גדול שיזכור את מעלתו היכן הוא בעולם כי הוא מזרע ישראל שבשביסן נבראו כל העולמות כולם וכו׳ וכו׳ ועכשיו הוא נפל למקום שנפל. ולפעמים יכול להיות שהאדם לא ישמע כל זה. ולפעמים אפילו כשידבר לעצמו דבורים כאלו. אף על פי כן יכול להיות שלא ישמע חס ושלום מחמת שהטוב כבוש בגלות גדול מאד. אבל כשזוכה לבא על קברי הצדיקי אמת ששם הוא בחינת אויר הנח והזך. ואין שם שום רוח רעה שיפריד בין הדיבורים הקדושים ובין הטוב הכבוש ואז זוכה לשמוע את

דיבורים הקדושים של הצדיקי אמת שהיו מדברים ועוסקים תמיד להזכיר את הטוב הכבוש ולהכזירו בתשובה. ועכשיו יכול הטוב לשמוע היטב את דיבוריהם הקדושים ואזי זוכר את מעלתו ויכול לזכות לתשובה ולחזור לשורשו: וזה בחינת (תהלים ט״ז) אמות לה׳ אתה טובתי בל עליך. היינו לפעמים עף על פי שאתה אומר לה׳ אד׳ אתה. ואתה רוצה לחזור אליו יתברך ועף על פי כן טובתי בל עליך דהיינו שאף על פי כן הטוב שבי עדיין אינו חוזר ושב אליך. מחמת שנתהדק ונתקשר בגלות גדול מאד רחמנה ליצלן. התיקון לזה לקדושים אשר בארץ המה. היינו על ידי כח הצדיקים הקדושים אשר בארץ המה. כשזוכין לבא על מקום קבורתם הקדוש, על ידי זה נתעורר הטוב וחוזר לשורשו בתשובה שלימה כנ״ל. אמן ואמן:

חלב ודם ד

אות א

(הלכות חלב ודם) ובו יתבאר הלכות פסח וענין איסור חמץ ומצוות אכילת מצה וענין ספירה:

על פי התורה ויסב אלקים וכו׳ (סי ס״ב) עיין שם כל התורה. והכלל בקיצור לענייננו שעל ידי אכילתם של ישראל נעשה יחוד קודשה בריך הוא ושכינתיה אפין באפין וכו׳ רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר כי מאכל שיש בו בערובת על ידי מאכל כזה אפשר לחטוא. והברור של המאכלים הוא על ידי אמונה כי יש קושיות שאפשר ליישבן וכו׳ ויש קושיות שאי אפשר ליישבן ולברצם רקלעתיד וכו׳ רק להעמיד על אמונה. ואפילו הקושיות שיש עליהם תשובה לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב וכו׳ והתיקון לזה הוא לימוד הפוסקים וכו׳. אבל הקושיות שאין עליהם תירוץ אסור לאדם לעיין בנם רק לחזק עצמו באמונה. וכשיש לו אמונה בשלימות יוכל להיות על ידיאכילתו יחוד קודשה בריך הוא ושכינתיה וכו׳. ולהשלים את האמונה וכו׳ צריך מתחלה להעלות ניצוצי אותיות הדיבור. וכשנתבררו אתיות הדיבור אז הופך את עצמו הדיבור ומלקט הניצוצות הקדושה מבין הקליפות וכו׳. ולהעלות ניצוצי

אותיות הדיבור צריך לתענית וכו׳. כי על ידי התענית מדבקין אחורי הקדושה וכו׳ כי התענית הוא בחינת שחוזרים לאחוריים להתכלת התענית וכו׳. דם כי עיקר כל הדברים הן ההתחלה כי כל התחלות קשות מחמת שיוצא מהיפך אל הפיפך וכו׳. נמצא שעיקר כח העבודה של כל הימים אינו אלא ההתחלה שאנו צריכין לחזור לאאחורי, ליום ראשון שהתחיל להבין להבענות שהוא תחילת התשובה שהיה קשה עליו ההבחלה שיצא מהיפך אל היפך. ובכל יום חוזר לאחוריו לקגל כח מההתחלה כנ״ל. והכלל שעל ידי התענית מדבקין אחורי הקדושה ואז נמשכין מימי החסדים ללכלח מיצר הגרון מבחינת ניחר גרוני וכו׳. כי אז נכנעין ג׳ שרי חפרעה שר המשקים והאופים והטבחים שהם קנה וושט ווריטדין שהם בחינת תאוות אכילה ושתיה וכו׳ שיניקתם מפרעה שהוא אותיות הערף היינו מאחוריים. ועיקר יניקתו מהדיבורים וכו׳. ואזי כשנתבררין אותיות הדיבור על ידי התענית אז נתגלין הפנים של הקדושה וכו׳. כדי להוציא בלעם מפינם בחינת עת אשר שלט הטדם באדם לרע לו וכו׳. ואזי נתקרבין הרחוקים לה׳ יתברך ונשלם האמונה בשלימות ומתקשטת בקישוטין דלא הוי וכו׳. ואזי אכילתו יקרה מאד כי נתייחד קדשה בריך הוא ושכינתיה על ידי אכילתו כנ״ל (עיין שם כל זה היטב היטב) :

וכל זה הוא בחינת פסח ויצית מצרים. כי מצרים הוא בחינת מיצר הלרון בחינת ניחר גרוני כנ״ל. שזה היה עיקר גלות מצרים שהיה הדיבור בגלות כידוע. ועל שם זה נקרא פסח כי אז היה יציאת מצרים שיצא הדיבור מהגלות שזהו בחינת חלפסח פה זח כמובא. כי פרעת הוא מלך מצרים שהוא אותיות הערף שהיו לו ג׳ שרים הנ״ל שר המשקים וכו׳ שר המשקים וכו׳ שהם בחינת קנה וושט ווריידין שהם בחינת תאוות אכילה ושתיה. שאלו הג׳ קנה וושט וכו׳ הם סמוכין לכלי הדיבור דהיינו להף מוצאות הפה. ועל כן כשהם מתגבריהם ממשיכין הדיבור להעורף שהוא בחינת פרעה ואז הוא בחינת גלות מצרים דהיינו שהדיבור הוא בדלות מצרים בבחינת מיצר הגרון בחינת ניחר גרוני ואינו יכול לדבר שם דיבור לפני ה׳ יתברך כנ״ל וזהו בחינת גלות מצרים שבכל דור ודור. ולזה צריכין בענית שעל ידי זה מדבקיטן אכורי הקדושה וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת איסור חמץ ומצוות אכילת מצה :

אות ב

כיאכילת ישראל צריך להיות בקדושה גדולה שיהיה אכילתם בחינת מאכל שנתברר שזוכין על ידי אכילה כזאת לייחד קדשה בריך הוא ושכינתיה אפין באפין כנ״ל. ולזכות לזה צריכין ב׳ תקונין המבוארים

בהתורה הנ״ל. דהיינו ללמוד פוסקים כדי לפתוח את הדעת שלא יוסתמו שבילי השכל כדי שיזכה להבין לתרץ הקושיות שאפשר ליישבן. וגם צריכין לתענית כדי להוציא הדיבור מהגלות כדילהעלות ניצוצי הקדושה. ואז אחר כך חוזר הדיבור את פניו ומעלה שארי ניצוצות הקדושה וכו׳ ואז נשלם האמונה בשלימות וניצולין מהקושיות שאי אפשר ליישבן שצריכין רק לחזק את עצמו באמונה (כמבואר שם בהתורה הנ״ל היטב).ואז זוכין לאכילה דקדושה הנ״ל שעל ידה מתייחדדן קודשה בריך הוא ושכינתיה בבחינת אפין באפין כנ״ל. ושני הבחינות האלו הם בחינת תיקון הדעת והאמונה כי תיקון הקושיות שאפשר ליישבן על ידי לימודפוסקים זה בחינת ביקון הדעת. שזוכין לדעת שלם להבין מה שאפשר להבין לתרץ הקשיות שאפשר ליישבן. ותיקון הקשיות שאיאפשר ליישבן עעל עדי הבענית זה בחינת ביקון האמונה כי מאלו הקשיות אי אפשר להנצלכי אם על ידי אמונה כנ״ל. ובאמת הכל אחד והכל כלול באמונה (כמבואר בהתורה הנ״ל). שעיקר הביקון הוא האמונה כמו שכתוב שם באות ב׳ שמתחיל והברור של המאכלים הוא על ידי אמונה כי באמת מה שהגביל ה׳יתברך לשכל וכו׳עיין שם. ולכאורה קשה שם קצת כי פתח בחדא וסיים בתרתי כי מתחיל לדבר רק מאמונה שהבירור של המאכלים הוא על ידי אמונה ואחר כך הולך ומבאר שני בחינת ביקון הדעת והאמונה. כי זה מבואר שהקשיות שאפשר ליישבן שזוכין לזה על ידי לימוד פוסקים זה בחינת תיקון הדעת. אך באמת הכל אחד כי ביקון הדעת והאמונה הכל אחד ושניהם תלוים זה בזה. והעיקר הוא האמונה שהיא יסוד הכל כמו שכתוב כל מצותיך אמונה. אך זה ידיע שכיות האמונה הוא מהדעת, כי האמונה הוא בחינת מלכות שחיותה מאור הפנים שהוא הדעת בבחינתבאור פני מלך חיים. כי באמת אף על פי שאמונה הוא דייקא להאמין באמונה לבד בלי שם דעת ושכל. כי במה שהשכל מבין אין זה אמונה כמבואר בהתורה הנ״ל. אף על פי כן שורש האמונה וחיותה הוא דעת כי בודאי הבהמה שאין לה שם דעת אין שייך לומר עליה שיש לה אמונה ועיקר האמונה היא רק אצל האדם שיש לו דעת. רק שה׳ יתברך חונן עלינו וממשיך על נפשינו ודעתינו הערה משכל עליון כזה שעל ידי זה נמשך בנו כח האמונה. כי האמונה נמשכת בשרשה משכל עליון וגבוה מאד מאד שמשם נמשך בנו הכח להבחזק באמונה שלימה. ואף על פי שהאדם יכול לזכות לאמונה שלימה אף על פי שאין לו דעת גדול כמו שרואין ההמון עם והנשים שיש להם אמונה שלימה שזה עיקר האמונה להאמין בפשיטות כמותם (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר אף על פי כן מי שזוכה לשלימות הדעת דקדושה אז אמונתו חזקה יותר ויותר. וכל מה שהאדם זוכה להגדיל דעתו בקדושה בתורה ועבודה, זוכה להמשיך הארה נפלאה אל האמונה יותר ויותר. ועל ידי זה מתכזק באמונה יתירה בכל פעם כי כל מה שיודע יותר הוא מבין שאינו יודע עדיין כל שצריך להתחזק רק באמונה שלימה. וגם מחמת שרואה עתה שכמה קושיות שהיה קשה לו בדעתו על ה׳ יתברך והצדיקים ועתה נתיישבו אליו על ידי שנפתח דעתו. על ידי זה הוא מבין ללמוד סתום מן המפורש שגם

הקושיות שעדיידן סתומחם אצלו בודאי יש להם בירוץ קר שעדיין לא נפתח דעתו כל כך ליישב גם אלו הקשיות. או שהם מהקושיות שאי אפשר ליישבן בזה העולם בשום אופן. ועל כן הוא מתכזק על ידי זה באמונה יבירה בכל פעם. נמצא שעל ידי הדעת נתחזק האמונה ומכל שכן להיפך שכל מה שהאדם מתחזק את עצמו באמונה יתירה נתוסף לו הארה גדולה בדעתו. כי עיקר הוא האמונה בבחינת תכלית הידיעהאשר לא נדע. ומאחר שתכלית הדעת דלא נדע בודאי צריכין רק להעמיד על אמונה וזה תכלית הדעת שזוכין להשיגשאין יודעין עדיין כלל. רק על ידי כל הדעת שהשיג מבין בהתבוננות נפלא כמה צריכין להבחזק באמונה ולסמוך רק על אמונה שהיא יסוד הכל. ועל ידי זה מבואר היטב מה שהקשינו לעיל מה שרבינו ז״ל פתח בחדא וסיים בתרתי כי הכל אחד כנ״ל:

אות ג

ואז כשזוכין להשלים האמונה על ידי שני ביקונים הנ״ל שהם לימוד פוסקים ותענית שהם בחינת תיקון הדעת והאמונה כנ״ל ששניהם כלולים בתיקון האמונה כנ״ל. אש דייקא זוכין לאכילה דקדושה שזוכין על ידה לייחד קודשה בריך הוא ושכינתיה אפין באפין כנ״ל. כי קרדשה בריך הוא ושכינתיה הם שורש הדעת והאמונה ששניהם אחד באמדת כידוע. ועל כן נקראת האכילה על שם האמונה ועל שם הדעת כמו שכתוב ורעה אמונה וכתיב אכלו רעים ברין רעין וכו׳ שהם חו״ב בחינת דעת, וכמו שכתוב במקום אחר שהאכילה היא בחינת דעת כי דעת דקדושה ואמונה הכל אחד וכנ״ל:

אות ד

ובגלות מצרים היו שניהם בגלות הדעת והאמונה כמובא שבמצרים היה הדעת בגלות. וכן היה הדיבור בגלות בבחינת כבד פה שזה בחינת גלות האמונה כי עיקר האמונה על ידי הדיבור (כמו שכתוב במקום אחר וכמובן בהתורה הנ״ל). ועל כן לא היה אפשר לישראל לצאת מהגלות כי אם על ידי בחינת שני התיקונים הנ״ל שהם לימוד פוסקים ותענית כנ״ל.

אבל במצרים היה עדיין קודם מ״ת ולא זכו עדיין לתיקונים הנ״ל. ואם היו ממתינים עד שיתקנו התיקונים הנ״ל היו נשארים שקועים בגלות. כי הקליפות נתאחזו בהם כל כך שלא היה אפשר להמשיך לשם התיקונים הנ״ל על כן עזה ה׳ יתברך עמנו חסד גדול ונס נפלא ופסח ודלג על הקץ והאיר עלינו הארה נפלאה שלא כסדר כמבואר בכוונות מעוצם ההארה של ליל פסח שמאירין כל המוחין ובאין מוחין דגדלות קודם למוחין דקטנטת וכו׳ עיין שם. היינו שתמיד צריכין מקודם לתקן התיקונים הנ״ל ואחר כך חוזר הדיבור פניו ללקט שארי הניצוצות שעל ידי זה עיקר הכנעת הסטרא אחרא וכו׳ כנ״ל. אבל עכשיו ביציאת מצרים הפליא ה׳יתברך בעצמו נתגלה במצרים בבחינת ועברתי בארץ מצרים אני ה׳. אני ולא מלאך אני ולא שרף אני וכו׳. שזהו בחינת התגלות פני הקדושה שנתגלה אז בהארה נפלאה שעל ידי זה היה מפלת מצרים עד שרבים מהם השליכו אמונתם ונתגיירו כמו שכתובוגם ערב רב עלה אתם וכו׳. ועל ידי זה היה הגאולה. כי הגאולה היתה בליל ראשון של פסח שאז באותה הלילה נלקחה שרהלבית פרעה שהוא רמז על הוד יולפי הדיבור שהופך פניו אליהם וכו׳ שעל ידי זה הוא הכנעתם (וכמבואר כל זה בהתורה הנ״ל עיין שם). ומחמת זה אסור אז החמץ בבל יראה ובל ימצא וצריכין לאכול רק מצה כי חמץ הוא בחינת קשיות בחינת כי יתחמץ לבבי וכו׳ שנאמר שם לענין הקשיות שהיה קכשה לו בליבו על ה׳ יתברך. ועל כן בכל השנה האכילה בבחינת אכילת חמץ ומצה:

וזהושהזכיר במה נשתנה. שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה עף על פי שלא היה צריך להזכיר כי אם מה שאוכלין בכל הלילות חמץ כמו שאומר שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות ולמה הזכיר גם מצה. אך בזה מרומז תיקון אכילת ישראל בכל השנה כי אכילתינו תמיד בכל השנה בבחינת אכילת כמץ ומצה. שהאכילה כלולה משני מתיקונים הנ״ל שהם תיקון הדעת והאמונה. דהיינו ליישב הקשיות שאפשר לישבן שזהו בחינת חמץ בחינת חימוץ המוח שמחמיצין המוח והדעת לישב ולתרץ מה שאפשר לתרץ. ומצמ הוא בחינת תיקון האמונה שנמשכת משכל עליון גבוה יותר ויותר כנ״ל. כדי שלא להסתכל על הקשיות שאי אפשר ליישבן כנ״ל. ועל כן בפסח שעדיין לא זכינו לתיקונים הנ״ל כנ״ל רק שנמשך עלינו הארה נפלאה מלמעלה שהוא בחינת הארת פני הקדושה שעל ידי זה נתתקנת האמונה כנ״ל. על כן אי אפשר לנו לאכול כי אם מצה שהוא מאכל עליון וגבוה מאד בחינת מן כשאמרו רבותינו ז״ל (קדושין ל״ח) עוגה שהוציאו ישראלממצרים טועמו בהם טעם מן שהוא מאכל שהמלאכים ניזונין ממנו (כמו שאמרו רבותינו ז״ל יומא ע״ה) היינו שהוא בחינת מאכל שנמשך על ידי הארה העליונה הנפלאה היורדת עלינו אז שעל ידיזה זוכין להכיר את ה׳ יתברך ולרדוף אחריו בזריזות נפלא בהשתוקקות נמרץ באמונה נפלאה. אבל עדיין אסור להטות את המוח ליישבשום קשיא אפילו הקשיות שאפשר ליישבן מחמת שלא קבלנו את התורה ולא זכינו עדיין לתקן תיקונים הנ״ל. הל כן אסור לנו להחמיץ את מוחינו בשום קשיא אפילו המ שאפשר ליישב. רק לסמוך על אמונה לבד שאנו מקבלין עת ה מלמעלה בהארה נפלאה משכל עליון

וגבוה מאד שהוא בחינת האות פני הקדושה שמאיר אז ותיקון האכילה נמשך עתה רק משם. וזהו בחינת אכילת מצה שהוא בחינת מן כנ״ל שנמר בו כי לא ידעו מה הוא שהוא בחינת אכילה קדושה גבוה מאד שהוא למעלה מן הדעת בחינת אמונה נפלאה וכנ״ל. אבל חמץ אסור עתה במשהו בבל יראה ובל ימצא כי אסור עתה ליכנוס בשום קשיא אפילו מה שאפשר ליישב וכנ״ל. אבל בכל השנה מותר החמץ כי כשזוכין לתיקונים הנ״ל אז הותר החמץ. כי אז זוכין להמשיך תיקון הדעת ליישב הקשיות שאזשר ליישבן שזהו בחינת תיקון אכילת חמץ בכל השנה. ועל כן במיד האכילה דקדושה בבחינת אכילת חמץ ומצה כי הוא כלולה משני התיקונים נה״ל שהם תיקון הדעת והאמונה. אבל עתה בפסח אסור להחמיץ המוח סשדום קשיא אפילו מה שאפשר ליישב. ועל כן אסור לאכול החמץ במשהו. רק לאכול מצה שנמשך מן בפסח מהארה העליונה הנ״ל וכנ״ל:

אות ה

ועל כן אחר שביעי של לפסח שהוא קי״ס היה על ידי מטה משה ומטה משה דא מט״ט שכלול מששה סדרי משנה שהם בחינת כשר ופסול וכו שזהו בחינת לימוד דפרסקים שזהו בחינת קי״ס וכנ״ל. ועל כן היה קי״סביום ששי לספירת העומר כנגד ששה סדרי משנה שהלם בחינת כשר ופסול וכו׳. שהם עיקר התיקון הנמשך על ידי למוד פוסקים שהוא בחינת קי״ס שעל ידי זה הותר החמץ אחר כך כנ״ל:

אות ו

גם צריכין בפסח להכניע ג׳ זרי פרעה הנ״ל שהם שר המשקים והאופים והטבחיםשהם וכו׳ כנ״ל. וזה זוכין על ידי מצות פסח ואכילת מצה ושתיית הכוסות מכניע שר המשקים:

אות ז

וזה בחינת מה שנוהגין הבכורות להבענות בערב פסח. כי עיקר יציאת מצרים שהוא להוציא הדיבור ממיצר הגרון ולהכניע פרעה וג' שריו וכו' כנ"ל. ועל כן הבכורות דייקא מתענין.כי עיקר מעלת התענית הוא מחמת שחוזרין בכל פעם אל ההתחלה שהתחיל להבין ולהתענות לומחמת זה דייקא מדבקין על ידי התענית אחורי הקדושה שהוא בחינת שחוזרין בכל פעם לאחועים. שזהו בחינת כל ההתחלות של הקדושה שעיקרא הוא ההתחלה וכו' ובכל פעם חוזרין לקבל כח מההתחלה וכו'(כמבואר שם כל זה בהתורה הנ"ל עיין שם היטב). ועל כן הבכורות דייקא מתענין בערב פסח כי הבכור הוא ראשית בחינת התחלה. ועל כן נתקדשו הבכורות כי עיקר הוא ההתחלה וכשמקדשין ההתחלה על ידי זה מתקדשין בנקל שאר הבנין וההולדות הבאין אחריו וכמו שכתוב בכתבי האר"י ז"ל שכל הבנים שבאין אחריו כולם מקבלים מחלק הנפש של הבכור וכו' עיין שם. נמצא שהבכור נוא בבחינת התחלה שזהו בחינת קדושת התענית ועל כן עיקר יציאת מצרים היה על ידי קדושת בכורים (כמבואר שם בפרשת בא). כי אז הרג ה' בכורי מצרים והכניע הבכור דסטרא אחרא והציל בכורי ישראל בכור דקדושה. ואז נתקדשו הבכורים כמו שכתוב שם קדש לי כל בכור וכו'. כי עיקר יציאת מצרים הוא בבחינת קדושת ההבחלה שהוא בחינת תענית שעל ידי זה יוצא הדיבור מגלות מצרים ופרעה ושריו כנ"ל שזה עיקר יציאת מצרים כנ"ל. ועל כן באמת פסח שהוא יציאת מצרים הוא עיקר ההתחלה. כי הוא תחלת התקרבותישראל לאביהם שבשמים שהתחילו להכיר אותו ולהתחיל להבקרב אליו בשעת יצאת מצרים בפסח. ואז נתקדשו בכורות שהם גם כן בחינת התחלה כנ"ל. ועל כן נוהגין הבכורות דייקא להתענות כי קדושת התענית הוא בחינת קדושב ההתחלה כנ"ל שעל ידי זה עקר בחינת יציאת מצרים להוציא הדיבור ממיצר הגרון וכו' כנ"ל:

רעל כן עשו שבזה את הבכורה מכר את הבכורה על ידי תאוות אכילה דייקא כמו שכתוב הלעיטני נא וכו'. כי קדושת הבכורה הוא בחינת קדושת ההתחלה שזוכין לזה על ידי שבירת תאוות אכילה דייקא שהוא בחינת תענית שהוא בחינת קדושת ההתחלה. ועל כן להיפך עשו שבזה את הבכורה מכר את הבכוהנ וביזה אותה על ידי באוות אכילה דייקא כמו שכתוב שם ויאכל וישת וכו' ויבז עשו את הבכורה. כי דייקא על ידי באוות אכילה ושביה ביזה את הבכורה שהוא בחינת התחלה שקדושבה על ידי בענית על ידי שבירת תאוות אכילה ושביה כנ"ל. ויעקב אבינו זכה אז לבכורה כי כל אחד זכה בחלקו. כי תיכף שראה יעקב תוקף תאוותו לאכילה ושביה שאמר לו הלעיטאני נא וכו' אמר לו יעקב תיכף מכרה כיום את בכורתך לי היינו על פי הנ"ל. כי מחר שאתה משוקע כל כך בתאוות אכילה אין הבכורה שייכת לך כי קדושת הבכורה הוא על ידי בחינת תענית בחינת שבירת תאוות אכילה כנ"ל. ועשו נתראצה תיכף לזה ומכר וביזה את הבכורה בשביל תאוות אכילה ויעקב נתן לו לחם

ונזיד עדשים ויאכל וכו' ויבז וכו'. כי יעקב נתן לו כל תאוות אכילה. כי הוא שיבר מעצמו תאוות אכילה ונתן תאוות אכילה לעשו והוא קבל לעצמו בעד זה הבכורה שזוכין אליה על ידי שבירת תאוות אכילה שהוא בחינת תענית כנ"ל:

אות ח

וזה בחינת זלפירה שסופרין הימים והשבועות וחוזרין בכל פעם להתחלה. כי בכל פעם חוזרין לתחילת הקרבת העומר שאז היה עיקר התחלת התקרבות ישראל על ידי אתערותא דלתתא. כי בליל ראשון של פסח היה תחילת ההתקרבות על ידי הארה העליונה הנ"ל שהוא בחינת אתערותא דלעילא. אתל אחר כך אחר יום ראשון מסתלקת ההארה הזאת. ואז מתחילין לספור ספירת העומרא להתחיל לקדש ולטהר עצמינו כסדר מים על יום בבחינת אתערותא דלתתא (כמובא בספרים). וכל ימי הספירה חוזרין בכל פעם לקבל כח מהתחלת הספירה שהוא הקרבת העומר כמו שאנו אומרים היום שני ימנים לעומר היום שלשה ימנים לעומר וכו' וכן כולם. נמצא שחוזרין בכל לפעם להתחלה שהוא הקרבת העומר שזהו בחינת קדושת התענית שחוזרין בכל פעם להתחלה. שעל ידי זה אנו זוכין עת ה לצאת מטומאת מצרים ולתקן את הדיבור ולזכות לאמונה שלימה על ידי בחינת אתערתא דלתתא. כי עיקר התיקון להוציא הדיבור מגלות מצרים וכו' זוכין על ידי שחוזרין אל ההתחלה שזה ו בחינת תענית וזהו בחינת ספירה כנ"ל:

אות ט

וזהו בחינת איסור חלב ודם כדי להכניע ולבטל שני מיני קשיות הנ"ל שהם הקשיות שאפשר ליישבן. אך לפעמים נסתמו שבילי השכל ואי אפשר ליישתן ולזה צריכין לימוד פוסקים. והקשיות שאי אפשר ליישבן שצריכין להעמיד רק על אמונה שנשלמת על ידי התענית שעל ידי סנ יוצה הדיבור מגלות מצרים ועו' שעל ידי זה נשלם האמונה כנ"ל. כי אמסור חלב הוא בשביל תיקון הדעת שלא יהיו נסתמין שבילי השכל ליישב הקשיות שאפשר ליישבן. כי חלב הוא שממנונית הגוף שעל ידו עיקר

תיקון השכל. כי השכל בוער כמו נר דולק על ידי שמנונית הגוף (כמובא בדברי רבינו ז״ל במקום אחר). ועל כן אסור לאכול חלב בהמה כדי שלא יתגבר החלב של בהמה ויסתום את הדעת לגמרי. כי כשהחלבים דסטרא אחרא מתגברים נסתם השכל לגמרי ויכולין לשכוח את ה׳ יתברך חס ושלום זה דרכם כסל למו ואמרו רבותינו ז״ל חלב יש להם על כסלינם וכו׳. וזה בחינת חלבמו סגרו בחינת כי כסה פניו בחלבו. פנים הוא השכל בחינת חכמת אדם תאיר פניו. ועל ידי התגברות החלבים נסגר ונתכסה השכל. עד שאין יכולין ליישב אפילו הקושיות שאפשר ליישבן. ועל ידי זה שוכחין את ה׳ יתברך ונתרחקין ממנו חס ושלום. כי עיקר ההתרחקות והשכחה את ה׳ יתברך הוא על ידי הכפירות וחסרון אמונה שנמשכין מהקשיות והסתרת ידיעת אלקותו שיש בלב כל אחד (כמובן בהתורה הנ״ל). ועל כן הזהירה התורה אותנו מלאכול חלב כדי שלא יהיה נסתם ונסגר השכל חס ושלום כדי שנזכה להבין לתרץ הקדיות שאפשר לתרצם. ואיסור דם הוא בשביל תיקון הדיבור שהוא תיקון האמונה כנ״ל. כי תיקון הדיבור הוא להוציא את הדיבור מגלות מצרים ופרעה ושריו וכו׳ כנ״ל. וזה ידוע שבמצרים בגלות היה התגברות הדמים שזה היה עיקר גלות מצרים (כמבואר בכתבים). וזהו בחינת ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך וכו׳. כי הדיבור הוא מהנפש. כמו שכתוב ויהי האדם לנפש חיה ותרגומו לרוח ממללא (כמובא בדברי רבינו ז״ל כ״פ). וכשמתגברים הדמים דסטרא אחרא חס ושלום אזי אין יכולין לדבר כלל. ואזי הוא בחינת נמלמתי דומיה לשון דמים. ועל כן אסור לאכול דם כדי להכניע הדמים רעים שמהם עיקר גלות מצרים עיקרגלות הדיבור. ועל ידי זה שנזהרין מחלב ודם על ידי זה זוכין לתקן את הדעת ולהוציא הדיבוגר מגלות מצרים שהוא תיקון האמונה כנ״ל. ועיקר הוא תקון האמונה כנ״. לועיקר התיקון על ידי התענית. לוזהו גם כן בחינת איסור חלב ודם. כי על ידי התענית נתמעט החלב והדם כמו שאומרים אחר התענית י״ר שהיא מיעוט חלבי ודמי מרוצה לפניך כאלו הקרבתי קרבן וכו׳. ועל כן על ידי שאין אוכלין חתב לודלם זהו בחינת קדושת תענית. כי אבר מחזיק אבר(כמו שאמר רבינו ז״ל במקום אחר ואם היו אוכלים חלב ודם היה נתראבה החלב והדם שבאדם ועכשיו כשאין אוכלין אותו נתמעט החלב והדם. שזהו בחינת תענית שעל ישי זה עיקר תיקון האמונה כנ״ל:

אות י

ועל כן עיקר הקרבן הוא חלב ודם. והחלב עולה על המזבח ונשרף כולו לריח ניחוח לה׳. כי החלב הוא שמנונית שהוא עיקר השכל. אך אנחנו אין

כח בידינו לברר השכל והקדושה שיש בחלב בהמה ועל כן אסור לנו באכילה באיסור חמור. כי כל אוכל חלב יהין נסתם שכלו לגמרי ויתגברו הכפירות והקשיות חס ושלום כנ״ל. אבל על המזבח דייקא החתב הוא עולה לריח ניחוח. כי בית המקדש הוא בחינת דעת ושכל (כמו שאמר רבינו ז״ל כ״פ) ושם מאיר שכל עליון ודעת גבוה מאד ועל כן שם עולה החלב על האישים לריח ניחוח כי על ידו דייקא זוכה שאיר השכל באור גדול לגלות אלקרותו יתברך. כי שריפת החלב על המזבח הוא בחינת אור השכל שהוא כמו אש דולק על ידי השמנונית שבגוף כנ״לרק שאנו אין לנו כח לבררו. אבל על המזבח נתגלה ומאיר על ידו דייקה אור השכל דקדושה ליישב ולבטל כל הקשיות שאפשר ליישבן שעל ידי זה נתחזקה האמונה כנ״ל. ועל כן החלב הוא מכפר כי עיקר פגסכל העוונות הם הכפירות וקשיות וחסרון אמונה שגורמין על ידי העוונות (כאשר כתבנו כבר כמה פעמים). ועל כן על ידי הקרבן על ידי שמקריבין החלב על האש שעל המזבח שעל ידי זה נפתח הדעכת ונתחזקה האמונה כנ״ל על כן הוא מכפר:

וכן הדם מכפר. כי בבית המקדש נמשך תיקון האמונה על ידי הדם דייקא. כי הדם הוא בחינת תכלית הצמצום והדין שמשם נמשכין הקשיות שאי אפשר ליישבן ועל כן הדם אסור לאכילת הדיוט. אבל בבית המקדש במזבח על ידי זריקת דלם הקרבן נתברר ועולה גם הקדושה הנסתרת ונעלמת בדם ועל ידי זה נמתק הצמצום והדין ונתגלה האמונה על ידי זה דייקא שזה עיקר התיקון והכפרהעל העוונות שהם בחינת כפירות כנ״ל. ועל כן החלב נאכל ונשרף כולו על המזבח. אבל הדם אינו נאכל ונשרף על המזבח רק שענוגע במזבח לבד בשעת זסריקה וכן שירי הדם שופכין על היסוד ונגעין במזבח ויוצאין לחוץ ונשפכין לנהל קדרון ונמכרין לזבל וכו׳ כמו שאמרו רבותינו ז״ל. כי החלב הוא בחינת הדעת שמשם אחיזת הקשיות שאפשר ליישבן. רק שמחמת אחיזת הקליפות והסטרא אחרא הנאחזין בחלב בהמה אין בנו כח לבררו על ידי אכילתינו ואדרבא היה נסתם ונסדר השכל והדעת לגמרי אם היו אוכלין אותו. אבל על המזבח הוא נשרף בקדושה גדולה. ואז על ידו דייקא מאיר הדעת כנ״ל. ועל כן נאכל ונשרף החלב על המזבח עי כשזוכין להעלותו אל הקדושה על ידי הקרבתו על המזבח אזי נתגלה על ידו דייקא דעת גדול כי הוא בבחינת דעת שמשם הקשיות שאפשר ליישבן כנ״ל. אבל הדם אינו נאכל ונשרף על המזבח רק זורקין אותו על המזבח כי הדם הוא בחינת תכלית הצמצום והדין שמשם נמשכין הקשיות שאי אפשר ליישבן. ומבואר בדברי רבינו ז״ל בהתורה בא על פרעה (בסי׳ ס״ד) שהקשיות האלו שאי אפשר ליישבן נמשכין מבחינת חלל הפנוי שמשם צמצם ופינה אלקותו כביכול וכו׳ עיין שם. ועל כן אי אפשר ליישב אלו הקשיות בשום אופן עד לעתיד לבוא. ועל כן על המזבח בבית המקדש נעשה תיקון גדול על ידי הדם כי הדם מכפר כי בבית המקדש מאיר השכל שיתגלה לע״ל שנקרא קודש ועל כן שם נתגלה ומאיר הקדושה הנעלמת אפלו בתכלית הצמצום בבחינת דם. ואזי מאירה האמונה באור גדול על ידי שנמתק הצמצום והדין של כלל הפנוי על ידי שיודעין שגם שם נעלם

אלקותו יתברך על ידי שמקריבין הדם על מהזבח בבית המקדש ששם מיאיר השכל שיתגלה לעתידד כנ״ל. ועל כן אין הדם נאכל ונשרף על המזבח כי אף על פי שבאמת יש קדושת אלקותו גם בהחלל הפנוי בהעלם גדול אבל הוא בתכלית הצמצום והמיעוט בהעלם לובהסתרה גדולה. ועל כן אין הדם נאכל כולו על המזבח רק נזרק על המזבח ונוגע בו בנגיעה בעלמא ואחר כך נשפך לחוץ כי הקדושה נעלמת בו בתכלית המיעוט וההעם לוהוא רק בבחינת נוגע בהקדושה בנגיעה בעלמא שמשם חיותו וקיומו בדרכי נפלאותיו הנוראים. ועל כן תיכך שנעוגע הדם בסקדושת המזבח על לדי הזריקה ושפיכת שירים תיכף יוצא לחוץ ונשפך לנחל קדרון ונמכר לזתל. כי הקדושה עולה ממנה על ידי הזריקה שהיא בחינת נגיעה בעלמא במזבח הקדוש. כי הקדוה שבבחינת החלל הפנוי שהוא תחלית הצמצום בחינת דם הוא בתכלית המיעוט בנעלם גדול בבחינת נגיעה בעלמא כנ״ל. אבל החלב נתהפך כולו אל הקדושה כנ״ל ועל כן הוא נאכל כולו עכל המזבח. אבל שניהם מכפרין הדם והחלב ראדרבא הכפרה תלויה בדם יותר מבחלב (כמבואר בדרז״ל). כי עיקר התיקון והכפרה הוא על ידי תיקון האמונה שנתתקן ביותר על ידי זריקת הדם על המזבח שנתגלה על ידי זה שגם בהחלל הפנוי בתכלית הצמצום בבחינת דם נסתר ונעלם אלקותו רק שהוא בצמצום גדול בבחינת נגיעה בעלמא. אבל על כל פנים גם שם נעלם אלקותו ועל ידי זה נתחזסקה העמונה שעל ידי זה עיקר הכפרה כנ״ל. כי עיקר התחזקות האעמונה צריכין להתחזק כנגד הכירות הבאים על ידי הקשיות שאי אפשר ליישבן (כמובן בדברי רבינו ז״ל) שזה נתתקן על ידי זריקת הדם על המזבח. ועל כן עיקר הכפרה על ידי דם הקרבן וכנ״ל:

אות יא

וזה בחינת מליחה שצריכין למלוח את הבשר כדי להוציא ממנו כל הדמים. כי מלח זה בחינת תענית ויסורין שהם ממרקין עונותיו של אדם כמו שאמרו רבותינו ז״ל (בברכות ה׳) נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין מח מלח ממתקת הבשר אף יסורין ממרקין עונותיו של אדם. ויסורין זה בחינת תענית שהוא עינו ויסרין וכמו שהביאו שם בסמוך לענין ארץ ישראל שבא על ידי יסוריוהביאו הפסוק כי כאשר ייסר איש את בנו וכו׳. ושם מדבר הפסוק בענין תענית כמו שכתוב שם בענין ויענך וירעיבך ויאכילך את המן וכו׳ וידעת היום כי כאשר ייסר איש וכו׳ ויענך וירעיבך זה בחינת עינוי התענית שמרעיב את עצמו. וכן אמרו רבותינו ז״ל במדרש ויענך וירעיבך שהתענו מקודם שאכלו את המן למרק האכילה שבמעים. כי המן הוא בחינת אכילה דקדושה נה״ל שזוכין על

ידה לייחד קדשה ביך הוא אפין באפין שזה אין זוכין כי אים על ידי תענית. ועל כן התענו מקודם שאכלו את המן ועל כן אמרו רבותינו ז״ל לא ניתנה תוה אלא לאוכלי המן. כי עיקר התורה הוא בחינת אמונה כמו שכתוב כל מצותיך אמונה שזה אין זוכין כי אים על ידי שמשבר תאוות אכילה על ידי תענית עד שזוכה לאכילה דקדושה שהיא בחינת מן וכנ״ל. כי הא בהא תליא. על ידי שלמות האמונה זוכה שיהיה אכילתו מאכל שנתברר וכו׳(כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל) דהיינו אכילה דקדושה. וכן כל מה שמשבר תאוות אכילה ביותר על ידי תענית ומקדש אכילתו כן זוכה יותר לשלימות האמונה (כמו שכתוב שם עיין שם). ונחזור אל הענין נמצא שתענית הוא בחינת יסורין שהם בחינת ברית מלח. ועל כן צריכין למלוח את הבשר כדי לפלוט כל הדמים שזהו בחינת תענית ויסרין שמרקין ופולטין מהאדם כל הדמים רעים שמהם באים כל התאוות רעות וכל החטאים וס ושלום שעל ידים נפסם האמונה. כי על ידי התענית מכניעין הקליפות והתאוות היונקים מהדיבור וכו׳ שהם בחינת גלות מצרים וכו׳ שהם בחינת התגברות הדמים רעים שזה היה עקר גלות מצרים. נמצא שהתענית מכניע ופולט מהאדם הדמים רעים שהם הקליפות והתאות שהם בחינת פלם אמונה וזהו בחינת מלח כנ״ל ועל כן צריכין למלוח את הבשר כי הכנעת הדמים הוא על ידי מלח שהוא בחינת יסורי התענית כנ״ל:

ועל כן צריכין למלוח בחלי מנוקב דייקא, זה רמז על תיקון התענית שעיקר תיקונו לשוב לה׳ יתברך על ידי זה ולפשפש במעשיו ביום התענית לפתוח ולנקוב לבו האבן. כמו שכתוב בישעיהו והיא הפטרת יום כיפור הכזה צום אבחרהו וכו׳ הלא זה צום אבחרהו פתח חרצובות רזע לפתוח ולשבר את לבו ולהוציא ממנו כל הקשרי רשע. לוכן כתב רבינו ז״ל בהחרוזים שלו הנדפסים בנקדמה נקוב לב האבן והאיר לי משם וכו׳. נמצא שהזכיר תיקון הלב בלשון נקיבת הלב. ועל זה מרמז כלי מנוקב שצריכין למלוח את הבשר לפלוט הדמים בחלי מנוקב דייקא. אבל בכלי שאינו מנוקב אין מעין המליחה אדרבא נאבר הבשר.ף זה רמז שהתענית לויסורין שהם בחינת מלח כנ״ל אין מועילין עי אים כשזוכה לפתוח ולנקוב לבו האבן שכוונתו בשביל ה׳ יתברך כדי לשוב מרשעותו שאז זוכה על ידי התענית לגרגש ולפלוט כל הדמים רעים שהם כל התאוות ולזכות לאמונה שלימה שהיא כפרה ותיקון על הכל כנ״ל. אמן ואמן:

דם א

ובו יתבאר ענין פסח וספירת העומר:

אות א

על פי המאמר אית לן בירא בדברא וכו׳. עיין שם כל המאמר(סי׳ ל״א)

והכלל כי הכיסופין וההשתוקקות דקדושה הם יקרים מאד מאד כי על ידי הכיסופין שמשתוקק וכוסף לדבר שבקדושה להתקרב לה׳ יתברך באמת על ידי זה נעשין נפשות. ועיין עוד מענין כיסופין (בדף מ״ד ע״ב) מאמר המתחיל זווגן והצטרפותן של אותיות וכו׳ עיין שם. כי שם מדבר גם כן מענין זה. אך לא די לאדם בהשתוקקות לבד רקהוא צריך להוציא בשפתיו ההשתוקקות לבד רק הוא צריך להוציא בשפתיו ההשתוקקות והכיסופין ואזי יוצא הנפש מכח אל הפועל. ועל ידי זה נעשין נקודות לאתיות התורה ונצטירין לטוב כי אותיות בלא נקודות הם כגולם כגוף תלא נפש. ועל ידי הכיסופין נעשין נפשות שהב בחינת נקודות ועל ידי זה נצטרפין ונזגווגין ונצטייריין אותיות התורה לעשות פעולתם כפי הכיסופין וכו׳. וזהו תורי זהב נהשה לך עם נקודות הכסף וכו׳. וזה בחינת גילגולי הנפשות כי עיקר הדיבור הוא שכלי הדיבור מכין באויר ואויר הזה פוגע באויר הסמוך לו והסמוך בסמוך עד שמגיע לחבירו וכו׳. ועלו הכיסופין וההשתוקקות דקדושה הם בחינת אהבה וחסד שזוכין על ידי שמירת הברית (כמבואר שם). ועל ידי שמירת הברית האמונה בשלימות והאמונה היא שלימות כל הדברים שלימות הצדקה שמנהגת כל גלגלי הרקיע וכו׳. ועל ידי זה הוא תיקון כל הדרכים כי כל היסורים שי ש לאדם בדרכים הכל מחמת פלם הילוך גלגלי הרקיע שבא על ידי פגם האמונה והצדקה. שכל זה תלוי בתיקון הברית וכו׳. וזה בחינת שמש בשבת צדקה לעניים כי שבת היא בחינת אמונה וכו׳ ומי שהוא בעל נפש דהיינו דרגא דאברהם שזכה לחסד הזה לבחינת אהבה והשתוקקות וכיסופין דקדושה ועל ידי זה עשה נפשות. ומי שהוא בבחינת זו אזי כל אכילותיו וסעודוביו הוא בבחינת לחם הפנים ואזי כל הכוכבים ומזלות וכל העכו״ם שהם תחתיהם כולם טורכים בשביל פרנסתו בבחינת שב לימיני עד אשית אויביך הדום לרגליך וכו׳(עיין שם כל זה היטב היטב):

וזה בחינת פסח. שהוא בחינת חסד בחינת אברהם כמובא היינו בחינת אברהם כמובא היינו בחינת אהבה והשתוקקות וכיסופין דקדושה. כי פסח הוא תכלית התקרבות ישראל לאביהם שבשמים כי אז הוא עדיין קודם מתן בורה. ובתחילת ההתקרבות אזי העיקר הוא רק ההשתוקקות וכיסופין דקדושה. כי עדין אין יודעין כלל מה לעשות, כי עדיין לא קיבלו את התורה ואזי העיקר הוא רק ההשתוקקות והכיסופין דקדושה. ועל

ידי אלו ההשתוקקות והכיסופין דקדושה שזהו בחינת חסד בחינת אברהם בחינת פסח על ידי זה נעשין נקודות הכסף ועל ידי זה מציירין אותיות התורה לטוב. ועל כן על ידי זה זוכין אחר כך לקבלת התורה בשבועות. כי אי אפשר לקבל את התורה כי אם כשמציירין תחילה את אותיות התורה לטוב על ידי הכיסופין דקדושה כי מקודם אותיות התורה הם כגולם ואין להם שום ציור. רק על ידי הכיסופין דקדושה על ידי זה נזדווגין ונצטיירין ונצטרפין אותיות התורה ואזי יכולין לקבל את התורה. ובשביל זה לא ניתנה התורה כ״ו דורות עד שבא משה רבינו עם דורו וקבלו את התורה. כי לא היה אפשר לקבל את התורה עד שנצטיירו ונצטרפלו תחליה אותיות התורה על ידי הכיסופין דקדושה וכל הצדיקים הקדמונים שהיו קודם מתן תורה כולם עסקו בזה שהיה להם השתוקקות וכיסופין דקדושה לה׳ יתברך שזה היה עיקר עבודתם.ץ וזה בחינת כ״ו כי לעולם חסדו הנאמר על כ״ו דורות שקודם מתן תורה כמו שאמרו רבותינו ז״ל. היינו כי אז היה מתקיים העולם רק בחסדו לבד. שזהו בחינת אהבה והשתוקות וכיסופין דקדושה שהיה אזלהצדיקים שבכל דור. ועל כן עיקר התחלת התגלות התורה התחיל מאברהם אבינו עליו השלום שהיה ראש למאמינים וראש לנימולים והוא התחיל לגלות אלקותו בעולם. והוא קיים את כל התורה עד שלא ניתנה. כי אברהם היה מדתו חסד היינו בחינת אהבה והשתוקקות וכיסופין דקדושה, ועל כן על ידו עקר התחלת התגלות התורה, כי עקר התגלות התורההוא על ידי ההשתוקקות והכסופין דקדשה, שעל ידי זה ניצטיירין אותיות התורה להצטייר לטוב. וכן שאר העבות והשבטים כולם היו מציירים ומצרפים אותיות התורה לטוב על ידי כיסופין דקדושה שלהם. עד שבגא משה רבינו שהיה כולו טוב עם דורו שהיו כולם צדיקים יד שעל ידי השתוקקות וכיסופין דקדושה שלהם נשלם כל התורה כולה כי הם זכו לצייר ולצרף כל אותיות התורה לטוב. ועל ידי זה זכו הם לקבל את התורה כי אי אפשר לקבל את התורה כי אם על ידי ההשתוקקות וכיסופין דקדושה שעל ידי זה בונים ומצרפים ומציירים אותיות התורה לטוב, ואזי ישלהאותיות חיות ואז יכולים לקבלה. וזה בחינת פסח שהוא קודם שבועות שהוא מתן תורה כי מקודם צריכים לבחינת חסד שהוא בחינת פסח דהיינו אהבה והשתוקקות וכיסופין דקדושה שזהו בחינת חסד לאברהם כנ״ל כדי לצייר אותיות התורה לטוב. ועל ידי זה דייקא יכולין לקבל את התורה כנ״ל:

אות ב

ועו בכל אדן ובכל זמן. כל אחד ואחד קודם שזוכה לאיזה התגלות בתורה או לאיזה עבודה מעבודת ה' יתברך כל אחד כפי מה שהוא שזהו בחינת קבלת התורה. כי כל אחד מישראל אפילו הפחות שבפחותים צריך לקבל את התורה בכל דור ודור. כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק אשר אנוכי מצוך היום בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. וכמו שכתוב היום הזה נהיית לעם. ופרש רש"י שיהא דומה בעיניך כאלו היום באת עמו בברית. היינו שכל אחד מישראל כפי מה שמקבל על עצמו על מלכות שמים, שמקבל על עצמו מעתה לחדש כנשר ימיו שעברו בחשך. ורוצה מעת ה ליכנם בתורה ועבודה באמת זהו בחינת קבלת הבורה אצלו. ואי אפשר לזכות לזה כיאם על ישי החסד הנ"ל בחינת פסח. היינו על ידי ההזתוקקות והכיסופין דקדושה שצריך להרגיל עצמו מאד שיהי לו כיסופין והשתוקקות דקדושה שיכסוף וישתוקק ויתגעגע מאד תמיד מתי יזכה להתקרב לה' יתברך באמת לצאת ממדריגתו הפחותה והשפילה וליכנס אל הקדושה באמת לשוב אליו יתברך. וצריכין להוציא בפה הכיסופין וההשתוקקות והגיעגועים דקדושה נה"ל ראז זוכים לצייר אותיות התורה לטוב. ואז זוכים לבחינת קבלת התורה כפי ההשתוקקות והכיסופין דקדושה שהיה לו היינו שזוכה אחר כך באמת שיתמלא רצונו שיזכה לקבל את התורה, דהיינו לקיים את כל דברי התורה באמת שזה עיקר בחינת קבלת התורה כנ"ל:

אות ג

ועל כן עיקר בחינת פסח הוא על ידי תיקון הברית שעל ידי זה נגאלו כי בליל יציאת מצרים נמולו כולם. כמו שכתוב כל ערל לא יאכל בו. כי על ידי תיקון הברית זוכין לאלו הכיסופין והזתוקות דקדושה שהם בחינת חסד דמתגלה בפומה דטמה שזהו בחינת פסח כנ"ל ועל כו נקרא פסח בחינת פה סח כמובא. כי צריכין להוציא הכיסופין בפה דייקא לדבר ולשיח בפה דייקא את כל הכיסופין דקדושה שבלבו כנ"ל. ועל ידי ביקון הברית שזכו אז כנ"ל על ידי זה זכו לאמונה שזה היה עיקר יצמיאת מצרים שהאמינו בה' ויצאו אחריו אל המדבר. כמו שאמרו רבותינו ז"ל כדאי הם והאמונה שהאמינו בי ויצאו וכו'. וזה בחינת זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה שזה נאמר על יציאת מצרים שהאמינו בה' והלכו אחריו במדבר וכו'שכל זה זוכין על ידי תקון הברית שזכו אז, שעל ידי זה זוכין לחסד ואהבה בחינת כיסופין דקדושה כנ"ל. וזהו בחינת חסד נעוריך אהבת כלולותיך דייקא, בחינת חסד ואהבה הנ"ל שהוא בחינת השתוקקות וכיסופין דקדושה שזה בחינת פסח בחינת חסד לאברהם כנ"ל. וזהו לכתך אחרי במדבר

וכו׳. כי על ידי האמונה על ידי זה נתתקנין הדרכים. כי על ידיזה מאירין הכוכבים והמזלות ועל ידי זה ניצולין מן עיכוב הדרך כנ״ל. וזהו לכתך אחרי במדבר, לכתך דייקא כי על ידי זה בעצמו שהאמינו בה׳ והלכו אחריו במדבר עלידי זה זכו לתיקוון הדרך והאיר להם ה׳ יתברך הדרך ללכת במדבר. כמו שכתוב אפ אשים במדבר דרך וכו׳. וכמו שכתוב וה׳ הולך לפניהם יומם לנחותם הדרך וכו׳ כי תיקון הדרכים הוא על ידי אמונה כנ״ל:

אות ד

וזהו שאמרו רבותינו ז״ל בשביל ד׳ דברים נגאלו. על שלא שינו את שמם ולא שינו את לשונם. והיו גדורים מן העריות ומן העבודה זרה (על יתפלא המעיין אשר נמצא בכמה מקומות בדברי רבותינו ז״ל מבואר שלא היו גדורים מעבודה זרה וכאן מבואר להיפך. אבל נמצא במ״ר במדבר פ״ג על פי מוציא אסירים בכושרות שבזכות הכזרים שבהם שלא עבדו עבודה זרה נגאלו עיין שם. נמצא שאלו ואלו דבר אלקים חיים גם בזכות שהיו גדורים מעבודה זרה. שלא שינו את שמם זה בחינת השתוקקות וכיסופין דקדושה שעל ידי זה נעשין נפשות כנ״ל. והשם הוא הנפש כמו שכתוב נפש חיה הוא שמו כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר (סי׳ נ״ט). וצריכין להוציא הכיסופין בפה וזה ולא שינו את לשונם דהיינו לשון הקודש שהוא בחינת קדושת הלשון דהיינו מה שמדברים בפה דברי קדושה שהם ההשתוקקות והכיסופין דקדושה שזהו בחינת לשון הקודש שהוא הלשון של ישראל. וזה שלא שינו את שמם שהוא הנפש דקדושה שנעשה על ידי הכיסופין דקדושה כנ״ל. ולא שינו את לשונם דהיינו שהיו מדברים תמיד תלשון הקודש שהוא בחינת קדושת הדיבור. דהיינו שהיו מדברים בפה את הכיסופין דקדושה שלהם שזהו בחינת לשון הקודש כנ״ל. וכל זה זוכין לאמונה כנ״ל. וזהו ושהיו גדורים מן העריות מן העבודה זרה. היינו תיקון הברית ותיקון האמונה שעל ידי זה זכו להשתוקקותך וכיסופין דקדושה. ועל ידיזה היתה עיקר הגאולה בחינת פסח שהוא בחינת חסד לאברהם כנ״ל:

אות ה

ועל ידי ההשתוקקות וכיסופין דקדושה שעל ידי זה עושין נפשות. על ידי זה האכילה הוא בבחינת לחם הפנים. וזה בחינת מצות שצריכין לאכול בפסח, וזה בחינת לחם הפנים שהיו באים מצה. כי לחם הפנים הוא לחם חם דרגיה דאברהם בחינת כחום היום וכו' (כמבואר במאמר הנ"ל). כי אברהם זכה לבחינת זו בחינת כחום היום על ידי תיקון הברית על ידי מצות מילה. כי אז אחר שנימול נאמר שם אצלו כחום היום כי הוציא הקדוש ברוך הוא אז חמה מנרתיקה כמו שאמרו רבותינו ז"ל כמו שיהיה לעתיד שתתגלה החמה בתוקפה (כמבואר במאמר הנ"ל). ואז באותו היום אפה מצות כמו שכתוב שם בענין מהרי שלש סאום וכו' לושי ועשי עוגות פירש רש"י פסח היה וכו' כי מצות הוא בבחינת לחם הפנים שזכין על ידי שמירת הברידת כנ"לשהם בחינת לחם חם דרגיה דאברהם בחינת כחום היום שאז אפה אברהם מצות כנ"ל:

אות ו

וזה בחינת ספירת העומר. כי עיקר הספירה נוא בחינת השתוקקות וכיסופין דקדושה שכל אחד נכסף ומשתוקקק ומתגעגע לזכות לקבלת התורה בשבועות. וזהו בחינת ספירה שהוא בחינת השתוקקות וגיעגועים. כמו מי שסופר הימים מחמת שמתגעגע וכוסף ומשתוקק מאד לאיזה דסר מחמת זה סופר הימים מתי יזכה לסא לאותו הדבר. כי בפסר עיקר הגאולה על ידי ההשתוקקות והכיסופין דקדושה כנ"ל. אבל אז היה הכל על ידי אתערותא דלעילא לבד כידוע. אבל אחר כך צריכים שנתעורר אנחנו מעצמינו בבחינת אתערותא דלתתא וזה בחינת ספירה שאנחנו בעצמינו צריכים להתעורר לכסוף ולהשתוקק ולהתגעגעלהתקרב אליו יתברך שזהו בחינת ספירה כנ"ל. ועל כן בשעת ספירה הוא התעוררות גדול והשתוקקות נמרץ מאד לה' יתברך כי עיקר הספירה נוא בחינת הזתוקקות וכיסופין דקדושה כנ"ל. וזה בחינת מה שזופרין לעומר. כי הנפת עומר שעורים זה בחינת מה שמבררין ועושין נפשות מן האויר על ידי הכיסופין דקדושה על ידי שמוציאין בפה הכיסופין דקדושה (כמבואר במאמר הנ"ל עיין שם היטב בענין גילגולי הנפשות עיין שם ובדף מ"ה). כי שעוריסזה בחינת כשעירים עלי דשא(דברים ל"ב) בחינת רוח סערה. ומשם צריכין לברר הדיבור שמשם יוצאין הנפשות בבחינת רוח סערה עושה דברו(תהלים קמ"ח) כי עיקר הדיבורנעשה נמ האויר כנ"ל. שה' מוצאות הפה מכים באויר וחתכין הדיבור והאויר הוא כיות האדם כי אי אפשר לחיות בלא אויר והוא בחינת רוח החיים בחינת נפשות. ועל ידי שמדברים דיבורים קדושים בחינת השבוקקות וכיסופין דקדושה, על ידי זה עושין מהאויר שהיה בתחילה בבחינת רוח סערה עושין ממנו נפשות

שקשושה שהם בחינת דיבורים קדושים בחינת רוח סערה עושה דברו. וה בחינת עומר שעורים כנ״ל כי שעורים הוא בחינת ה׳ אותייות מנצפ״ך (כמובא בכבנות). שמשם שורש הנפשות שמשם מה׳ אותיות מנצפ״ך נעשים ה׳ מוצאות הפה שמשם יוצאים הנפשות כנ״ל. וכל זה נעשה על ידי כיסופין דקדושה כנ״ל וכל זה נעשה על ידי כיסופין דקדושה כנ״ל. כי שעורים הוא מאכל בהמה כי קודם שמתקרבין לה׳ יתברך קודם שזכין לבחינת קבלת התורה אזי הוא בבחינת בהמה. כי זאת התורה אדם אתם קרוים אדם וכו׳. וכמו שכתוב בזוהר שבשביל זה מביאין אז עומר שעורים. ואז קודם ההתקרבות שאז הוא בבחינת בהמה אז העיקר הוא רק ההשתוקקות והכיסופין דקדושה בבחינת כאיל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג אליך אלקי ם וכו׳(תהלים מ״ב). ועל ידי זה זוכין לצייר ולצרף אותיות התורה לטוב וזוכין לקבלת התורה ואז עולין מבהמה לאדם כי עיקר גדרהאדם הוא הדיבור. ועל ידי הדיבורים שעושין מן הרוח סערה כנ״לדהיינו שמבררין ומזככין הרוח סערה ועושין משם דיבורים קדושים. על ידיזה מבררין ומעלין מבהמה לאדם וזוכין לקבלת התורה כנ״ל

אות ז

וזה בחינת זבע שבתות. כי עיקר הרצון וכיסופין דקדושה שמזה נישין נפשות הוא בשבת. כי שבת הוא רצון וכיסופין דקדושה. כמו שכתוב באהבה וברצון הנחלתנו ואז מתגלה רעוא דרעוין רצון שברצונות. ועים כן אז זוכין לנפש יתירה כמו שכתוב כי בו שבת וינפש. ועיקר הנפש יתירה זוכין בשבת יל ידי ההשתוקקות והכיסופין דקדושה בבחינת כיון ששבת וי אבדה נפש שמתגעגעין אחר הנפש. ועל ידי זה זוכין לנפש היתירה(כמו שכתוב שם רבינו ז״ל עיין שם ובדך מ״ה). כי שבת כלול מכל הבחינות הנ״ל. כי שבת הוא בבחינת אמונה בשלימות כי שבת מורה על חידוש העולם (כמו שכתוב שדם במאמר הנ״ל). ואז זוכין לעשות נפשות על ידי השתוקקות והכיסופין דקדושה. וזהו בחינת הנפש היתירה שזכין בשבת על ידי השתוקקות וכיסופין ורצון דקדושה בחינת רעוא דרעוין רצון שברצונות שמתגלה בשבת. ועלידי זה זוכין שתהיה האכילה בבחינת לחם הפנים כנ״ל. ועל כן עיקר הלחם הפנים הוא בשבת שאז עורכין ומסדרין את הלחם הפנים. כי בשבת נעשין כל הבחינות הנ״ל שעל ידי זה זוכין ללחפ הפנים כנ״ל:

ועל כן צריכין לספור זבע שבתות תמימות. כדי שעהיו נכללין כל זבעת ימי בראשית בשבת שכל יום ויום יהיה נכלל בשבת. כדי שיהיו נכללין כל שבעת ימי בראשית בשבת שכל יום ויום יהיה נכלל בשבת. כדי שיקבל

משבת בחינת נארת הרצון שהוע בחינת כיסופין דקדושה. שעל ידי זה נעשין נפשות שעל ידי זה עקר קבלת הבורה כנ״ל:

אות ח

וזה בחינת מ״ט יום. כי על ידי הכיסופין דקדושה זוכין לבחינת לחם הפנים שהוא לחם חם בחינת עתיד הקב״ה להוציא החמה מנרתיקה (כמבואר במאמר הנ״ל). ואז יתקיים ואור החמה יהיה שבעתים שהוא שבעה פעמים שבעה. שהוא בחינת שבעה שבועות של ספירת העומר שבהם משתוקקים ונכספים להי יתברך. שעל ידי זה זוכין לאור החמה שבעתים וכו׳ בחינת וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה. שכל זה זוכין על ידי כיסופין דקדושה שהוא בחינת ספירת העומר כנ״ל:

אות ט

וזה בחינת איסור דם. כי הדם הוע הנפש ועל כן עיקר יציאת מצרים היה על ידי כיסופין דקדושה כנ״ל שעל ידי זה עושין נפשות דקדושה ועל ידי זה עיקר תיקון הדמים שבזה היה תלוי עיקר הדאולה על יגי ביקון הדמים כידועבבחינת ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך חיי. רעל ידי כיסופין דקדושה שעל ידי זה עושין נפשות על ידי זה מזככין ומתקנין הדמים כי הדם הוא הנפש ואז דם נעכר ונעשה חלב(בכורות ו) שהוא בחינת נקודות הכסף בחינת מוחא חווארא ככספא שמשם נמשךלבנונית הדמים בחינת דם נעכר ונעשה חלב. ועל כן אסור לאכול דם כי שם נפש הבהמיות שאי אפשר לאוכלו כי אם כשמבררין וזככין את הנפש מבהמה לאדם על ידי כיסופין דקדושה שעל ידי זה נזדוודין האעותיוטת והנקודות בחינת זווגי הנפשות שעל ידי זה דם נעכר ונעשה חלב. ואז דייקא נת ברר הדם ונזדכך ונעשה ממנו חלב ואזמותר באכילה כי עיקר תיקון האכילה דקדושהשל ישראל הוא על יי כיסופים דקדושה שעל ידי זה העשין נפשות שעל ידי זה זוכין שכל האכילה הוא בבחינת לחם הפנים שזה עיקר תיקוןהאכילה דקדושה. אבל הדם בעצמו אסור כי הוא בחינת נפש הבהמיות שאסור לאוכלו קודם שנתתקן ונתברר ונזדכך מדם לחלב שזהור עיקר בחינת פסח יציאת מצרים שאז דם נעכר ונעשה חלב כידוע

שזה זוכין על ידי כיסופין דקדושה כנ״ל:

אות י

וזה בחינת מליחה והדחה כי עיקר ביקון הנפש שהוע הדם הוא על ידי כיסופין דקדושה כנ״ל. וזה זוכין על ידי תיקון הברית דייקא (כמבואר שם היטב). שעל ידי שמירת הברית אטזי חסד מתגלה שהוא אהבה והשתוקקות וכיסופין דקדושה שעל ידי זה נעשין נפשות וכו׳ ועל ידיזה נצטיירין אותיות התורה לטוב וכו׳ עיין שם. ושמירת הברית זההו בחינת מלח בחינת ברית מלח עולם כמובא. ובשביל זה בעצמו נקרא הצדיק שהוא בחינת שמירת הברית בשם בגרית מלח על שם שזוכה על ידי זה לכיסופין דקדושה שעל ידי זה נעשין נפשות. כי כיסופין דקדושה זה בחינת מלח שגורם צמאון בחינת צמאון הנפש דהיינו כיסופין והשתוקות דקדדושה שעל ידי זה נעשין נפשות. בחינת צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ ציה ועף בלי מים (תהלים ס״ג) בחינת צמאה נפשי לאלקים וכו׳(תהלים מ״ב) ועל כן על ידי המלח שהוא בחינת ברית מלח בחינת שמירתהברית בחינת צמאון הנפש כיסופין דקדושה על ידי זה מתקנין ומטהרין את הבשר מדם הבהמיות שהוא נפש הבהמיות בחינת כיסופין דסטרא אחרא. כי על ידי המלח שהוע בחינת שמירת הברית זוכין לכיסופין דקדושה בחינת צמאון הנפש להי׳ שעל ידי זה עושין נפשות דקדושה ומכניעין ומבטלין ומוציאין נפשות וכיסופין דסטרא אחרא שהוע בחינת דם הבהמיות. כי הצדיק בחינת ברית מלכ נוע מפליט כל הדמים רעים שהם נהפשות והכיספין רעים. כי על ידי ברית מלח זוכין לכיסולפין דקדושה צמאון הנפש להי׳ שעל יד זה נעשין נפשות דקדושה כנ״ל:

וזה בחינת ההדחה במים. כי הכיסופין דקדושה הם בחינת חסד שהוע בחינת אהבה והשתוקקות (כנ״ל במאמר הנ״ל). ואזי מכניעין ומתקנין הדמנים שהם הנפשות ונמתק הדם שהוא בחינת דין ונתהפך למים שהוא בחינת חסד בחינת גדולים צדיקים שמהפכין מדת הדין למדת הרחמים (כמו שכתב רש״י בראשית ח׳). כי כיסופין דקדושה להי׳ יתברך שזהו בחינת חסד בחינת אהבה והשתוקקות זהו בחינת מים בבחינת (איכה ב׳) שפכי כמים לבך הוכח פני ה׳ שזהו בחינ השתוקקות וכיסופין דקדושה שהלב כוסף להי׳ יתברך עד ששופך את לבו כמים נוכח פני ה׳. ואז התהפך לב האבן ללב בשר שהוא רך כמים בחינת (תהלים קי״ד) ההופכי הצור אגם מים היינו בחינת צור לבבי שנתהפך לב האבן למים שנתרכך הלב בבחינת לב בשר עד ששופכין לבם כמים לפני ה׳. ועל זה זוכין על ידי כיסופין דקדושה שהם בחינת כאיל תערוג על אפיקי מים כן נפשי תערוג

אליך אלקים צמאה נפשי לאלקים וכו׳ בחינת צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ ציה ועיף בלי מים כי אין מים אלא תורה כמו שאמרו רבותינו ז״ל. ואי אפשר לגות לתורה דהיינו לצייר אותיות התורה לטוב כי אם על ידי כיסופין דקדושה שעל ידי זה עושין נפשות שהם בחינת נקודות הכסף ועל ידי זה מציירין אותיות התורה לטוב כנ״ל. נמצא שעל ידי הכיסופין דקדושה על ידי זה זוכין לתורה בחינת מים ועלידי התורה התורה בעצמה שהיא בחינת מים על ידי זה מכבין צמאון הנפש שבא על ידי בחינת ברית מלח כי הנפש צמאה מאד להי יתברך. ואי אפשר לכבות צמאון נהפש כי אם על יד המים והמים נעשין על ידי הצמאון בעצמו כי על ידי הצמאון של הנפש על ידי זה בעצמו נעשין נפשות בחינת נקודות ועל ידי זה נצטיירין ונזדווגין אותיות התורה לטוב. ואזי זוכה להתגלות התורה שהוא בחינת מים בחינת ההופכי הצור אגם מים שיוצאין מימי התורה על ידי השתוקקות הלב כנ״ל. ובאלוהמים בעצמו שהם בחינת התגלות התורה שזוכין על ידי צמאון הנפש על ידי כיסופין דקדושה באלו המים בעצמן מכבין צנמאון הנפש בבחינת הוי כל צמא לכו למים (ועיין מענין זה בדרי רבינו במקום אחר לענין יסורים חסושלום במאמר ויאמר בועז אל רות סי׳ ס׳׳ה עיין שם). כי אי אפשר לכבות צמאון הנפש שצמא מאד להי יתברך כי אם על ידי התורה שהוא בחינת מים והתגלות התורה בחינת מים זוכין על ידי הצמאון בעצמו שהוא בחינת כיסופיקדקדושה וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת הדחת הבשר במים כי המלח זה בחינת ברית מלח בחינת צמאון הנפש בחינת כיסופין דקדושה שזה מפליט הדמים רעים דם הבהמיות נפש הבהמיות דהינו כיסופין ותאוות הבהמיות כנ״ל. כי על ידי בחינת ברית מלח זוכין לכיסופין דקדושה וכו׳ כנ״ל. ואחר כך מדיחין אותו במים שהם בחינת מימי החסד בחינת המים שנתגלין על ידי צמגאון נהפש עלידי כיסופין דקדושה שעיקר טהרת הנפש ותיקונה להטהר לגמרי מן הדמים רעים מנפש הבהמיות הוא על ידי בחינת המים בחינת התורה שזוכין על ידי צמאון הנפש שזה עיקר גמר הטהרה. כי בתורה מטהרת את האדם כמו שאמרו רבותינו ז״ל כנחלים נטיו מה נחלים מעלין את האדם מטומאה לטהרה אף דברי תורה מעלין את האדם מטומאה לטהרה:

אות יא

רעל כן בשעת יצית מצרים. הכה אותם ה׳ יתברך מכה הראשונה בדם שנת הפך להמצרים המים לדם. כי הרשעים מהפכין מדת הרחמים למדת הדין כי המצרים הם בהיפך כי הם ערות הארץ פגם הברית כיסופין דסטרא אחרא. ועל כן אצלם תוקף הדמים בחינת נפש התהמיות בחינת

תוקף הדם שבחלל השמאלי שמשם כל התאוות והכיסופין רעים ועל כן אצלם נתהפך המים לדם כי מים יש להם שני כחות כפי שפרש רש״י על פי כיבם ידין עמים יתן אוכל למכביר. כשרצה להפרע מדור המבול הביא עליהם מבול מים. כשרוצה ליתן פרנסה נותן על ידי הדמים משל לנחתום וכו׳. וזה בחינת מה שכתוב בזוהר תרומה מים אטינון לשמאלא וכו׳ עיין שם שכלולים מימין ומשמאל היינו כנ״ל ועל כן עיקר סוף מפלתם היה על ידי המים בקירעת ים סוף כי הם נטבעו במי עם סוף. ולפני ישראל נבקעו המים כי עיקר ימיאת מצרים היהעל ידי כיסופין דקדושה כנ״ל ועלידי זה נמשכין המים בבחינת חסד כי נתהפך דם למים כנ״ל שזהו בחינת דם נעכר ועשה חלב. ולמצרים להיפך כי אפילו מים נת הפך אצלם לדם בחינת דין ונוקמין בהם על ידי שפגמו בהם עלידי כיסופין רעים שהם בחינת תוךקף הדם בחינת נפש הבהמיות כנ״ל. ועל כן נתקרבו ישרעל לה׳ יתברך עלידי הזאה וטבילה. כי הזאת דם הקרבנות זה בחינת שמבררין הטוב שיש בדם הבהמיות כי בכל מקום נתערב טוב. ועיקר התיקון הוא לברר הטוב שי ש בדם הבהמיות בנפש הבהמיות. ואזי נתתקנין ונמתקין הדמים ונתהפדם מדם למים. וזה בחינת טבילה במי מקוה כי מימי המקוה מטהרין מחל הטומאות שהם בחינת טומאת מצרים טומאת הדמים רעים שמישם כל הטומאות דהיינו בחינת כיסופין רעים שמשם כל הטומאות על ידי שהאדם כוסף ומשתוקק רס ושלום לתאוות רעות. וצריך להכניע את תאוות לבו להרגיל עצמו לכסוף ולהשתוקק תמיד כיסופין דקדושה לה׳ יתברך ולעבודתו וזה עיקר הטהרה כי על ידי זה נתהפך מדם למים וזה בחינת טהרת המקוה שהוא בחינת מימי החסד שנעשה מכיסופין דקדושה כנ״ל. שזה מטהר מכל הטומאות כנ״ל. וזה בחינת המקוה של שבועות כי שבועות הוא מתן תורה. ועיקר קתלת התורה בשבועות זוכין עלידי כיסופין דקדושה שמשתוקים וכוספין לה׳ יתברך כל ימי הספירה כי זה עיקר בחינת ספירת העומר בחינת השתוקקות וכיסופין לה׳ יתברך כנ״ל. שעלידי זה נטהרין מטומאת מצרים ומפגם הנפשות כנ״ל. וזוכין לעשות נפשות דקדושה שעל ידי זה מציירין אותיות התורה לטוב וזוכין לקבלת התורה בשבועות וכנ״ל. ועל כן המקוה של שבועות הוא קדושה גבוה ויקרה מאד מאד כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר (סי׳ נ״ו) כי אז נמשכין מימי החסד שהוא בחינת מקוה שזה בחינת התורה שנעשה על ידי כיסופין דקדושה כנ״ל:

אות יב

וזה בחינת ל״ג בעומר כי אז פסרו למות תלמידי רבי עקיבה שהיה בנהם מחלוקת. כי רבי עקיבה ותלמידיו היו צריכין להמשיך ולגלות תורה בעולם כי כל צדיק וצדיק הוא ממשיך ומגלה תורה בעולם בפרט רבי עקיבה שאמרו רבותינו ז״ל עליו שהיה ראוי שתנתן התורה על ידו וכו׳. ועיקר המשכת התורה הוא על ידי החסד בחינת אהבה והשתוקות דקדושה כנ״ל. ובהם היה מחלוקת בחינת דינים בחינת התגברות הדמים, על כן לא היהי באפשר שתתגלה התורה על ידים ומתו כום מפסח עד עצרת. ובל״ג בעומר פסקו למות ראז הוא יום הילולא רבא של רבי שמעון בר יוחי שהוא היה גם כן מתלמידי כבי עקיבה והוא וחביריו היו התיקון שלהם כמובא. וכמו שאמרו רבותינו ז״ל (יבמות ס״ב ע״ב) והיה העולם חשך עד שבא רבי עקיבה ושנאה לרבותינו שבדרום והם ר׳ שמעון וכו׳ ור׳ שמעון היה קשת הברית כמו שאמרו רבותינו שלא נראה קשת בימיו וכו׳. ועל כן זכה לכיסופין דקדושה כנ״ל שעל ידי זה מציירין אותיות התורה לטוב כנ״ל שעלידי זה מציירין אותיות התורה לטוב כנ״ל שעל ידי זה עיקר התגלות התורה כנ״ל. רעל כן זכה ר׳ שמעון לגלות בתרי תורה בעולם שלא נתגלה מכמה דורות כי ליה יהבי רשותא וכו׳. כי עיקר התלחות סתרי תורה הם עכל ידי כיסופין דקדושה כי סתרי בורה שמשיגין הצדיקים זה בחינת ארבע מאות שקל כסף דמתמן ירתין צדיקיא ת׳ עלמין דכסופין וכו׳. ועל כן אי אפשר לזכות להסכי אים על ידי כיסופין דקדושה לה׳ יתברך שזה זוכין על ידי שמירת הברית שעלידי זה דייקא זוכין לסתרי תורה בחינת ת׳ עלמין דכסופין וכו׳. ועלידי זה המתיק ותיקן תוקף הדמים בחינת דינים שנתאחזו בתלמידי רבי עקיבה. כי זכה להוציא ולגלות מימי החסד שהתגלין על ידי כיסופין דקדושה כנ״ל. וזה בחינת ל״ג בעומר בחינת מים בחינת גלת עליות וגלת תחתיות. בחינת גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך בחינת ויגל את האב מעל פי הבאר. כי האבת גדולה על פי הבאר דהיינו בחינת לב האבן שהיה מונח על לפי הבאר שעל ידי זה עליד שאין האדם מסלק ממנו חס ושלום לבו האבן עלידי זה אינו יכול לשאוב מים חיים מבאר העליון. ואי אפשר לגול את האבן מעל פי הבאר כי אים עלי ידי כיסופין והשתוקקות דקדושה לכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע תמיד לה׳ ידתברך ולעבודתו. ורבי שמעון בר יוחי זכה לזה בחינת ויגל את האבן מעל פי הבאר כי זכה לגלות סתרי אורייתא היוצאים מבאר מים חיים. וזה בחינת ל״ג בעומר כנ״ל. בחינת ויגל את האבן וכו׳ בחינת גלת עליות וכו׳ בחינת גל עיני וכו׳ וכנ״ל:

וזה שנתנו הקדמונים סימן שביום שחל פורים יהיה ל״ג בעומר והסימן פלג(כמו שכתוב בשולחן ארוך) בחינת פלג אלקים מלא מים וכנ״ל:

וזה שאמר רבי שמעון בהתחלה האדרא ד׳ שמעתי שמעך יראתי במן יאות הוי למדחל אנן בחביבותאט תליא, תמן יאות הוי למידכל כוונתו על תלמידי רבי עקיבה שעליהם נאמר הפסוק הזה כמו שאמרו רבותינו ז״ל ומובא בדברי רבינו ז״ל (סימן ס״א). היינו שעיקר הפלם של תלמידי רבי עקיבה היה מחמת שלא היה ביניהם אהבת כסד שהוא בחינת השתוקקות וכיסופסין שעל ידי זה עיקר המשכת התורה שהיו צריכין

להמשיך מרבי עקיבה רבם שהיה בחינת התגלות התורה כנ״ל ועל כן אמר רשב״י אנן בחביבותה תליא, שאנו צריכין שיהיה ביננו אהבהגדולה שזהו העיקר וכמובא בתלמידי הארי ז״ל שהזהירם הארי ז״ל כמה וכמה פעמים שיהי הביניהם אהבה גדולה. ופעם אחת אמר שיהיה ביניהם אהבהגדולה. ופעם אחת אמר שהיה מוכן לבא לירושלים ושתבא הגאולה על ידם אך שנתקלקן עלידי מעט המחלוקת שנעשה בין החברים על ידי נשותיהם(כמבואר בשבחי האר״י). כי עיקר המשכת התורה הוא על ידי אהבה וחסד שהוא בחינת השתוקקות וכיסופין דקדושה שעלידי זה זוכין לקבלת התורה ולכל טוב וכנ״ל:

מליחה א

על פי בתדורה תפלה לחבקוק סימן י״ט הנ״ל בהלכות טרפות הלכה א׳:

אות א

וזהו ענין מליחה כמו שכתב שם רבינו נ״י בביאור בסי׳ כ״ג שהמלח הוא בחינת ברית מלח עולם שהוא ממתיק מרירותא דעלמא ועל ידו נפלט הדמים רעים שהם בבחינת פגם הברית כנ״ל בה׳ חלב ודם הלכה א׳. וזהו בחינת ההדחה במים להכשיר הבשר עלידי שמכניסין ושורין אות בתוך המים כי המים מטהרין אותו מכל הטומאות בפרט מפגם הברית בבחינת מקוה מים. כי המקוה הוא תיקון גדול מאד לפלם הברית. כי המקוה הוא סוד התעלמות בתוך המים כמובא שזה בחינת ביקון הברגית בבחית זרעו של יוסף שהן בבחינת דגים שבים שהמים מכסה עליהם ואין עין הרע של עי״ן אומות שולט בנם כנ״ל (בה׳ בשמ״ה ה״ב). ועל כן מתקנין ומכשירין הבשר עלידי המים כדי להעביר מעליו טומאת הדמים שהם בחינת פגם הברית כמו שאמרו רבותינו ז״ל משום דם בעין שעליו שהוא עובר ונופל עלידי המים שהם בחינת תיקון הברית בבחינת דגים שבים כנ״ל וזה בחינת הדחה ראעשונה והדחה אחרונה. כי הנפש שבחי שנפל ממדריגבו ממדבר לחי כנ״ל צריך חמה תיקונים תיקון אחר תיקון עד שיעלה ויתתקר בשלימות להשיבו לשגרשו בבחינת תשובה. כי כל תיקוני הבשר שעושים הם בחינת תיקוני התשובה. כי כן צריכין לתקן הנפש

שבחי להשיבו לשרשו שזה בחינת תשובה.ועל כן מתחילה צריך לה שחיטה להכניע ולשבר רע הכולל כנ״ל שזהו ראשית התשובה לסור מרע הנ״ל ולשברו. ואחר כך לפנות ולנקר כל החלבים רעים וכל הגידין הנמצאים בעין בתוכו כדי שלא יהיה טובל ושרץ בידו. על כן אחר שסר מרע הכולל הנ״ל שהוא עיקר ההתחלה והראשית אשי צריך לסור כל הרעות מקרבו. וזה נעשה בקל אכר השכיטה כי עוקר היגיעה והטורחא הוא השחיטה שהוא הכנעת הרע הנ״ל, שצריך אומן לזה מומכה ומוחזק ובדיקב הסכין ושאר אזהרות השחיטה כנ״ל. אבל אחר כך נעשה הניקור בנקל שמנקרין ומוציאין משם שאר כל הרעות הנמצאין שם. ואזי זוכין לבחינת מקוה מים שזה בחינת הדחה הראשונה ואחר כך צריך לשהות במלכו הנ״ל ואז הוא גמר התיקון שהוא הדחה האחרונה כי הבא לטהר מסיעין לו שאומרים לו המתן (כמו שמובא בדברי רבינו נ״י סימן וא״ו). כי אי אפשר ליכנס בפעם אחד אל התשובה וצריך להמתין ולשהות ולסבול שפיכת דמים הרבה כדי להכניע הדם הרע שבחלל השמאלי שהתגבר על ידי עונותיו:

אות ב

וזה בחינת השהייה שצריך לשהות במלחו ולהיות כבוש בתוך הציר בכלי מנוקב בבחינת אומרים לו המתן הנ״ל כדי להפקיע הדמים רעים שנתלעו בתוך בתשר שנכנסו לעומק הגוף. ועל כן אי אפשר לתקן הבשר במהירות כי איאפשר להכניסו בפעם א׳ לתקן הבשר במהירות כי אי אפשר להכניסו בפעם אחת אל התשובה עד שישהה במלחו שהוא בחינת התיקון בחינת ברית מלח כדי להמתיק מרירותו ולפלוט כל הדמים כנ״ל רעל כן הוא בין שני הדחות שהם בחינת מקוה מים כנ״ל, על פי מה שמובא בשם הבעל שם טוב ז״ל ומבואר לעיל כ״פ שבתחלת התשובה מעלין את האדם לבחינת מדריגה גדולה למעלה ממדריגתו ואחר כך מורידין אותו משם כדי להבחין ולהצטרף ולהזכך. כי צריך לשוב ולעבוד כבל אותן הדרכים שהיהי שם בבחינת תשובת המשקל כנ״ל:

אות ג

וזה בחינת הדחה ראשונה והדחה אחרונה שהם בבחינת מקוה מים כנ״ל. שהם עליה גדולה ותיקון גדול מאד. שזה עיקר בחינת התשוטבה כשזוכה לכנס לבחינת מקוה מים שהוא בחינת עלמא דאתי בחינת תשובה כנ״ל. ובתחלה מעלין אותו מלמעלה למדריגה גדולה כנ״ל ובחינת תשובה בחינת מוה מים כנ״ל וזהו בחינת הדחה ראשונה. ואף שכבר זכה לתכלית התיקון שהוא בחינת מקוה כנ״ל, אחר כך מורידין אותו משם כדי שיצמטרף ויזדכך כנ״ל בבחינת אומרים לו המתן כנ״ל. וזהו בחינת מה שהוא צריך לשהות במלחו זמן מסוים כדי להזדכך ולהצטרף ולפלוט כל דמיו הרעים שנבלעו בתוכו כנ״ל. ואזי אכר כך זוכין שנית לגמור התיקון באמת. וזהו בחינת הדחה האחרונה. בחינת מקוה מים שמכניסין אותו אחר כך כשזכה להזדכך לפלוט דמיו הרעים כנ״ל. וזה בחינת יציאת מצרים שהיה בבחינת תשובה בחינת יותל כמובא. ובתחילה העל האותם למעלה ממדריגתם מאד כמובא. וזה בחינת מילה וטבילה שזכו בערב פסח שתיכף אחר המילה שהכניעו הרע הכולל שזה בחינת מילה. אזי תיכף זכו לבחינת יציאת מצרים שהוא בחינת תשובה שהיתה אז למעלה ממדריגתם מאד כמובא:

אות ד

וזהו בחינת המקוהמים שזכו אז בערב פסח מיד ואחר כך הורידם ממדריגתם. וזה בחינת הספירה כמובא שהוא כאשה המטהראת לבעלה שהוא בחינת המתן שצריך למתין ולשהות כדי לטהר עצמו מדם נדות כנ״ל. ואז זכו לגמר התיקון בשבועות. ואז זכו ליכנוס למקוה בחינת מקוה עליונה מאד שהוא התיקון. וזה בחינת שני ההדחות בחינת שני נמקוואות הנ״ל שצריכין כדי להתתקן היינו בתחילת התשובה ובסוף התשובה כנ״ל ובאמצעהוא השהיה במלחו שהוא בחינת המתן כנ״ל כדי לפלוט הדמים רעים כנ״ל וכן מבואר במאמר המדבר מזה(בסי׳וא״ו ליקוטי ח״א) שבחינת המתן הנ״ל הוא בחינת תשובה שהוא בחינת אקי׳(כ״ש שם). וזהו בחינת המקוה מים שהוא בחינת אקי׳ כי מקוה בגימטריה קנ״א כמובא וכנ״ל וכבר מבואר בהלכות פסח הלכה א׳ שע״כ שיעור מליחה כ״י מוניטין שזה בחינת תיקון הברית כדי לשוב אל החיים. וזה שאמרו רבותינו ז״ל שהשיעור הוא כדי הילוך מיל. כי המיל הוא אלפיים אמה תחום שבת שהוא בחינת גבול הקדושה כנ״ל(בהלכות תחומין הלכה א׳). וזהו השיעור בעצמו של ח״י מונטין כי שם החיים (כמו שכתוב שם). ועל כן צריך לשהות בתיקון המליחה כשיעור הזה כדי לזכות לשוב לתוך גבול ותחום הקדושה כדי לזכות לחיים בחינת צדיק חי עלמין. לוזהו שאמרו רבותינו ז״להצלי אין צריך מליחה. כי אש הוא

התיקון בבחינת כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וטהר והוא מכלה את הזוהמא. אבל כשזוכין להתקשר להצדיק שהוא בחינת ברית מלח, ואזי מקבלין ממנו בחינת מילחא בחינת תיקונים להמתיק מרירותו. ואז ניצולין מן האש שהיו צריכין להצטרף חס ושלום בבחינת תעבירו באש כנ״ל. כי מליח הורי הוא כרותח דצלי שנצלה באש, שעל ידי בחינת המליחה שהוא בחינתהתקשרות להצדיק כנ״ל נזדככין יפה וניצולין מן האש ויוצאין זך ויפה ושלם בלי שם פלם וזוכין לתכלית התיקון כנ״ל׃

הלכות מליחה הלכה ב׳ נכללת בהלכות חלב ודם הלכהד׳׃ והלכה ג׳ נכללת בהלכות דם הלכה א׳׃

סימני בהמה וחיה טהורה א

על פי התורה תפלה לחבקוק(בסימן י״ט) הנ״ל בהלכות שחיטה (הלכה ב׳) ׃

אות א

וזה בחינת סימני טהרה שהם מעלי גרה ומפריס פרסה כי ידוע שמיני בהמות וחיות טהורות הם מבחינת נוגה. והטמאים הם מבחינת ענן סערה וכו׳ מקליפות הטמאות לגמרי. שזה בחינת לשון ברגום שהוא בחינת נוגה בחינת עץ הדעת טוב ורע שמשם מינים הטהורים. והטמאים הם מבחינת לשונות העמים שהם רע הכולל שהם בחינת הקליפות הטמאות הנ״ל שאין בנם טוב ועל כן הסימני טהרה הם מעלה גרה ומפריס פרסה. כי כבר מבואר שהנפשות והחיות שבבהמות ושאר מינו החי הם נפשות שנפלו מגדרמדבר לגדר כי והם שם בחינת נפשות העשוקים כי הם עשוקים ונגזלים שם שנלקח מהם הדיבור בנפילתצם לשם. ודרך הנפש הקדושה שמתרוממת תמיד למעלה כי מתאוית וממשכת עצמה לשרשה תמיד וזה בחינת מעלה גרה שבבהמה טהורה שהנפשות שבדבר הנאכל שבאו עתה לדונפלו לתוך בחינת החי, אינם יכולים לסבול להיות שם והם מתרוממים ומתנסעים עצמם למעלה עד הפה והצואר ששן מקום הדיבור שהוא מקום הנפש בבחינת נפשי יצאה

בדברו כי הנפשות שבכל מיני החיים והמדברים הן מן הדברים הנאכלים כי האכילה הוא עיקר החיות וקיום הגוף שמשם מקבל הגוף כיותו בחינת נפש. ומזה בעצמו נעשה הדיבור. כי הדיבור הוא בחינת הנפש שהוא הדם. כי הדיבור נעשה מן הדמים שהם בחינת נפשות כמו שאמר רבינו נ״י וכשאוכלין איזה דבר אזי יוצאין הנפשות שבהדבר הנאכל ונתהפכין למהות נפש האוכל כי נעשה מן המאכלים דמים שהם הנפש של האוכל ואותן הנפשות עולין ונעשין מהם דיבור כנ״ל. וזה בחינת ואכלתם אכול ושבוע והלתם וכו׳. כי הדיבור נעשה מן האכיל ה ועל כן כשבא הנפש שבמאכל לתוך החי. אזי אינה יכולה לנוח ולשקוט שם כי דרכה להתנשא למעלה גרה כנ״ל. שאין המאכל יכול להתעכל שם תיכף כי הוא מתרומם עצמו למעלה למקום הדיבור כנ״ל. וכל זה הוא במינים הטהורים שהם בחינת עץ הדעת טוב ורע כנ״ל. שאין הנפשות ניצודים ונתפסים שם תיכף ויש להם כח לנשא עצמם למעלה כטבעם כנ״ל. כי מימתצ שיש שם כל כך. על כן יש להם כח להתנשא למעלה למקום הדיבור כטבעם כנ״ל ועל כן יש להם היתר בשחיטה שהוא בחינת שלימוטת להי״ק כנ״ל. שעל ידו מכניעין הרע שבעץ הדעת בחינת תרגום דהיינו שמכניעין הרע שבבהמות הטהורות כנ״ל. ואז מתקנין ומעלין כל הנפשות שבחי על ידי השחיטה שבצואר ששם הוא מקום עליית הנפשות והדיבורים כנ״ל. אבל מינים הטמאים שיניקתם משונות העכו״ם שהם היפך הדיבור הקדוש לגמרי ואין בהם טוב. על כן הנפשות הבאיום לשם נתפבים שם תיכף ומיד. ואינם יכולים לקום ולהתנשא ולעלות בבחינת נתנני ד׳ בידי לא אוכל קום. ועל כן אינם מעלה גרה כנ״ל. ועל כן הוא סימן טומאה בבהמה וחיה:

אות ב

אבל האדם הוא להיפך כי האדם הוא גם כן אינו מעלה גרה. כי האדם הוא בבחינת שלימות לשון הקודש שהיא בחינת גדר אדם כנ״ל ויש לו נפש קדושה. ועל כן אדרבה כשהנפשות שבדבר הנאכל באים לגופו הם נחים ושוקטים שם. ואזי נתחלק המאכל כראוי והולך כל חלק וחלק למקומו הראוי לו. אבל בבהמות שהם בבחינת עירוב הדעת בחינת עץ הדעת כנ״ל שהוא בחינת ערבוב הדעת ממש כי הוא מעורב מטוב ורע. על כן הנפשות הם נעים ונדים שם. ואין יכולין לנוכ במקומם ומתנשאים למעלה כנ״ל שזה בחינת מעלה גרה כנ״ל. כמו האדדם כשהוא שכור שגעתו מעורבבת שאזי הוא גם כן בחינת מעלה גרה כי השיכור חוזר אצלו המאכל למעלה תמיד עד שלפעמים הוא מקיאו לגמרי כי מחמת עירבוב הדעת של השיכור אין המאכל יכול להתחלק ולנוח במקומו

כראוי כנ״ל ועל כן הוא כמו מעלה גרה תמיד כנ״ל. כי השיכור הוא בבחינת עץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת עירבוב הדעת כנ״ל. כמו שאמרו רבותינו.ז״ל סחטה ענבים ונתנה לו. ועל כן הדיבור נלקה אצלו כי אין לו שלמות הדיבור של בחינת אדם שהוא בחינת לשון הקודש. אבל לשונות העמים אינו דיבור כלל כי הדיבור של לשונות העמים הוא בחינת דיבור שאינו נשמע המוזכר בתחילת המאמר האי מאן דאזיל למינסב (בסי׳ כ״ט) שאינו נקרא דיבור כלל כי דיבור שאינו נשמע המוזכר שם הוא דיבור שאין בו טוב שהוא חסר בחינת תיקון הברית (כמבואר למעיין שם). שזה בחינת דיבור של לשונות ע׳ עממין שהוא בחינת פגם הברית. ועל כן אינו נקרא דיבור כלל בבחינת פה להם ולא ידברו וכו׳ כמוהם יהיו עושיהם. שכל האומות העובדי עבודת אלילים הם כמו העבודה זרה בעצמה. כי גם הם פה להם ולא ידברו כנ״ל. וזה שסיים המקרא ההיפך סישראל שדיבוריהם הוא הנקרא דיבור. כי הוא בחינת דיבור הנשמע שנעשה על ידי שבח ה׳ יתברך כמו שכתוב שם בחינת עושי דברו לשמוע וכו׳ ברכו ה׳ עיין שם. וזהו שביים בית ישראל ברכו ה׳ וכו׳ שעל ידי זה הדיבור הוא נקרא דיבור כנ״ל(וכמו שכתוב שם עיין שם). נמצא שהדיבור השלם הוא בחינת הדיבור של שלימות לשון הקודש בחינת תיקון הברית כנ״ל. והדיבור של ע׳ כממין שהוא רע לגמרי אינו דיבור כלל. ועל כן הדיבור הנלקה והמגומגם זה בחינת הדיבור של לשון גום שהוא מעוראב דטוב ורע כנ״ל. בחינת לשון עלגים במהר לדבר צחות. כי זה הלשון יזדכך ויתבררל דבר צחות לשוב לבחינת שלימות לשון הקודש על ידי שמכניעין הרע שבתוכו ומעלין הטוב אל שלימות לשון הקודש (כמו שכתוב בדברי רבינו שם). ועל כן על ידי שכרות היין שהוא בחינת עץ הדעת טוב ורע כנ״ל. על כן הדיבור נלקה ומגומגם אצלו שזה בחינת עץ הדעת כנ״ל. ועל כן בבהמות שמתגבר שם רוח הבהמיות בחינת פגם הברית כנ״ל שזה בחינת שכרות שהוא פגם היין שבא על ידי פגם הברית (כמובא במאמר האי מאן הנ״ל) רק שיש בהם גם כן טוב כנ״ל על כן הם מעל הגרה כנ״ל:

אות ג

וזה בחינת מפריב פרסה. כי עיקר קיום האדם הוא על רגליו שהם מעמיגי הגוף, ועיקר קיום רגלי אדם הוא על יגי הדעת. רעל כן כשבחינת אדם בשלימות דהיינו בחינת שלימות הדעת שמירת הברית אזי הוא קיום הרגלין שעיקרם תלוי בקדושת אדם בחינת שמירת הברית שלימות הדעת כידוע. ועל כן כשהדעת מעורבב אי אפשר לעמוד על רגליו ואזי הוא נופל וס ושלום בבחינת חולו נופל רחמנה ליצלן שהוא על ידי עירבוב הדעת כמובא שם (בסי׳ כ״ט). ועל כן כשהאדם שיכור שהוא עירבוב

הדעת כנ״ל אינו יכול לקום על רגליו כנ״ל. כי בהרגלין מלובש בחינת החיות בחינת המוחין בבחינת נעוץ סופו בתחילתו וכו׳. ועל כן הרגלין הם בחינת הדיבור כמו שכתב רבינו (בלקוטי תפילות בסי׳ פ״א) בבחינת צדק תדברון בחינת צדק יקראהו נלרגלו עיין שם. כי הדיבור הוא תלוי בדעת כנ״ל ובבהמות וחיות שאין להם דיבור ודיע הם בחינת ירידת ונפילת בחינת החיות שברגלין ועל כן אין להם כח לעמוד ולסמוך הגוף על רגליהם לבדם וצריכים לילך על ארבע. כי אין להם כח רגלי אדם ובהרגלין ניכר ביות ר גודל ההפרש וההבדל שבין אדם לבהמה. כי זה הולך בקומה זקופה על הרגלין לבדם והבהמה אין לה זה הכח לילך על רגלין לבדם כנ״ל. וכל זה מחמת שאין לה דיבור ודיעה שזהו ההפרש שבין גדר אדם לגדר בהמה שמזה בא ההפרש הגדול שבתמונת צורתם שהוא ניכר ביותר בעמידת רגליהם כנ״ל. ועל כן ניכר ההפרש שבין טהורים לטמאים גם כן בהרגלין ששם בחינת ההשתלשלות החיות של בחינת דיבור ודיעה. ועל כן בטהורים שהנפש העשוקה שנפלה ממדבר לחי אינה כבושז ונתפבת שם כל כך כנ״ל, על כן החיות בוקע ויוצא דרך הרגלין ששם הוא בחינת התלבשות הנפש כנ״ל. וזהו הסימן של מפרים פרסה שנסדקו הרגלין על ידי הביקוע כנ״ל אבל בטמאין הם נת פבין שם מאד כנ״ל אבל בטמאין הם נתפסין שם מאד כנ״ל. עד שאינם יכולים לבקוע וליצא כלל. ועל כן פרסותיהם קלוטות כנ״ל:

אות ד

ועל כן בקרבנות כשהיו מעלין האימורים למזבח להקריבם שעל ידי זה תקנו אותם והעלו אותן לשרשם מחי למדבר. על כן היו מעלין הראש והרגל והיו מכסין עם הרגל את בית השחיטה (כמו שכבוב בהמשנה שם). כי שם מלובש בחינת הנפש בחינת הדיבור שירד לשם כנ״ל. ועתה בקרבנות מעלין אותו ומתקנין אותו. ועל כן היה מקריבין אותם ביחד:

אות ה

ועל כן מי שהוא במדריגה גבוה מאד מאד אין מזיק לו שתיית היין. ואדרבא יכול לעשות בזה דברים גדולים ולהשיג השגות גדולות כמו

שכתב שם. כי מי שכבר הכניע לגמרי עץ הדעת טוב ורע ובירר הטוב מן הרע לגמרי בלי שום שיור כל הוא יכול לשבוב כי אין להרע שבעץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת שכרות כנ״ל שום אחיזה בו ואזי אדרבא הוא מברר הטוב ועושה בזה דברים גדולים מאד כנ״ל. וזה בחינת שכרות שהיתירו בפורים דייקא. רק בפורים הותר השכרות כי אז הוא עיקר הכנעת קליפת עץ הדעת הנ״ל. כי אז הוא מפלת המן שאחיזתו שם כמו שאמרו רבותינו ז״ל המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ וכו׳ ועל כן אז הוא כיוב להשתכר. כי מאחר שאז אין שליטה להרע שבעץ הדעת כנ״ל, כי אזי בפורים הוא הכנעתו, על כן חיוב גדול להשתכר כי על ידי השכרות מבררין הטוב וממתיקין הרע לגמרי. כי מי שהוא במדריגה גבוה כנ״ל שיוכל לשתות כנ״ל הוא מרים את המוחין על ידי היין. עד שנכנם על ידיזה לפני ולפנים ששם כולו טוב כנ״ל. וזהו בחינת חייב אינש לבסומי בפוריא עד לגא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כי דייקא על ידי השכרות הנ״ל בפורים כנ״ל הוא מגיע לבחינת לא ידע שהוא כולו טוב כנ״ל. אבל לאו כל אדם יכול להכניס עצמו בזה ולא בכל זמן יכול להשתכר ביין חס ושלום אפילו מי שהוא במדריגה גבוה. כי הרבה גדולים שהיו במדריגה גבוה מאד נכשלו בזה כמובא בזוהר הקדוש. כי לזה צריך שיהיה מופלג במעלה מאד:

וזה בחינת נבכי היין שהיו מנסכין על הקרבנות. כי מאכר שנכנע אז רוח הבהמיות על ידי הקרבנות כנ״ל. על כן מנסכין שכר, יין המשכר דייקא. כי אז נתתקן בחינת יין המשכר כנ״ל בה׳ חלב. כי אז נכנע בחינת השכרות שהוא בחינת רוח הבהמיות כנ״ל

אות ו

וזה בחינת סימני חיה טהורה שהסימנים הם בקרניה. דהיינו הסימן שבין בהמה לחיה הוא בקרניהם (כמו שכתוב בשולחן ערוך). כי חיה חלבה מותר ודמה טיון כיבוי ובהמה להיפך. כי בחינת החיות הם בבחינת ימים בחינת כסד בחינת אברהם כמו שכתוב ופני אריה אל הימין וכו׳ ומשם בחינת יניקת החיות. כי מלך שבחיות ארי. ועל כן חלבם מותר כי החלב הוא מותרי המוחין(כנ״ל בהלכות חלב). והמותרי מוחין יש בהם עכירת ושמרים של המוכין על כן שם נאכזת הסטרא אחרא כי עיקר אחיזתה מעירבוב ועכירת המוח ועל כן אסור החלב כנ״ל. אב בחיה שהוא מבחינת אברהם בחינת ימין שעל ידי זה המוחין זכים. כי מסטרא דימנא מוחא חיוורא ככספא. על כן אין שם עכירת המוחין כמו שכתוב רבינו שמוכא חיוורא וכו׳ הוא בחינת זכות וצחות המוחין בלי עכירות. ועל כן אפילו החלב הוא זך ואין שם אחיזת הסטרא אחרא כנ״ל. ועל כן

חלב חיה מותר ועל כן דמה טעון כיסוי בחינת על כל פשעים תכסה אהבה שהוא בחינת ימין (כמו שכבת רבינו שזה בחינת כיסוי דם בסיף פ״ב לקוטי תפילות). כי שם בבחינת אברהם שהוא בחינת ימין הדמים שהם הגברות נתעלמים ונתכסים ואין נתגלים כי אהבה מכסה עליהם בבחינת על כל פשעים תכסה אהבה כנ״ל. וזה בחינת כיסוי דם שבחינ דוקא שהם מבחינת ימין בחינת אברהם כנ״ל. ועל כן מכסין בעפר ואפר שזה בחינת אברהם שהוא בחינת אהבה המכסה על הפשעים כנ״ל. כי אברהם אמר ואנכי עפר ואפר. וכן אמרו רבותינו ז״ל שבזכות זה זכו בניו למצות כיסוי דם בעפר. אבל בהמות שהם מסטרא דיצחק בחינת שמאל בחינת דינים כמו שכתוב ופני שור מהשמאל. ומלך שבבהמות שור ועל כן שם עכירת המוכין ביותר שזה בחינת דינים כנ״ל. ועל כן החלב שהוא המותרי מוחין כנ״ל שם יורד כל העכירות של המוחין ועל כן הוא אסור. כי אחיזת הסטרא אחרא הוא בהעכירות המוחין כנ״ל ועל כן אין שם כיסוי דם. כי שם מתגלין הדינים. כי הוא מתכינת סטרא דשמאלא כנ״ל. ועל כן ניכר הסימן שבין בהמה וכיה בהקרנים. כי הקרנים הם מותרי המוחין. שבולטין ויוצאין ונעשה מהם קרנים בחינת קרני הוד, קירון עור הפנים שיש באדם שהוא בליטת המוחין לחוץ. ובבהמה נעשה קרנים. כי בבהמה יש עכירת המוכין ומותרות הרבה מאד יובר מן האדם וכן אפילו בחינ. כי כל המחין של בהמה וחיה הם בחינת עכירת של בחינת אדם. ועל כן באדם אין נעשין מהמותרות כי אם השערות לבד שהם מותרי מוחיחן. אבל בבהמות וחיות המותרות רב מאד ונעשה מהם קרנים ממש. נמצא שהקרנים הסמותרי המוחין ועל כן שם נכרין הסימנים וההפדרש שבין חיה לבהמה. כי עיקר ההפרש וההבדל שביניהם תלוי בהמותרי מוחין שלהם שמשם הקרנים כנ״ל:

וזה בחינת וברצונך תרום קרננו. שעל ידי נתרוממיסונתעלין הקרנים שהם המותרי מוחין הבלטין לחוץ כי מסטרא דימינא מוחא חיוורא כספא כנ״ל. ועל כן אפילו המותרי מוחין זכים וצחים מאד שזה בחינת התרוממות ועליית הקרנים כי הם בחינת מותרי מוחין כנ״ל. וזה בחינת שנקראו קרן בחינת קרן קיימת בחינת ממון כמו שפירש רבינו נ״י במאמר ויהי הם מריקים שקיהם (בסי׳ יז ליקוטי ח״א). על המאמר רז״ל בריה קלה שבים דהוו לה קרנא שהקרן הוא בחינת ממון בחינת קרן קיימת כנ״ל כי הקרנים שהם בחינת מותרי מוכין משם בא שפע הקדושה של הממון בחינת קרן קיימת כנ״ל(כמו שכתוב לעיל בהלכות חלב הלכה א׳). ועל כן שם בהקנים שהם מבחינת מותרי מוחין ששם בחינת המון שם ניכר איזה חיה ואיזה בהמה, שזו חלבה מותר וזו חלבה אסור כי החלב הוא בחינת מותרי המוחין בחינת ממון כנ״ל:

הלכה ג על פי התורה תקעו ב׳ לקותי תפילות בי׳ ה׳ נאבדה בעו״ה)

סימני בהמה וחיה טהורה ד

אות א

ובו ענין ספירה ול״ג בעומר ושבועות:

סימני בהמה וכיה טהורה מפריס פרסה ומעלה גרה. על פי התורה ויהי הם מריקי׳ שקיהם (בסי׳ י״ז) עיין שם כל התורה:

והעיקר לעיננו באות ג׳ד׳ה׳ו׳. והכלל לענייננו שלהכניע כסילות השכל הוא על ידי בחינת מזבח שהוא בחינת אכילה דקדושה כי שלחן מכפר כמזבח וכו׳. ותיקון המזבח שהוא תיקון האכילה הוא על ידי גרים וכו׳. וללעשות גרים זוכין על ידי צדקה שנותנין לעניים הגונים ובפרט לצדיקי הדור שהם כלולים מכמה נפשות. כי על ידי צדקה נלמשך אהבה וריעות ושלום שעל ידי זה העשה אויר הנח והזך ועכל ידי זה נפמע למרחוק ונכתב ונחקק בספריהם עד שהסל מוצאים בספריהם היפך אמונתם ועל ידי זה הם מתגיירים. כי יש טוב כבוש אצלם בגלות גדול והטוב הוא נשמות ישראל שהכל נבראו בשבילם וכו׳. אבל מחמת שהטוב כבוש ומונח בשפל המדריגה במקום שמונח אצל העכו״ם או רזשעים ובעלי תאוות. עם כן הוא שוכח את מעלתו הגדולה שבא ממקום קדוש ועליון ונורא מאד מאד. ותבתחילה היה זוכר מכלתו הנוראה אד אחר כך הם מתגברין על זה הטוב וכובשים אותדו תחת ידם עד שנתפס ונקשר אצלם עד שהטוב בעצמו שוכח את מעלתו. אבל על ידי דיבור הישראלי הנ״ל שהולך ונשמע ונכתב בספריהם על ידי כח הצדקה שעלידי זה האויר נח וזך, אזי מוצא זה הטוב את מעלתו הגדולה בבחינת אנא בריה קלה שבים ורוינא שי״ן פרסה, דהיינו שזה הטוב זוכר את מעלתו הגדולה שהוא מנשמות ישראל שהם למעלה מכל העולמות כי ישראל עלה במחשבה תחילה ובהם נמלך ונתייעץ ה׳ יתברך בבריאת עולמו בבחינתהמה היוצרים יושבי נטעים עם המלך במלאכתו וכו׳ ועתה הוא הולך לכליון והפסד חס ושלום. ואשי מתחיל זה הטוב להצטער ולרחם ע״ע וחוזר בתשובה ועל ידי זה מתגיירים גרים ונעשים בעלי תשובה. ועל ידי הגרי סובעלי תשובה על יד זה הוא תיקון המזבח שהוא בחינת תיקון האכילה דקדושה ועל ידי זה נפתח או השכל וזוכין לארות אור הצדיק הגדול המאיר בכל העולמות מכל שכן בעולם הזה וכו׳. אבל מחמת עכירת המעשים וכסילות השכל

נחדשך אורו הגדול ואפילו מי שהוא אצלו אינו יכול לטעום ולהנות מאורו וכל זה מחמת עכירת המעשים וכסילות השכל. אבל על ידי צדקה הנ״ל שעל ידי זה נעשה האויר נח וזך ועל ידי זה נפמע הדיבור הקדוש למרחוק ועל ידי זה נעשין גרילם ובע״ת שעל יד זה נכנע ונתבטל כסילות השכל ואזי זוכיון לראות אורו הגדול של הצדיק האמת ועל ידי זה זוכין ליראה ואהבה. כי עיקר היראה ואהבה אי אפשר לקבל כי אם על ידי צדיק הדור שמחפש אחר הרצונות וכו׳ וכו׳. ומוצא אותם עלידי ההתפארות שמוצא בישראל וכו׳ (עיין שם כל זה היטב) :

וזה בחינת סימני בהמה וחיה טהורה. כל מפרסתפרסה וכו׳מעלת גגרה בבהמה אותה תאכלו. כי תיקון האכילה בקדושה שיהיה ראוי המאכל לישראל הוא בחינת תיקון המזבח כנ״ל שהוא על ידי הגרים שנמשכין על ידי שזוכר הטובאת מעלתו וכו׳ שנמשך על ידי האויר נהח והזך וכו׳. וזה בחינת סימני טהרה מפריס פרסה דהיינו שפרסותיו דסדוקות ויש אויר בין הלפרסות. זה בחינת שכבר האיר שם האויר הנח והזך עד שהשמיע שם להטוב הכבוש שם את מעלתו הגדולה שהיה במקום עליון כזה כי בו נמלך ונתייעץ ה׳ יתברך בראת העולם שזה בחינת פרסה ורגלין כמו שפורש שם רבינו ז״ל מארבב״ח והוינא שי״ן פרסה, שדפרסה הוא בחינת עצות כמו וכל העם אשר ברגליך ההולכים אכר עצתך וכו׳ עיין שם ועל כן במקום הפרסות שם הוא הסימן טהרה של מינים הטהורים הראוים לאכילת ישראל. כי עיקר הסי׳ הוא ששם כבר התחיל הטווב לשמוע את דיבור הישראלי שנמשך לכל המקומות הרחוקילם על ידי אויר הנח והזך. שעל זה מרמז הסדק והאויר שבין הפסות דייקרא כי זה דייקא הוא צריך לזכור בחינת והוינא שי״ן פדרסות דהיינו שבו נתייעץ ה׳ יתברך בבריאת עולמו וכו׳ כנ״ל. שעל ידי זה נשלם המזבח שעל ידי זה עיקר ביקון האכילה דקלדושה שהיא אכילת ישראל. כי זה ידוע ומבואר כבר כמה פעמים שהנפשות והחיות שבבהמות וחיות ובכל המינים כולם, הם נפשלות מגולגלים מבני אדם ממש שנתגלגלו בהם בעבונותיהם. ועל כן החיוות והנפשות שבבהמות וכו׳ הם בחינת הטוב הכבוש בין העכו״ם קרויין אדם. נמצא שהנפש שבחינת שרשה מנפש האדם הוא בחינת הטוב הכבוש בין העכו״ם שהוא בחינת ניצוצי נשמות ישראל שנפלו ונתפזרו למקום שנפלו. אבל יש ניצוצות שנפלו לתוקף הסטרא אחרא ונתקשרו ונתהדקו שם מאד שאין כח בידינו לברם על ידי אכילתינו וזה בחינת כל המינם טמאים שאי אפשר לנו לברם עתה עד לעביד כשיעביר רוח הטומאה וכו׳ אבל המינים טהורים התיר לנו ה׳ יתברך באכילה כי ישלנו כח לברם. ועל כן עיקר הסי׳ הוא בחינת הטוב הנ״ל שבהמינים טהורים כבר נשמע להטוב הכבוש שם בחינת הדיבור של הצדיק הנ״ל שבהמינים טהורים כבר נשמע להטוב הכבוש שם בחינת הדיבור של הצדיק הנ״ל שעל ידי זה נתעורר הטוב וחוזר למעלתו וכו׳ ועל כן יש לנו כח לבררו. וזהו בחינת מפריס פרסה ומעלה גרה כנ״ל. ומחמת זה בעצמו מטביע ה׳ יתברך הטבע במינים טרורים שיהיו מילה גרה דהיינו כשמקבלים המאכל הם מחזירים אותדו למעלה לתוך פיהם כי המאכל של כל מין חי הוא כיותן כי על ידי המאכל מקבל חיות. ועיקר החיות נמשך מהטוב

הנ״ל שהם נשמות ישראל שבשבילם נברא הכל והלם שורש החיות של כל הדברילם שבעולם. ועל כן המאכל שהוא החיות שהוא נמדך מהטוב הנ״לשהם נשמות ישראל שבשבילם נברא הכל והם שורש החיות של כל הדברים שבעולם. ועל כן המאכל שהוא החיות שהוא נמשך מהטוב הנ״ל כשהוא בא בפה המינים טהורם שם זוכר מיד את מעלתו שדבא ממקום עליון כזה מבחינת ישראל עלה במחשבתו תחילה ועכשיו נפל לבהמיות. על כן הוטבע בטבעו חוזר ומעלה גרה שמעלה המאכל לצד הראש כי חותר להגביה ולהרים את עצמו לצד הראש שהוא בחינת מוח ומחשבה מחמת ששורש חיותו ממחשבה עליונה דקדשה בריך הוא כי הוא מנשמות ישראל שעלה במחשבה תחילה. ועל כן מותר באכילה כי זה עיקר תיקון הגאכילה דקדושה שהוא בחינת אכילת ישראל כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת ספירה ול״גבעומר. כי בחכל ימי הספירה אנו צלריכין לצאת מטומאה לטהרה כדי לזכות לקבלת הדתורה בשבועות. דהיינו שאנו צריכין לצאת מטומאת וזוהמת מצרים שהיינו שם בגלות. ועיקר הגלות הוא מה שהטוב של נשמות ישראל כבוש בגלות אצלם שמשם עיקר תוק. מרירות כל הגליות בגשמיות ורוחניות. ומשם נמשכין כל העבירות והתאות בבחינתויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם ובכל ימני הספירה אנו צריכין לטהר עצמינו מטומאתם וזוהמתם שך העכו״ם בכל דור ודור, כי כל הגליות מכונים בשם גלות מצרי סכמו שכבוב במדרש והובא בדברי רבינו ז״ל (בסי׳ ד׳). ועיקר הטהרה הוא על ידי שמשתדלין להשמיע להטוב הכבוש הנ״ל את מעלתו. דהיינו שישמע במקום שהוא שם את הדיבור של הצדיק וכו׳ על ידי האויר הנח והזך שנעשה על ידי הצדקה שהוא בחינת שלום וגאהבה כנ״ל. וזה בחינת עומר שעורים שהתיר אכילת הלחם שהוא עיקר האכילה כי שעורים הם בחינת הדיבור ששרשו חמשה גבורות מנצפ״ך וכו׳(כמובא בכתבים). היינו על ידי הנפת העומר שעורים שהוא בחינת שורש הדיבור על ידי זה אנו מטהרין ומזככין האויר שיהיה בבחינת אויר הנח והזך כדי שהיה נשמע הדיבור הקדוש של הצדדיק למרחקים. כדי שישמע הטוב הכבוש את הדיבור ויזכור מעלתו ויטהר עצמו מזוהמת הגלות וישוב להי׳ יתברך. וזהבו בחינת התנופה של העומר שעורים כי התנופה היא באויר שמוליך ומבעטא מעלה ומוריד ומרחף עם העומר בתוך האויר לכל הצדדים, ובחכ זה ממשיכין בחינת אויר הנח והזך שעל ידי זה הולך הדיבר ונשמע למרחוק שזה בעצמו בחינת עומר שעורים שהוא כלליות הדיבר. כי כל הקרבנות שבבית המקדש הם בחינת צדקה כי כולם באים בנדבת לב שהוא בחינת

צדקה שהוא רוח נדיבה. ודם הבית המקדש בעצמו כולו נבנה מנדרים ונדבות של ישראל. ועל כן על ידי כל הקרבנות שבבית המקדש נמשך בחינת אויר הנח והזך שנהמשך על ידי הצדקה. ועל שם זה נקר הבית המקדש סוכת שלם וכן ירושלים על שם יראה שלם כי שלם בחינת שלום שהוא בחינת אהבה וריעות שהוא בחינת אויר הנח והזך. ועל כן אוירא דארץ ישראל מחכים כי בכל ארץ ישראל נמשך קדושת ירושלים ובית המקדש שעומדים שם שהם בחינת שלום שהוא בחינת אויר הקדוש אויר הנח והזך. ועל כן זה האויר הקדוש של ארץ ישראל שהוא בחינת אויר הנח והזך הוא מחכים. כי בוודאי כל מי שנכנס בזה האויר הקדוש כי שם שומעיין בודאי כל הדיבורים הקדושים של הצדיקים וההחכמים האמתיים שעל ידי דבריהלם בודאי נתחכם האדם בחכמה האמתיית לשוב את ה' יתברך ולדעת להכיר את מי שאמר והיה העולם שזה עיקר החכמה כמו שכבור אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כי אם בזאשת יתהל המתהל השכל וידוע אותי. ועל כן על ידי הנלפת העומר שעורים שהוא קרבן מנכה עלם שאר הקרבנות שמקריבין אז, על ידי זה נמשך בחינת אויר הנח והזח ועל יד זה ממשיכין הדיבור הקדוש ששרשו בחינת עומר שעורים כנ"ל, ממשיכין אותו ומנניפין אותו בסתוך האויר הנח והזך כדי שילך הדיבור ויהיה נפמע למרחוק, כדי לעורר את הטוב שיטהר עצמו מזוהמתו וישוב לה' יתברך ועל כן מטהרין עצמנחן מזוהמת הגלות על ידי זה כנ"ל. וזה זסכתוב בזוהר שתנופה הוא בחינת תנו לפדה, תנו פה דייקא כי על ידי התנופה של העומר שעורים נותנין את הפה שהוא הדיבור הקדוש לתוך האריר הנכ והזך כדי שיהיה נשמע למרחוק כדי לעורר את הטוב שעגל ידי זה עיקר הטהרה מזוהמת גלות מצרים ושאר הגליות כנ"ל:

אות ג

ועל כן ביום הנפת העומר היה גדולת מרדכי ומפלת המן וכמו שאמרו רבותינו ז"ל. ועיקר מפלתו היה על ידי העומר כי אמר אתי עומר דידכו ונצח אותו ואת בניו כמו שאמרו רבותנו ז"ל (מגילה ט"ז). כי מרדכי הוא בחינת הדיבור הקדוש של אמונה כמו שכתב שם רבינו ז"ל על פי וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי שהוא בחינת מה שהם מוצאים בספריהם היפך אמונתם שזה נעשה על ידי האויר הנח והזך כנ"ל. ועל כן כל המעשה הזאת מה שנמצא כתוב אשר הגיד מרדכי וכל גדולת מרדכי הכל היה ביום הנפת העומר. כי הנפת העומר הוא בחינת זו ממש בחינת מה שממשיכין הדיבור למרכקים וכו' שזהו בחינת וימצגא כתוב אשר הגיד מרדכי וכו'. שכל זה נעשה ביום זה דייקא של הנפת העומר כי הם בחינת

אחת כנ״ל; וזה בחינת מה שאמר רבינו ז״ל על פי ועשרת אלפים ככר כסף שמפלת המן היה על ידי השקלים שנותנין ישראל כמו שכתוב שם רזע כבר קדמו שקלינם לשקליך. כי השקלים הם נדיבות לב בחינת צדקה. וזה זרמז התנא בלשונו הקדוש באחד באדר משמיעין על השקלים, משמיעין דייקא כי על ידי השקלים שהם בחינת צדקה על ידי זה משמיעין למרחקים את דיבורי האמנה הקדושה שהם בחינת דיבורי מרדכי בבחינת וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי כנ״ל שעל ידי זה נעשה אויר נהנח והזך עד שמשמיעין להטוב את מעלתו שעל ידי זה יוצא מהם ושב בתשובה על ידי זה נופל ונתבטל זוהמת המן עמלק ומעבירין אותן מן העולם:

אות ד

ועל כן סופרין הימים לעומר כדי לקשר כל הימים לקדושת הנפת העומר, כדי לזכות בכל יום ויום לשמוע את הדיבור הקדוש של הצדיק הנ״ל כדי לשוב להי׳ יתברך על ידי זה שזה עיקר בחינת ספירה כנ״ל כי לית יום דלית ביה טוב (כמו שכתוב בזוהר הקדוש). ובכל יום ויום יוצאין דיבורים קדושים מצדיקי אמת להשמיע את הטוב שיש בכל יום ויום שישוב ממקום שנכבש שם להי׳ יתברך. וזהו בחינת (תהלים יט) יום ליום יביע אומר ולילה ללילה יחוה דעת בחינת (איוב לב) ימים ידברו ורוב שנים יודיעו חכמה. וזה שסיים שם אכן רוח הוא באנוש וכו׳. רוח דייקא כי אי אפשר לשמוע הדיבורים קדושי ססל הימי סכי אם על ידי הרוח. היינו על ידי שמקדשיוהאויר שיהיה בבחינת אויר הנח והזך כנ״ל שזה זוכין על ידי צדקה כנ״ל. וזה ו יום ליום יביע אומר וכו׳ אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם שאין שומעין כלל הדיבורים קדושים של הצדיקים של כל יום ויוסף. וזה מחמת הרוח סערה שמבלבל האויר שעל ידי זה אין נזמע הדיבור כנ״ל בהתורה הנ״ל. והתיקון לזה הוא צדקה שעל ידי זה נעשה אויר הנח והזך ואז נשמע הדיבור כנ״ל. והתיקון לזה הוא צדקה שעל ידי זה נעשה אויר הנח והזך ואז נשמע הדיבור כנ״ל. וזהו בכל הארץ יצא קום ובקצה תבל מליהם לשמש שם אהל בהם. שמש זה בחינת צדקה כמו שכתוב וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה. היינו על ידי צדקה בחינת שמש על ידי זה בקצה תבל מליהם. כי נשמע הדיבור למרחקי סאפילו בקצה תבל וכנ״ל:

וזה שנאמר במלחמת עמלק ויהי ידיו אמונה עד בא השמש, ותרגומו פרישן בצלו. שמושה רבינו עליו השלום האריך בתפלה והמשיך דיבורי אמונה שיתפשטו בעולם והכל בהח הצדקה שהיא בחינת שמש וזהו עד בא השמש. ועל ידי זה היה מפלת עמלק שהוא עיקר זוהמת הנחש שנאחז

בהטוב הנ״ל שמפלתו על ידי צדקה שעל ידי זה נשמע הדיבור אמונה למרחוק ויוצא הטוב ממנו, ואז נשבר ונופל עמלק ונמחה מן העולם׃

אות ה

וזהו בחינת ל״ג בעומר. שאז הוא בחינת הוד שבהוד בחינת רגלין שברגלין. שעיקר הארת הדיבור הקדוש הנ״ל צריכין להמשיך לשם לבחינת תכלית הרגלין להעלות הטוב משם מבחינת ובלגל מרגלותיו ובשכב שנאמר על הטוב שנפל למדריגות התחתונות לבחינת רגלין כמובא. וזה בחינת צדק יקראהו לרגלו. בחינת הדיבור בחינת צדק תדברון צדק דייקא. שהדיבור הקדוש צריך שיתפדשט למרחוק בכח הצדקה. עד שיהיה לו כח לקרוא את בחינת הרגלין להעלות הטוב משם וזה בחינת צדק יקראהו לרדלו צדק דייקא. שעל ידי הצדקה קוראין את הטוב הכבוש במדריגות התחתונות בבחינת גרגלין כנ״ל. וזה בחינת צדק תדברון כי עיקר כח הדיבור על ידי צדקה שאז האויר נח וזך ואז הדיבור נשמע ונתקבל שזה עיקר שלימות הדיבור(כמו שכתוב במקום אחר). ועל כן הסימני טהרה הם ברגלין בחינת מפדריס פרסה כנ״ל. כי משם דייקא צריכין להעלות את הטוב כנ״ל. וזהו בחינת ל״ג בעומר בחינת ותגל מרגלותיו שעיקר שורש התיבה ג״ל כי הוי״ו והתי״ו הם פעולה. היינו שבל״גבעומר כבר נתפשט הדיבור ונמשך למרחיקם בכח הספירה של כל אלו הימים עד שנשמע הדיבור לתכלית הרגלין עד שמתחיל להתעורר הטוב הכבוש בדיוטא התיחתונה שהוא בבחינתובגל מרגלותיו בבחינת רגלין דרגלין עד שגם הוא חוזר להי׳ יתברך. ועל כן אז נמתקין כל הדינים ואז הוא יום שמחה וחדוה. כי זה עיקר התיקון כשעולה הטוב מבחינת רגלין וחוזר למעלתו׃

אות ו

וזה בחינת הלולא דרבי שמעון בר יוחאי בל״ג בעמר, כי תלמידי רבי עקיבא נסתלקו עד ל״ג בעמר מחמת מחלקת, שלא היה ביניהם שלום, שעל ידי זה אין הדבור נשמע למרחוק. ועל כן נסתלקו בימי הספירה דיקא, מחמת שאז עקר התקון על ידי בחינת האויר הנח והזך שהוא

בחינת שלום כנ״ל. והם פגמו בזה על כן נסתלקו אז כנ״ל. ורבי שמעון בר יוחאי וחבריו שהיו התקון שלהם, על כן אמר רבי שמעון בר יוחאי, אנן בחביבותא תליא. ׳בחביבותא׳ דיקא בחינת אהבה ושלום, שצריכין החברים לזהר מאד מאד שיהיה ביניהם אהבה ושלום גדול כדי שיוכלו להשמיע למרחוק הדבורים קדושים שמקבלין מרבן בכל פעם שהם דבורי אמונה. ועל כן נסתלק רבי שמעון בר יוחאי בל״ג בעמר, שאז כבר נזדכך האויר הרבה על ידי קדשת המצוה של ספירת העמר כנ״ל, עד שעולה הטוב מהרגלין. ועל כן אז מאיר קדשת רבי שמעון בר יוחאי שהוא בחינת אהבה ושלום, שזה עקר התקון של הספירה שמתגלה ביותר בל״ג בעמר כנ״ל. ועל כן נסתלק אז רבי שמעון בר יוחאי ואז הוא יום הלולא רבא דילה, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם, כי ימי חייהם של הצדיקים כל יגיעתם וטרחתם לגלות האמונה הקדושה בעולם, להודיע לבני האדם גבורתיו וכבוד הדר מלכותו, אבל מעצם המחלקת שיש בכל דור ודור, ובפרט עצם המחלקת שיש על הצדיק בעצמו ואנשיו, על ידי זה נתבלבל האויר של העולם ואין שומעין ואין רואין כלל דבריו הקדושים והנוראים והנפלאים של הצדיק האמת, רק זעירין אנון אשר נשמע לאזניהם מעט מנעימת דבוריו הקדושים. אבל הצדיק מתיגע בכמה יגיעות לטובת ישראל ומתגלגל עמנו בכמה גלגולים ומשתדל בכמה עצות ותקונים באפן שיזכו כל ישראל וכל הטוב הנמשך מנשמת ישראל שנפל למקום שנפל, שכלם ישמעו דבריו הקדושים וישובו לה׳ יתברך באמת. ואינם מסתלקים מן העולם עד שזוכין ביום הסתלקותם לקדש את אויר העולם בקדשה נפלאה כזאת עד שלא יהיה כח לשום מחלקת ולשום רוח סערה לבלבל האויר, רק דבוריהם ילכו ויתפשטו בעולם למרחקים בבחינת יפוצו מעינתיך חוצה. ואף על פי שנדמה שהרוח סערה והמחלקת גדול בשעתו, אבל הוא רק לפי שעה. וסוף כל סוף יתגלה האמת ושפת אמת תכון לעד וכו׳. וכמו שרואין קצת בחוש גם עתה, שאף על פי שיש חולקין על הצדיקים כמו שחולקין גם לאחר הסתלקותם. כי במדינת ליטא ובשאר מדינות נמצאים עדין מתנגדים רבים על הבעל שם טוב, זכר צדיק לברכה, בעצמו מכל שכן על תלמידיו הקדושים. וכן עצם המחלקת שעל רבנו, זכרונו לברכה, שעדין לא נשקט כלל. אבל אף על פי כן דבריו וכל דברי הצדיקים אמתיים חיים וקימים לעד ויאבדו המתנגדים ואלף כיוצא בהם. ודבר אחד מדברי תורתו הקדושה לא יתבטל. וגם עתה נמצאים בכל עת אנשים כשרים המכירים האמת וקונים ספריו ומחפשים אחריהם כמטמונים ושומעים דבריו דברי אלקים חיים. ורואים ומבינים מעט עצם נפלאות קדשת תורתו הקדושה וכו׳ וכו׳. כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, כי בשעת הסתלקות הצדיק נאמר, ״יבוא שלום ינוחו על משכבותם״. ׳שלום׳ דיקא, כי נשמתו בבחינת שלום, כי הנשמה הוא בחינת אויר ורוח קדוש, כמו שנאמר, ״כל אשר נשמת רוח באפיו״ בחינת אכן רוח הוא באנוש ונשמת וכו׳ ועל כן על ידי הסתלקותו שיוצאת נפשו ורוחו ונשמתו והנפש נשארת בזה העולם על קברו הקדוש כמו שמבאר בכתבים),על ידי זה נתקדש כל אויר העולם בקדשה גדולה באפן שיהיו נשמעין דבריו הקדושים למרחקים תמיד כנ״ל. רבי שמעון בן

יוחאי שמא גרים, כי שמעון בחינת ושמעו הולך בכל המדינות כמו שמבאר שם על פסוק ושמעון איננו, עין שם): וזהו בחינת מה שצריכין לילך על קברי הצדיקים, כי במקום קבריהם הקדושים ששם מאיר רשימו של נפשם הקדושה, בודאי שם הוא בחינת אויר הנח והזך ביותר וכנ"ל. ועל כן צוה רבנו זכרונו לברכה, לתן צדקה קדם שבאים על קברו. וכן נוהגין כל ישראל שמרבין בצדקה כשהולכין על קברי הצדיקים, כי צדקה מסגל להמשיך אויר הנח והזך ואז זוכין להכלל האויר הנח והזך שעל קברו, שנמשך מנפשו שהיא גם כן בחינת אויר רוחני ועליון מאד. ועל ידי זה זוכה לשמע קול דברי הצדיק האמת הזה כל מה שדבר כל ימיו, שכל דבוריו היה להמשיך אמונה בעולם. ועל ידי זה נזכר הטוב שבו וחוזר למעלתו. ועל כן טוב ללמד שם על קבר הצדיק מחדושי תורתו שחדש. וכן נוהגין בארץ ישראל שעל כל קבר של כל תנא או נביא אומרים איזה פסוקים או מאמרים של אותו הנביא או התנא. וכבר נדפס שם על זה ספר אחד מלקט ממאמרים של התנאים הקבורים לומר אותם על קברם, כי שם על ציון קברם הקדוש מסגל מאד ללמוד תורתם הקדושה, כי שם יזכה לשמע דבורים הקדושים, כי שם בחינת אויר הנח והזך, שעל ידי זה יהיה נשמע דבריהם בלבו וישוב להי' יתברך:

אות ז

נמצא, שבכל ימי הספירה עוסקין להשמיע להטוב הכבוש את דברי הצדיקים כדי שיטהר עצמו מזהמת הגלות ולשוב להי' יתברך שזהו בחינת גרים, שעל ידי זה תקון המזבח, שעל ידי זה נתתקן השכל וזוכין לראות אור הצדיק, ועל ידי זה זוכין ליראה ואהבה שנמשך על ידי הצדיק, על ידי שמחפש אחר הרצונות של הי' יתברך וכו'. ומוצא אותם על ידי ההתפארות וכו' כמבאר שם בהתורה הנ"ל, עין שם). וזה בחינת שבועות שאז נתגלה גדלת משה רבנו שהוא בחינת הצדיק שבדור, כי כל צדיק נקרא משה, כמו שאמר רבנו, זכרונו לברכה בסימן ב), כי אז בשבועות היה מתן תורה, שנאמר שם, "וגם בך יאמינו לעולם". ועל ידי זה שנתגלה אור הצדיק זוכין ליראה ואהבה שנמשך על ידי ההתפארות שמתפאר בישראל, שעל ידי זה נמשך יראה ואז נופל יראה על כל שנאני שחק וכו' ואחר כך מתקרב אליהם ונותן להם מתנות שזהו בחינת אהבה. וזהו בחינת מתן תורה שבתחלה המשיך עליהם יראה גדולה על ידי הקולות וברקים וקול שופר וכו', כמו שנאמר, "ויחרד כל העם אשר במחנה". וכמו שנאמר שם, "בעבור תהיה יראתו על פניכם וכו'". ועל כן בתחלת השליחות התחיל לדבר מההתפארות שמתפאר בישראל כמו שנאמר, "אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים וכו'

והייתם לי סגלה וכו' ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש וכו''', שכל הדברים האלה הם דברי התפארות והשעשועים שמספר להם גדל חשיבותם אצלו. ועל ידי זה שהמשיך וגלה החשיבות וההתפארות של ישראל, על ידי זה היה כל המורא הגדול של מתן תורה; קולות וברקים וכו'. שכל זה הוא בחינת יראה כנ"ל. כי היראה על ידי ההתפארות שמתפאר בישראל וכו' כנ"ל, ואחר כך נתן להם את התורה שהיא בחינת מתנות שנותן אחר כך כשמתקרב אליהם בחינת לקחת מתנות באדם. תהלים סח, יט), כי שרש התורה הוא יראה ואהבה שהם בחינת אנכי ולא יהיה לך, כמו שאיתא בזהר הקדוש, שכל זה נמשך מההתפארות והרצונות שמתגלין על ידי הצדיק כנ"ל, שכל זה היה בשעת מתן תורה שאז נתגלה ההתפארות שמתפאר בישראל בחינת והייתם לי סגלה וכו' ואז נתגלו כל הרצונות שהיה לה' יתברך בכל הבריאה, כי כל הבריאה כלה היתה תלויה ועומדת עד אותו היום שקבלו ישראל את התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שבת פח) על ה' דהששי וכו'. נמצא, שביום מתן תורה נתגלה, שכל הבריאה שברא ה' יתברך וכל אשר בה, כל רצונו היה בזה רק כדי שיקבלו ישראל את התורה ויתפאר בהם על ידי זה. ועל ידי זה נתגלין כל הרצונות של הבריאה כנ"ל, ועל ידי ההתגלות של ההתפארות והרצונות מזה בעצמו נמשכו היראה והאהבה שהם כלל כל התורה כנ"ל:

אות ח

וזה בחינת דריכת הקשת בל"ג בעמר. דבורי לשון הרע שמשימין מחלקת הם בחינת כוננו חצם על יתר וכו' כי השתות יהרסון צדיק מה פעל. ולהפוך; דבורים קדושים, דבורי אמונה של הצדיק שהם בחינת תפלה, בחינת ויהי ידיו אמונה וכו' הם בחינת קשת וחצים בחרבי ובקשתי וכו'. זכאה מאן דידע לזרקא חצים, כי זה עקר השלמות שיזדכך האויר עד שיפרח הדבור הקדוש להטוב הכבוש כמו חץ מהקשת, עד שישמע הטוב ויפלח חץ כבדו של הסטרא אחרא ויצא הטוב משם בשלום:

אות ט

וזה כי הנה הסתיו עבר הגשם חלף הלך לו וכו׳. וקול התור נשמע בארצנו, כי אז בניסן האויר נח וזך, כי בימי החרף מצויים רוח סערה ובלבול האויר, אבל בניסן נאמר, ״מוציא אסירים בכושרות״ תהלים סח, ז). חדש שכשר לצאת וכו׳. וזה; ׳כי הנה הסתיו עבר וכו׳ וקול התור נשמע בארצנו׳, קול ה׳תירי׳ הגדול, שהם דברי הצדיקים אמתיים שהולכים לפנינו לתור לנו דרך כבושה לשוב לה׳ יתברך, קול דבריהם נשמע אז בניסן בארצנו, אפלו בבחינת ארציות בדיוטא התחתונה, והכל מחמת שאז האויר נח וזך:

אות י

וזה האזינו השמים ואדברה וכו׳. ולא יבלבל דברי הרוח סערה וכו׳. שאל אביך ויגדך וכו׳. ושמע דבריהם היטב וכו׳. וכל זה על ידי ׳כנשר יעיר קנו׳; נשרא דא רוחא, רוח נדיבה, בחינת צדקה, אויר הנח והזך. וזהו ׳על גוזליו ירחף׳ רחיפה היא תנועת האויר בנחת, בחינת אויר הנח והזך, שעל ידי זה נשמע דבור הצדיק למרחוק בכל העולם, בחינת האזינו השמים ואדברה וכו׳. וכל זה אמר משה ביום הסתלקותו, שאז המשיך תקון הנ״ל, שיזכה אחר הסתלקותו שיקימו דבריו לעולם וכנ״ל, וכמו שכתוב, ״וענתה השירה הזאת וכו׳ כי לא תשכח מפי זרעו״: ועל כן אנשי המעמד היו עוסקים בפרשת האזינו ופרשת בראשית, כי הם היו עוסקים להודיע האמונה להטוב הכבוש כדי להשלים המזבח, כי כל המעמדות היו בשביל תקון הקרבנות שהם תקון המזבח, ועל כן היו עוסקין בפרשת בראשית שהיא עקר האמונה שה׳ יתברך ברא הכל. וזה בחינת פרשת האזינו להשמיע דבורי האמונה למרחוק כנ״ל:

אות יא

וזה בחינת עמר שעורים. שעורים הוא מאכל בהמה, דהינו החיות של הבהמה, כי צריכין תחלה לתקן החיות של הבהמה שהוא בחינת הטוב הכבוש שנפל למקום שנפל, לבהמיות כנ״ל, כי שעורה בחינת הדבור, כי גם הטוב שנפל הוא בחינת ניצוצי אותיות הדבור ששם היה עקר השבירה, שמשם הטוב הנ״ל כידוע. וזה בחינת מה שהאבות היו רועי

בהמה, כי רצו להמשיך האמונה הקדושה בעולם שזה ממשיכין על ידי הדבור הקדוש הנ״ל שמשמיעין אותו למרחוק על ידי הצדקה וכו׳ עד ששומע הטוב שנפל להעכו״ם שהם בחינת בהמות. ועל כן היו רועי בהמות לתקן המאכל והחיות של הבהמות כנ״ל, שזהו בחינת עמר שעורים כנ״ל. וזה בחינת ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת. כי תחלה צריכין לתקן מאכל בהמה, שזהו בחינת עמר שעורים שמתיר לאכל לחם שהוא עקר האכילה, כי כשמתקנים מאכל בהמה, שזה בחינת עמר שעורים, שזה נעשה ועל ידי שמודיעים להטוב הכבוש בבהמות האמונה הקדושה, עד שחוזר למעלתו שזהו בחינת גרים, על ידי זה נשלם המזבח שהוא עקר תקון האכילה דקדשה. וזהו ׳ונתתי עשב בשדך לבהמתך׳, שמצוה להאכיל לבהמה תחלה כדי לתקן החיות והטוב הכבוש ביניהם בבחינת גרים שהם תקון המזבח כנ״ל והדר ואכלת ושבעת, כי אז האכילה בקדשה כנ״ל. ועל כן היה אברהם איש החסד ועשה חסד וצדקה עם כל העולם כדי להמשיך בחינת אויר הנח והזך. ועל כן נקרא אברהם אוהבי, בחינת אהבה וחסד שהוא בחינת אויר הנח והזך כנ״ל, שעל ידי זה נשמע דבור של אמונה הקדושה למרחוק כנ״ל, כי אברהם היה ראש למאמינים והוא הראשון שהתחיל להמשיך ולגלות האמונה הקדושה בעולם, שלזה צריכין להרבות בצדקה וחסד שהם בחינת אהבה ושלום, כדי שיהיה בחינת אויר הנח והזך, כדי שיהיה נשמע הדבור למרחוק. וזהו בחינת פסח שהוא בבחינת אברהם איש החסד כידוע, כי פסח הוא יציאת מצרים תחלת התגלות האמונה בעולם, על כן הוא בבחינת חסד, בבחינת אברהם כדי להשמיע דבורי האמונה למרחקים, כי בפסח יוצא הדבור דקדשה מהגלות בבחינת פס סח. ועל כן צריכין חסד וצדקה כנ״ל. וזה בחינת לחם עני, כל דכפין ייתי ויכול, כל דצריך וכו׳, כי צריכין להרבות בצדקה וחסד כדי להשמיע דבורי אמונה, שזה עקר בחינת פסח, ועל כן נותנין מעות חטים לעניים:

אות יב

וזהו בחינת רבוי הצדקה של פורים, בחינת ומתנות לאביונים. וכל הפושט יד לטל, נותנין לו, כדי להמשיך קדשת מרדכי, בחינת וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי, שעל ידי זה עקר מפלת המן כנ״ל, שזה זוכין על ידי רבוי צדקה דיקא, כדי שיהיה לנו שלום עם הכל, כדי שיהיה האויר נח וזך, שעל ידי זה נשמע הדבור למרחוק בבחינת ושמעו הולך וכו׳, בחינת שמעו עמים ירגזון וכו׳ הנאמר ביציאת מצרים, בפסח, שהוא גם כן בבחינה זו כנ״ל. וזה שאמר רבנו, זכרונו לברכה בסימן רא), שמצ״ת ראשי תבות, צ׳דקה ת׳ציל מ׳מות. כי פסח בחינת מצה, שהוא תחלת

התגלות האמונה, עקר התקון על ידי צדקה וחסד, בחינת אברהם איש החסד כנ"ל. וזה בחינת צדקה תציל ממות, שמצלת מבחינת רגליה יורדות מות, בבחינת צדק יקראהו לרגלו כנ"ל. שעל ידי הצדקה קוראין את הטוב מבחינת רגליה, מבחינת 'ותגל מרגלתיו'. ומצילין את הטוב, מבחינת רגליה יורדות מות, בבחינת צדקה תציל ממות, שזהו בחינת מצת, לחם עני, לחם שעקר תקונו על ידי צדקה לעניים, שעל ידי זה נשמע הדבור אמונה בחינת פה סח, למרחוק, שזה עקר תקון האכילה דקדשה כנ"ל:

אות יג

וזה בחינת "אמרות ה' אמרות טהרות כסף צרוף בעליל לארץ מזקק שבעתים", 'כסף צרוף' זה בחינת הון יוסיף רעים רבים, בחינת צדקה כמבאר שם בהתורה הנ"ל), כי צדקה מתקן הכסף והממון של האדם, וכמו שנאמר, "וצרפתים כצרף את הכסף וכו' והיו לה' מגישי מנחה בצדקה", הינו על ידי כסף צרוף, דהינו על ידי צדקה, שמצרף ומטהר את הכסף והעשירות, על ידי זה אמרות ה' אמרות טהרות, שהם דבורי אמונה נמשכין ונתגלין בכל הארץ, בחינת אמרות ה' אמרות טהרות, על ידי כסף צרוף, בחינת צדקה, על ידי זה 'בעליל לארץ', שמתגלין ונתעלין ונחשבין בכל הארץ, הינו כנ"ל. וזהו מזקק שבעתים בחינת ארבעים ותשעה ימי הספירה שבהם נעשה התקון הזה כנ"ל. ועתה מחבר היטב מקרא הזה לכל דברי המזמור הזה שמדבר שם תחלה מחטא לשון הרע ואחר כך פתאם מדבר ענין מקרא אמרות ה' הנ"ל, שנראה שם לכאורה שלא כענינו, אך על פי הנ"ל מחבר ומקשר היטב, כי תחלה מדבר מבעלי לשון הרע שמקלקלין מאד שפוגמין באמונה הקדושה, כמו שנאמר שם, "הושיעה ה' כי גמר חסיד כי פסו אמונים וכו' שוא ידברו וכו'", הינו שדוד צועק לה' יתברך על חסרון האמונה שנמשך על ידי שנסתלקו הגומלי חסד בחינת גמר חסיד, ועל ידי 'זה כי פסו אמונים מבני אדם', שנפגמה האמונה, כי כשיש חסד אז נשמע דבורי האמונה למרחוק ונתגדלה האמונה בעולם ולהפך להפך. וזהו 'כי גמר חסיד כי פסו אמונים וכו'' כנ"ל. ולא די שגמר חסיד כנ"ל, אף גם נתרבו בעלי לשון הרע בחינת שוא ידברו איש וכו', שעל ידי זה נתרבה מחלקת ושנאה וקנטור בעולם שהוא בחינת רוח סערה, שעל ידי זה נתבלבל האויר ואי אפשר להשמיע הדבור למרחקים כנ"ל, ועל זה מתפלל דוד המלך, עליו השלום, ומתנבא שסוף כל סוף יגמר ה' יתברך כרצונו ויכרת ה' כל שפתי חלקות וכו' משוד עניים וכו' עתה אקום יאמר ה'; שה' יתברך יקום ויושיע בודאי להעניים והאביונים החוסים בצל הצדיקים. ובעלי לשון הרע ומחלקת יכרעו ויפלו

ולא יוכלו לבלבל העולם מלשמע קול דברי הצדיק, אדרבא, ה' יתברך יזכה את ישראל להרבות בצדקה, שעל ידי זה יתגלו ויתעלו האמרות טהורות של הצדיק בכל העולם שזהו בחינת אמרות ה' וכו' כסף צרוף וכו' כנ"ל:

אות יד

וזה בחינת ספירת העומר. ספירה דייקא בחינת ה' יספור בכתוב עמים וכו' (כמובא בהתורה הנ"ל). וספור דייקא כי זה המקרא ה' יספור בכתוב עמים הביא שם רבינו ז"ל לענין הטוב הכבוש בין העמים שמודיעין לו מעלתו על ידי הכתב הנעשה על ידי האויר הנח והזך וכו' שכל זה הוא בחינת ספירת העומר כנ"ל. כי כשמעלין הטוב הכבוש מהסטרא אחרא והעכו"ם צריכין להביאו לתוך מנין ומספר דקדושה בחינת ה' יספור בכתוב עמים וכו', וספור דייקא. וזה בחינת מספדר בני ישראל כשיצאו מגלות מצרים, וכן כשנפלו בעגל וכו' כמו שפרש רש"י בפרשת במדבר מתוך חיבתן לפניו מונה אותן כל שעה כשיצאו ממצרים מנאן וכשנפלו בעגל מנאן לידע הנותרים כשבא להשרות שכינתו עליהלם מנאן, באחד בניסם הוקם המשכן ובאחד באייר מנאן. ועל כן קורין פרשה זואת קודם שבועות כמובא בשולחן ערוך הסימן מנו ועצרו, כי מספר בני ישראל ומספר הינים שזופרין לעומר הם בחינה אחת בחינת גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו ימים יוצרו ולא אחד בהם. כי כל אחד מישראל כלול מכל הדות שהם בחינת ימים בחינת ומדת ימי. כי כשיוצא הטוב מהגלות צוה ה' יתברך למנותו כדבר הכביב שמונין ודסופרין אותו כדי שיהיה מעתה שמור וקיים במספר ובמינין ולא יחסר ניצוץ אחד מהלם ולא ישלטו עוד בהם זרים כי כסר נכנס הכל בחשבון הקדושה שזהו בחינת מספר בני ישראל בכ"פ זיצאו מרע לטוב. כמו כשיצאו מגלות מצרים וכן אחר חטא העגל שחזרה הזוהמא כידוע והצרכו לטהר עצמן מחדש כידוע לחזור ולהוציא הטוב הכבוש מהרע, על כן צריכין מנין מכדש וכנ"ל. ועיקר המנין של ישראל היה רק על ידי הצדקה של השקלים שעל ידי זה נעשה אויר הנח והזך שעל ידי זה מודיעין להטוב הכבוש ומוציאין אותו מהרע ומכניסין אותו למספר דקדושה שהוא מספר צבא ד' שהם צבאות בני ישראל. כי כשכבר נכנס הטוב במספר צבא ד' בודאי אסור לזרים ליגע בו עוד כי מני שלח ידו בצבא המלך המנויים והספורים ונקה. אבל לעתיד כשיתבטל הטומאה כתיב והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר וכו' כי יהיה אז למעלה מהמספר. כי באמתשורש נשמת ישראל שהם עיקר הטוב הוא למעלה מהמספר כי הם חלק אקוק ממעל ששם אין שייך מספר בבחינת ולפני אחד מה אתה סופר. רק מחמת שהנשמות

מתלבשות בזה העולם המעשה בשסיל הבחירה ההכרח שיעברו תחת המספר והמנין. כי זה העולם הוא בבחינת ריבוי ומנין ועל כן תיחף שברא ה׳ יתברך את העולם עשה תיכף חשבון ומנין מהימים שברא בהם את העולם כמו שכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד ויהי ערב וכו׳ך יום שני וכן כולם. כי שורש הקדושה הוא למעלה מהמספר בחינת לפני אחד מה אתה סופר כנ״ל. והקליפות והסטרא אחרא שהם השקר הם למטה מהמספר. כי כבר מבואר בדברי רבינו ז״ל (בהתורה אר״ע בסימן נ״א) שהאמת הוא אחד והשקר הוא הרבה. כי כשאומרים על כלי כסף האמת אי אפשר לומר רק שם אחד דהיינו שהוא כלי כסף אבל שקר יכולים לומצר עליו הרבה דהיינו לומר שהוא נחשת או ברזל או זהב ושאר שמות וכו׳ (עיין שם והבן). ומחמת זה השקר אין בו מספר ומנין כלל. כי השקר הוא בבחינת ופערה פיה לבלי חוק. כי אין גבול ומספר להשקר כמו במשל הנ״ל שאמת אי אפשר לומר כי אם אחד שהוא כסף אבל שקר אפשר לומר שהוא זהב או נחשת או עץ או אבן וכו׳ ושאר שמות בלי מספר וכן למשל כשיש לפנינו חפצים או מעות במסלפר עשרה כשאומרים האמת יש להם נהין ומספר דהיינו שהם במספר עשרה שזהו האמת. אבל תיכף כשרוצה לשקר אין להם שום מספר ומנין וגבול כלל. כי שקר יכולין לומר שהם חמשה או ששה או עשרים או שלשים וכו׳ עד בלתי גבול וקץ נמצא שאין שיעור וקצבה ומנין וגבול להשקר. ועל כן השקר אין נכנס תחת המספר והמנין כלל. אבל הוא כרוך תמיד אחר המספר והמנין. כי קודם שנשתלשל הדבר מלמעלה מבחינת למעלה מהמספר לזה העולם שהוא בבחינת מספר אז אין שליטה כלל להשקר. כי אין לו אחיזה רק במקום שיש ריבוי כי באכד אין לו אחיזה (כמבואר בהתורה אר״ע הנ״ל) :

ועל כן צותה התורה לתת שקלים דייקא בשסיל מספר בני ישראל כדי שיגין כח הצדקה שלא יהיה כח להשקר להתאחז בהמספר וס ושלום לקלקלו כי שם הוא כרוך תמיד כנ״ל אבל על ידי הצדקה שעל ידי זה מודיעין להטוב מעלתו ויוצא משם ונתבטל אחיזתם שוב אין להם כח להתאחז בהמספר. אדרבא על ידי המספר דייקא הסטרא אחרא והקליפות נכנעין ונופלין כי מצויאין את הטוב מהם ומכניסים אותו במספר צבא ה׳ המנויין לפניו מתוך חיבתן ששוב אסור להם ליגע בו כנ״ל. כי המספר הוא בחינת הבחירה והוא בחינת ממוצע בין השקר שהוא למטה מהמספר כנ״ל ובין שורש הקדושה שהוא למעלה מהמסטר כנ״ל. ובכח מצות הצדקה של השקלים נתבטל אחיזת הסטרא אחרא מהמספר אדרבא על ידי המספר מוציאין הטוב הכבוש מהסטרא אחרא והשקר שהם למטה מהמספר ומכניסין אותו במספר צבא ה׳ שעל ידי מספרם הלם מתקשרים בשם ה׳ ונכללין למעלה מהמספר ששם שרשינו כנ״ל. בחינת והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר. וקשיא רישא לסיפא כתיב והיה מספר בני ישראל משמע שיש להם מספר ואחר כך מסיים אשר לא ימד ולא יספר. אך עלפי הנ״ל מסואר היטב כי דייקאעל ידי מספר בני ישראל על ידי השקלים שהוא מספר דקדושה על ידי זה סייקרא יהיה נכללין למעלה מהמספר בבחינת אשר לא ימד ולא יספר :

וזהו במספר שמות במספר שמות דייקא. כי צריכין להודיע להטוב הכבוש שמו דייקא שהוא כלול בשם ישראל כמו שכתוב ובשם ישראל יכנה אלו הגרים. כי כל זמן שזוכר הטוב שמו עדיין בקל יכולין להוציאו משם ועיקר השכחה מה ששוכח הטוב מעלתו כנ״ל הו מה ששוכח את שמו. וזה בחינת מה שהמת שוכח שמו כשאינו איש כשר באמת. כי עיקר הוא השם ששרשו שם ה׳ ומי שמזכיר עצמו בכל פעם ששם ישראל נקרא עליו אף אם הוא כמו שהוא. כי אפילו פושעי ישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליו כי נקרא פושעי ישראל יש בו התפארות פרטי (כמבואר בהתורה הנ״ל). ומי שמזכיר עצמו בזה בכל פעם בקל יוכל לשוב לה׳ יתברך. כי אין הטוב שלו שוכח מעלתו לגמרי מאחר שזוכר עדיין ששמו ישראל. אשר כל העולמות נבראו בשבילנו ובנו נמלד ונתייעס בבריאת עולמו וכו׳ כנ״ל:

אות טו

וזה בחינת שבועות ביום החמשים שהוא בחינת שער החמשים כידוע. כי מ״ט ימי הספירה אז אנו מטהרין עצמנו ויוצאין ממ״ט שערי טומאה למ״ט שערי קדושה. וביום החמשים הוא וים טוב קודש כג השבועות הקדוש והנורע זמן מתן תורתנו שאז מקבלין קדושה וטהרה משער החמשים שזהו בחינת המקוה של שבועותשטובלין ומטהרין עצמינו בשער החמשים כמו שתתוב בכוונות ומובא בדברי רבינו ז״ל(בסי׳ נ״ו). כי עיקר אכיזת כל המספר הוא בבחינת שבעת ימי הבנין שהם בחינת שבעת ימי בראשית שבשביל שה עשה ה׳ יתברך מספר ומנין בכל ששת ימי בראשית כמו שכתוב ויהי ערב וכו׳ יום אכד יום שני וכו׳ כנ״ל. ועל כן סופרין שבעה שבועות שבע כלול משבע שהם כל כל מהספר הכלול בשסעת ימי הבנין. שעל ידי זה מסטלין אחיזת הזקר שהם למטה מהמספר כי אין מסלפר ומנין וגבול להשקר כנ״ל. אבל באמת אף על פי שהשקר מצד עצמו אין לו גבול ומספר כנ״ל כי שקר אפשר לומר עד בלתי גבול וקץ ומנין כנ״ל. אף על פי כן לא נתן ה׳ יתברך שליטה להשקר שיתפשט עד בלתי גבול וקץ כי אז היה מתבטל העולם חס ושלום שקיומו רק על ידי אמת. על כן ה׳ יתברך ברחמיו קץ שם לחשך ולכל תכלית הוא חוקר. כי ה׳ יתברך ברא את העולם באמת שהוא כותם שמים וארץ כידוע. אבל בשביל הבכירה נתן אחיזה להשקר שהוא הרע והטומאה. אבל אף על פי כן שהשקר מצד עצמו הוא בלי גבול ומספר כנ״ל. אף על פי כן ה׳ יתברך שיבד עולמו באמת הכניס נקודת האמת בתוך כל העולם עד שאין שם שליטה להשקר כי אם כשמתלבש את עצמו באיזה אמת ובהכרח שיהיה גם בהשקר מעורב איזה אמת כמו שאמרו רבותענו כל

שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים וכו׳. וכמו שראין בחוש שאי אפשר להשקרן לשנות את הידוע לומר על עץ שהוא זהב, שאז לא יועיל בשקרו כלל כי הכל ידעו שהוא שקר. ומי שרוצה לקיים שקרו להטעות חבירו. צריך לחשוב תחבולות איך לרמות אותו על ידי איזה אמת שילביש בו שקרו שאז דייקר יהי אפשר להטעות הבריות כגון שלוקח בדיל ומחפה אותו בכסף ומטעה ואמר שהוא כסף. נמצא שיש בזה מעט אמת. כי באמת יש בו מעט כסף וכן כיוצא בזה. נמצא מאחר שאין להשקר קיום כי אם על ידי מעט אמת על כן יש גלם להשקר גבול ומספר כי אף על פי שמצד עצמו הוא בלי גבול כנ״ל כי שקר אפשר לומר על בדיל שהוא זהב או אבת טוב או כס. ושאר שמות בלי גבול אבל אף על פי כן אין קיום לאלו השקרים ונכשבו כאין וכאפס מאחר שהכל ידעו שהוא שקר. ואי אפשר לו להשקר להתקיים כי אם כשמסמיך אותו לאיזה אמת נמצא שיש לוגבבול וקצבה. כי אי אפשר לומר שקרים בלי גבול כרצונו כטבע השקר כי לא יתקימו דבריו כלל. על כן הוא מוכרח למעט ולהגביל שקרו באופן שיהיה סמוך לאיזה אמת כדי שיוכל להבקיים להטעות בו הבריות ועל כן בודאי יש לו גבול ומנין בהכרח. וזה בחינת מ״ט שערי טומאה שהם כנגד מ״ט שערי כקדושה כי כמו שיש להקדושה גבול ומספרד בזה העולם שהוא בחינת ז׳פ׳ז׳ שהם כלל שורש המספר כנ״ל. כמו כן את זה לעמת זה הם ז׳פ׳ז׳ בטמאה שהוא השקר. כי הם נכנסיסגלם כן תחת המספר אף על פי שמצד עצמם הלם למטה מהמספר כנ״ל. אך מחמת שאינם מתקיימין כי אם על ידי שמתלבשים עצמם באיזה אמת כנ״ל על כן בהכרח שיש להם גבול ומספר גם כן כנ״ל. ועל ידי זה האמת בעצמו שהם יונקים ממנו שעל ידי זה עיקר התגברות השקר שלהלם. על ידי זה האמת בעצמו הוא הכנעתם ומפלתם בבחינת ומלכותו בכל משלה. כי מאחר שאין כח להשקר שגהלם כי אם על ידי האמת שהם מתלבשין עצמן בו, על כן אין להם קיום כי אם לפי שעה קלה כמו שכתוב ועד ארגיעה לשון שקר. כי אחר כך מתגבר האמת שהם יונקים ממנו ומפיל אותם ומגלה רמאותם ושקרותם. אבל יש בחינת שער החמשים של הטומגאה כנ״ל שהוא כנגד שער החמשים של הקדושה שזה השער כולל כל הסטרא אחרא והקליפות וכל השקרים והרמאות וההטעאו׳ שבעולם שמעצם ריבוי השקרילם והרמאות שיש שם הוא כמעט בלי גבול ומנין כי אפ על פי שי שם הוא כמעט בלי גבול ומנין כי אף על פי שגם הוא בכרח להתלבש עצמו באיזה אמת. אבל הוא יונק גל גך מהקדושה והאמת עד שיכול חס ושלום לבלבל ולהסתיר ולהעלים כל מיני אמת שבעולם. ולהפוך ברמאותו וערמתו הגדולה והעמוקה בלי שיעור להפוך מאמת לשקר ומשקר לאמת לשום רע לטוב וטוב לרע כמו שכתוב הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע שמים חשך לאור ואור לחשך וכו׳. וכשזאת הסטרא אחרא והשקר מתגבר כס ושלום אז נאמר טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו׳. ששזהו בחינת תוקף מרירות הגלות האחרון המר והארוך הזה שאמר עליו ותרד פדלאים וכו׳ ונסתר ונעלם הקץ הפלאות כמו שכתוב מתי קץ הפלאות. ועיקר אריכת הגלות הוא מה שהתגבר השקר מאד מאד כמעט בלי גבול חס ושלום שהוא עיקר הרע

והטומאה כנ״ל וכמו שכתוב ותשלך אמת ארצה וכו׳ וכמו שאמרו רבותינו ז״ל והאמת תהיה נעדרת שנעשה האמת עדרים עדרים. כי הסטרא אחרא שהוא השקר התפשט עכשיו בעונותינו הרביסלאורך ולרוחב ולכל מה שמגלים איזה אמת בעולם להבקרב על ידו להי׳ יתברך הוא מתנכל בתחבולותיו תיכף לבלבלו ולהסתירו ולהפכו אל ההיפך ממש שזהו בחינת תוקף המחלוקת שיש עכשיו בעולם בין הצדיקים והכשרים. וכן עוצם הצרה המרה של התגברות החכמות והלשונות שרוצים להטעות את ישראל לתפוס חס ושלום נערי בני שיראל במצודתם חס ושלום(כמבואר מזה כבר כמה פעמים). והכל הואבחינת התגברות והתפשטות השקר שהוא עיקר הטומאה מכל הצדדים לאורך ולרוחב בכלליות ישראל ובלדפרטוית על כל אחד ואחד ובפרטי פרטיות בכל יום ובכל עת ובכל שעה. שכל מה שרוצין באיזה עצה אמתיית לאאת מתחבולותיו הוא מבלבל בשקריו והטעאותיו עדדשאין להמלט מממנו וכמו שכתוב באורח זו אהלך טמאנו פח לי וכו׳:

אבל ה׳ יתברך גדול מאד ולתבונתו אין מספר ונתן לנו את התורה הקדושה ברכמיו ביום החמשים הקדוש שהוא יום חד השבועות שהוא בחינת שער הכמשים של הקדושה שזה השער כולל כל המ״ט שערילם והוא שרשם והואלמעלה מהמספר כי כל שבעת ימי הבנין שהם כלל המספר נמשכין ויונקין ממנו. אבל הוא בעצמו בבחינתלמעלה מהמספר. כי הוא כלול באי״ס. ועל ידי עולה המספר ונכלל למעלה מהמספר. רק בערך שהמ״ט שערים שהם ז׳ פעמים ז׳ כלל המספר יונקים ממנו. על כן בערכלם אנו מכרחים לכנות אותו בשם מספר. ואנו קוראים אותו בשם שער החמשי סשהוא לשון מספר. אבל הוא בעצמו למעלה מהמספר ושם כל ההמתקות של כל הדינים שהקליפות והסטרא אחרא יונקים מהם כי עיקר איישסם מבחינת דינים כידוע. כי שער החמשי סשל הקדושה כולל כל שורש התורה שכלולה מתרי״ג עטין דארייתא.שהוא עיקר האמת בחינת תורת אמת. ומשם נמשכין עצות עמוקות בלי גבול להכניע ולשבר ולבטל כל השקרים והרמאות של כל השקרים שבעולם אפילו הנמשכין משער החמשים של הקליספה אשר השקר והרמאות שלהם כמעט בלי גבול. אבל זה האמת של בחינת שער החמשים של קדושה עומד כנגדם לעולם בבחינת ואמת ה׳ לעולם ולא די שאין יכולין לקלקל ולבלבל האמת עד לעצמו. אף גם על ידי עוצם התפשטותם ורמאותם ושקרהים הרבים. על ידי זה דייקא יתגלה האמת לאמתו. כי הם מרבילם בשקרים ורמאות והטאעטות כל כך עד שמי שרוצה רק להביט בעין האמת לאמתו בקל יכול לראות ולהבחין את האמת. וזה הדבר אי אפשר לבאר בכתב ולא בעל פה כי אם לכל חד לפום מה דמשער בלביה אם ירצה לבלי להטעות עת עצמו יכול להבחין את האמת על ידי התגברות השקר דידיקא. כי שקריהלם הם בלי שיעור עד שרוב שקריהלם נתגלו לרוב העולם שהוא שקר וכזב. רק שאחר כך אומרים שקר אחר ורמאות ובלבולאחר. והמשכיל יכול להבין דבר מתוך דבר כמו שאין ממש בזה השקר שכבר נתגלהכן אין ממש באלו השקרילם שמטעה אותו עדיין. וכן יש בזה עוד ועוד כמה וכמה בחינות אשר על ידי התגברות השקרים

ובלבולים וההטעאות דייקאעדיין על ידי זה יכולין להתקרב להאמת כי הגאמת ניכר מתוך ריבוי השקר כמו האור מן החשך. אך כל זה אי אפשר לבאר רק החפץ באמת לאמתו יבין מדעתו האמת. וזה בחינת עת אשר שלט האדם באדם לרע לו דייקא כמובא:

אות טז

כי עצת ה' לעולם תעמוד ואתה מרום לעולם ה'. וכמו שכתוב מקולות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה' וכמו שפרש רש"י שם. כי ה' יתברך כבר הקדים רפראה למכה ונתן לנו את התורה ביום החמשים. והמשיך עלינו קדושה משורש התורה שהוא בחינת שער החמשי ששש יש עצות עמוקות ונפלאות עד בלתי גבול שאי אלפשר לקלקלם ולהסתירם בשום אופן ובכח קדושה זאת הבטיח לנולהאמין במשה רבינו לעולם. כמו שכתוב וגם בך יאמינו לעולם. ומאחר שיש לנו יסוד על מה להשען שוב לא תעשינה ידיהם תושיה ועולתה תקפץ פיה ואי אפשר להם להפוך האמת. כמו שלמל במדינות אשכנז וסביבותם שנתפסו בסוף הגלות זה כמה שנים ברשת הבעל דבר לעבור על דת תורתנו הקדושה בזאט נפש בזדון ובמעל. לגלח פאת זקנם ולעבור על חמשה לאווין בכל יום. ויש בהם קצת כשרים שאוחזין מעשי אבותיהלם בידהם וכברנעשה להם כהיתר כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא פ"ו ע"ב) עבר ושנה נעשה לו כניתר וקצתם אומרים כמה דחיות של שקר. יש מהם אומרים שאינם מעבירים השער כי אם על ידי משיחה שמותר מן הדין וחיוצא בזה. הנה מאחר שעל כל פנים כולם מוכרחין להודות שתורת משה אמת בחתב ובעל פה אשר מפורש בתורה ובדברי רבותינו ז"ל שאסור להשחית הזקן בתער רק שאומרים שקר שמעבירין במשיחה וכיוצא. אבל רובם יודעילם בעצמן האמת שמשחיתין זקנם תבער ממש. ואיך אפשר להטעות את עצמו. על כן בודאי כל מי שיראת ה' יגע בלבו באמת בודאי לא ישחית זקנו כאשר נמצאים גם שם כמה כשרילם שאינלם מחיתים פאת זקנם אם משחיתים הם נזהרים על כל פנים שלא להעבירו בתער כי אם במשיכה. אף שגם זה יש בו איסור על פי כתבי האר"י אשר מחמיר מאד ליגע בשער הזקן שהם צנורות עליונות וכו'. אף על פי כן אין בו איסור כמו בהשחתה ממש חס ושלום. וכן לענין שאר השקרים והרמאות והבלבולים שיש בעולם אי אפשר להשקר להתקיים לזמן ארוך מאחר שכבר יש לנו יסוד לבלי לסור מתורת משה. נמצא שאינו יכול להתגבר בשקרו כי אם על ידי שיאמר שהוא מקיים תורת משה בתכלית השלימות הוא ולא אחר ויחלוק על הצדיקים אמתיים כי יוכיח עליהלם בשקריו ורמאותיו כאילו הם עוברים כס ושלום על תורת משה. כאשר נמצאים

בלבולים הרבה כאלה בעולם בלי שיעור. עד שנדתפשט המחלוקת בין התלמידי חכמים ואין יודעין היכן האמת לאמתו. אבל על כל פנים מאחר שהכל מוכרחין להודות שתורת משה אמת.ד ואי אפשר להיות צדיק וכשר כי אם חשמקיימין תורת משה באמת כאשר מסרו לנו רבותינו בגמרה ופוסקים. על כן מי שרוצה להביט בעין האמת יכול לראות בעין מי מקיים יותר תורת משה והולך בדרכי התורה באמת:

אות יז

וכל הגליות הראשונות היו הבחינת הקליפות הנאכזין במ״ט שערי טומאה שיש להם מספר וקץ. על כן היה קץ וזמן לכל הגליות אבל זה הגלות האחרון נסתם קצו והוא קץ הפלאות. כי מתגבר חס ושלום השקר שנאחז מבחינת שער החמשים שהוא כמעט בלי גבול. שזהו בחינת קליפת עמלק שהוא בחינת לבן הארמי שנאמר בו ותחלף את משכורתי עשרת מונים. שקשה מאד לעמוד על רמאותו שהוא כמעט בלי קץ כי אם מי שיש לו עצם האמת כמו יעקב אבינו שהוא בחינת אמת כמו שכתוב תתן אמת ליעקב שהוא היה יכול לידע איך להתנהג עמו כמו שאמרו רבותינו ז״ל אחיו אני ברמאות. וגם יעקב אמר שאם לא היה ה׳ יתברך בעזר לעוזרו להנצל ממנו היה מה שהיה חס ושלום כמו שכתוב לולי טלקי אברהלם ופחד יצחק היה לי וכו׳. ועל כן יעקב כשראה מלאכי אלקים עולים ויורדים בסולם. אז ראה כל המלכיות המשעבדים בישראל עולים ויורדים אבל מלכות אדום שהוא הגלות הזה ראה עולה ולא יורד (כמו שכתוב במדרש). כי אפילו יעקב שהוא עצם הטמת לא היה יכול לעמוד על הדבר איך יהיה אפשר לצאת מזה הגלות לבטל ריבוי השקר והרמאות וכו׳ המתפשט עכשיו עד שה׳ יתברך הבטיכו והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך כי לא אעזבך שמרמז עד הקץ האכרון שה׳ יתברך יעזוב אותנו לעולם. כמו שכתוב כי לא יטושה׳ את עמו וכו׳. והבן הדברים היטב אם תרצה:

אות יח

וזה שאמר רב יוסף אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקר. כי הצדיקילם הגדולים היו עובדי סאת ה' יתברך גם אם לא ניתנה התורה. כמו שמצינו אבות העולם שעבדו את ה' יתברך וקיימו כל התורה עד שלא ניתנה. אבל לגודל הבגברות השקר לא היה אפשר להכיר ולהבחין בין צדיק לרשע אי לאו האי יומא שהוא יום החמשים שבו קבלו ישראל את התורה שעל ידי זה יש לנו כח להכניע ולבטל השקר אפילו בתוקף הגלות האחרון הזה כנ״ל. וזה אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא והבן:

אות יט

וזה רבות עשית את ה יי״י אלקי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר וכו' שזה נאמר לענין מתן תורה כמו שאמרו רבותינו ז״ל (כמובא בדברי רבינו ז״ל). וזהו אגידה ואדברה עצמו מספו. כי עכשיו על ידי כח קבלת התורה נמשכין עלינו מחשבותיו ונפלאותיו יתי נלפלאות תמים דעיסל בלי ערך עד אשר עצמו מספר בחינת אגידה ואדברה עצמו מספר. אשר על ידי זה יש לנו כח לבטל השקר הרב והעצום אשר אין מספר לשקריו. כי ככח הטמת של התורה עומד כנגדו בלי ערך ומדפר להכניע ולהשלפיל אותו תמיד וכנ״ל. כי הצדיקים האמתיים יכולין לעשות תחבותות כאלה עד שיודיעו גם להטוב הכבוש את מעלתו ולהוציאו משם על ידי שמוצאין בספרדאיהם היפך אמונתם ואפילו אם עדיין הם מתגברים על הטוב יותר ויותר ומביאים אותו לתוך העלמה יתירה אף על פי כן יוצא הטוב מהם על ידי זרע הילודים בבחינת ה' יספור בכתוב עמים זה יולד שם סלה וכו'. כמבואר בהתורה הנ״ל. וזה זבח ומנחה לא חפצת אזנים כרית לי וכו'. אז אמרתי הנ באתי במגלת ספר כבות עלי. ולכאורה זה המקרא תמוה מאד. מה שאמר זבח ומנחה לא חפצת וכו' הלא ה' יתברך צוה עלינו כמה פעמים להקריב קרבנותואמר שהם אשה ריח ניחוח לה' נחת רוח לפניו וכו וגם רש״י והמפרשילסן נדכקו בו הרבה. אך זה נאמר לענין שלימות השכל דקדושה שזה העיקר שעל ידי שה שוכין לראות אור הצדיק. שעל ידי זה זוכין כל טוב. והוא בחינת כלל קבלת התורה(כמבואר לעיל). אבל לשלימות השכל אי אלפשר לזכות כי אם על ידי תיקון המזבח שנעשה על ידי גרילם שנעשין על ידי הצדקה וכו' שעל ידי זה נכתב בספריהם היפך אמונתם. שעל ידי זה הטוב הכבוש ביניהלם שהוא משורש נשמות ישראל הוא רואה ומוצא זאת בספריהסל. ועל ידי זה מתגיירילם ונשלם המזבח וכו' שעל ידי זה נשלם השכל וכו' כנ״ל וזה שאמר הפסוק שעסק בסיפור נפלאות מתן תורה שהיה על ידי התגלות אור מצדיק שהוא משה רבינו

בחינת וגם בך יאמינו לעולם כנ״ל. ואמר הפסוק זבח ומנחה לא חפצת אזנים כרית לי עולה וחטאה וכו׳ היינו שלא חפצת ושאלת להביא קרבנותו וכו׳ בשביל תיקון המזבח הוא על ידי ריבוי קרבנות. אבל הפסוק מבאר לנו שבתחילה כשצריכין להשלים המזבח כדי להשלים השכל אי אפשר להשלימו אז על ידי ריבוי קרבנות. רק עיקר התיקון על ידי שמודיעין להטוב הכבוש שהוא מזרע ישראל וכו׳ כנ״ל. וזה אזנים כרית לי ולפרש רש״י עשיתם חלולות לשמוע. שבנפלאותיך ומחשבותיך הנוראות עשית תחבותות כאלא עד אשר אזנים כרית לי עד שגם חלקי הטוב והניצוצות שנדחו לי ממני ונכבשו בגלות הם גם הם יהיה אזניהם חלולות לשמוע קול דברי הצדיקים האמתיים כנ״ל:

וזהו אטז אמרתי הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי שנתעוררתי תיכף ונתרציתי לשוב ולהתקרב אליך כמו שפרש רש״י שם. כי במגלת ספר כתוב עלי היינו שבכל מבלת ספר שבעולם בכולם כתוב עלי להודיע לי מעלתי לעוררני להוציאני מכל המקומות שנפלתי בהם. כי נממצא כתוב בכל הספרים שבעולם היפך טעותי אפילו בהספרים של העכו״ם וכו׳ כנ״ל. מכל שכן וכל שכן בספרי ישראל הקדושים שברדאי יכולים למצוא בהם כל אחד היפך טעותו והבליו שנתעה בהם. אף על פי שלפעמים הבעל דבר מבלבל את האדם עד שגם בספרים הקדושילם רואה להיפך כי לא זכה נעשה לו סם מות וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם. אבל בכח הצדיקים הנ״ל שיכולין לדבר למרחוק עד שגם הטוב הכבוש בין העכו״ם ימצא בספריהם היפך אמונתם. מכל שכן וכל שכן שהטוב הכבוש בלגלות בין ישראל בעצמן בודאי יוכל למצוא ולראות בכל הספרים עצות אמתיות היפך טעותו והבליו שהיה נתעה עד הנה. וזהו בחינת במגלת ססֵפר כבתוב עלי שבכל מגלת ספר כתוב עלי להזכירני ולעוררני לשוב אליו והכל בכח הצדיקים כנ״ל שעל ידי זה אז אמרתי הנה באתי לקבל תורה בכל דור ודור ולשוב להי׳ יתברך מכל מקום שהוא כנ״ל:

וזהו לעשות רצונך אלקי חפצתי ותורתד בתוך מעי. פרש רש״י כל מאכלי על פיך. היינו בחינת אכילה דקדושה שהוא תיקון המזבח שנעשה על ידי הגרים ובעלי תשובה שנעדין על ידי בחינת במגלת ספר כתוב עלי שמוצאין כתוב ומפורש היפך דעותיהם הנבכות. שעל ידי זה נתעוררין וחוזרין להי׳ יתברך בחינת לעשות רצונך אלקי חפצתי. ועל ידי זה ותורתך בתוך מעי כל מאכלי על פיך שזוכין לאכילה דקדושה שהוא תיקון המזבח שעל ידי זה נשלם השכל כנ״ל וכל זה נעשה בכח הצדקה שעל ידי זה נשלם השכל כנ״ל. וזה בשרתי צדק בקהל רב וכו׳ צדקתך לא כסיתי בתוך לבי אמונתך ותשועתך אמרתי וכו׳ כי על ידי הצדקה יכולין להודיע האמונה לכל העולם כנ״ל. שעל ידי זה נעשים גרים ובעלי תשובה שזה עיקר תדיקון השכל שזהו בחינת קבלת התורה כנ״ל. ועל כן לא קבלו את התורה עד שבא יתרו ונתגייר וכל פרשת קבלת התורה נסמך לפרשת יתרו שנתגייר כי עיקר קבלת התורה הוא על ידי הגרים שנעשין על ידי בחינת הנ״ל, וכן בכל דור ודור וכנ״ל. ועתה מיושב ומקושר היטב מקרא הנ״ל זבח ומנחה לא חפצת אזנים כרית לי וכו׳ שלכאורה אין לו חיבור

וסמיכות כלל מה ענין אזנים כרית לי וכו' שלכאורה אין לו חיבור וסמיכות כל מה ענין אזנים כרית לי לזבח ומחה לא חפצת. אך על פי הנ"ל מבואר היטב כי מדבר לענין תיקון המזבח שעיקר תיקון שלימותו אינו על ידי קרבנות. כי כל זמן שאין מתקנים המזבח על ידי גרילם ובעלי תשובה אין הקרבנות חשובין לפניו יתברך כלל כי זבח רשעים תועבה. על כן עיקר תיקון המזבח הוא רק על ידי בחינת אזנים כרית לי שעשיתם חלולות לשמוע וכו' כנ"ל. ועל ידי זה מתגיירין גרים ובעלי תשובה ונשלם המזבח כנ"ל. ואז אחר כך בודאי חשובין הקרבנות לפניו יתברך מאחר שכבר נשלם תיקון המזבח על ידי הגרים ובעלי תשובה כנ"ל:

אות כ

וזה בחינת ג' פעמים צדקתך שאומרים בשבת במנחה להמשיך עלינו כח השלשה צדיקי יסודי עולם שנסתלקו אז שהם יוסף משה דוד. כי מבואר לעיל שגייקר בכח הסתלקות הצדיק נטהר ונזדכך האויר עד שיכולין לשמוע דבריהם גם עתה בכל מקום שהוא. ועל כן בשבת במנחה שאז הוא רעוא דרעין רצון שברצונות. שאז הוא בחינת תכלית שלימות אויר הנח והזך שהוא בחינת וצון ואהבה ושלום. שזהו בחינת שבת שלולם שהוא שביתה ונייחא אהבה ורצון ושלום, ובשבת במנחה אז הוא רצון שברצונות תכלית הרצון והאהבה והשלום. שכל זה הוא בחינת שלימות האויר הנח והזך כנ"ל. ועל כן אלו הג' צדיקים הגדולים נסתלקו אז להורות לנו שדבריהם חיים וקיימים לעד ולעולמי עולמים כי הם ממשיכים גם אחר הסתלקותם בכל פעם בחינת אויר הנח והזך כדי שישמעו דבריהם למרחוק כדי לגייר גרים ולעשות בעלי תשובה שבזה עוסקים הצדיקים הגדולים גם אחר הסתלקותם לגייר גרים ובעלי תשובה (כמבואר בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות). ועל כן אומרים אז ג' פעמים צדקתך דייקא כי דייקא על ידי בחינת צדקה נמשך תיקון זה כנ"ל. וזה שנוהגים הצדיקים לומר תורה ומוסר בסעודה שלישית דייקא. כי אז יכולין להשמיע הדיבור למרחוק כנ"ל:

אות כא

רמה קרני בה׳ ולא רמה פכי. קרנדייקא בחינת והוי לי׳ קרנא קרן השופר וכו׳ שמן המשחה (עיין לעיל). אין קדוש כה׳ וכו׳ אל תרבו תדברו גבוה גבוה כי אל דעות ה׳ ולו נתכנו עלילות וכו׳. לשון מנין שגלם עלילות ובלתולים ושקרים של הזטרא אחרא בחינת עלילוטת דברים שהם לשון שקר הכל נמנה לפניו יתברך. כי אף על פי שאין קץ להשקר אבל ה׳ יתברך יודע מספרו ומנינו עד היכן יש לו כח להבגבר. כי הוא ידע מה בחשוכא וקץ שם לחשך. על כן סוף כל סוף יתגלה האמת ויתתקן הכל. במינת ה׳ ממית ומחיה מוריד שאול ויעל וכו׳ עד וירם קרן משיחו קרן דייקא. כי הכל בכח הצדקה שהוא עיקר הקרן הקיימת לעד כנ״ל. ועל כן עיקר הגאולה על ידי צדקה כל שכן ציון וכו׳ ושביה בצדקה, ושביה בצדקה דייקא. כי על ידי הצדקה נעשין בעלי תשובה וגריסל שעל ידי זה עדקר הגאולה בחינת דובא לציון גואל ולשבי פשע וכו׳. וזה בצדקה תכונני רחקי מעושק וכו׳. כי עיקר צמיחת קרן משיח הוא על ידי הצדקה כנ״ל. וזה זסים שלם הן גר יגור וכו׳ מי גר אתך וכו׳, שמדבר לענין גרים כמו שפרש רש״י שם הינו על ידי הצדקה נעשין גרים ובעלי תשובה שעל ידי זה עיקר הגאולה כנ״ל:

אות כב

ועשית כג שבועות וכו׳ מסת ונדבת ידך וכו׳. בחינת צדקה שעל ידי זה נעשה אויר הנח והזך שעל ידי זה נשמע הקול למרחוק וכו׳ שזה עיקר בחינת שבועות כנ״ל:

צא ולמד מה בקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולבן בקש וכו׳. פרעה בחינת מ״ט שערי טומאה כנגד זה סודפרים מ״ט ימי הספירה וכו׳. ולבן בחינת הקליפה שכנגד לובן העליון בחינת שער החמשים שלרמאותו ושקרותו כמעט אין קץ בחינת ותחלף את משכורתי עשרת מונים וכו׳ כנ״ל. ועל כן בשבועות שהוא יום החמשים בחינת שער החמישילם דקדושה שמשם נמשך כח להכניע ולשבר גם קליפות ושקרים אלו כנ״ל. על כן אז הוא זמן הבאדת בכורים כי שבועות נקרא בתורה יום הבכורים. כי בשעת הבאת הביכורים מזכירין מעשה לבן. כמו שכתוב בוידוי בכורים וענית ואמרת לפני ה׳ אלקיך ארמי אבד אבי וכו׳. כי בשבעות ביום הכמשים נמשך כח להכניע ולבטל אותו כנ״ל. ועל כן פרעה לא גזר אלא על הזכרים כי שם יש קץ וגבול לרשעותו כנ״ל. אבל לבן בקש לעקור את הכל וס ושלום. כי שם כמעט אין קץ וגבול לרמאותו ושקרותו כנ״ל. אבל בכח קבלת התורה בשבועות שהוא יום החמשים מכניעין ומבטלין גם אותו כנ״ל:

אות כג

וזה בחינת החילוק שבין חיה לבהמה. שהחיה חלבה מותר ודמה טיון כיסוי והבהמה חלבה אסור ואין דמה טעון כיסוי וההיכר בין כיה לבהמה הוא בקרנות (כמבואר בשולחן ערוך הסימנים) :

כי ענין כיסוי דם בעפר הוא על פי הנ״ל. כי עיקר הרע והטומאה הוא השקר. ועיקר הטוב והקדושה הוא האמת. ועוצם התגברות השקר מחמת שהוא הרבה מאד כמעט בלי גבול, הוא נכנע ונתבטל ונופל על ידי זה בעצמו בבחינת עת אשר שלט האדלם באדם לרע לו דייקא. כי כל מה שהשקר מתגבר ביותר על ידי ריבוי נכליו וערמטימותו בלי שיעור על ידי כל זה ניכר האמת בסואו. כי סוף כל סוף מי שכפץ באמת רואה האמת דייקא על ידי זה (כמבואר מזה קצת לעיל). ויותר מזה מבואר העינין להחכלם המבין מדעתדו החלפדץ באמת לאמתו וכנ״ל. וזה בחינתך כיסוי דם בעפר. כי הדם הוא הנפש והחיות שבחי ושלם עיקר אחיזדת הרע שהוא רוח הבהמיות. וצריכין לערו כנ״ל להודיע להטוב את מעלתו כדי שיעלה הטוב מהרע דהיינו שיתברר ויתגלה האמת מהשקר שהוא עיקר בירורו הטוב כנ״ל. ועל כן מכסין הטוב בעפר כי עפר הואג בחינת ההתחלה והסוף של כל דבר. כי הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר. ובההתחילה והסוף הכל אחד. כי כל הדברילם שבעולם אף על פי שכל אחד משונה מחברו מאד במראיתדו וטעמוט וריחו ותבנידתו. אף על פי כן בראשית ותכלית הלם באחדות בלי הבדל כמבואר בספר הא״ב החדש באות דעדת סי׳ א׳. מבואר שם כי בראשית ובתכלית הם באחדות בלי הבדל וכמו שהוא בשרשם העליון ברוחניות שבראשית השתלשסותם של כל הדברים משרשלם העליון שנמשכו משם ובתכליתם האחרון שצריכין כולם לחזור ולהכלל שם, ששם כולם באכדות אחד בלי הבדל כנ״ל כן ברא ה׳ יתברך דוגמתו בעולם הזה בגשמיות. והא העפר הגשמי הזה שהוא תכלית הגשמיות מכל הנאצלים והנבראים והנוצרים והנעשים שבעולם והא בחינת סוף מעשה וסוף מעשה במחשבה תחלה, היינו כמו שבתחלת המחשבה שהוא ההתחלה והשורש והתכלית והסוף של כל הדברים ששם הכל באחדות בלי הבדל כנ״ל. כמוכן בסוף המעשה שהוא העפר כנ״ל שסל הראשית והתכלית של כל הדברים ושלם הכל אחד בלי הבדל. כי העפר הוא הראשית והתכסית של כל הדברים כי הכל היה מדן העפלדר והכל שב אל העפר. ושם בהעפדר כל הדברים באחדות בלי הבדל. כי בהעדפר בעצמו אין בו שום שינוי. כי העפר יש לו דמות אחת וטעלם אחד במקולם זה ובמקולם זה. ואף על פי כן צומחיסל ממנו דברים משונילם בלי שיעור פירות מדפירות שונות. וכל מיני מתכות וכל מיני בעלי חי ובני אדסל למיניהם וכו׳ וכו׳ הכל היה מן העפר וכו׳. נמצא שהעפר הוא הראשית והתכלית של כל הדברים ששם הכל אחד בלי

הבדל. ועל כן מבחינת עפר משם עיקר אחיזת השקר ומשם עיקר הכנעתו וביטולו. וזה גסל כן בחל הכל היה מן העפר והכל שב אל העלפר. שגלם הרע והטומאה שהוא השקר הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר. שם מוכרח לכלות זוהמתו ולהתהפך לתחלת שרשו שהוא האמת. כי גם השקר אחיזתו מהגאמת כי כל שקר שאין בו אמת אינו מתקיים כנ״ל. ועל כן כשנאכז זוהמת הנחש בהאדלם שהוא השקר כי הנחש הוא עצם הקקר שבא מתחלה ועד סוף בשקים רבים על האדם. והוסיף וגרע ואמר אף כי אמר אלקים לא תאכלו מכל עץ הגן וכו׳ ואחר כדאמר שקר גמור לא מות תמותון כי יודע אלקילם כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עינכם שכל זה הלם דברי שקרילם וכפירודת בערמימיות עצום עד שנתפתו אחריו. ומאז כאחז זוהמת השקר בעולם שהוא עיקר זוהמת השקר בעולם שהוא עיקר זומהת הנחש. על כן אז אמר להם ה׳ יתברך כי עפר את ה ואל עפר תשוב. כי ביטול השקר הוא על ידי העפר עצמו שמשם אחיזתו כידוע שאין לך דבר שלא יהיה לו שורש למעלה ועל כן גם השקר בהכרח שיהיה לו איזה שורש ואכיזה. אבל לכאורה תמוה מהיכן יהיה שורש להשקר למעלה ששם כולו אמת כי הלא אמת הוא ההיפך ממש מן השקר. אד שורש אחיזת השקר הוא מבחינה הנ״ל, מבחינת הראשית של כל הדברים שבעולם כי מחמת שבראשית שורש כל הדבריםשם הכל אחד בלי הבדל נמצא ששם אין הבדל כלל בין כסף ובדיל ונחשת וזהב וכן בין מספרמאה לאחד וכו׳. על כן משסן נשתלשל בכמה השתלשלות אחיזה להשקר שיש לו כח להפוך את הדברים לומר על בדיל שהוא כסף ועל נחשת שהוא זהב ועל מאה מאתיים וכיוצא בזה לאין קץ כי הכל נמשך מחמת שבהשורש בראשיתם באמת אין הבדל ביניהם כי שם הכל אחד וזה עיקר תכלית האמת ומשם נשתלשל אחיזה להשקר להפוך מהיפך אל היפך לומר על בדיל שהוא כסף וכו׳. אבל משם בעצמו עיק הכנעתו כי בודאי עיקר האמת הוא התכלית, דהיינו לידע השורש והתכלית של כל הדברים ששם הכל אחד בלי הבדל שזה עיקר בכלית האמת, דהיינו לידע שה׳ יתברך ברא כל דבר ולהכיר אותו יתברך על ידי כל דבר שבעולם. כי ברדאי מי שהוא מבין על כל מיני מתכות ועל כל הסכורות ואי אפשר להטעותו בעסקי מסע ומתן כי יודע ומכיר בין כסף סיגים לכסף צרוף וכן בכל הסחורות בין רע לטוב. הנה אף על פי שהוא מבין גדול כל כך בסחורות וחפצי חול אף על פי כן אם אינו מסתכל על התכלית לעשות המסע ומתן לש״ש כדי שיוכל לעסוק בתורה ולהרבות בצדקה הנה איש כזה בודאי רחוק מאמת. מכל שכן מי שהוא חכם גדול בחכמות חיצוניות אפילו אם משיג כמה דברים לאמיתתן כמו שיש כמה חכמות שהשיגו אמתתן כגון חכמת ההנדסה והמספר אף על פי כן אם אינו מסתכל על התכלית האחרון מכל שכן אם על ידי חכמתו נתעה ונבוך מחכמה לחכמה עד שבא לידי כפירות בה׳ יתברך או בדבר אחד מתורת משה בכתב ובעל פה. הנה איש כזה לא די שרחון מאמת כי אם הוא עיקר השקר כי מה יועיל לו שיודע שקרקע זוכך וכך ארכה ורחבה באמת על פי חכמת ההנדסה והמספר או כמה גובה המגדל הזה וכו׳ מאחר שאינו מאמין ויודע מי ברא אותו ואינו חושב מחשבות ואינו משתדל לעבוד באמת את

מי שברא הקרקע הזאת ומגדל הזה עם כל החכמות הכלולים בהם. וחכמתו ודעתו היא שובבתו כי על ידי חכמתו דייקא הוא מתרחק ביותר מעצם האמת שהוא ה' יתברך והתורה והצדיקים האמתיים והא מטעה ומרמה את הבריות בחכמותיו. כי אף על פי שחכמותיו הם אמתיים שיודע מופתי ההנדסה וכיוצה לאמתתן, אף על פי כן מאחר שמתרחק על ידי זה מחכמה האמתיות שהוא תורת משה בכתב ובעל פה בודאי אין שקר וטעות גרוע מזה שמחליף עולם עומד בעולם עובר. ובאמת אינו מטעה את העולם כי אם את עצמו כי אחריתו עדי אובד כי סוף כל סוף ישוב אל העפר ומאומה לא ישא בעמלו מכל חכמות כאלו אדרבה יהיה אחריתו להכרית על ידי זה גייקא מאחר שחטא והחטיא את הרבילם בכפירות ובלבולי אמונה על ידי חכמותיו דייקא. והוא דומה כמו מי שהוא חכם בגניבות בכמה תחבולות איך לכנוס לתוך הבית הבגור ומוקף בשומרים והוא עושה תחבולות בחכמות נפלאות עד שחותר וגונב אוצרות מבית המלך. נמצא שהוא חכם גדול ומתפאר את עצמו בחכמתו לפני חבריו הגנבים כמה רב חילו וחכמתו לחתור לולגנוב סגולות כאלו. ואח כך תופסין אותו ומענין אותו בכל מיני עינויים ותולין אותו על עץ וכל האוצרות חוזרין לבית המלך. וגם זה הגנב היה חכם אמתי שידע חכמות באמת איך לגנוב מבית סגור מה שאנו אין אנו יודעין שום דרך לזה. ואף על פי כן לא הועיל לו חכמותו אדרבא על ידי זה דייקא עינו אותו בעינויים משונים כל כך. וכן יש לזה משלים הרבה בלי שיעור יבינם המשכיל החפץ באמת מעצמו. על כן אין שום חכמה ותבונה ועצה לנגד ה' כמו שכתוב הנה בדבר ה' מאסו וחכמת מה להם. ובודאי טוב יותר מי שהוא תם וישר מעודו ואינו מבין על שם סחורה ולא על מיני מתכות ואינו בקי בשום חכמה אבל הוא עיסק בתורה ועבודה יומם ולילה. כי אף על פי שאינו יודע להבחין האמת בין כסף לבדיל אבל הוא יודע האמת לאמתו שהכסף והבדיל שניהם ברא ה' יתברך הבורה היחיד יתברך שמו שעיקר התכלית לעבדו באמת על פי התורה שבידינו. ועל ידי זה נאמר טוב רש הולך בתומו מעקש דרכי סוהוא עשיר. כי אף על פי שזה עשיר ובקי בכל הסחורות אבל מאחר שהוא עקש דרכים בודאי טוב רש ממנו מאחר שהולך בתומו כנ"ל וכמוטשמצינו בצדיקים הראשונים שנמצאו בהם שלא היו מכירים אפילו בצורת מטבע כמו שאמרו רבותינו ז"ל:

אות כד

נמצא שעיקר האמת הוא התכלית. דהיינו שיסתכל בכל דבר על האמת לאמתו שבכל דבר שיראה יאמין מיד שה' יתברך ברא אותו ברצונו בתבנית הזה ובטעם הזה וכו'. ויכסוף וישתוקק וישתדל לעבוד ה' יתברך

על ידי זה הדבר כמבואר בדברי רבינו ז״ל בהתורה לכו חזו מפעלות ה׳ (בסי׳ ל״ט בלקוטי תפילות) וכו׳ וזה עיקר האמת. אבל מי שיודע האמת שזה כסף צרוף וזה כסף סיגים אבל כופר בעיקר חס ושלום בהבורא אותו או אפילו אם מאמין בהמצוות התלויות בזה הדבר. כגון שהוא חכם גדול לעשות בשהב ובכסף וידע האמת להבחין בין כסף סיגים וכו׳ כנ״ל אבל הוא עושה מלאכה בשבתך או ביום טוב. הנה בודאי אין שקרן ורשע יותר ממנו. מאחר שכופר במצות שבת וים טוב שנחשב כמומר לכל התורה שהיא תורת אמת וכן כל כיוצא בזה. על כן עיקר האמת הוא התכלית דהיניו שיכוון בכל דבר לאמתתו שיזכה לעבוד ה׳ יתברך על ידי זה הדבר. ובכל הדברים שרוצה לידע בהם האמת יהיה כוונתו בשביל שורש בכלית האמת שהוא ה׳ יתברך והתורה והצדיקים שהם עצם האמת ועל ידי זה נתבטל השקר. כי עיק אחיזת השקר הוא מהראשית והתכלית כי מחמת שבהראשית והתכלית כל הדברי שהם באחדות בלי הבדל משם נשתלשל אחיזה להשקר שיש לו כח להפוך האמת כנ״ל ועל כן על ידי זה עיקר הכנעתו בבחינת אין הדין נמתק אלא בשורשו. כי מי שמסתכל בכל דבר על עצם האמת אין יכולין להטעותו לעולם ואפילו אם לפעמים מטעין ומרמין אותו אינו נחשב בשם הטעאה כלל אדרבא השקרן והמטעה הוא מטעה את עצמוט. כמו למשל כשהסטרא אחרא והבעל דבר מקים בעולם איזה צבוע ומפורסם של שקר כדי לרמות את הבריות כדי שיפלו על ידו למכמרת היצר הרע. הנה מי שהולך באמת לאמתו אינו יכול להכשילו כי מי שמתקרב אפילו להצבוע והשקרן אבל כוונתו באמת כי טועה את עצמו וסובר שהוא איש אמת וטאסן היה יודע שאין רצון ה׳ יתברך שיתקרב אליו כי הוא סובר שהוא איש צדיק במים באמת. הנה זה האיש עובד את ה׳ באמת מאחר שכוונתו לשמים. וברדאי מאחר שכוונתו לשמים סוף כל סוף יעזרו ה׳ יתברך שיתגלה לו האמת ויפרד מהשקרן ויתחבר להצדיק האמת וכן כל כמיצא בזה. שברדאי מי שמסתכל תמיד על שורש האמת שהוא להתקרב להשם יתברך ולתורתו ולצדיקם אמיתים ולהנלוים אליהם באמת שזה עיקר האמת וחוץ מזה הכל שקר. הנה מי שמסתכל על האמת הזה בודאי בסוף יזכה לאמת ואפילו בעת שנתעה חס ושלום באיזה שקר אינו נענש על זה מאחר שכוונתו לשמים. ובלבד שלא יטעה את עצמו שיאמר שכוונתו לשמים ובאמת אינו כן והלב יודע אם לעקל אם לעקלקלות כי בוחן לבות הוא יודע האמת. וזה כלל גדול ועצה נפלאה בעבודת השם לכל אדם שבעולם מגדול ועד קטן באיזה מדריגה שהוא בפרט בדורות הללו שהתגבר השקר ובלבל את העולם מאדד מאד כמעט בלי שיעור. ועיקר העצה נגד השקר הוא האמת היינו שלא יטעה האדם את עצמו ובכל דבר שהוא מסופק בו ואינו יודע האמת יחשוב בלבו שהוא רוצה רק האמת לאמתו ויבקש מהשם יתברך שיזכהו לנקודת האמת ואחר כך ימסור כל תנועותיו להשפ יתברך ואז איך שיוליכהו השם יתברך כך הוא האמת. ואפילו אם וראה שעשה כך כמה פעמים ועדיין לא זכה להאמת ואפילו אם לפעמים נודע לו אחר כך שטעה עצמו באיזה דבר אף על פי כן אם היה כונתו רצויה באמת נחשב הכל לאמת כי רחמנא לבא בעי וכשמו שאמרו רבותינו ז״לובלבד שיכוון לבו

לשמים. וגם מי יודע דרכי השם נפלאות תמים דעים אולי זה הוא דרכו והליכתו להאמת שאי אפשר לו לפי מעשיו לזכות להאמת כי אם על פי דדרכים אלה שעבר בהם כי דרכיו יתברך נפלאים מאתנו מאד. וכל הדברים האלה אי אפשר לבאר בפה ובכתב כי הם מהדברים שאין להם שיעור כנ״ל. ואף על פי כן האמת הוא אמת ומי שחפץ באמת לאמתו ואינו מטעה את עצמו בודאי סוף כל סוף יזכה לאמת:

אות כה

וזה בחינת עפר שהוא ההתחלה של כל הדברים והסוף והתכלית של כל הדברים כי הכל היה מן העפר והכל שב וכו׳ כנ״ל, ומשם שורש אחיזת השקר בבחינת ונחש עפר לחמו בחינת ועפר תאכל כל ימי חייך ושלם הכנעתו וביטולו בבחינת אמת מארץ תצמח. מארץ דייקא כי עיקר אחיזת השקר מבחינת עפר מחמת ששם הכל אחד שמזה נשתלשל אחיזת השקר להפוך הדבריסל מבדיל לכסף וכיוצא בזה מחמת שבשרשם באמת אין בהם שינוי כנ״ל אבל על ידי זה עיקר ביטולו והכנעתו של השקר כי על ידי שורש האמת מתבטל השקר. כי עיקר הכנעת וביטול השקר שהוא בלי קץ ומספר הוא על ידי האמת ששם הוא גם כן למעלה מהמספר מחמת ששם הכל אחד כנ״ל. כי מי שמסתכל על השורש והתכלית שהוא עצם האמת שהוא הבורא יתברך שברא כל הדברים יש מאין ואליו הם שבים ללכת לחזור ולהכלל בו בסופם בעת חידוש העולם ומי שמבתכל על זה בודאי אין לשום שקר אחיזה בו ומכל מיני רע וטומאה ושקר יכול לחזור להאמת ולהקדושה שהוא השלם יתברך מאחר שבכל מקום שהוא, יודע שהכל מהשם יתברך והשם יתברך נמצא בכל מקום תמיד בבחינת אם אסק שמים שלם אתה ואציעה שאול הנך אשא כנפי שחר אשכנכ וכו׳ גם חשך לא יחשיך ממך וכו׳ ואומר אך חשך וכו׳. ועל כן מי שמאמין בזה תמיד בודאי אין שום חשך ושקר ורע וטומאה בעולם שיוכל להרחיקו מהשם יתברך ותורתו וצדיקים אמתיים שהם כולא כד עצם האמת שהוא אחד. וכל מה שמרבה הבעל דבר בשקריו ורמאותיו להרחיקו מהאמת יתקרב את האמת יותר ויות רעל ידי זה דייקא בבחינת ירידה תכלית העליה וכמו שכתוב אם מזרע היהודים מרדכי אשר החילות לנפול פניו לא תוכל לו וכו׳ ואמרו רבותינו ז״ל שהם משולים לעפר ולכוכבים כשהם יורדים יורדים עד עפר וכשהם עולים עולים עד הכוכבים. ועתה מה נמלצו לחיך דבריהם הנפלאים כי הא בהא תליא כי דייקא מחמת שהם יורדי סמאד עד עפר על ידי זה דייקא הם עולים מאד עד לרקיע. כי השקר שהוא בחינת המן זוהמת הנחש מתגבר כנגד ישראל ומבלבלים בשקריו ונחליו ועמומיותיו עד

שמחטיאם ומשפילם עד עפר. אבל מעוצם קדושת ישראל בשרשם ומגדולת הצדיקים שבכל דור ודור הם מאירים בהם האמת בעוצם ירידתם ושפלותם עד עפר עד שעל ידי בחינת עפר דייקא הלם חוזרים להאמת ונגבהים ועולים עד לשמים. כי בחינת עפר הוא שורש השקר כנ״ל והוא ביטולו על ידי קדושת הצדיקים אמתים בחינת מרדכי שיודעין לגלות האמת בתכלית הירידה עד עפר. כי מהפכין הירידה לעליה גדולה שדייקא על ידי בחינת עפר ששם הכל אחד שעל ידי זה התגבר השקר כנ״ל על ידי זה דייקא יהיה נכנע ונופל השקר על ידי התגברות האמת שמאירין בישראל שיסתכלו בכל דבר על עצם שורש האמת שהוא בחינת עפר ששם הכל אחד כנ״ל. שעל ידי זה נופל השקר ונמחה ונתבטל מן העולם. וזה בחינת (במדבר כ״ד) ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד. כי עמלק שהוא זוהמת הנחש עצם השקר יונק מבחינת ראשית ששם הכל אחד שמשם השתלשלות אחיזתו להפוך כל הדברים מזה לזה וכו׳. כנ״ל. ועל ידי זה בעצמו ואחריתו עדי אובד. כי על ידי זה בעצמו הכנעתו ומפלתו כנ״ל:

אות כו

וזה זאמר בלעם מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל. עפר יעקב דייקא. כי יעקב הוא בחינת אמת כמו שכתוב תתן אמת ליעקב. וזהו מי מנה עפר יעקב. כי העפר כשהוא בבחינת יקב. שמעוררין שורש האמת ששם הכל אחד בחינת עפר כנ״ל וזהו בחינת מי מנה עפר יעקב מי מנה דייקא. כי אי אפשר למנו הקדושה והמצות שהם בחינת אמת המתגלים על ידי בחינת עפר יעקב כנ״ל. כמו שדרשו רבותינו ז״ל על מקרא זה מי מנה עפר וכו׳ אין חשבון במצות שהם מקיימין בעפר וכו׳ כמו שפרש רש״י שם. ולכאורה קשה למה תפס דוקא את המצוות התלויות בעפר הלא יש הרבה מצות יותר התלוים בבהמותוחיות וצמחילם ושאר דברים אך אל פי הנ״ל מבואר היטב. כי כל התורה והמצות הם בחינת אמת כמו שכתוב תורב אמת. וכולם הם תלוים בבחינת אמת כמו שכתוב תורב אמת. וכולם הלם תלוים בבחינת עפר יעקב שהו בחינת עצם שורש האמת שם דייקא נכנע השקר כנ״ל. וזהו מי מנה דייקא כי הדוא מכניע שהשקר שהוא בבחינ וחסרון לא יוכל להמנות. כי אין הנין וקצבא להשקר. אבל על ידי בחינ עפר יעקב שהוא עצם שורש האמת בחינת למעלה מהמספר על ידי זה מכניעין השקר שאין לו מנין שהוא בבחינת למטה מהמספר וכנ״ל. וזהו מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל ודרשו רבותינו ז״ל רביעוביהן של ישראל וכו׳. דהיינו בחינת הטוב היוצא על ידי זרע הילודים (כמבואר היטב בהתורה). שזהו בחינת השם יספור בכתוב עמים

זה יולד שם סלה וכמו שדרשו רבותינו ז״ל על פי זה. שהשם יתברך מסתכל מתי תבא הטיפה שהצדיק נולד ממנה. ולכאורה תמוה מה שייך אצל השם יתברך שהוא מסתכל מתי תבא הטיפה שהצדיק נולד ממנו הלא הוא יודע תעלומות ויודע מיד אם הוא טיפה של צדיק אם לאו. אך באמת בכל ההולדות של ישראל אפילו של גדולי הרשעים אי אפשר שלא יהיה נעלם בהם הטוב של הצדיק רק שהוא בהעלם גדול. ולפעמי סצריך שיעבור נשמת הצדיק שהוא הטוב דרך כמה וכמה הולדות של רשעים גדולים וסוף כל סוף מתברר הטוב ויוצא הצדיק ברור. כמו שראינו בכמה דורות בפרט בנשמת דוד שמתחלה יצאה על ידי מעשה מכוער של בנות לוט וכו׳ וכו׳ וכמבואר בכתבי הארי ז״ל הרבה מזה. וכל זה הוא סוד מ״ש אדמ״ו על פי השם יספור בכתוב וכו׳ זה יולד שם וכו׳ (עיין שם ובכתבי הארי ז״ל במקומות שבדבר מזה. ואז תבין מעט כטיפה מן הים מדברי רבינו ז״ל הנ״ל). ועל כן השם יתברך מסתכל מתי תבא הטיפה של הצדיק. כי בודאי גם בעת שהשם יתברך יודע שעדיין לא באה הטיפה של הצדיק אף על פי כן הוא צריך להסתכל בודאי על הטיפה אף על פי שהיא של רשע להסתכל בה ולעיין בה ולשומרה היטב כי הוא יודע תעלומות שדייקא מטיפה זו ישתלשל הולדת הצדיק. כי אף על פי שהיא טיפה של רשע. אבל הטוב הנפלא נעלם בה מאד. ועתה אנו יכולין לפרש דברי רבינו ז״ל כך. מתי תבא הטיפה שהצדיק נולד ממנה היינו שהצדיק יהיה נולד אחר כמה דורות ממנה (לא כמו שמבינין על פי פשוטו שהצדיק יהיה נולד ונתהוה מטיפה זו מיד. וגם זה אמת. אבל לפי דברי רבינו הפרוש שהטיפה אפילו היא של רשע רק שהצדיק יהי הנולד ממנה לאחר כמה דורות. ושניהם אמת) ועל כן נסמך ומספר את רובע ישראל למי מנה עפר יעקב. כי כל המקרא מדבר מבירור הטוב מהרע שהוא בחינת התגלות הטמת מהשקר שהוא בחינת מי מנה וכו׳ ומספר וכו׳ שכל זה נעשה על ידי הצדיקים הנ״ל שיכולין לגלות להטוב הכבוש מעלתו וכו׳ ולהוציאו מהם ולהחזירו אל הטמת כנ״ל. וזהו שאמר שם מקודם הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתכשב. לא יתחשב דייקא. שאינם נכנסים בכלל חשבון כשאר האומות כי הם עצם האמת שהוא למעלה מהחשבון והמספר כנ״ל. וזהו בחינת הן עם לבדד ישכון שהם נכללין בבחינת בטח בדד עין יעקב. שהוא בחינת האמת שהוא תכלית האכדוטת שהוא בחינת בטח בדד. כי האמת הוא לבדו כי האמת הוא אחד כנ״ל. ועל כן ובגוים לא יתחשב כי הם למעלה מהחשבון ששם אחיזת השקר כנ״ל. כי מי מנה עפר יעקב ומספר וכו׳ וכנ״ל:

וזה בחינת והיה זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ וכו׳ כעפר הארץ דייקא. כי זרע ישראל שהם עיקר הטוב בחינת אמת הלם בבחינת עפר הארץ בחינת עפר יעקב שהוא למעלה מהמנין בחינת מי מנה עפר יעקב שהוא למעלה מהמנין ומספר וכו׳ וכנ״ל:

וזהו בחינת כיסוי דם בעפר. בעפר דייקא. כי דם החי שנאחז בו הרע שהוא בחינת שקר כנ״ל תקונו על ידי כיסוי בעפר. כי עחפר דקדושה שהוא עפר של מצות כיסוי מכניע ומבטל השקר שהוא הרע בבחינת מי

מנה עפר יעקב וכו׳. כי עפר הוא השורש והסוף של כל דבר ששם מתבטל השקר. וחוזר הכל אל האמת כנ״ל:

אות כז

וזהו בחינת עפר סוטה זהוא מברר האמת אם נטמאה אם לאו. כי דייקא העפר הקודש שבקרקע המשכן מבר זה, מחמת שעפר כלול מבחינת הבחינות שמשם אחיזת השקר ושם ביטולו. על כן שם נבחנת הסוטה כששותה המי סעם העפר, אם יניקתה וחיות המעפר טמא שהוא השקר זוהמת הנכש בחינת ונכש עפר לחמו. ומעלה מעל באישה. וזגמה בטיפי ההולדה ששם עיקר הטוב. כי כל הטוב שבעולם יוצא בזרע הילודים שעל יד זה נולדים בני ישראל המכירים בהשם יתברך ותורתו. ועל ידי העפר ניכר אם פגמה בזה כנ״ל או אם הוא להיפך שהיא טהורה ואז ונקבה ונזרעה זרע על ידי זה דיקא. כי אז היא זוכה לינק מעפר דקדושה מעפר יעקב שהוא בחינת אמת שעל יד זה יוצא הטוב בזרע הילודים בחינת ונקבנ ונזרעה זרע שעל ידי זה יוצא הטוב בבחינת מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל וכוף כנ״ל. ועל כן היא מביאה מנחת קנאות שהוא מנחת שעורים שהוא בבחינת עומר שעורים כמו שכתוב בזוה רהקדוש. כי עומר שעורים הוא בחינת מה שמבררין הטוב הכבוש בין הבהמות וכו׳ שמשם כל התאוות שזהו בעצמו בחינת מנכת סוטה. כמו שאמרו רבותי ז״ל היא עשתה מעשה בהמה אף קרבנה מאכל בהמה היינו כנ״ל. כי כל התאוות הם מרוח הבהמיו על ידי הטוב שנתערב בהם שמשם עיקר אחיזתם להתגבר על האדם חס ושלום. על כן הכנעתם על ידי קרבן שהוא מאכל בהמה כדי לבר החיות של הבהמות בבבחינת עומר שעורים כנ״ל. שעל ידי זה יוצא הטוב ומתגלה האמת כנ״ל. שזהו סוד ספירות העומר כנ״ל:

אות כח

וזהו שאמר אברהם ואנכי עפר ואפר. כי אברהם רצה להתפלל על סדום להצילם על ידי שיגלה הטוב הנסתר בהם. ועל כן היה מחפש ומבקש אחר הטוב כמו שכתוב שם בפרשה אולי יש חמשים צדיקים וכו׳ אולי ימצאון

שם שלשים וכו׳. על כן מחמת שרצה לברר הטוב מהרע דהיינו האמת מהשקר. על כן הקדים לומר אנוכי עפר ואפר, שהשים עצמו כעפר דהיינו שקישר עצמו לבחינת השורש והתכלית של כל דבר שהוא בחינת עפר. שעל ידי זה מתגלה האמת מן השקר בבחינת מי מנה עפר יעקב כנ״ל. כי עיקר התיקון הנ״ל שיקשר עצמו לשורש האמת כנ״ל. הוא על ידי בחינת עפר ממש דהיינו שיבטל עצמו בתכלית הביטול ויהיה בעיני עצמו כעפר ואפר בבחינת ונפשי כעפר לכל תהיה, דהיינו שיבטל עצמו מכל וכל כאלו אין לו שם הרגשה ושום ושות. ויקשר עצמו רק להשורש ששם הכל אחד. שמשם בחינת עפדר דקדושה שהוא בחינת עצם האמת. ועל ידי זה נכנע השקר ונתגלה האמת כנ״ל:

וזה שאמרו רבותנו ז״ל בשכר שאמר אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר זכו בניו לשני מצוות לעפר סוטה ולאפר פרה. עפר סוטה הוא בחינת בירור על ידי בחינת עפר דייקא כנ״ל. וזהו גם כן בחינת אפר פרה שמטהרת מטומאת מת שנמשכה מחטא אדם הראשון שעל ידי זה נמשך זוהמת הנחש שהו אזוהמת השקר כנ״ל שמשם נמשכה המית ה והטומאה. וטהותו על ידי אפר פרה אדומה כי אפר פרה הוא בחינת עפר הנ״ל כמו שאמרו רבותינו ז״ל אשכחן אפר דאיקרי עפר שנאמר ולקח מעפר שריפת החטאת וכו׳. היינו שזה האפר של פרה שנקרא עפר נמשך מבחינת עפר הנ״ל שהוא בחינת השורש והתכלית של כל הדברים ששם נתדהפכין כל הדברים וחוזרין לשרשם. ועל כן אפר פרה מטמא טהורים ומטהר טמאים כי הוא חוקת התורה שאי אפשר להבין כמו שכתוב אמרתי אחכמה והיא רחוקה וכ׳ כי נמשכת משורש העליון שהוא ראשית הכל ששם הכל אחד בלי הבדל ואי אפשר להבין דרכי ה׳ בלי הבדל ואי אפשר להבין דרכי ה׳ הנמשכין משם.ף ומחמת שאי אפשר להבינם כי נראים כשני הפכים בנושא אחד משם משתלשל אחיזת השקר שהם החכמו שקר של כל הנבוכים מתורת ה׳ שהם מהפכין מרע לטוב ומטוב לרע וכו׳. וכל זה מחמת שאין מבטלין דעתם הנבוכה להסתכל על השורש באמת ובאמונה ששם הכל אכד רק שאי אפשר להבין דרכי ה׳ הנמשכין משם. ועל כן אפר פרה שהיא חוקת התורה שנמשך משם כי הוא חוקת התורה כנ״ל על כן הוא מטהר מטומאת מת. כי דייקא על ידי בחינת עפר שהוא בחינת אפר פרה שנקרא עפר שהוא שורש הכל ותכלית הכל על ידי זה נכנע השקר שהוא הטומאה כי על ידי זה נתעלה האמת מבחינת עפר יעקב וכו׳ כנ״ל:

אות כט

ועתה מה מאד מדוקדק הפסוק הכל היה מן העפר וכו' הנ"ל מתחלתו לסופו. כי זה לשון הפסוק שם (קהלת ג) הכל הולך אל מקום אחד הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר, היינו כנ"ל כי עפר הוא בחינת אחדות בחינת הראשית והתכלית של כל הדברים ששם כל הדברים באכדות בלי הבדל וזהו הכל הולד אל מקום אחד הכל היה מן העפר וכו' אל מקום אחד דייקא שהוא הראשית והתכלית של כל דבר שזהו בעצמו בחינת עפר בחינ הכל היה וכו' והכל שב אל העפר וכנ"ל. ועל כן העפר מכלה הזוהמא של כל הדברים ששבים כולם לשם לכלה הפשע ולהתם חטאות כי משם השתלשלות השקר שהוא עיקר הרע והטומאה וכו' כנ"ל. ושם בעצמו נכלה השקר ונתבטל כי שם חוזר אל האחדות שהוא בחינת אמת כי אמת הוא אחד כמו שכתוב בהתורה אר"ע(בסעיפנ"א) וכנ"ל:

אות ל

וזה פרשת בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות ושה מעשה המנורה מקשה זהב וכו'. אור המנורה זה בחינת אור הצדיק האמת שהוא עיקר אור המאיר בכל העולמות מכל שכן בעולם הזה וכל האורות שבעולם כולם נמשכין ממנו. ועל כן אור המנורה מאיר על ידי השמן כי שמן הוא בבחינת אויר הנח והזך שזהו בחינת שמן המשחה בחינת הנה מה טוב ומה נעים וכו' כשמן הטוב על הראש וכו' בחינת לריח שמניך וכו'(ועיין לעיל ויתבאר לקמן). ועל כן על ידי השמן בחינת גרים שנעשין על ידי אויר הנח והזך על ידי זה מאירה המנורה כי על ידי זה דייקא נתגלה אור הצדיק האמת כנ"ל. וזהו אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, פני המנורה זה בחינ הצדיק האמת הקר האמת שבדור, שבעת הנרות הם שאר הצדיקים אמתיים הנמשכים ממנו כענפים מאילן שהם בחינת תלמידיו (כמובא בזוהר הקדוש לענין רבי שמעון בר יוחי והחבריא וכו' עיין שם). והזהיר הכתוב שכל שבעת הנרות שהם בחינת כלליות כל הצדיקים שבדורד כולם יהיה השתדלותם להאיר אל מול פני המנורה להמשיך אור הצדיק האמת בעולם שהוא היחיד בדורו שהוא בחינת נקודת האמת שבין הצדיקים. שהעיק רלהמשיך אורו בעולם שעל ידי זה יתתקם הכל כי יש כמה צדיקים אמתיים וכולם אמת. אבל יש צדיק שהוא בחינת נקודת האמת שבין הצדיקים שהוא עיקר עצם האמת בחינת אבן טוב שהוא עיקר האור המאיר האמת בכל העולמות וכל מי שצריך לקבל אמת צריך לקבל ממנו. כי שאר כל הצדיקים מכל שכן שאר הכשרי סוהעולם כולם הם בחינת חלונות אצלו (כמו שכתוב במקום אחר שיש באמת בחינת אבן טוב וחלון עיין בסעיף קי"ב). ועל כן האמת של שאר הצדיקים אינו יכול להכניע לגמרי את השקר כי אף על פי שהם

מכניעים ומבטלים לפעמים איזה שקר אבל הוא רק לפי שעה אבל אחר כך מתגבר השקר בשקרים ורמאות יותר ומקלקל זה התיקון והאמת שהמשיך זה הצדיק בעולם ולפעמים מתגבר אחר כך הסטרא אחרא והשקר על ידי האמת של זה הצדיק יותור ויותר כי יונק מזה האמת ומהפכו לשקריו ורמאותיו עד שגייקא על ידי זה האמת הוא מתגבר יותר. וכמו שראינו בחוש כמה פעמים ענין זה וכמו שהזהירו רבותינו ז״ל על זה במשנה חכמים הזהרו בדבריכם שמה תחובו חובת גלות וכו׳(וכפי פרש רש״י שם הרע״ב) וכן ראין כמה פעמים. אבל הצדיק האמת הנ״ל שהוא בחינת נקודת האמת שבין הצדיקים הוא יודע מכל זה והוא צופה ומביט עד סוף כל הדורות כמו שכתב רבינו ז״ל לענין משה רבינו שהיה יודע כל מה שתלמיד ותיק עביד לחדש והוא יודע להמשיך אמת כזה בעולם שאי אדפשר לקלקלו בשום אופן. ואף על פי שעליו מתגברת הסטרא אחרא והשקר ביויתר ויותר מעל כל הצדיקים ומחפה ובודה עליו שקרים שלא עלו על לבו. וכמו שמצינו בכמה דורות שדייקא על הצדיק החד בדרא הגדול במעלה ביותר אמרו עליו שקרים וכזבבים ועלילות שלא עלו על דעתו. והראשון היה אברהם אבינו שאמרו עליו שהוא מין כמו שכתוב במדרש שאמרו בשביל המין הזה בא הרעב. וכן משה רבינו חשדוהו באי״א וכי״א קינא לאשתו ממשה כמו שאמרו רבותינו ז״ל. וכן ירמיהו כשדוהו באי״א וכן כיוצא בזה על גדולי הצדיקים דווקא יחידי הדורות אמרו דברים כאלה. אבל סוף כל סוף דבריהם חים וקיימים לעד ולנצח ודברי החולקים בטלים ומבוטלים כי דשפת אמת תכון לעד. כי הצדיק בחינת נקודת האמת הנ״ל הוא ממשיך אמת כזה בעולם שהוא בחינת שורש תכלית האמת שעל ידי זה עיקר ביטול השקר בשורשו כנ״ל. ועל כן מזהיר הכתוב שכל שבעת הנרות יאירו אל מול פני המנורה. שכל השתלותם של כל הצדיקים והכשרים הכלולים בשבעת הנרות שהם בחינת שבע שבתות של ספירת העומר כולם יהיו כל עבודתם להאיר אל מול פני המנורה. להמשיך אור פני המנורה בעולם שהוא בחינת אור הצדיק שהוא נקודת עצם האמת שעל ידו עיקר ביטול השקר לגמרי עד קצה אחרון כנ״ל. וזהו, וז המעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרחה מקשה היא ופרש רש״י שלא תעשינה אברים אברים על ידי חיבור כי אם עשת של ככר זהב היתה וכו׳. היינו כי המנורה היתה בתכלית האחדות מחתיכה אחת כי אמת הוא אחד. ואף על פי שיוצאין ממנה כפתורים ופרחים וגביעים משוקדים הרבה וירך ופרחים וקנים. אף על פי כן הכל נמשך מעשת זהב אחד. כי עיקר האמת הוא אחד בתכלית האחדות ואף על פי שמהאמת נמשכין התורה והמצוות וכל העולמות שיש בהם גוונין ושיניים לאין מספר. אף על פי כן בשורש הכל כולא אחד בחינ עד ירכה עד פרחה מקזה היא שהכל מעשת אחד כי כולא אחד שזה עיקר האמת שהוא אחד כנ״ל:

אות לא

וזהו בחינת החילוק שבין חיה לבהמה. שהבהמהחלבה אסור ואין דמה טעון כיסוי והחיה להיפך. כי יש חילוקים רבים בעינין הטוב הכבוש בין העכו״ם שהוא בחינת הטוב המגולגל בהמות וחיות וכו׳. כי לפעמים הטוב כבוש מאד בגלות גדול ולפעמים שאינו כבוש כל כך. ועל פי רוב הוא שכל מה שהטוב גדול במעלה ביותר כשנופל בגלות חס ושלום הוא כבוש בגלות גדול ביותר. כי כל מה שהטוב חשוב וגדול ביותר הם מתגברים עליו יותר ויותר. כמבואר בכתבי האר״י באריכות בכמה מקומות בפרא בדפר הגילגולים שעיקר תאוות והשתוקקות הסטרא אחרא והקליפות הוא להתגבר לינק מהטוב הגדול והחשוב במעלה ביותר עיין שם. וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז״ל על היצר הרע כי הגדיל לעשות שפשט ידו בגדולים. ועל כן דלפעמים הטוב כבוש כל כך עד שאפילו כשמודיעין להטוב מעלתדו על ידי הבחינתו שכתב רבינו בהתורה הנ״ל. הם מתגברים עליו בהתגברות גדול יותר ויותר כשמודיעים לו מעלתו וכו׳. ומכניסים אודתו לתוך עומק מחשבתם יותר וכו׳ עד שיוצא בזרע הילודים. והכל מחמת גודל מעלת הטוב שעליו דייקא מתגברים ומתגרים יותר ויותר כנ״ל. וז הבחינת החילוק שבין חיות ובהמות וז הסימן על עוצם מעלת הטוב הכבוש בהמות יותר מבחיות. ומחמת זה בעמצו הבהמה מגושמת יותר מחיה כי תנועתה כבידה הרבה יותר מחיה והחיות קלים בטבעים ופקחים יותר מהבהמות. וזה מחמת שהטוב שבחיות שהוא כיותם אינו כבוש בגלות עצום כל כך כמו בהמות על כן תנועתם קלה כי יש להם חיות יותר כי עיקר החיות מהטוב כבוש בעומק הגלות יותר ויותר על כן עיקר רוחהבהמות מתגבר בה יותר ויותר ועל כן תנועתה כבידה ביותר כי מתגבר הגשמיות והכבידות יותר מחמת שהטוב כבוש שם בגלות יותר ויותר. ועל כן תנועתה כבידה ביותר כי מתגבר הגשמיות והכבידות יותר מחמת שהטוב כבוש שם בגלות יותר ויותר. ועל כן עיקר הבהמה נקאת על שם רוח הבהמיות שמשם התגברות כל התאוות של הסטרא אחרא. אבל החיה נקראת בשם חיה לשון רוח חיונית כי שם אין החיות שהוא הטוב כבוש כל כך כנ״ל וכל זה מחמת שהטוב שבבהמות גדול במעלה ביותר ששם מתגבר הגלות של הסטרא אחרא ביותר. ועל כן בהמה גם חלבה אסור כי מבואר לעיל בהתורה הנ״ל שלפעמים מתגברים על הטוב כל כך עד שמוכרח לצאת הטוב בזרע הילודים שזהו בחינת ה׳ יספור וכו׳ זה יולד שם וכו׳. וההולדה הוא מהמוח ועיקר המוח הוא על ידי שמנונית וחבים שבגוף (כמבוא בדרי רבינו ז״ל במקום אחר) ומשם עיקר הטיפה זרעיית כי השמנונית וחלבים שבגוף עולים אל המוח ומהם מתהוה טיפה ואחר כך נמשכת הטיפה לכלי ההולדה שהם הכליות ששם עיקר החלבילם שהם מבשלין את הטיפה שעל ידי זה ההולדה. נמצא שעיקר ההולדה על ידי החלבים ועל כן בהמות שהטוב גדול במעלה שמחמת זה אי אפשר לבררו בשלימות כי אם על ידי ההולדה על כן דלם החלבים אסורים. כי שם עיקר התגברות הרע על הטוב שכשמגיע להטוב התעוררות שיזכור מעלתו וישוב לשם

יתברך, אזי הם מתגברים עליו ומכניסים אותו לתוך עומק מחשבתם ונכבש שם מאד מאד יותר מבתחלה. כי הרע מתגבר ביותר מחמת שרואה שקרוב שהטוב יצא ממנו. ואזי הרע מתגברת בהתגברות יותר ויותר. אבל השם יתברך חוזב מחשבות ודייקא על ידי זה יוצא הטוב מפנימות עומק מחשבתם שהכניסוהו לשם שיוצא משם על ידי זרע הילודים. ועל כן החלבים שהם סביב כלי ההולדה והכל עיקר ההולדה מתהוה מהם, על כן שם עיקר התגברות הרע יותר ויותר. רק שמפנימות עומק מהחשבה המתהוה מהם משם יוצא הטוב על ידי טיפת הולדה אבל הם בעצמם שהם סביבות המחשבה והטיפה שם עיקר התגברות הרע שמתגבר ביותר על הטוב להכניסו לתוך עומק המחשבה כנ״ל. על כן החגב אסור בבהמה כי שם עיקר התגברות הרע שמתגבר ביותר על הטוב להכניסו לתוך עומק המחשבה כנ״ל על כן החלב אסור בבהמה כי שם עיקר התגברות הרע על הטוב כנ״ל. ומחמתזה גם דמה אין טעון כיסוי כי אי אפשר לנו עתה לברר הטוב שבדם על ידי כיסוי בעפר. כי מעוצם התגברות הרע שבבהמה על החלב והדם שהם עיקר החיות של כל מין חי. כי החלבים הם קיום המוחין דשמשם כל שורש החיות. והדם הוא הנפש והחיות של כל הגוף. ומחמת גודל התגברות הרע על הטוב שבבהמה הכבוש ביותר בחלב ודם כנ״ל על כן שניהם אסורים. ועל כן אין דמה טעון כיסוי כי אי אפשר לנו לברר ולהעלות הטוב שבדם בהמה מעוצם התגברות הרע כנ״ל. כי עיקר הבירורו שבדם וחלב של בהמה אי אפשר כי אם על יד קרבנות שעולין על המזבח ממש. שמעוצם קדושת המזבח והבית המקדש מתברר הטוב שבדם וחלב. ועל ידי זה עיקר הכפרה מחמת שעולה הטוב מעמקי הקליפות שזדה עיקר התיקון של כל החטאים. ועתה בגלותינו שאין לנו מזבח ולא קרבן אי אפשר לנו לברר הדם והחלב כלל. וכל תיקונם על יד בחינת זרע הילודים. היינו שכל הבהמות שהיו בכל הגלות יהיה תקונם בשלימות על ידי הוולדות שיאו מהם מדור לדור עד שיבא משיח. שאז יעלו וולדותהם לקרבנות על המזבח ואז יתתקן כל הטוב שהיה כבוש בהם.ף ובשביל זה מצינו בתורה בכמה מקומות שהזכירה מהוולדדות הבהמות וכמה מצוות תלוים בולדותיהם מה שאינו כן בחיה. כמו שכתוב בבהמה שור או כבש או עז כי יולד וכו׳ וכתיב קדש לי כל בכור פטר כל רחם וכו׳ באדם ובהמה וכו׳. כי עיקר ביקון הבהמות על ידי בחינת הולדה מחמת שהטוב שלהם גדול במעלה שזהו בחינת קרנות שבאין מבהמות וכו׳כנ״ל:

ועל כן אסרה התורה איסור אותו ואת בנו בבהמה ולא בחינ כי מחמת שבבהמה אין נגמר הבירור בשלימות על יד שחיטה בעצמה כי אם עוד צריך הטוב שהיה כבוש בה להתבררעל ידי זרע הילודים. על כן אסור לשחוט אות הואת בנה ביום אחד. כמבואר לעיל בהלכות שחיטה לענין איסור אותו ואת בנו עיין שם. אבל בחינ לא הזכירה התורה הולדתה בשום מקום ואין שום מצוה תלויה תלידבה כי שם בחינת החיות והטוב קטן מבהמה ועל כן אינו כבוש כל כך. ועל כן הוא מתברר על ידי השחיטה שלה בעצמה ואין ביררה תליו בבירור וולדותיה. ומאחר שאין לה שום שייכות עם ולדותיה לענין בירור הטוב על כן אין שייך בה איסור אותו

ואת בנו כלל מאחר שאין בירם תליו זה בזה כלל כנ״ל. ומחמת זה בעצמו חלבה מותר כי שם אין מתגבר הרע בבחנית הולדה שהוא בחינת החלב ששם ההולדה שמחמת שה נאסר החגב בבהמה כנ״ל. אבל בחינ שאין הרע מתגבר כל כך ויכולין לבררו מיד על כן חלבה מותר כי שם אין הרע מתגבר כל כך להכניסו לתוך עומק המחשבה וכו׳ שמחמת זה איסור החלב בבהמה כנ״ל. ומחמת זה בעצמו דמה טעון כיסוי כי בחינ עיקר הטוב כבוש בגלות בתוך הדם כי אינו נכבש הטוב לתוך עומק המחשבה וכו׳ שזהו בחינת בהמה רק הוא כבוש בעיקר החיות שהיא הדסל ומחמת שאינו נכבש בעומק מהחשבה כל כן יכולין לבררו מיד ועל כן דמה טעון כיסוי כי דם החינ אנו מבררין ומתקנין מיד על ידי הכיסוי בעפר כנ״ל. אבל דם הבהמה אי אפשר לברר כי אם על ידי זרע הילודים שיהיו מהם קרבנות שאז יעלו דמם על מהזבח שזה גמר תיקונם כנ״ל:

אות לב

ועל כן דם החינ תקונה על ידי כיסוי דייקא שצריכין לכסות הדם בעפר, לכסות דייקא. אבל דם הבהמה כשנתתקן על ידי הקרנות של המזבח אז תיקונו על יד זריקה דייקא שהוא באתגלייא שזוריקין הדם בגלוי על המזבח שהוא גם כן בחינת עפר כמו שכתוב מזבח אדמה תעשה לי כי תיקון החיה שמתקנים מיד זה בחינת התקונים הנעשים עכשיו בזמן הגלות אבל תיקון דם הבהמה שהו אעל ידי קרבנות שהו אבחינת בירור הטוב על ידי הילודים זה בחינת גמר שלימות התיקון שיהיה בזמן ביאת המשיח במהרה בימינו מה שאז יתברר הטוב בתכלית השלימות בבחינת גמר שלימות התיקון שיהיה בעת ביאת המשיח במהרה בימינו.ועל כן הדם של חיה צריך כיסוי דייקא. כי עכשיו אי אפשר לגלות האמת בשום אופן ואפילו מי שזוכה לאיזה אמת לאמתו אי אפשר לו לגלותו כי אם על ידי שמכסה אותו בחמה כיסויים ולבושים עד שנתכסה באמת מרוב בני אדם רק זעירין אינון שזוכין להבין האמת מתוך הכיסוי דייקא. כי עתה בהכרח לכסות האמת כי אם יגלה האמת בפירוש יוכל השקר להתגבר יותר ויותר על ידי זה האמת דייקא כנ״ל באריכות שכל מה שמגלין איזה אמת הם מתגברין על ידי זה דייקא בשקרים יות ר ויותר. ובשביל זה החכמי סהאמתיים צריכין להזהר בדבריהם האמתיים מאד מאד איך לאומרם לכסותם בכמה כיסויים באופן שלא יתגבר השקר חס ושלום על ידי התגלות האמת דייקא. שזהו בחינת חכמים הזהרו בדבריכם וכו׳ וכנ״ל. וכן מובן בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות שבכמה וכמה כיסויים צריך הצדיק האמת לגבר עם העולם וכו׳ עיין שם. אבל לעתיד כשיבא משיח שאז יתבטל השק אז נוכל לגלת האמת בפרהסיא בפני כל עם

ועדה. כי עכשיו הוא בחינת ותשלך אמת אוצה ואפילו מי שהוא איש אמת צריך להסתיר את האמת ולכסותו בארץ ובעפר שלא יתגבר השקר ביותר על ידי התגלות האמת כנ״ל אבל לעתיד יתקיים אמת מארץ תצמח ואז נוכל לגלות האמת לעין כל. ועל כן תיקון דם החיה שהוא בבחינת התיקון הנעשה עכשיו בגלות הו א על יד יכיבוי בעפר כיסוי דייקא כנ״ל. אבל בקרבנו שיהי כשיבא משיח אז יבררו ויתקנו הטוב שבדם הבהמה על ידי זריקה דייקא שהיא בגלוי כי אז נוכל להעלות הטוב שהוא האמת באתגליא ובפרהסיא לעני כל כנ״ל:

אות לג

וכל כן עיקר ההיכר והסימן שבין חיה לבהמה הוא בקרנות. כי הקרנות הם עיקר חוזק וגבורה של הבעל כי כמו שכתוב הלא בחזקינו לקחנו קרנים ודרך שם עיקר המשכת הטוב שהוא החיות. כי הקרן מרמז על בחינת צדקה שנקרא קרן (כמו שכתוב בהתורה הנ״ל על מארבב״ח והיו לי קרנא וכו׳ עיין שם). וזה בחינת קרן השופר שתוקעין בראש השנה וביובל ביום הכיפורים שהם ימי תשובה לעורר כל הטוב הכבוש במקום שכבוש שיחזור להשם יתברך ומעוררין ומזכירוין אותו על ידי קרן השופר דייקא שהוא בחינת צדקה שעל ידי זה דייקא מדיעין להטוב מעלתו. וזה בחינת והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים וכו׳. כי כל הטוב הנאבד והנדחה למקום שנכבש שם בגלות שזהו בחינת האובדים והנדחים כולם ישובו על ידי קרן השופר שהוא בחינת קול הנשמע למרחקים על ידי בחינת הצדקה שהיא בחינת קרן כנ״ל. וזהו בחינת קון השופר של מ״ת כי עיקר מ״ת היה על ידי קיבוץ הטוב ממקומות הרחוקים וכו׳ כנ״ל. ועל כן ההיכר והסימן שבין חיה לבהמה ניכר בקרנות שגרך שם מודיעין להטוב מעלתו בבחינת והוי ליה קרנא וחקיק עליה וכו׳ שזהו בחינת החרקין שבקרנות שהם מהסימנים שבין חיה לבהמה (כמבוא בשולחן ערוך סימן פ׳). כי שלם בקרנות ניכר הטוב הכבוש בבחינת בהמה והטוב הכבוש בחנית חיה. מחמת שעיקר ההתעוררות וההודעה להטוב מעלתו הוא על ידי בחינת הקרנות שהם בחינת צדקה כנ״ל בילא״ו:

אות לד

[שיך לעיל]לענין מה שכתוב שם שדייקא על ידי ריבוי השקר נתגלה האמת אחר כך. וכן מבואר מעין זה בשיחותיו הקדושות של רבינו ז״ל שזיפר משל מאחד שהלך בדרך שנפל עליו גזלן ולקח כל אשר לו והניחו. והתחיל הנגזל לבקש מהגזלן היות שזה זמן רב שהייתי נע ועד מסיתי להביא ארף לביתי עד שקבצתי זה הסך ועתה כשאבוא לביתי בידים ריקנית איך אשא פני כי לא יאמינו כלל שנפל עלי גזלן בכן אני מבקש מך על כל פנים תעשה בי סימן שנפלת על י ופשט לו כנף בגדו כדי שיורה הגזלן בקני שריפה שלו בכנף בגדו כדי שיהיה לו סימן שנפל עליו גזלן. וכן עשה הגזלן. אחר כך ביקשו עוד הפעם שיורה בו עוד בהכובע שלו כי אולי לא יאמינו בשבילסימן אחד ומלא משאלותו עוד הפעם ויורה בו עוד. וכן ביקש ממנו עוד שיורה בו עוד בשאר מקומות בבגדיו כדי שיהיה לו סימנים הרבה וכן עשה הגזלן. אחר כך ביקש עוד הדפעם שיורה בו עוד באיזה מקום השיב לו הגזלן אין לי עוד סימנים שיורין בהם שקורין פילוויר כי כבר כלה הכל. תיכף כששמע הנגזל שאין לו עוד פילוויר מיד תפס את הגזלן בערפו והורידו לארץ ולקב ממנו כל הגסילה שגזל ממנו והלך לביתו בשלום. וסיפר זאת לענין שלפעמים כשפוגים עם כופרים או מתנגדים והם מתווכחים הרבה כנגד האמת ופוערים פיהם לבלי חק בריבוי דברים וטענות וטמתלאות של הבל שצריכין להמתין להם עד שיכלו דבריהם ואחר כך יתבטלו דבריהם ממילא וכו׳ עיין שם. וזה בחינת כל רוחו יוצא כסיל וחכם באחור יזבחנה. וזהו בחינת הנ״ל שכאשר מרבין מאד בשקרים וכזבים ורמאות ועקמימות וכו׳ הם מרבין כל כך עד שיכלו שקריהם לגמרי ואז יתגלה האמת לאמתו׃

וזה בחינת כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה׳ וכו׳ אהפוך דייקא. כיאז באחרית הימי סיתגבר ויתפשט השקר לארכו ולרוחבו מאד בלי שיעור. ועל ידי זה דייקא יתהפך השקר אל האמת כנ״לעד שיתהפכו כל העמי סאל האמת לקרא בשם ה׳ ולעבדו שכם אחד וכנ״ל וזהו כי אז אהפוך אל כל העמי וכו׳ אהפוך דייקא כנ״ל והבן׃

וזה בחינת שפת אמת תכון לעד ועד אוגיעה לשון שקר. ארגיעה לשון מרגוע ומנוח כי כל דבר קודם שבא לתכלית שלימותו אין לו מרגוע ומנוח כי הוא כמו מתגלגל ונע ונד ומטולטל עד שיבא לשלימותו בתכלית ואז הוא מרגועו ומנוחתו. וזה בחינת ועד ארגיעה לשון שקר. כי השקר מתגבר ומתפשט עכשיו לאורך ולרוחב להטעות את כל העולם חס ושלום מהשם יתברך ומתורתו הקדוש. וכבר נתפסו רבים ונלכדו במה שנלכדו על ידי השקר. אבל אף על פי כן עדיין לא בא השקר למרגועו ומנוחתו כי עדין נשארו רבים צדיקים וכשרים בכל דור ודור שלא שמעו לקול השקר ולא הניחו עצמן לטעות על ידי השקר ורדפו אחר האמת באמת וכו׳כמו שכתוב הקיצותי ועודי עמך כפי שפרש רש״י באתי עד קץ כל הדורות ועדיין אנ אוחז בך וכו׳ ואפילו אותן שנתעו אחר השקר עדיין נשאר בהם

כמה נקודות מהאמת. ומחמת זה עדיין לא השלים השקר לבוא למגוע ומנוחתו והוא חותר תמיד לתפוס הכל חס ושלום בשקריו. ועל כן הוא מתגבר ומתפשט בכל פעם בשקים ורמאות חדשות בלי שיעור כמו שאנו רואין שכת האפיקוסיסמחברים חבורים בכל עת גדולים וקטנים בכמה וכמה מיני פיתויים והסתות ודברי חלקלקות להטעות בני ישראל חס ושלום בנכלי הבליהם וכו׳(כמבואר מז במקום אחר). אבל על ידי התפשטות השקר ביותר עד שהו אסמוך למרגועו ומנוחתו חס ושלו ם שכמעט יתעו הכל בשקריו חס ושלו ם אז גייקא שפת אמת תכון לעד. כי דייקא על ידי ריבוי השקר מאד מאד יתהפך השקר אל האמת כנ״ל. ועתה מובן הפסוק הזה היטב. שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר. שלשון ארגיעה אין לו שום פירוש על פי פשוט. כי רש״י פרש לשון רגע ואינו מיושב על לשון ארגיעה. אבל על פי הנ״ל מבואר היטב כפשוטו שרוח הקודש מתנבא שעיקר התגלות האמת יהיה באחרית הימים כשאתן כח להשקר שיתפשט בעולם עד שכמעט ארגיעה לשון שקר שכמעט טתן לו מרגוע ומנוח בעולם חס ושלום שירצה להתפשט בכל העולם וס ושלום כנ״לאז דיקא שפת אמת תכון לעד. כי אז דייקא על ידי ריבוי השקר מאד מאד יתהפך השקר אל האמנת וכנ״ל(כי זה ידוע שגם כח השקר להתעות העולם נאחז מהקדושה כי בל״ז לא היה לו כח להתעות את העולם. כמתואר לעיל בענין זה שכח השקר מהאמת מחמת שבראשית הכל כל הדברים באחדות בלי הבדל וכ׳ כנ״ל וכמו שאמר הנביא אכן השא השאת לעם הזה וכו׳ וכתיב למה תתעינו ה׳ מדרכיך וכו׳ועך הרבה. ועל ידי זה בעצמו הכנעת השקר וביטולו מחמת שבאמת כל כחו מן האמת מהשם יתברך בעצמו כביכול שנתן לו כח בשביל הבחירה. ובאחרית הימים יבטלו השם יתברך בעצמו כי מיניה וביה אבא ליזול ביה נרגא שדייקא על ידי ריבוי השקר יתהפך אל האמת כנ״ל. ועל כן שייך שפיר לשון ראגיעה שהוא לשון בדבר בעדו והבן) :

אות לה

(משה כבד פה במצרים ודבר הוא לך וכו׳. ואהרן אחיך יהיה נביאך. אהרן אוהב שלום אויר הנח ומקרבן לתורה ועל כן נמשח בשמן מהשכה. כשמן הטוב לריח שמניך טובים. הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים כשמן הטוב כי שם צוה ה׳ את הברכה חיים ששם נסתלק רבי שמעון בר יוחי. ועל כן הקרבנות שמקריבין הכהנים שנמשחו בניאהרוןממשיכין אויר הנח וכו׳ שזה עיק תיקון המזבח. מרדכי מר דרור ראש הבשמים של שמן המשחה. כי מרדכי הוא בחינת הדיבור הנ״ל של אמונה שנשמע למרחוק כנ״ל).

כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע וכו׳:

דברים היוצאים מן החי

אות לו

וזה בחינת דברים היוצאים מן החי שהתירה תורה תלא שחיטה שהם חלב ודבש כי כל איסורי המאכלים והיתרם הכל כפי הבירור הטוב מהרע כידוע. ועל כן אסרה תורה אבר מן החי. כי אי אפשר לנו לברר הטוב מהרע מהבהמה בחייה כי מחמת חטא אדם הראשון נגזר מיתה על כל הבעלי חיים ואפילו האדם שגדול במעלה מכולם ועל ידו עיקר הבירור אי אפשר לו להשלים הבירור עד אחר מותו מכל שכן כל הבעלי חיים שאין נגמר בירורם כי א אחר מיתתם שאז הם שבים אל העפר שעל ידי זה גמר בירורם בבחינת כי עפר את ה ואל עפר תשור בחינת הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר. כי בחנת עפר מכלה ומבטל זוהמת השקר בשורשו עד שמוכרח לשוב את האמת שנשלך עד לעפר וארץ בבחינת ותשלך אמת ארצה. ומשם דייקא חוזר וצומח האמת בבחינת אמת מארץ תצמח מארץ דייקא (וכמבואר לעיל מזה לענין כיסוי דם בעפר עיין שם). ועל כן אין יכולין לאכול שום אבר ובשר מן החי כי אם על ידי תיקון השחיטה כי כשמוציאין הנפש על ידי השחיטה אז יכולין לבררה ולאכלה בקדושה בבחינת תיקון המזבח כנ״ל. כי כל הדברים אחר יציאת נפשם הם בחינת עפר כי נשאר כעפר דומם מאחר שיצא החיות מהלם ודם אז הם מתבלים וחוזרים לעפר. או כשאוכלים אותם חוזרין לעפר על ידי האוכלם כי הכל מוכרח לחזור לעפר כמו שכתוב הכל היה וכו׳ והכל שב אל העפר כנ״ל. ועיקר חזרתם אל העפר הוא אחר יציאת נפשם שאז הם בבחינת עפר כנ״ל. ועל כן כל זמן שהבהמה בחייה אין מועיל שום תיקון ובירור. כי עדיין רוח הבהמיות שנאחז בו האויר המבולבל בחינת רוצ סערה ומחלוקת וכו׳ הוא עדיין בתקפו ואי אפשר מחמת זה להודיע כראוי להטוב הכבוש שם עד שעת יציאת הנפש על ידי השחיטה שאז מכניעין רוח הבהמיות ומברין הטוב הכבוש על ידי השחיטה שאז מכניעין רוח הבהמיות ומבררין הטוב הכבוש על ידי מצות שחיטה כראוי. ועל כן אסור אבר מן החי כנ״ל. אבל חלב מן החי התירה תורה

בלא תיקון השחיטה כי החלב מתבררת מיד כי החלב מתהוה בשעת הוגדה ובכל הולדה והולדה יש בירור כמבואר לעיל שהטוב שאי אפשר לצאת מהרע אפילו כשמודיעין לו האמת מחמת שמתגברין עליו מאד ומכניסין אותו בעומק מחשבתם הוא יוצא על ידי זרע הילודים וכו' כנ"ל. ועל כן בכל הולדה שבעולם הן בבני אדם הן אפילו בחיות ובהמות יש בירור. כי בשביל זה מטריח את עצמו השם יתברך לקיים העולם מדור לדור ולצור צורת כל הוולדות הכל בשביל להשלים הבירור על ידי ההולדות. כי הבירור אינו נשלם כי אם על יד הולדות דייקא שזהו בחינת מצות פריה ורביה לאפשא ולאולדא וכו' שהוא מצוה ראשונה להניח בנים בעולם וכון אפילו בבהמות וחיות אסרה התורה לסרס שום בהמה וחיה. כי עיקר שלימות הבירור על ידי הולדה (כמובא בכתבי האר"י ז"ל). ועל כן בכל הולדה שבעולם יש בירור ואפילו אם בהולדה זו נולד רשע אף על פי כן יש בירור כי בודאי יש בו איז הצד לטובה. ועל פי רוב יהיה נולד ממנו או מזרעו איזה כשר או צדיק אשר רק בשביל זה נברא (מבואר לעיל). ועל כן בכל הולדה שבעולם יש בירור. וזה בחינת בירור שנתהפך מרע לטוב מדם לחלב שהוא בחינת בירור שנתהפך מרע לטוב מדם לחלב. ועל כן החלב של מינים טהורים מותר בלא שחיטה כי נתבר מיד על ידי ההולדה כנ"ל:

אות לז

וכן דבש התדירה תורה כי הוא מתברר מאליו בשעת התהותו על יד השם יתברך בעצמו. ודבש הוא חידוש יות רמחלב כי החלב הוא על כל פנים ממנים טהורי סוהדבש הוא מדברים שהם טמאים ועף על פי כן הדבש היוצא מהם התירה תורה ואפילו בלא שום תיקוכי מתברר מאליו מטומאה לטהרה בשעת התהוותו על ידי השם יתברך בעצמו בבחינת מי יתן טהור מטמא לא אחד:

אות לח

כי כל העבודות שבעולם שציונו השם יתברך לעבוד אותדו על פי התורה הקדושה כולם הם בחינת בירורים לבר הטוב מהרע שנפל על יד חטא

אדם הראשון וכו׳ כידוע. אבל יש שני מיני בירורים דהיינו בירור אכד מה שאנו בזה העולם צריכין לברר על ידי מצות ומעשים טובים. ויש בירור ב׳ מה שהשם יתברך מעצמו מברר כביכול. וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז״ל שהשם יתברך בעצמו מקיים את התורה כמו שאמרו רבותינו ז״ל(ברכות ו׳) מנין שהקדוש ברוך הוא מניח תפילין, מנין שהקדוש ברוך הוא מבקר חולים וכו׳(סוטה י״ד) והכל הוא בחינת בירורים מה שהשם יתברך בעצמו עוסק לתקן העולם לברר הטוב מהרע שהו אבחינת כלל התורה והמצות כי יש בירורים שמתבררים על ידי מצות תפילין. ועל כן גם השם יתברך בעצמו מניח תפלין דהיינו שמברר הבירורים שהם בחינת הנחת תפילין וכן בשארי המצות. ושני הבירורים האלו שהם מלמעלה מהשם יתברך ומלמטה מאתנו בעולם המעשה, הם בחינות אתערותא דלתתא ואתערותא דלדעילא שצריכין שניהם דייקא. ובאמת שניהם אחד כי באתערותא דלתתא אתער לעילא כידוע ואז נשלם התיקון והבירור שצריכין לבר ולבקן על יד אותה המצוה כי אחד בלא חבירו אי אפשר להשלים התיקון והבירור. כי האדדם בלא השם יתברך בודאי אינו יכול לברר כי מה אנו ומה חיינו וכו׳. וכמו שכתוב אם ה׳ לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו וכו׳. וגם השם יתברך בלא האדם כביכול אינו יכול לברר הבירורים בעצמו כי רק בשביל זה ברא את העולם בשביל האדם כדי שהאדם דייקא יעסוק לברר ולתקן כל הבירורים כידוע. כי הכל מסר השם יתברך ביד האדם כמו שכתוב והארץ נתן לבני אדם. ואלו השני בחינת איך הם מתקבצים ומתחברים יחד אי אפשר להבין בשכל אנושי בשום אופן. כי לכאורה כפי שכל אנושי הם נראים כסותרים זה את זה חס ושלום. כי באמת אנו צריכין לעסוק בתיקון העולסן על פי התורה והמצות כי כל העולם לא נברא כי אם בשביל זה בשביל האדם הבעל בכירה שהכל תלוי בו כידוע.ואף על פי כן בודאי הכל על יד יהקדוש ברוך הוא בלבד. ואפילו כל עסק התורה והמצוות וכל מהעשים טובים הכל מאותו יתברך כמו שכתוב מי הגדימני ואשלם (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר בסימן ב׳) וכמו שכתוב כי ממך הכל ומידך נתנו לך. ועף על פי כן אנו דייקא צריכין להתעורר לעסוק בעבודתו יתברך כאלו הדבר תלוי בנו דייקא. ובודאי אי אפשר להבין שני הבחינות אלו יחד ואסור ליכנוס בחקירות כאלו כלל רק לסמוך על אמונה לבד כי חקירה זאת היא בחינת הידיעה והבחירה שאי אפשר להבין ולהשיג בשום אופן. כי הידיעה היא בחינת ההנהגה והתיקון שנעשה על ידי השם יתברך לבד כרצונו. כי הידיעה שלו יתברך הוא הוא רצונו כי כמו שרוצא כן יהיה בודאי. וזהו ידיעתו שיודע מה שיהי כי יודע שיהיה כמו שהוא רוצה כיהכל ברצונו. ועל כן נקראת הידיעה בלשון אהבה ורצון. כמו שכתוב כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו שפירושו השם יתברך יש לו רצון ואהבה לאברהם ונקרא בלשון ידיעה כי רצונו הוא ידיעתו כנ״ל.נמצא שהידיעה הוא בחינת התיקון והבירור הנעשה על ידי ידיעתו ורצונו. והבחירה היא בחינת התיקון והבירור שנעשה על ידינו דייקא כפי בחירתנו. וזה בודאי אי אפשר להשיג כמובא ואסור ליכנוס בחקירות אלו כלל. כי הם בחינת מקיפים שאי אפשר להשיג בזה העולם כלל. כי עיקר כח הבחירה נמשך

רק מזה שאין אנו יודעין השכל של הידיעה והבחירה כמו שכתב רבינו ז״ל בהתורה עתיקא טמיר וסתים(בסימן כ״א עיין שם). על כן אנו מחויבים לעשות את שלנו לעסוק בעבודת ה׳ בכל כחינו. ואנכנו נעשה מה שמוטל עלינו והשם יתברך יעשה את שלו לסייע אותנו בעתודתו ולהשלים הבירור כרצונו יתברך ואסור לחקור בענין זה כלל. רק סמוך על אמונה לבד כי זה עיקר כח הבחירה מה שאין אנו יודעים זה השכל של הידיעה והבחירה שהם בחינת שני הבירורים הנ״ל בחינת אתדל״ע ואתדל״ת שבאמת שניהם אחד כי הבחירה היא בתוך הידיעה כמו ששמעתי מפיו הקדוש אך שאי אפשר להשיג זאת כי משם עיקר כח הבחירה מה שאין משיגין שכל זה. נמצא שכל התאוות וכל הסתות והפיתויים של היצר הרע וחיילותיו של כל אדם שכולים הם בחינת כח הבחירה כי בשביל זה נתן השם יתברך כח להתאוות והיצר הרע להבית את האדם הכל כדי שיהיה לו בחירה. וכל כח זה נמשך רק מזה שאין יודעין השכל של הידיעה והבחירה שהם בחינת שני הבירורים הנ״ל כנ״ל:

אות לט

וכל התורה כולה תלויה בזה. כי כל התורה כולה תלויה רק בהבחירה שנמשכת מזה שאין מבינים שכל זה. וזה בחינת אחת דבר אלקים שבים זו שמעתי כי עוז לאלקים ולך ה׳ חסר וכו׳. היינו שכלל התורה היא בחינת אחת בחינת אחת דבר וכו׳ אב אצלינו נשמע הדבר כשתים בחינת שתדים זו שמעתי. ומפרש מה הן השתים שהן אחת באמת. ואזיל ומפרש כי עוז לאלקים. שעיקר העוז והגבורה להכניע הסטרא אחרא והקליפות הוא לאלקים כי הכל מאתו לבד כנ״ל. ואף על פי כן ולך ה׳ חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו. כי אף על פי כן צוה עלינו דייקא לעשותוהוא בחסדו משלם לאיש כמעשהו. כאלו היה הכל נעשה על ידי האדם לבד כנ״ל:

וזה שאמר התנא אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני וכו׳ היינו כנ״ל כי עיקר העולם נברא בשביל הבחירה ועל כן בודאי אני מוכרח לעבוד את השם יתברך תורה ומעשים טובים ואם אין אני לי מי לי. ואף על פי כן אני בעצמי איני יכול לעשות ולתקן שום דבר בלעדו יתברך. וזהו וכשאני לעצמי מה אני כי צריכין שני הבחינות לעשות את שלנו ולסמוך הכל על השם יתברך ולבלי לכנוס בחקירת מבוכה זאת. כי זה אי אפשר להשיג כי עיקר כח הבחירה נמשך רק מזה שאי אפשר להשיג שכל זה כנ״ל. ולע״ל שאז יכנוס המקיף לפנים ונזכה להשיג שכל זה אז באמת תתבטל הבחירה. אבל עתה בזה העולם המעשה שההכרח שיהיה לאדם

בחירה אי אפשר להשיג שכל זה כי אם כן יתבטל הבחירה כנ״ל(כמבואר כל זה בסימן כ״א הנ״ל). ועתה תראה נפלאות שזהו שסיים התנא ואם לא עכשיו אימתי. היינו שהתנא מזהיר את האדם שלא יאמר הכסיל החכם בעיני צמו הלא אתה בעצמך סותר דבריך. שאתה אומר אם אין אני לי מי לי שהדבר תלוי בי דייקא ואחר כך תיכף אומר כמו היפך. וכשאני לעצמי מה אני. ואם כן ירצה להמתין עד שישיג תחלה זה השכל שיבין איך מתקבצים ומתחברים שני בחינות אלו יחד ואחר כך יעבוד את השם יתברך. על זה מסיים התנא ואם לא עכשיו אימתי. היינו כי היום לעשותם דייקא כי עיקר העשיה והעבודה הוא עכשיו דייקא בזה העולם דייקא שיש לנו בחירה ודייקא מחמת זה חשוב בעיניו יתברך העבודה של זה העולם, הו ארק מחמת זה דייקא שאין אנו הורסין ליכנוס באלו המבוכות שאי אפדשר להבינם ועובדים את השם יתברך בתמימות. כי עיקר הבחירה נמשך מזה שאין יודעי ן זה השכל. אבל לעתיד שיתגלה זה השכל אז יתבטל הבחירה ולא יהיה לנו שום עבלודה ועשיה כלל כי היום לעשותם כתיב. וזהו ואם לא עכשיו אימתי. היינו שלא תהיה שוטה רשע וגס רוח שתרצה להתחכם ולהמתין עד שתשיג זה השכל. כי זה השכל לא נשיג עד לעתיד ושם אין שום עשיה כנ״ל. כי לעתיד יתבטל הבחירה מחמת שאז נשיג השכל כנ״ל. וזהו ואם לא עכשיו אימתי. כי דייקא עתה שאין מבינים זה השכל עתה דדייקא צריכין לעבוד את השם יתברך תתחירתינו. כי עיקר כח הבחירה נמשך מזה שאין מבינים זה השכל של הידיעה והבחירה שהוא בחינת אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אהי וכנ״ל:

אות מ

וזהו בחינת איסור בשר בחלב שהו אחידוש. כי כל כד באנפי הפשה שרי ותרווייהו כחדא אסירי. כי בשר היא בחינת הבירור שמתברר על ידינו. כי הבשר אינו ניתר כי אם על ידי שחיטה שנעשית על ידינו דייקא. אבל חלב הוא בבחינת הבירור הנעשה על ידי השם יתברך בעצמו. כי החלב מתבררת באליה על די השם יתברך בשעת הולדה בבחינת דם נעכר ונעשה חלב כנ״ל. ועל כן אסורים לחברם יחד כדי שלא בגבר הקליפה והסטרא אחרא שיניקתה מחיבור זה דייקא של בשר בחלב. דהיינו מהחקירה זאת של שני בחנות הבירורים הנ״ל שמי שרוצה לחברם בדעתו יחד להבין ולהשיג בדעתו חקירות אלו הוא נכשל באין סומך. כי משם עיקר אחיזת הסטרא אחרא שיניקתה מכפירות הנמשכין מחקירות אלו שמשם עיקר כח הבחירה כנ״ל:

וזה שמובא בתיקונים קום אנהיר עייניך דאינון סביבדלא ייתון למיכלון בשרא בחלבא. כי מי שרוצה ליכנוס בהשגות אלקות צריך ליזהר שיהיה לו צמצום בדעתו שלא יכנוס במה שאין לו רשות בבחינת במופלא ממך אל תדרוש וכו׳. ותיכף כשרואה מבוכה שאי אפשר להשיגה ולהבינה יברח משם ויסמוך רק על אמונה. ומי שפוגם בזה זה בחינת פגם אכילת בשר בחלב. כי כל המבוכות שאין מבינים אותם הם נראים כשני דברים סותרים זה לזה כאלו הם שני הפכים בנושא אחד כמו הידיעה והבחירה ובאמת אי אפשר להבינים ולחברם בדעתו בזה העולם בשום אופן. ועל כן הרוצה להבינם ולחברם בדעתדו הוא ממש פגם איסור בשר בחלב שאיבורו מחמת זה כנ״ל:

וזה שאוכלין מאכלי חלב בשבועות. כי אז קבלנו התורה על כן אנו אוכלין מאכלי חלב ואחר כך מאכלי בשר להורות שכל עבודתינו בזה העולם שהוא כלל קבלת התורה הכל הוא כלול משני הבחינות הנ״ל אתעוררותא דלעילא ואתעוררותא דלתתא שהם בחינת חלב ובשר. אבל אנו עושין רווח והרחק ביניהם. אף על פי שבאמת שניהם אחד אף על פי כן בזה העולם אי אפשר לחברם בדעתינו יחד כנ״ל. בפרט בבהמות שהם בשר בהמה וחלב בהמה ששם אחיזת רוח הבהמיות ביותר ושם עיקר הבירור על כן מי שמחברם יחד גורם חס ושלולם להגביר הקליפה והסטרא אחרא הרוצא להכניס כקירות אלו בלב האדם שירצה האדם חס ושלום לחברם בדעתו להבינים בשכלו שמשם נמשכין כל הכפירות וכל התאוות. ועל כן בשבועות שהוא קתלת התורה אנו אוכלין חלב ואחר כך בשר להורות שאנו נזהרין מלחבר בשר וחלב חס ושלום, שהם בחינת שני הבחינות הנ״ל שבזה תלוי כל קבלת התורה כנ״ל. וכן איתא בספרים טעם זה שבשביל זה אוכלין חלב בשבועות להורות שאנו נשהרין מבשר וחלב אבל אין מבואר למה אנו מראין שקבלנו התורה במצוה זאת דייקא. אך על פי הנ״ל מבואר כי כל עבודתינו שהו אכלל קבלת התורה תלוי בזה דייקא על ידי שאין נכנסין בחקירות אלו לידע איך מתחברין שני הבחינות אלו יחד שהם בחינת אתעוררותא דלעילא ואתעוררותא דלתתא שהם בחינת בשר וחלב וכנ״ל:

אות מא

וזהו גם כן בחינת דבש שהתירה תורה. ודבש הוא חידוש יותר כי דבש יוצא מן. הטמא ואף על פי כן התירה התורה בלי שום תיקון כי הוא מתברר מאליו על ידי השם יתברך לבד כנ״ל. וזהו באמת נפלאות תמים דעים שאי אפשר להשיג בחינת מי מתן טהור מטמא לא אחד כנ״ל. ובזה טעה שמשון הגבור. כי הלך לישא אישה מבנות פלשתים ויאמר לו אביו

ואמו האין בבנות עמך אשה וכו׳ והם לא ידעו כי מה׳ הוא. כי תואנה הוא מבקש מפלשתים. ולכאורה הדבר קשה אם כן שהיה מה׳ למה אמרו רבותינו ז״ל שמשון הלך אחר עינוי לפיכך נקרו פלשתים את עיניו.

אך על פי הנ״ל מבואר הענין היטב. כי בודאי השם יתברך עוסק בתיקון העולם בעצמו תמיד ובודאי הוא גומר תמיד ויגמור הכל כרצונו כמו שכתוב ואתה מרום לעולם ה׳ ופרש רש״י לעולם ידך על העליונה. אך אף על פי כן אסור לנו לעשות שום דבר כנגד התורה חס ושלום. ומי שפגם איזה דבר חס ושלום כנגד התורה חס ושלום הוא פוגם בכל העולמות ומחריב ומקלקל הרבה (כמובא בכל הספרים) ואף על פי כן השם יתברך גומר וילמור כרצונו. וזה הדבר אי אפשר להבין כלל כי הוא ענין מבוכה הנ״ל שהכל נעשה על ידי השם יתברך ואף על פי כן הכל תלוי באדם שזה אי אפשר להבין בשום אופן כנ״ל.

ועל כן יש כמה דברים שהאדם עושה כנגד השם יתברך כנגד התורה ואחר כך על ידי זה דייקא גומר השם יתברך כרצונו. ואף על פי כן זה האדם שעשה העבירה ענוש יענש כראוי לו כמו שמצינו בכמה דברים. כמו פרעה שהכביד את לבו כנגד השם יתברך ועל יד זה דייקא נתגדל ונתקדש שמו יתברך על יד האותות והמופתים שעשה בו עד שיצאו ישראל ברכוש גדול. נמצא שהגלות היה בודאי לטובה לישראל. ואף על פי כן בודאי יקתל פרעה עונשו כראוי לו וכמו שמובא על פי וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. שאף על פי שאחרי כן יצאו ברכוש גדול והגלות טובה גדולה לישראל. אף על פי כן וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי. כי אף על פי כן מגיע להגוי דינו ומשפטו כראוי. וכן כל ומצירים לישראל כמו המן וכו׳. שכולם היו לטובות ישראל ואף על פי כן אחריתם עדי אובד וכן מתנהג השם יתברך תמיד. וכן הוא בכל אדם שאפילו מי שהו ארשע ובעל עבירות חס ושלום אף על פי כן אינו עושה להשם יתברך כלל כמו שכתוב אם חטאת מה תפעל לו וכו׳. כי השם יתברך מאד עמקו חשבותיו ויודע להפוך הכל לכבודו ורצונו כי אתם מרום לעולם ה׳ כנ״ל. וכמו שאמר רבינו ז״ל השם יתברך גומר תמיד ואמר בלשון אחרת בזה הלשון גאט פירט תמיד אויס ואף על פי כן ישלם ה׳ לעושה הרעה כרעתו וזהובאמת נפלאות תמים דעים שאי אפשר להשיג כנ״ל:

אות מב

ועל כן מועיל תשובה על כל העוונות שבעולם.ף אף על פי שעשה מה שעשה ולחפגם מה שפלם מה שפגם וקלקל מה שקלקל אף על פי כן מועיל תשובה. ולכאורה אי אפשר להבין ענין התשובה כי מאחר שעל ידי

העבירה מחריב ומקלקל האבר והמדה והעולם התלויים במצוה זאת. איך יוכל לתקן על ידי התשובה והחרטה מה שקלקל. ועל כן באמת שאלו לכולם והשיבו הנפש החוטאת היא תמות כמובא. אבל השם יתברך חנון ורחום הוא והקדים תשובה לעולם כי הוא יתברך יודע גדולתו ורוממותדו כי אין מי שידע ממנו יתברך כי אם הוא לבדו יתברך. ועל כן הוא יודע שאחר כל הקלקולים שמקלקל האדם בעוונותיו הרביסאף על פי כן הוא גומר הכל כרצונו על ידי זה דייקא רק אף על פי כן מגיע להעובר עונשים קשים ומרים כפי מעשיו כי הם דרכיו יתברך שאי אפשר להבינם כנ״ל. ועל כן תיכף כשעושה האדם תשובה ומכניע את עצמו שלא לעשות עוד וכו׳, תיכף ומיד השם יתברך חומל עליו וממשיך עליו הארת התיקון מלמעלה מעלה ששם בגבהי מרומי סשאין שום קלקון כלל. רק אדרבא מכל הדבריסל איך שהם נעשים תיקונים גדולים כנ״ל.

ועל כן צריך האדם לפלס דרכיו לשמור עצמו מאד לבלי לעבור חס ושלום שום דבר כנגד התורה כי אף על פי שאיך שיתנהג אף על פי כן שאיך שיתנהג אף על פי כן יגמור השם יתברך תמיד כרצונו כנ״ל. אף על פי כן יקבל עונשו הקשה והמר רחמנא ליצלן כפי מעשיו כנ״ל. אבל אם חס ושלום כבר התגבר עליו היצר הרע והפילו ברשתו ונכשל בהמ שנכשל בשוגג או במזיד אפילו אם עבר מה שעבר על כן התורה כולה אלף פעמים רחמנא ליצלן אף על פי כן אין שולם יאוש בעולם כלל כמבואר אצלינו כמה פעמים וכשאמרו רבותינו ז״ל אין לך דבר שעומד בפני התשובה כי אחר שכבר עשה מה שעשה ועבר מה שעבר הוא צריך להתחזק להתעורר לתשובה ויבמוך על חסדי השם יתברך שיוכל להאיר עליו התיקון מבחינת ההנהגה של מעלה מעלה ששם מתהפך כהל לטובה תמיד כנ״ל.

ועל כן העוונות נתהפכין לזכיות על ידי התשובה כי הכל על ידי בחינת הנ״ל. אבל בודאי אסור להאדם לסמוך על זה חס ושלום כי האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות תשובה. וזהו אין מספיקין בידו דייקא. כי בודאי גם האומר אחטא ואשוב וכו׳ אם אף על פי כן עושה תדשובה אחר כך בודאי מועיל לו תשובה כי אין לך דבר שעומד בפני התשובה רק שאין מספקין בידו לעשות תשובה. כי מאחר שאמר אחטא ואשוב נמצא שסמך עצמו לכתחילה על בחינת ההנהגה של מעלה לבד שמשם תיקון התשובה כנ״ל. ועל כן עונשו מדה כנגד מדה שאין מספקין בידו ואין מסייעין לו מלמעלה לעשות תשובה אבל אם בעצמו יתגבר את עצמו לעשות תשובה בודאי יועיל לו רק שקשה לו לשוב מאחר שאין מסייעין לו כל כך מלמעלה.

כי באמת גם עיקר תיקון התשובה הוא על יד התערותא דלתתא אף על פי שאי אפשר לו לתקן החטא כי אם על ידי בחינ ההנהגה של מעלה מעלה כנ״ל אף על פי כן אינו זוכה לזה כי אם על ידי תשובה תבפלה ותחנונים וכו׳ שהם בחינת אתעררותא דלתתא אדרבא הבעל דבר צריך להתגבר בעובדות בתורה ותפלה ומעשים טובים יותר ויותר כי צריך אתעוררותא דלתתא יותר ויותר שזהו בחינת מה שהבעל דבר צריך להוסיף קדושה

על עצמו כגון תענית או להרבות בתלמוד תורה וצדקה ומעשים טובים וכו׳כמובא בספרים אם היה רגיל ללמוד דף אחד ילמוד שני דפין וכו׳. כי מאחר שפגם בעוונותיו ופלם בבחינת אתעורותא דלתתא על כן שפלם בעוונותיו ופגם בבחנית אתעוררותא דלתתא על כן צריך עת הלהתגבר בהתעוררותא דלתתא יותר ויותר כדי שיזכה להמשיך עליו אתעוררותא דלעילא ממקום גבוה ועליון יותר ששם מתתקן הכל ששם תהפכין העוונות לזכיות כנ״ל. כי כל מה שהאתעוררותא דלתתא בהתגברות בהתגברות גדול ובקדושה גדולה ביותר כמו כן זוכה להמשיך אתעוררותא דלעילא ממקום גבוה ועליון יותר. ועל כן צריך הבעל דבר לקדש עצמו בבחינת אתעררותא דלתתא ביותר כדי שימשיך עליו אתעוררותא דלעילא ממקום גבוה יותר ששם מתתקן הכל כנ״ל:

אות מג

ובזה טעה שמשון, כי ראה שישראל כבושים מאד תחת הפלשתים, וראה שקשה לברר הטוב מהם להציל את ישראל, וסבר שעל ידי בחינת הולדה יברר הטוב מהם, כי ידע שיש טוב שאי אפשר לברר מהקלפות כי אם על ידי הולדה כנ״ל בהתורה הנ״ל. ועל כן הלך לשא אשה משם. ובאמת ראה ולא ידע מה ראה, כי באמת מה׳ היה מה שהלך לקח אשה משם. ואף על פי כן הוא בבחירתו לא היה צריך לילך אחר זה, כי זה הדבר אי אפשר להשיג כנ״ל. וזה בחינת בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, כמו שכתוב, ״קום לך אתם ואפס את הדבר וכו״״. שאף על פי שה׳ יתברך גמר כרצונו וישראל קבלו ברכות הרבה על ידי בלעם, אף על פי כן הוא לא היה צריך להתרצות בהליכה זו. וכשהלך אף על פי שה׳ גמר כרצונו, אף על פי כן נענש הרבה לעולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שם:

אות מד

ועל כן כשהלך שמשון לקח אשה מפלשתים מצא דבש, כמו שכתוב שם, ״כי מגוית האריה רדה הדבש״. ובשעת הנשואין שאל להם החדה של הדבש מהאוכל וכו׳ ומעז יצא מתוק, ועל ידי זה נקם בהם אחר כך, כי דבש הוא בבחינה זו שהוא בחינת הברור הנמשך מלמעלה כנ״ל, שהוא

יתברך יכול לברר ולהפך מטמא לטהור בבחינת איוב ד) מי יתן טהור מטמא וכו׳. אבל אנחנו אסור לנו לעשות שום דבר כי אם על פי התורה, כי זה הדבר אי אפשר להשיג. ועל כן שמשון כשהלך בענין זה שרצה לברר הטוב של ישראל על ידי נשואי אסור מבנות פלשתים שענין ברור כזה אינו נעשה כי אם על ידי ה׳ יתברך בעצמו, על כן מצא אז דבש, כי דבש הוא בבחינת ברור זה שנתהפך מטמא לטהור על ידי ה׳ יתברך בעצמו, אבל אף על פי כן פגם שמשון בזה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי לנו אסור לעשות שום דבר כנגד התורה, כי אי אפשר להשיג דרכיו כנ״ל, כי כל ענין דרכי ה׳ האלו שאי אפשר להשיגם, עליהם נאמר, ״אכל דבש הרבות לא טוב, בחינת משלי כה, טז) דבש מצאת אכל דיך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, כי אסור לכנס בידיעות אלו, כי אי אפשר להבינם רק להתנהג על פי התורה בתמימות כנ״ל:

אות מה

וזה שנוהגין לאכול דבש בראש השנה. כי ראש השנה הוא ראשון לעשרת ימי תשובה ועיקר תיקון התשובה הוא בחינת דבש שהו א בחינת טהור מטמא שזה הבירור נעשה על ידי השם יתברך בעצמו שזהו בחינת תיקון התשובה כי אי אפשר לתקן החטא כי אם על יד בחינת הנהגה זאת שזוכין לזה על ידי התשובה הנ״ל שעל יד זה העוונות נתהפכין לזכיות שנתהפך הטומאה לטהרה וכנ״ל. וזה שמובא שופר הוא בחינת דסש שגימטריא ש״ו של שופר. כי שופר הוא בשביל תשובה כמובא כי על ידי קרן השופר מודיעין להטוב הכבוש כנ״ל על כן הוא בבחינת דבש שהו אבחינת הבירור שזוכין על ידי תשובה:

אות מו

וזהו והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדכים בארץ מצרים וכו׳. האובדים בארץ אשור זה בחינת גאולה האחרונה. כי סנחריב מלך אשור הוגא הראשון שגלה את ישראל מארצם לחלח וחבור וכו׳ שעדיין לא חזרו משם ואפילו בימי בית שני. ולא הבירור של גאולה האחרונה הוא בבחינת דבש שיוצא מדברים שנתהפך מטמא

לטהור. כי אז יהיה גמר הבירור ויתקיים ואת רוח הטומאה אעביר וכו׳ ואז יתהפך אפילו הטומאה לטהרה. וזה בחינת ולדבורה אשר בארץ אשור כי אשור שגלותו לא תברר עד ביאת משיח הוא בבחינת דבורה שממנה יוצא הדבש שמתהפך מטומאה לטהרה שזה הבירור לא יהיה עד שיבא משיח. רק עתה מרמזת לנו התורה בחינת בירור זה על ידי היתר הדבש לבד אבל עיקר בחינת בירור זה יהיה רק לעתיד כנ״ל.אבל חלב הוא בחינת הבירור שהיה כשיצאנו מגלות מצרים שאז דם נעכר ונעשה חלב כידוע ועל כן אוכלין מאכלי חלב בשבועות וכנ״ל. אבל בראש השנה אוכלין דבש כי ראש השנה מרמז על הגאולה האחרונה בחינת שופר בחינת והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ועל כן מתפללין הרבה בראש השנה על מלכות משיח כמו שכתוב וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך וכו׳. כי ראש השנה הוא בחינת תשובה שאנו רוצים להמשילך תשובה לחזור ולתקן מה שקלקלנו אחר כל הטובות שעשה השם יתברך עמנו שהוציאנו ממצרים ונתן לנו את התורה בשבועות ואחר כך עשינו מה שעשינו בחטא העגל ומרגלים וכן בכל דור ועכשיו אנו רוצים להמשיך תשובה לחזור ולתקן הכל. וזה התיקון יהיה נגמר כשיבא משיח שעיקרו תלוי בתשובה כמו שכתוב ובא לתיון לואל ולזבי פשע וכו׳ וזה בחינת דבש כנ״ל. ועל כן אוכלין בשבועות חלב ובראש השנה דבש. כי דבש הוא בחינת בירור נפלא יותר שזה הבירוריהיה נשלם רק לעתיד שיתהפך מטומאה לטהרה. ועל כן בדבש אין בו שום איסור לערבו עם בשר כי כבר נשלם בו הבירור ביותר עד שאין יכול להתאחז בו הרע שלא נתברר עדיין מהסשר. אבל בכלב אסרה תורה לערבו עם בשר כי שם לא נשלם עדיין הבירור בשלימות כי חלב הוא בבחינת הבירור של יציאת מצרים שאז עדיין לא נשלם הבירור לגמרי להתהפך מרע לטוב ומחמת זה אסור לאוכלו ולבשלו עם בשר שלא לערב שני בחינת הבירורים הנ״ל יחד כי מאחר שלא נשלמו עדיין יכול להתאחז הרע שבהם ולהבגבר לינק מתערובת הדעת של חקירת שני הבירורי סהנ״ל כנ״ל. כי במקום שיש עדיין איזה אחיזת הרע צריך לעשות הרחקה גדולה ביניהם. ועל כן המלאכים אכלו בשר בחלב אצל אברהם אבינו כמו שכתוב ויקח חמאה וחלב ובן הבקר וכו׳. כי אצלם אין חילוק בין בשר לחלב כי הכל בבחינ בירור אחד בבחינת בירור שלמעלה כי אין להם בחירה ועל כן כשרצו המלאכי סלקבל את התורה אמר להם השם יתברך והלא אכלתם בשר בחלב אצל אברהם אבינו. היינו כי התורה אי אפשר לקבל כי אם מי שיש לו בחירה שנמשך מחמת שאין יודעי ן השכל של הידיעה והבחירה שהם בחינת שני הבירורים הנ״ל שזהו בחינת איסור תערות בשר וחלב כנ״ל ואתם אכלתם בשר בחלב מחמת שאין לכם בחירה ואין שייך אצליכם איסור בשר וחלב כנ״ל על כן איך אתם יכולים לקבל את התורה. ועל כן נדחו מקבלת התורה על ידי מצות איסור בשר בחלב דייקא ובשביל זה אוכלין מאכלי חלב בשבועות שהוא קבלת התורה כנ״ל:

אות מז

וזה בחינת כל אמרת אלוק צרופה וכו׳. בחינת לא תוסיפו על הדבר ולא תגרעו ממנו. כימי שרוצה לבקש טעם על המצות על פי שכלו יכול לטעות ולהכשל מאד מאד להוסיף או לגרוע או שיעבור לגמרי. כי טעמי המצוות אי אפשר להבין ולהשיג בשום אופן בשכל אנושי. ואפילו הטעמי שעל פי קבלה אף על פי שהם תורת אמת אף על פי כן אין אנו מבינים היטב איך על ידי מצוה זאת על פי דינים אלו דייקא נעשה תיקון זה רק שהוא אמת שעל ידי הציצית נעשה התיקון המבואר בכוונות וכן על ידי שארי המצות. אבל אי אפשר להבין איך דייקא על ידי ציצית אלו נעשה זה התיקון וכן בשארי המצוות מכל שכן להבדיל טעמים של שקר של שטות והבדל של ההולכים בדרכי החקירות אשר אסור להעלותם על הלב וכוף. וכבר מבואר מזה במקום אחר כי טעמי המצות אי אפשר להבין כמו שכתב אורח חיים פן תפלס נעו מעגלותיה, כמו שאמרו רבותינו ז״ל שם כי אי אפשר להבינם מחמת בחינת הנ״ל כי אי אפשר להשיג שני הבחינות הנ״ל יחד איך הכל תלוי בעשייתנו ואף על פי כן הכל מהשם יתברך וכו׳כנ״ל. ומחמת זה בעצמו אי אפשר להבין טעמי המצות משלימות כי בודאי אי אפשר לנו להשיג ולהבין בשלימות התיקון הנעשה על ידינו על ידי כל מצוה ומצוה כי אל כן היינו יודעין דרכי ה׳ הנ״ל. כי באמת התיקון של כל מצוה נגמר על ידי שני הבחינות יחד שהם בחינת אתעורותא דלעילא ואתעוררותה דלתתא כנ״ל כי בשרשם נכללים יחד אך לנו אי אפשר להשיג זאת כנ״ל. ועל כן ברדאי אי אפשר לנו להבין טעלם המצות דהיינו התיקון הנעשה על ידי המצוה כי אי אפשר השיג הטעם בשלימות כי אם כשהיינו זכים לראות ולהבין איך נכללים שני התיקונים הנ״ל יחד ששן הוא שורש כל התורה כולה ושם יש טעם ברור לכל מצוה כי שם רואין התיקון של כל מצוה איך כל מצוה יש לה כח להכלל בבחינת אתעוררותא דלעילא שהוא הבירור של מעלה שעל ידי זה נכלל ונשלם התיקון אבל מאחר שאנו אי אפשר לנו להשיג זאת על כן בודאי אי אפשר להבין בשלימות הטעם של שום מצות זהו בעצמו בחינת פגם החקירות והמבוכרות הנ״ל, שיאמר מאחר שהשם יתברך חפץ בעשייתנו שנעשה תכלת יקר בעיניו והוא תיקון גדול אל כן יעשה טלית שכולה תכלת. ואם אין התכלת מתקן רק השם יתברך בעצמו מתקן אל כן יגרע ואל יעשה תכלת כלל. וזהו בחינת מחלוקת קרח שכפר בכל התורה על ידי חקירות כאלו כמו שאמרו רבותינו ז״ל במדבר רבה פרשה מ״ח קרח מין היה. וזהו ששאל טלית שכולה תכלת חייבת בציצית או פטורה אמר לו חייבת התחיל משחק מה טלית של מין אחר חוט של תכלת פוטרה. זו שכולה תכלת לא כל שכן וכן בית מלא ספרים וכו׳. וכן בהרת כגריס וכו׳פרחה בכולו וכו׳. היינו כנ״ל שעל ידי זה היה קשה לו ממ״נ הנ״ל או שאין צריכין לעשות כלל או אם צריכין תכלת אם כן יעשה טלית שכולה תכלת

וכן אם השם יתברך חפץ שנכתוב מזוזה והיו יכולים לומר טעם על פי פשוט כדי לפרסם יחוד שמו יתברך ובודאי זה הטעם אמת אך אף על פי כן דברים בגו כי אל כן בית שמלא ספרים שכתוב בכולם יחודו ואחדותו יפטרא ממזוזה. על כן אנו צריכין להאמין שאפילו מצות מזוזה שנראה לכאורה שיש לה טעם אף על פי כן אין אנו יודעין הטעם בשלימות. וגם מפני מה צריכין לכתוב המזוזה על עור דייקא ולא על כסף וזהב אי לחקוק על הכותל באתגליא שני הפרשיות אך טעמי המצות אי אפשר להבין מחמת בחינת הנ״ל. וקרח שפגם בזה ורצה ליכנוס במוכות אלו על כן כפר בעיקר ובכל התורה כמו שאמרו רבותינו וכנ״ל:

אות מח

וזה שאמרו רבותינו ז״ל כל אמרת אלוק צרופה וכי מה איכפת לי׳ לקדוש ברוך הוא בין שוחט מן העורף לשוחט מן הצואר וכו׳ הוי לא ניתנו המצות אלא לצרף בהם את ישראל. ובזה המדרש נבוכו הרבה מפרשים הנוטים לדרכי החקירות והטו הרבה מן האמת לצד אחר לגמרי. ימחול ה׳ להם. כאלו כס ושלום אין שום טעם להמצות רק שהם ניסיון בעלמא אם נקיימם. אהה ה׳ הס כי לא להזכיר כדברים האלה שהם כנגד התורה לגמרי. כי כבר מבואר בזהר הקדוש ובכתבי האר״י ז״ל שכל מצוה ומצוה יש לה כונה מיוכדת שהם מתיקוני העולמות על ידי מצות אלו דייקא וכבר הכו על ראשם שארי הפרשים הנוטים אל האמת וסתרו דברי הבל הנ״ל וצוורו ככרוכיא לסתור דבריהם.

והנה על פי דברינו הנ״ל אפשר להלום קצת דברי המדרש הנ״ל, היינו שבודאי מצד הבירור שלמעלה מה שהשם יתברך בעצמו עוסק לברר ולתקן העולמות בודאי אין חילוק אצלו בין שוחט מן העורף או מן הצואר. כי השם יתברך יכול לברר ולתקן העולמות וכל דבר בלא שחיטה כלל כי בודאי גם הבהמות טמאות וכל הנבילות וטריפות יברר השם יתברך כי כולם יתבררו לעתיד כשיתקיים ואת רוח הטומאה אעביר וכו׳ וזה שרמזו ובותינו ז״ל בהמה טמאה נפשה וגופה לשמים. כי הבירור של המיני טמאים הוא מן השמים לבד על יד השם יתברך בעצמו רק מה שצוה השם יתברך לנו להבדיל בין טמאים לטהורים ולבלי לאכול מן הטהורים ולבלי לאכול מן הטהורים כי אם על ידי שחיטה מן הצואר דייקא זהו רק בבחינת הבירור והתיקון שאנו צריכין לברר ולתקן בזה העולם על ידי בחירתינו דייקא זה הבירור אי אפשר כי אם על ידי שניזהר ממינים טמאים ושנשחוט מן הצואר דייקא. ועף על פי שגם זה הבירור אי אפשר להשלים כי אם על ידו יתברך. כי אם ה׳ לא יבנה בית וכו׳.

וכשאני לעצמי מה אני. באמת זה אי אפשר להבין כנ״ל ומשם עיקר כח הבחירה שהוא בחינת נסיון וצירוף שעיקר כחה הוא על ידי שאין אנו יודעין השגות אלו כנ״ל. ועל כן בודאי יש טעמים נפלאים לכל מצוה ומצוה ולכל פרט ודקדוק שבה רק שאי אפשר להבין מחמת שאי אפשר להבין שני הבחינות הנ״ל כנ״ל.

וזהו: וכי מה איכפת ליה להקדוש ברוך הוא בין שוחט וכו׳ כי ברדאי מצידו יתברך אין חילוק כי הוא יכול לברר הכל בלא שחיטה כלל כנ״ל. הוי לא ניתנו המצות כי אם לצרף את ישראל היינו שמצד הצירוף והנסיון שלנו שהוא בחינת כח הבחירה מצד זה ברדאי יש חילוק גדול ועצום בלי שיעור בין שוחט מן הצואר לנוחר או שוחט מן העורף. כי כפי הצירוף שלנו שהוא בחינת כח הבחירה אנו צריכין לבר דייקא על ידי שחיטה מן הצראר כי יש על זה טעמים נפלאים על פי חכמתו הקדומה יתברך ויתברך. רק שבודאי אי אפשר לנו להשיג טעמים אלו. כמו שאי אפשר לנו להשיג איך מתחברים שני הבחינות הנ״ל שהם בחינת הבירור שלמעלה והבירור שלנו כי הכל אחד. כי טעמי המצות נוגעים בהשגות אלו כנ״ל שאלו ההשגות והטעמים אי אפשר להשיג כדי שיהיה לנו בהירה שהוא נסיון וצירוף כי זה עיקר כח הבחירה מה שאין יודעין השגות אלו כנ״ל אבל באמת בודאי יש להם טעמים נפלאים ונוראים. וזה עיקר שכר העולם הבא שנזכה להשיג השגות הנ״ל לעתיד שהם בחינת טעמי המצות בשלימות.

ויהיה איך שיהיה פי׳ המדרש הנ״ל אם זכינו לכוין האמת אם לא. על כל פנים זה צריכין להאמין כל בן ישראל שהצמות ברדאי יש להם טעם לכל פרט ופרט ולכל דקדוק ודקדוק שבכל מצוה כמבואר בכל ספרי קודש שלא כדעת המפרשים הנ״ל שקרובין לכפירות גמורות רחמנא ליצלן. ואם אין אנו מבינין דברי המדרש הוא מדרש פליאה. אבל חלילה לזוז בשביל זה מן האמת הנוגע בעיקרי האמונה. כי התורה היא חכמתו ודעתו יתברך. וברדאי יש טעמים וסודות נפלאים לכל פרט ופרט של כל מצוה ומצוה כמו שכתוב כי לא דבר רק הוא מכם. אבל בעזרת השם יתברך דברינו הנ״ל נאמרים באמת וצדק והם מכונים מאד בפשט דברי המדרש הנ״ל:

אות מט

ועל כן מי שהולך בתמימות לא יכשל לעולם כמו שכתוב הולך בתום ילך בטח כי על ידי תמימות ואמונה הוא מקיים כל התורה כדינו. כי מאמין שצריכין לעשות ציצית לבגדו כי השם יתברך חפץ בציצית ואף על פי כן

אסור להוסיף על החוטין כי אם שמונה חוטין לא יותר וכן בכל המצות. כי אנו צריכין לעשות המצות רק כפי מה שצוה השם יתברך בלי שום טעם כלל ואנכנו מחויבים לעשות מה שמוטל עלינו והשם יתברך יגמור בעדינו כי הכל על ידו ואף על פי כן אנו צריכין לעשות מה שמוטל עלינו כנ״ל. וכן אפילו כשחס ושלום הוא נכשל לפעמים באיזה חטא ועון אף על פי כן לא יפול מזה ויתחזק לשוב בתשובה כי יודע שיש בחינת בירור שלמעלה שעל ידי זה נתתקן הכל כנ״ל. ועל כן על יד זה ישאר קיים לעולם בעבודתו יתברך יהיה איך שיהיה ולא יבלבל את דעתו שום דבר.

כי יש כמה קשיות ושטובים אצל רוב בני אדם שעל ידי זה יפלו ויכשלו הרבה רחמנא ליצלן וצריך לברוח מהם מאד ולסמוך רק על אמונה ולא יפול בדעתו משום דבר כי כל הנפילות וההתרחקות משם יתברך ובורתו נמששך ממבוכות הנ״ל שמשם כח הבחירה כנ״ל. כי בודאי כל הנפילות וההתרחקות הם מחמת הבחירה של האדם שיש לו כח בבחירתו להתקרב להשם יתברך על ידי תורה ומצות או להיפך חס ושלום. וזה הכח של הבחירה נמשך רק ממה שאין מבינים מבוכות הנ״ל.

כי יש שאינו מתחיל כלל לעבוד את השם יתברך או שעושה חס ושלום עוד להיפך חמו הקלי עולם והרשעים ובעלי עבירות כחמנא ליצלן, וזה נמשך מהיצר הרע שיונק ממבוכות הנ״ל שרוצה להגביר הידיעה על הבכירה כאלו אין השם יתברך רוצה כלל בעבודת האדם שמשם נמשכו כל דיעות האפיקורסים והפורקים עול לגמרי ועל המצות אומרים טעמים של הבל כאלו הם תיקון מהדינה רחמנא ליצלן מהלם ומהמונם. ואפילו הבעלי תאוות שעוברים עבירות ואינם יודעים חקירות כלל אף על פי כן כח בחירתם והיצר הרע שלהם נמשך מבחינת זו כי עיקר היצר הרע נמשך מכפירות (כמבואר כבר כמה פעמים).

ויש להיפך כי יש בני אדם שכבר התחילו קצת בעבודת ה׳ וקיימו כמה מצות. ולפעמים התפללו בכוונה ועסקו בתורה הצת אך נפלו אחר כך ממעט עבודתם. ועל ידי זה נפלו בדעתם מעד. ויש הרבה שנתייאשו לגמרי מחמת שראו שזה כמה פעמים שהתעורו להשם יתברך ולא עלתה בידם וכו׳ כידוע ענין הרע הזה בכמה בני הנעורים. ויצר הרע זה הוא להיפך שיונק ממבוכות הנ״ל. ורוצה להגביר הבחירה על ידי הידיעה כאלו הכל רק תלוי בהאדם לבד בלי ה׳ יתברך כלל. ועל כן מאחר שנפל, שוב אין לו תקוה, חס ושלום.

אבל באמת הכל מעשה בעל דבר שרוצה להפילו בדעתו שכל כחו ממבוכות הנ״ל, כי מי שהולך בתמימות ומאמין שאי אפשר להשיג המבוכות הנ״ל רק אנו מחוייבים להאמין שהכל תלוי בנו והכל מהשלם יתברך אף על פי שאי אפשר להבין זאת כנ״ל על כן בודאי לא יתרחק מהשם יתברך ולא יפול לעולם. כי בודאי צריכין לעבוד את השם יתברך בכל כחינו כי הכל תלוי בנו כי הארץ נתן לבני אדם ואף על פי כן אין שום נפילה ויאוש בעולם כי סוף כל סוף יגמור השם יתברך כרצונו. והוא

יתברך גומר ויגמור תמיד. וכל מה שעושה האדם שום דבר טוב אינו נאבד לעולם. ובודאי הדבר טוב עושה פעולתו בשלימות אף על פ שרואה שאחר כך לא עלתה לו יפה זה אי אפשר להבין. וכמו שאמרו רבותינו ז״ל לענין שלוח הקן הרי שאמר לו אביו וכו׳ היכן אריכת ימיו של זה וכו׳. ואמרו שם שמעשה כזה ראה אחר ועל ידי זה קיצץ בנטיעות. אבל באמת פירשו שם רבותינוז״ל שעיקר האריכות ימים והטוב הוא לעולם שכולו ארוך וכולו טוב.

וכן יש כמה מצות והנהגות טובות שמפורש בתורה ובדברי רבותינו ז״ל שעל ידים זוכין להנצל מחטאים ולהתקרב אליו יתברך. כמו שכתוב במצות ציצית למען תהיה תורת ה׳ בפיך ואם כן אם א׳ לובש ציצית ואף על פי כן מתגבר עליו הבעל דבר ומחטיאו חס ושלום או שלובש גם תפילין ואף על פי כן היצר הרע מתגבר עליו חס ושלום אל כן חס ושלום יפרון עול ולא יקיים גם מצות ציצית ותפילין חס ושלום אל כן חס ושלום ימיר דתו לגמרי כמו שבאמת כל הפורקים עול וכל המומרים רחמנא ליצלן באו לזה רק מחמת נפילות כאלהכידוע מעשיות כאלה הרבה.

אבל באמת אין אנו מבינים דרכי ה׳ ובודאי כל דברי התורה ודבר רבותינו ז״ל אמת וצדר רק שיש כמה דברים שאי אפשר לנו להבינם. כי בודאי מצות ציצית יש לה כח גדול להציל את האדם מציצר הרע וחמובא בדברי רבינו ז״ל מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית וכו׳ באו ד׳ ציציותיו וטפחו לו על פניו וכו׳ אבל אף על פי כן לאו כל בני אדם שוין. ויש אחד שנמשך אחר היצר הרע כל כך עד שאפילו אם לובש ציצית קשה לו לעמוד נגד היצר הרע ואף על פי כן צריך ליזהר ללבוש ציצית אדרבא הוא צריך ליזהר יותר ויותר. ואם רואה שאין ציצית מועילילם לו להצילו מעבירות על כל פנים טוב לפניו שעל כל פנים ישאר לו זכות מצות ציצית ולא יאבד לגמרי וגם אולי יצטרפו בכמה זמנים כל המצות של ציצית שקיים בכל יום. וגם יצרף לזה שארי מצות כגון צדקה שמצלת מעבירות וכיוצא בהם כולי האי ואולי יתגברו ויתקבצו כולם ויתנו לו כח להתגבר על יצרו. ואיך שיהיה על כל פנים כל מה שעושה דבר טוב אינו נאבד לעולם ואף על פי שאחר כך נעשה עמו מה שנעשה מי יודע מאיזה בחינה ומאיזה עולם יש לו יצר הרע כי יש בענין זה כמה בחינות עד אין קץ שנעלמו מבני אדם והכל בשביל הבחירה. כי עיקר הבחירה הוא על ידי ההעלמה דייקא שנתעלמו ענינים כאלה מבני אדם שאי אפשר להבינם והכל בזביל הבחירה כנ״ל כמו שכתוב גם את העלם נתן בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלוקים מראש ועד סוף שפירושו לשון העלמה כמו שפרש רש״י שם. ועל כן כל אדם איך שהוא יהיה איך שיהיה הוא מחוייב לעשות את שלו כל ימי חייו. ואם אף על פי כן אינו זוכה חס ושלום לקדושה וטהרה וכו׳ אץ על פי כן הטוב אינו נאבד כל כי לית רעותא טבא דאתאביד. כי מי יודע מה נעשה מהטוב שלו אולי השם יתברך השתמש בו לצורך לבוה ועליון יותר ויותר מהענין שהוא היה רוצה. כגון מי שרואה באיזה ספר שמצוה זו מסוגלת לזכות לענין זה ועל ידי זה התעורר לקיים מצוה זאת ואחר שקיים מצוה זאת אף על

פי כן לא זכה לזה הענין אין לו ליפול בדעתו כלל כימי יודע דרכי ה׳ אולי השם יתברך העלה מצוה שלו לצורך תיקון גבוה יותר כי מאד עמקו מחשבותיו ואסור להרהר אחר השם יתברך ואחר דברי רבותינו ז״ל כלל כי כל דבריהם אמת וצדק רק שיש כמה דברים שאין אנו מבינים אותם כי נמשכין ממבוכות הנ״ל שאי אפשר להבינם שמשם עיקר כח הבחירה כנ״ל:

אות נ

וזה שאמרו רבותינו ז״ל (תנחומא קרח ה) ומובא בפרוש רש״י וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה יוצאה הימנו וכו׳ היינו כנ״ל. כי הבירור הנעשה על ידי זרע הילודים זה בחינת הבירור שלמעלה שנעשה על ידי השם יתברך בעצמו שכשהע מתגבר ביותר עד שאי אפשר להוציאו אף על פי שמודיעין לו מעלתו כנ״ל אזי מסבב השם יתברך שיוצא דייקא על די גודל התגברותם שמכניסין את הטוב בעומק מחשבתם שדייקא על ידי זה יוצא הטוב בשרע הילודים. ואף על פי שהטוב מתברר אבל אף על פי כן הרשע שהתגבר על הטוב ולא הניחו לצאת בודאי ענוש יענש כנ״ל. כי גם מבני בניו של המן למדו תורה וכו׳ שכל זה הוא בחינת הנ״ל בחינת בירור הטוב על ידי זרע הילודים. כי אלו הרשעים הנ״ל המן וסיסרא וכו׳ התגברו ברשעותם מאד מאד מחמת שהיה כבוש בינהם טוב נפלא מאד כי כל מה שהטוב גבוה ועליון יותר הם מתגברים עליו בהתגבות גדול יותר ויותר ומזה בא עוצם רשעותם של המן וסיסרא וכיוצא בהם. והשם יתברך אשר עמקו מחשבותיו מאדד הוציא גם מהם הטוב על ידי זרע הילודים כי מבני בניהם למדו תורה וכו׳. אבל אלו הרשעים כי מבני בניהם למדו תורה וכו׳. אבל אלו הרשעים הנ״ל בודאי יאבדו ויתענשו כראוי להם. כי צדיק ה׳ וישר משפטיו וכנ״ל. וזהו טעות קרח מחמת שראה שהטוב שלו נפלא מאד ויצאו ממנו צדיקים גדולים ונוראים וסבר שאיך שיעשה יהיה ה׳ עמו כאלו חס ושלום השם יתברך מוכרח להסכים עמו מחמת שראה שהשם יתברך צריך להוציא ממנו צדיקים נוראים כאלו שמואל ובניו וכ״ד משמרות לויה וכו׳שכל העולם תלוי בהם על כן סבר שבודאי יצאו הצדיקים האלו ממנו ואף על פי כן הוא בעצמו עומד בנסיון ובחרה. ואם היה שובר תדאוותו ולא היה חולק על משה בודאי היה אשרי לו והיה זוכה למה שזוכה. כי קרח היה גדול במעלה מאד והיה מוכן לזכות למדריגה גבוה מאד. וכמובא שהיה במדריגה גבוה כזאת שנשיאת אליצפן בן עוזיאל היה קטן לפניו והוא טעה ונתקנא בנשיאותו וחלק על משה וסמך על הטוב שעתיד לצאת ממנו אבל לא ידע כי גדלו מעשי ה׳ וכו׳ כי הטוב יצא

ממנו שיצאו כל הצדיקים הנ״למזרעו ואף על פי כן הוא נפל באין סומך לגיהנסונענש הרבה לדורות כי ישרים דרכי ה׳ ואי אפשר להבינם כנ״ל. וזה בחינת ויקח קורח ואתפליג קרח שעשה חילוק ופירוד בין שני ההשגות הנ״שרצה להבינם בדעתו ולא סמך על אמונה שבאמת שניהם אחד. כי הסטרא אחרא שארי בחבורא וסיים בפרודא שרצה להבין בדעתו חיבור שני הפכים שהם המבוכות הנ״ל שניראין כשני הפכים. וסיים בפרודא כי על ידי זה עשה פירוד גמור כי מחמת שאינו יכול לחברם בדעתו הוא בא לכפירות גמורות ומקצץ בנטיעותועשה פירוד בין הדבקים כי באמת הכל אחד רק שאי אפשר להבין זאת בדעת כי אם באמונה לבד. אבל בני ישראל המאמינים נזהרים לבלי ליכנוס כלל בחקירות אלו לחברם בדעתם חס ושלום רק סומכים על אמונה שבאמת הם מחוברים והכל אחד רק שאי אפשר לנו להבין כי גוהו דרכיו מדרכינו ומחשבותיו ממחשבותינו וכנ״ל:

אות נא

וזהו לא תבשל גדי בחלב אמו. והוא תמוה למה כתבה תורה בחלב אמו הלא באמת גם בשאר חלב אסור כמו שקיבלו רבותינו ז״ל. אך בזה רמזה תורה החידוש של איסור בשר בחלב שאיסורו שלא לחברם כדי שלא תתגבר הקליפה והסטרא אחרא שרוצה להתגבר להבין בדעת חיבור שני הבחינתו הנ״ל זהם המבוכות שאי אפשר להבינם כנ״ל. וזהו לא תבשל גדי בחלב אמו שאף על פי שהגדי יונק מחלב אמו וכל חיותו וקיומו הוא על ידי חלב אמו אף על פי כן בזה העולם אסור לחבר בשר אפילו עם חלב אמו מחמת שהבשר הוא בבחנית הבירור שלנו והחלב הוא בבחינת הבירור שלמעלה שאף על פי שבאמת שניהם אחד. ועל כן באמת הגדי יונק מחלב אמו כי עיקר כחיתו וקיומו משם כי שניהם אחד כי עיקר הבירור שלנו הוא גם כן מהשם יתברך כי הכל מאתו כי מי הקדימני ואשלם כנ״ל אף על פי כן אסור לנו לחיברם ולבשלם או לאוכלם יחד כי אסור לנו חלבר בדעתינו הבנת שני בחינות הבירורים אלו יחד כנ״ל. ועל כן דקדקה התורה וכתבה איסור בבשר וחלב בלשון בחלב אמו להורות לנו שבאמת בשרשם הכל אחד. וזה עיקר האיסור של בזר בחלב כי גורים שתתגבר הקליפה שרוצה לחברם בדעת שעל יד זה הוא עושה פירוד ביניהם כי בדעת בודאי אי אפשר להבינם ואזי בא לכפירות חס ושלום ועושה פירוד לגמרי כי הסטרא אחרא שארי בחבורא וסיים ספרודא כנ״ל. ועל כן אסרה לנו התורה לחבר בשר בחלב כי אסור לחבר בדעת שני הבחינות הנ״ל עי אי אפשר להבינם בדעת רק לסמוך על אמונה

דברים היוצאים מן החי א

אות א

דברים היוצאים מן החי. על פי התורה תפלה לחבקוק (סימן י״ט) הנ״ל בהלכות שחיטה:

וזה בחינת חלב ודבש דבורים שהתירה התורה אף שיוצאים מן החי. כי עיקר השחיטה הוא בחינת תיקון הברית להכניע רע הכולל על ידי בחינת שלימות לשון הקודש כנ״ל. ועל כן חלב שהוא בבחינת תיקון הברית בשלימות בבחינת דם נעכר ונעשה חלב שזהו עיקר בחינת תיקון הברית כמו שכתוב שם במאמר האי מאן וכו׳ (בסימן כ״ט). ועל כן אין החלב צריכה היתר שחיטה. וכן הדבש היוצא מן הדבורים הוא בחינת המתקת הדיבור שנמתק מרע לטוב. בבחינת מי יתן טהור מטמא כמו החלב שהוא גם כן נמתק מרע לטוב. כי נתהפך מדם לחלב כנ״ל ועל כן דבש וחלב הם בבחינת שלימות לשון הקודש שעיקר שלימותו על ידי התרגו דוקא. דהיינו כי עיקר השלימות של הקדושה הוא דוקא להפך ולברר הטוב מן הרע דוקא. ועל ידי זה דוקא נשלם הלשון הקודש בשלימות כי ה עיקר שלימותו (כמובא שם בדברי רבינו נ״י). וזה בחינת דבש וחלב תחת לשונך, תחת לשונך דייקא. כי הם בחינת לשון הקודש שמוציאין ומבררין מן הרע בבחינת לשון תרגום כנ״ל שעיקר שבח הלשון הקודש הוא על ידי זה כנ״ל. וזה שאיתא ומובא בדברי רבינו נ״י (בסמן קצ״ט) כי דב״ש בגמטריא אש״ה. היינו בחינת שלימות לשון הקודש שהוא בחינת חוה אשה כנ״ל:

אות ב

וזהו שאמר דוד ארבע פעמים 'סבוני' על השבעים עממין המסבבין את הקדשה כמובא. והם בחינת ארבע קלפות כמובא. וכנגדם אמר ארבע פעמים 'סבוני'. ועל כן אמר בפעם הרביעית 'סבוני כדברים' נגד קלפה הרביעית שהוא בחינת נגה, שהוא בחינת דבורים שיש בהם עקץ רע, שהוא בחינת זהמת הנחש שיש לה ארס בפה, בחינת הרע של שבעים לשונות. ויש בהם גם כן מתיקות גדול, דהינו הדבש שהוא תכלית המתיקות, כמו שכתוב, "מה מתוק מדבש". הינו בחינת לשון הקדש שמבררין משם. כי הוא בבחינת עץ הדעת טוב ורע כנ"ל, כי מתיקות הדבש הוא בחינת מתיקות הדבור שנמתק בבחינת שלמות לשון הקדש, בבחינת תקון הברית שהוא בחינת מיין מתוקין, שהוא הפך מיין מרורין והם בחינת פגם הברית, והם בחינת מרה דאית לה תרי פיות. הפך הדבש שהוא בחינת מתיקות הדבור של לשון הקדש שהוא בחינת פי שנים כנ"ל, כמו שמבאר במאמר המתחיל, הצילה מחרב נפשי מיד כלב בסימן נ). וזה שנאמר בשמשון, "כי מגוית הארי רדה הדבש". ומשם למדו רבותינו זכרונם לברכה התר הדבש. 'מגוית האריה' דיקא שהוא בחינת מיין מתיקין, תקון הברית בחינת אריה נחית, כמובא שם, כי שמשון הגבור שהיה נזיר אלקים ושופט ישראל, בודאי כונתו היה לשם שמים והיה מכון בזה דבר גדול וגבה מאד מאד במה שנשא בנות פלשתים וכונתו היה שסמך על גבורת קדשתו לירד לעמק הרע שלהם שהם נאחזים בו כדי לשברו ולהעלות ממנו בבחינת ויעל אברהם ממצרים, כדי שעל ידי זה יפלו הפלשתים ממילא וכמו שאמר רבנו, נרו יאיר, במאמר ראיתי מנורת זהב בסימן ח); שכשצריכין להכניע את הרשעים שמתגברים מאד, צריכים לירד להרע, שהם נאחזים בו ולשברו, ועל ידי זה מכניעין הרשעים עדי ארץ, עין שם. ועל כן נשא בנות פלשתים, כדי לירד לרע הכולל שהם נאחזין בו ולשברו. ועל כן בקש עלילה ותואנה להתגרה בהם דוקא על ידי זה, כמו שכתוב, "כי מה' הוא כי תאנה הוא מבקש מפלשתים", כי דיקא על ידי זה יוכל להכניע אותם ולשברם כנ"ל, כי שם אחיזתם, כי הוא רע הכולל של כל האמות ובפרט פלישתים שהם שכנים של מצרים ודגמתם. והם מזרע מצרים ששטופין בזמה, ברע הכולל מאד, וכל עקר אחיזתם של פלישתים מרע הכולל, כי משם לדתם וביאתם לעולם, כי הם ממזרים מזרע מצרים, כמו שכתוב, "אשר יצאו משם פלשתים", כמו שפרש רש"י. ועל כן היה לעם קדוש ישראל, תמיד יסורין מהם והיו תמיד כנגד ישראל והראשונים בקדשת ישראל שהם האבות, היו להם יסורין מפלשתים, כמו שכתוב בראשית כו, טו), "וכל הבארות וכו' סתמום פלשתים". ועקרי המתנגדים של אברהם יצחק ויעקב היו פלשתים ומצרים:

אות ג

ועל כן כשיצאו ישראל ממצרים כתיב, "ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא", כי קרוב ממש בגשמיות ורוחניות. ועל כן לא רצה להוליכם דרך שם, שלא לברח מן הפחת אל הפח, כי שם יהיה הרע נאחז בהם, חס ושלום, מחמת שהם דגמת מצרים וקרובים אליהם מאד כנ"ל. עד שאפשר שיחשבו שם לחזר למצרים אל הרע שיצאו משם, כמו שכתוב, "פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה". כי מחמת ששם התגברות הרע כנ"ל דגמת מצרים כנ"ל. על כן לא יוכלו לעמד בקשרי המלחמה וישובו למצרים, חס ושלום, כנ"ל. וכן אחר כך מתחלה ועד סוף אפלו בסוף מלכות בית דוד היו מעולם כנגד ישראל והיו מצרים להם כשהיו מתגברים, כי הפלשתים הפך ישראל ממש, כי עקר אחיזת ישראל הוא בקדשת שמירת הברית. והפלשתים אחיזתם ברע הכולל ביותר, כי הם ממזרים וכנ"ל. ועל כן שמשון הגבור שהיה הראשון שחגר מתניו לעמד כנגדם להכניעם, והם היו מתגברים בתקף גדול מאד אז כמו שנראה מהמקראות שם, על כן הכרח לירד לתוך עמק הרע שלהם לשברו ולהכניעו ולברר הטוב מן הרע, שעל ידי זה נפילתם כנ"ל. ועל כן בעת שהלך לנשאה נזדמן לו זאת המעשה של הדבש שמצא בגוית האריה, כמו שכתוב שם במקרא, כי הוא היה אז בבחינה זו, בבחינת נגה לברר הטוב מן הרע שזה בחינת הדבש שהוא טהור מטמא, בחינת שלמות לשון הקדש שנשלם על ידי הכנעת הרע של שבעים אמות כנ"ל. וזה שברכו יעקב ורמז לו על שמשון, כמו שפרש רש"י, "יהי דן נחש עלי דרך וכו' הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור", הינו שהוא ירד לתוך הרע הכולל זהמת הנחש ושברה. ועל ידי זה נפלו לאחוריהם ממילא הפלשתים שהיו נאחזים שם. וזהו 'הנשך עקבי סוס ויפל וכו'", כי סוס הוא בחינת הרע שנאחזין בו שהם בחינת רוכבים עליו, בחינת סוס ורוכבו רמה בים. ועל ידי זה שנשך ושבר עקבי סוס הרע שנאחזים בו, על ידי זה נפלו הרוכבים עליהם שהם הפלשתים ממילא כנ"ל. ועל כן נשתבחה ארץ ישראל שהיא ארץ זבת חלב ודבש, כי ארץ ישראל הוא בחינת שלמות לשון הקדש כנזכר לעיל בהלכות חלב הלכה א) ועל כן שם הברכה של זבת חלב ודבש, בחינת דבש וחלב תחת לשונך, בחינת שלמות לשון הקדש כנ"ל:

אות ד

ועל כן תחלת העלילה שהתחיל שמשון להתגרות בהם בנשואין שלו, היה על ידי החדה של הדבש, כי על ידי בחינת הדבש רצה להכניעם כנ״ל. ואף שרבותינו זכרונם לברכה אמרו סוטה טו), שמשון הלך אחר עיניו, אף על פי כן בודאי בתחלה היה כונתו לשם שמים, כמו שמפרש במקרא, והם לא ידעו כי מה׳ הוא וכו׳ כנ״ל. אך כפי הנראה מן המקראות ומדברי רבותינו זכרונם לברכה, שבסוף נכשל קצת, כי לזה צריך תקף גדול שיהיה במעלה נפלאה ונשגבה מאד מאד בבחינת צדיק גמור המבאר בדברי רבנו שם, שלא ישאר אצלו שום רע אפלו במשהו, אפלו בכח, אז יוכל להשפיל רשעים עדי ארץ בבחינת הנ״ל, עין שם:

דברים היוצאים מן החי ב

ענין חלב ודבש שהתירה התורה ואין בו משום איבר מן החי, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, שזהו חדוש הוא:

הענין על פי מה שאמר רבנו, זכרונו לברכה, במאמר ׳תקעו׳ ג, המדבר מתוכחה בלקוטי תנינא סימן ח), ואיתא שם, כשהסטרא אחרא יונקת, חס ושלום, מהדעת והחסד דקדשה ואזי התפלה בבחינת דין, חס ושלום, ואזי מתגבר תאות נאוף, חס ושלום, אזי צריכין בעל כח גדול שיתפלל תפלה בחינת דין. וזאת התפלה עומדת לו להסטרא אחרא בצוארו וכו׳. ועל ידי זה הסטרא אחרא מקיאה כל הקדשות וכל הדעת וכו׳ שבלעה וכו׳. וזהו בחינת פינחס במעשה זמרי, שאז התפלל תפלה בבחינת דין, כמו שכתוב, ״ויעמד פינחס ויפלל וכו׳״. וזהו אותיות ״ויפללי״ ראשי תבות, ״והשלך לפני פרעה יהי לתנין וכו׳. וזה בחינת גרים, בחינת וישמע יתרו, מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק וכו׳. וזה בחינת רעמים וכו׳ ענני דשפכי מיא וכו׳. ועל ידי זה זוכין לנבואה וכו׳ וכו׳. ועל ידי כל זה נתעורר קול הנגון המשקה את הגן ששם גדלים כל הריחות, שעל ידי זה מכניעין מזונא דגופא וזוכין למזונא דנשמתא, שעל ידי זה יכולין להוכיח, כי נותנין ריח טוב בהנשמות על ידי תוכחתו וכו׳ וכו׳ עין שם כל זה היטב היטב):

אות א

וזה בחינת אסור איבר מן החי ומצות שחיטה, כי אסור לנו לאכל שום דבר מן החי, כי אם על ידי תקון השחיטה, כי החי, דהינו בהמה וחיה וכיוצא, הם בבחינת כסילות, העדר הדעת שמשם יניקת הסטרא אחרא, שהם בבחינת כסילות, בחינת רוח הבהמיות שמשם אחיזת כל התאוות, בפרט תאוה הכלליות שהיא תאות נאוף, שהוא בחינת בהמיות, העדר הדעת, כי המח הוא מחצה פרוסה בפני תאוה זו כמו שמבאר במאמר הנ"ל). ועל כן אין לנו לאכל מן החי שלא תתגבר עלינו, חס ושלום, רוח הבהמיות, שלא לתן, חס ושלום, יניקה לרוח הבהמה מרוח האדם שהוא בחינת דעת. ומחמת זה אסור לנו לאכל מן החי כי אם על ידי תקון השחיטה, כי השחיטה על ידי הסכין של שחיטה שהוא בחינת חרב לה', בחינת רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם, זה בחינת תפלה, בבחינת דין וכמבאר כל זה לעיל בהלכות מתנות כהנה, עין שם. כי על ידי חטא אדם הראשון נתערבו כל הדברים, ואז על ידי אותו החטא, על ידי זה ינקה הסטרא אחרא מהדעת והחסד דקדשה, כי עקר הפגם שלו היה בהדעת בחינת עץ הדעת וכו'. ואז אנו צריכין בכל פעם שצריכין לתקן ולברר ולהוציא החיות דקדשה מן הסטרא אחרא והקלפות, אז צריכין בכל פעם להשתמש עם כח התפלה של הבעל כח, שהיא בחינת תפלה בבחינת דין, שעל ידי זה מוציאין מהסטרא אחרא כל חיותה כל הקדשה והחיות שבלעה בבחינת חיל בלע ויקאנו וכו' כנ"ל. ועל כן ביציאת מצרים שאז היה עקר תקון חטא אדם הראשון כמובא, כי גלות מצרים היה מחמת פגם חטא אדם הראשון, כידוע, ועל כן, כשהקדוש ברוך הוא רצה להוציאם ולתקן פגם אדם הראשון, להוציא כל החיות והקדשה מהסטרא אחרא, אזי הצרך משה להשתמש עם התפלה שהיא בבחינת דין, בחינת והשלך לפני פרעה יהי לתנין וכו' כנ"ל במאמר הנ"ל), שזהו בחינת מטה משה, שהוא מטה עז, שזה בחינת קריעת ים סוף כמבאר במאמר הנ"ל). ועל כן כשצריכין לתקן את הבהמה, דהינו להכניע רוח הבהמיות ולהוציא ולברר משם כל החיות דקדשה שבלעה, דהינו לברר מה שנתערב על ידי חטא אדם הראשון טוב ורע, שהוא רוח האדם ורוח הבהמה שנתערב, אזי צריכין להשתמש עם המטה עז שהוא בחינת תפלה, בבחינת דין שהוא בחינת החליף של שחיטה, שהוא בחינת רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם, הינו בחינת תפלה, בבחינת דין של הבעל כח. ואז מוציאין מן הסטרא אחרא מבחינת רוח הבהמה כל הקדשות וכל הדעת שבלע וכו' כנ"ל. ואז דיקא מתרין לאכל הבהמה, כי אז נכנע ונתבטל רוח הבהמיות על ידי בחינת התפלה, בבחינת דין של הבעל כח, שהוא בחינת הסכין של השחיטה כנ"ל. ועין עוד מזה לעיל בהלכות מתנות כהנה):

אות ב

נמצא, שאי אפשר לאכל שום דבר מן החי כי אם על ידי התקון של בחינת התפלה, בבחינת דין של הבעל כח, שזהו בחינת שחיטה כנ״ל. ועל כן חלב היוצא מן החי התירה התורה, כי עקר החלב נמשך על ידי הלדה, שאז דם נעכר ונעשה חלב, שזה נעשה על ידי בחינת התקון הנ״ל של בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח, כי עקר הלדה נמשך משם, כי כל ההולדות הם תקון חטא אדם הראשון כידוע, כי בכל הולדה נתברר ברורים שנתערבו מחטא אדם הראשון כידוע. ועל כן עקר ההולדה נמשכת על ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח, כי אתערותא דזווגא מסטרא דגבורה. כמובא בזהר הקדוש), שזה בחינת תפלה בבחינת דין, כי הזווג הוא בחינת תפלה כידוע. וכמובא בדברי רבנו, זכרונו לברכה, גם כן על מאמר רבותינו זכרונם לברכה, על תפלתי שתהא סמוכה למטתי וכו׳, עין שם סימן ט). ומחמת פגם אדם הראשון, שעקר הפגם היה בפגם הברית. על כן ההכרח שיהיה התעוררות הזווג מסטרא דשמאלא שהוא סטרא דגבורה כנ״ל. ועל כן צריכין שיהיה לזה גבור גדול ובעל כח שיזכה שיהיה זווגו בקדשה, שלא יתאחז בו, חס ושלום, הדין דסטרא אחרא שהוא בחינת מחין דקטנות, שמשם נמשך תאות הבהמיות, רק צריך להיות גבור, חזק ובעל כח, בחינת גברי כח עשי דברו. אנון דמתגברין על יצריהון, אנון דמיין למלאכין ממש. ואז כשזוכה להיות גבור ובעל כח להתגבר על תאותו, אזי אף על פי שבהכרח, אף על פי כן, התעוררות הזווג מסטרא דגבורא, עם כל זה אין הסטרא אחרא נאחזת בו כלל, חס ושלום, אדרבא, זווג בקדשה הוא בבחינת התפלה, בבחינת דין של הבעל כח הנ״ל, שעל ידי זה, אדרבא, מוציאין כל הקדשות וכל הדעת וכו׳ מהסטרא אחרא בבחינת חיל בלע ויקאנו וכו׳ כנ״ל, ועל ידי זה מתברר ומתקן חטא אדם הראשון כנ״ל:

אות ג

וזה בחינת קדוש בכורות באדם ובבהמה, כי הכל הולך אחר ההתחלה. ועל כן צותה התורה שהולדה הראשונה שהוא הבכור, יתנו אותו לכהן. ועקר הכהנה שהוא בחינת חסד כידוע, שזהו בחינת דעת כמו שמבאר במאמר הנ״ל). בבחינת כי שפתי כהן ישמרו דעת, עקר הכהנה נמשך רק על ידי בחינת התפלה, בבחינת דין של הבעל כח, שזהו בחינת תפלת פינחס במעשה זמרי וכו׳ כנ״ל, כי אז דיקא כשקנא פינחס במעשה זמרי; ויעמד פנחס ויפלל, והתפלל תפלה בבחינת דין, אז דיקא זכה לכהנה, כמו שכתוב, ״לכן אמר הנני וכו׳ והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם

וכו״׳. ועל כן כל הכהנים והלויים נקראים ״בעלי כח״, כמו שפרש רש״י על פסוק קהלת יב, ג), ״והתעותו אנשי החיל״ אלו הכהנים שהיו גבורים וכו׳. וכן זה הפסוק, ״והשלך לפני פרעה יהי לתנין״, שהוא מרמז על התפלה בבחינת דין של הבעל כח, זה הפסוק נאמר על אהרן, כמו שכתוב שם, ״ואמרת אל אהרן קח את מטך והשלך וכו׳״. ועל ידי זה זכה אהרן אחר כך לכהנה, כי על ידי התפלה, בבחינת דין של הבעל כח, על ידי זה מוציאין את כל החיות וכל הקדשות וכל הדעת והחסד שבלעה הסטרא אחרא. ואז חוזר הדעת והחסד אל הקדשה ונשלם הדעת והחסד דקדשה שהוא בחינת כהן כנ״ל. ועל כן צריכין לתן הבכור, שהוא הולדה ראשונה, לכהן, כדי להמשיך קדשה להבכור להולדה ראשונה על ידי קדשת הכהן שנמשך מבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח, שמשם עקר קדשת ההולדה כנ״ל. והכל הולך אחר ההתחלה, ואזי כל ההולדות שאחר כך, כלם מקבלים קדשה משם, כי הלדה זה בחינת יציאת מצרים שהיא בחינת לדה, כידוע. ואז נתברר ויוצא מהסטרא אחרא כל הקדשות שבלעה כנ״ל, ועל כן אז דם נעכר ונעשה חלב, כי נתהפך מדין לרחמים, כי הסטרא אחרא תקף הדין מקיאה כל הקדשות שבלעה, ואז נשלם החסד דקדשה ונתהפך מדין לרחמים, בחינת דם נעכר ונעשה חלב כנ״ל. ועל כן תכף ביציאת מצרים נצטוו מצוה ראשונה לקדש בכורות באדם ובבהמה, כי עקר יציאת מצרים שהוא בחינת לדה היה על ידי בחינה זו, על ידי בחינת התפלה של הבעל כח, בחינת והשלך לפני פרעה וכו׳ כנ״ל, ועל כן נצטוו תכף לקדש בכורות, כי קדוש בכורות הוא בחינה זו להמשיך כח מבחינת התפלה הנ״ל שמשם קדשת הלדה כנ״ל. ועל כן בתחלה היתה העבודה בבכורות, ואחר כך כשחטאו, נפסלו ונבחרו כהנים תחתיהם, כי העבודה של קרבנות זהו בחינת תפלה, בבחינת דין של הבעל כח, כי כל הקרבנות הם בחינת תפלה, כי התפלה היא במקום קרבן. ועקר הקרבנות היא זריקת הדמים על המזבח והדמים הם בחינת דינים. ועל כן הקרבנות הם בבחינת תפלה, בבחינת דין של הבעל כח, שהם בחינת הכהנים, שהם אנשי חיל גבורי כח כנ״ל, שעל ידי זה מבררין ומוציאין כל החיות של הסטרא אחרא שנתערב שם על ידי החטאים שעליהם בא הקרבן. ועל כן בתחלה היתה העבודה בבכורות, כי הם גם כן בבחינה זו כנ״ל, עד שחטאו בעגל ואז נפסלו ואז נבחרו הכהנים תחתיהם, כי הכהנים הם בחינת גבורי כח כנ״ל והם קדושים בקדשת הברית, כי יש להם הרבה מצוות בקדשת הברית יותר מישראל ועל כן הם בחינת בעלי כח. ועל כן עקר העבודה של הקרבנות על ידם, כי הם יכולים לתקן בחינת התקון על ידי בחינת התפלה הנ״ל של הבעל כח, שזהו בחינת קרבנות. ועל כן צריכין לתן הבכור לכהן כדי להמשיך קדשה ללדה ראשונה על ידי הכהן וכו׳ כנ״ל:

אות ד

ועל כן עיקר יציאת מצרים היה על ידי מכת בכורות שהיא מכה אחרונה ובהתראה תחילה. כי כל המכות של מצרים כולם באו על ידי תפלת משה. כי כל הנסים וכל המופתיסן הנוראים שעשה משה כולם היו על ידי תפלתו. נמצא כשהוצרך משה להתפלל שיביא הקדוש ברוך הוגאע מכות על פרעה, זאת התפלה היא תפלה היא תפלה בבחינת דין. אבל משה היה בעל כחי גדול ולא יכלה הסטרא אחרא להתגבר חס ושלום על ידי זה לשלוט גלם בישראל כי אם אדרבא על ידי זה הוציא כל החיות וכו׳ מהסטרא אחרא והכניע הסטרא אחרא בכל פעם ולא היה לה שום שליטה על ישראל. ובכל מכה ומכה הפליא ה׳ בין מצרים ובין ישראל וכו׳. והעיקר היה מכת בכורות שאז התגבר עליהם תוקף הדין עד שמתו כל בכוריהם, ואף על פי כן הגין גודל הכח של משה שלא היה חס ושלום שום שליטה להדין בכורי ישראל כפי שכתוב ופסחתי עליכם ולא יהיה בכם נגף וכו׳. כי התפלה של משה היה בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח שעל ידי זה מכניעין הסטרא אחרא ומוציאין ממנה כל הקדושות וכול החיות שבלעה וכו׳ כנ״ל. ואז דם נעכר ונעשה חלב כי נתבטל הדין ונתהפך לרחמים. ועל כן חלב התירה תורה ואין בו משום איסור אבר מן החי כי עיקר החלב נעשה על ידי הלידה שאז דם נעכר ונעשה חלב. והלידה היא בחינת יציאת מצרים שנמשך על די בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח שעל די זה נכנע הסטרא אחרא רוח הבהמיות ומוציאין ממנהג כל הקדושות וכו׳. ועל כוהחלב מותר באכילה כי כבר נכנע רוח הבהמיות משם על ידי הלידה וכו׳ כנ״ל. כי עיקר איסור אבר מן החי הוא מחמת שעדיין שולט רוח הבהמיות שאינו נכנע כי אם על ידי השחיטה כנ״ל. כי עיקר איסור אבר מן החי הוא מחמת שעדיין שולט רוח הבהמיות שאינו נכנע כי אם על ידי השחיטה כנ״ל. אבל החלב הנעשה על ידי הלידה מותר ואין בו משום אבר מן החי. כי כבר נכנע רוח הבהמיות והוציאו ממנו כל הקדושה על ידי בחינת הלידה וכו׳ כנ״ל:

אות ה

וזהו גם כן בחינת דבש שהתירה תורה. כי דבש הוא בחינת גבורות כידוע בחינת מה מתוק מדבש דבש ומה עז מארי. ועל כן שמשון הגבור כשהלך לישא אשה מבנות פלשתים מצא דבש בגוית הארי. כי שמשון הגבור היה צריך אז להתגבר על פלשתים שהיו מושלים בישראל דהיינו שהסטרא אחרא שהם האומות התגברו על ישראל, אז היה יניקתם מהקדושה. ואז צריכין להשתמש בבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח, ועל כן היה

הנס על ידי שמשון הגבור ובעל כח והיה לו כח להתפלל תפלה כזו. ועל כוהלך אצלם לישא אשה, אצלם דייקא כדי להוריד עצמו עליהלם והם ירצו להתאחז בו והא מתוקף גבורתו וכחו יתגבר עליהם על די זה דייקא, כפ י שכתוב כי מה׳ הוא כי תואנה הוא מבקש מפלשתים שזהו בחינת התפלה הנ״ל של הבעל כח בבחינת דין שאז הסטרא אחרא רוצה להתאחז בה כי אחיזתם תמיד בחינת דין. אבל מחמת שהואד בעל כח אזי זאת התפילה עומדת להם בצווארם עד שמקיאים כל הקדושות וכו׳ (כמבואר שם היטב במאמר הנ״ל). וזהו בעצמו ענין שמשון כנ״ל כי אצל הצדיקים הזווג והתפלה הם בחינה אחת כנ״ל. וישראל בכלל הם בבחינת רחמנות כי ג׳ סימנים יש באומה זו רחמנים וכו׳ כפי שאמרו רבותינו ז״ל והעכו״ם הסל תקיפי לבא בחינת דין ועל כן אסור לנו להתחתן עמהם. כי הזווג של ישראל צלריך להיות בבחינת רחמים ודעת שזהו בחינת קדושת הברית (ועיין מזה באבן העזר הב׳ אישות לענין יוחסין שהסימן הודא רחמנים גומלי חסדים וכו׳ עיין שם). ושמשון הגבור מחמת שהיה צריך אז להוציא החיות מהסטרא אחרא להתגבר עליהם, על כן הוכרח להשתמש עם בחינת התפלה בבחנית דין של הבעל כח. ועל כן נתחתן עמהם שהם בחינל דין והם ירצו חס ושלום להתאחז בו, אבל הוא בתוקף כחו יתגבר עליהלם ויוציא משם כל החיות שבלעו ויכניעם ויציל את ישראל. ועל כן מצא אז דבש בגויית האריה כי הדבש הוא טהור היוצא מן הטמא והא חידוש. כי הדבורים מרמזים על הסטרא אחרא המסבת את הקדושה בבחינת סבוני כדברים וכו׳ דחה דיחתני לינפול וה׳ עזרני עזי וזמרת יה וכו׳. היינו כזהסטרא אחרה מסבבת את הקדושה בבחינת סבוני כדברים והם רוצאי סלדחותו ולהפילו חס ושלום אזי צריכים לקבל כח מהתפלה בבחינת דין של הבעל כח. וזהו עזי וזמרת יה וזמרת הואגד בחינת תפלה, היינו התפלה שהוא בחינת דין בחינת עוז וגבורות, על יד זה ויהי לי לישועה כי על ידי התפלה זו מקבלין ישועה ועל ידי זה מוציאין כל הקדושות מהסטרא אחרא. וזהו בחינת מתיקות הדבש היוצא מהדברים דייקא שהם טמאים בחינת הסטרא אחרדא כי משם דייקא מוציאין מתיקות הדבש כי הסטרא אחרא מקיאה כל הקדושות שבלעה על ידי התפילה הנ״ל כנ״ל, ועל כן התירה התורה דבש כי הוא נמשך גם כן מבחינת התפלה הנ״ל, שעל ידי זה נכנע הסטרא אחרא ומוציאין ממנה כל הקדושה שזהו בחינת הדבש היוצא מן הדבורים כנ״ל:

ועל כן אוכלין דבש בראש השנה. כי אז בראש השנה התפלה בבחינת דין (הנ״ל שם במאמר הנ״ל) ומשם הוא בחינת הדבש כנ״ל:

[שיך לעיל] וזהו קול רנה וישועה, קול רנה דייקא, זהו בחינת קול הניגון שנתעורר על די התפלה בבבחינת דין של הבעל כח שהיא בחינת נהר היוצא מעדן וכו׳ (כמו שכתוב שם עיין שם):

אות ו

וזהו בחינת שבועות שהוא מתן תורה. כי התורה מפי הגבורה ניתנה, מבחינת גבורות. כי עיקר התורה נמשכת על ידי התפלה הנ״ל שעל ידי זה היה יציאת מצרים וקריעת ים סוף ומלחמת עמלק וכו׳. שעל ידי זה בא מתרו ונתגייר ועל יד זה נעשידן רעמים בחינת עננ דשפכי מיא וכו׳. שעל ידי זה נמשכת התורה על די שיוצאין ונתגלין מימי הדעת דקדושה שזהו בחינת התורה. ועל כן היה קבלת התורה בקולות וברקים דהיינו רעמים שהם בחינת עננ דשפכי מיא וכו׳ כנ״ל, שזה נמשך מבחינת התפלה הנ״ל. ועל כן באמת שבועות הוא חסד גדול ורחמים גדולים, ורק שזה החסד נתגלה על ידי בחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח שהוגא בחינ גבורות יצחק בחינתשוקפר של אילו של יצחק שהיה בעת מתן תורה שעל ידי זה נכנע הסטרא אחרא ומוציאין ממנה כל הקדושות וכל הדדעת וכל החסד וכו׳ כנ״ל. ועל ידי זה זוכין לנבואה שהוא בחינת פנים בפנים דבר ה׳ עמכם שהיה בעת מתדן תורה (כמבואר שם במאמר הנ״ל עיין שם). ואז דם נעכר ונעשה חלב כי נמתק הדין ונתהפך לרחמים שזה נעשה על ידי בחינת התפלה של הבעל כח הנ״ל. ועל כןאוכלין מאכלי חלב בשבועות:

אות ז

ומחמת שהדבש נמשך מבחינה זו מבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח על כן נאמר בו דבש מצאת אכול דייך פן תשבענו והקאותו וכתיב אכול בני דבז הרבות לא טוב. כי שם צריכין להיות בעל כח גדול. וגם אין להשתמש הרבה בבחינת זו שלא תתאחז בו חס ושלום הסטרא אחרא. ועל כן אמרו רבותינו ז״ל שגם שמשון פגם אז. כי כשנכנס בבחינת דין חס ושלום הוא סכנה גדולה לוצריכין לברוח משם תיכך בבחינת דבש מצאת אכול דייך כנ״ל. כי עיקר התפלה הוא רחמים ותחנונים וכו׳ (כנ״ל במאמר הנ״ל):

הלכה ג לא ידעתי איה. והלכה ד׳ נכללת בה׳ סימני בהמה וחיה הלכה ד׳:

סימני עוף טהור א׳

סימני עוף טהור לא נאמרו בתורה.

אות א

כי העופות הם בבחינת תורה שבעל פה בחינת משנה בחינת מט״ט כנ״ל (בהלכות בשר שנתעלם מ״ההלכה א׳) ועל כן לא נכתבו סימניהם בתורה ונמסרו לחכמים בעל פה. אבל בהמות וחיות שהם למטה מן העופות כנ״ל. שם התגברות כח המדמה וכח הבהמיות ביותר. ועל כן אחיזתם בחינת תורה שבכתב שהוא בחינת כתוב זאת זכרון בספר ששם אחיזת המדמה. כי הזכרון הוא בחינת כח המדמה כמו שכתב רבינו שם (בסימן י״ט) עיין שם. ועל כן נכתבו סימניהם בתורה שבכתב כי שם אחיזתם כנ״ל. וכן איתא בכתבים שבחינת תורה שבכתב יורדת להתלבש יותר למטה בבחינת עשיה. ששם עיקר התגברות כח המדמה כח הבהמיות ששם בחינת הבמות וחיות שמתגבר בהם הבהמיות יותר מן העופות כי הם הולכים על ארבע. כמו שכתוב כל זה בביאור לעיל (בהלכות סימני בהמה וחיה טהורה הלכה א). אבל בורה שבעל פה הוא בחינת יצירה שהיא בחינת מ״ט כנ״ל שמשם העופות. ועל כן לא נכתבו סימניהסל בתורה:

אות ב

ועל כן עופות טהורים הם יותר מן הטמאים ובהמות להיפוך כמו שאמרו רבותינו ז״ל. כי למטה בעשיה אחיזתם ביותר. ועל כן הבהמות שהם מעשיה כנ״ל על כןהטמאים יותר מן הטהורים. אבל העופות שהם מבחינת יצירה ששם אין אחיזת הסטרא אחרא כל כך. על כן הטהורים ביותר מן הטמאים:

אות ג

וזהו גם כן מה שאמרו רבותינו ז״ל עוף טהור נאכל במסורת שנמסר מפה לפה שהוא עוף טהור. וכמלו שכתוב נאמן הצייד לומר עוף פלוני התיר לי רבי הצייד. כי עיקר סימני העופות והיתרם הוא רק במסורת מפה אל פה בחינת תורה שבעל פה כנ״ל. כי אי אפשר לסמוך על הסימנילם הכתובים בעופות. כי הם בבחינת תורה שבעל פה שצריכה מסירה מפה אל פה דייקא. כמו שכתוב (אבות פרק א) משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו׳. כי דברים שבעל פה אי אתה רשאי לאומרם בכתב:

סימני עוף טהור ב

אות א

סימני עוף טהור לא נתפרשו בתורה ואמרו חכמינו ז״ל עוף טהור נאכל במסורת:

כי איתא בדברי רבינו במאמר המתחיל בטח בה׳ ועשה טוב וכו׳ (סימן ע״ט) שיש בחינת מט״ט ובחינת שד׳. היינו בחינת ששת ימי החול ובחינת שבת היינו כי יש בני אדלם שהלם בבחינת ששת ימי החול בחינת מט׳ט שהוא בחינת כשר ופסול טמא וטהור וכו׳ היינו שאין להם נייחא בחינת שבת. כי אינם קבועי בעבודתם ובתשובתם בשלימות תמיד. רק לפעמים נופל לו הרהורי תשובה ואחר כך חוזר למקומו. והוא פעם כשר פעם פסול פעם טהור פעם טמא וכו׳. אבל הצדיקים הם בחינת שבת. כי שבת הוא בחינת תשובה בחינת שד׳היינו שיש להם נייחא שתשובה שלהם במנוחה בקביעות תמיד. כי הם דוחים הרע לגמרי בשביל ישראל כי הם רואים שפלותם וחשיבות וגדולת ישראל וכו׳ (כמבואר שם היטב עיין שם):

והנה עוף דא מט״ט כמובא בתיקונים (בהקדמה ד׳ ג׳ עמוד ב) ובחינת מט״ט הוא בחינת עץ הדעת טוב ורע. שהוא בחינת כשר ופסול טמא וטהור וכו׳. וכתיב ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו וכו׳. וכל הדברים שהם בבחינת עץ הדעת טוב ורע שמעורב טוב ורע אסור לנו לאכול מהם ועל כן עיקר תיקון כל אכילותינו הוגא על ידי תורה שבעל פה שנמסרה לצדיקים שהיא בחינת ששה סדרי משנה שהם מבררים הטוב מן הרע המותר מן האסור וכו׳.ועל כן אנו מצווין לעשות ככל אשר יורו אותנו הצדיקים והחכמים האמתיים אשר בכל דור ודור. כמו שכתוב לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך מימן ושמאל אפילו אומר לך וכו׳ כי בכל דור ודור צריכין לברר בירורים להעלות הטוב מן הרע שעתערבו על ידי חטא עץ הדעת שאכל אדם הראשון. ואין כח ביד כל אדם לברר כי אם על יד הצדיק האמת אשר בכל דור ודור. כי אנשילם פשוטים אשר עדיין לא זכו לתשובה גמורה בשלימות כנ״ל ואין להם נייחא עדיין כנ״ל, הרי הם בעצמם עדיין בבחינת עץ הדעת טוב ורע כי עדיין הם מעורבים פעם כשר וכו׳ כנ״ל. ועל כן בודאי אין בידלם לבדם כח לברר הטוב מן הרע. כי אם הצדיק הגאמת אשר בכל דור אשר כבר דחה הרע לגמרי והוא בבחינת שבת כנ״ל. הוא יש לו כח לברר הבירורילם והניצוצות שיש בכל דבר. דהיינו לברר הטוב מן הרע ההיתר מן האסור וכו׳. ועל כן כל אכילותינו בכשרות עיקר התיקון והבירור שלהם הוא על די צדיקי הדור. אשר להם נמסרה התדורה שבעל פה אשר בידם כח לברר כנ״ל. כי אף על פי שמפורש בתורה כל המצוות על כל זה מהתורה בעצמה אין יכולים לידע דבר. כי אם על ידי הצדיקים והחכמים אשר להם נמסרה התורה שבעל פה אשר הם יודעים פרטי כל דבר ודבר איך להתנהג בכל דבר ודבר כפי צורך הבירור של אותו דבר. וזה עשה השם יתברך בכונה ולא ביאר כל דבר בפירוש בתורה שבכתב רק צוה לסמוך דייקא על חכמי הדור כי באמת בכל דור ודור צריכים לברר בירורים חדשילם עד ביאת משיח כמובא. ובירור כל דבר אי אפשר כי אם על ידי הצדיקיסל שהם חכמי הדור אשר הם כבר דחו הרע לגמרי כנ״ל. אבל אנשים אחרים אשר עדיין לא דחו הרע לגמרי והם פעם כשר וכו׳ כנ״ל אין בידם כח לברר. כי זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשה לו סם מות חס ושלום. ועל כן בלעדי הצדיקים האמתים שבכל דור ודור אין אנו יכולים להרים ידינו ורגלינו לעשות איזה דבר בכשרות כי אין אנו מבינים דרכי התורה כללל כי אם על ידי הצדיק האמת כי לא זכה וכו׳ כנ״ל. מאחר שעדייולא זכינו לדחות הרע לגמרי וכו׳ כנ״ל. ועל כן עשה השם יתברך בכוונה ולא ביאר פרטי דינים של שולם מצוה בתורה שבכתב כדי שנדע שאנו צריכין לסמוך רק על צדיקי הדור כנ״ל וכמו שכתוב לא תסור וכו׳. כי עיקר הבירור בכל דור ודור נעשה רק על ידי צדיקי הדור אשר להם נמסרה התורה שבעל פה אשר על ידיה מבררים הטוב מן הרע. כי תורה שבעל פה היא בחינת ששה סדרי משנה שהם כנגד בחינת כשר ודפסול וכו׳ כי על ידי ששה סדרי משנה מבררין הכשר מן הפסול וכו׳ כי על ידי ששה סדרי משנה מבררין הכשר מן הפסול וכו׳ שהוא בחינת בירור הטוב מן הרע. אבל זאת התורה שבעל פה נמסרה רק לצדיקים שהם חכמי הדור כי רק בידים יש כח לברר

כי הם כבר דחו הרע לגמרי כנ״ל. וזה שרמזו רבותינו ז״ל במצוה זו של עוף טהור ואמרו עוף טהור נאכל בהמסורת כי עוף טהור נאכל במסרת, כאי עוף דוא מט״ט (מטטרון) כנ״ל. ומאחר שהוא בבחינת מט״ט, שהוא בחינת עץ הדעת, אם כן אי אפשר לאכלו, כאי מעץ הדעת טוב ורע לא תאכלו ממנו כתיב. וע״כ אי אפשר לנו לאוכלו כי אם על ידי צדיקי הדור וחכמי הדור אשר להם נמסרה התורה בעל פה וזהו נאכל במסורת. ובאמת שאר דברים גם כן אי אפשר לנו לאכול כי אם על ידי חכמי הדור כנ״ל. רק בכאן גלתה לנו התורה ביותר. מאחר שעוף הוא יותר בבחינת עץ הדעת טוב ורע כנ״ל. ועל כן גילתה לנו התורה במצוה זו ביותר שאנו צריכין לסמוך רק על חכמי הדור. ועל כן לא ביארה סימני עוף טהור כל עיקר למען נדע כי אנו צריכין לסמוך רק על חכמי הדור אשר בידם כח לברר בירור עץ הדעת כנ״ל. וזה גילתה לנו התורה במצוה זו ביותר מאחר שעוף שלו הוא על ידי תורה שבעל פה שנמסרה לחכמי הדור כנ״ל:

אות ב

גם באמת בירור כל הדברים האכלילם הוא מרומז גם כן במאמר זה כי גם כל הדברים שבעולם כולם יש בהם תערובות טוב ורע מבחינת עץ הדעת כמובא. ואנו צריכים לבררם על ידי תורה שבעל פה שנמסרה לצדיקים כנ״ל. ועיקר הבירור על ידי האכילה שעל ידה מבררין הניצוצות שיש בהמאכלים. וזהו עוף טהור נאכל במסורת כי הטוב שבעץ הדעת זה בחינת עוף טהור כי עץ הדעת הוא בחינת עוף כנ״ל והוא כלול טוב ורע. היינו טמא וטהור כשר ופסול וכו׳. נמצא שהטוב שבעץ הדעת הוגא בחינת עוף טהור וכל אכילותנו שאנו אוכלים צריכה להיות בבחינת הטוב שבעץ הדעת שזהו בחינת עוף טהור כנ״ל. וזה אי אפשר כי אם על יד צדיקי הדור אשר להם נמסרה התורה שבעל פה כנ״ל וזהו עוף טהור נאכל במסורת. היינו כל האכילות של ישראל בכשרות שהם בחינת עוף טהור בחינת הטוב שבעץ הדעת. זה נעשה רק על ידי הצדיקיסל אשר להם נמסרה התורה שזהו נאכל בהסורת היינו על ידי הצדיקים אשר להם נמסרה התורה כנ״ל. גם מסורת מרמז כי אלו הצדיקים אשר כבר דחו הרע לגמרי אשר להם נמסרה התורה הם מוסרים נפשם בשביל ישראל (כמבואר במאמר הנ״ל) וזהו בחינת במסורת. היינו על ידי הצדיקים שי שלהם מסיהת נפש בשביל ישראל אשר להם נמסר התורה שבעל פה כנ״ל. כי באמת עיקר תיקון ובירור אכילותינו הוא רק על ידי צדיקים אלו אשר הם מוסרים נפשם בשביל ישראל. כי בשעת האכילה אנו צריכין לברר בירורי הטוב מן הרע ובודאי אין בידינו כח לזה כנ״ל. רק על ידי הצדיקים אשר מורים נפשם בשביל ישראל. והעיקר מסירת נפש שלהם

הוא רק לתקן את ישראל לדחות הרע מהם ולקשרם אל הטוב שזהו העיקר האמבה והרחמנות שיש להצדיק על ישראל. ובשביל זה הוא מוסר נפשו בעדם לדחות הרע מהם ולקשרם אל הטוב. ועל כן רק על ידי כח זה הצדיק אנו יכולים לאכול בכשרות דהיינו לברר הטוב מן הרע הטהור מן הטמא וכו' שזהו בחינת עוף טהור כנ"ל. וזהו עוף טהור נאכל במסורת היינו על ידי הצדיק שמוסר נפשו בשביל ישראל אשר לו נמסרה התורה שבעל פה, על ידו אנו יכולים לאכול בבחינת עוף טהור היינו בחינת הטוב והטהור שבבחינת עץ הדעת קהוא בחינת עוף השמים כמובא:

אות ג

ועל כן אמרו רבותינו ז"ל עליהם השלום אסור לאכול בשר כי עיקר הבירור ביותר הוא במיני החי שיש בהם חיות ונפשות. ועל כן בודאי אי אפשר לאכול בשר כי אם על יד יהתקשרות לצדיקים אשר על ידם יש לנו כח לברר. וע"ה הוא מי שאינו מקושר לצדיקים וחכמים. כמו שאמרו רבותינו ז"ל איזהו ע"ה אפילו קרא ושנה ולא שימש תלמיד חכם הרי זה ע"ה. נמצא מי שאינו משמש תלמיד חכם לידע דעותיהם וסברותיהם כפי שפירש רש"י שימש תלמיד חכם הוא גמרא היינו סברת טעמי המשנה שהיו זוכים לקבל מרבם על ידי שימושם. וכן בכל לור ודור אנו צריכים לשמש תלמיד חכמים האמתיים שהם צדיקי האמת כדי לידע דעותיהם וסבורותינם איך להתנהג בכל דבר ודבר. ועל ידי זה שאנו מקושרים אל צדיקי אמת יש בידינו כח לבר וכו' כנ"ל. אבל ע"ה שאענו מקושר לתלמיד חכם האמת הוא אסור לאכול בשר. כי בבשר מן החי יק נפשות וניצוצות רבות שצריכים לבררם. ואין כח לברם כי אם על ידי הצדיק האמת כנ"ל. ברך ה' לעולם אמן ואמן:

סימני עוף טהור ג

אות א

עוף טהור נאכל במסורת. וענין כ״ד עופות טמאים. על פ המאמר אני ה׳ הודא שמי וכו׳ בליקוטי הראשון (סימן י״א) עיין שם כל המאמר:

והכלל כי יש יחודא עילאה ויחודא תתאה דהיינו שמע ישראל הוגא יחודא עילאה ובשכמל״ו הוא יחודא תתאה וכו׳ ועל ידי זה זוכין לבא לתבונות התורה לעומקה וכו׳. כי על ידי שמדברין בהתורה בדיבורים כמו שכתוב כי חיים הם למוצאיהם למוציאיהם בפה על ידי זה מאיר לו הדיבור בכל המקומות שהוא צריך לעשות תשובה כמו שכתוב פתח פיך ויאירו דבריך וכו׳ עד שיוצא ממדריגה פחותה ושפילה עדשבא לתבונות התורה לעומקה וכו׳. אך לדיבור המאיר אי אפשר לזכות כי אם על ידי ביטל הגאוה שהו אבחינת שמירת הברית וכו׳ ושמירת הברית הוגא בשני בחינות בחינת יחודא עילאה ויחודא תתאה וכו׳ ועל ידי זה זוכין לפרנסה וכו׳. והדיבור נקרא צידפרתא דקאי עד קרסוליה במיא ורישיה מטי עד ציית שמיא. כמו שכתוב במדרש על מצורע שצריך להביא שני ציפרים חיות טהורות יבא פטטיא ויכפר על פדטטיא וכו׳ וכו׳. וזהו שאמר רב אשי הגאי זיז שדי הוא. זיז הוא בחינת יחודא באה בחינת מט״ט בחינת מכנף הארץ. כי איתא במדרש עוף א׳ יש בכרכי הים וכו׳ שזהו בחינת מט״ט וכו׳ וכו׳ עיין שם:

נמצא שמט״ט שהוא בחינת יחודא תתאה הוא בחינת עוף. וכן איתא שמט״ט הוגא ממונה על העופות. ושזהו בחינת ועוף יעופף על הארץ שמרמז ע מלאכים שהם בחינת מט״ט ויחודא תתאה זה בחינת בשכמל״ו שהוא כ״דאתוון שהם בחינת כ״ד ספרין דאורייתא וכו׳. וכשפוגמין חס ושלום בחינת יחודא תתאה מזה משתלשל חס ושלולם בחינת כ״ד עופות טמאים כי את זה לעומת זה כי שם שורש בחינת עופות טמאים כי את זה לעומת זה כי שם שוהש בחינת עופות בבחינת יחודא תתאה בחינת כ״ד אותיות של בשכמל״ו. ואת זה לעומת זה על כן יש כנגד זה בהסטרא אחרא עופדות טמאים. וזה שמובא בספרים שעל ידי פגם הברית חס ושלולם נעשין חס ושלולם כ״ד עופדות טמאים היינו כנ״ל. כי פגם הברית עיקר הפגם הוגא בבחינת יחודא תתאה ששם עיקר שמירת הברית שהו אלשמור עצמו כפשוט לבלי לצאת מדיני התורה חס ושלום. וכשפוגמין בזה חס ושלום פוגמין בבחינת יחודא תתאה בחינת כ״ד אתוון של בשכמל״ו כנ״ל ועל ידי זה משתלשל ונעשה חס ושולם בחינת כ״ד מיני עופדות טמאים כנ״ל. ועל כן עיקר הבירור ביצ עוף טמא לטהור הואג על ידי הדיבור דייקא כמו שאמרו רבותינו ז״ל עוף טהור נאכל מבמסורת דהיינו שמוסר אחד לחבירו פה אל פה שזה העוף טהור. כי הדיבור הוא בחינת ציפרתא כנ״ל בחינת עופות שמפטפטין בקוום כנ״ל וזה בחינ מט״ט שהוא בחינ עוף שהוא בחינ עץ הדעת טוב ורע שהוא כלול משיתא

סידרי משנה שהם בחינת כשר ופסול טמא וטהור וכו׳ שהוא בחינת תורה שבעל פה שהיא מבררת כל דיני התורה בין טמא לטהור וכו׳. כי עיקר הבירור על ידי הדיבור בפה דייקא בבחינת כי חיים הם למוציאיהם בפה דייקא בחינת תורה שבעל פה. ועל כן אי אפשר לדעת שולם דין ודפסק מדיני התורה על ידי התורה שבכתב לבד כי אם על ידי תורה שבעל פה שמברת כל דיני התורה כי עיקר הבירור בין טהור לטמא בין כשר ופסול בין איסור והיתר הוא רק על ידי תורה שבעל פה שהו אבחינת דיבור הפה שעיקר הבירור על דיי הדיבור דייקא כי הדיבור הוא במינת ציפרתא הנ״ל דקאי עד קרסולי׳ וכו׳. היינו שהדיבור יורד עד בחינת רגלין ומברר משם כל הבירורים ועל כן על ידי הדיבור יכולין לצאת ממדריגה פחותה ושפסילה כי הדיבור מאיר בכל מקולם ומברר הטוב מן הרע דהייינו הטהור מן הטמא וכו׳. ומחמת שעופות הם בחינת מט״ט על כן אי אפשר לאכול עופות כי אם במסורת שמוסרין פה אל פה שזה העוף טהור. כי עיקר הבירור בין עוף טהור לטמא הוא על ידי הדיברו דייקא שהוא בחינ ציפרתא וכו׳ כנ״ל כי בלא הדיבור קשה לסמוך על סימנים לבד כי שם מצוי לטעות בין עופות טמאים וטהורים ממחת שהם בבחינ טהור וטמא. ומחמת שהעופות הם מושרשים יותר בבחינה זו בחינת עץ הדעת בחינת מט״ט על כן קשה לבררם. לברר בין הטהור והטמא כי כם על ידי הדיבור. כי הדיבור מברר הכל. כי הדיבור הוא בחינדת ציפרתא וכו׳ שיורד עלד למטה ומבר ומעלה ומאיר בכל מקום. ועל ידי זה דייקא יודעיצ בין עוף טהור לטמא כנ״ל. ועל כן אמרו רבותינו ז״ל על יונתן בן עוזיאל כשהיה עוסק בתורה עוף הפורח מיד נשרף. עוף הפורח דייקא. כי דיבור התורה זה בחינת ציפרתא הנ״ל בחינת עוף הפדורח. ועל כן כשלומדין בקדושה ומקשרין עצמלם אל שורש הדיבור דקדושה על ידי זה נתבטל ונשרף כל עוף הפורח. כי שורשסל הוא רק בחינת הדיברו שדל התורה כנ״ל וכל דבר מתבטל אצל שורשו. ועל כן עוף הפרורח נשרף ונתבטל עלידי דיבור התורה שהיא שורש בחינת עופות כנ״ל:

אות ב

ועל כן נח הצדיק כשרצה לדעת אם כבר נכנעו ונתבטלו מימי המבול שלח את העופסות לחקור ולידע על ידים דייקא. כי מי המבול זה בחינת פגם הברית בחינת כי השחית כל בשר את דרכו וכו׳. ונח היה צדיק וצדיק הוא מאן דנטור ברית וזכה לבחינת שמירת הברית בשני הבחינות בחינת יחודא עילאה ויחודא תתאה בבחינת אלה תורדות נח נח. נח לעילא נח לתתא. היינו בחינת יחודה עילאה ויחודא תתאה. ועל כן ניצול מימי המבול. והצלתו היה על ידי התיבה. ותיבת נח זה בחינת דיבורים

קדושים כמובא. כי הדיבור מאיר בכל מקום. ומתגבר ומכניע מי המבול בבחינת ותלך התיבה על על פני המים וכו׳. ועל כן כשרצה נח לדעת אם קלו מי המבול אם נכנע הרע והתחיל להתעורר ולהתנוצץ איזה טוב שלי את העוף דהיינו היונה לראות הקלו המים וכו׳. כי העופות הם בחינת דיברו בחינת ציפרתא הנ״ל. שעל ידי זה עיקר הבירור של עץ הדעת טוב ורע כי הדיבור מאיר בכל מקום כנ״ל:

סימני עוף טהור ד

אות א

סימני עוף טהור לא נתפרשו בתורה אלא מנה וכו׳ והמינין האסורין כ״ד האמורים בתורה כל מי שהוא בקי באותם מינים ושמותיהם הרי זה אוכל כל עוף שאינו מהם וכו׳ ועוף טהור נאכל במסורת וכו׳ כל עוף שהוא דורס ואוכל בידוע שהוא ממינים הטמאים וכו׳. ואם ידוע שאינו דורס יש ג׳ סימני טהרה אצבע יתירה וזפק וקורקבנו נקל. ביד וכו׳ ואף על פלי שיש לו ג׳ סימנים הללו אין לאוכלו לפי שאנו חוששין שמא הוא דורס אלא אם כן יש להם מסורת שמסרו להם אבותיהם שהוא טהור. (עכ״ל השלחן ערוך סימן פ״ב):

על פי מה שנאמר (בסימן ס״ג) שיש נחש ונמלה בתוך פיה וכו׳. והנחש הם החכמים להרע החוקרים חכמת הטבע שעושין להם כנפים לעוף בחכמתם וכו׳ על ידי דיבוריהם רעים שמדברים. כי מהדיבורים נעשין כנפים בבחינת ובעל כנפים יגיד דבר, ועל כן מדיבורים קדושים נעשים כנפים קדושים, אבל מדיבורים רעים בפדרט כשמדברין על הצדיק האמת על ידי זה נעשה כנפים להנחש שהם חכמי הטבע והו׳ עיין שם:

וזה בחינת עופות טהורים ועופות טמאים שהבדילה התורה ביניהם. כי העופות הם בעלי כנפים ועל כן יש עופות טהורים ועופות טמאים שהבדילה התורה ביניהלם. כי העופות הם בעלי כנפים ועל כן יש עופות טהורים שהם יוניקים מדיברים קדושים שנעשה מהם כנפים דקדושה ויש עופות טמאים שיונקים מכנפי הנחש שנעשים מדיבורים רעים שעל

ידי זה מתגבר חכמת הטבע בעולם חס ושלום כנ״ל. ועל כן לא נתפרשו סימני עוף טהור בתורה כי אי אפשר לפרש הסימנים בתורה שבכתב, כי אי אפשר לברר בכתב הסימנים שבין חכמת האמת שמתגברת על ידי כנפי הקדושה שמשם יניקת עופות טהורים, ובין חכמת שקר של חכמי הטבע שבאים לכפירות על ידי חכמתם הרעה. כי השקר מתגבר כנגד האמת עד שקשה להבחין ביניהם ואי אפשר לבאר בכתב הסימנים שביניהם כי זה ידוע שיש כמה מבוכות וכפירות הנמשכין מחכמי הטבע שאי שאפשר ליישבן על פי דעת ושכל כי אם על ידי אמונה שאנו בני ישראל חזקים באמונתינו שמסרו לנו אבותינו ורבותינו (כמבואר במקום אחר) וזה בחינת עוף טהור נאכל במסורת, במסורת דייקא לרמז שאי אפשר להבחין ולהבדיל בין עופות טהורים שיניקתם מכנפי הקדושה לעופות טמאים שיונקים מכנפי הנחש שהם בחינת המבוכות והכפירות של חכמי הטבע אי אפשר להכיר ולהבדיל ביניהם על ידי שום סימן שהוא בחינת מופת השכל נקראים מופת חותך, כי אם על ידי מסורת דהיינו כמו שמסרו לנו אבותינו שאנו סומכים ונשענים סרק על דברי אבודתינו כמו שמסרו לנו אבותינו שאנו סומכים ונשענים רק על דברי אבותינו כמו שמסרו לנו להאמין בהשם יתברך ובחידוש העולם ובתחיית המתים ובשני עולמות וכו׳ בלי שום סימן וראיה ואות ומופת כי אי אפשר לברר כל עיקרי אמונתינו הקדושה על ידי סימנים ומופתים בדרכי השכל הנבוך שלהם כי אם על ידי הקבלה והמסורת כמו שקבלנו מרבותינו ז״ל כנ״ל:

אות ב

ועל כן העופות טמאים הם כ״ד, כי כל מחקרים בחכמת הטבע הם עוסקים בתורה שבכתב בכל כ״ד ספרי המקרא כי טוב בעיניהם מליצה שלהם אבל הם מפרשים הכל על פי דרכיהם ומבוכותיהם אבל על תורה שבעל פה שמסרו לנו רבותינו ז״ל מפורש בפירוש להיפך מדעותיהם וסברותיהם כי רבותינו ז״ל קבלו פירוש תורה שבכתב אי שמפי איש עד משרע״ה כפי שמסרו לנו שזה עיקר אמונתינו הקדושה. כי מתורה שבכתב אי אפשר לידע דבר בלי תורה שבעל פה כמו שמסרו לנו רבותינו ז״ל. נמצא עיקר השתלשלות יניקת חכמי הטבע הוא מבחינת תורה שבכתב כי מאחר שהיא בכתב יכולילם לפרשה כדעתם הרעה ולהפוך דברי אלקים חיים. אבל בתורה שבעל פה שיניהם קהות כי רבותינו ז״ל הם מפרשים לנו להיפך מדעותדיהם הרעות ועל כן באמת הם חולקים על דברי רבותינו ז״ל שהם תורה שבעל פה כי מתורה שבעל פה אין להם יניקה. וכן מפורש בדברי רבינו ז״ל (בליקותי תפילות סימן כ״ח) על פי אכתורב לו רובי תורתי וכו׳ שעיקר יניקת העכו״ם הוא משתלשל

מבחינתתורה שבכתב וכו' עיין שם. והעכו"ם הם בחינת חכמי הטבע כי הם עוסקים תמיד בחכמות אלו. אבל לא באלה חלק יעקב כי אנו מאמינים בדברי רבותינו ז"ל כפי מה שמסרו לנו פירוש תורה שבכתב וומפיהם אנו חיין. ועל כן העופות טמאים הם כ"ד כי שורש יניקתם שמשתצשל באלפים ורבבות השתלשלות מבחינת תורה שבכתב שהם כ"ד ספסרי מהקרא כי את זה לעומת זה עשה אלקים כידוע. ועל כן אי אפשר לאכול עוף טהור כי אם במסורת שהוא בחינת תורה שבעל פה כפ י מה שמסרו לנו רבותינו ז"ל כנ"ל. כי אי אפשר להנצל מדעתם הרעה כי אם על ידי תורה שבעל פה שאנו בני ישראל אין סומכין על שום פירוש בתורה שבכתב על פי דרכי המליצה רעה שלהם כי אם כמו שמסרו לנו רבותינו ז" בתורה שבעל פה, כי בהתורה שאין מפורש כלל דיני התפילין אם יהיה של עור והיכן מקום קשירתם בפרטיות אם על כף היד אם על הקיבורת וכו' וכן בשארי מצות. וכן קבלו רבותינו ז"ל שתחיית המתים מפורש בתורה כמו שלמדו מכמה פסוקים. וכן בשאר יסודי האמונה ופירושי התורה והמצות כולם אין אנו סומכים כי אם כמו שפירשו לנו רבתינו ז"ל בגמרא ופוסקים. וזה מרומז בדין זה עוף טהור נאכל במסורת כי דייקא על ידי מסורת בחינת תורה שבעל פה ירכולין לבא להתרחק מן הכ"ד עופותטמאים שמשתלשל יניקתם מכ"ד ספרי המקרא כי דייקא על ידי המסורת בחינת תורה שבעל פה אנו נבדלין מהם כי המסורת בחינת תורה שבעל פה מלמד אותנו לפרש תורה שבכתב על פי האמת כמו שקבלו רבותינו ז"ל כנ"ל:

אות ג

וזה שנתנו רבותינו ז"ל סימן לעופות טמאים על ידי האכילה כי אם הוא דורס ואוכל הוא בודאי טמא. כי העופות טמאים יונקים מכנפי הנחש הנ"ל שיש לה נמלה בתוך פיה וכו' שרצונה להתגבר על הנמלה חס ושלום שהוא חכם האמת וכו' (כמבואר שם עיין שם). ועל כן הסימן טומאה הוא בפיה שאם הוגא דורס ואוכל בודאי טמא כי זה מראה שכוצה להתגבר באכילתה להיות דורס ואוכל לדרוס חס ושלום את הנמלה וכו' כי משם יניקת העופות הטמאים כנ"ל. אבל ה' לא יעזבנו בידו ויציל את הנמלה וכו'כי משם יניקת העופות טמאים כנ"ל. אבל ה' לא יעזבנו בידו ויציל את הנמלה מפיה, כי שפת אמת תכון לעד במהרה בימינו אמן:

דגים א

סימני דגים טהורים הם סנפיר וקשקשת:

אות א

והעיקר הסימן טהרה הם הקשקשים כי כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר אבל הסנפירין אינם סימן כלל כי יש שיש לו סנפיר וכו'. כי כבר מבואר לעיל בהלכות בשר שנתעלם מן העין (הלכה א') שהדגי סהם בבחינת עינא פקיחא בחינת עלמא דאתי שאין בהם שליטה ופלם של רע הכולל של ע' אומות, כי המים מכסים עליהם ואין עין הרע שולטת בהם כנ"ל והם בבחינת יוסף שנמשל זרעו לדגי סבחינת שמירת הברית (כמובא לעיל באר היטב). ועל כן אין צריכין דגי סשום היתר של השחיטה ואין בהם שום מין טריפות ושום איסור דם וחלב כי כל זה על ידי בחינת פגם הברית כנ"ל כי הם בבחינת דעת בחינת שמירת הברית בחינת המים מכסים עליהם כנ"ל, על כן אין בהם שום איסור ואין צריכין שחיטה כנ"ל עיין שם. אמנם ענין דגי סטמאי סוסימניהם על פי המבואר במאמר הטפחים המתחיל סוד כוונת המילה (בסימן ס"ג). וכפי מה שהבנתי כפי מה ששמעתי מפיו הקדוש היוצא לנו מסש שיש ב' בחינות בשמירת הברית בחינה אחת כפשוטו שצריך להיות שומר הברית ולקדש ולטהר עצמו מבהמיות מרע הכולל עד שיזכח להיות קדוש לגמרי בשלימות שלא יהיה להתארה הבהמיות שום אחיזה בו כלל כלל לא. וכפי גודל קדושתו ופרישותו כן גודל דעתו, כאשר כבר מבואר כמה פעמים שמירת הברידת הוא שלימות הדעת. אבל יש עוד בחינה ב' שאפילו מי שהוא קדוש מאד בתכלית השלימות ודעתו שלם מאד לגודל קדושתו כנ"ל. אזי צריך לשמור דעתו ושכלו מאד שלא יהרוס לעלות אל ה' שלא ליכנס לפנים ממחיצתו שלא לצאת מגברול הקדושה שזה בחינת פגם הברית שהוא דפגם הדעת. כי על ידי זה נתקלקל דעתו לגמרי וחמו שמובן מהמאמר הנ"ל. כי כשנכנס לפנים ממחיצתו הוא היפך מתיקון הברית שהוא בבחינת מגלה טפח ומכסה טפח (כמבואר שם עיין שם) , וכבר נכתב מזה לעיל בהלכות סוכה (הלכה א'):

אות ב

וזה בחינת מ״שבמאמר המתחיל ויהי מקץ (בסימן נ״ד) על פי ה׳ אלקי גדלת מאד שצריך לצמצם הגדלת השכל בבחינת לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי צריך לצמצמו שלא יצא מגבול הקדושה, וזה בחינת מאד כמו שכתוב שם וזה בחינת ציצית כמו שכתוב שם, וזה בחינת סימני דגים טהורים שהם הקשקשים שהם בחינת לבשין בחינת צמצום כמו שכתוב ושריון קשקשים הוא לבוש, וכמו שהביאו רבותינו ז״ל מקרא זה ללמוד הימנו שהקשקשים הם הלבוש של הדגי סדהיינו שעיקר הטהרה של הדגי סשהם בחינת עלמא דאתי בחינת בחינת דעת שאין בהם אחיזה לרע הכולל בחינת תאוה הבהמיות כנ״ל. ועל כן עיקר סימן הטהרה והקדושה שלהם תלוי בהקשקשים שהם לבושין בחינת צמצומים שצריך לצמצם הגדלת השכל השט ופורח בתוך המים שהם בחינת עלמא דאתי כמו שכתוב ומלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מחסים כמובא לעיל (בה׳ בשר שנתעלם מן העין הלכה א) שזה בחינת דגים הגדילים במים כנ״ל צריך לצמצמו בבחינת גדלת מאד שלא לצאת מגבול הקדושה שזה בחינת קשקשים שכשאין להם קשקשים הם טמאים לגמרי כי כשאין לו צמצום שהוא לבוש ומכסה על שכלו כנ״ל אזי הוא יוצא מגבול הקדושה לגמרי ואזי הוא בבחינת פגם הברית ששם הטומאה (כמובא בדברי רבינו נ״י). ואז כשיש לו קשקשים שהם בחינת הלבושין בחינת הצמצומים כנ״ל אזי יש עוד סימן טהרה שהם הסנפירין שהם הכנפים ששט ופורח בהן בתוך המים שהם בחינת הגדלת השכל שזוכה להגדיל השכל שיהיה שכלו מעופף ופורח על ידי שזכה לעשות לשכלו כנפים שהם בחינת הסנפירין כנ״ל שעל ידלם הוא פורח בתוך המים שהם בחינת עלמא דאתי כנ״ל. היינו בחינת מה שהמגדיל שכלו בעלמא דאתי כנ״ל, וחמובא בדברי רבינו נ״י שם בהאמר הנ״ל שבחי כנפים הוא בחינת מה שהשכל פורח ומעופף עיין שם. ועל שם זה נקראין סנפירין מלשון אור בחינת אור השכל כמו שאמרו רבותינו ז״ל הלוחות היו של סנפרינין שהם אבן טוב המאיר, אבל אין הסנפרינין סימן טהרה כי אם כשיש לו קשקשים שהם הצמצום שאזי הוא בבחינת גדלת מאד, אבל הסנפירין בלא הקשקשים אינם סימן טהרה כלל, כי שם בבחינת דגי סשהוא בחינת הדעת עיקר הקדושה דתלוי רק בזה שיצמצלם שכלו ולא יהרוס חס ושלם לצאת מגבול הקדושה שזה עיקר היצר הרע שיש שם. ועל כן עיקר הסימן טהרה תלוי הבקשקשים שהם הלבושין והצמצום כנ״ל. עיין בהמאמר ויהיה מקץ הנ״ל שלזכות לבחינת זכרון שהוא בחינת השמירה שצריך לשמור עצמו מאד מבחינת רע עין ומכח המדמה עיין שם שכל זה הוא היפך הזיכרון היפך בחינת עלמא דאתי, כי שם אין אחיזה לבחינת רע עין ובחינת כח המדמה כנ״ל כ״פ. ואזי כשזוכה לבחינת זכרון הנ״ל עיקר השמירה הוגא בבבחינת גדלת מאד לצמצם שכלו כנ״ל, וזהו בחינת סימני דגי סשהם הקשקשים כנ״ל,כי הדגים הם בבחינת עלמא דאתי בחינת הגדלת השכל כנ״ל ואין בהם שום אחיזה לרע עין וכח המדמה כנ״ל. על כן עיקר הסימן טהרה הסל הקשקשים שהם בחינת לבושין וצמצום לבחינת גדלת מאד

כנ״ל:

אות ג

וגם זה בחינת שלימות לשון הקודש על ידי לשון תרגו ששעיקר שמירת הבריתך תלוי בו כנ״ל, היינו כמו שבבחינת הא׳ הנ״ל הפירוש כפשוטו שעיקר הקדושה ושלימותה תלוי על ידי שבירת הרע והכנעתו דוקא כי צריך דייקא לעבור דרך כל הרעות ורע הכולל הנ״ל ולשברו ולהכניעו שעיקר שלימות אל הקדושה, העיקר תלוי בלשון תרגום שהוא בחינת שבירת הרע והכנעתו ולהוציא הטוב ממנו. כמו כן כשזוכהלבחינת שמירת הברית בשלמות ושבר רע הכולל לגמרי וזכה לקדושה בשלימות אזי צריך לעשות צמצום ולבוש לשכלו כנ״ל שזה בחינת שמירת הברית כנ״ל שזה בחינת לבוש וצמצום בחינת כתנות עור וילבישם שהם בחינת נוגה בחינת תרגו סכנ״ל שזה בחינת לבוש קשקשים שהם בבחינת כתנות עור הנ״ל כמו שאמרו רבתינו ז״ל חלקים כצפורן היו מדובקים על בשרם שזה בכינת קשקשים שהם חלקים כצפורן כנראה בחוש:

דגים ב

אות א

על פי התורה כי מרחמם ינהגם המובא לעיל בהלכות סימני בהמה וכו׳:

סנפיר וקשקשת הם סימני דגים, כי גדים גידולן במים שהוא בחינת ים החכמה ואין בהלם אחיזת הסטרא אחרא, ועל כן אסיפתן מטהרתן ואין צריכין תיקון אבל יש מינים טמאים והם אותדן שאין להם לבוש קשקשתך וסנפיר. כי דגים הם בבחינת עינא פדקיחא עינא חד דרחמי,

שהוא בבחינת הארת הרצון שמאירבילם החכמה ועל כן הם גדלים במים,היינו בחינת ים החכמה כנ״ל. אבל מחמת שאף על פי כן נתפשט זה החיות בזה הכולם הגשמי, על כן הם צריכין לבוש קשקשת וסנפיר, כי כשאין עליהלם לבוש קשקשת אזי הם מינים טמאים לגמרי כי הגארת הרצון הנ״ל שמשם מקבלין הדגי וחיות זה בחינת מה בחינת אין בחינת מקיפים (כמבואר שם) , ודרי מעלה שמאיר בהם זאת הבחינת בחינת אין בחינת מה כנ״ל הם צריכין להכלל בבחינת דרי מטה גם כן היינו בחינת מכה״כ כדי שיהיה להם יראה. כי על ידי בחינת אין לבד לא יהיה להם יראה כלל. על כן צריכין גם דרי מעלה לבחינת מכה״כ כדי שיהיה להם יראה (כמובואר שם בהמאמר הנ״ל) :

אות ב

ועל כן דגים שחיותן הוא בחינת ההאררה של גרי מעלה, היינו בחינת מה בחינת אין כשאין בהחם כלליות דרי מטה בחינת מכה״כ שעל ידי זה נמשך יראה אזי מחמת שהם בזה העולם הגשמי הם נדפגמים לגמרי בבחינת מינים טמאים לגמרי. כי איתא בדברי רבינו נ״י (בליקוטי תפילות סימן י״ב) שסטרא דטומאה יונקת מבחינת אין מחמת שבחינתה זו נעלמת ונסתרת מאד, על כן הם מקבלים משם חיות ומסתירים ומעלימים לגמרי אלקותו יתרך. נמצא שעיקר הטומאה והכפירה יניקתה מבחינת אין כי עיקר בחינת איה אין יכולים לקבל כי אם דרי מעלה וגלם הם צריכים להכלל בבחינת מכנ״כ, אבל דרי מטה כשמקבלים בחינת אין גבד, גאזי נעשה אצלם וס ושלום כפירה לגמרי חס ושלום. ועל כן דגים שחיותן מבחינת עינא פקיחא בחינת רצון בחינת מקיפים בחינת אין, הם צריכים להתדלבש בלבוש קשקשת כמו שכתוב ושריון קשקששים הוגא לבוש, ולבוש זה בחינת יראה, כי יראה הוא מלכותך שהוא בחינת כבוד בחינת לבושין. היינו שלובוש הקשקשים זה סימן שיש בהם חיות מבחינת יראה גלם כן שהישא בחינת לבוש כנ״ל. וזהו בחינת סנפיר גלם כן, כי סנדפיר זה בחינת אבן ספיר, כמו שכתדוב הלוחודת של סנפירין היה, היינו מין אבן. זה גם כן רמז על בחינת מלכות שנקראת אבן ספיר שהוא בחינת יראה. ואז כשיש בהדגי סבחינת סימנים הנ״ל המרמזים על בחינ יראה מלכותך אז הם מינים טהורים ויכולים לאוכלם אבל כשאין עליהם לבושים הנ״ל אזי הם טמאים לגמרי. כי בחינת אין לבד כשמקבלין ממנה לבד כחיוטת בזה העולם הגשמי, בפרט מין חי אזי נעשה מזה בחינת סטרא דטומאה לגמרי בחינת כפירות,כי הם מקבלין משם חיות כנ״ל. ועל כן צריכין שיהיה על הדגים לבוש קשקשת וסנפדיר והלבוש הוגא בחינת יראה מלכות שזה נמשך מבחינת מכה״כ, ואז הם

טהורים ויכולים לאכלם, כי אכילתנו צריכה להיות מסטרא דקדושה כדי שיהיה נמשך יראה עלינו על ידי אכילתנו (כמבואר בדברי רבינו נ״י עיין שם) :

דגים ג

אות א

סימני גדים סנפיר וקשקשת והעיקר הוגא קשקשת כי כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר ויש שיש לו סנפיר וכו׳ :

כי איתא במאמר וביום הבכורים ואת העורבים צויתי לכלכלך בלקוטי תפילות (סימן ד׳) , שעל ידי צדקה על ידי זה מוציאין החיות שיונק מצח הנחש מזקני הדור שאין בהלם שלימות ואזי נתגלה מצח הרצון. כי יש חכמי הטבע שהם בחינת חיות רעות וכו׳ והם רוצים להתגבר חס ושלום על קול הקריאה של יום טוב שקורא ומגלה אתך הרצון שהכל ברצונו יתברך וכו׳. והתיקון לזה על ידי החכם שבקדושה שיוגע לקשר כל הרצונות לשורש הרצון שהוא בחינת מצח הרצון שהושא בחיתנ רעוא דרעוין בחינת הסתלקות משה בשבת בשעתא דמנכה וכו׳. אך יש בחינת מצח הנחש שרוצה להתגבר אפילו כנגד מצח הרצון חס ושלום. אך עיקר יניקתו הוא מזקני הדור שאין בהם שלימות כנ״ל, ועל ידי צדקה מוציאין ממנו החיות שיונק משם. ואזי נכנע ונתדבטל מצח הנחש ואיז מתגלה מצח הרצון, ואזי נכנעים ונופלים כל חכמי הטבע שהם בחינת חיות רעות הדורסים וטורפים וכו׳, ואזי נתגלה ונשמע קול הקריאה של יום טוב שקורא ומגלה את הרצון. ועל ידי התגלות הרצון נעשה יראה ועל ידי היראה שופע חסד וכו׳ וכו׳ (עיין שם כל זה היטב היטב) :

וזה בחינת דגים טהורים ודגים טמאים. כי איתא שדגים הם בבחינת עינא פקיחא שהוא בחינת עינא כד דרחמי שזהו בחינת רעוא דרעוין בחינת מצח הרצון כנ״ל ועל כן דגים אסיפתן הוא מטהרתן ואין צריכין שחיטה כלל. כי עיקר השחיטה של כל הבעלי חיים הוא בשביל להכניע רוח הבהמיות שהוא בחינת חכמת הטבע שהוא בחינת כסילות בחינת

בהמה שאין לה דעת,כנגד חכמת התורה שהוא עיקר החכמה האמיתית שהוא בחינת אדם, כמובא במאמר (דרשו דסימן ל״ז) שחכמות חיצוניות כנג חכמות התורה הם בבחינת במה כנג אדם ועל כן ישראל הדברוקים בתורה קרויין אדם ועל כן ישראל הדבוקים בתורה קרויין אדם

אבל אומות העולם שעוסקין בחכמות חיצוניות שהוא חכמת הטבע הם קרויין בהמה, כמו שאמרו רבותינו ז״ל אתם קרויין אדם ואין העכו״ם קרויין אדם. נמצא שכל החיות ובהמות ועופות וכיוצא שאין להם דעת אדם כולם הם בבחינת חכמת הטבע שהוא בחינת בהמיות כסילות כנ״ל, כי גדר האדם הוא הדעת שהוא התורה. כי רק חכמת התורה הוא חכמה ודעת אמתי וכל שאר הכחמות חיצוניות של חכמי הטבע כולם הם כסילות גמור בחינת בהמיות כנגד כחמות התורה. ועל כן אסור לנו לאכול שום בן חי בחייו כי אם על ידי השחיטה שעל ידי זה מכניעין רוח הבהמיות ואז מעלין החי למדבר שזה עיקר כוונות השחיטה. דהיינו שמכניעין החיות של בחינת חכמות הטבע ומעלין ומבררין אותו לבחינת אדם שהוא החכמה האמתיות של התורה הקדושה. כי עיקר החיות היא החכמה כמו שכתוב החכמה תחיה, וחיות דקדושה בחינת חיות אדם הוא בחינת חכמות התורה, וחיות בהמות וכו׳ חכמת הטבע וכו׳. אך יש מינים טהורים ומינים טמאים כי באמת גם הטבע בעצמה הוא השגחת השם יתברך והטבע בעצמה בראה השם יתרך והא יתרך מנהיג הטבע ברצונו נמצא שגם הטבע הוא השגחה רק שזה סוד הבחירה שברא השם יתרך טבע בעולם שיהיה אפשר לבני אדם לטעות חס ושלום כאלו הטבע עיקר וכשעוקרין את הטבע מן ההשגחה אזי כופרין באלקים חיים חס ושלום ויורד לשאול תחתיות. ואם ירצה לבחור בחיים באמת אזי מקשרין את הטבע אל ההשגחה שיודעין ומאמינים שהכל בהשגחתו יתברך נמצא שהטבע והשגחה כולו חד כי ה׳ הוא האלקים ה׳ זה מדת רחמים בחינת השגחה ואלקים זה מדת הדין בחינת טבע, כי אלקים בגימטריה הטבע כמובא. וצריכין ליחדם ביחוד גמור לדעת כי ה׳ הוא האלקים שהטבע והשגחה כולו חד. וזה עיקר בחינת אכילת ישראל שהוא אכילה דקדושה בחינת צדיק אוכל שובע נפשו, לקשר הגוף והנפש יחד, כי על ידי האכילה מתקיים חיות האדם, דהיינו שמתקשרים הגוף והנפש יחד, כי בלא אכילה תצא נפשו. וגוף ונפש זה בחינת חכמות חיצוניות וחכמות התורה, כי חכמת חיצוניות חכמת הטבע הוא בחינת גוף בהמה כסילות כנגד חכמת התורה שהוא בחינת נפש בחינת אדם בחינת דעת אמתי (כמבואר כל זה במאמר דרשו). וצריך כל אחד להכניע הגוף והחומר לגבי הנפש דהיינו להכניע הגוף והחומר לגבי הנפש דהיינו להכניע ולבטל חכמת התורה שהוא בחינת נפש בחינת אדם בחינת דעת אמתי (כמבואר כל זה במאמר דרשו). וצריך כל אחד להכניע הגוף והחומר לגבי הנפש דהיינו להכניע ולבטל חכמת הטבע כנגד חכמת התורה. ולקשר הכל אל התורה הקדושה בבחינת ותורתך בתוך מעי. כי זה עיקר כוונות האכילה להעלות ולקשר דומם צומח חי אל בחינת מדבר, דהיינו להעלות ולקשר כל החכמות תחתונות להעלותם ולקשרם כולם אל שורשם דקדושה שהוא חכמה האמתיות של התורה שהיא בחינת

אדם שהוא שורש הכל. ועיק הוא האמונה שהיא עיקר תיקון ובירור כל המאכלים, כי צריכין לידע ולהאמין שגם הטבע בעצמה הוא השגחתו יתרך והא יתברך מחיה את כולם והכל מרתו יתברך ועל כן יש מינים טהורים ומינים טמאים כי מינים טהורים הם אלו המינים שיש לנו כח לקשרם אל הקדושה לבררם מחי לאדם ומיני טמאים הם אלו שאין לנו כח לבררם מחי לאדם לקשרם אל הקדושה כמובא. ואפילו המינים טהורים אי אפשר לנו לאוכלם כי אם על ידי השחיטה שעל ידי זה מכניעין רוח הבהמיות ומעלין מבהמה לאדם שזה עיקר בחינת השחיטה כנ״ל:

אות ב

ועל כן השחיטה במקום הצואר, כדי להכניע קולות הרעים של חכמי הטבע שהם בחינת כי בחינת חיות רעות כנ״ל. כי הקול יוצא מן הצוואר בחינת ידברו בצוואר עתק וכו׳שהם חכמי הטבע המדברים עתק על ה׳ ועל משיחו והם בחינת בהמות וחיות ומכניעין את קולם וצווארם על ידי הסכין של שחיטה, ועל כן צריך השוחט לקבל את הסכין של שחיטה מחכם הדור כמו שאמרו רבותינו ז״ל, שצריך השוחט להראות סכינו לחכם. כי החכם דקדושה יש לו כח לקשר כל הרצונות אל הרצון דקדושה לשורש הרצון ועל ידי זה מכניע דעת חכמי הבע כנ״ל, ועל ידי זה נעשה יראה, בחינת רצון יראיו יעשה (כנ״ל בהמאר הנ״ל). ויראה זו בחינת חרב פיפיות בחינת מלכות בחינת סכין של שחיטה ועל כן צריכין לקבל הסכין של שחיטה שהוא חרב פיפיות בחינת יראה בבחינת גורו לכם מפני חרב, צריכין לקבלו מן החכם דקדושה. כי עיקר היראה נעשה רק על ידי התגלות הרצון שנתגלה על ידי החכם דקדושה על ידי שמקשר כל הרצונות לשורש הרצון כנ״ל, ועל ידי הכליף הזה שהוא בחינת היראה הנעשה על ידי התגלות הרצון על ידי זה מכניכין בחינת רוח הבהמיות שהוא בחינת חכמת הטבע כנ״ל:

אות ג

ועל כן דגים אין צריכין שחיטה, כי דגים הם בבחינת שורש הראצון בחינת עינא פקיחא וכו׳ כנ״ל על כן שם אין צריכין שחיטה כנ״ל, כי הם

בעצמן בבחינת שור הרצון שמשם חיותם כנ״ל, כי דגים מים מכסין עליהן שהוא בחינת מימי הדעת שהוא בחינת השגחה שהוא עיקר הדעת ואין עין הרע שולטת בהם דהיינו דעות חכמי הטבע שהם בחינת עיק רעה. כי עינים על שם החכמה נאמר כמו שכתוב ותפקחנה עיני שניהם ופירש רש״יעל שם החכמה נאמר ועין רעה זה בחינת דעות רעות כחמות רעות של חכמי הטבע, ואין להם שליטה בדגים שבים שחיותם משורש הרצון כנ״ל, כי מימי הדעת שהוא בחינת השגחה מכסה עליהלם כנ״ל. ועל כן נתברכו זרע יוסך וידגו לרוב וכו׳. כי יוסף הוא בחינת זקן דקדושה שהוא בחינת שורש הרצון שהוא י״ג תקוני דיקנא כידוע, שכל זה תלוי בשמירת הברית כמובא. ועל כן נאמר ביוסף כי בן זקונים הוא לו כי מימת ששמר בריתו על כן זכה בילדותו בהיותו בן שבע עשרה שנה להקרא בשם בן זקונים. כי הוא בבחינת זקן שהוא בחינת שורשש הרצון בחינת מצח הרצון שכל זה הוא בחינת שמירת הברית כמובא:

אות ד

ועל כן דגים אסיפתן הוא מטהרתן, זה בחינת רצון דקדושה בחינתרוחו ונשמתו אליו יאסוף, שהוא בחינת הסתלקות של צדיקים שנאמר בהם גויעה ואסיפה, שמתקשרים נפשם ורוחסל ונשמתם בשעת ההסתלקות בשורש הרצון זהו בחינת הסתדלקות משה וכו׳ כנ״ל. היינו שהדגים חוזרים לשרשם תיכף ביציאתן מן המים שהוא בחינת שורש הרצון שמשם חיותם כנ״ל. ועל כן אין צריכין שחיטה כלל, כי אין לבחינת החיות רעות וכו׳ שום אחיזה בהם כנ״ל כי הם בבחינת שורש הרצון כנ״ל אך אף על לפי כן יש דגים טהורים ודגים טמאים, כי כנגד שורש הרצון מצח הרצון יש בחינת מצח הנחש וכו׳ כנ״ל. וזה בחינת דגיל סטמאים שהם כנגד דגים טהורים שהם בחינת דגים טמאים שהם כנגד דגים טהורים שהם בחינת עינא פקיחא שורש הרצון גקדושה, ודגים טמאים הם כנגדם בבחינת מצח הנחש שהוא כנגד מצחהרצון. ועל כן הסימן של דגים טהורים והא קשקשים זה בחינת כח הצדקה שמקבלין שעל ידי זה נכנע מצח הנחש ואין לו כח להתבגר כנגד מצח הרצון חס ושלום. כי לבוש הקשקשים זה נמשך מבחינת צדקה בחינת ושריון קשקים הוא לבוש, וזה בחינת צדקה בחינת צדק לבשתי וילבשני בחינת וילבש צדקה כשריון היינו כי הקשקשילם מגינים על הדגים שלא יתאחז בהם בחינת מצח הנחש חס ושלום כי הקשקשים הם בבחינת צדקה שהיא מכנעת מצח הנחש כנ״ל. וזה בחינת שלח לחמך על פני המים הנאמר בצדקה כמובא שם במאמר הנ״ל, על פני המים דייקא, כי שם בחינת המי סדהיינו דגים שבמים שם מוצאין כח הצדקה, כי שם צריכין כח הצדקה להגין על הדגי

סשהם בבחינת מצח הרצון להגין עליהלם על ידי לבוש הקשקשים מבחינת מצחי הנחש שלא יתאחז בהם חס ושלום. ועל כן אלו מינהי דגים שאין להם קשקשיסל הם טמאים כי נאחז בהם אחיזה בחינת מצח הנחש על ידי שאין עליהם לבוש הקשקשילם הנמשך מן הצדקה להגין עליהחם כנ״ל. וגלית רצה להמשיך לעצמו חס ושלום גם כח הצדקה כדי לקלק חס ושלם כח הצדקה שמכנעת מצח הנחש מחמת שיניקתו היה ממצח הנחש (כמבואר שם בהמאמר הנ״ל). ועל כן נאמר בגית ושריון קשקשים הוא לבוש כי רצה להמשיך לעצמו כח הצדקה כס ושלום. כי יש רשעים ועכו״ם שנותנין צדקה והם מתכוונים חס ושלולם לקלק כח הצדקה של ישראל שמכנעת מצח הנחש חכמת הטבע כנ״ל. אבל באמת אין להצדקה שלהם שום כח כלל, כי צדקה תרומם גוי אלו ישראל וחסד לאומים חטאת אלו העכו״ם, כי כל חסד וכל טיבו דעבדין לגרמיינו עבדין כמו שאמרו רבותינו ז״ל, כי עיקר כח הצדקה הוא רק בבחינת ואת העורבים צויתי לכללך דהיינו להפוך רוגז לרחמים, דהיינו לשבר טבעו מה שיש לו אכזריות בטבעו. להפכו לרחמנות. ועל ידי זה סייקא יש לנו כח להכניע מצח הנחש להכניע הטבע שהוא בחינת רוגז להפכו לרחנמות לבחינת רצון (כמבואר במאמר הנ״ל עיין שם) , אבל העכו״ם והרשעים שנותנין צדקה בטבעם, מחמת רחמנות שלהם בטבעם או בשביל כבודם מכל שכן וכל שכן כשנותנים בשביל כוונות הרשעות שלהם שצדקה כזו לחטאת נחשבת אליהם, בחינת וחסד לאומים חטאת, ואין להם שום כח על ידי צדקה זו, ועל כן הכניע דוד המלך את גלית אך אל פי שהיה לבוש שריון קשקשים, על ידי האבן שהשליך עליו שהוא בחינת אבן שלימה ראצונו, כי דוד היה לו כח הצדקה דקדושה בחינת ואת ערובתם תקח שהוא בחינת ואת העורבים צויתי וכו׳ (כנ״ל במאמר הנ״ל) :

אות ה

וזה בחינת סנפיר זה בחינת רצון, בחינת לוחות האבן שהיה של סנפירינין שהם בחינת אבן שלימה רצונו. כי עיקר התגלות הרצוך מתגלה על ידי לוחות האבן, כי התורה היא רצונו של השם יתברך שעל ידה הוא מנהיג את עולמו ברצונו יתברך (כמובאר במקום אחר). ועל כן הסנפירין לבד אינם סימן טהרה כל זמן שאין להם קשקשת כי אף על פי שמתגלה בהם בחינת רצון אף על פי כן עדיין אין אנו יכולים לאוכלם כל זמן שאין להם קשקשת שהוא בחיתנ לבוש קשקשים הנמשך מבחינת צדקה שעל ידי זה דייקא מתגלה ומאיר בחינת מצח הרצון וכו׳ כנ״ל. ועל כן יש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת כי יכול להיות שיתגלה בו איזה בחינת מבחינת הרצון, אבל אין עליו קשקשים להגן ממצח הנחש כנ״ל. אבל כל שיש לו

קשקשת יש לו סנפיר והוא עיקר סימן טהרה. כי העיקר הוא הקשקשים הנמשכין מבחינת צדקה שהם מגינים ממצח הנחש ואז נכנע מצח הנחש, ואז בודאי מתגלה בחינת מצח הרצון שורש הרצון ואזי זוכין להתגלות הרצון שהוא בחינת סנפיר בחינת אבן שלימה רצונו כנ״ל ואז יכולין לאוכלם כי אכילתנו צריכה להיות רק בבחינת התגלות הרצון שנזכה לקשר על ידי אכילתנו כל הדברים לשוראש הרצון לדעת ולהכיר ולהאמין כי הכל ברצונו לבד בהשגחתו לבד. לתקן פגם אכילת עץ הדעת טוב ורע שעל ידי אכילתו נפגם הדעת ונתגבר דעות חכמי הטבע שיניקתם רק משם. ועל כן צריכין לאכול בקדושה על פי התורה כדי לתקן זאת כדי לזכות על ידי האכילה להכניע חכמי הטבע ולקשר הטבע לרצון כנ״ל:

אות ו

וזה בחינת אכילת שבת ויום טוב כי אז מדתגלה הרצון כנ״ל. כי כל הימים טובים קוראים ומגלים את הרצון כנ״ל, וכל הימים טובים מקבלים משבת שהוא תחתה למקראי קודש שהוא שורש הרצון. כי בשבת מתגלה מצח הרצון רעוא דרעוין כידוע ועל כן אז האכילה יקרה מאד, כי אז מכניעים על ידי האכילה את חכמות הטבע ומקשרים הכל אל הרצון כנ״ל. ועל כן נצטווינו להביא קרבנות הרבה ברגלים כי כל הקרבנות הם בבחינת הנ״ל, להכניע רוח הבהמיות ולהעלות מבהמה לאדם כידוע. היינו כנ״ל להכניע חכמות הטבע שהוא בהמיות כסילות ולקשר הטבע לרצון כנ״ל, ועל כן הזהירה התורה ביותר ליתן צדקה ברגלים כמו שכתוב ומחמת לפני ה׳אלקיך אתה ובנך וכו׳ והגר והיתום וכו׳ (וכמובא בזוהר הקדוש). כי אז צריכין ביותר כח הצדקה כדי להכניע מצח הנחש כדי שיתגלה מצח הרצון כדי שנזכה על ידי זה לשמוע קול הקריאה של יום טוב שקורא ומגלה את הרצון בחינת מקרא קודש כנ״ל, ואז דייקא זוכין לשמחת יום טוב. כי עיקר שמחמת יום טוב הוא כפי מה שזוכין לשמוע קול הקריאה של יום טוב, בבחינת ישמח צדיק כי חזה נקם פעמיו ירחץ בדם הרשע וכו׳ (כנ״ל במאמר הנ״ל). וזה שפירש רש״י על פי דושמחמדת הנ״ל אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך, היינו אם תתן צדקה ותשמח את העניים אז דייקא אשמח את שלך כי אז דייקא תזכה לשמחת יום טוב. כי עיקר שמחת יום טוב על ידי הצדקה דייקא שעל ידי זה זוכין לשמוע קול הקריאה של יום טוב שמגלה את הרצון שזה עיקר שמחמת יום טוב כנ״ל:

אות ז

וזה שאמרו רבותינו ז״ל לעינין שמחמת יום טוב אין שמחה אלא בבשר בהמה של קרבנות. כי עיקר השמחה של יום טוב שהיא על ידי התגלות הרצון דייקא עלידי שנכנעין חכמת הטבע, זה נעשה על ידי הקרבנות שעל ידי זה מכניעין רוח הבהמיות שהוא כסילות בחינת חכמת הטבע ומעלין מבהמה לא דם מטבע לרצון והשגחה, שיודעין שהכל בהשגחתו יתברך כנ״ל. נמצא שעלידי הקרבנות נכנעין חכמת הטבע ונתגלה הרצון וזה עיקר שמחמת יום טוב כנ״ל. ועל כן מקרא הנ״ל ושמחת לפני ה׳ אתה ובנך וכו׳ והגר והיתום וכו׳ נאמר על עינין הקרבנות כי מאחר שהקרבנות בפרט הקרבנות של יולם טוב מקרא קודש מגלין את הרצון על כן צריכין ליתן צדקה מהלם להזמין עליהם עניילם וגר ויתום וכו׳, כדי שעל ידי הצדקה יהיה נכנע מצח הנחש כדי שיתגלה מצח הרצון. כדי שעל ידי זה יהיה נשמע קול הקריאה של יום טוב מקרא קודש שמגלה את הרצון שזה עיקר שמחמת יום טוב בחינת ושמחת וכו׳ אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך משמח דייקא. כי עיקר שמחת יום טוב שהוא על ידי התגלות הרצון כנ״ל, תלוי בצדקה שעל ידה נתגלה מצח הרצון, שאז נשמע קול הקריאה של יום טוב וכו׳ שזה עיקר שמחת יום טוב כנ״ל:

דגים ד

אות א

סימני דגים טהורים כל שיש לו סנפיר וקשקשת. וכל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר. ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת ואמרו רבותינו ז״ל אם כן למה כתבה תורה סנפיר משום יגדיל תורה ויאדיר, על פי מה שכתוב בלוקוטי תפילות בדימן ט״ט עיין שם כל התורה:

והכלל שיש צדיקים אמתיים גדולים במעלה ויש להם פה קדוש ודרכם לדבר גדולות ונפלאות והם באמת יכולים לעבוד את השם יתברך בכל דבר שבעולם באכילה ושתיה ושאר דברים וכו׳ ומזה נמשך שנמצאים כנגדם צבועים שקרניסן שמתדמלי סעצמם כקוף ומתפארים עצמן גם כן ממש באלו הלשונות של התפארות שיוצא מפה קדוש של הצדיק האמת וכו׳. אבל עיקר יניקת הצבועים הוא רק מצדיקים כאלו שהולכים בגדולות וכו׳. כי הצדיק האמת מקבל דיבור פיו הקדוש מבעלי צדקה וכו׳ וצדקה הוא בחינת מים בבחינת ההודפכי הצור אגם מילם וכו׳, ודיבור של הצדיק שמקבל משם הוגא בבחינת פי שנים היינו שיש לו שני משמעות. ומזה נמשך ונשתלשל יניקה להצבועים שעושין לעצמן גם כן דפה לדבר גדולות ונפדלאות כאלו אין שום דבר נמנע מהם וכו׳. אבל באמת הוגא טבוה להצדיק וכו׳. כי יש רשעים שנותנין צדקה והצדקה שלהם יכולה להזיק חס ושלום להצדיק כי על ידי הצדקה נעשה בחינת יב״ק וכו׳ וכל אלו הבחינות הם בחינת מים וכו׳. ובחינצ היב״ק בקדושה הוא בחינת זווגין דקדושה, אבל הרשעים נעשה אצלם מזה ניאוף חס ושלום ועל כן נמצאילם בעלי צדקה שהם נואפים וכו׳. ועל כן הוא טובה להצדיק שנמצאים השקרנים שעל ידי זה הרשעים פונין אליהם ונותנין להלם הצדקה שלהם וניצול הצדיק וכו׳ (עיין שם כל זה היטב) ׃

וזה בחינת סימני דגים סנפיר וקשקשת. כי דגים גדילים במים ומיסל הם בבחינת צדקה כנ״ל וצדקה שקולה ככל התורה כולה כמו שאמרו רבותינו ז״ל וכל התורה נקראת בשם צדקה כמו שכתוב וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות וכו׳ ועיקר שם צדיק עיין שם צדקה בחינת צדיק חונן ונותן. ועל כן הצדיק מכונה בשם דג כמו שכתוב וידגו לרוב כמו שכתב רבינו ז״ל (ביסמן ט״ז) כי דגים גידולן במים שהם בחינת צדקה שזהו בחינת הצדיק שכל גידולו על ידי צדקה. כי הצדיק ממשיך כל הצדקות בעולם כי הוא מצדיק ומזכה ישראל ומטה את לבם להשם יתברך שיתנו צדקה ויקיימו את התורה שנקראת צדקה והוא מקבל כל הצדקות ומשפיע אותם לכנסת ישראל וממשיך כל ההשפעות והברכות לישראל כידוע. ובשביל זה הצדיק נותן לכל מי שמקבל ממנו כמו שכתב רבינו ז״ל בהמעשה של יום הששי מז׳ בעטלירש שהתדפאר את עצמו שיש לו כח כזה בידיו שמכל מי שמקבל ממנו הוא נותן לו ועם כן הוא בעל צדקה וכו׳ עיין שם. ועל כן הדגים אין צריכין שחיטה רק אסיפתן הוגא מטהרתן ואין שום דבר אסור בדגי סלטהורילם. מה שאין כן בשאר בעלי חיים טהורילם שאסור בהם החלב והדם וגיד הנשה ורכין שחיטה. וזה כי הדגים נמשך חיותם מבחינת הצדיק שהו בחינת צדקה, ועל כן אין טעונין שום תיקון עוד. כי הצדיק כבר זיכך את עצמו מכל וכל ואין בו שום נדנוד פסולת עוד. על כן הדגים שיניקתם מסש אין טעונין עוד לשום תיקון וזיכוך על ידי השחיטה, וגם אין שום דבר אסור בהם כי בהצדיק אין בו שום פסולת כנ״ל. אבל בהמות ועופות מרמזין על שאר בני אדם אף על פי שהם טהורים שיניקתם מצד הקדושה מבני ישראל הכשרים, אבל אף על פי כן עדיין לא נתתקנו ונזדככו לגמרי מכל וכל. על כן הבהמות ועופות שמקבלין חיות מהם צריכין תיקון השחיטה וגם אחר

כך כמה דברים אסורים בהם כמו הדם והחלב וכו׳ כי עדיין יש בהם כמה פסולת כנ״ל. אבל הצדיק כבר נקי וזך מכלח וכל ויכול לעבוד את השם יתברך בכל דבר שבעולם אפילו באכילה ושתיה ושיחת חולין וכו׳. על כן הדגים שמקבלין חיות משם אין טעונין שולם תיקון רק אסיפתן היא מטהרתן שזה בחינת צדיקים שנאמר בהם ויגוע ויאסף וכו׳. ועל כן אין בהם ושם דבר האסור כי אין בהם שום פסולת כנ״ל אבל אף על פי כן יש דגים טהורילם ודגים טמאים ושניהם גידולן במים. היינו כי יש שקרנים שמראין עצמן כצדיקים ומדבריו גדולות ונפלאות כאלו הם יכולים כם כן לעבוד את השם יתברך בכל דבר וכ׳ אבל הכל שקר וכזב כנ״ל ומשם נמשך יניקת הדגים טמאים שנראיחם כדגים שהוא בחינת צדיק וגדלים במים שהו אבחינת כח הצדקה שזה עיקר בחינת צדיק אבל הם טמאים כי הם שקרנים ומראין עצמן כצדיקים כקוף בפני אדם אבל הכל שקר וכזב כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת סנפיר, סנפירין הם ששט בהם במים, וזה נמשך מבחינת כח הדיברו הקדוש של הצדיק בבחינת ובעל כנפים יגיד דבר. כי הדיבור של הצדיק הוא בחינת כנפים דקדושה שט ופדורח בהלם בתוך מימי הלעת כי הוא מתפאר בדיבוריו הקדושים ומגלה על ידם דעת גדול ונפלא בגדולת הבורא יתברך וגדולת הצדיקים האמתיים שיכולים לעבוד השם יתברך בכל דבר שבעולם ושיודעים גדולות ונדפלאות שכל זה הם בחינת כנפים שפורח בהדעת שמגלה על ידי דיבוריו הקדושילם הוא פורח ושט בהם במימי הדעת למרחוק ומדבר גדולות ונפלאות אמתיות. וזה בחינת סנפיר דקדושה בחינת כנפי הקדושה לשוט במיבי הדעת בחינת התפארות של אמת. אבל גם דגים טמאים יש להם גם כן סנפיר לשוט בהם כי גם שקרנים הנ״ל שהם בחינת דגים טמאים מתפדארין עצמן גם כן בדיבורים והתפארות הצדיקיסל האמתיים כאלו יש להלם גם כן כח לשוט ולפרוח במימי הדעת ולעבוד את השם יתברך בכל דבר ועל כן על ידי הסנפיר שהם בחינת הדיבורים של התפארות בחינת כנפים וכו׳, אין יכולין על ידם לבד להכיר בין דגילם טהורים לטמאים כנ״ל. כי השקרנים מתדמין עצמן בדיבור התפארות כמו הצדיקם האמתיים ממש כנ״ל ועיקר הסימן הוא קשקשילם שהם הלבוש להגיע לבחינת שריון קשקשילם. כי השקרנים אין להם שום כח להגין ולהציל אבל הצדיקסל אמתיים בחינת צדקה דקדושה מגינים ומצילים שזהו בחינת לבוש קשקשים כנ״ל:

אות ג

וזה שאמרו רבותינו ז״ל אם כן למה נכתב סנפיר משום יגדיל תורה ויאדיר. כי באמת זאת העבודה הגבורה של גדולי הצדיקם האמתיים שעובדין את השם יתברך בכל דבר בכל תנועה ותנועה אפילו בעסקי דרך ארץ כגון באכילה ושתיה ושיחה ובכל הדברים שבעולם כל זה הוא בבחינת יגדיל תורה ויאדיר. וזה בחינת ארחב״ע רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות שנאמר ה׳ חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר. כי ראיתי בספרים קשיא של הבל הנמשכת מההולכים על פי דרכי המחקרים, שקשה להם למה הרבה השם יתברך כל כך תדורה ומצות שקשה לקיימם. כי לפי דעתם המשובשת היה יותר זכות להם אם היו מעוטים המצות אבל באמת הבל יפצה פיהם. כח באמת עיקר התכלית שנברא האדם בשבילו הוא שיזכה להיות זך וצח ונקי וקדוש לגמרי מכל התאוות שישבר כל התאוות כל כך עד שלא ישאר בו שום צד רשימה שמום תאוה אפילו של היתר (כמובן בכל הספרים ובפרט בספרי רבינו ז״ל). וזה אי אפשר לזכות כי אם על ידי התורה והמצות, ועל כן הרבה לנו השם יתברך תורה ומצות הרבה כדי שעל ידי ריבוי התורה והמצות ונזכה להמשיך עלינו קדושה גבוה כל כך עד שנזכה לקדש עצמנו גם במותר לנו עד שנזכה להיות זכים ונקיים לגמרי מכל התאוות. וזהו גם כן מה שהתדורה מספרת לנו סיפורי הרבה אשר בהם מלובישם סודות נוראות ורזין עילאין וכו׳ וכו׳. כל זה להראות לנו שגם בכל הסיפרורם ובכל הדברים שבעולם מלובש בהם תורה וקדושה גבוה מאד. כמו למשל שהתורה מספרת לנו מעשה האבות שחפרו בארות מים וכן מעשה יעקב אבינו שרעה צאן והציד את המקלות ברהטים וכו׳ ומארכת הרבה בסיפורים אלו, הכל לגלות לנו גדולת הבורה יתברך וגדולת האבות שהיו יכולין לעבוד את השם יתברך בעבודות נוראות עלידי כל עסקי חול על ידי חפירות בארות וענין המקלות וכו׳. ועל זה מחמת שזיככו גופם בתכלית הקדושה והזיכוך כל כך עד שגם כל עניני העולם הזה שעסקו בהם הכל היה בקדושה נפלאה כל כך עד שזכו לעבוד השם ידתברך גם בהם בעבודות נפלאות כנ״ל. וכל זה להעיר אזנינו ולבינו שגם אנחנו נקדש ונטהר עצמנו גם בעבדות חיצוניות ובכל עסקי חול. כדי שנזכה אנחנו גם כן לזכות לכול זה. כי הבחירה חפשיית בכל דור וכל אדם יכול לזכות לזה כמו שאמרו רבותינו ז״ל אין דור שאין בו כאברהם וכו׳ וכן אמרו רבותינו חייב כל אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי. ועל כן באמת מצינו גם בדורתינו צדיקם אמתיים שהיו גדולים במעלה מאד שהיו עוסקים בתורה ועבודה וידעו לבוד את השם יתברך גם בכל עסקי חול כמפרסם מהמעשיות שמספרין מהצדיקם אמתיים שהיו בדורת הללו מימות איש אלקים הבעל שם טוב זכר צדיק

קדוש לברכה עד הנה. ועל כן בודאי הוא טובה גדולה מה שהשם יתברך הרבה לנו תורה ומצות. כי מאחר שאי אפשר לזכות לטוב הגנוז באמת שהו אעיקר התכלית של כל ישראל כי אם על ידי שנהיה מזככים לגמרי בתכלית הקדושה מכל התאוות שבעולם, על כן בודאי הוא טובה גדולה מה שהרבה לנו תורה ומצודת כדי שיהיה לנו כח על ידי זה להתעורר להשם יתברך עלינו קדושה גדולה על ידי ריבוי הדתורה והמצות עד שנזכה גם כן להיות מזככים לגמרי. כדי שנזכה להתכלית האמתי לאור הגנוז שאי אפשר לנגיע אליו כי אם על ידי זה כנ״ל. ואפילו מי שאינו זוכה להתגבר על יצרו ולקיים כל התורה והמצות הוא גם כן טובה אליו מה שיש הרבה תורה ומצודת כי על ידי ריבוי התורה והמצות מקיים כל אחד ואחד מישראל איזה מצוה ועוסק באיזה ענין בתורה וכמו שאמרו רבותינו ז״ל אפילו פושעי ישראל מלאים מצות כרמון וכל זה מחמת ריבוי המצות דייקא. ועל ידי אלו המצות שזכו כל אחד לקיים אפילו הגרוע שבגרועים,ף על ידי זה יזכה להדכך בודאי עוד בחיים חיותו כי על ידי הקדושה של הריבוי מצות שמקיימין אפילו הפדחותים על ידי זה אין הקדושה מנחת אותם להשתקע בטמאתם ותאוותם שנפלו בהם, ומעוררם לתשובה בכל פעם שעל ידי זה יכול יכול לזכות לשוב בתשובה שלימה להשם יתברך כמו שכבר נמצאו הרבה בעלי תשובה בעלם אשרי להם. ואפילו אם חב ושלום לא יזכה לתשובה בכיו חס ושלום אף על פי כן סוף כל סוף יזדכך בודאי ועיקר הזיכוך שלו יהיה על ידי איזה דבר מצוה וטוב שחטף בעולם הזה על ידי שיש הרבה תדורה ומצות כנ״ל. כי על ידי גדולת התורה שהיא גדולת הבורא יתברך שמו שמגלית לנו ומרמזת לנו מרחוק על ידי ריבויע התורה והמצות, על ידי זה אנו מבינילם שהשם יתברך בתוקף נפלאותדיו יכול להפוך הכל לטובה והכל בכח הצדיקים האמתיים הנפלאים במעלה שכמו שהם יכולילם לעבוד את השם יתברך בכל הדברם גדמים ועסקי חול שבעולם, כמו כן יש להם כח להעלודת מחול לקודש ולהפוך מטמא לטהור ולזכך ולטהר את כל ישראל החוסים בצלם להפוך הכל לטובה הגדולודת והנפלאות שלהם שהשיגו על ידי תוקף קדושתם בכל עסקי חול כנ״ל, (וכמובן כל זה בדברינו בכמה מקומות עיין שם) :

וזה שאמרו רבותינו ז״ל שסנפיר נכתב רק למען יגדיל תורה ויאדיר. היינו שהתורה הודיעה לנו הסימן של דנפיר אף על פי שהעיקר הוא קשקשת אבל הוא בשביל יגדין תורה וכו׳. היינו בשביל העיר אזנינו שבארמת יש צדיקם שיש להם פה גדול וקדוש לדבר גדולות ונפלאות שיכולין לפרוח ולשוט במימי הדעת בדרכים נפלאים ונוראים מאד, שכל זה הוא בחינת יגדיל תורה ויאדיר שהוא בחינת סיפורי התורה ממעשה האבות בארות ומקלות וכו׳ כנ״ל. וכן בתורה שבעל פה בגמרא ומדרשים שהביאו מרמרים שהם פליאות לכאורה לפי גשמיות דעות בני אדם, כמו מאמרי הרבב״ח ומאמרי המשתעי ושארי מאמרים כאלה. וכן מה שמובא בדברי רבינו ז״ל מכמה בנאים שאכלו הרבה והיה כרסם רחבה, כמו שמובא במדרש מראב״ש וכו׳. והכל בשביל להודיע לנו מעלת הצדיקים שקידשו וזיככו עצמן כל כך עד שעבדו השם יתברך על ידי כל הדרם שבעולם על

ידי אכילה ושתיה וכו' וכל שיחתם היה קודש וכולם היה בהם רזין נפלאים. כי אנו צריכין להאמין שכל דיבוריהם ומעשיהם אינו פשוט אלא יש בהם רזין כמו שכתוב (סחימן מ"ב) שכל זה הוא בחינת יגדיל תורה ויאדיר כנ"ל:

וזה רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל לשון זיכוך שרצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל שיהיו מזוככים וטהורים וקדושים לגמרי כנ"ל,לפיכך הרבה להם תורה ומצות כנ"ל שנאמר ה' חפץ וכו' יגדיל תורה ויאדיר היינו כנ"ל. נמצא שבחינת יגדיל תורה ויאדיר הוא בחינת מעלת גדולי הצדיקים שעובדין השם יתברך בכל דברי שמדברין גדולות ונפלאות שזהו בחינת סנפיר כנ"ל, ועל כן כתבה תורה סנפיר בשביל יגדיל תדורה ויאדיר להודיע לנו שיש צדיקים אמתיים שזוכין לזה לשוט ולפרוח במימי הדעת כנ"ל. אבל אף על פי כן אי חאפשר לסמוך על זה הסימן כי גם הדגים טמאים בחינת השקרנים יש להם גם כן סנפיר שמתפארין עצמן גם כן בגדולות ונפלאות כנ"ל. על כן עיקר הסימן לבוש קשקשים כנ"ל אבל אף על לפי כן כתבה התורה בסימני טהרה כל אשר לו סנפיר וקשקשת וכו' להורות שבקדושה הסנפיר הוא בחינה גבוה מאד בחינת יגדיל תורה ויאדיר שהוא בחינת התפארת והגדולות של הצדיקם אמתיים כנ"ל. ועתה מה נעמו דברי רבותינו ז"ל שאמרו שסנפיר נכתב למען יגדיל תורה ויאדיר היינו כנזכר לעיל:

ברוך ה' בקצ"ה לפ"ק טבת, שטעהרין, בעת הרעש והבריחה, המקום ירחם.

דגים ה

סימני דגים טהורים. סנפיר וקשקשת. על פי התורה תקעו אמונה בלקוטי מהרם סימן ה' עיין שם:

אות א

כי הצדיק מכונה בשם דג כמובא בדברי רבותינו ז״ל ובספריו הקדושים. כי הדגים גידולן במים, שהם בחינת הדעת והתורה שנמלו למים כמו שכתוב הוי כל צמא לכו למים, וכתיב כי מלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים, ועל כן מכונים הצדיקם בשם דגילם וכן כל ישראל נקראים צגיקילם ומכונים בשם דגים שגדלים במים (כמובן במדרש רבה על פרשרת וידגו לרוב בקרב הארץ עיין שם). ועל כן אין הדגים טעונים שחיטה רק אסיפתן היא מטהרתן כי עיקר השחיטה רק אסיפתן היא מטהרתן כי עיקר השחיטה הוא לטהר הנפש שבחי מזוהמת הנחש, ועיקר זוהמת הנחש אחיזתה בהחי ההולך על האוץ בבחינת ונחש עפר לחמו. אבל דגסל שגדלים במים אין בהם אחיזתה כל כך ועל כן אין טעונים שחיטה כי המים מטהירם מכל הטומאות ואי אפשר ליכנוס לשום קדושה כי אם על ידי טבילה במים כמו כלל ישראל בעת שנתקרבו לאביהם שבשמים בשעת קבלת התורה שהיו צריכים טבילה במים. וכן הגר שבא להתגייר וכן הכהנים בעבודתן וכל הטמאים אינים עולים מטומאה לטהרה כל כך על ידי מים. כי המים הם בחינת קדושת הדעת בחינת המשכת המוחין הקדושילם שעל ידי זה עיק החיות והטהרה והקדושה כי החכמה תחיה כי השכל והחכמה דקדושה מחיה ומתקנת ומבררת הכל כי כולהו במחשבה אתברירו. ועיקר אחיזת הדגים טמאים נמשך מבחינת ריבוי הדעת בחינת ריבוי אור שגורים שבירה וקלקול חס ושלום, ועל כן סימני דגים טהורים‌ל הם סנפיר וקשקשת והעיקר הוא קשקשת כמו שאמרו רבותינו ז״ל במשנה כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר וכו׳. כי הקשקשים נמשכין על ידי הצדיקם שהם בחינת מגיני ארץ שעיקר בחינת ביקון הברית נמשך על ידים. כי הם מעלין הבחינת החתים בשרו לבחינת פיתוחי חותם קודש לה׳ שהם בחינת תפילין מוחין (כמבואר בהתורה תקעו הנ״ל). כי הם מכניעם הגאות והממשלה של מנהיגם של שקר וכו׳ בבחינת גאוה אפיקי מגינים סגור חותם צר וכו׳ (עיין שם כל זה היטב) ועל ידי זה נעשילם בחינת תפילין התנוצצות המוחין והם עוסקים‌ל לתקן בחינת צמצום המוחין שהוא בחינת שם שדי של תפילין שיש די באלקותו לכל בריה וכו׳ עיין שם:

וזה בחינת הקשקשים שהם עיקר הסימן טהרה של הדגים שגדלים במימי הדעת. כי זה הפסוק גאוה אפיקי מגינים נאמר על הקשקשים של הלויתן שהוא כלל כל הדגים כמו שפירש רש״י שם שהמגינם הם הקשקשים והם נמשכין על ידי בחינת המגיני ארץ שמשברין תאוותן בכל עת בידיעות ויסורים‌ל ומרירות גדול. ובכל פעם שוטפין עליהם הרהורים ורעיונים רעים שהם הרהורי ניאוף שמתגברים ביותר על כשרי הדור הרוצים להתקרב אל האמת כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו. והם משברין תאוותן ומסיחין דעתם מהם וממשיכין דעתם לתוך מימי התורה והדעת דקדושה עד שמהפכין ומעלין מבחינת החתים בשרו לבחינת תפילין מוחין שהם בחינת פיתוחי חותם קודש לה׳ כנ״ל. והם בחינת מגיני ארץ שממשיכין בחינת תיקון התפילין מוחין עם תיקון הצמצום של המוחין שלא יצא המוח חוץ לגבול שזהו עיקר התיקון. כי על ידי שתופסין את המוח והמחשבה שלא תצא לחוץ חס ושלולם להרהר

חס ושלום ומכניסין אותו לתוך מחשבות דקדושה של דעת התורה, על ידי זה זוכיטן לתקן הדעת שגם בקדושה יהיה צמצום קדוש להדעת שלא ישוטט במה שאין לו רשות בחינת במופלא ממך על תדרוש וכו' (כמובן כל זה בהתורה הנ"ל). וזה בחינת הקשקשים של הדגים שהם סימן טהרה שנקראים מגינים בחינת גאוה אפיקי מגנים הנ"ל, כי הם בחינת הלבוש והכיסוי של הדגים שגדלים במים, בחינת צמצום המוחין שנמשך המבחינת המגינים הנ"ל שזהו עיקר סימן טהרה של הדגילם שגדלים במים שלא יינקו מבחינת ריבוי אור חס ושלום וכנ"ל:

אות ב

וזה בחינת סנפיר, כי עיקר תיקון התפילין שהוא תיקון הדעת נמשך על ידי העצות עמוקות שחותר ודולה האיש תבונות (כמובואר שם בתחלת התורה הנ"ל עיין שם) , וזה בחינת סנפיר שט בהם במים ממקום למקום, זה בחינת עצות שנקראים רגלין שעיקר ההילוך על ידם כמו שכתוב וכל העם אשר ברגליך ההולכיסל אחר עצתך וכן הילוך הדגיסל שהוא מה ששטים במים הוא בחינת עצות, כי עיקר ההילוך והתנועה ממקום למקום של כל הברואים נמשך מבחינת עצות, כי על ידי העצות עיקר ההילוך והתנועה להגיע כל אחד למחוז חפצו. ועל כן נקראים סנפירין בחינת הלוחות של סנפירינין היו, והלוחות הם כלל התורה שמשם כל העצות בחנית תרי"ג עטין דאורייא. ועל כן עיק הסימן הוא קשקשת, כי כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת. כי כשיש לו סימן הקשקשת שנמך מתיקון העצה, ואין לו קשקשת שנמשך מתיקון המוחין כי לא זכה לתיקון הב' שהוא תיקון המוחין, ועל כן העיקר הוא סימן קשקשת שנמשך מתיקון המוחין שזה סימן שבודאי יש לו גם סנפיר שנמשך מתיקון העצה כי בלא תיקון העצה אי אפשר לבא לתיקון המוחין וכנ"ל:

אות ג

ועל כן משה רבינו שהוא כלל קבלת התורה והוא עיקר בחינת התפילין מוחין בחינת ומשה היה רועה (כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל) , על כן

הושלך ליאור להורות שהוא יכול לשוט במימי החכמה ולא יהיה נטבע שם כי הוא זכה לתקן צמצום הדעת כראוי שעל ידי זה עיר תיקון הדעת, ועל כן גם כל ישראל שקבלו את התורה כולם הושלכו אל היאור ויצאו בשכות משה כמו שכתוב במדרש רבה על פסוק הנ״ל וידגו לרוב בקרב הארץ מה בקרב הארץ ששים רבוא, אף בתוך המים ששים ריבוא עיין שם, כי זה עיקר קבלת התורה שהוא הדעת דקדושה, להמשיך תיקון המוחין עם תיקון הצמצום שלא יהיה נטבע במימי הדעת. והכל בכחו של משה שעל ידי זה זכו גם בגשמיות שלא יהיהו נטבעין במימי היאור וכולם יצאו בזכות משה וקבלו את התורה וכנ״ל:

אות ד

וזה שכתוב שם במדרש אף מנהיגם הראשון דג שמו שהוא יהושע בן נון. זה בחינת מה שכתוב שם בהתורה הנ״ל שעל ידי תיקון התפילין מוחין שהם בחינת משה, זוכין לחלולם על ידי מלאך שאף על פי כשנסתלק הדעת שהוא בחינ משה אזי נשאר הרשימו בבחינת חלולם על ידי מלאך שזהו בחינת מה שאמר המלאך ליהושע עתה באתי וכו׳ (עיין שם כל זה היטב) ועל כן גם יהושע נקרא עיין שם דג שגידולו במים, כי זהו עיקר עוצם נפלאות כחו של הצדיק האמת שהוא בחינת משה שבעוצם כחו ממשיך תיקון המוחין בתיקון נפאל כזה, עד אשר אפילו כאשר יסתלק יהיה נשאר הרשימדו בתלמידיו לנצח שגם התלמיד בחינת יהושע זוכה לבחינת חלום על ידי מלאך בבחינת ויאמר שר צבא ה׳ עתה באתי. ועל כן גם יהושע נקרא בן נון על שם הדגים שגדלים במים כי גם הוא זכה לתיקון הדעת כל ידי הרשימו של רבו משה שנתגדל במים שעל ידי זה נקרא משה כמו שכתוב כי מן המים משיתיהו וכנ״ל:r

---

תולעים א

אות א

על פי התורה תפלה לחבקוק (בסימן י״ט) הנ״ל בהלכות שחיטה (הלכה ב׳)

וזהו בחינת תולעים שעיקר איסורן כשהם רוחשים ושורצים בעפר הארץ. כי שם עיקר אחיזתם כי שם מקום הפגם ביותר, כי העפר עולם הזה הוא המדריגה האחרונה שבכל המדריגות התחתונות ושם עיקר אחיזתם בחינת ונחש עפר לחמו. כי שם בבחינת עפר מגיע עיקר הפגם כמובא לעיל בהלכות בשר שנתעלם מהעין (הלכה ב׳) כי התולעילם ושקצים ורמשים הם עיקר זוהמת הנחש כי הם הם הזוהמא ממש ועל כן אין להם שום קומה זקופסה אפילו כבהמות, ואין להם שום רגלים רק רוחשים על הארץ בבחינת על גחונך תלך, וסמוכים ונדבקים ביותר בעפר הארץ ששם עיקר אחיזת זוהמת הנחש כנ״ל. ועל כן איסורן חמור מאוד ויש בהם כמה ל״ב כי הם דברים שקוצים ומאוסים מאד זוהמת הנכש ממש המשקצים ביותר נפש האדם כי הם היפך קדושת הנפש ממש. כי שורש כל הנפשות דקדושה הם בכבוד כמו שכתב שם רבינו נרו יאיר (בסימן ס״ז) שזה בחינת שלימות לשון הקודש בחינת שמירת הברית ששם עיקר הכבוד (כמבואר בדברי רבינו כמה פעמים) בחינת כבד את ה׳ מהונך שהוא בחינת שלימות לשון הקודש כמו שכתוב שם. והשקצים והרמשים הם דברים מאוסים מאד היפך הכבוד ממש, כי הם תכלית הזוהמא של רע הכולל שהוא זוהמצת הנחש כנ״ל שהוא היפך הנפש ממש כנ״ל תכלית ההיפך של שלימות לשון הקודש. כעי התולעים הם בחינת עשו (כמובא בכתבים בכוונות פרשת התמיד) שהוא עיקר זוהמת הנחש ועליו נאמר בזוי אתה מאד. כי שם עיקר החרפות והבזיונות שהוא ההיפך של הכבוד בחינת שלימות לשון הקודש בחנית שמירת הברית קדושת הנפש כנ״ל. וזה שאמרו רבותינו ז״ל בזוי אתה מאד שאין לסה לא כתב ולא לשון, היינו שהוא בחינת קצה ותכלית זוהמת הנחש שאין שם טוב כלל. כי בכל הכתבים והלשונות אפילו בלשונות של ע׳ עממין יש שם גם כן טוב מעורב שם אלא שהוא מועט מאד, וכמו שאמרו רבותינו ז״ל טט בכתפי שתים פת באפריקי שתים וכמובא בדברי רבינו (בסימן ל״ג). אבל עשו הוא אדום הוא נקרא בזוי מאד כנ״ל שאין לוט כתב ולשון כלל שהאותיות דקדושה המחיים אותו הם מועטים בתכלית הצמצום מאד והזוהמא מתגברת שם מאד עד שעתכסה ונתעלמת הקדושה שם בתכלית הכיסוי וההתעלמות עד שאין להם שום כתב ולשון והם תכלית ההיפך של לשון הקודש כנ״ל, ועל כן נקרא בזוי מאד כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת תועלים שבאים משם כנ״ל שהם משקצים נפדש האדם ביותר כנ״ל שהם מאוים ושקוצים מאד בחינת בזוי מאד כנ״ל זוהמת הנחש תכלית ההיפך של לשון הקודש שאין להם כתב ולשון כנ״ל. ועל כן התולעים הם רוחשים ושורצים בכל מקום ובכל מיני מאכל ומשקה הם שורצים שם. והם נסרכים ונדבקים בכל דבר כי הם בחינת תכלית זוהמת הנחש הנדרך והנדבק והכרוך אחר כל דבר שבקדושה והם המכלים ומרקיבים ומקלקלין כל דבר שבעלם כשאין שומרין אותו יפה מהם. והם בחינת זוהמת היצר הרע הפתי והסכל והמזוהם היצר הרע הנמוך שבכל בחנית היצר הרע כמובא בדברי רבינו נ״י (בסימן ע״ב). שהוא נסרך ונדבק ומסתבך בכל דבר שבקדושה ומכביד מאד מאד בעצבות ועצלות שכל זה בחינת שקצים ורמשים שהם זוהמת הנחש בחינת ונחש עפר לחמו כנ״ל, שהם בחינת עצבות ועצלות בחינת עפר כמו שכתב שם רבינו (בסימן קפ״ט). כנראה בחוש שהשקצים ורמשים הם בתכלית העצלות והעצבות וחיות שלהם מועט ביותר מכל גדר החי, וצריך לשמור נפשו מאד מהם מבחינת היצר הרע הזה הנ״ל. אבל במעט הסתכלות ודעת וזריזות קצת יכולין להתפרד מהם ולהכניע אותם כי חיותם מועט מאד, ואין להם שום כח ונקל מאד להורגם ולשברם בקל קר מחמת שרוחשים ושורצים בכל מקום ונדבקים ונסרכין מאד ונסתבכין וכרוכין בכל דבר שבקדושה על כן נדמה להאדם בתחלה שקשה וכבד מאד לצאת מהם ולשברם. אבל במעט דעת וזריזות קצת הורגין אותם לאלפים ולרבבות בכל רגע ורגע כי אין בהם שום כח כנראה בכוש. והעיקר צריך לשמור עצמו מאד מאד בתחלת ריחושם כשמתחילין להתהוות ולרחוש בהפדרי או בכל דבר. כי קודם שפירשו מותרין ואחר שפירשו אז הם אסורין כי כל הדברים נעשין על ידי המחשבה, והעיקר הוא המחשבה כי בלא המחשבה אי אפשר שיהיה נעשה שום דבר. וכשהמחשבה רוחשת וחושבת בדבר קדושה בבחינת רחש לבי דבר טוב אזי התולע שהוא עיר התנגדות של הקדושה כנ״ל וכמובא, הוא כרוך שם כנ״ל ומבקש מקום לרחוש ולשרוץ במחשבתו שם וצריך לשמור דפירי השכל מאש מאש שלא יתקלקל חס ושלו שלא ליתן לו מקום חס ושלום לשרוץ ולרחוש. ואפילו כשחס ושלום נתקלקל מוחו ומתחלת המחשבה רעה לרחוש במוחו צריך לשמור מאד שלא ליתן לה מקום להיות פורשין לחוץ חס ושלום, בבחינת גער חית קנה שכתוב בדברי רבינ שם, וחית קנה הוא בחינת עשו בחינת תולע הנ״ל שתיכף שמתחלת המחשבה רעה לרחוש במוחו צריך לגעור בה תיכף לברוח ממנה שלא ליתן לה שום מקום חס ושלולם לרחוש כנ״ל. כי אזי עדיין כל זה שלא פירשו מותרין באכילה וצריך למהר ולאכלם קודם שפירשו ויאסרו. כי בתחלת רחישת המחשבה רעה יכול להפכה לטוב אם יהיה נשמר שלא להחמיץ מוחו שלא ליתן לה מקון לרחוש ולפרוש חס ושלום:

אות ג

ועל כן אלישע שהיה לו שלימות לשון הקודש בחינת ויהי נא פי שנים ברוחך אלי (כמו שכתב רבינו שם) על כן זכה שלא נראה זבטב עח שלחנו. כי הזבובים שהם שקצים הם היפך משלימות לשון הקודש כנ״ל. וכמו שאמרו רבותינו ז״ל איש קדוש עובר עלינו תמיד שלא ראתה זבוב על שלחנו ולא קרי על סדינו כי זה תלוי בזה כי מה נשמר וניצול מקרי הוא על ידי שלימות לשון הקודש (כמו שכתב שם רבינו שם). ומחמת זה בעצמו לא נראה זבוב וכו׳ כנ״ל. וזהו גם כן שלמדו רבותינו ז״ל ממקרא זה בעצמו שהכנסת אלישע היה כהקרבת תמידין כמו שאמרו רבותינו ז״ל איש קדוש וכו׳ על כל המכניס וכו׳. כי תמיד הוא מכניע התולע שמשם באין כל הזבובים והשקצים כנ״ל ועל ידי הכנסת צדיק בחינת אלישע ניצולין מן התולע כי הוא בחינת הקרבת התמיד עיין במאמר בני לן ביתא וכו׳ (בסימן כ״ח) :

תולעים ב

אות א

פרי שהתליע במחובר אסור משום שרץ השורץ על הארץ מאחר שמחובר עדיין לקרקע. אבל התליע בתלוש מותר כל זמן שלא פירש אבל אם פירש אסור משום שרץ השורץ וכו׳ :

על פי המבואר למעלה בדיני סימני בהמה וחיה טהורה (הלכה ב׳) שמינים טהורים ומינים טאמים הם תלויים אם כבר התחיל להאיר באותדו המין בחינת הארת הצדיק שהוא בחינת שהוא בחינת התיקון של העולמות שהו אמחיה ומאיר בדרי מעלה ודרי מטה. והארה של דרי מטה הוא בחינת מלא כל הארץ כבודו בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר היינו שהוא

העורר ומחיה הניצוצות שירדדו למטה ונתלבשו בחיות ובהמות ושאר מינים לבל יתייאשו עצמן כי מכה״כ וכו׳ כנ״ל. ועל כן אלו המינים שכבר התחיל להאיר בהם בחינה זו הם מינים טהורים. אבל אלו המינים שלא האיר בהם הארה זו והם בחינת שוכני עפר ממש, ולא הגיע עליהם ההארה של הצדיק שהוא בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר הם בחנית מינים טמאים כי אכילתדינו צריכה להיות מבחינת הארת בן ותלמיד שהוא בחינ הארה הנ״ל, שמשם מקבלת המלכות פרנסה (ועיין כל זה למעלה) :

אות ב

וזהו בחינת איסור אכילת שקצים ורמשים שהם אסורים משום שרץ השורץ על הארץ. והשורץ על הארץ דייקא כי זהו עיקר איסורם. כי אלו השרצים השוריצים על הארץ הם בחינת זוהמת הנחש ממש ועל כן הם שורצים על הארץ בבחנית ונחש עפר לחצו כי האדמה נתקלל בזה מחטא אדם הראשון שהיה על ידי זוהמת הנחש שתוציאה מינים אלו כפי שפירש רש״י בפסוק ארורה האדמה בעבורך תעלה לך דברים ארורים. ועל כן האיסור של תולעים הוא דוקה כשהוא שורץ על הארץ או אם פירש שזה נקרא גם כן שורץ על הארץ, כי שם עיקר זוהמת הנחש בבחינת ונחש עפר לחמו כנ״ל. ומאחר שהם בחינת עיקר זוהמת הנחש על כן אין מגיע עליהם שום תיקון של בחינות הנ״ל. כי הרע הגמור אינו נתתקן, ונשאר למטה, על כן הם אסורים באכילה כי אי אפשר לנו לתקן רק אנו צריכין לפרוש ממנו מכל וכל מאחר שהוא רע גמור שאין מגיע הארת הצדיק שהוא בחינת התיקון כנ״ל :

אות ג

כי באמת עיקר הארת הצדיק שהוא מעורר ומחיה דרי מטה דהיינו הניצוצותשנפלו למטה כנ״ל. העניקר הוא לתקנם ולהעלותם מבחינת עפר ששם עיקר נשיכת הנחש בבחינת ונחש עפר לחימו כנ״ל ועל כן הצדיק מאיר עליהם ומעוררם בבחינת הקיצו ורננו שוכני עפר, שוכני עפר דייקא היינו שאלו הניצוצות שנפלו וירדו למטה עד העפר היינו שנפלו

למדור הקליפות ונאחז בהם זוהמת הנחש חס ושלום ועל כן הם נקראים שוכני עפר, שוכני עפר דייקא, מאחר שיש בהם אחיזת הנחש בחינת ונחש עפר לחמו כנ״ל. ועל כן הצדיק שוכני עפר, שוכני עפר דייקא. היינו שהוא מעורר אותם ומקיצם ומוצאי אותן מן העפר מזוהמת הנחש כי הוא מגלה להם כי מכה״כ ואפילו בארציות ובעפר אף על פי ששם אחית הסטא אחרא אף על פי כן גם שם יכולין למצוא את השם יתברך כי מכה״ה ומלכותו בכל משלה. ועל כן אלו המינים שיש בהם סימני טהרה שהם סימנים שהתחיל להיר בהם הארה זו הם טהורים וכמבואר לעיל עיין שם. כי הכל היה מן העפר ועל כן כולם צריכין תיקון זה בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר. אבל אלו השקצים ורמשים שהם שרץ השורץ על הארץ שהם בחינת זוהמת הנחש ממש שנתקלל על גחונך תלך ועיקר גידולם בעפר בבחינת ונחש עפר לחמו והם בחינת שוכני עפר ממש שלא הגיע עליהם שום תיקון, כי הם בחינת רע גמור תוקף הזוהמא כנ״ל, על כן אסורים באכילה וכנ״ל. אבל תולעים שנתהוו בפירות בתלוש ואינים שורצים על הארץ כלל הם מותרים באכילה כל זמן שלא פירשו. כי מאחר שהם נתהוו בתוך הפרי ולא על הארץ כלל כבר יש בהם בחינת הארת התיקון של הצדיק שהוא בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר. כי באמת כל הצמחים וכל הפירות עיקר גידולם וצמיחתם הוא על ידי בחינת התיקון הנ״ל דהיינו בחנית הקיצו ורננו שוכני עפר, כי זהו בחינת כח הגידול וכח הצומח. כי עיקר כח הגידול הוא על ידי הגשמים, והגשמים הם בחינת השפעת הצדיק בחינת גשמי ברכה ונדבה שהם בחנית השפעת הצדיק בחינת מימי הדעת שיורד מן השמים כל שכן כאשר ירד הגדם מן השמים, שמים הוא בחינת מקיפים בחינת גלגלים. היינו כאשר השם יתברך מרחם על הארץ היינו שהוא מרחם על הניצוצות השוכנים בארץ המונחים למטה בעפר ממש אזי הוא משפיע עליהם גשמי ברכה שהם השפעת הצדיק בחינת השפעת מימי הדעת והם יורדים משמים לארץ, היינו שמאיר עליהם הארת התיקון הנ״ל שהוא בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר אשר זאת הבחינה באה הבחינת שמים שהם בחינת מקיפים, כי על ידי המקיפים באה מבחינת שמים שהם בחינת מקיפים, כי על ידי זה המקיפים באה בחינה זו גם כן (כמבואר שם במאמר הנ״ל עיין שם).

אות ד

וזהובחינת גשמים היורדים משמים לארץ ומכים על הארץ ומוציאם צמחים שהם בחינת ניצוצות שהיו מונחים בארץ. כי הגשמים הם בחינת מימצי הדעת המאירים בהניצוצות המונחים בארץ, ומכה עליהם ומעוררם ומקיצם בחינם הקיצו ורננו שוכני עפר. וזה שדכתוב והיה ביום

ההוא אענה את השמים והם יענו את הארץ וכו׳ שפירושו שם על הגשמים כמו שפירש רש״י שם. וזהו והם יענו דייקא, כי הם עונים וקוראים בקול גדול על הארץ שתוציאה את הצמחים, היינו כי הגשמים הם עונים בקול רם על הארץ הקיצו ורננו שוכני עפר דהיינו שיקיצו ויצמחו הניצוצות המונחים בעפר הארץ, ועל ידי זה הוא הגידול והצמיחה של כל הצמחים והפירות כי הם מתחילים לצמוח ולעלות מן הארץ על ידי שהאיר עליהם השפעת הצדיק שהוא בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר, שזה בחינת גשמים כנ״ל. כי הגשמים הם בחינת תחית המתים (כמובה בדברי רבותינו ז״ל) ועל כן נקבעו בברכת מחיה המתים כי הם בחינת תחית המתים ממש. כי הם מחיין הניצוצות שנפלו למטה שהם בחינת מתים ממש כמובא, ועל כן אמרו רבותינו ז״לגדול יום הגשמים כיום קיבוץ גליות וכו׳ כי קיבוץ גליות הוא בחינת קיבוץ הניצוצות הנדחין והנפולין בחינת נדחי ישראל יכנס, וזהו בחינת גשמים כי על ידי גשמים הם גם כן קיבוץ ועליית הניצוטצות בבחינת הקיצו ורננו שוכני עפר ועל כן עיקר הנפרנסה והאכילה הוא על ידי גשמים. כי עיקר הפרנסה באה על ידי הארת בן ותלמיד (כמובא שם במארמ הנ״ל) ומשם באין גשמים כנ״ל בחינת כאשר ירד הגשם מן השמים בחינת מקיפים שמשם הארת בן ותלמיד (כמבואר שם) ועל כן על ידי הגשמים באה הפרנסה כנ״ל. ובזה מתורץ מה שקשה לכל המפרשים מפני מה תלתה התורה קבלת שכר של המצות בירידת גשמים, כמו שכתוב אם בחוקתי תלכו וכו׳ ונתתי גשמיכם בעתם וכן היה אם שמוע תשמעו כוכו׳ ונתתי מטר ארצכם בעתו וכו׳. אבל באמת ירידת גשמים הם מרמזים לע שכר עולם הבא ממש כי ירידת גשמים הם הארת המקיפים אשר על ידם מאיר הצדיק בדרי מטה בחינת הקיצו ורננו שוכני עפר שזהו בחינת גשמים כנ״ל, וזהו מעין עולם הבא. כי עיקר עולם הבא הוא בחינת הארת המקיפים בחינת כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל שהוא בחינת מקיפים בחינת מה. וזהו ונתתי מטר ארצכם בעתו ונתתי גשמיכם בעתם, בעתו דייקא בחינת כעת יאמר ליעקב ולישראל מה וכו׳ בחינת מקיפים שמשם באין גשמים שזהו עיקר ההבטחה שיהיו גשמי ברכה שהם בחינת הארת המקיפים הנ״ל. וכמו שפדירש רבינו בפסוק ואתה נותן להם את אכלם בעתו עיין שם (בליקוט מהר״ן סימן ז׳). כי האכילה באה על ידי הגשמים, וכל נמשך על ידי בחינת בעתו בחינת כעת הנ״ל בחינת מקיפים אשר על ידי בחינת המקיפים נמשך הארת הצדיק לדרי מעלה ודרי מטה. כי גם הארת דרי מטה בחנית הקיצו ורננו שוכני עפר נמשך גם כן על ידי המקיפים דייקא, כי על ידי שזוכה הצדק למקיפסים יש בו כח לעורר ולתקן דרי מטה בבחינת הקיצו וכו׳ (כמובן שם במאר הנ״ל למעיין שם):

אות ה

נמצא שכל הצמחים וכל הפירות נתהווים ונעשים על ידי בחינת הארת התיקון הנ״ל שמשם היתר אכילה כנ״ל. ועל כן גם התולעים הנתהווים בפירות בתלוש כל זמן שלא פירשו הם מותרים באכילה כי נתהוו מגוף הפירות שהם בחינת התיקון הנ״ל, כי משם נתהוו גוף הפרות כנ״ל ועל כן גם התולעים הנתהוים בהם מותרים מאחר שיש בהם הארת התיקון, מאחר שנתהוו בתוך הפירות שהם נגדלו ונתהוו על ידי התיקון על ידי בחינת הקיצו ורננושוכני עפסר כנ״ל. אבל אם פירשו התולעים אז קרינן בו שרץ השורץ על הארץ ואזי הם אסורים כי עיקר האיסור הוא כשהם בבחינת השורץ על הארץ שם עיקר אחיזת זהמת הנחש בחינת והחש עפר לחמו כנ״ל. וכן כשהתליעו הפירות במחובר אסורים גם כן משון שרץ השורץ על הארץ מאחר שנשרצו בעוד הפרי מחובר לארץ על כן נקרא שרץ השורץ על הארץ. כי הוא יונק מן הארץ ששם שורש אחיזת השרצים שהם זוהמת הנחש כנ״ל, ועל כן אסוירם כנ״ל. אבל בשכבר נתלש הפדרי ונפסק מן הארץ לגמרי, אזי התולעים שורצים רק מגוף הפרי לבדה ועל כן מותרים באכילה. כי גוף הפרי טהור כי התהוות הפרי הוא מבחינת התיקון מבחינת הקיצו ורננו וכו׳ שזה בחינת ירידת גשמים כנ״ל. וכן תולעים הנתהווים בבעלי חיים לאחר שחיטה מותרים גם כן כי הבעל חי כבר נתתקן על ידי השחיטה, והשחיטה היא גם ן הארת התיקון הנ״ל (וכמובואר בהלכות שחיטה עיין שם). ועל כן גם התולעים הנתהוים בבשר קודם שחיטה אסוירם כי הבעל יי אפילו מין טהור צריך תיקן ועל כן צריך שחיטה כי בעל חי צריך תיקון יותר מאחר שיש בו חיות. ועל כן התולעים שאין מועיל להם שחיטה בבשר מותרים כי כבר האיר בחינת התיקון הנזכר לעיל על ידי השחיטה כנ״ל:

תולעים ג

אות א

ענין תולעים שאסרה תורה בכמה לאוין, ואף על פי כן תולעים שנתהוו בפירות בתלוש מותרים כל זמן שלא פירשו עיין שם. על פי המאמר המתחיל כשאדם הול אחר שכלו וחכמתו וכו׳ בלקוטי מהר״ן (סימן י״ב) עיין שם כל המאמר כולו היטב כי הוא דבר עמוק מאד מאד:

והכלל שאפילו כשנופלין מאד חס ושלם שנופלין לספיקות והרהורים שמהרהר אחר השם יתברך חס ושלם וכו׳ אף על פי כן עדיין יכולין לחזור להשם יתברך, כי הנפילה והירידה היא תכלית העליה כי שורש כל הבריאה הוא הכבוד כי מלא כל הארץ כבודו. כי בכל עשרה מאמרות שבהם נברא העולם מלובש בהם כבודו יתברך וכו׳, ויש גבול לכל בחינת כבוד וכבוד שמלובש בכל מאמר וכו׳ שלא יתפשט למקומות החיצונים בבחינת וכבודי לאחר לא אתן וכו׳. אך מהיכן מקבלין חיות מקומות המטונפים וכו׳. אך שיש מאמר סתום וכו׳ שמגודל ההסתרה וההעלמה הן מקבלין חיות מקומות המטונפים וכו׳. אך שיש מאמר סתום וכו׳ שמגודל ההסתרה וההעלמה הן מקבלין חיות משם, והמאמר בתום הוא בחינת איה בחינת בראשית מאמר בתום וכו׳ שמגודל ההסתרה וההעלמה הן מקבלין חיות משם, והמאמר סתום הוא בחינת איה בחינת בראשית מאמר סתום וכו׳ וכו׳. ועל כן כשהאדם נופל חס ושלום למקומות כאלו שהם בחינת מקומות המטונפים ורואה בעצמו שהו ארחוק מכבודו יתברך כי באלו המקומות בודאי אין שם כבודו יתברך כנ״ל, ואזי הוא מתחיל להצאער ולהתגעגע ולבקש ולחפש איה מקום כבודו יתברך כנ״ל, ואזי הוא מתחיל להצטער ולהתגעגע ולבקש ולחפש איה מקון כבודו מחמת שהוא רואה שהוא רחוק מכבודו יתברך. ואזי אף על פי כן שהוא באמת נפל למקום שנפל חס ושלום לבחינת מקומות המטונפים וכו׳ אף על פי כן מאחר שהו אמחפש ומבקש איה מקום כבודו על ידי זה הירידה היא תכלית העליה. כי איה מקום כבודו על ידי זה הירידה היאתכלית העליה. כי איה מקום כבודו זה בחינת הכבוד העליון וכו׳ בחינת מאמר סתום שהוא בחנת איה שמשם נמשך חיות למקומות החיצונים מחמת שהוא בתום ונעלם מאד וכו׳. ועכשיו על ידי שמבקש ומחפש איה וכו׳בחינת איה וכו׳ כנ״ל (עיין דם כל זה היטב). וזה בחינת ואיה השה לעולה, כי מקומות המטונפים הם בחינת עקמימיות והרהורי הגב סחר חר וכו׳. ועל זה צריכין להביא עולה וכו׳ ועל ידי בחינת איה וכו׳ הנ״ל על ידי זה מתקן זאת. כי נעשה מהירידה תכלית העליה ונעשה מזה בחינת קרבן עולה שצריכין להביא על פגם הרהורי הלב וכו׳ הנ״ל. וזהו ואיה השה לעולה שעל ידי בחינת איה נעשה השה לעולה וכו׳ וכו׳ (עיין שם כל זה היטב היטב והבן מאד):

ונהנ כל התולעים ושקצים ורמשים הם בחינת מקומות המטונפים כי הם דברים מתועבים ומשוקצים ומלוכלכים ונתהוילם מלכלולך וקלקול של כל הדברים כאשר ראין אותם בחוש שכשמתקרקב ומתקלקל איזה דבר מאד אזי רוחשין בו תולעים. ועל כן אסרה התורה עלינו לאכול דברים כאלו מאחר שאלו הדברים הם רחוקים מכבודו יתברך. כי כל אכילתנו וכל עשייתנו צריכין להיות כולם רק בשביל כבודו יתברך (כנ״ל במאמר

הנ״ל). וכל הדברים שרחוקים מכבודו יתברך צריכין אנו להתרחק מהם כנ״ל. אבל אף על פי כן התלעילם שבפירות שבתלוש מותרים כל זמן שלא פירשו ולמדו רבותינו ז״ל מפסוק כל השרץ השורץ על הארץ שהאיסור הוא רק כששורץ על הארץ דהיינו פירש. ובזה רמזה לנו התורה ענין הנ״ל שאפילו תולעים שהם משוקצים ומתועבים בחינת מקומות המטונפים דהיינו פירש. ובזה רמזה לנו התדורה ענין הנ״ל שאפילו תולעים שהם משוקיצלים ומתועבים בחינת מקומות המטנפים דהיינו שגבר הקלקול בהפרי כל כך עד שנתהוו בו תולעים אף על פי כן עדיין אנו יכולין לאוכלם כל זמן שלא פירשו כי כל זמן שהקלילקול הוא בתוך הפרי ואינו פורש לחוץ עדיין יש לו תיקון. כי באמת גם במקומות המטונפים כי אפילו בבחינת שקצים ורמשים יש בהם חיותו יתברך כי בלעדי חיות השם יתברך לא היה להם קיום כלל. אך הם מקבלים חיות מבחינת איה מבחינת מאמר סתום וכו׳ כנ״ל שהוא בחינת ואיה השה לעולה וכו׳ כנ״ל, ועל כן תול״ע הוא אותיות עול״ת (כמובא בכוונות של פרשת התמיד) , היינו שחיות התולעים שהם בחינת מקומות המטנפים, חיותם הוא מבחינת איה השה לעלה הנ״ל:

וזה שרמזה לנו התורה בדיני התולעים ענין הנ״ל, שכשאדם נופל חס ושלום למקומות כאלו אזי כל זמן שהוא מחפש עדיין איזה מקום כבוד עדיין יש לו תקוה וכו׳ כנ״ל. ועל כן אפילו התולעים שבפירות שהם בחינת מקומות המטונפים עדיין מותרים באכילה כל זמן שלא פירשו לחוץ כי כשפורשים לחוץ אז אסורים משום שרץ השורץ על הארץ, כי אסור התולע הוא כשפורש מן הפרי לחוץ ושורץ על הארץ. כי באמת מלא כל הארץ כבודו, מלא כל הארץ דייקא, כי עיקר התגלות כבודו הוא מבחינת הארץ בבחינת והארץ האירה מכבודו, כי ארץ היא בחינת מלכות שהיא בחינת כבוד (כמבואר במקום אחר) ושם מתגלין כל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם ששורש כולם הוד הכבוד, והעשרה מאמרות הם בחינת עשר קדושות שכלולים בהארץ כי עיקר הארץ הוא ארץ ישראל ששם כל העשר קדושות, וכן בכל מקום ששיש שם קדושה הוא מקדש מעט ויש שם בחינת העשר קדושות הנ״ל שהם בחינת עשרה מאמרות הנ״ל שמלובש בהם כבודו יתברך בחינת מלא כל הארץ כבודו. אבל במקומות המטונפים שם אין מתלבש כבודו יתברך כי כבודי לאחר לא אתן, רק חיותם הוא מבחינת מאמר בתום וכו׳ כנ״ל. וכשנופל האדם לשם חס ושלום, אזי כשזוכה לרחם על עצמו ורואה שמקומו רחוק מכבודו יתברך, ומאחר שהוא רחוק מכבודו יתברך אינו נקרא בשם מקום כלל, כי מקומות המטונפים אינם נקראים בשם מקום כלל כמו שכתוב כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום,וכמו שכתוב באפס מקום וכו׳. כי עיקר במקום שיש השראת הקדושה, כי על שם זה נקרא מקום על שם קדושתו יתברך שהוא יתברך נקרא מקום בחינת מקומו של עולם וכו׳ ועל כן קוראים אותו יתברך בשם מקום כמו שכתוב המקום ירחם עליך וכו׳.ץ ועל כן רק במקומות שיש שם איזה השראת קדושה נקרא בשם מקום, אבל מקומות המטונפים הם בחינת בלי מקום כנ״ל כי לא היו כדאי להבראות כלל, כי גם השם יתברך כביכול מתחרט

על שבראן. ועל כן כשהאדסן נופל לשם חס ושלם כשרואה בעצמו שאין לו שום מקום כלל, מאחר שבמקומות אלו אין שם כבודו יתברך אינים נקראין בשם מקום כלל כנ״ל. ושואל ומחפש ומבקש איה מקום כבודו, כי כל זמן שהאדם במקומות כאלו חס ושלום דהיינו במקומות החיצונים וכו׳ אזי באמת אין לו שום מקום כלל והגא נע ונד בארץ, כמו שאמר קין הן קרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ וכו׳. כי על ידי שהאדם חוטא חס ושלום ומתרחק מכבוד השם יתברך כאלו מחזיר כל העולם לתהו ובהו וכאלו מחריב העולם לגמרי ועל כן אין לו שום מקום כלל. אבל כשזוכה על כל פנים לידע האמת ולראות פגמו וקילקולו הגדול שהחריב את כל העולם ומחמת זה אין לו שום מקום כלל. כי שם במקומות החיצונים יאן שום מקום כלל כי הם בלי מקום כנ״ל. וכשרואה ויודע ומאין בכל זאת ומתחיל להסתכל על עצמו ומרחם על עצמו ושואל ומבקש איה מקום כבודו, אזי הוא עולסה בתכלית העליה ועולה לקדושה העליונה מכל הקדושות לבחינת איה שזאת הבחינת היא באמת למעלה מן המקום, כי בחינת איה הוא למעלה מן המקום. נמצא שהירידה היאתכלית העליה, כי נתהפך הירידה שירד ונפל כל כך עד שלא היה לו שום מקום כלל. כי היה בבחינת תהו ובהו שהם למטה מן המקום ועכשיו נתהפך ועולה על ידי זה לבחינה עליונה לבחינת למעלה מ המקום שהוא בחינת איה וכו׳ כנ״ל:

ועל כן התולעים שבפירות כל זמן שלא פירשו לחוץ לשרוץ על הארץ הם מותרים באכילה. כי כל זמן שהקילקול הוא בתוך הפרי ואין פורש לחוץ רק הוא מונח במקומו עדיין יש לו תקוה על ידי בחינת איה שהוא החיות של מקומות אלו כנ״ל. אבל כשמתחיל לפרוש לחוץ לשרוץ על הארץ דהיינו כשרוצה לעשות לו מקום בארץ בטינופו וליכלוכו כמו שנמצאים חס ושלום כמה וכמה שיצאו לחוץ לגמרי על ידי נפילתם וירידתם שרצו לעשות להם מושב בארץ כמו שנמצא אלו שאמרו שילכו ויתהנו בזה העולם רחמא ליצלן, וזה בא להם מחמת נפילתם הגדולה שנפלו ונתררחקו מכבודו יתברך, ומאחר שראו שרחוקים מכבודו יתברך על כן יצאו לחוץ לגמרי ורצו לשרוץ על הארץ להתהנות בזה העולם אוי להם אוי לנפשם. ותיכף כשרוצים להתפשט בזה העולם אזי מתגבר בהם הזוהמא ביותר ויותר כי בזה העולם במקום שאין קדושה מתגבר ביותר זוהמת הנחש בבחינת ונחש עפר לחמו. וזה רמזה לו התורה שהתולע שהוא בחינת מקומות המטונפים כל זמן שהוא בתוך הפרי ואינו פורש לחוץ לשרוץ על הארץ, עדיין הוא מותר באכילה, כי עדיין יכולין להשיבו אל הקדושה להעלותו לשורשו לבחינת איה שהוא בחינת איה השה לעולה, שהוא בחינת עולת התמיד שהוא אותיות תול״ע ויכולין להפוך מבחינת תול״ע לבחינת עול״ת שהוא בחינת איה מאמר סתום וכו׳ כנ״ל. אבל כשפורש לחוץ לשרוץ על הארץ אזי הוא שרץ טמא ואסור באכילה כי על הארץ אי אפשר לאכול כי אם דברים שיש בהם קדושתו וכבודו יתברך. אבל בחינת מקומות המטונפים שם מתאחז בארץ ביותר זוהמת הנחש בבחנית ונחש עפר לחמו כנ״ל. ואי אפשר לתקנו כי אם על ידי שמעלין אותו מהארץ מבחינת מקום לגמרי דהיינו כשזוכה להבחינה

בעצמו ויודע שאין לו שום מקום כלל וכו' כנ"ל, ושואל ומבקש איה מקום כבודו בבחינת ובקשת משם את ה' אלקיך, משם דייקא (כמובא בזם הבעל שם טוב ז"ל) דהיינו ממקום שהוא שם ואינו פורש לצאת לחוץ חס ושלום ואז נתהפך הירידה לעליה וכו' כנ"ל. ועל כן כל זה שלא פירשו מותר דהיינו כל זמן שאיו פורש לחוץ לשרוץ על הארץ לעשות לו מקום בארץ חס ושלום וכו' כנ"ל, רק הוא מבקש ממקומו את השם יתברך בחינת ובקשת משם את ה' אלקיך ומצאת, משם דייקא וכו' כי רואה שאין לו שום מקום בארץ וכו' כנ"ל אז זוכה לעלות בתכלית העליה כי זוכה לבחינת איה מאמר סתום וכו' בחינת ואיה השה לעולה וכו' כנ"ל:

אות ב

ועל כן אומרים פרשת התמיד קודם התפלה בעת שמתקנין עולם העשיה כידוע. כי על ידי עולת תמיד מעלין הניצוצות מעמקי הקליפות ומעלין אותן אל הקדושה וכל זה על ידי בחינת הנ"ל בחינת ואיה השא לעולה שעל ידי זה מעלין כל הניצוצות מעמקי הקליפות לקדושה העליונה לבחינת איה כנ"ל שזהו בחינת עולת תמיד שהוא אותיות תול"ע. דהיינו שמהפכין מתול"ע שהם מקומות המטופים של החיצונים לבחינת עול"ת כנ"ל. ועל כן סלוקא דקורבין עד א"ס כי מעלין הניצוצות מעמקי הקליפות ממקומות המטונפים בבחינת ירידה תכלית העליה, ועולין לבחינת איה שהוא מאמר סתום שהוא בחינת אין סוף שזהו בחינת ואיה השה לעולה וכו' כנ"ל, היינו השה של עולת תמיד כנ"ל

אות ג

וזה שכתוב אם יהיו חטאיכם כשנים וכו' ואם יאדימו כתולה כצמר יהיו. כי על ידי תשובה הנ"ל דהיינו על ידי שאין מייאשין עצמן בשום נפילה שבעולם רק תמיד מבקשין ומחפשין אחר כבדו יתברך יהיה איך שיהיה, על ידי זה זוכין לעלות בתכלית העליה לבחנית איה שהוא מאמר סתום וכו' כנ"ל, ועל ידי זה נמחלין לו כל עוותיו כי מבחינת איה הוא עיקר הסליחה והמחילה לכל העוונות בבחינת כי עמך הסליחה עמך דייקא. כי איה מאמר סתום הוא בחינת כתר כידוע בחינת תליסר תיקוי דיקאר

שהם בחינת י״ג מידות של רחמים אשר משם עיקר המחילה והסליחה בחינת ושא עון ופשע וכו׳. ותיקוני דייקא הם בחינת צמ״ר כידוע שהוא אותיות מצ״ר בחינת מן המצר קראתי י״ק וכו׳ (כמבואר בכוונות) , וזהו אם יאדימו כתול״ע כצמ״ר יהיו. כי אפילו אם נופלים לחטאים עצומים שהם בחינת תול״ע בחינת מקומות המטונפים כנ״ל אף על לפי כן על ידי הבקשה והחיפוש שמבקשין ומחפשין אי״ה המקום כבדו, ואין רוצה להניח את מקומו לפרוש ולצאת לחוץ חס ושלום, שזה הדבר קשה וחמור מכל העבירות הגדולים שבתורה כשמייאישן עצמן חס ושלם ופורשין עצמן לגמרי חס ושלום בבחינת שנה ופירש קשה מכולם. אבל כל זמן שאין מניחין את מקומו בבבחית אם רוח המושל תעלה עליך מקומך אל תנח יהיה איך שיהיה. ואף על פי כן שהוא רואה שהוא באמת פגום ומקולקל מאוד מאד ורחוק מאד מכבודו יתברך אף על פי כן הוא מרחם על עצמו ושואל ומחפש ומבקש תמיד איה מקום כבודו. כי באמת בודאי אין שום מקום לברוח מפניו יתברך כמו שכתוב אה מפיך אברח אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. ומה יפעול בזה אם ילך חס ושלום אחר תאוותיו עוד הלא סוף כל סוף מרה תהיה באחרונה ובסוף בודאי יהיה לו למשיב נפש כל מה שיזכה להציל עצמו, מה שיחזק את עצמו בכל פעם. ואפילו אם לא יזכה להציל עצמו כי אם מעט דמעט אף על פי כן גם אותו המעט יהיה רב בעיניו מאד מאד בסוף כל סוף כמוצא שלל רב. כי בסוף לא יהיה נשאר לו כי אם זאת המעט שהציל את עצמו איזה פעם כשמציל מן הדליקה. וכל זה ברור מאד לכל מי שאינו רוצה להטעות את עצמו ומיישב את עצמו באמת ומסתכל על תכלית הנצחי באמת. ומחמת שמיישב עצמו כך ורואה ויודע שאין שום תכלית ותקוה וטוב בעלם הזה כי אם לעשות רצונו יתברך באמת ולהתקרב לכבודו יתברך ורואה שהוא רחוק מאד מכבדו יתברך ואזי שואל ומבקש ומחפש אי״ה מקום כבודו, ועל ידי זה בעצמו הוא עולה בתכלית העליה לבחינת אי״ה מאמר סתו וכו׳ כנ״ל שהוא בחינת ואיה השה לעולה שמבחינת החיפוש והבקשה איה מקום כבדו וכו׳, על ידי זה נעשה השה לעולה לכפר על כל הפגמים שלו על כל העקמימיות שבלבו וכו׳ וזה בחינת עול״ת תמיד כנ״ל. ונתהפך מבחינת מקומות המטונפים כנ״ל שהיא קליפה חזקה וקשה מאד שמגברת בכל יום חס ושלם לכלות את העולם חס ושלום (כמבואר בכוונות פרשת התמיד). וצריכין להפוך מתול״ע לעול״ת על ידי הקרבת התמיד. ובחינת הקרבת התמיד שהוא השה לעולה נעשה על ידי הבקשה והחיפוש בעצמו מה שמבקשין ומחפשין אפילו כשנופלין למקומות כנ״ל דהיינו למקומות המטונפים בחינת תול״ע,גם שם מבקשין ומחפשין אי״ה מקום כבודו ועל ידי זה בעצמו מהפכין תול״ע לעול״ת שהוא בחינת איה בחינת ואיה השה לעולה וכו׳ כנ״ל, ואז נתכפרין לו כל עוונותיו כי משם עיקר הסליחה כנ״ל, כי קרבן התמיד שהוא השה לעולה היה מכפר לע כל העוונות כי תמיד של שחר היה מכפר על עבירות של לילה וכו׳. כי סילוקא דקורבנין עד אין סוף שהוא בחינת אי״ה שמשלם עיקר הסליחה שהוא בחינת י״ג מדות של רחמים כנ״ל. וזהו אם יאדימו כתול״ע כצמ״ר יהיו, כצמר דייקא שהם בחינת תקוני דיקנא שנמשכין מבחינת איה שזה

זוכין על ידי שמהפכין מתולע לעולת על ידי הבקשה והחיפוש וכו' כנ"ל, שזה בחינתואיה שהיא בחינת צמר בחינת תיקוני דיקנא בחינת י"ג מדות של רחמים שעל ידם הקדוש ברוך הוא מוחל כל עוונות עמו ישראל ברחמים אמן ואמן:

אות ד

ועל כן קין כשאמר הן גרשת אותי היום וכו' ומפניך אסתק וכו'. כי קין עשה תשובה כמו שכתוב בזוהר הקדוש וכד תב בתיובתא וכו' וכמו שאמרו רבותינו ז"ל. כי קין פגם מאד מאד כי התגר בו מאד זוהמת הנחש בחינת קינא דמסאבותא בחינת מקומות המטונפים, וראה בעצמו שהוא רחוק מאד מכבדו יתברך, ועל כן אמר שאין לו שום מקום בעלום וכו' כנ"ל. כי אלו המקומות הם בחינת בלי מקום כנ"ל ועל כן אמר הן גרשת וכו' כי אין לו שום מקום בעולם. וזהו ומפניך אסתר דהיינו שהוא רחוק ונסתר מפניו יתברך דהיינו מכבדו יתברך ועל ידי זה בעצמו שהסתכל בעמו וראה שהוא רחוק מכבוד יתברך וכו' כנ"ל על ידי זה שכה לבחינת אי"ה וכו' כנ"ל. וז"ש וישם ה' לקין אות ודרשו רבותינו ז"ל שזרח לו קרן, קרן זה בחינת קרן השופר שהוא בחינת שופר של אילו של יצחק שהוא בחינת ואיה השה לעולה היינו כנ"ל. וזהו שכתוב בתיקונים וכד תב תביובתא כדין וישם ה' לקין אות. כי בחינת הבקשה והחיפוש אי"ה מקום כבודו כנ"ל, זה עיקר התשובה (כמבואר במאמר הנ"ל). ועל ידי זה שכה לעות בתכלית העליה לבחינית אי"ה מאמר סתום כנ"ל, שהוא בחינת אות הנ"ל שהוא בחינת קרן השופר של אילו של יצחק שהו אבחינת ואי"ה השה לעולה כנ"ל:

תולעים ד

אות א

ענין תולעים שאיסורים דייקא כשהם שורצים על הארץ, דהיינו התולעים הגדלים במחובר לקרקע או בתלוש ופירשו שאז אסורים משום שרץ השורץ על הארץ אבל בתלוש ולא פירשו מותרים:

תחילה נבאר קצת ההתנוצצת שמתנוצץ בדעתי איזה רמזים בהמעשה נוראה של הז' בעטלירש, בהמעשה של יום השישי שבא זה שבלא ידים והתפאר את עצמו בעוצם נפלאות כחו בידיו. עיין שם כל המעשה מענין הבת מלך שתפסה המלך וראה בחלום שתהרגהו וחשב עליה מה לעשות לה וכו'. ועל ידי זה נתקלקלה האהבה ביניהם וברחה מפניו לתוך הפלטין של מים שיש לו עשרה חומות של מים, והוא רדף אחריה עם כל חיילותיו וזרק לה כל העשרה חצים והגיעו אליה, והיא ברחה לתוך העשרה חומות של מים הנ"ל ונשארה חלשות וזה שבלא ידים רופא אותה. כי יש לו כח כזה בידיו שיכול להוציא כל העשרה מיני חצים, ויכול ליכנוס בתוך כל החומות של מים וכו'. ויודע כל העשרה מני דפיקן. ויכול לנגן כל העשרה מיני נגינה שהם רפואתה וכו' (עיין שם כל זה היטב):

אות ב

וסוד מעשה זו נעלם מכל העולמות, אך אף על פי כן יש לנו רשות כל אחד ואחד לחפש ולבקש בה איזה רמזים מה שנוכל למצוא כאשר הבנתי מדבריו הנ"ל. והענין כי הבת מלך היא בחינת נשמות ישראל שנקראת בת מלך בחינת שמעתי בת וראי, בחינת כל כבודה בת מלך פנימה. ותפסה המלך זה היצר הרע בחינת מלך זקן וכסיל. וראה בחלום שתהרגהו, כי הוא בעצמו רואה ומבין שסוף כל סוף יתגברו נשמות ישראל עליו ויהרגהו ויעבורוהו מן העולם בבחינת ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. וזה בחינת שחיטאת המלאך המות שהוא היצר הרע בחינת זובח תודה שדרשו רבותינו ז"ל (סנהדרין מ"ג ע"ב) זה הזובח את יצרו וכו'. וחשב עליה מחשבות מה לעשות לה ועל ידי זה נתקלקלה האהבה שביניהם וברחה מלפניו, היינו כי היצר הרע אפילו כשנפש הישראלי כבושה תחתיו מחמת שרואה שבסוף תתגבר עליו וכו' על ידי זה הוא מתחיל לחשוב מחשבות על הנפש מה לעשות לה, ועל ידי זה נתקלקלה האהבה שביניהם. כי בתחלה היה קצת אהבה והתקשרות בין נפש הישראלי ובין היצר הרע, כי מעוצם גלותה שנכבשה בידו שכחה מעלתה עד שהיה לה קצת אהבה והתחברות עמו. אבל מחמת שהנפש ראתה והבינה שהוא חושב מחשבות עליה ורוצה לכלותה לגמרי חס ושלום, על

ידי זה התחילה להתגבר כנגדו ולחשוב מחשבות כנגדו איך להמלט ממנו ונתקלקלה האהבה וההתחברות שביינם עד שברחה מפניו בבחינת ויברח יעקב שהוא כלליות נפשות ישראל (כמש״ל במ״א) בחינת כי ברח העם וכמו שכתוב דוד המלך עליו השלום מי יתן לי אבר כיונה וכו׳ אחישה מפלט לי וכו׳. ולקח המלך כל חיילותיו ורדף אחריה, שקיבץ היצר הרע כל חיילותיו ורדף אחר נפש הישראלי. כי כשרואה שהנפש רוצה להמלט ממנו ובורחת מלפניו אזי הוא מקבץ כל חיילותיו ורודף אחריה. כי כל מה שהנפש מתגברת כנגדו הוא מתגבר כנגדה וכמו שאמרו רבותינו ז״ל כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו. והשיגה אצל המבצר של מים שיש שם יו״ד חומות של מים וכו׳. והיא ברחה לתוך המבצר הזה, ועברה ונכנסה לתוך כל העשרה חומות של מים עד שבאתה לפנים וכו׳. מים זה בחינת הדעת והתורה שנקראין מים כמו שכתוב שם ומלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים וכמו שכתוב הוי כל צמא לכו למים. ושם הם עשרה חומות של מים, זה בחינת כלל התורה שכלולה מעשרת הדברות שהם בחינת עשרה מדריגות של נבואה (כמו שכתוב בהתורה תקעו ג׳ בליקוטי מהר״ן סימן ח׳). ואי אפשר ליכנוס למימי הדעת לדעת את ה׳ כל אחד על ידי התורה שהוא בחינת חומות מחיצות בתוך מימי הדעת השוטפים כים שכל מי שנכנס בהם נטבע בהם. כי מחמת ריבוי הדעת אי אפשר לקבלו ואי אפשר ליכנוס לדעת את ה׳ מחמת בחינת ריבוי אור, כי ריבוי השמן גורם כיבוי הנר כידוע, כי אם על ידי כח התורה שיסודה אמונה בחינת כל מצותיה אמונה ואמונה נקרא חומה כמו שכתוב אני חומה וכו׳ ופירש רש״י חזקה באמונתה כחומה. ומי שהוא בכלל קבלת התורה, שיודע מעצמו או קיבל מרבותיו דרכי השערים של אלו החומות של מים שהם דרכי התורה, הוא יכול ליכנוס בהם, לכל היו״ד חומות עד לפני ולפנים. אבל מי שאין יודע דרכי התורה ונכנס לתוך ים החכמה והדעת בלא התורה הוא נטבע ונשקע שם עדי אובד, שהם בחינת כל המחקירים חכמי הטבע שהם בחינת מלכות הרשעה שנכנסו לתוך ים הדעת בלא התורה ונטבעו בתוך הכפירות ונאבדו משני עולמות על ידי זה. ונפש הישראלי הנ״ל ברחה לתוך כל היו״ד חומות הנ״ל עד שנכנסה לפני ולפנים, דהיינו שברחה מהיצר הרע לתוך התורה כמו שאמרו רבותינו ז״ל אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש וכו׳.והוא ציוה לירות אותה בכל העשרה מיני חצים, זה בחינת עוצם ההתגברות וההתגרות שהוא מתגרה ביותר בתלמידי חכמים העוסקים בתורה שעליהם מגברים המצולות ים ביותר כידוע, וכמו שאמרו רבותינו ז״ל שהוא מניח כל העולם ואינו מתגרה אלה בישראל. ולא עוד אלא שמניח כל ישראל ואינו מתגרה אלא בתלמידי חכמים כמו שכתוב כי הגדיל לעשות שפשט ידו בגדולים. וזהו בחינת כל היו״ד מיני חצים שזרק להבת מלך שברחה לתוך החומות של מים היינו שזרק בה כל מיני ארסיים רעים שיש לו,והתגבר בכל כוחותיו בכל בחינות העשרה כתרין דמסאבותא כנגד הנפש של התלמיד חכם הבורחת לתוך התורה והיא ברחה לתוך כל היו״ד חומות של מים שהוא התורה כנ״ל ונפלה חלשות מחמת החצים הארסיים רעים שזרק בה והוא ורפא אותה. היינו זה שבלא ידים שהיה לו כח נפלא בידו, ועיקר רפואתה

על ידי עשרה מיני נגינה שהם בחינת שמחה כמו שכתוב עלי שור ועלי נבל כי שמחתני ה' בפעלך (וכמו שכתב שם רבינו ז"ל). כי עיקר החיצים שהם התגברות הסטרא אחרה הוא על ידי עצבות בחינת ונחש עפר לחמו, עפר הוא בחינת עצבות ועצלות כמו שכתב רבינו ז"ל (בסימן קפ"ט ליקוטי ח"א). כי עיקר התגברות היצר הרע הוא בפגם הברית חס ושלום כי עיקרא דיצרא בישראל גלאה עריין וכו' כמו שכתוב שם רבינו ז"ל. ועיקר תאוות המשגל ופגם הברית הוא על ידי עצבות (כמו ששמעתי מרבינו ז"ל וכמובא בדבריו כמה פעמים). ועל כן הקליפה שמתגברת בפגם הברית נקראת לילית עיין שם הילל והעצבות. ועל כן תיקן רבינו ז"ל עשרה מזמורי תהלים לתיקון הברית שהם בחינת עשרה מיני נגינה בחינת שמחה. כי עיקר פגם הברית הוא על ידי עצבות בחינת ויתעצב אל לבו הנאמר בדור המבול שפגמו בברית והשחיתו דרכם על הארץ. ולהיפך תיקון הברית הוא על ידי שמחה בחינת עשרה מיני נגינה. וכן כתב רבינו ז"ל במקום אחר (בסימן כ"ד ליקוטי ח"א) שעיקר גלות השכינה הוא עצבות וכו' וכן בכמה מקומות. על כן עיקר רפואת הבת מלך בחינת נפש הישראלי הוא עשרה מני נגינה בחינת שמחה כנ"ל. וצריך לידע כל היו"ד מיני דפיקין וזה יודע על ידי שיש לו כח בידיו ליתן חכמה לכל הממונים שבעולם (כמו שכתב שם בהמעשה הנ"ל עיין שם). כי הוא צריך לידע החולאת והנפילה של כל אחד ואחד. וזה בחינת ידיעת הדפק של הבת מלך בחינת נפשות ישראל. וזה בחינת קח לך את יהושע איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו סמיכה בידים זה בחינת כח הנ"ל ליתן חכמה בידיו.וזה איש אשר רוח בו שיודע להלוך נגד רוחו של כל אחד ואחד שיודע הרוח הדופק של כל אחד. שיודע בהדפיקין שהם בחינת רוח את כל החסרונות והחולאת שלהם ואיך לעסוק ברפואתם להמשיך להם תיקון השמחה מבחינת יו"ד מיני נגינה:

אות ג

ודברי רבינו ז"ל בפרט המעשה הזאת הם בכלליות ובפרטיות בכל הבחינות. כי בכלליות בת מלך הוא בחינת מלכות דקדושה שהוא שורש כל הנפשות שורש כל העולמות שכולם נבראו בשביל לגלות מלכותו על ידי האדם השפל הזה דייקא, ולקחה מלך זה מלכות הרשעה שנמשך מסיגכי מלכי קדמאין דמיתו ואתחרבו ונשארו רפ"ח ניצוצין, ומהם יניקת הקליפות בחינת מלכות הרשעה שרוצה להתגבר בכל פעם על מלכות דקדושה ליקח המלכות דקדושה בחינת בת מלך לעצמו להעלים מלכותו יתברך מן העולם. והיא ברחה לתוך המים זה בחינת והארץ היתה תהו ובהו וחשך וכו' שזה בחינת עלמין דחוריבין שמהם התגברות

מלכות הרשעה, התגברות היו״ד מיני חצים. ורוח אלקים בא רוחו של משיח מלכות דקדושה שהיא מלכות משיח שאז תתגלה מלכות יתברך לעין כל. מרחפת על פני המים בחינת היו״ד חומות של מים שלשם ברחה מלכות דקדושה מלכות משיח. וזהו מרחפת כמי שנחלה ונחלש כמעט שיגוע חס ושלום רק רוחו מרחפת. ומים זה סוד אור מ״ה החדש שהוא עולם התיקון. כי מים בבחינת מ״ה כפי שורש הד׳ יסודות. כי ידוע בכתבי הארי ז״ל שיש בחינת טנת״א והם בחינת ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן והם אבי״ע, ומשם נשתלשלו הד׳ יסודות אש רוח מים עפר שהם בחינת דצח״מ. ועיקר השבירה היתה בבחנית ב״ן. והתיקון היה על ידי מ״ה אור החדש. נמצא שהשבירה היתה בבחינת עפר שהוא בחינת עשיה ששם עיקר אחיזת הקליפות בחינת ונחש עפר לחמו והתיקון היה על ידי בחינת מים שהוא בבחינת מ״ה_. כי שורש אש רוח מים עפר הם בחינת ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן. נמצא שעפר בחינת ב״ן ששם היתה השבירה, ומים בחינת מ״ה שמשם התיקון. ועל כן מים מטהרין מכל הטומאות ואי אפשר ליכנוס לשום קדושה כי אם על ידי טהרה וטבילה במים כמו הכהנים בעבודתן וטהרת אשה לבעלה וטהרת כלל ישראל כשנכנסו לברית במתן תורה וטהרת הגר כשנכנס לדת ישראל שכולם טהרתם במים. כי מים הם מבחינת אור מ״ה שהוא בחינת התיקון שמשם עיקר הטהרה. אבל מחמת שמלכות הרשעה התגבר כנגד מלכות דקדושה אף על פי שברחה לתוך המים כי זרק אחריה כל היו״ד מיני חצים. כי גם לאחר התיקון עדיין לא נתתקן בשלימות ונשארו רפ״ח ניצוצין בין הקליפות, ומשם כל התגברות הקליפות ומשם נמשכין היו״ד מיני חצים שהם בחינת עשר כתרין דמסאבותא שכולם נמשכין מסיגים הנ״ל שמתגברין גם לאחר התחלת התיקון על ידי הניצוצות שנשארו בינהם ומחמת זה המים עלולים לקבל טומאה, כי הטומאה כרוכה ביותר אחר המים, כי כשמתחיל איזה תיקון כל זמן שלא נגמר בשלימות הם מתגברים וכרוכים שם ביותר כמו שני אנשים שנלחמים זה כנגד זה שכשרואה שהאחד מתגבר אזי הוא מתגבר ומתחזק כנגדו ביותר (כמובאר במקום אחר) :

אות ד

וזה בחינת קריעת ים סוף בחינת והמים להם חומה שנמשך מבחינת היו״ד חומות הנ״ל. כי כלל ישראל הם בחינת בת מלך מלכות דקדושה שכלולה מנפשות ישראל. ולקחה המלך הנ״ל בחינת פרעה מלך מצרים, וכחו משר שלו שהוא הס״ם שהוא שר של מצרים כמובא. וזה סוד מה שנלקחה שרה לבית פרעה ולבית אבימלך שכל זה היה מרמז על גלות

מצרים כי כל זה הוא בחינת ליקחת הבת מלך הנ״ל למלך הנ״ל. ומלכות הרשעה ראה שלבסוף תקום עליו ותהרגהו בחינת וינגע ה׳ את פרעה ואת ביתו על דבר שרה וכו׳. וכן אחר כך כשרצה לתפוס כלל ישראל בגלות כתיב הבה נתחכמה לו פן ירבה וכו׳ ונלחם בנו ועלה מן הארץ. כי מלכות הרשעה רואים מרחוק שסופם להיכרת. על כן חושבים מחשבות מה לעשות בהבת מלך שהם כלל ישראל עד שלסוף ברחה ממנו בחינת ויוגד למלך מצרים כי ברח העם ובאו והגידו לו שהיא נמצאת אצל המבצר של מים. והלך המלך וחילו לתפסה בחינת ויאסר פרעה את רכבו ואת עמו לקח עמו וכו׳ וישיגו אותם חונים על הים. והיא ברחה לתוך המים ונכנסה לתוך כל היו״ד חומות, כי נפתחו להם כל החומות של מים בחינת והמים להם חומה, ועל ידי זה עברו הים בשלום בחינת ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים. והוא זרק אחריה כל היו״ד חצים זה בחינת ויסע מלאך האלקים וכו׳ וילך מאחריהם ופירש רש״י שקיבלו כל החצים ואבני בליסטראות לש המצרים ואף על פי שמלאך האלקים שהיא השכינה קבלה החיצים ועל ידי זה ניצלו ישראל ועברו הים בשלום אף על פי כן הארס של החצים של המצריים הגיעו לישראל והזיק להם כי המלחמה היתה גדולה למעלה ולמטה ברוחניות ובגשמיות כמובא. וכמו שכתוב והנה מצרים נוסע אחריהם שראו שר של מצרים נוסע אחריהם לעזור. וכשראה השר שהוא הס״ם שישראל בורחים לתוך הים והים נבקע מפניהם והמים להם חומה, אז זרק להם החצים שהתגבר עליהם וזרק בהם ארס חציו שהם דעות זרות של כפירות ועבודה זרה, שזהו בחינת ימרו על ים בים סוף שאמרו כשם שאנו עולין מצד זה וכו׳ וכמו שכתוב ועבר בים צרה, שגם אז נמצאו בישראל איזה כפריות שנזרק בהם איזה דעות זרות שנמשך מבחינת החצים שזרק אחריהם. ומזה בא כל הנסיונות שנסו אבותינו את הקדוש ברוך הוא בעגל ומרגלים וכו׳.והם עשרה נסיונות שנמשכו מהעשרה חצים שזרק אחריהם לתוך היו״ד חומות של מים הנ״ל, ועדיין לא נתרפאנו מהם. ומזה באים כל החולאת של כנסת ישראל בגלותה שצועקת סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני בחינת ידוע חולי בחינת מכף רגל ועד ראש אין בו מתם פצע וחבורה וכו׳. שכל אלו החולאת נמשכין מהעשרה מני חצים שהם כלל כל הכחות של הקליפות וחיילות היצר הרע שזורקין ארס חציהם לנפשות ישראל שמשם באים כל הכפירות והספקות והבלבולים והמניעות והתאוות רעות וכול המסכים והמסיקים והמעעבים מלהתקרב להשם יתברך. הן כל אחד ואחד בפרטיות הן בכלליות ישראל מה שהגלות מתארך כל כך, הכל נמשך מבחינת היו״ד מיני חיצים הנ״ל, בחינת כי חציך נחתו בי וכו׳ שצועק דוד המלך עליו השלום שהוא בחינת מלכות דקדושה בת מלך הנ״ל בחינת כלליות נפשות ישראל. וזה בחינת דרך קשתו ויציבני כמטרה לחץ שנאמר על כלל גלות ישראל, וזה בחינת כוננו חצם על יתר לירות במו אופל לישרי לב. ולא היה אפשר להבת מלך לסבול צער כאב החצים שנמשחו בארסיים רעים ומרים מאד מאד בפרט זמן רב כזה. אך השם יתברך הקדים לה רפואתה למכה מה שעזר לה לברוח לתוך היו״ד חומות של מים שהם התורה. כי התורה הוא עיקר

החיים והרפואה כי תורת ה' תמימה משיבת נפש מדרכי מיתה לדרכי החיים כי כנסת ישראל שברחה לתוך מימי התורה על ידי זה יש לה כח לסבול עוד מרירות הגלות שהוא בחינת מרירות החצים. ואם לא היתה בורחת לתוך התורה לא היה לה כח לסבול כלל. אבל על ידי התורה אך על פי שהגיע אליה החצים גם לשם כנ"ל, אף על פי כן לעת עתה יש לה כח לסבול על כל פנים על ידי כח התורה שהוא עיקר החיות בחינת כי היא חייך, והשם יתברך נותן ליעף כח ונותן לה כח לסבול מרירות החצים על ידי כח התורה עד שסוף כל סוף יבא הרופא האמת שהוא זה שיש לו כח בידיו וירפא אותה בשלימות כנ"ל. וזה בחינת שירת הים שנמשך מבחינת היו"ד מיני נגינה הנ"ל:

וזהו אז ישיר משה, שר לא נאמר אלא ישיר מכאן שעתיד משה לשיר לעתיד לבוא. כי אף על פי שאמרו אז שירה עדיין לא זכו לשירת הים אבל עיקר השיר בשלימות יהיה רק לעתיד כשיבוא משיח שהוא משה בעצמו. כי מה שהיה הוא שיהיה כידוע בחינת אז ישיר משה, אז דייקא ישיר משה בשלימות כל העשרה מיני נגינה שאז יוגמר רפואתה של הבת מלך שהוא בחינת השכינה וכנסת ישראל. כי אז ישיר שיר חדש בחינת מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה שהוא בחינת שיר של נפלאות שיר פשוט כפול משולש ומרובע שיתער לעתיד. ועל כן סיימו ה' ימלוך לעולם ועד לשון עתיד. כי התגלות מלכותו שזהו בחינת רפואת הבת מלך שהיא מלכות דקדושה היה עלתיד שתתגלה מלכותו לעין כל בחינת והיה ה' למלך על כל הארץ. ואז יהיה השמחה והחדוה בשלימות בכל העולמות על ידי שיתעוררו כל היו"ד מיני נגינה שהם בחינת שמחה כנ"ל. וזה בחינת ה' מלך תגל הארץ בחינת ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה' מלך. ואז יתקיים זמרו אלקים זמרו זמרו למלכינו זמרו כי מלך על כל הארץ אלקים וכו'. כי עיקר התגלות מלכותו יתברך בחינת רפואת הבת מלך הנ"ל הוא על ידי זמרה ונגינה בחינת יו"ד מיני נגינה הנ"ל, בחינת הודו להי' בכנור בנבל עשור זמרו לו שירו לו שיר חדש וכו' וכן הרבה פסוקים שמבואר בהם התגלות מלכותו יתברך על ידי שיר וניגון וזמרה, שכל זה הוא בחינת עשרה מיני נגינה שה סרפואת הבת מלך שהוא בחינת התגלות מלכות דקדושה דהיינו לידע כי להי' המלוכה:

אות ה

והנה כשתדקדק בדברי המעשה הנ"ל תמצא שבדיברי רבינו ז"ל מד' דברים וכל אחד ואחד מהד' כלול מעשרה, והם א' עשרה מני חצים, ב' עשרה מני חומות של מים שהם עשרה מני צדקה, ג' עשרה מני דפיקין שהם עשרה קבין חכמה, ד' עשרה מני נגינה שהם בחינת עשרה מני

חומות (עיין שם כל זה בהמעשה הנ״ל). ודעת לנבון נקל שהם מרמזים על בחינת הד׳ עולמות אבי״ע וכל הבחינות של הד׳ שהבאתי לעיל שהם בחינת טנת״א שהם טעמים נקודות תגין אותיות שהם בחינת ד׳ שמות ע״ב וכו׳ הנ״ל שהם שורש הד׳ עולמות אבי״ע שהם בחינת הד׳ יסודות אש רוח מים עפר שהם דצח״מ (כמבואר בכתבים וכנ״ל). וזה ידוע שכל אחד בפרטיות הד׳ ד׳ הנ״ל כל אחד ואחד כלול מעשר ספירות כידוע, כי עשיה בחינת אותיות בחינת שם ב״ן שמשם יסוד העפר בחינת דומם כלול מעשר וכן יצירה בחינת מ״ה תגין וכו׳, וכן כולם. וזה בחינת הד׳ בחינות של עשר המבואירים במעשה הנ״ל. כי עשרה מיני חיצים הם בעשיה כי שם בעשיה עיקר אחיזת הקליפות והסטרא אחרא כידוע שמהם כל החיצים המצירים להשכינה וכנסת ישראל בחינת מלכות דקדושה בחינת בת מלך הנ״ל.עשרה מיני חומות של מים זה בחינת יצירה שהוא בבחינת מ״ה שהוא בחינת יסוד המים וכו׳ (וכמבואר לעיל). עשרה מני דפיקין זה בחינת בריאה שהוא בבחינת ס״ג בחינת נקודות וכו׳ כנ״ל, כי היו״ד מיני דפיקין הם בבחינת נקודות כמו שכתוב בתיקונים ולזמנין דפיק וכו׳ כמו צרי וכו׳, ולזמנין כמו שבא או קמץ וכו׳ עיין שם. עשרה מיני נגינה זה בחינת אצילות שהוא בבחינת טעמים וכו׳ כנ״ל. כי טעמים הם בחינת עשרה מיני נגינה בחינת נגינת הטעמים. נמצא שד׳ בחינות של המעשה הנ״ל הם הד׳ בחינות טנת״א בחינת ד׳ שמות הנ״ל וכו׳ הכוללים כל העולמות. ומכולם צריכין להמשיך כל התיקונים הכלולים בהם, הכל כדי לרפאות את הבת מלכה ולהצילה ממלך זקן וכו׳ ממלכות הרשעה. כי עיקר כל השתלשלות העולמות מראש ועד סוף הכל היה בשביל המלכות בשביל לגלות מלכותו כידוע:

אות ו

ונמצא שעשיה בחינת עפר שם עיקר אחיזת החצים הנ״ל שהם בחינת התגברות הקליפות והסטרא אחרא,ועל כן כל מה שסמוך יותר לארץ נאחז בו הזוהמא ביותר. ועל כן התולעים השורצים על הארץ שסמוכים לארץ ביותר מכל הבעלי חיים כי שורצים ורומשים על הארץ ממש על כן כולם אסורים שאין בהם שום מין המותר באכילה. כי כולם אסורים משום שרץ השורץ על הארץ, השורץ על הארץ דייקא, כי שם אחיזת הסטרא אחרא ביותר בחינת ונחש עפר לחמו, בחינת ועפר תאכל כל ימי חייך. ועל כן משם כל העשר מיני חצים הנ״ל.כנ״ל ועל כן כולם אסורים. אבל התולעים שבתלוש כל זמן שלא פירשו שאינם בכלל השורץ על הארץ על כן הם מותרים כי עיקר האיסור של התולעים הוא מחמת ששוריצים

על הארץ ששם עיקר אחיזת הסטרא אחרא בחינת החצים הנ״ל כנ״ל:

אות ז

וזה בחינת פרשת קרבן התמיד שאומרים בבקר שהוא לטהר ולתקן עולם העשיה כידוע. והעיקר להכניע הקליפה שנקרא תולע על ידי בחינת עולת תמיד (כמו שכתוב בכוונות). כי שם בעשיה עיקר אחיזת בחינת תולע הנ״ל שהוא קליפה קשה מאד שמשם נתלשלין כל התולעים שהם שורצים על הארץ, שהם תוקף זוהמת העשיה שהכנעתם על ידי הקרבנות בחינת קרבן התמיד בחינת עולת תמיד כנ״ל. כי הקרבנות גבוהים מאד ויש להם כח לטהר תוקף זוהמת העשיה (כמבואר בכתבים). כי מבואר בהמעשה הנ״ל שזה היה לו כח כזה בידיו שכשזורק חץ הוא יכול להחיזרה וה׳, ועל ידי זה היה לו כח לרפאות את הבת מלכה וכו׳ עיין שם. ולכאורה קשה למה הזכיר בהתפארותו זריקת החצים שזורק חץ ומחזירה לא היה לו להזכיר כי אם מה שיכול להחזיר ולהוציא החצים שזה עיקר המעשה שעל ידי זה הוא רופא הבת מלכה, כי מוציא ממנה כל החצים שזרק בה המלך הנ״ל. אבל מה התועלת מזריקת החצים שמזכיר שיכול לזרוק חצים ולהחזירתם הלא טוב יותר שלא יזרוק אותם כלל, אך גם בחינת זריקת החצים צרכים בשביל הרפואה, וזה סוד המתקת הדינים בשרשן. ועל כן אי אפשר להוציא החצים שזרק בה המלך הנ״ל כי אם על ידי שהוא יזרוק בה חצים ויחזירם, ועל ידי זה ממילא יוציא ויבטל כל החצים הרעים שזרק בה המלך הנ״ל. כי החצים של מלכות הרשעה הנ״ל שהם התגברות הקליפות כולם נמשכין מתוקף הדינים כידוע ואי אפשר להוציאם ולבטלם כי אם על ידי המתקת הדינים והדינים אי אפשר להמתיק כי אם בשרשן כנ״ל.ועל כן זה הבעל כח הנ״ל שעוסק ברפואת הבת מלך הנ״ל אי אפשר לו לרפאותה כי אם על ידי שהוא יזרוק לה חיצים שהם בחינת שורש הדינים. אבל אלו החצים בחינת דינים אינים מזיקים לה, אדרבה על ידי זה דייקא הוא ממתיק כל הדינים בשרשן ומוציא ממנה כל החצים שנזרקו לה ורופא אותה, וזה בחינת שחיטת הקרבנות שמטהרין העשיה ששם אחיזת היו״ד מיני חצים רעים הנ״ל. כי חרב וסכין של שחיטה הוא בחינת תוקף הדין, אבל על ידי זה דייקא ממתיקין ומבטלין תוקף הדין שמשם נשתלשל אחיזת הסטרא אחרא שהם בחינת החצים הנ״ל שהם בחינת חרבו של עשו בחינת ועל חרבך תחייה. ועשו נקרא עיין שם עשיה, כי הוא תוקף זהמת העשיה. כי חרב וחצים הם בחינה אחת כמו שכתוב מפיץ וחרב וחץ שנון וכו׳. וכן בקדושה אצל השם יתברך כתיב אם שנותי ברק חרבי ותאחז במשפט ידי, ופרש רש״י בשר ודם זורק חץ ואינו יכול להחזירה אבל

הקדוש ברוך הוא זורק חץ ומחזירה, ורבינו ז״ל הביא שם זה הפסוק לענין המעשה הנ״ל עיין שם, נמצא שחרב וחץ הם בחינה אחת היינו שעל ידי שחיטת הקרבנות בחרב וסכין שהם בחינת תוקף הדין דקדושה כנ״ל, על ידי זה מוציאין מהבהמה כל החצים דסטרא אחרא שהם כל התערובות הרע שהוא תוקף רוח המהמיות שנאחז בה, ועל ידי החרב של שחיטה ממתיקין הדינים בשרשם ומוציאין ממנה כל הרע ומבררין רוח האדם מרוח הבהמה הטוב מהרע על ידי בחינת זריקת החצים והחזרתן הנ״ל שזהו בחינת השחיטה כנ״ל. ועל כן עיקר השחיטה בהולכה והובאה כמו שאמרו רבותינו ז״ל שיעור סכין כדי שיוליך ויביא, כי עיקר השחיטה בבחינת הולכה והובאה, בחינת זריקת החצים והחזרתן שהוא בחינת המתקת הדינים בשרשן כנ״ל:

וזה בחינת מה שכתב רבינו ז״ל בהתורה תקעו תוכחה (סימן ח׳ ליקוטי מהר״ן) מענין הבעל כח שמתפלל בכוונה תפילה בבחינת דין, ועל ידי זה דייקא הוא מוציא מהסטרא אחרא כל מה שבלע מהקדושה על ידי שהיה התפלה בחינת דין וכו׳ עיין שם היינו כנ״ל. כי כשהתפלה בבחינת דין על ידי שנתקלקל הרחמנות והתגבר תאוות ניאוף וכו׳ אזי הסטרא אחרא בולעת את התפלה. וכמו שהסטרא אחרא מתגברת זה בחינת החיצים הנ״ל שנזרקו להשכינה כביכול, ואזי צריך זה הבעל כח להתפלל דייקא תפלה בבחינת ידן שמשם יניקת הסטרא אחרא ועל כן זאת התפלה הוא גם כן בחינת חצים. אבל דייקא על ידי זאת התפלה בבחינת דין של הבעל כח הוא חוזר ומוציא כל החצים מהשכינה מבת מלך הנ״ל. כי דייקא על ידי זאת התפלה בבחינת דין של הבעל כח הוא מכניע ומבטל הסטרא אחרא ומוציא בלעה מפיה, שעל ידי זה יוצאין ונתבטלין החצים שזרקה להבת מלך שכל זה הוא בחינת המתקת הדינים בשרשן וכנ״ל. ועיין במקום אחר מבואר שזה בחינת שחיטה שהוא בבחינת התפלה בבחינת דין של הבעל כח היינו כנ״ל (ועיין עוד מזה לקמן אי״ה):

אות ח

וזה בחינת דגים וחגבים שאין טעונין שחיטה ולמדו רבותינו ז״ל מפסוק וכל נפש חיה הרומשת במים וכו׳ ולכל נפש השורצת וכו׳ שחגבים אתקשו לדגים, ועל כן אין טעונין שחיטה. כי ענין המבצר של מים הנ״ל במעשה הנ״ל יש לרמז שזה סוד החכמה והשכל שיש בכלל הפנוי שנתהוה על ידי הצמצום כידוע. ובתחלה צריך שתעיין היטב בהתורה בא אל פרעה (בסימן ס״ד ליקוטי מהר״ן חלק א׳) ועיין עוד מה שמצאתי מכ״ע רבינו ז״ל בעצמו שכתב התורה הנ״ל בלשונו הקדוש בעצמו. וזה בחינת המבצר של מים הנ״ל כי מבואר שם בהמעשה הנ״ל בזו הלשון, כי יש מבצר של

מים ושם הם יוד חומות זו לפנים מזו וכלן של מים וגם הקרקע שהולכין עליה שם בתוך המבצר הוא גם כן של מים וכן יש שם אילנות ופירות הכל של מים, ויופי המבצר וגודל החידוש של זה המבצר אין צריכין לספר כי בוודאי הוא חידוש נפלא מאד מאחר שהוא מבצר של מים. ולכנוס בתוך זה המבצר אי אפשר כי יהיה נטבע במים מי שיכנוס בו מאחר שהוא כולו של מים. והבת מלכה הנ״ל ברחה לשם וכו׳ עיין שם. וכל זה יש לרמז שהוא סוד חלל הפנוי שצמצם אורו משם., שעל ידי זה נדמה שאין שם אור החכמה והשכל, ועל כן באמת אי אפשר למצוא שם אלקותו על יד שום חכמה ושכל. רק שזה השכל הנעלם והנסתר בבחינת הצמצום של החלל הפנוי אי אפשר להשיג ולהבין עתה עד לעתיד לבוא שיתגלה החלל הפנוי הוגא כההוא קמצא דלבושיה מיניה וביה שזהו בחינת וענתה בי צדקתי ביום מחר וכו׳. בחינת צדק לבשתי וכו׳ (עיין שם כל זה היטב). נמצא שבאמת גם הצמצום בעצמו שהו החלל הפנוי גם הוא בחכמה נעשה כמו כל הבריאה בעצמה שנעשית בחכמה בחינת כולם בחכמה עשית רק שאי אפשר להבין בזה העולם זה השכל איך באמת יש גם בהחלל הפנוי אורו יתברך שהוא אור החכמה ואף על פי כן הוא פנוי כדי שיהיה מקום להבריאה, זה הדבר אי אפשר להשיג עתה בשכל אנושי בשום אופן עד לעתיד (כמבואר שם היטב עיין שם) :

וזהו בחינת העשרה חומות של מים הנ״ל. כי מים הוא בחינת חכמה ושכל בחינת ומלאה הארץ דעה את ד׳ כמים לים מכסים. ושם בבחינת המים היינו בבחינת החכמה והשכל האמת שיתגלה לעתיד, שם מבצר של מים שהם עשרה חומות של מים וכו׳. שהם בנינים נפלאים ונוראים וגן ופירות וכו׳ והכל של מים. וזה אי אפשר להבין בשכלנו כלל איך בונין בנינים מהמים בעצמן. אך זהו בעצמו בחינת הנ״ל בחינת חלל הפנוי הנ״ל שבאמת יש בו שכל והכל נתהוה מן השכל שהוא בחינת מים, דהיינו שכל הבריאה וכל הצמצום של הבריאה שהוא חלל הפנוי, הכל נתהוה בחסדו יתברך שהוא בחינת מים רק שאי אפשר להבין זאת. וזהו בחינת המבצר של מים הנ״ל, ועשרה חומות מרמזין על כלל הבריאה שנברא בעשרה מאמרות שהם בחינת עשר תיקונין בחינת עשר ספירות וכל אלו העשרה תקונין עשר ספירות עשרה מאמרות שהם כלל כל הבריאה, לא היה באפשר להוציאם ולגלותם כי אם על ידי הצמצום של חלל הפנוי כי אם לא כן לא היה מקום להבריאה כנ״ל. ואף על פי כן באמת לאמתו גלם שם בהחלל הפנוי בעצמו יש שכל ודעת נמצא שאינו פנוי רק שאי אפשר להבין זאמת כנ״ל. נמצא שכל הבריאה כולה וכל הצמצום של החלל הפנוי, הכל נתהוהמן המים בעצמן שהם בחינת השכל אך שאי אפשר להבין זאמת בשכל. ועל כן בגמאת זה המבצר של מים הוא חידוש נפלא ואין שום אדם שיוכל ליכנוס בו כי יהיה נטבע במים שאין להם סוף כי בודאי אין מי שיוכל ליכנוס בתוך החלל הפנוי הנ״ל לחקור בזה השכל כי יהיה נטבע שם כי על זה נאדשמר כל באיה לא ישובון (כמו שכתוב בהתורה הנ״ל). ועל כן גם הבריאה בגשמיות הכל נתהוה מן המים, כי השם יתברך ברא המים תחלה לכל הבריאה כמו שאמרו רבותינו ז״ל מתחלה יהיה העולם מים במים. ואחר כך ברא כל הבריאה כולה מן

המים כמו שכתוב יקוו המים וכו׳ ותראה היבשה וכו׳. נמצא שהעפר בעצמו נתהוה מן המין ואחר כך ברא מן העפר כל תולדות הארץ. נמצא שהכל נתהוה מן המים כי הארץ והעפר בעצמו נתהוה מן המים ואחר כך ברא מן העפר כל תולדות הארץ. נמצא שהכל נתהוה מן המים כי הדארץ והעפר בעצמו נתהוה מן המים כנ״ל וכמו שכתוב ולרוקע הארץ על המים, וכל זה מרמז שהכל נתהוה מונשתלשל מבחינת העשרה חומות של מים הנ״ל שהם שורש כל הבריאה כולה שנתהוה בחכמה בתוך הצמצום שצמצם אור חכמותו לצדדין והחכמה הוא בחינת מים כנ״ל. ובאמת גם הצמצום בעצמו הוא ממים כי גם בהצמצום בעצמו הוא ממים כי גם בהצמצום נעלם ונסתר חכמה ושכל רק שאי אפשר להשיגו. נמצא שהכל מן המים שכל הבנינים שהם כלל הבריאה עם כל הצמצומים הכל ממים, כי הכל מן החכמה והשכל רק שאי אפר להשיג זאת כי אסור לחקור בבחינת חלל הפנוי כנ״ל. ועל כן בזה העולם הגשמי עיקר הבראיאה הוא על יסוד העפר הגשמי, כי האדם הבעל בחירה שהוא העיקר שבשבילו נברא הכל הוא נברא על הארץ דייקא כי הוכרח לצמצם המים עד שיהיו נעשים עפר גשמי כדי שיוכל האדם וכל הנבראים להתקים עליו כי במים אי אפשר להאדם ליכנוס כי שם הוא סוד השכל של הצמצום הנ״ל שלא יתגלה עד לעתיד שיתקיים ומלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים, כמים לים מכסים דייקא. היינו שהדעת יתגלה ממש כמו המים המכסים את הים שיש בהם בחינת י׳ חומות של מים שהם מהמכסים את הים שיש בהם בחינת י׳ חומות של מים שהם נמשכין מסוד השכל של הצמצום של חלל הפנוי כנ״ל, ולעתיד יתגלה זה הדעת, כי ידעו את ה׳ בשכל נפלא שאף על פי כן שצמצם אורו לצדדין כדי שיהיה מקום לבריאה אף על פי כן לית את רפנוי מיני והא ממלא לכ עלמין וסובב כל עלמין וכו׳ כי ישיגו השכלשל החלל הפנוי. וכל הדעת הזה יתמלא הארץ כמים לים מכסים דייקא, היינו שידעו שכל זה הוא כמי המים המכסים על הים שיש שם י׳ חומות שעד הנה לא נתגלו בעולם ואז ישיגו אותן היו״ד חומות. וכמו השגות אלו היו״ד חומות שהם בחינת מים המכסים על הים כמו כן יזכו לדעת את ה׳ כי הכל בחינה אחת כנ״ל. כי כל זמן שאין נתגלה השכל של החלל הפנוי אי אפשר לדעת את ה׳ בשלימות ועל כן עתה עיקר חיותינו הודגא האמונה שמכניסין בנו הצדיקים האמתיים שהם מקבלין הארת הדעת משם מהשכל שיתגלה לעתיד.אבל לעתיד יתגלה זה הדעת והשכל איך גם בהחלל הנפוי נעלם אורו יתברך ואז יתיישבו כל הקשיות והספיקות והבלבולים שקשה על השם יתברך אפילו הקשיות שנמשכין מהחלל הפנוי (כמבואר בהתורה בא אל פרעה הנ״ל עיין שם היטב). ועל כן מדוקדק היטב הפסוק ומלא הארץ דעה את ה׳ כמים ליסן מכסים דייקא, כי הדעת הוא ממש בבחינת המים לע הים שהם סוד היו״ד חומות של מים שהם סוד השכל של החלל הפנוי שיתגלה לעתיד כנ״ל. וכל העשרה מיני חצים הנ״ל נמשכין מבחינת שבירת כלים שמשם נתהוו הקליפות שהם בבחינת כל החצים הנ״ל נמשכין מבחינת שבירת כלים שמשם נתהוו הקליפות שהם בחינת כל החצים הנ״ל ועיקר השבירה היה בבחינת שם ב״ן שהוא בחינת עפר. ומים הוא בחינת שם

מ״ה החדש שמשם התיקון כנ״ל, ועל כן שם הם היו״ד חומות של מים שהם סוד השכל של החלל הפנוי שיתגלה לעתיד שהוא בחינת התיקון. כי עיקר השבירה היתה מחמת גודל ההעלם שנתעלם סוד השכל של הצמצום שמשם תוקף הדין ועל יד זה התגברו הדינים שהם בחינת הסיגים שהיו בהכלים ועל ידי זה לא יכלו לסבול האור, כי היה רב מכחם ועל יד זה נשברו ומשם נתהוו הקליפות. אבל לעתיד שיתגלה השכל של הצמצום של החלל הפנוי יתתקן השבירה לגמרי ויתבטל כל הקליפות. נמצא שגם הקשיות הנמשכין מריבוי אור משבירת כלים גם הם עיקר כחם ויניקתם הוא מבחינת חלל הפנוי היינו מהקשיות הנמשכין מחלל הפנוי שאי אפשר ליישבן. כי עיקר התהוותם וכוחם מהתחלת הצמצום שהוא שורש הדין (והבן כל זה היטב). ועיין היטב בכתבי האי״י ותמצא הדברים מבוארים אם עיני שכל לך. וכן רואין בחוש בענין הקשיות שכולם תלויים ונסבכים זה בזה שגם הקשיות שאפר ליישבן הנמשכין מהקליפות שנתהוו מהשבירה גם הם נשרשים ונסבכים בהקשיות של החלל הפנוי שאי אפשר ליישבן, ועל כן אסור ליכנוס בחקירות כלל כי אפסילו הקשיות שאפשר ליישבן יכול כהר. עין ליכנוס מהם להקשיות שאי אפש רליישבן כי הכל תלוי זה בזה כי עיקר שרשם וכחם מתחלת הצמצום של החלל הפנוי כנ״ל. כי אם לא היה נעלם סוד הצמצום לא היה שולם התהוות הקליפות כלל כנ״ל. ועל כן לעתיד שיתגלה סוד השכל של הצמצום באמת יתבטלו הקליפות לגמרי ויתקיים בלע המות לנצח ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וכנ״ל. וזה בחינת שם מ״ה החדש שהוא בחינת עולם התיקון הנמשך מבחינת עתיק שעיקר שלימות התיקון יהיה נשלם רק לעתיד. אבל אף על פי שכבר התחיל התיקון בשעת התהוות הבריאה כמובן בכתבים שזהו בחיתנ סוד שם מ״ה החדש שהמשיך לתקן הכלים ומשם נתהוה כל האצילות וכל הבריאה כולה, אך אף על פי כן עדיין נשארו כמה ניצולצין בהקליפות בשביל הבחירה שלא יושלמו להתברר עד ביאת המשיח. ומחמת אלו הניצוצות שלא נתבררו עדיין שהם בחינת שברי כלים שלא נתתקנו עדיין בשביל הבחירה מחמת שבהם לא האיר עדיין בשלימות השכ של החלל הפנוי שזה עיקר התיקון כנ״ל, מחמת זה יש עדיין אחיזת הקליפות שהם הקשיות והכפדירות של כל המחקרים שמשם עיקר כח היצר הרע (כמבואר אצלינו כמה פעמים) ומשם כל העשרה מיני חצים הנ״ל שנמשכין משבירת כלים שלא נתבררו עדיין כנ״ל. ועל כן אף על פי שברחה הבת מלך לתוך עשרה חומות של מים שהם בחינת התיקון כנ״ל, אף על פי כן הגיע אליהלשם כל העשרה מיני חצים שיש לסה כח מהדיינם שלא נתבררו עדיין כנ״ל. ובזה אנו עוסקין כל ימינו לברר הטוב מהרע, לברר ולתקן שארי הניצוצות הנ״ל כדי להוצאי החצים מהבת מלך ולרפאותה כי כל האחד לפי עוונותיו חס ושלום כן נותן כח בשברי כלים ומתגבים החצים בהשכינה כביכול חס ושלם בבחינת כי חציך נחתו בי בחינת דרך קשתו ויציבני כמטרה לחץ הנאמר בעת הגלות שהיה על ידי עונות ישראל. ועל זה נאמר והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעוונותינו וכו׳ איש מכאובות וידוע חולי הנאמר על נשמת משיח דסביל מרעין ומכתשין, שהוא מלכות דקדושה בחינת בת

מלך הנ״ל שסבלת כאבים ועינויים וכו׳ מעשרה מיני חצים הנ״ל. וכן להיפך כל אחד כפי תשובתו וכפי מעשיו הטובים כן הוא מוסיף כח בהצדיק העוסק ברפואת הבת מלך להוציא ממנה כל החצים ולרפאתה. וכל זמן הגלות נאמר על השכינה וכנסת ישראל כי גדול כים שברך מי ירפא לך, וכתיב הצרי אין בגלעד אם רופא אין שם כי מדוע לא עלתה ארוכת בת עמי וכתיב כל ראש לחלי וכל לבב דוי מכף רגל ועד ראש אין בו מתום פעצ וחבורה וכו׳ הכל מחצים הנ״ל. ולעתיד יתקיים מחצתי ואני ארפא במה שמוח. הוא רופא בבחינתותאחז במשפט ידיהנאמר שם רופא בבחינ ותאחז במשפט ידי הנאמר שם בענין שהוא מה שזרק חץ ומחזירה שעל ידי זה הוא רופא הבת מלך כנ״ל, שזהו בחינת המתקת הדינים בשרשן כנ״ל:

אות ט

וכל התורה והמצוות הכל בשביל לברר הניצוצות שנשארו משברי כלים כידוע שעל ידי זה מוציאין החצים מהבת מלך כנ״ל. וזהו בחינת שחיטה שהוא בחינת המתקת הדינים בשרשן כנ״ל, שזהו בחינת מה שהבעל כח הנ״ל זורק חס ומחזירה כנ״ל. ועיקר המתקת הדינים בשרשן הוא על יד בחינה הנ״ל, היינו על ידי שממשיכין הארה מעולם התיקון מהשכל של סוד הצמצולם שתתגלה לעתיד שעל ידי זה נמתקין כל הדיינם בשרשן. כי עיקר כל הדינים שרשן מתחילת הצמצום כידוע שמשם נשתלשלו ונתהוו כל הדינים עד שלפעמים נתהוו מהם דינים קשים על יד התגברות הקליפות שנתהוו משברי כלים, וכשרוצים להמתיק הדינים אי אפשר להמתיקם כי אם בשרשם דהיינו שצריכין לעלות לשורש הדין שנמשך מתחילת הצמצום של חלל הפנוי ומ שיכול ליכנוס לשם כגון צדיקי הדור הגדולים במעלה שהם בבחינת משה הם יכולים להמתיק כל הדינים בשרשם. כי עיקר כח הדיינם הוא ממה שנעלם השכל של חללל הפנוי כי עיקר כל הדינים הוא מהסתרת הדעת. כי הדעת בחינת רחמים, והסתרת הדעת בחינת דיינם (וכמו שכתוב בדברי רבינו ז״ל כמה פעמים). ועיקר כל הסתדרת הדעת שבעולם נמשך מהסתרת הדעת שבחלל הפנוי ומשם אחיזת כל הדינים והקליפות והקשיות. ולע כן מי שיכול ליכנוס לתחלת הצמצום של החלל הפנוי ויודע ומשיג שגם שם שם נעלם ונסתר השם יתברך ומשיך הארה מהדעת והתיקון שיתגלה לעתיד על ידי זה ממילא נתבטלין ונמתקין כל הדינים שהיו יוניקים נמזה הצמצום וההסתר המאחר שנתגלה שגם שם נמצא השם יתברך וזהו בחינ תהמתקת הדינים בשרשן, היינו על ידי תחלת הצמצום שהוא שורש כל הדינים על

ידי שיודע שגם שם נעלם השם יתברך שעל ידי זה נתתקן הכל כנ״ל:

אות י

נמצא שעיקר בחינת השחיטה הוא בחינת המתקת הדינים בשרשן. שממשיכין ומעוררין שורש הדין שהוא תחילת הצמצום שזהו בחינת החרב והסכין של שחיטה, ומאחר שאנו מקיימין מצוות השם יתברך בחרב הזה ושוחטין כאשר ציוונו, נמצא שאנו מגלין שגם בתוקף הדין בבחינת חרב וסכין גם שם נעלם ונסבר חכמתו ורחמנותו כי באמת לאמתו השחיטה היא רחמנות גדול על הבעל חי כי הוא עיקר תדיקונו לנצח. ועל כן על ידי מצוות שחיטה אנו ממתיקין הדינים בשרשן ומבררין הטוב מהרע רוח האדם מרוח הבהמה שהוא בחינת העדר הדעת בחינת סיגי הדינים, מבררין אותן וממתיקין ומתקנים אותם על יד הסכין של שחיטה בבחינת המתקת הדינים בשרשן כנ״ל. ועל כן דגים וחגבים אין טעונין שחיטה, כי דגים וחגבים שרשם מבחינת התיקון שיתגלה לעתיד על כן אין טעונין שחיטה, כי דגים גדילים במים ששם הם בחינת העשר חומות של מים שהם בחינת התיקון שיתגלה לעתיד כנ״ל. ועל כן הצדיקים נמשלו לדגים כי הצדיקים הם בחינת משיח (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר) בחינת עולם התיקון שממשכין בכל דור תקונים נפלאים מבחינת התיקון שיתגלה לעתיד שהוא בחינת העשרה חומות של מים כנ״ל. ועיקר קיום החומות של מים הם בשכות וכח מצות צדקה (כמבואר בהמעשה הנ״ל). ועל כן סימני דגיחם סנפיר וקשקשת ועיק הוא קשקת כי כל מה שיש לו קשקשת וכו׳. כי קשקשת בחינת צדקה בחינת וילבש צדקה כשריון בחינת שריון קשקשים (כמבואר היטב לעיל בה׳ דגים עיין שם). כי צדקה הוא בחינת השכל של החלל הפנוי שיתגלה לעתיד שהוא כההוא קמצא דלבושיה מניה וביה בחינת וענתה בי צדקתי וכו׳ בחינת צדק לבשתי וכו׳ כמבואר היטב בהתורה בא אל פרעה עיין שם, ועל כן צדקה הוא בבחינת החומות של מים שהם בחינת התיקון שיתגלה לעתיד שזהו בחינת צדקה כנ״ל, וכן מבואר לעליל בהלכות דגים שצדקה הוא בחינת מים עיין שם היטב כי שייך לכאן, כי צדקה בחינת העשרה חומות של מים בחינת עולם התיקון שהוא השכל של החלל הפנוי שיתגלה לעתיד שהוא בחינת צדקה בחינת צדק לבשתי וכו׳ כנ״ל. ועל כן גם חגבים נמשלו לדגים ופדטורין משחיטה, כי גם חגבים הם מבחינת התיקון שיתגלה לעתיד שהצמצום הוא כההוא קמצא דלבושיה מיניה וביה (כמבואר בהתורה בא הנ״ל) , שזהו בחינת הנני מביא מחר ארבה בגבולך. ועל כן החגבים אתקשו לדגים ופטורים משחיטה כי שרשם מבחינת התיקון שיתגלה לעתיד על כן בודאי אין טעונין שחיטה כי עיקר

השחיטה הוא בבחינת המתקת הדינים בשרשם להמשיך התקיקון מהשכל שיתגלה לעתיד בתחלת הצמצום וכו' כנ"ל, ומאחר שדגים וחגבים הם בעצמן נמשכו מבחינה זאת על כן בודאי אין טעונין שחיטה:

אות יא

וזה שכתב שם רביונ ז"ל בהמעשה הנ"ל שהחומות של מים עומדין על ידי הרוחות עיין שם. וכן עיקר רפואת הבת מלך על ידי העשרה מיני נגינה שזוכה להם זה שיכול לעשות בידו משקל לכל העשרה מני רוחות ועיין שם, כי החומות של מים שהם בחינת השכל של החלל הפנוי זה אי אשפר להשיג כי אם על ידי בחינת נגינה (כמבואר היטב בהתורה בא הנ"ל) שעיקר התיקון על ידי נגינה שזהו בחינת אז ישיר משה בחינת תבואי תשורי מראש אמנה וכו' (עיין כל זה היטב):

כי באמת כל הד' בחינות המבוארים בהמעשה הנ"ל שהם הד' בחינת טנת"א וכו' הכל תלוי זה בזה ועולין ונתתקנין זה על ידי זה כמובן בהמעשה הנ"ל שברחה מהחצים לתוך החומות של מים, והחומות של מים בעצמן עומדים על יד הרוחות שהם בחינת רוח הדופק ורוח נגינה, כי רוח הנגינה מחיה רוח הדופק (כמו שכתוב בליקוטי מהר"ן). כי גם הד' בחינות טנת"א הכל תלוי זה בזה ונמשך זה בזה, ועיקר תכלית שלימות התיקון על ידי בחינת טעמים שהוא בחינת נגינת הטעמים שהוא שורש הכל והוא תיקון הכל (כמובן בכתבי האר"י ז"ל ובהמעשה הנ"ל) והבן כל זה היטב:

ביצים א

על פי התורה תפלה לחבקוק בסימן י"ט בליקוטי מהר"ק חלק א':

סימני ביצים ראשה אחד כד וראשה אחד חד כי ביצים הם בחינת תפילות כמו שפירש רבינו נ"י על רציצא דמיית בבעותי' (סימן כ"ו) מלשון צלותא ובעותא שהוא לשון ביעתא, כי הביצים הם קודם ההויה דהיינו התהוות אפרוחים שהם בחינת הצדיקם חבחינת יפרח בימיו צדיק (וכפי שפירש

רבינו נ״י שם) דהיינו בחינת התפלה שהוא בחינת קדם ההויה כי התפלה קודמת לעולם, ועיקר התהוות הצדיקים שהם קיום כל העולם הוא משם. כי התפלה היא עיקר החיות ובבחינת התפלה שם נעלם בכח כל הדברים שמשם יוצאין כל הדברים מכח אל הפועל שזה בחינת ביצים שהאפרוחים נעלמין שם בכח, ומשם חיותם שמשם יוצאין מכח אל הפועל. וזה בחינת מה שכתוב בתיקונים בהקדמה ד׳ ב׳ אפרוחים או ביצים, ביצים מארי מקרא אפרוחים מארי משנה. כי המקרא בחינת כח כי שם נעלם המשנה בכח והאפרוחים היוצאים מן הביצים מכח אל הפועל זה בחינת משנה שהיתה הנעלמת בהמקרא בכח, ומשם יוצאת מכח אל הפועל:

וזה בחינת סימן טהרה של הביצים כשראשה א׳ כד וראשה אחד חד זה בחינת קצר מלמעלה ורחב מלמטה שזה בחינת תיקון התפלה ושלימות שזה בחינת יראת ה׳ היא תתהלל, כי עיקר תיקון התפלה כשהיא בבחינת מיין מתוקין מיין דדכיין זרע קודש שזה בחינת ביצים טהרים שהם בחינת זרע קודש מיין דדכיין שמהם התהוות האפרוח הטהור, ואז אריה נחית שהוא בחינת קצר מלפניו ורחב מלאחריו כמו שאמרו רבותנו ז״ל על בית המקדש שהוא נקרא אריאל על שם שהוא קצר מלפניו כמו אריה כי הבית מקדש הוא בחינת יראה כמו שכתוב ויקרא שם המקום ההוא ה׳ יראה כי שם עליית התפלה שהוא בחינת יראה, ועל כן היה קצר מלפניו ורחב מלאחריו כמו אריה כנ״ל שזה בחינת יראה בחינת תפלה כנ״ל שהוא קצר מלמעלה ורחב מלמטה כנ״ל:

ועל כן ביצים אין צריכין היתר שחיטה, כי הם בבחינת מיין דדכיין זרע קודש כנ״ל בחינת אריה נחית כנ״ל. ועל כן אין צרכין שחיטה שהוא תיקון הברית על יד בחינת שלימות לשון הקודש כנ״ל, כי הם בבחינת מיין דדכיין בחינת שמירת הברית כנ״ל. וזה שלמדו רבותינו ז״ל היתר הביצים שאין בהם איסור אבר מן החי וא״צ תיקון השחיטה מפסוק הנאמר בקן צפור והבנים תקח לך, לך ולא לכלביך, לכלביך דייקא שזה בחינת פגם הברית בחינת כלבא נחית בחינת מיין מרירין זרע טמא בחינת ביצים טמאים כי הביצים טהורים הנ״ל הם בחינת מיין דדכיין בחינת אריה נחית כנ״ל, ואין צרכין שחיטה כלל כי הם בבחינת כח כנ״ל שאין שם אחיזת הסטרא אחרא כלל כי עיקר אחיזתם כשיוצא מכח אל הפועל שאז צריכין תיקון הנ״ל:

אות א

סימני ביצים, אם היו שני ראשיה כדין או שני ראשיה חדין הוא בודאי מעוף טמא. ואם היה ראשה אחד כד וראשה אחד חד אז אפשר היא טהורה ואזי אם אומר מעוף פלוני וכו' יכולין לקנות ממנו אבל על הסימנים הנ"ל לבד אין סומכין וכו':

כי איתא בדברי רבינו נ"י על פסוק אכתוב לו רובי תורתי כמו זר נחשבו (בליקוטי מהרן בימן כ"ח). שמי שיודע איזה תורה ניתנה לכתוב ואיזה לא ניתנה לכתוב הוא יכול להכיר איש ישראלי בין העכו"ם וכו', והכלל היוצא, כי עיקר היתרון של ישראל הוא בבחינת תורה שבעל פה, כי בתורה שבכתב יש להם גם כן איזה אחיזה מאחר שהוא בכתב הם יכולין גם כן לעסוק בה, אבל תורה שבעל פה לא נמסרה רק לישראל לבד, ועל כן זה שיודע איזה תורה ניתנה ליכתוב ואיזה לא ניתנה ליכתוב הוא יכול להכיר ישראל בין העכו"ם כי עיקר יתרון ישראל הוא בבחינת תורה שבעל פה שנמסרה להם לבד וכו' עיין שם:

והנה איתא בתיקונים בפרשת והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים, ביצים מארי מקרא, דם איתא שם שביצים הם בחינת אופנים בחינת עשיה, ועל כן אין שום סימן מועיל להכיר בין ביצים טהורות לטמאות. כי זה ידוע שמינים טהורים ומינים טמאים הם בבחינת קדושת ישראל וטומאת העכו"ם. כי מינים טהורים הם מסטרא דישראל שהוא סטרא דקדושה ומינים הם מסטרא דעכו"ם שהם סטרא דמסאבא. ועל כן עם קדוש ישראל שהם מובדלים מן העמים הם צריכין להיות מובדלין מכל מינים טמאים שהם מסטרא דילהון, רק מאכלם צריך להיות בטהרה דהיינו מינם טהרוים שהם מסטרא דישראל, כמו שכתוב אני ה' אלוקך אשר הבדלתי אתכם מן העמים והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה וכו' ובין העוף הטמא וכו' ואבדיל אתכם וכו'. כי כמו שישראל מובדלין מן העמים, כן צרכין להיות מובדלין ממינים טמאים שהם גם כן בחינת טומאת העכו"ם כנ"ל. ועל כן ביצים שהם בבחינת מקרא בחינת תורה שבכתב ששם יש גם להעכו"ם איזה אחיזה כנ"ל, על כן אין שום סימן מועיל בהם להכירים שהם טהורים כי שם קשה להכיר סטרא דישראל שהוא בחינת מינם טהורים, כי עיקר ההיכר הוא רק על ידי תורה שבעל פה שעל ידי זה מכירין איש הישראלי כנ"ל, אבל בבחינת מקרא בחינת תורה שבכתב בחינת עשיה ששם יש גם להעכו"ם איזה אחיזה כנ"ל,שם אי אפשר להכיר בין ישראל לעמים בין מינים טהורים לטמאים, ועל כן ביצים שהם בבחינת מקרא בחינת עשיה אין מועיל בהם שום היכר סימן להכירם שהם טהורים, כי שם בבחינת מקרא בחינת תורה שבכתב יש להם גם כן איזה אחיזה כנ"ל. וזה בחינת

כ״ד מיני עופות טמאים. כי עופין אינון נשמתין כמו שכתוב בתיקונים ועופות טהורים הם הם בחינת נשמות ישראל, ועופות טמאים הם בחינת נשמות העכו״ם ועל כן הם כ״ד היינו כ״ד מיני עופות טמאים שהם בחינת נשמות העכו״ם, כנגד בחינת כ״ד ספרי מקרא שבקדושה. ומאחר שמשם משתלשל איזה אחיזה לעכו״ם שהם בחינת עופות טמאים, על כן הם גם כן כ״ד מינם זה לאומת זה. ועל כן עופות טהורים לא נכתבו בתורה כלל כי עופות טהורים שהם בחי, נשמות ישראל יש להם יתרון שנאחזים בבחינת תורה שבעל פה כנ״ל, ועל כן לא נכתבו בתורה רק נמסרו בעל פה כנ״ל, וזה שאמרו רבותינו ז״ל עוף טהור נאכל במסורת. כי עיקר אכילת עוף טהור הוא רק על ידי בחינת מסורת היינו בחינת תורה שבעל פה, כי רק על ידי זה זיז לו אחיזה בבחינת תורה שבעל פה שזהו מעלת יתרון ישראל על העמים על ידי זה הוא מותר באכילה כי אכילת ישראל הוא רק מה שהוא מסטרא דידהו כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת סימני ביצים, דהיינו ראשה אחד כד וראשה אחד חד, הוא סימן טהרה. שני ראשיה כדין או חדין הוא בודאי טמא, כי באמת ישראל אף על פי שיש להם יתרון שנמסרה להם תורה שבעל פה, אבל בודאי הם נאכזין בשתי התורות בתורה שבכתב ותורה שבעל פה, כי להם לבדם נמסרו שתיהן. כי באמת שתי התורות הם אחד, כי כולם ניתנו מרועה אחד כמו שכתוב משפטי ה׳ אמת צדקו יחדיו, כי במאת כולו אחד. וישראל הם מסטרא דקדושה מצד האחדות הקדוש ועל כן הם נאחזין בשתי התורות שבכתב ובעל פה כי כולו אחד כנ״ל. וזה בחינת ראשה אחד כד ואחד חד שהוא סימן טהרה, זה רמז שהוא מסטרא דקדושה שהוא בחינת התורה שבכתב ובעל פה אשר שניהם אחד, וזה בחינת ראשה אחד כד, זה רמז על בחינת תורה שבכתב שהוא כ״ד ספרי המקרא, וראשה אחד חד, זה רמז על בחינת תורה שבעל לפה שהוא בחינת חד. כי עיקר החידוד הוא בתורה שבעל פה בחינת תלמדי חכמים המחדדין זה את זה בהלכה (כמו שאמרו רבותינו ז״ל שבת ס״ג). וזה בחינת וכמסמרות נטועים בעלי אסיפות הנאמר בתורה שבעל פה, כי מסמר ראשו חד שזה בחינת תורה שבעל פה כנ״ל. ועל כן ראשה אחד כד וראשה אחד חד הוא סימן טהרה, כי זה רמז על קדושת ישראל שהם מייחדין שתי התורות ונאחזים בשניהם כי כולו אחד כנ״ל. אבל שני ראשיה כדין או שני ראשיה חדין. כי אים מחברים יחד תורה שבכתב ותורה שבעל פה. כי באמת אנו רואים שיש להם גם כן בחינת בעל פה היינו מה שחכמיהם בודים להם מלבם הנהגור ומשפטים בל ידעום וחכמות חיצוניות. אבל כל התורות

פסולות שלהם שחכמיהם בודים להם בעל פה בכל דור ודור היא פסולה לגמרי ואין להם שום אחיזה וסמיכה, כי הם אינים מחברים תורה שבכתב ותורה שבעל פה. כי באמת תורה שבכתב ותורה שבעל פה שלנו דקדושה הם כולו חד. כי תורה שבכתב אין לה שום פירוש וביאור כי אם על יד תורה שבעל פה כפי המקובל בידינו לפרש כל מקרא ומקרא על פי תורה שבעל פה שנמסר לנו מפי משה רבינו עליו השלום. וכן תורה שבעל פה לבד גם כן אין לה מציאות כי אם על ידי תורה שבכתב כי כל תורה שבעל פה נסמך על מקראות שלתורה שבכתב כי אי אפשר שיתקיים זה בלא זה כנ״ל. אבל העכו״ם שאין מאמינין בתורה שבעל פה, אף על פי שהם עוסקין בתורה שבכתב שלנו אינים יכולים לינק ולקבל ממנה כלל מאחר שאינים מאמינים בתורה שבעל פה שלנו המסורה בידינו איש מפי איש עד משה רבינו עליו השלום. והם מפרשים המקראות כפי דעתם הרעה ומהפכים דברי אלקים חיים. אבל אף על פי כן מאחר שעל כל פנים הם עוסקין במקרא, על כל פנים יש להם שם איזה אחיזה קלה מעט מעט על ידי השתלשלות רב. אבל התורה הפסולה שבעל פה שלהם, דהיינו מה שהם בודים מלבם על פי חכמתם, חכמות חיצוניות ודיעות זרות, היא רחוקה לגמרי מתורה הקדושה שלנו כי אינם נסמכים כלל על דום מקרא, ואין להם שום מסורת רק מה שהם בודים בעצמם מלבם. ועל כן הם בבחינת נרגן מפריד אלוף כי הם מפרידין בין תורה שבכתב ותורה שבעל פה ואינם מקשרין ומחברין יחדיו תורה שבכתב ותורה שבעל פה אשר באמת כולו חד כנ״ל. וזה בחינת שני ראשיה כדין או שני ראשיה חדין שהוא טומאה מאחר שאין שם בחינת סימן התקשרות ב׳ הבחינתו הנ״ל שהם כ״ד וח״ד כנ״ל, רק כל אחד בפני עצמו שזה בחינת פירוד שהוא סטרא דטומאה בחינת להט החרב המתהפכת שיש לה שני חידודין שהיא שומרת דרך עץ החיים, היינו בחינת התורות פסולות שלהם שחכמיהם מחדשים להם שהוא בחינת בעל פה שלהם שהיא בחינת להט החרב המתהפכת בחינת שני ראשיה חדין שהיא שומרת דרך עץ החיים, היינו התורה שהוא עץ חיים למחזיקים בה. כי על יד התורות הפסולות שלהם שהם בחינת להט החרב המתהפכת המהפכים דברי אלקים חיים על ידי זה אינים יכולים לינק מעץ החיים מהתורה הקדושה כי אי אפשר לינק מהתורה הקדושה כי אם על ידי אמונה בהתורה שבעל פה שלנו כנ״ל, ועל כן שני ראשיה כדין שזה רמז על תורה שבכתב לבד בתי חיבור תורה שבעל פה הקדושה שלנו, הוגא בחינת סימן טומאה כי לא זכה נעשה לו סם המות. כי מי שרוצה לקבל מתורה שבכתב לבד בלי אמונת תורה שבעל פה הוא מהפך דברי אלקים חיים ונעשה לו סם המות ועל כן הוא סימן טומאה. וכן שני ראשיה חדין היינו תורה שבעל פה לבד בלי חיבור תורה שבכתב שזה בחינת תורות פסולות שלהם שהם בודים מלבם כנ״ל, שהוא בחינת להט החרב המתהפכת בחינת שני ראשיה חדין כנ״ל, ועל כן הוא גם כן סימן טומאה. אבל ראשה אחד כד וראשה אחד חד שזה בחינת חיבור ב׳ התורות כנ״ל שזה בחינת קדושת ישראל שהם מצד האחדות. שהם מייחדים לתורה שבכתב ותורה שבעל פה כי באמת כולו אחד ועל כן הוא סימן טהרה כנ״ל. אבל אסרו לסמוך על הסימנים לבד

כי שם אי אפשר להבחין ולהכיר מאחר שהם בבחינת מקרא בחינת עשיה כנ״ל בילאו״א :

ביצים א

אות א

על פי המאמר מישראל דסכינא וכו׳ בליקוטי הראשון (סימן ל׳) עיין שם כל המאמר כולו מראשו לסופו :

כי ביצים סימנם ראשו אחד כד וראשו אחד חד, ואז נאמן לומר שהם מעוף פלוני טהור. אבל שני ראשיה כדים או שני ראשיה חדים וכו׳הוא בודאי מעוף טמא. כי ביצים הם בבחינת מלכות חכמה תתאה כמובא בתיקונים (בהקדמה ד״ב) או ביצים דא מרי מקרא וכו׳. ומקרא הוא בעשיה שהוא בחינת מלכות כידוע. כי ביצים הם בבחינת חכמה תתאה הנ״ל שהיא שיעורא דאתוון דאורייתא ועל כן כמה שיעורין של תורה שמערין בכביצה, כגון שיעור לחלה ולמנחות הוא מ״ג בצים וכו׳. וכן כוס של קידוש ושיעור אכילה וכיוצא בזה הרבה, וכן שיעור האתרוג הוא בכביצה וכמו שכתוב בתיקונים או ביצים דא אתרוג דשיעורו בכביצה, ואתרוג הוא בחינת מלכות בחינת חכמה תתאה כידוע. נמצא שהביצים הם בבחינת שיעורא דאתוון דאוריתא בחינת חכמה תתאה הנ״ל, ועל כן סימנם ראשו אחד כד וראשו אחד חד. כי חכמה תתאה הנ״ל שהוא בחינת מלכות שעל ידה משיגין השגת אלקות יתברך, כי השגת אלקות אי אפשר להשיג כי אם על יד צמצומים רבים מעילה לעלול משכל עליון לשכל תחתון כמו המלמד וכו׳ שזה בחינת חכמה תתאה וכו׳ (כמבואר כל זה במאמר הנ״ל). וזאת הבחינה דהיינו בחינת חכמה תתאה הנ״ל הוא בחינת שערה בעיגולא וכו׳ כנ״ל. כי חכמה תתאה הנ״ל היא בחינת אמונה שהיא בחינת עיגולים בחינת ואמונתך סביבותיך (כמובאר במקום אחר) וצריכין להמשיך חיות לזאת החכמה תתאה הנ״ל, והחיות הוא מאור הפנים המאיר בשלש רגלים בבחינת צדק לפניו יהלך וכו׳, בבחינת ישבו ישרים את פניך וכו׳ כמבואר במאמר הנ״ל. וזאת הבחינה דהיינו החיות שממשיך למלכות חכמה תתאה הנ״ל, מאור הפנים כנ״ל, זה בחינת אור

הישר בחינת ישוב ישרים את פניך, ישרים דייקא בחינת אור הישר. וזה בחינת ראשו אחד כד וראשו אחד חד, שהיא בחינת עיגולים ויושר. וכל זה הוא בבחינת מלכות חכמה תתאה הנ״ל, שהיא בחינת ביצה בחינת שיעורא דאתוון דאורייתא בחינת אתרוג שהוא מלכות וכו׳ כנ״ל, כי מלכות חכמה תתאה הנ״ל היא בחינת השגת אלקות כנ״ל, והשגות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על ידי ב׳ הבחינות הנ״ל שהם עיגולים ויושר, כי על ידי זה עיקר השגתו יתברך. כי תחתלת הצמצום הוא בחינת עיגולים כי היה בלתי אפשר להשיגו כלל כי אור השגתו היה אין סוף וכו׳, והצרך כביכול לצמצם אורו לצדדין ונעשה בחינת חלל הפנוי שהוא בחינת עיגולים ובתוך החלל הזה המשיך לתוכו כביכול אור היושר שהוא בחינת אור השכל הנמשך מאור הפנים. כי הצמצום הוא בחינת צמצום השכל שזה בחינת חלל הפנוי שהוא כביכול פנוי מאורו דהיינו מהשכל על ידי הצמצום. ואחר כך המשיך לשם אור היושר שהוא בחינת השכל וכו׳ כנ״ל. וכל זה היה בעת בריאת העולמות (כמבואר כל זה בע״ח בתחלתו) , וכן בכל עולם ועולם ובכל השגה והשגה יש בחינה זו. וזה עיקר האומנות והחכמה של צדיק הדור האמתי שהוא בחינת המלמד הנ״ל שיכול להכניס השגות אלקות אפילו לבני אדם קטנים במעלה. כי השגתו אי אפשר להשיג כי אם על ידי צמצומים רבים. וכמו שבעת בריאת העולמות היו צמצומים הנ״ל, כמו כן אצל כל השגה והשגה, כי אצל כל אחד ואחד מה שנעלם ונסתר ממנו הוא בבחינת א״ס ואי אפשר לו להשיג זאת מחמת ריבוי האור וצריכין לזה רבי גדול מאד מאד שיוכל לצמצם לו האור, ואחר כך להמשיך לו האור בהדרגה ובמדה. וזה בחינת חכמה תתאה הנ״ל שעל ידה משיגין השגתו שהיא בבחינת כד וחד בבחינת עיגולים ויושר. כי בתחלה צריכין לצמצם אור ההשגה לצדדין שזה בחינת עיגולים בחינת שערא בעיגולא שזה בחינת עיגולים בחינת שערא בעיגולא שזה בחינת צמצום השכל מה שהרב מצמם שכלו ומסבב כמה סיבובים, ומדבר עם התלמיד דרך כמה צמצומים מן הצד. ואחר כך על ידי כל הסיבובים וההקדמות שהם צמצומי השכל בחינת שערא בעיגולא בחינת עיגולים כנ״ל, אחר כך מגלה לו על ידי זה וממשיך לו אור השכל ביושר פנים אל פנים שזה בחינת אור הישר כנ״ל:

אות ב

וזה בחינת שילוח הקן בחינת שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך. כי איתא שזה מרמז שאסור ליכנוס בחכמות וחקירות הרחוקים משכלו לפי בחינתו. כי שלח תשלך את האם, זה בחינת ג׳ ראשונות שאסור לחקור בהם. ואת הבנים תקח לך, זה בחינת ששה קצוות מקצה השמים

ועד קצה השמים ששם מותר לעיין בשכלו וכו׳. היינו כנ״ל, כי אי אפשר להשיג השגתו יתברך כי אם על ידי צמצומים דייקא. והצמצום הוא בחינת שלח תשלח את האם, ששולחין ומרחיקין ומצמצמין השכל מאתלו ואז דייקא יכולין ליקח את האפרוחים או הביצים שהאם רובצת עליהן. כי כל זמן שהאם שהיא בחינת אם לבינה אימא דמסככא על בנין רובצת על האפרוחים או על הביצים שהם בחינת הצמצומים של השכל בחינת שיעורא דאתוון דאורייתא, כי אפרוחים וביצים הם בחינת מארי משנה ומארי מקרא כמו שכתוב בתיקונים (שם) וכל זמן שהאם שהיא מקור השכל רובצת על הצמצומים אזי הכל אחד ואז אי אפשר לקבל ולהשיג את השכל, ועל כן מוכרחין לשלח את האם שהיא בחינת צמצום השכל ואז ואת הבנים תקח לך, כי אז דייקא יכולין ליקח ולקבל ולהשיג את השגתו יתברך על ידי צמצומי השכל שהם בחינת הבנים. שהם בחינת שיעורין דאותוון דאורייתא בחינת חכמה תתאה שהיא בחינת ביצים כנ״ל:

אות ג

ועל כן הביצים מותרין בלא שחיטה ואין בהם משום איסור אבר מן החי, כמו שלמדו רבותינו ז״ל מפסוק זה ואת הבנים תקח לך. כי אבר מן החי אסרו, כי אי אפשר לאכול מן החי כי אם על ידי השחיטה, כי השחיטה היא בבחינת חתכו לד׳ הנ״ל. כי חיות כל הדברים שבעולם הם על ידי חכמה תתאה הנ״ל שהיא בחינת מלכות שמנהגת כל העולם. ולפעמים נופל בחינת חכמה תתאה בחינת מלכות הנ״ל לגלות של הד׳ מלכיות, ואז הוא זעקת מושל בכסילים. כי בחינת המלכות והממשלה זועקת כשנופלת בין הכסילים שהם הד׳ מלכיות, והם רוצים להתחכם בחכמות שלהם וכו׳. וחכמות חיצוניות שלהם הם בחינת בהמה כמבואר במקום אחר (סימן ל״ז). כי חכמות שלהם הם בחינת כסילות בהמיות כי מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ (קהלת ג). כי יש רוח האדם ורוח הבהמה, רוח האדם הוא בחינת חכמה דקדושה השגות אלקות בחינת חכמה תתאה בחינת מלכות הנ״ל שהוא דמות אדם כידוע. ורוח הבהמה היא בחינת חכמות חיצוניות שהם בהמיות כסילות. ועל ידי חטא אדם הראשון נתערב הכל, כי מקודם גם רוח הבהמה היה מבורר בבחינת רוח האדם כידוע. ועל כן עכשיו אי אפשר לאכול מן הבהמה כי אם כשמבררין את החיות המלובש בה, דהיינו כשמוציאין ומעלין את החיות המלובש בה שנמשך מבחינת חכמה תתאה הנ״ל שמחיה את הכל ומחזירין את החיות לשורושו. וזה בחינת חתכו לד׳ (הנ״ל) , דהיינו שחותכין את הד׳ בחינת חכמה תתאה מן הד׳

מלכיות וכו׳ כנ״ל, שזהו בעצמו בחינת הנ״ל שחותכין את רוח החיים של הבהמה שנמשך מבחינת חכמה תתאה שנפל לגלות של הד׳ מלכיות שהוא בחינת בהמיות. וצריכין לחתכו משם ולהחזירה למקומה לאור הפנים המאיר בשלש רגלים וזה נעשה על ידי השחיטה. כי השחיטה היא בחינת חתכו לד׳ שעל ידי השחיטה חותכין ומבררין רוח החיים שהוא בחינת חכמה תתאה ומבררין אותו מן רוח הבהמיות שהיא בחינת גלות של ד׳ מלכיות כנ״ל, וזה נעשה על ידי החליף. כי חתכו לד׳ הנ״ל נעשה על ידי החסד בחינת קצרו לפי חסד, והחסד נתגלה על ידי תוכחה וכו׳ בחינת פיה פתחה בחכמה ותורת חסד וכו׳ (עיין שם כל זה היטב במאמר הנ״ל). והסכין של שחיטה זה בחינת תוכחה הנ״ל, בבחינת ישם פי כחרב חדה שזה נאמר על המוכיח את ישראל, ועל ידי זה נתגלה חסד. וזה בחינת מתנות כהונה שנותנין אחר השחיטה לכהן כדי לגלות החסד שנתגלה על ידי התוכחה שהיא בחינת השחיטה כנ״ל שעל ידי זה החסד שהוא בחינת כהן על ידי זה קוצרין וחותכין את המלכות שהוא בחינת רוח החיים, ומבררין אותה מבחינת בהמיות מבחינת חכמות חיצוניות של הד׳ מלכיות בבחינת חתכו לד׳ כנ״ל, ומעלין אותה אל אור הפנים המאיר בשלש רגלים וכו׳ (כנ״ל במאמר הנ״ל). וזה בחינת שלש מתנות שנותנים לכהן מן הבהמה שהם זרוע ולחיים הקיבה. כי הם כנגד שלש רגלים שאז מאיר אור הפנים וכו׳ כנ״ל. כי זרוע זה בחינת פסח שאז הוציאנו השם יתברך ממצרים ביד חזקה ובזרוע נטויה, כי צריך ליתן את הזרוע ימין, וזרוע ימין הוא חסד בחינת אברהם שהוא בחינת פסח. ולחיים כנגד שבעות בחינת פנים מסבירות להלכה, כי אז ניתנה תורה במ״ט פנים וכו׳, בחינת לחייו כערוגת הבושם (ש״ה ה׳) ופירש רש״י פנים מסבירות להלכה. והקיבה כנגד סוכות כי הקיבה תחת האשה אל קבתה, כמו שאמרו רבותינו ז״ל כי פנחס הכניע בחינת אשה זונה, ואז מתגברת אשה יראת ה׳ שהיא מלכות דקדושה בחינת חכמה תתאה הנ״ל. ועל כן בסוכות שזה החג הוא האחרון של ג׳ רגלים שהם כסדרן פסח שבועות סוכות, ועל כן בסכות אז הוא עיקר שלימות עליית המלכות חכמה תתאה הנ״ל שעולה אל אור הפנים המאיר בשלש רגלילם, כי אז בסוכות הוא הגמר של שלש רגלים כנ״ל. ועל כן בשמיני עצרת אז הנוקבא עוצרת הטיפה וכו׳ כידוע, כי נשלם עליית המלכות חכמה תתאה שהיא בחינת אשה יראת ה׳. ואז נכנע ונתבטל אשה זונה שהיא בחינת וידקור את שניהם וכו׳ את האשה אל קבתה. וכנגד זה נותנים הקיבה לכהן כנ״ל תחת האשה אל קבתה כמו שאמרו רבותינו ז״ל כנ״ל, כי זה כנגד סוכות שאז נכנע אשה זונה שזה בחינת שממיתין ומכנעין אשה זונה, כמו פנחס שהמית האשה אל קבתה. ואז עולה ומתגברת אשה יראת ה׳ בחינת שמיני עצרת וכו׳ כנ״ל:

אות ד

נמצא שעל ידי השחיטה על ידי זה חותכין בחינת המלכות חכמה תתאה מן הד' מלכיות שהם בחינת בהמיות ומעלין אותה אל אור הפנים המאיר בשלש רגלים, ואז נשלם חכמה תתאה הנ"ל. ואז מותרין לאכול החי. כי אי אפשר לאכול שום דבר כי אם על ידי בחינת חכמה תתאה הנ"ל שהיא התגלות מלכותו יתברך, שזהו כדי לגלות מלכותו יתברך מקודם שאכלין הדבר כי בלא זה אי אפשר לאכול שום דבר. ועל כן הביצים מותרין בלא שחיטה, כי ביצה אוכלא דאפרת הוא (כמו שאמרו רבותינו ז"ל ביצה ד"ב) , שנחתכת ונפרדת תיכף מן החי. כי הביצה היא בבחינת שיעורא דאתוון דאורייתא כי היא עיקר בחינת חכמה תתאה הנ"ל שהוא בחינת אתרוג ששיעורו בכביצה, ועל כן אין צריכה עוד שום תיקון להכשירה באכילה כי היא בעצמה בבחינת צמצומים ושיעורין הנ"ל בחינת חכמה תתאה הנ"ל ובחינת מלכות הנ"ל, שעל ידי זה עיקר תיקון ובירור של כל המאכלים של ישראל כידוע:

אות ה

גם ראשו אחד חד וראשו אחד כד מרמז על מה שכתוב שם בסוף המאמר הנזכר לעיל, על מאמר סבי דבי אתונא אייתי לן תרי ביעי וכו' שהם בחינת התפלות לשון צלותא ובעותא וכו' עיין שם שמבוא שרק על ידי העזות והתורה יודעין את התפלה איזה תפלה מבלבלת אותו. כי עיקר התורה על ידי עזות דקדושה וכו' וכו'. וזהו בחינת סימן הביצה שהוא ביעי בלשון תרגום בחינת צלותא ובעותא, ראשו אחד כד זה בחינת התורה בחינת כ"ד ספרים דאורייתא בחינת ביצים אינון מארי מקרא וראשו אחד חד לשון חד ועז בחינת עזות דקדושה שאי אפשר לקבל את התורה כי אם על ידי עזות דקדושה, ועל ידי אלו הסימנים שהם כד וחד שהם בחינת התורה והעזות על ידי זה מכירון את הביעי בחינת צלותא ובעותא אם היא דזיגתא חיורתא וכו'. היינו אם נתפלה היא מן הקדושה אם לאו וכו' (כמבוא רבמאמר הנ"ל עיין שם):

אות ו

[שייך לעיל]

כד וחד, זה בחינת עיגולים ויושר, היינו אמונה ושכל כנ״ל. ועל כן שני ראשיה כדין או שני ראשיה חדין הוא בודאי סימן טומאה. כי שני ראשיה כדין זה בחינת אמנות כוזביות שהוא כסילות לגמרי בלי שום שכל ושני ראשיה חדין זה בחינת שכל לבד בלי אמונה ושני בחינת אלו הם סימן טומאה. כי עיקר שלימות הקדושה הוא על ידי אמונה ושכל דהיינו אמונה דקדושה אמונת ישראל ואמנוה ושכל זה בחינת כד וחד. ואפילו באמונה ושכל צריכין להבחין בין טהור לטמא, כי יש אמונות כוזביות שמראין גם כן איזה סברא מוטעת של שטות לאמונתם. ועל כן אפילו כשראשו אחד כד וראשו אחד חד אף על פי כן אי אפשר לסמוך על זה לבד עד שישמע מפי נאמן שהם מעוף פלוני וטהור הוא (כמבואר בשלחן ערוך). כי אי אפשר לסמוך על הבנת עצמו כלל ואנו צרכין להשליך שכלינו לגמרי ולסמוך רק על קבלתינו מפי חכמים אמתיים דקדושה, וכאשר קבלנו מאבותינו הקדושים וכו׳ (כמבואר כל זה במקום אחר) ׃

ביצים ד

אות א

סימני ביצים להכיר שהם מעוף טהור. אם שני ראשיה כדין או חדין או שהיה חלמון מבחוץ וחלבון מבפנים בידוע שהוא ביצת עוף טמא וכו׳. ואם ראשו אחד כד ועגול וראשו השני חד ועגול וחלבון מבחוץ וחלמון מבפנים אפשר שהוא ביצת עוף טמא ואפשר שהוא ביצת עוף טהור לפיכך שואל לצייד ישראל וכו׳ ואם אמר של עוף פלוני וכו׳ סומך עליו וכו׳ ׃

על פי התורה חותם בתוך חותם בדימן כ״ב (עיין שם כל התורה היטב). והכלל לענייננו שאי אפשר להתקרב אל הקדושה כי אם על ידי עזות לעמוד כנגד העזי פנים שבדור שעיקר גדולתם והתנשאותם הוא רק על ידי עזות והם מונעים גדולים למי שחפץ באמת להתקרב לצדיקי הדור ויראים וכשרים אמתים. על כן אי אפשר לעמוד כנגדם כי אם כשיהיה עז פנים כנגדם להתגבר בעזות דקדושה נגד העזי פנים המונעים הנ״ל.

ועזות דקדושה הוא בחינת קולות כי כל הקולות דקדושה כולם הם בחינת עזות בחינת הן יתן בקולו קול עוז. ולזכות לעזות דקדושה שהוא בחינת קולות הוא על ידי שמחה שזכין על ידי בחינת נעשה ונשמע שהם בחינת נגלה ונסתר תורה ותפלה וכו' וכו' (עיין שם כל זה היטב):

וזה בחינת סימני ביצים. כי איתא בתיקונים כי יקרא קן צפור וכו' אפרוחים או ביצים שביצים הם מארי מקרא עיין שם. ומארי מקרא זה בחינת בני הנעורים המתחילים לחנך עצמן וליכנוס לעבודת ה' החפצים באמת להתקרב לאנשי אמת שיורו אותם הדרך הישר והאמת. כי אלו המתחילים להתקרב אל הקדושה וליכנוס בעבודות ה' הם בבחינת מארי מקרא שהוא התחלת לימוד התורה כמו התינוק שמתחיל לכנוס אל החדר התחלת לימודו הוא מקרא כמו כן בענין עבודת ה' כשמתחילין ליכנוס בעבדת ה' הוא בבחינת מארי מקרא שהם בחינת ביצים כנזכר לעיל בתיקונים. ועדיין צריך לעבור עליהם מניעות הרבה ונסיונות הרבה ואם יזכו לעמוד בהם אז יצליחו ויעשו פרי. ועל כן על פי רוב אין נשארין כולם בקדושתם רק הרבה מהם נופלים וזעירין אינון שנשארים קבועים בקדושתם כמו שכתב רבינו ז"ל על פי והנותר בירושלים קדוש יאמר לו עיין שם בהתורה היכל הקודש (בסימן נ"ט). וכעין שאמרו רבותינ ז"ל לענין הלימוד אלף נכנסין למקרא יוצאים מהם מאה למשנה. מאה נכנסין למשנה וכו' עד שנשאר רק אחד מאלף שיצליח היטב כמו שדרשו שם על פי אם אחד מאלף מצאתי וכו'. וכמו כן ממש הוא בענין התקרבות לעבודת השם יתברך כי הכל אחד כי גם עיקר הלימוד בחינת אלף נכנסין למקרא הכל הוא בשביל עבודת ה', כי לא המדרש העיקר אלא המעשה. ועל כן נקראים המתחילים בחינת מארי מקרא בשם ביצים,כי הם כמו ביצים שעדיין לא נתגלה בהם צורת האפרוחים וצריכים שמירה גדולה שלא להרסם ושלא לשברם בקל חס ושלום. וזה שנתנו חז"ל סימן הביצים ראשו אחד כד ועגול וראשו השני חד ועגול ואז אפשר שהם טהורים. אבל ב' ראשיה כדים או חדים הם בוודאי טמאים. זה רמז שעיקר הסימן של המתחילים להתקרב שהם בבחינת ביצים הוא כשיש להם עזות דקדושה הנמשך מבושה דקדושה מבחינת ובשת פנים לגן עדן, דהיינו שהעזות שלו נמשך מבחינת נעשה ונשמע ועיקר הוא בחינת נשמע בחינת תפילה (כמבואר שם בהתורה הנ"ל עיין שם) שהוא בחינת יראה בחינת בושת. נמצא שעזות דקדושה נמשך מבשת שהיא בחינת נעשה ונשמע תורה ותפילה עיין שם:

וזה בחינת ראשו אחד כד וראשו אחד חד. חד זה בחינת עזות שהוא עז וחד וחריף לעמוד כנגד הרוצים למונעו מהקדושה באמת. אבל מצד השני הוא גם כד, זה בחינת בושה בחינת נעשה ונשמע שהם כללות התורה שהם בחינת כ"ד ספרין דאורייתא שמשם הבושה דקדושה בחינת אל ישור ד"ך נכלם שהוא בחינת תפלה אמונה בחינת כ"ד אתוון דבשכמל"ו (וכמבואר ענין זה בתיקונים עיין שם). היינו שיש לו עזות שהוא בחינת חד אבל העזות שלו הוא עזות דקדושה שנמשך מתורה ותפלה שהוא בחינת כ"ד אתוון דבשכמל"ו שמשם בחינת בושה דקדושה בחינת אל

ישוב דך נכל וכו׳ כנ״ל ואז דייקא אפשר שהוא טהור. כי עדיין הדבר ספק, כי אף על פי שרואין בו עזות ובושת. אבל מי יודע אם העזות והבשת שניהם מהקדושה. כי יש אחד שיש לו עזות ובשת ושניהם להיפך שהוא עזות פני דסטרא אחרא שמעיז פניו כנגד כשרי הדור, וכנגד השקרנים יש לו בשת פנים ומתבטל כנגדם. על כן אף על פי שרואין בו עזות ובשת שהם בחינת ראשו אחד חד וראשו אחד כד עדיין צריכן לידע אם הוא מסטרא דקדושה, כי אולי הוא מהפך דברי אלקים חיים כנ״ל כי התורה יש בה שני כחות זכה נעשה לו סם חיים לא זכה וכו׳. אבל אם שני ראשיהם כדים או שניהם ראשיהם חדים הם בודאי טמאים היינו כשרואין אחד שהוא בבחינת כד שהיא בחינת בשת מכל צדדיו שאין בו שום עזות כלל, זה בודאי מצד הטומאה ואי אפשר לו להתקרב אל הקדושה. כי אי אפשר להתקרב אל התורה ואל הקדושה כי אם על ידי עזות, כמו שאמרו רבותינו ז״ל מפני מה נתנה תורה לישראל מפני שהן עזין וכנ״ל. וכן אם שני ראשיה חדים דהיינו שהוא ארי מלא עזות ואין בו בשת כלל הוא גם כן בודאי טמא. כי זה סימן שהעזות שלו הוא עזות דסטרא אחרא שהוא בחינת עז פנים לגיהנם. כי עיקר הסימני טהרה הוא ראשו אחד כד וראשו אחד חד, דהיינו שיש לו בשת ועזות שהעזות שלו נמשך מבשת כנ״ל. וגם לזה צריכין לידע אם הוא מעוף טהור, כי לפעמים יש לאחד עזות ובשת ושניהים להיפך כנ״ל. כי באמת כל החיות ובהמות ועופות וכל הדברים שבעולם כולם מקבלים חיותם רק מישראל המקיימים את התורה. כי הכל נברא ומתקיים בשבילם, כמו שכתוב בראשית ברא בשביל ישראל ובשביל התורה שנקראים ראשית (כמבואר בדברי רבינו ז״ל כמה פעמים). וכל המינים טהורים מקבלים חיות מצד הקדושה ולהיפך מינים טמאים חיותם מהסטרא אחרא. על כן אלו הביצים ששני ראשיהם כדים או חדים זה מורה שמקבלים חיותם מהסטרא אחרא מאותן הרחוקים מהשם יתברך שאינים יכולים להתקרב אל האמת מחמת שיש להם עזות יותר מדאי או בשת יותר מדאי כנ״ל. אבל ראשה אחד כד וראשה אחד חד זה סימן שנמשך חיותו מזה שיש לו עזות ובשת שהוא סימן טהרה אבל עדיין הוא ספק וכו׳ כנ״ל עד שיתברר שהוא מסטרא דטהרה כנ״ל:

ראשי פרקים שלא נתבארו עדיין: שחיטה הוא בחינת עזות דקדושה להכניע עזות הגוף דסטרא אחרא בחינת רוח הבהמות. כי חרב של שחיטה בחינת גברות בחינת עזות בחינת קולות בחינת רומומות אל בגרונם וחרב פיפיות. עופות הם בחינת קולות בחינת כי עוף השמים יוליך את הקול. ועל כן נמשלו הנשמות לעופות כמו שכתוב נשמתין קדישין דמתחדשין כצפרים וכו׳ וכמו שכתוב בתיקונים לענין קן צפור שהוא בחינת נשמתין דאתתרכו מאתרייהו וכו׳. כי עיקר קדושת הנשמה הוא בחינת קולות דקדושה כי הקול הוא ההבל פה של האדם שהוא בחינת הנשימה שהוא הנשמה וההבל של האדם שהוא בחינת קול. כי עיקר התגברות הנשמה על הגוף הוא על ידי קולות שהם בחינת עזות דקדושה שעל ידי זה מתגברים כנגד עזות הגוף וכנגד העזי פנים שבדור כמו שכתוב בהתורה הנ״ל עיין שם:

ביצים ה

אות א

סימני ביצים ב׳ ראשיהם כדים או ב׳ ראשיהם חדים בודאי טמאים, ראשו אחד כד וראשו אחד חד יכול להיות שהוא טהור, ומהני כשאומר מעוף פלוני וכו׳:

כי איתא בלקוטי תנינא (בסימן פ״ה) המתחיל אגויזם הנקראים לוזים וכו׳עיין שם כל הענין זה. מבואר שם שביצים הם בבחינת לוזים שנגמרים בכ״א יום שבין המצרים שמתאבלין בהם על חורבן בית המקדש שעל ידי זה זוכין לנחמה לבחינת נחמו נחמו בחינת שבת נחמו וכו׳. כי עיקר הנחמה על ידי עצם לוז שממנו עיקר התחיה וכו׳. וזהו גם כן בחינת ביצה שהיא נגמרת בכ״א יום כמו אילן לוז וכו׳ עיין שם, ובשביל זה אוכלין ביצה בסעודה המפסקת וכו׳ עיין שם. ולכאורה תמוה מאחר שהביצה בחינת לוז מרמזין על הנחמה מדוע הם דייקא נגמרין בכ״א יום שמרמז על האבלות שמתאבלין כ״א יום שבין המצרים וגסגאוכלין הביצה בעת האבילות בסעודה המפסקת. הלא אדרבא הביצה הוא בבחינת לוז שהם עיקר הנחמה בחינת תחית המתים וכו׳ (כמו שכתוב שם עיין שם). אך כל זה מורה ומרמז לאדם שאי אפשר לשום אדם בכלל ובפרט לבא אל התקוה טובה כי אם על ידי צער ויסורים ומרירות גדול שהיא בחינת אבילות שמתאבלין ומצטערים וממררין על חורבן בית המקדש. אבל גם כשמתאבלין וממרירין על הצער והחורבן והעיקר על שאנו רחוקים כל כך בגלותינו מאבינו שבשמים. גם אסור לישאר בזה חס ושלום רק לנחם את עצמו בכל פעם בגודל התקוה שאנו מקוים לאחרית טוב לצאת מהגלות מאפילה לאור גדול כי חסדי ה׳ לא תמנו וכו׳. כמבואר באיכה במרירות הקינה שצועק בקול מר אני הגבר ראה עני וכו׳ שצועק שם במרירות גדול גאותי נהג וילך חזך וכו׳ השביעני במרורים וכו׳ וכו׳. בתוך כך בתוך מרירות צעקתו מנחם את עצמו בעצמו כמו שכתוב שם ואומר אבד נצחי וכו׳ זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל, חסדי ה׳ כי לא תמנו וכו׳ חדשים לבקרים וכו׳ ופירש רש״י שהחסדים מתחדשים בכל בקר וכו׳. טוב ויחיל ודומם לתשועת ה׳ וכו׳ וכו׳. ומי שרוצה לפקח על חייו האמתיים צריך לקבל לעצמו עצות מה שבכל

המרירות והצער והיסורין שעוברין עליו בפרט בעיקר היסורים האמתיים שהם יסורי הנפש וגלותא הגדול שהיא רחוקה כל כך מאביה שבשמים, וכל מה שמצפים לצאת מרע לטוב מתגבר הרע בכל פעם יותר ויותר עד אשר הבעל דבר מסיתו לומר אבד נצחו חס ושלום חס ושלום. אבל הוא צריך לנחם את עצמו בכל פעם ולהיות בכלל אסירי התקוה שנאמר עליהם שובי לבצרון אסירי התקוה,להשיב לעצמו בכל פעם לומר עדיין יש לי תקוה, כמו שאמר אדו״מ ורבינו ז״ל שאין שום ייאוש בעולם כלל, ולקיים זאת אשיב לא לבי על כן אוחיל, חסדי ה׳ כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו לעולם וכו׳. כי הצדיקם תחלתן יסורין וסופן שלוה, וכל אחד מישראל הוא בחינת צדיק כמו שכתוב ועמך כולם צדיקים וכו׳. וכל מי שרוצה להתקרב אל קדושת ישראל באמת בהכרח שיעבור עליו מרירות הרבה מאד בלי שיעור. ואי אפשר לזכות לשום קדושה אמיתית כי אם על ידי מרירות גדול, ולא יהיה אפשר לסבול המרירות והיסורין רק השם יתברך נותן ליעף כח לסובלם על ידי התקוה שמקוים לאחרית טוב בכח הצדיקי אמת שכבר זכו לנצח לאחרית טוב כזה וכו׳ וכל זה מרומז בענין לוז וביצה הנ״ל, כי בכל דברים שבעולם יש בהם רמזים גדולים ונפלאים להתקרב אליו יתברך כי כל הדברים שבעולם לא נבראו כי אם בשביל זה ואין להם שום חיות וקיום כי אם על ידי זה, על ידי שיש בהם חיות מעצות התורה הקדושה שמשם חיות וקיום כל הדברים כידוע. ועל כן הלוז והביצה שמרמזין על עיקר הנחמה על כן הם דייקא נגמרים בכ״א יום שמרמז על האבילות של בין המצרים, להורות כל הנ״ל שאי אפשר לבא אל הנחמה כי אם על ידי אבילות וצער בבחינת שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה, וכמו שאמרו רבותינו ז״ל כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה וכמו שנאמר לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר וכו׳. וכן הוא בכל אדם ובכל זמן בענין גלותו וצערו ויסורין שעוברים עליו כנ״ל

אות ב

וזהו בחינת סימני ביצים שמרומז בהם ענין זה. כי ב׳ ראשיהם כדים או שניהם חדים הוא בודאי סימן טומאה. כי זה דרך הרשעים וכל הרחוקם מן האמת שכשנופל עליהם אבילות וצער ויסורין אינם מנחמים את עצמם כלל ואין מקווים לצאת משם כמו שכתוב לא יאמין שוב מני שחך ונשארים שקועים בדאגה ומרה שחורה ואבילות עד שנפרדים על ידי זה מהשם יתברך ומהתורה והצדיקי אמת לגמרי. ולפעמים להיפך כשיש להם איזה טוב אכילה ושתיה וכו׳ הם ממלאים פיהם שחוק ועושים כל ימיהם כחגים כמו שכתבו והנה ששון ושמחה וכו׳ אכול ושתה וכו׳. וזה

בחינת ב׳ ראשיה כדים או שניהם חדים. כי כד מרמז על אבילות וצער בחינת גלגל הוא שחוזר בעולם שבשביל זה אוכלין ביצים ועדשים בשעת אבלות רחמנא ליצלן, וכמו שכתוב ונרוץ הגלגל אל הבור. וחד זה בחינת עזות ושמחה בחינת וישם פי כחרב חדה היפך האבל שאין לו פה. וזה מרמז על התחיה ועל ימי הגאולה שאז יהיו בני ישראל הכשרים קיימים וחדים וחזקים נגד ההיפך. אבל הרשעים משמחים עצמן בעולם הזה כאלו שמחתן בשלימות עתה ואינם משימים לבם אל האחרית. ועל כן שני ראשיהם חדים או כדים שכשהם שמחים הם ממלאים תאוותם בשחוק ושמחה כאלו כל השמחה בזה העולם חס ושלום, ולהיפך כשבא עליהם שבר וצרה הם מלאים עצבות ומרה שחורה בלי שום נחמה ותקוה כלל, וזה בחינת שני ראשיהם כדים שהאבילות והצער שלהם הוא משני ראשיהם מראש עד סוף, כי אינם מקווים לאחרית טוב כלל כמו שכתוב אדומו׳ר ז״ל שמי שאין לו אמונה חיו אינם חיים כלל, כי תיכף כשבא לו איזה צרה אין לו במה לנחם את עצמו וכו׳. ולהיפך כשהשעה משחקת להם הם מלאים שמחה וצחוק שזהו בחינת ב׳ ראשיהם חדים כנ״ל, שעל שמחה כזאת נאמר ולשמחה מה זו עושה. אבל הצדיקים והכשרים כשיש להם צער חס ושלום הם בבחינת אבירי התקוה ומחיין ומנחמין עצמן בגודל תקוותם לאחרית טוב. וזה בחינת ראשו אחד כד וראשו אחד חד, כח כד וחד הוא בחינת אבילות וצער ונחמה ותקוה טובה כנ״ל, כי אצלם מקושר האבילות והצער בהתקוה והנחמה, ועל ידי זה אינם מייאשין עצמן לעולם משם יתברך עד שזכין לאחרית טוב. ועל כן מרומז כל זה בביצה מחמת שהיא בבחינת לוז הנ״ל שהוא עיקר התקוה והנחמה שבשיל זה אוכלין אותה בסעודה המפסקת, כי על ידי זה עיקר הנחמה בחינת שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה שזהו בחינת ראשו אחד כד ואחד חד שהאבילות והצער מקושר בתקוה טובה שהיא הנחמה והשמחה כנ״ל:

אות ג

ועל כוגם הסימן אין סומכין עליו לבד (כמו שכתוב בשלחן ערוך). כי את זה לעומת זה כי גם בהרשעים והעכו״ם נמצא לפעמים בחינה זאת בתאוות עולם הזה בעצמו, שמצטער הרבה ביסורים בשביל להשיג איזה תאוה ממון או כיוצא בו ובשעת יסוריו מנחם את עצמו במה שאחר כך ישיג תאוותו בעלום הזה. וזהו בודאי לא טוב והוא מסטרא אחרא מאחר שכל יסריו וכל תקותו הכל בעולם הזה ועל כן יכול להיות שילך בדרך הזה שינחם את עצמו בשעת צערו על ידי התקוה שזהו בחינת ראשו אחד כד וראשו אחד חד, אבל הכל בתאוות עולם הזה, וזהו בודאי גם כן טמא.

ועל כן אף על פי שראשו אחד כד ואחד חד צריך עד ראיה שהוא טהור שהוא מסטרא דטהרא שצערו ותקותו הכל רק בענין התכלית הנצחי ששם עיקר התקוה בבחינת וחוסה במותו צדיק. כי אלו שהם בבחינת ב' ראשיהם כדים או שניהם חדים הם בודאי טמאים כי זהו דרך הרשעים כנ"ל, אבל אם ראשו אחד כד ואחד חד צריך ראיה שהוא מסטרא דקדושה ולא מהסטרא אחרא שכל צערו ותקוותו הכל בעולם הזה רק הוא מסטרא דקדושה, שצערו ותקוותו הוא בענין עולם הנצחי ששם עיקר החיים עיקר התקוה האמיתית לנצח. ומי שמשים כל תקות לשם ובכל מיני צער אפילו בצער וגלות הנפש שרחוקה מהשם יתברך הוא מנחם את עצמו שסוף כל סוף יהיה לו תיקון ואחרית טוב בכח הצדיקי אמת, זהו מסטרה דטהרה וקדושה ובודאי יזכה לאחרית טוב כמבואר אצלינו בכמה תורות ושיחות נפלאות בענין זה וכמו שכתוב כי יש שכר לפעולתך וכו' ויש תיקוה לאחריתך נאום ה' וכו' אמן ואמן:

אות ד

כי יש נפשות חלושות שהם בבחינת ביצים שעליהם נאמר והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים. (כמובן בתיקונים) שנאמר על הנפשות החלשות הרחוקים מאביהם שבשמים שעליהם כל מלחמת עמלק שהוא תוקף הסטרא אחרא בבחינת ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע וכו', שזהו סוד שלוח הקן שעיקר אריכות הגלות בשבילם כדי לתקן אותם. כי הקדוש ברוך הוא חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח שזהו בחינת שלח תשלח את האם שנאמר על הגלות כמו שכתוב בתיקונים שלח תשלח תרין תרוכין כי עיקר הגלות בשבילם כנ"ל:

אות ה

וזהו בחינת מה שכתוב שמשיח יושב בהיכל קן צפור. כי עיקר אריכת הגלות מה שמתאחר לבוא כל כך הוא בשביל זהו מחמת שאינו רוצה לבא עד שיתקן כל הנפשות החלושות הנ"ל שהם בבחינת אפרוחים או ביצים שזהו בחינת קן צפור. וגם על זה מרמז מה שאוכלים ביצה בסעודה המפסקת להורות שעיקר התקוה אל הגאולה על ידי שיתקן משיח

הנפשות החלושות שהם בבחינת ביצים כנ״ל. ואלו הנפשות כשזוכים לבא לצדיקי אמת להתתקן בוודאי צריכים שיעבור עליהם יגיעות ויסרים ומרירות הרבה מאד בגוף ונפש וממון בכמה וכמה בחינתו שונות, וכמבואר בדבריו ז״ל כמה פעמים כמו שכתבו על פסוק הנה לשלום מר לי וכו׳ בחינת שבת שהוא מעין עולם הבא במרה נצטוו וכו׳ עיין שם וכמו שכתבו על מאר רבב״ח פרס ופלגא (בסימן י״ד) בהתורה להמשיך שלום וכו׳. ועל כן מרומז בבצים הסימן הנ״ל ראשו אחד כד ואחד חד כי זה עיקר טהרתם שיקוו תמיד לישועה כמו שכתוב אותך קויתי כל היום וכו׳ וכנ״ל

אות ו

ואולי זהו מה שכתוב במדרש שמשה רבינו ביקש שיהיה צפור רק שיחיה עוד והוא פליאה גדולה, אך מרמז על ענין הנ״ל כי הצדיקי אמת בחינת משה מתייגעים כל ימיהם לתקן נפשות ישראל ובפרט משה רבינו משסר נפשו על זה ביותר. ולפעימים מתקנים ומולידים נפשות שהם בבחינת אדם ולפעמים אינם יכולים לתקנם בבחינה הזאת ומורדים עצמם אליהם ומולידים אותם בבחינת בהמות וחיות טהורות. ולפעמים גם זה אינם יכולים מחמת עוצם הרע שנאחז בהנפשות ובהכרח שיורידו עצמם אליהם יותר ויולידו אותם בבחינת ביצים ואפרוחים כי מכל אלו הנפשות נעשית מרכבה אל הקדושה ובהמרכבה יש אדם וחיה ובהמה ועף בחינת אדם ראיה שור נשר. וכפי מה שזוכים הנפשות כן נעשין מרכבה או בבחינת אדם שהוא למעלה מהכל או בשארי בחינות הנ״ל על כן ביקש משה שיחיה בבחינת צפור, כי הבין שהסתלקותו הוא בשביל הנפשות שאינו יכול עדיין לתקנם ובשביל זה לא נכנס לארץ ישראל כמובא, על כן ביקש שיהיה עף וצפור על כל פנים שהוא להוריד את עצמו כל כך עד שיתקן הנפשות הרחוקות בבחינת עף וצפור, והשיב לו השם יתברך רב לך וכו׳. כי כל זה אי אפשר לתקן עד שיבא משיח שהוא משה בעצמו בהמהרה בימינו אמן׃

בשר בחלב א

על פי התורה תפלה לחבקוק (בסימן י״ט) הנ״ל בהלכות שחיטה (הלכה ב׳)
:

אות א

וזהו בחינת בשר בחלב שאיסורו חמור מאד ואפילו הבישול לבדו אסור מן התורה. כי עיקר יניקת רע הכולל שהוא הנחש הוא על ידי לשון תרגום הנ״ל שדרך שם עולה לינק מהקדושה (כמו שכתבו שם במאמר הנ״ל). וחלב הוא בחינת תרגום כנ״ל בהלכות דברים היוצאים מן החי (הלכה א׳) כי הוא נהפך מדם לחלב בחינת דם נעכר ונעשה חלב, שהוא בחינת נוגה בחינת תרגום בחינת עץ הדעת שלפעמים הוגא רע דהיינו בחינת דם, ולפעמים נתהפך לטוב דהיינו שנתהפך מדם לחלב. ועל כן החלב מחמת שהוא בחינת קדושה וטוב בחינת שלימות לשון הקודש שנשלם מן התרגום כנ״ל בחינת דבש וחלב תחת לשונך. ומחמת זה אין צריך החלב היתר שחיטה כנ״ל. ואף שהוא בבחינת קדושת לשון הקודש אף על פי כן עדיין יש בו קצת פסולת שנשאר מן הבירורו שלא נתברר בשלימות עדיין וזה שאנו רואין שהחלב הוא דבר המתברר תמיד בבירור אחר בירור, דהיינו שאי אפשר להשהות אותו ותיכף שמשהין מתחיל להתברר דהיינו שנקלט השומן שבתוכו שהוא הטוב המובחר שבו וצף ועמד על גביו. וכן אחר כך מטבע החלב להתברר ונעשה ממנו חמאה ואחר כך גבינה ואחר כך שאר דברי שהם נעשין מן הפסולת שמתבררין אחר כך, כגון הגבינה השניה שנעשית מנסיובי דחלבא. כי כל עיקר החלב הוא בא מבירור שנתהפך ונתברר מרע לטוב מדם לחלב כנ״ל. וזה ידוע שכל דבר המתבר ונתתקן מרע לטוב אף כבר נכלל בטוב עדיין צריך בירור אחר בירור כדי לברר בשלימות הטוב המובחר שבו והמותר מתברר אחר כך. וזה בחינת החמאה שהוא טוב המובחר שמתברר בראשונה ואחר כך מהמותר נתברר ונעשה גבינה, ואחר כך המותר נתברר עוד ונעשה גבינה שניה.ואחר כך נשאר עצם הפסולת שהוא נשאר בתוך החלב בעת שנתהפך מדם לחלב כנ״ל, דהיינו נסיובי דחלבא שהן מין חלב השניים. והן בתחילה היו מתעלמים בתוך החלב ועתה מתבררים כנ״ל. ונשאר ונבדל מהחלב עצם הפסולת שהן מימי חלב הנ״ל כנ״ל. ועל כן יש דיעה שהם אסורים באכילה באיסור אמ״ה. כי היתר החלב שאינו צריך שחיטה הוא מחמת שהוא בבחינת קדושת לשון הקודש שנתהפך מרע לטוב בבחינת תרגום כנ״ל. ואף שהיה בו עדיין קצת אחיזה מה שלא נתברר עדיין דהיינו הפסולת מימי החלב הנ״ל שהיו מתעלמים בו אף על פי כן היה בטל במיעוטו. ומאחר שרובו וכל עיקרו טוב כנ״ל, על כן לא היה צריך שחיטה כנ״ל. אבל עתה שנתברר בבירור אחר בירור עד שחזר

ונשאר רק הפסולת מימי החלב כנ״ל, על כן חוזר לאיסורו שאסור בלא שחיטה כי המימי חלב בעצמן הם בחינת הפסולת שלא נתתקן כנ״ל. וזה שמצינו שהיו שומרין את כהן הגדול בערב יום הכיפורים שלא לאכול מאכל חלב כדי שלא יבוא לידי קרי כי היא מחממת את הגוף ומפלת לשינה כמו שכתוב אצל סיסרה מים שאל חלב נתנה. כי החלב הוא בחינת תרגום בחינת נהוגה בחינת שינה ותרדמה. ואף שכבר נכללה בטוב כנ״ל, על כל זה מחמת שכל עיקרה היא שנתהפכה מרע לטוב ויש בה עדיין קצת אחיזה, דהיינו קצת פסולת המתעלם בו כנ״ל, על כן הנחש כרוך לינק שם מקדושה ועל כן אפשר לבא לידי קרי חס ושלום על ידי החלב שמחמם ומפיל תרדמה על האדם כנ״ל

אות ב

וזהו איסור בשר בחלב שאיסרו כדי שלא ליתן יניקה להבשר שהוא בחינת דינים שהם אחיזת הסטרא אחרא בחינת גדי, שלא לינק מהקדושה על ידי החלב בחינת חלב אמו כדמשמע בזוהר הקדוש במקומו עיין שם, כי הבשר עיקר עביות וגשמיות הגוף שהוא בחינת דינים בחינת גוף קשה ששם נאחז רע הכולל הנ״ל, שהוא הסטרא אחרא שנאחז ביותר בהבהמות כנ״ל. ועל כן אפילו לאחר שחיטה על כל זה יש בו אחיזה עדיין. כי זה ידוע שצריך עבודה גדולה ותיקון אחר תיקון להפריד הרע מן הטוב שהיה נאחז בו ביותר ועל כן אין דבר שיצטרך בישול כל כך כמו הבשר, בפרט בשר בהמה שהוא קשה מאד בחינת גוף קשה כנ״ל. ועל כן צריך המתקה ביותר ואינו נתתקן לאכילה כי אם אחר בישול רב אצל האור. ובלא הבישול אינו מאכל אדם כלל כי עדיין לא נתברר למאכל אדם,ולא נכנע ונמתק הרע שבתוכו לגמרי עד אחר הבישול על ידי האור בבחינת מהאש יצאו והאש תאכלם. וזהו בחינת בישול של כל הדברים הצריכין בישול כדי להמתקים ולבררם ולהכשירם למאכל אדם על ידי הבישול אצל האור כנ״ל. ועל כן הבשר ובפרט בשר בהמה שהם דבר שיש בהן רוח חיים ושם אחיזתם ביותר, צריכין בישול רב כדי להמתקים כנ״ל. וזהו שדקדקו רבותינו ז״ל בשר חי לכלבא הוא חזי, לכלבא דייקא בבחינת לכלב תשליכון אותו, כי עדיין לא נמתק הרע הכולל שהוא בחינת פגם הברית בחינת כלבא נחית כנ״ל. וזהו האיסור של בשר בכלב כדי שלא ליתן כח ויניקה להרע הכולל הנאחז בהבשר כנ״ל על ידי החלב שלא יונק חס ושלום מהקדושה על ידי החלב שהוא בחינת תרגום כנ״ל, שהוא כרוך שם לינק דרך שם כנ״ל, ועל כן עיקר האיסור דרך בישול וגם הבישול בעצמו אסרו. כי עיקר ההתחברות הא על ידי הבישול כמבוא בדברי

רבינו נרו יאיר במקום אחר (בסימן

אות ב'

שאפיה ובישול הם בחינת הכנה אל החיבור והזווג. כי הבישול הוא מתקן המאכל וממתיקו ומכשירו שיהא ראוי לאכילה שהוא בחינת זווג (כמובא בדברי רבינו נ"י) ועל כן איסור חמור מאד שלא להפוך חס ושלם לעשות על ידי הבישול זווג רע מאד לחבר בשר וחלב חס ושלו ליתן כח יניקה להם על ידי החלב כנ"ל:

אות ג

ועל כן אין איסור לבשל במי חלב, רק מגזירת חכמים אסור באכילה (עיין שם בשולחן ערוך). הם עצם הפסולת שנפרד ונתברר מן הטוב כנ"ל ואין בו קדושה כנ"ל, עד שיש דיעה שחזר לאיסורו ממש כנ"ל. על כן בודאי אין בו שום איסור בשר בחלב כילא יבא לינק דרך שם מהקדושה מאחר שכבר נפרדה הקדושה ממנו כנ"ל:

אות ד

וזהו שמובא בזוהר הקדוש שאיסור בשר בחלב הוא בבחינת ביכורים כמו שכתוב ראשית ביכורי וכו' לא תבשל גדי וכו'. דהייינו כדי להכניע בחינת לבן, כמו שכתבו בביכורים ארמי אבד אבי וכו' עיין שם. היינו כנ"ל שלא ליתן יניקה חס ושלום להרע הכולל על ידי בחינת תרגום בחינת חלב כנ"ל שזהו בחינת לבן הארמי שהוא מתגבר תמיד לינק מהקדושה על ידי לשון תרגום בבחינת ארמי אבד אבי בחינת ויקרא לו לבן יגר שהדותא עיין שם במאמר תפלה לחבקוק הנ"ל). ועל כן עיקר איסור בשר בחלב וחומרתו

ביותר הוא בבשר בהמה דייקא, כי שם בבהמה עיקר איחיזת רע הכולל (כמובא לעיל) ושם עיקר הדמים הרעים ביותר, ועל כן הם צרכין שחיטה ואין הדם טעון כיסוי כלל כנ״ל כי אין בהם טוב כנ״ל. ועל כן האיסור חמור מאד לבשל בשר בהמה בחלב שלא ליתן להם יניקר חס ולשלום כנ״ל. אבל חיה ועף אין הרע נאחז בהם כל כך כנ״ל, ועל כן דמן טעון כיסוי, ועל כן אין הבשר שלהם רחוק כל כך מן בחינת חלב ועל כן מותר מן התורה לבשלם ולאכלם בחלב. ובפרט עוף שהוא סמוך מאד לבחינת חלב כי העופות הם בבחינת יצירה כנ״ל בהלכות בשר שנתעלם מן העין (הלכה א׳) שזה בחינת תרגום כנ״ל שמשם בחינת החלב כנ״ל. ועל כן אין העוף טעון שחיטה כל כך כי אם בסימן אחד כנ״ל, ועל כן מותר מן התורה לבשלו בחלב, וגם מדרבנן אף על פי שאסור יש כמה קולות בעוף אפילו יותר מבשר חיה שגם כן אינו אסור אלה מדרבנן אף על פי כן בשר עוף קל יותר (עיין בשוחן ערוך) כי העופות סמוכים מאד לבחינת חלב שהוא בחינת תרגום כנ״ל, אבל אף על פי כן מאחר שעל כל פנים צריך העוף שחיטה קצת על כן אסרו רבותנו ז״ל לאוכלו בחלב, כי החלב סמוך יותר אל הקדושה, ואין טעון שחיטה כלל כנ״ל. כי זה ידוע ופשוט שבבחינת תרגום בעצמו יש כמה וכמה בחינות ומדריגות, ועל כן הדגים שאין טעונין שום שחיטה כלל ואין בהם שום איסור דם וכו׳ כנ״ל, על כן אין בהם שום איסור כלל לאכלם בחלב, כי הדגים אין הרע הנ״ל נאחז בהם כלל כנ״ל:

אות ה

נמצא שאיסור בשר בחלב תלוי בשחיטה שכל מה שטעון שחיטה ושחיטתו חמור בחומר האסרו של בשר בחלב חמור שם ביותר כנ״ל. וזה שאיתא בזוהר הקדוש שאמר רבי שמעון בר יוחי שצריך להחמיר שלא לאכול אפילו בשר עוף בחלב משום לך לך אמרינין לנזירא וכו׳. כי עוף שחיטה בעי וכו׳ עיין שם. כי העיקר האיסרו תלוי במה שצריך תיקון השחיטה כנ״ל. ורבותינו ז״ל החמירו ביותר על חיבור בשר בחלב שאפילו אחר האכילה אסרו לאכול זה אחר זה ועל כן שיעור השהיה ביניהם על פי הדין הוא אחר שסילק מלאכול ובירך ברכת המזון (עיין בשלחן ערוך). כי גם אחר האכילה עדיין צריך המאכל בירור בתוך הגוף כמובא בהלכות ברכת הריח (הלכה א׳). שמחמת זה צריכין לברך ברכה אחרונה על כל המאכלים עיין שם. ומחמת שצריך עדיין בירור על כן גזרו בו איסור בשר בחלב שלא יינק הרע מהטוב כנ״ל. ועל כן תלוי האיסרו עד שיסלק ובירך. כי אחר שסילק דעתו מלאכול עוד ובירך ברכת המזון כבר נתבררו המאכלים על ידי סילוק הדעת וברכת המזון שהוא ברכה אחרונה כנ״ל,

ועל כן אין עוד איסור בשר בחלב כנ״ל:

אות ו

מילחא צריכה בישול כבישרא דתורא, דהיינו שכדי שיקבל המאכל המתקת המלח שהוא ממתיק כל דבר לאכילה בבחינת ברית מלח עולם. כי עיקר המתקת המאכילים תלוי בבחינת תיקון הברית. ועל כן צריך לזה בישול רב כמו בשר השור שצריך גם כן בישול רב כדי לתקנו בבחינת תיקון הברית כנ״ל:

בשר בחלב ב

אות א

נאמר בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו ג׳ פעמים. אחד לאיסור אכילה, ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול. והוציא הכתוב אכילה והנאה בלשון בישול לומר לך שדרך בישול אסרה תורה אבל חכמים וכו׳. גדי לאו דוקא דה״ה שור ועז ולא שנא בחלב אם, ולא שנא בחלב אחרת אלא שדיבר הכתוב בהוה. (עכ״ל השי״ע) כתיב ראשית ביכורי אדמתך תביא בית ה׳ אלקיך לא תבשל גדי בחלב אמו. כי כתב רבינו ז״ל במאמר המתחיל בראשית לעיני כל ישראל (בלקוטי מהר״ק סימן ס״ז) , שיש מאורי אור ויש מאורי אש וזה לעומת זה. כשמתגברים מאורי אור אזי נכנעין מאורי אש, וכן להיפך חס ושלום כשנסתלקין מאורי אור אזי מתגברים מאורי אש חס ושלום. וזה בחינת רחל מבכה על בניה, זה הראות שהולך אחר הבכי, היינו הסתלקות מארי אור בחינת שקיעת האור במערב עיין שם. ואזי הוא בחינת חורבן בית המקדש חס ושלם בחינת ממרום שלח אש וכו׳, וזה בחינת ההעלמה של הצדיק שמסתלק

ומתעלם חס ושלום הצדיק שהוא בחינת פאר בחינת כלליות הגוונין תלת גוונין דעינא ובת עין שממנו נמשכין כל הד׳ יסודות אשר על ידו נכנע הרע מד׳ יסודות שהם כלל המדות. והא בחינת שם ה׳ שהוא ד׳ אותיות, שמשם נמשכין ד׳ מוחין שסה תלת גוונין דעינא ובת עין הנמשכין אל הצדיק יסוד עולם ומשם נמשכין הד׳ יסודות וכו׳ שכל זה הוא בחינת מאורי אור. וזה בחינת שבת שהוא גם כן תלת גוונין דעינא ובת עין הוא מאיר להבית מקדש וכו׳. (עיין שם כל המאמר היטב מראשו לסופו) :

גדי עזים דייקא, כי מינה וביה אבא ליזיל ביה נרגא. כי גדי עזים הוא בחינת תוקף הסטרא אחרא בחינת עשו איש שעיר, ועל כן על ידו דייקא על ידי שוחטין ומכניעין בחינת גדי עיזים, על ידי זה נכנע עשו איש שעיר בחינת מאורי אש, כי הוא עשה מהשני גדיי עזים קרבנות כמו שפירש רש״י. אחד הקריב לפסח וכו׳ ועל ידי קרבנות הוא הכנעיתם כנ״ל וזה בחינת שרוב קרבני חטאת היו של שעיר עיזים, ובכל הרגלים וראשי חדשים מקרבין שעירי עיזם לחטאת. כי כשעושין חטא חס ושלום, ועל כן התיקון הוא על ידי שעיר עזים שהוא בחינת תוקף הסטרא אחרא שמביאין אותו ושוחטין אותו ומקרבין אותו על האש של המזבח שעל ידי זה מכנעין מאורי אש ויוצאין ומעלין מהם הקדושה שבלעו. וזה בחינת שעיר ראש חדש לתיקון הירח שנתמעט, מיעוט הירח זה בחינת הסתלקות מאורי אור שמזהב יניקתם שהם בחינת מאורי אש. ועל כן מביאין שעיר לקרבן כנ״ל. ועל כן צותה רבקה ליעקב להקריב שני גדיי עזים, להכניע מאורי אש בחינת עשו כנ״ל. ולעשות מהם מטעמים, היינו להכניע הרע מהם ולברר הטוב מהם ולעשות מהם מטעמים, ועל כן קבל יעקב הברכות שהם השפעת הצדיק יסוד עולם כמו שכתוב וברכות לראש צדיק שזה בחינת מארי אש שהם בחינת צדיק יסוד עולם כנ״ל. וזה שכתוב עשו את בכורתי לקח והנה עתה לקח ברכתי. כי הבכורה זה בחינת מאורי אור בחינת יוסף הצדיק שנקרא בכור שורו הדר לו. כי בכור הוא ראשית שהוא בחינת מוחין בחינת מאורי אור כנ״ל. וזה שכתוב וישא עשו את קולו ויבך כדי להגביר חס ושלום מאורי אש שהם בחינת דמעות כנ״ל. נמצא שגדי מרמז לעשו בחינת מאורי אש. וזהו לא תבשל גדי בחלב אמו שלא ליתן יניקה חס ושלום להגדי והשעיר בחינת עשו איש שעיר, שלא יהיה יונק חס ושלום מחלב אם, היינו מבחינת מאורי אור שהם בחינת חלב אם שהוא שגדא מאירין לרחל שהיא יפת תואר ויפת מראה שהיא אם הבנים. כי כשנתערב חס ושלום בשר בחלב אזי חס ושלום הגדי שהוא בחינת מאורי אש יונק מבחינת מאורי אור שהם בחינת חלב אם כנ״ל. וזה שכתוב בשלחן ערוך גדי לאו דוקא וכו׳ ולא שנא בחלב אם ולא שנא בחלב אחרת אלא שדביר הכתוב בהוה. והדבר תמוה להעולם, וכי זהו הוה וסדר לבשל גדי בחלב אמו. ובאמת הוא פליאה גדולה ואיך שייך על זה לומר שדיבר הכתוב בהוה וכי כך הוא הסדר. אך יש לפרש על פי הנ״ל שהכוונה הוא שדיבר הכתוב בהוה, היינו שהכתוב מדבר בההוה שמתהוה מזה, היינו בהפגם מתערובת בשר בחלב. כי באמת זהו הפגם המתהוה מכל תערובת בשר בחלב שעל ידי זה חס ושלום יונק הגדי מחלב אם חס ושלום כנ״ל. וזהו שדיבר הכתוב

בהוה, היינו כשמתערב בשר בחלב, איזה בשר בחלב שיהיה, אזי ההוה ממנו הוא זאת. כי זה בהפגם מתהוה שהגדי יונק מחלב אם חס ושלום כנ״ל. אבל באמת כל בשר בחלב כנ״ל. ועל כן עיקר איסור בשר בחלב הוא רק בבהמה מן התורה, כי עיקר התגברות רוח הבהמיות בחינת מאורי אש הוא בבהמה ביותר. ועל כן כל הקרבנות באים מהבהמות דייקא כדי להכניעים במקום שנאחזין ביותר ולהעלות משם הטוב אל הקדושה שזהו עיקר השלימות הקדושה כשמעלה ובבררין הטוב מעומק הרע, ועל כן עיקר איסור בשר בחלב מן התורה הוא רק בבשר בהמה ששם נאחזין ביותר בחינת מאורי אש. ועל כן אסור ליתן להם יניקה ממאורי אור חס ושלום שזהו בחינת איסור בשר בחלב כנ״ל.ועל כן עיקר איסור בשר בחלב הוא רק בבהמה טהורה, אבל בבהמה טמאה אין איסור לבשלה בחלב. כי עיקר יניקת הרע מן הטוב חס ולשלום הוא דרך ההיתר שהוא בחינת נוגה כידוע. ועל כן כשמתערב בשר בחלב חס ושלום שאז יכולין לינק מאורי אש ממאורי אור דהיינו הרע מהטוב חס ושלום, אי אפשר לינק כי אם כשהם של היתר הם יכולים לינק כנ״ל, אבל כשאחד מהם של איסור אי אפשר להם לינק ואין מתערבין כלל, כי יניקתם רק דרך ההיתר. ועל כן הבדילה התורה אותנו מבשר בחלב, כדי שנזכה לברר הטוב, ושיאירו המאורי אור להבית המקדש בחינת אשית ביכורי אדמתך תביא בית אלקיך וכו׳ כנ״ל, ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן׃

בשר בחלב ג

אות א

על פי המאמר על פסוק ואיה השה לעולה (בליקוטי מהר״ן סימן י״ב) המובא בהלכות תולעים (הלכה ג) עיין שם היטב׃

ואיתא שם שיש גבול לכל כבוד וכבוד המלובש בכל מאמר ומאמר שלא יתפשט לחוץ וכו׳ (עיין שם היטב) ;

וזה בחינת איסור בשר בחלב, שאף על פי שזה ניתר וזה היתר, אף על פי כן כשנתחברים יחד בשר בחלב נעשה חתיכה דאיסורא. כי כל דבר

שבעולם נמשך מעשר מאמרות שבהם נברא העולם וכל אשר בו. וכהכל נברא בשביל כבודו יתברך כנ״ל ויש גבול לכל כבוד וכבוד וכו׳ כנ״ל, ועל כן כל דבר ודבר משונה מחבירו בתבניתו ובטעמו וכו׳ הכל כפי הגבול של בחינת הכבוד שמלובש בו. וצריכין לשמור מאד את בחינת הגבולים והצמצומים של כל בחינת כבוד שמלובש בכל דבר שלא לסתור את הגבול חס ושלום. כי חוץ לגבול שם הוא מקומות החיצנים ואפילו בקדושה דאסור לצאת מגבול אחד לגבול חבירו. כח כל בחינת כבוד שמלובש בכל דבר יש לו גבול לפי בחינת האיסור לצאת מגבול לגבול אחר:

אות ב

וזה בחינת כל איסרי כלאים ואיסרו בשר בחלב. כי צרכין לשמור שיהיה כל סבר בגבולו ובמקומו. כי כשיתערב חס ושלום שני דברים הסותרים זה את זה שכל אחד יש לו גבול אחר אזי יהיה נסתר הגבול של כל אחד. וכשנסתר ונפרד הגבול חס ושלום משם הוא יניקת החיצונים שעומדים חוץ לגבול הקדושה וארבין ומצפין שיהיה נסתר והגבול חס ושלום. וזה בחינת איסור עריות כי המותרת לזה אסורה לזה כי כן הוא כל איסור עריות. כי כל הקרבות הן קרבנותיו והן קרבות אשר כלם אינם אסורים אלה לזה שהם קרבנותיו ולאחר מורתות. וכן להיפך שכשהקרבנות של אחר אסורת להאחר, ולו מותרות. וכן איסור אשת איש שמותרת לבעלה ואסורה לאחר וכן להיפך. נמצא שהמותרת לזה אסורה לזה כי הכל לפי הגבול שיש שכל אחד ואחד. כי בשר וחלב הם שני הפכים, כי בשר הוא מבחינת תוקף הצמצום, כי עיקר בשר שאסור מדאורייתא הוא בשר בהמה, ומלך שבבהמות הוא שור, ושור הוא בחינת הצמצום בחינת ופני שור מהשמאל שמשם הצמצום. וכל הגבולין של הקדושה הם נמשכין מבחינת הצמצומים כידוע, שנימשכין מבחינת ופני השור משמאל כנ״ל, נמצא שבשר בהמה הוא בבחינת צמוצם ובגבול. וחלב הוא בחינת המתקת והרחבת הצמצום והגבול, בבחינת דם נעכר ונעשה חלב (בכורות ו׳) כי דם הוא בחינת גבול וצמצומים כידוע, ובשעת לידה דם נעכר ונעשה חלב שהוא בחינת המתקת והרחבת צמצום וזה נעשה בשעת לידה דייקא. כי באמת אף על פי שאסור לסתור ולפרוץ הגבול חס ושלום, אף על פי כן צריך כל אחד לראות ולהשתדל להרחיב גבול הקדושה,שדהיינו שגבול הקדושה יתפשט ויתרחב וימתח ויתגדל מאד, וזה עיקר קיום העולם כי לא תהו בראה לשבת יצרה. כי לצאת חוץ לגבול אסור אבל בתוך הגבול צריכין להשתדל שיהיה נמתח ויתפשט הגבול הרבה מאד כי גבולי הקדושה הם בבחנית ארץ ישראל שיכולה להתפשט הרבה מאד. ויש לכל אדם להמתיק הגבול והצימצום עד שכל גבול וגבול יהיה נמתח

ויתפשט הרבה מאד. כי כך ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו שיהיה כח הזה לכל אחד בבחינת ויצתם כאהל לשבת. ואמרו רבותינו ז״ל בתחילה בראן כמין ב׳ פקעיות של שתי ואחר כך תיקן וכו׳. וזה הכח נמשך בכל הבריאה כולה שהם נמתחין ונתרחבין על ידי קדושת ישראל שיש להם כח להרחיב ולגדל גבולי הקדושה שיהיו נמתחין ומתרחיבין והולכין. וזה בחינת הרחיבי מקום אהלך ויריעות משכנותיך יטה אהל תחשוכי וכו׳ כי מימין ושמאל תפרוצי וכו׳. ועל כן בשעת הלידה הוא בחינת הרכבת גבול הקדושה אז דם נעכר ונעשה חלב, דהיינו שנמתק הגבול והצמצום שהוא בחינת דמים ודינים, ונעשה חלב שהוא מחיה את הולד ומגדלו. נמצא שחלב הוא בחינת הרחבת הצמצום, ועל כן אסור לערב בשר בחלב יחד כי הם סותרים זה את זה. כי באמת צריכים דייקא שני הבחינות של בשר ושל חלב כנ״ל, כי הצמצום הוא קיום העולם ובלא זה לא היה קיום לעולם כלל. ועל כן בשעת בריאת העולם אמר השם יתברך לעולמו די וכו׳ שלא יתפשט יותר מדאי חוץ לגבול חס ושלום, אבל אך על פי כן אף על פי שצריכין להצמצום דייקא, אף על פי כן צריכין לראות להמתיק ולהרחיב הצמצום שתתפשט ותתרחב הקדושה שבו הגבול הרבה לאורך ולרוחב שיתפשט גבול הקדושה ויהיה נמתח מאד כנ״ל, וזה בחינת חלב כנ״ל. ועל כן אסור לערב אלו שני הדברים דהיינו בשר בחלב יחד שלא יסתור אחד את חבירו חס ושלום שהוא חורבן העולמות חס ושלום. כי צריכין שני הבחינות דייקא של בשר ושל חלב כנ״ל:

אות ג

וזה בחינת סוכה, כי אחר יום הכיפורים שאז הוא גמר התשובה של עשרת ימי תשובה ואז עולין עד בחינת אי״ה שהוא בחינת כתר שמשם עיקר הסליחה כנ״ל. ואז חוזר ונבנה העולם מחדש. כי כל אחד על ידי עוונותיו חס ושלום הוא וסתר את גבולי הקדושה ויורד אל החיצונים חס ושלום כפי עוונותיו, ואזי הוא רחוק מכבודו יתברך. כי יש גבול לכל כבוד וכבוד שלא יתפשט לחוץ לגבול וכו׳ כנ״ל, וכשהאדם נופל לשם חס ושלום ואזי כשמתחיל לחפש ולבקש איה מקום כבודו, אזי זוכה על ידי זה לתכלית העליה לבחינת איה וכו׳ שמשם מקבלין חיות כל בחינת הכבוד של כל העשרה מאמרות וכו׳ כנ״ל ואזי חוזר ונבנה העולם מחדש. כי אחר כך חוזר ומתפשט חיותו יתברך מבחינת איה לבחינת חלקי הכבוד וחוזר ונתגלה כבודו יתברך שזה עיקר קיום העולם כי העיקר שיחזור ויתגלה כבודו יתברך (כמבואר שם במאמר הנ״ל בסופו עיין שם). ועל כן אחר התשובה כשזוכה לחזור ולגלות כבוד על ידי בחינת איה כנ״ל, אזי מרויחין עכשיו יותר ויותר כי עכשיו נתגלה אלקותו יתברך גם במקומות

החיצונים על ידי בחינת איה הנ״ל נמצא עכשיו גבולי הקדושה נתרחבו מאד מאד, עד שגם כל מקומות החיצונים נתהפכו ונכנסו אל הקדושה, כי עכשיו נעשו מחיצות וגבולי הקדושה גם שם על ידי בחינת איה וכו׳ כנ״ל. ועל כן אחר התשובה של יום כיפור שאז זוכין לבחינת איה ואז נתרחבין גבולי הקדושה מאד מאד, על כן אחר התשובה של יום כיפור שאז זוכין לבחינת איה ואז נתרחבין גבולי הקדושה מאד מאד, על כן אחר יום הכיפורים עושין סוכות, זה בחינת שנתרחב גבולי הקדושה מאד גם בחוץ על ידי התשובה עד שהכל נכנס אל הקדושה ועל זה מרמז הסוכה. כי עד עכשיו עיקר הקדושה ועל זה מרמז הסוכה. כי עד עכשיו עיקר הקדושה בבחינת בראשית שהוא התחלת התורה שהוא בחינת ראש בית, כי עיקר הקדושה הוא בתוך הבית דייקא שהוא בחינת גבול הקדושה כי בחוץ הוא בחינת שליטת החיצונים חס ושלום, אבל עכשיו אחר יום הכיפורים כבר נתפשטה הקדושה גם שם על ידי התשובה ועל כן עושין סוכות בחוץ להורות שגם שם נעשו מחיצות הקדושה בבחנית ונשאר גם הודא לאלוקינו. גם אין צריכין עכשיו לשמור כל כך עצמו להסתיר בתוך מחיצות הבית כי עכשיו נכנע הסטרא אחרא במקומה. ועל כן אנו עושין מחיצות עראי שהם מחיצות הסוכה שהם פתוחות מלמעלה ומן הצדדין, כי אין צריכין רק ב׳ כהלכתן ושלישית אפילו טפח, כי אני מראין שהקדושה מתפשטת בכל מקום כי בכל מקומות ממשלותו. ועל כן אין אנו צריכין רק מחיצות עראי כדי שיהיה איזה גבול לצמצום בעלמא אבל באמת אין אנו יראים מהם עכשיו כלל, כי עכשיו הכל שלנו על ידי התשובה שעל ידי זה נתהפכו כל מקומות החיצונים אל הקדושה. ועל כן סוכות הוא בחינת יעקב ויעקב נסע סכת״ה כמובא, כי ביעקב נאמר ופרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה בחינת נחלה בלי מיצרים, שזה בחינת סוכה שהקדושה מתפשטת גם בחוץ, כי הכל נכנס אל הקדושה עכשיו על ידי התשובה של יום הכיפורים שאז זוכין לעלות לבחנת איה וכו׳ כנ״ל

אות ד

גם מרומז בדברי רבינו ז״ל במקום אחר על ענין ישיבתו באומאן שזה בחינת ובל יגאמר שכן חליתי וכו׳, דהיינו כשנתוסף אבן אחת דהיינו נפש אחת שחוזר בתשובה ונתקרב להשם יתברך, אזי נתרבין הבתים עד אין קץ ואמר אז רבינו ז״ל, שעל ידי זה מכניסין לפנים גם הנפשות שהיו מושלכין בחוץ בבחינית תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות. כי עכשיו כשנתרבין מאד הבתים אזי ממילא נכנסין גם הם לפנים וכו׳ וכו׳. וזהו בחינת סוכה שעכשיו נתרחב גבול הקדושה גם בחוץ כנ״ל, וכל זה על ידי

האבנים שהם הנפשות שנתוספו בעשרת ימי תשובה ויום הכיפורים. כי על ידי התשובה נתוספו כמה נפשות שהם אבנים ואז נתרבין הבתים מאד גם בחוץ עד שמימילא נכנסין הכל אל הקדושה וכו' כנ"ל:

אות ה

ועל כן בסוכות מקריבין ע' פרים כנגד ע' אומות. כי עכשיו אנו יכולים להכניסם הכל לפנים אל הקדושה על ידי ריבוי הבתים שנתוספו על ידי האבנים וכו' כנ"ל, שעל זה רמז מצוות סוכה שנתרבין מחיצות הרבה גם בחוץ כנ"ל. ועל כן לעתיד יתנסו העכו"ם במצוות סוכה דייקא כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ע"ז דף ג'). כי על ידי סוכה יכולין להכניס כולם אל הקדושה בבחינת ונשאר גם הוא לאלקינו וכו' כנ"ל

בשר בחלב ד

אות א

לא תבשל גדי בחלב אמו. כתיס כי יקרא קן צפור לפניך וכו' שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך:

כי זה כלל גדול שצריך האדם להתחיל בכל פעם מחדש כאש הזהיר רבינו ז"ל על זה פעמים אין מספר כמבואר בספריו הקדושים בכמה מקומות. וכמבואר בסיפור שבחיו הקדושים שהוא בעצמו זכה למה שזכה על ידי שהתחיל בכל פעם מחדש ולא נפל בדעתו משום דבר שבעולם ואפלו ביום אחד היה לו כמה התחלות (כמבואר שם עיין שם). וכמבואר בדברי חז"ל כמו שכתוב על פי אשר אנכי מצוך היום בכל יום ויום יהיו בעינך כחדשים, וכתיב היום הזה נהיית לעם ודרשו רבותינ ז"ל ומובא בפרוש

רש״י בכל יום ידמה בעינך כאלו היום נכנסת עמו ברית. כי באמת אם יבתכל האדם על עצמו היטב יראה שכל הבלבולים ונפילות וירידות וחלישות הדעת שיש לו הכל הוא על די ריבוי המחשבות מים שעבר ליום הבא ומשעה לשעה, שרוב העולם הם כזקני בעיני עצמן וכל אחד נחשב בעיני עצמו כאלו כבר נזקן בדרכיו שרגיל בהם ימים רבים עד שאי אפשר לו לשוב לדרך אחר. ומחמת שהוא יודע בעצמו שהוא רחוק מדרך הישר באמת, על כן נמצאים רבים שמייאשים עצמם מלהתקרב באמת להשם יתברך, ואפילו מעט העבודה והמצוות שמקיימים הוא כמו מצוות אנשים מלומדה, ועשים אותם בלי התעוררות וחיות, והכל מחת הזקנה שקפצה עליהם שנחשבים בעינם כזקנים כנ״ל כזה מזיק מאד מאד כמו שהזהיר אדממו״ר ז״ל מאד מאד, ומא שאסור להיות זקן הן חסיד זקן הן צדיק זקן וכו׳. כי לא מבעיא מי שתעה מדקך הישר לגמרי ועושה מה שעושה רחמנא ליצלן כל אחד כפי מה שיודע בנפשו ונדמה בעיניו כזקן ורגיל במעשיו אשר לא טובים, לאיש כזה בודאי מזקת הזקנה הזאת בלי שיעור כי יכול לילך לאיבוד לגמרי חס ושלום אם לא יתעורר להתחדש שזה עיקר התשובה בחינת השיבנו ה׳ אליך ונשובה חדש ימינו וכו׳. חדש דייקא. אלא אפילו הכשרים קצת ואפילו צדיקם וחסדים אם הם כזקנים אצלם ועושים עבדתם כזקן הרגיל מכבר בזה, גם כן אינו טוב כמו שאמר רבינו זצל שאפילו צדיק זקן אינוטוב. כי היצר הרע נקרא מלך זקן וכסיל. כי עיקר העבודה הוא התחדשות בחינת וקוי ה׳ יחליספו כח יעלו אבר כנשרים,שצריך להתחדש בכל יום ממש בבחינת אשר אנכי מצוך היום, בכל יום יהיו בעינך כחדשים הנאמר בקריאת שמע וכו׳ כנ״ל. כי מי שמחזק עצמו להתחיל בכמה פעמים מחדש בוודאי לא יפול לעולם אפילו אם יעבור עליו מה. כי צריך אדם לסלק מדעתו ולהעביר ממחשבתו לגמרי כל מה שעבר ביום העבר או בשע ההעוברת וידמה בעיני עצמו בכל יום ואפילו בכל שעה כאלו היום נולד בחינת אני היום ילדתיך וכביב היום אם בקולו תשמעו שצריך לחשוב בכל ום ובכל עת ושעה כאלו היום ובאות השעה הוא נולד ובא לעולם ורוצה להתחיל להכיר את מי שאמר והיה העולם, ואפילו שכבר היה כן אלפים ורבי רבבות פעמים שרצה להתחדש ולהתחיל להתקרב להשם יתברך ולא עלתה ביד ואפילו אם נפל בכל פעם למה שנפל רחמנא ליצן אף על פי כן אל יסתכל על זה כלל, וישכח כל זה. כי זה היום והשעה שהוא עומד בו עתה עדיין לא היה בעלם ומי יודע מה יכול לזכות עדיין עתה באותו היום ובאותה השעה. כי השם יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית ואין יום דומה לחבירו ואין שעה דומה לחברתה, וכמובא בכתבי האר״י באריכות מזה גודל השינויים לאין מספר הנעישים בכל יום ויום ואפילו בכל שעה ושעה עיין שם בע״ח בתחילתו בהיכל א״ק שער א׳ ענף ה׳ מ״ש שם ואין שעה זו דומה לשעה זו. ומי שמסתכל בענין הילוך המזלות וכוכבים ושינו מצבן ומעמדן ואיך ברגע אחד ה ס באופן אחר והנולד בו יקרה מאורעות שונות מהנולד ברגע שקדם לזה, ומזה יסתכל ויבין בעולמות העליונים שיאן להם קץ ומספר, ואם תפקח עיני שכלך ותשכיל דבר כי שאין שכל בלב אדם לעמוד על כל פרטים, ועל זה אמר דוד המלך עליו השלום גל עינ

ואביטה נפלאות מתורתך ושלמה המלך עליו השלום שכתוב בו ויחכם מכל האדם אמר אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. ולך וראה מה שכתוב בספר התיקונים (תיקון כ״ב דס״ה במ״ש) קם ר״ש ואמר סבא סבא וכו׳ ולבוישן דאינו לביש בצפרא לא לביש ברמשא ולבושא דלביש ביומא דא לא לביש ביומא תנינא ובזה בתין איך משתנה מעמד ומצב העולמות שהם הלבושין לש האי״ס ב״ה ושינויין בכל עת ורגע (עכ״ל הע״ח). וכל אלו השינויים לאין קץ של כל העולמות הכל בביל לקרב ולהמשיך את כל בני עולם בכל עת אליו יתברך שזה עיקר התכלית ובשביל זה האציל וברא ויצר ועשה הוא יתברך את כל העולמות מראש ועד סוף הכל בשביל האדם השפל הזה כדי שיכיר אותו יתברך בזה העולם דייקא כידוע ובשביל זה משנה השם יתברך הנהגת העולמות בכל עת ורגע הכל בשביל האדם. כי השם יתברך מתגלגל עם העולם בכל דור ודור ובפרטות עם כל אדם ואדם בכל יום ובכל עת ובכל שעה. ומשנה הנהגת כל העולמות מראש ועד סוף בכל עת ורגע כנ״ל, הכל בשביל לרמז לכל אחד ואחד רמזים כפסי מה שהוא שיתקרב אליו יתברך ממקום שהוא שם בעת ההוא, וכמו שכתב אדומו״ר ז״ל בהתורה ויהי מקץ זכרון (בסימן נ״ד) עיין שם מ״ש שם שהשם יתברך מצמצם עצמו מאי״ס עד אין תכלית ומרמזס לכל אחד ואחד רמזים כפי האדם וכפי היום וכפי המקום כדי שיתקרב לעבודתו וכו׳ (עיין שם היטב). נמצא שאין ראיהכלל מים לחבירו ומשעה לחברתה כי העולמות והגלגלים וכו׳ משתנים בכל עת ויכול להיות שאף על פי שעד הנה היה מה שהיה אף על פי כן עתהעתה יכול לעשות איזה נחת רוח להשם יתברך באשר הוא שם כי לכ השתנות העולמות וכו׳ הכל בשביל כל אדם. כי חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם (סנהדרין ל״ז). ועל כן צריך כל אדם להאמין שבכל עת ושעה ורגע לכ ימי חיו יש בכח האדם להתחיל מעתה ואל יבתכל כלל על יום שלפניו ולאחריו רק יחזק עצמו עתה להתקרב לה סשיתברך במה שיוכל בעכסק התורה או תפלה או איזה מצוה ואם אינו יכול לעשות דבר באותה השעה על כל פני סישתוקק ויכסוף להם יתברך כי רצון וכיסופין דקדושה יקר מן הכל (כמבואר בדבריו הקדושים כמה פעמים) :

אות ב

וזה בחינת מצות שלוח הקן. כי מבואר בתיקוינם שקן צפור מרמז לע נשמתין דאתתרכו מאתרייה, היינו הנשמות הרחוקים מהסש יתברך על ידי מעשיהם שאינם טובים, ועל זה מרמז הפסוק כי יקרא קן צפור לפניך בדרך וכו׳ שמי שרוצה ליקח ולקרב אלו הנפשות הנפולות לזכות בהם לקרבם להשם יתברך, שאי אפשרל ו לקרבם כי אם לע ידי שישתדל תחיל

הלשוח ולסלק מהם את חכמתם ודעתם שיש להם מכבר שיבלקו דעם מעצמם כאלו אין להם שום כל כלל כמו שכתב רבינו ז״ל (בסימן קכ״ג) על פי עם נבל ולא חכם, עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו. שאי אפשר להתקרב לצדקי אמת ואל התורה כל אחד כשמשליחין מעצמן כל החכמדות שמכבר כאלו אין לו שום שכל כלל. ואפילו כשנכנס בעבודת הף צריך לסלק מדעתו כל החכמות והבלבולים המבלבלים אותדו מיום לחבירו כנ״ל, שכל זה נמשך מהחכמצות של הבל שהורגל בהם מנעוריו שנקבעו בו כאלו קבלם מה רסיני. ובאמת אלו הסברות והחכמות שלו המבלבלים ואתו נמשכין רק מעץ הדעת טוב ורע מזוהמת הנחש שהטיל בחוה שהיתה אם כל חי, ומשם נמשך שכל אדם כשנולד ממעי אמו יש בו אחיזת הזוהמא הזאת, בחנית ובחט איחמתנו אמי. ומשם נמשכין כל אלו הבלבולים והסברות של שטוב המבלבלין ומוניעין את האדם מדרך החיים, וזה בחינת שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך שאי אפשר לקרב הנפשות שה בחינת אפרוחים או ביצים דלית גדפין דילהון שלמין, דהיינו הנפשות שאין להם עדיין שלימות ואין להם כנפים לפרוח בעבדתו יתבר ולהתקרב אליו יתברך. והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים, האם זה בחינת אם לבינה תקרא, בחינת השכל של כל אחד ואחד. כי עיקר חיות וגידול של כל אחד ואחד הו אמשכלו שוה אמחיה ומנהיג ומקיים דאותו בבחינת החכמה תחיה, ועל כן נקרא השכל אם הבנים. וזהו והאם רובצת על האפרוחים וכו׳ שאם הבנים שהיא אם לבינה שהוא השכל של כל אחד ואחד שנולד עמו ממעי אמו רובץ על האפרוחים וכו׳. כי השכל שי בכל אדם ממעי אמו רובץ על נפשו לחיותו וגדלו. אבל מחת חטא אדם הראשון נאחז זוהמת הנחש בזה השכל כנ״ל ומשם באין כל הסברות והחכמות של שטוב והבל הבמבלין את האדם. ועל זה הזהירה התורה שמי שרוצה ליקחם ולזכות בהם דהיינו לקרבם להשם יתבאך שישלח את האם תחלה בחינת שלח תשלח את האם. שיראה לשלוח ולסלק ולהעביר מהם את כל החכמות והסברות שיש להם מכבר שהם בחינת אם כנ״ל, ואחר כך ואת הבנים תקח לך שאחר כך יוכל לקרבם שיהיו נקראים בנים, כי כל המלמד בן חבירו תורה כאלו ילדו (סנהדרין י״ט) כי בוודאי נחשב כאלו ילדם ממש, כיח הוא מסלק מהם השכל שמכבסר שמשח היה חיותם מתחלה ממעי אמם וממשיך בהם שלכ חדש וחיות חדש כאלו נולדו היום ממש, ועל כן עתה דייקא נקראים בנים בחינת בני אתה אני היום ילדתיך, כי זה עיקר ההתקרבות המ שמסלק שכלו שמכבר ונחשב לו כאלו נולד היום ואז נקראים בנים בחינת בני אתה אני היום ילדתיך כנ״ל:

אות ג

וזהו בחינתך איסור בש רבחלב שאסור לבשל ולאכול בשר בחלב. כי חלב אם זה בחינת החיות והשכל שמשך ממעי אמו שהוא מחיה ומקיים את הולד. אבל אף על פי שהוא עיקר חיות וקיום הולד אף על פי כן צריכין אחר כך לברר ולזכך את הולד מהזוהמא הנאחז בהחלב אם מחטא אדם הראשון כנ״ל, ועל כן אסרו לבשל ולאכול בשר בחלב כי אסור לערבם יחד, כי כל אחד ואחד הוגא ירור בפ״ע. ועל כן כל חד באפני נפשיה שרא ותרווייהו כחדא אסורין כי הבירור נעשה בכל דור ודרו וכן בכל יום ויום כפי הדור וכדפי היום. ומחמת זה בעצמו צריך האדם ליזהר מאד כשרוצה להתקרב להשם יתברך שישליך מאתו הסברות והחכמותשיש בו מכבר. כיאפילו אם נדמה לו שנמכה לו סברא זאת מאיזה ספר אף על פי כמאחר שסברא זאת מרחקת אותדו מהם שיתברך צריך לסלקה מדעתו, כי ידוע שיש בהתורה שני כחות זכה נעשה לו סס חיים לא זכה נעשה לו סם מות. ועל זה הזהירו רבותינ ז״ל לא תסור מן הדבר אשר יורך מימן ושמאל ואמרו שם אין לך אלא שופט שבימך ואפילו אומר לך על ימין שמאל ועל שמאל ימין וכו׳. כי בכל דור ובכל יולם משתנים העולות וכו׳ כנ״ל, וכן נשתנים הבירורים של הניצוצות שצריכין לברר בכל פעם כל אחד ואחד כפי מדריגתו. וכפי הבירור שבכל דור משם נמשך החיות והקיום של כל החיות והעופות והבהומות ושל כל הדברים שבעולם. ועל כן החלב והבשר הם בחינת שני מיני בירורים שנמשכין משני דורות ועל כן אסרו לערבם יחד, כי מבואר בהתורה חב״ח (בסימן כ״ב) שיש בחינת נעשה ונשמע שהם בחינת שני הכתרים שזכו ישרל אלבשעות קבלת התורה ונעשה ונשמע הם חבינת נגלה ונבתר תורה ותפלה אב ובן וכו׳ (עיין שם היטב). ויש בכל דרגא ודקגא ובכל עולם וכעולם בחינת נעשה ונשמע נגלה ונבתר וכו׳. כי הנשמע והנסתר של מדריגה התחתונה הוא בחינת עשה בחינת נגלה אצל מדריגה הגבורה ממנה ויש לה בחינת נשמע בחינת נסתר גבוה ממנה, וכן מדרגא לדרגא ומעולם לעולם.ף וצריך כל אדם לעלות מדרגא לדרגא לעלות מנעשה ונשמע זה לנעשה ונשמע גבוה ממנה וכן לעלום וכו׳. וקודם שעולין מדרגא לדרגא צריך שיהיה לו ירידה קודם העליה, כי הירידה היא תכלית העליה וכו׳ וכו׳. וזה ביום ההוא יבוקש עון ישראל ואיננו וכו׳ (עיין שם כל זה היטב) , ועל יד נעשה ונשמע נעשה שמחה בחינת ושמחת עולם על אשם וכו׳, ועל ידי שמחה זוכין לעשות שעל ידי זה משברין עזות דסטרא אחרא דהיינו עזות הגוף ועזות של עזי פנים שבדור הרוצים למנוע מדרכי הקדושה מלהתקרב לצדיקי אמת וכו׳. וכל זה משברין על יד עזות דקדושה שוא בחינת קולות שזוכין לזה לע ידי שמחה שמקבלין על ידי בחינת נעשה ונשמע בחינת נגלה ונסתר תורה ותפלה וכו׳ כנ״ל (עיין שם כל זה היטב היטב). ומבואר שם שעיקר השמחה נמשך מבחינת תפלה שהיא יראה בחינת בושה וכו׳ ועל יד השמהח הזאות זוכין לעשזות דקדושה נמצא שעזות דקדושה נמשך מבחנת בשת מבחינתובשת פנים לגן עדן וכו׳ (עיין שם היטב). ועיין שם עוד מה שכתוב שם שצריכין להתפדלל להם שיתברך שידע איך להתנהג עם העזות. כי מצד אחד העכזות רע מאד, כי עז פנים לגיהנם וכו׳ אבל בקדושה צריכין מדת

העזות מאד, כי אי אפשר להתקרב אל הקדושה בלא עזות כי צריך שיהיה לו עזות גדול כנגד העזי פנים שבדור הרוצים להחליש דעתו ולמונעו מדרך האמת. וכן צרי דשיהיה לו עזות דקדושה לעמוד כנגד עזות הגוף שהו אעז וחזק בהתאוות וכו'. ועל זה התפלל התנא יהי רצון שתבנ עירך במהרה בימינו וכו', שיהיה העזות עזות דקדושה שממנו נבנה ירושלים וכו' וכו' (עיין שם כל זה היטב):

אות ד

וזה בחינת איסור בשר בחלב, כי חלב הוא בחינת חלישות בחינת בושה כנראאה בחוש שהחלב הוא מאכל קטנים ואני מחזיק את הגוף אדרבא מחליש אותו כמו שדרשו רבותינ ז"ל על פי מי ששאל חלב נתדנה שהחלב מכביד את הגוף ומחלישו, וחלישות זה בחינת בושהשהוא בחינת חלישת הדעת. וכן מרומז בדברי רבינו ז"ל במקום אחר שחלב הוא בחינת בושה, ע' בהתורה יעתיקא טמיר וסתים (בסימן כ"א) עיין שם מה שכתבו באות ז' על הפסוק תכלם שבעות ימים. כי הכלימה אזיל סומקא ואתי חיוורא, היינו דם נעכר ונעשה חלב עיין שם. נמצא שהחלב הוא בחינת חלישות בחינת בשת והבשר הוא להיפך כי הבשר הוא בחינת עזות, כי עיקר עזות הגוף הו אהבשר שהוא עיקר הגוף. וכן בהתורה חוב"ח הנ"ל מכנה עזות הגוף בשם בשר, כמו שכתוב שם שצריך לרחם על בשר הגוף להכניע העזות ממנו וכו' עיין שם מה שכתוב על פי מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי וכו' שמכנה שם הגוף שבו נאחז העזות בשם בשר. נמצא שבשר הוא בבחינתך עזותוחולב הוא בחינת חלישות בחינת בשת. וכל כחד באנפי נפשיה שרי אבל תרוויינו כחדא אסירו כי אלו השני מדות עזות ובשת הם שני הפכים, אבל שניהם צרכים אל הקדושה מאד, אך צריכין ליזהר מאד להשתמש עלם כל מדה ומדה במקומה הראוי, אבל לא להיפך חס ושלום, ומי שפוגם בהם ומהפך הסדר שמשתמש בעזות במקום שצרכין בושות או שמתבייש במקום שצרכין עוזת הוא מקלקל בזה מאד ועל ידי זה עיר ההתרחקות מהם שיתברך. וזה בחינת פדגם איסרו בב"ח כי באמת בקדושה צריכין שניהם עזות ובושת ושנהים אחד בשרשם ותלויים זה בזה כמבון ומבוא רבהתדורה הנ"ל שעזות דקדושה נמשך מבשת עיין שם. כי באמת צריך שיהיה להאדם מדת הבשת דקדושה דהיינו להתבייש מאד מהסש יתברך מלעבור על רצונו חס ושל חם אפילו כחוט השערה. ומי שזוכה לבושה הזאת שמתבייש מהם שיבתרך לעבו על רצנו חס ושלום אפילו כחוט השערה ומי שזוכה לבושה הזאת שמיתבייש מהשם יתברך לעבור על רצונו חס ושלו סעל ידי זה מתחזקת נשמתו בעזודת גדול וזוכה להתפלל לשם יתברך וזוכה לבחינת נעשה

ונשמע שמשם נמשך שמחה שהוא בחינת עזות דקדושה, ועל ידי זה מכניע עזות הגוף לגמרי. נמצא שעזות דקדושה נמשך מבושה דקדושה אלב להיפך חס ושלם כשיש לו בושה דסטרא אחרא שמתבייש מפני המלעיגי סלהתפלל בכוונה או לעשודת איזה דבר שבקדושה על ידי זה נחלשת נשמתו חס ושלו סומתגבר עזות הגוף. וכן להיפך על יד עזות הגוף שממלא תאוות לבו חס ושלם על ידי זה באים עליו חרפות ובושות חס ושלום. על כן צריך האדם לפלס דרכיו שיהיה לו מדודת העזות והבשת וישתמש עם כל מדה מומדה במקומה ושעתה כראוי ולא להיפך חס ושלום אפילו תנועה קל המכל שכן לעברו עבירה חס ושלום אפילו תנועה קל המכל שכן לעבור עבירה חס ושלום. אבל כשצריך להתפלל או לעסוק בעבודת ה׳ אזי צריך שיהיה לו עזות גדול דקדושה בכל הבחינות הן כנגד בני העולם שלא יתבייש מפני המלעיגים ולא יפתבטל חס ושלום מפני הליצנות של העזי פנים שבדור. וכן אפילו כנגד השם יתברך בעצמו צריך שיהיה לו עזות גדול, כי אף על פי שבודאי צריכין להתבייש לנפי השם יתברך אפילו לעשות מצוה וצריך שידע בנפשו שאינו ראוי לעשות מצוה ולהתפלל לפני השם יתברך (כמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר בלקוטי מהר״ן סימן ע״ב) אף על פי כן אסור לאדם שיהיה נשאר בזה חס ושלום רק צריך להתחזק ולהתגבר בעזות גדול מאד ולומר אף על פי שאיני כדאי להתפלל לפניך,ף ומי אנכי שאזכה להתפסלל לפניך וכו׳. אף על פסי כן בחסדך הגדול אני בוטח שאתהשומע תפלת כל פה ואני מעיז פני נגדך לבקש ממך כל מה שאני צריך וכו׳ (כמבואר כל זה בדברי רבינו ז״ל במקום אחר) , אבל מי שמהפך הסדר בעינין העזות או להפיך, הוא פוגם הרבה מאד. וזה בחינת איסרו בב״ח, כי זה ידוע שכל המארכלין צריכין בירור לבררם מאחיזת הרע הנמשך מזוהמת הנחש מאחיתז עץ הדעת טוב ורע ועיקר הרע הוא בחינת עזות דסטרא אחרא כי עזות מלכותא בלא תגא (דנהדרין ק״ה) שזהו בחינת מלכות הרשעה זוהמדת הנחש שמשם כל התאוות וכל העבירות חס ושלום שכולם נמשכין מעזות הגוף שהואעז וחזק בהתאוות, וכמו שכתב שם רבינו ז״ל בהתורה מרכבות פרעה (בסימן ל״ח) שעזות דסטרא אחרא הוא זוהמת הנחש עיין שם. וזה העזות דסטרא אחרא הוא זוהמתך הנחש עיין שם. וזה העזות דסטרא אחרא שהוא זוהמת הנחש זה עיקר בחינת הרע הנאחז בלכ הדברים שבעולם. וזה בחינת כל המאכלות אסרות שבתורה כי כל המינים טמאים שאסרה עלינו התורה הוא מחמתך שבהם נאחז הרע ביותר שהוא עזות דסטרא אחראוכנראה קצת בחוש שרוב המינים טמאים הם עזי נפש ביותר כמו הכלבים עז נפש ועל כן אסורים לנו לאוכלם כי אין בני כח לבררם מחת שבהם נאחז הרע ביותר שהו אעזות הגוף עזותך דסטרא אחרא על כן אסרוים באכילה כדי שלו יתגבר על האדם על ידי אכילתם עזות הגוף חס ושלום. וכן להיפך כל השקצים ורמשם אסרוים מחמת שהם בתכלית החלישות ביותר ואין בהם שום עזות דקדושה, וזה נמשך גם כן מזוהמת הנחש שזהו בחינת בשת וחלישות דסטרא אחרא על כן אסרים באכילה כי אי אפשר לנו לאכול כי אם מה שהתירה התורה כפי המ ששיערה התורה המינם טהורים הנמשכין מהקדושה שיש לנו כח

לבררם, דהיינו שלע ידי אכילתם לא יהיה נמשך עלינו עזודת דסטרא אחרא ולא חלישות ובשת והסטרא אחרא, ראק נזכה לבררם שיהיה נמשך עכלינו עזות דקדושה שיהיה לנו כח על יד יאכילתנו להתגבר בעבודת ה׳:

אות ה

וזה בחינת שחיטה שאי אפשר לאכול שום בעל חי כי אם עלידי השחיטה. כי השחיטה הוא כדי להכניע מהבהמה רוח הבהמיות ששם נאחז עזות דסטרא אחרא עזותך הגוף שהוא בחנית רוח הבהמיות שמשם כל התאוות שהם עזות הגוף. כי אפילו המאכלים טהורים כולם יש בהם אחיזת הרע מעץ הדעת טוב ורע רק שיש לנו כח לבררם על ידי מצות התורה, ועל כן צרכין שחיטה, כי הסכין והחרב של שחיטה הוא בחנית גברו דקדושה בחינת חגור ררבך על ירך גבור, וגברוה זה בחנית עזות כמו שכתוב ה׳ עזוז וגברו. וזה בחינת קולות שהם עיקר בחנית עזות דקדושה בחינת רוממותאל בגרונים וחרב פיפיות בידם, היינו שעל ידי הסכין והחרב של שחיטה מתגברין בעזות דקדושה ומכניעין על ידי זה מהבהמה עזות דסטרא אחרא שהוא רוח הבהמיות שהוא בחינת עזות הגוף כנ״ל. ועל כן צריך השוחט שיקבל הסכין של שחיטה מהחכם כמו שאמרו רבותינו ז״ל שהטבח צריך להראות סכינו חלכם. כי כל חכם שעוסק בתורה זוכה לפי בחינת לבחינת נעשה ונשמע שמשם עיקר כח העזות דקדושה, ועל כן אי אפשר להשוחט לשחוט כי גאם כשמקבל רשות תחלה מהחכם כדי שיקבל ממנו כח העזות דקדושה שזוכה החכמים כנ״ל. כי עיקר השחיטה על ידי בחינתך העזות דקדושה שהוא בחינתך הסכין של שחיטה שעל ידי זה מכניעין עזות הגוף שהוא בחינת רוח הבהמיות כנ״ל ועל כן אין שחיטה אלא מן הצוואר. כי עיקר אחיזת העזות הוא בהצוואר שהם מקום הקולותך כי כל הקולות יוצאין דרך הצוואר וכל הקולות הם בחנית עזות כנ״ל. וזה בחינתך בצווארו ילין עוז שעיקר העזות בהצוואר וכן בפרוש רש״י על פרשת עד צווארם, מבואר שם שהצוור מרמז על עיקר עזות וחוזק הגוף,ף ועל כן השחיטה מן הצוואר דייקא כדי להכניע עזותך הבהמיוטת שהוא עזות הגוף שעיקר אחיזתו בבחינת הצוואר מקון הקולות כנ״ל להכניעו לע ידי הסכין של שחיטה שהוא בחינת עזות דקדושה כנ״ל:

אות ו

נמצא שעיקר האיסרו של המינים טמאים הוא מחמדת שהם בבחינת העזותך דסטרא אחרא שאי אפשר לנו לבררם, ומינם המותרים יש בהם גם כן אחיזת העזות דסטרא אחרא רק שיש לנו כח לבררם על ידי מצות התורה כנ״ל. ועל כן אסרה תדורה לערב בשר בחלב כי חלב הוא בבחינת חלישות בחנית בושת, ובשר הוא בבחינתך עזות כנ״ל וכל אחד צריך בירור. כי החלב צריך לבררו שיההי בבחינת בושת דקדושה, כי בושת דסטרא אחרא הוא עיקר עזות דסטרא אחרא כנ״ל. וכן הבשר צריך בירור לבררו מעזות דסטרא אחרא לזכות על ידי אכילת הבשר לעזות דקדושה שנמשך משמחה. וזה בחינת אין שמחה אלא בבשר בהמה שמביאן ממנה קרבן. נמצא שבשר מביא לידי שמחה שוא בחינת עזות דקדושה כנ״ל, ועל כן בשר בחלב כל חד באפילו נפשיה שרי כי לכ אחד ואחד לבדו יכולין לבררו בשרשו להעלותו אל שורש קדושתו כנ״ל אבל שניהם ביחד אסרוים באיסרו חמור. כי עיקר אחיזת הסטרא אחרא הוא מתדערבות מבחינת היכלי התמורות שמחליפין וממירין המדות עזות בבושת ובושת בעזות שבמקום שצריכן עזות מחלישין דעתו להתבייש כדי שיתרשל בעבדותו כן להיפך וזהו בחנית איסרו בשר בחלב שתיכף כשמתערבין יחד מתגבר העזות דסטרא אחרא ביות רומחליש דעת האדם מלהתגבר בעבודת ה׳ כי העזות דסטרא אחרא והבושת דסטרא אחראשיש להם עדיין אחיזסה בהבשר והחלב כנ״ל, כשמתערבים יחד שוב אין לנו כח לבררם כי נאחזים ומתגברים זה מזה. כי עיקר כח עזודת דסטרא אחרא הוא מבשת דסטרא אחרא, שמחמת שמתבייש להתפלל ולעסוק בעבודת ה׳ מפני המלעיגים על ידי זה מתדגבר בו עזות הגוף לכל התאוות ואחר כך הוא בעצמו מעיז בפני יראי ה׳, וכן להיפך על ידי העזות דסטרא אחרא בא לידי בושה וכלימה בעולם הזה ובעולם הבא רחמנא ליצלן וכנ״ל. על כן כשמתערבים יחד בשר בחלב מתגבר אחיזת הסטרא אחרא ביותר על ידי שמתערב יחד אחיזת העזות דסטרא אחרא באחיזת הבושה דסטרא אחרא הנאחזים בהחלב ובשר ושוב אי אפשר לנו לבררם כי עיקר אחיזתם מתבערובות שעל יד זהמחליפין וממיריוהמדות להשתמש בכל מדה להיפך חס ושלם וכנ״ל. אבל כל אחד בפ״ע מותר כי כל אחד ב״פ אפשר לנו לברר בשרשו, אבל כשמתערבים יחד משם עיקר אחיזתם מבחינת תערובות כנ״ל ואז אי אפשר לבררם ועל כן אסורים ביחד:

אות ז

ועל כן עיקר האיסרו מן התורה הוא דרך בישול דייקא, כי עיקר הבישול הוא בחינת בירור שלע ידי האש נתברר ונבדל הרע מהמאכל ואז דייקא ראוי לאכלית אדם, כי האש מכלה הזוהמא והרע הנאחז בו כי מהאש יצאו והאש תאכלם. אז עיק האיסור של תערובת בשר בחלב כדי שלא תתגבר הסטרא אחרא על ידי תערובת בשר בחלב כדי שלא תתגבר הסטרא אחרא על ידי תערובת העזות והבשת שמשם עיקר יניקתם להפוך הסדר להטעות את האדם חס ושלם שיהיה לו בשת במקום שצריך עזות או להיפך חס ושלום וכנ"ל:

אות ח

וזה שכתבה התורה איסרו בשר בחלב בלשון לא תבשל גדי בחלב אמו. אף על פי שבאמת כל בשר בהמה ארו בחלב מן התורה כמו שאמרו רבותניו ז"ל, אך זה מרמז על ענין הפגם הנעשה מבשר בחלב שמתערב העזות דסטרא אחרא בהבשת שמשם עיקר אחיזתם והתגברותם שאי אשפר לנו לבררם כי כגדי מרמז לע עזודת בחינת גדי עיזים לשון עזות. וזה בחינת שעיר עזים בחינת עשו איש שעיר שהוא עיקר עזות דסטרא אחרא עזות הגוף זוהמת הנחש מלכות הרשעה שמלכותם רק על ידי עזות שהי אמלכותא בלא תגא. ועל כן רוב קרבנותך צבור הבאים לכפר הם שעיר עזים שהם על חטואות צבור שהם שעירי ראש חדש ושל מועדות וכן שני שעירי יום הכיפורים, הכל מחמת ששעירי עזים שם עיקר אחיזת בחינתך עזודת דסטראא אחרא ועל שם זה נקראים בשם עז לשון עזותך ושם עיקר הבירור על כן על ידם עיקר הכפרה כי אין הדין נמתק אלא בשרשו. ועל כן קראה התורה כל הבהמות בשם גדי, כמו שאמרו רבותני ז"ל כל מקום שנמא גדי אף עגל וכבש במשמע כיכל הבהמות יש בהם אחיזת העזות שהוא בחינתרוח הבהמיות. ועיקר העזות הוא בבחנית גדי עיזים כנ"ל, על כן כולם נקראים בשם גדי כנ"ל. ועל כן באיסור בשר וחלב שעיקר האיסרו שלא יתגבר העזוזת דסטרא אחרא על ידי שיתערב עם בחינת בושדת וכו' כנ"ל, עכל כן קראה התורה האיסור של כל בשר בהמה בשם גדי לרמז שעיק האיסרו מחמת בחינת העזות שהוא בחינת גדי עיזים כנ"ל. וזה בחינת בחלב אמו אף על פי שהאיסור אפילו בחבל אחרת להורות שעיקר האסור מחמת שהחלב נמשך מבחינת חלישות ובושת שזהו בחינת חלב אם. כי הנקיבות הם בבחנית חלישותובשת, כנגד הזכר שהוא עז וחזק. וזה עיקר האיסור שלא יתערבו העזות בהבושת שהו אבחינת גדי בחלב אמו שמם עיקר יניקתם על ידי שממירין ומחלפין הסדר כנ"ל, גם חלב אם מרמז שעל ידי פגם זה נאחז חס ושלום הזוהמא של הנחש שהטיל בחוה שהיתה אם כל חי שמשם עיקר העזות דסטרא

אחרא שהוא בושת דסטרא אחרא שמחליש את הדעת מלהתגבר בעבודת ה' וכנ"ל:

אות ט

ועל כן השבטים כשפדמו במכירות יוסף שחטו שעיר עיזים. כיעיקר המחלוקת שלהם היה בעני המלכות שאמרו שיוסף רוצה למלוך עליה סשלא כדין. ולפי דעתם נדמה להם שיוסף רוצהלמלוך רק על ידי עזות חס ושלום והם רצו להתגר בעזות שלהם נגדו, על כן שחטו שעיר עזים שהוא בחינת עזות. וכן יהודה אמר לתמר אנכי אשלח גדי עזים מן הצאן. כי עיקר המלחמה בענין עזות דקדושה ולהיפך חס ושלום הוא בתאוות המשגל ששם עיקר אחיזת העזות דסטרא אחרא, כי בו עז בו תוקפא. ויהודה היה צריך אז לברר העזות דקדושה שמשם עיקר מלכות דקדושה בחינת מלכות דוד ומשיח שיצא ממנו על ידי זה שנאמר על יו ה' בעזך ישמח מלך בחינת יתן עוז למכלו וירם קרן משיחו. על כן אמר אז אנכי אשלח גדי עזים, גדי עזים דייקא כי עיקר בירור העזות הוא שם בחנית גדי עיז, שלע כן הם באים לכפרה בקרבנות צבור בראש חדש ורגלים ויום כיפור שכולם צריכים שעיר דייקא לכפר וכנ"ל. כי עיקר כפרת העוונות על ידי בירור העזות דקדושה מעזות דסטרא אחרא שהוא עזות הגוף שמשם כל התאוות כנ"ל. ומי שזוכה לברר אז מהפך עזות הגוף אל הקדושה ונכלל בחינת גדי עיזים הקדושה ולהיפך להיפך. וזה בחינת כל הענין שהיה בין יעקב ועשו בענין קבלת הברכות שעצת רבקה אמו היה דייקא, וקח לי משלם שני גדיי עזים וכו'. כי כל הברכות נמשכות על ידי עזות דקדושה בבחינת ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו וכו' בחנית גבורת גשמים. ועל כן צוותה רבקה אמו שיעשה שני גדיי עזים ויתקן ויברר אותם כדי שיתדגבר להכניע עזות דסטרא אחרא שהו אזוהמת הנחש בחינת עשו איש שעיר וזכות לעזות דקדושה, ועל ידי זה יקבל הברכות הנמשכות משם כנ"ל. וכן בשמשון כתבי ויפקוד את אשתו בגדי עיזים, היינו כנ"ל, כי שמשון היה רוצה אז להתגבר על פלשתי סשמשלו בישראל בחנם רק על ידי עזות, וכמו שכתבו שם כי תואנה הוא מבקש וכו' ועל כן היה עסקו בגדי עיזם וכנ"ל. אך מחמת שלא זכה לברר בשלימות כראוי על כן אמרו רבותני ז"ל עליו שאצלו נמא ירידה וביהודה כתיב עליה, הנה חמיך עולה תמתנה וכו'. כי יהודא זכה לברר בשלימות עד שיצא ממנו משיח שהו אעיקר עזות דקדושה שמשם מלכות דקדושה בחינת ויתן עוז למכלו וכו' כנ"ל:

אות י

נמצא שעיקר איסור בשר בחלב הוא שלא יתגבר עזות דסטרא אחרא ויחלוש עזות דקדושה חס ושלום על ידי שיונק ומתערב יניקת העזות דסטרא אחרא ביניקת הבשת והחלישות דסטרא אחרא שהם בחנית תערובת בשר בחלב שאז אי אפשר לבררם כנ״ל ואז מתדגבר עזות דסטרא אחרא ומחליש עזות דקדושה ומשם נמשכין כל מני חלישות הדעת שבלב האדם, שכולם נמשכין מפגם העזות דקדושה שעל ידי זה נחלש דעתו מלהתגבר בעבודת ה׳ אפילו אם הוא כמו שהוא. כי באמת בקדושה צריך שיהיה להאדם עזות אפילו נגד השם יתברך בעצמו כי אף על פי שיודע בעצמו מה שחט ומרד כנגד הסש יתברך, אף על פי כן אם מתבייי שאחרש כך לבקש את השם יתברך שיקרבהו לעבודת ו ומתבייש לעסוק בעבודתו יתברך מחמת ריבוי עוונותיו אין זה בשת דקדושה. אדרבה זה עיקר בשת הסטרא אחרא שמחליש דעתו כדי לרחקו מהם שיתברך לגמרי. כי עיקר הבשת דקדושה צריך שיהיה להאדם קודם החטא, שיהיה לו בושה גדולה מלנפי השם יתברך כמו מלפני בשר ודם ממש, שלא יעבור שום עבירה ואפדילו שלא לעשות שום דבר כנגד רצונו יתברך. אבל אחר כך כשכבר התגר עליו היצר חס ושלום והכשילו בהמה שהכשילו צריך אחר כך לסגק הבושה מעל פניו, ויעיז פניו נגד השם יתברך לומר אף על פישעשיתי מה שעשיתי ובושתי וגם נכלמתי להרים פני אליך אף על פיכ כן אני מעיז פני נגדך ומבקש ממך שתקרבני אליך גם עתה. ואפילו אם היה כך כמוה פעמים חס ושלום אסור ליפול בדעתו לעולם, רק להתחזק להתחיל בכל פעם מחדש כל עוד נשמתו בו כנ״ל. וזה עיקר עזות דקדושה שלא יהיה נחלש דעתו ממה שהיה בימים שעברו רק ישכח בכל פעם כל מה שעבר ויתחיל בכל פעם מחדש. כי כל החלישות הדעת הנ״ל נמשך מבחינת חלב אם שנאחז בו זוהמת הנחש כנ״ל שזה בחינת איסור בשר בחלב. כי כשהחלב בפני עצמו אפשר לבררו אל הקדושה, אבל כשמתערב בו בשר שגם בו יש אחיזת העזות דסטרא אחרא אלא שצרכין לבררו, וכשמתערבין שניהם איאפשר לבררם. ואז נפגם חס ושלום העזות דקדושה ומתגבר הזוהמא הנאחזת בחלב אם מחטא אדם הראשון ואז מחליש דעת האדם ומתגבר עזות דסטרא אחרא כי את זה לעומת זה:

אות יא

כי אכילת ישראל צריך שיהיה בקדושה כי על ידי האכילה מתחזק הגוף, ועל כן צרכין לאכול בקדושה גדולה על פ התורה כדי שלא יתגבר חס ושלום עזות הגוף, ועל כן צריכין לאכול בקדושה גדולה על פי התורה כדי שלא יתגבר חס ושלום עזות הגוף על ידי אכילתו. ועיקר קדושת הראכילה הוא על ידי עזות דקדושה שהוא בחינת שמחה שממשכין מבחינת נעשה ונשמע ואז האכילה בקדושה בבחינת לאכול ולשתות ולשמוח, ולשמוח דייקא כי עיקר קדושת האכילה הוא כשזוכין לשמחה שהוא בחנידת עזות דקדושה שעל ידי זה נחלש עזות הגוף. אדרבא על ידי האכילה נתדחזק הנפש להתגבר בעבודת ה' בבחנית צדיק אוכל לשובע נפשו. וזה בחינת לך אכול בשמחה לחמך וכו' וזה בחינת אכלו מעדנים ושתו ממתקים ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם, היינו כשזוכין להמשיך חדוה שהוא עזות דקדושה בחניתך כי חדות ה' ההיא מעוזכם (כמבואר בהתורה הנ"ל) , אז מצוה לאכול בבחנית אכלו מעדנים וכו' כי חדות ה' וכו'. כי אז נתחזק עזות דקדושה על די האכילה וזוכה לשמחה יתירה בבחינת לאכול ולשתות ולשמוח. וזה בחינת כל הברכות שתיקנו חז"ל על כל דבר שאוכלין ונהנין ממנו. כי אי אפש רלאכול בקדושה כי אם על ידי קולות דקדושה שהם בבחינת כל הברכות שמברכין על כל דבר. כי הברכות וקולות דקדושה כהם בחינת עזות דקדושה בחינת הן יתן בקולו קול עוז (כמבואר שם בהתורה הנ"ל). וזהו בחינת כל המאכלות אסרות מחמת שהם בבחינת עזות הגוף עזות דסטרא אחרא, כי נאחז בהם ביותר בחינתך בעצבון תאכלנה, עצבות דייקא היפך שמחה שהוא בחינת עזודת דקדושה. אבל מאכלות המותרים אנו יכולים לבררם על ידי הברכה לאוכלם בקדושה בבחנית שמחה שהו אבחינדת עזודת דקדושה כנ"ל בחנית לאכול ולשתות ולשמוח. ועל כן עיקר האכיל הבקדושה הוא בשבתות וימים טובים שסה ימי שמחה, וא נאמר אין טוב באדם כי אם לכול ולשתות ולשמוח ודרשו רבותינו ז"ל בשבתות וימים טובים. כי אז בשבת ויום טוב נתדעורר שמח הגדולה בכל העולמות כי אז מחזירין הכתרים לישראל שנעשו מבחינת נעשה ונשמע (כמובא בכוונת של שבת). וכן כל הימים טובים הם זכר ליציאת מצרים שהוא בחינת מתן דתורה. כי עיקר יציאת מצרים היהי בשביל מתן תורה כמו שכתוב בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים וכו'. ועל כן נמשך בכל הרגלים הארת מתן תורה שאמרו אז נעשה ונשמע שמשם עיקר השמחה (כמו שכתוב בהתורה הנ"ל). וכן בכל הימים שיש בהם תוספת קדושה נמשך השמחה משם מבחינת נעשה ונשמע. כי כל יום שיש בו תורספת קדושה לפי בחינתו נדחה זוהמת הנחש שהוא בחינת חטא העגל כידוע, שעל ידי זה נסתלקו הכתרים שנעשו מנעשה ונשמע שמשם השמחה. ואזי חוזר ומאיר באודתו היום הארה מהכתרים הנ"ל כפי תורספת הקדושה שבאותו הום ועל ידי זה נמשך שמחה באותו היום. וכן אפילו בימי החול צרכין לקדש את האכיל העל ידי קדושת שבת כמו שאמרו רבתינו ז" זכרהו מחד בשבת וכו' נמצא כל ימיו היה אוכל לכבדו

שבת. כי צרכין להמשיך הדושה משבת לששת ימי החול לקדש האכילה לזככה לזככה מבינת בעצבון תאכלנה להמשיך עליה קדושת שבת מבחנית הכתבירם הנ״ל שאנו עוסקים כל ימינו להחזירם עלנו, שיחזרו ויאירו בנו. וכל אחד כפי קדושתו כמו כן ממשיך קדושת שבת לימי החול, וכמו כן זוכה להארת נעשה ונשמע שהם הכתרים הנ״ל, וכמו כן זכה לשמחה וכמו כן אכילתו בקדושה בבחנידת עזות דקדושה בבחנית שמחה בבחינת אכלו מעדנים וכוף כי חדות ה׳ היא מעוזכם וכו׳ כנ״ל. ועל כן בשעת מתן תורה כתיב ויחלזו את האלקים ויאכלו וישתו כי אז זכו להכתרים הנ״ל שעל ידי זה האכילה בקדושה. ואז זוכין להשגת נעשה ונשמע גבוה ביותר על ידי אכילתו שלע ידי זה מכירין אותו יתברך בחינת ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו בחינת ואכלת לדפני ה׳ אלקיך ושמחדת וכו׳,

ושמחת דייקא כנ״ל:

אות ב

ויש בענין זה עוד דברים הרבה. כי אדם הראשון נצטוה מצוה הראשונה בענין האכילה דייקא, שלא יאכל מעץ הדעת טוב ורע. ועיקר יניקת עץ הדעת טוב ורע הוא מתערובת הדעת שמערב הדעת לש שני מדריגות של בחינת שני דורות ורצה להשיג הכל קודם זמנו. כי על די האכילה נתוסף החיות באדם, ועיקר החיות נמשך מבחינת נעשה ונשמע כמו שכתוב כי הוא חייך וכו׳. כי עיקר החיים הוא לחיות בכל פעם חות חדש (כי חי פריש בל״א) וכמבואר במקום אחר. וחיות חדש בכמה פעמים ממשיכין מבחינת נעשה ונשמע הגוה יותר שצריכין להשיג בכל פעם. וזהו בחינת אכילת עץ החיים ואכל וחי לעלם, שאכילה כזו יזכו הצדיקים לע״ל בהסעודה שיעשה השם יתברך בשבילם המלויתן ושור הבר ויין המשומר. שעל ידי בחינת אכילה הזאת ישיגו בכל פעם השגדת הכתרים בחניתך נעשה ונשמע הגבוה יותר שזה עיר החיים והתענוג של עולם הבא. אבל אדם הראשון אכל מעץ הדעת ואסתכל במה דלא הוי ליה רשו וערבב הדעת הנמשך מהשגת שני דורות וירד למטה להתאוות המ שאינו שייך לו ורצה לעלות למעלה להשיג למלעלה ממדריגתו. ומשם נמשכין כל האיסורים שבתורה, ומשם נמשכין כל הבלבולים של כל אדם שמתאוה כל התאוות ורצה לידע ולהבין הכל השכלו המגושם. ובכל פעם קשה לו כמה קושיות על שהסש יתברך ועל ועת הצדקים וכו׳. ואפילו אם קשה לו קושיות על עצמו גם זה אינו טוב כי גם זה מעשה הבעל דבר שמחליש דעתו על ידי הקושיות שקשה לו על עצמו, איך אתה רוצה להתפלל בכוונה ולהתלהבות והלא בשעה הקודמת עשית כך וכך וכו׳ וכיוצא בזה

בלבולים הרבה בלי שיעור. וכל זה נמשך מזוהמת הנחש שמבלבל דעת האדם שרוצה להבין הכל. כי באמת אין אני יודעים כלל כמובא בע״ח שהבאתי לעל ששלמה המלך עליו השלום שהיה חכם מכל אדם אמר אמרתי אחכמה והיא רחוקה, ואמר כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי (משלי ל׳). ודוד המלך עליו השלום אמר ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך. מכל שכן וכל שכן אלפי אלפים ורבי רבבות קל וחומר אנשים פשוטים בפרט בדורות הללו. והכלל שאין האדם יודע כלל רק כל אשר תמצא לעשות בכחך עשה. וכל זמן שאתה יכול לחטוף מזה העולם העובר איזה דבר שבקדושה דיברו תדורה או תפלהאו איזה מצוה, צדקה וגמילות חסדי סוכו׳ מה טוב כי לא ישאר לך סוף כל סוף כי אם זה לבד. ואם בדרך זה תלך להתגבר להתחיל בכל פעם מחדש ולחטוף דדברים שבקדושה מה שתוכל אז טוב לך לעולם וסוף כל סוף תגיע לתכלית הטוב והנצחי בזה ובבא׃

אות יג

וזה שנסמך איסור בשר בחלב למצות ביכורים כמו שכתבו ראשידת ביכורי אדמתך תביא בית ה׳ אלקיך לא תבשל גדי בחל ב אמו. כי ביכורים הם בחינת התכדשות שצרכין להביא הפרי המתבכרת ומתחדשת בכל שנה, להביאה מיד לבית ה׳ ולהודות עליו לה׳, ולסלפר עליו את כל הצרות שעברועל ישראל מתחילתם, ובחסדו ונפפלאותדיו הוראים הצילנו כמו שכתוב בוידוי ביכורים, ועניתך ואמרת לפני ה׳ אלקיך ארמי אבד אבי וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב וירעו וכו׳. כיעיר חוב ביכורים מרמז על התחדשות שצריכין להתחדש בכל פעם ולהתחיל בכל פעם מחדש ואל יבהלוהו רעיונים על כל ההרפתקאות והמניעות והתגברות היצר הרע וכו׳ וכו׳ וכל מה שעובר עליו. כי יזכור חס די ה׳ ונפלאותיו אשר עשה עמנו בכלליותך ובפרטיות ממצרים ועד הנה. וגלם מקודם שירדו למצרים בעת שרד ף לבן הארמי את יעקב, וכל מה שעבר בין יעקב ולבן בעת שעבד אצללו ולבן ריהמה אודתו עשרת מונים ולא נתנו אלקים להרע עמדו כוכו׳. ולא די שלא עלתה בידו לאבדו חס ושלום כרצונו הרע, אף גם הוציא ממנו בנותיו רחל ולאה שעל ידם נבנה העולם והעמיד מטה שלימה מהם שהם השבטים הקדושים שעל ידם עיקר התגלות האלקות בעולם. כי לא היה בהם שום פסול וכלם ענו וגאמרו בשעדת הסתלקות יעקב שמע ישראל ה׳ אלקינו ה׳ אחד וכו׳. וכל מה שעבר על ישראל מאז ועד הנה אין כל פה יכול לדבר וכו׳. וכן בפריטות עובירם כל אלו הבחינת על כל אחד מישראל. כי כל אחד עומדים עליו בחינת לבן ועשו ומצירם וארבע

מלכיות וחיילותיהם. וכלם עומדים על ישראל בכל דור ודור בכלליות וכן בפריות עומדים כלם על כל אחד ואחד לכלותו חס ושלום, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם. דהיינו כל הרדיפות וההנסתות וההתגרות שהיצר הרע וחיילותיו מתגרים בכל אדם בכל יום ובכל עת. שהכל נמשך מבחינת הקליפות הנ״ל לבן ועשו וכו׳. כי גם לבנועשו ומצרים כל התגרותם בישראל היה רק שהתלבש הבעל דבר בהם להתגרות בישראל על שהם הולכים בדרך ה׳ שמסר להם אברהם אבינו, וחזקים באמנת הבורא היחיד המשגיח ומושל בכל וכו׳. וכן בכל דור ודור עומדי שונאים בגשמיות ורוחניות למנוע ולבטל ממלאכת שמים וכו׳, והקדוש ברוך הוא עוזריון בכמה דפעמים, כמו שאנו אומרים ג׳ פעמים בכל יום ועל נסיך שבכל ו עמנו ועל נפדלאותיך שבכל עת ערב ובקר וצהירם הטוב כי לא כלו רחמיך וכו׳ץ. ואין שום עצה להנצל מכל זה כי אם אמנוה שלימה בהשם יתברך שהיא בחנית התחדשות בכחינת חדישם לבקרים רבה אמונתך. היינו שידע האדם האמת לאמתו שאישנו יודע כללל, כלל כלל לא, רק יתחזק עצמו באמונה הקדושה שקבלנו מאבותינו הקדושים, ואל יבלבל אותו שלום דבר שבעולם. כיאין אנו יודעים כלל, רק כפי שהורו אותנויו רבותנו ז״ל הם אמרו והם אמרו, הם אמרו שצריכהין לשבר כל התאוות שבעול סלא מבעיא עבירה כל שהוא בודאי צרכין לברוח ממנה יותר מבורח מן האש, אלא אפדילו תאוה בעלמא ושם תנועה שאינה ברצון הבואיתברך צריכן לברוח ולהתרחק ממנה בתכלית הריחוק, כי הוא פוגם מאד בנפש הישראלי ובכל העולמות אלדפי אלפים ורבי רבבות התלוים בו. והם אמרו שאפילו אם עבר האדם מה שעבר אלפילו סא עבר על כל התורה כולה אלפים פעמים רחמנא ליצלן, אף על פי כן אין שום יאוש בעולם כלל וצריך להדתחיל בכל פעם מחדש. כי השם יתברך מקבל תענוג ושעשועים מהגרוע שבגרועים אדרבא זהו עיקר גדולתו יתברך כשהרחוקיחם מאד מאד ממנו, מודים בו יתברך ומתחזקים באמנוה ומודים ומשבחים אותו יתברך וכו׳ (כמבואר כל זה בדברוי רבינו ז״ל כמה פעמים) על כן צרכין להתחדש בכל דפעם בחינת ביכורים שהם בחינת התחדשות כנ״ל. וזה שכתוב בראשית וכו׳ ודרשו רבותינ ז״ל בשביל ביכורים שנקראים ראשית ברא העולם. כי עיקר בראית העולם היה בשביל בחינה זו, בחנית התחדשות שהו אחבינת ביכורים בחנית ראשית ברא אלקים את השמים וכו׳ שעיקר בריאת שמים וארץ היה בשביל ראשית דהיינו שיתחיל האדם בכל פעם מראשית כאלו היום הוא ראשית התחלתו כנ״ל. כי זה עיקר תיקון העולמודת כי גם הסש יתברך מחדש אותם בכל יום מחדש ממש כמו שכתבו ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, וכמו שאורמים בכל ום עושה חדשות וכו׳. ולעל כנסמך תיכף בפרשת והי הכי תבא אחר מצות ווידוי ביכורים ומעשר, ף היום הזה היה אלקיך מצוך לעשות וכו׳ וכתיב שם היום הזה נהיית לעם וגו׳ אשר אנכעי מצוך היום ודפירש ראששי״ שם בכל ילום יהי הדומה בעינך כאלו היום נכנסת עמו בברית וכו׳ היינו כנ״ל כי זה עיקר בחינדת ביכורים בחינת התחדשות בכל יום כאלו היום נכנס בברית ומתחיל להרגיל עצמו ליכנוס בקדושת ישראל. ועל כן נסמך

איסרו בשר בחלב למצות ביכורים, כיעיקר איסרו בשר בחלב הוא שלא יפספול לזקנה דסטרא אחרא שמשם כל הבלבלולים שכל זה נמשך מבחינת חלב סא כשמתערב עם הבשר כנ״ל. ועל כן נסמך למצוות ביכורים כי כל זה הוא בחינת מצוות בכורים שהוא ההיפך מהזקנה דסטרא אחרא. כי ביכורים הוא בחינת ראשית בחינת התחדשות בכל יום וכו׳ כנ״ל:

אות יד

וזה בחינת בשרו מיום אל יום ישועתו. שבכל וום ויום שולח הקדוש ברוך הוא ישועות חדושדת להציל את האדם מהסטרא אחרא המתגברת בלכ יום כמו שאמרו רבתינ ז״ל בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו וכו׳. נמצא שבכל יום ויום נעשה עם כל אדם ענינים חדשים לגמרי והקדוש ברוך הוא עוזרו ומושיעו בכל יום. על כן אין לבלבל עצמו כלל מיום לחבירו כל ימי יודע כמה גדלה הישועה החדשה שהשם יתברך ישלח לו היום אם יזכה להתגבר להתחיל מחדש:

ויש לרמז שזהו בחינתך מה שאמרו רבותינו ז״ל בב״ח חידוש הוא, חידוש דייקא כי עיקר איסור בשר בחלב הוא כדי שלא יפול על ידי אכיל הזו לזקנה דסטרא אחרא חס ושלום כנ״ל:

אות טו

וזה בחינת חנוכה. כי חנוכה לשון חינוך והתחלה. היינו שלע ידי מצוות חנוכה אנו זוכין להמשיך עלינו עזות דקדושה באופן שנזכה להתחזק בעבודת ה׳ תמיד. והעיקר להתחיל בכל פעם מחדש שזהו עיקר שם חנוכה, שתהיה העבודה תמיד בבחינת חינוך והתדחלה כאלו היום הוא מתחיל להתחנך בעבודת ה׳. וזה בחינת נר חנוכה מוסיף והלך. שצריכין להתחיל בכל פעם מחדש שעל ידי זה מוסיפין והולכין תמיד בעבודת ה׳ בתוספת מרובה, מאחר שמתחזק בכל יום בהתחזקות חדש בהתחלה חדשה בהתעררות חדש. וזה בחינת מצוות נר חנוכה שמצוותדו בשמן, זה בחינת עזות דקדושה שמקבלין על ידי השמחה שזכין על ידי נעכשה נונשמע שהם תורה ותפילה, נגלה ונסתר, שהם בחינת שני הכתרים

והעדיים שהכתינו את ישראל וכו׳ כנ״ל. כי שמן משחת קודש, זה בחינת שני הכתרים הנ״ל שהם נגלה ונסתר תורה ותפילה וכו׳, שהם כלל כל המוחין הכלולים בבחינת שמן משחת קודש כידוע. כי השמן בבחינת כתרים שהם על הראש בבחינת ושמן על ראשך אל יחסר, בחינת כשמן הטוב על הראש. ומשם מבחינת השמן הקדוש הזה שעל הראש שהוא בחינת כלל המוחין הקדושים בחינת הכתרים הנ״ל בחינת תורה ותפסלה נגלה ונסתר וכו׳ כנ״ל, משם מאירין ומדליקין הנר חנוכה הקדוש והנורא שדולק על ידי השמן הקדוש הזה היהינו כי הדלקת נר חנוכה זה בחינת עזות דקדושה שלע ידי זה עיקר הכניסה אל הקדושה, בבחינת נהלת בעזך אל נוה קדשך כמבואר בהתורה הנ״ל. כיעזות דקדושה שהוא קולות דקדושה, זה בחינת אש בחינת וקולו שמענו מתוך האש, בחינת קול ה׳ חוצב להבות אש. וזה בחינת שמני כחותם על לבך כחותם על זרועך כי עז כמות אהב קשה כשאול קנאה רשפה רשפי אש שלהבת יה וכו׳. היינו שכנסת ישראל אומרת להקדוש ברוך הוא שיש להם עזודת דקדושה החזק כרשפי אש בחינת כי עזה כמות אהבה וכו׳ רשפיה רשדפי אש וכו׳ ועל כן הם מבקדים שיזכו לתקן על ידי זה שני החותמות הנ״ל, שהם בחינת חותם בתוך חותם, שאי אפשר לזכות להם כי אם על ידי עוזת דקדושה (כמבואר היטב בהתורה הנ״ל עיין שם). וזהו בחינת שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך, זה בחינת שני החותמות הנ״ל בחינת חב״ח, וזהובחינת הדלקת נר חנוכה שנהר חנוכה דולק ובוער על ידי השמן. כי ההדלקה שהוא כח האש, עיקר כחה לבעור ולהאיר הוא לעייד השמן. כיהשמדן זה בחינת הכתרים הנ״ל שמשם עיקר כח העזות דקדושה שהוא בחינת אש כנ״ל, בחינת הדלקת אש של הנר חנוכה. כיעל ידי השמן בחינת הכתרים הנ״ל, על ידי זה בוער הלב להשם יתברך כרשפי אש ומאיר באור גדול, שזהו בחינת עזות דקדושה בחינת כי עזה וכו׳, שזהו בחינת האש של הנר חנוכה שבוערא ומאיר באור גדול בכל העולמות על ידי המשמן הקדוש הנ״ל, שזהו בחינת העזות דקדושה שהוא בחינת אש שנמשך על ידי שמן משחת קודש שהם חבינת הכתרים הנ״ל כנ״ל. שעיקר החינוך לילדבדרך ה׳ הוא רק על ידי זה דהינו על ידי עזות דקדושה שמקלבין מהכתרים הנ״ל. כי אי אפשר להתקרב אל הקדושה ולהתחנך בעבודת השם יתברך כ אם על די עזות דקדושה כנ״ל. ועיקר כחם של ישראל להגביר מלכות דקדושה על מלכוטת הרשעה הוא רק על ידי עזות דקדושה, כמובן ומבואר בהתורה הנ״ל שעיקר כח מלכות הרשעה הו על ידי עזות הרע דסטרא אחרא שסה העי פנים שבדור שמתגברם ומתנשאים ורווצים למלוך ולמשול רק על ידי עזות לבד. כי עזות מלכותא בלא תגא. וצריכין להתגבר כנגדם בעזות גדול דקדושה כדי לעמוד נגד עזותם הרעה, כ עזות הרע שלהם הוא בחינת עזות מלכותא בלא תגא, בלא תגא דייקא. היינו כשאין זוכין להמשיך קדושת הכתרים הנ״ל כשמשם העזות דקדושה כענ״ל, אז יש כחל חס ושלום להעזות הרע שלהם שהוא מלכותא בלא תגה, בלא תגא דייקא כנ״ל. אבל כשמתגברים נגדם בעזות דקדושה הנמשך מהכתרים הנ״ל, אז נכנע ונופל ונתבטל עזות הרע שלהם שהוא רק מלכותא בלא תגא דייקא. אבל

כשמאירין הכתרי סהנ״ שמהם נמשך עזות דקדושה, אז העזות שלהם נופל ומתבטל כנ״ל. כי מלכות דקדושה הוא על ידי עזות דקדושה שנמשך על ידי הכעתרים הנ״ל שזהו בחינת ה׳ בעזך ישמח מלך וכו׳ בחינת ויתן עוז למלכו וכו׳ הנאמר על מלכות משיח שהו אמלכות דקדושה. וזה בחינת כתר מלכודת, כי מלכות דקדושה שהוא עכל ידי עזות דקדושה נכתר בכתר דקדושה, כי כל כחו מכתרים הנ״ל. וזה בחינת שמן הנ״ל שהוא בחינת כתרים הנ״ל שעל ידו נמשחו ונכתרו כל המלכים והכהנים בכתריהם.ץ כי כל הכהנים והמלכים דקדושה נמשחו בשמן המשחה שע די זה נכתרו בכתריהם. כי השמן הוא בחינת הכתרים הנ״ל שמשם עיקר העזות דקדושה שם סעיקר כח המלכות דקדושה כנ״ל. וזהו בעצמו בחינת תוקף הנס הגדול והנוראשל חנוכה, שהתגרו מעט אנשים מאד מתתיהו ובניו נגד המון רב כזה כנגד מלכות יון הראשעה כי הם זכו להשיג ולהבין שכל כח מלכותם הרשעה הוא רק על ידי עזות דסטרא אחרא, שמשם עיקר כח מלכות הרשעה שהו רק על ידיעזות שהוא מלכותא בלא תגא כנ״ל. ודן בחוש יכולין להבין אמת קצת למי שבקי מעט בסיפורי המלכים הראשונים של העכו״ם,שכל מלכיהלם ושריהם התגברו בכל פעם רק על ידי תוקף העזות הרע שלהם, שעל ידי זה התקשר בלכ פעם זה השר געזות גדול על אדוניו והרג ולקח לעצמו המלוכה וכן בכל פעם, כי רוב המלכים הראשונים לא היו מלכי סבני מלכי רק איזה דורות מועטים ואחר כך התגר איזה עבד על אדוניו, והתקשר עליו והרגו ומלך מעצמו. וכל התקשרותו והתגברותו ומלכותו הכל היה רק על ידי העזות הרע שלו. וזה מובן ומבואר מאד למי שמביט מעט בסיפורים אלו, ובפרט מלכות יון הרשעה שהתגברו אז על ישראל שכל מלכותם היה ראק על ידי עזות שהתגרו על אדוניהם מלכי פרס והתקשרו עליסה ומלכותחתם, שלע זה היה ראק על ידי עזות הרע דסטרא אחרא, ובתוקף עזותם הרע התגברו כל כך עד שרצו להתגבר על ישראל חס ושלום, ועינו את ישרלא מאד, והתחילו להרחיב אתך הבית המקדש ורצו לבטל את כל התורה חס ושלום, וכל זה היה על ידי תוקף התגברות עזותם הרע, כי לא היה מי שיעמוד כנגדם בעוזת דקדושה כזה עד שיכניע אותם, עד אשר חמל ה׳ על עמו ונתן כחבלב מתתיהו ובניו, כי השפיע בלבלם כח העזודת דקדושה עד שהתגברו בעזות גדול דקדושה כזה. עד אשר חגרו מתניהם חמשה אנשים לעמוד כנגד המון חיל וגבורי מלחמה כאלה. והכל היה על ידי גודל כח העזות דקדושה שלע ידי זה היה עיקר כח מתתיהו להתגר כנגד מלכות ון הרשעה שכל מלכותם היה על ידי עזות דסטרא אחרא כנ״ל. כי על ידי גודל כח העזות דקדושה התגברו עליהם והכניעו אותם והשפילו אותם עד עפר. ועל כן היה הנס על ידי כהן גדול כי הכהן הגדול קדושתו נמשך משמן המשחה שהוא בחינת הכתדרים הנ״ל שמשם עיקר כח עזות דקדושה כנ״ל. ועל כן משיח שהוא עיקר מכלות דקדושה נקאא בשם משיח, על שעיקר כח מלכותו על יד עזות דקדושה שנמשך על יד שמן המשחה שהוא בחינת הכתרם הנ״ל כנ״ל:

וזה בחינת שמן וקטרת ישמח לב. כיעל ידי שמן שהוא בחינת הכתרים הנ״ל על ידי זה נמשך שמחה בחנית ושמחת עול על ראשם, שהו אעזות

דקדושה בחינת כי חדות ה' היא מעוזכם (כמו שכתוב בהתורה הנ"ל עיין שם) :

אות טז

וזה בחנית הלל של חנוכה שזה עיקר בחינת חנוכה כמו שכתבו וקבעו שמונת ימי חנוכ האלו להודות ולהלל לשמך הגדול. כי עיקר השמח השהוא בחנית עזות דקדושה זוכין על ידי תפילה ביותר שהי א בחינת נשמע בחנית מאמר השלם בבחנית וגילו ברעדה בחינת יראת ה' היא תתהלל (כמבואר בהתורה הנ"ל). ועל כן על ידי הלל של חנוכ הבחינת תפלה בחנית יראה בחינת יראת ה' היא תתהלל, על ידי זה עיקר שלימותהשמהח שהוא עזות דקדושה שהי אעיקר הנס של חנוכה. שאנו צריכיןלהמשיך עלינו בכל שנה שנזכה להתגבר בכל עת כנגד כל המונעים מן הקדושה, שעיקר התגברותם להסית ולמנוע ולבטל חס ושלו הוא רק על ידי עזות דסטרא אחרא שהי אמלכותא בלא תגא, וכל הרוצה מברר ומושל מעצמו ורוצה לבטל ולמנוע חס ושלום מדרך האמת שנזכה להתגבר כנגדם בעזות דקלדושה, שעל ידי זה עיקר החינוך והכניסה אל הקדושה כי אם על ידי זה כנ"ל :

אות יז

וזה שקוירן בחנוכה בפרשת הנשיאם כי הי"ב נשיאם הם בחנית כלל המלכות וההתנשאות שלכ כל המנהיגים והראשים דקדושה שכל כחם על ידי עזות דקדושה שמקבלין מהכתרים הנ"ל. ועל כן אלו הי"ב נשיאם של הי"ב שבטים כל כחם מהי"ב אבנים טובות של החשן והאפוד שהננשאים הביאו אותם, כמו שכתוב והנשאים הביאו את אבני השהם וכו'. כי אבני החשן והאפוד זה בחינת כח הכתרים הנ"ל. כי אבנים טובות הם בחינת כתרים שנעשים מאבנים טובות (וכמבואר בדברי רבינו ז"ל בהתורה קרטליתא בסימן י"ח עיין שם). על כן מאלו האבנים טובות של החשן והאפוד שהם בחינת כח הכתרים הנ"ל, משם מקבלין כח כל הי"ב נשיאם לזכות לעזות דקדושה, שעל ידי זה עכיקר כח התנשאותם ומלכותם דקדושה כנ"ל. כי צריכם להיות חזקים כמו האבנים טובות

לעמוד כנגד עזותם הרע הקשה כאבן רע שהם בחנית לב הראבן. כמו שכתבו הנה נתדתי מצחך חזק לעומת מצם וכוף. ועל כן היו האבנים על לב הכהן גדול בחשן ועל שתי כתפיו בכתפות האפוד, זה בחינת שני החותמות הנ״ל, בחינת כותם על לבך כחותם על זרועך. כי האבנים היו בחינת חותמות דקדושה שהיה חקוק וחתום עליה ששמותם הקדדושים לש י״ב שבטי ישראל. כמו שכתוב והאבנים תהיינה וכו׳ פתוחי חותם וכו׳. כי עיקר ב׳ החותמודת דקדושה הנ״ל זוכין רק על ידי עזות דקדושה שהוא בחנית אנבני החשן והאפוד כנ״ל:

אות יח

וזה שנסמך פדרשת החשן והאפוד למצות הדלקת נרות המנור, כמו שכתבו בתחלת ואת תצוה. כי הדלקת נרות המנורה על ידי השמן זה בחנית העזות דקדושה שמקבלין על ידי המשן הקודש כנ״ל שזהו בחנית נר כנוכה כנ״ל, וזה בעצמו בחינת האבנהים של חשן ואפוד, ועל כן נסמכו זה לזה וכנ״ל:

אות יט

וזה ענין כל המזמור כל אחד ה׳ בעזך ישמח מלך, שמדבר ממלכות משיח שהוא מלכות דקדושה. וזהו ה׳ בעזך ישמח מלך כי העזות בחינת שמחה כנ״ל שעל ידי זה עיקר כח מלכותו כנ״ל, וזהו תאות לבו נתת לו וארשת שפתיו בל מנעת סלה, היינ שזכה לתפלה בשליות עד שיכול לפעול על ידי תפלתו כל מה שירצה בחינת וארשת ששפתיו בל מנעת כוו׳. כיעיקר שלימות השמחה שהיא בחנית עזות דקדושה שזוכין על ידי תפלה בשלימות כנ״ל ועיקר שלימות התפלה היא כשזוכין לתורת ה׳ ולתדפלת ה׳ באמת (כמו שכתוב בהתורה הנ״ל עיין שם היטב). ומבואר שם שזהו בחינת שנכלל באין שזהובחינת הוא נענה תחלה וכו׳ (עיין שם היטב). וזה בחנית כי תקדמנו ברכות טוב, זהו בחנית תחלה הנ״ל בינת שלימות התפלה שהוא בחינת טרם יקראו ואני אענה, שזהו מחמת שזכה להכלל בתפלת ה׳ ואז תפלתו תפלת ה׳ ואז כביכול השם יתברך מתפלל עליו בבחינת ויחי ויתפלל בעדו הנאמר על משיח, ואז נכלל בבחינת קודם

הבריאה. ועל כן נתמלא בקשתו קודם שמבקש ע״ע בבחינת הוא נענה תחלה בחינת טרם יקראו וכו׳ בחינת בחינת כי תקדמנו ברכות טוב כמו שפירש רש״י שם קודם ששאלתי ממך הקדמת וכו׳. וזה תשית לראשו עטרת פז., היינו בחינת הכתרים הנ״ל שנעשין מנעשה ונשמע שהם תורה ותפלה, ועיקר שלימות הכתרים על ידי תפלה שהי אבחינת מאמר השלם ששם נכללים שני הכתרים יחד (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל). וזהו שסיים שם תמאצ ידך לכל אויבך וכו׳ תדשיתמו כתנור אש וכו׳ ותאכלם אש וכו׳. כי עזות דקדושה שהוא מלכות דקדושה הוא בחינת אש דקדושה כנ״ל (וכמו שכתב רבינו ז״ל במקום אחר שהמלכות היא בחנית אש) שעל ידי זה נכנעין המונעים הושונאים הנמשכין ממלכות דסטרא אחרא כי מהאש יצאו והאש תאכלם, כי כל כחם על ידי עזות הראע שלהם החזק ובוער כאש. ועל כן סופם ליפול באש של גיהנם כי עז פנים לגיהנם (כמו שכתב בהתורה הנ״ל). ועל כן על ידי עזות דקדושה שהוא בחינת אש דקדושה על ידי זה מכנעין אותו ולמפילין אותו בחינת באפו יבלעם ותאכלם אש כנ״ל. וזהו שסיים שם רומה ה׳ בעוזך נשירה גבורתיך. שאנו מבשים שהסש יתרמם בעזות דקדושה שישפיע עלינו, שעל ידי זה עיקר התגברותינו כנגד האויבים והמונעים. ואז נשירה גבורתיך אשר הפליא לעשות עמנו גברות ונוראות כאלה להשפיע עלינו עזות כזה לעמוד כנגד כל כך אויבי סושונאים ומונעים מכל הצדדים בגשמיות ורוחניות, אשר אי אפשר לעמוד כנגדים כי אם על ידי עזות דקדושה שמשדפיע עליהו בכל עת כנ״ל:

אות כ

וזה שבקש דוד המך עליו השלום כמה פסעמים על עזות דקדושה ולהכעניע עזות דסטרא אחרא. כמו שכתוב עזו אליך אשמורה וכו׳ וסיים עוזי אליך אזמרה וכו׳ וכתיב תנא עוזך לעבדך וכן הרבה. וכן הוא משבח את השם יתברך כמה פדעמים על שמשפיע עזות דקדושה לישראל,ף כמו שכתוב בנו עו לאלקים אל ישראל הוא נותן עוז ותעצומות עלם וכו׳, וכתיב ה׳ עוז לעמו יתן, וכתיב עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה וכו׳. כי עיקר הישועה מהשונאים וכו׳ הוא על ידי עזות דקדושה כנ״ל:

אות כא

ועל כן הם ח׳ ימי חנוכה כנגד ח׳ בגדי כהן גדול שנסמכו בפדרשת ואתה תצוה לשמן המנורה שהוא בחינת חנוכה. וזה בחינתך בכל עת יהיו בגדך לבני סושמן על ראשך אל יחסר, בגדיך לבנים זה בחינת בגדי סדקדושה בחנית בגדי כהונה שהם בבחניתושמן על ראשך וכו ׳בחינת שמן המנורה בחינתך נר חנוכה. כי הבגדים הם בחנית מלכות (כמו שכתב במקום אחר ועיקר המלכות עלידי עזות כנ״ל שנמשך מבחנית שמן אשר על הראש כנ״ל. וזה בחינת ה׳ מצלך גאות לבש לבש ה׳ עוז התאזר, כי הלבושין בחינלת מלכות בחנית עזות. וזה בחינת ח׳ חטים שבציצית שהם תיקון הבגדים שכנגד זה הם בחנית ח׳ ימי חנוכה, כי תיקון הבגדים הם בבחינת שמן כנ״ל:

תערובות

אות כב

וזה בחינת תערובות, כי האיסרו יכול לאסור את ההיתר על ידי תערובות. כי האיסור שהוא בחינת עזות דסטרא אחרא פוגם את ההיתר ומהפכו לאיסור לבחנית עזות דסטרא אחרא מעצמו שהוא בחינת האיסרו והקליפה, אזי עונשו על ידי בחנית ששים שוהא הגיהנם כמו שפירש רבינו שם מה שהשיב על האי דקץ כופרא שפגם בעזות דקדושה שעונשו בששים שהוא בחינת הגיהנם וכו׳ עיין שם. ועל כן כשיש ששים בהיתר אז נכנע ונתבטל האיסור שהוא העזות שעונשו בששים שהוא הגיהנם, כי הששים של היתר מתדגבר עליו ומבטלו, כי מתגבר העזות דקדושה שהוא מלכות דקדושה כנ״ל בחנית ויתן עוז למכו שהוא בחנת ששים שהמה מלכות ומבטל האיסרו שהוא העזות דסטרא אחרא שעונשי בשישים שהוא הגיהנם. ולע כן אין האיסור יכול להתבטל כי אם כשאינו ניכר, וגם שלא יהיה חתיכה הראויה להתכבד, כי כל זה שהאיסרו ניכר לא נתבטל העזות שלו עדיין. כי עיקר בחינת עזות הוא שמעיז פניו ואינו מתבייש להסתיר פניו המלוכלכים, ועל כן כל זמן שהאיסרו ניכר הרי הוא עדיין

בעזוו, ועל כן אינו מתבטל בשום ביטול. וכן כשהוא חתיכה הראויה להתכבד, וכבוד זה בחנית מלכות בחינת עזות בחנית כבוד ועוז, ולע כן הגאיסרו שהוא חתיכה הראויה להתכבד נאחז בו ביות רכבוד ועזות דסטרא אחרא שהוא מלכות דסטרא אחרא שהוא מלכותא בלא תגא שנוטלין לעצמן העזי פנים כל הכבוד בחנם ועל כן אי אפשר לבטל איסור כז המחמת שנאחז בו העזות ביותר כנ״ל וכן כל איסור שי בו חשיבות כגון בריה ודבר שבמנין ובעלי חיים כי מאחר ששי בו חשיבות בחינת אחיזת הכבוד והחשיבות שהוא בחינת מלכות דסטרא אחרא בחנת עזות דסטרא אחרא, על כן אי אפשר להתבטל כנ״ל. אבל כשאין ניכר האירו ואין בו שום חשיבות הנ״ל אז הוא מתבטל בששים כי מתגבר מלכות דקדושה וכו׳ כנ״ל:

אות כג

וזה בחנית חותם בתוך חותם, שצריכין לחתום המאכלים שיש בהם חשש שלא יחליף אותם בדבר האסור מן התורה שסימנים חבי״ת כמבואר בסימן קי״ח. כי חותם בתוך חותם נמשך מבחינדת עזות דקדושה שעל ידי זה מתקרבין אל צדיקי אמדת שהם בחינת חותם הידין שעל ידם נשמר גם חותם הרגלין עיין שם. ולהיפך מאכלות האסורות שהם בחינת פגם העזות בהם בחינת פגם החותם בתוך חותם הנ״ל. על כן אי אפשר לשמור המאכלין של ישראל מהם כי אם על ידי חב״ח שהוא סימן שהעזות דקדושה שה סמאכלי ישראל הם בשלימות שמם נמשך בחינתחותם בתוך חותם כנ״ל:

בשר בחלב ה

אות א

על פי התורה מישרא בסימן למ״ד עיין שם כל התורה: והכלל שצריכין דייקא הרבי הגדול ביותר וכו׳ כדי לזכות להשגות אלקות שאי אפשר לקבל כי אם על ידי כמה צמצומים משכל עליון לשכל תחתון וכו׳. על כן אין לו לאדם לומר די לי אם אתקרב לאיש כשר פשוט וכו׳ כי אדרבא כל מה שהחולה גדול ביותר צריך רבי גדול ביותר ועל כן במצרים וכו׳ עיין שם:

כי באמת מי שמקרב עצמו לקטן במעלה אף על פי שהוא טוב ממנו הרבה וכנגדו הוא צדיק, אף על פי כן לא די שאינו מועיל לו מחמת שהו אגחולה גדול ביותר, שקטן במעלה אינו יכול לרפאות חוליי נפשו העצומים, אף עגם הוא מקלקלו הרבה. מכל שכל כשזה הקטן במעלה הוא בעל מחלוקת וחולק על הצדיק האמת הגדול במעל המופלגת מאד, שהוא יגע כל ימיו להמשיך השגת וידיעת אלקותו יתברך בדריכם נפלאים בשכליות עמוקים ונפאלים נוראים ועצומים ונשגבים מאד מאד, עד אשר בגודל כחו וחכמתו יכול להכניס השגת וידיעת אלקותו יתבדר אפילו בכל הקטנים במעלה מאד, ובעוצם כחו השאיר אחריו ברכה ספרים נוראים כאלה והתגלות חידושים כאלה. ותלמידים יקרים שממשיכין הארת דעתו הקדושה לדורות, שזה עיקר שלימות הצדיקי אמת שגם אחר כההסתלקותם ישאר דעתם אחריהלם לדורות, כמו שראינו בכל הצדיקים האמתיים הקדושים שהיו מלפנינו. וכמו שכתוב בהתדורה כי מרחמם ינהגם (בליקוט מהר״ן סימן ז׳) על מאמר רבותינ ז״ל על פי אשר אין חליפות למו עיין שם. וזה הקטן במעלה אשר אינויודע שום דרך ונתיב ושביל בהמשכת השגות אלקות לעולם, כי גם בעצמו עדיין לא התחיל להשיג שום השגה קלה אשר רואין ומבינים מדיבוריו ותורתו שאומר דברי שתינוקת של בית רבן יודעי סעתה יותר. וכשהוגא חולק על צדיק כזה ותורה כזאת ולע אנשיו העוסקים בספריו הקדושים שעל ידם יכולים לרפאות גם החולה גדול ביותר וכנ״ל. כי גדולים צדיקם במיתתן יותר מבחייהם, ועדיין הם עוסקים אחר הסתלקותם להמשיך ולהאיר השגת אלקות גם בהרחוקים והחולים ביותר על ידי ספריה סותלמידיהם היקרים וכנ״ל. וזה חולק עליהסבודאי הוא מלקל הרבה מאד להשומעים אליו להתרחק ממקור חיים כאלה וכו׳:

אות ב

כי איתא בדבריו ז״ל שבכל מקום יש יושר ואפילו מיש עושה עוולות גדולות בהכרח שימצא אצלו גם כן איזה יושר,ף רק שהחילוק הוא מתדי מתחיל היושר. כי אצל איש כשר מתחיל היושר מיד כי בודאי אסור לעשות שום עולה, אבל מי שאינו איש כשר כראוי ועושה איזה עולה, אבל

אחר כך מתחיל אצלו היושר שלא לעשות עולה גדול הביותר. ויש גרוע יותר שעושה עוד עולה גדולה מחבריו אבל אחר כך כשבא לעולה הגדולה עוד יותר אז מתחיל אצלו היושר וכו' (כמו שכתוב שם בסוף הספמ"ע עיין שם). והנה על זה יש לתמוה ולהתפלא מאד על שאנו רואים לפעמים בתע המחלקות שעושין החולקים על האמת עוולות עצומות בלי יוש כלל כאשר ראינו בעינינו כמה פדעמים, ובפרט כשהמחלקת מכשרים קצת ומפורסמים שמצוים לרדוף מאד ומבקשים לעקו לגמרי חס ושלום. והיכן מתחיל היושר שלהם והלא הם כשרים או צדקים ואיך יתרחק מהם היושר כל כך כל כך. אך האמת כי בהעולה בודאי יש יושר כנ"ל אבל אלו החולקים אומרים שהאמת אתם, וזה עיקר היושר אצלם לרדוף אחר הנרדפים, שהם אומרים עליהם מה שאומרים בשקרים שלהם, והם מהפדכים האמת כל כך עד שנתהפך היושר אצלם. כי אומרים שזה עיקר היושר לרדפם כל כך רחמנא ליצלן, וזה בחינת המהפכים אורחות יושר ועל כן קשה מאד למצוא שום יושר אצלם:

אות ג

כי בכל מקום שהעוולות גדולות ביותר שם היושר רחוק ביותר, אבל אף על פי כן בל להודיע שם שעושה עולה. אבל מי שטועה עצמו ואומר שכל מה שעושה הכל ושר ומהפך העולה והרציחה ליושר, שם קשה מאד למצוא היושר (והבן היטב). למשל מי שהוא גנב או גזלן, וגן אצלו יש איזה יושר לפעמים אבל היושר שלו רחוק מאד, ואין נמצא בו יושר עד אחר שעושה כמה עוולות וגזילות. אבל העולה לו מגולה לעין כל כי הכל יודעין שהוא איש עול, וגם הוא בעצמו מוכרחלהודות שאינו עושה יושר כי איך אפשר לומר על גניבה וגזילה שהוא יושר. אבל מי שאינו גנב רק שעושה עולה או אונאה במשא ומתן אף על פי שאצלו היושר בסמוך יותר, כי כשבא לאיזה גניבה גמורה ימשוך ידו ממנה, אבל מהעולה שלו קשה להשיבו מחמת שמטעה את עצמו ומורה היתר לעצמו. וכן להלן יות כל מה שהעולה קטנה ביות רוהיושר סמוך לו ביותר אף על פי שהוא בודאי טוב יותר ממי שהוא בעל עולה יותר והיושר רחוק ממנו יותר. אבל מצד אחד הוא גרוע יותר כי קשה להשיבו. כי מחמת ששהעולה דקה קצת והא מטעה את עצמו שאינו עושה עולה על כן קשה להשיבו וכן בכל דקגא ודרגא כל מה שהדרגא קרוב יות וסמוך לקדושה יותר, רק שגם שם יש איזה אחיזת קליפה דקה, שם קשה יותר לשברה מחמת שבקל יכולין לטעות שם בין ימין לשמאל בין עולה ליושר:

אות ד

כי זה כלל גדול שבכל דרגא ודרגא ובכל עולם ועולם יש קליפה הקדומת לפרי ואפילו במדריגות העליונות שאין שם קליפה גמורה, יש שם אחיזת איזה קליפה דקה. וכלח מה שאחיזת הקליפה והשקר דק יותר, קשה לעמוד על הדבר יותר וקשה יותר לבטלה. כי עיקר אחיזת העולה והיושר, שהם בחינת סטרא אחרא דקדושה שהוא בחינת יושר בחינתך ימין, וסטרא אחרא שהיא בחינת עולה בחנית שמאל, עיקר שרשם הוא מאמונה וכדפירות. כי עיקר אחיזת הסטרא אחרא שהוא היצר הרע הוגא מכפירות. כי היצר הרע נקרא אל אחר כפירות (כמובן בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות) ויש בזה כמה אלפים ורבבות מדריגות. כי שי שאין לו כפירות גמורות אבל אין האמונה כל כך בשלימות וכמו כן יש אחיזה להקליפה והסטרא אחרא. וכל זה נמשך מבחינה הנ״ל, מחמת שהשגות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על ידי צמצומים וכו׳ משכל עליון לשכל תחתון. ומאלו הצמצומים נמשכין כל העולמות מראש ועד סוף. כי אלו הצמצומים הם בחינת כלל התורה כי הם בחנת שיעורין דאתוון דאורייתא (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל) ועל י דאותיות התדורה נבראו כל העולמות כי באוריית ברא קוב״ה עלמא. נמצא שהצמצומים הנ״ל שהם החכמות והשכליות שעל ידם משיגי והשגות אלקות כנ״ל, הם שורש כל העולמות וכל אשר בהם מראש ועד סוף כי כולם בחכמה עשית היינו חכמה הנ״ל שהוא השכליות להשיג אותו יתבדר על ידם שזה עיקר החכמה. ומחמת חטא אדם הראשון נתדערבב הדעת והחכמה להסטרא אחרא בכל השכליות שבכל עולם ודרגא, שזהו בחנית מה שכתוב שם בהתורה הנ״ל שלפעמים נופלת המלכות שהוא חכמה תתאה בין הסטרא אחרא וכו׳. וזה עיקר היגיעה והעבודה של האדם כל ימי חייו לברר וללבן כל עולם וכל דרגא מאחיזת הקליפה שבאותו עולם ודרגא. וזה בכל אדם ובכל זמן כי אפילו הפחותך שבפחותים כיפי עבודתו וכפי מעשיו הטובים כמו כן הוא מברר ומזכך כפי מדריגתו, וכמו כן הוא זוכה להשגת אלקות להכיר אותו יתברך. ולהיפך להיפך, כי כשמקלקל מעשיו חס ושלום כמו כן הוא עושה מסך הבמדיל בינו ובין השגות אלקותו יתברך כמוש כתוב כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם ובין אלקיכם. ומחמת זה רוב העולם רחוקים מהשגת אלקותו מחמת שהרוב אין מעשיהם עולים יפה. ועיר התיקון על יד הצדיק האמתך הגדולבמעלה מאד שיש לו כח לקרב כל הרחוקים ביותר ולהמשיך הקדמות וסיבובים קדושים בשכליות כאלו עד שגם הם זכו להשגתו יתברך. ובשביל זה צרכין ליזהר מאד מלטעות עצמו לומר שיתקרב להקטן במעלה. כי אף על פי שגם זה הקטוך במעלה גדול ממנו הרבה אבל מאחר שעדיין לא זכה למדריגה העליונה בתכלית המעלה, ולא זכה עדיין לזבר ולהמתיק

אחיזת כל הקליפות בשרשן העליון שהוא שורש אחיזת הדין שמשם כל אחיזתם, ומי שלא הגיע עדיין לזה אפילו סא הגיע לאיזה דרגא, אבל עדיין לא שבר הקליפה שבדרגא הגוה יותר בקל יכול לטעות שם עד שיהפך העולה ליושר, עד שיוכל לקלקל הרבה כי כשאינו משבר הקליפה שהוא צריך לשברה אזי נותן כח להסטרא אחרא והקליפות שבמדריגות התחתונות ויכל להתגבר ביותר הרע של המקוריבים אליו מחמת שיונקים מהרע והקליפה שבמדריגה הגבוה מהם שהוא הדרגא של ארב סשלא זכה עדיין לברר ולהכניע הקליפה והסטרא אחרא הנאחזת שם. ועיקר הקלקול הוא כשזה הקטן במעלה חולק עצמו מהרבי האמתי הגדול במעלה מאד עד תכלית השלימצות שאין שלימות אחריו. כי זה שמקורב לז ההרבי אמת אפילו אם הוא קטן במעלה מאד שי לו כח לתקן הכל ולקרב כל הרחוקים להסש יתברך ולהכניס בהם השגדת אלקות הכל בכח רבו הגדול וכמבואר בהתורה כי מרחמם ינהגם וכו׳. שהצדיק גם אחר הסתלקותו למקום שנסתלק עוסק בתיקון עולם על ידי תלמידיו כי זה עיקר שלימות הצדיק וכו׳ עיין שם. אבל זה הקטן במעל הכאינו מקבל כח מהצדיק האמת שהוא שורש נשמות ישראל וזה הקטן במעלה בעצמו בודאי אינו יכול לתקן אותם אדרבבא נותן עוד כח להרע שלהם משורש הרע הנאחז בו שעדיין לא זכה לשברו. וזהו בחינת מחלוקת קרח ועדתו בחינת ויקח קרח ותרגומו ואתפליג קרח, שחלק עצמו מהצדיק האמת שהוא משה רבינו, וגם ויקח קרח כפשוטו שלקח לעצמו כמה נפשות ישראלואמר שהוא יוליכם בדרכו מחמת שנדמה לו שהוא במעלה גבוה שאין למעלה ממנו, ורצה לחלוק על משה שהוא בחנית הצדיק האמת וליקח נפשות לצודדם לקרבן לעצמו שיכלכו בדרך הישר לגיהנם ולאבדון כאשר רואים בחוש דרכם של המקורבים אל החולקים והרודפים רחמנא ליצלן:

אות ה

וזה בחינת איסור בשר בחלב. בחינת לא תבשל גדי בחלב אמו. כי כל מה שבעולם דומם צומח חי מדבר הכל יונק חיותדו מבחינת הצמצומים הנ״ל שעל ידם משיגין אלקודתו יתברך וכולם צריכין בירור אחר בירו כידוע. ועיקר שלימות הבירו רעל ידי הצדיק האמת הגדול במעלה הנ״ל. וכל מי שמקורב אליו ונכלל בו יכול לתקן ולברר, כי עיקר שלימצות התיקון הוא רק על ידי מי שזכה להמתיק שוש אחיזת הדין בשרשו העליון. כי שיבר כל אחיזת הקליפות שבכל המדריגות עד תכלית המלה. וכל מי שעדיין לא הגיע למדריגה זאת עדיין אין לו כח לתקן העולם בשלימות. ובשביל זה מתארך הגלות כל כך כי בכל דור ודרו מתבררין

בירורים כפי הדור עד שיושלם הבירור על ידי משיח צדקינו׃

אות ו

ועל כן אסרו לאכול מהבמה בחיים. כי בחייו צריך הבעל חי לקבל החיות בהדרגה כפי מדריגתו, דהיינו החיות השיך לבעל חי כי אי אפשר לו לקבל חיות הגבוה יותר שהו א חיות האדם כי יתבטל במציאות. ועל ידי חיות הזה בעצמו השייך למדריגתו אי אפשר לו להתברר ולהתתקן. אבל על ידי השחיטה מעלין הבמהמ מחי למדבר. ואז מעלין החיות למעלה ממדריגתו ואז אפשר לתקנו. וזה בחינת קרבנות שעל ידי זה מעלין מחי למדבר, וכן הצדקים וכל ישראל הדבקים אליהם מעלים באכילתן מחי למדבר׃

אות ז

כי מחמת חטא אדם הראשון נגזר מיתה לדורות על האדם ועל כל הבעלי חיים. כי על ידי חטאו שאכל מעץ הדעת טוב ורע פגם בדעת ונתערבב הדעת מאד, שהוא הדעת הנ״ל להשיג אותו יתברך עד שאי אשפר להאדם ולשום בעל חי להתברר ולשוב לשרשו שהוא החכמה שהוא שורש הכל כי אם על ידי המיתה. כי אי אפשר להאדם ולשום בעל חי להתברר ולהתתקן כיאם על ידי שיומשך עליו חיות גבוה ביותר הנמשדל משכליודת וחכמה גבוה ביותר שזה החיות אי אפש רלו לקבל בעוד קשור בגוף. כי בעודו בגוף אינו יכול לקבל החיות הנמשך מחכמה כי אם בהדרגה ובמדה כפי מדריגתו. אבל בשעת מיתה נתוסך רוחו בבחינת תוסף רוחם יגועון, כי אז נמשך עליו חיות הנמשך מחכמה גבוה ביות רועל ידי זה נסתלק כי אין הגוף יכול לקבל זה החיות, ועל ידי זה בעצמו נתתקן כפי מה שזוכה על ידי מעשיו. ועל כן עיקר תיקון האדם בחינו ולאחר מידתתו הוא רק על ידי הצדיק הגדול במעלה מאד הנ״ל, שיודע להמשיך השגות אלקות אפילו להקטנים והחולים ביותר. כי כל באי עולם כלא באו לעלם כי אם לתקן וברר על ידי מעשיהם הטובים. אבל הרוב אין מעשיהם עולים יפה ומקלקלים ביותר ועל ידי זה מתדגלגלים בכמה וכמה גלגולים ובכמה וכמה עונשים רחמנא ליצן. ועיקר התיקון

על ידי הצדיק שיודע שרשי כל הנפשות ויודע איך לעסוק עם כל אחד בחייו ובמותו איך לתקנו להביאו להשגת אלקות שזה עיקר התכלית עיקר שעשוע ועל סהבא. ועל כן העיקר כשזוכין להתקרב אליו בחים חיותדו כי אחר כך קשה מאד לבא אליו כי מי שטרח בערב שבת וכו׳. ובשביל זה נמצאים כמה וכמה שמתקרבים ונפלים ונתרחקים, ויש שהיו מקורבים רוב ימיהם ולעת זקנותדם נפלו ונתרחקו ונתהפכו לרודפים רחמנא ליצן. כי עיקר הוא הסוף והאחרית כי טוב אחרית גבר מראשיתדו כמו שדרשו רבתוניו ז״ל לענין אלישע אחר שנפל לבסוף ימיו רחמנא ליצלן. כי האדם כל מה שמזקין צריך שיתוסף עליו דעת גבוה יותר (כמו שכתב אדמו״ר ז״ל במקום אחר). וזה בחינת זקני תלמידי חכמים כל מה שמזקינים דעתם מדתישבת עליהם, כי כל מה שמזקין יתר הוא צריך להתקרב לשורוש ותיקונו יתר, שהוא השגת החכהכמה הנ״ל שנמשכת עליו בעת הסתלקותו אם יזכה שזה עיקר תקונו. וכל זמן שהאדם בחיים יש עליו מחמת היצר כי את זה לעומת זה עשה אלקים, וכל מה שהוא צריך לבא לחכמה יתירה כמו כן מתגבר כנגדו מחמת עמלך שכולל כל הקליפות שהו אמתגבר תמיד כנגד החכמה הנ״ל (כמו שכתב שם בהתורה הנ״ל) ועל כן לפעמים האדם נופל לעת זקנותו (כמו שכתב אדומו״ר ז״ל בסימן הא״ב) , כי אין לו כח לקבל הדעת שנמשך עליו אז מחמת שלא קידש עצמו כראוי לזה הדעת ומריבוי הדעת נטרפה דעתו לגמרי כי ריבוי השמך גורם כיבוי הנר. ועל כן זקני עמי ערצות כל זמן שמזקינם דעתם מטורפת עליהם. ועיקר שם תלמיד חכם הוא מי שמקורב להחכם והצדיק האמת כיעל שם זה נקרא תדלמיד חכם שהו אתלמיד של החכם שהוא הצדיק האמת ולהפדעמי הארצות נקרא מי שלא שישמש תלמיד חכמם כמו שאמרו רבתינו ז״ל. כי כשאינו מקורב להחכם והצדיק האמת הוא בכלל עם הארץ כי אין לו כח לקבל חכמה שהוגא השגת אלקות אפילו אם הוא למדן וחכלם ואפילו אם יש לו מעשים טובים כי אל הדתכלית הנצחי שהוא השגת אלקות אי אפשר לבא כי אם על ידי צדיקי אמת הנ״ל ותלמידה סותלמידי תלמידהם וכו׳:

אות ח

וזהו אל תאמיך בעצמך עד יום מותך, בעצמך דייקא כי כשהוא בעצמו דהיינו שחולק עצמו מהצדיק האמת בודאי אין לו להאמין בעצמו כי יפול באין סומך וכנ״ל. וזהו אל תאמין בעצמך עד יום מותד כי אי אפשר להתקרב ולינק מהצדיק האמתך כי אם על ידי מסירת נפדש ממש כאשר רואין בחוש גודל המניעות והיסורין שצריכין לעבור על כל מי שרוצה להתקרב לנקודת האמת, שצריך לסבול יסורין עד דכדוכא של נפש, ועל

זה נאמר כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה. וכמובן בהענין שסיפר הוא ז״ל כשבא נשמה קדושה לעולם (בסימן קנ״ב ליקוט ח״א) וסים שם ועל יד מסירת נפש אפשר לדבק וכו׳ (עיין שם היטב). וזהו אל תאמין בעצמך עד יום מותך, היינו מי שממית עצמו על דברי תורה כמו שאמרו רבתינו ז״ל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, דהיינו שמשבר כל המניעות וסבל ידורין ומסירת נפש ממש בשביל להתקרב להצדיק האמת ולתדורתו הקדושה ואז הוא בטוח ממכשול כי בכל מה שיעבור עליו ישאר על עמדו כמו שכתוב כי בכל מה שעיברו עליו ישאר על עמדו כמו שכתוב כי דכיתנו במקום תנים וכו׳אם שכחנו שם אלקינו וכו׳ הלא אלהים יחקר זאת כי הוא יודע תעלומות לב כ עליך הורגנו כל היום וכו׳. (ועיין לקמן מה שכתוב בענין דפרה אדומה על פי זאמת התורה אדם כי ימות באהל שדרשו רבותינ ז״ל על זה אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה שעיקר שצריכין להמית עצמו, דהיינו למסור נפשו בשביל האהל דהיינו להתקרב להצדיק האמת וכו׳ עיין שם. ועל פי זה מבואר היטב ענין זה ואל תאמין בעצמך עד יום מותך עד שתקיים אדם דיק האמת ואז תהיה בטוח ממכשול, עיין לקמן ותבין) :

אות ט

וכל ההולדות של האדם וכל הבעלי חיים כולם נמשכין מהשכליות הנ״ל שהצדיק ממשיך ומוליד שכליות משכל עליון לשכל תחתון בשביל השגות אלקות, ומשם נמשך כל קיום העולם וכל ההולדות שבכל העולם. כי ההולדה הוא מהשכל כידוע, כי כל ההולדותך שבעלם כולם בשביל לגות השגת אלקותדו בעולם מדור לדור, כי כל פעל ה׳ למענהו, וכל מה שברא השם יתברך הל לכבודו כדי להכיר אותו יתברך. כי כל מה שנעשה ונולד בעולם הלכ בשביל הצדיק האמת כי זה כל האדם, כי כל העולם כולו לא נברא ונתקיים אלא בשביל זה, ולצוות לזה כמו שאמרו רבותינו ז״ל :

נמצא שכל ההולדותך נמשכין מהצמצומים והשכליות הנ״ל, ומחמת שכנגד כל צמצום ושכל יש כנגדו בחינדת קליפת עמלק כנ״ל מזה המשך חבלי לידה. וכמובן בדבריו ז״ל שאמר אחר התורה הנ״ל. ועל זה נתבטל קישוי הולדה כמו שכתוב שם (בסימן קל״ה) שמדבר מהתורה הנ״ל. כי ההולדה בבחינת חתכו לד׳ (כמו שכתוב שם) ועל כן עיקר ההולדה על די החסד (כמו שכתוב שם במקום אחר) כי על ידי החסד נמשך בחינת חתכו לס׳ שמשם ההולדה. כי כשנגמר ההולדה נמשך חסד גדול מאחר שעל ידי זה יתגלה על ידי הצדיק השגות אלקות יותר ועל ידי החסד הזה נמתקין הדנים שהיו נאחזים בהצמצומים. ועל ידי המתקת הדין דם נעכר ונעשה

חלב ומם נשתלשלש ונמשך החלב שנתהוה בשעה ההולדה אצל כל הבעלי חיים. וזה החלב הוא מזון הולד וקיומו בימי קטנותו וינקתו כי אז אין להולד עדיין כח לאכול שאר מאכלים שצריכין ללועסם ולטחנם בשניו, והזמין לו השם ידתברך חלב אמו לינק ולהתקיים אז׃

אות י

וזה בחינת איסור בשר בחלב כי הבשר אינו נאכל כי אם אחר שדתצא נפשו על ידי השחיטה כי אבר מן החי אסור באכילה. כי כל זמן שהבעל י בחיים אי אפש רלתקנו מחט אאדם הראשון כי אי אפשר להמשיך עליו בחייו ממדריגה הגבוה ביות רשצריכין להמשיך עליו בשביל תדיקונו. כי התיקון אי אשפר ממדריגה הסמוכה הגבוה ממנו קצת, רק צריכן להמשיך התיקון של המקולקל והפגום, ממדריגה הגבוה ביותר. וזהו בכלל מה שכתב לעיל שכל מי שהוא קטן וחולה ביותר צריך רבי גדול ביותר שידע איך להמשיך עליו התיקון ממדריגה גבוה מאד ולהמשכיו איו בדרך נפלא ושכל עמוק מאד מאד באופן שיוכל לקבלו ועל כן אי אפשר לגמור התיקון של האדם ושל שום בעל חי כי אם לאחר מיתתו כי בחיו אי אפשר לו לקבל ממקום הגבוה כל כך כפדי שצריכין לבמר תיקונו כי בגוף אי אפשר לקבל שכל כזה כנ״ל רק אחר מיתתו אז יוכל לקבל אם יזכה וכנ״ל. ועל כן אי אפשר לאכול מהבעל חי גם לאחר מיתתו כי אם על ידי תיקון השחיטה, כי השחיטה על ידי חרב לה׳ שהוא הסכין של שחיטה השלם ובדוק כראוי שהוא בחינת מלכות בחינת שכל הנ״ל של השגות אלקות (כמו שכתוב שם בסוף על מישרא דסכינא שזה השכל בחינת חרב וכו׳ עיין שם) , ועל כן צרכין לקבל הסכין מהתלמיד חכמם כמו שאמרו רבותינו ז״ל כי זה השכל צריכין לקבל מהחכם האמת דייקא כנ״ל. ועל כן הם ה׳ הלכות שחיטה כנגד ה׳ חומשי תורה שהם כלל התורה כמו שכתוב וזבחת כאשר צויתיך שמרמשז על כל התורה והמצות שכולם בכלל כאשר צויתיך, היינו שעיקר תיקון השחיט הלע ייד שממשכין התיקון מכלל התורה שכלולה מכל השכליות הנ״ל של השגת אלקות שכולם כוללים בשיעורין דאותוון דאורייתא (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל). ועל ידי זה דייקא יכולין להעלות הנפש לשוראשה לתקנה כראוי כי אי אפשר לתקנה כי אם על ידי שממשכין עליה תקון ממדריגה הגבוה ביותר וכנ״ל׃

אות יא

ועל כן אסור לאכול בשר בחלב, כי החלב התירה התורה בחיים כמו שאמרו רבתינו ז״ל, כי החלב נמתקת בעת ההולדה בשביל חיות וקיום הולד בימי קטנותו, אבל החיות הנמשך לולד בחיו בפרט נבימי יניקתו, אינו ממקום הגבוה כל כך הצריך לגמר תיקונו,כי אי אשפר לקבלו בחיו, רק הוא מקבל חיות כראוי לו לחיות בו, כדי שיחיה ויתקיים הימים שצריך להתמהמה בזה העולם כפי הבירור שצריך הצדיקר לגמור על ידו,ואחר כך אחר יציאת נפשו על ידי השחיטה אז נמשך עליו ממדריגה הגבוה ביותר כפי הצורך לגמר תקונו וכנ״ל, וג סאחר השחיטה עדיין צריך הבשר תיקון על ידי אכילת האדם בברכה בכוונה כראוי ואי אפשר לאוכלו כי אם על ידי הבישול באש שנמשך גם כן מבחינתך מלכות שהוא השכל הנ״ל שנקרא לבת אש (כמו שכתוב שם) , ועל כן צריך לבשל מאכלי ישרלא באש לש ישראל דייקא, ובישולי עכו״ם אסורים, כי הבישול הוא גמר התיקון שיהיה ראוי לאכילה, ואי אשפר לתקנו כי אם על ידי אש של ישראל עם קדוש שנמשך מהשכל הנ״ל שהו אבחינת לבת אש כנ״ח:

אות יב

ועל כן אסור לבשל בשר בבחלב, כי הבשר אי אפש רלגמור תיקונו כי אם על ידי מדריגה גבוה שנמשך על כל בעל חי אחר יציאת נדפשו על ידי הצדיק האמת בשבילגמר תיקונו, אבל החלב אף על פי שנתתקן ונמתק בחיים, אבל לא נתתקן כ אם בחנית חיות הבעל חי בחייו בשביל קיומו בעת יניקתו וקטנותו, ועל כן כשמתערב הבשר עם החלב בעת הבישול הוא פגם גדול מאד, כי אז צריך הבשר לבא לגמר תיקונו שצריכין להמשיכו ממדריגה הגבוה ביותר, וכשהוא נתדערב עם החלב שהוא בחינת חיי עולם הבא חיות הבעל חיים בחייו בימי קטנותו שהי אבבחינת מוחין דקטנות דיניקה, אזי מתעורר ביותר הרע שבשניהנם, כי הבשר אינויכול להתברר ולהתתקן על ידי הבירור של החלב, כי גמר התיקון אחר יציאת הנפש צריך שיהיה ממקום גבוה יותר כנ״ל, והחלב אינו יכול לקבל התיקון של הבשר כי הוא גבוה ממנו הרבה, וכשאינם יכולים לקבל התיקון זה מזה, אזי נעשה תערובות גדול ונתעורר הרע שבשניהם שצריכים עדיין לבררו, כי הרע מתעורר ביות רבעת גמר התיקון כידוע, ועל כן אסורים בשר וחלב לערגבם יחד ועיקר האיבור מדאורייתא בעת הבישול כי אז הוא גמר התיקון על ידי בחינת לבת אש שהוא השכל הנ״ל שצריכין שלא יהיה שם תערובות שלא יקלקל את הבש הצריך גמר התיקון על ידי מדריגה הגבוה ביותר, על ידי שיערבו עם החלב שתיקונו

נמשך ממדריגה נמוכה ואזי נתקלקלים זה מזה וכנ״ל:

אות יג

וזה בחינת הקילקול של השפלים במדריגתם והפגומים הרוצים להתקרב להקטן במעלה, כי לא די שלא יתקנו אף גם יקלקל לו הרבה, כי הרע שלו יתגבר ביותר על ייד שיהיה יונק מהרע של רבו הקטן במעלה שלא בירר עדיין הרע כראוי וכנ״ל:

אות יד

וזהו לא תבשל גדי בחלב אחרת אסור, אך רמז בזה האיבור שאף על פי שהחלב הוא חיות הולד, בחינצ חלב אמו שמחיה ומקיים הולד, והיה נראה לכאורה שגם בסוף יתקנו הסבזר על ידי החלב הזה, אבל התורה אסרה זאת באיסור חמור, אדרבא זהו עיקר האיסור כי מאחר שהחלב מחיה הולד בעת קטנותו שזהו בחינת חלב אמו, על כן אסור לערבו עם הבשר בעת הבישול שהוגא גמר תיקונו, כי אי אפש רללגמור תיקון הבעל חי על ידי המדריגה הנמוכה שהוא בחינת מוחין דקטנות בחינצ חלב אמו, כי אדרבא יתקלקל ביותר וכנ״ל:

אות טו

וכן האדם אי אפש רשיתתקן על ידי הקטנך במעלה שמוחו בחינת מוחין דקטנות בחינת חלב אמו. וזהו מרומז גם כן במצוה זאת לאתבשל גדי וכו׳. כי המעשים טובים של האדם הסא רמוזים בבחינת גדי כמו שכתוב ביצחק קח לי שני גדיי עזים טובים ואעשה אותם מטעמים לאביך כאשר אהב, שמרמז על המעשים טוובי של ישראל כמו שכתוב בזוהר הקדוש

ועשה לי מטעמים כאשר אהבתדי מפיקודין דעשה וכו׳. וזהו לא תבשל גדי וכו׳. כי הבישול מרמז על גמר התיקון. היינו שאין אתה יכול לגמור התיקון של מעשים טובים שלך על ידי בחינתצ חלב אמו שהוא בחינת המוחין והשכל של הרב הקטן במעלה. כי לא שדי שלא יתקנך אף גם יקלקל אותך כנ״ל. וזהו ראשידת ביכורי אדמתך תביא בית ה׳ אלקיך, כי גוף האדם נקרא אדמה כמו שכתוב ויצר ה׳ את האדם עפר מן האדמה וכל המעשים טובים שעושה בחייו הם בחנית ראשיתך וביכרים. כי האדם צריך להעלות ולהביא להשם יתדברך ראשית וביכורים חמאדמתדו שהוא גופו. כי מכל דבר שהגוף אוכל ונהנה צריך מדתחילה להביא הראשית והביכורים להשם יתברך. כי אסור לאכול קודם שיתפלל על דמיו וגם צריך להפרי שביכורים ממש וכל מתנותך כנונה ועניים ושאר תקוני מהאכל ולברך עליו קודם שיאכל וינה גולפו ממנו. וכל זה בכלל ראשית ובכורים שהם בחינתך כלל התדורה. וכמו שאמרו רבתוני ז״ל בראשיתך בשביל ביכורילם שנקראים ראשית. וגם אמרו בשביל התורה שנקראת ראשיתך כי הכל אחד. כי הביכורים שנקראים ראשיתך הם בחינת כלל התדורה והמצוודת כי זה כלל התורה שיביא ראשית והביכורים מאדמתדו וגופו להשם יתברך כדי שעל ידי זה יתקדש גופו שלא יהנה שום הנאה בעולם הזה כי אם בשביל השם יתברך. וזהו ראשית ביכורי אדמתך שהם המעשים טובים של האדם תביא בית ה׳ אלקיך שהוא הבית המקדש ששם מאיר אור הפנים שמחיה את השכל הנ״ל של השגות אלקוחתך שממשיך הצדיק המאת. היינו כי באמת גם המעשי טובים של האדם צריכין תיקון גדול קודם שיהיו ראויים לעלות לפניו יתבך שיזכה על די סלתכלית הנצחי המקוה שהוא השגת אלקות. וזה אי אפש רכי אם על ידי הצדיק האמת הגדול במעלה כנ״ל שיכול להמשיך החיות מאור הפנים וכו׳ כמו שכתוב בהתורה הנ״ל. וזהו ראשית ביכורי אדמדתך שהם המעשים טובים שלך תביא בית ה׳ אלקיך דהינו להבית המקדש ולמוסרם להכהן שהוא בחינת הצדיק האמת שרק הוא יכול לתקנם וכנ״ל. אבל לא תבשל גדי בכחל באמו שלא תקצה לתקן מעשיך על ידי בחינת חלב אמו שהוא בחינ הקטן במעלה שלא יקלקל אותם יותר כנ״ל. כי עיקר התיקון על ידי אור הפנים שממשי דהצדיק האמת שזהו בחידתנ ראשית ביכורי וכו׳ תביא בית ה׳ וכנ״ל. ועל כן נסמך פרשת זה לפרשת שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך אל פנ האדוך ה׳ שזהו בחנית מה שצריכין להעלדות השכל הנ״ללאור הפנים שבשביל זה צריכין להתקרב להרבי הגדול במעלה ביותר שזהו בעצמו בחנת ראשית ביכורי וכו׳ תביא בית ה׳ חלא תבשל גדי בחלב אמו וכנ״ל. ועל כן נסמכו זה לזה, סמוכים לעד לעולם עשויים באמת וישר. בילא״ר. ועיין היטב בהתורה מישרא הנ״ל קשר ענין זה:

אות טז

וזהו בחינדת מה שאמרו רבותני ז״ל בשר בחלב חידוש הוא. היינו שמצוות איסרו בשר בחלב טעמו הוא חידוש גדול כי טעם איסור בשר וחלב נמשך מהשכל של הצדיק הגדול במעלה מאד שהוא חידש שבחידושים, חידוש נפאל ונורא מאד מאד. שמחמת שעיקר תיקון כל הדברים בפדרט בסוף האחרון הוא על ידו. ועיקר גמר התיקון הוא אחר יציאת הנפש. שאז יכולין לקבל כראוי החיות הגבוה ממנו שלע ידי זה במר תקונו. ומשם נמשך איסור בשר בחלב וכנ״ל. ועל כן בשר בחלב חידוש הוא חידוש דייקא וכנ״ל.

אות יז

וזה בחינת פורים שהו אהכנעת המן עמלק כי עמלק הוא בחינתך כלליות הז׳ מלכויות שעיקרם הוא עמלק וכו׳. ועל כן עיקר התגרותך המך היה במרדכי ושהוא הצדיק האמתצ הגדול במעלה מאד. ורצה לעוקרו להעבירו לגמרי חס ושלום. ועל ידי זה יעקרו חס ושלום גם את כל ישראל התלויים בו להשמיד להרוג ולאבד חס ושלום. ועל כן התפאר בעושר כמו שכתוב ויספר להם המן את כבדו עושרו ורוב בניו. וכן אחשורוש עשה משתה והראה את עושר ורוב בניו. וכן אחשורוש עשה משתה והראה את עושר כבוד מלכודתו וכו׳. כי העשירות והממון הם כנגד השכל הנ״ל כמו שכתוב שם (באות ד׳) שאי אפשר לבא לזה השכל כיא ם על ידי שונא בצע וכו׳ עיין שם.ץ אבל השם יתדברך הדפסיר עצתם וקלל מחשבתם. על ידי גודל כחו של מרדכי הצדיק המאת שעסק בתפילה. וזעק זעקה גדולה ומרה. וכן הכניס בישראל שיזעקו וידתפללו להשם ידתברך בכל עיר ועיר. וגם עסק בתורה הרבה עם ישראל כמו שאמרו רבותני ז״ל שהיה פותח בדברים ודורשן. כי היהי יודע להוכיח את ישראל כפי העזודת והתדורה של כל אחד שכמו כן הידתה תפילתו (כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל) ועל ידי זה נתדגלה חסד בחינת אסתר חוט של חסד משוך עליה. ועל ידי זה חתך מהם את הד׳ בחינת מלכות בחינת השלכ הנ״ל בבחינת חתדכו לד׳. ועל ידי זה השדפיל את המן עמלק עד עפר והשיב לו גמולו בראשו:

אות יח

ועל כן עשה המן עץ גבוה חמשים אמה. כי המן עמלק כלול מכל החמשים שערי טומאה. ואי אפשר לעמוד כנגד כי אם מי שיש לו כח להמשיך השגות אלקות מבחינת שער החמשים של הקדושה ועל כן סבר המן שאין מי שיוכל לעמוד נגדו מאחר שיכול להטיל פגם גם למעלה למעלה. מאחר שיונק משער החמשים של הטומאה ועל כן עשה עץ גבוה חמישים אמה. כי עשאו בכישוף גדול הגביר כל החמשים שערי טומאה רחמנא ליצן. אבל מרדכי היה גדול במעלה מופלגת מאד בחינת הצדיק הגדול במעלה הנ״ל היכול להכניס השגות אלקות אפילו בהנופלים מאד כי יודע להמשיך השכל של השגות אלקות משער החמשים של הקדושה ומשם היה תוקף הנס של פורים. וזכו להפיל את המן ולהמשיך תוקף הנס בכל שנה ושנה לדורות שעל ידי קדושת פורים נזכה בכל דור בכל שנה ושנה להמשיך עלינו קדושת הצדיק הגדול הזה שהוא בחינת מרדכי שהארתו גדולה מאד מאד כמבואר בכתבי האר״י ז״ל. עד שהארה כזאת אינה נמשכת אפילו בשבת ויום טוב. כי הארתו עצומה מאד מאד עד שיוכל להאיר אפילו בשבת ויום טוב. כי הארתו עצמה מאד מאד עד שיוכל להאיר אפילו בתוקף העשיה. אפילו בעובדין דחול אפילו בל״ט מלאכות. ועל כן פורים מותר בעשית מלאכה. כי הארת מרדכי שהוא קדושת פורים שהוא בחינת הארת הצדיק הגדול במעלה הנ״ל יכול להאיר אפילו אם הוא חולה גדול מאד בחליי הנפש. כי בעוצם עמקות חכמתו יכול להאיר גם בו השגת אלקותו יתברך:

אות יט

וזה בחינת גודל עוצם השמחה של פורים ששמחים אז יותר מכל הימים טובים. וכמו שהזהירו רבותינו ז״ל חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כי מבואר בהתורה הנ״ל שצריכין להחיות השכל הנ״ל עיין שם. אבל עיקר השמחה של יום טוב שהוא אור הפנים זוכין רק בבית המקדש על ידי שעולין לשם ברגלים כמו שכתוב שם. אבל עתה בעונותינו הרבים חרב בית המקדש וערבה כל שמחה. אבל בחמלתו יתברך חמל עלינו והקדים לנו רפואה למכה שנתן לנו את ימי הפורים האלה קודם השלש רגלים שמתחילין מפסח. כי פורים הכנה לפסח שהוא ראש לג׳ רגלים (כמו שאמר האדמו״ר ז״ל) , היינו כי על ידי קדושת פורים אנו ממשיכין עלינו בחינת הארת הצדיק הגדול במעלה הנ״ל שהוא בחינת הארת מרדכי כנ״ל, שעל ידי זה יכולין לרפאות גם החולה הגדול ביותר. ועיקר הרפואה על ידי השמחה כמו שכתוב

בהמעשה של יום השישי וכו׳ שרפואת הבת מלכה שהיא כלל נפשות ישראל שהם בחינת בת מלך פנימה, רפואתם על ידי שמחה. כי הוא יכול להמשיך הארה גדולה כל כך עד שיכול לשמח גם החולים ביותר על ידי דרכי נפלאות התגלות תורתו הקדושה. והשמחה היא עיקר החיות שעל ידו מחיין השכל הנ״ל של השגות אלקות:

וזה בחינת שחייבין להשתכר ולשמוח בפורים עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, שיגיע על ידי תוקף השמחה למעלה מהדעת לתכלית שור שהקדושה העליונה במקום שאין שם שום אחיזה להרע כלל עד שאין שיך שם לומר ארור המן וברוך מרדכי. כי בכל מקום שיש איזה אחיזה לקליפה אפילו אם הוא במעלה העליונה ששם האחיזה של הקליפה דק מן הדק שייך שם לומר ארור המן שהוא דקות הקליפות הנאחזת שם, וברוך מרדכי שהוא עצם הקדושה באמת. אבל מרדכי בחינת הצדיק הנ״ל עולה על הכל עד שזכה לבטל אחיזת הקליפות עד תכלית המעלה, עד שעלה למקום שאין להם שם אחיזה כלל וזכה להמשיך הארה זאת לעולם לדורות, וזה בחינת הארת פורים שצריכין לשתות ולשמוח אז עד שיעלה לשם, לבחינת הנ״ל הששם אין שייך ארור המן וברוך מרדכי כלל כנ״ל. ומשם נמשכת השמחה של פורים שעל ידי עוצם השמחה הנמשכת משם יכולין לשמוח גם עתה בגלות המר הזה בכלל. וכן בפרטיות הגלות שהוא גלות הנפש של כל אחד ואחד. ומגודל ההארה הזאת יכולין לשמח כל הנפשות אפילו בתוקף הגלות. כי הצדיק הגדול במעלה הנ״ל שעל ידי זה ממשיך השגות אלקות. ועל ידי השמחה שמשמשיכין בפורים עלידי עוצם ההארה הנ״ל על ידי זה ממשיכן שמחה על כל הרגלים שנזכה להרגיש שמחת יום טוב גם עתה שאין לנו בית המקדש. ועל כן פורים הכנה לפסח שהוא ראש הג׳ רגלים וכנ״ל:

אות כ

ועל כן מרומז פורים בפרשת הג׳ רגלים בפרשת שבעת ימים תאכל מצות (כמו שכתב אדמו״ר ז״ל) ושם בפרשה הנ״ל כתיב שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה׳ וכו׳. כי על ידי קדושת פורים יכולין להמשיך בחינת אור הפנים שבבית המקדש גם עתה אחר החורבן וכנ״ל ועל כן נסמך לזה ראשית ביכורי אדמתך כי הכל אחד וכנ״ל:

אות כא

וזה בחינת ד׳ פרשיות. פרשת שקלים שהוא נדבת המשכן, זה בחינת נדבה וחסד הנ״ל שעל ידי זה חותכין את המלכות ומעלין אותה לאור הפנים המאיר במשכן שהוא בחינת בית המקדש. ואחר כך קורין פרשת זכור שהוא מחיית עמלק שהוא כלליות הד׳ מלכויות כנ״ל. כי עלידי חסד הנ״ל בחינת הצדקה של נדבת המשכן שעל ידי זה חותכין את המלכות דקדושה של איינק ממנה בחינת עמלק בבחנית וישסף שמואל את אגג וכו׳ כמו שכתוב שם על ידי זה הוא מפלת עמלק. ואחר כך הוא פורים שאז עיקר מחיית עמלק כמו שאמרו רבותינו ז״ל מדורו של שמואל וכו׳ לדורו של מרדכי וכו׳. ואז בפורים מאיר הארה נפלאה שהוא הארת הצדיק הגדול הנ״ל שיכול להאיר גם בהנופלים מאד והחולים ביותר וכנ״ל:

אות כב

ואחר כך קורין פרשת פרה שהיא לטהר מטמאת מת כדי שיהיו טהורין לעשות הפסח שהוא כלל הג׳ רגלים כי פסח ראש לרגלים. היינו כי אחר שמכניעין קליפת עמלק וחותכין המלכות מהם, צריכין להמשיך טהרה על כל הנפשות שנאחז בהם בחינת טומאת עמלק שהוא בחינת טומאת מת. שזהו בחינת פרה אדומה שמטהרת מטמאת מת שנמשך עליהם על ידי חטא העגל שבשביל זה באה הפרה אדומה כמו שאמרו רבותינו ז״ל תבא אמו ותקנח על בנה. כי עיקר חטא העגל היה על ידי שפגמו בכבוד משה ותלמידיו, על ידי שלא האמינו שגם אחר הסתלקות משה שהוא בחינת הצדיק האמת, גם אחר כך דבריו חיים וקיימים לעד. וצרכין לקיים דברי תורתו לנצח תמיד, כי דבריו הם דברי אלקים חיים אשר הם קיימים לעד. וצריכין לקים דברי תורתו לנצח תמיד, כי דבריו הם דברי אלקים חיים אשר הם קיימים לעלם כמו שכתוב ודבר אלקינו יקום לעולם. כי עיקר פגם העגל היה שהיו סבורים שכבר מת משה כמו שכתוב פרוש רש״י על פסוק וירא העם כי בשש משה וכו׳. ואז אמרו לאהרן קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו. היינו שעשו עצמם כאלו אינם חולקים על משה בעצמו, רק הם אומרי שענין משה אינם יודעים מה הוא בחינת כי זה משה האיש לא ידענו וכו׳. רק עתה שכבר מת לדעתם צרכין לבקש אחר במקומו ונבוכו בדעותיהם המשובשות על די זה בעצמת ראשי הערב רב שקיבלו אותם עליהם לרב ולראש מחמת שהיו יכולים לעשות מופתים על די שמות הטומאה כמו שאמרו רבותינו ז״ל, שהיה שם יונוס ויומברס שהם השליכו השם לתנור

האש וכו׳. עד שאמרו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו. ועיקר חטאם וטעותם הזה היה על ידי שלא האמניו במה שלפניהם אמת ברור וזך ומתוקן, שהוא תורת משה אמת שקיבלו בסמוך ועדיין תלמידיו הקדושים קיימים שהם אהרן וחור ויהושע וכו׳. ואפילו לפי טעותם שמת משה היה להם לילך לתלמידיו הקדושים ולשאול מהם הדרך אשר ילכו בה. אבל ראשי הערב רב הטעו אותם עד שמאסו בתורת משה שכתוב בה בפירוש לא יהיה לך אלהים אחרים וכו׳. ובחרו לילך בעצמת ראשי הערב רב ועשו את העגל ואל רצו לציית את תלמידי משה שמיחו בהם על זה והרגו את חור,עד שנתייירא אהרן מהם והכרח לעשות חפצם שלא יהרגוהו חס ושלום ולא יהיה להם תקנה כמו שאמרו רבותינו ז״ל. ופרה אדומה מטהרת מזה כי ענין פרה עמוק עמוק מאד שעל זה נאמר אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני היינו כי על ידי מעשה הפרה ממשיכין השכל העמוק מאד שעל זה נאמר אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני היינו כי על ידי מעשה הפרה ממשכין השכל העמוק והגבוה מאד של הצדקי האמת הגדול במעלה הנ״ל שהוא בחינת משה, שעל ידי זה יכולין לרפאות החולה והנמוך ביותר אפילו אותן שנפלו לסטרא אחרא דמותא. כי פרה אדומה הוא בחינת תוקף כלליות כל הדינים שהם בחינת תכלית הצמצומים שמהם אחיזת כל הדינים כידוע. כי כל הצמצומים שהשם יתברך מצמצם אורו הכל לטובה בשביל לגלות ולהאיר אורו הגדול שהוא השגת אלקות על דיזה דייקא. כי בלא צמצום אי אפשר לקבל מחמת ריבוי אור. וכמו שהתחיל בהתורה הנ״ל שהשגת אלקות אי אפשר לקבל כי אם על ידי כמה צמצומים וכו׳. אבל בכל מקום שיש צמצום יש אחיזת הדין ומאל הדינים נשתלשל אחיזת הקליפות כידוע. והכל בשביל הבחירה כי השם יתברך צמצם אורו באופן שיהיה בחירה לבני האדם, צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם. כי הצדיקם שמשברים תאוותם ומבטלין אחיזת הקליפות מהצמצומים הם זוכין להשיג דרכי הצמצומים עד שזוכין על ידם דייקא להשיג השגות אלקות עד שזוכין על ידם דייקא להשיג השגות אלקות עד שזוכין להכניס השגות אלקות גם בהפחותים מאד כנ״ל. ורשעים להיפף שעל ידי שאינים משברים תאותם ואינם מכניעים עצמם לגדולי הצדיקים הנ״ל על די זה נכשלים על ידי אחיזת הקליפות שנאחז בהצמצומים ונעלם ונסתר מהם אורו על ידם. ועל כן אח רמעש ההעגל שישראל נכשלו כל כך אחר סמוך שקיבלו את התורה בקולות וברקים ובאותות נוראות כאלו וכל זה מגודל כח הבחירה (וכמבואר במקום אחר מזה). אז חמל השם יתברך על עמו ולמד את משה מעשה המשכן שהוא בחינת הבית המקדש שהוא בחינת כלל כל הצמצומים הקדושים שעל ידם משיגין אלקותו יתברך כי כל מעשה המשכן קרשיו קרסיו בריחיו ועמודיו ואדניו והיריעות וכו׳. וכל פרטיהים וציוריהם כולם הם בחינת צמצומים קדושים ונוראים להשיג השגות אלקותו על ידי זה. כי עיקר חיות השכל הנ״ל שעל ידו משיגין אלקותו הוא על ידי אור הפנים שמאיר בבית המהקדש שהוא בחינת המשכן כמו שכתוב שם בהתורה הנ״ל. ועל כן צוה שיתנו כל אחד נדבת לבם לצורך המשכן כי נדבת לב זה בחינת צדקה וחסד שעל ידי זה חותכין

את אור הפנים המאיר בבית המקדש שהוא בחינת המשכן וכנ"ל:

אות כג

ועיקר התיקון שבית המקדש ובמשכן היה על ידי מעשה הקרבנות שהיו מכפרין על כל החטאים. כי אדם חטא מביא בהמה לקרבן. כי על ידי החטא נסתלק ממנו הדעת של השגת אלקות ונעשה מסך המבדיל בינו ובין השגת וידיעת אלקותו יתברך, כמו שכתוב כי אם עונותיכם היו מבדילים בינכם לבין אלקיכם. ואזי צריך להביא בהמה והכהן מקריבה לקרבן אחר מיתתה על ידי השחיטה לשם קרבן. כי הכהן מקבל כח ממשה רבינו שמשח את אהרן שהם כלל קדושת הכהנים היוצאין מהם עד שבגודל כחו של משה הם יכולין לעלות את הבהמה לקרבן, שישמכו שכל נפלא על ידי אור הפנים שמאיר בבית המקדש ובמשכן ששם נעשים כל הקרבנות עד שעל ידי כח גודל עוצם הארת השכל הזה יעלה גם חיות הבהמה למקום שתעלה עד שעל ידי זה יהיה נמשך רפואה וסליחה להחוטא. כי עיקר תקונו על ידי שנמשך שכל גדול מאד על ידי כח הצדיק האמת שעל ידי השכל הזה מעלין החיות והניצוצות והגילגולים שהיו מלובשים ברוח הבהמיות שגם הם יהיו להם עליה ותיקון כי הצדיק הגדול יכול לרפאות ולתקן הכל בגודל שכלו. ועל ידי זה נתתקן החוטא שהביא הקרבן כי עיקר תיקונו על ידי כחו של הצדיק הגדול שנמשך על ידי הקרבן וכנ"ל:

אות כד

אבל פרה אדומה היא חידוש נפלא ביותר כי כל מעשיה בחוץ. כי כל הקרבנות באין לפנים לתוך הבית המקדש שם מאיר אור הפנים שעל ידי זה עיקר התיקון כנ"ל. אבל פרה מעשיה בחוץ רק שמבתכלין מרחוק על הבית מקדש שוחטין אותה כנגד פתח הבית המקדש. כי על ידי מעשה פרה אדומה ממשיכין שכל גבוה ועמוק יותר ויותר רשאי אפשר להשיגו כלל שעל ידו יכולין לתקן וטהר אפילו מטומאת מת שהוא אבי אבות הטומאה. כי עיקר גזירת המיתה היתה מחמת ענין הנ"ל, מחמת שעל ידי חטא אדם הראשון להשיג בשלימות השגות אלקות בחייו (וכמו שכתוב

לעיל קצת מזה) על כן האדם מוכרח למות. ואז נתוסף עליו אור גדול שאי אפשר לקבלו בחיו בעדו בגופו. ואז יוצאת נפשו ונשאר גופו לבד ונאחז בו סטרא אחרא דמאבא מאד ותקונו על ידי הקבורה בעפר. שאז חוזר לתכלית הצמצום הגשמי ביותר שהוא גשמיות העפר ושם נתבלה וזהמתו ונפשו עולה למעלה אם זוכה והכל כפי מעשיו בעולם הזה. וצריך להתמהמה לשכוב ולהתבלה בעפר עד תחית המתים שאז יהי גמר התיקון של כל אחד. כי במשך הזמן ההוא מיום מיתתו עד התחיה נפשו מזדככת כפי מעשיה ועולה עד מקום שיכולה לקבל משם תיקון, דהיינו שיהיה נמשך עליה הארת השכל הנ״ל שתוכל להאיר גם בגופה השגות אלקות לאחר התחיה שזה עיקר התיקון להשיג ולדעת אלקות יתברך. ועל כן באמת עיקר התקוה והתיקון של כל אחד הוא על ידי הצדיק האמת הגדול במעלה שזכה להתקרב אליו בחייו כי אחר כך קשה מאד מאד להתקרב כמו שכתב אדמו״ר ז״ל

אות כה

וזה בחינת מה שכתוב בפרשת פרה זאת התורה אדם כי ימות באהל ודרשו רבותינו אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. וזהו כי ימות באהל. ועל כן כל המקורבין לצדיקי אמת נקראים יושבי אהל בבחינת ויעקב איש תם יושב אהלים ודרשו רבותינו ז״ל אהלו של שם ועבר שהיו אז הצדיקים אמתים וכתוב קול רנה וישועה באהלי צדיקים והכתבו מבשר שלעתיד ישבו כל ישראל באהלי הצדקי אמת ויתקרבו אליהם כמו שכתוב עוד אושיבך באהלים כימי מועד כפי שפירש רש״י שם כימי מועד הראשון שהיה יעקב איש תם יושב אהלים היינו כנ״ל. וזה עיקר תיקון מעשי פרה אדומה. שהיא כלליות כל הצמצומים שהם בחינתך תוקף אדמומית הדינים. וכל מעשיה בחוץ. שעיקר תיקונה על ידי משה דייקא. כי כל הפרות היו צרכים לקדש מאפר פרה של משה רבינו. כי מעשה הפרה שהוא להמשיך השכל הגדול העמוק הנ״ל לטהר מטומאת מת. דהינו לטהר אותו שנפל ביותר לבחינת סטרא דמותא. זה אי אפשר כי אם על ידי גודל כחו של משה שהוא בחינת הצדיק הגדול במעלה הנ״ל שיש לו כח לטהר הנופלים מאד כשאוחזים עצמן בו באמת במסירת נפש כנ״ל ולהכניס גם בהם השגות אלקות שזה עיקר תקותם ותקונם וכנ״ל:

אות כו

ואחר כך קורין פרשת החודש שהוא בחינת קידוש החודש שהוא תיקון ומילוי פגימת הלבנה שיהיה אור הלבנה כאור החמה. כי חמה ולבנה זה בחינת שכל עליון ושכל תחתון הנ״ל כידוע ועל ידי פגימת הלבנה נפגם השכל הנ״ל ואין יודעין להשיג אלקותו יתברך. ומשם באים כל הפגמים ועל ידי מצוות קידוש החודש מתקנים זאת וממלאים פגימת הלבנה שיהיה הלבנה שהיא בחינת חכמה תתאה בחינת מלכות בחינת השכל הנ״ל שיהיה בשלימות שיוכלו לקבל ולהשיג על ידו אור השכל העליון להשיג אלקותו יתברך שזהו בחינת אור החמה כנ״ל ואז יתתקן הכל ויתדיים והיה אור הלבנה כאור החמה ויקויים כי מלאה הארץ דעה לדעת את ה׳ וכו׳. ועל כן קורין כל זה קודם פסח שהוא ראש והתחלת וכלל כל הרגלים. כי כל הרגלים הם זכר ליציאת מצרים שהיה בפסח כדי שעל ידי כל התקונים הנ״ל. כדי שנזכה להשיג אלקותו יתברך ויתקיים כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות שכמו שביציאת מצרים זכינו על ידי כחו של משה לצאת מכל ש״ט לכל שערי קדושה עד שזכינו להשגת אלקות במתן תורה כן נזכה גם עתה בתוך הגלות הזה לצאת מכל הטומאות ולעלות לכל הקדושות עד שנזכה להשגות אלקות על ידי גודל כחם של הצדיקי אמת הגדולים במעלה כנ״ל:

אות כז

וזה בחינת עץ ארז ואזוב ושני תולעת שמשליכין לתוך שריפת הפרה. עץ ארז ואזוב זה בחינת שכל עליון ושכל תחתון כי ארז גבוה מכל אילנות זה בחינת שכל עליון שהוא בחינת השגת הצדיק הגדול. כי הצדיק נקרא ארז אשר בלבנון וכו׳ צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה ואזוב הוא נמוך מאד זה בחינת הקטנים הנמוכים מאד שהצדיק בעוצם עמקות חכמתו הגדולה הוא מצמצם שכלו משכל עליון לשכל תחתון עד שמכניס גם בהם השגות אלקות. שזה עיקר החיים האמתיים חיים נצחיים של עולם הבא ותחיית המתים שמשם ממשיכין עיקר הטהרה מסטרא דמותא וכנ״ל:

וזה בחינת שני תולעת שהוא מקשר הארז עם האזוב כמו שאמרו רבותינו ז״ל זה בחינת העזות דקדושה שעל ידי זה עיקר התורה והתפלה. כי כל אחד כפי עזותו דקדושה כן זוכה לתורה וכמו כן הוא תפלתו כמבוא היטב בסוף התורה הנ״ל. ועיין שם היטב והבן שם היטב קשר וחיבור התורה הנ״ל. כי מבואר שם שעיקר תקון השכל הנ״ל שהוא בחינת מלכות שעל

ידו זוכין להשגות אלקות. עיקר תיקונו על ידי החסד שעל ידי זה חותכין את מהלוכת מהסטרא אחרא מהד' מלכויות מבחינת עמלק וכו'. וזה החסד מקבלין על די תוכחה בבחינת פיה פתח החכמה ותורת חסד על לושנה. ועיקר התוכחה הוא כפי העזות שרואה בכל אחד אם הוא דקדושה או ליפך שכמו כן הוא תורתו ותפילתו וכו' עיין שם ועל ידי תוכחה הזאת נתגלה החסד שעל ידי זה חותכין את הד' הנ"ל בחינת השכל הנ"ל מהסטרא אחרא וכו' ומעלין אותה לאור הפנים שמאיר בשלש רגלים שעל ידי זה זוכין להשגות אלקות אפילו הקטנים והנמוכים ביותר וכו' עיין שם והבן:

נמצא שעיקר התיקון והתשובה של כל אחד שמחויב לקבל תוכחה מהצדיק האמת כדי לשוב אל התורה והתפילה. עיקר תיקונו על די העזות דקדושה שעל ידי זה עיקר תקון התורה והתפלה שעל ידי זה מוחכיחו הצדיק האמת. ועל ידי זה שמקבל תוכחתו שוב להשם יתברך ומחזק את עצמו בעזות דקדושה לבלי להתבייש מפני המלעיגים כמבואר בהתחלת השלחן ערוך אורך חיים. וכמו שהתחיל הטוב הקדוש בתחית האור החיים יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וכו'. ועיקר התחת היהדות הוא על ידי עזות דקדושה בפרט בדורות ובעתים הללו וכמו שאמרו רבותינו ז"ל מפני מה ניתנה תורה לישראל מפני שהן עזין וכו'. ועל ידי זה זוכה לתורה ותפלה. נמצא כשמקבל תוחכה זאת על ידי זה נתגלה חסד הנ"ל שעל ידי זה קוצרין וחותכין את הד' וכו' מהסטרא אחרא וזכין להשגות אלקות וכו' כנ"ל. נמצא שעיקר התקון של השכל הנ"ל שיזכה להשגות אלקות אפילו הקטן והנמוך והשפל מאד. הוא רק על די עזות דקדושה וכנ"ל שיזכה להשגות אלקות אפילו הקטן והנמוך והשפל מאד הוא רק על ידי עזות דקדושה וכנ"ל וזהו בחינת שני תולעת שהוא מקשר ומחבר הארז עם האזוב שהם בחינת התחברות והתקשרות השכל העליון עם השכל התחתון שעל ידי זה מכניסין השגות אלקות גם בהנמוכים ביותר כנ"ל. כי שני תולעת זה בחינת עזות דקדושה שעל עם קדוש ישראל הכשרים והתמימים, שהם קטנים ונבזים בעיניהם מאד בבחינת תולעת ממש בבחינת ואנכי תולעת ולא איש, אף על פי כן הם עזים וחזקים בדעתם מאד מאד כנגד המתנגדים והלצנים והמלעיגים וכו'. כי השם יתברך והצדיקי אמת מחזקים אותם מאד בעזות דקדושה בבחינת אל תיראי תולעת יעקב מתי ישראל וכו' הנה שמתיך למורג חרוץ חדש בעל פיפיות תדרוד שהירם ותדוק וכו'. כי עיקר התחזקותינו עתה בגלות המר הזה מכח הצדקים הוא בבחינת תולעת כמו שאמרו רבותינו ז"ל מה תולעת אין כחו אלא בפה כך ישראל אין כחם אלא בפה ועל זה עיקר סמיכתינו ותקוותינו ותוחלתינו. וזה בחינת שני תלעת בחינת הדיבור פה שהוא עיקר ההתחזקות והעזות של ישראל הכשרים בחינת כחט השני שפתותיך. כי עיקר העזות הוא בהדיבור שצריכין לידע איך להשיב בעזות דקדושה להאפיקורסים והמתנגדים והחולקים והליצנים בבחינת ודע מה שבשיב וכו' ולבלי להתבטל בלבו ולבלי להתביש נגדם כלל. וכמו כן זוכין לתורה ותפלה כנ"ל שכולם תלויים בדיבור פה. כי עיקר התורה הוא בפה כמו שכתוב כי חיים הם למצאיהם. למוציאיה

בפה כמו שאמרו רבותינו ז״ל וכן התפלה הוא בפה דייקא בחינת אד׳ שפתי תפתח. ושם בהדיבור עיקר העזות דקדושה בבחינת ועזוז נוראותיך יאמרו וכו׳ וכתיב וגבורתך ידברו. וזה בחינת שני תולעת בחינת כחוט השני שפתותיך וכנ״ל. וזה בחינת לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים שנאמר בשבח התורה. ומכנה שם כל שבח התורה בחינת לבושים כמו שכתוב שם להלן מרבדים עשתה לה וכו׳ ועל ידי זה נודע בשערים בעלה וכו׳ סדין עשתה ותמכור וחגור וכו׳ עוז והדר לבושה וכו׳. נמצא שחוט השני שהוא בחינת לבושים כי מהם עושים לבושים, הם בחינת עזות דקדושה של התורה בחינת עוז והדר לבושה ועל ידי זה זוכין להשגות אלקות כנ״ל כי עיקר השגת אלקות הוא על ידי בחינת לבושים כי זה עיקר האומנות והחכמה העמוקה של הצדיק האמת הגדול מאד שיודע להלביש את חכמתו הגבוה בחכמה וכמה לבושים עד שיכול להורידה ולהכניסה בהנמוכים מאד עד שגם הם יזכו להשגות אלקות כנ״ל שזהו בחינת נודע בשערים בעלה הנאמר שם בשבח הקדוש הנ״ל שהוא בחינת השגות אלקות שעל זה נאמר נודע בשערים בעלה כל חד כפום מה שמשער בליבה כמו שכתוב בזוהר הקדוש שהו בחינת השגות אלקות שאי אשפר לדבר בזה כלל רק הוא לכל אחד כפום מה דמשער בליבה שזוכה לזה על ידי הצדיק האמת שכשזוכה להתקרב אליו. ועיקר ההתקרבות על ידי עזות דקדושה כנ״ל. וזהו שהולד ומבאר שם עוז והדר לבושה וכנ״ל. וזהו שנסמך שם מיד פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה שזהו נאמר על התגלות החסד מתוך התוכחה הנ״ל שהוא כפי העזות שרואה בכל אחד וכנ״ל. ועל כן נסמך לעוז והדר לבושה כי עיקר התוכחה הי על עזות דקדושה שבזה תלוי כל התורה והתפלה שעל ידי זה זוכין לחסד הנ״ל בחינת ותורת חסד על לשונה שעל ידי זה זוכין לשכל הנ״ל שעל ידי זה באין להשגות אלקות אפילו נמוכים מאד וכנ״ל. ועל כן שני תולעת בחינת עזות דקדושה מחבר ומקשר הארז עם אזוב שהוא בחינת השכל העליון עם השכל התחתון שעל ידי זה מכניסין השגות אלקות בהנמוכים וקטנים יותר וכנ״ל. וכל זה משליכין לתוך שריפת הפרה אדומה ששוריפין אותו באש שהוא בחינת לבת אש שהוא בחינת צמצום הקדוש של השכל הנ״ל כמו שכתוב בתחילת התורה הנ״ל:

אות כח

וזה בחינת שחיטה שריפה אסיפה הנאמר בפרה. כי על ידי כל הנ״ל זוכין לחתוך את הד׳ בחינות מלכות הנ״ל מהסטרא אחרא ולהעלותה לאור הפנים שבשלש רגלים. וזהו בחינת ג׳ התיקונים הנ״ל שחיטה שריפה אסיפה כנגד בחינת הג׳ רגלים כי שחיטה שזה בחינת פסח שאז שוחטין

את הקרבן פסח כמו שכתוב ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל וכו. שריפה באש זה בחינת שבועות בחינת ודבריו שמענו מתוך האש שהיה בשעת מתן תורה בשבועות שזה עיקר בחינת השגת אלקות. ועל כן כל עיקר תיקון הפרה היא באש ששרפו אותה באש עד שנעשית לאפר כי עיקר התיקון על ידי בחינת אש הנ״ל בחינת וירא מלאך ה׳ אליו וגו׳ וכנ״ל. אסיפה זה בחינת סוכות שנקרא חג האסיף. כי עיקר הטהרה מסטרא דמות הוא על ידי שמעלין ומחיין אותה על ידי אור הפנים שמאיר בשלש רגלים שעל ידי זה זוכין להשגות אלקות וכנ״ל:

וזה בחינת עדינו העצני הנאמר בדהמע״ה כמו שדרשו רבותינו ז״ל בשעה שעוסק בתורה מעדן עצמו כתדולעת וכשיוצא למלחמה הוא קשה כעץ. נמצא שעזות דקדושה הוא בבחינת תולעת שהוא נבזה בעינויו כתולעת ואף על פי כן הוא חזק מאד במלחמה בעזות דקדושה כנגד החולקים שיהיהי מצחו חזק לעומת מצחם וכנ״ל:

כי כבר מובאר במקום אחר בהתורה חוב״ח שעזות דקדושה נמשך מבשת עיין שם. וזהו בחינת עשני תולעת הנ״ל שהוא בחינת זות דקדושה כנ״ל. כי דייקא על ידי שהוא נבזה בעיניו נמאס כתולעת ממש בבחינת ואנכי תולעת ולא איש ומתבייש בעיני עצמו על מעשיו שאינים כהוגן על ידי זה דייקא הוא עז כנמר בעזות דקדושה נגד הרוצים למונעו מן האמת חס ושלום שזהו בחינת עדינו העצני הנאמר בדור ועיין במקום אחר מזה:

[שייך לעיל] לענין מה שכתוב על פי לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים שהוא בחינת עזות דקדושה וכו׳. וזה ענין מה שכתוב במקום אחר שזהו בחינת מה שדרשו חז״ל על פי זה כי כל ביתה לבוש שנים אל תקרא שנים אלא שניים שכל דברי התורה מלובשים בכפל נתן העניק תעניק פתוח תפתח כל אלו מצילין אותו משלג גיהנים עכ״ל רש״י היינו בחינת עזות ועקשנות דקדושה כמו שזהיר הוא ז״ל ואמר שצריך האדם להיות עקשן גדול בעבודת ה׳ כמובא בספריו הקדושים. וזה הענין של העקשנות הוא התחזקות נפלא לבלי ליפול בשום אופן בעלם כאשר שמעתי מכמה כשרים שעיקר התחזקותם היה על ידי זה. וזה בחינת כי כל ביתה לבוש שנים דהיינו שניים בחינת כפול פתוח תפתח וכו׳ היינו שכל קיום התורה תלוי בזה שיתחזק לשנות ולכפול כל עובדא טובה או לימוד התורה וכו׳ שהתחיל להרגיל עצמו שיתחזק בכל פעם לחזור ולעשות אותו הדבר שבקדושה אפילו אלף פעמים אפילו אם עובר עליו מה שעובר כי זה עיקר קיום התורה שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה׳ לעשות הדבר שבקדושה אפילו בדרך עקשנות אפילו אלפים פעמים ולבלי להסתכל על שום חלישות הדעת שהבעל דבר והסטרא אחרא והליצנים וכו׳ מחלישין דעתו רק לעשות ולחזור ולעשות הדבר שבקדושה אפילו אלף פעמים בבחינת כי כל ביתה לבוש שנים נתן תתן פתוח תפתח ולא ללמד על עצמו יצא אלא על כלל כל התורה יצא שצריכין לכפול הדברים שבקדושה כמה פעמים. כי מיעוט רבים שנים. ועל כן שניים מרמזין על ריבוי בלי שיעור. וכמו שדרשו רבתינו ז״ל על פסוק זה נתן

תתן אפילו אלף פעמים. וכן בכל התורה כולה וכנ״ל. וזהו עיקר ההתחזקות כנ״ל. וזהו לא תירא לביתה משלג היינו הגיהנים של שלג כנ״ל. כי יש גיהנם של אש וגיהנים של שלג כמו שאמרו רבותינו ז״ל היינו גיהנים של אש מגיע על שנתחמם לדבר עבירה רחמנא ליצלן כמובא. אבל גיהנם של שלג הוא על חלישותו אחר כך כשבא לו התעוררות לתשובה כי הכל מלאים חרטות כמו שאמרו רבותינו ז״ל. אבל על פי רוב עיקר עיכובו מתשובה הוא מחמת חלישות הדעת שנדמה לו שאינו מועיל לו עוד תשובה לריבוי עונותיו העצומים מאד. ובפרט אותן שהתחילו כבר להתעורר משינתם להתחיל לשוב להשם יתברך ועסקו בתורה ובמצות איזה זמן זמנים ואחר כך נפלו מזה העיקר הוא מחמת חלישות הדעת מחמת שיודע בעצמו שכבר למד תורה ועשה כמה מצות וכו׳. ואף על פי כן התגבר עליו היצר הרע כל כך כאשר יודע כל זה האדם בנפשו. ומי שנשאר בזה חס ושלום ומניח ליפול לעצמו על ידי הסתות ורעיונים של הסטרא אחרא כאלא וכאלה הוא נידון על זה בגיהנם של שלג שהוא קרירות עצום ומר שהוא מדה כנגד מדה כי על שנתקרר אחר כך על ידי חלישות הנ״ל על כן נידון בקרירות של שלג של גיהנם. וזהו בחינת מה שמובא בדברי רבותינו ז״ל שיש שדנין אותן בגיהנם חציו של אש וחציו של שלג.היינו כנ״ל שדנין על חימום העבירה בגיהנם של אש כנ״ל ועל ששנתקרר על ידי חלשיות הדעת ואל התחזק בתושובה כנ״ל דנין אותך בגיהנם של שלג וקרירות כנ״ל: ועתה מחובר יפה הפסוק הנ״ל לא תירא לביתה משלג שהוא בחינת קרירות כי כל ביתה לבוש שנים בחינת שניים בחינת כפל נתן תתן אפילו אלף פעמים וכן בכל התורה והמצוות היינו בחינת התחזקות על ידי עקשנות עצום לבלי להניח את מקומו רק להתחזק לקיים ולחזור ולקיים לימוד התורה וקיום המצות כל מה שיוכל לחטוף בזה הצל עובר כל ימי חייו אפילו אם יעבור עליו מה ועל ידי זה לא תירא לביתה משלג שהוא קרירות מאחר שלא הניח לקר עצמו מתורה ומצות על ידי חלישות וקרירות שהפיל הבעל דבר בדעתו רק התחזק בכל פעם לחטוף איזה טוב ולחזור ולחטוף בבחינת כי כל ביתה לבוש שנים כנ״ל. ועל כן בודאי לא תירא לביתה משלג וכנ״ל:

וזה שאמרו בנחמות של ישעיה הנביא (בסימן מ״ב מ״ג) שמחזקם מאד להתקרב להשם יתברך אחר כל מה שעשו, ה׳ חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר היינו שהשם יתברך הרבה לישראל תורה ומצות כמו שדרשו רבתינו ז״ל על פסוק זה כדי לזכותם לנצח על ידי זה כדי שכל אחד כמו שהוא יוכל לחטוף. תמיד איזה טוב תורה ומצות וכו׳ וכמבואר בדברינו מזה במקום אחר והוא עם בזוי ושסוי וכו׳ ואחר כך מחזקם ואומר כי תעבור במים אתך אני וכו׳ כי תלך במו אש לא תכוה וכו׳ ואחר כך מחזקם ואומר היינו שתנצל מגיהנם של אש וממים שהם בחינת חמיומות וקרירות כנ״ל. והכל על ידי התחזקות הנ״ל המרומז בפסוק ה׳ חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר וכנ״ל:

ועל כן אל תאמין בעצמך עד יום מותך. כי כשמגיע להמדריגה ששם יהי תיקונו על ידי הצדיק האמת שיכול להעלותו. אז מתגבר כנגדו הרע

שבאותו דרגא ומתפשט כנגדו כל כך בהסתות גדולות כדי לעוקרו מן החיים חס ושלום. וזהו אל תאמין בעצמך. בעצמך דייקא. כי כשהוא בעצמו דהיינו שחולק עצמו מן הצדיק האמת בודאי אין לו להאמין בעצמו כי יפול באין סומך וכנ״ל. אבל מי שאוחז עצמו בהצדיק האמת הוא בטוח ממשכשול ונפילה. כי תורתו של הרבי האמת תנחינו בעולם הזה ובקבר ובעת התחיה לנצח בבחינת בהתהלכך תנחה אותך וכו׳ :

כי האדם צריך לחיות בזה העולם לברר כל המדריגות ולעלות מדרגא לדרגא עד שיגיע לדרגא שאי אפשר להשיגה בגוף כלל. וזה אין זוכה כי אם יחידי סגולה הגדולים במעלה מאד מאד. ובכחם יש תקוה אפילו למי שאינים זכים לזה ורחוקים מאד מזה. והעיקר כשחזקים באמונה בהשם יתברך ובהצדיקי אמת הגדולים במעלה הנ״ל ומוסרים כל לבבם ונפשם אליהם. והם יכולים להעלותם לשרשם לאתר דאיתנטילת מתמן :

וזה עיקר מלחמת עמלק שבכל דור ודור. כי הוא מתגבר בכל דור שמתגבר השקר נגד האמת. ועל זה נאמר צופה רשע לצדיק וכו׳ ה׳ לא יעזבנו בידו :r

---

תערובות א

אות א

על פי התורה תפלה לחבקוק (בסימן י״ט) הנ״ל בהלכות שחיטה (הלכה ב׳) :

כל האיסורין שבתורה בסמ״ך. כי כל האיסורין הם בחינת אותיות נפילות שנפלו וירדו למטה מאד עד שבאו בעומק הקליפות ונעשה מהם איסור. שהוא בחינת רע הכולל בחינת לשונות של ע׳ עממין כי כל האיסורין משם כנ״ל. שזהו בחינת חולי נופל רחמנא ליצלן הנאמר במאמר האי מאן כו׳ (בסימן כ״ט). כי מלכות פה בחינת שלימות לשון הקודש שהוא בחינת חוה אשה כנ״ל שנפילתה חס ושלום על ידי התגברות הדמים שהם רע הכולל לשונות הע׳ עממין. ומזה נעשין כל

האיסורין שבתורה. וזה בחינת לא תאכלו על הדם. שכשמתגברין הדמיל שמזה נעשה חס ושלום נפילת בתולת ישראל הנ״ל. היינו נפילת אותיות של שלימות לשון הקודש עד למטה על ידי זה לא תאכלו. על ידי זה באין מכל האיסורין שבתורה שצותה התורה שלא לאוכלם. ועל כן הביטול בסמ״ך. בבחינת סומך ד׳ לכל הנופלים כמו שהביאו רבותינו ז״ל (ברכות ד׳) שזאת הסמ״ך הנאמר בתהלה לדוד שהוא פ׳ סומך ה׳ וכו׳ הנ״ל היא סמיכה לנפילת בתולת ישראל שנאמר בה נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל. כי תהלה לדוד כלול מכל הכ״ב אותיות שהוא בחינת כלליות הדיבור של לשון הקודש. ועל כן אין בה נו״ן. מפני שישי בה נפילה כמו שאמרו רבתינו ז״ל. והסמ״ך הנ״ל שהוא סומך ה׳ לכל הנופלים היא סמיכה לנפילתה כדי שיתקיים בה נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל. כמו שאמרו רבותינו ז״ל אפ״ה חזר וסמכה ברוח הקודש שנאמר סומך ה׳ וכו׳ וזהו בחינת ביטול כל האיסורין בסמ״ך. בחינת סומך ה׳ לכל הנופלים שעל ידי זה נתקבץ כ״ב אותיות דקדושה המלובשין בההיתר על ידי זה סומכין אותה להקימה מנפילתה ואז נתבטל האיסור נתבטל ממש. כי אין שם איסור עוד. מאחר שכבר קמה מנפילתה וחזרה אל הקדושה כנ״ל. כי הסמ״ך היא בחינת שלימות לשון הקודש בחינת חוה אשה הנ״ל. שהיא סומכת לכל הנופלים לכל האותיות הנפולים הנ״ל שנפלו לבחינת לשונות של ע׳ עממין. כי בחינת שלימות לשון הקודש שהוא בחינת נסמ״ך שוברת אותם ומכנעת אותם בחינת לשון נופל על לשון כמו שכתוב שם. כי סמ״ך הוא בחינת שלימות לשון הקודש בחינת חוה אשה הנ״ל. בחינת אעשה לו עזר כנגדו. ותרגומו אעביר ליה סמך כקיבליה. וכמו שמובא בספרים שבשביל זה אין סמ״ך בכל הפרשה של התחלת התורה. עד פסוק ויסגור בשר תחתינה. כי קודם לזה לא היה סמיכה. וכמו שכתוב ולאדם לא מצא עזר לא אשכח ליה סמ״ך היינו כנ״ל. שעיקר הסמיכה על ידי בחינת שלימות לשון הקודש. שעליו נאמר ויסגור בשר תחתינה לא נצרכה אלא למקום החתך בחינת חיתוך הדיברו של לשון הקודש כמו שכתוב רבינו שם שאז בא הסמך. כי משם הסמיכה בבחינת סומך ד׳ לכל הנופלים כנ״ל. וזה בחינת ששים המה מלכות בחינת סמך. כי מלכות פה כנ״ל:

אות ב

כי כל עיקר הביטול הוא רק בשביל הטעם כמובא בפוסקים כי טעם כעיקר דאורייתא. כי עיקר המאכל הוא הטעם הנרגש בו. ועל כן נקרא בשם טעם. טעם ממש לשון דיברו. כמו שכתוב באביגיל וברוך טעמך. כי עיקר חיות המאכל וקיומו הוא מאותיות הדיבור של לשון הקודש שנפלו

לשם כנ״ל. ומשם בא הטעם של המאכל שהוא פנימיות ועיקר המאכל שהוא בחינת טעם ממש בחינת אותיות הדיבור. וזה בחינת (איוב י״ב) הלא אזן מלין תבחן וחיך אוכל יטעם. כי הם בחינה אחת כנ״ל כי הטעם בא מן הדיבורים כנ״ל. שזה בחינת אזן מלין תבחן וחיך אוכל יטעם. כי הם בחינה אחת כנ״ל כי הטעם בא מן הדיבורים כנ״ל. שזה בחינת אזן מלין תבחן שהוא בחינת שלימות לשון הקודש שתלוי באזן ששם חוש השמיעה בבחינת סוף דבר הכל נשמע וכו׳. בחינת ה׳ שמעתי שמעך יראתי וכו׳ עיין שם. ועל כן טעם כעיקר דאורייתא כי העיקר בו הוא הטעם שהוא בחינת אותיות של הדיברו של לשון הקודש שנפלו לשם שמשם עיקר כח של האיסור כנ״ל. ועל כן צריך לבטל הטעם בסמ״ך על ידי בחינת שלימות לשון הקודש. בבחינת סומך ה׳ לכל הנופלים כנ״ל:

אות ג

אבל במקום שאין טעם כגון יבש ביבש נתבטל ברוב. כי אחרי רבים להטות כתיב, להטות ממש. כי יש כח בהרוב להטות את האיסור ולבטלו ממש כמו שמובא בדברי רבינו נ״י (בסימן קפ״א) כי יש כח בהנפשות כשמתקשרין על נפש אחד להכניעו ולהפילו. ועל כן כשהרוב של היתר יש כח להנפשות שיש שם להתגבר על נפש האיסור ולבטלו ממש. וכל הביטולים אינם אלא כשאין האסור ניכר. אבל כשניכר האיסור אין לו שום ביטול. כי ביטול כל האיסורין הוא ביטול ממש. דהיינו שמבטלין את האיסר שהוא הקליפה עד ששב לבחינת היתר אבל כל זה שאין האיסור הנ״ל עובר ממנו אין לו שום ביטול. ועל כן יש כמה וכמה איסורין שאין להם ביטול עולמית. כגון חמץ בפסח וכדומה לו. כי מחמת ששם נדבק מאד הרע ביותר על כן אי אפשר לבטלו ועל כן אסור לאוכלו. מאחר שעל כל פנים נמצא האיסור שם כי עיקר ביטול האיסור הוא ביטול ממש כנ״ל. ועל כן כשהאיסור ניכר אין לו ביטול כי אין הקליפות שהיא האיסור שהוא בחינת הרע של ע׳ לשונות כנ״ל נפרד משם מאחר שהעין שולטת בו וניכר בו שהוא איסור. כי עיקר כל האיסורין הוא על ידי בחינת עי״ן הרע של הע׳ אומות כנ״ל בה׳ בשר שנתעלם מהעין (הלכה א׳) עיין שם ובכל מקום ששולט בו העין ביותר שם נאחז הרע עין ביותר כנ״ל עיין שם:

אות ד

ומחמת זה ישראל מצויינים במצוות כדי של יתערבו בגוים חס ושלום. ועל כן הזהירם השם יתברך שכשיבואו בגלות של הע' אומות שיהיו מצויינים במצוות. כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק צאי לך בעקבי הצאן. עיין שם בפרוש רש"י שהביא שם לפסוק הציבי לך ציונים וכו'. כי המצוות הם ציונים ממש בחינת סימנים כדי שיהיו ניכרין שהם זרע בירך ה'. בבחינת כל רואיהם יכירום כי הם זרע בירך ה' כדי שיתפרדו מהם כל פועלי און. ולא תשלוט בהם עינים על ידי שהם ניכרין ונרשמין בסימני הקדושה שהם המצוות וביותר צריך ליזהר להיות נרשם בציונים וסימנים הנ"ל בעת שנופלים בגלות. כמו שכתוב שם הציבי לך ציונים כדי שלא יתערב בינהם ויתדבקו בו כנ"ל:

וזהו בחינת סימני טהרה של בהמות וחיות ושאר מינים טהורים שבראים השם יתברך בסימנים דייקא כדי שיהיו ניכרין לעין כל שהן מן הקדושה כנ"ל. וכן השחיטה הוא בחינת סימן כמו שאמרו רבותינו ז"ל שהשחיטה היא סימן. וכן אחר כך צריך לעשות סימנים בהבשר כדי שלא יאסר מישום בשר שנתעלם מן העין כמו שכתוב שם. כמו שאמרו רבותינו ז"ל ר"א חתך לה אתלתך קרנתא וכו' עיין בגמרה. וכו' להיפך כשהדבר ניכר בינהם על ידי שאין בו סימני קדושה או על ידי סימני טומאה. אזי אין לו שום ביטול כי אין הרע הנ"ל נפרד משם מאחר שניכר לעין כנ"ל:

אות ה

וזהו שאסרו רבותינו ז"ל כמה דברים רק מפני מראית העין אף שאין בהם איסור מן הדין. כי מאחר שנדמה להעין שהוא איסור אזי נאסר כי נאחז בו הרע עין כנ"ל. ועל כן אסור אפילו בחדרי חדרים כמו שאמרו רבותינו ז"ל כל דבר שאסרו בו משום מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור כי הקליפה שהוא האיסור שולטת בו שהוא בחינת רע עין כנ"ל:

אות ו

ועל כן יש דברים חשובים שאין להם ביטול מפני חשיבותן כגון חתיכה הראויה להתכבד. כי כל הנפשות שרשם בכבוד ועל כן הביטול של כל האיסורים על ידי בחינת הכבוד על ידי שנקבצין מחלקי הכבוד של הנפשות שבתוך רוב ההיתר כי זהו בחינת ביטול ברוב הנ״ל כי כן מפורש בדברי רבינו הנ״ל (סימן קפ״א) שההתגברות שמתגברין הרוב על היחיד על ידי ההתקשרות הוא על ידי חלקי הכבוד שמתקבצים ששם שורש הנפשות עיין שם. וזהו גם כן כח הביטול על ידי בחינת שלימות לשון הקודש כי שלימות לשון הקודש הוא בחינת הנפש שהוא בחינת דיבור כנ״ל כ״פ. שהוא בחינת כבוד בבחינת כבד את ה׳ מהונך כו׳ כמובא לעיל בהלכות תולעים (הלכה א). וזהו בחינת ביטול האיסור בששים שהוא גם כן על ידי התקבצות חלקי הכבוד ביחד בחינת ששים המה מלכות בחינת מלך הכבוד. כי הכבוד הוא בחינת נפש בחינת שלימות לשון הקודש וזה בחינת סמ״ך כנ״ל. ועל כן כשהחתיכה ראויה להתכבד אין לה שום ביטול כי הנפשות שבאיסורים הם בבחינת נפילת הכבוד שנפל בזילותא דגלותא. וכשמתגברים ומתקבצים חלקי הכבוד של היתר הם מבטלין את האיסור היינו שמכניעין יניקתו מחלק הכבוד שינק מקודם. אבל כשהחתיכה של איסור ראויה להתכבד שנמצא שהם יוניקים חלק גדול מהכבוד עד שזאת החתיכה בעצמה ראויה להתכבד.ומחמת זה קשה לסומכה לסעדה להתגבר עליהם להכניעים מאחר שהתגברו בתוקף גדול ונכבש חלק גדול מהכבוד אצלם ויש להם יניקה גדולה. על כן אי אפשר לבטלה בסמ״ך ולא בשום ביטול. וזה שדקדקו רבותינו ז״ל ואמרו בדברין שאין מתבטלין אפילו באלף לא ביטל. כי אלף הוא בחינת מדריגה העליונה שבבחינת מלכות הנ״ל. כי יש שרי אלפים ושרי מאות וכו׳ שכל זה הוא בחינת מדריגות המלכות כמובא בדברי רבינו (בסימן נ״ו) נמצא שבחינת אלף הוא מדריגה העליונה מכולם. ועל כן אמרו אפילו באלף לא ביטל כי אין להם שום ביטול והעיקר תלוי כשהדבר החשוב הוא בשלימותו. אבל כשנחלק לחלקים כגון שנחתכה החתיכה הראויה להתכבד או הבריה אזי הם מתבטלים כי עיקר תוקפם על ידי שנתאחדין חס ושלום בהתקשרות בגוש אחד. שאז קשה להכניעם וכמובן מדברי רבינו נ״י (בסימן ס״ז) בענין התקשרות חלקי הכבוד הנ״ל. כי לפיזור לרשעים הנאה להן וכו׳. כי עיקר הכנעת הרע של הע׳ לשונות הוא להרחיקם מהקדושה שהוא בחינת אחדות בחינת שלימות לשון הקודש בחינת שפה אחת ודברים וכו׳ כפי שפירש רש״י שפה אחת בלשון הקודש. וזה שכתוב כי שם בלל ה׳ שפת כל הארץ ומשם הפיצם ה׳ על פני כל הארץ. כי מתחלה כשנתקבצו יחד בהתקשרות בדור הפלגה רצו להחריב העולם חס ושלום להתגבר על סטרא דקדושה חס ושלום על ידי ההתקשרות שלהם שנתקשרו מאד וינקו מלשון הקודש. בחינת ויהיה כל הארץ שפה אחת וכו׳ כנ״ל על כן היה עיקר הכנעתן ומפלתן שנלקח מהם השפה אחת. דהיינו הלשון הקודש ונתפזרו ונפוצו ונפרדו מהקשר שלהם כנ״ל. ועל כן כשהחתיכה הראויה להתכבד וכדומה נחתכה ונתפרדה לחלקים. ואזי אינה ראויה להתכבד עוד. כי עיקר הכבוד כשמקובץ חלקי הכבוד במקום אחד כי שורש הכבוד הוא בבחינת אחדות כנ״ל. ועל כן

מאחר שנפרדה בבחינת פיזור לרשעים כנ״ל אזי יש כח לבטלה והכניע האיסור כנ״ל:

אות ז

ועל כן אין מועיל ביטול ברוב כי אם כשהאיסור נע ונד. אבל כשהוא קבוע במקומו אין לה ביטול כמו שאמרו רבותינו ז״ל כל קבוע במקומו הוא חזק ביותר כמו שכתוב שאנן מואב מנעוריו וכו׳ ובגולה לא הלך. על כן עמד טעמו בו וכו׳ כי עיקר הכנעתן הוא בבחינת נע ונד תהיה בארץ בחינת ומשם הפיצם ה׳ כנ״ל. כי גם איסורין החשובים שאינם מחתבטלים קראום רבותינו ז״ל גם כן קבוע כמובא בשולחן ערוך עין שם. כי הם בחינה אחת כנ״ל כי כשהם מקושרים יחד וקבועים במקומם אזי קשה להכניעין כנ״ל:

אות ח

וזה בחינת ספק דאורייתא לחומרא. ספק דרבנן לקולא. וס״ס אפילו בדאוריית אלקולא כי ס״ס דאורייתא שוה לספק דרבנן כי כל האיסורין הם בבחינת רע הכולל כנ״ל. אבל ההיתר הוא מבחינת תרגום מבחינת נוגה שהוא גם כן מעורב בו ורע רק מחמת שהטוב מרובה על הרע על כן הם מותרין. והאיסורין הם בהיפך שהם מבחינת הרע ששם הרע עיקר והטוב מועט שם מאד. וזה בחינת איסורין דאורייתא. דהיינו שהם אסורין על פי התורה שבכתב שהם איסורין חמורין מאד. כי הם בבחינת רע הכולל קליפות הטמאות לגמרי שבבחינת עשיה. כי תורה שבכתב יורדת להתלבש עד עשיה. כמובא לעיל בהלכות סימני עוף טהור (הלכה א׳) ומשם הם איסורי תורה מבחינת רע הכולל שבעשיה כנ״ל. ועל כן באו רבותינו ז״ל ועשו משמרת למשמרת וגזרו ואסרו אפילו דברים המותרים מן התורה שהם בבחינת תרגום בחינת נוגה כנ״ל. אך אף על פי כן מחמת שהם סומכים אל הרע הכולל והם בבחינת הרע שבתרגום. על כן גזרו עליהם ואסרום כדי שלא להכשל באיסור תורה ליפול אל הרע הכולל חס ושלום כשלא יהיו נשמרין לבטל ולאסור בחינת הרע שבתרגום כמובא לעיל. וזהו בחינת איסורי דרבנן וזהו בחינת שלימות לשון הקודש על ידי

לשון תרגום שעיקר השלימות תלוי דייקא בלשון תרגום על ידי שמכניעין הרע שיש שם ומעלין הטוב שיש שם ללשון הקודש היינו שהלשון הקודש הבא מלמעלה אין לו שלימות רק על ידי בחינת התרגום כנ״ל. שעל ידי זה משלימין את הלשון הקודש. כמו ששמעתי בפירוש ובביאור מפיו הקדוש של רבינו ז״ל. וזהו בחינת איסור דאורייתא ואיסור דרבנן שהם בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה. שזה בחינת שלימות לשון הקודש על ידי התרגום שהוא בחינת תורה שבעל פה בחינת משנה בחינת עץ הדעת כנ״ל. כי המשנה מבארת ומפרשת בין אסור למותר בין רע לטוב שבעץ הדעת טוב ורע. כי התורה שבכתב הוא בחינת הדיבור שיצא מלמעלה כהוויתו בחינת לשון הקודש הבא מלמעלה כהוויתו. ועל כן האיסורים האלו הבאים משם הם רע הכולל לגמרי. כי מאחר שהדיבור בא מלמעלה בגזירת השם יתברך שלא לאכול זה הדבר בודאי הוא רק רע כי אין כאן רק דבר והיפוכו. דהיינו הקדושה שהוא התורה או ההיפך מהתורה. דהיינו האיסור שהתורה הזהירה עליו שהו ההיפך ממש. אבל ממילא כשיש כאן טוב ורע. דהיינו הקדושה וההיפך ממש ממילא נתהוה הבחינת הגדולה היינו הבחירה שאפשר לבחור בטוב או ברע שזה בחינתך עץ הדעת טוב ורע שמשם בחינת הבחירה כי הוא נוטה לכאן ולכאן לבחור בזה או בזה. ועל כן אין שלימות לשון הקודש הנ״ל כי אם על ידי הכנעת הרע הנאחז בבחינת הבחירה. בחינת התרגום בחינת עץ הדעת כנ״ל. שזהו הוא בחינת תורה שבעל פה שהוסיפו. וגזרו ואסרו כל הדברים הסמוכים אל רע הכולל שהרע יכול לאחוז בהם כנ״ל. כדי לברר בחינת התרגלו בחינת עץ הדעת להרחיק הרע ולהכניעו כדי שממילא יעלה הטוב אל הקדושה. שזהו בחינת שלימות לשון הקודש שנשלם דייקא על ידי התרגום כנ״ל שהוא בחינת תורה שבעל פה כנ״ל. וזהו בחינת מה שכתוב שם שעיקר השלימות הזאת דהיינו שלימות לשון הקודש על ידי התרגום אי אפשר לקבל כי אם מצדיק הדור כששומעין מפיו בעצמו כי הצדיק הוא בחינת תורה שבעל פה כמובא שהוא המשלים את הלשון הקדש שמקבל מלמעלה על ידי בחינת התרגום שהצדיק מברר הטוב מן הרע כנ״ל. שזהו בחינת תורה שבעל פה שעל ידי זה נשלם הלשון הקודש בשלימות כנ״ל. וזהו בחינת עושי דברו לשמוע בקול דברו המוזכר שם במאמר תפלה לחבקוקו. שזהו בחינת שלימות לשון הקודש עיין שם היינו כי זה בחינת שלימות לשון הקודש על ידי התרגום שהוא בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה כנ״ל. כי עושי דברו היינו בחינת הדיבור בעצמו של השם יתברך שהצדיק עושה אותו כמו שכתוב שם. וזהו בחינת תורה שבכתב כנ״ל. וזהו בחינת עושי דברו כי תורה שבכתב הוא בבחינת עשיה כנ״ל. לשמוע בקול דברו היינו מה שהצדיק שומע ומקבל הדיבור והצדיק הוא הממוצע בין השם יתברך ובין העם שזהו בחינת תורה שבעל פה כנ״ל. כי תורה שבעל פה היא תלויה בשמיעה שצריך לשמוע דוקה מפה לאזן. כי דברים שבעל פה אי אתה רשאי לאומרן בכתב שעיקר שלימות לשון הקודש תלוי בזה כנ״ל בחינת ה׳ שמעת ישמעך יראתי. כי עיקר שלימות לשון הקודש תלוי בבחינת השמיעה שהיא בחינת תורה שבעל פה שהי מפה לאזן דייקא כנ״ל. וזהו בחינת הלא אזן מלין תבחן.

אזן דייקא כי בחינת אזן היינו בחינת השמיעה בחינת תורה שבעל פה היא המבחנת ומבררת הדברים כי היא מפרשת בין רע לטוב ומשלמת את הדיבור של לשון הקודש כנ״ל. וזה שאמרו רבותינו ז״ל ואזן וחקר וכו׳ עד שלא בא שלמה היתה ההתורה דומה כקופה שאין לה אזנים וכו׳. כי על ידי הגזירות שגזר שלמה הוסיף כמה איסורי דרבנן על איסורי תורה שזה בחינת תורה שבעל פה. על ידי זה עשה בחינת אזנים להתורה להשלים על ידי זה את התורה. אזנים דייקא בחינת אזן מלין תבחן בחינת ה׳ שמעתי שמעך יראתי וכו׳ כנ״ל:

אות ט

וזה בחינת ספק דאורייתא שהוא בחינת תרגום בחינת עץ הדעת. כי הספיקות הם בחינת שגגות שהם מסתרת הידיעה ועירבוב הדעת שמזה באים הספיקות והשגגות. שהם בחינת עץ הדעת טוב ורע שמשם בא עירבוב הדעת כמובא לעיל בהלכות חלב ודם (הלכה א). כי הוא בחינת תרדמה ושינה שהוא הסתלקות המוחין ששמשם באין הספיקות והשגגות. וכן מובא בדברי רבינו בפירוש שהשגגות הם בבחינת עץ הדעת כמו שכתוב שם. וזהו גם כן בחינת הספיקות כנ״ל כי הספק הוא ממוצע בין טוב לרע כי הוא מסופק אם הוא טוב או אם הוא רע ועל כן ספק דאורייתא לחומרא כי הוא בחינת תרגום הסמוך לרע הכולל בחינת איסור דרבנן. מאחר שהוא מסופק באיסור תורה שכשהאיסור ודאי הוא רע הכולל לגמרי. על כן גם כשנולד ספק איסור ויצא מודאי איסור לספק דהיינו מבחינת רע לגמרי לבחינת עץ הדעת שמעורב טוב ורע כנ״ל. עם כל זה הוא בחינת הרע שוה עם הטוב כי הספק כמחצה על מחצה דמי ועל כן אף שאינו רע לגמרי אף על פי כן הוא אסור בבחינת איסור עץ הדעת בחינת לשון תרגום שלא נתברר כי הוא סמוך לרע הכולל שזהו בחינת איסור דרבנן. וכן יש דיעות שספק דאורייתא הוא שוה עם איסור דרבנן. אבל ספק איסור דרבנן ויצא מבחינת ודאי לבחינת ספק הנ״ל שהוא גם כן מחצה על מחצה, נמצא שרובו טוב והוא שוה עם ספק ספיקא דאוריתא שהם גם כן מותר מאחר שרובו היתר. והוא בחינת רובו טוב מאחר שיש שני צדים לקולגא וכמובן בהפוסקים שס״ס מותך מטעם רוב והוא שוה לספק איסור דרבנן שהוא גם כן מותר מטעם רוב כנ״ל. כי כיון שרובו טוב הוא היתר כי גם כל דברים המותרים הם בחינת רובו טוב כנ״ל. וזהו גם כן בחינת ביטול ברוב כיון שנתערב האיסור בהיתר ואינו ניכר, נמצא שיצא מכלל ודאי איסור לספק דהיינו מבחינת רע לגמרי לבחינת עץ הדעת כנ״ל. אך כל זמן שאין בו רוב אסור בבחינת איסור הבא מבחינת עץ הדעת בחינת תרגום בחינת שוגג שהוא בחינת

ספק כנ״ל. אבל כשיש בהתערובות רוב היתר אזי הוא בחינת רובו טוב ואזי הוא מותר כנ״ל. ועל כן מחמירין להשליך אחד ולתלות בו האיסור. אף שלכאורה אין לזה שום שייכות כי שמא משליכין מן ההיתר. אמנם תיכף כשנתערב האיסור בהיתר ואינו ניכר לעיניהם כנ״ל, אזי האיסור אבד כחו ואינו עומד בהמקומו רק הוא בבחינת התערובות כי זהו בחינת תערובות כי הוא תערובות ממש שבחינת האיסור בחינת הרע הנ״ל יצא ממקומו ונתערב ממש בתוך בחינת ההיתר. כי מלחתחילה היה בחינת רע לגמרי שהוא ודאי איסור ועכשיו הוא ספק שהוא בחינת תרגום כנ״ל. ועל כן נמצא עתה שכל התערובות הזאת הוא כמו גוש אחד שיש בו טוב ורע ומאחר שרובו טוב מותר כנ״ל, אך אף על פי כן מאחר שיש בו עכשיו הרב הרע יותר מבתחילה כשהיה ההיתר לבדו ועל כן אף שמן הדין מותר כל התערובות מאחר שעל כל פנים רובו טוב כנ״ל, אף על פי כן מחמירין ולוקחין אחד מן התערובות ומשליכין אותו ותולין בו האיסור. כי יש בנו כח לתלות בו האיסור, לתלות בו ממש מאחר שבאמת עתה הכל מותר כי נתבטל ברוב כי רובו טוב מותר כנ״ל. על כן יש לנו כח לברר הרע מן הטוב וכשמוציאין אחד מן התערובות לשם איסור אזי נמשך עליו כל האיסור דהיינו כל בחינת הרע שיש עתה בכלל התערובות כנ״ל. כי האיסור נמשך ונתלה במה שמוצאיאין את אחד ומחזיקין אותו בעינינו לאיסור אזי שורה עליו הרע עין הנ״ל. כי עיקר כל האיסורים תלוי על ידי שמוחזק וניכר לאיסרו שעל ידי זה שורה הרע עיך כנ״ל בהלכות בשר שנתעלם מין העין (הלכה א׳):

אות י

ועל כן אין מבטלין איסור לכתחילה. כי עיקר ביטול האיסור הוא על ידי הסתרת הידיעה דהיינו על ידי שיוצא האיסור ועובר מעיני הדעת ונתערב. שעל ידי זה יוצא מודאי לספק מבחינת רע לגמרי שהוא בחינת רע עין הנ״ל. ונעשה בבחינת תרגום שהוא בחינת שוגג בחינת שינה בחינת ספק כנ״ל. אבל כשלוקח האיסור בעינו ובדעתו ומערבו אי אפשר לבטלו מאחר שניכר לעין ולדעת בשעת התערובות. על כן אין האיסור שהוא רע עין הנ״ל נפרד משם כנ״ל:

אות יא

ועל כן מצינו שאיסור דרבנן חמור מאיסור דאורייתא כמו שאמרו רבותינו ז״ל חמורים דברי סופרים יותר משל תורה אף שלדינא בודאי איסור דאורייתא חמור הרבה יותר. כי ספק דאורייתא לחומרא וספק דרבנן לקולא. אך יש בזה אופנים בבחינת שוגג ומזיד שבאופן אחד שוגג חמור מן המזיד. כי קליפת עץ הדעת קשה ביותר כנ״ל בהלכות חלב (הלכה א). כמו כן בבחינה זו איסור דרבנן חמור מאיסר דאורייתא כנ״ל. וכן בבחינה זו ספק איסור חמור מאיסור ודאי כמו שמובא כי אשם תלוי ביוקר מחטאת כי הספק הוא בבחינת עץ הדעת שהיא קליפה קשה ביותר כנ״ל. וזהו שאמרו רבותינו ז״ל העובר על דברי חכמים חייב מיתה. וכן אמרו כל המקום שנתנו בו חכמים עינהם או מיתה או עוני. כי העובר על דברי חכמים בחינת תורה שבעל פה הוא בחינת חטא עץ הדעת טוב ורע בחינת תרגום כנ״ל. ועל כן הוא חייב מיתה. כמו שכתוב ביום אכלך ממנו מות תמות. וזהו שאמרו או מיתה או עוני. זה בחינת בעצבון תאכלהנה שהוא בחינת עניות שנגזר על פגם חטא עץ הדעת שהחליף השם יתברך הגזירה ממיתה לעוני. כי עני חשוב כמת. וזהו בחינת כל מקלו שנתנו בו חכמים עיניהם. עינהם דייקא כי המורד כנגדם ועובר על דבריהם הוא פוגם בבחינת העינים בחינת עין הרע של ע׳ אומות שנדבק בהם חס ושלום על ידי פגם עץ הדעת שהוא העובר על דברי חכמים כנ״ל. ועל כן נענש מבחינת עינים כי שם מגיע פגם שלו כנ״ל. ועל כן נקראים החכמים עיני העדה. כי על ידיהם נתתקן בחינת עיני הקדושה שהוא בחינת שמירת הברית שתלוי בעינים כנ״ל בהלכות בשר שנתעלם מן העין (הלכה א׳) שתיקונו דייקא על ידי עיני העדה שהם החכמים שם בחינת תורה שבעל פה שהוא בחינת תיקון התרגום וכו׳ כנ״ל:

אות יב

וזה שכתוב בקהלת ויותר בני הזהר. היינו יותר ממה שכתוב בתורה שבכתב תזהר להשלים הקדושה בחינת שלימות לשון הקודש הנ״ל על ידי תורה שבעל פה כנ״ל. כי שם מדבר מזה משבח דברי חכמים שהם מתקנין הכל ומשלימין תורה שבכתב כמו שכתוב שם בקש קהלת למצוא דברי חפץ וכתוב יושר וכו׳ דברי חכמים כדרבונות וכו׳ עיין שם בפרוש רש״י. וזהו עשות ספרים הרבה אין קץ היינו שלא תאמר אם יש בהן צורך למה לא נכתב כפי שפרש רש״י שם. היינו שהיה ליכתוב תורה שבעל פה גם כן מאחר שיש בה צורך כל כך. על כן אמר עשות ספרים הרבה אין קץ. כי אין קץ לדבר הזה כי תיכף כשנכתב בספר העשה בבחינת תורה

שבכתב שהוא בחינת עשיה. ולעולם צריך להשלים זאת התורה על ידי בחינת תורה שבעל פה. כי לעולם אין שלימות לתורה שבכתב כי אם על ידי בחינת תורה שבעל פה. שהיא בעל פה דייקא מפה לאזן כנ״ל. כי אין שלימות לשון הקודש דהיינו שלימות לשון הקודש על ידי התרגום כי אם על ידי בחינת השמיעה כנ״ל. ועל כן דברים שבעל פה אי אתה רשאי לאמרן בכתב כנ״ל. על כן הכלל וטתר בהמה בני הזהר להשלים תורה שבכתב על ידי בחינת תורה שבעל פה על ידי דברי חכמים שבכל דור ודור שצריך לשמוע מפיהם דייקא כמו שכתוב שם במאמר הנ״ל עיין שם. וזהו שסיים וסף דבר הכל נשמע כמו שפירש רבינו נ״י שם שזהו בחינת את האלקים ירא. כמו שכתוב שם בחינת אלקים דבר בקדשו. וזהו את מצוותיו שמור. בחינת עשו משמרת למצוותי בחינת תורה שבעל פה שמשלמת את התורה שבכתב כנ״ל. וזהו כי זה כל האדם. כי כל זה תלוי בהצדיק שבכל דור ודור שהוא בחינת כל האדם כמו שאמרו רבותינו ז״ל (ברכות ו׳) לא נברא כל העולם אלא בשביל זה ולצוות לזה ושקול זה כו׳. כי הכל תלוי בהצדיק הדור שהוא בחינת תורה שבעל פה שממנו מקבלין שלימות לשון הקודש הנ״ל כמו שכתוב שם. וזהו שסיים כי את כל מעשה האלקים יביא במשפט וגו׳. היינו שאפילו השגגות צריכין לתקן כפי שפירש רש״י על כל נעלם אפילו בשגג היינו כנ״ל. שתיקון השגגות הוא בחינת שלימות לשון הקודש על ידי לשון תרגום שזהו בחינת שלימות תורה שבכתב על ידי תורה שבעל פה כנ״ל. שכל הפרשה זאת מדברת מזה כנ״ל. וזהו אם טוב ואם רע שהוא בבחינת עץ הדעת שהוא מעורב טוב ורע כנ״ל ועל כן צריכין ליזהר מאד בדברי חכמים שהוא בחינת תורה שבעל פה. וצריך לשמוע דוקא מפי הצדיק הדור בעצמו. כדי לזכות לשלימות לשון הקודש על ידי לשון תרגום שעל ידי זה נתתקן הכל כנ״ל אמן׃

אות יג

וזהו שאמרו רבותינו ז״ל ריחא לאו מילתא. וכן סוברין כמה דיעות כי עיקר הפגם הוא בבחינת הטעם כנ״ל שהוא בחינת הדיבר כנ״ל. ששם יש אחיזת הע׳ אומות כנ״ל. אבל בבחינת הריח אין להם אחיזה כלל כי הריח הוא דבר שהנשמה נהנה ממנו ולא הגוף (כמו שאמרו רבותינו ז״ל ברכות מ״ג) ועל כן הריח הוא בחינת קדושת הברית כמובא בדברי רבינו נ״י וכמו שנאמר לעיל. ועל כן אין להרע הכולל של ע״ן אומות שום שליטה שם כי הוא בבחינת נשמה שאין שם שליטה להם כידוע. ועל כן אין הריח אוסר. כי בחינת הרח אינו נפגם כנ״ל. וזהו שדקדקו רבותינו ז״ל ואמרו ריחא לאו מילתא. היינו שאינו בבחינת דיבור ששם מגיע הפגם כנ״ל. כי

הריח למעלה ממנו כנ״ל:

תערובות ב

ענין ביטול האיסור בששים:

אות א

ולכאורה הדבר תמוה. איך יוכל האסור להתהפך להיתר על ידי הביטול כי אף על פי שיש ששים. אף על פי כן הלא אנו יודעין שהאיסור מעורב כאן בודאי ואין אנו יכולין לאכול האיסור על ידי ביטול. אך הענין על פי מה שכתב רבינו ז״ל על פי ואיה השה לעולה (בלקוטי מהר״ן סימן י״ב) עיין שם היטב. כי הוא ענין עמוק ודק מאד מאד והכלל שכשנופלין חס ושלום למקום שנופלים אזי כשמתחילין להתסכל על עמצו שרחוקין מאד מכבודו יתברך ומתחילין להתגעגע ולהצטער ולחפש ולבקש אי״ה מקום כבודו. על ידי זה עולין בתכלית העליה בבחינת ירידה תכלית העליה. כי הקליפות וסטרין אחרנין מקבלין חיות מבחינך מאמר סתום שהוא בראשית. כי יש עשרה מאמרות שבהן נברא העולם. ובכל מאמר יש בחינת כבוד מיוחד. כי כל העולם לא נברא אלא לכבודו אך יש גבול לכל אחד מבחינת חלק הכבוד המלובשים בעשרה מאמרות שלא יתפשט חוץ לגבול לתוך מקומות הסטרא אחרא בבחינת וכבודי לאחר לא אתן. אך עיקר החיות של הסטרא אחרא מבחינת בראשית מאמר סתום שמחמת שהוא סתום והעלם בתכלית ההסתרה. על כן משם נמשך להם חיות. ועל כן כשאדם נופל חס ושלום מאד אזי כשמבקש ומחפש איה מקום כבודו בזה בעצמו הוא עולה בבחינת ירידה תכלית העליה. כי אי״ה. זה בחינת מאמר סתום אשר משם הוא חיות הסטרא אחרא מגודל ההסתרה וההעלמה של זה המאמר שהוא סתום. ועל כן כשהוא מבקש איה מקום כבודו אזי הוא חוזר ועלה אל הקדושה העליונה ומדבק עצמו למאמר עליון שהוא בראשית מאמר סתום בחינת איה. וזהו עלייתו ועיין שם והבן היטב:

אות ב

וזה בחי׳ ביטול האיסור. כי גם האיסור שהוא הקליפה יכול להתתקן ולהתתהפך להיתר ע״י בחי׳ ביטול. כי בחי׳ אי״ה הנ״ל שם הוא בחי׳ ביטול כידוע. כי היא בחי׳ עליונה בחי׳ אין. ובחי׳ זו היינו בחי׳ אי״ה שהוא בחי׳ בראשית מאמר סתום הוא בחי׳ אור פשוט שאין בו שום ציור. כי שם הוא בחי׳ ביטול הישות והתמונות. ואין שם שום ציור כלל. רק השינוי הוא לפי המקבלים. כי כשנמשך בחי׳ זה האור שהוא מאמר סתום לתוך המאמרור המתגלים. כי כולם מקבלים ממנו. אזי נתגלה כבודו ית׳ כי כל מה שהמאמרות נכללים ומקבלים ויונקים ביותר מזה המאמר העליון שהוא מאמר סתום בחי׳ אי״ה הם מגלין ביותר כבודו יתברך אבל כשח״ו הס״א יונקת מזה המאמר סתום ויניקתם היא רק מההסתרה וההעלמה שמחמת שהוא מאמר סתום ונעלם בתכלית ההסתרה על ידי זה הם יונקים חס ושלום. כי הס״א הוא בחי׳ אל אחר כפירות ויניקתם מהסתרת כבודו ית׳. מבחי׳ מאמר סתום כנ״ל. ואזי כל מה שהם מתגברים ביותר חס ושלום. אזי נסתר ונעלם כבודו ית׳ ביותר. כי באמת לית מחשבה תפיסא ביה כלל. ואין אנו משיגים אותו ית׳ כ״א ע״י פעולותיו כמובא דהיינו ע״י כלל הבריאה שהיא יש מאין וע״כ על ידי כלל שיש בהם התגלות כבודו ית׳ בחי׳נת עשרה מאמרות הנ״ל. שהם התגלות כבודו ית׳ על ידי זה נתגלה ונתגדל כבודו ית׳. כי א״א להשיגו ית׳ כ״א על ידי זה כנ״ל. אבל כשהם יונקים חס ושלום ויניקתם הוא רק מההסתרה וההעלמה. ע״כ כל מה שהם מתגברים ביותר חס ושלום נסתר ונעלם כבודו יתברך ביותר. וזה בחי׳ כל הרודף אחר הכבוד זה בחי׳ ע״ז. כי כל המתגאה כאלו עובד ע״ז (כשרז״ל סוטה דף ד׳) ועל כן כל מה שרודף ביותר אחר כבוד עצמו שהוא בחי׳ ע״ז הכבוד בורח ממנו. כי הכבוד דקדושה בורח ומסתלק ממנו. כי אינו מקבל חיות מכבוד דקדושה בבחי׳ וכבודי לאחר לא אתן ואין לו חיות רק מבחי׳ הסתלקות הכבוד מבחי׳ ההסתרה של המאמר הסתום שהוא בחי׳ בריחת הכבוד. כי הוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה וע״כ עיקר התשובה היא ענוה בחי׳ ביטול כ״ש בקשו את ה׳ כל ענוי ארץ. כי ענוי ארץ דייקר כי כשהוא עניו ואינו חושש על כבוד עצמו כלל רק על כבוד הש״י. אזי גם כשנופל חס ושלום. אזי הוא מתחיל לחפש ולבקש אי״ה מקום כבוד ועל ידי זה עלייתו ותיקונו כנ״ל. וכ״ז ע״י הענוה והביטול. כי אזי כשמבטל כבוד עצמו שהוא בחי׳ ע״ז שעל ידה נסתר ונעלם כבודו ית׳ ביותר וכשמבטל זאת ואזי הוא מבקש כבודו ית׳. כי מתילה כשיש כבוד אחר חס ושלום חוץ ממנו ית׳ שהוא בחי׳ ע״ז. אזי נסתר ונעלם כבודו ית׳ בתכלית ההסתרה. עד שאין יכולין אפילו לבקש ולחפש אי״ה מקום כבודו ית׳. כי אין יודעין כלל מכבודו ית׳. כי נסתר ונעלם בתכלית ההסתרה ע״י התגברות כבוד אחר

חס ושלום כנ״ל. אבל כשמבטלין כל מיני כבוד אחר ואין משגיחין על כבוד עצמו כלל רק רוצין בכבוד הש״י, אזי אע״פ שעדיין הוא רחוק מכבודו יתׄ מחמת שנפל למקום שנפל. אעפ״כ ע״י שהוא מבקש ומחפש איה מקום כבודו כי מאחר שאינו רוצה בכבוד אחר רק בכבודו יתׄ ע״כ אע״פ שהוא במדריגׄ התחתונה מאד אעפ״כ הוא מחפש אי״ה מקום כבודו ועל ידי זה עלייתו ותיקוון כנ״ל. וע״כ דקדק רבינו ז״ל שם במאמר הנ״ל בתחילתו, שצריך שלא יחוש על כבוד עצמו כלל רק על כבוד הש״י ואז אפילו כשיש לו ירידה הוא עולה בתכלית העליה. כי דייקא כשאינו חושש על כבוד עצמו כלל אז דייקא יכול לזכות לבחיׄ ירידה תכלית העליה. כי העליה היא ע״י בחיׄ אי״ה, וא״א לזכות לזה כ״א ע״י בחיׄ ביטול שיבטל עצמו לגמרי ולא יחוש על כבודו כלל כנ״ל. וזה בחיׄ ביטול האיסור. ביטול דייקא שעל ידי שהאיסרו בא בתוך סטרא דקדושׄ שהוא ההיתר אזי יוכל להתהפך להיתר ע״י בחיׄ ביטול דהיינו כשאין האיסרו ניכר כלל. כי כשאין האיסור ניכר כלל בתוך ההיתר שהוא סטרא דקדושׄ אזי גם האיסור יכול להתהפך להיתר ע״י בחיׄ ביטול כנ״ל. כי על ידי בחיׄ ביטול גם האיסור שהוא הקליפה והסט״א יכולה להתהפך ולעלות הטוב ממנה ולכלול בקדושה ע״י בחיׄ אי״ה כנ״ל. וזה בחיׄ ביטול האיסור בששים, ששים זה בחיׄ שלימות המלכוׄ דקדושה בחיׄ ששים המה מלכות. שהוא בחיׄ שלימות הכבוד דקודשה בחיׄ מלך הכבוד. ועיקר שלימות הכבוד דקודשזה הוא כשנכלל הכבוד ועולה ומקבל מבחיׄ אי״ה שהוא מאמר העליון שמשם מקבלין כל חלקי הכבוד שהם בחיׄ עשרה מאמרו כנ״ל. וזהבחיׄ ששים שהוא בחיׄ וׄ זמנין עשר, היינו שית זמנין טוב וכוׄ כמובא בתיקונים. היינו כי כל הבריאה שנברא לכבודו היא בחיׄ ששת ימי המעשה שנאמר בהם ששה פעמים טוב שבהם נברא העולם בעשרׄ מאמרות. וכשנכלל כל הטוב של הבריאה שהסבחיׄ ששה פעמים טוב כנ״ל ונכללין בבחיׄ עשרה מאמרות שבהם נברא העולם, זה בחיׄ ששים. כי וׄ זימנין עשר הוא ששים ואז הוא שלימות מלכות דקדושׄ בחיׄ ששים המה מלכות היינו שלימות הכבוד כנ״ל. כי כשכל טוב וכל העשרה מאמרות נכללין יחד אזי הם יונקים ומקבלים מבחינת מאמר סתום בראשית שהוא המאמר העליון מעשרה מאמרות. ועל ייד שהם יונקים ומקבליׄ משם על ידי זה נתגלה ונתגדל כבודו יתׄ כי א״א להשיגו יתׄ כ״א ע״י שהם מקבלים משם כנ״ל ואזי כשזה קם זה נופל היינו כשמתגבר מלכות וכבוד דקודשה אזי נכנע ונופל מלכות הרשעה. כי כשמתגבר מלכו דקדושה על ידי שיונקים כל המאמרות מבחיׄ אי״ה אזי נתגלה כבודו יתברך על ידי זה דייקא כנ״ל. כי הם מגלין ההסתרה וההעלמה שאף על פי שלית מחשבה תפיסא ביה כלל אעפ״כ יודעין שיש אלקים שליט ומושל. ואזי נכנע הס״א שיניקתם הוא רק מההסתרה וההעלמה שאף על פי שלית מחשבה תפיסא ביה כלל אעפ״כיודעין שיש אלקים שליט ומושל. ואזי נכנע הס״א שיניקתם הוא רק מההסתרה וההעלמה של המאמר הסתום כנ״ל. כי עכשיו נתגלה ההסתרה על ידי שהמאמרות דקדושה יונקים ומקבלים מהמאמר הסתום. כי הם כשיונקים משם הם מגלין כבודו יתׄ ביותר כנ״ל. ועל כן כל מה שמתגבר

מלכות וכבוד דקדושה נכנע ונופל מלכות הרשעה. וע״כ ע״י ששים שהוא בחי׳ כלליות המאמרות עד המאמר העליון כנ״ל, על ידו נתבטל האיסור כי על ידי זה שיונקת הקדושה מבי׳ אי״ה מאמר סתום אזי נכנע הקליפה ואזי גם האיסור נכלל בבחינת ביטול. כי אזי גם הניצוצות הקדושים שנפלו למקום שנפלו בעומק הקליפות באיסורים אשר א״א להם לעלות משם וע״כ הם אסורים באכילה. אבל ע״י ששים שהוא שלימות מלכות דסקדושה שמקבלת הקדושה ממאמר סתום כנ״ל אזי נכנע הס״א ואזי הניצוצות הקדושי׳ במקום שהם, הם יכולין להתעורר ולבקש ולחפש אי״ה מקום כבודו ועל ידי זה יש להם עליה כנ״ל. וע״כ צריכין דוקא שלא יהיה ניכר האיסור שאז הוא בבחי׳ ביטול כנ״ל. וע״כ חתיכה הראוי׳ להתכבד אפילו באלף לא בטיל, כי כשחתיכת האיסור ראויה להתכבד זה בחי׳ כבוד של הס״א בחי׳ הע״ז וע״כ אינה יכולה להתבטל. כי עיקר הביטול הוא ע״י שנתבטל כבוד הע״ז והס״א כנ״ל. כי כל זמן שיש כבוד אחר חס ושלום אזי נסתר ונעלם בתכלית ההסרתה המאמר העליון עד שאין יודעין כלל אפי׳ לחפש ולבקש איה מקום כבודו כנ״ל. ועיקר התיקון הוא ע״י שמבטלין כבוד אחר ואז יכולין לחפש ולבקש איה מקום כבודו שעל ידי זה חוזרין אל הקדושה מעמקי הקליפות בבחי׳ ירידה תכלית העלי׳ כנ״ל ברוך ה׳ לעולם אמן ואמן׃

אות ג

והכלל שבקדושה כל העשרה מאמרות שהם כלל כל הבריאה כלל כל הטוב וכל הקדושה וכל הידיעה מהשי״ת, הכל נמשך דיקא מהמאמר סתום שהוא בחי׳אי״ה בחי׳ בראשית בחי׳ בכתר בחינת מאמר סתום שממנו מקבלין כל המאמרות שהם כלל הכל שעל ידי זה עיקר התגלות ידיעת אלקותו ית׳. ואז כשהעשרה מאמרות המתגלים יונקים מהמאמר העליון שהוא מאמר סתום וכו׳ כנ״ל. אז נכנע הס״א בתכלית ההכנעה ואז אפי׳ כשנפל למקום שנפל, הירידה תכלית העליה על ידי שמחפש ומבקש אי״ה, איה הכבוד דקדושה כבוד של השי״ת מאחר שיודע שעיקר הוא כבוד השי״ת שמתגלה ע״י העשרה מאמרו׳ וכו׳ כנ״ל בהתורה הנ״ל, רק שהוא רחוק ממנו בעונותינו על ידי מעשיו הרעים על כן הוא מחפש איה העצה והתחבולה לזכות לגדל כבוד הש״י ולשוב להש״י ועל ידי זה עיקר עלייתו כנ״ל. אבל הסט״א יניקתם מההסתר׳ בעצמה שמעוצם הסתרת המאמר סתום הם רוצים לינק משם להסתיר לגמרי כבוד אלקותו ית׳ עד שלא ירצו אפי׳ לחפש ולבקש אחר כבוד אלקותו ית׳. וע״כ זאת הבחינה של ירידה תכלית העליה שזוכין על ידי הבקשה והחיפוש אי״ה וכו׳ כנ״ל, זאת הבחי׳ א״א לזכות כ״א בכח התקרבות לצדיקים

וכשרים אמתיים המבטלים כבוד עצמם ועוסקים כל ימיהם בתורה ועבודת ה' לגדל ולרומם כבוד הק המתגלה ע"י יכלל הבריא' שהוא בחי' עשר' מאמרות המתגלים. והם יודעים שהמאמר סתום שמשם משתלשל יניקת הס"א והתאוות והכפירות מגודל העלמת האור והסתרתו כנ"ל, משם דייקא הוא יניקת כל הקדושות וכל הידיעות מהשי"ת שהם כלל כל המאמרות המתגלים כנ"ל., כי עיקר שרשם הוא בחי' אי"ה שהוא המאמר סתום שהוא שורש הכל. וע"כ הם יכולים להאיר אפילו בהנופלים למקום שנפלו שאפילו בעומק נפילתם יכולים לעלות בתכלית העליה ע"י הבקשה והחיפוש בעצמו כנ"ל. וזה בחי' ביטול האיסור בששים שע"י בחי' ששים שהוא בחי' כלליות כל הטוב שבכל העשרה מאמרו' וכו' כנ"ל, על ידי זה העשרה מאמרות יונקים מהאמרם סתום ואז כשזה קם זה נופל. כי אז לא די שאין להס"א יניקה משם מאחר שהמאמ רות המתגלים יונקים משם אף גם הסט"א נתבטלה לגמרי. שאפילו מי שנפל לשם מכבר מאירין עליו הארה מהמאמר סתם דייקא שמשם היה יניקת הסט"א והקליפות שהתגברו עליו והפילו אותו למה שנפל ר"ל. ועכשיו מאירין עליו משם דיקא מבחי' המאמר סתום שיתעורר לבקש ולחפש עכ"פ וכו' כנ"ל. ואע"פ שהוא רחוק עדיין מאד מאד אעפ"כ כל מה שרחוק יותר מחפש ומבקש יותר ויותדר מחמת שיודע שיש כבוד הש"י נמצא בודאי רק שהוא רחוק ממנו מאד ע"י מעשיו כוו' כנ"ל. וכל זה בכח הצדיקים שיונקים בקדושה מהמאמר סתום ועולים לשם בקדושה בכח צדקתם הנפלא שעל ידי זה יש לו כח לקבל הארה משם לבקש ולחפש עכ"פ. ואז ע"י הבקשה והחיפוש זוכה לעלות בתכלית העליה וחוזר להש,י כנ"ל. והבן היטב דברים אלו למעשה כי בשביל זה הארכתי קצת וכפלתי הדברים. ועיקר הכוונה לקיימם כפשוטו לבלי להסתכל על כבוד עצמו כלל רק על כבוד הש,י כוו' כמ"ש בהתורה הנ"ל. ואפי' אם נפל מקום שנפל והוא רחוק מאד מכבודו יתברך אעפ"כ אל יתייאש עצמו לעולם מלבקש ולחפש עכ"פ בכל עת להתגעגע ולכסוף ולהתפלל להש"י ולשאת עיניו למרום איך זוכין לחזור להתקרב לכבודו ית' ממקומו' כאלו. וע"י הבקש' והחיפוש הוא עולה בתכלית העלי' כנ"ל, אמן ואמן:

תערובות ג

אות א

ענין ביטול האיסור בששים. ע״פ מה שכתב רבינו ז״לבספר האי״ב החדש ומובא בלק״ת (סי׳ כ״ט) כשאירע שאלה ע״י תערובות איסור בהיתר ואין בהיתר לבטל את האיסור זה סימן שפגם ביחוד של מעלה. כי כל היחודים הם בחי׳ ביטול האיסור וכו׳ בחי׳ אלקים מושיב יחידים ביתה. היינו יחודים וזווגים, אזי מוציא אסורים בכושרות, שנעשה האיסור כשר בחינת ביטול האיסור וכו׳:

והדבר מובן קצ. כי עיקר היחוד הוא בחי׳ ביטול האיסור כי זה עיקר היחוד ובלא זה אין שייך יחוד כלל. כי עיקר היחוד הוא לייחד אחר הבריאהשיהיה נכלל בקודם הבריאה דהיינו בו ית׳. ובאמת השי״ת הוא אחד ושמו אחד, וכמ ושקודם הבריאה הי׳ הוא ית׳ יחיד כמו כן אחר הבריאה כמ״ש אני ה׳ לא שניתי ואיך שייך יחוד אצלו. כי עיקר היחוד כשמחברים ומייחדים שני דברים זה עם זה, אבל באחד לבד אין שייך יחוד. ובאמת השי״ת הוא בתכלית היחדו עם אחר הבריאה כמו קודם הבריאה. כי אין שום דבר שיפסיק בינו ובין הבריאה כי הוא ית׳ מחי׳ את כולם. וא״כ אין שייך יחוד כלל כנ״ל, אך עיקר היחוד מה שצריכין לייחד יחודים, הוארק מחמת האיסור שהוא הקליפה שהוא בחי׳ מסך המבדילשחוצץ ומפסיק כביכול בין הבריאה ובינו ית׳ בבחי׳ כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם וכו׳. כי תיכף כשברא הש״י את הבריא׳ הוכרח כביכול לצמצם אלקותו וכו׳. ומתחילת הצמצום שהוא תוקף הדין משם השתלשלו׳ אחיזת הס״א. ובאמת זה עיקר קיום העולם ובלא זה לא היה אפשר לברא את העולם. כי אל״כ הי׳ הכל אחד והכל אין סוף ולא היה מקום לבריאה כמבואר בתחילת הע״ח, וכמובר בדברי רבינו ז״ל בספר הראשון כ״פ. וזה עיקר עבודתינו להכניע ולבטל ולהמתיק אחיזת הס״א שהיא האיסור והקליפה כדי שיהי׳ נכלל אחר בריאה בקודם הבריאה. כי מחמת אחיזת הס״א נתרחקה הבריאה ממנו ית׳ וע״כ שייך יחוד דהיינו לבטל אחיזתם כדי שתהיה נכללת אחר הבריאה בקודם הבריאה דהיינו שיהיה נכלל מדת הדין במד תהרחמים שזה עיקר היחוד כידוע. נמצא שבכל עת שעושין איזה יחוד למעלה בהכרח שיהיה בחי׳ ביטול האיסור דהיינו הקליפ׳ כי בל״ז אין שייך יחוד כלל כנ״ל. כי עיקר היחוד הוא כביכול כשמייחדין שני דברים הפכיים כמ ומדת הרחמים ומדת הדין. ובאמת לאמתו גם מדת הרחמים ומדת הדין הם שניהם אחד פשוט ואין שום שינוי ופירוד ביניהם חס ושלום שיהי שייך יחוד אצלם. ועיקר השינוי והפירוד ביניהם חס ושלום הוא רק מחמת אחיזת האיסור שהוא הקליפה שנאחז בבח״י מדה״ד ורק מחמת זה שייךיחוד. דהיינו שצריכין להמתיק מדת הדין ברחמים עד שיתבטל לגמרי האיסור הנאחז ממנו. ואז מתייחד מדה״ד במדה״ר כי באמת כולו חד כנ״ל. נממא שעיקר היחוד הוארק ביטול האיסור שהוא הקליפה כי בל״ז אין שייך יחוד כלל כנ״ל. וזה בחי׳ ביטול האיסור בששים כי ששים זה בחינת יחוד בבחי׳ הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה וכו׳.

מטתו שלשלמה זה בחי' יחדו שהואנעשה כשיש בחי' ששים גבורים סביב וכו'. נמצא שע"י ששים נעשה בחי' יחוד וכשיש יחוד אזי הוא ביטול האיסור כנ"ל וע"כ האיסור בטל בששים דייקא. כי ששים הואבחי' יחוד שעל ידי זה בטל האיסור כנ"ל. כי ששים גבורים הם מרמזין על ששים רבוא ישראל כשפרש"י שם ועיקרהיחוד נעשהע"י ששים רבוא שמות ישראל שהם בחי' מטה שלימה. וע"כ לא קיבלו ישראל את התורה עד שהיו ששים רבוא. כי קבלת התוראההוא ע"י יחודא דקוב"ה ושכינתיה שנעשה בשבועות שאז הוא שלימות היחוד שלמעלה כמובא וכמ"ש רבינו ז"ל במאמר אשרי העם השגחה (סי' י"ג) עיין שם. ועל כן לא קיבלו ישראל את התורה עד שבא יתרו ונתגייר זהבחי' ביטול האיסור בהיתר. כי יתרו שהי' תחילה בסטרא דמסאבא שהוא בחי' איסור וע"י שנכללו ישראל אז עד ששים רבוא וזכו אז לתכלית הייחוד על ידי זה הנתבטל האיסור עד שנתהפך האיסור להיתר. דהיינו שיצא יתרו מסטרא דמסאבא מבחי' איסור ונתהפך להיתר דהיינו שנתגיר ונכנס לקדושת ישראל. ואז דייקא קיבלו ישראל את התורה אחר שנתגייר יתרו. כי אז דייקא זכו לתכלית היחדו כי זזה עיקר היחוד כשהאיסור נתהפך להיתר שזה בחי' מה שנתגייר יתרו כנ"ל. ועל ידי זה דייקא קיבלו את התורה. כי עיקר קבלת התוראההוא עז,י שלימת היחוד כנ"ל. ועיקר שלימת היחוד הוא כשנתבטל האיסור שהוא בחי' מה שנתגייר יתרו וכו' כנ"ל:

אות ב

וע"כ רצה משה רבינו ע"ה לקרב את הערב רב. כ"ש וגם ערב רב עלה אתם. כי מחמת שראה שישראל הם אז ששי רבוא כולם קדושים ובתוכם ה'. וזוכין אז לתכלית היחוד. על כן אמר שיוכל לקרב כל הערב רב, ערב דייקא. בחי' תערובות איסור בהיתר. כי האיסור נתבטל בהיתר ע"י בחי' ששים שהוא שלימת היחוד דהיינו ששים רבוא נשמות ישראל וכו' כנ"ל. אבל אעפ"כ לא הסכים עמו הש"י כי מחמת שהי' תערובות האיסור רב מאד. כ"ש וגם ערב רב עלה אתם. ע"כ לא הי' כח בהיתר דהיינו ששים רבוא ישראל לבטל את תערובות האיסור שהיו הרבה מד בי' ערב רב. ואדרבא הם הורידו אותם מקדושתם. כ"ש לך רד כי שחת עמך וכו'. ומחמת זה נתגלגלו כל הגליו. ובפרט הגלות האחרון הזה שישראל הם בגלות ארוך כזה ומשה רבינו עמהם. כי אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא כמובא. והכל בשביל לתקן פגם הנ"ל ש להערב רב כמובא. וע"כ כל מה שישראל מתרבין מתקרבת הגאולה ביותר כ"ש הקטן יהי' לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה' בעתה אחישנה. כי כל מה שמתרבין ישראל ביותר יש להם כח ביותר לבטל האיסור ע"י ריבוי ההיתר על האיסור. כי

כל מה שמתרבין ישראל, נתרבה ונתגדל היחודים של מעלה יותר ונתבטל האיסור ביותר. עדשיתרבו ישראל כ״כ עד שיהי׳ להם כח לבטל כל תערובת הערב רב אע״פ שהם רבים. אף עפ״כ ישראל יתרבו כ״כ עד שיהי׳ להם כח לבטלם. ואז יתבטלו הערב רב לגמרי ויתהפכו להיתר בבחי׳ ונשאר גם הוא לאלקינו. ואז יבא משיח ב״ב:

אות ג

וזהו והי׳ מספר בני ישראל כחול הים וכו׳ והי׳ בקמום אשר יאמר להם לא עמי את סיאמר להם בני אל חי ויקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדיו וכו׳. היינו ע״י שיתרבו ישראל מאד מאד. עד שיהי׳ מספר בני ישראל כחול הים וכו׳. אז דטיקא במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם. דהיינו שנתערב ונתאחד בהם אחיזת האיסור דהיינו הס״א בחי׳ אחיזת ותערובת הערב רב אשר רק על ידי זה נתרחקו ישראל מאביהם שבשמים עד שנאמר להם לא עמי אתם. ושם דייקא במקום אשר נאמר להם לא עמי יאמר להם עתה בינ אל חי. כי עכשיו ע״י ריבוי ישראל נתבטל האיסור עד שהאיסור עצמו נתהפך להיתר ונכנס אל הקדושה עד שנתהפל מהיפך אל היפך. ודייקא במקום אשר יאמר להם לא עמי יאמר להם בני אל חי כי האיסור והס,א נתהפך להיתר ולקדושה כנ״ל:

אות ד

וזה בחי׳ קטרת שהי׳ בהם חלבנה. כי קטרת היא עיקר היחוד. כי סילוקא דקטרת עד א״ס. ועש״ז נקרא קטרת ע, ש היחוד והקישור. כי קטרת לשון קשר שמייחד ומקשר כל העולמות בשרשן. שזה עיקר היחוד ליחד ולקשר אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ״ל. וע״כ הי׳ מוכרח שיהי׳ חלבנה ריחה רע שהוא מרמז על פושעי ישראל כמובא. וע״כ א״א להקטיר קטרת שהוא עיקר היחוד. כ״א כשמערבין בהם חלבנה שהוא בחי׳ ביטול האיסור. כי עיקר היחוד על ידי ביטול האיסור בהיתר כנ״ל. שהוא בחי׳ תערובות חלבנה בקטרת כנ״ל. וע״כ למדו רז״ל מזה כל תפילה שאין בה מתפילת פושעי ישראל אינה תפילה כי ע״י התפילה מייחדין יחודים כידו. וע״כ בהכרח שיתערב בה תפילת פושעי ישראל

שהוא בחי' ביטול האיסור. כי זה עיקר שלימות היחוד כנ"ל:

אות ה

וע"כ עיקר היחוד והזווג הוא בשבת. כי עיקר היחוד הוא שנכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שהואבחי' ששת ימי המעשה שנכללין בשבת. כי ששת ימי המעשה הם בחי' אחר הבריאה כי בהם בראה' את כל הבריאה ושבת הור בחי' עוה"ב שהוא בחי' קודם הבריאה כי עוה"ב קדם לעולם, ועיקר אחיזת האיסור הוא בששת ימי המעשה שהם בחי' אחר הבריאה כנ"ל כי ששת ימי המעשה הם בחי' ששה סדרי משנה בחי' אסר ומותר כשר ופסול טמא וטהור כידוע. נמצאשעיקר אחיזת האיסור הוא בששת ימי המעשה שכלולים מאיסור והיתר וכו' כנ"ל. ועיקר היחוד בשבת הוא כשזוכין לברר ששת ימי המעשה לבטל מהם אחיזת האיסור כדי שיהיו נכללין ששת ימי המעשה בשבת ואז נעשה שלימת היחוד ואז נתהפך האיסור להיתר. כי כל ששת ימי המעשה שהי' נאחז בהם האיסור כנ"ל. נתהפכין עכשיו אל הקדושה ונכללין בשבת שהוא תכלית היחוד, נמצא שנתהפך האיסור להיתר, וזה שבת דמעלי שבתא שצריכין דייקא להויף מחול על הקודש נמצא שנעשה מחול קודש, זה בחי' ביטול האיסרו שמחול שמשם אחיזת האיסור נעשה שבת קודש. וכ"ז ע"י שמקדשין עצמן בששת ימי המעשה החול, שעל ידי זה יש לו כח שיהיו נכללין הששת ימי החול בשבת קודש בבחי' מי שטרח בע"ש יאכל בשבת. ועיקר הקדושה ע"י יהתורה שהיא בחי' יו"ד, בחי' עשרת הדברות. שהם כנגד עשרה מאמרות שבהם נברא העולם בששת ימי המעשה. ואז נכללין ששת הימים כ"א מיו"ד. ויו"ד פ' וי"ו הוא ששים ואז נעשה היחוד בשבת שעיקר היחוד ע"י בחי' ששי סכנ"ל שהואבחי' כלליות ששת ימים שכלולים מששים כנ"ל שנכללין בשבת שהוא תכלית היחוד. ואז הוא ביטול האידור שנתאחז בששת ימי המעשה שכלולים מאיסור והיתר וכו' כנ"ל:

אות י

וזה בחינת ערבי נחל שמקשרין עם הארבע מינים, כי ערבי נחל מרמזין על פושעי ישראל שאין להם לא טעם ולא ריח, ואז ע"י גודל היחודים שעושין בסוכות ע"י הד' מניים שהם יחודא דקוב"ה ושכינתיה כידוע. על ידי זה נתבטל האיסור שזה עיקר היחוד כנ"ל, וזהו בחי' הערבי נחל שהם בחי' פושעי ישראל שהם נתקשרין ונכללין ג"כ בקדושה שזה בחי' ביטול האיסור וכו' כנ"ל, ועש"ז נקראים ערבי לשון תערובות כי עיקר תקונם ע"י שזוכין להתקשר ולהתערב בקדושה, על ידי זה הקדושה מתרבה עליהן עד שהם נתבטלין גם כן אל הקדושה ע"י יגודל היחוד שהוא בחי' ביטול האיסור כנ"ל. וכ"ז זוכין ע"י התשובה של ר"ה ויוה"כ ועשי"ת. כי תשובה הוא בחי' ביטול האיסור בחי' זדונות נתהפכין לזכיות, כי ע"י התשובה עיקר היחוד כידוע, כי עש"ז נקרא תשובה, בחי' שובה ה', שהה' מתחברת בשלש אותיות ראשונות שזה עיקר הייחוד. ועל ידי זה נתבטל הא יסור בחי' זדונות נתהפכין לזכיות, ואז זוכין אח"כ ליחד יחודים גדולים בד' מניים ומקשרים עמהם ערבי נחל, שהוא בחי' ביטול האיסור כי זה עיקר שלימות היחוד כשנתבטל האיסור דייקא כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' הושענא רבא, שאז לוקחין ערבי נחל לבדם, כי כל ששה ימים הי' מקשרין הערבות עם הד' מינים, והיו מנענעים בהם בששה קצוות ועל ידי זה נתבטל האיסור כנ"ל, בחי' ביטול האיסור בששים דהיינו בששה קצוות שכ"א כלול מיו"ד, וע"כ נקרא סוכות חג האסיף שאוסף כל מני מאכל זה בחי' ביטול האיסור, דהיינו שאוסף כל מיני מאכל, כי האיסור נתבטל בששים ונתהפך להיתר כנ"ל, וע"כ אז סבסוכות מקריבין ע' פרים כנגד ע' אומות, כדי שיהי' להם קיום כל זמן שאנו צריכין להם להיות אצלם בגלות כדי לברר מהם הנצוצות והטוב שנתערב בהם. ועל ידי זה אנו מוציאין ותולשין גם מהרע שנתהפך לטוב, כמובא בדברי רבינו ז"ל (סי' י"ז) שזהו בחי' הגרים שמתגיירין כשרז"ל לא גלו ישראל בין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים, וזה הרע שנתהפך לטוב דהיינו הגרים שמתגיירין זה בחי' ביטול האיסור כנ"ל, וכל זה נעשה בסוכות ע"י הע' פרים שמקריבין בשבילם, נמצא שבסוכות הוא בחי' ביטול האיסור ואז האיסור נתהפך להיתר, וע"כ בהושענא רבא אז לוקחין ערבי נחלם לבדם, להורות גודל כחינו שהאיסור נתהפך להיתר עד שעכשיו אנו יכולים לעשות תקונים ויחודים למעל' עם ערבי נחלם לבדם, כי נתהפכו בחי' הערבי נחל בחי' פושעי ישראל לקדושה גמורהעד שמהם לבדם דייקא נעשה יחוד גדול למעלה, שזה בחי' הערבי נחל לבדם שלוקחין וחובטין בהושענא רבא, וזהו תכלית היחוד בשלימות כשהאיסגרו נתהפך

להיתר גמור ולקדושה גמורה, וע״כ בשמיני עצרת אז הוא תכלית שלימות היחדו כמובא וכנ״ל:

אות ח

וזה בחי׳ ערוב עבדך לטוב אל יעשקוני זדים, שאנו מבקשין על אחיזת הרע שיש בנו שיערב אותו הש״י עם רב טוב עד שהרע יתהפך לטיוב ואז לא יהי׳ שום כח להסט״א לעשוק אותנו חס ושלום וזהו ערוב עבדך לטוב וכו׳:

הלכות תערובות הלכה ד׳ נכללת בהי׳ בב״ח הלכה ד׳ אות כ״ב)

תערובות ה

אות א

ביטול האיסור בששים מבואר היטב בהתורה היכל הקודש סימן נ״ט ליקוטי ח״א ע״ש.

וזהו בחינת האיסורים שאין מתבטלין אפילו בששים, דהיינו כל הדברים החשובים ברי׳ וחתיכה הראויה להתכבד ודבר חשוב ודבר שבמנין וכו׳, וכן האיסורים החמורים כגון ע״א וחמץ בפסח שאיסורן בכל שהוא ואין מתבטלין בס׳. זה בחי׳ מ״ש שם בסוף התורה הנ״ל שיש רשעים שאסור לקרבן וכו׳. כי אין אש המשפט מועיל להכניע הרע שלהם בבחי׳ יחיל דרכיו בכל עת מרום משפטיך מנגדו וכו׳, כי ביטול האיסרו בששים זה בחי׳ שנתעורר אש המשפט ע״י בחי׳ ששים שהוא בחי׳ עיגולא ורבוע דלגו וכו׳ שע״י האש הזה נתבטל הרע של הנפשות המתקרבים שזהו בחי׳

עיגולא ורבוע דלגו וכו' שע"י האש הזה נתבטל הרע של הנפשות המתקרבים שזהו בחי' ביטול האיסור וכו' כמ"ש שם ע"ש, אבל יש איסורים חמורים שהם בחי' נפשות הרשעים שאסור לקרבן כי אין אש המשפט יכול להכניעם אדרבא הם יכולים חס ושלום להוריד את המקרבן כמ"ש שם, וע"כ אלו האיסרוים אין מתבטלין בס' ואוסרין בכל שהן, כי א"א לבטל האיסור והרע שלהם ע"י בחי' אש הנ"ל שהוא בחי' ששים וכנ"ל:

אות ב

וזה בחי' כל הדברים החשובים שאין מתבטלין, כי האיסורים החשובים זה בחי' הרשעים גדולים וחשובים במעלה שהם הנגידים והעשירים הגדולים שעתה בעונותינו כל הכבוד והחשיבות אצלם והם מצליחים מאד והשעה משחקת להם, אשר עליהם נאמר מקרא הנ"ל יחיל דרכיו בכל עת מרום משפטיך מנגדו, שמצליחים כ"כ והם חשובים וגדולים בזה העולם כ"כ עד שאין המשפט יכול להכניע ולבטל הרע שלהם ע"כ אין מתבטלים בששים כי האש הנ"ל שהוא בחי' ששים בחי' עיגולא וכו' הנ"ל אין יכול להכניע ולבטל הרע שלהם וכנ"ל. וע"כ אסור לקרבן כי הם מורידים את המקרבן ממדריגתו חס ושלום. וזה בחי' שאלו האיסורים אין מתבטלים בששים דהיינו שאין נכנעין ונתבטלין ע"י אש הנ"ל, אף גם הם אוסרין את ההיתר בכל שהן שהם אוסרין ומורידין חס ושלום את ההיתר ממדריגתו, זה בחי' שהם יכולין להוריד חס ושלום את המקרבן ממדריגתו וכנ"ל, ע"כ אסור לקרבן וכנ"ל:

אות ג

וזה בחי' אין מבטלין איסור לכתחלה כ"א כשנפל מעצמו לתוך ההיתר. היינו שגם הרשעי' שמותר לקרבן שהם בי' איסורים המתבטלים אסור לבטלם לכתחילה שאסור לילך בזרוע ליקח אותם בעל כרחם ולהכניעם ולבטלם בתוך הקדושה. כי על זה נאמר השבעתי וכו' אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ כי בהכרח שיהי' איזה אתערותא דלתתא. וכמובן בשבחי האר"י ז"ל בענין הסיפור איך שקירב את

תלמידיו ע״ש. וזה בחי׳ אין מבטלין איסור לכתחילה שאסור ליקח את האיסור שהוא בחי׳ הרחוק מהש״י לקרבו ולבטלו בע״כ. רק אם יפול מעצמו לתוך ההיתר אז מבטלין אותו וכמ״ש אצל דוד ובבואו לצקלג? נפלו עליו ממנשה דהיינו הנפשות שנפלו אליו ונתקרבו אצלו וכנ״ל:

אות ד

וע״כ באמת ענין זה לקרב נפשות להש״י הוא דבר קשה וכבד מאד. אך אעפ״כ בהכרח לעסוק בזה. כי הוא חיוב על כל אחד מישראל לעסוק בזה כמ״ש בהתורה כי מרחמם ינהגם וכו׳ שכל אדם מחויב לעסוק בזה. כי זהו בחי׳ ישוב העולם שיהיה העולם מיושב מבני אדם שהם בני דעה אמתיית לדעת את ה׳ ולהוציאם מעונות וכו׳ ע״ש. אבל מי הוא זה שידע איך להתנהג בזה ואת מי לקרב ואת מי שלא לקרב. ע״כ אין כחנו אל בפה. וזהו בחי׳ גודל האזהרה שהזהירנו אדומו״ר זצ״ל לעשות מהתורו׳ תפלות כיכל התיקוני׳ והדרכים והעצות הנאמרים בכל תורה ותורה קשה לבא אליהם כ״א על ידי תפלה ותחנונים. כי אע״פ שנאמר בכל תורה עצות גדולות ועמוקות, אף על פי כן גם העצה בעצמה קשה לקיים. ע״כ צריכין לעשות מהתורות תפלות להתפלל להש״י לזכות לילך ולקיים כל הדרכים והעצות שבכל תורה ובפרט בענין זה של היכל הקודש דהיינו לקרב נפשות להש״י. שכל מ ישרוצה להתקרב להש,י באמת מחויב לעסוק בזה כפי מדריגתו וכנ״ל. אבל הענין קשה מאד כי צריכן לזה אשר המשפט להכניע הרע שבהנפשות וכו׳שלא יזיק לו הרע שלהם ומי יודע אם יש כח באש משפטו להכניע הרע שלהם. וגם אולי הם מהרשעים שאסור לקרבן כי אין המשפט מועיל להם. ע״כ צריכין לעשות מהתורה תפילה ולבקש על זה מאד מהש״י שיתן לו כח לעורר אש המשפט הנ״ל לבטל הרע שלהם וגם שידע את מי לקרב ואת מי לרחק וכנ״ל. וזה בחינת מה שאמר דוד תחת אהבתי ישטנוני ואני תפלה היינו שאני אוהב אותם באהבה אמתיות ונצחיות כי אני משתדל בכל כוחי לקרבם להש״י בעאמת והם לא די שאינם חפצים בברכה וטובה להתקרב לחייהם האמתיים אף גם תחת אהבתי ישטנוני ועומדים עלי לבלעני חנם חס ושלום וכמ,ש מקודם כי פי רשע ופי מרמה עלי פתחו וכו׳ וילחמוני חנם. וע״ז צועק דוד תחת אהבתי ישטנוני וכנ״ל ואני תפלה. כי אני איני יודע מה לעשות נגד זה רק ואני תפילה אני תמיד אעמוד על משמרתי להתפלל ולהתחנן להש״י שילמדני ויורני איך להתנהג עמהם באופן שאנצל מהם ואזכה לקרב את מי שראוי לקרב ולרחק מי שראו לרחק וכמ״ש ואני תמיד איכחל והספתי על כל תהלתך:

אות ה

וזהו בחינת ויקהל משה וכו' והזהירם על מלאכת המשכן. ומקודם הזהירם על שמירת שבת להורות שמלאכת המשכן אינה דוחה שבת כמשרז"ל. ולכאורה קשה מהיכן עלה על הדעת שמלאכת המשכן דוחה שבת הלא אין שום מצוה שאי וזמנה קבוע דוחה שבת. אך הענין כי מלאכת בנין המשכן וכליו זה בחי' בנין היכל הקודש הנ"ל כי ע"י יבנין המשכן שרתה השכינה בישראל ונתקרבו ישראל לאביהם שבשמים ושבו בתשובה שכל זההוא בחי' בנין היכל הקודש המבואר בהתורה הנ"ל כי כמו שנבנה המשכן בגשמיות שעיקרו היה בשביל ההיכל הקודש שהוא לפני הכפרות אשר שם הארון, כמ וכ ונבנה משכן והיכל הקודש ברוחניות מנפשות ישראל שנתקרבו להש"י ע"י משה שהחזירן בתשובה. נמצא שבנין המשכן הוא בחי' בנין היכל הקודש שזה העסק יקר וחשוב מאד מאד אצל הש"י יותר מכל העבודות שבעולם כי זה עיקר גדולות וכבודו של הש"י כשהרחוקים ביותר נתקרבים אליו כ"ש שם בהתורה הנ"ל, מאמר הזוה"ק כד אתי יתרו כדין אתייקר ואתעלי שמא דקוב"ה עילא ותתא וכ"ש בזוה,ק עוד בכמה מקומות זכאה מאן דאחיד בידא דחייביא. וזה העסק של בנין היכל הקודש מנפשות ישרא להמתקרבים על ידו להש, ישהוא בחי' בנין המשכן כנ"ל זהו בחי' שמיר תשבת כ"ש בהתורה הנ"ל על מאמר הזוהר את שבתותי תשמורו דא עיגולא ורבוע דלגו וכו' ע"ש היטב. וע"כ היה עולה על הדעת שמלאכת המשכן הוא דוחה שבת מאחר שמלאכת המשכן הוא בחי' בנין היכל הקודש שזהו בעצמו בחי' שמירת שבת בחינת את שבתותי תשמורו הנ"ל ע"כ הזהירנו הש"י מקודם על שמירת שבת ובכל מקום שהזהיר על מלאכת המשכן הזהיר מקודם על שבת להורות שאין מלאכת המשכן דוחה שבת. כי באמת עיקר בנין המשכן שהוא בחי' בנין היכל הקודש הנ"ל הוא דייקא ע"י שמירת שבת ע"י שבטלים בשבת מכל מיני מלאכות אפילו ממלאכת הקודש של בנין המשכן. כי שבת הוא בחי' ביטול גמור אל האור א"ס ששם תכלית המנוחה והשביתה שזהו בחי' הצדיק האמת שהוא בחי' שבת. כ"ש ברשב"י אנת שבת דכולי יומי כי כבר מבואר לעיל שזה העסק לקרב נפשות להש"י שהוא בחי' בנין היכל הקודש הוא דבר קשה וכבד מאד מחמת שיש שאסור לקרבן כלל. ואפילו אותן שצריכין לקרב צריכין לזה אש המשפט וכו' כנ"ל ע"כ צריכין לזה תפילה הרבה. וגם זה קשה לקיים כראוי כי מי יודע לסדר תפילתו כראוי בפרט על עסק גדול כזה שבו תלויים כל העולמות. ע"כ עיקר בנין היכל הקודש הנ"ל הוא ע"י הביטול של שבת שהוא בחינת הצדיק האמת. כי בשבת השכינ' שובתת ואינה מבררת בירורים ואז הוא בחי' ביטול הקליפות כש,ש בהתורה הנ"ל. וע"ש מ"ש שם כמו כן על ידי עיגולא ורבועא הנ"ל דהיינו על ידי אש

המשפט על ידי זה גם כן נתבטל הרע והקליפה וכו' ע"ש. היינו כי בשבת נעשין כל התיקונים ממילא על ידי הביטול והשביתה והמנוחה ואי וצריכין אז לעורר אש המשפט הנ"ל לברר בירורים. וע"כ אסורים כל המלאכות בשבת מחמת שאז אין בירור כידוע שזהו טעם איסור מלאכה בשבת. ועלכן כללה התורה כל המלאכות שאסורין בשבת באיסור הבערת אש כ"ש בפ' זאת לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. כי עיקר איסור מלאכה בשבת מחמת שאז אין בירור ואין צריכין אז לעורר אש המשפט הנ"ל בשביל לדחות הקליפות כי אז הוא שביתה ומנוחה גדולה והקליפות נדחו כבר בע"ש בעת כניסת שבת ע"י אש המשפט שעל ידי זה נבנה ונתקיים ההיכל הקודש שהוא בחי' המשכן כנ"ל. ועל כן א"א לעסוק בבנין הזה כ"א ע"י ביטול של שבת דייקא ע"כ אין מלאכת המשכן דוחה שבת. כי אדרבא דייקא על ידי שביתת שבת בתכלית המנוחה והביטול אל הא"ס, על ידי זה דייקא יכולין לעסוק בחול בבנין ההיכל הקודש ע"י תיקון אש המשפט שהוא בחי' מלאכת המשכן וכנ"ל:

אות ו

וזהו רמז שאסור לדחוק את השעה כמובן בדבריו ז"ל בכמה מקומות. ואע"פ שבני והיכל הקודש הנ"ל יקר מאד כי זה עיקר כבודו וגדולתו יתי' אעפ"כ אסור לדחוק את השעה וע"ז נאמר לא תוכל כלותם מהר. שא"א לכלות ולבער הס"א והקליפות מהר בפעם אחת. מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפרה ונחלת את הארץ. ע"כ עיקר התיקון ע"י בחי' שבת שהוא בחי' הקדושה של הצדיק האמ תשעיקר עסקינו בזה הוא רק על ידו ובכחו. כי אין אתנו יודע עד מה איך לעסוק בזהמחמת כל המבואר לעיל. רק צריכים בכל פעם לזכור את השבת שהוא בחי' קדושת הצדקי האמת שהוא בחינת מנוחה ושביתה וביטול שעל ידי זה דייקא מאיר הש"י את עיני כל החפצים באמת למען שמו יתי' איך לעסוק בבנין הקודש הזה לקרב נפשות להש, יבאמ תשזה מוטל על כל אחד מישראל הרוצה להתקרב להשי"ת באמת שכמו שחיוב עליו לשוב להש,י ולהתקרב עאליו יתברך כמ וכן הוא חיוב עליו לדבר עם חביריו ולקרבם אל האמת לאמיתו ויקבלו דין מן דין כמבואר הרבה בדבריו ז"ל. אבל א"א לעסוק בזה כ"א ע"י בחינת שבת כנ"ל. ועל ידי זה יכולין אח"כ להתפלל תפילתו לפני השי"ת שיענהו באמת ויושיעו לידע איך לנהוג בבנין הזה איך לגרש הרע מעצמו ומהנפשות המתקרבים אליו ע"י אש המשפט ולידע את מי לרחק ואת מי לקרב וכנ"ל. וע"כ במנחת שבת אז אומרים ואני תפילתי וכו'. כי במנחה של כל יום אז מתחיל להסתלק אור היום הזה ומתחיל בחי' היום שבא אחריו. וע"כ אין אומרים תחנון בכל תפילת המנחה

השייך לאיזה יום שיש בו תוספות קדושה. אע״פ שבאותו היום בעצמו אין בו תוספות קדושה. כגון מנחה של ער״ח וכיוצא וע״כ בשבת במנחה שאז סמוך לפנות היום וצריכין להכין עצמו להמשיך קדושת שבת בבנין ההיכל הקודש הנ״ל וכנ״ל. ע״כ אומרים אז ואני תפילתי לך ה׳ עת רצון וכו׳ להשמיך ע״י קודשת שבת בחי׳ התפילה הנ״ל שנזכה ברוב חסדו שיענן ובאמת ישעו שנזכה לידע איך להמשיך אש המשפט הנ״ל שנזכה לשפוט עצמינו כראוי באופן שנזכה על ידי זה לבטל הרע מאתנו ומכל הנפשות המתקרבים אלינו. וע״כ נוהגין להתקבץ בסעודה שלישית ביותר ולעסוק אז ביותר בהתקרבו הנפשות להש״י. כי אז הזמן המסוגל לזה מחמת שאז יוצא השבת ועוסקים להוסיף מחול על הקודש להמשיך קדושת שבת על ימי החול שעיז״ז עיקר התיקון של התקרבות ה נפשות שהוא בחי׳ בנין ההיכל הקודש וכנ״ל. אבל העיקר כשעוסקין אז לקרב נפשות להשי״ת כמו שהיו נוהגין הצדיקי אמת בדורות שלפנינו לא כמו שהתגבר הבעל דבר עתה והחליף האמת עד שהרבה מתקבצים רק לשתות ולדבר שיחות בטילות ולהתלוצץ ולדבר כל הרעו תעל מי שיש בו איזה נקודת האמת הרוצה להתקרב אל העוסקים בבנין הקדוש הנ״ל לקרב נפשות להש״י באמת שהוא בחי׳ בנין היכל הקודש כנ״ל. ואלו הליצנים והחולקים והמונעים הם מבחי׳ הערב רב שאסור לקרבן. ומחמת זה הם מתגרים ומתקנאי סכ״כ עד שקשה לעמוד כנגדם. וכמובן בזוה״ק בפרט בפ׳ נשא מה שיהי׳ נעשה בסוף היים שהם הדורות של עתה ע״כ אין לנו על מי להשען כ״א על אבינו שבשמים ועל כוחו של הזקן הק׳ שהם הצדיקי אמת שוכני עפר שהם בחי׳ שבת וכנ״ל:

אות ז

וזה בחי׳ פגם נדב ואביהוא שהקריבו אש זרה ביסו שנתחנך המשכן שהואבחי׳ היכל הקודש הנ״ל. כי הם הי׳ צדיקים גדולים ונוראים מאד מאד כשרז״ל. ומחמת שראו את המעשההרע שנעשה בעולם שאחרי כל האותות והמופתים הנוראי׳ שעשו משה ואהרן. אחר שנתן לנו משה רבינו את התורה באותות נוראות כאלו אעפ״כ התגברו הער״ר וקלקלו כ״כ. ע״כ סברו שעתה שהוקם המשכן וירדה השכינה לישראל ונעשה תיקון נפלא בכל העולמות מה שלא היהת כזאת מימות עולדם. כמובא בזוה,ק מעוצם קדושת מעלת הארת יום קדוש ונורא ההוא שהוק סבו המשכן שנטל עשר עטרות. והאיר בו אור הגנוז וכו׳. ע״כ סברו שעתה העת לבער ולכלות הס״א לגמרי עד שלא יהיה כח עוד לאנשי רשע שהם בחי׳ ערב רב לקלקל עוד. ע״כ הקריבו אש עם קטרת שלא בזמנה וכוונתם בודאי היה לטובה שרצו לעורר על ידי זה אש המשפט הנ״ל בקדוש׳

יתירה באופן שהרשעה כולה כעשן תכלה אז.כי זה ידוע שאין שום דבר שמברר הטוב מעמקי הקליפות ומבער הרע כמ ואש הקטר. וכל אש הקטרת והקרבנות שהיה בביהמ״ק ובמשכן הכל נמשך מבחי׳ אש המשפט הנ״ל שהוא בחי׳ לבת אש בחי׳ עגולא ורבוע הנ״ל שמכלה הרע והקליפות. והם טעו וסברו שכבר הגיע העת ויש בכחם לעוצם קדושתם לבער ולכלות ע״י אש הקטרת שהוסיפו לבער כל הרע והקליפות לגמרי. ע״כ הקריבו אש הקטרת שלא בזמנה שהתוב קורא אותה אש זרה, שעל ידי זה נענשו ונשרפו כי א״א לדחוק את השעה וכנ״ל. אבל מאחר שכוונתם היה לטובה ע״כ זכו שע״י מיתתם תיקנו הרבה כי נתקדש המשכן על ידם כמ ושארז״ל לשאמר משה סבור הייתי שיתקדש המשכן בי או בך עכשיו אני רואה שהם גדולים ממני וממך. ואעפ״כ לא עלתה בידם לתקן בחייהם, אדרבא נענשו ונחשב להם לעון. רק גרמו תיקון ע״י מיתתם שנתקדש המשכן שהוא בחי׳ היכל הקודש ע״י הסתלקותם. כי צדיקים גדולים כשנסתלקים הם באים מיד לבחי׳ שבת וזוכים ליום שכולו שבת ומנוחה וכו׳ בבחי׳ יבא שלום ינוחו על משכבותם ינוחו דייקא בחי׳ שבת ומנוחה. וכ״ש בדניאל ואתה לך לקץ ותנוח וכו׳ ומאחר שנכללים בבחי׳ קודשת יום שכולו שבת ומנוחה וכו׳. על ידי זה נתקדש המשכן שהוא בחי׳ בנין היכל הקודש שנוכל לעסוק בזה לקרב נפשות להשי״ת כי אין בנו כח לעסוק בזה כ״א בכח הצדיקי אמת המופלגים במעלה מאד שנסתלקו שהם בחי׳ שבת. כי אחר הסתלקותם דייקא זוכים ביותר לבחי׳ שבת כי נכללים מיד ביום שכולו שבת ומנוחה. ועל ידי זה דייקא יכולים לעסוק בבנין הנ״ שזהעיקר העבודה שבמשכן ובימה,ק לכפר על ישראל ולקרבם להשי״ת. וע״כ נתחנך המשכן ע״י הסתלקותם דייקא וכנ״ל. וזה שאמר משה הוא אשר דבר ה׳ לאמר בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד. אקדש דייקא. אכבד דייקא זה בחי׳ היכל הקודש הנ״ל שהוא בחי׳ קודש וכבוד כי היכל הוא בחי׳ כבוד בחי׳ ובהיכלו כולו אומר כבוד כ״ש שם. נמצא שהיכל הקודש זה בחי׳ קדושתו וכבודו יתי׳ שנתגלה על ידי התקרבות הנפשות אליו יתברך בחי׳ בקרובי אקדש ועל פני כל העם אכבד וכנ״ל. אקדש אכבד דייקא, בחי׳ היכל הקודש הנ״ל שכל זה נתתקן ע״י הסתלקותם דייקא וכנ״ל:

אות ח

וע״כ ביוה״כ שאז עיקר התיקון של בחי׳ היכל הקודש הנ״ל כי אז נכנס הכה״ג לפני ולפנים למקום הארון ששם עיקר פנימיות הקדושה של בחי׳ היכל הקודש הנ״ל כי אז כל ישראל שבין בתשובה ומוחלין להם כל עונותיהם ונתקרבים כולם להשי״י. וע״כ כשצוה על עבודת יוה״כ התחיל

אחרי מות שני בני אהרן וכו׳. כי עיקר עבודת יוה״כ התחיל אחרי מות שני בני אהרן וכו׳. כי עיקר עבודת יהו״כ שהוא בחי׳ תיקון הנפשות בחי׳ תיקון ההיכל הקודש הנ״ל הוא עלי ידי מיתת הצדיקים הגדולים בחי׳ בני אהרן וכנ״ל אבל אהרן הכהן וכל הכהנים שאחריו שהם בחי׳ הצדיקי אמת אשר בחיים העוסקים בזה בחייהם הם מוזהרים ואל יבא בכל עת אל הקודש וכו׳ כי אסור לדחוק את השעה וכנ״ל. רק צריכים לבטל א״ע בכל פעם ולסמוך על הש, ילבד שזהו בחי׳ שבת וכנ״ל:

מאכלי עכו״ם א

אות ב

ע״פ התורה תפלה לחבקוק (בסי׳ י״ט) הנ״ל בהל׳ שחיטה הלכה ב׳):

א וזהו בחי׳ איסור בישולי עכו״ם כי הבישול הוא הכנה לזווג כנ״ל בהלכות בב״ח (הלכה א׳). כי הבישול הוא בבחי׳ תיקון הברית שצריך לתקן כל המאכלים להעביר משם בחי׳ הרע בחי׳ פגם הברית כדי לברר הטוב שנפל לשם ע״י פגם הברית כנ״ל. והבישול הוא גמר הזיכוך והצירוף שנצטרף המאכל אצל האש בבחינת מהאש יצאו והאש תאכלם. כי קודם הבישול אינו מאכל אדם כלל כנ״ל בה׳ בב״ח וע״כ בודאי אסור שהיא נעשה תיקון הבישול ע״י עכו״ם שהן הן הרע הכולל, כי שם אחיזת העכו״ם שהן הע׳ אומות כנ״ל:

וזה שארז״ל שכל העולה על שלחן מלכים יש בו משום בישולי עכו״ם. כי כשיש בו חשיבות שראוי להתכבד ולעלות על שלחן מלכים, נמצא שהוא מאכל חשוב ומכובד שיש בו קדושה ביותר. כיכל דבר החשוב ומכובד ביותר יש בו יותר קדושה של להי״ק שהוא מבחי׳ כבד את ה׳ מהונך כנ״ל בה׳ תערובות (הלכה א׳). ובפרט כשיש בו בחינת חשיבות המלכו׳ שראוי להעלותו על שלחן מלכים שמלובש בו ביותר בחי׳ הלה״ק שהוא בחיד מלכות פה, ע״כ הוא נאסר משום בישולי עכו״ם כי בכל מקום שיש יותר קדושת הלה״ק צריך יותר שמירה מהם כנ״ל. ועל כן דבר הנאכל כמות

שהוא חי אין בו איסור בישולי עכו״ם אף אם העכו״ם מבשלו. כי מאחר שאין צריך בישול נמצא שאין צריך תיקון עוד ע״כ אין צריכין לשומרו מהם מאחר שאין להם עוד אחיזה בו כנזכר לעיל:

אות ג

וכן הפת אסור רז״ל ג״כ פת של עכו״ם. כי הלחם הוא דבר חשוב מאד כנ״ל בהל׳ד נטילת ידים (הלכה א׳) וזה שאמרו רז״ל שגזרו על מאכלי עכו״ם משום יינן כי כשפוגם במאכלי עכו״ם שזהו בחי׳ פגם הברית כנ״ל פגם של כלליות הגידין ע״כ ממילא יכשל ביינן כי ע״י פגם הברית נפגם היין בבחי׳ תירוש לא זכה נעש רש. ע״ש במאמר האי מאן דאזל למינסב (בסימן כ״ט). כי כשאוכל מאכלי עכו״ם שהוא בחי׳ פגם הברי תפגם הסדמים של השס״ה גידין שהם בחי׳ הע׳ עממין שהם רע הכולל כנ״ל שזהו בחי׳ לא תאכלו על הדם כנ״ל בה׳ תערובות (הלכה א׳) אזי היין נפגם בבחי׳ לא זכה וכו׳ דהיינו שאין הדמים זכים כמו שפירש רבינו ש״ם ע״ש. וזהו בחי׳ יין נסך דהיינו יין שיש בו מגע נכרי דהיינו שע״י הדמים שאינם זכים הנ״ל שהם בחי׳ הע׳ עממין כשמתגברין חס ושלום אזי מתיזין אל המוח. ואזי פוגמין את היין שהוא בחי׳ הדעת ע״י נגיעתן בו. וזהו בחי׳ פגם היין בחי׳ יין שנגעו בו הע׳ אומות וע״י מאכלי עכו״ם נפגם בחי׳ היין ועל ידי זה נכשלין ובאין לשתות יין שיש בו מגע נכרי כנ״ל וזהו שארז״ל ועל יינן משום בנותיהן כי על ידי זה באין לפגם הברית מאד בבת אל נכר חס ושלום כי כל זה הוא בחי׳ פגם הברית כנ״ל. וע״כ ע״י מאכליהם ויינן נדבק בו רע הכולל ויכול לבוא לפגם הברית מאד חס ושלום כנ״ל. וע״כ דניאל שנזהר ממאכליהם ויינם זכה שתנגלו לו סודו שהו אתלוי בבחי׳ תיקון הברית כמוב׳ במאמר הנ״ל האי מאן הנ״ל. כי כשהוא בבחי׳ תיקון הברית אזי יכול לשמור את הסוד שלא לגלותו שלא לעבור על הולך רכיל מגלה סוד כמו ששמעתי מפי רבינו הקדוש נ״י בעצמו ואזי זוכה שמגלין לו סודות מאחר שיכול לשמרו. וע״כ זכה דניאל לסודות. וזה שמובא בפוסקים שאף מי שאינו נזהר מפל של עכו״ם כל השנה אעפ״כ בעשרת ימי תשובה ראוי ליזהר. והוא דבר שאין לו שחר כי דבר שי שבו חשש איסור ראוי ליזהר בו בכל השנה בשוה. אמנם בעשי״ת דייקא האיסור חמור ביותר ואז צריכין ליזהר ממנו ביותר כי פת שלהם הואבבחי׳ פגם הדמים כנ״ל שהוא בחי׳ פגם הבגדים ע״ש ובעשי״ת כל עסקינו לתקן הדמים ע״י יתיקון כלליות הגידין כדי לזכות ביוה״כ למחילה ולכפרה בבחי׳ דם נעכר ונעשה חלב בחי׳ בגדים לבנים שלובשין ביוה״כ כנ״ל בה׳ יוה״כ (הלכה א׳) ע״כ צריך ליזהר אז מאד מפת של עכו״ם כדי לשמור הבגדים שיהיו נקיים ביוה״כ לזכות למחילה ולסליחה

כנ״ל:

אות ד

וזה בחי׳ איסור שאסרו רז״ל גבינות של נכרים גבינות דוקא אבל לא החמאה וע״כ נוהגין היתר בחמאה שלהם בכמה מקומות. ע״פ מ״ש לעיל בה׳ בב״ח (הלכה א׳ שבהחלב יש בה עדיין קצ תאחיזה להם שזהו בחינת נסיובי דחלבא שהן הפסולת כנ״ל וע״כ אסרו חלב שחלבו נכרי ואין הישראל רואהו. כי החלב שהוא בחי׳ דקדושה בחי׳ קדושת לה״ק כנ״ל צריך לשומרו וליתן בו עיניו שלא תשלוט בו עין הרע של ע׳ אומות מאחר שיש בה עדיין קצת אחיזה להם במועט כנ״ל. ועל כן אסרו הגבינות שלהם. כי אחר שחוזר החלב שהוא בבחי׳ עץ הדעת שרובו טוב כנ״ל כשחוזרת להתברר כנ״ל אזי נמצא שחוזר הגבינה להיות בבחי׳ עץ הדעת בחי׳ תרגום כי החמאה שנקטל על פני החלב הואבחי׳ הטוב המובחר שבה והנסיובי דחלבא הן הפסולת. והן בבחינת הרע עד שיש דיעה שבאמת אסורה כנ״ל. נמצא שהגבינה שהיא נעשית אחר שמוציאין החמאה שהוא בחי׳ הטוב כנ״ל שאז מבררין הנשאר ועושין גבינה ומה שנשאר אחר כך הוא פסולת גמור בחי׳ רע כנ״ל. נמצא שהגבינה הוא בחי׳ ממוצע בי ורע לטוב נמצא שהיא עתה בבחי׳ תרגום בחי׳ עץ הדעת. וע״כ אסרו גבינות שלהם כי יש להם שם אחזיה גדולה, כי הם כרוכים שם תמיד לינק דרך התרגום כנ״ל. וע״כ אסרוה חכמים כי היא בבחי׳ איסור דרבנן בחי׳ תורה שבע״פ שהוא בחי׳ תרגום כנ״ל בהל׳ תערובות (הלכה א׳). וזה שדקקדק קרנא ואמר עוף וגבינה נאכלין באפיקורן, ולא אמר עוף וחלב. עוף וגבינה דייקא כי הגבינה היא בחי׳ העוף ושוה מאד לבחי׳ עוף שהיא ביצירה בחי׳ תרגום כנ״ל בה׳ סימני עוף טהור (הלכה א׳) שזה הוא בחי׳ גבינה כנ״ל. וע״כ לא אסרו החמאה כי החמאה הוא בחי׳ הטוב המובחר שאין להם אחיזה בו ואינם יכולים לינק דרך שם. כי עיקר יניקתם דרך התרגום שהוא מעורב טו״ר אבל בבחינת טוב המובחר אין להם אחיזה שם. וזה כששאל ר׳ ישמעא לאת ר׳ יהושע מפני מה אסרו גבינול של נכרים. שאל אותו ר״י ישמעאל אחי האיך אתה קורא כי טובים דודיך או דודייך (ע׳ במשנה ע״ז) והשיב לו ומסיק אין הדבר כן אלא כי טובים דודיך מיין, ופירז״ל ערבים עלי דברי דודיך שהם תקנות חז״ל יותר מיינה של תורה. כי דייקא אז כששאל אותו על איסור הגבינות שהן בבחי׳עץ הדעת בחי׳ תרגום בחי׳ תורה שבע״פ. ע״כ פלפל עמו בענין פ׳ דודיך מיין, להראות לו ולהודיעו מזה הפסוק שעיקר שלימות לה״ק הואע״י לשון תרגום דווקא. שהוא בחי׳ תורה שבע״פ המשלמת לתור׳ שבכתב ועיקר השלימות ע״י התורה שבע״פ כנ״ל. כמו שהשיב לו לבסוף

כי טובים דודיך ערבים עלי דברי דודיך יותר מיינה של תורה כנ״ל. וזהו בחי׳ איסור דרבנן של הגבינות שהוא בבחי׳ תרגום כנ״ל. וע״כ באיסור הגבינות דייקא השיב לו זאת כי הגבינות הם מיוחדים ביותר בבחי׳ תרגום כאשר נגלה לעין בחוש כנ״ל. כי זה הפסוק מדבר ממעלת שלימות להי״ק כ״ש ישקני מנשיקות פיהו. וע״כ המשיל התורה ליין כי היין הוא בבחי׳ שלימות לה,ק בחי׳ תיקון הברית כמבואר במאמר האי מאן וכו׳ (בסי׳ כ״ט) ועיקר השלימות תלוי בלשון תרגום בחי׳ תורה שבע״פ. שזה בחי׳ כי טובים דודיך מיין כנ״ל:

אות ה

וזה שאסרו רז״ל שלא לשתות משקה המשכר בבית עכו״ם. כי השכרות הוא בחי׳ עץ הדעת טו״ר בחי׳ עירבוב הדעת כנ״ל בה׳ סינמי בהמה וחיה טהורה (הלכה א.) וע״כ אסור להשתכר בבית העכו״ם פן יהי׳ נלכד שם, שיתאחז בו הרע של ע׳ אומות שהם כרוכים תמיד לינוק דרך התרגום בחי׳ עץ הדעת שזה בחי׳ שכרות כנ״ל:

אות ו

וזה שאסרה תורה לעשות סחורה בדברים האסורים. כי המשא ומתן הוא בחינת תיקון הכללי בחי׳ תיקון הברית כמבואר במאמר האי מאן וכו׳ הנ״ל ע״ש היטב. ועל כן בודאי א״א לעשות תיקון הזה על ידי מו״מ בדברים העאסורים שהן הן בחי׳ רע הכולל היפך תיקון הברית. וע״כ אסור לעשות מו״מ בהם וע״כ אם נזדמנו לו מותר למוכרם כי אין האיסור רק לעשות משא ומתן בהם דהיינו לקנות לכתחלה דברים טמאים ולעשות בהם סחורה. כי המו״מ יש בו ב׳ בחינות בחי׳ משא ובחי׳ מתן. היינו בחי׳ משא הוא בחי׳ הפגם בחי׳ משא כבד, והמתן הוא בחי׳ התיקון (ע״ש היטב במאמר הנ״ל). והנה כפי טבע הלשון של משא ומתן היינו קני׳ ומכירה היינו משא הוא לשון קבלה שקונה הסחורה. ומתן היינו שנותנה ומוכרה לאחרים. כי באמת עיקר תיקון המו״מ ותכליתו הוא מכירת הסחורה שמקבל בעדה ממון. כיכל כוונת האדם במו״מ שקוני׳ סחורה ומוכרה, עיקר כוונתו על המכירה שימכור הסחורה וירוויח

בה ממון שרק בשביל זה עושה המו״מ כדי להרוויח ממון כי זה עיקר התכלית של המו״מ, דהיינו הריוח ממון שמרויח על ידו שבו תלוי חיותו ופרנסתו. כי הממון הוא שלימות הנפש כנ״ל בהל׳ חלב ודם (הלכה א׳) , רק שא״א לבא אל התכלית הטוב הזה לרויח ממון ולהשלים נפשו בו כ״א ע״י משא ומתן, דהיינו שצריך ליגיעה וטירחא לקנות סחורה ולמכרה שא״א להרוויח כ״א על ידי זה שזה ביחי׳ בעצבון תאכלנה. כי א״א להרוויח ממון כ״א עד שילך ויעבור דרך בחי׳ בעצבון שהוא בחי׳ ע״ז אנפין חשוכין וכמובן מהמאמר צוית צדק (בסי׳ כ״ג) שאפי׳ מי שמרויח ממון בקדושה א״א לו להרויח עד שיעבור דרך בחי׳ העצבון ויסבול חבלי לידה ולצעוק הע׳ קלין כפולים של יולדת קודם שילד דהיינו הרווח המכונה בשם לידה. נמצא שבתחילת המו״מ בעת שנכנס לתוכו. דהיינו בעת שקונה הסחורה אזי הוא נכנס להיגיעה והטירחא בחי׳ בעצבון הנ״ל ואז יהוא מקבל עלי ועול משא כבד שזה בחי׳ בעצבון שהוא בחי׳ ע״ש שנקראת משא כ״ש ולא יכלו מלט משא. וע״כ נקרא התחלת המשא ומתן דהיינו קניות הסחורה בשם משא כי הוא בחי׳ משא ממש בחי׳ משא כבד הנאמר בדברי רבינו במאמר האי מאן הנ״ל, שצריך לישא עליו משא זו להיות יגע וטרח ולטפל בהסחורה כדי לזכות להרוויח ממון על ידי זה. ואחר כך כשגומר המו״מ דהיינו שמוכר הסחורה ומקבל בעדה ממון ומרויח אזי יוצא מבחינת בעצבון הנ״ל מבחיח׳ הע׳ קלין הנ״ל ויוליד הריוח של ממון שהוא חיותו ושלימות. נפשו. וע״כ נקרא הגמר דהיינו המכירה בשם מתן שהוא בחינת התיקון כנ״ל כי אזי נתתקן בחי׳ פגם השמא ומשליך מעליו המשא כבד בחי׳ בעצבון שהיה בו מתחילה כנ״ל:

וזהו שקראו את הקנין והמכירה בשם משא ומתן שהוא בחי׳ הפגם והתיקון כנ״ל. וע״כ זה התיקון של המו״מ שהוא בחי׳ מתן נעשה ע״י הצדקה כ״ש שם. כיהצדק׳ היא משברת ומבטלת בחי׳ בעצבון שהוא בחינת תאוות ממון. ועל ידי זה זוכה לצאת מן המו״מ בשלום ולא יהיה נלכד חס ושלום בבחי׳ המשא כבד בבחי׳ בעצבון שנכנס לתוכו לעבור אותו כדי לזכות לרוחח ממון דקדוש׳ כנ״ל. כי צדקה מעשר׳ שהוא בחי׳ הרווח שמוליד בקל ע״י הצדקה שהוא התיקון כנ״ל. כי צדקה משברת תאוות ממון בחי׳ בעצבון בבחי׳ רוחא נחית לשכך חמימא דלבא כמובא במאמר אשרי העם המדבר מהשגחה בשלימו׳ (בסי׳ י״ג) ע״ש. כי ע״י הצדקה שמשברת תאוות ממון ומתקנת המו״מ בבחי׳ מתן אדם ירחיב לו כנ״ל, על ידי זה נמשך השגחה בשלימות כמ״ש במאמר הנ״ל שע״י צדקה נמשך השגחה בשלימו׳ ע״ש. דהיינו שההשגחה היא בבחינת שוב נא הבט משמים וראה בבחי׳ אור הישר ואור החוזר ע״ש. שזה נעשה ע״י הצדקה. שהוא בחי׳ אור הישר ואור החוזר. בבחי׳ גלגל שחוזר בעולם שכתב רבינו ע״ש. כי יותר ממה שהבעה״ב עושה עם העני העני עושה עם הבעה״ב. שזה בחי׳ אור הישר ואור החוזר. שתיכף כשהוא משגיח על העני העני ונותן הצדקה אזי חוזר האור הזה אליו דהיינו אור השפע המגיע מהעני אל הבעה״ב כנ״ל וזהו בחי׳ משא ומתן שבתחילה ממשיך אור ההשגחה לשכנגדו שנותן לו אור שפע הממון בעד הסחור׳ ואח״כ

חוזר האור אליו שחוזר ומקבלו ביתר שאת כשמוכר הסחורה ומקבל בעדה ממון, ביותר ממה שנתן תחילה בעדהכי יותר ממה שהבע״ב כו׳ העני עושה עם הבעה״ב שזה בחי׳ הרווח שמרויח יותר ממה שנתן. כי אור החוזר כשזוכין שיחזור למעלה הואחוזר בתוספת קדושה והארה יתירה שקיבל מלמטה ע״י שירד למטה והעלה משם הניצוצו׳ והנפשות ואז חוזר למעלה בהארה יתירה יותר מתחילה שזה בחי׳ הרווח של המשא ומתן שעיקרו בא ע״י בחי׳ המתן שהיא בחינת אור החוזר שזה בחי׳ צדקה. בבחי׳ יותר ממה שהבע״ב עושה וכו׳ העני עושה כו׳. ועיקר התיקון הוא בחי׳ המתן שהוא בחי׳ אור החוזר כי עיקר שלימות הקדושה כשהוא בבחי׳ אור החוזר שחוזר האור למעלה שזהו בחי׳ השגחה בשלימות שעיקר בחי׳ השגחה בשלימות תלוי בבחי׳ אור החוזר שאנו חוזרין להצטייר למעלה בעיניו כביכול ע״ש. אבל כ״ז שאין האור חוזר למעלה ונשאר למטה חס ושלום אזי אדרבא זהו בחי׳ פגם בקדושה חס ושלום. כי זהו בחי׳ חצי ההשגחה שהיא נמשכת על הע׳ אומו. דהיינו שיורד עליהם האור מלמעלה ונתפזרר׳ הקדושה של האור הזה ביניהם עד שאינו חוזר למעלה. וכל עסקינו בתורה ומצוות שלנו הכל כדי לזכות לבחי׳ השגחה שלימה להחזיר האור למעלה בתוספת קדושה והארה יתירה כנ,ל. שזהו בחי׳ משא ומתן שעיקר התיקון הוא בחי׳ מתן שהוא אור החוזר אבל כשהוא בבחי׳ משא לבד הוא בחי׳ הפגם כנ״ל בחי׳ משא כבד בחי׳ בעצבון בחי׳ הדמים רעים בחי׳ הע׳ אומות הנ״ל. נמצמא שהמתן דהיינו הגמר דהיינו המכירה הואבחי׳ התיקון של המו״מ. וע״כ אסור לעשות מו״מ בדברים טמאים שהם בבחי׳ ע׳ אומות כנ״ל כי לא יוכל לצאת משם להשליך מעליו המשא כבד הזאת מאחר שהשפיע ממונו אל בחי׳ הע׳ אומות דהיינו הממון שנתנן בעד הדברים טמאים בודאי לא יוכל לחזור אור שפע הקדושה של הממון משם כי הם בחי׳ הע׳ אומות דברים טמאי׳ שהקדושה נלכדת שם חס ושלום כשיורדת לשם חס ושלום בחי׳ חצי ההשגחה הנ״ל בחי׳ אור הישר בלי אור החוזר בחי׳ פגם המשא בלי תיקון המתן. ע״כ אסור לכתחילי׳ לעשות מו״מ בהם. אבל אם כבר נזדמן לו הנבלה כגון שנתנבלה בידו איזה בהמה והדומה, מאחר שכבר נפל ממונו ויגיעו לשם בודאי מותר למכרה והוא תיקון גדול כי בודאי ראוי שישתדל למכור הנבלה לעכו״ם ולקבל אצלו בעדה ממון להחליף רע בטוב כדי להוציא שפע ממונו ויגיעו שנפל לשם כל מה שיוכל, כדי להוציא שפע הקדושה של הממון אותו המעט ממון שיוכל להוציא משם מה שיקבל בעד הנבילה, ולהשיבה אל הקדושה עכ״פ מה שיוכל להשיב אל הקדושה כדי שלא יאבד ממונו הזאת לגמרי חס ושלום. אבל לכתחילה בודאי אסור ליכנוס בזה להשליך ממונו לשם כי א״א להוציאו משם בשלימות הקדושה כנ״ל:

אות ז

וז״ש בשו״ע שאם נדזדמנה לו נבילה שימהר למוכרה מיד. כי אפילו במו״מ של היתר צריך למהר ולמכור הסחורה ולא ישהה אותה אצלו הרבה כשרז״ל זבין ותתחרט כדי למהר להשליך מעליו המשא כבד שמוטלת עלי כל זמן שעוסק וטורח בהמו״מ כ״ז שהסחורה שקנה מונחת אצלו שאז הוא בבחי׳ משא כנ״ל. ע״כ צריך למהר למוכרה כדי להשליך מעליו המשא ולבא לבחי׳ מתן שהוא התיקון כנ״ל. וע״כ בדברים הטמאי׳ אף שנזדמנו לו וכבד נפל ממונו לשם ומותר למכרה כנ״ל, עכ״פ צריך למהר מאד מאד למוכרה תיכף ומיד ולא ישהה אותה אצלו כלל, שלא לישא עליו משאכבד כזו של דברים טמאים כנ״ל. כי כל הדברים שהם תחת רשותו של אדם צריך לפזר נפשו לשם בפיזור הנפש כי שם שורש נפשו כמבואר בדברי רבינו נ״י (בסימן ס״ט) שכל נכסי אדם שהן העשירות שם שורש הנפש ע״ש. וזה שבקש החכם הצילני מפיזור הנפש דהיינו שלא יהיו נכסי׳ מפוזרין. כי כשנכסי אדם מפוזרין אז יהוא פיזור הנפש ממש כי שם שורש הנפש כנ״ל. ועל כן הזהירה התורה לעולם יהא ממונו של אדם צרור בידו שנא׳ וצרת הכסף בידך כשדרז״ל כי הממון שהאו הנפש כנ״ל צריך שיהיה צרור בידו כדי שלא יתפזר נפשו בפיזור הנפש כנ״ל וע״כ אפי׳ כשהוא עושה מו״מ מחמת שהוא מוכרח לזה כדי להרוויח ממון כדי להשלים נפשו ביותר כנ״ל וצריך בהכרח לפזר נפשו דהיינו שמפזר ממונו וקונה סחורות בעדם כי אי אפשר להרויח כ״א על ידי זה כנ״ל, אעפ״כ צריך למהר למכור הסחורה כדי לקבץ נפשו ולהשליך המשא מעליו כנ״ל. וזה שהזהירו רז״ל זבין ותתחרט כנ״ל. וע״כ חמץ בפסח שאיסורו חמור ביותר מאד אסרה התורה אותו בבל יראה ובל ימצא שהאיסור הוא שלא יהיה ברשותו כשארז״ל כי שלך אי אתה רואה וכו׳ כי לגודל האיסרו של חמץ בפסח ע״כ הוא פוגם בנפשו מאד כל זמן שהוא בכלל ממונו ורשותו ע״כ צריך לבערו מיד. וע״כ שאר האיסורים אף שאינן חמורין כ״כ ומותר למוכרן ולקבל דמיהן עכ״פ צריך למהר מאד במכירתן כדי להשליך מעליו במהירות משא כזו כנ״ל שאל תהי׳ נפשו מפוזרת בדברים כאלו כנ״ל. וע״כ מותר לגבות דברים טמאים בחובו מן העכו״ם מפני שהוא כמציל מידם כ״ש בש״ע ע״ש. כי מאחר שכבר נפל ממונו בין הע׳ עממין שהן הן בחי׳ דברים טמאים שמשם שורשם כנ״ל. ע״כ מותר להוציא ממון דקדושה של ישראל מהם אפי׳ ע״י דברים טמאים כמו נזדמן לו נבילה שמותר למוכרה מאחר שכבר נפל ממונו לשם שמותר למוכרה כדי להוציא ממונו מה שיוכל כנ״ל. כמו כן מותר להוצי׳ ממונו מן העכו״ם אפי׳ ע״י דברים טמאים כי שניהם משורש אחד כנ״ל כי כל דברים טמאים הם מבחי׳ לשונות של ע׳ עממין כנ״ל:

[שייך לעיל]

אות ח

מתן הוא בחי׳ התיקון. כי בשעת המתן דהיינו בעת הגמר שמוכר הסורה כנ״ל אז הוא התיקון כי אז מוליד הרווח שהוא נקרא לידה והלידה הוא בחי׳ התיקון כי בשעת לידה דם נעכר ונעשה חלב. שהוא בחי׳ התיקון כמבואר במאמר הנ״ל. כי כשהוא בבחי׳ משא שהוא בחינת הפגם בחינת בעצבון כנ״ל אז היה בבחי׳ פגם הדמים בחי׳ דם נדות. כמבואר במאמר צוית צדק שבחי׳ בעצבון הוא בחי׳ דם נדות כי הוא בחי׳ בעצב תלדי בנים. ע״ש מה שפי׳ רבינו נ״י על פסוק גם את בדם בריתך וכו׳ שהפגם הוא בבחי׳ וזהבם לנדה. וע״כ בשעת הגמר שיוצא מהעסק מבחי׳ בעצבון שזה בחי׳ מתן כנ״ל שאז הוא בחי׳ לידה שמוליד הרווח כנ״ל, אזי הוא בחינת דם נעכר ונעשה חלב שנתתקן הדם נדות הנ״ל בחי׳ וע״כ אז הוא התיקון כנ״ל:

חותם בתוך חותם כששולחין דבר מאכל על ידי עכו״ם שיש חשש להחליפו באיסור דאורייתא צריך חותם בתוך חותם. כי כבר מבואר שאיסורין דאוריית׳ הם בבחי׳ רע הכולל לגמרי שהם היפך הקדושה לגמרי. והם רחוקים מהקדושה בב׳ בחינות, בבחי׳ תרגום שהוא בחי׳ עץ הדעת שדרך שם יניקתם. אבל הם רחוקים יותר כי הם בחי׳ רע לגמרי כנ״ל (בה׳ תערובות הלכה א׳). וזהו בחי׳ הסתרה בתוך הסתרה, כי התלבשות הקדושה בבחי׳תרגום הוא בחינת הסתרה. כי תרגום הוא בחי׳ מלאך בעל כנפיםשהוא בחי׳ הסתרה בחי׳ ולא יכנף עוד מוריך כמובא במאמר אני ה׳ הוא שמי (בסימן י״א). וכשח״ו הרע מתגבר עד שיונקים מן התרגום בח״י עץ הדעת בחי׳ נוגה ומביאי׳ בחי׳ התרגום בבחינת הסתרה בתוכם אזי הוא בחי׳ הסתרה שבתוך הסתרה. שבחי׳ תרגום בחי׳ נוגה שהוא בחי׳ התסרה א׳, הוא נסתר הסתרה ב׳ בתוך הרע לגמרי חס ושלום. ועל כן כשישראל הם נופלים חס ושלום בגלות של ע׳ עממין אזי הם בבחי׳ הסתרה שבתוך הסתרה כ״ש ואניכ הסתר אסתיר. וע״כ כששולחין ע״י עכו״ם דבר שיש בו חשש איסור דאורייתא כנ״ל צריך לשומרו מהם בב׳ שמירות דהיינו חותם בתוך חותם. שזהו בחי׳ שלימות לה״ק על ידי לשון תרגום שהוא ההיפך מהרע לגמרי שהוא בחי׳ הסתרה בתוך הסתרה כנ״ל. דהיינו שהתרגום בחי׳ נוגה נכלל ביניהם חס ושלום וצריך לשמור הקדוש׳ בהיפך ממש דהיינו בבחי׳ שלימות לשון הקודש ע״י יהתרגום שזה בחינת חב״ח, ב׳ בחינות של הקדושה. דהיינו שצריך להוציא התרגום מביניהם ולגלות ההסתרה. וגם צריך להיפך ממש דהיינו לגלות גם ההסתרה א׳ שבבחי׳ תרגום. דהיניו להפך בחי׳ תרגום אל הקדושה להשלים לה״ק על ידו כנ״ל שזה בח״י שלימות לה״ק ע״י תרגום כנ״ל שזה בחי׳ חותם בתוך חותם של הקדושה, היפך ממש של בחי׳ הסתרה שבתוך הסתרה שהוא בחי׳ הרע לגמרי בחי׳ איסורין

דאורייתא כנ״ל. ועל כן במקום שאין חשש שיחליפו כי אם באיסור דרבנן אין צריך רק חותם א׳. כי איסרו דרבנן הוא בבחי׳ תרגום בחי׳ הסתרה א׳ כנ״ל על כן אין צריך לשמור בחי׳ הקדושה כ״א בחותם אחד, להיות נשמר מבחי׳ הסתרה שבתרגום שהוא בחי׳ איסור דרבנן כנ״ל בהל׳ תערובות. כי שמירת הקדושה שיהיה בבחי׳ שלימות לה״ק ע״י התרגום כנ״ל הוא בבחי׳ חותם בתוך חותם שזה בחי׳ שמירת הברית שתליו בשלימות לה״ק הנ״ל שהוא בי׳חותם כמ״ש וצאצאיו חתם באות ברית קודש שהוא בחינת ב׳ החותמות חב״ח בחי׳ מילה ופריעה. כי מילה היא להכניע הרע הכולל לגמרי בחי׳ מ״ל בחי׳ ע׳ אומות שזה בחי׳ חותם א׳. וחותם ב׳ הוא בחי׳ הפריעה שהוא כדי לקרוע ולגלות ההסתרה א׳ בחי׳ התרגום כמובא שעור הפריע׳ הוא בחי׳ נוגה שזה בחי׳ תרגום. והערלה הואבחי׳ הקליפות הטמאו׳ בחי׳ רע של ע׳ עממין כנ״ל. וע״כ מל ולא פרע כאלו לא מל כי עיקר יניקתם דרך התרגום כנ״ל. וז״ש מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה, פרש״י והרי את נתונה לפנים משני מחיצות. כי יש שני מחיצות ללה״ק כדי שיהיה נשמר בבחי׳ שלימות לשון הקודש ע״י התרגום שזה בחי׳ חב״ח כנ״ל:

וע״כ גם כששולחין ע״י ישראל מומר וחשוד צריך ג״כ ב׳ החותמות הנ״ל. כי המומר היינו המועד ומחוזק לכך. ועיקר החזקה הוא בג׳ פעמים כי כשעובר עבירה ג״פ נעשה מומר לאותו דבר כי הואבחי׳ הסתרה בתוך הסתרה. כי עבר ושנה הותרה לו הוא בחי׳ הסתרה א׳ וכשעובר יותר חס ושלום אזי הוא בחי׳ הסתרה בתוך הסתר׳ כמובא במאמר וביום הביכורים (סי׳ נ״ו). ועל כן אז נעשה מומר שהוא שוה לעכו״ם כי נופל בבחי׳ הסתרה בתוך הסתרה שהוא בחינת רע לגמרי שזה בחי׳ ע׳ עממין כנ״ל. וע״כ דין המומר שוה לעכו״ם שצריך חותם בתוך חותם כנ״ל. וזה שארז״ל עבר ושנה הותרה לו כי אז נופל בהסתרה שהוא בבחי׳ היתר, היינו בחינת הסתרה א׳ שהיא בחי׳ עץ הדעת בחי׳ תרגום שמשם ההיתר כנ״ל. כי באמת אפילו כשהאדם משוקע חס ושלום בתאוות של היתר הוא בבחי׳ הסתרה שהוא בחי׳ תרגום כנ״ל. כי צריך לשמור עצמו מאד אפילו מתאוות של היתר כשרז״ל קדש עצמך במותר לך, שזה בחי׳ שלימות לה״ק ע״י תרגום. כי צריחך להשלים בחי׳ הקדושה על די בחי׳ ההיתר שהוא בחי׳ תרגום, דהיינו לשבר תאוות ההיתר ולנהוג קדושה בכל דרכיו אפילו של היתר כדי לשבר הרע שבתרגום שבבחינת היתר ולהעלות הטוב שיש ש סאל הקדושה להשלים לה״ק על ידי זה כנ״ל. וזה בחי׳ מ״ש רבינו במאמר אעני ה׳ הוא שמי (בסי׳ י״א) שיש שני בחינות בשמירת הברית, בחי׳ משבת לשבת ובחי׳ זיווג ימי החול רק שיהיה נשמר בהיתר עכ״פ. כי ימי החול הם בבחי׳ מט״ט ששולטנותיה בימי החול שזה הוא בחי׳ תרגום כנ״ל. אבל צריך האדם לקדש עצמו במותר לו דהיינו לצאת מבחי׳ היתר לבחי׳ קדושה דהיינו בחי׳ משבת לשבת שהוא בחי׳ שלימות הקדושה של שמירת הברית בחי׳ קדש עצמך במותר לך:

וזה ידוע שיש בכל בחי' ומדריגה בפ"ע כל המדריגות ע"כ אפילו בעבירות חס ושלום יש בחי' הסתרה א' ובחי' הסתרה בתוך הסתרה דהיינו בחי' תרגום ובחי' רע לגמרי כנ"ל. וע"כ עבר ושנה שאזי הוא בחי' הסתרה אחת ע"כ הוא בבחי' הותרה לו שהוא בחי' תרגום שהוא בחי' הסתרה א' כנ"ל. ה' ישמרינו אמן:

מאכלי עכו"ם ב

אות א

ענין איסור מאכלי עכו"ם דהיינו איסור בישולי עכו"ם שאפי' מאכל היתר שנתבשל ע"י עכו"ם אסור באכילה. על פי מ"ש רבינו ז"ל במאמר תקעו בחודש שופר המתחיל מתוכחה ע"ש היטב (בלק"ת סי' ח'):

והנה איתא שם כי יש מזונא דגופא ויש מזונא דנשמתא שהוא הריח. ועל ידי מזונא דגופא מגדילין חס ושלום עקב דס"א שעל ידו נחלש מזוני דנשמתא שהוא היראה והריח. והתיקון לזה בחי' קול בחי' נשאו נהרות קולם. ועל ידי זה הקול גדילים כל היראות והריחות שהם מזונא דנשמתא בבחי' את קולך שמעתי בגן ואירא. ועל ידו נכנע עקב דס"א בבחי' וידו אוחזת בעקב עשו. וע"י הקול יכולין להוכיח בבחינת הרם כשופר קולך והגד וכו'.כי מי שאינו ראוי להוכיח יוכל לעורר הריח רע של המעשים רעים ע"י תוכחתו. אבל כשזוכה לזה הקול אזי הוא ראוי להוכיח. כיאזי הוא מוסיף ונותן ריח טוב ע"י קול תוכחתו כי ע"י זה הקול גדילים כל ריחות שהם מזונא דנשמתא ע"ש כל זה היטב:

והנה הכלל שע"י מזונא דגופא נחלש מזונא דנשמתא. וא"כ לכאורה תמוה איך הותר לנו לאכול הלא ע"י מזונא דגופא נחלש מזונא דנשמתא חס ושלום. אך באמת ישראל קדושים כל אכילתם אפי' מאכל הגוף שלהם הוא בבחי' מזנוא דנשמתא. כי הם מקדישים עצמן באכילתם לאכול בקדושה ובטהר ומברכין עלכל דבר תחלה וסוף שהוא בחי' הקול קול יעקב. שעל ידי זה מכיעין עקב דס"א ואזי כל אכילתם ושתייתם הוא

בבחי' מזונא דנשמתא. ועיקר תיקון האכילה שתהי' בבחי' מזונא דנשמתא הוא ע"י בחי' שבת, היינו כי אנחנו עם בני ישראל צריכין שתהי' כל אכילתינו אפי' בששת ימי החול לכבוד שבת. ואכילת שבת הואכולו קודש ואין להסט"א אחיזה בו וכל האכילה של שבת הואבחי' מזונא דנשמתא ולא מזונא דגופא כלל. כי אכילת שבת הוא עונג שבת. וענג שבת זה בחי' נהר היוצא מעדן להשקות את הגן שזהו בחי' ענ"ג שבת שהוא "עדן "נהר "גן שהם בחי' ג' סעודות של שבת כמובא בזוה"ק. נמצא שכל אכילת שבת שהוא ענג שבת הוא בחי' נהר היוצא מעדן להשקות את הגלן שהוא בחי' נהר היוצא מעדן להשקות את הגן שהוא בחי' קול הנ"ל שעל ידו גדילים כל הריחות. ועל ידו נכנע מזונא דגופא ומתגבר מזונא דנשמתא שהוא הריח. וע"כ כל אכילת שבת הוא בבחי' מוזנא דנשמתא שהוא הריח הנמשך ע"י הנר יוצא מעדן וכו' שהוא הוא בחי' אכילת וענג שבת כנ"ל. וזה בחי' קול יעקב כי ענג שדבת כנ"ל. וזה בחי' קול יעקב כי ענג שבת הוא בבחי' יעקב שכלול משלששה אבו תשהם בח"י ג' סעודות של שבת בבחי' וקראת לשבת ענג והאכלתיך נחלת יעקב אביך וכו' וכמובא. וזה בחי' ההדס של שבת כי הדס הוא ענף עץ עבו תשהוא שלשה בדים שהוא בחי' יעקב כמובא. וע"כ ההדס יש לו ריח טוב בחי' יעקב שהוא בחי' קול שמשם הריח בחי' ראה ריח בני הנאמר ביעקב כנ"ל. וע"כ מריחין אותו בשבת כי אז זוכין לבחי' נהר היוצא מעדן וכו' שהוא בחי' ענג שבת שהוא בחי' יעקב בחי' קול הנ"ל שמשם הריח. וע"כ מריחין אותו בשבת כי אז זוכין לבחי' נהר היוצא מעדן וכו' שהוא בחי' ענג שבת שהוא בחי' יעקב בחי'קול הנ"ל שמשם הריח. וע"כ מריחין ההדס בשבת כנ"ל. וזה בחי' הז' קולות ש/אנו אומרים בשבת. גם אנו אומרים נשאו נהרות קולם בשבת. כי בשבת זוכין לבחי' קול הנ"ל. נמצא שאכילת שבת הואבחי' מזונא דנשמתא וכו' כנ"ל. וזה בחי' תבשיל של שבת ריחו נודף. ריחו נודף דייקא כי יש לו ריח טוב הנמשך מנהר יוצא מעדן שהוא ענג שבת כנ"ל. וע"כ הוא בבחי' מזונא דנשמתא שהוא הריח כנ"ל. וע"י שאנחנו ישראל עם קדוש ממשיכין קדושה של שבת לששת ימי החול. כי מההוא יומא מתברכין כל שית יומין וכו'. וע"כ כל אכילתינו בכל ששת ימי החול הוא בבחי' מאכל שבת. כי צריכין לאכול תמיד לכבוד שבת כנ"ל. ואזי נתתקן אכילת ימי החול ג"כ בבחי' מזונא דנשמתא על ידי שאוכלין לכבוד שבת שאז הוא בחי' מזונא דנשמתא כנ"ל. וזה בחי' איסור מאכלי עכו"ם דהיינו בישולי עכו"ם שאסרו לנו רז"ל שאפי' מאכל היתר נאסר כשהעכו"ם מבשלו. כיכל דבר צריך תיקון ובירור אחר בירור. עד שיהא ראוי לאכילה. וזה בישול המאכלים. כי רוב המאכלים אינם ראויים לאכילה עד אחר הבישול. כי המאכלים צריכים להתברר בבירור אחר בירור עד שיהיו ראויים לאכילת אדם. וכל זה מחמת חטא אדה,ר שאכל מעץ הדעת שהוא בחי' מזונא דגופא שעל ידי זה נתגבר עקב דס"א. ואזי נתערבו כל הדברים עד שא"א לאכול שום דבר כי אם אחר כמה בירורים כי אין הטוב שבמאכלים נתגלה עד אחר בירור וזהבחינת הבישול כדי לכלות הרע הנאחז באותו המאכל. ולזכך ולברר הטוב. כי הרע נאכל ונכלה ע"י האש. כי מהאש יצאו והאש תאכלם. ועל כן צריכין

שיהי׳ הבישול ע״י ישראל דייקא. כי האש הוא סטרא דדין הקשה אשר משם יניקת הסט״א בחי׳ אש של גיהנם ששם דנין על כל העבירו. נמצא שבגינהם הוא הריח רע של כל העבירות כי את זה לעומת זה, כמו שבגן עדן שם גדילים כל הריחות ע״י נהר היוצא מעדן להשקות את הגן כנ״ל. כמו כן להיפך בגיהנם שהוא לעומת הג״ע, שם הם כל הריחות רעות של כל העוונות. וע״כ כשהעכו״ם מבשל המאכל באש שדלו אזי לא די שאינו מברר הטוב מהרע אף גם הוא מוסיף ריח רע בהמאכל ע״י האש שלו שהדליק. כי האש של העכו״ם הוא בחינת אש של גיהנם אש משם שרשם מסטר׳ דעשו וע״כ ע״י האש שלהם שהוא בחי׳ אש של גיהנם ששם כל הריחות רעות כנ״ל, עלכן על ידי זה הם מוסיפים ריח רע בהמאכלים וע״כ כל המאכלים שמתבשלים על ידם הוא בחי׳ מזונא דגופא ממש ולא מזונא דנשמתא כלל. כי אין בהם שום ריח טוב. רק אדרבא הם מוסיפים ריח רע על ידי הבישול שלהם כנ״ל. אבל ישראל עם קדוש הם מתקנים המאכל ומבררים הטוב ומכלים את הרע ע״י הבישול שלהם שמבשלין באש של ישראל. כי אנו ממשיכין קדושת שבת על האש שלנו כדי להמתיקו שלא יהי׳ בבחי׳ אש של גיהנם. רק יהי׳ בבחי׳ אש של הקדושה שאין להס״א אחיזה בורק אדרבא זה האש הוא שורף ומכלה אותם. בבחי׳ מהאש יצאו והאש תאכלם. כי תיכף כשהשבת יוצא ונכנסין ששת ימי החול אזי אנו מבדילין ומברכין על האש כדי להמתיקו שלא יתאחז בנו אש של גיהנם חס ושלום שמתעורר בימי החול. כי בשבת אין להאש של גיהנם שום שליטה כלל ועל כן תיכף במוצאי שב תשאז מתחיל שליטתו. ע״כ תיכף אנו מברכין בשעת ההבדלה על האש. שעל ידי זה אנו ממשיכין קדושה של שבת לששת ימי החול. שזהו בחי׳ הבדלה כמובא בכוונות ואזי נמשך הארה מקדושה של שבת גם על בחי׳ האש שלנו שלא יהי׳ בבחי׳ אש של גיהנם חס ושלום. רק בבחי׳ אש דקדושה כנ״ל. וזהבחי׳ אין מברכין אלא על האור ששבת. ששבת דייקא דהיינו שנמשך עלי׳ הקדושה של שבת. כי ע״י שלא פגם ובכבוד שבת חס ושלום ע״י זה האש דהיינו שלא נדלק זה האש בשבת על ידי זה נמשך עלי׳ קדושה של שבת כנ,ל. וזה בחי׳ ברכת הריח שמברכין במוצאי שבת קודם ברכת האש. כדי להמשיך בחי׳ ריח של שבת לימי החול. שעל ידי זה נתתקנין מאכלי חול ג,כ בבחי׳ מזונא דנשמתא כנ״ל. וזה בחי׳ סעודת מוצאי שבת שארז״ל שהוא ללוות השבת קודש כד ילהמשיך מקדושת שבת לכל המאכלים של חול שיהיו בבחי׳ מאכל שבת שהוא מזונא דנשמתא כנ״ל וכמ״ש במשנת חסידים שזהו טעם סעודה זו כדי להמשיך מקדושת שבת למאכלי חול ע״ש. היינו כנ״ל:

אות ב

נמצא שגם העאש של ישראל נמשך עלי׳ מקדושת שבת ע״י ברכת בורא במאורי האש שמברכין במ״ש כנ״ל. ועל כן המאכלים שאנו מתקנין אצל האש הם בבחינת מזונא דנשמתא. כי נמשך עליהם ריח טוב מקדושת שבת שהוא בחינת ריח כנ״ל. אבל כשהעכו״ם מבשלין המאכל אזי אדרבא הוא מוסיף בהמאכלים ריח רע ע״י האש שלו שהוא מבשל בו. כי הוא בחי׳ אש של גיהנם ששם כל הריחות רעות כנ״ל. וזהו בעצמו בחינת התוכחה שכתב רבינו ז״ל שם במאמר הנ״ל שע״י תוכחה של מי שאינו ראוי להוכיח הוא מעורר ריח רע וכו׳. אבל מי שהוא ראוי להוכיח דהיינו כשזוכה לקול יעקב הנ״ל אזי מוסיף ריח טוב וכו׳ ע״ש. כי גם הבישול שמבשלין ומתקנין המאכל הואבחי׳ תוכחה. כי כמ ושמוכיחין את האדם להחזירו למוטב לבער ולכלות ממנו הרע ולגלות הטוב. וכשאינו שומע לקול מוכיחו ואינו שב בתשובה חס ושלום. אזי מוכיחין אותו אחר כך ביסורין או בגיהנם לבער ממנו הרע כמ וכן אנו מתקנין המאכלים ע״י הבישול כדי לבער הרע הנאחז בהטוב המלובש בהמאכל. דהיינו הניצוצות הקדושי׳ והנשמות המגולגלים המלובשים שם. נמצא שהבישול הוא לבער ולכלות הרע ולגלות הטוב שזהובחי׳ תוכחה. וע״כ צריכין שיהיה הבישול ע״י ישראל דווקא שהם זוכין להמשיך קול הנ״ל על ידיקדושה של שבת שממשיכין לימי החול כנ״ל שע״י בחי׳ קול הזה יכולין להוכיח כנ״ל. כי אזי מוסיפין ריח טוב ע״י תוכחתו כשזוכין לקול הנ״ל וכמו כן ממש בבישול כנ״ל. אבל העכו״ם שאינם זוכין לשבת ואינם זוכין לבחי׳ קול הנ״ל אזי ע״י בישול שלהם הם מוסיפים ריח רע כמו המוכיח שאינו ראוי שהוא מעורר הריח רע ע״י תוכחתו מחמת שאינו זוכה לבחי׳ קול הנ״ל:

אות ג

נמצא שבישול ותיקון המאכלים צריך להיות ע״י ישראל דווקא שהם בני יעקב שזכה לקול ולריח הנ״ל ולא על ידי עכו״ם שהם מסטרא דעשו שהוא ההיפך ממש כנ״ל. וע״כ בשעה שהביא יעקב המאכלים לאביו נאמר שם הקול קול יעקב וכו׳. ויאמר ראה ריח בני כריח שדה שנכנס עמו ריח גן עדן כי בהמאכלים של יעקב שם מרגישין ריח גן עגן הנמשך מקול הנ״ל. כי המאכלים שלו נתתקנים ונתבשלים בבחי׳ זו כנ״ל. ולהיפך כשנכנס עשו עם המאכלים שלו נכנס עמו הגיהנם כ״ש ויחרד יצחק וכו׳ כשדרז״ל. כי עם המאכלים דייקא שהביא עשו נכנס הגיהנם. כי המאכלים שלו נתתקנו ונתבשלו ע״י בחי׳ אש של גיהנם. וע״כ נכנס עמו הגיהנם בעת שהביא המאכלים דייקא. וזה שהזהיר אותו אביו ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי. ואיאת בזוה״ק כאשר אהבתי מפיקקודין

דעשה ולא כאשר שנאתי מפיקודין דל״ת, מטעמים דייקא. כי המטעמים ממש שצוה לו לעשות דהיינו המאכלים הזהיר אותו שיהיו מפיקודין דעשה ולא מפיקודין דל״ת. היינו שיתקן ויבשל המאכלים לעשות אותם מטעמים ע״י בחי ריח גן עדן שהוא בחי׳ פיקודין דעשה ששם הריח טוב מכל המצות. ולא יבשל אותם לעשות אותם מטעמים מפיקודין דל״ת היינו על ידי אש של גיהנם ששם הריח רע מכל הל״ת וכנ״ל:

אות ד

וע״כ חנניה מישאל ועזרי׳ שנזהרו ממאכלי עכו״ם לא שלטה בהם אש כי מאכלי עכו״ם הם מסטרא דאש הקשה אש של גיהנם. וע״כ ע״י שנזהרו מזה לא שלטה בהם אש. וז״ש וריח נור לא עדת בהון. ריח דייקא היינו בחי׳ הריח רע של המעשים רעים שהם בתוך האש הקשה אש של גיהנם כנ״ל. ועל ידי שנזהרין ממאכלי עכו״ם לא היה לזה הריח שום שליטה בהם כנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ מה שהיו רגילין להביא מוגמר להריח אחר הסעודה כדי שתהיה הסעודה נכלל בבחי׳ מזונא דנשמתא שהוא הריח כנ״ל:

אות ו

וע״כ כלי סעודה שיוצאין מרשות עכו״ם צריכין טבילה. כי הטבילה במקוה או במעיין הוא בבחי׳ נהר היוצא מעדן וכו׳ ועל ידי זה מטהרין הכלים היוצאין מרשותן שיהיו ראויים לאכול בהם מאכל ישראל דהיינו שיהי׳ המאכל הנאכל בהם בבחי׳ מזונא דנשמתא ע״י שנטהרו הכלים

מזוהמת העכו״ם שהם מסטרא דגהינם. ע״י טבילה במקוה שהיא בחי׳ נהר היוצא מעדן שמשם כל הריחות טובות שהוא בחינת מזונא דנשמתא כנ״ל:

אות ז

וזה בחי׳ איסור יין נסך שגזרו חז״ל על סתם ייינם. ואפי׳ יין שלנו שנגע בו העכו״ם אסור בשתיה ובהנאה מדינא, על פי המאמר תקעו ג׳ הנזכר לעיל עיין שם היטב. כי מזונא דנשמתא ומזונא דגופא הם בחי׳ נשמה וגוף יעקב ועשו רוחניודת וגשמיות שבת וששת ימי החול ריח טוב והיפוכו בחי׳ הקול קול יעקב והידים ידי עשו. כי עיקר מזון וחיות הנשמה הוא רק מרוחניות בחי׳ ריח שאינו נכנס לגוף כלל. ועיקר הריח נמשך ע״י בחי׳קול יעקב והקול הוא בחי׳ רוחניות שאין בו גשמיות כלל. ולהיפך מזון הגוף הגשמי הוא רק מגשמיות כלל. ולהיפך מזון הגוף הגשמי הוארק מגשיות גמור. וזה בחי׳ הידים ידי עשו כי עשו עיקר אחזיתו בעשי׳ גמורה ששם עיקר התגברות החיצוניות סטרא דעשו ועל שם זה נקרא עשו מלשון עשיה כמו שפרש״י שם ע״ש בפסוק ויקראו שמו עשו שהוא מלשון עשיה. וזה בחי׳ והידים ידי עשו כי הידים הם כלי המעשה ששם אחיזתו בעשי׳ גשמיות כנ״ל היינו בפסולת העשיה שהוא הריח רע של מזונא דגופא אחר שנתברר הטוב ממנו שהוא מזונא דנשמתא אזי הפסולת הגמור שהוא גשמיות המאכל שנשאר אחר שנתברר הרוחניות ממנו אזי הוא מעלה ריח רע. וזהו בחי׳ סטרא דעשו בחי׳ מזונא דגופא שבא מסטרא דעשו בבחי׳ המובא בתיקונים ועל האי גופא אתמר מאין באת מטיפה סרוחה. סרוחה ממש. בחי׳ ריח רע שהוא סטרא דעשו שהוא לעומת יעקב שהוא בחי׳ ריח טוב שנמשך על ידי קול יעקב כנ״ל. ואנחנו צריכין לפרוש עצמינו מסטרא דגופא סטרא דעשו. וזה בחי׳ איסור היין כשנגע בו העכו״ם. כי היין הוא בחי׳ עץ הדעת טו״ר כמארז״ל סחטה ענבים ונתנה לו. וע״כ ארז״ל (יומא ע״ו) זכה נעשה ראש לא זכה נעשה רש היינו בחי׳ עץ הדעת טו״רץ. וע״כ צריכין ליהר מאד בשתית היין שיהיה במדה ולשתותו בקדושה ובטהרה. ואז יכשזוכה בו נעשה ראש היינו שנתרומם דעתו ומוחו על ידי היין. והמוח והדעת הוא הנשמה כמ״ש ונשמת שדי תבינם כמ״ש רבינו ז״ל בכ״מ. נמצא שנתחזק ונתרומם הנשמה ע״י היין כי יין לארמא קלא (זוה״ק שמיני ל״ט). נמצא שע״י היין מגיעין לבחי׳ הקול בחי׳ קול יעקב שעל ידו גדילין כל הריחות שהם מזונא דנשמתא וע״כ נתרומם הדעת שהוא הנשמה ע״י היין כי ע״י היין מעוררין הקול הנ״ל שעל ידו גדילין כל הריחות שהם חיות ומזון הנשמה כנ״ל. וזה בחי׳ אין אומרים שיר אלא על היין. שיר זה בחי׳ הקול

הנ״ל שהוא קול הניגון והשיר של לעתיד שמשם נמשכין כל השירות אשר ע״י קול השיר הזה נמשך מזונא דנשמתא כנ״ל. וכל זה כשהיין בקדושה בחינת זכה נעשה ראש. ולהיפך חס ושלום לא זכה נעשה רש, ועניות ודלות נמשך מבחי׳ פגם רגלין בחי׳ רגליה יורדות מות כי עני חשוב כמת כמובא בכמה מקומות. וע״כ עיקר הרשות והדלות הוא ע״י בחי׳ התגברו׳ עקב עשו חס ושלום כי אין דבר שמביא יללה על האדם כמו היין כשארז״ל. יללה הוא היפך שיר היפך קול יעקב הנ״ל שהוא קול של שיר הנ״ל. כי כשאין זוכה בהיין נהפך לו חס ושלום לבחי׳ יללה היפך קול של שיר הנ״ל שהוא בחינת מזונא דנשמתא. ואזי הוא בבחי׳ מזונא דגופא בחינת בעצבון תאכלנה בחי׳ עבות ויללה היפך שיר הנ״ל. נממא שהיין הוא בבחי׳ עץ הדעת טו״ר שהוא כלול משניהם מסטרא דיעקב ומסטרא דעשו בחי׳ ריח טוב וריח רע מזונא דנשמתא ומזונא דגופא כנ״ל:

אות ח

כי איתא שהיין הוא נמשך מבחי׳ יצחק שהוא בחי׳ גבורות ומשם אחיזת היין. ומבחי׳ יצחק יונקים שניהם יעקב ועשו כמ״ש ואלה תולדות יצחק יעקב ועשו. אך שם בשרשו בבחי׳ יצחק הוא כולו טוב ואין שם שום רע כלל חס ושלום. ועיקר תולדות יצחק הוא רק יעקב לבד כמ״ש כי ביצחק יקרא לך זרע, ביצחק ולא כל יצחק כי עיקר זרע יצחק הוארק יעקב לבד ועשו אינו נקרא בשם זרע יצחק כלל. רק אחר כמה שתלשלות משתלשל אחיזה לסטרא דעשו משם מבחי׳ גבורות יצחק. ועל כן היין שהוא משתשל ונאחז במחי׳ יצחק הוא כלול משני הבחינות הנ״ל בחי׳ יעקב ועשו. ועל כן צריכין ליזהר בשתיית היין לשתותו בקדושה גדולה מאד שיהיה עולה ונכלל בבחינת יעקב לעורר על ידו הקול קול יעקב בבחי׳ יין לארמא קלא כנ״ל. כי באמת הקול הזה הוא בחי׳ קול דנפיק משופר בבחי׳ הרם כשופר קולך, ושופר זה בחי׳ יצחק בחי׳ שופר של איל אילו של יצחק ומשם נמשך זה הקול הנ״ל. וע״כ ע״י היין שהוא מבחי׳ יצחק על ידו נתעורר הקול הזה כי משם נפיק הקול בחי׳ קול דנפיק משופר בחי׳ הרם כשופר קולך. וע״כ ע״י קול זה דייקא יכולין להוכיח כי ע״י קול זה, כל המעשים רעים שהוא מוכיחם עליהם הם מעלין ריח טוב בבחינת נרדי נתן ריחו בחי׳ זדונות נתהפכין לזכיות. כי זה הקול נפיק משופר שהוא בחי׳ בינה עלמא דאתי ששם המתקת הדינים בשרשם ושם הוא בחי׳ סליחת עוונות בחי׳ יוה״כ היינו בחי׳ זדונות נתהפכין לזכיות. כי העוונות שהם סטרא דעשו דינא קשיא שמשתלשל משם מבחי׳ בינה דמינה דינין מתערין הם נמתקין בשרשן. כי אין הדין נמתק אלא בשרשו היינו בבחי׳ בינה בחי׳ יוה״כ בחי׳ שופר שמשש נפיק הקול הנ״ל. וע״כ ע״י קול זה

דייקא יכולין להוכיח. כי אזי כשזוכה לזה הקול דנפיק משופר אזי כשמוכיחם ומעורר הריח של המעשים רעים שהוא מוכיחם עליהם אזי אין המעשים רעים מעלין ריח רע חס ושלום. רק אדרבגא הם מעלין ריח טוב בחי' נרדי נתן ריחו כי הזדונות נתהפכין לזכיות בחינת המתקת הדינים בשרשם:

אות ט

וזה בחי' מ"ש רבינו ז"ל שם במאמר הנ"ל שלעתיד יהיה ההנהגה ע"י השגחה ונפלאות ויתבטל הטבע. ואז יתער השיר הנ"ל שהוא שיר של נפלאות אשר ע"י קול השיר הזה יכולין להוכיח ע"ש היטב בסוף המאמר הנ". כי באמת אין שום טבע כל לבעולם רק הש"י מנהיג עולמו ברצונו וכמצבי' עביד בחיל שמיא וארעא. רק עיקר בחי' הטבע הוא מה שהש"י ברא את העולם בתכונה כזו ובסדר הזה שיהיו כל הגלגלים וכל תכונות השמים והארץ וכל צבאם וכל העולמות עליונים ותחתונים כולם יהיו תלויים על האדם בעל בחיר' שבעולם השפל הזה לתקן או לקלקל חס ושלום. שכאשר האדם מתקן מעשיו ומסגל מצות ומעשים טובים, אז יהוא מביא הארה גדול' ותיקון גדול בכל העולמות. ולהיפך על ידי מעשים רעים חס ושלום הוא מקלקל ופוגם בכל העולמות וזה הוא נקרא בחי' הנהגה הטבעיית. כי בטבע זו ברא הש"י את כל הבריאה כולה מראש ועד סוף שיהיה הכרל מתנהג ע"י התורה הקדושה המסורה בידינו. וכאשר יטה האדם מדרכי התורה הקדושה חס ושלום אזי יהי' פגם וקלקול בכל העולמות חס ושלום. אבל תשובה קדמה לעולם כי תשוב' היא בחי' למעלה מכל העולות אשר בבחי' תשובה שהוא בחי' עלמא דאתי אין שום פגם מגיע ושם נתתקנין כל העוונות בבחי' דזונות נתהפכין לזכיות בחי' המתקת הדיינם בשרשם. וזה בחי' ההנהגה של לעתיד שאז יתבטל הטבע לגמרי. ואז יתנהג העולם ע"י בחי' נפלאות למעלה מהטבע, היינו שאז לעתיד שאזי יהי' כולו שבת כולו תשובה ואז יהיו כל העונות נתהפכין לזכיות, זה בחי' הנהגה של נפלאות למעלה מהטבע כי על פי הטבע הוא שהעבירה חס ושלום פוגמת בכל העולמות כנ"ל כי זה בחי' טבע. אבל לעתיד בעלמא דאתי אזי לא יהי שום פגם משום עבירה שבעולם כי כל הפגמים של כל העבירו יתהפכו לזכיות וזה בחי' נפלאות היפך הטבע כנ"ל. ואזי יתער השיר הנ"ל שהוא שיר של נפלאו שע"י קול השיר הזה כל המעשים רעים מעלין ריח טוב בבחי' נרדי נתן ריחו כנ"ל. וע"כ מצינו שע"י שירה הוא סליחת עוונות כשרז"ל בשירות דבורה שע"י השירה נסלחו עוונותיהם. כי כל השירות אפי' השירות של עכשיו נמשכין משיר שלעתיד. וע"כ כל ידי השירה נסלחין

העוונות בבחי׳ זדונות נתהפכין לזכיות שיהיה לעתיד כשיתער השיר הזה שהוא שיר של נפלאות שמשם מקבלין כל השירות כנ״ל׃

[ענין קטרת]

אות י

וזה בחינת קטרת. כי עיקר הקטורת הוא לברר הניצוצו׳ מעמקי הקליפות מתוקף העשי׳ כמובא. ואזי גם הניצוצות שהיו בעמקי הקליפות הם מעלין ריח טוב בבחי׳ קטרת שהוא ריח טוב. כי עיקר התיקון של כל הניצוצות הוא על ידי ריח טוב שהוא מזונא דנשמתא׃ [ענין חלבנה שבקטרת] וזה בי׳ חלבנה שבקטרת. כי חלבנה ריחה רע בחי׳ מעשים רעים בחי׳ אחיזת הקליפות שבעשי׳ שהם בבחי׳ ריח רע כנ״ל. וע״י הקטרת גם הם מעלין ריח טוב ב חי׳ זדונות נתהפכן לזכיות כנ״ל. וזה בחי׳ משארז״ל אצל קטרת שהקול יפה לבשים. כי ע״י הקול גדילים כל הריחות כנ״ל ועל ידי הקול גם המעשים רעי סבחי׳ חלבנה מעהל ריח טוב בבחי׳ נרדי נתן ריחו הנ״ל. (דוק היטב במאמר תקעו הנ״ל ותבין הדברים) ׃ [ענין קטרת של יוה״כ] וז בחינת קטרת של יהו״כ, שביוה״כ היו מוסיפין על הקטרת שבכל יום כ יאז הו סליחת עוונות שהוא בבחי׳ קטרת כנ״ל׃

אות יא

וזהו בחי׳ עיקר כל העבודות שלנו בכל ששת ימי המעשה. שאנו עוסקים לברר הטוב מן הרע הנאחז בששת ימי המעשה שהוא בי׳ עשיה ששם אחיזתם. ואנו צריכים לברר ולהעלות משם הטוב שהיה כבוש בעמקי הקליפות בבחי׳ ריח רע להעלותו ולבררו שיעלה ריח טוב, שיהיו ששת ימי המעש׳ נכללין בקדושת שבת שהוא בחי׳ ריח טוב כנ״ל. וזה בחי׳ היין שהוא כלול מכל הבחינות הנ״ל, מבחי׳ יעקב ועשו כנ״ל. וצריכין לתקנו ולבררו להעלותו לבחי׳ יעקב בחי׳ הקול הנ״ל בבחי׳ יין לארמא קלא, שעל ידי זה נמשך הריח טוב שהוא מזונא דנשמתא שהוא הדעת וע״כ נתרומם הדעת על ידי זה כנ״ל. וזה בחי׳ חמרא וריחני פקחין (סנהדרין

אות ע׳

כי עלידי היין נמשך הריח טוב שעל ידו נתעלה ונתחזק הדעת שהוא הנשמה כנ״ל. וזה בחי׳ קידוש והבדלה על היין. כי כשיוצאין מששת ימי החול ונכנסין בקדושת שבת היינו להמשיך קדושת שבת על ששת ימי החול וע״כ מקדשין על היין. כי היין הוא בחי׳ עץ הדעת טו״ר ששם אחיזת בחי׳ ששת ימי המעשה וכשמקדשין על היין אזי נמשך הקדושה של שבת לששת ימי המעשה שנאחזין בבחי׳ יין כנ״ל. כי אזי בקידוש היין נכלל בקדושה של שבת ואזי אחיזת הרע שהיה בו נתהפך לטוב ומעלה ריח טוב בבחי׳ נרדי נתן ריחו על ידי הקידוש. ואז נכללין כל ששת ימי החול בקדושה של שבת בבחי׳ ויכולו השמים והארץ וכל צבאם ויכל אלקים ביום השביעי, שכולם נכללין ביום השביעי כי כולם מעלין ריח טוב כנ״ל. ואח״כ כשהשבת יוצא אזי מבדילין ג״כ על היין דייקא כי שם הוא סוד בחי׳ הבדלה של יתאחזו בחי׳ החיצונים והרע הנאחז בששת ימי המעשה. וכשמבדילין על היין דייקא שהוא בחינת עץ הדעת טו״ר לגרש הרע ולברר הטוב להמשיך הקדושה של שבת לימי החול שלאחר שבת שיהיו כולם מעלין ריח טוב שזהו בחי׳ הבשמים שמריחין במוצאי שבת כנ״ל. וגם בכניסת שבת נוהגין המדקדקי׳ להריח בשמים והדס. כי צריכין להמשיך קדושת שבת שהיא בחי׳ ריח טוב לימי החול שלפני׳ ולימי החול שלאחרי׳ שזה בחי׳ קידוש והבדלה כנ״ל:

אות יב

נמצא שהיין הוא בחי׳ עץ הדעת טו״ר ששם הוא סוד הבדלה. להבדיל בין קודש לחול בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה, בין סטרא דיעקב לסטרא דעשו שהוא בין ישראל לעמים. כי קודש וישראל ושבת הוא כולו חד. ולהיפך העכו״ם הם בחי׳ חול בחי׳ ששת ימי המעשה. כי ישראל עם קדוש גם ימי המעש׳ הם מקדשין בקדוש׳ שבת וע״כ הם בבחי׳ שבת. וע״כ היין ששם הוא בחי׳ ההבדלה בין יעקב לעשו כנ״ל ע״כ הוא נאסר במגע עכו״ם במגע דייקא. כי הנגיעה היא בחי׳ ידים כי סתם נגיע׳ בידים. וע״כ תיכף כשהעכו״ם שהוא סטרא דעשו נוגע ביין אזי נמשך זה היין לבחי׳ הידים ידי עשו ע״י הנגיעה שנוגע בו שהוא בחינת ידים. ואזי הוא אסור לישראל כי אין אנו רשאין לשתות היין כ״א בבחי׳

הקול קול יעקב בבחי׳ יין לארמא קלא בבחי׳ מזונא דנשמתא. אבל כשהעכו״ם נוגע בו אזי הוא נמשך לבחי׳ הידים ידי עשו בחי׳ עשיה בחי׳ מזונא דגופא. ואזי הוא אסור לנו כי אנו צריכין לפרוש מסטרא דגופא ולהתדבק בסטרא דנשמתא סטרא דיעקב כנ״ל. כי מחמת שהיין הוא בבחי׳ עץ הדעת טו״ר ושם הוא סוד ההבדל׳ ע״כ יכולין להטותו לכאן או לכאן. וע״כ אין שום דבר שיהי׳ נאסר ע״י נגיעת העכו״ם כ״א היין כי היין הוא בסוד ההבדלה כנ״ל. ועל כן למקום שמכריעין אותו לשם הוא נמשך. וע״כ ע״י נגיעת העכו״ם בו שהוא בחי׳ ידים, נמשך לבחי׳ הידים ידי עשו ואזי הוא אסור לנו כנ״ל:

[רז״ל גזרו על פתן משום שמנן וכו׳]:

אות יג

וזה בחי׳ משארז״ל גזרו על פתן משום שמנן ועל שמנן משום יינן, ועל יינן משום בנותיהם, ועל בנותיהן משום דבר אחר היינו ע״ז. כי פת עכו״ם היינו פת שאפאו עכו״ם באש שלו הוא אסור לנו כי האש שלהם הוא בחי׳אש של גיהנם בחי׳ ריח רע וכו׳ כמבואר היטב לעיל בה׳ מאכלי עכו״ם. וזהו בחי׳ גזרו על פתן משום שמנן כי שמן הוא בחי׳ ריח כ״ש לריח שמניך טובים שמן תורק וכו׳ בחי׳ שמן וקטרת ישמח לב. כי שמן טוב הוא בבחי׳ ריח טוב בחי׳ קטרת, ושמנן היינו שמן שלהם הוא בחי׳ ריח פגום בבחי׳ שמן פגום בבחי׳ זבובי מות יבאיש יביע שמן רוקח, יבאיש דייקאהיינו קילקול הריח שהוא בחי׳ שמן. וזהו ועל שמנן משום יינן כי היין שלהם שנגעו בו הם, הוא בבחי׳ הידים ידי עשו שהוא ג״כ בחי׳ ריח רע כנ״ל. נמצא שכל אלו הם בחינה אחת. וע״כ גזרו על אחד משום חבירו כי הם בחי׳ אחת כנ״ל. וזהו ועל יינן משום בנותיהן, כי מבאור במאמר תקעו הנ״ל שלפעמים הס״א יונקת מן הרחמנות והדעת ואזי מתגבר חס ושלום תאוות ניאוף וכו׳. וצריכין להכניע זאת ע״י התפלה של הבעל כח וכו׳ ואז זוכין לנבואה וזוכין להכניע זוהמת הנחש שהוא אמונות כוזביות ע״ז שבאין ע״י יערבוב המדמה ע״ש היטב. ואזי זוכין לבחינת הקול הנ״ל ע״ש. והנה באמת הכל קשור זה בזה כי זה בעצמו שיש להם יניקה מן הדעת חס ושלום, זה נמשך על ידי מזונא דגופא חס ושלום שהוא בחי׳ חטא אדה״ר שאכ למעץ הדעת טו״ר שעל ידי זה נתן יניקה חס ושלום לבחי׳ הנחש היה ערום. כי ע״י מזונא דגופא נחלש מזונא דנשמתא ואזי נחלש הדעת שהוא הנשמה חס ושלום, ואזי יש להם יניקה חס ושלום ומזה מתגבר תאוות ניאוף. וכל זמן שאין מכנייעין זאת ואין מוציאין יניקתם אזי מתגבר חס ושלום זוהמת הנחש שהוא אמונות כוזביות ע״ז. וזה בחינת שגזרו על יינן משום בנותיהן כי

כשפוגמין חס ושלום בשתיי יינם זהו בחי׳ פגם אכילת אדה״ר מעץ הדעת טו״ר שהוא בחי׳ מזונא דגופא כנ״, שעל ידי זה נפגם הדעת ומשם בא תאוות ניאוף כנ״ל. וזהו שגזרו על יינן משום בנותיהן כנ״ל. וזהו ועל בנותיהן משום דבר אחר היינו ע״ז שהוא זוהמת הנחש אמונות כוזביות שהוא מתגבר כל זמן שאין מכניעין תאוות ניאוף על ידי הבחינות המבוארים שם במאמר הנ״ל שעל ידי זה זוכין להכניע ולבטל זוהמת הנחש. אבל להיפך חס ושלום כשאין מכניעין זאת ואין מוציאין הדעת משם חס ושלום, ואזי מתגבר תאוות ניאוף חס ושלום ע״י בחי׳ והנחש היה ערום, אזי מתגבר חס ושלום זוהמת הנחש היינו אמונות כוזביות ע״ז. וזהו ועל בנותיהן משום דבר אחר כנ״ל. ע״ש במאמר הנ״ל היטב ודוק היטב שם וכאן להבין הדברים לאשורן. נמצא שפגם אדה״ר הי׳ בבחי׳ שהגביר מזונא דגופא ע״י אכילת עץ הדעת טו״ר. ועל כן נאמר שם תיכף אל קולך שמעתי בגן ואירא היינו הקול הנ״ל שהוא התיקון לזה כמבואר שם ע״ש היטב. בילא״ו:

[עניין שנקרא יין נסך]

אות יד

ועש״ז נקרא יין נסך, לשון כי נסך ה׳ עליהם רוח תרדמה. ל׳ עירבוב המדמה שהוא בחי׳ תדרדמה שזהו בחי׳ זוהמת הנחש אמונות כוזביות ע״ז שבא ע״י יפגם יין נסך כנ״ל. אבל כשהיין הוא משומר ממגע עכו״ם הוא בבחינת יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית שהוא יין המשומר לעתיד שאז יתער הקול של שיר הנ״ל. כי היין מעורר הקול בחי׳ יין לארמא קלא כנ״ל שע״י הקול הזה גדילים כל הריחות שהם מזונא דנשמתא שזה בחינת חמרא וריחני פקחין כנ״ל:

מאכלי עכו״ם ג

אות א

בישולי עכו״ם אסור ע״פ מ״ש רבינו ז״ל במאמר אחוי לן מנא דלא שויא לחבלא וכו׳ ע״ש בליקוטי הראשון (סי׳ כ״ה). והכלל שצריך כל אדם לשבר את המדמה שהוא תאוות הבהמיות ולעלות אל השכל וכו׳. ואחר כך כשמשתמש בשכלו זוכה להוציא מתיקות שכלו מכח אל הפועל וכו׳. וע״י הקרבנות שהיו בבהמ״ק היו שובריו את המדמה וכו׳. וע,כ משחרב בהימ״ק בטול השמיר ונופת צופים וכו׳. ובכל עולמם ועולם ובכל מדריגה ומדריגה יש שם דמיונות אלו והם הם הקליפות הקודמין לפרי וכו׳ וצריכי׳ לשבר׳ וכו׳ וא״א להכניע׳ ולשברם אלא ע״י גדולת הבורא, וגדולת הבורא נתגלה ע״י צדקה, שעל ידי זה נתגלין הפאר והגוונין שבממון דקדושה שזה עיקר הגדולה. ועיקר מקום הגוונין אינו אלא אצל איש הישראלי בבחי׳ ישראל אשר בך אתפאר היינו פאר הגוונין וכו׳. וע״י התגלו׳ גדולת הבורא על ידי זה נכנעין הדמיונות הנ״ל וכו׳:

וזה בחי׳ איסור בישולי עכו״ם שאפילו מאכל כשר שבישלו או אפאו עכו״ם אסור לישראל, כי כל המאכלים צריכים תיקון דהיינו אפי׳ ובישול וכיוצא, וכל התיקונים של כל המאכלים שצריכין לטרוח בהם הרבה עד שיהיו ארויים לאכילה. כל זה הוא בא מחטא אדם הראשון כידוע. כי אז נתערב טו״ר בכל הדברים וצריכין בירור לברר הטוב מן הרע. וע״כ צריכין לטרוח הרבה בכל המאכלים כדי לתקנו ולבררו ממוץ ותבן וכיוצא. וכן לטרוח באפי׳ ובישול. כי קודם שמתקנין המאכל דהינו קודם האפי׳ והבישול אין להמאכל שום טעם והטעם שבמאכל קודם האפי׳ והבישול הוא שם אז בכח ולא בפועל. ואין מרגישין טעם המאכל כ״א ע״י תיקון האפי׳ והבישול. כי באמת עיקר טעם המאכל שנמחשך מהטוב שבמאכל כי בכל דבר מלובש בו טוב ה׳ דהיינו ניצוצות הקדושים ומשם נמשך טעם הטוב שבמאכל בבחי׳ טעמו וראו כי טוב ה׳. ומחמת חטא אדה״ר שנתערב טו,ר א״א לברר ולגלות הטוב שבמאכל אלא ע״י כמה תיקונים. ועיקר התיקון לבסוף על ידי אפיה ובישול כי אז גמר תיקון המאכל. ואז דייקא נרגש טעם הטוב שבמאכל. כיכל התיקונים של המאכל שצריכין לטרוח עם המאכל לבררו מן הפסולת ממוץ ותבן ולתקנו וכיוצא בזה שאר התיקונים. הכל הוא כדי להכניע בזה שאר התיקונים. הכל הוא כדי להכניע ולשבר הקליפה הקודמת לפרי כדי לזכות להפרי דהיינו לפנימיות הטוב שמלובש שם באותו המאכל. והקליפה הקודמת לפיר הוא בחי׳ כח המדמה הנ״ל במאמר הנ״ל כי כח המדמה הנ״ל הוא נאחז בכל דבר ודבר כמבואר לעיל שבכל עולם ועלום ובכל מדריגה ומדריגה יש שם דמיונות וכ׳ו כנ״ל. והם הם הקליפות הקודמים לפרי כנ״ל ע״כ א״א לאכול מן הפרי דהיינו לזכות לטעום מטעם הטוב שבמאכל כי אם ע״י כמה תיקונים כדי לשבר הקליפה הקודמת לפרי שהם הדמיונות הנ״ל ואז זוכין לפרי כנ״ל. ושלבר אלו

הדמיונות הנ״ל ואז זוכין לפרי כנ״ל. ולשבר אלו הדמיונות הנ״ל הוא רק ע״י יתגלות גדולת הבורא וגדולת הבורא אין נתגלה כ״א ע״י ישראל בחי׳ ישראל אשר בך אתפאר. וע״כ א״א לתקן המאכל בקדושה כי אם ע״י ישראל דייקא כי ישראל הם עיקר התגלות גדולת הבורא והם לבדם יכולים להכניע ולשבר דמיונות הנ״ל שהם הקליפה הקודמת לפרי כנ״. כי עיקר תיקון המאכל הוא ע״י האפיה והבישול שאז הוא גמר תיקונו ואז דייקא נתגלה טעם המאכל. כי עיקר התיקון לשבר הדמיונות הנ״ל הוא ע״י האש כי מהאש יצאו והאש תאכלם. והשתלשלות האש נמשך מגדולת הבורא כי זה עיקר גדולתו יתׄ כביכו לשהוא אל גדול ונורא אש אכלה כמ״ש כי הׄ אלקיך אש אכלה הוא אל גדול ונורא. ומעוצם גדולתו יתׄ רועשין ובוערין כל המלאכים והשרפי׳ ואפנים וחיות הקודש, שכולם בוערין כגחלי אש מעוצם אימת גדולתו ורוממותו יתׄ כ״ש אצל החיות מראיהן כגחלי אש וכ״ש (תהלים ק״ד) משרתיו אש לוהט. וכמו שארז״ל שנהנר דינור נמשך מזיעתן של חיות שסה מזיעין מאימת גדולתו יתׄ ומשם נמשך הנהר דינור שהוא נהר של אש. ומהאש של מעלה נמשך ונאחז ונשתלשל האש שלמטה. נמצא שעיקר בחי׳ האש נמשך מהתגלות גדולת הבורא יתׄ כביכול כי על ידי זה נמשכין נהרי אש מאימת גדולתו יתׄ וכוׄ כנ,ל. וע״כ האש הואכלליות הגוונין כ״ש בזוה,ק דׄ גוונין אית באשא וכוׄ ע״ש. כי הוא נמשך מבחי׳ התגלו גדולת הבורא יתׄ שהואכלליות הגוומין כי זה עיקר הגדולה כנזכר לעיל׃

אות ב

וע״כ ע״י האש דייקא הוא עיקר תיקון המאכלים דהיינו שבירת הדמיונות שהוא הקליפות הקודמת לפרי. כי האש שהוא בחי׳ כלליות הגוונין שהוא נמשך מבחי׳ התגלות גדולת הבורא כנ״ל, הוא שורף ומכניע ומשבר הדמיונות הנ״ל כי עיקר הכנעתם הוא עלידי התגלו׳ גדולת הבורא כנ״ל. וע״כ נאמר במזמורים של קבלת שבת שהם מדברים מגדולת הבורא כדי להכניע הדמיונות שרוצים להתגבר כשעולים מדרגא לדרגא דהיינו משׁשת ימי החול לשבת כי אז עולים כל העולמות למעלה ממדריגתן כידוע. ואז צריכין להכניע הקליפות שלא יתאחזו שהם הדמיונות הנ״ל. וע״כ אומרים אז מזמורים של גדולת הבורא מן לכו נרננה וכוׄ. כי ע״י התגלות גדולׄ הבורא הם נכנעי סכנ,ל. וע״כ נזכר באלו המזמורים אש לפניו תלך ותלהט סביב צריו. כיע״י התגלו גדותלתו יתׄ יוצאת אש מלפניו ומכניע ומשבר ושורף כל הדמיונות הנ״ל שהם הקליפות הנ״ל. וזהו ותלהט סביב צריו וכנ״ל. וע״כ א״א לתקן המאכלים בקדושה ע״י אפיה ובישו לאצל האש כ״א ישראל דייקא. כי

הם הם עיקר התגלות גדולת הבורא יתי בחיי ישראל אשר בך אתפאר. והם יכולים להמשיך כח האש מן הקדושה מבחיי התגלות גדולות יתי להכניע כל הצרים שהם הדמיונו והקליפות הקודמות לפרי הנאחזין בכל דבר ואז דייקא כשמשברי ואל והדמיונות עיי בישול ישראל עיי אשר של ישראל. אז המאכל ראוי לאכילת ישראל כי אז נתגלה הטעם הטוב דהיינו בחיי הקדושה המלובשת בהמאכל דהיינו ניצוצות הקדושים המלובשים שם. אב לשהעכויים מבשל המאכל באש שלהם אז נאחז בו ביותר ויותר בחיי הדמיונות והקליפות הניל כי אין להם כח לגלות גדולת הבורא יתי. אדרבא הם בעצמן הם הם הקליפות והדמיונות הניל והאש שלהם הוא אש של הסטיא שמשם בוערין כל התאוות שבאין מן הדמיונות הניל בחיי מהאש יצאו שכל הקליפות והסיא יוצאין מבחיי אש. ועיכ באש שלהם נאחז בו ביותר ויותר דמיונות הניל. עיכ אסור לנו לאכול בישולי עכויים כי איא לנו לאכול המאכל כיא עיי תיקוני ישראל שהם עיקר גדולת הבורא שהם יכולים על ידי זה להכניע הדמיונות ואז נתגלה הטוב שבו ואז דייקא ראוי המאכל לאכילת ישראל כניל:

אות ג

ועיכ משחרב ביהמיק ניטל טעם המאכים כשרזיל כי עיקר התגלות הטעם הוא עיי הטוב שנתגלה עיי שבירת הדמיונות כניל. ועיקר שבירת הדמיונות היי בזמן שביהמיק היי קיים. כי עיי הקרבנות היו שוברין ומכניעין את המדמה כניל במאמר הניל. ועיש חרב ביהמיק בטל הטעם כניל:

אות ד

ועיכ האכילה היא במקום קרבן. וכשרזיל (ברכות ניה) שלחן מכפר כמזבח. כי עיקר האכילה בקדושה היא שבירת המדמה שהוא בחיי קרבנות כניל בהתורה הניל שעיקר שבירת כח המדמה הוא עיי הקרבנות עיש:

[שייך לעיל]

אות ה

גווניו דאשא הם בחי' גדולת הבורא כנ"ל כי הם גווניו שבממון כי הם מבחי' אחת מסטרא דגבורה כידוע:

אות ו

וע"כ מרומז בדברי רבינו ז"ל בהמעשה הנוראה של הבעל תפילה. שעלידי המאכלים המתבשלים באש של בית הבישול וכו' וכו' על ידי זה יוצאים מתאוות ממון. כי על ידי זה נתגלה גדולת הבורא כנ"ל שהוא בחי' התגלות הגווניו. וכשנתגלין הגווניו שהם שורש הממון אז משליכין לגמרי את הממון שבגשמי. כי מי פתי יסור הנה להשליך ת ענוג רוחני וליקח תענוג עב חס ושלום כ"ש במאמ' צוית צדק וכו' ע"ש (סי' כ"ג) והבן:

אות ז

וע"כ מחמת שעיקר הכנעת המדמה הוא בשבת שאז נכנע הס"א לגמרי. כי אז בע"ש יוצאת שלהוב' דאשא ע לראש הקליפוחת להכניעם כידוע. שזהו סוד רחיצת חמין בע"ש כידוע כמובא בדברי רבינו ז"ל (סי' י"ט). כי עיקר התגלות גדולת הבורא הוא בשבת שאז לובש כביכול בגדי גרוותו כמ"ש ה' מלך גרות לבש. ע"כ תבשיל של שבת ריחו נודף כי בשבת משתנה הטעם לטוב כי אז נכנע המדמה לגמרי. שעל ידי זה עיקר התגלות הטעם הטוב הנמשך מן הקדושה. בחי' טעמו וראו כי טוב ה' וכנ"ל:

הלכ' ד' נכללת בלכו' בב"ח הלי' ד' אות כ"ג)

הכשר כלים א

אות א

ע״פ התורה תפלה לחבקוק (בסי׳ י״ט) הנ״ל בהל׳ שחיטה (הלכה ב׳) :

כשיוצא הכלי מרשות עכו״ם לרשות ישראל צריכין טבילה והיינו כלי סעודה, כי כבר מבואר בהל׳ מאכלי עכו״ם (הלכה א׳) שצרחך לשמור את המאכל מבחינת הע׳ אומות שהן בחי׳ רע הכולל כנ״ל שכל תיקוני המאכלים הם בשיל זה. ועיקר הטבילה הוא לכלי מתכות שהן לבדן צריכין טבילה מדאורייתא. כי בבחי׳ מתכות אחיזתם ביותר כי שם שורש כלל הע״ז של כל הע׳ אומות. כי כל הע״ז תחובים בממון כמבואר במאמר צוית צדק (סי׳ כ״ג) שזהו בחי׳ תאוות ממון בחי׳ בעצבון תאכלנה. בחי׳ ע׳ אנפין חשוכין שהן בחי׳ עבודות זרות של ע׳ אומות, היפך השמח בחלקו בחי׳ אנפין שהיריוי בחי׳ תיקון תאוות ממוובחי ויחן פני העיר מטבע תיקן וכו׳ ע״ש. כי עיקר בחי׳תאוות ממון הואחזק ביותר בהממון בעצמו שהן המטבעות ששם חזוק התאוה ביותר מאד וכדמשמע מדברי רבינו נ״י שם. וכפי המובן לענ״ד מהדברים ששמענו מפיו הקדוש בענין זה שסוגיית הזהב קונה את הכסף יתפרש על פי המאמר הנ״ל. והכלל שכל מה שהוא מטבע ויוצא ביותר חשוב ביותר. כי שם בהממון בעצמו דהיינו בהמטבעות היוצאין מלובש שם בחינת הפנים הנ״ל בחי׳ גווניו עילאין פני הקדושה בחי׳ פני העיר תיקון המטבע. וכן שם בהמטבעות מחמת שיש שם קדושה גדולה מאד, יש שם אחיזת הסט״א ביותר מאד שזהו בחי׳ תאוות ממון שהתאוה ביותר אל המטבעות שזהו בחי׳ אנפין חשוכין. וזהו בחי׳ מה שהע״ז של כל אומה ואומה חקוגה על המטבע שלהם כי שם נאחזין בחי׳ הע׳ אנפין חשוכין כנ״ל וכמבואר בדברי רבינו שם ע״ש. ועל כן כלי סעודה של מתכות כשיוצאין מרשותו של עכו״ם צריכין טבילה כי שם נאחזין ביותר. כי מיני מתכות הם שורש כל המטבעות כי כל המטבעות נעשין ממיני מתכות דייקא כיבהם נחקק וניכר ביותר הפנים והצורה שחוקקין עליהם. נמצא שבחי׳ מתכות מלובש בהם בחי׳ הפנים שהם בחינת המטבע. וזהו בחי׳ שבעה מיני מתכות כנגד אור הפנים שכלול מז׳ בחי׳ שהם ז׳ נקבים של אור הפנים וז׳ מדות שבמחוח שהוא אור הפנים וכמובא בדברי רבינו נ״י במ״א. וע״כ כשהכלי מתכות הצריכין לסעודה הם ברשות העכו״ם נאחז שם ביותר

הרע של ע' אומות. כי שם שורש הע"ז שלהם שתחובים בממון שהם המטבעות והנעשין ממיני מתכות וע"כ צריכין טבילה כדי להכשירן ולטהרן שלא יפגמו המאכלים של ישראל. כי שמירת כל המאכלים של ישראל ותיקונם הוא הכל לשמרם ולתקנם מפגם של ע' אומות כנ"ל כ"פ. וזהו בחי' הטבילה כדי להחזיר להכלים הנ"ל פנים דקדושה שיצא מהם.כי נאחז שם אנפין חשוכין היפך פני הקדושה כנ"ל כידוע שבחי' טבילה הוא בשבי להחזרת הפנים שהן המוחין שחוזרין ע"י הטבילה כמובא. וכבר מבואר לעיל בה' מליחה (הלכה א') שבחינת טבילה בתוך מקוה מים הוא בבחי' התעלמות בתוך המים בבחי' עלמא דאתי בבחי' דגים שבים מימכסה עליהם ואין עין הרע של ע' אומות שולטות בהם עיין שם. כי מקוה מים הוא בחי' דעת בחי' עלמא דאתי שאין שם אחיזה להע' אומות. וע"כ כשמוציאין הכלים הנ"ל מרשות הע' אומות מטהרין אותן על ידי המקוה מים שמביאין אותן לתוך המים בבחי' במים יובא וטהר. דהיינו שחוזרין ומביאין אותן לשרשן בבחי' עלמא דאתי שהוא שורש כל הדברים שהיא בחי' מקוה מים ושספ נתעלמים ונתכסים בתוך המים מעין הע' אומות כי אן שם שליטה להם בבחי' דגים שבי סהמים מכסה עליהם וכו' כנ"ל. ואז יחוזרין ונעשין ברי' חדשה שם כיכל הדברי סהחוזרים לשם לבחי' עלמא דאתי הם נתחדשים שם בחי' תשובה בחינת השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם כוו' כמובא בהל' מגילה (הלכה א'). ואזי כשמוציאין הכלים משם שנעשו בריה חדשה שם כנ"ל אז נטהרו וראויין לבא לרשות ישראל לתקן בהם המאכלים כנ"ל. ועל כן מקוה היא תיקון גדול מאד לתשובה כי משם ההתחלה של הכניסה לעבודתו ית"ש כנ"ל. כי שם חוזרין ונתחדשין שזהו עירק בחי' תשובה כנ"ל:

אות ב

וז"ש בטבילת כלים אך במי נדה יטתטא ודרז"ל מזה שכלים צריכין טבילה כמו נדה. כי טבילת כלים הוא בבחינת טבילת נדה ממש כי דם נדות בא ע"י חטא אדה"ר שחטא בעץ הדעת, על ידי זה נגזר בעצב תלדי בנים שהיא דם נדות, ומחמת זה צריכה הנדה טבילה לתקן ולטהר מבחי' בעצב. בחי' עצבות מרה שחורה אנפין חשוכין מיתה פגם הברית שהוא בחי' חטא אדה"ר כ"ש ביסו אכלך ממנו וכו'. וזהו בעצמו בחי' טבילת כלים כדי לטהר את הכלים מתכות הנ"ל שיצאו מרשותו וממונו של ע' אומות מפגם הע"ז הנאחז ביותר במיני מתכות שהם שורש הממון כנ"ל. כדי לטהרם מהע"ז הכלולה מכל העבודות זרות שהוא בחי' תאוות ממון כנ"ל שזהו בחי' בעצבון תאכלנה כנ"ל. נמצא שהוא בבחי' טבילת נדה ממש כשרז"ל קשין מזונותיו כפלים כיולדה דאלו שם כתיב בעצב והכא

בעצבון וכמובא זה במאמר הנ״ל ע״ש. נמצא שהם בבחינה אחת וכמ״ש שם במאמר הנ״ל שתאוות ממון הוא בחי׳ דם נדות עיין שם:

וזה בחי׳ הטבילה של נדה ושל כלי מתכות בבחי׳ ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשפ יפרד. כי הפירוד מתחיל רק אחר שמשקה את הגן ומשם מתחיל הפירוד על ידי בחי׳ עץ הדעת טו״ר שתבוץ הגן. וע״כ כדי לתקן ולטהר עצמו מבחי׳ דם נדות שהוא ע״י פגם עץ הדעת שמשם הפירוד, עלכ וחוזרין אל שורשן שזה בחי׳ טבילה כנ״ל. דהיינו שחוזרים וטובלים במקוה מים שהיא בחי׳ נהר יוצא מעדן שהוא בחי׳ תשובה שהוא בחי׳ כולו טוב קודם הפירוד ששם נתתקן הכל כנ״ל:

אות ג

וע״כ עיקר קבלת טומאה בכלי מתכות ביותר מכל הכלים כי אפי׳ פשוטיהן טמאים וגם חוזרין לטומאתן הישינה ע׳ במסכת כלים. כי שם עיקר אחיזת הטומאה כי נאחזין ביותר בכלי מתכות כנ״ל. וכנגד זה יש מעלה גם כן בכלי מתכות שאפילו אם נבלע האידרו בתוכם יש להם תיקון בהגעלה וליבון, כל כלי כפי מה שנשתמש בו האיסור כי כבולעו כך פולטו. כי כ״א כפי מה שפגם כן יתקן בבחי׳ תשובת המשקל כמובא לעיל. אבל כלי חרס אין להם שום תיקון כשנבלע האיסור בתוכם. כי כבר מבואר כ״פ שעיקר אחיזתם במקום שיש קדושה ביותר ששם הם כרוכים תמיד. ועלכן עיקר הטבילה בכלי מתכות ששם בחי׳ הפנים כנ״ל. אבל כלי חרס שאין שם פנים דקדושה והם היפך הממון כמובן מדברי רבינו במ״א(בסי׳ ס,ט) שפירש ועפרות זהב שהוא בחינת הממון שיצא משם החיות דקדושה שאז י נשאר עפרא בעלמא. נמצא שעפרא בעלמא הוא היפך הממון שיש בו חיות דקדושה. וע״כ כלים של עפרא בעלמא. נמצא שעפרא בעלמא הוא היפך הממון שיש בו חיות דקדושה. וע״כ כלים של עפר דה יינו כלי חרס אין צריכין טבילה כשיוצאין רק מרשותו של עכו״ם. כי אין הסטרא כרוכה שם לינק משם כנ״ל. אבל כשכבר נאחז בהם הסט״א דהיינו כשנבלע האיסור בתוכן אזי אין להם שום תיקון כי התורה העדיה על כליחרס שאין האיסור יוצא משם כי מחמת שחיותם מועט וקטן מאד כנ״ל ומחמת זה הם קלים להשבר. ע״כ כשנאחז בהם הסט״א דהיינו שנבלע בהן האיסור אזי הם נפגמים לגמרי ואין להת תיקון. אבל כלי מתכות הם בהיפך ממש שצרייכן טבילה מחמת שכרוכין שם מאד כנ״ל אבל אעפ״כ יש להם טהרה במקוה אפילו אם נטמאו ממש ואפי׳ אם נבלע האיסור בתוכן אעפ״כ יש להם תיקון בהגעלה וליבון. כי מחמת ישש בהם חית גדול מהקדושה ומחמת זה כחם חזק ביותר מכל הכלים וע״כ אין נפגמיחן לגמרי לעולם ולעולם יש להם תיקון. וכמובא

לעיל (בהל' חלב הלכ' א') שבמקום שיש קדושה יתירה אף שש סנאחזין ביותר אעפ"כ אינו נפגם לגמרי חס ושלום ולעולם יש לו תיקון לגודל הקדושה שיש שם. וגם כי כחם חזק מאד לסבול התיקון כי אפי' אם צריכין ליבון יכולים ללבנם באור ועדיין ישארו כלים כמות שהיו. אבל כלי חרס אין להם תיקון כנ"ל וגם אין להם כח לסבול התיקון. אבל כלי מתכות יכולים לצרפם וללבנם ולתקנם. וע' בכתבי האר"י ז"ל מבואר זאת היטב שהנשמו' הגבוהים סוף כל סוף יתתקנו כל הניצוצות שלהם אפילו אם נפלו מאד מאד למקום שנפלו אף על פי כן לא יהי' נאבד שום ניצוץ מהם ע"ש:

חרב הרי הוא כחלל. עיקר קבלת טומאה אפילו כ"ש ממת ביותר בכלי מתכות. אבנים שלימות תבנה וכו' ולא תניף עליהם ברזל, ויש להם טהרה במקוה ותיקון בהגעלה והכשר:

הכשר כלים ב

ע"פ המאמר חדי ר' שמעון ואמר ה' שמעתי שמעך יראתי וכו' ע"ש כל המאמר בספר הראשון (סי' ס"א). והכלל שע"י אמונת חכמים יוצא המשפט לאור כי אמונת חכמים הואבחי' לא תסור מן הדבר וכו' ימין ושמאל. וע"י זה זוכין לבחי' משפטי אמת כי משפט הוא עמודה דאמצעתיא שאינו נוטה לימין ולשמאל, היינו שזוכין להוציא משפטי הנהגות ישרות מכל הלימודים של התורה הקדושה שזוכין ללמוד וכו'. אבל כשפוגם באמונ' חכמסי חס ושלום אזי נידון במותרות, ואזי עולין המותרו' אל המוח ומסבבין את המוח עד שאינו זוכה להוציא משפטים והנהגות ישרות רק בחי' משפט מעוקל בחינת משפטים בל ידעום וכו'. ויש מהניגים שלימודם מאלו המותרות וכו' ועל ידי זה נחלש כתב ידינו וכו'. ועל ידי זה גוזרין לגרש את בני ישראל ממקומות שנתיישבו שם מכבר שהוא בחי' גירוש מארץ ישראל וכו'. ועל ידי זה נלקח סוד העיבור מאתנו וכו', ע"י שנתגרשין מא"י ששם האויר זך והתבואה והפירות הגדלים שם הכל זך ונקי וזוכים שם להוליד גופים זכים בבחי' פרי הארץ שראויים לקבל נשמה גדולה שתהי' בקיאה בסוד העיבור וכו'. ועל ידי זה אין לו עצה שלימה לעולם כי עצתו בבחי' עצת נשים עצות נבערות והכל ע"י המותרות העולה אל הלב וכו'. וכל זה ע"י פגם אמונת חכמים כנ"ל. אך יש מים שמטהרין מזאת הטינופת בחי' וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וכו' ואזי בא לעצה שלימה וכו'. ואלו המים הם בחי' מי מריבה בחי' פלג אלקים מלא מים וכו'. ועל ידי זה נמתקין כל הצמצומים וכל הדינין וכו' כי נכללין בבחי' ק"ק בבחי' אבן שתי' ששם המתק' כל

הצמצומים בחי׳ ישלח עזרך מקודש וכו׳ עיין שם כל זה היטב׃

אות א

וזה בחי׳ טבילת כלים שצריכים לטבול את הכלים שקונין מן העכו״ם. ועיקר הטבילה מדאורייתא היא לכלי מתכות כי עיקר הקדושה הוא לקדש את הכלים שיהיו הכלים קדושים וטהורים שיהיו ראויים לקבל את קדושת המאכל בתוכם כי הכל תלוי בהכלים שהם מקלבים את האור בתוכם כידוע. ועיקר תיקון וקדושה של כל הכלים הוא ע״י בחי׳ אמונת חכמים, כי עיקרא התהוות הכלים הוא על ידי אמונה כי אמונה הוא בחי׳ כלי לקבל את האור החכמה בתוכה. כי אור השי״ת בעצמו כביכול א״א לקבל מחת רבוי אור כי הוא אור א״ס ב״ה וא״א לקבלו כ,א ע״י כמה וכמה כלים ועיקר כלל כל הכלים של הקדושה נעשין רק ע״י אמונהכי ע״י אמונה שמאמינים בו יתברך בלי שום חכמה ושכל על ידי זה נעשה כלי. וכשזוכה להיות חזק ותקיף באמונתו אז זוכה אחר כך שיתהוה מבחי׳ האמונה כלי עד שיקבל בתוכו בחי׳ האור עד שיזכה לאיזה השגה והכל כפי תוקף האמונה שהי׳ לו. ועיקר הוא אמונת חכמים כי מעוצם גדולתו ורוממותו ית׳ א״א לזכות אפי׳ לבחינת אמונה כ״א ע״י החכמים וצדקי הדור האמתיים שזכו ע״י יגיעתם ועבודתם ואמונתם השלימה להשיג השגות אלקותו ית׳ והם יכולים להמשיך לנו מאורו וטובו ית׳ ולהכניס אמונה הקדושה. וגם מהצדיקים אמתיים א״א לקבל כ״א ע״י אמונה דהיינו אמונת חכמים שצרייכן להאמין בהם באמונה לבד. כי גם אור הצדיקים האמתיים רחוק וגבוה מאתנו מאד מאד. ואין לנו שום השגה ותפיסה בהם וא״א לנו להתקרב אליהם ולקבל מהם כ,א ע״י אמונה לבד דהיינו אמונת חכמים. כי צריכין כמה וכמה כלים דקדושה לקבל בתוכם את אור הקדושה ועיקר הכלים נעשין ע״י אמונת חכמים בחי׳ ויאמינו בה׳ ובמשה עבדו. כי א״א להאמין בה׳ כי אם כשמאמיני׳ במשה עבדו דהיינו בחי׳ אמונ׳ חכמים וזה עיקר החילוק וההבדל שבין ישראל לעכו״ם כי גם חכמי העכו״ם רובם ככולם מאמינם בו ית׳ כ״ש ושמי נורא בגוים דקרו ליה אלקא דאלקיא. וכמו ששמעתי מפי רבינו ז״ל שאמר שחכמיהם חקרו בגדולתו ית׳ עד שאמרו שהוא ית׳ גדול ומרומם ומנושא מכל המחשבות וכו׳ וכו׳ כמו שהוא באמת. אבל אין יודעין משום מצוה של התורה כי זה א״א להם להשיג בשכל אנושי בשום אופן איזה מצוה ממצות התורה. ומחמת זה הם רחוקים מקדושת ישראל מחמת שלא זכו להאמין בה׳ ובמשה עבדו. אבל אנחנו עם קדוש זכינו להאמין בה׳ ובמשה עבדו עד שזכינו לקבל תורתו הק׳ ע״י משה עבדו נאמן ביתו. וכמו כן בכל דור ודור א״א להתקרב אליו יתק באמת כ״א על ידי אמונת

חכמים כי רק החכמים והצדיקים אמתיים רק הם ממשיכים לנו אור האמונה הקדושה ורק על ידם אנו יכולים להתקרב לאבינו שבשמים:

וכשפוגמין חס ושלום באמונת חכמים אזי נפגמין המאכלים ונידון במותרות. כי ע"י פגם האמונה נפגמין הכלים כי עיקר הכלים הם ע"י אמונה כנ"ל. ועל ידי פגם הכלים נפגמין המאכלים כי בכל המאכלים יש אורות גבוהים מאד מאד בבחי' אכלו רעים תרין רעין דלא מתפרשין בחי' והשביע בצחצחות נפשך שהצדיק שאכילתו בקדושה בחי' צדיק אוכל לשובע נפשו הוא ניזון באכילתו מאורות הצחצחות כמבואר בדברי רבינו ז"ל במ"א. וע"כ א"א לקבל אור הגבוה של המאכלים כ"א ע"י כלים קדושים וטהורים שהם נעשים מבחי' אמונת חכמים כנ"ל. וכשפוגמין חס ושלום באמונ תחכמים אזי נפגמין הכלי סועל ידי זה ממילא נפגמין המאכלים ונסתלק אור הקדושה מהם מחמת שאין כלים לקבל בתוכו את האור. ואזי נשארין המאכלי' בבחי' פסולת לבד וע"כ עולין המותרות והפסולת ופוגמין את המוח וכו' כנזכר לעיל במאמר הנ"ל:

אות ג

והעכו"ם שהם רחוקים מאמונת ישראל ועיקר התרחקותם הוא מאמונת חכמים. ועל כן הם לומדים קצת תורה שבכתב דהיינו תנ"ך. אבל תורה שבע"פ אין לומדים כלל כי תורה שבע"פ זה בחי' אמונת חכמים שמשם הם רחוקים מאד. ומחמת שהם רחוקים מאמונה ע"כ אין להם כלים דקדושה וכל כליהם הם טמאים אצלינו וא"א לנו לאכול מאכלינו דהיינו מאכל ישראל מאכל דקדושה בכלים שלהם. כי כלים שלהם הם בחי' בורות נשברים אשר לרא יכילו המים, שאין יכולים לקבל אור קדושת המאכלים בכלים שלהם שהם בחי' כלי אין חפץ בו. וכ"ז מחמת שהם רחוקים מאמונת חכמים שעל ידי זה עיקר קדושת הכלים שאזס הכלים קדושים וראווים לקבל בתוכם אור הקדוש' כנ"ל:

אות ד

וע"כ כשקונין מהם כלים צריכים לטובלם במי' מקוה שהם בחי' מים טהורים וטהרתם וכו'. כי ע"י מי מקוה מים טהורים הנ"ל על ידי זה

נטהרין הכלים מפגם המותרות הנ״ל שהוא פגם אמונת חכמים שנתתקן ע״י מים טהורים שנמשכין ע״י התשובה שעושין על פגם אמונת חכמים כמבואר שם במאמר הנ״ל:

אות ה

ועיקר הטבילה היא לכלי מתכות כי יש ז׳ מניי מתכות.כי אית בספר המעשיות בהמעשה של המלך שגזר גירוש בגזירת שמד וכו׳ המרומזת בקפיטל ב׳ למה רגשו וכו׳ שיש ז׳ כוכבי לכת שהם כנגד שבע אקלימים שיש בעולם ויש ז׳ מיני מתכות וכו׳ ועשה המלך דמות מהז׳ מיני מתכות שהיו מאירין בו כל הז׳ כוכבי לכת וממנו היו שואלין עצות וכו׳ ע״ש. וכעין רמז יש במאמר הנ״ל מעין זה שע״י סוד העיבור שהוא מהלך שבעה כוכבי לכת על ידי זה זוכין לעצה שלימה כמבואר שם שע״י פגם אמונת חכמים שעל ידי זה נלקח סוד העיבור מאתנו על ידי זה אין לו עצה שלימה וכו׳ וכן להיפך כשזוכין לסוד העיבור זוכין לעצה שלימה שיודעין לתת עצה לנפשו בכל דבר וכ״ז ע״י תיקון אמונת חכמים שעל ידי זה זוכין להוליד גופים בבחי׳ פרי הארץ. כי תיקון הגופים שהם בחי׳ כלים לקבל אור הנשמה הוא ע״י אמונת חכמים כנ״ל והבן היטב. כי הכל אחד והכל תלוי באמונת חכמים שעל ידי זה נתתקנין הכלים ואזי נתתקנין המאכלים ואין עולה המותרות אל המוח ואז זוכין לבחי׳ א״י כמבואר במאמר הנ״ל. ואז זוכין להוליד גופים בבחי׳ פרי הארץ שראויים לקבל נשמה גבוה שתהי׳ בקיאה בסוד העיבור הוא ע״י אמונת חכמים, כי אורו הגדול יתי׳ א״א להשיג מחמת ריבוי אור וצריכין כמה צמצומים כידוע. אבל כשמצמצמין האור אזי יוכל להתגבר הצמצום וההעלם כד שלא ידעו ממנו חס ושלום כלל. וע״כ צריכין לזה צדיקי וחכמי הדור האמתיים שהם יודעים איך לצמצם אורו יתברך באופן שנוכל לקבלו שלא יהי ריבוי אור. ואעפ״כ לא יתעלם האור לגמרי כי הם עושין כלים בהדרגה ובמדה שאינו נוטה לימין ולשמאל בבחי׳ משפטי אמת שהוא בחי׳ עמודא דאמצעיתא שאינו נוטה לימין ולשמאל ועיקר תלוי באמונת חכמים שעל ידי זה עיקר התהוות הכלים דקדושה. באופן שנוכל לקבל את אורו הגדול בהדרגה ובמדה כנ״ל. וזהו בחינת סוד העיבור שאינו נמסר רק לגדולי הדור. כי סוד העיברו הוא לקבוע חדשים ולעבר שנים להשוות שנות החמה עם שנות הלבנה שזה בחי׳ קידוש החודש שהוא למלאות הלבנה מפגימתה ולא יהי׳ בהשום מיעוט ויהי׳ אור הלבנה כאור החמה וכו׳. כי הלבנה היא בחי׳ מלכות בחינת אמונה כידוע. והחמה הוא בחי׳ אורו הגדול יתי׳ בחי׳ (תהלים פ״ד) כי שמש ומגן ה׳ אלקים. והלבנה נתמעטה מחמת הקטרוג א״א לשני מלכים וכו׳ כי א״א לקבל בעוה״זאת

אורו הגדול ובהכרח למעטו ולצמצמו בכמה צמצומים שזה בי' מיעוט הירח שהוא בחינת התגלות מלכותו יתברך כידוע. ומאחר שנתמעטה, משם נאחזין הסט"א עד שלפעמים נתמעט האור ביותר עד שהם מעלימין חס ושלום האור לגמרי עאד שאין יודעין ממנו ית' כלל. ע"כ אנו צריכין לקדש החודש למלאות הלבנה מפגימתה. אך תיכף כשתתמלא לגמרי שוב לא יהי' אפשר לקבל מחמת רבוי אור. ע"כ אין מי שידע סוד הזה כ"א חכמי הדור האמתיים הגדולים מאד מאד. כי זהו בחי' סוד העיבור שלא נמסר כ"א לגדולי ישראל כי אין מי שידע זה הסוד איך לצמצם אורו ית' באופן שנוכל לקבלו ואעפ"כ לא יתעלם האור אין מי שידע זאת כ"א חכמי הסור וכ"ז זוכין על ידי אמונת חכמים כי עיקר פגם הירח הוא ע"י פגם אמונת כידוע:

אות ו

ואזי זוכין לכלים דקדושה כנ"ל ועיקר הלכים הם בחי' כלי מתכות בחינת ז' מיני מתכות. כי ע"י אמונת חכמים על ידי זה זוכין שישבו ישראל בארצם שזהו בחי' א"י ועל ידי זה זוכין לסוד העיבור ועל ידי זה זוכין לעצה שלימה כנ"ל. כי עיקר תיקון הכלים הם ע"י ז' ימי הבנין. כידוע שהם בחי' שבעת ימי בראשית שבהם ברא השי"ת את כל הבריאה כולה שהיא כולה בכלל בחי' כלים לקבל אורו הגדול ית' כידוע ועיקר הוא ע"י שמשם מקבלין ויונקין כל השבעי' איקלימים. וע"כ יש על א"י בחי' ז' קליפות שהם שבעה עממין הכנעני והחתי וכו' שהם חופין על א"י וא"א לזכות לא"י כ"א כשמכניעין תחילה את השבע' עממין. ואז זוכין לגוף הפרי דהיינו א"י אשר שם מאירין כל בחי' ז' ימי בראשית כי תמיד עיני ה' בה וכו' בחי' שבעה אלה עיני ה'. ועל כן יוצאין משם בחי' שבעת המינין שנשתבחה בהן א"י ושם עיקר הארת כל הז' כוכבי לכת. כי עיקר אור החמה והלבנה וכל הכוכבים עיקר הארתם הוא באי"י שהוא עיקר העולם, ומשם נמשך כל האור והשפע לכל העולם לכל הז' איקלימים. ועל כן התורה משבחת את א"י שנמצא בה מיני מתכות כמ"ש ארץ אשר אבניי ברזל ומהרריה תחצוב נחושת ואכלת ושבעת וכו'.כי שם נמצאין בחי' מיני מתכות שהם בחי' הכלים דקדושה שנמשכין מז' כוכבי לכת שמאירין ביותר באי"י אשר על ידי זה עיקר חשיבות הפירות של א"י שנשתבחה בהן. כי עיקר תיקון המאכלים הוא ע"י הכלים וכו' כנ"ל:

אות ז

וע״כ הכלים של ז׳ מני מתכות צריכין תיקון ביותר לטובלם ולטהר מאחיזת הז׳ עממין. כי עיקר אחיזת העממין הוא מבחי׳ ז׳ מיני מתכתות שזהו בחי׳ הצלם שהעמיד נ״נ ראשוהי די דה ב חדוהי ודרעוהי די כסף וכו׳ שהוא מרמז על כלליות האומות על כל הד׳ מלכיות כמבואר שם בפ׳ (דניאל ב׳). כי הז׳ עממין כלולים בד׳ מכלכיות כמו שבקדשוה ז׳ ימי הבנין כלולים בד׳ אותיות השם כידוע כמו כן את זה לעומת זה ז׳ עממין כלולים בד׳ מלכיות. ועיקר אחיזתם בבחי׳ ז׳ מיני מתכות כשאין זוכין לקדש הלכים כראוי כי עיקר אחיזתם הוא רק בבחי׳ הכלים כשאינן כראוי. כי מעצם העורא אין יכולין לינק רק מבחי׳ הכלים שהוא בחי׳ צמצום האור כידוע. וז״ש בעשו שא נא כליך תליך וכו׳ שמרמז על גלות ד׳ מלכיות כ״ש במדרש (ב״ר פ׳ ס״ה) ץ וזהו כליך דייקא כי עיקר התגברות הוא ע״י הכלים כשהכלים אצלו חס ושלום בחי׳ חורבן ביהמ״ק שעיקר החורבן הי׳ שלקחו את הכלים כ״ש ואת הכלים הביא בית אוצר אלהיו וכו׳. וע״כ הכלים שיוצאין מרשותם א״א לנו להשתמש בהם כ״א ע״י טבילי׳ ועיקר הטבילי׳ היא לכלי מתכודת שמשם אחיזתם וכו׳ כנ״ל. וכשהם נאחזין בהם אזי אין עצה שלימה כי עיקר העצה משם מבחי׳ ז׳ מיני מתכות שקדושתם מבחי׳ א״י מבחי׳ סוד העיבור שהוא ז׳ כוכבי לכת שמשם זוכין לעצה שלימה כמבואר במאמר הנ״ל. שע״י סוד העיבור זוכין לעצה שלימה וכו׳ כמבואר שם בסדר המאמר ע״ש וכמבואר בהמעשה הנ״ל שע״י ז׳ מניי מתכות שמאירין בהם ז׳ כוכבי לכת על ידי זה יודעין עצות וכו׳ ע״ש. כי את זה לעומ״ז כמו שז המלך עשה זאת בשבילו כמ וכן בשורשו בקדוש׳ נמשכין עצות אמתיות מבחי׳ ז׳ מיני מתכות ע״י ז׳ כ״ל שהם בחי׳ סוד העיבור וע״כ כשנפגמין חס ושלום הז׳ מניי מתכות ונמשכין אליהם שזה בחי׳ כלי מתכות של עכו״ם דהיינו הכלים שנפלו אליהם. משם מתגברין חס ושלום עצות נבערות שלהם בחי׳ על עמך יערימו סוד ויתיעצו על צפוניך (תהלים פ״ג) אשר ע״ז נאמר (שם ל״ג) ה׳ הפיר עצת גוים וכו׳ בחי׳ עוצו עצה ותופר וכו׳. ע״כ צריכין לטהר הכלים שיוצאין מרשותם ועיקר כלי מתכות כנ״ל, שצריכין לטהרם ע״י מי מקוה שהוא בחי׳ מים טהורים הנאמרים במאמר הנ״ל, שעל ידי זה זוכין לעצה שלימה כ״ש שם בחי׳ ולא טמאו עוד בגילוליהם ולא יחצו לשתי ממלכות עוד, ממלכות לשון עצות כ״ש מלכי ישפר עליך ע״ש. כי באמת הכל אחד כי עיקר המלכות הוא ע״י עצות וע״כ כל מלך יש לו יועצים כי עיקר בנין המלכות הוא מבחי׳ עצות כידוע למבין. וע״כ עיקר חלוקת מלכות בית דוד היה ע״י פגם העצות אשר לא רצה רחבעם לשמוע לעצת הזקנים והלך אחר עצת הנערים כמ״ש שם בענין. ועיקר קיום מלכות ישראל הוא ע״י עצות דקדושה שהוא כלל כל התורה שהוא תרי״ג עיטין דאורייתא. ועלכרן היה מוכרח המלך לכתוב לו ס״ת יותר כמ״ש והיתה עמו וכו׳ למען יאריך ימים על ממלכתו וכו׳. וכפוגמין חס ושלום בתרי״ג עיטין, כפי הפגם חס ושלום כן מתגבר מלכות הרשעה חס ושלום ויועצים רעות חס ושלום בחי׳ על עמך יערימו סוד ויתיעצו וכו׳.

וע״כ צריכין לטבול את כלי מתכות של עכו״ם ע״י מים טהורים כדי לטהרם מאחיזת זוהמתם שהוא פגם העצה שנמשך מפגם ז׳ מיני מתכות כנ״ל. ועל ידי הטבילה חוזרים לשורשם שבקדושה ואז וזכין לעצה שלימה דקדושה כנ״ל. וכשהכלים בקדושה אז יכולין לקבלאור קדושת המאכלים כי א״א לקבלו כ״א ע״י תיקון הכלים בקדושה וטהרה כנ״ל:

הכשר כלים ג

אות א

ענין טבילת כלים חדשים הנקנים מן העכו״ם ע״פ התורה וביום הבכורים בסימן נ״ו ע״ש כל התורה. והכלל שאפילו בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה יכולין למצוא את השי״ת וכו׳. וזה זוכין ע״י עסק התורה בדיבורים. שעל ידי זה קורין את חי החים וממשיכין החיים בהדרגה ובמדה ע״י הכלים הנעשין מהפרשיות וסדרים ותיבות ואותות שיש בהתורה שע״י זה זוכין לדעת וכו׳ כי עיקר החיים הוא הדעת והחכמה וכו׳. ואז זוכין לדעת שגם בההסתרה שבתוך הסתרה נמצא הש״י וכו׳. וכנגד זה הדעת שהוא חיות מלכות דקדושה יש מלכות הרשעה שהוא מלכות המן עמלק כוו׳ שהוא מאסף ממון ששם כל הנצוצות הקדושים וכו׳. אבל יש כח במלכות דקדושה להוציא בלעו מפיו ולחזור ולעשות תורה מכל הקדושות וכו׳ שבלע תחלה וכו׳ ע״ש. ומבואר שם שכפי הגדלת הדעת כן זוכין לפרנה ולשלום וכו׳. כי פרנסה בנקל בבחי׳ מן בלי יגיעות וטירדות זה זוכין כפי הגדלת הדעת וזההדעת הוא בחי׳ מקוה בחי׳ מקוה של שבועות כי מקהו הוא בחי׳ דעת עליון וחסד ורחמים גדולים כוו׳ ע״ש כ״ז היטב:

וזה בחינת טבילת כלי סעודה הנקנים מהעכו״ם. כי אכילת ישראל יקה וקדושה וגבוה מאד, כי אכילה דקדושה הוא בחי׳ תורה ממש בבחי׳ ותורתך בתוך מעי. כי החיות נמשך מחי החיים תמיד אך א״א לקבלו מחמת ריבוי אור כ״א ע״י כלים הנעשים ע״י עסק התורה וכו׳ כ״ש שם בהתורה הנ״ל. וע״כ עיקר החית ע״י התורה כמ״ש כי הוא חיך וכו׳. כי ע״י התורה שיש בה פרשיטות וסדרים וכו׳ על ידי זה קורין את חי החיים

וממשיכין ממנו החיות שהוא החכמה והדעת בהדרגה ובמדה שעל ידי זה עיקר החיים כנ״ל. וזהו בעצמו בחינת אכילה דקדושה. כי ע״י האכילה נמשך החיות כנראה בחוש נמצא שיש כח להמאכל להחיות את האדם.וזה מחמת שיש כח בכל דבר מאכל להמשיך ולהגביל החיות מחי החיים לתוך כל בעלי חיים שמשם עיקר החיים כנ״ל. וזה הכח מקבלין כל המאכלים מהתורה ועל כן צריכן לאכול בקדשוה ע״פ התורה בבחי׳ ותורתך בתוך מעי. כי דייקא ע״י מצוות התורה נמשך זה הכח לתוך המאכלים שיהיה להם כח להחיות בהם נפש כל חי להמשיך החיות מחי החים לתוך כל בעלי חיסי כי זה הכח נמשך רק ע״י התורה שעל ידה קורין את חי החיים כנ״ל. וע״כ אסור ליהנות מהעוה״ז בלא ברכה כי על ידי הברכה שמברכין תחלה על ידי זה קורין את הבורא יתברך שהוא חי החים שברא דבר זה בכח זה שיש לו כח להמשיך החיות, ועכשיו על ידי הברכה שאנו אומרים ברוך אתה ה׳ וכו׳ המוציא לחם וכו׳ או בפה״ע וכו׳, על ידי זה אנו קורין את הבורא יתי׳ וממשיכין את החיות ממנו יתי׳ שהוא חי החיים, ממשיכין ממנו החית ע״י דיבור הברכה לתוך המאכל שרוצה לאכול ואז דייקא יש כח בהמאכל להחית את האדם בחיות דקדושה שהוא עיקר החיות האמתי. וע״כ עיקר החיות והשביעה ע״י יהברכה בחי׳ ואכלתם אכול ושבוע והללתם את שם ה׳ וכו׳. כי עיקר החיות שמחיה המאכל את האדם הוא ע״י הברכה שמברכין ישראל על כל מה שאוכלין ונהנין ממנו, ומשם נשתלשל הכח גם לכל המאכלי׳ שאוכלין העכו״ם או בהמות שיחי׳ אותן כי הכל נמשך מישראל המקיימין את התורה כידוע. ועל כן באמת יש הבדל גדול בין החיות שמקבלין ישראל ע״י אכילתם בברכה וע״פ התורה ובין החיות של זולתם. כי ישראל מקבלים חיות אמתי שהוא חיות דקדוש׳ וע״כ רק הם נקראים חיים באמת כמ״ש ואתם הדברים בה׳ אלקיכם חיים כולכם וכו׳. אבל העכו״ם והרשעים גם בחייהם קרויים מתים כשרז״ל כי החיות שלהם אינו חיות כלל מחמת שאין להם כח להמשיך החיות מחי החים בהדרגה ובמדה שזה אין זוכין כ״א כשהאכליה הואעל פי התורה כנ״ל. וזה בחי׳ צדיק אוכל לשובע נפשו ובטן רשעים תחסר כי הרשעים אין להם כח להשביע נפשם ולהחיותה כראוי מאחר שאינם ממשיכין כראוי החיות מחי החיים שזה א״א כי אם ע״פ התורה כנ״ל. וזה כי לא על הלחם לבדו יחי האדם כי על כל מוצא פי ה׳ יחיה האדם, שעיקר החיות ממוצא פי ה׳ שנמשך החיות מחי החיים ע״י הברכה שהוא בחי׳ מוצא פי ה׳. כי באתערותא דלתתא אתער לעילא וכשאנו מברכין הברכ׳ בפינו אזי נתעורר פי ה׳ כביכול להמשיך החיות ע״י הדיבור בהדרגה ובמדה שעל ידי זה עיקר החיות שיש כח להמאכל להחיות את האדם כנ״ל. וזה בחי׳ ההבדל שבין כל המאכלות האסורי׳ להמותרים כי כל המאכלות האסורים הם בחי׳ אכילת עץ הדעת טו״ר שאינו נמשך מבחינת כלים קדושים רק מבחי׳ שברי כלים שאין בהם כח להמשיך החיות מחי החים כראוי אדרבא על ידם מתגבר הסט״א ביותר שהיא סטרא דמותא. וזה שאסרה תורה מאכלים טמאים, וכן מאכלים הקדושים ביותר אסורים ג,כ באכילה כגון אכילת קודש ותרומה לזר. כי עיקר איסור אכילת

מאכלים הטמאים הוא מחמת שהם נמשכין מבחי׳ שברי כלים ואין כח על ידם להמשיך החיות מחי החים בהדרגה ובמדה כנ״ל. וע״כ גם כל המאכלים הקדושים ביותר אסורים ג,כ למי שאינו ראוי להן באיסור חמור מאד. כי מחת שהם קדושים בקדושה יתירה מאד אין כח בהמקבל לקבל החיות והקדושה המרובה הנמשך על ידם. וע״כ אם ירצה לאוכלם חס ושלום מי שאינו ראוי להם הוא גורם שבירת כלים מחדש בחי׳ ריבוי השמן גורם כיבוי הנר. וע״כ כל זר לא יאכל קודש כיאין בו כח לקבל החיות המרובה המנשך ע״י אכילת קודש שזהו בחי׳ ריבוי השמן שגורם כיבוי הנר שזהו בחי׳ שבירת כלים שמשם עיקר יניקת הסט״א כנ״ל. וז״ש בכלאי הכרם פן תקדש המלאה וכו׳. כי איסור כלאים הוא רק מחמת התערובות כי כל אחד בפני עצמו מותר לזרוע רק כשנתערבין זרעים של תבואה ושל גפן יחד אסורים מחמת שע״י תערובתם אין להם כח לקבל ריבוי האור הנמשך ע״י הרבהמינים משונים כאלה. וע״כ אסורים בבחי׳ קודש בחי׳ פן תקדש וכו׳ כי זהו בחי׳ איסור קודש שלא יהי׳ ריבוי אור חס ושלום כנ״ל:

אות ב

נמצא שעיקר קדושת אכילת ישראל הוא ע״י התורה שעל ידי זה ממשיכין החיות בהדרגה ובמדה על ידי הכלים של התורה שאז דייקא נמשך החיות ע״י המאכל בקדושה וכו׳ כנ״ל. וז״ש שם בהתורה הנ״ל שכפי הדעת שנמשך ע״י התורה כן זוכין לפרנסה בחי׳ מן כוו׳ ע״ש. כי הפרנסה והאכילה דקודשה בחי׳ מן הוא כפי הדעת שמקבלין ע״י התורה שהוא עיקר החיות שעל ידי זה דייקא יש כח בהאכילה להחיות האדם כנ״ל. וזה בחי׳ טבילת כלי אכילה כי צריכין לקדש את הכלים של האכילה דייקא כי עיקר קדושת האכילה כפי קדושת הכלים שמקבלין ע״י התורה כנ״ל. וע״כ קדושת וטהרת הכלים הוא ע״י טבילה במקוה. כי המקוה הוא בחי׳ דעת עליון ורחמים גדולים הנמשך ע״י הדעת הנ״ל שנתגלה ע״י התורה כמבואר שם בהתורה הנ״ל. וען כן דברי תורה אין מקבלין טומאה כשרז״ל כי התורה בעצמה הוא בחינת הדעת בחי׳ מקוה שמטהר׳ מכל הטומאות. נמצא שהמקוה הוא בחי׳ הדעת והחיות הנ״ל שמקבלין מחי׳ החיים ע״י התורה כנ״ל. וע״כ שם צריכין לטהר את כלי האכילה שקונין מהעכו״ם כדי לקבל חיות האכילי ע״י כלים קדושים שקדושתם ע״י הדעת של התורה שהוא בחי׳ המקוה כנ״ל כי העיקר לקדש את הכלים. כי עיקר קדושת האכילה נמשך מקדושת הכלים שזה עיקר מעלת התורה שעל ידה קורין החיסי מחי החיים על ידי כלים כנ״ל:

אות ג

וע״כ עיקר הטבילה רק לכלי מתכת (וגם כלי זכוכית שצריכין טבילההוא רק מחמת שדומין לכי מתכות כמבואר בדרז״ל) כי כלי מתכות הם בחינת עשירות. כי עיקר העשירו׳ כלול במיני מתכות שמהם כל המטבעות והממון שהוא עיקר העשירו. כי שם במיני מתכות כלולים כל הגוונין עילאין שהם בחינת זהב וכסף וכו׳ שזה עיקר בחי׳ העשירות ומחמת זה הסט״א כרוכה מאד אחר העשירות מחמת ששם כל הגוונין עילאין כמבואר בהתורה הנ״ל ע״ש. וע״כ כלי מתכות שהם בחי׳ עשירו תששם עיקר התגברות מלכות דס״א שהוא כנגד מלכות דקדושה, שרוצה להתגבר בתאוות העשירות ולהרבו׳ בכלים כדי לינק מהגוונין הנ״ל ולהעלים חס ושלום הדעת הנ״ל של התורה שעל ידי זה חיות מלכות דקדושה כמובן ומבואר כ״ז בהתורה הנ״ל. ע״כ כשיוצאין הכלי מתכות מהעכו״ם שיניקתם ממלכות דס״א א״א לאכול בהם כ״א ע״י טבילה במקוה. כי ע״י המקו׳ שהוא הדעת הנ״ל יטהרם ויוציאם מפגם העשירות שהוא היפך התורה כי נמשך עליהם קדושת הדעת של התורה על ידי המקוה שהוא בחי׳ דעת התורה כנ״ל. ואז יכולין לאכול בהם בקדושה, דהיינו להמשיך על ידי המאכלים החיות מחי׳ החיים כראוי שזה א״א כ״א א״י קדושת הכלים דייקא כנ״ל שנמשך ע״י התורה שהוא בחי׳ המקוה כנ״ל:

אות ד

וזה שאמר יצחק לעשו שא נא כליך כוו׳ ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי.ף כי יצחק הזהיר אותו שיראה תחילה לתקן בחינת הכלים בקדושה ואז ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי מפיקודין דעשה דהיינו מאכלים קדושים ע״פ התורה שזה א״א כ״א ע״י תיקון הכלים כנ״ל בחי׳ שא נא כליך כנ״ל. וכן דרז״ל שא נא כליך בדוך סכינך ושחוט יפה שלא תאכילני נבילה. וע״כ קרא בדיקת הסכין להציל מהנבילות בשם כלים כי עיקר איסור נבילות וטקיפות ומאכלים טמאים הוא מחמת שהם בבחי׳ פגם הכלים כנ״ל. וע״כ הזהיר אותו על בדיקת הסכין בלשון שא נא כליך כי עיקר הוא לתקן הכלים שעל ידי זה עיקר קדושת המאכלים שמחמת זה אסורים לנו נבילות וטריפות ושאר מאכלים האסורים כנ״ל:

וזה חי׳ מה שהשתמשו בכלים של ביהמ״ק בסעודת של אחשורוש כמ״ש וכלים מכלים שונים כשדרז״ל. כי מלכו תהרשעה הוא בחי׳ מלכו תהמן עמלק כ״ש בהתו׳ הנ״ל ומלכות המן הי׳ כל כחו ממלכות אחשורוש. וע״כ רצו להתגבר ע״י פגם האכילה והחטיאו את ישראל בסעודת׳ כשרז״ל. וע״כ השתמשו אז בכלי בהמ״ק כי רצ ולפגום בהעשירות דקדושה שהוא בחי׳ כלי בהמ״ק שעל ידם עיקר המשכת כל ההשפעות לכל העולם ע״י יכלים קדושים כאלו אבל אסור להשתמש בהם להדיוט שלא יהי׳ בחי׳ רבוי אור חס ושלום רק להשתמש בהסבקודש בבהמ״ק ואז נמשך השפע והפרנסה על ים לכל העולם ואחשורוש והמן שהם מלכות הרשעה שמתגברים כנגד מכלות דקדושה ועיקר התגברותם לפגום העשירו תדקודשה חס ושלום כנ״ל ע״כ התגברו להשתמש בסעודתם בכלי בהמ״ק. כי עיקר הפגם ע״י פגם הכלים שעל ידם עיקר המשכת החיות מחי החים כנ״ל.

אות ה

וזה ששלח יעקב לעשו עם לבן גרתי ותרי״ג מצות שמרתי וכו׳ ויהי לי שור וחמור וכו׳ כי עשו הוא מלכו תהרשעה כי ממנו יצא המן עמלק שהם עיקר מכלות הרשעה כי ממנו יצא המן עמלק שהם עיקר מלכות הרשעה ועיקר כח מלכות הרשעה יונק מבחי׳ לבן שהוא בחי׳ לובן העליון היינו האור העליון כשאין כלים קדושים להמשיך האור והחיות בהדרגה במדה כראוי, משם עיקר יניקת קליפת לבן ומשם יניקת מלכות הרשעה בחי׳ עשו המן עמלק. וע״כלא הלך יעקב לבי תלבן עד שעסק תחילה בתורה הרבהבבי תשם ועבר כשרז״ל כי ע״י תורה שלמד תחילה הרבה על ידי זה היה לו כח להמשיך האור הגבוה והעליון מאד מאד בחי׳ לובן העליון להמשיכו בהדרגה ובמדה ע״י רבוי התורה שלמד בקדושה גדולה תחילה. ואז לא די שלא הי׳ כח בלבן שיניק מרבוי אור להתגבר כנגד יעקב. אדרבא יעקב התגבר כנגדו והוציא ממנו כל העשירו תוכל הקדושות שבלע בבחי׳ חיל בלע ויקיאנו. כי הפך ההסתרה שבתוך הסתרה לדעת עליון מאד ונעשה מבחי׳ חיל בלע וכו׳ בחי׳ תורה שהיא בחי׳ אשת חיל כמ״ש בהתורה הנ,ל. שזהו בחי׳ רחל ולאה שהוציאם מבית לבן דייקא שהם בחי׳ אשת חיל בחי׳ התורה שהוציא מתוקף ההסתרה שבתוך ההסתרה שיניקתה מרבוי אור שזהו בחי׳ לבן. ואז כשהתגבר כנגד לבן שהוא שורש הקליפה ע״כ ממילא יש לו כח להכניע ולבטל מלכות עשו וכו׳ שיונק ממנו. ע״כ שלח לעשו עם לבן גרתי ותרי״ג מצוות שמרתי שזכיתי להפוך ההסתרה לדעת התורה להמשיך החיות מלובן העליון בהדרגה ובמדה ע״י תרי״ג מצות התורה שהם כלל התורה ועל ידי זה

זכיתי לעשירות דקדושה בחי׳ ויהי לי שור וחמור וכו׳ כי הוציא העשירות מהס״א אל הקדושה ע״י שהמשיך החיות מלובן העליון לתוך כלים קדושים ע״י התורה שכלולה מתרי״ג מצות בבחי׳ עם לבן גרתי ותרי״ג מצות שמרתי כנ״ל. וע״כ שלח לו כל זאת להודיעו שיש לו כח כנגדו מחמת שכבר הכניע שורשו יניקתו ע״י שהמשיך החיות העליון ע״י התרי״ג מצות של התורה בהדרגה ובמדה שעל ידי זה זכה לעשירות דקדושה שעל ידי זה נכנע מלכות הרשעה בבחי׳ ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס לתת לטוב לפני האלקים וכו׳ כמבואר כ״ז בהתורה הנ״ל ע״ש׃

הכשר כלים ד

אות ב

הלכות הכשר כלים ובו ענין ספיר׳ ושבועות על פי התורה ויהי׳ נא פי שנים ברוחך אלי (בל״א) סי׳ ס״ו) ע״כ כל התורה׃

כי קודם שמוציאין מכח אל הפועל אזי הכח והפועל אחד וכו׳. וצריך כל אחד להשתדל והלוציא מכח אל הפועל לפתוח הידים שיהיה נמשך ונפתח הרוח דלתתא מן הרוח דלעילא וכו׳ וכו׳. וכל המצות ועבירו תלויים בזה וכו׳ ע״ש. ולהוציא מכח אל הפועל הוא ע״י הדיבור וכו׳ וזה זוכין ע״י אמת וכו׳ וצרייכן לעשות נקודות להאותיות והם נעשין על ידי הכיסופין והחשק דקדושה שעל ידי זה משברין כל המניעות שבעולם אם מתגבר שיהיה לו חשק חזק כפי המניעה. כי המניעה לא באה אלא בשביל החשק וכו׳ וכו׳ ע״ש כ״ז היטב׃

כי כל אדם צריך לעסוק בתיקון הבריאה כי הכל צריך תיקון. כי אע״פ שהש״י כבר ברא את כל הבריאה אבל הכל נברא מחוסר תיקון כידוע. כי הכל נברא בשביל האדם שהוא איש הישראלי שהוא יעסוק בתיקון הבריאה ויהי׳ נחשב כאלו הוציא את הבריאה מכח אל הפועל כפי תיקון מעשיו ע״פ התורה הקדושה שבשביל זה נברא הכל. כי כל הבריאה בגין דישתמודעין לי׳ כדי שיכירו וידעו אותו יתי׳ על כל דבר ודבר של הבריאה וכל זמן שאין אדם לעסוק בזה אזי נחשב כל הבריאה לתוהו ובוהו ועל

זה נאמר לא תהו בראה לשבת יצרה שיהיה העולם מיושב מבני דיעה היודעים ומכירים את רבונם ע״י כל פרטי הבריאה. וזה בחי׳ כלל התורה והמצות שבשביל זה נברא הכל כי כפי המצוה שמקיים איש הישראלי כמו כן הוא מוציא חלק מהבריאה מכח אל הפועל. למשל כשמקיים מצות ציצית אזי לפי הקדושה והטהרה וידיעת אלקותו יתי׳ שממשיך ע״י קדושת מצות ציצית כמו כן הוא מתקן חלק מהבריאה ונחשב כאלו עתה הוציא זה החלק מהבריאה מכח אל הפועל וכן בשארי כל המצות. ועל כן היה כל העולם תלוי עד ששה בסיון שקיבלו ישראל את התורה כמ״ש נמוגים ארץ וכל יושביה אנכי תכנתי עמודיה סלה. כשדרז״ל מקרא זה על מתן תורה שאז נתבסס ונתקיים העולם. כי קודם קבלת התורה נחשב כל העולם לתוהו ובוהו וכאלו עדיין לא נברא כלל. וזהו בחי׳ אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ודרז״ל באברהם. כי רק כשבא אברהם אבינו לעולם שממנו התחיל המשכת דרך התורה בעולסך, אז דייקא נאמר בהבראם כי מאז מתחיל הבריאה כאלו אז נברא העולם. וכן ארז״ל על פ׳ בוראך יעקב, עולמי עולמי מי בראך יעקב בראך שהם כלל ישראל שכל אחד מישראל כפי קדושתו כפי קיומו את התורה כמו כן נחשב כאלו הוא ברא את העולם ונחשב שהוא מוציא מכח אל הפועל את הבריאה כפי מדריגתו. כי עיקר תיקון הבריאה עיקר בחי׳ מוציא מכח אל הפועל הוא להוציא הדעת והשכל דקדושה מכח אל הפועל כמ״ש במקום אחר שיש שכל בכח ויש שכל בפועל. ועיקר השלימות להוציא השכל האמתי דקדושה מכח אל הפועל לגלות אלקותו בעולם שזה עיקר תיקון הבריאה וקיומו כי כולם בחכמה עשית. כי עיקר שלימות כל פעולה הוא שידע מי פעלו ועשאו שיתקיים וידע כל פעול כי אתה פעלתו וכו׳ וכמ״ש מי פעל ועשה קורא הדורות מראש וכו׳ :

כי עיקר השלימות שיתפתחו הידים ויהי׳ ניכר ונגלה הרוח דלתתא ויצא מכח אל הפועל מהרוח דלעילא כמ״ש שם. אבל העיקר שאחר התפתחות הידים שהם בחי׳ ב׳ הרוחות ב׳ היודין הנ״ל יהיו עדיין גם אח״כ קשורים ומיוחדים בתכלית היחוד שיהי׳ הרוח דלתת׳ מושך ומקבל חיות בכל רגע מהרוח דלעילא דהיינו שהרוח דלתתא בחי׳ פועל ידע ויכיר בכל פעם מי למעלה ממנו כמ״ש דע מה למעלה ממך שידע שכל חיותו וקיומו מהרוח דלעילא ועל ידי זה נמשך עלי ובכל פעם חיות מהרוח דלעילא ועל ידי זה הוא בחי׳ מוציא מכח אל הפועל בכל פעם שמוציא חיות וקיום הבריאה מלמעלה מחדש בכל עת וכל זה נעשה ע״י קיום התורה והמצות כנ״ל. כי להיפך כשח״ו עובר עבירה אזי נסתלק החיות דקדושה מהפועל וחוזר לעמל׳ ונעלם בהכח ונשאר כמת בלי חיות ואזי שורה עליו רוח הטומאה חס ושלום כפי פגמו ועליו נאמר ונרגן מפריד אלוף, כי כל עני והנ״ל כלול בתמונת אל״ף כמ״ש שם כי הרוח דלעילא בחי׳ יו״ד בראש הוא יו״ד שעל האל״ף והרוח דלתתא שהוא יו״ד בסוף הוא בחי׳ יו״ד שתחת האל״ף והקו שבאמצע הואבחי׳ וא״ו בחי׳ פתח וכו׳ כמ״ש שם. ועיקר השלימות כשהיו״ד בסוף מקבל מהיו״ד שבראש ע״י הוא״ו שבאמצע. אבל כשעובר עבירה חס ושלום פוגם בהתפתחות הידים כמ״ש שם ואזי נסתלק החיות מהפועל ואין היו״ד שלמטה יכולה לקבל חיות דקדושה מהיו״ד שמלעלה

וע״כ הוא נרגן מ פריד אלוף שעושה פירוד בין האל״ף. כי עיקר היחוד והתיקון הוא בבחי׳ והחיות רצוא ושוב שיהי׳ נפתחין הידים שהם הב׳ יודי״ן ואעפ״כ יהי׳ מקושרים ומיוחדים בתכלית היחוד. אבל כשפוגמין חס ושלום שאזי נסתלק החיות מהפועל וחוזר ונתעלם בהכח אזי נשאר הפועל נפרד משורשו ושורה עליו רוח החיצוני ומקבל חיות דרך הסט״א. זהו עיקר הפירוד בחי׳ נרגן מפריד אלוף חס ושלום. ועיקר הפירוד והפגם הוא פגם האמונה כי ע״י כל עבירה נמשך פגם אמונה שנעלם ממנו שהפועל נמשך מהכח ואינו מכיר וזוכר מי בראש. וע״כ יש תקנה בתשובה ועיקר התשובה שישוב מיד לשורשו בבחי׳ אלכה ואשובה אל אישי הראשון שיזכיר א״ע אחר כל הפגמים שפגם בעוונותיו המרובים. אעפ״כ בכל מקומות ממשלתו יתברך ובכל מקום שנדחה ונפל לשם. גם שם מקבל חיות רק מהש״י ויקשר א״ע בכל מקום שהוא להשי״ת. וכ״ז א״ז לזכות כ״א ע״י צדיקי אמת ותלמידיהם שזכו לבחי׳ פי׳ שנים הנאמר בהתורההנ״ל. כי זה כלל כי כשאדם מקלקל ופוגם חס ושלום א״א לו לתקן ע״י אותה הבחי׳ בעצמה שפגם שם רק הוא מוכרח לקבל התיקון ממקום הגבוה ביותר מהמקום שפגם בו ועל ידי זה יתתקן, וזה עיקר בחי׳ תשובה שהיא גבוה מהתורה וכשרז״ל במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקי׳ גמורים יכולים לעמוד שם. כי א״א לו לשוב לשרשו כי אם ע״י שיקבל חיות ותיקון ממקום הגבוה יותר. וע״כ באמת א״א להתתקן כ״א ע״י הצדיק הגדול האמתי וכל מה שפגם וקלקל יותר הוא צריך רבי גדול יותר כמ״ש בהתורה מישרא וכו׳. וע״כ עיקר תיקון התשובה הוא ע״י בחי׳ פי שנים הנ״ל דהייטנו כשזוכה לבא אל הצדיק בכל פעם, שעל ידי זה זוכה לבחי׳ פי׳ שנים כמ״ש שם שעל ידי זה נמשך עליו קדושה וחיות ממקום גבוה ועליון מאד בכל פעם יותר, ועל ידי זה יכול להתתקן בכל פעם אף אם עובר עליו מהשעובר. כי בעינין שנים הנ״ל יש דברים בגו כי אף ע״פ שהוא נמוך וקטן במעלה מאדג מאד ויודע בעצמו שאין בו נקודה כטיפה מן הים מקדושת ומעלת והשגת רבו אף עפ״כ דברי התורה הזאת אמת ויציב. כי אעפ״כ אם הוא רגיל לפני רבו בכל פעם מקבלו נפשו בהעלם ובאכסיא בחי׳ פי שנים שנמשך על רבו וכו׳ כ״ש שם שעל ידי זהדייקא יש לו כח להתקיים ולהתתקן כי הש״י גדול מאד ולגדולתו אין חקר והוא יתי׳ חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. וכל מה שהאדם חותר ומתייגע למצוא דרך לשוב להש״י אע״פ שאינו עולה בידו אין שום יגיעה נאבדת חס ושלום כי לית רעותא טבא דאתאביד והעיקר הוא התקרבות לצדיקי אמת ואנשיהם. כי עיקר שלימות הצדיק האמת הוא שאינו עומד על מדריגה אחת רק בכל פעם הוא עולה מדרגא לדרגא לדרגאשזה בחי׳ הסתלקות כ״ש שם. ומי שזוכה לעמוד לפני צדקי כזה בכל פעם נמשך עליו בכל פעם בחי׳ על ידי זה מקבל חיות בכל פעם ממקום גבוה יותר. כי בכל פעם נמשך עליו בחי׳ הארת פי שנים ממדריגה גבוה כפי המדריגה שזכה הצדיק לעלות ולהסתלק אלי עתה. ועל ידי זה אין שום קלקול ופגם שלא יוכל להתתקן רק העיקר שלא יתרחק מהצדיק לעולם חס ושלום בכל מה שיעבור עליו:

אות ד

וזה בחי׳ ל״ג בעומר בחי׳ הילולא דרשב״י בח״י גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם. כי הצדיק הגדול מתייגע כל ימיו ביגיעות עצומות מאד בשביל תקנות ישראל להשיבם כולם לאביהם שבשמים. אבל הבעל דבר מתגרה מאד מאד בנפשות ישראל בפרט בסוף הגלות הארוך המר הזה ומחטיא אותם בכל פעם יותר אבל הצדיק הזה אינו מניח את מקומו ועולה בכל פעם למדריגה גבוה ועצומה יותר ויותר. ומשיג וממשיך חסדים גדולים ורחמים רבים יותר ויותר בכל פעם עד שיכול תקן גם הפגמים והקלקולים האלו. כי כל מה שעולה למדריגה גבוה יותרומשיג גדולת הבורא יתברך יותר הוא משיג חסדו ורחמיו וטובו יותר. כי עיקר גדולתו ית׳ הוא רחמיו וחסדיו יתק כי חסד נקרא גדולה כ״ש לך ה׳ הגדולה זה חסד כידוע. אבל בעונותינו הרבים מתגבר הבעל דבר כ״כ כ״כ עד שצריך הצדיק לעלות למדריגה גבוה כזאת שא״א לעלות אליה בחיים חיותו בשום אופן. ע״כ ההכרח שיסתלק בשביל זה ואז עולה למקום שעולה עד אשר לא ישקוק כ״א כלה הדבר שיגמור מה שהתחיל שיתקן הכל יהיה איך שיהי׳. וזה בחי׳ הצדיק אבד ואין איש שם על לב ואנשי חסד נאספים באין מבין כי מפני הרע נאסף הצדיק. שעיקר הסתלקות הצדיק הי׳ מפני הרע שהדור קלקלו כ״כ עד שא״א לתקנם כ״א ע״י הסתלקותו כנ״ל אבל ע״י הסתלקותו כנ״ל אבל ע״י הסתלקותו יתקן הכל כל מי שירצה להתקרב לתורתו הקדושה שהשאיר ע״י ספריו הק׳ הק׳ ותלמידיו הכשרים שקיבלו ממנו בחי׳ פי שנים כנ״ל אע״פ שהם קטנים במעלה וכנ״ל אעפ״כ הארת בחי׳ פי שנים שהוא בחי׳ הארת הרוח דלעילא שנמשך בכל עת שעלה ונסתלק מדרגא לדרגא, בפרט בחי׳ הארת הרוח דלעילא שנמשך בעת הסתלקותו ממש, ז אינו נפסק לעולם כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם. וזהו תוקף השמחה של הילולא דרשב״י ביום הסתלקותו הקדוש. אע״פ שלכאורה היה ראוי לבכות מאד ביום הסתלקותו, אך אעפ״כ נוהגין לשמוח מאד ועיקר השמחה הואשאנו שמחים בהשארת תורתו הק׳ שהשאיר לנו ס׳ הזוהר הק׳ שעל ידי זה יפקון מגלותא. וע״כ עיקר קיום העולם הוא בזכות הצדקיים שוכני עפר כ״ש בזוה״ק אלמלא תפילת הצדיקים שמתו שמתפללים על החיים לא הוי מתקיימא עלמא. וע״כ אפי׳ משה רבינו ע״ה כשהתפלל על ישראל ביקש בזכות אבות כ״ש זכור לעבדיך לאברהם וכו׳. וכן עיקר גאולת מצרים היה בכח עצמות יוסף כ״ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו. כי בסוף כ״ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו. כי בסוף הגלות מתגברת הס״א ומתפשטת לאורך ולרוחב כ״כ בבחי׳ ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו כוו׳ עד שא״א להכניעה ולהשפילה כ״א בכח הצדיקים שנסתלקו שהם גדולים במיתתן יותר מבחייהם שעולים עד אין סוף

וגומרים ישועות ישראל בשלימות מה שלא היו יכולים בחייהם. בפרט עתה בסוף הגלות האחרון הארוך המר הזה שאין לנו על מי להשען כ״א על אבינו שבשמים ועל זכות וכח כל הצדיקי אמת שוכני עפר וכנ״ל. וכ״ש טובתי בל עליך לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי בם׃

אות ה

אבל א״א לינק ולקבל מהשארת תורתם הקדושה של הצדיקי אמת כ״א ע״י שבירת מניעות. ע״י עוצם החשק והכיסופין להתקרב לנקודות האמת. וכ״ש שם ענין זה באריכות בהתורה הנ״ל ע״ש. וזה בחי׳ עומר שעורים וספירה קודם קבלת התורה כי על ידי הנפת העומר שעורים ממשיכין קדושה על ישראל שיהיה להם כח לשבר כל המניעות העצומות המשתטחים בכל פעם למנוע להתקרב לנקודת האמת. כי שעורים מאכל במהה שהיא העדר הדעת שהוא בחי׳ מניעות. כי עיקר כל המניעות הם מניעות המוח כמ״ש במ״א. כי מי שיש לו ישוב הדעת אמתי ואינו רוצה להטעות א״ע בודאי יבין היכן האמת ובודאי לא יהי׳ נחשב לו שום דבר למניעה אף אם יעבור עליו מה וישבר הכל ע״י תוקף חשקו וכיסופיו ורצונו החזק אל האמת. כי המניעה הוא רק בשביל החשק כמ״ש שם. וע״י הנפת העומר שעורים זוכין לזה להמתיק הדינים לבטל המניעות להניף המניעות בחי׳ שעורים למעלה שיתהפכו כל המניעות לתתוקף החשק והרצון שעל ידי זה ישבר כל המניעות ויתקרב אל הקדושה שהוא בחי׳ קבלת התורה בשבועות. כי עיקר קבלת התורה היה ע״י בחי׳ ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים שהוא בחי׳ שבירת המניעות ע״י הדעת שיודעין שגם בהמניעה בעצמה נסתר הש״י כמ״ש בסי׳ קט״ו ע״פ זה ע״ש (בליקוטי ח״א)׃

אות ו

וזה בחי׳ ספירה שסופרין הימים הם בחי׳ מוציא מכח אל הפועל כי שבעה שבועות של ימי הספירההם כנגד ז׳ ימי בראשית שכל יום כלול משבעה. ובכל יום היה בו בריאה מיוחדת שהוא בחי׳ מוציא מכח אל הפועל. וע״כ צריכין לכוין בכל יום לתקן הבריאה שהיה באותו היום כמובן בכוונות

לכוין בכל יום מהשבוע כפי הבריאה שהיה באותו היום. ועל כן היו אנשי המעמד עוסקין בכל יום בפ' בראשית והיו קורין הבריאה של אותו היום כשרז"ל. כי עיקר הבריאה שבכל יום מז' ימי בראשית היה בשביל ישראל שיעסקו בתורה שעל ידי זה יהיה עיקר תיקון הבריאה שבכל יום שאז דייקא יהיה נחשב כאלו אז יצא מכח אל הפועל חלקי הבריאה שבאותו היום וכנ"ל. ועל כן קודם מתן תורה סופרין הימים לעומר להמשיך תיקון השבעה ימים שבהם היתה כל הבריאה לתקן ולזכך הימים שנוכל להוציא בהם קדושת כל הבריאה מכח אל הפועל שזה זוכין על ידי הנפת העומר כי א"א להוציא כל הדברים שבקדושה מכח אל הפועל שעל ידי זה עיקר יציאת כל הבריאה מכח אל הפועל כנ"ל כ"א על ידי שבירת מניעות כנ"ל שזה זוכין על ידי הנפת העומר שעורים כנ"ל. וע"כ סופרין כל הימים לעומר קודם מתן תורה כדי שנזכה להמשיך מחדש כל שבעת ימי הבריאה שבהם יצאה הכל מכח אל הפועל לקשר כולם לבחי' הנפת העומר שהוא בחי' שבירת מניעות שעל ידי זה נזכה לקבלת התורה שעל ידי זה עיקר יציאת כל הבריאה מכח אל הפועל כי כל העולם תלוי עד ששה בסיון וכו' וכנ"ל:

אות ז

וזה בחינת טבילת כלים. וזה בחי' עוצחם מעלת טבילת מקוה של ישראל שא"א לצאת מטומאה לטהרה כ"א ע"י טבילת מקוה. כי מבואר בהתורה הנ"ל שכל אדם יש לו חיות למטה וחיות למעלה שהם בחי' הרוח חיים דלתתא והרוח חיים דלעילא שזהו בחי' נח נח, נח לתתא נח לעילא. והם בחי' הב' יודין המבוארים שם אח"כ שהם בחי' יו"ד בראש ויו"ד בסוף שהם בחי' ב' הידים שבהם נבראו שמים וארץ וכל אשר בהם שהם בחי' כח ופועל. ועיקר חיות של כל אדם הוא על ידי שהרוח דלתתא מושך ומקבל חיות דרך הקדושה מהרוח דלעילא. וזה זוכין ע"י תורה ומצות שהם עיקר החיים כמ"ש כי הוא חייך ואורך ימיך. כי עיקר החיות שנקראים חים באמת הוא, לקבל ולהמשיך תוספות רוח חיים דקדושה מלמעלה בכל עת בבחי' כי אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך, יוסיפו לך דייקא כנ"ל. וזה אין זוכה בשלימות כי אם הצדיקים האמתיים שמקיימי' כל התורה בשלימות בתכלית המעהל שעל ידי זה יש להם כח לקבל תוספות רוח חיים דקדושה מלמעלה בכל עת, ועל ידי זה מתאחד ומתקשר הרוח דלתתא עם הרוח דלעילא בקשר אמיץ תמיד ונמשך עליו רוח חיים מהרוח דלעילא להרוח דלתתא בהדרגה ובמדה באופן שיוכל לקבל כל ימי חיותו ולא יסתלק חס ושלום על ידי זה ע"י ריבוי אור. כי עצם החיות של הרוח דלעילא א"א לקבל בזה העולם בזה

הגוף כלל. כמבואר שם בתחלת התורה הנ״ל. רק ע״י תורה ומצות מתקנים בחי׳ כלים בקדושה ובטהרה באופן שיכול לקבל החיות מהרוח דלעילא כראוי במדה כנ״ל. וזה בחי׳ התפתחות הידים בקדושה בחי׳ פותח את ידיך יודי״ך המבוארשם שזהו בחי׳ מוציא מכח אל הפועל שמוציא החיות בכל פעם מהיו״ד בראש שהוא בחי׳ הרוח דלעילא להרוח דלתתא שהוא בחי׳ יו״ד בסוף. והצדיק הולך בכל פעם מדרגא לדרגא וממשיך בכל פעם חיות מבחי׳ גבוה יותר כי גם היו,ד בראש בחי׳ הרוח דלעילא שהיא בחי׳ כח נחשב בחי׳ יו״ד בסוף בחי׳ רוח דלתתא בחי׳ פועל נגד המדריגה שלמעלה ממנה. כי בענין כח ופועל יש כמה בחי׳ אפי׳ בגשמיות מכ״ש ברוחניות כי יש בחי׳ כח ופועל אצל השכל כי יש שכל בכח ויש שכל בפועל כנ״ל. וכן יש כח ופועל בגופים גשמיים. למשל חתיכת עץ קודם שעושין ממנה הכלים שיכולים לעשות ממנה אזי נחשבים אלו הכלים בכח ואח״כ כשעושין הכלים מהעץ נחשב שיוצא מכח אל הפועל. אבל בודאי כל העץ כולו הוא בחי׳ פועל נגד הכח שהיה בו בתחלה. וגם פנימיות הרוחני של העץ שהוא עיקר הכח של זה העץ גם הוא נחשב בחינת פועל נגד המדריגה שלמעלה ממנו. כי כל חיות הצומח נחשב בחי׳ גשמי בחי׳ פועל נגד חיות הבעל חי שגבוה ממנו שנחשב נגדו בחי׳ כח בחי׳ חיות דלעילא כי חיות הבעל חי הוא מבחי׳ בריאה וחיות הצומח מבחי׳ יצירה וחיות בריאה כנגד חיות דיצירה הוא בבחי׳ חיות דלעילא כנגד בחי׳ חית דללתא שהם בחי׳ כח ופועל כנ״ל וכן מדרגא לדרגא עד לעלה מעלה עד תכלית המעלה עד א״ס ב״ה. והצדיק עולה בכל פעם מדרגאלדרגא ומקבל חיות מבחי׳ גבוה יותר וכשעולה מדרגא לדרגא אז הוא בחינת הסתקלות. ואז יורד הרוח דלעילא ונתאחד בו הרוח דלתתא ועל ידי זה נסתלק ממנו וזוכה לקבל אח״כ חיות ממדריגה גבוה יותר ואז יכולים התלמדיים לקבל ממנו בחי׳ פי שנים כמ״ש שם ע״ש. אבל מחמת שאז עדיין לא הגיע זמנו להסתלק ולמות ממש רק להסתלק מדרגאלדרגאע״כאינו יורד הרוח דלעילא לגמרי כדי שלא יסתלק וימות חס ושלום. רק שיורד באופן שיסתלק חיותו מדרגא לדרגא וישאר בחיים. וכן בכל פעם שעולה ומסתלק מדרגא לדרגא עד מגיע זמנו להתסקל ממש אזי יורד הרוח דלעילא לגמרי ומתאחד עמו הרוח דלתתא ועל ידי זה הוא מת ומסתלק מן העולם. ואז עיקר המשכת פי שנים לתלמידיו למי שזוכה לראות אותו לוקח מאתם כמ״ש שם. אבל באמת הצדיק גם בעת מיתתו והסתלקותו ממש אינו מסתלק מן העולם לגמרי חס ושלום. כי עדיין נשאר בהעלם חיות נפלא בתוך גופו הקדוש והנורא שהוא בחי׳ הבלי דגרמי שנשאר אפי׳ אצל כל אדם שעל ידי זה מקבל עונשו ושכרו. אך אצל אדם פשוט מכ״ש כשמת עם עבירות חס ושלום בלא תשובה אזי זה החיות נעקר משרשו ואינו יכול לחבר הנפש עם הרוח וכו׳ שזהו בחי׳ כרת חס ושלום ועל ידי זה עיקר עונשו ואפילו מי שאינו חיב כרת רק שאינו מזוכך כראוי הוא צריך לסבול יגיעות ומרירות הרבה קודם שזוכה לחזור ולקשר זה החיות לשרשו. אבל הצדיק בפרט הצדיק הגדול במעלה שזיכך עצמו מכל וכל הוא אינו מת כלל כשרז״ל. כי צדיקים במיתתן קרויים חיים כי גם אחר הסתלקותו מקושר ומיוחד

בחי׳ חיות גופו שהוא הבלא דגרמי בעצם חיות דקדושה ומקושר ומיחוד כל חיותו עד לעילא לעילא וכו׳ ואז הוא עוסק בתקון נפשות ישראל יותר מבחייו מחמת שאז עולה בכל פעם למדריגות גבוהות ונפלאות ונשגבות כ״כ עד שיכול לתקן הכל. וזה בחי׳ מעלת קברי הצדיקים אמתיים כי שם על קברו שורה השארת נפשו הקדושה כמבואא בכתבי האריז״ל ונפשו קשורה למעלה למעלה כי אחר הסתלקותו אז עירק התדבקות הרוח דלתתא בהרוח דלעילא כי בחיים היה בלתי אפשר שירד הרוח דלעילא לגמרי וכנ״ל. ואז הוא עיקר המשכת פי שנים כנ״ל ועל ידי זה הכל יכולין להתתקן. כי עיקר התיקון ע״י בחי׳ המשכת פי שנים כי מי שקלקל א״אל התתקן על ידי זה החיות בעצמו שפגם בו מאחר שלשם הגיע פגמו וההכרח להמשיך תקוונ ממקום הגבוה שזה עיקר בחי׳ תיקון התשובה שעיקר התיקון נמשך ממקום הגבוה ביותר. וכן כל מה שפגם יותר ויתר חס ושלום הוא צריך להמשיך התיקון ממקום הגובה עוד יותר. עד שיש שפגמו כל כך בפרט עתה בדורות הללו שא״א להם להתתקן כ״א ע״י כח הצדיקים שוכני עפר שע״י שבאים על קבריהם הק׳ יכולים להמשיך שהם בחי׳ הארת פי שנים שנמשך מבחי׳ גבוה ועצומה מאד שע״י זה גם הוא יכול להתתקן אפי׳ אם הוא כמו שהוא. כי הצדיק גם אחר הסתלקותו הוא גם כן עולה ומסתלק בכל פעם מדרגא לדרגא גבוה יותר בבחי׳ ילכו מחיל אל חיל כשרז״ל צדיקים אין להם מנוחה וכו׳ ובשעת הסתלקות יכולין לקבל פי שנים. ועל כן בכל פעם שבאים על קברו הקדוש יכולין לקבל בחי׳ הארת פי שנים ממקום גבוה מאד שעל ידי זה גם הוא יכול להתתקן. אבל העיקר שצריכין לשבר מניעות הרבה קודם שזוכין לזה לבא אליו כי המניעות רבים ועצומים מאד בלי שיעור ועיקר הוא מניעת המוח. וגם מה שיש שאינם מאמינים בעצמם שהם יוכלו לקבל תיקון לפי עוצם ריבוי קלקולם בכל פעם בלי שיעור אף על פי שתולין הקלקלה בעצמם גם ההוא בחי׳ מניעת המוח שאינם מאמינים בגדולת חסדי הש,י אשר לא תמנו ולא כלו לעולם ובגדולת הצדיקי אמת שיש להם כח לתקן הכל בכל פעם יהיה איך שיהיה בפרט אחר הסתלקותם שעולים בכל פעם למדריגות עצומות כ״כ וממשיכים חסדים נפלאים חדשים בכל פעם עד כל מי שחפץ לקבלם יכול לזכות על ידם ולהתתקן אף אם הוא כמו שהוא:

אות ח

וזה בחי׳ לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים. ודרז״ל לשון שניים. היינו שעיקר התיקון ע״י בחי׳ פי שנים הנ״ל. וזה בחי׳ ממרחק תביא לחמה שעיקר התיקון צריכין לקבל ממרחק מבחי׳ הגבוה ורחוקה

ממנו מאד וכל מה שקלקל יותר הוא צריך לקבל התיקון במחי׳ הגבוה ורחוקה יותר ויותר. וע״כ א״א להתתקן כ״א ע״י הצדיק הגדול במעלה יותר. וכל מה שהוא חולה ביותר הוא צריך רבי גדול ביותר כמ״ש בהתורה מישרא (סימן ל׳) כי צריכין לזה רבי גדולת שיהיה צדיק וחכם בחכמה אמתיית במעלה מופלגת ועצומה מאד מאד שידע איך להמשיך תקונו מבחינה גבוה ורחוקה מאד באופן שיוכל לתקן מקולקל כמותו. וזהו בחי׳ מרחוק ה׳ נראה לי מרחוק דייקא וכנ״ל. וזה בחי׳ אתה ידעת שבתי וקומי בנתה לרעי מרחוק. וזה בחי׳ אנכי ה׳ נראה לי מרחוק דייקא וכנ״ל. וזה בחי׳ אתה ידעת שבתי וקומי בנתה לרעי מרחוק. וזה בחי׳ אנכי לה׳ אנכי אשירה ופרש״י אנכי אנכי כפול שמעתי מדרש אגדה קפח הקב״ה שכר תבור וכרמל וכו׳ א״ל הקב״ה סוף שאני פורע לכם כפלים נאמר בסיני אנכי ה׳ אלקיך בתבור יאמר אנכי אנכי כו׳ובכרמל יאמר כפול ה׳ הוא האלקים וכו׳. כי דבורה הנביאה החזירהאת ישראל בתשובה שעל ידי זה היתה תשועתם אז כמ״ש שם תחלה בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם וכו׳ ופרש״י בהתנדב לבם לתשובה וכו׳. וע״כ אמרה אחר״כ בשירתה אנכי אנכי כפול בחי׳ פי שנים הנ״ל כי עיקר תיקון התשובה הוא על ידי בחי׳ פי שנים כנ״ל. וכן אליהו שהיה צריך להחזיר את ישראל בתשובה לבטל הע״ז ולהודיעם כי ה׳ הוא האלקים ע״כ הי׳ עיקר התיקון ע״י שהמשיך בחי׳ פי שנים בחי׳ ה׳ הוא האלקים ה׳ הוא האלקים ב׳ פעמים. וזה כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב וכו׳ שנאמר על ימינו אלה על סוף הגלות האחרון המר הזה שהצרות מתחדשות מאד ר״ל ואין מי יעמדו בעדינו וכו׳ ואין לנו על מי להשען כ״א על אבינו שבשמים ועל כח וזכות הצדיקים שוכני עפר כנ״ל. וזהו שסיים שם ראו עתה כי אני אני הוא, אני אני דייקא ב״פ אני בחי׳ פי שנים הנ״ל. וזהו ג״כ בחי׳ אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וכו׳ ב״פ אנכי וכנ״ל. כי מחילת עונות שהוא עיקר ישועת ישראל הוא על ידי בחי׳ פי שנים וכנ״ל. וזה בחי׳ שתי הלחם של שבועות, וזה בחי׳ משנה לחם של שבת, וזה בחי׳ לכן בארצם משנה ירשו, וזהו בחי׳ כי כפלים לתושיה. כי הצדיק זוכה תמיד לבחינת פי שנים. כי אע״פ שזה המקרא ויהי נא פי שנים ברוחך אלי נאמר על התלמיד וכמו שפירש הענין אדמו״ר ז״ל בהתורה הנ״ל שעל ידי הסתלקות הצדיק באיזה בחינה מקבל התלמיד בחינת פי שנים וכנ״ל, אעפ״כ בודאי גם הצדיק בעצמו זוכה אז לבחי׳ פי שנים בבחינה גבוה ונשגבה מאד. כי הוא עולה ונסתלק למדריגה גבוה יותר ויותר שהוא בחי׳ פי שנים ממש נגד המדריגה שבתחלה. רק שגם התלמיד מקבל איזה הארת פי שנים ברוחו של רבו שנקרא פי שנים נגד רוח רבו שבתחלה כ״ש שם. אבל עיקר פי שנים זוכה רבו בשלימות בכל פעם ועל ידי זה ממשיך תיקונים נפלאים לכל המקורבים אליו על ידי שמאיר עליהם ג״כ בחי׳ הארת פי שנים שעל ידי זה עיקר תיקונם. כי א״א לתקנם על ידי השגות נמוכות כ״א ע״י הארות והשגות עצומות שהם בחי׳ פי שנים וכנ״ל:

אות ט

וזה בחי׳ קדושת שבתות וימים טובים ור״ח שיש בהם קרבן מוסף וכן כל הימים שיש בהם תוספות קדושה כי כל יום שיש בו תוספות קדושה זה בחי׳ פי שנים נגד יום חול שע״י זה עיקר התיקון. ועל כן עיקר שלימות אישר הישראלי להמשיך קדושת שבת בכל ימי החול כדי להמשיך בחי׳ הארת פי שנים גם בימי החול וכנ״ל. ועל כן צריכין להשלים פרשיותיו שנים מקרא ואחד תרגום כי דייקא ע״י שנים מקרא בחי׳ פי שנים יכולין לתקן ולברר בחי׳ התרגום שהוא בחי׳ עץ הדעת טו״ר ששם עיקר הבירור והתיקון כי משם כל יניקת הס״א שע״י זה באים כל הקלקולים חס ושלום ושם צריכין לברר ולתקן (כמו שכתוי בהתורה תפלה לחבקוק סי׳ י״ט). ועיקר התיקון ע״י בחי׳ פי שנים שהוא מתקן ומברר כל הפגמים שבאים ע״י עץ הדעת שהוא בחי׳ תרגום. וזה בחינת שנים מקרא ואחד תרגום וכנ״ל:

אות י

וזה בחי׳ ה׳ פעלך בקרב שנים חייהו בקרב שנים תודיע ברוגז רחם תזכור. בקרב שנים דרז״ל א״ת שנים אלא שניים היינו בחי׳ פי שנים הנ״ל. וזהו בחי׳ פעלך היינו הפעולה של הש״י שהוא כלל הבריאה שהוציא מכח אל הפועל בשביל ישראל שיקיימו התורה וימשיכו חים וקיום מלמעלה לכל פרטי הבריאה שזה עיקר בחי׳ מוציא מכח אל הפועל המוטל עלינו בני אדם לעסוק בעולם המעשה הזה כנ״ל. ועל זה מבקש חבקוק ה׳ פעלך בקרב שנים חייהו שהש״י יעזרינו שימשיך חיות ע״י בחי׳ פי שנים לכל הפעולה של זה העולם. וזהו פעלך היינו הפעולה שהוא כלל הבריאה בקרב שנים א״ת שנים אלא שניים בחי׳ פי שנים הנ״ל חייהו שנזכה ע״י תפלותינו שהש״י ימשיך חיים ע״י בחי׳ פי שנים לכלל הפעולה שהוא כלל העולם שזהו עיקר בחי׳ מוציא מכח אל הפועל כנ״ל. ועיקר החיות הוא הדעת דקדושה להמשיך הארת השכל והדעת דקדושה מכח אל הפועל עד שנוכל להודיע לכל בני אדם גדלו וממשלתו יתי׳ שהוא יתי׳ פעל ועשה וברא הכל יש מאין המוחלט והוציא כל הבריאה בכלל ובפרט מכח אל הפועל שיקויים וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו וכו׳ שזה עיקר בחי׳ מוציא מכח אל הפועל כנ״ל. וזהו בקרב שנים תודיע שע״י

בחי׳ פי׳ שנים הנ״ל תודיע לכל באי עולם כי אתה מושל בכל וכל הפעולה נמשך מאתך לבד שיקויים וידע כל פעול וכו׳ כנ״ל. וכל זה נמשך מהמתקת הרוגז והחרון אף שצריכין לבררו עד שיהיה נעשה ממנו רוח אוירי כוו׳ שהוא בחי׳ רוחו של משיח וכו׳ שעל ידי זה זוכין אח״כ להוציא מכח אל הפועל כמבואר שם היטב בהתורה הנ״ל ע״ש. וזהו שסיים ברוגז רחם תזכור היינו בחי׳ המתקת הרוגז והחרון אף לרחמנות שעל ידי זה נמשך כל הנ״ל עד שמוציאין מכח אל הפועל שזהו בחי׳ ה׳ פעלך וכו׳ וכנ״ל:

אות יא

וזהו בחי׳ י״ג מדות של רחמים שמתחילין ה׳ ה׳ שזהו בחי׳ פי שנים הנ״ל שעל ידי זה עיקר המשכת רחמיו הגדולים והמרובים מאדם אדם שעל ידי זה עיקר מחילת עונות אפילו אם קלקל כמו שקלקל חס ושלום וכמובן בזוה״ק ע״פ זה ה׳ ה׳ שהזכיר שני פעמים ופסיק ביניהם ופירש, קדמאה שלים בתראה שלים יתיר ע״ש. היינו שקדושת השם השני הוא גבוה בשלימות יותר מהשם הא׳. ועיקר השלימות בענין שמותיו הקדושים יתי׳ הוא רק בענין הארת והמשכת חסדיו ורחמיו למטה כי ה׳ אחד ושמו אחד ואין בו שום שינוי חס ושלום כמ״ש אני ה׳ לא שניתי רק השינוים שבין שמותיו יתי׳ שזה השם גבוה יותר מחבירו עד שכתב בזוהר הנ״ל שאפי׳ ב׳ שמות הוי״ה הנ״ל יש פסיק ביניהם להורות שהשני בשליות יותר מהא׳, עיקר המעלה והשלייות זה על זה הוא רק בענין ריבוי הרחמים וביטול והמתקת הדיינם שהם בחי׳ רוגז וחרון אף חס ושלום כמובן בכל כתבי האריז״ל שכל מה שהבחי׳ והמדריגה גבוה יותר שמאירין שם שמות גבוהים יותר שם הידינם מתמעטים והרחמים מתרבים שם יותר. וזה מעלת הצדיקים הרחמים והגבוהים מאד שעולין בכל פעם למדריגות גבוהות יותר עד מכירין גדולתו וגדולת שמותיו יתי׳ יותר ויות עד שממשיכין רחמים גדולים וחדשים בכל פעם באופן שיוכלו לכפר עונות ישראל ולהשיבם בתשובה אף בעת שקלקלו מאד מאד כמו בעת העגל שאז קלקלו ישראל הרבה ומשה רבינו בעוצם כוחו התגבר בתפילתו ומסר נפשו עד שעלה למקום שעלה עד שגילה לו השי״ת מדת רחמיו וטובו מה שלא נתגלה לו מתחילה שהם בחי׳ י״ג מדות של רחמים וזהו עיקר בחי׳ פי שנים של הצדיק שמשיג עתה השגה גבוה ביותר ויותר מתחלה שהוא בחי׳ פי שנים וכנ״ל:

וזהו ביחי׳ ה׳ ה׳ אל רחום וחנון וכו׳ שעיקר ריבוי רחמיו יתי׳ משיגין ע״י בחי׳ פי שנים וכנ״ל וזשארז״ל ה׳ קודם שיחטא האדם ה׳ לאחר שיחטא. היינו קודם שיחטא מספיק לו הרחמנות הנמשך משם הוי״ה הראשון כי

שם הוי״ה ב״ה הוא בחי׳ רחמים גדולים כידוע. אבל אחר שיחטא האדם אז נמשך עלי ורחמים ע״י שם הוי״ה הב׳ שהוא שלים יתיר כמ״ש בזוהר הנ״ל. כי אחר החטא אין מספיק להאדם הרחמים הנמשכין מהשם הראשון רק הש״י מרחם עליו ברחמים רבי סוגדולים ביותר הנמשכין מהשם הב׳ שהוא שלים יתיר וכנ״ל. וכל זה בכח הצדיקים הגדולים שיכולין להמשיך בחי׳ פי שנים לכל המקורבים שע״י זה אין שום יאוש בעולם כלל כי כחם אינו נפסק לעולם ובכל פעם שבאים אליהם אף אם הואכמ ושהוא הם ממשיכין תקונים ורחמים רבים ממקום גבוה יותר ויותר כי חסדי ה׳ לא תמנו ולא כלו רחמיו לעולם׃

אות יב

וזה בחי׳ טבילת מקוה שעל ידי זה כל הטמאים יוצאין מטומאה לטהרה כי כל הטומאו׳ שהם בחי׳ עבירות שעל ידם שורה רוח הטומאה חס ושלום כולם נמשכין ע״י פגם התפתחות הידים שהוא בחי׳ פגם מוציא מכח אל הפועל דקדושה פגם בחי׳ פי שנים הנ״ל כמובן ומבואר בהתורה הנ״ל. כי על ידי כל עבירה חס ושלום נסתלק הרוח חיים דלתתא ונתעלם למעלה וחוזר ונתעלם הפועל בהכח בבחי׳ הסתרה ואזי שורה עליו בחי׳ רוח הטומאה שהוא בחי׳ חיות שנפרד משרשו מבחי׳ רוח דלעילא בחי׳ נרגן מפריד אלוף שהוא בחי׳ חיות דס״א שנמשך דרך העלמה והסתר שזה החיות הוא בחי׳ מיתה בחי׳ רשעים בחייהם קרויים מתים. וע״כ התיקון ע״י טבילת מקוה מים. כי מאחר שנטמא ונסתלק החיות מהפועל ונסתר ונתעלם בהכח כנ״ל הוא צריך לחזור ולעלות לתחלת השורש לבחי׳ הכח לבחי׳ הרוח דלעילא לחזור ולפתוח שם הפתח דקדושה בחי׳ התפתחות הידים הנ״ל לחזור ולהוציא מחדש מכח אל הפועל שזהו בחי׳ תשובה שהוא בחי׳ פתח חרטה שצריך לחזור לשרשו לחזור ולהמשיך בחי׳ התפתחות הידים הנ״ל. וזהו בחי׳ מקוה מים כי שם רוח אלקים מרחפת על פני המים דא רוחו של משיח שהוא תכלית שורש כל הרוחות והנפשות והחיות של כל באי עולם שמשם עיקר המשכת החיות דקדושה מהכרח אל הפועל כמבואר שם בהתורה הנ״ל. וע״כ הוא מרחף על פני המים כי מי סהוא בבחי׳ כח נגד כלל הבריאה. כי גם בהבריאה בעצמה יש בחי׳ כח ופועל כנ״ל. ומים הם בבחי׳ כח נגד כלל הבריאה כי מתחלה היה העולסך מים במים כשרז״ל ואז היה כל העולם וכל אשר בו בכח בתוך המים ושם היה רוח אלקים שהוא רוח של משיח מרחפת שהוא כלל כל הרוחות והחיות דלעילא ולתתא של כל באי עולם ואח״כ יצא הכל מכח אל הפועל. וע״כ הטמא שנטמא שהוא ע״י שנסתלק ממנו החיות בחי׳ פועל ונתעלם בבחי׳ הכח הוא צריך לטבול במים כדי לחזור

לשרשו לשורש הרוח דלעילא בחי׳ כח העליון כדי לחזור ולהתבטל שם כדי לחזור להוציא משם מחדש מכח אל הפועל שיהיה נמשך עליו רוח חים דקדושה מבחי׳ רוח דלעיאל שהוא בחי׳ רוח אלקים רוחו של משיח המרחף על פני המים שמשם כל הטהרות והקדושות כי עיקר הטהרה והקדושה נמשכת ע״י בחי׳ מוציא מכח אל הפועל דקדושה כנ״ל. וז״ש וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם וכו׳. היינו בחי׳ מקוה מים של ישראל שהוא בחי׳ מים טהורים המטהרים מכל הטומאות ומכל הגילולים על ידי זה ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסירותי את לב האבן מבשרכם וכו׳ ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחוקי תלכו וכו׳ כי ע״י מים טהורים בחינת טבילת מקוה של ישראל על ידי זה נמשך בחי׳ רוח חדשה שהוא בחי׳ פי שנים הנ״ל שממשיכין תוספות חיות דקדושה מהרוח דלעילא מבחינה גבוה מאד כנ״ל שעל ידי זה נטהרין מכל העונות ומכל הטומאו׳ כי זה עיקר תיקון התשוב׳ כנ״ל:

אות יג

וזהו בחי׳ טבילת כלים שנלמד מטבילת כלי מדין כי כלים של אכילה היוצאי׳ מרשות העכו״ם מרשות הס״א צריכין טבילה בקמוה מים כי אכילת ישראל קודש כי על ידי האכילה ממשיכין החיות. וע״כ צריכין לאכול בקדושה ע״פ התורה כמ״ש ותורתך בתוך מעי ופרש״י כל מאכלי על פי תורתך כדי להמשיך החיות הנמשך ע״י ע״י האכילה להמשיכו בקדושה ובטהרה להמשיך החיות מהרוח דלעילא להרוח לדתתא בבחי׳ מוציא מכח אל הפועל הנ״ל. וע״כ אסור לאכול מכלי העכו״ם שהם טמאים לאכילת ישראל כי החיות שמקבלין מלמעלה עיקר היגיעה להמשיך החיות בקדושה הוא בעני ותיקון הכלים כי א״א לקבל ולהמשיך החיות מלמעלה למטה כי אם כפי תיקון הכלים שזהו בחי׳ כל עבודות התורה והמצות שעל ידי זה עושין כלים קדושים לקבל ולהמשיך החיות בהדרגה ובמדה כראוי. ועל כן אכילת ישראל שעל ידי זה ממשיכין החיות מלמעלה למטה צריכה להיות בכלים טהורים וע״כ כלי עכו״ם הם טמאים לאכילת ישראל כי כלי עכו״ם הם בבחי׳ בורות נשברים אשר לא יכילו מים (ירמי׳ ב׳) שאינם יכולין להמשיך מימי הדעת מרוח אלקים דלעילא לתתא. וע״כ אסור לישראל עם קדוש לאכול בהם עד שיטבלו אותם במימי המקוה הקדושה שעל ידי זה חוזרים ונכללים ברוח אלקים המרחפת על פני המים שעל ידי זה נמשך עליהם רוח חדשה רוח טהר׳ וקדושה שעל ידי זה יכולים לאכול בהם מאכל ישראל להמשיך חיות דקדושה על ידו מהרוח דלעילא להרוח דלתתא שזה עיקר החיות האמתי

וכנ״ל:

אות יד

וע״כ מצות טבילת כלים אמר אלעזר הכהן בעת שבא משה לכלל כעס על ענין בנות מדין שנכשלו בהם ישראל בדבר בלעם כמ״ש שם בפרשה. כי טבילת כלים שהוא לחזור ולהמשיך החיות דקדושה מהרוח אלקים המרחפת על פני המים שהוא רוחו של משיח שזהו בחי׳ מוציא מכח אל הפועל כנ״ל, כל זה נמשך ע״י המתקת הכעס והחרון אף כנ״ל. ואז הי׳ ההמתקה ע״י אלעזר הכהן שהי׳ אז הכה״ג שכל עסק הכהנים בפרט עסק הכה״ג הוא לכפר על ישראל ולהמתיק החרון אף ולהעלות׳ מטומאה ביותר ובפרט הכהן הגדול שנאמר בו ועל כל נפשו׳ מת לא יבא. כי עיקר שורש כל הטומאות הוא טומאת מת שהוא אבי אבות הטומאה כי עיקר הטומאה הוא ע״י הסתלקות הרוח חים דקדושה שאז הוא בבחי׳ מיתה כנ״ל בחינת רשעים בחייהם קרויים מתים וכנ״ל. וע״כ הכהן מוזהר לנפש לא יטמא בעמיו. וביותר מוזהר הכהה״ג שאפי׳ לאביו ולאמו לא יטמא. כי הכהן בפרט הכה״ג כל עסקו לטהר את ישראל מעונות שהוא ע״י המשכת הרוח חיים מכת אל הפועל כנ״ל. וע״כ בכל מקום נסמך הכה״ג אצל מלך ישראל כמ״ש מלך וכהן (איכה א׳) כי כל מלכות ישראל דקדושה הוא בחי׳ מלכות דוד משיח, שלו ניתן כתר מלוכה על ישראל שהוא בחי׳ רוח אלקים הנ״ל שהוא רוחו של משיח והכה״ג סמוך אליו כי עבודת הכה״ג להוציא מכח אל הפועל הרוח חיים מרוח של משיח וכנ״ל. וזה בחי׳ משה ואהרן משה בחי׳ משיח כמ״ש עד יבא שילה״ דא משה, ואהרן הוא הכהן הגדול הראשון שהוא עוסק להמשיך הרוח חיים מרוחו של משה משיח שהיה רבו כשרז״ל בסדר המשנה נכנס אהרן שנה לו משה פרקו. נמצא שאהרן היה תלמיד הראשון של משה רבינו. וע״כ זכה לכהונה לכפר על בני ישרא לשהוא ע״י המשכת הרוח חיסי מכח אל הפועל שעל ידי זה נטהרין מכל העונות וכנ״ל. וזה שנאמר בכהן ברך ה׳ חילו ופועל ידיו תרצה. ברך ה׳ חילו זה בחי׳ כח כי חיל לשון כח כמ״ש כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל. ופועל ידיו זה בחי׳ פועל. וזהו ופועל ידיו זה בחי׳ התפתחות הידים הנ״ל שע״י זה מוציאין מכח אל הפועל. וזהו ופועל ידיו תרצה. תרצה דייקא. בחי׳ רצון וחשק וכיסופין דקדושה שעל ידי זה דייקא מוציאין מכח אל הפועל כמבואר בהתורה הנ״ל שא״א להוציא מן הכח אל הפועל שום דבר שבקדושה כ״א ע״י רצון וחשק דקדשוה שעל ידי זה משברין כל המניעות שבעולם. וזהו שסיים מחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן יקומון היינו שהשונאים וכל הקמים עלינו לרעה חס ושלום למנוע מעבודתו יתברך שמהם נמשכין כל המניעות

שבעולם כולם יכרעו ויפולו נפילה בלי תקומה על ידי תוקף הרצון והחשק דקדושה שעל ידי זה משברין כל המניעות כנ״ל. נמצא שהכהן עוסק להמתיק החרון אף ולהמשיך רוו של משיח ולהוציא מכח אל הפועל שעל ידי זה עיקר טהרת ישראל מעונותיהם. ע״כ סיבב הש״י ברחמיו שאלעזר הכהן דייקא יגלה לישראל מצות טבילת כלים בעת שבא משה רבינו לכלל כעס. כי עיקר תיקון טבילת המקוה הקדושה של ישראל שהוא בחי׳ טבילת כלים שהוא בחי׳ מוציא מכח אל הפועל נמשך ע״י המתקת הכעס והחרון אף שזה נמשך ביותר ע״י הכהן כנ״ל:

אות טו

וכל זה היה סמוך להסתלקות משה שאז היה מעשה בלעם הרשע ומלחמת מדין כמ״ש שם אחר תאסף אל עמך. ואז בא משה לכלל כעס על שהחיו את בנות מדין שהכשילו את ישראל בדבר בעלם. כי משה רבינו ראה גודל עוצם התגרות והתפשטו׳ הס״א עד אשר אחר כל היגיעות העצומות וריבוי המסירות נפשו שסבל בשביל תקנות נפשות ישראל עדיין הוא מרקד בינן עד אשר בסוף ימיו התגרה בלעם הרשע והכשלים בפגם הברית שזה עיקר התגרות היצה״ר בכל אדם ומשם באים כל המניעו׳ והבלבולי׳ והמלחמו׳ והמחלוקת וכו׳ המעכבים להוציא מכח אל הפועל חיות דקדושה לטהר ולתקן את ישראל בשלימות עד אשר ראה שהוא מוכרח להסתלק ולמות בשביל זה כי לפי עוצמם התפשטות הס״א א״א לגמור התיקון בחיים רק לאחר הסתלקותו וכנ״ל. וראה שגם אחר כך יעבור על ישראל מה שיעבור והיעקר ע״י תאוה זאת שהיא עיקרא דיצרא בישא. ע״כ מעוצם צערו על צרות ישראל בא לכלל כעס. וע״כ היתה ההמתקה ע״י אלעזר הכהן תלמידו שהמתיקו החרון אף והמשיך בחי׳ רוחו של משיח שמשם הוציא מכח אל הפועל שזהו בחי׳ טבילת מקוה מים בחי׳ טבילת כלי מדין. וע״כ הוא דייקא גילה אז דייקא מצות טבילת כלים וכנ״ל:

אות טז

וע״כ ביותר צריכין לטבול לטומאת קרי. כי אפילו אחר החורבן שבטלה הטהרה מחמת שאין לנו אפר פרה אף עפ״כ צריכין לטבול לקריו כשרז״ל שכל הטמאיום צריכין לטבול לקרי כי עיקר הפגם הגדול מכל הפגמים הוא פגם הברית כי על ידי זה הוא פוגם ביותר בבחי׳ פי שנים הנ״ל שהוא בחי׳ מוציא מכח אל הפועל. כי כל מעשה האדם לטוב או להיפך חס ושלום הוא ע״י המשכת החיים שממשיך בכל פעם וכשהוא עושה איזה מצוה עס חיותו אזי הוא ממשיך על עצמו איזה תוספות רוח חיסי מלעילא בבחי׳ פי שנים כנ״ל בבחינת יראת ה׳ תוסיף ימיסוכו׳ וכנ״ל. ולהיפך חס ושלום כשעושה איזה עבירה אזי מסלק חיותו ונמשך עליו חיות דס״א וכנ״ל והכל כפי המצו׳ והעבירה וכפי מה שעושה אותהכי כשעושה מצוה גדולה ועושה אותה בכח גדול ובמסירת נפש נמשך עליו הרוח חיים דלעילא בתוספות מרובה יותר ואם עושה עותה בקטנות נמשך עליו גם הרוח חיים כפי עשייתו כי הכל לפי החשבון וכן להיפך בענין עשיית העבירה חס ושלום וכל העבירות הם על ידי התגברו תהתאוה ועיקר התגברות התאוה היא בתאוה זאת של משגל ששם נתעוררין כל החיות והכחות של כל האברים וזה נמשך מחמת שבקדושה צריכיעל ידי זה להמשיך קיום העולם מדור לדור להמשיך נשמות הנולדים על ידי זה והנשמה צריכין להמשיך ממקום גבוה מאד. כי נשמת הולד נמשך ע״י התעוררות זיווג ויחוד עליון שנתעורר ע״י זיווג תחתון שעל ידי זה מקבל כל בחינה מבחי׳ הגבוה ממנה והגבוה מהגבוה עוד וכו׳ עד שממשיכין החיות והנשמה הנמשך על הטיפה שממנו ההולדה כמובן בכתבים. וע״כ הברי תקודש נקרא יוסף שהיה בכור שנוטל פי שנים כי צריך להמשיך החיות מגבוה מעל גבוה מבחי׳ הרוח חים דלעילא מתחלת השורש העליון שכל זה הוא בחי׳ פי שנים כנ״ל ואת זה לעומת זה עשה האלקים. וע]כ מתעוררין כנגד זה כל הסטרין אוחרנין שכנגד כל המדריגות דקדושה ומזה בא התגברות תאוה זאת וכשאינו מתגבר כראוי עד שבא חס ושלום לידי טומאת קרי אזי זאת הטומאה גדולה ביותר מחמת שעל ידי זה נפגם ביותר חיותו בכל המדריגות מחת שבתאוה זאת נמשך ביותר עצם החיות שבסכל האיברים עם כל הכחות שבנפשו ועל כן אפילו כשהוא בהיתר ואפי׳ אם הוא קדוש וטהור ג״כ הוא צריך טבילה אפי׳ כשמקיים המצוה בקדושה ובטהרה כי בהכרח שיומשך עליו איזה אחיזת הטומאה מחטא אדה״ר שנאחז ביותר בענין זה. ועל כן תיקן עזרא טבילה לבעלי קריין קודם שיעסקו בתורה ובתפלה. כי עיקר הסתלקו׳ הרוח חיים ביותר הוא ע״י טומאת קרי מחמת שעל ידי זה מוציא חיותו ביותר ועל כן הוא צריך טבילה ביותר. כי על ידי הטבילה חוזר וממשיך הרוח חיים מהכח אל הפועל וכנ״ל:

אות יז

וע״כ כל המניעות להתקרב אל הקדושה הוא ע״י פגם טומאת קרי. וזה שפרש״י בפ׳ בחוקותי קרי לשון מניעה וכו׳ כי משם כל המניעות בפרט להתקרב להצדיק האמת שעל ידו עיקר התיקון. וזה שסיים בסוף התוכחה והתודו את עונם וכו׳ ואף אשר הלכו עמי בקרי וכו׳ או אז יכנע לבבם הערל וכו׳ וזכרתי את בריתי יעקב וכו׳ שהם זכות שוכני עפר. כי עיקר כל צרות ישראל ר״ל וכל הגליות הם ע״י פגם עון זה. ועיקר התיקון ע״י צדיקים שוכני עפר שגדולים במיתתן יותר מבחייהם שגומרים אחר הסתלקותם תיקון עון זה שזה עיקר התיקון של נפשות ישראל וכנ״ל. וזהו ואף אשר הלכו עמי בקרי אף אני אלך עמם בקרי היינו שמחמת פגם קרי ר״ל אף אני אלך עמם בקרי שאזמין להם מניעות עצומות שנקראים קרי כפרש״י הנ״ל. וזהו והבאתי אותם בארצות אויביהם היינו שיתגברו נגדם האויבים והשונאים שמהם כל המניעות. ועיקר התיקון לשבר המניעות והאויבים הוא ע״י הרצון והחשק כנ״ל וזהו והם ירצו את עונם שיהפכו העונות שמהם כל המניעת יהפכו אותם לרצון. ועל ידי זה וזכרתי את בריתי יעקב וכו׳ שיזכור ויעורר הש״י את הצדיקים הגדולים שוכני עפר כי עיקר התיקון על ידם וכנ״ל:

אות יח

וע״כ אין מי המקוה מטהרין כ״א ע״ג קרקע דייקא. כי עיקר טבילת המקוה היא כדי לחזור ולהכלל בשורש כל הרוחות שהוא בחי׳ רוחו של משיח שמרחף על פני המים כדי לחזור ולהמשיך משם בחי׳ הרוח חיים דקדושה שהוא בחי׳ מוציא מכח אל הפועל כנ״ל. וע״כ אין טובלין אלא במים שבתוך הארץ דוקא כי א״א להמשיך מכח אל הפועל כי אם ע״י שבירת מניעות ע״י עוצם החשק דקדושה כמבואר שם היטב. וזה עיקר ביאת האדם לזה העולם בשביל שיהי׳ לו נסיונות ומניעות כאלה מלהתקרב להשי״ת, והוא יתגבר בתוקף חשקו דקדושה וישבר כולם ועל ידי זהדייקא יזכה מה שיזכה מה שאין המלאכים וזכין לזה כי זה עיקר מעלת האדם על הכל מחמת שיש לו בחירה. ועיקר הבחיר׳ והנסיון הוא מחמת ריבוי המניעות מהקדושה שיש לכל אדם ועיקר כלל כל המניעות הוא מחמת גשמיות הארץ שמשם נלקח גופו המגושם. כי גשמיות הארץ שמשם כל התאוות עומדו בפני האדם ומסתיר ממנו אור האמת שמשם באים כל המניעות והבלבולים כמ״ש בדברי אדמו״ר על פסוק ואורח צדיקים כאור עוגה וכו׳ כמובא שם בשם הבעש״ט זצ״ל ע״ש. ולשבר כל המניעות כ״ש שם כי המניעה לא באה כ״א בשביל החשק וכו׳ כמ״ש שם.

ועיקר התגברות החשק דקדושה הוא ע״י האמת. כי אם יסתכל על האמת ויראה פחיתותו וגריעותו והבל העולם שהוא צל עובר ועל מה אתי להאי עלמא מטפה סרוחה לילך למקום עפר רמה ותולעה, ולסבול כל מרירות העמל המר הזה שסובל האדם בזההעולם כמ״ש אדם לעמל יולד וכו׳ וכתיב גם כל ימיו כעס ומכאובות וחלי׳ הרבה וקצף ואחר כל אלה הוא צריך לתת דין וחשבון וכו׳. הנה אם האדם לא יטעה את עצמו וישים אל לבו באמת כל זה בודאי יבין היכן נקודת האמת.ואם עם כל זה יתפשטו כנגדו המניעות עד שקשה לו לשברם עכ״פ יהי׳ חשקו ורצונו וכיסופיו חזקים מאד להתקרב אל האמת לאמתו. כי מאחר שיודע האמת אע״פ שאין מניחין אותו מריבוי המניעות העצומות המתפשטין כנגדו עכ״פ החשק והרצון חזק מאד כי החשק א״א למנוע כי אעפ״כ אני רוצה וחושק בתכלית האמתי וכמבואר אצלינו במ״א גודל מעלת החשק והרצון דקדושה וכו׳ ושצריכין להיות עקשן גדול בענין הרצון והחשק דקדושה ע״ש. וזה שהביא אדמו״ר ז״ל לשם המשנה הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לדיי עבירהוכוד׳ ע״ש. ידי עבירה הוא בחי׳ והמה מידך נגזרו בחי׳ פגם התפתחות הידים פגם מויא מכח אל הפועל הנ״ל, ניצולין מזה ע״י שמסתכל בשלשה דברים שחשב התנא עקביא שהם מאין באת מטפה סרוחה ולאן אתה הולך למקום עפר רמה ותולעה. ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני ממהקב״ה היינו כנ״ל שכשיסתכל על האמת בודאייהי׳ ניצולין מידי עבירה שהם ההיפך מבחי׳ מויא מכח אל הפועל דקדושה. ויזכה להתקרב לצדיקי אמת שעל ידי זה יויא מכח אל הפועל כל הדברים שבקדושה וכנ״ל. וע״כ מימי המקוה שהם בחי׳ מויא מכח אל הפועל מחדש צריכין להיות ע״ג הארץ דייקא כי דייקא ע״י הארץ שהיא כלל כל המניעות זוכין להויאמכח אל הפועל כי המניעה בשבי להחשק כמ״ש שם. ושבירת המניעות שכלולים בגשמיות הארץ הוא על ידי זה בעצמו ע״י שישפיל עצמו כעפר ממש בבחי׳ ונפשי כעפר לכל תהי׳ ויסתכל על האמת לאמתו. כי אדם יסודו מעפר וסופו לעפר ואין שום תכלית בעולם הזה כ״א להתקרב להש״י ולתורתו הק׳ ואם אעפ״כ הוא רחוק מאד עכ״פ יתגבר החשק והרצון ועל ידי זה יזכה לשבר המניעות כנ״ל. ואז יתהפכו המניעו תלו לטובה גדולה. כי ע״י שבירת המניעות נעשין אח״כ כלים לקבל האור הנערב בהדרגה ובמדה שא״א לקבלו כ״א ע״י כלים והם נעשין בזה העולם דייקא ע״י שבירת המניעות כמובן בדבריו ז״ל במ״א. כי הכלים הם בחי׳ צמצומים שהם מונעים ומעכברים האור שלא יתפשט יותר מדאי כדי שיוכל לקבלו. וזה זוכה כפי מה שזוכה לשבר מניעות בזה העולם שאז נעשין מהמניעות כלים זכים נפלאים לקבל האור בהדרגה ובמדה שזהו בחי׳ ט׳ היכלין וכו׳ שהם נעשין על ידי הרדיפה והמעכב וכו׳ (וע׳ מזה במ״א) נמצא שכל השגת האור והחיות דקדושה שהוא בחי׳ מויא מכח אל הפועל אין זוכין כ״א על ידי הארץ דייקא שמשם כל המניעות ועל ידה דייקא שוברין כל המניעות וזה בחי׳ אמת מארץ תצמח כי עיקר שבירת המניעות ע״י אמת כי מי שמסתכל על האמת לאמתו בודאי ישבר כל המניעות וזה זוכה ע״י שמשים עצמו כעפר ויודע שפלותו כנ״ל בודאי יתגלה לו האמת וישבר כל

המניעת ע״י חוזק חשקו ורצונו וכנ,ל. וע״כ אין מי המקוה מטהרין כ,א ע״ג הארץ דייקא כי א,א להוציא מכח אל הפועל שזהו בחי׳ טהרת מי המקוה כ״א ע״י עוצם החשק שבא ע״י ריבוי המניעות שכל זה כלול בארץ דייקא וכנ״ל. כי ארץ הוא לשון רצון כמ״ש רצית ה׳ ארצך וכמ״ש רז״ל למה נקרא שמה ארץ וכו׳ היינו ע״י המניעות הבאים מן האר צעל ידי זה עיקר התגבורת הרצון והחשק וכנזכר לעיל׃

אות יט

וזה שביקש התנא אלקי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה, שביקש שכנגד כל השונאים העומדים עליו למונעו מן האמת ומקללים אותו ומבזים אותו הרבה לא יעמוד כנגדם לדבר כנגדם רק יקיים דום להי וישתוק להם וישים עצמו כעפר. ועל ידי זה דייקא יראה האמת ויתגבר בחשק ורצון דקדושה וע״י החשק והרצון יזכה לעשות פתח הנ״ל להוציא מכח אל הפועל שזהו בחי׳ פתח בחי׳ פותח את ידיך וכו׳ וכנ״ל. וזהו פתח לבי בתורתך, פתח דייקא בחי׳ פתח הנ״ל שע״ז ביקש דוד פתחו לי שערי צדק וכו׳ וסיים זה השער להי צדיקם, כי א״א לפתוח השע ר בחי׳ פותח את ידיך, יודי״ך הנ״ל כ״א ע״י התקרבות לצדיקים כנ״ל. וזהו ואחרי מצותיך תרדוף נפשי, תרדוף דייקא זהו בחינת רצון וחשך שרודף תמיד לעשות טוב ואפי׳ אם אינו זוכה לעשות הוא עאינו מניח חשקו ורצונו ורודף תמיד לעשות טוב בבחי׳ רודף צדקה וחסד וכו׳. ועל ידי זה וכל הקמים עלי לרעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם שכולם יכרעו ויפולו ותופר עצתם וכו׳ ולא יכולו למנוע עוד כי ע״י תוקף החשק והרצון משברין כל המניעות כנ״ל׃

אות כ

וזהו בחי׳ גודל המעלה והטהרה והקדושה של טבילת מקוה שזוכין ישראל. וזהו בחי׳ המקוה של שבועות שהוא הטהרה לקבלת התורה שמשם נמשכין כל טהרות המקוה של ישראל. וזוה בחי׳ מקוה ישראל ה׳ כל עוזביך יבושו וסורי בארץ יכתבו כי עזבו מקור מים חיים את ה׳. כי ע״י טבילת מקוה ממשכיין בחי׳ פי שנים שזהו עיקר החיים בחי׳ מקור

מים חיים הנמשכין מהש״י ע״י הצדיק האמת שהוא עיקר הצינור שעל ידו נמשך כל החיות דקדושה וכל הברכות וכל ההשפעות שבעולם כידוע בכל הספרים הקדושים. וע״כ א״א לקבל את התורה כ״א ע״י טבילת מקוה שזהו בחי׳ טבילת המקוה של שבועות שאז נמשך הטהרה ממקום גבוה מאד מבחי׳ שער החשמים כמ״ש בכוונות שבועות. כי שער החמשים זה בחינת שורש החיות העליון בקדושה העליונה מאד שהוא בחי׳ רוחו של משיח בחי׳ רוח אלקים המרחפת על פני המים שמשם עיקר המשכת בחי׳ פי שנים הנ״ל שהוא בחי׳ כלל קבלת התורה כי כלל התורה הוא בבחי׳ פי שנים בחי׳ כי כפלים לתושיה בחי׳ כי כל ביתה לבוש שנים לשון שניים כשדרז״ל וכנ״ל. וזה בחי׳ כלל התורה שמקבלים התלמידים מרבם האמתי דקדושה בכל דור ודור שהוא בחי׳ פי שנים כנ״ל. וע״כ על ידי טבילת מקוה מבטלין עצמן בבחי׳ ביטול ומסירת נפש שזהו בחי׳ עיקר שלימות רצון דקדושה שצריך שיהיה הרצון חזק במסירת נפש שזהו בחי׳ טבילת מקוה. כי זה ידוע שהאדם אינו יכול לחיות בתוך המים. ועל כן כשאדם נכנס כולו בתוך המים הרי הוא מוסר נפשו ומבטל עצמו לפי שעה. וזה בחי׳ תוקף החשק והרצון אל הקדושה כי עיקר כוונתו בטבילה כדי שיזכה להמשיך עליו רוח דקדושה. וע״י תוקף הרצון הזה הוא נכלל בשורש הרוח העליון דקדושה שהוא בחי׳ רוח אלקים המרחף על פני המים הנ״ל. ועל ידי זה הוא זוכה להוציא משם רוח חדש דקדושה מכח אל הפועל כנ״ל. ואזי ממילא נתבטלים ונופלים כל השונאים והחולקים שהם המונעים מלהוציא מכח אל הפועל. כי כשזה קם זה נופל. וז״ש בפסוק הנ״ל מקוה ישראל ה׳. על ידי זה כל עוזביך שהם המונעים והחולקים. יבושו. וסורי בארץ יכתבו. וכמו שפרש״י שם שזה התפלל ירמיה הנביא על החולקים עליו ועומדים כנגדו. ואמר מקוה כוו׳ וסורי וכו׳ אותם שסרים מדברי שאינם שומעים שליחותי בקברות תחתיות ארץ יכתבו. כי ע״י מקוה מפילים השונאים שהם המונעים וכנ״ל. ועל כן מקוה מושעי בכל הצרות כמ״ש קמוה ישראל מושיע בעת צרה. כי עקיר כל הצרות הם המניעות שמונעים את האדם מעבודת השם יתי׳ באמת שזה עיקר הצרה הגדולה מכל הצרות כמ״ש בהתורה כי מרחמם ינהגם ע״ש. והתיקון לזה מקוה כנ״ל. וזהו מקוה ישראל מושיע בעת צרה למה תהיה כגר בארץ וכו׳ למה תהיה כאיש נדהם כגבור לא יוכל להושיע ואתה בקרבינו ה׳ ושמך עלינו נקרא אל תניחנו, היינו שירמיה צועק להשם יתי׳ שיושיענו בזכות טבילת מקוה ישראל שעל ידי זה יזכו להמשיך הרוח חיים ממקור מים חיים כנ״ל שזה עיקר הישועה מכל הצרות שהם המונעים מזה. וע״כ מקוה לשון תוחלת ותקוה. כי זה עיקר התוקה שעל ידי זה יש לנו כח לסבול היסורים לש המונעים ולהתגבר ברצון דקדושה עד שנזכה לשבר כולם בחי׳ לולא האמנתי לראות בטוב ה׳ בארץ חים קוה עאל ה׳ חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה׳ וכפרש״י שצריכן לקוות קיווי אחר קיווי שזה זוכין ע״י טבילת מקוה שנמשך אז על האדם הארה וקדושה מרוחו של משיח שעל ידי זה זוכה אח״כ להתפלל ולעסוק בתורה ברצון חזק וחשק חדש. וכמו שמרגישין ע״פ רוב בחוש שנמשך על האדם רוח חים וחשק דקדושה ע״י טבילת

מקוה הקדושה וע״י גודל הרצון והחשק מתגברים לסבול הכל ולבלי לנטות מן האמת חס ושלום רק להתחזק ולהתגבר בהתוחלת והתקוה שהש״י לא יעזוב את החפצים בהאמת ויושיעם בודאי למען שמו יתי ועל ידי זה משברים כל המניעות וכנ״ל. וע״כ באמת הפליג ר׳ עקיבא מאד בשבח מעלת טהרת ישראל ע״י המקוה הקדושה כמ״ש במשנה סוף יומא אר״ע אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם איבכם שבשמים וכו׳ ואומר מקוה ישראל ה׳ וכו׳ כי מעלת טבילת מקוה עצומה וגדולה מאד אשריהם ישראל שזוכין לזה וכנ״ל:

וז״ש אדמו״ר ז״ל בס׳ האי״ב שטוב לישב במקוה חתחת המים עד שלא יוכל להנשים ועל ידי זה מבטלין דינים. כי צריכן לבטל עצמו ברצון חזק במסירת נפש כדי שיזכה לקבל ע״י המקוה רוח חדש דקדושה וכנ״ל. וע״כ על ידי זה מבטלין דינים שהם המניעות כי עיקר כל המניעות הם ע״י דינים. וע״כ מבטלין אותם ע״י טבילת מקוה בפרט כששוהה כנ״ל שזהו בחי׳ רצון חזק במסירת נפש שעל ידי זה משברין כל המניעות וזוכין להוציא מכח אל הפועל כנ״ל:

אות כא

וע״כ על ידי הנפת עומר הוא מפלת החולקי׳ והשונאי׳ כמ״ש ובמלחמות תנופה נלחם בם וכן בימי הספירה מכניעים המוסרים שהם המונעים כמ״ש בס׳ האי״ב. כי ע״י עומר שעורים וספירה מכנייען ומשברים המניעות ועל ידי זה ממילא נופלים השונאים והמוסרים שמהם המניעו׳ וכנ״ל. וז״ש בזוה״ק עומר שעורים איהו בדיקו דאשת חיל שהם כנסת ישראל כי המניעות הם עיקר הבדיקה והנסיון והצירוף של כל אחד מישראל שבודקין ומנסין ומצרפין אותו על ידי זה אם יוכל לעמוד בנסיון לשבר המניעות. וכל מי שיש לו לב חזק ביותר ונוטה יותר אל האמת מנסין ומצרפין אותו במניעות גדולות וחזקות ביותר כ״ש ה׳ צדקי יבחן כ״ש במדרש הפשתני הזה כל מה שהואיודע שפשתנו יפה הוא מקיש עליו ביותר כי זה עיקר ביאת האדם לזההעולם בשביל הבחירה שיעמוד בניסון כנגד המניעות וכנ״ל. ועיקר קבלת התורה שהוא בחי׳ שבועות תלוי בזה. וע״כ קודם שבוועת מונין מ״ט ימי הספירה שעל ידי זה נזדכך כ״א בבחי׳ כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתים, שבעתים הם בחי׳ מ״ט ימי הספירה וכנ״ל

אות כב

וזהו (ירמיה ל״א) מרחוק ה׳ נראה לי ואהבת עולם אהבתיך עלכן משכתיך חסד וכו׳. כי כל הנבואה שניבא ירמיה שם נאמר על סוף הגלות האחרון הזה שמנחם שם את ישראל בנחמות גדולות ונפלאות שאע״פ שירדו כמו שירדו אעפ״כ לא יעזבם ה׳ כמבואר שם. ויעקר הנחמה שאע״פ שבאחרית הימים האלה יהיה השי״ת נסתר ונעלם ונתרחק מאד מאד. אעפ״כ ע״י גודל האהבה וההשתוקקות והרצון הטוב של ישראל יזכו לשבר כל המניעות הבאים ע״י עוצם ההסתרות וימשיכו החיות דקדושה שהוא התגלות ידיעת אלקותו ממרחק היינו ממקום גבוה שהוא רחוק מאד מאתנו וזהו מרחוק ה׳ נראה לי מרחוק דייקא וכנ״ל. ואהבת עולם אהבתיך וכו׳ היינו אהבה והשתוקקות ורצון על ידי זה דייקא נזכה לקבל האמת שהוא בחינת התגלותך אלקותו יתי׳ כי זה בחי׳ פ שנים הנ״ל שאע״פ שיורד האדם כמ ושיורד חס ושלום אם הוא חזק ברצונו והשתוקקות אל האמת לאמתו יכול לעלות ע״י הירידה דייקא למקום גבוה מד שזהו בחי׳ ירידה תלכית העליה כי חסדי ה׳ לא תמנו וכ׳ו. והעיקר ע״י הרצון וההשתוקקות שעל ידי זה הצדקי האמת עולה למקום גבוה ורחוק יותר וממשיך חיות חדשה ורוח חדש משם שהוא בחינת פי שנים הנמשך ממקום עליון ורחוק מאד וכנ״ל:

אות כג

וזהו בחינ תגודל הרעש והקטיגוריא שנתעורר בכל פעם על המקורבים לצדיק האמ תובפרט עתה. כי מחמת שמעשה הדור אינם עולים יפה ואעפ״כ נמצא יסאנשי אמת שחפצים ומשתוקקים אל האמת לאמתו והש״י חפץ חסד ורוצה לקרבם אע״פ שהם כמו שסה אבל א״א לקרבם כ״א מרחוק מאד בבחי׳ ממרחק תביא לחמה בבחי׳ מרחוק ה׳ נראה לי בחי׳ בנתה לרעי מרחוק וכנ״ל. ולשם א״א לעלות כ״א ע״י השתוקקות ורצון חזק מאד ע״כ שולחים עליהם מניעות עצומות עד הנפש ממש שבאים ע״י תוקף רעש המחלוקת הגדולה מאד אשר רבים קמים על כאו״א עד שקשה לשבר המניעות. רק צריכים להתגבר ברצון והשתוקקות חזק מחדש בכל פעם וע״י הרצון זוכים איך שהוא לעבור על הכל ולשבר כל המניעות עד שיזכה על ידי זה דיקא להמשיך רוח חדש דקדושה ממקום רחוק וגובה מאד מאד שהוא בחי׳ פי שנים הנ״ל שעל

ידי זה יזכה גם הוא להתקרב להש״י באמ. כי המניעות והמחלוקות משתטחים כ״כ עד שא״א לשברם כ״א ע״י רצון חזק במסירת נפש ממש כי בודאי צריכים מסירת נפש כדי שיסתלק ממנו החיות מכבר ויזכה להוציא מכח אל הפועל ע״י הרצון חיות חדש ורוח חדשה שהוא בחי׳ פי שנים כנ״ל. כי זה בחי׳ כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה וכו׳ כמ״ש שם בכל הקפיטיל מ״ד כל היסו כלימתי נגדי וכו׳ מקול מחרף ומגדף מפני אויב ומתנקם. אם שכחנו שם אלקינו וכו׳ הלא אלקים יחקר זאת כי הוא יודע תעליומות לב כי עליך הורגנו כל היום וכו׳. שכנגד האובים המחרפים ומגדפים כ״כ ואינם מסתפקים בזה וגם עומדי סעלינו בכל עת להתנקם חס ושלום בחנם על לא דבר ואנו אין לנו על מי להשען כ״א על אבינו שבשמים כי הוא יודע תעלומות לב שאנו חפצים רק בהאמת לאמתו והאמת הוא אחד וא״א לשנותו לעולם ורצון החזק האמתי שלנו הוא עד הנפש בבחי׳ כי עליך הורגנו כל היום כוכו׳ היינו רצון במסירת נפש ממש כנ״ל. וזהו כי שחה לעפר נפשינו וכו׳ היינו בחי׳ ונפשי כעפר לכל תהי׳ הנ״ל ועל ידי זה קומה עזרתה לנו וכו׳ כי בודאי יעזרנו הש״י ויפדנו מהם למען חסדו הנמשך ע״י ההשתוקקות והרצון האמתי של הכשרים החפצים בהאמת כי חסד הוא בחי׳ אהבה והשתוקקות בחי׳ אהבת חסד וכנ״ל:

אות כד

וז״ש רז״ל (ומובא בפרש״י איוב כ״ח) על פי׳ תהום אמר לא בי היא וים וכו׳ שבשעת מתן תורה בא השטן לפני הקב״ה ואמר לו היכן תורה א,ל אצל בן עמרם בא לו אצל משה א״ל היכן תורה. אצל ים. בא לו אצל ים א״ל היכן תורה. לא בי היא לך אצל בן עמרם. בא לו אצל בן עמרם. א״ל היכן תורה אצל תהום. בא לו אצל תהום א״ל היכן תורה א״ל אין עמדי לך אצל בן עמרם בא לו אצל בן עמר א״ל היכן תורה אמצל הקב״ה. וזהו שאמר תהום לא בי היא וים אמר אין עמדי. לא יתן סגור תחתיה וכו׳. אבדון ומות אמרו ופרש״י המאבדין וממיתין עצמן עליה אמרו באזנינו שמענו שמעה שהיגע בה מתקיימת בו. והנה כל רואה ישתומם על דברי האגדה הזאת כי היא פליאה מאד מתחלה ועד סוף כי מתחלתה יקשה מה לו לשטן לשאול את הקב״ה על התורה וכי אוהב תורה הוא הלא הוא שונא את המקיימים התורה ומתגרה בהם מאד. וגם למה הי׳ צריך הקב״ה להשיבו למי מסר גנזי אוצרותיו הליועץ למלך נתנוהו. וביותר תמוה מאד הפלא ופלא מהראה משה להטעותו ולומר שהיא אצלהים ואח״כ שהיא אצל התהום ואיך הוציא שקר מפיו חלילה. וגם וכי לא ידע שאח״כ יחזור אליו. וגם אח״כ איך אמר שהיא אצל הקב״ה והלא באמת

כבר מסרה ש״י אליו. אך באמת הכל ניחא. ועיקר הכלל היא שא״א לקבל את התורה בכל אדם ובכל זמן דהיינו שיזכה לקיים את התורה ולהבין דרכי התורה על מכונם שזה עיקר בחי׳ קבלת התורה בכלל ובפרטיות בכל אדם,כל זה א״א כ״א ע״י יגיעות גדולות שצריכין לשבר מניעות עצומות קודם שזוכה כל אחד לבחי׳ קבלת התורה כשרז״ל יגעתי ומצאתי תאמין מצאתי ולא יגעתי אל תאמין וכו׳. והנה השטן שנתן לו ש״י כח להתגרות כנגד הרוצה לקבל ולקיים את התורה, כי עיקר קיום התורה תלוי בזה ע״י שיש שטן המונע ומסית אותו שעל ידי זה יש לו בחירה כי בלא הבחירה אין מקום לתורה כי בשביל זה לא מסר את התורה למלאכים כ״א לבני אדם מחמת שיש להם בחירה. ועיקר הבחירה ע״י השטן המסית והמונע וע״כ יש לו כח לקטרג תמיד כידוע בדברי חז״ל ומחמת זה הי׳ לו כח לבא לפני ש״י ולשואלו היכן תורה. כי הבין שהש״י עוסק ליתנה לישראל ורצה לקטרג על זה כי עדיין אינם כדאי לקבל התורה כי באמ תניתנה התורה לפני הזמן כשרז״ל ע״פ דבר צוה לאלף דור. וע״כ בודאי היה לו כח לשאול את ש״י על זהכי הוא ממונה על זה לשאול ולקטרג, השיב לו ש״י כבר הוא אצל בן עמרם. ואם יש לך לטעון עמו ולהתגרות בו למה קיבל, לך אליו. הלך אצל בן עמרם ושאל אותו היכן תורה כאומר היכן התורה שקבלת למוסרה לישראל הלא אינו ע״פ הדין כי עדיין אינם ראויים למסור להם התורה ומשה רבינו הבין תוכן דבריו עד היכן מגיעים והבין שקשה לו להשיבו. כי באמת יש לו כמה טענות וקטרוגים שישראל עדיין אינם כדאים לקבלה, השיב לו משה בחכמה אצל ים וכוונתו כי עדיין לא מסרתיה בשלימות לישראל רק התורה היא אצל הים היינו שאין לך עדיין לקטרג על ישראל על קבלתה כי התורה עדיין אצל הים. היינו שאין מי שישג את התורה ויקיימה כראוי כ״א כשהוא מרוצה לסבול יגיעות עצומות ולמסור נפשו לירד לתוך עמקי ים רק הוא זוכה לבחינת קבלת התורה בשלימות כי התורה עמקוה מני ים ואין מי שיזכה לקבלה כראוי כ״א אותן שהם בבחי׳ יורדי הים וכו׳. כי רק המה ראו מעשי ה׳ ונפלאותיו וכו׳. וע״כ אין לך לקטרג על קבלתה כי עדיין לאו כל אחד זוכה אלי׳ כ״א כשמוסר נפשו לירד לתוך הים בשבילה. ומי שהוא בבחי׳ הזאת בודאי מגיע לו לקבלה. וע״כ רץ השטן תיכף אצל הים ושאל לו היכן תורה כי טעה וסבר שהדבר כפשוטו שהתורה בתוך הים וצריכין לירד לתוך הים לקבלה משם. וע״כ שאל את הים היכן תורה כי אם היא באמת בתוך הים יעמוד הוא אצל הים לקטרג ולמנוע כל מי שירצה לירד לתוך הים לקבלה משם כי זה יש לו כח לעמוד למסית ולמונע ולמעכב בכל מקום שנמצאת התורה שם כדי שיהי׳ בחירה כנ״ל. והשיב לו הים האמ תלא בי היא כי באמת אינה בתוך הים. מיד חזר השטן למשה ושאל לו עוד הפעם היכן תורה מאחר שהים אומר לו בי היא. א״ל משה אצל התהום היינו שרצה להציל א״ע מקיטרוג השטן והשיב לו מה לך להתגרות בזה שהים אמר לא בי היא האמת היא כן שגם מי שמוסר נפשו בבחי׳ ירידה לתוך הים ג״כ אינו זוכה לתבונת התורה בשלימות כ״א כשיורד לתוך התהום כי שי דרכי התורה שא״א להשיגם כ״א מי שיכול לירד לתוך

התוהם ממש. מיד רץ אצל התהום ושאל אותו היכן תורה כדי לקטרג נגד יורדי תהומות בשביל התורה. השיב לו התהום לא בי היא. חזר לו אצל משה א״ל אצל הקב״ה, היינו שמשה גילה להשטין פנימיות דעתו מה שאמר תחלה שהתורה אמלח הים והתהום שאין כוונתו כמו שטעה השטן וסבר שכוונת משה כפשוטו שהתורה בתוך הים ובתוך התהום כי לא זהו כוונתו כי עיקר כוונתו שאע״פ שקיבל את התורה עדיין גם עתה התורה אצל הקב״ה כי אין מי שידע פנימיות התורה בעולם כ״א הש״י לבד כמ״ש אלקים הבין דרכה. רק מה שאמר שהתורה אל הים והתוהם כונתו שא,א לבא לבחי׳ קבלת התורה באמ תבכל עת כ״א מי שסובל יגיעות עצומות ומשבר מניעות גדולות כמו יורדי הים ויורד לתוך התוהם ממש. וע״כ אין לך לקטרג על זהכי מי ששבר מניעות כאלה בודאי מגיע לו לקבל את התורה וזהו. לא יתן סגור תחתיו וכו׳ כי אין יכולין לקנותה בדמים רבים וכו׳ רק אבדון ומות אמרו באזנינו שמענו שמעה היינו שהמאבדין וממיתין עצמן עליה אמרו באזנינו שמענו שמעה שהיגע בה מתקיימת בו היינו שעיקר קבלת התורה וקיומה היא במי שממית ומאבד עצמו עליה לסבול יגיעות עצומות ולשבר כל המניעות ע״י תוקף הרצון והחשק. וזה היה כוונתו במה שאמר שהיא אצל הים והתוהום. כי אין הכוונה שירד האדם לתוך הים והתוהם ממש להוצאי אותה משם רק העיקר הוא הרצון והחשק שיהיה מרוצה באמת לסבול מסירת נפש אפילו לירד לתוך הים והתום ממש בשבילה. אבל תיכף כשהוא מרוצה לכך ברצון חזק באמת עוזר לו הש״י לקבלה מיד כי ע״י הרצון משברל כל המניעות וזוכה לקבלה כראוי כנ״ל:

וזהו לא בשמים היא ולא מעבר לים היא לאמר וכו׳ וכשפרש״י שאם היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה. אך באמת קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו שהעיקר תלוי ברצון שבלב ובפיו ובלבבך לעשותו שהעיקר תלוי ברצון שבלב ובפיו כי צריכין לדבר הרצון והכיסופין בפיו כדי להוציא מכח אל הפועל ותיכף שהוא מרוצה על הכל באמת אפי׳ למסור נפשו לעלות לשמים ולירד לתוך הים בשביל התורה תיכף הוא זוכה אליה כי אין הקב״ה בא בטרוניא עם בריותיו ואין הקב״ה שולח להאדם מניעות שלא יוכל לשברם אם ירצה והעיקר הוא ע״י תוקף הרצון כנ״ל. נמצא שכל דברי משה רבינו להשטן אמת וצדק מה שהשיב לו תחלה שהיא אצל הקב״ה כי הכל אמת שעדיין עיקרה אצל הש״י וא״א להמשיכה כראוי בכל אדם ובכל דור ודור כ״א ע״י רצון חזק במסירת נפש עד שיתרצה לירד לתוך הים והתהום כנ״לל. ועל ידי זה הרצון יזכה לשבר כל המניעות המשתטחין לפניו כים ותהוממש ויזכה לעבור על הכל בשלום וכנ״ל. וגם דחה בזה את השטן שאין לו לקטרג עוד על קבלת התורה כי עדיין היא אצל הקב,ה וצריכן יגיעות גדולות לשבר מניועת עצומות קודם שזוכין אליה כראוי וע״כמה לך לקטרג כי הלא אתה עושה את שלך בשלימות ואתה מזמין לכל אחד מניעות עצומות מכל הצדדים וברפט ע״י בני אדם גדולים שאתה מתלבש בהם להסית ולמנוע את כל אחד שאלו המניעות גדולים מ הכל ואם נמצאים איזה אנשים שחסים על נפשם ומסתכלים על האמת ומשברים המניעות ע״י

תוקף חשקם ורצונם בודאי מגיע להם לקבל את התורה כי המניעות שמשברים ע״י תוקף רצונם וכנ״ל:

וזה שסיים שם במענה הנ, לאז ראה ויספרה וכו׳. ופרש״י ספר אותיותיה כפולות ופשוטות ראשונה ואמצעית ואחרונית אמת הוא חותמו של הקב״ה כי עיקר הוא האמת שמי שמסתכל על האמת לאמתו ואינו חפץ להטעות א״ע בודאי יזכה לידע היכן האמת ובודאי יהיה לו רצון חזק באמת עד שישבר כל המניעות כנ״ל:

אות כה

וזה שנעורין בליל שבועות ואומרים ההתחלה והסוף מכל ספר כי ההתחלה והסוף של כל ספר זה בחי׳ הכח והפועל כי התחלת הספר הוא בחי׳ כח כי עדיין כל הדברים הנאמרים בספר הזה הם עדיין בכח ואחר שגומרין הספר זהבחי׳ שכבר יצא מכח אל הפועל. למשל כשמתחילין התחלת התורה בראשית ברא וכו׳ זה בחי׳ כח כי עדיין בתחלת הבריאה ביום ראשון היה הכל בכח כמשרז״ל כמובא בפרש״י ואח״כ יצא הכל מכח אל הפועל עד שנגמרה הבריאה כולה. ואח״כ יצאה הבריאה מכח אל הפועל מדור לדור מאד סלשת וכו׳ עד שבא נח לעולם שהוא היה קיום הבריאה כמ״ש זה ינחמנו ממעשינו ומעצבון ידינו וכו׳ נמצא כשמתחילין בראשית ברא אלקים וכו׳ ומסיימין ונח מצא חן וכו׳ זה בחי׳ יוצא מכח אל הפועל. וכן בסדר נח שמתחיל מנח ומסיים בלידת אברהם אבינו שהוא הראשון שהודיע אלקותו בעולם שאז נחשבה כל הבריאה שיצאה מכח אל הפועל בבחי׳ בהבראם באברהם וכנ״ל. וכן בכל סדר ובכל ספר שכל המעשיות והדינים והמצות המבוארים בכל ספר ובכל מסכת כולם הם בתחלת הספר בבחי׳ כח ואח״כ כשנגמר הספר הספר זה בחי׳ שיצא מכח אל הפועל כגון מסכת ברכות שמתחיל מאימתי קורין את שמע וכו׳ ועדיין כל דיני הברכות אינם מבוארים והם עדיין בבחי׳ כח. ואח״כ כשגומרין מסכת ברכות זה בחי׳ מוציא מכח אל הפועל שכבר נתבארו על נכון ויצאו מכח אל הפועל כל דיני הברכות וכן בכל ספר וספר. ועל כן בשבועות שאז צריכין לקבל את התורה שאז עיקר בחי׳ מוציא מכח אל הפועל כל הבריאה מראש ועד סוף כי הכל היה תלוי עד ששה בסיון וכו׳ כנ״ל ע״כ עוסקים אז לומר ההתחלה והסוף מכל ספר שהוא בחי׳ מוציא מכח אל הפועל כנ״ל:

אות כו

כי זה ידוע וכבר מבואר לעיל מזה שעיקר קבלת התורה בשבועותבכל שנה ושנה אע״פ שכבר ניתנה בסיני. העיקר לקבל התגלות פנימיות התורה והעיקר שנזכה עתה שיומשך עלינו הארת פני התורה הקדושה באופן שנזכה לקיימה שיזכה כל אחד להתעורר ולקום משנתו לפקח על עסקיו לחשבו על תכליתו באופן שיזכה לצאת מרע לטוב ומדרגא לדרגא וכו׳. ולזה צריכין לשבר מניעות רבות ועיקר הוא הרצון כנ״ל. אבל לא הי׳ כח להתגבר ברצון ותוחלת ותקוה אל הטוב האמתי מאחר שכל א׳ רואה עוצם ריחוקו מהטוב וזה כמה שהוא נכסף אל הטוב ועדיין לא עלתה בידו ומחמת זה רבים מתרשלים אפילו מהרצון והחשק הטוב. אבל כשיזכור האדם א״ע כל החסד והטוב שכבר זכינו בזה העולם כי כבר זכינו לקבל את התורה מבראשית עד לעיני כל ישראל ואח״כ כל ששה סדר ימשנה הקדושים וכל הספרים הקדושים וכל הספרים הקדושים מהצדיקים שאחריהם עד שגם בדורותינו זכיטנו להתגלות חידושי תורה נפלאים כאלה מהצדיקי אמת שהי׳ לפנינו ובימיונ על ידי זה יש לנו כח לייחל ולקוות ולצפות לישועה ברצון חק שגם עד זקנה ושיבה אל יטשנו עד שנזכה ע״י הרצון החזק לשבר כל המניעות ולבא לתכלית אמתי למה שצריך האיש הישראלי לבא בזה העולם המעשה. וע״כ אומרים בליל שבועות ההתחלה והסוף מכל ספר מעיקרי התורה שהם תנ״ך וש״ס משניות שבהם כלול כל התורה כולה של כל הדורות כולדם כידוע כדי להזכיר לפני הש״י את כל החסד והטובה שכבר עשה עמנו שכבר זיכנו שיצא מכח אל הפועל תורה קדושה ומתוקה כזאת ועל ידי זה אנו מקווים ומצפים גם עתה ברצון חזק וכיסופים עצומים שנזכה ביום המחרת ביום השבועות הקדוש זמן מתן תורתנו לקבל מחדש את כל התורה הקדושה באופן שנזכה לקיימה מעתה ולעלות מדרגא לדרגא וכנ״ל:

אות כז

וזה שביקש דוד יקום אלקים יפוצו אויביו וכו׳ שמבקש על מפלת האויבים והשונאים שהם המונעים, ומתפלל שם הרבה על זה ובתוך תפלתו מזכיר חסדי המקום ב״ה שזיכה אותנו בקבלת התורה כמו שמדבר שם כל המזמור מזה עלית למרום שבית שבי וכו׳. וז״ש שם עוזה

אלקים זו פעלת לנו. פעלת דייקא שכבר הוצאת מכח אל הפועל כל הבריאה ע״י קבלת התורה בדורו של משה כן גם עתה תרחם עלינו ותתן לנו עזות דקודשה שנזכה להתגבר על כל השונאים בעזות דקודשה וברצון חזק עד שנזכה לשבר ולבטל כל השונאים שהם המונעים וכנ״ל:

וזה שהזכיר תחלה גודל זכו תישראל ועוצם מסירת נפשם על הים שהאמינו בד׳ ובמשה עבדו וקפצו לתוך הים כמ״ש שם. שם בנימין צעיר רודם שרי יהודה רגמתם וכמו שפרש״י שם שבנימין ירד תחלה לתוך הים ושרי יהודה התקנאו בהם ועל ידי זה זכו למלוכה. וזהו צוה אלקיך עוזך, היינו שע״י גודל רצונם החזק במסירת נפש כזה זכו לשבר מניעות כאלה שנבקע הים לפניהם והשיגו מה שהשיגו אז עד שזכו לקבלת התורה ונתחזקו בעוז ותעצומות כזה בחי׳ ד׳ עוז לעמו יתן שזהו פי׳ צוה אלקיך עוזך כמובן בפרש״י שם. ע״כ אנו מבקשים שעתה גם עתה תרחם עלינו ותתן לנו כח להתגבר ברצון חזק עד שנזכה לשבר כל השונאים שהם המונעים המשתטחים כמו מימיט הים ממש. וזהו עוזה אלהים זו פעלת לנו וכנ״ל:

אות כח

וזהו אלקים באזנינו שמענו וכו׳ פועל פעלת בימיהם וכו׳ אתה ידך גוים הורשת ותטעם וכו׳ היינו ג״כ כנ״ל. מאחר שכבר עזרת לנו לשבר מניעות עצומות כאלה שהם הגוים אשר הורשת מפניהם וכו׳ עד אשר פעל פעלת בימיהם כוו׳ שגלית לנו נפלאות התגלות התורה כאלה שהוא בחי׳ מוציא מכח אל הפועל וכנ״ל ע״כ אנו מבקשים גם עתה צוה ישועות יעקב שגם עתה יצוה ישועתו בזכות יעקב שהוא בחי׳ אמת בחי׳ תתן אמת ליעקב. היינו מאחר שאנו כולנו הם בני יעקב שהוא בחי׳ אמת שאנו מזרעו שהוא כולו זרע אמת. ע״כ תרחם עלינו לשבר כל המניעות ולגלות האמת בעולם כי עיקר התחזקות הרצון דקדושה שעל ידי זה משברים כל המניעות הוא ע״י אמת כנ״ל. וזהו בך צרינו ננגח וכו׳ וכן הולך שם כל המזמור שמתפלל על מפלת השונאים שהם המונעיסכי גם עתה רצונינו חזק מאד אל האמת לאמתו כמ״ש שם לא נסוג אחור לבנו ותט אשורינו מני ארחיך כי דכיתנו במקום תנים כוו׳ אם שכחנו שם אלקינו וכו׳ הלא אלקים יחקר זאת כי הוא יודע תעלותמות לב כי עליך הורגנו כל היום כוו׳ זהו בחי׳ רצון במסירת נפש של בני ישראל הכשרים שסובלים מה שסובלים בשביל האמת. וע״כ מתפלל עורה למה תישן הקיצה וכו׳ קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך שגם עתה יעזור לנולמען חסדו שהוא בי׳ אהבת חסד בחי׳ השתוקקות ורצון דקדושה שנטע בלבינו בחסדו ועל ידי זה נזכה שיעזרנו

ויפדנו מכל השונאים וכו׳ וכנ״ל׃

אות כט

וזהו שהתפלל תאלמנה שפתי שקר הדוברות על צדיק עתק בגאוה ובוז שהתפלל שיאלם ויסכר ויסתם פיהם של החולקים המדברים שקרים וכזבים על הצדיק האמת בגאוה כזאת בבזיונות כאלה. וכמ״ש במדרש תאלמנה יתפרכון ישתתקון וכו׳. וזהו מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת וכו׳ היינו שאנו צועקין להש״י שיאלם ויסתום פיהם של המתנגדים על האמת שמהם כל המניעות כדי שנזכה לינק מתורתו של הצדיק האמת שהוא בחי׳ מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. ואם ירצה הבעל דבר להחליש דעתינו חס ושלום לומר הלא אין אנו כדאי להשיג רב טוב צפון וגנוז כזה. ובשביל זה הוא מקים עלינו שונאים ומניעות כאלה. על זהאנו פורשים כפינו לפניו כבן לפני אביו. עהלא כבר פעלת לחוסים בך נגד בני אדם. שכבר הוצאת מכח אל הפועל התגלות חידושי תורה נפלאים כאלה להחוסים בך שהם החוסים בהש״י ומקווים לישועתו תמיד ברצון חזק וזהו נגד בני אדם. כי הלא התגלות נפלאות התורה הוא נגד בני אדם והכל יכולין לטעום ולראות נפלאות עמקותיה ואמתתה אם יחפץ באמת. ומאחר שכבר פעלת לנו כ״כ ע״כ גם עתה אנו מבקזים תסתירם בסתר פניך מרוכסי איש וכו׳ כדי שנוכל לזכות לרב טוב הצפון בהתורה שהוא בחי׳ מה רב טובם וכו׳ וכנ״ל וזהו שסיים שם חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים לה׳, המיחלים דייקא שהוא בחי׳ רצון. שאע״פ שזה ימים רבים שאינו זוכה אל הטוב. אף עפ״כ הוא מייחל ומקוה ומצפה להש״י ברצון חזק עד ישקיף וירא ה׳ משמים. וזהו כל המיחלים כל דייקא יהיה מי שיהיה אפי׳ הגרוע שבגרועים. צריך להתחזק ולהתאמץ לייחל ולקוות להש״י לבלי לרפות ולרשל את הרצון הטוב לעולם ובודאי נפעול על ידי זה הרבה טובות אמתיות ונצחיות כאדר כבר פעלנו הרבה בחסדו. שכל בני אדם יכוים לראותם בחי׳ פעלת לחוסים בך נגד בני אדם וכנזכר לעיל׃

אות ל

וע״כ נעורין בליל שבועות. כי חשך קודם לאור בסדר הבריאה בכל יום ויום כ״ש ויהי ערב ויהי בקר וכו׳. כי כל יום ויום הוא בחי׳ בריאה בי׳ מוציא מכח אל הפועל כפי הבריאה שבאותו היום וכנ״ל. אבל קודם שמוציאין מכח אל הפועל בהכרח שיהיה מניעות שזהו בחי׳ החשך שקודם לאור בכל יום. כי חושך הוא בחי׳ מניעת בחי׳ ולא חשכת (כ״ש אדמו״ר ז״ל במ״א). נמצא שלילה וחושך הוא בחי׳ מניעות. ואז צריכין להתגבר בחשק ורצון חזק דקדושה לשבר המניעות וכנ״ל. וע״כ באמת עיקר ההשתוקקות והרצון להש״י הוא בלילה. בבחי׳ אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי. וזה בחי׳ זכרתי בלילה שמך ה׳. וזה בחינת על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי וכו׳. ועל ידי עוצם הרצון שיש להאדם בחשכת לילה זוכה לאור יום שהוא בחי׳ מוציא מכח אל הפועל כנ״ל. וזה בחי׳ השינה של לילה כי המניעות מתגברין בכל פעם יותר, וכשרואה הבעל דבר שהאדם שבר כבר כמה מניעות ווהוא סמוך מאד אל הקדוש׳ הוא מתפשט ומשתטח כנגדו במניעות עצומות וקשות כאלה עד שנדמה לו שאין בכחו לשברם. ועיקר העצה לזה הוא הרצון החזק ביותר שאעפ״כ יתחזק ברצון חזק לעולם וכנ״ל. אבל על פי רוב הבע״ד מתגבר ומשתטח כנגדו כ״כ עד שצריכין לבחי׳ שינה שהוא בחי׳ ביטול לגמרי ומשם נמשך השינה שהוא בחי׳ ביטול גמור בעת חשכת לילה שהוא בחי׳ השתטחות המניעות מאד. אבל חלילה שישתקע בשינה וצרכין להתעורר משינתו, שיתגבר ברצון והשתוקקות חזק כ״כ בבחי׳ ביטול לגמרי, עד שיזכה בתוך כך להתעורר משינתו ולחזק ידו בה׳ לבלי לייאש עצמו מהתקוה הטובה. וזהו ה׳ מה רבו צרי רבים קמים עלי שהם המונעים והשונאים עד אשר רבים אומרים לנפשי אין ישועתה וכו׳ שאומרים שח״ו אין לקוות לישועה עוד. אבל אני ודע ומאמין כי אתה ה׳ מגן בעדי וכו׳ וע״כ עדיין קולי אל ה׳ אקרא ויעננני וכו׳ ועל ידי זה אני שכבתי ואישנה הקיצותי וכו׳. כי המניעות והשונאים השתטחו כנגדי כ״כ עד אשר אני שכבתי ואישנה, שהוכרחתי לבחי׳ שינה שהוא בחי׳ ביטול, וע״י התקוה עדיין כי אתה ד׳ מגן בעדי על ידי זה הקיצותי כי ה׳ יסמכני לא אירא מרבבות עם וכו׳ כי ה׳ יושיעני בודאי כאשר עזרוני רחמיו עד הנה וכנ״ל. וע״כ אחר שספרנו ימי הספירה לעומר שעל ידי זה המתקנו בחי׳ עומר שעורים שהוא בחי׳ העדר הדעת שמשם כל המניעות כנ״ל, וזכינו להגביר הרצון דקדושה וזהו בחי׳ גודל הרצון דקדושה של כל ישראל הכשרים בשעת הספירה כנראה בחוש גודל ההתעוררות בתשוקה נפלאה בעת שישראל מקיימין מצות ספירת העומר כי העיקר מצות ספירת העומר הוא להגביר הרצון דקודשה להמתיק הדינים על ידי זה ולבטל ולשבר כל המניעות וכנ״ל. וע״כ נוערין בליל שבועות כל הלילה ומנדדין שינה מעיניהם ועוסקים בתורה. כי כבר בטלנו בחי׳ חשכת לילה שמשם השינה שבאה ע״י התגברות המניעות ביותר כי כבר זכינו לבטל המניעות ע״י תוקף הרצון שזכינו להגביר הרצון על המניעו׳ ע״י מצות ספירה כנ״ל. וע״כ אין צריכן עתה לשינה רק לעסוק בתורה להתחיל כל ספר ולסיימו כדי להוציא מכח אל הפועל וכנ״ל:

אות לא

וזהו בחי׳ ברית מילה ובכל ברית נמצא אליהו. כי אליהו מלאך הברית כי אליהו ממשיך דרך הקודש המבואר לעיל שהוא בחינת ויהי נא פי שנים ברוחך אלי שזה המקרא נאמר בענין אליהו ואלישע קודם שעלה אליהו ונסתלק לשמים. כי אליהו הוא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן שכל עבודת הכהן להמתיק החרון אף ולהמשיך בחי׳ רוחו של משיח מכח אל הפועל שזה בחי׳ רוחו של משיח מכח אל הפועל שזה עיקר בחי׳ פי שנים וכנ״ל. וע״כ עיקר הגאולה שתהיה ע״י משיח צדקנו היא תלויה באליהו שיבא ויבשר הגאולה ובכל פעמשאנו מבקשים על ביאת משיחנו אנו מבקשים על ביאת אליהו תחלה. כי עיקר ביאת משיח תהיה ע״י בחי׳ התגלות אליהו שהוא ממשיך בחי׳ פי שנים הנ״ל שהוא בחי׳ התגלות משיח כי כשיגמור להוציא מכח אל הפועל בחי׳ פי שנים הנ״ל בשלימות אז יבא משיח צדקנו ב״ב כי עיקר בחי׳ פי שנים הנ״ל נמשך מרוחו של משיח כנ״ל. וע״כ אליהו ממונה על מצות מילה כשארז״ל כי מצות מילה ופריעה לחתוך ולבטל קליפת הערלה והפריעה מהברית קודש זה בחי׳ שבירת וביטול כל המניעות וההסתרות החופין על האמת שהם בחי׳ ערלה דחפיא על ברית וצריכין לחתוך ולשבר ולבטל כל המניעות ביגיעו תגדולות ובמסירות נפש ובשפיכות דמים ולסבגול צער וכאב גדול כמו התינוק ממש בשעה שמלין אותו וחותכין הערלה וקורעין עור הפריעה שהם בחי׳ כלל כל המניעות שבעולם שנמשכין מקליפת ערלה ופריעה כי עיקר המניעות הוא שמונעים מלהתקרב לצדיק האמת שעל ידו עיקר תיקון הברית שזה עיקר כל התורה כולה שזה א״א לתקן כ״א ע״י הצדיק האמת דנטיר ברית בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו. ומי שמתגבר לשבר המניעות במסירת נפש בבחי׳ זאת הוא זוכה להתקרב אליו ולראות האמת שהוא בחי׳ תיקון הברית בחי׳ כולה זרע אמת ואז זוכה לבחי׳ פי שנים שעל ידי זה עיקר התיקון שכל זה נמשך ע״י אליהו כנ״ל. וע״כ אליהו הוא מלאך הברית וכנ״ל:

וע״כ א״א לקבל את התורה כ״א ע״י מילה וטבילה וכן אין מקבליואת הגר שיכנוס בקדושת ישראל כ״א ע״י מילה וטבילה. כי עיקר קבלת התורה שהוא בחי׳ פי שנים הנ״ל א״א כ״א ע״א שבירת מניעות במסירת נפש שעל ידי זה זוכין להוציא מכח אל הפועל בחי׳ פי שנים הנ״ל שהוא בחי׳ קבלת התורה שכל זה הוא בחי׳ מילה וטבילה כנ״ל:

אות לב

כי כבר מבואר למעלה. שבחי' תיקון הברית הוא בחי' יוסף שהוא בכור שהוא בחי' פי שנים כנ"ל. כי עיקר תיקון העולם ע, יהולדות הדורות שעל ידי זה ממשיכין התגלות אלקותו מדור לדור. בחי' דור לדור ישבח מעשיך וכו'. בחי' חי חי הוא יודוך וכו' אב לבנים יודיע אל אמתך. שכל זה הוא בחי' פי שנים שממשיכין חיות אלקות שהוא ידיעת אמתתו שזה עיקר החיות מרוח דלעילא לרוח דלתתא מרב לתלמיד ומאב לבן. וע"כ קרא אלישע לאליהו אבי כ, ש אבי אבי רכב ישראל וכו' כי הכל אחד וכנ"ל. וכל זה זוכין ע"י תיקון הברית שמשם ההולדה דקדושה שעל ידי זה עיקר המשכת בחי' פי שנים הנ"ל שהוא בחי' נח נח. בחי' נח לעילא נח לתתא וכו' כנ"ל. כי נח איש צדיק שהוא מאן דנטיר ברית כי נח נולד מהול. וע"כ תיכף שנולד התינוק צריכין ביום השמיני לחתוך הערלה ולקרוע עור הפירעה לגלות העטרה כדי לבטל ולשבר הקליפות שמהם כל המניעות החופין על הברית קודש שמשם עיקר המשכת בחי' פי שנים כנ"ל עיקר בחי' מוציא מכח אל הפועל כי על ידי זה יוצאין כל הדוורת מכח אל הפועל שעל ידי זה עיקר התגלות אלקותו יתי'. וע"כ חופין על הברית ב' מיני קליפות שהם קליפת הערלה והפירעה כנגד בחי' פי שנים הנ"ל כי אתה זה לעומת זה. וזהו בחי' חיתוך. בחי' חת"ך הנ"ל בתורה הנ"ל שהוא ס"ת פותח את ידך יודיך וכו' ע"ש שהוא בגימ' ב"פ רוח (כ"ש שם ע"ש). כי ע"י שמבטלין הערלה זוכין לתיקון הברית שעל ידי זה זוכין לבחי' פי שנים שהוא בחי' ב"פ רוח. בחי' רוח דלעילא ורוח דלתתא וכנזכר לעיל:

וזה ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב וכו'. ואיתא בכוונות שמרומז בפי' זה שעיקר גאולת משיח הוא ע"י תיקון הברית וכו (כ"ש שם ע"ש). וזהו ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם. שהנש"י הבטיח להנביא שהתורה לא תשתכח מישראל. כי הרוח אשר עליו היינו בחי' הרוח חיים הנ"ל יהיה נמשך מדור לדור עד עולם. שזהו בחי' המשכת פי שנים הנ"ל שבזה תלויה הגאולה כנ"ל:

אות לג

וזהו בחי' מה שקורין ביוה"כ אחרי מות שני בני אהרן וכו' ששם מפורש כל עבודת יוה,כ שאז נכנס הכה"ג לפני ולפנים לכפר עוונות בני ישראל. כי עיקר התשובה וסליחת עוונות של יוה"כ הוא ע"י זכות שני בני אהרן

שמתו. וכשרז״ל שכל הבוכה על מיתת בני אהרן מוחלין לו עונותיו. כי איתא בכתבי האריז״ל לבכמה דרושים. שפי שנים שהמשיך אליהו לאלישע כשבקשו ויהי נא פי שנים ברוחך אלי. הם סוד נפשות שני בני אהרן נדב ואביהו שנתעברו בפינחס שהוא אליהו כשקינא על מעשה זמרי וכו׳ (וכמבואר כל זה שם ע״ש ובפרט בס׳ מצח צדיק בדרוש הגדול על אליהו ואלישע ע״ש). וע״כ ביוה״כ שאז צריכין לעשות תשובה ולכפר עוונת שכל זה ע״י בחי׳ פי שנים הנ״ל כנ״ל, ע״כ מזכירין אז מיתת שני בני אהרן, כי על ידם עיקר המשכת בחי׳ פי שנים הנ״ל בחי׳ ויהי נא פי שנים ברוחך אלי כנ״ל. כי עיקר תיקון העוונות הוא ע״י שחוזרין ומוציאין כל תיקוני הבריאה מכח אל הפועל מחדש. ע״י גודל כח הצדיקים השלמים שחוזרים חוממשכים חיות חדש דקדושה לכלל הבריאה מרוח דלעילא לרוח דלתתא שמשם המשכת בחי׳ פי שנים הנ״ל. וכל זה נעשה בעשי״ת וההתחלה מר״ה והגמר ביוה״כ וע״כ צריכין לנסוע לצדקיי אמת על ר״ה. כי בר״ה נברא העולם דהיינו אדה״ר שנברא אז שהוא עיקר העולם. כי הכל נברא בשבילו. ואז נגמרה הבריאה ויצאה מכח אל הפועל ע״י השי״ת בעצמו. אבל עדיין הי׳ צריכים שאדם הראשון יחזור ויתקן כל הבריאה ע״י עבודתו השלימה שבשביל זה נברא הכל. שעל ידי זה יחזור ויוציא כל תיקון הבריאה מכח אל הפועל מחדש וכמבואר לעיל. אבל אדה״ר קלקל מיד. והש״י חמל על עולמו וחתר לו פתח לתשובה ומחל לו עוונו וקבע יום זה לדורות שיהיה בו ר״ה כשרז״ל במדרש. וע״כ בר״ה צריך כ״א מישראל לחזור בתשובה ולתקן מעשיו כדי שעל ידי זה יחזור ויוציא כל תיקון הבריאה מכח אל הפועל וכנ״ל וזה א״א כ״א ע״י כח הצדיקים. ע״כ נוסעים לצדיקים על ר״ה. וזה שהולכין על קברי הצדיקים בער״ה. כי עיקר התיקון הוא ע״י צדיקים שוכני עפר שהם גדולים במיתתן יותר מבחייהן שעל ידם עיקר המשכת בחי׳ פי שנים כנ״ל. וזה התיקון בחי׳ מוציא מכח אל הפועל כל הבריאה, עירקה ביום ר״ה כי בו בים נברא האדם שהוא כלל העולם וכמו שאנו אומרים זה הים תחילת מעשיך וכנ״ל. אבל גמר התיקון הוא ביו״כ. וע״כ הם עשרת ימי תשובה כנגד עשרה מאמרות שבהם נברא העולם שהם כנגד עשרת הדברות שהם כלל התורה שבשבילה נברא הכל. וכל זה הוא כנגד בחי׳ יו״ד הנ״ל בחי׳ פותח את ידך יודי״ך שמשם מוציאין מכח אל הפועל מיו״ד דלעילא ליו״ד דלתתא. וע״כ הם עשי״ת כנ״ל והגמר ביוה״כ שאז גמר עשי״ת ואז גומרין להוציא מכח אל הפועל תיקון הבריאה ע״י התשובה וסליחת עוונות שזוכין ע״י הכהן גדול וכנ״ל. וע״כ עוסקין אז להתיר נדרים ופותחין כל נדרי בתחילת יו״כ. כי עיקר תיקון התשובה הוא בבחי׳ התרת נדרים שהוא ע״י פתח חרטה. שעל ידי זה ממשיכין בחי׳ פתח הנזכר בתורה הנ״ל שהוא בחי׳ פותח את ידך (כ״ש שם). כי העיקר לעשות פתח באור העליון הסתום ונעלם מאתנו מאד לרוב גובהו. והצדיקים בעוצם כחם פותחים שם פתח שעל ידי זה הם ממשיכים לנו חיות דקדושה משם מבחי׳ יו״ד דלעילא ליו״ד דלתתא כנ״ל. שעל זה אנו מתפללים בתחילת ר״ה שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם שיפתח לנו ברחמיו פתחים ושערים. ועל ידי זה ויבוא מלך הכבוד שיתגלה

אלקותו לעין כל. וזה בחי' יו"כ שאז נפתחין כל הפתחים העליונים מאד לצדיקי אמת עד שיש רשות לכהן גדול שהוא בחי' הצדיק האמת לכנוס לפני ולפנים להמשיך רוח חדשה משם שעל ידי זה עיקר סליחת עוונות כנ"ל. וזה בחי' תפילת נעילה שאזצועקין ומתפללין על פתיחת השער כ"ש פתח לנו שער וכו'. כי עיקר התיקון ע"י בחי' פתח הנ"ל שזוכין ע"י פתח חרטה שהוא עיקר התשובה שהוא בחי' התרת נדרים וכנ"ל:

וזה בחי' הטבילות הקדושות של הכה"ג ביו"כ שהיה צריך טבילה בכל פעם שנכנס מחוץ לפנים ומפנים לחוץ. כי ע"י כל זה היה עוסק להוציא מכח אל הפועל. ע"י שעסק תחילה בעבודת הקרבנות בחוץ כמו בשאר ימות השנה שכל עבודתו היה לכפר על בני ישראל שעל ידי זה היה מתקן כל הבריאה שזהו בחי' מוציא מכח אל הפועל כנ"ל. ואח"כ נכנס למקום שנכנס לפני ולפנים. שמשם היה עיקר הכפרה של יו"כ. כי עיקר התיקון הוא ע"י שעולה הצדיק בחי' הכה"ג למקום גבוה ועליון ונשגב מאדמ אד שהוא בחי' לפני ולפנים. ומשם המשיך חיות עליון קדוש מאד מרוח דלעילא לרוח דלתתא שזה עיקר בחי' המשכת פי שנים שעל ידי זה עיקר התיקון כנ"ל. וע"כ היה צריך טבילה בכל פעם. כי כל זה הוא בחי' טבילה במימי המקוה ששם רוח אלקים בחי' רוחו של משיח מרחפת וכו' וכנ"ל:

אות לד

וזה שהתפלל הכה"ג בבית ק"ק שלא תפיל אשה פרי בטנה ולא יצטרכו עמך ישראל זה לזה ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה. ולכאורה תומה מדוע התפלל דייקא על דברים אלו ומה חיבור ושייכות יש להם. אך ע"פ הנ"ל הכל ניחא כי עיקר תפילתו שנזכה לגמור התיקון להוציא מכח אל הפועל. וזה שלא תפיל אשה וכו' כי עיקר כלל הבריאה הוא האדם שבשבילו נברא הכל. וע"כ כל מה שנתרבין בני ישראל מדור לדור. על ידי זה הוא בחי' תיקון הבריאה בחי' מוציא מכח אל הפועל. וע"כ העיקר הוא תיקון הברית שמשם ההולדה שעל ידי זה נקרא צדיק וכנ"ל. וע"כ התפלל שלא תפיל אשה וכו' רק יהיו נולדין בני ישראל בני קיימא שיעסקו בתורה ויעבדו את הש"י שעל ידי זה עיקר בחי' מוציא מכח אל הפועל כנ"ל. וזהו שלא יצטרכו עמך ישראל זה לזה וכו' היינו שלא יהיה בכלל נצרך לבריות שעל ידי זה נפגם האמת בבחי' כיון שנצרך האדם לבריות נשתנה פניו שהוא האמת לכמה גוונין. (כמבואר שם היטב בהתורההנ"ל). שעל ידי זה אין יכולין להוציא מכח אל הפועל (כ"ש שם ע"ש). וזה ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה היינו בחי' מלכות משיח שיוצא מיהודה. כי עיקר כל התיקון הזה הוא ע"י בחי' רוחו של משיח

כנ״ל:

אות לה

וע״כ נדב ואביהוא פגמו בגין דלא אינסיבו (כמ״ש בזוה״ק) שעל ידי זה פגמו בבחי׳ מוציא מכח אל הפועל ע״י שלא הולידו בנים וכנ״ל. והתיקון היה ע״י מיתתם בקדושה ע״י שנתעברו בפינחס שהוא אליהו בעת שקינא על פגם הברית שעל ידי זה עיקר המשכת בחי׳ פי שנים כנ״ל בחי׳ מוציא מכח אל הפועל. נמצא במה שפגמו נתתקנו וכנ״ל וע״כ תלתה התורה כל עבודת יוה״כ במיתתם. כי עיקר עבודת יוה״כ שהוא לכפר על בני ישראל ע״י בחי׳ המשכת פי שנים ממקום גבוה מאד. הוא ע״י מיתת שני בני אהרן וכנ״ל:

אות לו

ועיין בהתורה הנ״ל מבואר שע״י מניעת הפרנסה אין יכולין להוציא מכח אל הפועל וזהו כל עמל האדם לפיהו שעיקר עמל האדם שהם המניעו׳ שמונעין אותו מעבודתו מלהתקרב לאנשי האמת שזהו העיקר, הכל הוא בשבי לפיהו דהיינו הפרנסה וכנ״ל. כי אדם לעמל יולד וארז״ל עמל זהו איני יודע מה הוא אם עמל הפרנסה אם עמל תורה וכו׳ הוי אומר זה עמל תורה. כי כפי מה שמשבר ומבטל מעצמו עמל הפרנסהשהם המניעות הבאים ע״י הפרנסה ומחזק לבו בבטחון חזק בהשי״ת שהשי״ת לא יעזבנו ולא יוכלו המונעים לקפח פרנסתו כמו שארז״ל אין אסד נוגע במה שמוכן חבירו בשמך יקראוך וכו׳. כמו כן הוא זוכה לעמל תורה. כי א״א לזכות לתורה כ״א ע״י שבירת מניעת המונעים שיעקרם בענין הפרנסה כנ״ל:

אות לז

[שייך לעיל] וזהו פינחס בן אלעזר וכו׳ השיב את חמתי וכו׳. כי פינחס זה אליהו זכה לבטל ולהמתיק החרון אף שע״י זה ממשיכין רוחו של משיח שמשם מוציאין מכח אל הפועל שזה ובחי׳ פי שנים וכנזכר לעיל׃

אות לח

והו בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. זה בחי׳ בריאה בכח נגד גמר הבריאה כשרז״ל ומובא בפרש״י שביון ראשון נברא הכל. אך כל אחד ואחד נקבע ביום שנגזר עליו וכו׳. נמצמא שגמר יציאת מכח אל הפועל של כל תולדות שמים וארץ היה לכל דבר ביומו. וביום הראשון שנברא הכל הוא בבחי׳ כח נגדו וכנ״ל. וקודם שיוצא מכח אל הפועל יש מניעות רבות וכנ״ל. וזה בחינת והארץ היתה תוהוה ובוהו וחשך על פני תהום שהם בחי׳ כלל כל המניעות שבעולם שאינם מניחים להוציא האמת מכח אל הפועל שהסבבחי׳ תוהוה ובוהו וחשך וכו׳. וזשארז״ל שתהו ובוהו וכו׳ מרמזין על הד׳ מלכיות שהם כנגד ישראל ותופסין את ישראל בגלות שמהם כל המניעות ועיקר הוא הגלות האחרון הזה שהוא בחי׳ תהום שמתפשטין המניעות מן האמת עד התוהום. בבחי׳ תהום אל תהום קורא ופרשד״י צרה קוראת אל חברתה. ועיקר הצרות הם המניעות מלהתקרב אל הש״י ולתורתו. ורוח אלקים דא רוחו של משיח מרחפת על פני המים זה עיקר התיקון והתוקה. כי משם מוציאין מכח אל הפועל ע״י גודל החשק והרצון וכנ״ל שזהו בחי׳ טבילה במקוה וכנ״ל, וזהו ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, דא ימינא ושמאלא כמ״ש בזוה״ק. היינו שניכר בין ימין לשמאל שזהו עיקר בחי׳ מוציא מכל אל הפועל כמ״ש שם ע,ש. וירא אלקים את האור כי טוב ויבדל אלקים בין האור ובין החשך ופרש״י ראה שאין העולם כדאי להשתמש באור של ז׳ ימי בראשית וגנזו לצדיקים לע״ל. וזהו ויבדל אלקים בין האור ובין החשך, חשך הם בחי׳ מניעות כנ״ל. שהבדיל האור מן החשך וגנזו שאין מי שיזכה אליו כי אם כל אחד כפי מה שמשבר המניעות שהם בחי׳ החשך כמ וכן זוכה לינק ממנו עד שיזכה אליו כראוי לעתיד לבא. כי הדיקים והכשרים הנלוים אליהם זוכים גם עתה לינק מהאור הזה כל אחד כפי מדריגתו. וכמובן בזוה״ק ומובא במ״א כי כ״א כפי שמשבר המניעות כן זוכה לינק מהארו הזה ועל ידי זה יזכה אלי ולע״ל וכנ״ל׃

אות לט

וזהו שספר את הימים כ״ש ויהי ערב ויהי קבר יום אחד. וכן יום שני ושלישי וכו׳. כי העיקר לעשות פתח וצנור להמשיך האור והחיות מיו״ד דלעילא ליו״ד דלתתא וכו׳ שזהו בחי׳ טובים השנים מהאחד כי כשהאור אחד כמו שהי׳ קודם הבריאה אין זה שלימות. כי עיקר כוונתו הוא שיצא האור מלמעלה למטה ויתרבה ויחי׳ ויקיים את כל הברואים והעיקר את האדם הישראלי שהוא תכלית הכל. כי עיקר השלימת שתצא הבריאה מכח אל הפועל שאז שייך מספר כי כל זמן שהי׳ הכל בכח אין שייך מספר. רק עיקר התיקון שאחר שיצא מכח אל הפועל ונעשה בחינת מספר שגם אח״כ לא יהי׳ המספר נפרד חס ושלום מהאחד. רק שיחזרו הפועל אל הכח ואעפ״כ לא יתבטל שם לגמרי שלא יחזור העולם לתוהו ובוהו חס ושלום. רק יחזור ויעלה למעלה בכל פעם וימשיך החיות למטה בבחי׳ והחיות רצוא ושוב שהעיקר ע״י האמונה שיודע אחר הבריאה שכל הבריאה מאתו ית׳ בבחי׳ וידע כל פעול וכו׳ כנ״ל. וע״כ ספר כל הימים כי זה עירק בחינת מוציא מכח אל הפועל שהוא בחי׳ מספר כנ״ל וע״כ כתיב ויהי ערב ויהי וכו׳ יום אחד ולא כתיב יום ראשון לומר שהקב״ה יחיד בעולמו וכו׳ כשארז״ל היינו כנ״ל. שעיקר התיקון לחזור כל המספר לאחד. לידע שאחר המספר שהוא אחר הבריאה אחר שיצא מכח אל הפועל עדיין הכל אחד. כי ה׳ אחד ברא הכל ומחי׳ הכל וכנ״ל. וזהו בחי׳ כוונת הספירה קודם השבועות שעיקר התיקון ע״י שסופרין הימים לעומר. שהיה מניפין אותו להש,י כשרז״ל שהי׳ מניפו למעלה ולמטה ולד׳ רוחות למי שהכל שלו. כי העומר ממתיק הדינים ומבטול המניעות עד שחוזרין לתחילת השורש שהוא בחי׳ רוח ושל משיח ומוציאין משם מכח אל הפועל וע״כ אח״כ סופרין כל הימים לעומר שהם שבעה שבועות כנגד ז׳ ימים בראשית לחזור ולקשר כל המספר שהם ז׳ ימי בראשית שזה עיקר בחי׳ מוציא מכח אל הפועל לקשר הכל לשרשו. כי עתה צריכן להכין עצמינו לקבלת התורה. שעל ידי זה חוזר ויוצא תיקון כל הבריאה מכח אל הפועל בשלימות התיקון בבחי׳ והחיות רצוא ושוב שיהיה אחר הבריאה כמו קודם הבריאה. ואעפ״כ יתקיים הבריאה שכל זה נעשה בכח הצדיקי אמת שממשיכין לנו הארת התורה בכל דור בדרכים נפלאים וכנ״ל:

אות מ

וזהו בחי׳ מספר בני ישראל שעוסקין בפרשה זאת קודם שבועות כי קורין מקודם פ׳ במדבר כשרז״ל מנו ועצרו כי הרוח דלעילא גבוה מאד. וע״כ צריכין הרב תלמידים שיוכל להשמיך הרוח חיים הנ״ל בחי׳ פי שנים מרבם. וכשרז״ל והעמידו תלמדיים הרבה. וזהו בחי׳ מעלת ריבוי בני ישראל שהשם יתברך והצדיקים מברכים בזה כ״פ כ״ש ה׳ אלקי אבותיכם יוסף עליכם. יברך יראי ה׳ וכו׳. וכתיב יוסף ה׳ עליכם ועל בניכם. כי כל מה שמתרבין בני ישראל הכשרים הנלוים אל הצדיק האמת מקבלין יותר הרוח חיים הנ״ל בחי׳ פי שנים הנ״ל כי יש להם כח יותר לקבלו ע״י ריבוי הכלים הקדושים של כ״א. אבל צריכין שיהיה ביניהם אהבה גדולה בחי׳ אהבת חברים שלא תתגבר הס״א הנאחזת בהריבוי והמספר. וכ״ש כי תשא את ראש בני ישראל וכו׳ ולא יהי בהם נפף כמ ושפרש״י שם. וע״כ כשמונין ישראל צריכין ליתן שקלים מחצית השקל עשרים גרה השקל. עשרים גרה בחי׳ ב׳ היודי״ן הנ״ל בחי׳ עשרה עשרה הכף כמובא. כי צדקה נדבת לב הוא בחי׳ המשכת הרוח חיים מעילא לתתא, כי צדיק עש״ש צדקה שעל ידי זה ממשיך הפתח הנ״ל מיעלא לתתא בבחי׳ פתחו לי שערי צדק, צדק דייקא. וכתיב פתחו שערים ויבוא גוי צדיק צדיק דייקא כנ״ל:

וע״כ לפעמים נעשה מחלוקת בין ישראל בעצמן שאחד מונע לחבירו. ואל והמניעות גדולים מהכל כידוע. כי בהרבה בני ישראל יש שינוי דעות כשרז״ל שאין דעתם שוה זה לזה. אבל צריכים שבכל שינוי דעותיהם יוכללו יחד ברבם האמתי. ואטז נעשה תיקון גדול ע״י הריבוי בבחי׳ ברב עם הדרת מלך וכו׳ וכתיב ברבות צדיקם ישמח העם. כי דייקא ע״י שדעתם משונה זה מזה וכולם נכללים בדעה אחד להכלל בהצדיק המאת רבם, על ידי זה יש להם כלים נפלאים הרבה לקבל האור הגדול בחי׳ פי שנים. אבל כשעומדים אנשים מישראל וחולקים על הצדיק האמת שבאמת גם הם מקבלים חיותם בהעלם גדול ממנו בבחי׳ מלכות באתכיסא והם חולקים על מקור חיותם. ולא די שהם חולקים על עצמם ועוקרים עצמם משורש חיותם. אף גם הם עומדים למונעים ומשטינים על המתקרבים אליו באמת. וזאת המחלוקת והניעות מונע יותר מהמניעות של אשר לא מבני ישראל הנה. וזהבחי׳ וחזרון לא יוכל להמנות זה שנמנו חביריו לדגבר מצוה ולא נמנה עמהם היינו כנ״ל. והתקון ע״י אליהו שיבוא לעשות שלום בעולם כשרז״ל. כי ע״י אליהו עיקר המשכת פי שנים כנ״ל שעיקרו תלוי בשלום כנ,ל. וזה והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. אב ובן זה בחי׳ רב ותלמיד בחי׳ רוח דלעילא רווח דלתתא בבחי׳ רצוא ושוב שזה עיקר התיקון של בחי׳ פי שנים שממשיך אליהו מרוחו של משיח וכנ״ל:

וע״כ אכל בי עשרה שכינתא שריא ונקראים מנין. כי זה עיקר שלימות המנין דקדושה כשיש עשרה שמתקבצים לדבר שבקדושה. עשרה דייקא כנגד בחי׳ היו״ד הנ״ל שאז יכולין להמשיך מיו״ד דלעילא ליו״ד דלתתא כנ״ל. שזהו עיקר תיקון המספר והמנין וע״כ נקראים מנין כי הם תיקון המנין והמספר כי על ידם נכלל המנין באחד בבחי׳ רצוא ושוב כנ״ל שזה

אות מא

וזה בחי' נטילת ידים לאכילה. כי תקונו לטהר הידים דייקא ע"י מימי הנטילה כי המים נמשכים מבחי' מימי המקוה הנ, לשש סרוח אלקים שהוא רוחו של משיח מרחפת שמשם מוציאין מכח אל הפועל כנ"ל. שמשם עיקר הטהרה מכל הטומאות שנמשכין מהעבירות ר"ל כנ"ל. וע"כ עיקר הטהרה בידיטם דייקא. כי הידים הם בבחי' כח ופועל שהם בחי' ימין ושמאל בחי' אף ידי יסדה ארץ וכו'. וע"כ עיקר הטומאה והטהרה תלויה בידים יותר כשרז"ל ידים עסקניות הן וכו'. כי עיקר העסק שהם כלל כל העסקים והמלאכות והעשיות של זה העולם הכל נעשה ע"י הידים שהם כלי המעשה שעל ידם גומרין כל דבר ומוציאין אותו מכח אל הפועל. וע"כ בהם תלויים כל המצוות והעבירות שהם בחי' כל הטומאות והטהרות וכנ"ל. וע"כ קודם האכילה שהוא להחיות את האדם להמשיך הרוח חיים מהרוח דלעילא להרוח דלתתא כנ"ל צריכין ליטול במים הנ"ל את הידים דייקא. כי עיקר כל תיקון הנ"ל שהוא בחי' מוציא מכח אל הפועל תלוי בידים וכנ"ל:

אות מב

וע"כ גם קודם התפילה צרייכן ליטול ידיו במים. והעיקר בבקר כשקמים מהשינה. כי השינה של לילה וחשך שהוא בחי' מניעות שצריכין לשברם ע"י גודל החשק וכו' כנ"ל ואח"כ כשקמים מהשינה צריכין לטהר עצמן מהזוהמא של הרוח רעה שמשם כל המניעות ששורה על הידים ביותר מחמת שעל ידם עיקר תיקון בחי' מוציא מכח אל הפועל. ע"כ צריכין לטהר הידים דייקא במים וכנ"ל ועל ידי זה יכולין להתפלל שעל ידי זה עיקר בחי' מוציא מכח אל הפועל שהוא ע"י הדיבור של התפלה (כמבואר בהתורה הנ"ל ובהתורה אית לן בירא וכו'). וזהו שארז"ל כל הנפנה ונוטל ידיו וקורא ק"ש ומתפלל וכו' ומסיק כאילו טבל. כי נטילת ידים הוא בחי' טבילה במקוה וכנ"ל. ועיין בהתורה הנ"ל מ"ש על פסוק והמה מידך נגזרו. וכן מ"ש שם על מארז"ל ואין אתה בא לידי עבירה לידי דייקא

וכו׳. כי עיקר בחי׳ מוציא מכח אל הפועל לטוב או להיפך חס ושלום תלוי בידים שעל ידם יצאה כל הבריאה מכח אל הפועל בבחי׳ אף ידי יסדה ארץ וכו׳ וע״כ עיקר הטהרה בידים וכנ״ל:

אות מג

וזה בחי׳ הכשר כלי עכו״ם מבליעת האיסור שצריך להיות ע״י אשר כמ״ש שם, אך את הזהב ואת הכסף וכעו׳ כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וכו׳. כי מבואר בהתורה ויהי נא פי שנים הנ״ל שלהוחיא מכח אל הפועל הוא ע״י הדיבור וכו׳. ושלימות הדיבור נמשך ע״י מפלת הרשעים בעוה״ז כמו שיהיה לעתיד וכו׳. וזה נעשה ע״י אמת ע״י שמתפלין ועובדין את הש״י באמת לאמתו בלתי לה׳ לבדו לא בשביל שום פניה בשביל פרנסה וכבוד חס ושלום שעל זה נאמר כיון שנצרך אדם לבריות באיזה בחינה נשתנה פניו שהוא האמת לכמה גוונין וכו׳ ע״ש וכשנשלם הדיבור צריך להשמיך נקודות להאותיות וזה נעשה ע״י החשק הבא ע״י ריבוי המניעות שעל ידי זה משברין המניעות וכו׳ ואז זוכין להוציא מכח אל הפועל שהוא בחי׳ המשכת פי שנים הנ״ל דהיינו להמשיך הרוח חיים מחדש שעל ידי זה מטהרין מכל הטומאות וכו׳ כנ״ל. וע״כ כלי עכו״ם של סעודה שצריכין לאכות בהם מאכל ישראל שעל ידי זה ממשיכין הרוח חים צריכין הכשר תחלה ע״י האש דהיינו הגעלה ברותחין או ליבון באש להפליט האיסור מהם ואחר כך טבילה במים כי ע״י ההכשר ע״י האש על ידי זה ממשיכין בחי׳ מפלת הרשעים בעוה״ז שעל ידי זה נשלם הדיבור כנ״ל. כי פליטת האיסור לחוץ ע״י האש זהבחי׳ שפולטין וזורקין את הרשעים לחוץ כי הרשעים הם בבחי׳ האיסור שהוא הקליפה, ועיקר הכנעתם ומפלתם שהוא בחי׳ פליטת האיסור לחוץ הוא ע״י האשר. כי עיקר מפלת הרשעים לעתיד ביסו הדין הגדול והנורא יהיה ע״י האש כמ״ש כי באש ה׳ נשפט וכו׳ וכתיב כי הנה היום בא בוער כתנור וכו׳ כי מהאש יצאו והאש תאכלם כי הם חממו עצמן באש התאוות ולא די להם בזה אף גם הבעירו בהם אש הקנאה בצדיקי אמת ובכשרי ישרא לורדפו אותם בכל מיני הרדיפות ע״כ יהיה מפלתם ע״י האש כנ״ל. וזה בחי׳ הכשר כלים להפליט האיסור שבהם ע״י האש דהיינו שמפילין הרשעים שהם בחי׳ האיסור ע״י האש וכמ״ש כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וכדרך תשמישו כך הגעלתו כי כפי מה שנדבר האיסור שהוא בחי׳ הרשע ע״י האש כמו כן צריכין להפליטו ולהפילו ע״י האש וכנ״ל. נמצא שהשכר כלים ע״י האש זה בחי׳ מפלת הרשעים שעל ידי זה נשלם הדיבור. וזה בחי׳ אך את הזהב וא תהכסף וכו׳ ודרז״ל שצריכין להעביר החלודה מהמתכת וכו׳ וזה רמז שא״א להמשיך בחי׳ מפלת הרשעים שהוא בחי׳

פליטת האיסור לחוץ כ״א ע״י האמת (כמבואר לעיל). וזה בחי׳ העברת החלודה שצריכין להעביר תחלה מהזהב והכסף את החלודה ולא ישאר כ״א הזהב והכסף כמ ושהוא (כשפרש״י שם). וזהו לשון אך שלא יהא שם חלודה אך המתכת יהיה כמו שהוא עכ״ל. זה בחי׳ אמת שיהיהנשאר הדבר כמו שהוא ולא תחפה עליו החלודה שהיא מקלקלת הזהב והכסף ומחפה ומסתיר אותו עד שאין ניכר בין זהב לנחשת שזהו בחי׳ שקר החופה על האמת עד שאין ניכר האמ תדהיינו שע״י ריבוי המחשבות זרות והפניות שלו נחפה ונתכסה האמת עד שאין מכירין בין אמת לשקר. וע״כ פליטת האיסור שהוא בחי׳ מפלת הרשעים א״א כ״א ע״י שמעבירין החלודה תחלה שהוא בחי׳ השקר החופה על האמת ולא ישאר כ״א הדבר כמות שהוא שהוא בחי׳ אמת כי אמת הוא אחד (כמ״ש במ״א בהתורה אר״ע בסי׳ נ״א ע״ש) כי אמת א״א לומר כ״א אחד דהיינו על זהב זהב ועל כסף כסף וכו׳ אבל השקר הוא הרבה כי יכולין לומר שקר על זהב שהוא נחשת או בדיל וכו׳ ע״ש. וזהו בחי׳ אך את הזהב ואת הכסף את הנחשת וכו׳ שהם כל מיני מתכות שהם בחי׳ כלל הגוונין שבממון ששרשם בקדושה גבוה מאד כי הם בחי׳ גוונין עילאין (כמובן בדבריו ז״ל בכמה מקומות). אבל מי שנופל לתאוות ממון וכבוד והוא בכל לנצרך לבריות הנ״ל, שם הוא בחי׳ נפילת הגוונין הנ״ל שהוא בחי׳ כיון שנצרך אדם לבריות נשתנה פניו לכמה גוונין הנ״ל שהוא מה שמחפה השקר באיזה אמת שבזה יש כמה וכמה גוונין שנמשכו מנפילת הגוונין עילאין שבכסף וזהב הנ״ל. כי עיקר רוב הפניות של כל אחד הוא בענין הממון כידוע וע״כ מרומז בפסוק זה ביטול השקר שזהו בחי׳ אך את הזהב שישאר אך הזהב כמות שהוא כנ״ל דהיינו שישארו הגוונין עילאין שבזהב וכסף כמות שהם. ולא ישנה אותם חס ושלום בשביל הפניות ושקרים של תאוות ממון שעל ידי זה הוא פוגם ומשקר בגוונין עילאין וכנ״ל:

וע״כ הכלים של עכו״ם שרוצים לאכול בהם מאכל ישראל שעל ידי זה ממשיכין הרוח חיים הנ״ל שהוא בחי׳ מוציא מכח אל הפועל. ע״כ צריכין הכשר ע״י האש והעברת החלודה תחלה שזהו בחי׳ מפלת הרשעים שעל ידי זה נשלם הדיבור כנ״ל ואח״כ טבילה במי מקוה שעל ידי זה נמשכין נקודות ומוציאין מכח אל הפועל הרוח חיים שהוא בחי׳ רוח טהרה וקדושה שנמשך מרוח אלקים המרחפת על פני המים שעל ידי זה עיקר הטהרה וכנ״ל:

אות מד

וזהו שביקש משה רבינו יפקוד ה' אלהי הרוחות איש על העדה וכו' כי הש,י הודיע לו שמוכרח להסתלק. ע"כ ביקש משה שישאר ממנו תלמיד שימשיך בחי' פי שנים שהוא בחי' כלליו תב' הרוחות הנ"ל שזהויפקוד ה' אלקי הרוחות, הרוחות דייקא תרתי משמע בחי' ב' הרוחות רוח דלעילא ורוח דלתתא שהוא בחי' פי שנים כנ"ל דהיינו ע"י שהצדיק בחי' משה משתדל בעוצם כחו בחייו שישאיר תלמידים, שאחר הסתלקותו ימשיכו ממנו בחי' פי שנים הנ"ל שעל ידי זה הכל יתתקנו לנצח כנ"ל:

אות מח

וז"ש במחלוק' קרח כשהתגבר במחלוקותו מאד כנגד משה ואהרן ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלקי הרוחות וכו' היינו מחמת שראו עוצם המניעות בלי שיעור המתפשטין על כל אחד ע"י מחלוקת קרח ועדתו כי הם מכניסים כפירות והתנגדות וקשיות הרבה במוח ולב של רוב בני ישרא לעד' שקשה מאד להתקרב מריבוי המניעות, ע"כ הזכיר בבקשתו אלקי הרוחות הרוחות דייקא בחי' ב' הרוחות הנ"ל. כי עיקר התיקון על זההוא ע"י בחי' פי שנים הנ"ל שממשיכין אותם המעט הכשרים האוחזים עם הצדיק האמת בחי' משה. כי טוב מעט לצדיק וכו'. כי ע"י הלימוד הקדוש של חידושי תורה שממשיכין על ידי זה מכניעין הרשעים החולקים ומכניסין בלב החפצים באמת שיתגברו בחשק אמתי כפי המניעה עד שישברו כל המניעות ויתקרבו לנקודת האמת (כמ"ש שם בהתורה הנ"ל). וע"כ ביקש אל אלקי הרוחות האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף. ולכאורה קשה הלא הרבה מעדת בני ישראל נתערבבו במחלוקת הזה של קרח עד שכמעט כל ישראל נחלקו על משה כמובן בדברי רבותינו ז"ל ובפרש"י. אך משה ביקש מהש"י שיסתכל ברחמיו שעיקר המחלוקת נתהוה מאיש אחד שהוא קרח שנתקנא במשה ואהרן ע"י גיאותו וגסותו הרעה שרצה ליקח כל הממשלה על ישראל לעצמו ושאר כל העם נמשכו אחריו בטעות לפיט תומם. ע"כ ביקש אל אלקי הרוחות וכו' האיש אחד יחטא וכו' שראוי שירחם על ישראל ולא יקצוף עליהם כ"א על האיש האחד שהוא העיקר בהמחלוקת ושאר כל ישראל ינצלו ע"י הארת בחי' ב' הרוחות הנ"ל שהם בחי' פי שנים שמאיר ע"י התלמידים הכשרים שעל ידי זה סוף כל סוף הכל יתקרבו אל האמת לאמתו וכנ"ל:

אות מו

וע״כ דוד מת בעצרת כי עיקר בחינת המשכת קבלת התורה בשבועת דהיינו שנזכה לקיים את התורה כנ״ל הוא ע״י בחי׳ פי שנים הנ״ל שממשיכין הצדיקים מרוחו של משיח שהוא דוד כנ״ל. וע״כ דוד שהוא משיח מת בעצרת כי דוד מלך ישראל חי וקים. כי רוחו של דוד שהוא משיח חי וקים לנצח כי סוף כל סוף יבא ויגאלינו גאולה שלימה כי בא יבא לא יאחר. וע״כ מת דוד בשבועות דייקא כי ע״י הסתלקות דוד שהוא בחי׳ משיח בשבועות על ידי זה יכולין להמשיך בכל שנה בחי׳ קבלת התורה בשבועות ע״י בחי׳ פי שנים הנמשך אחר הסתלקות הצדיק ביותר כנ״ל. וע״כ באמת מחמת זה בעצמו דוד מלך ישראל חי וקים. כי זה עיקר חיות הצדיק לאחר הסתלקותו מה שממשיכין אמתת תורתו בכל פעם וע״כ הצדיקים במיתתן קרויים חיים כשרז״ל:

אות מז

וזה על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתיו ולא מצאתיו וכו׳ כמעט שעברתי מה סעד שמצאתי את שאהבה נפשי ופרש״י קרוב לפרישתם ממני וכו׳ עד שמצאתי שהי׳ עמי בימי יהושע. היינו שדייקא אחר הסתלקות משה עזרם הש,י לכבוש א״י כי גדולים צדקים בימתתן יותר מבחייהם. וכל זה ע״י בחי׳ פי שנים שממשיכין בשע תהסתלקותם ביותר שעל ידי זה יגמרו אחר הסתלקותם מה שהתחילו בחייהם וכנ״ל:

אות מח

וע״כ כלי שאינו בן יומו אינו אוסר כי הטעם נפגם אחר שעבר יומו כי עיקר התגברות הרשעי שהם החולקים המונעים הוארק ביומם ובשעתם בבחי׳ רשע שהשעה משחקת לו. כיכל הצלחתו והתגברותו הוא רק לפי שעה. וע״כ כשרואין הנרדפים החפצים בהאמת שהחולקים מתגברים עליהם ביותר צריכין רק להתפלל להש,י ולצפות לישועת ה׳ בבחי׳ דום לה׳ והתחולל לו כשרז״ל השכם והערב עליהם לביהמ״ד וכו׳. וכ״ש אך לאלקים דומי נפשי וכו׳. כי צריכין לבטוח בה׳ובישועתו ואע״פ שרואים

שהם מתגברים ביותר צריכין להמתין ולהמתין עד אשר יובא ומום כ״ש זומם רשע לצדיק וכו ה׳ ישחק לו כי ראה כי יבוא יומו כי בודאי יבוא יומו של החולק שיפול באין תקומה. כילא יטוש ה׳ ולא יעזוב את האמת עבור החולק כי אמת ה׳ לעולם. וז״ש במחלוקת קרח בקר ויודע ה׳ את אשר לו וכו׳ בוקר דייקא כי משה ראה שקרח מתגבר מאד במלוקת עד שכמעט כל ישראל ניסותו אחריו. עד שנדהמ להחלושי כח שבישרא לשנטו אחרי משה שא״א לעמוד נגדו. ע״כ אמר משה בקר ויודע ה׳ וכו׳ כי בכל יום ויוסמתגבר האמת על השקר. כי הש״י מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. כי בכל יום הוא ית׳ פותח דלתות שערי מזרח ובוקע חלוני רקיע ומאיר לעולם כולו וכו׳. ועיקר אור כל האורות הוא האמת שהוא הש״י בעצמו שהוא אור כל האורות כ״ש ה׳ אורי וישעי כו׳ (וכ״ש בהתורה צהר תעשה לתיבה וכו׳ בסי׳ קי״ב). וזה בחי׳ עיקר כל הבירורים שנעשים בכל יום ויום (כמובא בכתבי האריז״ל). כי עיקר כל הברורים דהיינדו שנתברר הטוב מהרע הוא מה שנתברר האמת מהשקר. כי האמת הוא עצם הטוב והשקר הוא הרע והטומאה (כ״ש בהתורה אר״ע וכו׳). ו״כ קבעו ק,ש בברכת המאורות כי עיקר יסוד האמת הוא ק״ש שהוא אמונת היחוד וקבלת עול מלכות שמים ועול המצוות. וע״כ אומרים אח״כ אמת ואמונה אמת ויציב וכו׳ וכופלין האמת כ״פ. כי זה עיקר האמת ומשם עיקר האור של המאורות שיוצאין ומאירין בכל יום שזה נמשך מהבירורים שנעשים בכל יום ויום שעיקרם הוא ב ירור האמת מן השקר כנ״ל וע״כ בכל יום ויום. בבקר בעת זריחת האור נמשך מפלת הרשעים כי עיקר מפלת הרשעים הוא ע״י הארת האמת כנ״ל. וזה בחי׳ לבקרים אצמית כל רשעי ארץ וכו׳ וזה ה׳ בקר תשמע קולי בקר אערך לך ואצפה וכו׳ שזה נאמר לענין מפלת הרשעי סוכמו שפרש, ישם בבקר אני קורא לך עליהם שהוא עת משפט ברשעים כ״ש לבקרים אצמית כל רשעי ארץ וכו׳ היה זרועם לבקרים כי בבקר בבקר יעבור וכו׳. ואע״פ שרואין שעוברים כמה ימים ועדיין אין להם מפלה שלימה. אף על פי כן אנו מאמינים שבכל יום נמשך עליהם ברוחניות מפלה מן השמים כפי בירור האמת שבכל יום. ובודאי יבוא יומם שיפלו באתגליא. וכאשר ראינו כמה נסים ונפלאות שעשה הש,י עם ישרא וכל הנסים היו רק שהש״י סיבב נפלאותיו לקיים את ישראל בעת תוקף הצרה. עד אשר עבר הזמן של הצלחתם והגיע יום מפלתם. כ״ש עוד היום בנוב לעמוד ינופך ידו הרב בת ציון וכו׳ כשארז״ל שאצטגנוניו אמרו לו שבאותו היום יכבוש ירושלים והוא בא לירושלים באותו היום והסתכל על העיר והניף ידו בליצנות וכו׳ ואמר שאין צריכין לטרוח לכבשה באותו היום דייקא וחשב שילין הלילה ובבקר כל אחד ישליך אבן כשרז״ל וכל זה מאת ה׳ היתה שקקל את מחשבתו כי באמת לא היה לו כח כ״א בואתו היום ותיכף שעבר אותו היום והגיע יום מחר חידש הש״י מעשה בראשית בטובו וגילה האמת בנס נפלא עד שהיה לו מפלה גדולה תיכף כשעבר אותו היום. כי תיכף כשהתחיל ליל ב׳ השייך ליסו מחר. התחיל להתנוצץ בירור האמת של אותו היום המחרת שעל ידי זה היתה מפלתו העצומה כן יאבדו כל אויביך ה׳. כי עיקר מפלת הרשעים הוא ע״י התגלות האמת

שזה עיקר הבירור שנעשה בכל יום וכנ״ל. וכן המן הרשע ימ״ש חשב שכבר כבש את מרדכי מאחר שראה גדולתו כ״כ. ונתייעץ עם אשתו ואוהביו הרשעים לעשות עץ גבוה וכו׳ ובבקר אמר למלך ויתלו את מרדכי עלי וכו׳ ואיש בער לא ידע שבבקר יהיה מפלתו כ״כ עד שבאותו יום המחרת תלו אותו על העץ אשר הכין למרדכי וכל זה ע״פ הנ״ל. כי בכל יום נתחדש העולם לגמרי בבחי׳ ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. ועיקר חידוש מעשה בראשית בכל יום הוא בירור האמת מן השקר שמתברר בכל יום ויום אפי׳ בתוקף הגלות המר אפי׳ בעוצם מרירות הצרות והרדיפות שעוברים על הכשרים הנרדפים וכנ״ל. וכפי בירור האמת כן נמשך מפלת הרשעים עד אשר יבוא יומו כנ״ל שעל ידי זה היה מפלת המן וסנחריב וכל הרשעים וכנ״ל. וזהובחי׳ בקר ויודע ה׳ וכו׳ הנאמר במחלוקת קרח ועדתו בקר דייקא וכנ״ל. וזה בחי׳ כל יאיסור שעבר יומם אין להם עוד כח לאסור כי נפגם טעמם. כי האיסור שהוא בחי׳ הרשעת שבשביל זה צריכין הכלים הגעלה באש לבער הרע אין לו כח כ״א ביומו אבל כשעברמומו נפגם טעמו ואין לו עוד כח לאסור וקלקל את ההיתר. כיאין להאיסור והרע כח כ״א ביומו כנ״ל. וכשעבר יומו כבר נפגם ונתבטל וכנ״ל:

אות מט

וזה ותפתח הארץ את פיה וכו׳ כי קרח חלק על משה ורצה למנוע את כל ישראל מהתורה והמצוות. ואם הי׳ מתקיים דעתו הרעה חס ושלום הי׳ מחזיר את כל העולם לתוהו ובוהו כי עיקר קיום העולם הוא ע״י התורה והמצוות שנתן לנו משה שעל ידי זה מוציאין כל הבריאה מכח אל הפועל כנ״ל ועיקר בחי׳ מוציא מכח אל הפועל הוא ע״י בחי׳ פתח המבואר שם בהתורה הנ״ל כי עיקר המשכת החיות מהרוח דלעילא להרוח דלתתא הוא ע״י בחי׳ פתח כי העיקר הוא לעשות ולתקן בחי׳ פתח כדי שיוכל ליכנוס לשם ולהמשיך האור משם בהדרגה ובמדה. כי אור העליון רוצה להשפיע תמיד רק א״א לקבל השפעת חיותו מחמת ריבוי אור. ע״כ צריכין לעשות כלים דהיינו צמצומים כדי שיומשך הארו בהדרגה ובמדה כדי שנוכל לקבלו. אבל כשנעשה צמצום צריכין לעשות בחכמה נפלאה. באופן שלא יתעלם האור לגמרי על ידי ריבוי הצמצומיסרק שיהיה נעשים על ידי הצמצומים בחינת בתים והיכלות וכלים וצנורות שיהיה האור נמשך על ידם בהדרגה דהיינו שיתצמצם הארו על ידם רק יהיה נשאר בחי׳ פתח שעל ידו יהי׳ נמשך האור והחיות בהדרגה ובמדה. וע״כ עיקר בי׳ מוציא מכח אל הפועל הוא ע״י בחי׳ פתח (כ״ש שם בהתורההנ,ל) כי א״א להמשיך החיות מהרוח דלעילא להרוח לדתתא

כ״א ע״י בחי׳ פתח כדי לקבל החיות בהדרגה ובמדה בבחי׳ רצוא ושוב. וזה בכל דרגא ודרגא. כי אפי׳ כשעולה לאיזה דרגא דהיינו שזוכה לתקן איזה פתח להמשיך החית מהרוח דליעלא מאיזה דרגא, עדיין הוא צריך לתקן פתחים בהמדרגות הגבוהות יותר. כי כשצריך לעלות למדריגה הגובה עודיותר ולהמשיך החיות מהרוח דלעילא ממדריגה גבוה יותר. וכן בכל פעם שצריך לעלות מדרגא לדרגא עד לעילא לעילא וכו׳. כי זה ידוע שהאדם צריך לעלות מדרגא לדרגא. דהיינו שיקבל אור וחיות מהרוח דלעילא מבחי׳ גבוה יותר בכל פעם. שזהו בחי׳ מוציא מכח אל הפועל הנ״ל ועיקר תלוי בתיקון הפתח כנ״ל. וזה שמבקשים פתחו לי שערי צדק וכו׳ כי העיקר לפתוח הפתח כנזכר לעיל. והפסוק משיבו זה השער לה׳ צדיקים יבואו בו. כי עיקר תיקון השערים והפתחים הוא על ידי הצדיקים שכבר זכו למדריגות גבוהות בתכלית המעלה שהם ממשכים בחינת פי שנים שזהו בחינת מוציא מכח אל הפועל שעל ידם עיקר תיקון כל הפתחים והשערים וכנ״ל. וזה שביקש תחילה לא אמות כי אחיזה וכו׳. כי לפעמים כשיורד הרוח דלעילא ואינו יכול לעשות פתח לקבל האור ממנו, הוא מוכרח למות ולהסתלק על ידי זה כי משם עיקר המיתה וההסתלקות וכנ״ל ע״כ ביקש לא אמות כי אחיה ואספר וכו׳ שלא ירד הרוח דלעילא בשביל הסתלקות ומיתה רק יזכה לחיים דהיינו שיזכה להמשיך תוספות האור מהרוח דליעלא שזהו ביי׳ מוציא מכח אל הפועל כנ״ל וזה א״א כ״א ע״י שבירת מניעות רבות כנ״ל. וזה יסור יסרני יה ולמות לא נתנני. דהיינו שהש״י עזרני שהיה לי יסורים ומניעות עצומות וברחמיו העצומים היה בעזרי לשברם ע״י החשק והכיסופין ועל ידי זה ולמות לא נתנני כי זכיתי להוציא מכח אל הפועל ע״י היסורים והמניעות שהם בשביל החשק וכנ״ל. וזהו פתחו לי שערי צדק שמבקש שגם עתה יפתחו לי השערים דקדושה שיזכה עוד להמשיך חיות חדגש מהרוח דלעילא ממדריגה גבוה יותר בכל פעם שכל זה עיקרו תלוי ע״י תיקון הפתחים והשערים וכנ״ל. וזה בחי׳ פתחו שערים ויבוא גוי צדיק וכו׳. כי העיקר הוא תיקון הפתח והשער בכל דרגא וכנ״ל. וקרח שחלק על משה רצה למנוע את כל ישראל מלהתקרב למשה שהוא הצדיק האמת שעל ידו עיקר תיקון הפתחים של הקדושה שעל ידי זה מוציאין מכח אל הפועל כנ״ל. ע״כ היה עונשו על ידי זה בעצמו שגזר משה אם כמות כל האדם וכו׳ ואם בריאה יברא ה׳ ופצתה הארץ את פיה וכו׳ שבזה הראה משה עוצם גודל כחו שיש לו כח להוציא בריאה חדשה מכח אל הפועל שהיא ע״י עשיית פתחים ושערים להמשיך החיות דלעילא מרום כל דרגין עד סוף כ לדרגין עד שיהי׳ נעשה פתח בגשמיות בתחתיות גשמיות הארץ הזאת שהוא תכלית הגשמיות שמשם כל המניעות שבעולם. כי עיקר המניעות של האדם נמשך מחמת שהוא מלובש בגוף מגושם כזה בארץ גשמי כזה. וזה עיקר נסיון האד סוכמבואר לעיל מזה (שע״כ עיקר המקוה על הארץ דייקא ע״ש) ועיקר כח הצדיק הוא שיכול לעשות פתחים במדריגות העליונות עד שיכול להמשיך האור והחיות דהיינו התגלות אלקותו יתי׳ גם בעולם הגשמי הזה בתכלית מדריגות התחתונות עד שיתקיים וידע כל פעול כי עתה פעלתו וכו׳ וכמבואר כבר כמה פעמים

שעיקר גדולת הצדיק בחייו ואחר הסתלקותו שכל מה שעולה למדריגה גבוה יותר ימשיך ויאיר האור למדריגות התחתונות והמגושם יותר וזה הראה משה רבינו אז בעוצם גבורת כחו הנפלא. כי קרח ועדתו נפלו כ״כ עד שבאו לכפירות כשרז״ל קרח מין היה עד שאמרו שכל אפין שוין כ״ש כי כל העדה כולם קדושים וכו׳. ולא האמינו בגדולת הצדיק שיכול להמשיך חיותו והתגלות אלקותו ממדריגה גבוה בכל פעם. עד שיכול להגביה כל הנופלים והמגושמים וכו׳. וע״כ הראה משה שיש לו כח להראות לעין כל שהוא יכול להוציא מכח אל הפועל בריאה חדשה ממש עד שיהיה נעשה פתח בגשמיות הארץ ממש. וכן נתקיים מיד כ״ש ויהי ככלותו לדבר וכו׳ ותבקע הארץ וכו׳ ותפתח האראץ את פיה וכו׳ שנעשה פתח בהארץ הגשמי ממש. ועל ידי זה הרשעים והמונעים והחולקים קבלו עונשם ונבלעו מיד. וכל ישראל ראו על ידי זה בעצמו גודל כחו של משה שיש לו כח לעשות פתח מרום כל דרגין עד סוף כל דרגין שזהו בחי׳ מוציא מכח אל הפועל וכנ״ל:

אות נ

כי עיקר המיתה נמשך ע״י חטא אדה״ר כי אם לא היה חוטא האדם הי׳ יכול לעלות לרום המדריגות העליונות ולעשות פתחים שם עד שיקבלו חיות העליון משם בעודו בגופו והי׳ מגיע לשלימות בחייו. אבל מחמת חטאו נגזר מיתה כי אפי׳ אם הוא צדיק גדול א,א לו להגיע לתכלית העליון כ״א ע״י המיתה שבהכרח שיופרד הנפש מהגוף ואז ישוב אל העפר ויזדכך שם עד התחי׳ ואז כפי מעשיו וכפי זיכוכו יזכה שיהיה נפתחין לו פתחי ושערי הקדושה ועל ידי זה יהיה נמשך הארת הפתח עד מקום קברו עד שיהיה נפתח קברו ויקום בתחיה כי עיקר תחיית המתים הוא ע״י תיקון הפתח בבחי׳ בפתחי את קברותיכם וכו׳ ונתתי רוחי בכם וחייתם וכו׳. וקרח שחלק על משה כפר ופגם בכל זה. ע״כ הראה לו משה שהואיכול לעשות הפתח בקרבהארץ מיד שעל ידי זה יפלו החולקים, והכשרי׳ יראו גדולת ה׳ וגדול׳ הצדיקים שיכולין לעשות פתח ולגלות האמת אפי׳ בגשמיות הארץ הזאת עד שיראו הכל את האמת וכנ״ל.

אות נא

וע״כ עיקר מחלוקת קרח התחיל מפ׳ ציית כשרז״ל. כי ציצית הוא בחי׳ המשכת הרוח חים מעילא לתתא בבחי׳ מארבע רוחות בואי הרוח. וזחו בחי׳ תכלת כי עיקר המשכת הרוח חיים מעילא לתתא בכל פעם עיקרו על ידי בחי׳ תכלת. כמ״ש אדמו״ר ז״ל במ״א(בהתורה לשמש שם אהל בהם סי׳ מ״ט) בשם הזוהר שתכלת הוא בחי׳ דאכלי כולא ושצי כולא ואתם הדבקים בה׳ אלקיכם חיים וכו׳. היינו שאו״ה וכל הרחוקים מצדיקי אמת אינם יכולים לקבל האור של מעלה מהש,י. כי הוא שורף ומכלה הכל בבחי׳ כי א׳ אלקיך אש אוכלה הוא דאכלי כולא ושצי כולא. אבל ישראל הדביקים בצדיקי אמת נאמר עליהם ואתם הדבקים בה׳ אלקיכם חים כולכם היום. כי אדרב׳ הם מקבלים חיות משם כי הצדיקי ממשיכין החיות עליהם בהדרגה ובמדה דרך פתחים ושערים דקדושה. עד שאין אור העליון שהוא אש אוכלה אוכלת אותם. רק אדרבא הם מקבלים חיות חדש בכל פעם משם וכל זה הוא בחי׳ תכלת בחי׳ ציצית וכנ״ל. וע״כ קרח שלחק על כל זה כנ״ל ע״כ פגם בתכלת וכנ״ל וע״כ שאל אם חוט אחד של תכלת פוטר הטלית, טלית שכולה תכלת אינו דין שתפטור את עצמה. היינו שכפר ופגם בבחי׳ השערים והפתחים הנ״לשהם בחי׳ כלים וצנורות שא״א לקבל האור כ״א ע״י פתחים וצנורות. וע״כ דייקא ע״י חוטי ציצית ממשכין האור בהדרגה ובמדה. אבל טלית שכולה תכלת בודאי א״א להמשיך האור על ידהנ כי הוא בבחי׳ ריבוי האור. עד שמתקנין אותה ע״י חוטי הציצית דייקא שעל ידי זה עושין פתחים וצנורות דקים ונפלאים לקבל האור בהדרגה ובדמה וכנ״ל. וזהו בעצמו מה ששא לבית מלא ספרים חייב במזוזה וכו׳ כי אמר שבי תמלא ספרים פטור ממזוזה מכ״ש ממזוזה אחת שפוטרת כל הבית וגם בזה כפר בהנ״ל שכפר בהמשכת האור מעילא לתתא שבאמת א״א להמשיכו כ״א ע״י תיקון הפתחים דייקא שזה בחי׳ מזוזה שאצל הפתח דייקא כי העיקר הוא תיקון הפתח כנ״ל. אבל בית מלא ספרים עדיין לא נתתקן הפתח אדרבא ע״י ריבוי אור א״א לקבל כנ״ל. וכן בהרת כגריס וכו׳. כי גם דיני הטומאה הם ג״כ ע״פ הנ״ל. כי גם בהטומאה יש פתחים כשרז״ל הבא לטמא פותחין לו יש לו פתחים הרבה. כי את זה לעומת זה עשה אלקים וכו׳ וע״כ בהרת כגריס טמא שאז נמשך רוח הטומאה דרך פתחי הטומאה אבל פרחה בכולו טהור מאחר שנתבטל הפתח אין לו כח לטמא כמו שאין לו כח לעכו״ם לטמא בנגעים. כי דיני הטומאה והטהרה הם נפלאות תמים דעים. ואין כח בנגעים לטמא כי אם את ישראל דייקא שאחוזים בהקדושה וכשפרחה בהן צרעת מטמאין. אבל העכו״ם שכולם טמאין אין מטמאין. וכן פרחה בכולו טהור כי עיקר הטהרה והטומאה נמשך על האדם כפי תיקון או פגם הפתחים והצנורות (כמובן בהתורה הנ״ל). במה שאמר וכל המצוות והעבירות תלויים בזה בבי׳ פתח הנ״ל שהוא בחי׳ פותח את ידך וכו׳ בקדושה. ולהיפך נאמר במתים וכו׳ כמו חללים וכו׳ והמה מידך נגזרו וכו׳. שפגמו בבחי׳ פתח הנ״ל בבחי׳ התפתחות הידים וכו׳ ע״ש. וקרח כפר בכל זה כי זה הוא עיקר מחלוקתו שפכר במשה שהוא הצדיק האמת שיש לו כח להוציא מכח אל הפועל ע״י בחי׳ פתח הנ״ל. ע״כ היה עונשו ע״י ותפתח הארץ את פיה וכו׳ וכנ״ל. ועל

ידי זה בעצמו נתגלה האמת וכנ״ל׃

נותן טעם לפגם א

אות א

התורה תפלה לחבקוק (בסי׳ י״ט) הנ״ל בהל׳ שחיטה (הלכה ב׳) ׃

כי עיקר המאכל הוא הטעם שבו. כמבואר לעיל בהל׳ תערובות (הלכה א׳). כי הטעם הוא בחי׳ האותיות הדיבור של שלימות להה״ק שהוא עיקר חיות המאכל. כי טעם לשון דיבור כ״ש וברוך טעמך וכנ״ל. וע״כ כשהטעם פגום אין בו כח וחיות ואינו יכול לאסור. כי אין כח באיסור לאסור כ״א כשיש בו כח וחיות דהיינו שיש בו חיות ויניקה מן הקדושה מבחי׳ האותיות של להה״ק שהוא בחי׳ הטעם שבו כנ״ל. אבל כשנסתלק הטעם שהוא החיות שבו כנ״ל. אזי פסרק כחו ואינו יכול לאסור. ועל כן נותן טעם לפגם מותר ׃

וזה בחי׳ קדירה שאינה בת יומא שהיא נטל״פ ואינה אוסרת. כי הדיבור של להה״ק שמשם עיקר החיות והטעם של כל המאכלים כנ״ל. הוא בבחי׳ ימים ומדות וכלים. בבחי׳ יום ליום יביע אומר ולילה ללילה יחוה וכו׳. שהוא הדיבור של להה״ק (כמבואר בדברי רבינו ע״ש). וזה ששמענו מפי הקדוש של אדמו״ר נ״י שכל יום ויום יש לו שפע אחר. כי השפע שהיא תחלה בבחי׳ אמי״ר. ואח״כ נתגשמה למטה. היא בבחי׳ ימים ומדות בבחי׳ יום ליום וכו׳ ולילה ללילה יחוה וכו׳. וע״כ שפע של כל יום ויום משונה מחבירו. וזה בחי׳ קלקול המאכלים שנתקלקלין כשמשהין אותן מיום ליום. כי עיקר כח של כל המאכלים הן רק ביומו כנ״ל. וכל מה שנתגשם ונתלבש הטעם יותר למטה ומלובש בגשמיות יותר הוא נופל ביותר תחת הזמן שהם הימים. וע״ כ כשהטעם נבלע בתוך הכלי שהוא התלבשות הטעם במדריגה התחתונה שאין עוד מדריגה למטה ממנו. כי אפי׳ כשהטעם מלובש בתוך המאכל עדיין הוא בבחי׳ פנימיות ומוחין בערך הכלי שמונח בתוכו המאכל כי הכלי טפילה להמאכל. וע״כ כשהטעם נתלבש בתוך הכלי ונבלע בתוכו אזי נפגם תיכף אחר היום כי

הכלי בבחי' ימים ומדות כי הימים הן בחי' כלים. וע"כ נפגם הטעם שבכללי אחר היום כנ"ל:

וזה בחי' בטחון שצריכין לבטוח בה' ואסור לחשוב מיום לחבירו. כי הבטחון הוא הבישול והגמר של השפע כמובא בדברי רבינו נ"י במאמר פתח ר' שמעון ואמר עת לעשות לה' וכו' (בסי' ס') שבטחני הדור הם כלי ההולדה בחי' כליות שהם נקראין בטוחות שלעל ידי הבטחון נגמר ונתבשל השפע. ועיקר בישול השפע על ידי בטחון הוא על ידי בחינת שלימות לשון הקודש שהיא בחינת אשה בבחי' בטח בה לב בעלה ע"ש. ועל כן עיקר הבטחון שלא לחשוב מיום לחבירו כי הבטחון שהוא בבחי' שלימות להי"ק כנ"ל. הוא בבחינת ימים בחי' יום ליום וכו' כנ,ל. וזה שמובא במגן אברהם בשם הזוהר שאסור לבשל מיום לחבירו. כי עיקר האיסור להשהות מיום לחבירו שהוא פגם הבטחון הוא ביותר בהבישול כי הבישול הוא בבחי' בטחן כי הבטחון הוא בחינת בישול כנ"ל. בחי' כליות שהם כלי הבישול שנקראין בטוחות כנ"ל. וע"כ המן שעיקר ירידתו הי' בבחי' בטחון כידוע שהמן הוא בבחינת בטחון. וע"כ היו צריכין בטחון חזק מאד והיו אסורים להשהות כלל מיום לחבירו, ותיכף שהיו משהין אותו נתקלקל לגמרי כ"ש וירם תולעים ויבאש. וע"כ לא היה המן צריך בישול עוד כי נגמר כולו לגמרי ע"י הבטחון שהיה בשלימות אז כי הבטחון הוא בחי' בישול כנ"ל:

נותן טעם לפגם ב

אות א

ענין נותן טעם לפגם שהתירה תורה כי איתא בדברי ז"ל בלק"ת (סי' ס,ח) שאין שום ייאוש בעולם. ואפילו בשאול תחתיות יכולין להחיות עצמו ולהתקרב להש"י ובזה בעצמו ראוי לאדם להחיות א"ע במה שרואה בעצמו עכ"פ שהוא רחוק מהש"י כי היה יכול להיות שיהיה חס ושלום רחוק מאד מהש"י ולא ידע כלל שנתרחק. ומאחר שעכ"פ הוא יודע האמת שהוא רחוק מאד מאד. אע"פ באמת הוא כך אעפ"כ מאחר שיודע עכ"פ האמת בזה בעצמו ראוי לו להחיות א"ע. ויכול לשוב אל הש"י וכו'.

וכל זה שייך למאמר ויהי מקץ כי מרחמם ינהגם (שם סי׳ ז׳) וכו׳ ע״ש מ״ש שם דהצדיק מחיה דרי מעלה וכו׳ ודרי מטה. כי יש דרי מטה וכו׳ והצדיק מחיה אותם בבחינת מכה,כ בחי׳ הקיצו ורננו שוכני עפר וכו׳ ע״ש:

וזה בחי׳ נותן טעם לפגם שהתירה התורה. כי אפילו איסור גמור כשנתקלקל עד שאין בו שום טעם והוא פגום לגמרי אינו יכול לאסור כי נחשב כעפרא בעלמא כי באמת בהאיסור שהוא הקליפה אין בו שום טעם כלל בבחי׳ אם יש טעם בריר חלמות כי עיקר הטעם נמשך מבחי׳ הטוב בבחי׳ טעמו וראו כי טוב ה׳. וע״כ כל מה שהדבר קרוב יותר אל הקדושה יש בו טעם טוב ביותר. וע״כ היה המן משתנה לכמה טעמים כי המן היה בחי׳ קדושה גבוה מאד כי המן הוא בחי׳ דעת עליון בחי׳ משה כמובא. ומחמת עוצם קדושתו ע״כ היה טעמו טוב ביותר והיה כלול מכל הטעמים שבעולם. וע״כ ארז״ל תבשיל של שבת ריחו נודף. וטעם המאכלי׳ של שבת הוא טוב הרבה יותר מהמאכלים של חול מחמת גודל קדושת שבת כי אז המאכלים נמשכין מקדושה גבוה מאד. כי מאכל של שבת הוא בחי׳ מן כידוע. וע״כ תבשיל של שבת ריחו נודף וטעמו טוב ביותר כשרז״ל תבלין אי׳ יש לנו ושבת שמה וכו׳. כי עיקר טעם הטוב שבמאכל של שבת הוא מקדושת שבת קודש כנ״ל:

אבל במאכלי איסור אין בהם מצד עצמם שום טעם כלל מאחר שאין בהם טוב כנ״ל. ואפי׳ הטעם שישבהם הוא רק מבחינת מעט הטוב שנפל לשם. כי אפי׳ במאכלי איסור יש בחי׳ ניצוצות הקדושים רק שהם שם בגלות גדול ומר מאד כצפרים האחוזות בפח כי הם אסורים שם בגלות גדול וא״א להם לצאת משם עד לעתיד שיקויים בלע המות לנצח וכו׳ ואת רוח הטומאה אאעביר מן הארץ אבל עכשיו הם אסורים שם בגלות גדול ואין לנו כח לבררם עכשיו וע״כ הם אסורים לנו. וע״ש זה נקרא איסור מחמת שהניצוצות הקדושים הם אסורים שם במאסר גדול באסירי עני וברזל. ועיקר אחיזת הקליפות בדברים האסורים הוא רק מחמת זה מחמת שיש שם ניצוצות הקדושים כי הם נאחזין תמיד במקום שיש שם איזה קדושה (כמבואר כל זה בכתבים בכמה מקומות). וע״כ כשהאיסור נפגם והטעם יוצא ממנו ונעשה עפרא בעלמא אזי חוזר להיתר כי מאחר שאין בו שום טעם והטוב שהיה בו בגלות שהיה הרע נאחז בו נסתלק בו ונעשה עפרא בעלמא ע״כ חוזר להיתר כי אין להם אחיזה רק כל זמן שהיה שם איזה מעט טוב דהיינו איזה ניצוץ הקדוש שמשם בא הטעם כנ״ל שזה בחי׳ היכלי התמורות שמשם אחיזתם כידוע דהיינו שנחלף טוב ברע דהיינו שהרע הגמור שהוא פסולת וטינופת גמור שאין בו שום טעם כלל כי הוא רע ומר לגמרי ימשך לעצמו טעם טוב מבחינת ניצוצות פגומים שנפלו לשם בגלות עד שנחלף ונדמה כאלו יש איזה טעם חס ושלום בדבר האסור שהוא הקליפה אשר באמת אין לה בעצמה שום טעם כלל כנ״ל. וע״כ מאחר שנסתלק הטעם הטוב מן האיסור ונעשה עפרא בעלמא חזר להיתר כי זה הוא עיקר הכנעת הקליפה שהוא האיסור כשהטוב נסתלק ממנו. ואז אין לו ממה לינק. כי עיקר התגברותו חס

ושלום כשיש לו איזה יניקה מן הקדושה חס ושלום כידוע. אבל כשמסתלק הקדושה ממנו אזי נכנע הקליפה שהוא האיסרו ונתבטל כי זה הוא מפלתו והכנעתו כידוע. וע״כ שוב אין לו כח להזיק לנו אפי׳ כשנאכל אותו האיסור הפגום כי אין לו שום כח עוד מאחר שכבר נסתלק וניטל ממנו יניקתו וחיותו כנ״ל. כי נעשה עפרא בעלמא וחזר לבחינתו האמתית. כי בחי׳ איסור בעצם אין בו שום טעם רק הוא עפרא בעלמא ומאחר שנעשה עפר ונתגלה התרחקותו מן הקדושה באמת על ידי זה יכול האיסור לחזור להיתר כי מכל המקומות יכולין לחזור להש״י על ידי האמת דהיינו כשיודעין האמת לאמתו וכ״א מכיר את מקומו. כי עיקר הפגם הוא ע״י השקר שהוא בחי׳ היכלי התמורות שזה בחי׳ תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גיברתה. וזה בחי׳ עושה מעשהזמרי ומבקש שכר כפינחס. אבל כשמכיר את מקומו ויודע גודל ריחוקו מהש״י אף ע״פ שבאמת הוא כך על ידי זה יוכל לחזור להש״י כנ״ל. וע״כ אפי׳ האיסור כשחוזר לעפר דהיינו נטל״פ שהוא כעפרא בעלמא אזי יכול לחזור להיתר כנזכר לעיל:

וע״כ אחר חטא אדה״ר נתקלל הנחש ועפר תאכל כל ימי חייך כי זה הכנעת זוהמת החנש שלא תוכל להתאחד יותר בעולם חס ושלום כי הנחש רצה שיאכל האדם מעץ הדעת טוב ורע כדי שיהיה לו יניקה חס ושלום מן הטוב שבעץ הדעת כי זה עיקר תאוות ותשוקת הס״א להתאחז בהטוב חס ושלום. והיה עונשה מהיפך אל היפך כי זה לא ניתן לה ושלה ניטל ממנה כי נתקללה שלא יהיה לה יניקה משום וב רק עפר תאכל וכו׳ ודרז״ל שכל המינין נטעמין לה טעם עפר כי א״א לה לינק שום טעם טוב שבעולם רק כל המינין נטעמין לה עפר ועל ידי זה אינה יכולה לינק ולהתאחז בשום טוב כלל. וזה הוא עיקר הכנעתה ומפלתה כנ״ל. וע״כ כשהאיסרו נתקלקל ונתהפך כעפרא בעלמא שוב אין להם אחיזה בו כי הם משתוקקים רק במקום שיש שם איזה טוב כנ״ל. ועל כן על ידי זה האיסור חוזר להיתר. וזה ביחי׳ הקיצו ורננו שוכני עפר שוכני עפר דייקא כשדרז״ל מי שנעשה שכן לעפר כי על ידי שרואה שפלותו באמת ומשים עצמו כעפר בחי׳ ונפשי כעפר לכל תהיה על ידי זה יכול לשוב להש״י כנ״ל:

נותן טעם לפגם ג נכללת בהלי׳ הכשר כלים הלכה ד׳.

הלכות יין נסך א

ע״פ התורה תפלה לחבקוק (בסי׳ י״ט) הנ״ל בהלי׳ שחיטה הלכי׳ ב׳).

היין צריך לשומרו ביותר מאד אפי׳ מנגיעת ע׳ עממין. ותיכף כשנוגעין בו אחד מע׳ עממין נאסר לגמרי. כי היין הוא בבחי׳ עץ הדעת טו״ר כנ״ל בהלכות בשר שנתעלם מן העין (הלכה א׳) כשרז״ל סחטה ענבים ונתנה לו והוא ממוצע בין הקדושה שהוא בי׳ לשון הקודש ובין לשונות ע׳ עממין כי היוי יש בו ב׳ בחי׳ טו״ר כשרז״ל (יומא ע״ו) זכה נעשה ראש וכו׳ שהוא בחי׳ עץ הדעת שלפעמים נכלל בטוב ולפעמים להיפך כפי קדושת ישראל כשמקדשין עצמן ונשמרין מרע של ע׳ אומות ומכניעין אותו אזי בחי׳ העץ הדעת נכלל בטוב וכן להיפך חס ושלום. וע״כ צריך לשמור את היין מאד אפי׳ מנגיעתן כי שם הם כרוכים יותר ותיכף כשנוגעין בו נהפך אליהם ונכלל בהם ונעשה יין נסך. כי עיקר היין הוא בחינת יין אדום כשרז״ל כל מה דמאדים טפי מעלי שנאמר אל תרא יין כי יתאדם. וע״כ הוא ממוצע בין מלכות דקדושה שהוא בחי׳ שלימות להי״ק כי מלכות פה, ובין מלכות דסט״א שהם לשונות של ע׳ עממין. כי מלכות דקדושה הוא בחי׳ מלכות דוד שהוא בחי׳ אדמוני עם יפה עינים וטוב רואי היפך פגם הברית שהוא פגם העינים שהוא בחי׳ רע עין בחי׳ בלעם כנ״ל (בה׳ בשר שנמ״ה). היפך טוב רואי שבקדושה. וזה לעומת זה שכנגד מלכות דקדושה יש מלכות דסט״א שהוא מלכות עמלק שיצא מעשו שנקרא אדמוני כמ״ש ויצא הראשון אדמוני שהוא בחי׳ דמים הטמאים בחי׳ פגם הברית, וע״כ היין שהוא אדום כנ״ל הוא ממוצע בין ב׳ בחי׳ המלכות שהם בבחי׳ אדמוני כנ״ל. וע״כ צריך לשומרו מאד מנגיעתן. כי היין שהוא בחי׳ עץ הדעת שהוא בין ב׳ המלכיות ששם בחי׳ המתקלא כי המלכות הוא מדריגה אחרונה של הקדושה ומשם ולמטה מתחיל הפירוד שהם הע׳ אומות. וזה שמובא בדברי רבינו נ,י שם שבחי׳ שלימות להי״ק הוא בחי׳ מתקלא בבחי׳ לעשות לרוח משקל. כי הדיבור של להי״ק שהוא בחי׳ מלכות כנ״ל שם המתקלא שהוא בחי׳ הבחירה. ועיקר המתקלא הוא בבחי׳ עץ הדעת כמבואר שם שהוא נוטה לכאן ולכאן. וע״כ היין שהוא בבחי׳ עץ הדעת צריך לשומרו מאד אפי׳ מנגיעתן כי תיכף כשנוגעין בו נכרע אליהם ואזי נפסל כי כשזה קם זה נופל כמ״ש ולאם מלאם יאמץ. ואזי היין שהוא בחי׳ דעת כי זכה נעשה ראש כשנוגעין בו הם, הוא בבחי׳ סוכת דוד הנופלת בחי׳ חולי נופל ר״ל שזה נעשה ע״י התזת הדמים כשמתיזין ונוגעין בהמוח שאזי הוא בחי׳ סוכת דוד הנופלת חס ושלום כמ״ש במאמר האי מאן כנ״ל. וזה הוא בחי׳ ניגעת הע׳ אומות שהן בחי׳ הדמים רעים בחי׳ פגם הברית. וכשמתגברים חס ושלום ונוגעין בהיין שהוא בחי׳ המוח והדעת אזי נפגם ונופל בבחי׳ סוכת דוד הנופלת. וכן משמע מדברי רב ינו שם שפגם היין הוא בבחי׳ סוכת דוד הנופלת כנ״ל בחי׳ פסג מלכות דוד שהוא בחי׳ אדמוני בחי׳ יין אדום כנ״ל. וע״כ דוד המלך ע״ה שהוא בחי׳ מלכות דקדושה בחי׳ כוס של ברכה כמ״ש כוס ישועות אשא וכו׳ ע״כ אמר כפשע ביני וכו׳. וכמ״ש כמעט שכנה דומה נפשי. כי שם הוא המתקלא שצריך לשמור עצמו בכחוט השערה ממגע הסט״א שהן הע׳ אומות כדי להכריע המשקל אל הקדושה:

וע״כ נקרא יין נסך בחי׳ מלכות כמ״ש מעולם נסכתי וכשהוא נפגם ע״י נגיעתן אזי הוא יין נסך בחי׳ מלכות דסט״א וכן להיפך בקדושה הוא בחי׳

הלכות יין נסך ב

אות א

כי איתא במאמר פתח ר׳ שמעון בלקוטי הראשון (סימן ס׳) שע״י סיפורי מעשיות מעוררין מהשינה. כי יש בני אדם שישנים את ימיהם ויש שנפלו לבחי׳ שינה ע״י פגם תאוות אכילה וכו׳. כי כמו שבגשמיות יש מאכלים שמרבין שינה ויש להיפך, כמו כן ברוחניות יש מאכלים שלא נתבררו עדיין שהם מביאין שינה על האדם דהיינו הסתלקות הדעת והמוחין שהם בחי׳ פנים שנמשכין מבחי׳ ע׳ פנים לתורה שזה עיקר בחי׳ שינה חס ושלום דהיינו שאובד את פניו שהוא הדעת והמוחין שהם עיקר החיות בחי׳ החכמה תחיה וכו׳. ויש אחד שאובד את כל הע׳ פנים חס ושלום שזה בחי׳ שנופל לשינה ע׳ שנה חס ושלום ע״ש. וע״י סיפורי מעשיות מעוררין מן השינה. ויש סיפורי מעשיות שחם בחי׳ בקרב שנים. ויש סיפורי מעשיות של שנים קדמוניות שהם גבוהין למעלה מכל הע׳ פנים של התורה שכל הע׳ פנים מקבלין משם כי צריכין להלביש את הפנים של התורה בסיפורי מעשיות מג׳ טעמים וכו׳ ע״ש:

וזה בחי׳ איסור יין נסך שהיין שנגע בו עכו״ם נאסר מיד כי היין מביא שינה כנראה בחוש. וע״כ צריכין לשמור את היין ביותר ממגע עכו״ם. כי תיכף כשנוגע בו העכו״ם נמשך היין לבחי׳ שינה שהוא הסתלקות הע׳ פנים של התורה הקדושה. כי העכו״ם הם בחי׳ אנפין חשוכין היפך אנפין נהירין שהם הע׳ פנים לתורה שהם אנפין נהירין. והעכו״ם הם ע׳ אומין שהם בחי׳ ע׳ אנפין חשוכין היפך הע׳ פנים לתורה כמובא בדברי רבינו ז״ל במ״א (סי׳ כ״ג). ומחמת שהיין מביא שינה ויש בו אחיזת השינה שהוא בחי׳ הסתלקות הע׳ פנים ע״כ תיכף כשנוגע בו העכו״ם שהם עיקר בחי׳ השינה דסט״א בחי׳ הסתלקות הע׳ פנים לתורה כי העכו״ם הם ע׳ אומין היפך הע׳ פנים לתורה כנ״ל. ע״כ תיכף כשנוגע העכו״ם בהיין אזי נמשך היין לבחי׳ שינה בחי׳ הסתלקות הע׳ פנים לתורה. וע״כ נקרא אסור לנו. וע״כ נקרא יין נסך שהוא בחי׳ שינה בחי׳ כי נסך ה׳ עליכם רוח

תרדימה ויעצם את עיניכם וכו׳ כי ע״י מגע העכו״ם ביין נעשה היין בחי׳ ענסך שהוא בחי׳ שינה בחי׳ הסתלקות הע׳ פנים שהוא כלליות הקדושה כנ״ל. כי יין בגימ׳ שבעים כשרז״ל (סנהדרין מ״ח) יין ניתן בע׳ אותיות וסוד ניתן בע׳ אותיות נכנס יין יצא סוד. וע״כ בקדושה היין כלול מכל הע׳ פנים. וע״כ להיפך תיכף כשנוגע בו העכו״ם שהם בחי׳ שינה דס״א נסתלקין הע׳ פנים ונמשך לבחינת שינה שהוא בחינת נסך כנ״ל:

אות ב

וע״כ נאסר היין במגע דייקא. כי סתם נגיעה בידים שהם כלי המעשה בחי׳ עשיה. שעל ידי זה מתגברת חס ושלום השינה שהיא בחי׳ עשיה. כי השינה הוא בחי׳ הסתלקות המוחין ונשאר הגוף לבד שהוא החומר שהוא בחי׳ עשיה. וע״כ ארז״ל (קידושין מ״ט) עשרה קבין שינה ירדו לעולם ט׳ נטלו עבדים וכו׳. כי עיקר השינההוא בבחי׳ עשי׳ ועבודת כנ״ל וע״כ. התעוררות השינה הוא ע״י סיפורי מעשיות. כי רבינו ז״ל אמר אז בשיחותיו הקדושו׳ אחר שגילה המאמר הנורא הנ״ל וז״ל אני אמרתי עכשיו ג׳ דברים היפך העולם. כי העולם אומרים שע״י סיפורי מעשיות נמשך שינה. ואני אמרתי להיפך שע׳י סיפורי מעשיות מעוררין מהשינה וכו׳. ועוד חשב ב׳ דברים שנאמרו באותו המאמר היפך דברי העולם דהיינו מענין פקידות עקרות וכו׳. ובאמת כל שיחותיו עמוקים מאד אמד והם כולם תורה ויש בהם רזין ועמקות גדול אפי׳ ע״פ פשוט. וכל אדם לפי ערכו יכול למצוא בהם עמקות גדול והתבוננות רחב בלי שיעור כי באמת דייקא על ידי זה שע״י סיפורי מעשיות של העולם נמשך שינה מחמת זה דייקא מעוררין הצדיקים אמתיים מהשינה ע״י סיפורי מעשיות דייקא כי אין הדין נמתק אלא בשרשו. כי מי שהוא כרוך אחר החומר שהוא בחי׳ עשי׳ אזי מביא שינה ע״י סיפורי מעשיות. כי מחמת שמספר מעשה שנעשה שזה בחי׳ עשי׳ על ידי זה נמשך האדם לבחי׳ עשי׳ ועל ידי זה נופל עליו שינה שהוא בחי׳ התגברות העשי׳ והחומר כנ״ל. אבל הצדיק הוא להיפך כי מעורר מהשינה דייקא ע״י סיפורי מעשיות כי ע״י סיפורי מעשיות הוא מעלה ומקשר ומעורר את בחי׳ המעשה שהוא בחינת העשיה לבחי׳ הסיפור דהיינו שמעלה בחי׳ העשיה אל הדיבור שהוא בחי׳ דעת ומוחין כי הדיבור נמשך מהדעת כמ״ש מפיו דעת ותבונה. וע״כ מחמת זההוא מעורר מהשינה על ידי סיפורי מעשיות דייקא כי אין הדין נמתק אלא בשרשו. וע״כ דייקא ע״י סיפורו סיפורי מעשיות הוא מעלה וממתיק בחי׳ עשיה שהוא בחי׳ שינה ועל ידי זה מעורר מהשינה. וזה בחי׳ יין שהוא כלול מב׳ בחי׳ מבחי׳ שינה ומבחי׳ התעוררות השינה. כי היין בטבעו מביא שינה בגשמיות וברוחניות כנראה

בחוש וכמ״ש כי יתן בכוס עינו יתהלך במישרים שכל הדרכים נעשין לפניו מישור כשרז״ל שהוא בחי׳ שינה בחי׳ הסתלקות כל הע׳ פנים לתורה שע״י השכרות חס ושלום נופל מכל הע׳ פנים לתורה עד שכל הדרכים נעשין לפניו כמישור חס ושלום שזהו עיקר בחי׳ שינה, וזה בחי׳ יין המשכר. אבל יש בחי׳ יין המשמח בחינת (תהלים ק״ד) יין ישמח לבב וכו׳ שהוא בחי׳ לב שמח ייטיב פנים, דהיינו שזוכין לפנים דקדושה שהוא בחי׳ דעת ומוחין על ידי היין שבקדושה בבחי׳ חמרא וריחני פקחין (סנהדרין ע׳). וזה בחי׳ (שה״ש ז׳) וחכך כיין הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים היינו התעוררו׳ השינה שהוא בחי׳ דיבור בחי׳ להתיר פה אלמים וכו׳ כמבואר במאמר הנ״ל, וכשרז״ל (יומא ע״ו) למה נקרא היין תירש זכה נעשה ראש לא זכה נעשה רש. ראש זה ביי׳ התעררות השינה שהוא בחי׳ ראש ומוחין כנ״ל. לא זכה נעשה רש זה בחי׳ התגברות הישנה ע״י היין חס ושלום בבחי׳ אל תאהב שינה פן תורש. ועל כן אין אומרים שיר אלא על הין כי השיר הוא בחי׳ התעוררות השינה בבחי׳ עורי עורי שיר דברי וכו׳ כי אין הדין נמתק אלא בשרשו כנ״ל. וע״כ דייקא ע״י היין שכלול מב׳ הבחינות משינה ומהתעוררות השינה כנ״ל ע״כ על ידו דייקא מעוררין מהשינה. כי כשזוכין להעלות את היין לשרשו שבקדושה. אזי נמתק השינה וזוכין ע״י היין לבחי׳ התעוררות השינה כנ״ל:

אות ג

וזה בחי׳ קידוש שאומרין על היין דייקא. כי שבת הוא בחי׳ התעוררות השינה. כי ששת ימי החול הם בבחי׳ שינה כי ה ששת ימי המעשה בחי׳ עשיה ועבדות בחי׳ חומר שהוא בחי׳ שינה כנ״ל. כי ט׳ חלקי שינה נטלו עבדים כנ״ל. ושבת קודש הוא בחי׳ התעוררות השינה כי שבת הוא בחי׳ דעת ומוחין כידוע. כי ששת ימי המעשה שבהם עושין עובדין כל המלאכות. זה בחי׳ כסילות. בחי׳ שינה הסתלקות המוחין בחי׳ שטו העם ולקטו בשטותא כ״ש בזוה״ק. ושבת היא שביתה ונייחא היפך בחי׳ עבדות בחי׳ התעוררות השינה בחי׳ דעת. כ״ש לדעת כי אני ה׳ מקדשכם:

וע״כ אומרים בכניסת שבת התעוררי התעוררי וכו׳ עורי עורי שיר דברי וכו׳. כי אז הוא בחי׳ התעוררות השינה. כי בשבת מאירין כל הע׳ פנים לתורכ כי בשבת ניתנה תורה. כוע״כ זוכין בשבת להארת פנים. כ״ש במדרש ויברך אלקים את יום השביעי ברכו בקלסתר פנים. אין פניו של אדם בחול דומה לשל שבת. כי בשבת הוא בחי׳ הארת פנים שהוא בחינת התעוררות השינה כנ״ל. וזה בחי׳ ואנפהא נהירין בניהיר עילאה היינו בחי׳ הארת פנים וכו׳ כנ״ל. ועל כן בכניסת שבת מקדשין על היין דייקא

ואומרים עלי ויכולו וכו' זה בחי' התעוררות השינה ע"י סיפורי מעשיות כי בשבת צריכין לסדר על הכוס סיפור מעשה בראשית שברא הש"י כל הבריאה בו' ימי המעשה ושבת בשבת ועל ידי זה מעלין ומקשרין כל הבריאה של כל ששת יי המעשה לבחי' שבת שהוא המוח והחיות של כל מעשה בראשית שזהו עיקר בחינת התעוררות השינה. כי בחי' העשיה שבכל מעשה בראשית זה בחי' שינה. וכשממשיכין לתוכו דעת וחיות שהוא בחי' שבת שהוא השביתה מן העשיה, על ידי זה נתעוררין כל מעשה בראשית ועולין למעלה. כי החומר והעשיה נתהפך ונתבטל לבחי' הרוחניות שהוא בחי' החיות והמוחין שנמשך עליו. וזה בחי' עליית העולמות בשבת שכל העולמות כולן נתעוררין ועולין למעלה למעלה ע"י בחי' התעוררות השינה שהוא בחי' דעת ומוחין שהוא החיות. שעל ידי זה עיקר העליה של כל הדברים כמבואר שם במאמר הנ"ל. וע"כ אז בכניסת שבת צריכין לספר זאת בפה דייקא שזהו בחי' הקידוש על הכוס. כי ע"י סיפור מעשה בראשית בשבת דהיינו שאומרים ויכולו על הכוס, ומספרין שעשה הש"י מלאכתו בששה ימי המעשה ושבת ביום השביעי. על ידי זה מעלין ומעוררין כל מעשה בראשית מבחי' שינה ועשיה. ומעלין אותן ומקשרין אותן לבחי' הדעת שהוא בחי' החיות שהוא בחי הסיפור. כי הדיבור הנמשך מהדעת הוא שורש החיות של כל מעשה בראשית. כ"ש (תהלים ל"ג) בדבר ה' שמים נעשו וכו'. וע"כ על ידי זה עירק התעוררות השינה ע"י סיפורי מעשיות דייקא. שזה בחי' קידוש בשבת דהיינו שמעלין המעשה בחי' עשיה ומקשרין אותו לשרשו שהוא הדיבור והדעת. שכל זה נעשה בשבת על ידי הקידוש של היין כנ"ל. נמצא שהקידוש הוא בחי' התעוררות השינה ע"י סיפורי מעשיות. וע"כ צריכין לומר הקידוש על היין. כי דייקא ע, י היין מעלין ששת ימי המעשה ומעוררין אותן מבחי' עשי' ושינה לבחי' התעוררות השינה. כי היין כלול מב' הבחי' הנ"ל. ואין הדין נמתק אלא בשרשו כנ"ל. וע"כ דייקא ע"י היין ממתיקין בחי' העשי' והשינה ומעלין ומעוררין כל מעשה בראשית מבחי' שינה לבחי' התעוררות השינה כנ"ל. וע"כ שינה בשבת תענוג כי השינה של שבת הוא בחי' התעוררות השינה בחי' המתקת הדין בשרשו דייקא. שזהו בחי' התעוררות השינה על ידי סיפורי מעשיות דייקא כנ"ל:

אות ד

וזהו בחי' כוס של ברכת המזון כי המאכל מביא שינה לפעמים כנ"ל במאמר הנ"ל. וע"כ צריכין לברך ברכת המזון כי ברכת המזון הוא בחי' התעוררות השינה. כי ע"י שמברכין את הש"י שברא אותו הדבר ומגלין שהש"י ברא הכל על ידי זה נתעורר החיות שבאותו הדבר מאכל. וזה

בחי' התעוררות השינה כי עיקר השינה ע"י הסתלקות החיו. אבל כשמברכין להש"י ומגלין שהש"י בראו מעוררין החיות שבאותו הדבר שזהו בחי' התעוררות השינה. וע"כ צריכין לברך בהמ"ז על כוס יין דייקא. כי עיקר התעוררות השינה הוא דייקא ע"י ברכה ע"י היין כי אין הדין נמתק אלא בשרשו כנ"ל. וזהו בחי' כוס של ברכה לטובה מצטרף לרעה אינו מצטרף. כי אע"פ שהיין כלול מב' בחי' כנ"ל ויכולה השינה להתגבר ביותר ע"י היין חס ושלום כנ"ל. אבל כוס של ברכה אינו מצרטף רק לטובה דהיינו לבחי' התעוררות השינה כנ"ל. אבל לא לרעה חס ושלום שהוא בחי' שינה הסתלקות הדעת כי ע"י שמסדרין ברכות עלהכוס על ידי זה היין נכלל בקדושה ואזי על ידו דייקא נמשך בחי' התעוררות השינה כנ"ל:

אות ה

וע"כ צריכין לשמור את היין ממגע עכו"ם ממגע דיקא. כי הנגיעה הוא בחי' עשי' כנ"ל. וע"כ ע"י מגע עכו"ם שהם בחי' ע' אנפין חשוכין כנגד ע' פנים לתורה כנ"ל. ע"כ ע"י נגיעתם בהיין נמשך היין לבחי' עשי' בחי' שינה שהיא הסתלקות הע' פנים וכו' כנ"ל:

אות ו

וזה בחי' כוס של ברכה צריך שיתן עיניו בו. עיניו דייקא. זה בחי' ע' פנים לתורה שכלולין בכוס של ברכה. שזה ובחי' התעוררות השינה כנ"ל:

אות ז

וע״כ ארז״ל פסיעה גסה נוטלת מאור עיניו של אדם ומהדר ליה בקדושא דבי שמשי. כי ע״י הקידוש על היין נמשך בחי׳ העי״ן פנים כנ״ל ועל ידי זה נתתקן אור העינים. וזה בחי׳ ע׳ תיבין שיש בקידוש של שבת היינו בחי׳הע׳ פנים לתורה שנמשכין על ידי הקידוש שזהו בחינת התעוררות השינה כנזכר לעיל:

אות ח

עיין בהמעשה הראשונה של ספר המעשיות דהינו המעשה מהבת מלך שנאבדה שם מבואר שע״י היין נופלין לשינה כי השני למלך ע״י שלא נזהר משתיית יין כאשר הזהירה אותו הבת מלך. על ידי זה נפל לשינה גדולה עד שישן שבעים שנה וכו׳ ע״ש היטב. כי שי שנופלים חס ושלום לבחי׳ שינה ע׳ שנה בבחי׳ המאמר מחוני המעגל המובא במאמר פתח ר״ש הנ״ל שאמר ודאי נייתי ע׳ שנין וכו׳. דהיינו שנופלין חס ושלום מכל הע׳ פנים (לתורה) שהם בחי׳ ע׳ שנה כמבואר שם היטב. כי המעשה הנ״ל הוא שייכה למאמר פתח ר״ש הנ״ל כי שניהם נאמרו בזמנים סמוכים זה לזה. וכן הבינו אז זהמאמר הנ״ל שייך למעשה הנ״ל. ואם עיני שכל לך פקח עיניך וראה ושים לבך היטב לדברי המאמר הנ״ל ולהמעשה הנ״ל ותראה פלאות איך הם קשורים זה בזה. ויש רמזים והתנוצצות בהמעשה הנ״ל מהתרוה הנ״ל אפס קצהו תראה אם תזכה ותתן לבך היטב על זה. וכלו לא תראה עד לעתיד אם תזכה:

הלכות יין נסך ג

אות א

ענין יין שנאסר במגע עכו״ם משא״כ בשום דבר שבעולם. כי אין שום דבר שיהי׳ נאסר באכילה ובהנאה ע״י מגע עכו״ם לבד׃

ע״פ התורה שבסימן כ״ו בלק״ת ע״ש. מבואר שם שצריך להרחיק משכרות וכו׳. כי מעט השתיה טובה להרחיב דעתו כי הדעת מלובש בחסדים. וכששותה במדה כראוי וכו׳ אז נתרחב ונתרומם דעתו ואזי נגדלין החסדים ביותר וכו׳. אבל השותה יותר מדאי ומשתכר. אז יאדרבא מתגברין תוקף הגבורות ונעשה כעס ורוגז ולפעמים מתגברין גבורות ונעשה כעס ורוגז ולפעמים מתגברין גבורת דסט״א חס ושלום יוכל לבאלידי רעות וכו׳ חס ושלום. ודע שע״י שכרות שוכחין כל המצוות והאזהרות שצוה משה רבינו ע״ה. כי משה הוא מלובש בכל אסר ואבר של כ״א מישאל. ומזכיר כל אבר ואבר שיעשה המצוה השייכה לאותו אבר. כי רמ״ח מצוות כנגד רמ״ח אברים. וע״כ נקרא משה מחק״ק שהיא גימ׳ רמ״ח שמזכיר רמ״ח מצוות כנ״ל וע״י השכרות שוכח אותן בבחי׳ פן ישתה וישכח מחק״ק וכו׳. והתלבשות משה באברים זהו בעצמו בחי׳ התלבשות הדעת בחסדים הנ״ל כי משה הוא הדעת והאברים הם רמ,ח בחי׳ אברה״ם איש החסד שהוא גימ׳ רמ״ח אברים ע״ש׃

וזה בחי׳ איסור סתם יינם שהוא יין שנגע בו עכו״ם. כי יין דקדושה גבוה מאד כי הוא משמח אלקים ואנשים. כשרז״ל אם אנשים משמח אלקים במה משמח מכאן שאין אומרים שירה אלא על היין. אך היין צריך שמירה גדולה ביותר מפגם אחיזת העכו״ם. כי זה ידוע שישראל אחידן בימינא ועכו״ם בשמאלא. כי עיקר אחיזת ישראל הוא בבחי׳ ימין בבחי׳ חסד שהוא בחי׳ אברהם איש החסד בחי׳ רמ,ח מצוות עשה. אבל מעבירות הבאין מהדמים הרעים הנאחזין בשס״ה דיגין רחוקים ישראל לגמרי. כ״ש רבינו ז״ל במ״א (בלק״ת סימן ז׳) שישרא לבשרשן רחוקים מעבירות לגרמי. אבל העכו״ם אחיזתן בשמאל היינו בהרע הנאחז בשמאל שהוא בחי׳ הדם שבחלל השמאל שבלב שמשם אחיזת הרע שהוא בחי׳ הרע הנאחז בהדמים שבשס״ה גידין שמשם נמשכין כל העבירות של כל העוברין על השס״ה ל״ת חס ושלום. ומשם עיקר אחיזת העכו״ם כי הם מסטרא דעשו הוא אדום שהוא אדמוני ע״ש תוקף הדמים הרעים של השס״ה גידין שמשם אחיזתו ומשם אחיזת כל העכו״ם הכלולים בו. וע״כ ישראל באמת הם רחוקים לגמרי מעון כנ״ל אך כל העוונות של ישראל חס ושלום נמשך רק מאחיזת העכו״ם בבחי׳ ויתערבו בגוים ולימדו מעשיהם כי ישראל אחוזים בימין בבחי׳ רמ״ח מ״ע שהם בחי׳ ימין. כי משה שהוא הדעת מלובש אצלם בכל אבר ואבר ומזכיר כל אבר המצוה השייכה אליו ומשם עיקר חיות ישראל כי עיקר החיות מהדעת בבחי׳ החכמה תחי׳ וכו׳. ומעבירות הם רחוקים לגמרי כנ״ל כי אין זה חלקם כלל והי׳ ראוי שישרא ליעשו מצוות תמיד ולא יעשו עבירות כלל כנ״ל. אך אע״פ שמשה מלובש בכל אבר ומזכיר ומזהיר את כל אסר המצוה השייכה אליו. אעפ״כ בודאי עדיין צריך להשאיר כח הבחירה לאדם. כי עיקר הבריאה היתה בשביל שיהי׳ להאדם בחירה היינו כשהאדם רוצה להוציא מכח אל הפועל לעשות איזה מצוה או דבר

שבקדושה כמו שמזהיר משה בכל עת. אזי תיכף כשרוצה לעשות המצוה ולהוציא מכח אל הפועל. אזי מתעוררין המניעות וההתגרות הנמשכין מהרע שבדמים שבשס״ה גידין שמשם אחיז תהעכו״ם כי א״א לעשות שום דבר ולהוציאו מכח אל הפועל כ״א ע״י מחשבה דיבור ומעשה. ובמחשבה בודאי כל ישראל חפצים לעשות כל המצוות שבתורה כי משה מלובש אצלם וכו׳ כנ״ל. אבל כשבאים לעשות הדבר שבקדושה אזי בהכרח שיעבור דרך הדיבור עד שיבא לידי מעשה כי כל הדברים צריכין לעבור בבחי׳ מחשב הדיבור ומעשה קודם שיוצאין אל הפועל כמבואר מזה במ״א (בהתורה ויהי נא פי שנים בסי׳ ס״ו ע״ש) ואזי כשבא הדבר לבחי׳ דיבור ועיקר הדיבור נמשך מגבורות כ״ש רבינו ז״ל בבחי׳ וגבורתך ידברו בחי׳ חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני. ע״כ אז מתעוררין הע׳ עכו״ם הנאחזין בהרע שבהדמים שבשס״ה גידין ועומדים כנגדו לקטרג ולמנוע אותו מלעשות הדבר שבקדושה ולא די שהם רוצים למונעו מכל המצות ודברים שבקדושה. אף גם הם רוצים להתגרות בו להחטיאו חס ושלום ע״י תגבורת הדמים שמשם עיקר היצה״ר והתאוות כידוע. ומשם עיקר כח הבחירה והנסיון של כל אדם שצריך להתגבר כנגד הרע הזה של הדמים שהם בחינת ע׳ עכו״ם. ולא די שצריך להכניע ולבטל הרע הזה שבדמים ולעשות מצות ודברים שבקדושה מכ״ש וכ״ש שלא למלאות תאוותו ושלא לעשות עבירות חס ושלום. אף גם הוא צריך להתגבר על הדמים עד שיהפוך מהיפך אל היפך דהיינו שיהפוך חמימות ורתיחת הדמים אל הקדושה דהיינו שיעשה המצוה והדבר שבקדושה בחמימות הלב ובהתלהבות גדול דקדושה. שזה החמימות וההתלהבות נמשך מהדמים שבשס״ה גידין שזכה להכניעם ולהפכם אל הקדושה. וזה עיקר שלימות המצוה והעבודה כי מי שעושה מצות בלי שום חיות והתלהבות הלב אין זה שלימות העבודה. כי הוא רק כמו מצוות אנשים מלומדה ועיקר שלימות העבודה הוא שיתגבר וישתדל שיעשה כל המוות בחמימות והתלהבות הלב שזה נמשך ע״י ביטול המניעות דייקא. דהיינו ע״י שהתגברו כנגדו מניעות רבות המנשכין מהדמים כנ״ל. והוא התגבר כנגדם עד שהפכם אל הקדושה עד שעושה המצוה בשמחה והתלהבות גדול. וזה בחי׳ ואהבת את י״י אלקיך בכל לבבך בשני יצריך ביצ״ט וביצה״ר. כי עיקר שלימות העבודה שיהפוך היצה״ר דהיינו בחי׳ רתיחת הדמים, אל הקדושה אל האהבה דקדושה בחי׳ ואהבת את ה׳ וכו׳ בשני יצריך וכו׳ דכשיהפוך רתיחת הדמים אל הקדושה שיבער הלב בשלהובין דרחימותא להש״י ואז שמאל נכלל בימין שהגבורות נכללין בחסד בבחי׳ אהבה. כי עיקר שלימות העבודה כשזוכה לאהוב את הש״י ולעשות המצוות שהם בחי׳ אהבה וחסד בשני היצרין בבחי׳ ואהבת וכו׳ בשני יצריך. שאז האהבה בהתלהבות גדול בבחי׳ שלהובין דרחימותא ואז שמאל נכלל בימין כנ״ל. שזה עיקר השלימות כידוע. וזה בחי׳ כי עזה כמות אהבה קשה כשאול קנאה רשפיה רשפי אש וכו׳ שתהיה האהבה להש״ית בבחי׳ רשפי אש. שזה נמשך מרתיחת הדמים שמהפכין אל הקדושה שזה בחי׳ שאוהבין את הש״ית גם עם היהצ״ר כנ״ל. וזהו כי עזה כמות אהבה וכו׳ שעיקר שלימות האהבה ע״י היהצ״ר שהוא סטרא

דמותא כשנתהפך אל הקדושה כנ״ל. כ״ש רבינו ז״ל בלק״ת (בסימן מ״ט) שהוא מעלה גדולה כשיש לאדם יצה״ר וכו׳:

אות ב

ושני בחי׳ אלו הם בחי׳ משה ודוד. היינו משה הוא בחי׳ האזהרה והזכרה שמזהיר את כ״א ואי׳ מישראל בכל אבר ואבר לעשות את המצוות וכו׳ כנ״ל. אבל אח,כ כשבא לעשות על ידי האזהרה הזאת של משה. אזי מתגברין כנגדו המניעות והעיכובים הבאין מהדמים הרעים שהם בחי׳ הע׳ עכו״ם וכו׳ כנ״ל. ואז יצריך לעמוד כנגדם וללחום עמהם מלחמת ה׳. לנצחם ולשברם ולהוציא הדבר שבקדושה מכח אל הפועל. ולהפוך הרע לטוב להפוך חמימות הדמים להתלהבות הלב שבקדושה וכו׳ כנ״ל, זאת המלחמ׳ וההתגברו תזה בחי׳ דוד שהי׳ לוחם מלחמת ה׳ תמיד והכניע הע׳ עכו״ם. וביער הדמים הרעי סוהפך חמימות הדמים אל הקדושה כי דוד נקרא אדמוני עם יפה עינים. כי הוא אדמוני בקדושה כנגד עשו שהוא אדמוני בקליפה כמובא בספרים. כיכל ענין דוד הוא ללחום מלחמת ה׳ להרגו ולכלות הע׳ עכו״ם ולהפוך הדמים אל הקדושה כדי לעבוד את הש״י בלב לשם כי דוד בחי׳ לב כידוע. כי דוד הוא בבחי׳ דיבור כי מדתו מלכות בחי׳ מלכות פה. ומשה הוא בחי׳ דעת כידוע כנ״ל. שהם שני בחינות הנ״ל כי האזהרה והזכרה הנ״ל זה תלי במחשבה בחי׳דעת שמזכיר את כל אדם בדעתו ומחשבתו המתפשט בכל האברים שיעשה המצוות וכו׳ כנ״ל. אבל אח״כ כשרוצה להוציא לידי מעשה צריך שיעבור דרך הדיבור שיוצא מגבורות מבחי׳ דמים ושם עיקר המלחמה. ונצחון מלחמה זאת נמשך מבחי׳ דוד שהוא בחי׳ דיבור וכו׳ כנ״ל. ובאמת שניהם אחד משה ודוד וכלולים זה בזה כי משה כלול גם מדוד ודוד כלול גם ממשה כי אין א׳ בלא חבירו. כי א״א לגמור שום מצוה ודבר שבקדושה כי אם ע״י שני בחינות אלו כנ״ל. רק זה ידוע שכל בחי׳ כלולה מכל הבחינות. ואעפ״כ כ״א יש לו בחי׳ ומדה מיוחדת בפ״ע כמובן כ״ז בכתבים כ״פ. וזה בחי׳ תורה שבכתב ותורה שבע״פ בחי׳ תורה ותפילה. כי משה בחי׳ תורה שבכתב שהוא רק בבחי׳ הזכרה ואזהרה הנ״ל. כי בתורה שבכתב אין מבואר שום דין של שום מצוה ואין יודעין ממנה איך לעשות שום מצוה וע״כ היא רק בבחי׳ הזכרה ואזהרה. שתורה שבכתב בחינת משה מזכרת ומזהרת את האדם לעשות כל מצוה ומצוה. כגון שמזכרת להניח תפילין או ללבוש ציצית או לעשות סוכה וכו׳. אבל עדיין אין יודעין ממה לעשות התפילין וכו׳. אבל עדיין אין יודעין ממה לעשות המצוה בפועל א״א לעשותה כ״א ע״י תורה שבע״פ שמסר לנו משה בע״פ ששם מבוארין הדינים של כל מצוה ומצוה. כי תורה שבעל פה זה בחי׳

הדיבור בחי' דוד המלך בחי' מלכות פה. שא"א לעשות המצוה בפועל כ"א כשעוברת דרך הדיבור כנ"ל וע"כ כל דיני המצוה מבוארין רק בתורה שבע"פ. כיא"א לעשות המצוה הנזכרת בתורה שבכתב כ"א ע"י שיודעים הדינים של המצוה שנמסרו לנו בע"פ. נמצא שתורה שבכתב בבחי' זכרון ותורה שבע"פ בבחי' מביא לידי מעשה. וע"כ היא בע"פ כי א"א לבא לידי מעשה כ"א ע"י דיבור פה שהוא בחי' דוד המלך כנ"ל:

וזה בחי' תורה ותפילה. כי כלליות התורה הוא בבחי' מחשבה ודעת בחי' משה שזהו בחי' תורה שבכתב. ותפילה היא בחינת מביא לידי מעשה בחי' דיבור בחי' תורה שבע"פ כי עיקר ההתגברות על היצה"ר והדמים ולעמוד כנגד כל המניעות עד שיבא לידי מעשה הוא ע"י תפילה כמובן בדברי רבינו ז"ל כ"פ שעיקר ההתגברות לזכות לכל הדבירם שבקדושה הוא ע"י תפלה שהוא בחי' דוד בחי' ואני תפלה שזהו בחי' כל ספר תהלים שיסד שהם חמשה ספרים כנגד חמשה חומשי תורה דהיינו שכל השתדלותו והתגבורות שלחם מלחמות ה'. ותיקן תפילות הרבה הכתובים בס' תהלים כדי להביא כל המצוות לידי מעשה שנזכה לקיים את התורה שהזהיר וצוה אותו מרע"ה. וכמובן בהתורה איתן לן בירא בסי' ל"א שעיקר ציור אותיות התורה לטוב וכו' הוא ע"י תפלה דהיינו ע"י שמדברין הכיסופין בפה וכו' ע"ש:

אות ג

וזה ידוע שדוד המלך הוא בבחי' כוס יין של ברכה. בבחי' כוס ישועות אשא וכו' בחי' כוסי רויה וכשרז"ל שלעתיד יאמר דוד לי נאה לברך וכו'. כי יין זה בחי' חמימות הדמים כנראה בחוש שהיין ושאר משקות המשכרין הם מחממין הדמים וכשרז"ל אל תרא יין כי יתאדם שאחריתו דם וע"כ היין כלול משני בחי' כשרז"ל זכה משמחו לא זכה משממו וכו'. כי מי שזוכה לשתות היין בקדושי בכוס של ברכה בשבת ויו"ט וכו' אזי היין טובה גדולי אליו כי ע"י היין נתלהב הלב בשלהובין דרחימותא להש"י. כי היין מרים דעתו ומשמח לבבו שמרגיש בדעתו ידיעת תשוקת דביקות אלקותו יתי שזה עיקר הדעת. ונתחמם הלב בהתלהבות גדול ובשמחה רבה להכלל בהש"י ולדבקה בו. שזה בחי' יין נתהפכין אל הקדושה להתלהב בשלהובין דרחימותא להשי"ת כנ"ל. שזהו בחי' נגילה ונשמחה בך נזכירה דודיך מיין מישרים אהבוך כי זה עיקר שלימות האהבה כנ"ל. וזה בחי' יין המשמח אלקים ואנשים בחי' ויין ישמח לבב אנוש. כי עיקר השמחה הוא כשמרגישין בלב ידיעת אלקותו יתי שמשם נמשכין כל השמחות שבעולם בבחי' עבדו את ה' בשמחה וכו' דעו כי ה' הוא האלקים שעיקר השמחה כשיודעין כי ה' הוא האלקים בבחי' אנכי

אשמח בה׳. וכתיב כי בו ישמח לבנו וכו׳. וכתיב שוש אשיש בה׳ תגלי נפשי באלקי וכו׳. וכתיב ואני בה׳ אעלוזה אגילה באלקי ישעי. כי עיקר השמחה הואכשיודעין מהש״י שזה עיקר התכלית והטובה שבכל הטובו. וע״כ הין שבקדושה שמרים ומגביה את הדעת כשרז, לזכה נעשה ראש וכו׳. ועיקר הדעת הוא ידיעת אלקותו יתי׳. ע״כ היין משמח כי זה עיקר השמחה כנ״ל. וע״כ אין אומרים שיר אלא על היין כי עיקר הדביקות להשי״ת הוא ע״י תפלה ושירות ותשבחות כידוע. שהם בחי׳ דהמע״ה שהוא נעים זמירות ישראל שזהו בחי׳ יין המשמח כנ״ל. ועיקר השמחה שזוכין ע״י יין שבקדושה הוא ע״י בחי׳ הנ״ל על ידי שזוכין להפוך חמימות הדמים שמשם אחיזת הע׳ עכו״ם וכו׳, להפוך הכל אל הקדושה לקיים המצוות בשלהובין דרחימותא על ידי חמימות הדמים דייקא כנ״ל. שזה עיקר בחי׳ יין המשמח כי יין בחי׳ חמימות הדמים. וכשנכלל בקדושה זה עיקר שלימות האהבה דקדושה שמשם עיקר השמחה.כי עיקר השמחה הוא כששמאל נכלל בימין שהוא בחי׳ הנ״ל כי עיקר השמחה נמשך מכנור של דוד שהוא בחי׳ עשרה מיני נגינה שמשם עיקר השמחה. כ״ש עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור כי שמחתני ה׳ בפעלך וכו׳. וכנור של דוד עיקר ניגונו שמשם השחמה היה דייקא ע״י רוח צפונית שהיתה מנשבת בו כשרז״ל וצפון הוא בשמאל. ומשם דייקא עיקר הניגון והשמחי כי עיקר הניגון והשמחי כשמבררין הרוח טובה מתוך הרוח רעה (כ״ש במ״א בסי׳ נ״ד בהתורה ויהי מקץ זכרון וכו׳ ע״ש) דהיינו שמהפכין היצה,ר בהי׳ הדמים אל הקדושה שעושין המצוות בחמימות דקדושה בהתלהבות וחיות גדול שזה עקירר השמחה וכנ״ל. וז״ש בתקונים שיר משמאלא היינו כנ״ל:

אות ד

וע״כ צרייכן לשמוראת היין מאד מאד ממגע עכו״ם כי אפי׳ יין של היתר צריכין שמירה גדולה מאד שלא לשתות בסעודת הרשות וכיוצא כי לא זכה משממו וכו׳ ואפילו בסעודת מצוה צריך ליזהר שלא לשתות יותר מדאי שלא יבא לידי שכרות חס ושלום כדי שלאיתגברו הגבורות חס ושלום וישכח האזהרות של משה לגמרי חס ושלום. וגם יכול לבא לידי העבירות חס ושלום כשרז״ל כי יתן בכוס עינו יתהלך במישרים וכו׳ כי כל העבירות באין מחמימות הדמים שבשס״ה דיגין שמתגברין על ידי היין המשכר וכמבואר בהתורההנ״ל ומכ״ש שאסור לשתות יין שנגע בו העכו״ם כי תיכף כשהעכו״ם נוגע ביין נמשך עליו אחיזת הע׳ עכו״ם שהם בחי׳ הרע שבדמים בחי׳ עשו אדמוני שהוא בחינת פגם היין בחי׳ אל תרא יין כי יתאדם שאחריתו דם שמשם באין חס ושלום כל העבירו תשבתורה

כי יי״ן בגמי׳ שבעים ובקדושה זוכה לדעת ע״י היין שהוא בחי׳ ע׳ פנים לתורה בחי׳ אגבריה חמרא אדרדקא כי היכי דלימרו כי נכנס יין יצא סוד. אבל כששותה שלא בקדושה מכ״ש וכ,ש יין שנגע בו העכו״ם נאחז בו הרע של השבעי סאומות שאחזיתם ברתיחת הדמים שזהו בחינת יין שמחמם הדמים שעל ידי זה שוכח כל האזהרות של משה ויכול לבא לידי כל העבירות חס ושלום. וזה בחי׳ כי כוס ביד ה׳ ויין חמר מלא מסך וכו׳ אך שמירה ימצו ישתו כל רשעי ארץ וכו׳ כי פגם כל הרשעים הוא בבחי׳ שמרי יין בחי״יין פגום בחי׳ פגם רתיחת הדמים כנ״ל. וזה בחי׳ כוס התרעלה הנאמר בפורענות כל העכו״ם והרשעים. כי משם מבחי׳ יין פגום משם כל רשעותם ומשם כל עונשם כנ״ל ולהיפך בקדושה עיקר קיבול השכר נקרא בשם יין כשרז״ל שהצדיקים יזכו ליין המשומר בענביו מששת ימי בראשית וכנ״ל שזהו בחי׳ כוס ישועות וכו׳ בחי׳ כוסי רויה בחי׳ ה׳ מנת חלקי וכוסי וכו׳ שהוא בחי׳ דוד שהוא בבחי׳ כוס של ברכה הניתן בימין כי שמאל נכל בימין שמשם עיקר השיר והניגון והשמחה כנ״ל:

וזהבי׳ הדפוס. שחמל עלינו הש״י באחרית הימים והמציא בעולם חכמת הדפוס כדי שיתרבו ספרים קדושים בעולם. כי ארז״ל דברי סשבכתב אי אתה רשאי לאומרים בע״פ דברי שבע״פ אי אתה רשאי לאומרם בכתב. כי כבר מבואר שתורה שבכתב ותורה שבע״פ זה בחי׳ משהודוד בחי׳תורה ותפלה שהם בחי׳ מחשבה ודיבור שהם בחי׳ הזכרון והאזהרהשל משה, והתגברות לנצח המלחמה שזה בחי׳ דוד כנ״ל ושני הבחינות האלו כ״א צריך לחבירו וא״א לאחד בלא חבירו כנ״ל. וזהו בחי׳ תורה שבכתב ותורה שבע״פ ששניהם צריכין ועיקר שלימות התורה ע״י שניהם דייקא ואין א׳ בלא חבירו כמ״ש משפטי ה׳ אמת צדקו יחדיו וכשפרש״י שם ע״ש כי תורה שבכתב בלא שבע״פ אין לה שום שלימות כי אין יודעי ושום דין ואיך לעשות שום מצוה בלא תורה שבע״פ. וכן תורה שבע״פ בלא תורה שבכתב ג״כ אינו שלימות כי כל עיקר תורה שבעל פה נסמך על תורה שבכתב כי תורה שבעל פה היא פירוש תורה שבכתב כי ליכא מילתא דלא רמיזא באורייתא ועיקר תורה שבכתב הוא בבחי׳ זכרון כמ״ש כתב זאת זכרון בספר היינו בחי׳ האזהרות הנ״ל של משה שהוא בחי׳ זכרון שמזכיר ומזהיר את כל אבר המצות התלויות בו כנ״ל ועל כן הוא בכתב כי עיקר הזכרון בכתב כי בעל פה יכולין לשכוח לגמרי ועל כן צריכין לכותבה דייקא כדי שיתקיים הזכרון שהוא ע״י כתב דייקא. ועל כן דברים שבכתבאי אתה רשאי לאומרם בע״פ כי עיקר האזהרה והזכרון הוא ע״י בחי׳ כתב כנ״ל. אבל דברים שבע״פ צריכין לומר בע״פ דייקא ואסור לאומרם בכתב. כי תורה שבעל פה שהוא בחי׳ לבאלידי מעשה כנ״ל שזה א״א כ״א ע״י הדיבור פה שעל ידי הדיבור פה בקדושה מהפכין הגבורות לחסדים וכו׳ שזה עיקר נצחון המלחמה וכ׳ כנ,ל. וע״כ צריכין לאומרם בע״פ דייקא ואסור לאומרם בכתב כי הכתב הוא רק בשביל זכרון אבל קשה לבא לידי מעשה ע״י הכתב. כי א״א לבאר בכתב כל פרטי המצוה ודקדוקיה וכל דרכי העשיות והדרכים שיש בעבודת הבורא יתי כי היצה״ר וחיילותיו שנאחזין בעכירת הדמים

מתגברין מאד בכל אדם ומבלבלין דעתו הרבה ומתגברין להפוך האמת וע״כ א״א לבאר בכתב הכל. כי דברים הנכתבין בספראפשר להטותם מן האמת ולפרשם כרצונו. וכמו שנמצא כמה וכמה שהפכו דברי אלקים חיים ופירשו בתורה שבכתב פירושים זרים שלא כדברי רז״ל וגילו פנים בתורה שלא כהלכה ובאו לידי כפירות גדולות ע״י פירושיהם הזרים כי בכתב א״א לבאר האמת לתכליתו כי כל אחד יכול לפרש דברים הנכתבים כרצונו. וע״כ נתן לנו הש״י כל דיני התורה ופירושיה בע״פ כי מפה אל פה יכולין לבאר ולפרש היטב האמת לאמתו כל דיין התורה ודרכיה ועצותיה לאמתתן. אבל בע״פ לבד בלא הכתב ג״כ אינו שלימות כי בע״פ אין לו יסוד וזכרון. וברבות הימים היה יכול חס ושלום להשתכח לגמרי. וע״כ צריכין שניהם בכתב ובע״פ בפרט. כד ילשמור האזהרה והזכרון כי דברים הנכתבים מתקיימים לעולם ובע״פ צריכין כדי לבאר אמתת הדינים ודרכי התורה היטב באמת לאמתו שזה א״א לבאר כ״א ע״פ דייקא. אבל ברבות הימים כשהתגבר הגלות וחשו חז״ל שלא תשתכח התורה שבע״פ מישראל חס ושלום ע״כ התירו לכתוב גם תורהשבע״פ משום עת לעשות להי׳ הפרו תורתך כי ראו שחשש השכחה גרוע יותר מהחשש שיש בכתיבה שלא יפרשוה כרצונם חס ושלום. כי החששא של שכחה גרוע יותר. וע״כ התירו לכתוב גם תורה שבעל פה אך כשכותבין תורה שבע״פ צריכין לכתוב הרבה מאדמ אמד כדי לבאר ולפרש היטב האמ תלאמתתו כי דברים הנכתבים בספר יכול הקורא לפרשם כרצונו כנ״ל ע״כ צריכין לבאר ולפרש הדבר היטב בכמה פירושים וביאורים ופירוש לפירושים כדי שלא יוכל הטועה לטעות מהפירוש והכוונה האמתיית. וכמו שאנו רואין שמיום התחילו לכתוב תורה שבע״פ נתרבו ספרים הרבה מאד בעולם כי לא סגי בלא הכי כנ״ל בפרט שבכ״פ נתמעטין הלבבות ונחלשין הדיעות כשרז״ל ואנן כסיכתא בגודא לגמרא וכו׳ (ע״ש בעירובין) וכמבואר בכל ספרי המחברים וע״כ צריכין בכ״פ ספרים הרבה לפרש כוונת דבר רז״ל היטב. וכמו שאנו רואין שהרי״ף קיצר פסקי הגמרא בספריו הקדושים. ואח״כ נתרבו הספרים לבאר ולפרש דבריו או לחלק על דברי ובמקום שלא נראו להם דבריו ואח״כ נתחברו ספרים על נושאי כליו של הרי״ף. וכן בשאר ספרים וכו׳ וכולם צריכים להעולם מאד ואם לא היו אלו הספרים לא היינו יודעים עתה שום דין. וכן בדרכי מוסר ויראה ועצות ודרכים לעבודת הבוראית׳ מתרבין בכ״פ ספרים קדושים. הלכ כדי לבאר ולגלות לנו היטב אמתת הדרכים והעצות לזכות לעבודת השי״ת באמת. וכל מה שמתארך הגלות יותר בעו״ה ונתמעטין הלבבות צריוי בכ״פ ספרים הרבהיותר כדי לבאר אמתת הכוונה היטב לשבר מלתעות עול להוציא מלבן של הטועים והכופרים שלא יוכלו להפוך ולהטעות מן האמת חס ושלום על כן ברבות הימים שראה הש״י שהגלו תמתגבר ביותר והלבבות נתמעטין מאד מאד וצריכין ספרים הרבה מאד. ע״כ חמל ה׳ על עמו וסיבב ברחמיו הנפלאים והמציא בעולם חכמת מלאכת הדפוס כדי שיתרבו ספרים הרבה בעולם. כי כפי ריבוי הספרים של אלו הדורות לא הי׳ באפשר לכותבן בשום אופן ובאמת אנו צריכין כולם כי בודאי א״א לנו עתה לידע דיני התורה על

בוריין כ״א כשיהיה לנו ספרי הש״ס עם פרש״י ותוספות ומהרש״א ושאר מפרשים וספרי הרי״ף עם כל הפירושים וספרי הרא״ש והרמב״ם ונושאי כליו והטור ומפרשיו וספרי האחרונים והרמ״א ונושאי כליהם וכו׳ וסרפי שו״ת וכו׳. שבכל אלו משתמשים הגדולים בספרי תשובותיהם כשרוצים לברר לנו דין לאמתו ובלעדי כל הספרים הנ״ל ויותר מהם א״א עתה לברר הדין לאמתתו. וכן בדרכי עצות ומוסר בעבודת ה׳ שצריכין כל ספרי המדרשים ופירושיהם וספרי הזוה״ק וכתבי האר״י ז״ל ור״ח וכו׳ וכו׳. ע״כ מה יקרו חסדי הישו״ת אשר חמל עלינו ונתן לנו מלאכת הדפוס שעל ידי זה מתרבין הספרים ונקנין בזול גדול ויש ספרים הרבה בכל עיר ואצל כ״א ואחד ועל ידי זה מתקיימת התורה בישראל עתה כי כשכותבין תורה שבע״פ צריכין לכתוב הרבה מאד כדי לבאר האמת לאמתו. ובכל דור ודור שנתמעטין הלבבות יותר צריכין לבאר יותר וצריכין להרבו תבספרים קדושים יותר וכמו שכתב רבינו ז״ל (בסי׳ ס״א) שכבר יש הרבהספרים ועוד עתידים להיות הרבה ספרים וכולם צרייכם להעולם מאד ואסור להלעיג על אחד מהם וכו׳. וז״ש ויותר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה אין קץ ופרש״י יוותר ממה שנתכב הזהר לקיים דברי חכמים בע״פ וא״ת למה לא נכתבו עשות ספרים הרבה אין קץ אם באנו לכתוב לא הספקנו היינו כנ״ל שדברים שבע״פ אם רוצים לכותבם צריכין לכתוב הרבהמאד כנ״ל ע״כ הואחסד גדול מלאכת הדפוס שעל ידי זה יכולים להדפיס ספרים הרבה מד כנ״ל שעל ידי זה לא תשתכח התורה משיראל וכנ״ל:

אות ו

ועל זה התנבא יעקב אבינו כשבירך את יהודה שממנו יצא משיח לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין רגליו עד כי יבא שילה. מחקק זה בחי׳ הדפוס שהתנבא שלא יסור שבט מיהודה זה בחי׳ שבט סופר בחי׳ כתיב הספרים הקדושים של התורה ומחקק זה בחי׳ הדפוס שתתגלה חכמת הדפוס בעולם ולא תתבטל חקיקת והדפסת ספרי ישראל עד כי יבא שילה דא משה משיח כי ע״י ריבוי הספרים הקדושים ע״י חכמת הדפוס לא תשתכח התורה עד שיבא שילה דא משה משיח. וזה ולו יקהת עמים אוסרי לגפן עירה וכו׳ כבס ביין וכו׳ חכלילי עינים מיין וכו׳ כי לעתיד כשיבא משיח אז יוכללו משהודוד ביחד בתכלית האחדות כי שילה דא משה שהוא משיח וכן דוד הוא משיח כמ״ש משיח אלקי יעקב כי נשמת משיח יהי׳ כלול משניהם ממשה ודוד ואז תהיה הגאולה שלימה שאין אחריה גלות. כי נזכה לזכור האזהרות של משה ולקיימם בשלימות ע״י בחי׳ דוד. כי שניהם משה ודוד יוכללו ביחד. וזה בחי׳ עד כי יבא שילה

ולא יקהת עמים שכל העמים שהם הע' אומות יתהפכו אל הקדושה ויתאספו כולם אל משה משיח שזהו בחי' הנ"ל שהדמים נכללין בקדושה ששמאל נכלל בימין וכו' כנ"ל שזהו בי' היין דקדוש' שהוא בחי' דוד כנ"ל. וזה שנסמך מיד אוסרי לגפן וכו' כבס ביין וכו' חכלילי עינים מיין וכו' כי כ"ז הוא בחי' כוס יין של ברכה בחי' יין דקדושה יין המשמח שהוא בחי' שחמימות הדמים נכללין בקדושה להתלהב להש, י על ידם בשמחה גדולה שזה זוכין ע"י בחינ תמשה ודוד כשנכללין יחד דהיינו בחי' מחשבה ודיבור אזהרת התורה והתגברות לקיים התורה לאהוב השי"ת בשני יצרינו וכו' שזהו בחינת תורה שבתכתב ותורה שבע"פ תורה ותפלה כנ"ל שכל זה נתתקן ע"י ריבוי הספרים הקדושים של התורה שנתרבין מאד ע"י הדפוס שעל ידי זה נכללין תורה שבכתב ותורה שבעל פה ע"י שהספרים הקדושים מבארים לנו היטב התורה שבע"פ שהם פירושי וביאורי התורה לאמתתן שע"י זה עיקר נצחון המלחמה שזהו בחי' יין דקדושה וכו' כנ"ל וע"כ נסמך אסרי לגפן וכו' לפסוק לא יסור שבט ומחקק הנ"ל שמרמז על תועלת הדפוס שהוא קיום התורה כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך כי עזה כמות אהבה וכו'. חותם זה בחי' הדפוס שהואבי' חקיקה וחותם שכנס"י מבקשת מהש"י שתתקשר אליו באמת ע"י בחי' החותם שהוא בחי' הדפוס שעל ידי זה נתרבין הספרים הקדושים שהם קיום התורה כנ"ל. וזהו כי עזה כמות אהבה וכו' רשפיה רשפי אש כוו' היינו שהגבורות שהם חמימותהדמים נתהפכו אל הקדושה ושמא לנכלל בימין להתלהב על ידם דייקא בשלהובין דרחימותא כנ"ל שזהו בהי' כלליות תורה שבע"פ ותורה שבכתבמשה ודוד שזה זוכין ע"י ריבוי הספרים הקדושים שנתרבין ע"י הדפוס שהוא בחי' חותם דקודשה כנ"ל:

אות ח

וזה בחי'כלי היין שיש להם הכשר ע"י שמשהין אותם י"ב חודש. כי י"ב חודשהם שנה שכלולה משס"ה ימים שהם כנגד שס"ה גידין. וע"כ

כשהקנקנים של יין שוהין שנה נמתק ונתבטל היין האסור הבלוע בהם כי עיקר איסור היין הוא בבחי' השס"ה גידין ששם הדמים כנ"ל. ע"כ ע"י שעובר עליהם שנה שלימה שהיא כלולה משס,ה ימים על ידי זה נמתק ונתבטל פגם השס"ה גידין. ועל ידי זה נכשרין קנקני היין כי בכל שנה יש יום אחד הקדוש והנורא שכלול מכל השס"ה ימים והוא יום הכפורים שכלול מכל שס"ה ימות השנה והוא תיקון כולם כמ"ש ימים יוצרו ולו אחד בהם זה יוה"כ כשרז"ל. כי בו נתכפרין ונתתקנין כל העונות הבאים מהדמים שבשס"ה גידין ועל ידי זה נתתקן ונמתק פגם היין שהוא בחי' פגם הדמים כנ"ל. וזהשכל מצות עבודת יוה"כ תלתה התורה במיתת בני אהרן כמ"ש אחרי מות שני בני אהרן וכו' ואל יבא בכל עת ולא ימות כדרך שמתו בני וכשפרש"י שם. ושם באותה הפ' מבואר כל עבודת יוה"כ כיבני אהרן מתו ע"י פגם היין כשרז"ל שתויי יין נכנסו למקדש. וע"כ יוה"כ הוא התיקון שלהם. כי יהו"כ מתקן כל הששס"ה גידין שהם בחי' שס"ה ל"ת שבאים מהדמים שהם בחי' פגם היין וכנ"ל. וע"כ כשעובר שנה על קנקני היין וכל שנה כלולה משס"ה ימים שנכללין ביוה"כ ועל ידי זה נתתקנין כנ"ל ע"כ על ידי זה נכשרין הקנקנים מפגם היין כי תיקון הדמים שבשס"ה גידין שנתתקנין בשס"ה ימים ע"י יוה"כ הוא תיקון היין כנ"ל:

אות ט

ואלו י"ב חדשי השנה שכללותם הם שס"ה ימים (כי אע"פ שיש שנה שפחותה או יתירה משס"ה ימים אעפ"כ עיקר השנה היא בבחי' שס"ה ימים כי זהו סוד העיבור שעל ידי זה נתמלאין כל השנים ונעשין כולם בבחי' שס"ה ימים כידוע) הם בחי' י"ב שבטי י"ה כידוע. ואלו הי"ב שבטים היו להם י"ב אבנים שנשא הכ"ג על לבו שהי' מפותחים פתוחי חותם קודש לה' שהם האורים ותומים שמהם היו שואלים כל העצות. ומאלו הי"ב אבנים של הי"ב שבטים שהי' פתוחי חותם קודש משם נמשכין כל החותמות שבקדושה ומשם הכח של הדפסת ספרי ישרא להקדושים שהם בחי' חותם דקדושה כנ"ל שעל ידם עיקר שלימות ביאורי התורה וכו' כנ"ל שעל ידי זה נתתקנין הדמים שבשס"ה גידין כנ"ל שהם כנגד שס"ה ימים הכלולים בי"ב חדשי השנה שהם כנגד י"ב שבטים י"ב אבנים הנ"ל שהם פתוחי חותם קודש לה' כנ, לכי מהאורים והתומים הי' שואלים כל העצות והדרכים איך להתנהג ועכשיו אין לנו כהן ולא אורים ותומים ואין לנו ממי לשאול עצות כי אם ע"י הספרים הקדושים של התורה שנתרבין ע"י הדפוס שהוא חותם דקדושה כנ"ל. נמצא שחותם הדפוס הוא בחי' חותם הקדוש של שתים עשרה אבני

החשן והאפוד כנ״ל ומשם יקבלו כחו כנזכר לעיל׃

אות י

וזה גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו ימים יוצרו ולו אחד בהם זה יוה״כ כנ״ל. גלמי ראו עיניך שהראה הקב״ה לאדם הראשון דור דור ודורשיטו וכו׳ כשרז״ל והראה לו במה יתקיים העולם באחרית הימים האלה בעיקבות משיחא והראה לו שעתה קיום התורה שהואקיום העולם הוא על ידי ריבוי הספרים הקדושים שנתרבין ע״י חותם דקודשה שהוא מלאכת הדפוס כנ״ל. וזה ועל ספרך כולם יכתבו כולם דייקא שכל החידושין של הצדיקים כולם יהיו נכתבין על ספריך כי עכשיו נתכב הכל בביאור היטב ע״י מלאכת הדפוס כנ״ל שעל ידי זה נשלם תורה שבכתב ותורה שבע״פ שע״י זהנתתקנין הדמים שבשס״ה גידין שזהו בחינת יוה״כ ענ״ל וזהו ועל ספרך כולם יכתבו ימים יוצרו ולו אחד בהם זה יוה״כ כי הם בחינת אחת כנ״ל׃

הלכות יין נסך ד

אות א

ענין יין נסך שנאסר היין בנגיעה בעלמא כשנוגע בו עכו״ם מה שלא מצינו כן בשום דבר שיהיה נאסר ע״י נגיעת עכו״ם׃

ע״פ התורה בקרוב עלי מרעים וכו׳ בסי׳ ל״ו ע״ש מבואר שם שעיקר נסיון וצירוף של כל אדם הוא בתאוות ניאוף שהיא כלליות כל התאוות והמדות רעות שלכל השבעים אומו. כי כל נפש מישראל מושרש בע׳ נפשות בית יעקב שהם בחי׳ ע׳ פנים לתורה וכו׳. ולעומת זה הם הע׳

עכו״ם שנאחזים בכל התאוות והמדות רעות וכו׳ וא״א לבא להתגלות בתורה ועבודה כ״א ע״י שמשברין הקליפה הקודמת לפרי שהם כל התאוות שעיקרם הוא תאוה הכלליות הנ״ל. ועל כן משה רבינו שהוא כלל התורה היה פרוש כ״כ וכו׳ וכנגדו בקליפה בלעם שהיה משוקע ביותר בזוהמת תאוה זאת וכו׳ ע״ש. והתיקון להרהורי ניאוף לומר שמע וברוך שם כוו׳ ע״ש כל זה היטב:

וזהו בחי׳ איסור יין שנגע בו העכו״ם. כי יין כלול מב׳ בחינות מטוב ורע וכו׳. כי שורש היין בקדושה גבוה מאד. כי הוא כלול מכל הע׳ פנים לתורה. שהם בחי׳ שבעים נפשות בית יעקב בחי׳ ע׳ זקנים. וע״כ ארז״ל כל המתיישב דעתו ביינו יש בו מדעת ע׳ זקנים כי יין ניתן בשבעים אותיות וכו׳. אבל את זה לעומת זה כי למטה נחאז בהיין הרע של כל הע׳ אומות שהוא הרע של כל התאוות שעיקרם וכללותם הוא תאוות ניאוף וכנראה גם בחוש שע״י שכרות היין נתערבב הדעת ובא רתיחת הדמים שמשם כל התאוות בפרט תאוה הנ״ל. וכש״ש אל תרא יין כי יתאדם שאחריתו דם היינו רתיחות הדמים שמשם חמימות תאוה הנ״ל. וכ״ש לענין היין עיניך יראו זרות וכשפרש״י שמסיתו להביט בזנות וכו׳ וזהו עיניך דייקא כי הוא בחי׳ רע הכולל של כל העי״ן עכו״ם. שעל זה נאמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וכו׳ כמובא שם בהתורה הנ״ל פסוק זה לענין זה ע״ש. וזהו שארז״ל שהיין נקרא תירוש זכה נעשה ראש היינו בחי׳ ראש ומוחין בחי׳ ע׳ פנים לתורה שזה עיקר הדעת והמוחין כי אין חכמה כחמת התורה. לא זכה נעשה רש בחי׳ פגם התאוה הנ״ל. שמשם בא עניות בבחי׳ ורועה זונות יאבד הון. וכתיב בעד אשה זונה עד ככר לחם כמובא במ״א. וע״כ ארז״ל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. היינו כנ״ל:

אות ב

וע״כ צריכין לשמור היין מאד ממגע עכו״ם. כי העכו״ם נאחזין בהרע של כל התאוות שעיקרם הוא תאוה הנ״ל וע״כ תיכף שהן נוגעי ובהיין נתהפך היין לרע גמור כי נאחז בו הרע של העכו״ם שהוא ההיפך מקדושת ישראל שכלולים בע׳ נפשות בית יעקב. וע״כ הוא נאסר תיכף לישראל. וזה שארז״ל שגזרו על יינם משום בנותיהן היינו כנ״ל. כי ע״י יינם של עכו״ם נתעורר הרע שבו שהוא תאוות ניאוף וע״כ גזרו על יינם משום בנותיהן וכנ״ל:

אות ג

וע״כ אפילו יין כשר של ישראל. צריך כל איש ישראלי ליזהר מאד ממנו. כמובא בכל הספרי קודש גודל האזהרה להתרחק מאד מאד ממשקה המשכר. בפרט מלשתות הרבה חס ושלום עד שיוכל לבא לידי שכרות חס ושלום. כי אין מי שיוכל לשתות יין כראוי כ״א צדיק האמת. שהוא זך מכל וכל שהוא נקי וזך לגמרי מכל התאוות והעיקר מתאוה הכלליות הנ״ל. ועליו נאמר זכה נעשה ראש. כי כששותה יין אין בו שום מגע עכו״ם כלל. שהוא תאוה הנ״ל שכלולה מהרע של כל הע׳ עכו״ם. אבל מי שאינו זך מהתאוות כששותה יין בפרט כששותה הרבה חס ושלום. יכול להתאחז בו בחינת מגע עכו״ם חס ושלום שיתעוררו בו רתיחת הדמים שהוא בחי׳ הרע של כל הע׳ עכו״ם שהוא בחי׳ תאוה הנ״ל כנ״ל:

אות ד

כי אין לשתות יין ומשקה המשכר כ״א מעט להרחיב דעתו וגם זה בשבת ויו״ט ובסעודת מצוה דייקא. כי עיקר קדושת היין נמשך רק מקדושת שבת שהוא תחלה למקראי קודש שכל קדושת הימים טובים נמשך משם שזהו בחי׳ קושת הצדיק האמת שהוא בבחי׳ שבת כידוע שעליו נאמר זכה נעשה ראש כנ״ל. וזהו בחי׳ הקידוש של שבת על כוס יין דייקא שממשיכין קדושת שבת ע״י היין דייקא. כי קדושת שבת הוא בחי׳ כל הע׳ פנים לתורה שמאירין עיקרם בשבת שבו ניתנה התורה. כי שבת עיקר כלליות הקדושה של כל הע׳ נפשות בית יעקב שלכל הע׳ אנפין נהירין שהם ע׳ פנים לתורה הנ״ל. וזאת הקדושה ממשיכין ע״י כוס יין דייקא. כי אז היין בתכלית הקדושה בבחי׳ דעת של ע׳ זקנים הנ״ל. כי יין עולה שבעי סשהוא בחי׳ע׳ תיבין שבקידוש. כי ע״י קידוש על היין ממשיכין כל הע׳ פנים וכו׳ הנ״ל. וע״כ זווגן של ת״ח הוא רק משבת לשבת. כי אז בשת נמשך בחי׳ הע׳ פנים הנ״ל שהוא בחי׳ ע׳ נפשות בית יעקב שהוא בחי׳ קדושת הברי תואז יוכל להמשיך נשמה קדושה מבחי׳ ע׳ נפשות הנ״ל:

אות ה

ועיקר הכל תלוי בהתקשרות לצדיקי אמת שכבר זכו לקדושת הברית בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו שעל ידם יכול כ״א להמשיך על עצמו בחי׳ קדושת שבת שהוא בחי׳ קדושת הברית שהוא בחי׳ ע׳ פנים ע׳ נפשות הנ״ל. ואז דייקא יכול לשתות מעט יין בשבת ויו״ט לשמח נפשו להרחיב דעתו כדי שיוכל להתעורר להרגיש ביותר מתיקות נעימות עריבות קדושת התורה קדושת ישראל שהוא בחי׳ קודשת שבת שנמשך עלינו בכח הצדיקי אמת הנ״ל. כי באמת יודע כל א׳ בנפשו שאין בידו לפי מעשינו להמשיך עלינו קודשת שבת וישראל והתורה כ״א ע״י הצדיקי אמת שכבר קידשו עצמם מכל התאוות בפרט מהתאוה הנ״ל. והם שמחתינו וקדושתינו שעל ידם מרחם עלינו הש״י שיוכל להתעורר מעט הטטוב שבקרבינו להרגיש קדושת שבת ויו״ט ולשמוח בישועתו ע״י שתיית יין אז במדה ובמשקל לזכות שיהי׳ בבחי׳ יין המשמח בחי׳ ויין ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן בחי׳ ע׳ פנים וכו׳ הנ״ל לזכות ע״י השמחה דקדושה להתדבק בהש״י להרגיש ביותר גדולת הש״י וגדולת הצדיקי אמת וגדולת התורה כל חד כפום מה דמשער בליבי׳

אות ו

אבל מי שקובע עצמו על היין בכל יום ושותה הרבה בערב ובבקר בכל ימות החול. עד שבא כמה פעמים לידי שכרות גם בימי החול. ולא די להם בכל זה כ״א שחולקים מאד על הצדיקי האמת והנלווים אליהם. וחורקים שינם עליהם מאד בכל מיני התנגדות וליצנות עד שמתירין דמם ממש. על זה נאמר אל תרא יין כי יתאדם. שאחריתו דם ממששמתירין לשפוך דם ישראל הכשרים. וזהו למי אוי למי אבוי למי שיח למי פצעים חנם למי חכלילות עינים למאחרים על היין וכו׳.שמרבים מחלוקת מאד מאד בישראל עד שבאים לידי הכאות ופצעים חנם ומשיחים ומרבים ומתלוצצים מאד מכל דרכי הכשרים האמתיים ההולכים בדרכי אבותינו ורבותינו הקדושים אשר מעולם. ועל זה נאמר לץ היין הומה שכר וכל שוגה בו לא יחכם. כל שוגה בו היינו אפילו מי שהוא איש כשר קצת ואינו מתעורר תיכף ע״י שתיית היין לליצנות גמור רק ששוגה בו שעל ידי השתיה הוא שוגה וטועה עצמו עד שמהפך האמת. ועל ידי זה הוא דובר סרה על יראי ה׳ האמתיים כי נדמה לו שנטו מן האמת חס ושלום אבל כל טעותו ושגגתו בא ע״י ריבוי היין ששתה בכל יום. וע״כ בודאי גם הוא לא יחכם בחי׳ כל שוגה בו לא יחכם. כי לא זכה בשתייתו לראש ומוחין וחכמה רק להיפך כנ״ל בחי׳ לא זכה נעשה רש אין עני אלא מן הדעת

בחינת לא זכה משממו. שנתערבב ונשתומם דעתם עד שמדברים ומחפים דברי שקר וכזב כאלה על צדיקי אמת וכשרים וישרים ותמימים הנלוים אליהם:

אות ז

וכל אריכת הגלות בעוה״ז נמשך על ידי זה. כי עיקר הגלות נמשך ע״י גלות נפשות ישראל בתאוותיהן ומדותיהן הרעות שעיקרם הוא תאוות ניאוף כמבואר בהתורה הנ״ל שכל נפש מישראל מוכרח לבא בגלות הנ״ל ומשם נמשך גם הגלות הגשמי ואין תקנה לזה כ״א לצעוק ולזעוק ולהתפלל הרבה להש״י כ״ש שם שצריכין לצעוק עק קלין כמו היולדת ממש וכו׳ ע״ש. אבל אלו השותי יין לא די שהם רחוקים מכל הדרכים האמתיים האלה אף גם הם מתלוצצים מכל ההולכים בהם באמת העוסקים בתפלה ובצעקה הרבה להש״י להנצל ממרירות הגלות בכלל ובפרט של כ״א וא׳ מה שלבו יודע מרת נפשו איך הגלות של התאוות משתטח כנגדו כל כך. וע״י זה שהם מתלוצצים מהם ומדברים עליהם כל הרעות ועומדים עליהם ורודפים אותם בכל מניי הרדיפות ע״י זה הם מרחקים הרבה הרבה מדרכים האמתיים הנ״ל לצעוק ולהתפלל להש״י תמיד. ועל ידי זה מתגבר עליהם גלות התאוות ביותר. שעל ידי זה מתארך גם הגלות הגשמי בעו״ה כי הכל תלוי זה בזה וכנ״ל. ואנחנו לא נדע מה נעשה להנצל מהם כי הוא יתברך יודע תעלומות לב שכוונתינו לשמים באמת. ואין לונ על מי להשען כ״א על אבינו שבשמים. ואנחנו על משמרתינו נעמוד לצעוק ולזעוק להש,י בכל כחינו. עד ישקיף ויראה ה׳ משמים להציל אותנו מכל מיני גליות מגלות התאוות ומגלות הע׳ עכו״ם. ומגלות השונאים של אחב״י שעומדים עלינו חנם שזה גרוע מהכל. כי עיקר חורבן בית שני היה על ידי מחלוקת ושנאת חנם. וזה עיקר אריכת הגלות בעו״ה כידוע ומובן לכל משכיל באמת. וזה שאמר דהמע״ה ישיחו בי יושב ישער ונגינות שותי שכר. ואני תילתי לך ה׳ עת רצון וכו׳ שכנגד ריבוי המחלוקת של השונאים שמשיחים ומדברים כל הרעות שעיקר התגברותם ע״י ריבוי שתייתם ממשקה המשכר בי׳ ונגינות שותי שכר. ואני אין לי שום עצה כנגד זה כי אם תפילה ותחנונים להש״י. בחי׳ ואני תפילתי לך ה׳ עת רצון וכו׳ וכנ״ל:

אות ח

וע״כ אומרים פסוק זה ואני תפילתי וכו׳ בשבת במנחה. כי אז במנחת שבת ה וא עיקר המשכת הע׳ פנים לתורה הנ״ל. שנמשכין בשבת ועיקרם בשבת במנחה שאז עולין לתכלית קדושה העליונה של שבת כידוע בזוה״ק ובכתבי האר״י ז״ל:

וע״ז במנחשה של שבת הוא עיקר זיכוך ובירור של היין. כי בכניסת שבת מקדשים על היין שעל ידי זה מקבלים קדושת שבת בחי׳ קדושת הע׳ פנים ואז היין בקדושה גדולה כנ״ל. אבל עיקרתכלית שלימות קדושת היין שהוא קדושת הע׳ פנים לתורה מקבלין ביותר במנחת שבת כנ״ל. כי אז עיקר ביטול כל הדינים לגמרי שמהם אחיזת הרע של היין שהוא בחי׳ דמים בחי׳ דינים והכל נמתק ונתבטל ע״י קדושת שבת שאז מקדשין על היין. אך עיקר ההמתקה וביטול הדינים נמשך במנחת שבת שאז הוא רעוא דרעווין. וע״כ אומרים אז קריבו לי חזו חילי דלית דינין דתקיפין וכו׳ היינו כנ״ל. וע״כ אומרים אז ואני תפילתי וכו׳. כי אז ממשיכין עת רצון לבטל כל הדיני שמהם נמשך הרע של כל שותי שכר שמהם כל הדינים והקטרוגים והמחלוקת. כי הכל נמתק ונתבטל ע״י ריבוי החסד הנמשך בעת רצון שהוא מנחת שבת שאז נסתלק משה רבינו ויוסף ודוד. כי ריבוי ועוצם המחלוקת שלהם א״א להמתיק ולבטל כ״א בכח גדולי הצדיקי אמת שנסתלקו בעת רצון. כי כל מה שהדין גדול ביותר צריכין להמשיך חסד גדול ביותר להמתיקו ולבטלו. וגודל הדינים והמחלוקת של בחי׳ השותי שכר הנ״ל א״א לבטל כ״א ע״י גודל העת רצון הנמשך בכח הסתלקות הצדיקים הגדולים הנ״ל:

אות ט

וע״כ ישראל בגלות נקראים שכורת ולא מיין. כי הגלות הוא בחי׳ שכרות שהוא בחי׳ הרע של היין שהוא הרע ש להע׳ עכו״ם שהם תאוותיהן הרעות שמשם כל הגליות כנ״ל וזה יחוגו וינועו כשכור וכ׳. ואין תקנה לזה כ״א ויצעקו אל ה׳ בחי׳ צעקת הע׳ קלין הנ״ל בחי׳ ואני תפילתי וכו׳ וכנ״ל:

עכו״ם

אות י

וזה בחי׳ משארז״ל עז של ישראל אין לה ביטול והמורה משל עכו״ם דשל עכו״ם יש לה ביטול. כי הכל נברא בשביל ישראל כי קוב״ה ואורייתא וישראל כולא חד. וכל החיות של כל העולמות מראש ועד סוף הכל נמשך רק ע״י ישראל. ואפי׳ הס״א והקליפות כל חיות המשתלשל להם מהקדושה הכל נמשך מישראל שהם עיקר ושורש הכל. וע״כ אין כח להיצה״ר והקליפות כ״א כשיונקים מישראל חס ושלום. ובאמת ישראל הם רחוקים לגמיר מעון לפי דקותם ורוחניותם בשרשם. ועיקר כח היצה״ר להחטיאם חס ושלום הוא על ידי שמתלבש עצמו במצות (כ״ש בתחילת הס׳ ע״ש). וזה נמשך ע״י בחי׳ שד יהודי כ״ש בזוה״ק שיש בחי׳ שדין יהודאין והם יונקים מבחי׳ נוגהשהוא בחי׳ עץ הדעת טו״ר שמשם נמשדך כל הטעותים וכל הבלבולים שבעולם. כי הם בבחי׳ להט החרב המתהפכת דמתהפכת לכמה גווניו בלי שיעור ולכל א׳ מבלבל ומעקם לבו כפי הטעות והבלבול שמכניס בו. והעיקר ע״י שמתלבש עצמו במצוות בתחילה. ועל ידי זה מטעהו עד נתפס ברשתו עד שמביאו לידי מה שמביאו ר״ל. עד שיכול להביאו לידי ע״ז ממש. כמשארז״ל היום אומר לו עשה כך וכו׳ עד שמביאו וכו׳. וע״כ עיקר התגברות היצה״ר הוא ע״י מחלוקת (כ״ש במ״א) כי זה עיקר עסקם והשתדלותם של השדין יהודאין לעקם לב ישראל להרבות מחלוקת. כיעל ידי זה יש להם כח ביותר להתלבש עצמן במצוות הראבהשלהם שמכניסין בלב כל הנוטה אחריהם שחבירו נטה מהאמת ושהוא שונא לו. וע״כ מצוה גדולה להודפו ולרודפו עד הנפש וכיוצא באלו הסברות מזויפות כאשר מצוי כל זה בעולם בעו״ה. והעיקר מתגברין עצמן השדין יהודאין להתלבש עצמן בת״ח שאינם מפקחים על דרכיהם כראוי להנצל מהם. כי בהם כרוך ביותר היצה״ר כשרז״ל שמניח כל ישראל ואינו מתגרה אלא בת״ח ועיקר התגרותו בהם ע״י בחי׳ שדין יהודאין שהם מתלבשים בלומדים ות״ח שאינם שלמים. וכ״ש בזוה״ק ובפרט בר״מ פ׳ נשא. עד שנתעקם לבם על הכשרים האמתיים ומתירים ומצווים להודפם ולרודפם. כי חותרים למצוא בהם חסרונות ופגמים וכו׳ עד שנעשה אצלם מצוה לרודם חנם. וזה למי מדנים למי שי״ח ר״ת ״חכם ״שד ״יהודי שממנו כל המדינים והריב והמחלוקת (כ״ש בהתו׳ בני לן ביתא בסי׳ כ״ח לקיוטי ח״א). וכל זה נמשך ממה

שכתוב בהתורה בקרוב עלי מרעים הנ״ל שמלמעלה אינו יוצא כ״א אור פשוט. ולמטה הוא נצטייר לכל אחד לפי הכלי שלו ע״ש היטב. שזהו בחי׳ זכה נעשית התורה לו סם חיים לא זכה נעשית התורה אצלו סם מות ומשם עיקר הבחירה. ע״כ מ ישרוצה לחוס על חייו הנצחיים צריך לצעוק הרבה להש״י ולכווין דעתו להשי״ת בכל עת ולבקש מלפניו יתברך שיוליכהו בדרך הישר באמת לאמתו ולא יניחנו לטעות א״ע כלל. כי זה כלל גדול שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו כמו שמצינו אצל בלעם שאמר לו הש״י לך עמהם וכו׳ אע״פ שרצונויתברך לא היה לזה כלל. ויש בענין זה סתרי נסתרות הרבה. כי שם עיקר הבחירה שהיא חידוש נפלא יותר מכל החידושים והנפלאות שברא הש״י כמבוארא בספרים. ועיקר הבחירה היא בבחי׳ זאת בבחי׳ בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו כשרז״ל הבא לטהר מסייעין לו הבא לטמא פותחין לו וכ״ש כי אתה עמל וכעס תביט לתת בידיך וכו׳. וזה עיקר גלות השינה שכל אחד כפי מעשיו כן הוא חובש ותופס את השכינה וקוב״ה כביכול בגלות. עד שנאמר כביכול אין חבוש מתיר א״ע מבית האסורים כ״ש בזוה״ק כמה פעמים. וזה שכתב (בסי׳ ס״ג לק״ת) שע״י שלומדין לתלמיד שאינו הגון נתפס בתפיסה חס ושלום. כי על ידי זה יכול התלמיד להית נכשל יותר ע״י שהוא אינו הגון ומהפך דברי אלקים חיים כנ״ל. ועל ידי זה יכול להמשיך ולתפוס את הקב״ה ושכינתיה כביכול לתוך דעתו הרעה שיהיה נצטייר האור כפי דעתו הרעה. שזה עירק גלות הש״י כאלו הוא חבוש ותפוס בתפיסה כי הוא חבוש כביכול בתפיסת המוחין של התלמיד שאינו הגון עד שמוכרח כביכול להנהיגו ולסייעו כפי דעתו וכנ״ל. וכל זה מחמת כח הבחירה שיש לה תוקף גדול מאד כידוע. וזה היה כל עצת בלעם הרשע להחטיא את ישראל ועצתו היתה עמוקה מאד כי רצה להחטיא דייקא את גדולי ישראל כשרז״ל שהמדינית אמרה להחטיא את משה וכו׳ ואם שזה לא עלתה בידם. אבל אעפ״כ החטיא נשיא מישראל מנהיג הדור. ולא די שחטא כ״כ אף גם הסיתו הבע״ד להביא המדינית לפני משה כי רצה להתיר עריות בפרהסיא. כי זה היה עיקר כוונת בלעם הרשע והס״א להתגבר ברשעותם כ״כ עד שיהפכו האמת לגמרי לעשות מעבירה מצוה וכנ״ל. כי בלעם היה טמא גדול כשרז״ל והתגבר ברשעתו ובדרכי כשפיו עד שמשך על עצמו רוח נבואה עד שהיה גדול בנבואה מאד כשרז״ל וכל זה מחמת גודל כח הבחירה הנ״ל שיש כח להאדם להכריח כביכול את רוח הנבואה שישרה עליו כרצונו להמשיך האור העליון ולציירו כרצונו. וע״כ באמת היו ישראל אז בסכנה גדולה כ״ש עמי זכר נא מה יעץ עליך בלק ומה ענה אותו בלעם וכו׳ וכ״ש בזוה״ק שמימות עולם לא היו ישראל בסכנה כזאת כמו אז. וכל זה מחמת גודל כחו של הבעל בחירה וכנ״ל. אבל הש״י חמל עליהם וצייר האור בעצמו בבחי׳ ברכה וכו׳ כ״ש שם. וע״כ עיקר אריכת הגלות ע״י המלוקת ושנאת חנם כי זאת היה בעוכרינו. כי על ידי זה חרב בית שני כשרז״ל. ועדיין מרקד בינן ומאריך הגלות על ידי זה ביותר. כי אף על פי שבעו״ה יש הרבה עוונות ובפרט פגם הברית שמצוי מאד הש״י יציל להבא. אעפ״כ הלכ היה מתתקן ע״י צדיק המאת שבכל דור שהוא מאיר בישראל דרכים קדושים אמתיים להשיבם

מדרכיהם הרעים ולתקנם כולם. אך הבעל דבר התפשט לארכו ולרוחבו להרחיק מאד מהצדיק האמת שיש לוכח הז. כי כודה עלי ושקרים וכזבים עליו על כל הנלוים אליו בחייו ולאחר הסתלקותו עד שהתלבש בגדולי הדור. עד שהכניס בהם שמצוה לרודפם ולהודפם וכו׳ וכנ״ל. וכל זה מחמת שאלו חכמים בעיניהם שהם המנהיגים החולקים הם חכמים שדין יהודאין שהם מהפכין האמת תמיד כנ״ל כי משם עיקר כח היצה״ר וכנ,ל. וע״כ עיקר התיקון ע״י המשכת אמתת האמת הנמשך מאורו של משיח שמתנוצץ בתוך תוקף הגלות שבלא זה לא היינו יכולים להתקיים כלל כידוע. כי עיקר גמר התקון יהיה על ידי משיח צדקינו שהוא משה בעצמו כ״ש עד בכי יבא שילה דא משה משיח. כי אז יתקן מה שטעה בהכאת הצור שמשם נמשך שורש המחלוקת בקדושה. כ,ש בזוה״ק אלמלא הכה משה בצור לא וו טרחי רבנן בשמעתתא. כי מהכאת הצור שעל ידי זה טרחי רבנן בשמעתתא על ידי זה נתרבו מחלוקות דס,א שבי וישראל שעל ידי זה נחרב הביהמ״ק ועל ידי זה נתארך הגלות (ובכל זה יש הרבהל באר) והתקון ע״י משיח שהוא משה בעצמו כנ״ל:

וע״כ ע״ז של ישראל אין לה ביטול. כי גם העכו״ם כחם מטעותים הנ״ל שהשדין יהודאין מטעין כל כך עד שואמרים שצריכין לעבוד ע״ז כי אומרים שזהו רצונו חס ושלום. כי גם כל העכו״ם מודים בהש״י כשרז״ל דקרין ליה אלקא דאלקיא רק שאומרים שרצונו בע״ז. נמצא שהם מהפכין האמת כ״כ עד שאומרים שמצוה לעבוד ע״ז. ובדרך זה החטיא ירבעם ב״נ את ישראל. וכל זה ע״י שדין יהודאין שמתלבשים בת״ח ביותר. כי ירבעם היה גדול בתורה מאד כשרז״ל ע״פ והוא מתכסה בשלמה חדשה וכו׳. וע״כע״ז של ישראל אין לה ביטול. כי עיקר כח ע״ז שהוא היצה״ר שנקרא אל אחר כל כחו רק כשיונק מישראל ע״י השדין יהודאין כנ״ל. וע״כ כשהע״ז נמשכת מישראל יש לה כח גדול דסט״א ביותר. וע״כ אין לה ביטול עולמית וצריכין רק לשורפה ולעוקרה מן השורש אכי״ר:

ראשי פרקים

אות יא

קנקנים של י״י״נ אסורים. כי עיקר פגם היין שהוא פגם המוחין הוא ע״י פגם הכלים ע״י פגם הברית כ״ש שם בהתורה הנ״ל. וע״כ אפילו אם אין בהיין והמוחין מגע עכו״ם עתה רק שהוא נתון בקנקנים שהיה בהם יין בחי׳ מוחין שהיה בו מגע עכו״ם אסורים לישראל. כי עיקר פגם היין

אות יב

עיקר שורש הבחירה נמשך מהבחירה של גדולי הצדיקים שהם בבחי׳ משה שבחירתם רק בבחי׳ משההוסיף יום א׳ מדעתו. שהמשיך הקדושה דהיינו פרישות וקדושת הברית יותר ממה שנצטוה בפירוש מפי הקב״ה. ובזה היה תלוי כל בחירתו. ומשם נשתלשל הבחירה לכל אחד מישראל. וע״כ גם כל אדם יש לו איזה בחי׳ בהעלם מבחי׳ זאת שצריך להבין מעצמו רצון הש״י והצדיק האמת ולא יטעה א״ע ויכווין דעתו מאד להש״י עד שיבטל עצמו לגמרי וכו׳ כי בדרך שאדם רוצה לילך וכו׳. וע״כ אמר הש״י לך אמור להם שובו לכם לאהליכם. ואתה פה עמוד עמדי והלוואי היו נשארים בזה. אך הבע״ד התגרה בהם וכו׳ וע״י גודל ההתגרות הבע״ד והעיקר ע״י תאוה זאת עד שהחטיאם בע״ז של העגל כדי להתיר להם עריות כשרז״ל. וכן באו אח״כ לכמה חטאים ונסיונות שנסו את הש״י. על ידי זה העושק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה. שגם משרע״ה בעצמו טעה בהכאת הצור. ובודאי כל טעותו ובחירתו היו עתה ג״כ בבחי׳ משה הוסיף יום א׳ וכו׳ שהיה צריך לכווין דעת הש״י. ומגודל הבלבול של עוצם המחלוקת שהיה עליו בפרט עתה בענין מי מריבה על ידי זה נתעלם ממנו ולא היה יכול לכווין פנימיות רצון הש״י. ועל ידי זה נסתלק. ואתפשטותא דמשה בכל דרא ומתקן את ישרראל בכל דור ומתקן הכאת הצור שממנו כל המחלוקת כנ״ל. שבא ע״י טעותים הנ״ל שנמשך מבחינת בדרך שאדם רוצה לילך וכו׳. שעל ידי זה מטעין השדין יהודאין מאד. ועיקר גמר התיקון יהיה ע״י משיח שהוא משה כבעצמו שאז יזכה לכווין דעת הש״י בשלימות ולא יטעה אוד בשום דבר. ועל ידי זה יתקן הבחירה שלכ״א וישובו הכל להש״י באמת כ״א לפי בחינתו עד שאפילו כל העכו״ם ישובו להש״י בבחי׳ כי אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה וכו׳. (ועדיין צריכין לבאר כל זה. כי יש בזה הרבה לדבר בעזה״י). וז״ש ונתתי להם לב אחד ודרך אחד ליראה אותי וכו׳. שלא יהי עוד ספיקות כלל:

ויעמוד במקום צר אשר אין דרך וכו׳ (במדבר כ״ב) ויחר אף בלעם ויך וכו׳. ואיש בער לא ידע וכסיל וכו׳ ואמר לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי וכו׳ תפח רוחיה ונשמתיה הלא מלא כה״כ. ואם הש״י יכול לצמצם א״ע לדבר עמך. איך לא תבין רמזי הש״י שהש״י כאן ורוצה למנוע אותך מליאבד לגמרי.ומאחר שראה הש״י רשעתו כ״כ. ע״כ בדרך שאדם רוצה לילך וכו׳ ע״כ א״ל לך וכו׳. אבל ישראל הכשרים בכל מה שעובר עליהם מבינים שהכל לטובה. כי הכל מאת ה׳ כמ״ש ואם אסורים בזיקים וכו׳

ויאמר כי ישובון וצועקים אליו שבים אליו. כי שומעים קול ה' ורמזיו מכל מה שעובר עליהם. וזהו והיה עקב תשמעון עקב דייקא. דהיינו כשהוא תחת עקב ורגלין שדורסין אותו ברגלים חס ושלום בבחי' הרכבת אנוש לראשינו וכו' בחי' לדכא תחת רגליו כל אסירי ארץ. ואז דייקא בבחי' עקב כשתזכה לשמוע את המשפטים האלה שהכל מהמשפט שלמעלה שנתלבש בזה כדי להשיבך אליו ואז ושמר ה' אלקיך לך וכו' וזהו וידו אוחזת בעקב עשו בעקב דייקא כשיתגבר עשו בסוף הגלות וירצה לדרוס בעקבו על ראש ישראל בבחינת הגדיל עלי עקב. וזהו בחי' עקבות משיחא. ו אז דייקא וידו בחי' אמונה תפלה אוחזת בעקב להפילו על ידי זה וזה בחי' הנושך עקבי סוס ויפול רוכבו אחור. כי שמשון היה בחי' משיח כמובא:

אות יג

וזה בחי' מצוות קידוש השם. וע' פרטי הדינים בהלכות ע"ז בסי' קנ"ח מבואר שם עלכל עבירות שבתורה יעבור ואל יהרג ואל יעבור. ואפי' בשארי עבירות אם העכו"ם מכוין להעבירו על דת והוא בפרהסיא בפני עשרה מישראל חייב ליהרג ואל יעבור וכן אם הוא שעת הגזירה אפי' אערקתא דמסאנא יהרג ואל יעבור:

והכלל ע"פ הנ"ל שעיקר הפגם והקלקול הגדול ביותר מכל העבירות שבתורה הוא כשמהפכין דברי אלקים חיים. ומהפכין האמת לשקר והשקר לאמת. כ"ש הוי אומרים לרע טוב ולטוב רע שמים אור לחשך וחשך לאור וכו' שזה גרוע מן הכל. כי על ידי זה מטעין את ישראל וכל העולם ר"ל. וכל זה נמשך מבחי' הנ"ל שכתב בהתורה הנ,ל על פסוק הנה ברך לקחתי וכו'. שמלמעלה יורד רק אור פשוט ולמטה נצטייר לכ"א לפי בחינתו כפי תפיסת המוין שלו שהם הכלים לקבל האור. ועיקר תיקון הכלים וקלקולם הוא כפי תקון הברית וקלקולו חס ושלום וכו' כנ"ל ובזה תלוי הכל. וזה עיקר התגרות הבעל דבר וערמתו שהוא אורב וחותר על כל אחד ואחד. וביותר על הגדולים והמנהיגים וכל מ ישהוא גדול ביותר אורב עליו ביותר כשרז"ל כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו וכשדרז"ל על פ' (יואל ב) ועלה באשו ותעל צחנתו כי הגדיל לעשות שפשט ידו בגדולים שעל ידי זה נחרב בית ראשון ובית שני כ"ש שם את פניו אל הים הקדמוני וכו' כשדרז"ל שם. ועדיין מרקד בינן על ידי זה וכל הצרות ר"ל וכל אריכות הגלות על ידי זה כי זה יודעים בכלל. וכן יודע כ,א בפרטיות בנפשו נגעי לבבו ומכאוביו מה שעובר על כ"א בענין התאוה הרעה הזאת שהוא רע הכולל של ע' אומין שהוא תאוות ניאוף. אשר כמעט אין גם אחד נקי כראוי בענין זה ושכיח הרבה שפגמו מאד ר"ל.

זולת גדולי הצדיקים מובחרים יחידי הדורות שהתפארו א״ע בהתפארו תאמתי עוצם כח גבורתם וקדושתם בענין זה וכמבואר בדברי רז״ל. אבל רוב העולסכולו ואפי׳ הכשרים וצדיקים קצת אינם נקיים כראוי. וכ״א כפי פגמו בזה כן מקולקלים כלי המוחין שלו ועל ידי זה אין בכחו לקבל ולצייר האור העליון כראוי לטובה. ע״כ צריך כ״א ליזהר בנפשו מאד לבלי להיות חכם בעיניו. לנטות אחרי חכמות של הבל המצויים בעולם בפרט בדורות הללו שמתלוצצים מכמה דברים שבקדושה. ובפרט מתפלה בכוונה כשרז״ל ע״פ כרום זולות לבני אדם אלו דברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בכשרי הדור המייגעים עצמם להתפלל בכוונה.הוא ע״י טעותים הנ״ל על ידי שמהפכים דברי אלקים חים עד שהתורה נעשית להם סם מות בבחי׳ לא זכה וכו׳ עד שאומרים כזבים ושקרים וכל מיני ליצנות על הכשרים באמת הנ״ל. וכאלו הם עוברים על דברי תורה חס ושלום עד שאומרים שע״פ התורה מגיע להודפם ולרודפם בכל מיני רדיפות בפרנסתם ובנפשם להתיר דמם ממש ר״ל. וכל זה ע״י טעותים הנ״ל שבאים על ידי פגם הברית שעל ידי זה נפגם הכלי המוחין עד אשר מהפך אור התורה מהיפך אל היפך וכנ״ל. ועיקר הקלקול ע״י הגדולים והמנהיגים אשר באמ תאינם נקיים כראוי בתאות הנ״ל. ולא די להם בזה אף גם אינם מכירים את מקומם מחמת תאות ההתנשאו׳ והכבוד, עד שמתקנאי׳ בהכשרים שאינם נכנעים תחתם וחותרים עליהם ומעיינים בהם בעין רעה לחפש ולמצוא בהם כל החסרונות והפגמים. ובדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו ע״כ יש כח להבע״ד לעקם דעתם עד שמטעין א״ע ואמרים שע״פ התורה מגיע לרדוף מאד את הכשים הנ״ל, בפרט על ידי ריבוי להמ״ר ושקרים ורכילות וכזבים שמצוי מאד בעו״ה. ומי שהוא רוצה להיות איש כשר באמת לחשוב על תכליתו האמתית ולקרב א״ע לאנשי אמת תמימי דרך ההולכים בתורת ה׳ באמת כאשר קיבלו מצדיקי אמת שהיו לפנינו. אי אפשר לו לעמוד נגד כל הקמים עליו כ״א ע״י מסירת נפש ממש כי האמת נתבלבל כ״כ עד שא״א לעמוד על האמת כ״א ע״י מסירת נפש ממש על קידוש השם. שזה מושרש אצל כ״א מישאל בקדושת נפו למסור נפשו על קידוש השם. כמו שכבר ראינו כמה אנשים פשוטים וגסים שמסרו נפשם על קידוש השם:

אות יד

וע״כ עלכל העבירות שבתורה יעבור ואל יהרג. כיכל המצוות והעבירות שבתורה הם בשביל ציור האור העליון לטובה ולברכה ולא להיפך. חס ושלום. כי עיקר שורש כל התורההיא האמונה הקדושה שעי״י יודעין ממנו יתי כ״ש (הושע ב׳) וארשתיך לי באמונה וידעת את ה׳ וכ״ש כל

מצותיך אמונה. כי עיקר הבריאה היתה רק בגין דישתמודעין ליה. אבל זה ידוע שהש״י מרומם ומנושא ונעלה מאד מאד מתפיסת דעתינו. בפרט שאנו מלובשים בחומר בגוף עכור כזה. שיש בו אחיזה מחטא אדה״ר וממנה שלא נולד בקדושה מכ״ש מה שקלקל בעצמו. אך אעפ״כ הש״י מרחם עלינו למענו ומאיר לכל אחד בדעת ובכח הצדיקי אמת שיאיר בו אמתת האמונה הקדושה שיאחז את עצמו בהש״י ובתורתו הקדושה אשר הואחינו לנצח. אבל האור היורד מלמעלה הוא גבוה מאד והוא אור פשוט וצריך כ,א לציירו כפי תיסת המוחין שלו. אבל לאו כל אדם זוכה לזה לצייר האור לטובה כי רובם אין כלי המוחין שלהם מתוקנים כראוי. ע״כ חמל עלינו הש״י ונתן לנו את התורה הקדושה רמ״ח מ״ע ושס״ה ל״ת ומצוות דרבנן. שכולם הם בחינ תציורים קדושים לצייר האור לברכה. והזהיר אותנו להשמר מכל העבירות שהם כולם קלקולים ופגמים שעל ידם מציירים האור להיפך חס ושלום. וזהו כלל כל התורה והמצוות. וכל כוונות המצות וסודותיהם ע,פ קבלה כלולים בזה. כי יש כמה וכמה בחינות בענין ציור האור שלמעלה לטובה או להיפך חס ושלום שזהו כלל כל המדות וכל הספירות וכל השמות הקדושים שבהם תלויים כוונות כל המצות שכולם כפי מה שצריכים לצייר האור לטובה כפי המצוה וכן להיפך בעבירות חס ושלום. ובזה תלוי עיקר החיות של הדם ושל כל העולמות כי הם חינו. כי עיקר החיות ע״י האור העליון הבא מלמעלה כשזוכים לציירו לברכה, ואז מיוחד מקושר האור בהכלים שעל ידי זה עיקר החיות כידוע וכן להיפך חס ושלום. וע״כ כפי הדעת בהשקפה ראשונה היה מהראוי ליהרג עלכל מצוה שבתורה. כי איך אפשר לעבור חס ושלום על שום מצוה. כי הלא תיכף נתקלקל ציור האור כפי פגם המצוה ומהיכן יקבל חיו. אבל רחמי הש, יגדולים מאד והזהיר אותנו מזה. וגזר ואמר שאין לך מצוה שעומדת בפני פיקוח נפש חוץ וכו׳. כי וחי בהם ולא שימות בהם כי חיו איש הישראלי יקר מאד מאד אצל הש״י. כי האדם כל ימי חייו הוא עוסק בזה לקבל האור שלמעלה ולציירו לטובה שמשם עיקר חיותו. כי האדם לא נברא כ״א לעשות רצונו ית׳ ע״פ התורה כל ימי חייו שעל ידי זה מצייר האור לברכה כפי שורש נפשו שבזה תלוי תיקון כל העולמות הנאחזים ותלויים בו. וע״כ על כל העבירות שבתורה יעבור ועאל יהרג. כי אע״פ שע״י העבירות נתקלקל הציור שצריך לצייר האור לטבוה וכנ״ל. אעפ״כ אסור לו להיות נהרג בשביל זה. כי חיותו של הישראלי יקר יותר. כי כשיחיה יצייר האור לטובה אח״כ ע״י שארי המצות שיעשה כל ימי חייו. וכשרז״ל מוטב שיחלל שבת אחת משיחלל שבתות הרבה כי כלל חיות האדם הם בחי׳ ע׳ שנה כ,ש ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואלו העי שנה כ״ש ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואלו העי שנה שחי האדם חיותם נמשך מבחי׳ ע׳ פנים לתורה הנ״ל שעל ידם עיקר ציור האור לטובה. וע״כ מחוייב האדם לשמור את נפשו וחיותו כ״ש ונשמרתם מאד לנפשותיכם. כי כל ימי חיותו צריכין אותו מאד בעולם כדי לציירו האור לטובה כדי שישלים בחי׳ העי פנים לתורה כפי חלקו ושרשו שם. וע״כ כדאי לעבור ואל יהרג על המצוה כי בימי חייו יתקן יותר ציור האור לטובה וכנ״ל. אבל ע״ז וג״ע וש״ד יהרג ואל יעבור

כי על ידם נתקלקל ציור האור כ״כ עד שמהפך האמת לגמרי מהיפך אל היפך. שעל ידי זה א״א לו עוד לצייר האור לטובה מאחר שכבר הפך האמת לגמרי. ע״כ על אלו ג׳ עבירו יהרג ואל יעבור כי ע״ז שהיא כפירות בהש״י היא בודאי עוקרת את העאדם לגמרי. כי מאחר שמהפך המשכת האור לגמרי עד ממיר כבודו חס ושלום. וכופר בו ית׳ ונמשך אחר הבל הע״ז והכפירות. כמ״ש (ירמיה ב׳) ועמ יהמרי כבודי בלא יועיל. איך אפשר לו לחיות עוד ולצייר האור לטובה מאחר שכבר הפך והמיר האמת מהיפך אל היפך לגמרי וע״כ באמת המודה בע״ז ככופר בכל התורה כולה וע״כ יהרג ואל יעבור כי א״א לו עוד לצייר האור לטובה וכנ״ל. וע״כ גם על ג״ע יהרג ואל יעבור. כי עיקר פגם כלי המוחין הוא ע״י פגם ניאוף כנ״ל. וע״כ בודאי יהרג ואל יעבור על זה כי ע״י ג״ע חס ושלום יהיו נפגמים כלי המוחין שלו כ״כ עד שא״א לו עוד לצייר האור לברכה כל ימי חייו כי על זה נאמר כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים וע,כ בודאי הוא מוכרח למות ליהרג ואל יעבור על זה. כי על ידי זה נפגמים הכלים לגמרי עד שא״א לו לצייר האור לטובה וע״כ למה לו חים כאלה. כי אדרבה יקלקל חס ושלום בחייו יותר מאחר שנתקלקלו כלי המוחין שלו כ״כ. כי עיקר פגם הלכים ע״י ג״ע כנ״ל:

וכן על ש״ד יהרג ואל יעבור. כי צריכין כל אחד וא׳ מישראל בשביל ציור האור לטובה. כלכל ישראל כלולין בע׳ נפשות בית יעקב שהם בחי׳ ע׳ פנים לתורה שעל ידם נצטייר האור לטובה וכנ״ל. וע״כ בודאי על ש״ד יהרג ואל יעבור כי אין דוחין נפש מפני נפש. כי גם נפש חבירו צריכין בשביל ציור האור לטובה. כי אפי׳ הקטן והפחות שבישראל אע״פ שאי ולו שום השגה וידיעה בענין זה כלל. אעפ״כ מאחר שהוא בכלל ישראל ואינו אפיקורס וכופר הוא מתקן הרבה ע״י מעשיו ומצוותיו. כי אפי׳ ריקנים שבישראל מאלים מצוות כרימון ומתקנים הרבה ומציירים האור לטובה כנ״ל:

אות טו

ועתה ממילא מובן כמה גדול עוצם הפגם של המחלוקת שעל ידי זה באים לידי שפיכת דמים בכמה בחינות עד שע״פ הרוב באים לדיי ש״ד ממש ר״ל. כי ע״ז אורב הבע״ד ובפרט על המנהיגים והחשובים גדולי המדינה שרואה להקים על ישראל אותן שכלי המוחין שלהם אינם מתוקנים כראוי מחמת פגם תאות הנ״ל שמצוי מאד. ואלו המנהיגים מחמת תאוות הכבוד והגדולה הם מתגאים ושוכחים את מקומם. ונדמה להם שע״פ התורה מגיע לרדוף מאד את הכשרים שמדברים עליהם סרה וכו׳ כי האמ תנתהפך אצל ע״י בחי׳ הנ״ל בבחי׳ לא זכה וכו׳ ע״י ציור האור

להיפך ע״י פגם הכלים וכנ״ל. ובפרט שרוב מקורביהם פגומים מאד ויש בהם נואפים גדולים והרבה מהם מפורסמים לנואפים גמורים באיסור גמור כמצוי עכשיו חס ושלום. וכל אלו הנואפים מתקרבים אליהם בחלקלקות ובודים שקרים וכזבים גדולים על הצדיק האמ תואנשיו עד שמתירים דמם בפרהסיא. וכל זה ע״י שנצטייר אצלם האור להיפך על ידי קלקול הכלים וכנ,ל. כי הבע״ד אינו מקרר דעתו במה שהכשיל את האדם באיזה עבירה חס ושלום אפילו אם הכשילו בעבירות רבות גדולות מאד ר״ל. רק עיקר ערמתו לעקור את האדם לגמרי חס ושלום. ע״י שאורב עליו לעקם דעתו ע״י קלקול הכלים עד שיעשה מאיסור היתר ומעבירה מצוה עד שמתלבש א״ע במצות שלו שעל ידי זה יוכל לעקרו לגמרי חס ושלום. אבל אין לך דבר שהבע״ד יוכל להטעות את האדם ולהפך עבירות למצוות כמו בענין מחלוקת, שם שם מרקד הבע״ד כי בענין זה יכול בקל להתלבש עצמו במצות ולהפך עוונות הגדולים בתורה למצות גדולות. כי מסית את האדם על חבירו שמצוה גדולה להודופו ולרודפו כי הלא עשה כך וכך וכו׳ כמצוי ענין זההרבה בעולם. כי זה ידוע שאין אדם שאין בו איזה חסרונות או איזה מדה רעה. אבל אנו מצווים לבלי להסתכל על הרע שבישראל כי אם על הטוב ולדון את כל אדם לכף זכות כמו שהזהירו רז״ל בכמה מקומות. אבל ע״י תאות הנצחון והמחלוקת מתגבר הקצף כל בשר שהוא אורב לעיין ולהסתכל רק על הרע. לחפש ולחקור ולמצוא איזה רע בכל אחד ובפרט בהכשרים החפצי׳ בהאמת לאמתו שעליהם מגרה ביותר את החולקים לעיין בהם בעין רעה למצוא בהם חסורות הרבה ולבדות עליהם שקרים וכזבים בלי שיעור עד שנעשה אצלם שפיכות דמים למצוה גדולה עד שמתירין דמם. ושופכים דמם כמים בבזיונות וחרפות ובושות הרבהומלבינים פניהם ברבים עד שמתירין דמם ממש. וכל זה נמשך ע״י הנ״ל ע״י שנצטייר אצלם האור להיפך ע״י קלקול כליהם כנ״ל. וזה שצועק הנביא בכמה מקומות על הרועים והמנהיגים שאינם מנהיגים הדור ברחמים כראוי כ״ש על הרועים חרה אפי׳ וכו׳. וכתיב י״י במשפט יבא עם זקני עמו שריו מה לכם תדכאו עמי ופני עניים תטחנו. וכתיב (זכרי׳ י״א) הוי רועי האליל חרב על זרועו ועל עין ימינו. זרועו ייבש תיבש וכו׳ וכן הרבה מאד כי עיקר הקלקול הנ״ל ע״י הרועים כנ״ל:

אות טז

ע״כ צריך כ״א להסתכל בנפשו שלא יצא מדרכי התמימות באמת ולחפש דרכיו בכל עת ולשמור נפשו מאד שלא יטה אותו הבע״ד מן האמת חס ושלום שלא יהפוך לו אמת לשקר ועבירה למצוה חס ושלום כי זה גרוע

מן הכל חס ושלום. ויזכור א״ע בכל עת איך אינו נקי בענין תאוה הנ״ל ותפיסת כלי המוחין שלו אינם בשימות. ואפי׳ אם הוא למדן גדול ומופלג וגם נקרא בשם חסיד אעפ״כ מאחר שיודע בנפשו צדקתו וחסידותו בפרט בענין הנ״ל שאינו בשלימות כראוי. ע״כ תפיסת המוחין שלו אינם בשלימות ע״כ תיכף כשרוצה הבע״ד להטותו איזה נקודה מדרך התמימות האמתי. צריך לחשוב אולי זה נמשך מבחי׳ אל זכה וכו׳. ואע״פ שנדמה לו שע״פ התורה מגיע כך אולי זה נמשך מחמת ציור האור להיפך שזהו בעצמו בחי׳ לא זכה וכו׳ כנ״ל. ע״כ הוא צריך ליזהר ביותר לבלי להטעות א״ע שלא להפוך דברי אלקים חיים חס ושלום. וביותר ויתר צריך ליזהר בענין מחולקת שעכ״פ לא יחזיק במחלוקת ולא יטעה א״ע שצריך לקיים גם מצות ש״ד לרדוף אחר א׳ מישראל מכ״ש אחר כשרי הדור ולא ישמע לדברי המסיתים ומדיחים אפי׳ אם דבריהם נמשכים מאיזה מנהיגים הנ״ל. כי די לו בתרי״ג מצות שקבלנו ממשה רבינו ע,ה ואל יוסיף לעצמו מצו כאלו. שכולם נמשכים מבחינת ציור האור להיפך שהוא בחי׳ לא זכה וכו׳ כנזכר לעיל:

אות יז

וגם בענין עבודת ה׳ עצמו יש בענין זה הרבה לדבר. כי בדדר שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. ואם יתגבר שיהיה לו רצונות וכיסופין חזקים יותר להש,י יוליכו אותו בדרך טוב וקדוש ביותר והכל כפי ציור האור הנ״ל כפי תפיסת המוחין שלו. עלכן באמת צריכין לצעוק ולזעוק הרבה להש״י שיוליכהו בדרך הישר בוהאמת תמיד אולי אולי יזכה להתקרב להש״י כראוי וע״כ באמת צועק דוד המע״ה הרבה ע״ז. כ״ש הורני ה׳ דרכך אהלך באמתך וכו׳ הורני ה׳ דרכך ונחני באורח מישרו למען שוררי וכו׳ הורני ה׳ דרך חוקיך וכו׳ שלח אורך ואמתך המה ינחוני וכו׳ וכן הרבה מאד. וכן צועק הרבה שיתן לו הש״י עצות טובות. כ״ש עד אנה אשית עצות בנפשי וכו׳ בעצתך תנחני וכו׳. כי צריכין לזכות גדול וישועה ורחמים גדולים והשתדלות ויגיעה גדולה כל ימי חייו שיזכה לילך בכל עת בדרך הקודש באמת לאמתו ולא יטה לימין ולשמאל. באופן שיזכה להגיע למה שצריך איש הישראלי להגיע במספר ימי חיי הבלו. שלא יטעה א״ע חס ושלום באיזה דבר ע״י ציור האור הנ״ל ע״י קלקול הכלים חס ושלום. אבל עכ״פ כששומר א״ע שלא יהיה נוטה מדרכי התמימות הוא בטוח עכ״פ ממכשול גמור חס ושלום כי הולך בתוך ילך בטח. אבל כשנוטה חס ושלום אחר חכמו תשל הבל המצויים עכשיו ובפרט בענין מחלוקת ושנאת חנם. הוא יכול ליפול באין סומך חס ושלום. ולאבד את

אות יח

כי די לך להפקיע את עצמם שתזכה להצדיק מעשיך כראוי. ואיך יעלה על הדעת שתרצה להצדקי ולתקן גסאת חבירך בעל כרחו. בפרט שאתה רואה שבכמה דברים הוא טוב ממך ומתפלל בכוונה יותר מאתך. ואיך תעלה על דעתך לחפש בו חסרונות ולדונו לכף חוב ולהוכיחו ולביישו בחנם עד שמרבין מחלוקת וש״ד חס ושלום. והלא אפילו על החוטא הזהירה התורה הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא שלא תלבין פניו ברבים. וע״כ באמת ארז״לבערכין אר״ע תמה אני אם יש בדור הזה מי שיודע להוכיח ופרש״י שלא ישא עליו חטא על ליבון פנים. ואמרו שם בעי מיניה ר״י תוכחה לשמה וענוה שלא לשמה היא מינייהו עדיפא ומסקו שענוה שלא לשמה עדיפא. ופרש״י ענוה שלא לשמה שעושה עצמו עניו שאינו רוצה להוכיחו ואתה ענוה שלא לשם שמים היא. ואעפ״כ היא עדיפא מתוכחה לשם שמים. מכ,שד וכ״ש בדורות הללו אפי׳ מ ישהוא איש כשר באמת וכוונתו לשמים באמת. בודאי מצוה גדולה לדבר על לב חבירו להטותו לדרך האמת לאמתו אבל לא להוכיחו ברבים ולביישו חס ושלום. מכ״ש לריב עמו מכ״ש להרבות במחלוקת חס ושלום. כאשר הפליגו רז״ל מאד ואמרו שאנוי המחלוקת וגדול השלום וכו׳. מכ״ש כשהדבר להיפך שעומדים יושבי קרנות ושותי שכר על כשרים ויראים ונתקיים ירהבו הנער בזקן וכו׳ והכל בכח המנהיגים שאינם כראוי שטעו ע״י בחי׳ שדין יהודאין ע״י שלא ציירו האור לטוב כראוי כנ״ל:

אות יט

וזה מפי עליון לא תצא רעות והטוב מה יתאונן אדם חי וכו׳. מפי עליון לא תצא וכו׳. זהו כל ענין הנ״ל שלמעלה אינו יורד כ״כ אור פשוט כמו שהביא שם מקראא זה לענין זה כמבואר בהתורה הנ״ל ע״ש. רק כל אחד צריך לצייר האור כפי תפיסת המוחין שלו וע״כ מה יתאנון אדם חי גבר על חטאיו. כי צריך כל אדם להיות גבר על חטאיו להתגבר על יצרו ולאונן ולקונן על חטאיו אשר עברו על ראשו. כדי שעל ידי זה יוכל לצייר האור

לטוב כראוי. וזה נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה'.כ יבודאי צריכין לחפש דרכיו ולחקור מאד מאד אחר דרך הטוב והישר באמת לאמתו כדי שיזכה לשוב עד ה'. כי מחמת ענין הנ"ל שמלמעלה אינו יורד כ"א אור פשוט שזה ובחי' מפי עליון לא תצא הרעות והטוב כנ"ל. וצריך כ"א לצייר כפי תפיסת המוחין שלו שזהו בחי' זכה נעשית לו סם חים לא זכה וכו'. ע"כ בודאי מי שרוצה לחוס על נפשו שלא יאבד את עולמו חס ושלום צריך לחפוש ולחקור מאד אחר האמת כדי לשוב אל ה' באמת. כי אולי מטעה אותו דעתו באיזה דרך מחמת שלא זכה לצייר האור כראוי מחמת שהכלים שלו אינם בשלימות מחמת פגם הברית וכנ"ל. ועיקר התיקון לכל זה הוא נשא לבבינו אל כפים אל אל בשמים שהוא צעקה ותפלה ושיחה והתבודדות בינו לבין קונו שצריכין לצעוק הרבה להש"י במסירת נפש עד שכמעט תצא נפשו. כשרז"ל אין תפילתו של אדם נשמעת אא"כ משים נפשו בכו ולמדו מפסוק זה. (וכמובא זה בשיחותיו הק' בסיפורי חיי מוהר"ן). כי עיקר תיקון הברית הוא ע"י צעקה הרבה להש"י שצריכין לצעוק ע' קלין לפחות. ובאלו ע' קלין כלולים קולות וצעקות ותפילות ותחנונים הרבה לאין מספר כי צריכין להתפלל על זה כל ימי חייו. כי הע' קלין הם כנגד הע' פנים לתורה שצריך כ"א מישראל לזכות להם. וכל אחד יכול להבין בנפשו כמה הוא רחוק עדיין אפי' מפנים אחד של התורה הקדושה מכ"ש מכולם. וע"כ אפילו אם לא פגם הרבה ואפי' אם כבר צעק הרבה להש"י ועשה מצות הרבה ולמד תורה הרבה. אעפ"כ מארח שרואה שעדיין לא השיג אפילו חלק א' מאלף ורבבה מפנים אחד לתורה כמה וכמה הוא צריך עדיין לצעוק להש"י כל ימי חייו. וכבר ידוע שאסגור לייאש עצמו מן הצעקה לעולם. כי אפי' אם פגם הרבה מאד מאד ואפי' אם עדיין הוא כמ ושהוא אם לא יתייאש א"ע מן הצעקה ומתפלה ותחנונים יכול לזכות לפנים לתורה באמת ואפי' לכל הע' פנים. כי הש"י טוב לכל ויותר ממה שהעגל רוצה לינק וכו' כיהוא יתי' חפץ חסד ורוצה יותר להשפיע לנו כל טוב להאיר לנו כל הע' פנים לתורה. רק שצריכין אתערות' דלתתא והעיקר לצעוק הרבה להש"י עד שיעלו כלליות קולות צעקותיו לבחי' ע' קלים באמת עד שיזכה לשבר באמת הרע של הע' עכו"ם שעיקרם הוא תאוה הנ"ל שעל ידי זה יזכה לע' פנים לתורה כנ"ל. כי הע' פנים הם בחי' ע' שנים שהם כלל ימי חיי האדם. וכנגד זה הם הע' קלין הנ"ל ע"כ צריכין לצעוק הע' קלין כל ימי חייו שכלולים בע' שנה שהם בחי' ע' פנים וכנ"ל:

אות כ

וכל זה א״א לזכות כ״א בכח הצדיקי אמ תשהם בחי׳ משה משיח שעל ידם אנו מתקיימים בעוצם מרירת הגלות הארוך הזה. כי אריכת הגלות בגשמיות נמשך מגלות הנ״ל מחמת שכ״א מישראל מוכרח לבא בגלות בצירוף בנסיון בבחי׳נ׳ בתאוות ומדות של הע׳ עכו״ם והעיקר בתאוה הכלליות הנ״ל. ומחמת שבעו״ה הרוב אינם עומדים בנסיון כראוי כי אינם צועקים להש״י כראוי. ע״כ מתגבר הגלות הגשמי כ״כ. ועיקר התיקון ע״י צדיקי אמת שזכו לעמוד בנסיון בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו. עד שזכו לכל הע׳ פנים לתורה בתכלית המעלה והם ממשיכים בכל דור אור של משיח בעולם. כי זה עיקר עבודת גדולי הצדיקים להמשיך אורו של משיח ע״י חידושי תורתם הקדושה. כי רוחו של משיח מרחף על אנפי אורייתא כ״ש ורוח אלקים מרחפת על פני המים וכו׳ (כמבואר במ״א בסי׳ קי״ח ליקוטי ח״א ובסי׳ ל״ב ליקוטי ח״ש). כי עיקר שלימות התיקון על כל הנ״ל יהיה ע״י משיח שיבא ב״ב שאז יתפשטו כל האיבעיות ויתבררו כל הספיקות ואז יזכה כ,א לצייר האור רק לברכה ולטובה וע״כ אז נאמר באמת ונתתי להם לב אחד ודרך אחד ליראה אותי. כי לא יטעו עוד בדרכים נבוכים הנ״ל. וגם עתה במרירות הגלות כל חיותינו ע״י גדולי הצדיקם שמאירים לנו התנוצצות אורו של משיח על ידי חידושי תורתם האמתיית כנ״ל. שע״י זה זוכים לאור האמ תלידע דרכי התמימות באמת אשר הלכו בהם אבותינו מעולם אשר על זה נאמר אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה׳:

אות כא

וזהו אראב״ע הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא וכו׳. כי יציאת מצרים זה בחי׳ שיוצאין מגלות הנה״ל של ע׳ אומות שעיקרם תאוה הנ״ל שהיא בחי׳ זוהמת מצרים שהיא ערות הארץ. כי עיקר גלות מצרים היה על פגם הברית של אדה״ר וכו׳ כמובא. וע״כ גם כל הגליות מכונים בשם גלות מצרים כי גם כל הגליות הם ע״י בחי׳ זאת כנ״ל. וישראל בגודל כחו של משה זכו לצאת מגלות של תאוה הנ״ל עד שזכו לע׳ פנים לתורה שזהו בחי׳ קבלת התורה שזכו אחר יציאת מצרים וכנ״ל. אבל אע״פ שזכו לכל זה אעפ״כ עדיין חתר עליהם הבעל דבר להכשילם. עד שהכשיל אותם ע״י הערב רב שהיה כליהם פגומים מאד שאצלסנצטייר אור התורה להיפך כנ״ל עד שהכשילו גם את ישראל עד שבאו לידי ע״ז ממש עד שעשו את העגל. כי הפכו האמת עד שאמרו שכך צריכין לעבוד אותו. כי בדרך זה הולך טעותם של כל עובדי ע״ז כמו שאמרו רז״ל דקרין ליה אלקיא דאלקיא וכו׳ וכנ״ל:

וז״ש במעשה העגל ויצר אותו בחרט. ויצר דייקא לשון ציור שציירו האור להיפך וכנ״ל. וכל זההיה מחמת שחזרו ונכשלו ע, יהערב רב בפגם תאוה הנ״ל כשארז״ל לא עבדו ישראל ע״ז אלא כדי להתיר להם עריות בפרהסיא וע״י חטא זה נמשכו כל הגליות וכל הצרות כידוע. ועיקר התיקון בכל דור על ידי גדולי הצדיקים האמתיים שזוכיטם לשמירת הברית בתכלית השלימות שהם ממשיכין אור של משיח שעיקר שלימות התיקון על ידו כנ״ל כי עיקר עבודת הצדיקים הוא להמשיך קיום התורה בעולם שזה התיקון לא היה נשלם כ״א ע״י משיח שאז יתקיים ועשיתי את אשר בחוקי תלכו וכו׳ ונתתי להם לב אחד וכו׳ וכל חיותינו וקיומינו עתה הוא ע״י הצדיקי אמ תשממשיכין לנו אורו של מישח ע״י תורתם האמתיות כנ״ל. ובשביל זה צרייכן להזכיר יציאת מצרים בכל יום כדי להמשיך עליו קדושת יציאת מצרים גם עתה בכל יום שנזכה גם עתה לצאת מבחי׳ גלות מצרים ולזכו תלבחי׳ קבלת התורה דהיינו לקיים את כל התורה. וזה שאמר ראב״ע הרי אני כבן שבעים שנה שזכה בגודל קדושתו להשיג הע׳ פנים לתורה בבחרותו שעל ידי זה נעשה כבן שבעים שנה כי הע׳ שנה הם בחי׳ ע׳ פנים לתורה כנ״ל. ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות כי באמת צריכין להזכיר ולהמשיך בחי׳ יציאת מצרים ביון ובלילה כי בלילה הוא בחי׳ שינה וביטול אל האור א״ס שאז צריכין להעלות הנפשות בבחי׳ העלאת מ״ן כדי לזכות להמשיך הארו שלמעלה. אבל כשיורד הארושלמעלה עיקר ציורו לטוב הוא ביום כאור בוקר יזרח שמש שאז מברכין יוצר אור ובורא חשך כי האור בבחי׳ יצירה ששם נצטייר הארו לטובה והחשך בבחי׳ בריאה שגבוה יותר. כי בעולם העליון הגבוה יותר שש סהוא בחי׳ אור פשוט כנגד עעול הנמוך ממנו שם הוא בחינת חשך נגד זה העולם הנמוך ממנו בבחי׳ ישת חשך סתרו כי קודם שצטייר האור אין בו תפיסה. ועל כן מכונה בשם חשך ע,ש עומק המושג ומשם נמשך חשכת לילה מחמת שאז מתחיל לירד האור ועדיין לא נצטייר שהוא בחי׳ חשך (ועיין מזה במ״א בה׳ ב״ת ובהק״ש). וע״כ עיקר ק״ש ותפלה וטלית ותפילין ורוב המצות הם רק ביום כי עיקר ציור האור רק ביום כנ״. אבל גם בלילה צריכין לומר ק״ש ותפלה ובפרט בק״ש שעל המטה קודם השינה כדי להקדים עצמו להכין כלים מתוקנים לצייר האור תכיף לברכה כשמתחיל לירד שזהו עיקר סוד כוונת ק״ש שעל המטה כמובן למשכילים. וע״כ צריכין להזכיר יציאת מצרים גם בלילות כי הזכרת יציאת מצרים הוא בשביל לצייר האור לברכה ע״י שמזכירין וממשיכין עלינו בחי׳ קדושת יציאת מצרים שאז זכינו לקבל את התורה ולצייר האור לברכה וכנ״ל. וזהו הענין עיקרו ביום שאז עיקר ציור האור כנ״ל. אבל באמת צריכין גם בלילה להזכיר יציאת מצרים כי גם בתוקף החשך בבחי׳ לילה צריכין להשתדל להמשיך על עצמו קדושת יציאת מצרים כדי לתקן את הכלים שיהיו מוכנים לצייר הארו כשירד שיצטייר לברכה כנ״ל. כי אדרבא אז עיקר הנסיון בבחי׳ בחנת לבי פקדת לילה. כי לילה בחי׳ חשכת הגלות שהוא קודם שהתחיל להמשך אור קבלת התורה שאז הוא בחי׳ חשך ואפילה בחי׳ גלות ואז עיקר הנסיון. ואז צריכין ביותר לזכור יציאת מצרים שכמ ושעשה הש,י עמנו נסים בגלות מצרים

והוציאנו לחירות מטומאת התאוה הנ״ל לקדושת קבלת התורה כן יעשה עמנו נפלאות גם עתה בבחי׳ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. אבל הגלות מתארך מאד כי הבע״ד הניח א״ע לארכו ולרחבו על כל אחד ואחד. וז״ש ראב״ע הרי אני כבן שבעים שנה שכבר זכיתי בנעורי לכל הע׳ פנים לתורה כנ״ל ואעפ״כ לא זכיתי לזה שתאמר יציאת מצרים בלילות כי אמר בדרך קובלנא כמה קשה וכבד ענין זה להכניסו בעולם להזכיר יציאת מצרים בלילות להארי בלב כל אחד מישראל שיזכור בחי׳ יציאת מצרים בתוך תוקף חשכת ליל הגלות הארוך הזה שיזכיר א״ע בגודל כח הצדיקים שהם בחי׳ משה שזכה להוציאנו מטומאת מצרים ואין דור יתום ובודאי יש צדיקים גדולים שהם בבחי׳ משה בכל דור כשרז״ל אין לך דור שאין בו כמשה כי אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא ובודאי יש כח לצדיקים כאלו להוציא גם עתה את כל או״א מגלות הע׳ עכו״ם הנ״ל שזה בחי׳ יציאת מצרים כנ״ל. אבל ראב״ע בענותנותו הגדולה מאר שאע״פ שזכה לע׳ פנים לתורה שה סבחי׳ ע׳ שנה עדיין לא זכה לזה להמשיך בחי׳ הזכרת והמשכת יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא וכו׳. כי חשב את בן זומא גדול ממנו שהוא זכה בדרשותיו הקדושים להמשיך תיקון זה. אבל החכמסי חולקים גם על ב״ז כי כלל החכמים הקדושים הם גדולים גם מבן זומא והם אומרים שאע״פ שדרש בן זומא כל ימי חייך להביא הלילות עדיין קשה להמשיך בחי׳ הזכרת יציאת מצרים בלילות שהם בחי׳ אריכת הגלות. כי כל זה א,א להמשיך כי אם ע״י התנוצצות משיח שממשיכין גדולי הצדיקים בתורתם כנ״ל. וזהו וחכמים אומרים ימי חייך העולם הזה כל ימי חייך להביא לימות המשיח, שעיקר תיקון זה יהי׳ נשלם רק בימ יהמשיח שאז יתקיים כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. וע,כ גם עתה אי אפשרא להמשיך תיקון זה כ״א ע״י הצדיקים שממשיכין אורו הקדוש ע״י תורתם וכנ״ל:

אות כב

כי עיקר כלל כל הגליות בפרט הגלות האחרון הזה, עיקר הגלו תהוא בבחי׳ הנ״ל מחמת שמתגבר הגלות של המדות והתאוות רעות של הע׳ עכו״ם שעיקרם תאוה הנ״ל.וע״י שאין מתגברים לעמוד בנסיון ולשברם על ידי זה מתגבר גם הגלות הגשמי הנ״ל. וכמו שישראל בגלות כן כביכול קוב,ה ושכינתי׳ בגלות כמבואר בזוה״ק כי עמו אנכי בצרה. ובעו״ה בגלות נחשב כאל והוא יתי׳ יושב בבית האסורים כ״ש והוא אסור באזיקים וכמ״ש בתיקונים הרבה בענין זה דעלי׳ אתמר אין חבוש מתיר א״ע מבית האסורים וכו׳ ולית מלתא דא תני׳ אלא בתיובתא וכו׳ לתברא בית האסורין דילי׳ וכו׳. כי עיקר התגברות הגלות ביותר חס ושלום הוא

ע״י ענין הנה״ל שדברנו בו קצת שעיקר התגברות היצה״ר שהוא גלות הנפש הוא על ידי שמצייר אור שלמעלה בחי׳ אור התורה להיפך מן האמת שעל ידי זה כל הדרכים נעשים לפניו כמישור כי עושה מעבירות מצות בפרט בענין מחלוקת וכו׳ כנ״ל כי זה עיקר בחי׳ גלות השכינה מה שגורם כל אחד בעונותיו, וביותר ע״י בחינה הנ״ל כשהוא חכם בעיניו ועושה לעצמו מצות חדשו׳ להתיר שפיכות דמים וכיוצא ר״ל, שזה על ידי שמצייר הארו להיפך כנ״ל שזה נחשב כאלו תופס ואוסר את השכינה בתפיסה ובבית האסורים ממש, מאחר שתופס אור העליון הפשוט בתפיסת המוחין הפגומים שלו ומקלקל ומצייר האור להיפך. ומגודל כח הבחירה שנתן הש״י לבני האדם מוכרח כביכול הש,ישיהי׳ אורו הקדוש נתפס בתפיסת המוחין שלו בעל כרחו כביכול. שזהו בחי׳ תפיסה ובית האסורים ממש של שכינת עוזו וכמבואר מזה בהתורה (בסי׳ ס׳ ליקוטי ח״ש) על מארז״ל שאמר רשב״י לר״ע כשישב בתפיסה רבי למדני תורה וכו׳. שע״י תלמיד שאינו הגון נענש בתפיסה חס ושלום. כי כשממשיכין אורו ית׳ למטה זהו בחי׳ תפיסה וכו׳ בחי׳ מלך אסור ברהטים כוו׳. אך כשממשיכין האור בקדושה כרצונו ית׳ זה ניחא מאד להש״י. אבל כשממשיכין אור התורה לתלמיד שאינו הגון זהו בחי׳ תפיסה להאור כביכול. וע״כ נושו תפיסה חס ושלום וכנ״ל ע״ש כל זה היטב היינו כנ״ל כי כשמגיע התורה לתלמיד שאינו הגון הוא מקבל אור התורה בתפיסת המוין הפגומים שלו ומציירו להיפך נמצא שתוסף אור הש״י בע״״ שזה ובחי׳ תפיסה ממש. מכ״ש וכ״ש אלו בעלי המחלוקת שמקלקלים מאד ומהפכים מאד אור האמת ע״י פגם כלי המוחין שלהם עד שמציירים אור התורה מהיפך אל היפך כנ״ל שזהו בחי׳ תפיסה ובית האסורים של השכינה ממש, עיקר גלות השכינה וכנ״ל. מכ״ש כשמתגברין החולקים הרודפים ומוסרים איש ישראלי הנרדף על ידם לבי תהאסורים ממש חס ושלום. וכביכולהשכינה היא בתפיסה בבית האסורים עמו כי עמו אנכי בצרה. אוי להגורמים כל זה. אוי לנפשם כי גמלו להם רעה. וכשאיש הישראלי רואה שמתגבר עליו הגלות מאד מכל הצדדים. מכ״ש מי שהוא נרדף כ״כ עד שבא חס ושלום לבית האסורים ממש צריך לתת לבו לברוח ולנוס משם דייקא להש״י כי בודאי אין שום עצה ותחבולה כנגד כל הצרות בפרט כנגד החולקים הרודפים אותו עד הנפש עד שבא לבית הסוהר ח״ וכ ״א לצעוק להש״י וכמ״ש ואם אסורים בזיקים וכו׳ ויגל אזנם למוסר וכו׳ וכתיב יושבי חשך וצלמות אסירי עני וכו׳ ויזעקו אל ה׳ שצריכן לזעוק להש״י ולשוב אליו בתשובה שלימה. ועיקר התשובה הוא בבחינה הנ״ל בחי׳ נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה׳. שצריך לחפש ולחקור דרכיו מאד ולשום אל לבו היטב מה זה עשה ה׳ ככה. אין זה כ״א בשביל שפגמתי בודאי בכלי המוחין שלי. ותפסתי אור הש״י בתפיסה חס ושלום ע״י שהייתי מצייר האור שלא כראוי ע״ פהאמת לאמתו. כי כבר מבואר שגם בעבודת ה׳ יש בענין זה כמה בחינות. כי בענין טעותים הנ״ל שיכולין לטעות בענין ציור אור התורה להטות מן האמת. יש בענין זה כמה וכמה מניי טעותים בלי שיעור דקים וגסים ודק מן הדק. ע״כ צריך האדם לשום אל לבו בכל עת בפרט בעת צרה חס ושלום. שזה נתפס

בתפיסה הוא מחמת שלא צייר האור כראוי. ונטה אחרי הבלי העוה״ז כי יש דברים הרבה מרבים הנ״ל. ע״כ נענש בתפיסה מדה כנגד מדה כי האור העליון הפשוט היורד מלמעהל בכל עת שמשם כל חיות האדם אע״פ שהוא אור אד פשוט בתכלית האחדות. אעפ״כ כשיורד למטוה ונצטייר לכל אחד לפי בחינתו. מתפשטים ומתפצלים ממנו דרכים ונתיבות הרבה לאין מספר. וה בין בסטרא דקדושה ובין להיפך. כי גם בסטרא דקדושה בעצמה יש כמה וכמה דרכים ונתיבות וכן סטורא אחרא יש כמה וכמה דרכים נבוכים ומקולקלים. והאדם צריך לכוין תמיד לדרך הישר באמת להטות לבבו אליו יתי שיצטייר אור התורה לדרך האמת לפי בחינתו. ואפי׳ בדרכים התורה לא טיעה עצמו לסור מן הדרך הראוי לו לדרך אחר שאינו שייך לו. אע״פ שגם הוא מדרכי התורה אבל אינו שייך לו לפי מדריגתו מכ,ש וכ״ש שלא יהיה נוטה מדרכי התורה האמתיים לגמרי חס ושלום. וע״כ הזהיר הכתוב פלס מעגל רגליך וכל דרכיך יכונו וכו׳. וע״כ באמת ביקש דוד הרבה הוריני ה׳ דרכך וכו׳ וכנ״ל. וע״כ ארז״ל בכל דרכיך דעהו זה כלל גדול בתורה. שצריך לשום לבו בכל דרכיו לקשר עצמו להש״י שכל מעשיו יהיו לשם שמים. נמצאשיש לכל אדם כמה וכמה דרכים נתונים לפניו שזהו בחי׳ כח הבחירה. ומשם נמשך גם בגשמיות שיש לכל אדם כמה וכמה דרכים שיכול לילך לכל מקום שירצה. וע״כ כשאדם נענש בתפיסה חס ושלום ואין מניחין אות ולצאת החוצה. צריך לשית אל לבו שזה בשביל שפגמתי בהדרכים הנתונים לפני לצייר האור העליון בדרך שארצה. וע״י שפגמתי בזה בעו״ה נתפסתי עד שאיני יכול לזוז לצאת למקום שארצה. ואין תקנה כ״א לשוב למקור ושורש של כל הדרכים שהוא אור העליון של הש״י שמשם מתפשטים ומתפצלים כל הדרכים שצריכין לחזור ולשוב אליו יתי ולקשר עצמו למקור האחדות ולחפש ולבקש דרך האמת לאמתו לבור לו דרך ישרה באמת בבחי׳ בצר לך ומצאוך וכו׳ ושבת עד ה׳ אלקיך ושמעת בקולו. ואזישובו עליו רחמי הש״י ויוציאו לחירות. כי שם במקום תחילת ציור האור בשרשו הוא בחי׳ עולם החירות. כי צירו האור בבחי׳ בינה שהיא בחי׳ צירי. שמשם כל החירות כי שם עיקר התשובה כידוע. שצריך לשוב לבינה דקדושה להתבונן במעשיו לשוב לשורשו ולצייר האור לטובה כפי דרכי התורה האמתיים היוצאים משם. ומשם כל החירות בבחי׳ חרות על הלוחות אל תקרי חרות אלא חירות. דהיינו ע״י שחורתין ומציירין התורה על הלוחות כראוי כניתנה מסיני ע״י משה רבינו ע״ה על ידי זה זוכין לחירות וכנ״ל:

וזהו יושבי חשך וצלמות איסיר עני וברזל. זה מחמת כי המרו אמרי אל. היינו שהמרו והחליפו אמר יאל. כי ציירו אור התורה להיפך כנ,. וזהו ג״כ בחי׳ ועצת עליון נאצו. עצות הם בחי׳ התורה שהיא תרי״ג עיטן. וזהו ועצת עליון שהעצות והתור׳ הנמשכים מפי עליון נאצו וציירו הארו להיפך כנ״ל. ועל ידי זה ויכנע בעמל לבם כי בדרך שאדם רוצה לילך וכו׳. וע״כ הכניע בעמל לבם עד אשר כשלו ואין עוזר. כי לבם נתבלבל ונתעקם שזהו בחי׳ ויכנע בעמל לבם נתבלבל ונתעקם שזהו בחי׳ ויכנע בעמל לבם עד אשר כשלו ואין עור כי כשלו ונטו מדרך האמת עד אשר אין עוזר כי כשלו ונפלו בעמל לבם עד שאין עוזר להם לשוב להשיג אורחות חיים. כי קשה להם לשוב למצוא הדרך האמת והישר. כי נתעו לדרכים רעים מאד ע, ישציירו האור להיפך ונטו לדרך לא יטוב. וכ״ש ע״פ תעיתי כשה עאובד וכו׳ בסי׳ ר״ו ליקוטי ח״א ע״ש. שתיכף שהאדם נוטה מהדרך הישר יש לו כמה וכמה דרכים נבוכים וכו׳. וכל זה מחמ תבחינה הנ״ל כי בדרך שהאדם רוצה לילך מוליכין אותו. ואין קתנה לזה כ״א ויזעקו אל ה׳ בצר להם. כי זעקה מועלת תמיד. כי צריך לשוב מהחשך והצלמות ומבית אסוריו. לאסור ולקשר עצמו בקשר אמיץ לה׳ לבדו לשוב למקור האחדות לחזור ולהמשיך האור משם ולציירו לטובה כנ״ל ואז ממצוקותיהם יושיעם ויוציאם מחשך וכו׳:

אות כד

אבל איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת כ״ש וחנפי לב ישימו אף לא ישועו כי אסרם. כמו שמצינו בבלעם הרשע שהתפאר ויודדע דעת עליון וכשעמד המלאך לפניו בפרט כשעמד במקום צר אשר ין דרך לנטות ימין ושמאל. עד שהוכרחה האתון לרבות תחתיו. חרה אפו והכה את האתון ולא שת אל לבו להבין רמזי הש״י שכוונתו יתׄ כדי שישוב מדרכו הרעה שחפץ לקלל את ישראל ולעקור את עצמו מבׄ עולמות על ידי זה. ומאחר שראה הש״י תוקף רשעותו כ״כ ע״כ אמר לו לך עם האנשים. כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו וכשפרש״י שם על פסוק זה. ישרים דרכי ה׳ וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם וכנ״ל. אבל בני ישראל הכשרים כל מה שדוחקים אותם יותר חס ושלום הם בורחים בכל פעם ביותר להש״י. בבחי׳ ופרעה הקריב שהקריב את ישראל לאביהם שבשמים:

אות כה

וזהו והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה. עקב דייקא. היינו כשהשונאים מתגברים עד שהוא תחת עקב ורגלין שדורסים אותו ברגלים. בבחי' הרכבת אנוש לראשינו וכו' בחי' לדכא תחת רגליו כל אסירי ארץ. וכ"ש אשר אמרו לנפשך שחי ונעבורה ותשימי כארץ גוך וכו'. וזהו בחי' עקבות משיחא. שישראל נתונים תחת עקביהם. ואז דייקא מי שמשים אל לבו לשמוע משם את המשפטים האלה. שידע שהכל מהמשפט שלמעלה ננתלבש בהם כדי להשיבו אליו. וזהו והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ואז ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד, שהש"י ירחם עליך למען בריתו את אבו ינו כי שומע אל אביונים ה' ואת אסיריו לא בזה. וזהו וידו אוחזת בעקב עשו, בעקב דייקא כשיתגבר עשו בסוף הגלות בעקבות משיחא וירצה לדרוס בעקבו על ראש ישראל בבחי' הגדיל עלי עקב, אז דייקא וידו בחי' אמונה בחי' תפלה בחי' ויהיה ידיו אמונה וכו' פרישן בצלו, אוחזת בעקבו להפילו ולהשפילו על ידי זה כי אין כחנו אלא בפה לתפוס אומנות אבותינו לצעוק אליו ית' מכל מקום שהוא:

וזהו בחי' הנושך עקבי סוס ויפול רוכבו אחור לישועתך וכו'. כי שמשון הי' בחי' משיח כמובא במדרש וכל זה זוכין ע"י בחי' לישועתך קויתי ה'. ע"י שאין מתייאשין עצמן מן הרחמים אפילו חרב חדה מונחת על צווארו חס ושלום, רק מקווים לישועתו תמיד וצועקים אליו איך שהוא על ידי זה אפי' כשהוא תחת עקבי סוס וכנ"ל יזכה להתגבר ולהפיל השונאים בבחי' הנושך עקבי סוס ויפול רוכבו אחור וכנ"ל:

אות כו

נמצא שעיקר הקלקול והפגם הגדול יותר מכל העבירות שבתורה הוא כשנתבלבל שכלו עד שמצייר האור להיפך מן האמת עד שעושה מעבירה מצוה וחזיק במחלוקת חס ושלום. וכנ"ל:

וזה בחי' משארז"ל ומובא בש"ע בסי' הנ"ל שכשמכווין להעבירו על דת צריך ליהרג ולא לעבור אפילו בשארי המצות שבתורה כשהדבר בפרהסיא בפני עשרה מישראל וכן בשעת השמד וכו' ע"ש. כי כשהדבר בפרהסיא והאנס מכוין להעבירו על דת. נמצא שכל כוונתו להפוך הקערה על פיה חס ושלום להפוך הדת הקדוש ולהפכו לדרכיהם הרעים. וכשהדבר בפרהסיא ויכולים חס ושלום רבים להכשל ע"י זה לטעות מן

האמת חס ושלום. שעל זה אורב הבע״ד ביותר כנ״ל. וע״כ הוא צריך ליהרג ולא לעבור אפילו על מצוה קלה שבתורה בשביל קידוש השם כדי שלא יקלקל ציור האור לגמרי חס ושלום כנ״ל. שזהו הטעם בעצמו של שלש עבירות החמורות ע״ז וכו׳ שצריך ליהרג עליהם ולא לעבור מחמת שמקלקלים ביותר ציור האור וכו׳ ומחמת זה בעצמו צריך ליהרג על כל מצות שבתורה כשמכווין להעביר ועל דת והדבר בפרהסיא בפני רבים מישראל וכנ״ל. וכן בשעת השמד כי הכל ענין אחד וכנ״ל:

אות כז

וע״כ כשרואה האד׳ שהמניעו׳ מתפשטים ומתגברים כנגדו מאד מאד למונעו מדרך האמת. ובפרט על ידי ריבוי החולקים והמתנגדים גדולים וקטנים וכו׳. וצריך לידע שהכל נמשך מחמת פגם הברית שעל זה נאמר כל באיה לא ישובון ולא ישיגו אורחות חיים. ע״כ רוצים למונעו מדרך החיים בכמה דברי פתויים והסתות ודב רי חלקלקות בלי שיעור. וכשרואים המסיתים והמונעים שאינם יכולים לפעול לדחותו מהאמת ע״י דבריהם הרעים. הם עומדים כנגדו למונעו בזרוע ביד רמה כמצוי עכשיו בעו״ה. ואז אין תקנה לזה כ״א מסירת נפש ממש. שצריך ליישב דעתו הלא אני יודע האמת לאמתו שכוונתי רצויה לשמים באמת ואם מעשי אינם עולים יפה כראוי הלא החולקים אינם חולקים על מעשי שאינם יפים וטובים כ״ע על מעט מעשי הטובים על שאני חותר ומתייגע להתפלל בכוונה ולקרב עצמיו לאנשי אמת. המוליכים אותי בדרך האמת בדרך אשר דרכו בו אבותינו אשר מעולם. והם עומדים כנגדי לבלעיני חנם חס ושלום יותר מרוצחי נפשות. כי המחטיא קשה מן ההורגו כשארז״ל. על כן אני מחויב למסור את נפשי כי הלא אני יהודי. וזה ידוע שכל איש יהודי אפי׳ הגרוע, בטבעו למסור נפשו על קידוש השם. ע״כ גם אנכי מרוצה למסור נפשי וגופי ופרנסתי בשביל האמת בשביל קדושת שמו יתי׳ ויעבור עלי מה. והלא כל זה נמשך מפגם הברית כנ״ל שעל זה צריכין למסור נפשו כנ״ל. נמצא שזה עיקר תשובתי ותיקוני. יכ עיקר התשובה והתיקון על פגם הברית הוא מסירת נפשו כנ״ל והבן. כי בודאי ע״י מסירת נפש שישבר כל המניעות בכל כחו בבחי׳ מסירת נפש בודאי עעעל ידי זה יזכה להשיג אורחות חיים אפילו אם פגם כמו שפגם בפגם הברית. כי זה עיקר תיקונו כשיעמוד בנסיון נגד החולקים והמונעים כמבואר בדברינו כמה פעמים במ״א וע׳ בסי׳ ה׳ ליקוטי ח״א.ובמה שכתבנו בביאורו בה׳ תפילין הלכה ד׳ אות ד׳:

אות כח

וזה בחי׳ נחמו נחמו עמי וכו׳. כי עיקר נחמתינו הוא התורה הקדושה וצדיקי אמת שבכל דור ודור. כי עיקר הנחמה בכל הגלות המר והארון הזה היא התוה הקדושה. כ״ש זאת נחמתי בעניי כי אמרתך חייתני אבל לאו כל אדם זוכה לקבל עצות טובות מהתורה כראוי לו בכל עת כי לא זכה וכו׳. ע״כ הכל צריכין למרי חיטיא שהוא הצדיק האמת המבאר ומצייר לנו אור התורה לטוב בבחי׳ הנה ברך לקחתי וכו׳ו כנ״ל. וזה עיקר תקוותינו ונחמתינו בבחי׳ זה ינחמינו ממעשינו ומעצבון ידינו. זה הוא בחי׳ הצדיק האמ תשנקרא זה בבחי׳ כי זה כל האדם. כי כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל זה ולצוות ולזה ושקול זה וכו׳ כשרז״ל. וזהו נחמו נחמו עמי נחמה כפולה כי אנו צריכין נחמות כפולות דייקא בחי׳ נחמו נחמו. היינו נחמות התורה בחי׳ זאת נחמתי בעניי וכו׳. אבל מהתורה א״אל קבל וליטנק בעצמו כראוי כי לא זכה וכו׳ כי יכול חס ושלום לצייר או התורה להיפך כנ״ל. ע״כ אנו צרייכן עוד נחמה על נחמה שהוא כח הצדיקי אמת המבארים ומציירים לנו אור התורה לטובה ולברכה ומשפיעים ומלמדים אותנו לקבל עצות טובות אמתיות מהתורה לחיים ולטובה ולא למות ולרע חס ושלום. וזה עיקר נחמתינו בחי׳ זה ינחמינו ממעשינו וכו׳ כנ״ל. וזה נחמו נחמו כנ״ל. וזהו יאמר אלקיכם אמירה בחשאי כמ ושפירש אדמו״ר ז״ל לענייננו במ״א (בסי׳ כ,א ליקוטי ח״א). וזה בחי׳ אור הפשוט היורד מלמעלה קודם הציור שהוא בחי׳ אמירה בחשאי ובסוד. כי קודם ההתגלות והציור הוא בבחי׳ שתיקה וסוד. אלקיכם זה בחי׳ ציור האור לטוב. כי אלקים בחי׳ מלכות בחי׳ המשכת והתגלות אלקותו ואדנותו לתחתונים שזהו עיקר בחינת שם אלקים כידוע. ועל כן משה רבינו שהוא עיקר כלל התורה חי ק״ך שנים. דהיינו הלל הנשיא ווריב״ז וכו׳. הכל כנגד ק״ך צירופי אלקים (כמובא בכתבי האריז״ל) כדי שיבאר ויצרפו לנו אותיות התורה לטוב כנ״ל שזהו עיקר נחמתינו כנ״ל. וזהו נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם כנ״ל. וזהו דברו על לב ירושלים על לב דייקא. כי עיקר ציור האור בבחי׳ לב שהוא בחי׳ בינה לבא ששם עיקר ציור האור שהוא בחי׳ צירי. כי הלב מרכבה לבינה ששם הויה בניקוד צירי כידוע. וזהו בחי׳ וידעת היום והשבות אל לבבך וכו׳. שצריכין להשמיך אור הדעת שהוא אור התורה אל הלב לציירו לטוב שזהו העיקר כנ״ל. וזהו שנסמך לשם קול קורא במדבר פנו דרך ה׳ ישרו בערבה מסילה לאלקינו וכו׳. והיה העקב למישרו וכו׳.כי ע״י ציור האור לטוב ע״י הצדיקי אמת על ידי זה נעשים בכל מקום דרכים ישירים להש״י. אפי׳ במקומות שהיו מדבר שממה. ונתיישרי׳ כל הדרכי׳ המקולקים והעקומים והמרוכסים וכו׳. שכולם נמשכים מאותן המפכים אורחות יושר ומהפכים האמת עד שנתקלקלו הדרכים הישרים ונעשו

מדבר שממה ונמשכו דרכים מקולקים ונבוכים מאד. אבל עתה ע״י צדיקי אמת המציירים האור לטוב. על ידי זה נתתקנו כל הדרכים להש״י בבחי׳ קול קורא במדבר פנו דרך ה׳ וכו׳ כי כל זה נמשך מבחי׳ התנוצצות אורו של משיח הנמשך בכל דור שעל ידי זה עיקר קיומינו בגלות כנ״ל. שאז יתקיים ונתתי להם לב אחד ודרך אחד ליראה אותי כל הימים. במהרה בימינו אמן׃

[שייך לעיל] וזה בחי׳ אשרי אדם עוז לו בך מסילות בלבבם. כי צריכין עוז ותעצומות והתחזקות עצום מאד בזה העולם מספר ימי חיי הבלו לעמוד כנגד כל הדחיות וכו׳ שהבע״ד רוצה להדיחו חס ושלום בכל עת ר״ל. והעיקר ע״י הסברות שקר שלו ע״י שמצייר האור להיפך חס ושלום וכנ״ל שזהו בחי׳ נחפשה דרכינו ונחקורה וכו׳ שצריכין בכל עת לחפש ולחקור ולבקש עצה ודרך איך לצאת מהבליו ולהתקרב להש״י. ועכ״פ שלא יפול יתר חלילה על ידי דחיות שלו שמתלבש במצות ואומר לו הלא אתה יודע עוצם גשמיותך ופגמיך הרבים וכו׳ ומה אתה חותר ומקוה עוד להתקרב. כי כל זה וכיוצא בזה נמשך מהקליפה והסט״א. והעיקר מבחי׳ קליפת בלעם שרוצה לצייר אור התורה להיפך מן האמת. ועיקר התגברותו ע״י זוהמתו הגדולה שממשיך חס ושלום שהוא תאות ניאוף שנמשך ממנו שמתפשט לאורך ולרוחב בתאוה והרהורים אלו בכמה בחינות. ולא די לו בזה כי א סגם רוצה על ידי זה לצייר האור להיפך ולהפיל את האדם לגמרי לשאול תחתיות חס ושלום. כמו שכבר נכשלו ונפלו על ידי רעיונים כאלה הרבה ר״ל על כן צריכין עוז והתחזקות עצום נגדו בלי שיעור. וזהו אשר יאדם ״עוז ״לו ״בך ״מסילות בלבבם ר״ת צירוף בלעם, כי כנגד קליפת בלעם צריכין עוז ותעצומות והתחזקות עצום כנגדו וכנ״ל׃

כלי היין א

ע״פ המאמר וביום הבכורים ואת העורבים צויתי לכלכלך וכו׳ (בלק״ת סימן ד׳) עיין שם כל המאמר כולו מראשו לסופו. והכלל שעיקר היראה נעשה על ידי הרצון. על ידי שיודעים שהכל מתנהג ברצונו יתי׳ לבד ואין שום חיוב הטבע כלל וכו׳. ועיקר הרצון נתגלה ע״י שלש רגלים. בבחי׳ מקרא קדש שיום טוב קודש קורא ומגלה את הרצון וכו׳. והכנעתם ע״י חכמי הדור האמתיים שהם מקשרים כל הרצונות לשורש הרצון שהוא בחינת מצח הרצון בחינת רצון שברצונות שהוא בחי׳ הסתלקות משה בשבת במחנה וכו׳. אך כנגד זה יש בחי׳ מצח הנחש וכו׳ שהוא שורש חכמת הטבע וכו׳. אך עיקר יניקת מצח הנחש הוא מזקני הדור שאין בהם שלימות. כי כל מה שהאדם מזקין כל מה שנתוסף ובא לו יום מימי חייו

הוא צריך להוסיף בו קדושה ודעת בחי' ויקרא ה' לאור יום. שכל יום ויום שבא אח"כ צריך שיאיר ביותר. וע"י זקני הדור שאין בהם שלימות מנפילת ימיהם משם יונק מצח הנחש וכו'. וע"י צדקה מכניעין מצח הנחש כי ע"י צדקה מעלין ומתקנין פגם נפילת הימים של זקנים הנ"ל שאין בהם שלימות בבחי' שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו וכו'. ואזי מכניעין מצח הנחש שורש חכמת הטבע ואזי נכנעין חכמי הטבע ואזי נתגלה ונשמע קול הקריאה של יו"ט שקורא ומגלה את הרצון. וע"י התגלות הרצון נעשה יראה כנ"ל בבחי' רצון יראיו יעשה וכו'. וע"י היראה נעשה חקיקה וצנור לקבל את החסד בבחי' ומחוקק מבין רגליו וכו'. וע"י השפעת החסד אזי אין צריכין לעשות שום עובדא ועסק בשביל פרנסה כי מתקיים העולם בחסדו, בבחי' ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכרמיכם ואתם כהני ה' תקראו וכו'. ע"ש כ"ז היטב היטב:

אות א

וזה בחי' איסור יין נסך ואיסור כלי היין של עכו"ם. כי היין הוא בחי' גבורות כידוע שהוא בחי' יראה בבחי' אל תרא יין כי יתאדם שאחריתו דם. ודם הוא בחי' גבורות שהוא בחי' יראה וכמ"ש גבורים לשתות יין וע"כ היין כלול מב' בחי' כי יש בחי' יין המשמח בחי' ויין ישמח לבב וכו'. ויש בחי' יין המשכר ועיקר החילוק הוא לפי בחי' הכלי המקבל את היין כמו שנראה בחוש בגשמיות כי יש אחד שהוא יכול לשתות יין ואזי היין משמח אותו אבל יש אחד שאינ ויכול לשתות ואזי היין משכרו ומערבב דעתו. וכל זה מחמת שאין לו כלי לקבלו כמ וכן ברוחניות עיקר תיקון היין שיהיה בקדושה הוא לפי בחי' הכלי המקבלו. כי היין הוא בחי' יראה בחי' גבורות ודינים. ומי שלבו שלם עם ה' ואמונתו חזקה ומאמין שהכל ברצונו ית' אזי הוא בשמח תמיד ואין לו שום דאגה ופחד כלל משום דבר שבעולם בבחי' אל תירא מפחד פתאום וכו' כי מאחר שהכל רק ברצונו ית' א"כ אין לו להתייראמשום דבר כי מי יוכל לעשות לו דבר גדול או דבר קטן בלי רצונו ית' חס ושלום כמ"ש ה' לי לא אירא וכו'. וע"כ הוא שמח תמיד. ואפילו אם לפעמים באין עליו איזה יסורים חס ושלום אעפ"כ מאחר שיודע שהכל ברצונו ית' לבד הוא יכול לשמח עצמו תמיד כי כוונת הש"י שמביא עליו איזה יסורין חס ושלום הוא בודאי רק לטובה אם להזכירו שישוב אם למרק עונותיו. וא"כ כל היסורין חס ושלום הם טובות גדולת. וע"כ הוא יכול לשמח את עצמו תמיד כי יודע שה"י מלא רחמים וכוונתו ית' בודאי לטובה ולא לעולם יריב וכו' ובודאי ישיב ה' וירחמהו וייטיב אחריתו והיסורים יתהפכו לו לטובה גדולה לעולמי עד

ולנצח נצחים. וע״כ הוא בשמחה תמיד אבל מי שנוטה חס ושלום מאמונה וטועה חס ושלום בכפירות של חכמי הטבע וסובר שיש טבע חס ושלום אזי אין לו שום חיים כלל כי כל ימיו כעס ומכאובות וכל ימי רשע הוא מתחולל וכו׳ בשלום שודד יביאנו. כי מתיירא פן יבא עליו שבר פתאום וכשבא עליו אזיה צרה או יסורין אין לו למי לפנות להוושע. וע״כ הוא מלא צער ויסורין ופחדים ועצבות תמיד ואין לו שום חיים כלל. וכמבואר כל זה בשיחותיו הקדושים של רבינו ז״ל וקצתם נדפסו בס׳ המעשיות ע״ש. נמצא מי שיש לו אמונה שלימה ברצון שיודע שהכל ברצונו ית׳ אזי זוכה לשמחה גדולה ע״י היראה הנעשה ע״י הרצון בבחינת וגילו ברעדהכי כל היראות והפחדים שיש לו מאיזה דבר שבעולם כולם נתהפכין לשמחה גדולה כי על ידי זה הוא חוזר להש״י ויודע שהכל לטובה כנ״ל וכמבואר שם במאמר הנ״ל שזה בחי׳ שמחת יו״ט ע״י התגלות הרצון בבחינת ישמח צדיק כי חזה נקם פעמיו וכו׳ וכמ״ש ויאמר אדם אך פרי לצדיק וכו׳. אבל הרשע הנוטה לחכמת הטבע חס ושלום הוא בחי׳ קצר ימים שבע רוגז כמבוא שם כי הוא שבע רוגז ממש כי כל ימי כעס ומכאובות כי אין לו שום חיים ושמחה כלל כנ״ל:

אות ב

וזה בחי׳ יין המשמח ויין המשכר והכל תלוי בשלימות אמונה דהיינו להאמין שהכל ברצונו ית׳ כנ״ל שאז היין שהוא בחי׳ גבורות בחי׳ יראה הוא בבחי׳ יין המשמח כנ״ל. כי כשיש לו אמונה שלימה ומאמין שהכל ברצונו ית׳ אזי נתוסף לו שמחה גדולה ע״י היראה כי יודע שכוונת הש״י הוא בודאי לטובה. וזה בחי׳ יראת ה׳ תוסיף ימים, שהיראה מוסיפת לו חיים ואריכת ימים כי הא בהא תליא היינו כי ע״י התגלות הרצון שנמשך מזקנים שבקדושה כמבואר שם על ידי זה נעשה יראה כנ״ל. וכן להיפך התגלות הרצון נמשך על ידי היראה כי כשבא עליו יראה ע״י התגלות הרצון שאז יודע שהכל ברצונו ית׳. ואז יש לו יראה ממנו ית׳ בבחי׳ ויירא ויצר כמ״ש שם. וע״י היראה שמתירא ממנו ית׳ על ידי זה הוא חוזר להש״י ושב בתשובה שלימה וכל מה שמתקרב יותר להש״י נתגלה לו ביותר התגלות הרצון שזהו בחי׳ יראת ה׳ תוסיף ימים דהיינו בחי׳ זקן שבקדושה שהיא בחי׳ אריכת ימים שמאריך ימיו בתוספות קדושה בכל פעם שעל ידי זה עיקר התגלות הרצון כמבואר שם ע״ש וע״כ על ידי זה זוכה לשמחה. כי על ידי התגלות הרצון נעשה שמחה שזהו בחי׳ שמחת יו״ט כנ״ל. נמצא שיראה דקדושה אפי׳ יראת העונש הוא בחי׳ שמחה כי אפי׳ יראת העונש הוא ג״כ טובה מאד כמבואר בדברי רבינו ז״ל במ״א כי מאחר שמאמין שהכל ברצונו יתברך ומתיירא מהש״י שלא יענישוהו

חס ושלום ע״י מעשיו הרעים זאת היראה טובה מאד כי על ידי זה חוזר להש״י. ועכ״פ איך שהוא עכ״פ היסורין והעונשין חס ושלום ממרקין עונותיו וגם אפי׳ אם אינו זוכה להתגבר לשוב בתשובה שלימה באמת על ידי היסורין חס ושלום עכ״פ יש לו בודאי כמה וכמה הרהורי תשובה ע״י היראה מהיסורים חס ושלום ואיך שהוא עכ״פ מגיע לו בודאי טובות גדולות ע״י היסורים והיראה חס ושלום. וע״כ אפי׳ ע״י יראת העונש זוכין לשמחה גדולה מאחר שיודע שהכל ברצונו ית׳ כנ״ל. וזה בחי׳ יין המשמח כי יין הוא בחי׳ יראה וגבורות שזוכין על ידי זה לשמחה כשזוכה לאמונה שלימה וכו׳ כנ״ל. אבל כשנוגע עכו״ם בהיין אזי תיכף נעשה יין נסך ואסור לישראל. כי ין שנגע בו עכו״ם זה בחינת שהעכו״ם שהם בחי׳ כפירות וחכמי הטבע שהם נוגעים בהיין חס ושלום דהיינו בהיראות והפחדים אזי תיכף נפגם היין שהוא בחי׳ היראה כי מטילין פגם ע״י נגיעתם בו כי סתם מחשבתן לעכו״ם. ואפי׳ עכשיו שאינם עובדים ע״ז ממש אעפ״כ הם מלאים כפירות של חכמי הטבע שהם כרוכים אחריהם תמיד וכל הכפירות הם בחי׳ ע״ז כמ״ש רבינו ז״ל במ״א והם מטילין פגם חס ושלום בהיראה והפחדים שהוא בחי׳ יין כי אינם תלויין הכל ברצון רק בטבע חס ושלום. ואזי היין שהוא בחי׳ יראה הוא בבחי׳ יין המשכר כי זה הוא שכרות ממש שמרמז על כל הצרות והיסורים כמ״ש שכורת ולא מיין כי אז הוא עיקר התגברות הפחד והצער בבחי׳ כל ימי רשע הוא מתחולל כי כשאינו מאמין חס ושלום ברצון אזי הוא מלא יראה ופחד קשה תמיד וכל ימיו כעס ומכאובות כי אין לו שום חיים כלל כי כשבא עליו צרות אין לו למי לפנות להוושע ואין לו שום נחמה ושעשוע על הצער והפחדים שלו כמבואר בדברי רבינו ז״ל. וע״כ אין היין שהוא בחי׳יראי׳ משמח אותו כלל אדרבא משכר ומערבב דעתו. וזה עיקר בחי׳ שכרות וטירוף הדעת דהיינו כשנתערבב דעתו ותולה בטבע חס ושלום. וע״כ נפגם היין שהוא בחי׳ יראה בנגיעת העכו״ם כי נעשה יי״נ שהוא בחי׳ ע״ז בחינת כפירות. כי סתם מחשבתן לעכו״ם דהיינו כפירות של חכמי הטבע ועל ידי זה נפגם היין שהוא בחינת יראה ונעשה בבחי׳ יין המשכר כנ״ל:

אות ג

וע״כ ארז״ל (מגילה ט״ז ע״ב) שיוסף שלח ליעקב יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו. דעת זקנים דייקא. כי אין מי שיוכל לשתות יין בקדושה כ״א זקנים דקדושה שעל ידם עיקר התגלות הרצון כנ״ל שעל ידי זה נעשה היראה שהוא בחי׳ יין המשמח. ואז היין בקדושה כנ״ל:

אות ד

וע״כ בשבת ושלש רגלים שאז הוא עיקר התגלות הרצון כמבואר במאמר הנ,ל שעיקר התגלות הוא ביו״ט. והתגלות הרצון של יו״ט נמשך מבחי׳ מצח הרצון רעווא דרעווין ע״ש שזה מתגלה בשבת במנחה וכו׳. כי יו״ט מקבל משבת כמבואר במ״א מזה. נמצא שעיקר התגלות הרצון הוא בשבת ויו״ט. ועל כן אז בשבת ויו״ט אז הוא עיקר הזמן שיכולין לשתות יין בקדושה בבחינת יין המשמח כי הם מי שמחה כי אז הוא התגלות הרצון שעל ידי זה עיקר התגלות היראה שהוא בחי׳ יין המשמח כנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ כלי היין שצריכין לשמור את היין מכלים של עכו״ם כי עיקר קדושת היין ע״י שיתקבל בכלי טוב כנ״ל. וע״כ עיקר שתיית היין בקדושה הוא רק בכוס של ברכה. כוס של ברכה דייקא ולא אמרו יין של ברכה רק נתנו עיקר המעלה להכוס וקראו אותו כוס של ברכה. כי עקר קדושת היין תלוי בקדושת הכוס וע״כ קראוהו רז״ל כוס של ברכה, כוס דייקא כי הכל תלוי בהכלי המקבל את היין שהוא בחי׳ יראה כי בגימ׳ אלקים כידוע ואלקים בגימ׳ הטבע כידוע. וזה עיקר הקדושה כשיודעין שאין שום טבע בעולם כלל כי הטבע בעצמה הוא מהש״י אשר הוא מנהיג לפעמים העולם ביאזה טבע בשביל לנסות בני האדם כדי שיהי׳ בחירהע בעולם. וכדי להראות שהטבע בידו ע״כ הוא משנה הבטע כמה פעמים כאשר כבר ראינו אותותיו ומופתיו הונראים בכל הימים טובים שהם זכר ליצ״מ וכו׳ כנ״ל. אבל באמת גם הטבע בעצמה הוא השגחתו יתברך כי הכל ממנו יתי׳ לבד כי הטבע בגימ׳ אלקים כי הטבע בעצמו מאת האלקים חיים ומלתך עולם. וזה בחי׳ כוס של ברכה ואז היין בקדושה בבחינת יין המשמח כנ״ל שזה תלוי כשהכלי המקבל את היין הוא בשלימות ועיקר שלימות הכלי הוא ע״י אמונה כנ״ל. כי כוס של ברכה בא תמיד במקום שיש התגלות הרצון דהיינו בשבת ויו״ט שאז מקדשין על היין ומגלין על הכוס יין דייקא קדושת שבת ויו״ט שהוא התגלות הרצון כנ״ל. כי עיקר קדושת שבת ויו״ט שהוא התגלות הרצון ממשיכן ע״י הקידוש על היין ואז מגלין הרצון בבחי׳ מקרא קודש זכר ליציאת מצרים שאומרים

אות ו

וזה בחי' כוס של ברכת המזון בחי' ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה וכו'. נמצא שעיקר בהמ"ז הוא לברך את ה' על ארץ ישראל שנתן לנו ועיקר קדושת ארץ ישראל הוא ע"י התגלו' הרצון כמבואר בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים. וכשרז"ל שבשביל זה פתח את התורה בבראשית כי ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו. נמצא שעיקר קדושת א"י ע"י שנתגלה שהכל ברצונו ית'. וע"כ כל העשר קדושות הם בארץ ישראל כי זה עיקר הקדושה כשנתגלה שהכל ברצונו ית'. וביהמ"ק שקדוש ביותר שם התגלות הרצון ביותר וע"כ מביאין שם כל הקרבנות שנמאר בהם לרצון וכו'. וזה בחי' כי רצו עבדיך את אבניה וכו' כי הם בבחי' התגלות הרצון כנ"ל. ואבן שתיה הוא ק"ק זה בחי' שורש הרצון רצון שברצונות וע"כ שם אין מי שיוכל לכנוס כי אם הכה"ג ביוה"כ. כי הכהן הגדול זוכה לבחי' מצח הרצון בבחי' והי' על מצחו לרצון כמ"ש שם שזהו בחי' רצון שברצונות. וע"כ בכל השלש רגים מחוייבים להראות לפני ה' כמ"ש שלש פעמיסבשנה וכו' את פני ה'. פני ה' זה בחי' רצון שהואבחי' פנים כמ"ש שם. וזה צריכין ברגלים דוקא שאז הוא התגלות הרצון ועל כן צריכין להרעאות אז בבהמ"ק ששם התגלות הרצון כנ"ל:

אות ז

כי כוס של ברכה הוא בחי' צדקה שעל ידו עיקר התגלות הרצון כמ"ש שם בבחי' טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל שזה נאמר על כוס של ברכה. כי באמת בכל מקום שבא כוס של ברכה שם צריכין ביותר לחיות טוב עין ליתן מלחמו לדל דהיינו צדקה. כי בשבת ויו"ט מביאיןכוס של ברכה בשביל קידוש להמשיך קדושת שבת ויו"ט על ידי הכוס יין. ובשבת ויו"ט צריכין להרבות בצדקה כי בשבת עיקר הארת ושלימות של כל הצדקה בבחינת שמש שבשבת צדקה לעניים כמבואר בדברי רבינו ז"ל במ"א (סי' ל"א ליקוטי ח"א). וביו"ט צריכין בודאי להרבות בצדקה כי

עיקר שמחת יו״ט כמבואר בתורה כמה פעמים בכל מקום שמזכיר שמחמת יו״ט מזכיר שם נדבת לבו לצדקה כמ״ש ושמחת לפני ה׳ אלקיך אתה ובניך כוו׳ והגר והיתום והאלמנה וכו׳, וארז״ל אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך. כי באמת עיקר שמחת יו״ט על ידי התגלות הרצון שזה נתגלה ע״י הצדקה דייקא כנ״ל וכמבואר היטב במאמר הנ״ל בבחי׳ שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו. וזה שנסמך לשם במקרא הסמוך תן חלק לשבעה וגם לשמונה ודרז״ל על ימי הרגלים וכו׳ היינו כנ״ל. כי עיקר קדושת הרגלים דהיינו שמחמת יו״ט הוא ע״י הצדקה בחי׳ שלח לחמך וכו׳ הנ״ל. נמצא שמביאין כוס של ברכה בשביל קידוש בשבת ויום טוב להמשיך קדושת ושמחת יו״ט כנ״ל. וכמ ושנוהגין כל ישראל ברגלים שמרבין בצדקה ושולחין לעניים נדבת לבם הטוב. כי א״א לקבל קדושת ושמחת יו״ט כי אם ע״י הצדקה שעל ידי זה זוכין שיתגלה הרצון שזה עיקר קדושת ושמחת יו״ט כנ״ל:

וכן בברכת המזון שאז מביאין כוס של ברכה בסעודה ומכל סעודה צריכין ליתן חלק לעני כמבואר בספרים. וזה עיקר שלימות של הכוס של ברכה שאין נותנין אותו אלא לטוב עין בחי׳ טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל. כי עיקר הוא הצדקה שעל ידי זה נתגלה הרצון ואזי הכוס מלא ברכת ה׳ כי אז היין בקדושה כיע״י הרצון נעשהיראה דקדושה שהוא בחי׳ שמחה בחי׳ יין המשמח כנ״ל. ועל כן צריכין לשמור את היין מכלי עכו״ם כי היין נפגם ע״י כלי הין של עכו״ם שהם תועים ונבוכים בחכמת הטבע שע״י זה היראה שלהם פגום וזה עיקר היראה רעה רצועה בישא. כי כל מיש שזוכה לאמונה שהכל ברצונו יתברך אזי אפילו העונש טוב ואדרבא צריכין דוקא יראת העונש וא״א להתקרב להש״י כי אם ע״י יראת העונש כמו שכתב רבינו ז״ל וכנ״ל. אבל כשטועה חס ושלום בחכמת הטבע כנ״ל אזי כל היראות שלוהם יראות רעות שהם דין גמור הקשה בחינת יין המשכר, כי אין לדין הזה שום המתקה כיאין לו שום נחמה על הצער והיראה והפחד שלו וכו׳ כנ״ל. וע״כ היין שהוא בחי׳ יראה וגבורות נפגם כשנכנס בכלי העכו״ם כי תיכף כשנכנס בכליהם שהם פגומים מחמת חכמת הטבע ע״כ נעשה היין בבחי׳ יין המשכר בבחי׳ דין קשה וגמור, וכששותין זההיין חס ושלום הנאסר ע״י כלי העכו״ם כאלו עובד ע״ז כי מתגברין בו הכפירות של חכמת הטבע ביותר כי היין שלהם נמשך משם, שזה עיקר טירוף וערבוב הדעת כשנפגם האמונה ע״י חכמ תהטבע חס ושלום שזהו בחי׳ יין המשכר כנ״ל. וע״כ כל פורענותם נקרא בשם יין תרעלה ופרש״י לשון אוטם שאוטם ומטמטם את לבם כי זה עיקר עונשם מחמת שתעו מאמונה הקדושה והלכו אחר חכמת הטבע ע״כ הש״י יביא עליהם עונשם הקשה. ועונשם הואבחי׳ יין תרעלה שאוטם את לבם כי נתבלבל דעתם ע״י העונש והפחדים ביותר כי אין להם למי לפנות ואין להם שום נחמה כנ״ל כמ״ש ונבט לארץ והנה חשך וכו׳. וזה בחי׳ כי כוס ביד ה׳ וין חמר מלא מסך אך שמריה ימצו ישתו כל רשעי ארץ. כי עיקר העונש הוא בבחי׳ יין המשכר בחי׳ כוס התרעלה חס ושלום כנ״ל ועיקר ע״י פגם כחמת הטבע. כי כל זמן שיודע שהכל מהשי״ת אין שום צער ויסורים בעולם כלל רק כולו טוב כמבואר מזה

בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות. וע״כ הקיבול שכר של צדיקים שהאמינו בה׳ תמיד נקרא בשם יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית כי זה עיקר הקיבול שכר כשיתגלה רצונו בעולם ויראו הכל שכל הצרות שסבלנו בגלות הי׳ הכל לטובתינו. ואלו הצדיקים שהאמינו גם בגלות וצער ויסורים שלהם שהכל לטובה ברצונו ית׳ ונתקרבו להש״י על ידי זה שזהו בחי׳ יין המשמח, שעל ידי זה כל היראות והדינים נתקרבו להש״י וזכו לשמחה, על ידי זה יזכו לעתיד מדה כנגד מדה ליום שכולו טוב ויזכו ליין המשומר וכו׳ כי אז יהי׳ עיקר שמחתינו ואז יהי׳ היין בבחי׳ יין המשחמ כי אז יתגלה שהכל לטובתינו בחי׳ כולו טוב וכלו אחד שזהו בחי׳ יין המשמח כנ״ל בחי׳ כוסי רויה. כי עיקר הקיבול שכר לעתיד הוא שנזכה להכלל ברצנוו ית׳ שזהו בחי׳ הסתלקות משה ברעוא דרעוין. וזה בחי׳ יין המשמח בחי׳ יין המשומר שנמשך ע״י הגתלו הרצון כנ,ל. ומי שהיה לו אמונה שלימה שעוה״ז והאמין שהכל ברצונו ית׳, יזכה לזה לעתיד לבחי׳ יין המשמח יין המשומר וכו׳ דהיינו להכלל ברצונו ית׳ בבחי׳ רעוא דרעוין אשרי הזוכה לזה. ועל כן נקרא יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית כי זה עיקר קדושת היין כשמאמינים שהכל ברא הש״י בששת ימי בראשית והכל מתנהג ברצונו ית׳ שזה עיקר קדושת היין בחי׳ יין המשמח שהוא בחי׳ יין המשומר וכו׳ כנ״ל:

אות ח

וזה בחינת חנוכה. כי מלכות יון הרשעה עמדה על ישראל להשכיחם תורתך וכו׳. כי מלכות יון הם בחי׳ חכמי הטבע שהם כופרים בכל התורה כולה. כי עיקר חכמתם המוטעת של חכמי הטבע נקרא בדברי רז״ל חכמת יון כשרז״ל מהו שילמד אדם את בנו חכמת יוונית שהוא חכמת הטבע. וע״כ כשעמדהמלכות יון הרשעה על ישראל היתה עת צרה גדולה מאד לישראל כי זהו בחי׳ התגברות חכמי הטבע שכופרים ברצון חס ושלום כנ״ל. וע״כ כשזכו בית חשמונאי ונצחום נעשה הנס על ידי השמן וקבעו לדורות להדליק נר של שמן בחנוכה. כי שמן הוא בחי׳ רצון כ״ש יהי רצוי אחיו וטובל בשמן רגלו וכשפרש״י על פ׳ וחובל עול מפני שמן. פרש״י ימפני חזקיה׳ המלך שהי׳ נוח לדורו כשמן. כי שמן הוא לשון רצון ונחת רוח. כי עיקר הרצוו הוא ע, יבחי׳ מצח הרצון בחינת והיה על מצחו לרצון הנאמר בכה״ג וזה בחי׳ שמן בחי׳ כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן כוו׳. כי התגלות הרצון בחי׳ מצח הרצון זה בחי׳ זקן דקדושה כמבואר במאמר הנ״ל בחי׳ זקן אהרן כי אהרן היה כה״ג שזכה למצח הרצון שהוא בחי׳ זקן בחי׳ רעוא דרעווין כנ״ל. (כי מצח הרצון וזקן הם בחי׳ אחת בחי׳ רעוא דרעווין כמובא בכתבים) ע״ש. ועל כן

בחנוכה שאנו צריכין להכהניע חכמת הטבע חכמת יון אנו ממשיכין השמן הזה שהוא בחי' משח רבות קודשא בחי' התגלות הרצון כנ"ל. ועל ידי זה אנו מדליקין נרות חנוכה והדלקת הנר זה בחי' התגלות היראה שהוא בחי' אש אוכלה בבחי' כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא אל גדול ונורא כי היראה הוא בחי' אש היינו שע"י הרצון בחי' שמן על ידי זה מדליקין הנר שהוא בחי' יראה כי היראה נעשה ע"י הרצון כנ"ל. וע"י היראה זוכין לקבל את החסד שהוא כהן בחי' ואתם כהני ה' תקראו כמ"ש שם וזה בחינת שהיה עיקר הנס בכהנים:

וע"כ מרבין בצדקה בחנוכה. כי עיקר התגלות הרצון שהוא בחי' שמן להכניע חכמת הטבע בחי' מלכות יון הרשעה הוא ע"י הצדקה בחי' שלח לחמך וכו' כנ"ל וזה בחי' שמן למנחות ויין לנסכים שנסמכו זה אצל זה בפ' נסכים. כי עיקר קדושת היין שהוא בחי' יראה שיהיה בבחי' יין המשמח הוא ע"י השמן שהוא בחי' רצון כנ"ל. וזהו בחי' ויין ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן. כי ע"י בחי' להצהיל פנים משמן שהוא בחי' רצון שהוא בחי' נשיאת פנים כנ"ל על ידי זה ויין ישמח וכו'. כי על ידי זה דייקא היין הוא בבחי' יין המשמח כנ"ל. וע' בהלכות חנוכה שם מבואר עוד הפעם ענין זה שרוב התורה הנ"ל מרומזת במצות חנוכה ע"ש. וע' בכוונת חנוכה בפע"ח שבח' ימי חנוכה ממשיכין הארת י"ג ת"ד שהוא בחי' זקן הנ"ל ע"ש:

אות ט

וזה בחי' מצות מילה. כי ערלה דחפיה על ברית זה בחי' עננין דמכסיין על עייניו שהם בחי' דעות זרות של חכמי הטבע שחופין על השכל ומערבבין ואוטמין את השכל והלב בדעות זרות שלהם. וע"כ צריכין לחתוך הערלה החופה על הברית כדי להכניע זוהמת הנחש בחי' ומצחת נחשת על רגליו. על רגליו דייקא שעיקר אחיזתו ע"י פגם הברית חס ושלום שהוא בחי' רגלין. וכשחותכין את הערלה אזי נתגלה העטרה שהוא בחי' אמונה בחי' התגלות הרצון שהוא בחי' זקן דקדושה כי עיקר בחי' זקן דקדושה הוא ע"י תיקון הברית בבחינת והדרת פני זקן כי סריס אין לו זקן כמובא במ"א. כי עיקר שלימות האמונה הוא על ידי תיקון הברית כמבואר במ"א. ואז ע"י התגלות הרצון נעשה יראה דקדושה שתלויה ג"כ בתיקון הברית כמובא במ"א בבחי' בראשית ברית אש ירא בשבת וע"כ נאמר ביוסף הצדיק ששמר את הברית את האלקים אני ירא. וע"כ מילה הוא מצוה שקיבלו ישראל עליהם בשמחה כשרז"ל. כי ע"י התגלות הרצון והיראה על ידי זה זוכין לשמחה גדולה כנ"ל. וע"כ נקרא תיקון הברית

עוז וחדוה כמובא במ״א, עוז זה בחינת יראה דקדושה שהוא בחי׳ שמחה וחדוה כנ״ל:

וע״כ אע״פ שחותכין את הערלה עדיין כל זמן שלא פרע וגילה את העטרה כאלו לא מל. זה בחי׳ מה שנאמר שם במאמר הנ״ל שאע״פ שזוכין להכניע ולשבר ולבטל חכמת הטבע אעפ״כ כל זמן שאין התגלות הרצון חזק עדיין הם יכולים להתגבר חס ושלום וכו׳. וזה בחי׳ הדר תליא ליה וכו׳ ע״ש היטב. וזה בחי׳ פריעה שאע״פ שחותכין הערלה שהוא זוהמת הנחש החופה על הברית בחי׳ חכמת הטבע החופה על הדעת אעפ״כ כל זמן שאין מגלין העטרה דקדושה שהוא בחי׳ תיקון הברית בחי׳ התגלות הרצון כנ״ל עדיין יש להם אחיזה חס ושלום ויכולין להתגבר עדיין אע״פ שכבר הכניע אותם וחתכו הערלה לגמרי כנ״ל ועל כן צריכין להתגבר אח״כ לפרוע ולגלות העטרה דהיינו לגלות הרצון שיתגלה הרצון בתוקף וחוזק גדול שידעו הכל שהעולם מתנהג רק ברצונו ית׳ לבד ואזהוא עיקר הכנעתם. וזה בחי׳ התגלות העטרה ע״י הפריעה כנ״ל:

אות י

וזה בחי׳ כוס של יין שמביאין במילה. כי אז ע״י התגלות הרצון והיראה אז היין בבחי׳ יין המשמח כנ״ל כי מ״ל בגימ׳ שבעים וי״ין בגימ׳ שבעים וזה בחי׳ רצון שנמשך ע״י זקן שבקדושה. ועיקר זקנה ושיבה הוא בחי׳ שבעים שנה שהם בחי׳ שבעים פנים לתורה כנגד ע׳ אומות שהם בחי׳ חכמי הטבע וע״כ ע״י מילה בחי׳ תיקון הברית על ידי זה זוכין לבחי׳ זקן בחי׳ רצון כנ״ל ואז היין בקדושה כי עיקר תיקון היין בקדושה על ידי שמירת הברית שעל ידי זה נתגלה הרצון כנ״ל. וע״כ ארז״ל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין. וע״כ אחר המילהשהוא תיקון הברית בחי׳ התגלות הרצון בחי׳ זקן דקדושה אז מביאין כוס יין כי אז היין בקדושה בבחי׳ יין המשמח כנ״ל:

הלכות כלי היין הלכה ב׳ בהלכות י״י״נ הלכהג׳. והלכה ג׳ בהלכות י״י״נ הלכה ד׳ אות י״א:

עבודת אלילים א

כל כל העבירות שבתורה יעבור ואל יהרג חוץ מע״א וג״ע וש״ד. ובפרהסיא בפני עשרה מישראל חייב ליהרג ולא לעבור אם העכו״ם מכוין להעבירו על דת ואפי׳ אערקתא דמסאני וכן בשעת הגזירה וכו׳ עיין בש״ע:

אות א

ע״פ המאמר תקעו ג׳ המדבר מתוכחה ליקוטי ח״ב המובא לעיל בה׳ מאכלי עכו״ם הלכה ב׳. ע״ש מ״ש רבינו ז״ל שעיקר התפלה הוא רחמים ותחנונים ועיקר הרחמים תלוי בדעת וכו׳. ולפעמים כשהס״א יונקת מן הרחמנות אזי נפגם הרחמנות והדעת ונעשה אכזריות וראזי מתגבר תאוות ניאוף חס ושלום ואזי התפלה בבחי׳ דין ואזי צרכין בעל כח גדול שיתפלל תפלה בבחי׳ דין כמו פינחס בעת שהי׳ מעשה זמרי כמ״ש ויעמוד פנחס ויפלל וכו׳. ועל ידי התפלה של הבעל כח שהוא בבחי׳ דין על ידי זה הס״א מקיאה כל מה שבלעה מן הקדושה כי זאת התפלה היא עומדת לו בצוארו בבית הבליעה שלו וכו׳ ע״ש כל זה היטב. ועל ידי זה זוכין לבחינו המבוארים שם עד שזוכין לבחי׳ הקול קול יעקב שהוא מכינע עקב עשו בבחי׳ וידו אוחזת בעקב עשו וכו׳ ע״ש ודוק:

וזה ענין מסירת נפש על קידוש השם שאסור למסור נפשו להרגיה ממש כל כל העבירות שבתורה חוץ מג׳ הנ״ל. כי כל התורה כולה היא בחי׳ רחמים וחיים כמ״ש כי הוא חייך ואורך ימיך וכמ״ש עץ חיים היא למחזיקים בה וכו׳. ועיקר התורה ניתנה בשביל לזכות לחיים ולהעביר סטרא דמותא׳ לקתן חטא אדה״ר שאכל מעת הדעת שעל ידי זה הביא מיתה לעולם כי התורה היא בחי׳ חיים כנ״ל. ועל כן כל התורהכולה נדחית בשביל החיים כי התורה ניתנה לחיים ולא למות כמ״ש וחי בהם ולא שימות בהם כי עיקר התורה ניתנה בשביל החים ולהעביר ולהכניע סטרא דמותעא כנ״ל. וזה בחי׳ תפלה בבחי׳ רחמים שהוא בחי׳ דעת כי עיקר הרחמים תלוי בדעת כנ״ל.כי התפלה הוא בחי׳ מסירת נפש כ״ש אליך ה׳ נפשי אשא כי צריכין להתפלל במס״נ כמובא בספרים. וכן כל המצות צריכין לעשות במסירת נפש. והמסירת נפש שלכל מוה ומצוה זה בחי׳ תפלה שהוא בחי׳ דביקות בחי׳ מסירת נפש בחינת אליך ה׳ נפשי אשא כנ״ל. אבל התפלה שהיא בחי׳ מסירת נפש וכן מס״נ של כל מצוה ומצוה צריך להיות בבחי׳ והחיות רצוא ושוב שהוא בחי׳ רחמים ודעת בחי׳ חיים וחסד כדי לישאר בחיים ולא למות חס ושלום שהוא בחי׳ דין.

כי רצוא דאע נור״י ושוב דא מט״ט שר הפנים, נוריא״ל זה בחי׳ דין בחי׳ נור דליק. מט״ט שר הפנים ר״ת משה זה בחי׳ רחמים ודעת כמובא בדברי רבינו ז״ל במ״א סימן י״ג. נמצא שעיקר הרחמים הוא כשהוא בבחי׳ רצוא ושוב דהיינו שחוזר מדביקותו וממסירת נפשו לה׳ אל הגוף שזה בחי׳ ושוב שהוא בחי׳ רחמים כנ״ל. כי הרחמים והדעת הוא בחי׳ חים כמ״ש חיים וחסד וכודי וכמ״ש החכמה תחי׳ ווכי׳. כי עיקר הרחמים הוא כשנמשך הרחמנות לתוך בחי׳ הדין להמתיק כל הדינים זהו עיקר בחי׳ הרחמים והדעת. וזה בחי׳ חיים דהיינו חיבור הנשמה והגוף. כי הנשמה הוא הדעת והרחמים, והגוף הוא בחי׳ דין וכסילות וכשמתחבר הנשמה עם הגוף שזה בחי׳ חיים אזי הנשמה מחי׳ את הגוף. דהיינו שהנשמה שהוא הדעת והרחמים הוא ממתקת את הגוף שהוא בחי׳ דין. ואזי יש חיות להגוף ג״כ ע״י הרחמים שהוא הנשמה שמחוברת בו שהוא ממתקת את הגוף גם כן ומהפכת אותו לרחמים וזה עיקר החיים כנ״ל. אבל כשהנשמה מסתלקת חס ושלום אזי נשאר הגוף בבחי׳ דין שהוא בחינת מיתה. וזהו בחי׳ מ״ש בזוהר הנ״ל רצוא דא נור״י היינו דין ושוב דא מט״ט היינו רחמים כנ״ל. כי כשהוא בבחי׳ רצוא שמוסר נפשו לה׳ אזי הוא בחי׳ דין כי כשהנפש עולה לה׳ אזי נשאר הגוף בבחי׳ דין ומיתה כנ״ל. אבל כשהוא בבחי׳ ושוב זהו בחינת רחמים, כי כשחוזרת הנשמה עאל הגוף אזי נמשך רחמים וחיים להמתיק הדין שהוא סטרא דגופא. וזהו עיקר הרחמים כשנמשך הרחמים להמתיק הדין כנ״ל ועל כן אנו צריכין שיהי׳ כל עבודתינו ומסירת נפשינו לה׳ בבחי׳ והחיות רצוא ושוב, דהיינו להעלות הנפש לה׳ להמשיך משם רחמים וחיים ואח״כ לחזור אל הגוף כדי להחיות הגוף ולהמתיקו כנ״ל. כי זה עיקר הרחמים והחיים להמשיך החיים ממקור החיים אל העולמות התחתונים שהם בחי׳ גוף. כי הש״י רוצה בעבודתינו כ״ש ואבית תהלה מגושי עפר מקרוצי חומר וכו׳ ואינו חפץ בביטול העולם חס ושלום. וכשהתפלה והמסירת נפש של כל המצות הוא בבחינה זו בבחינת רצוא ושוב זה בחי׳ תפלה בבחי׳ רחמים ודעת שהוא בחי׳ חיים וכנ״ל. וע״כ אנו מצווין עלכל עבירו תשבתורה יעבור ואל יהרג כי התורה נדחית מפני החים כמ״ש וחי בהם ולא שימות בהם. כי עיקר התורה ניתנה בשביל החיים כדי שע״י התורה והמצות יהיה נמשך חים ודעת לתוך הגוף שהוא בחי׳ דין להמתיק כל הדינים וכו׳ כנ״ל. אבל על ג׳ עבירות שהם ג״ע וע״ז ש״ד, הוא צריך ליהרג ולא לעבור. כי כל אלו הג׳ עבירות הם בחי׳ תאוות ניאוף פגם התפלה וכמובא בתיקוני׳ שאלו הג׳ עבירות הם בחי׳ כבד מרה טחול, והם כולם כלולים בתאוות ניאוף כמו שמבאר אותם שם בתיקונים בפירוש עיין שם וכן מבואר בכמה מקומות. כי ע״ז וניואף הם בחי׳ אחת בבחי׳ וסוד אחר אל תגל, ומאן דגלי עריין הכי איהו מתגלי בין אינון עריין דאינון אלהים אחרים וכ״ש רבינו ז״ל סי׳ ל״ו. וכן ש״ד הוא ג״כ בחי׳ פגם ניאוף כי מי שפוגם בברית הוא כשופך דמים כשרז״ל כל המוציא זרע לבטלה הוא כשופך דמים. וכן מי שאינו עוסק בפ״ו שהוא גם כן בחי׳ פגם הברי תהוא גם כן שופך דמים כשרז״ל. נמצא שפגם הברית הוא בחי׳ ג׳ עבירות הנ״ל שהם בחי׳ כבד מרה טחול שהם בחי׳ קיטרוגין דג׳

תפילות שהם בחי' מוח לב ריאה כמוב' בתיקונים כי ג' תפילות הם בחי' ד' מוחין שלשה מניי רחמנות. וג' עבירות הנ"ל הם בחי' פגם ניאוף שהוא בחי' פגם הג' מוחין פגם השלשה מיני רחמנות שהוא פגם הג' תפלות כנ"ל. וע"כ כנגד אלו הג' עבירות חס ושלום צריכין למסור נפשו ממש למות על קידוש השם. כי כשיש תאות ניאוף חס ושלום ואזי התפילה בבחי' דין וכו' אזי צרייכן בעל כח שיתפלל תפלה בבחי' דין וכו' והתפילה הזאת עומדת לו בצווארו וכו' כנ"ל. וזה בחי' מסירת נפש למיתה ממש בשביל ג' עבירות הנ"ל. כי כשמתגברין אלו הג' עבירות חס ושלום שהם בחי' פגם ניאוף כנ"ל אזי צריכין להתפלל דייקא תפילה בבחיד דין וצריכין לזה בעל כח גדול כנ"ל. וזה בחי' מסירת נפש למיתה ממש שזה בחי' תפלה בבחי' דין שזה בחי' רצוא לבד בלי ושוב כי כשמוסר נפשו ממש למיתה בחי' רצוא לבד בלי ושוב כי כשמוסר נפשו ממש למיתה בחי' רצוא לבד אזי הוא בחינת דין. כי כשהנשמה עולה למעלה נשאר הגוף מת בבחיד דין ואזי הס"א רוצה לבלוע אותו הגוף מת כי אחיזתו הוא רק בבחי' מיתה כידוע. אבל זההגוף מת של זה הקדוש שמסר נפשו על ק"ה הוא עומד לו להס"א בצוארו בבית הבליעה שלו עד שהוא מוכרח ליתן הקאות להקיא כל הקדושות שבלע בבחי' חיל בלע ויקיאנו כמבואר שם במאמר הנ"ל לענין תפלה בבחיד דין של הבע"כ, כמו כן ממש זה הקדוש שמסר נפשו על קידוש השם בשביל ג' עבירות הנ"ל, גופו הנפטר בקדושה הוא עומד לו בצוארו בבי תהבליעה שלו עד שמוכרח להקיא כל מה שבלע. כי מסיר תנפש למיתה ממש על ק"ה הוא בחי' תפלה בבחיד דין בבחי' רצוא לבד כנ"ל. ועל ידי זה בעצמו שמוסר נפשו על ק"ה הוא בחי' בלע כח בחי' גבורי כח עושי דברו וכו'. וע"כ ע"י מסירת נפשו של זה הקדוש שהוא בחיח' תפלה בבחיד דין של הבעל כח על ידי זה הוא מוציא כל הקדושות שבלעה הס"א. וזה שמובא בכתבי האריז"ל שעיקר עליית ניצוצי הקדושה הוא ע"י עשרה הרוגי מלכות כי ע"י המסירת נפש על קידוש ה' של העשרה הרוגי מלכות שהוא בחינת תפלה בבחינת דין על ידי זה גופם הקדוש שנשאר בבחי' דין אחר הסתלקות הנפש על קידוש השם, עמדה להסט"א בצוארה בבית הבליעה שלה עד שהיא מוכרת להקיא כל הניצוצות שבלעה מן הקדושה. ועד היום בכל עת שאנו מזכירין כח העשר' הרוגי מלכות אני מוציאין הקדוש' מהס"א והכל ע"י בחי' הנ"ל. וזה בחי' מה שכתוב בזוה,ר שהגוף של העשרה הרוגי מלוכה נמסר להס"א למלכי האומו' והנשמה עלתה למעלה כ"ש בפרשת ויקרא בסוד הקרבן כולא סליק לאתרי' ע"ש והדבר תמוה לכאורה איך שייך גופם הקדושים של הצדיקים נוראים כאלו יהי' נמסר להס"א חס ושלום. אך ע"פ הנ"ל מבואר היטב על נכון שהגופים שלהם נמסר להס"א. היינו שהגופים שלהם נמסרו בכוונה להס"א שתבלע אותם בבחי' והשלך לפני פרעה יהי לתנין הנאמר שם בדברי רבינו ז"ל. כי על ידי זה שנמסרו גופיהם להס"א לבולעם על ידי זה עמדו להס"א בצוארו בבית הבליעה שלו. ועל ידי זה היא מקיאה כל הקדושות שבלעה כנ"ל ע"ש היטב במאמר הנ"ל וזהו בחי' של כל הקדושים כנ"ל. וע"כ דייקא על ג' עיברות אלו צריכין למות על קידוש השם כי הם בחי' תאות ניואף וכשיש תאו

תניאוף אז צריכין תפלה בבחינת דין של הבעל כח שהוא בחי' מסירת נפש למיתה ממש על ק"ה כנ"ל:

אות ג

וכן כשהעכו"ם מכוין להעבירו על דת והוא בפרהסיא או בשעת הגזירה אזי יהרג ואל יעבור אפילו אערקתא דמסאני. כי כשהעכו"ם מכוין להעבירו על דת אזי הוא שעת מלחמה וצריכין ללחום עמהם לנצחם. ועיקר המלחמה הוא ע"י בחי' תפלה בבחינת דין שעל ידי זה מוציאין מהם כל הקדושות שבלעו ומכניעין אותם וע"כ צריכין למסור נפשו על ק"ה ליהרג שזהו בחי' תפלה בבחי' דין כנ"ל. ועל ידי זה מכניעין אותם כנ"ל כי עיקר חיותם והתגברותם הוא כשיונקים מן הקדושה שבלעו אבל כשמוציאין מהם הקדושה שבלעו אזי נכנעים, כי באמת אין להם שום ממשלה עלינו להעביר אותנו על דת חס ושלום. כי אפילו עכשיו בגלות שנתן להם הש"י ממשלה עלינו ומסר אותנו תחת ממשלתם אין להם שליטה עלינו כ"א בגופינו אבל לא בנשמותינו חס ושלום. כי יניקת הס"א והעכו"ם הוא רק מבחי' דין שהוא סטרא דגופא. וע"כ אין להם ממשלה כ"א על הגופים לבד ולא על הנשמות שהם בחי' רחמים וחים כי משם אין להם יניקה כלל וע"כ אין להם שום כח מצד עיקר ממשלתם למשול עלינו חס ושלום בדבר הנוגע כנגד דת תורתינו הקדושה שהוא סטרא דנשמתא כי עיקר חיות ומזון הנשמה הוא מצות התורה הקדושה. כי בבחינת הנשמה הוא שהוא בחי' התורה בחי' דעת בחינת רחמי' שם אין להם שום יניק' כי עיקר יניקתם בבחיד דין שהוא סטרא דגופא כנ"ל. כי זהכלל שאין להם שום כח להתגברעל הקדושה חס ושלום כ"א כשיונקים משם חס ושלום. ומאחר שאין להם יניקה מבחי' רחמם בחי' דעת בחי' התורה בחי' הנשמה ע"כ אין להם שום כח להתגבר כנגד הדת לבטל חס ושלום שסו דבר מהתורה הקדושה. וזה שאמרו חנניה מישאל ועזרי' לנבוכדנצר מלכא נבוכדנצר. וארז"ל אם מלכא וכו' אלא למסים וארוניות אנת מלך עלינו. אבל כנגד התורה אתה נבוכדנצר. אנת וכלבא שוין. כי באמצ אין לו שום ממשלה עלינו בזה כנ"ל. וכ"ש אני פי מלך שמור. ועל דברת שבועת אלקים וכשפרש"י שם ע"ש וע"כ כשהעכו"ם מתגברים עלינו חס ושלום ורוצים להעבירנו על דת חס ושלום. זה סימן שהתגברה הס"א וינקה מבחינת הרחמים והדעת שהוא בחי' התורה סטרא דנשמתא אשר על ידי זה התגברו עלינו בדת תורתנו ורוצים להעבירנו על דת חס ושלום. כי בלא זה הינו אם לא היה להם יניקה מבחי' הרחמים וכו'. לא היו מתגברים על זה להעביר על דת. כי עיקר התגברות על הקדושה הוא רק כשיש להם נייקה משם כנ"ל. נמצא

כשהעכו״ם רוצים להעביר ישראל על דת חס ושלום אזי יש להם יניקה מן הרחמנות אזי צריכין להתפלל תפלה בבחי׳ דין כמבואר שם במאמר הנ״ל. ועל כן צריכין ליהרג ולא לעבור שזה ובחי׳ תפילה בבחיד דין כנ״ל שע״י זה מוציאין מהם כל הקדושות והניצוצות שבלעו אשר על ידי זה התגברו עלינו עד שרצו להעבירנו על דת כנ״ל וע״י מסירת נפש למיתה מש שהיא בחי׳ תפלה בבחי׳ דין על ידי זה מוציאין מהם כל החיות והקדושה שבלעו כנ״ל. כי מיניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא כ״ש רז״ל אצל בלעם הוא תפס אומנתם. כי אין כח לישראל אלא בפה וכו׳. ע״כ תפסו אומנתו והרגו אות ובחרב. כי ישראל אין להם כח אלא בפה דהיינו תפלה שהוא בחי׳ רחמים ותחנונים ועכו״ם עיקר כחם ע״י רחב שהוא בחיד דין ובלעם היה לו יניקה מן הדעת כמובא והיה רוצה לינק מן הרחמים בחי׳ תפלה ועל ידי זה היה רוצה להתגבר על ישראל בתאות ניאוף חס ושלום כ״ש הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם וכו׳ כי עיקר התגברות תאוה זו הוא ע״י שהם ינוקים מן הרחמנות חס ושלום כנ״ל. וע״כ באו ישראל עליו ע״י בחי׳ דין כי הכנעת בלעם דהיינו תאות ניאוף חס ושלום היה על ידי פנחס שהתפלל תפה בבחי׳ דין כנ״ל. וע״כ גם בגשמיות הרג פנחס את בלעם בחרב כ״ש ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב וארז״ל שפנחס הרגו. כי פנחס הכניע אותו תחילה ע״י התפילה בבחי׳ דין שהתפלל בחי׳ ויעמוד פנחס ויפלל שעל ידי זה הוציא כל הקדושה מהס״א שזהו בחי׳ הכנעתה ואזי נכנע בלעם בשרשו. ואח״כ הכניעו אותו לגמרי גם למטה והרגו בחרב ממש שהוא בחיד דין כי עיקר הכנעתו על ידי זה כנ״ל. כי עיקר התגברותו עלינו חס ושלום הוא שכשהם יונקים מן הרחמים שהוא סטרא דילן כנ״ל. על ידי זה אנו צריכים לבוא עליהם ע״י בחיד דין שהוא סטרא דידהו היינ ועל ידי תפלה בבחיד דין שהוא בחיד׳ חרב פיפיות שעל ידי זה מוציאין כל הקדושות מהם ומכניעים אותם כנ,ל. וזה בחיד רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם לעשות נקמה בגוים וכו׳. כי ע״י תפלה בבחיד דין של הבעל כח שהוא בחי׳ חרב פיפיות על ידי זה מכניעין אותם ועושין בהם נקמה בגוים וכו׳. כי ע״י תפלה בבחי׳ דין של הבעל כח שהוא בחי׳ חרב פיפיות על ידי זה מכניעין אותם ועושין בהם נקמה כי מוציאין כל הקדושה מהם כנ״ל. וע״כ בכל עת שהם מתגברים ורוצים להעביר על דת חס ושלום שזהו ע״י שהם יונקים מן הרחמים כנ״ל, ע״כ צריכים ליהרג ולא לעבור שזהו בחי׳ תפלה בבחי׳ דין ועל ידי זה מכניעין אותם כנ״ל:

אות ד

וזהו שדקדקו רז״ל ואמרו בשעת הגזירה אפילו אערקתא דמסאני יהרג ואל יעבור. ותפסו לדוגמא ערקתא דמסאני דייקא כי זה עיקר בחיד מסירת נפש בשביל לתקן בחיד ערקתא דמסאני היינו בחי׳ רגלין, היינו להכניע עקב עשו בבחי׳ וידו אוחזת בעקב עשו שזה נעשה ע״י מסירת נפש להריגה ממש על ק,ה שהוא בחי׳ תפלה בבחי׳ דין אשר על ידי זה זוכין לבחי׳ הקול הנ״ל בחי׳ הקול קול יעקב שהוא מכניע עקב עשו כנ״ל. כי עיקר אחיזת עקב עשו שהוא זוהמת הנחש הוא ע״י מזונא דגופא כמבואר שם היינו ע״י בחי׳ פגם אכילת אדה,ר מעץ הדעת שמשם יניקת עקב עשו בחי׳ ואתה תשופנו עקב כמובא. וע״י פגם עץ הדע תנעשהבחי׳ כתנות עור ואיתא בתיקונים תיקון נ״ח ע״ש בתיק׳ תמצא מבואר כל זה דאינון עריות תלת קליפין עלייהו אתמר ויעש ה׳ אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וכו׳ ובג״ד תקינו תלת צלותין לאעברא תלת קליפין וכו׳. דעלייהו אתמר מה יפו פעמיך בנעלים וכו׳. ועל אילין ג׳ קליפין אתמר של נעליך מעל רגליך וכו׳. וכד אתפשטת מהם אזי אמתר מה יפו פעמיך בנעלים שהם שלש רגלים וכו׳ ע״ש. היינו כשיש יניקה להג׳ קליפות שהם בחינת ג׳ עבירות הנ״ל שכלולים בתאות ניאוף אזי הוא בחי׳ של נעליך וכו׳. כי עיק יניקתם הוא ע״י פגם עץ הדעת שעל ידי זה גרם להם יניקה מן הדעת והרחמנות שעל ידי זה מתגברים ג׳ קליפות הנ״ל שהם בחי׳ תאוות ניאוף כנ״ל שהוא בחי׳ פגם התפלה כנ״ל. ואזי הוא בחי׳ של נעליך היינו פגם כתנות העור שנעשה ע״י חטא העגל. אבל כשמתפשטת מהם ואזי נתקקנין ונזדככין כתנות עור. אזי הוא בחי׳ מה יפו פעמיך בנעלים שהוא בחי׳ שלש רגלים שהם כנגד ג׳ תפלות שהם בחי׳ אברהם יצחק יעקב בחי׳ שלש רגלים. וע״כ אנו צריכין להיות בדילים מן העכו״ם אפילו בלבישת המנעלים כי מנעלים שלהם הוא מבחי׳ פגם כתנות עור אשר על זה נאמר של נעליך וכו׳ ומנעלים שלנו של הקדושה הוא בבחי׳ תיקון והזדככות כתנות עור בבחי׳ מה יפו פעמיך בנעלים. וע״כ יש אצלינו כמה דינים בלבישת המנעלים כי אנו צריכין ללבוש המנעלים ע״פ התורה הקדושה כדי לתקן ולזכך בחי׳ כתנות עור. וזה בחינת משארז״ל כתפילין כך מנעלים כי עיקר תיקון המנעלים שהם בחי׳ רגלין בחי׳ עקב הוא ע״י המשכת המוחין. דהיינו כשהמוחין בשלימות ואז נמשך הארת המוחין גם להרגלין אז נתתקנין הרגלין ואז יעולין גם הרגלין מהקליפה ואזי נכנע עקב עשו ע״י שנתתקנו העקביים והרגלין דקדושה ע״י הארת המוחין שנמשך עליהם כי זה ידוע שעיקר התיקון הוא עלי ידי המשכת המוחין. וזה בחי׳ כתפילין כך מנעלים. כי אנו צריכין ללבוש המנעלים בבחי׳ תפילין מוחין לתקן ולהעלות הרגלין ע״י בחי׳ המוחין כנ״ל. וכשממשיכין המוחין להרגלין להעלותן ולתקנם אזי נכנע עקב עשו כנ״ל. וכל זה נעשה ע״י התפלה בבחי׳ דין שהוא בחי׳ מסירת נפש על ק״ה שעל ידי זה המוחין בשלימות וזוכין לבחי׳ קול הנ״ל בחי׳ יעקב שעל ידי זה נכנע עקב עשו כנ״ל. כי נעשה מעקב יעקב ע״י שמאירין המוחין שהם בחי׳ יו״ד להעקב ואזי נעשה מעקב יעקב שעל ידו עיקר הכנעת עקב עשו בבחיד וידו אוחזת בעקב עשו כנ״ל. וכ״ש בתיקונים וכל דא בגין דפרח יו״ד מן יעקב שהוא בחי׳ ותקע כף ירך יעקב וכו׳ ע״ש בתיקונים. היינו כד פרח יו״ד מן יעקב

חס ושלום ונשאר עקב. אזי נפגם חס ושלום העקבים דקדושה בחי' ותקע כף ירך יעאקב ואזי יש יניקה חס ושלום לעקב עשו. אבל כשחוזרת היו"ד של יעקב היינו שנמשכין המוחין שהם בחי' יו"ד להרגלין ומאירין להם ומעלין אותם מהקליפות אזי נעשה מעקב יעקב. ואזי נכנע עקב עשו בבחי' וידו עאוחזת בעקב עשו כנ"ל. וכ לזה נעשה ע"י מסירת נפש על ק"ה וכו' כנ"ל וע"כ דקדקו רז"ל ואמרו אפילו אערקתא דמסאני יהרג ואל יעבור בשעת המד. ערקתא דמסאני דייקא כי עיקר בחי' מסירת נפש על ק"ה הוא בשביל לתקן ולזכך בחי' ערקתא דמסאני בחי' כתנות עור להכניע עקב עשו ע"י בחי' יעקב שנעשה ע"י מסירת נפש ממש כנ"ל. וזהו בחי' ק"ה בפני עשרה מישראל כדי לתקן ולהחזיר היו"ד של יעקב שפרחה על ידי חטא אדה,ר כ"ש שם בתיקונים וע"י מסירת נפש על ק"ה נתתקנין המוחין וחוזרת הי"ד כנ,ל. וע"כ עיקר ק"ה הוא בפני עשרה מישראל כנ"ל. וכן עיקר שלימות התפילה הוא בעשרה. ואז אומרים קדושה כל זה כדשי לתקן יו"ד הנ"ל. היינו היו"ד של יעקב וכו' כנ"ל:

אות ה

וע"כ נקרא מסירת נפש קידוש השם. כי אין השם מלא עד שימחה זכר עמלק. וע"י מסירת נפש ממש שהוא בחי' תפלה בבחי' דין נכנע ונמחה בחי' עמלק שהוא תאות ניאוף כמ"ש שם. ועל כן הוא קידוש השם כי נתגדל ונתקדש שמו ית' על ידי מחיית עמלק שנעשה ע"י בחי' מסירת נפש כנ"ל. כי עיקר קידוש השם הוא כשנמחה זכר עמלק כנ"ל:

[שייך לעיל]

אות ו

על כל העבירות שבתורה יעבר ואל יהרג. כי הדביקות והמסירת נפש לה' צריך להיות בבחי' רצוא ושוב בבחי' חיים ורחמים כי הש"י רוצה בישוב העולם וכו' וזה בחי' פגם נדב ואביהוא דיצאו חוץ להגבול שמסרו נפשם לה' יותר מהראוי בבחי' רצוא לבד כ"ש בקרבתם לפני ה' וימותו כי באמת מסרו נפשם על ק"ה כ"ש בקרובי אקדש אבל אעפ"כ פגמו בזה בעצמו. כי אסור למסור נפשו למיתה ממש אפי' על קידוש השם שלא

בשעת הצורך וכפי המבואר בשו״ע כנ״ל וזהו בעצמו הפגם שארז״ל ובגין דלא אתנסיבו כי לא עסקו בישוב העולם. וזהו ג״כ בחי׳ פגם הברית כמובא. ע״כ נכשלו ג״כ בזה שמסרו נפשם על ק״ה שלא בשעת הצורך שזהו ג״כ בחי׳ פגם הברית כמובא. ע״כ נכשלו ג״כ בזה שמסרו נפשם על ק״ה שלא בשעת הצורך שזהו בחי׳ תפלה בבחי׳ דין. וע״כ הי׳ התיקון על ידי פנחס. כי פנחס זכה לנשמת נדב ואביהו בעת שקינא על מעשה זמרי כמובא. כי פנחס התפלל תפלה בבחי׳ דין בעת הצורך שהוא בח׳ התפלה בבחינת דין של הבעל כח שוא תיקון הברית. ובזה תיקן פגם נו״א שהתפללו תפלה בבחי׳ דין שלא בעת הצורך. דהיינו שמסרו נפשם ממש בחנם שלא בעת הצורך שזה בחי׳ תפלה בבחי׳ דין כנ״ל. ופגמו בברית ע״י שלא הי׳ נשואים. וע״כ זכה אז פנחס לנשמתם כי הוא תיקן הפגם שלהם כנ״ל:

אות ז

וע״כ אומרים קדושה אחר ברכת אתה גבור שחותמין בה מחית המתים. כי בכל תפלהאנו ממשיכין הכח של התפלה בבחינת דין של הבע״כ שזהו בחי׳ ברכת אתה גבור בחי׳ התפלה בבחי׳ דין של הבעל כח וע״כ מזיכרין בה גבורת גשמים שהם בחי׳ מימי הדעת שנתגלין ע״י התפלה בבחי׳ דין של הבע״כ בחי׳ ומלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים שזהו בחי׳ רעמים עננ׳ דשפכי מיא וכו׳ וע״כ אז אחר ברכת אתה גבור אומרים קדושה ביו״ד כי ע״י התפלה בבחי׳ דין נמחה זכר עמלק שעל ידי זה נתקדש ה׳ כנ״ל שזהו בחי׳ מסירת נפש על ק״ה כנ״ל. כיכל הקדושות הם בבחינת מסירת נפש על ק״ה. וכמובא שבכל עת שואמרים קדושה צרכין למסור נפשו על קדוש השם וע״כ אין אומרים קדושה בפחות מיו״ד כי עיקר מסירת נפש על קידוש ה׳ הוא ביו״ד כמ״ש ונקדשתי בתוך בני ישראל שמשם למדו שקידוש ה׳ ביו״ד וגם מזה הפסוק בעצמו למדו שאין אומרים קדושה בפחות מי׳ כי הם בחי׳ אחת כנ״ל. וע״כ נסמכה הקדושה לברכת אתה גבור שאז מעוררין הכח של התפלה בבחי׳ דין של הבעל כח שהוא בחי׳ גבורות בחי׳ אתה גבור וע״כ מזכירין שם תחיית המתים כי ע״ח התפלה הנ״ל זוכין לתקן הדע תשהוא בחי׳ חיים כנ״ל ולהכניע סטרא דמותא כנ״ל. וע״כ זוכין ע״י התפלה הנ״ל להשיר שיתער לעתיד אחר התחיה בעת חידוש העולם כמבואר בסוף התורה הנ״ל ע״ש ואז אומרים קדושה כנ״ל:

עבודת אלילים ב

אות א

אליל של עכו״ם נאסר מיד ושל ישראל אינה אסורה עד שתעבד. ולענין ביטול הוא להיפך. כי ע״א של ישראל חמורה לענין ביטול. כי ע״א של עכו״ם יש לה ביטול ושל ישראל אין לה ביטול עולמית. על כל העבירות שבתורה יעבור ועל יהרג חוץ מע״ז וג״ע וש״ד ואם העכו״ם מכוין להעבירו על דת וכו׳ ובשעת הגזירה וכו׳ אפילו אערקתא דמסאני יהרג ואל יעבור:

כי איתא בד ברי רבינו ז״ל בליקוטי תנינא סימן ע״ח במאמר המתחיל בענין הנהגת הפשיטות וכו׳. ומבואר שם שבעת שמוכרחין להתבטל מן התורה או האנשים הפשוטים שאינם יכולין ללמוד וכו׳. כולם מקבלים חיות על ידי איש פשוט הגדול מן התורה הנעלמת שהוא בחי׳ מתנת חנם שהוא בחי׳ קיום העולם קודם מתן תורה. ואז היתה התורה נעלמת בדרך ארץ בכל הדברים שבעולם. כי הכל נברא בעשרה מאמרות. ובהם נעלמין כלל כל התורה שכלולה בעשרת הדברות. כי העשרת הדברות נעלמין בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם שהם נעלמין בכל הדברים שבעולם. נמצא שבכל דבר שבעולם יש תורה בהעלם ובעת ביטולה של תורה שמוכרחין לפעמים אז מחיין עצמן מהתורה הנעלמת וכו׳ כנ״ל:

וע״כ על כל העבירות שבתורה יעבור ואל יהרג, זהו בחי׳ ביטולה של תורה זהו קיומה כשרז״ל מוטב שיתחלל שבת אחד ואל יתחלל שבתות הרבה. כי כל העולם כולו לא נברא כ״א בשביל ישראל כשרז״ל בראשית ברא אלקים וכו׳ בשביל ישראל שנקראו ראשית וכל העשרה מאמרות שבהם נברא העולם הכל היה בשביל ישראל כדי שיקבלו ישראל את התורה שהיא כלולה בעשרת הדברות כשרז״ל על ה׳ דהששי כולם תלויים ועומדין עד יום הששי בסיון שקיבלו ישראל את התורה. נמצא שישראל הם החיות והנשמה של כל העולמות כולם כי קוב״ה ואורייתא וישאל כולא חד. כי ישראל הם בעצמן התור׳ בחי׳ עשר׳ הדברות בחי׳ עשרה מאמרות הכלולין בבראשית שהוא בחי׳ ישראל שנקראו ראשית. וכל הבריאה היתה בשביל ישראל שהם הנשמה של כל העולם כדי שיכירו ישראל אותו ית׳ ע״י כל הדברים שבעולם ויתדבקו בו יתברך לעולם כמ

ושכתב בזוהר הקדוש בגין דישתמודעין ליה:

אות ב

כי הש״י ברא את העולם בגוף ונפש חומר וצורה. וכוונתו היה להכניע הגוף לגבי הנפש. כי זה עיקר עבודתינו וכמ ושבפרטיות האדם צריך כל אדם להתגבר להכניע ולבטל הגוף לגבי הנפש שכל פעולת הגוף יהיה רק בשביל הנפש לעשות רצון יוצרנו יתברך שזה תשוקת הנפש. כמ וכן בכלליות העולם ישראל עם קדוש הם בחי׳ הנפש והנשמה של כל העולם. וכל אומין דעלמא וכל הברואים שבעולם כולם הם בחי׳ גוף כנגד ישראל. וכולם צריכין להיות נכנעים ובטלים לגבי הנפש והנשמה שהם ישראל ולעשות רצונם כי אין להם שום קיסו וחיות בלא ישראל כמו שאין חיות להגוף בלא הנשמה. כי עיקר התכלית של כל הבריאה כולה בכלל וברפט הוא שיתבטל החומר והגוף לגבי הנשמה להפשיט כל דבר מגשמיותו וחומריותו להפוך מחומר לצורה מגוף לנפש כדי שיעלה ויוכלל ויתדבק בשרשו וישוב למקור חוצבו שבקדושה מקום אשר היה שם אהלו בתחילה קודם שנברא. וזה עיקר עבודת האדם בעולם הזה. וזה כלל כל התורה והמצות. כי הש״י שיער בדעתו שע״י מצות אלו נוכל להכיר אותו יתי׳. וע״כ כל המצות והעבודות צריכין להיות במילולא ועובדא דייקא כי צרייכן דוקא לעשות המצות בפועל בעובדא דייקא. כי כך שיער הש״י שע״י עשיית אלו המצות במעשה דייקא על ידי זה דייקא אנו יכולין להתדבק בו יתי׳ דהיינו לבטל גשמיות כל העולם שהכל מזדכך ע״י עשיית מצותינו. ויזדכך החומר עד שיתהפך החומר של כל העולם כולו לצורה בכלל ובפרט כדי שיעלו ויוכללו כל הדברים בשרשן כנ״ל דהיינו לדעת ולהכיר אותו יתברך שזהו תכלית של כל הבריאה כולה בגין דישתמודעין ליה. וע״כ אמונה הוא יסוד כל התורה כולה כשרז״ל בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה. כי זה עיקר התכלית של כל הבריאה לזכות לאמונה להאמין שהש״י ברא הכל בעשרה מאמרות והוא יתי׳ מחיה את כולם. שעל ידי זה שמאמינים שכל החיות הוא רק מהשי״ת לבד על ידי זה מעלין ומרימין כל הדברים להש״י:

אות ג

וע״כ אין שום דבר עומד בפני פקוח נפש מישראל חוץ מג׳ הנ״ל. כי כל נפש מישראל הוא בחי׳ כלליו התורה כי כל נפש מישראל כלולה מרמ״ח אברים ושס״ה גידים שהם בחי׳ כלל כל התורה כולה רמ״ח מ״ע ושס״ה מצות ל״ת. וכל זמן שמתקיטים יותר נפש מישראל בעוה״ז מתגבר ביותר הנשמה על הגוף הצורה על החומר כי ישראל הם בחינת נפש וצורה כנגד כל העולם כנ״ל. וע״כ ודאי נדחין כל המצות בפני פקוח נפש מישראל כי כל מצוה ומצוה הוא רק פרט א׳ שכפי אותה המצוה הפרטיית נכלל איזה חלק ובחי׳ מהעולם בשרשה. אבל נפש מישראל הוא כלליות שכולל כל התורה כולה. והוא בעצמו בחינת נפש של כל העולם כולו. אך כל זה הוארק כשנשאר האמונה בשלימות שאין מתגברין שיעבוד ע״ז חס ושלום. כי כל זמן שנשאר האמונה בשלימות אע״פ שמוכרח לעבור איזה מצוה חס ושלום מפני פקוח נפש, עדיין הוא מקושר בהש״י על ידי האמונ לבד ויכול להחיות א״ע בבחי׳ התורה הנעלמת הנ״ל שהוא בחי׳ קיום העולם קודם מתלן תורה שזהו בחי׳ ביטולה של תורה זהו קיומה כנ״ל. ואזי כל זמן שהאמונה בשלימות דוחה נפש מישראל הוא בעצמו בחי׳ נפש כנגד כל העולם ויש לו כח להרים ולהגביה את כל העולם להש״י ע״י אמונתו לבד ע״י שמאמין שהשי״ת ברא הכל בעשרה מאמרות שבזה נעלם כל התורה כולה שזהבחי׳ קיום העולם בעת ביטולה של תורה וכו׳ כנ״ל:

אות ד

אבל כשרוצין שיעבוד ע״ז חס ושלום ולהעבירו על אמונתו חס ושלום אז בודאי צריך ישהרג ואל יעבור. כי תיכף כשפוגם חס ושלום באמונהשוב אין לו שום חיות כלל ונעקר משרשו לגמרי ומחריב כל העולם כולו וכל אשר בה התלויים כולם בו כי כולם צריכים לקבל חיות ממנו ולהתעלות לשרשם על ידו. שיש לו כח להגביה כום ע״י אמונתו בו יתי׳ שברא כולם בעשרה מאמרות וכו׳ כנ״ל. וכשפוגם באמונה חס ושלום נעקר לגמרי מהש, ימשורש חיותו מבחי׳ נפש ובודאי אין צריכין אותו עוד בעולם כלל. כי לא די שאינו יכול עוד לקיים את העולם אדרבא הוא מחריב לגמיר את העולם מאחר שפוגם באמונה חס ושלום שזה עיקר החיות והנפש והנשמה והקיום של כל העולם כולו כמו שכתוב וכל מעשהו באמונהוכנזכר לעיל:

אות ה

וע״כ בשביל גילוי עריות ג״כ יהרג ואל יעובר. כי גוף ונפש שהם בחינת ישראל ועכו״ם כנ״ל. שזה בחי׳ כלל כל הבריאה עם קודם הבריאה זה בחי׳ איש ואשה. כי איש ואשה הם בחי׳ גוף ונשמה חומר וצורה כמובא. וע״כ שמירת הברית הוא יסוד כל התורה כולה כי זה עיקר כלל כל התורה להכניע החומר לגביר הצורה הגוף לגבי הנפש כנ״ל. וע״כ פגם הברית הוא פגם האמונה כמובא בדברי רבינו ז״ל כ״פ. כמ״ש בזוה״ק על פגם הברית אל תפנו אל האלילים. כי כשפונה חס ושלום לאשה אחרת הרי הוא ממשיך ממש חיות כל הנפשות ועוקרו משרשו ומכניעו לגבי החומר ומתגבר חס ושלום הגוף על הנפש, החומר על הצורה שהוא חורבן כל העולמות כשנעקר הגוף והחומר מן שורש הנפשות. כי טפת הזווג נמשכת ממקור החיים וצריכין שיומשך רק בקדושה ובטהרה במינו ע״פ מצות התורה הקדושה בשביל קיום העולם כדי שיתרבו ישראל בעולם. כי כל מה שיש ישראל יותר בעולם מתגלה אלקותו ית׳ יותר בעולם ומתגבר הנפש על הגוף יותר כנ״ל כי ישראל הם בחי׳ נפש כנ״ל ונכלל העולם ומלואו בשרשו יותר כנ״ל. אבל להיפך חס ושלום כשפונה אל האיסור חס ושלום הוא להיפך ממש חס ושלום כאלו עוקר חיות הנפשות חיות כל העולם משרשו ומגביר הגוף על הנפש וכו׳ שזהו חורבן העולם חס ושלום. והוא פוגם באמונה ממש שהוא מקור החיים כי א״א שיהיה לו אמונה בשלימות כשפוגם בברית חס ושלום כי אמונהתלוי׳ בשמירת הברית כמבואר במ״א לקיוטי א׳ סי׳ ל״א. וע״כ איתא בתיקונים שממזר וממזרת הם פסל ומסכה כי הם ע״ז ממש שממשיך חיות אלקות כביכול ועוקרו משרשו ומכניסו בתוך גוף וחומר פגום ומקולקל כזה שע״י זה מתגבר החומר על הצורה וכו׳ שזהו חורבן העולם חס ושלום כנ״ל. וזה בחי׳ ע״ז ממש כי זה עיקר פגם ע״ז כי עיקר הטעו תש לכל אותן שהיו עובדין ע״ז נמשך מחמת שהם כרוכים ביותר אחר תאות עוה״ז. והם מגבירין בכל פעם החומר על הצורה הגוף על הנפש הגשמיות על הרוחניות עד שנתעכר שכלם ונתהפך דעתם מהיפל אל היפך עד שנפלו לטעות זה עד שעשו להם ע״ז ממש מעשה ידי אדם עץ ואבן וכל זזה נמשך מחמת שבאמת בודאי יש בכל דבר חיות אלקות כי הש״י ברא אותו הדבר ומקיים אותו ברצונו וחיותו ואנחנו עם בני ישראל צריכין ע״י עבודתינו בתורה ומצות מעשיות להגביר ולהרים כל הדברים לשורש חיותם להש״י ב״ה כנ״ל. וכל אחד כפי מה שמקדש ומטהר עצמו יותר ומפשיט עצמו מגשמיות העולם יותר כמו כן הוא מפשיט לפי בחינתו כל העולם מגשמיות ומעלה ומקשר הכל לשרשו וכן להיפך כפי מה שכרוך האדם חס ושלום יותר אחר תאות עולם הזה והבליו אחר גשמיות העולם כמו כן הוא מגביר החומר על הצורה. ומרחק העולם ומלואו מהש״י משורש חיותם. אבל אף עפ״כ כל זמן שנשאר קיים באמונתו בשלימות עדיין הוא מקושר בהש״י ואע״פ שנתרחק מהש״י אעפ״כ לא נעקר לגמרי חס ושלום. וע״כ כ״א מישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליו דהיינו שיש לו אמונה בהש״י עדיין הוא מכריע את כל העולם להש״י ע״י קשרו החזק

שהוא מקושר עדיין בהש״י ע״י אמונתו החזקה בית׳ שמאמין שהש״י ברא הכל בעשרה מאמרות שבזה נעלם כל התורה כולה שהוא חיות כל העולם ומלואו שעל ידי זה מעלין ומגביהין כל העולם ומלואו להש״י כנ״ל אבל יש שהם כרוכים כ״כ אחר תאות העולם הזה עד שנפלו כ״כ על גשמיות העשיה עד שהפכו כ״כ הקערה על פיה והגבירו כל כך החומר על הצורה עד שנבוכו כ״כ עד שעשו להם אלילים וע״ז מעשיה וחומר גשמי מעשהידי אדם והם עוקרים אותו הדבר משורש חיתו ועושין ממנו ע״ז שהיא קיא צואה בלי מקום פסולת ועכירת גשמיות העשיה. כי מאחר שעושין מזה ע״ז וכופרין בהש״י נסתלק משם כל שורש החיות דקדושה שהיה בו ואזי נשאא הדבר בפסולת גמור קיא צואה ממש כמובא בכתבים שע״ז הוא בחי׳ עשיה וכו׳. אבל השתלשלות טעותם וסכלותם נמשך ונשתלשל מזה בעצמו. מחמת שבאמת נעלם בכל דבר חיות ראלקותו יתי׳ המחיה את הכל ומחמת זה נמשך ונשתלשל להם הטעות ועושין מדברים גשמיים ע״ז מחמת שהם רוצים להגביר רק החומר על הצורה ועוקרים כל דבר משרשו עד שנתהפך אצלם מהיפך אל היפך. כי באמת אנו צריכים להגביה כל דבר להש״י לבד לשורש חיותו שבקדושה שיוכלל בשרשו ע״י האמונה שמאמינים שהש״י ברא הכל כנ״ל וזה בחי׳ התגברו׳ הנפש והנשמה על הגוף והחומר. והם היו כרוכסי אחר החומר כ״כ עד שנתהפך דעתם הרעה מהיפך אל היפך ממש עד שעשו להם החומר הגשמי לע״ז. נמצא שעוקרין בחי׳ חיות אלקות שהיה באותו הדבר ורוצין לעשות מזה ע״י. וזה בעצמו הוא בחי׳ ממזר וממזרת שהם פסל ומסכה שעוקר ג״כ חיות אלקות משרשו ע״י שנבראין ונעשין גופים שהם להיפך מן הקדושה ממש שהם בחי׳ התגברות החומר על הצורה וכו׳ כנ״ל:

אות ו

וע״כ ע״ז של ישראל בתחילה קודם שנעשה ע״ז צריכה עובדות יותר עד שתהיה נעשית ע״ז ותאסר כי אינה אסורה עד שתיעבד כי ישרא לבשרשן הם רחוקים לגמרי מפגם ע״ז חס ושלום. כי ישראל הם בחינת נפש בחי׳ רוחניות והם רחוקים בשרשן מגשמיות לגמרי והם למעלה מכל העולמות כולם והם כלולים ומיוחדים בו ית׳ לבד. כי ישראל עלה במחשבה תחילה כי עיקר אחיזת הע״ז הוא רק בגשמיות העשיה ששם עיקר אחיזת הפסולת והטינוף שהוא ע״ז. כי הע״ז הוא מדברים חומריים עץ ואבן מעשה ידי אדם. וע״כ עיקר אחיזת הע״ז הוא רק בהעכו״ם אשר אחיזתם בגשמיות העולם. כי הם נקראים עשו שהוא לשון עשיה גשמיות כי משם אחיזתם כי הם בחי׳ גוף וחומר כנגד ישראל שהם בחי׳ נשמה וצורה

כנ״ל. וע״כ נאמר בהע״ז אשר חלק להם כי הע״ז נמשכת מחלקם ושרשם כי חלק סושרשם הוא גשמיות העשיה שמשם אחיזת הע״ז. ובזה אפשר להבין מה שארז״ל על פסוק אשר חלק להם שהוקשה להם. וכי חלק להם הש״י אותם שיעבדו אותם והלא גם הם מוזהרין שלא לעבוד ע״ז. וע״כ פירשו רז״ל אשר חלק להם להארי להם. ולכאורה קשה להבין פירושם וכי להם לבדם ניתנו להאיר הלא גם אנו צריכין השמש והירח כוו׳ להאיר לנו. ואדרבא כל העולם ומלואו לא נברא אלא בדבילנו. אך באמת מחמת שעיקר אחיזת העכו״ם הוא רק מגשמיות העולם אשר משם אחיזת הע״ז ע״כ נקרא הע״ז חלקם. כי משם חלקם ושרשם מבחי׳ גשמיות אשר משם אחיזת הע״ז. וזהו אשר חלק להם להארי להם. כי גשמיות ההארה של כל צבא השמים בודאי לא ניתן לחלקנו כלל כ״א לחלקם לבד. כי חלקנו הוא רק הש״י לבד כ״ש כי חלק ה׳ עמ וכ״ש ה׳ מנת חלקי וכוסי וכו׳ חלקי ה׳ אמרה נפשי וכו׳ ואפי בכל הדברים הגשמיים אנו צריכים להתדבק בהש״י להעלות מקור חיותם להש״י לבד. כי אין לנו חלק בגשמיות של שום דבר כי אם ברוחינותו וחיותו לבד ומחמת זה אנו רחוקים לגמרי מהע״ז שהיא נאחזת בגשמיות ופסולת העשיה לבד. וע״כ נאמר בישראל לאהים לא ידעום ולא חלק להם. כי בודאי אין לנו שום חלק כלל בהע״ז שהיא נאחזת בגשמיות החומר לבד כנ״ל. כי ישקאל הם בחי׳ נפש בחינת רוחניות לבד כנ״ל. אבל עכו״ם שאחיזתם בגשמיות העולם. וע״כ יש להע״ז אחיזה אצלם כנ״ל. וזהו אשר חלק להם להאיר להם כי גשמיות ההארה הוא מחלקם לבד. ומזה בעצמו נמשך אחיזת הע״ז כנ״ל. ונמצא מיושב שפיר הפסוק ע״פ פשוטו שנראה שקאי על הע״ז בעצמו. ודברי רז״ל שאמרו אשר חלק להם להאיר להם כי הכל א׳ כי זה תלוי בזה כנ״ל:

אות ז

נמצא שישראל אחידן ביה במלכא בלחודוהי ואוריית׳ וישראל וקוב״ה כולא חד. והם בחי׳ הנשמה והצורה והחיות של כל העולמות כולם ואין להם שו סאחיזה בגשמיות הדברים כלל. והעכו״ם הם בחי׳ גוף ועשיה וחומר אשר משם אחיזת הע״ז כנ״ל. אבל באמת בודאי גם העכו״ם מצווין על ע״ז. כי העכו״ם שהם בחי׳ גוף וחומר הם צריכין להכניע ולהתבטל לגבי הנפש והצורה שהם ישראל כמו הגוף שצריך שיתבטל לגבי הנפש. וזהו עיקר תיקון העולם כמו שיהיה לעתיד בעת שיהפך לכולם שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה׳ו כו׳ שאז יהיו נכנעין מאד תחת ישראל. כ״ש והחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות העמים וכו׳ בכנף יהודי לאמר נלכה עמכם כי שמענו אלקים עמכם. ואז תתבטל הע״ז לגמרי מן

העולם. והאלילים כרות יכרתון כי יתבטל החומר לגבי הצורה הגוף לגבי הנפש. העכו״ם לגבי ישראל. וישראל יהיו דבוקים בהש״י תמיד ויעלו ויקשרו הכל להש״י שזהו עיקר תכלית בריאת כל העולמות. אבל עכשיו שהם רחוקים מישראל ואדרבא הם רוצים להתגבר על ישראל מחמת זה יש אחיזה להע״ז והכפירות שהוא בחי׳ התגברות החומר על הצורה כנ״ל. וע״כ בתחילה כשישראל א׳ רוצה חס ושלום לעשות ע״ז לעצמו בודאי א״א שתהי׳ נעשית ע״ז מיד. כי הוא רחוק לגמרי מהע״ז ובהיפך ממש ממנה כנ״ל. וע״כ א״א שתהיה נעשית ע״ז עד שתיעבד כי בודאי יש להאדם בחירה. וכשעובד הע״ז ממש אז עוקר החיות לגמרי משרשו ונעשה ע״ז ממש ונאסר בהנאה. אבל העכו״ם תיכף כשפסלו לשם אלוק נעשה ע״ז. כי העכו״ם הוא סמוך לע״ז ממש כי הוא מחלקו כנ״ל. וע״כ בקל ע״י הזמנה בעלמא נעשית אצלו ע״ז כנ״ל. אבל אחר כך כשכבר נעשית ע״ז, לענין ביטול הוא להיפך כי ע״ז של ישראל אין לה ביטול עולמת. וע״ז של עכו״ם יש לה ביטול כי העכו״ם מאחר שהוא בחי׳ גשמיות וגוף שמשם אחיזת הע״ז כנ״ל, רק שהעכו״ם הי׳ צריך לבטל עצמו לגבי ישראל כמו הגוף לגבי הנפש ואז היה מתקשר חיותו וכל הדברים שברשותו אל הקדושה כנ,ל. אבל כל זמן שאינו מקשר עצמו לישראל מכש״כ כשמפריד עצמו מישראל לגמרי ועושה לעצמו ע״ז, נמצא שאין בזאת הע״ז שום חיות כלל כי מהיכן יהיה בו חיות מאחר שעקרו והפרידו מישראטל שהם חיות ונשמה של כל העולם ומלואו. וע״כ מחמת שאין בהע״ז הזאת שום חיות דקדושה ע״כ אינ אסורה רק כל זמן שנקראת ע״ז שאז היא עקורה מישראל. אבל תיכף כשהעכו״ם מבטל אותה ופוסל אותה מע״ז שוב חזר הדבר כבתחלה ויכול שוב להתקשר לישראל ולחזור אל הקדושה. אלב ישראל שהם בעצמן החיות של כל הדברים כשהוא נופל חס ושלום ועושה לעצמו ע״ז חס ושלום, נמצא שעוקר חיות ממש מהקדושה וממשיך לתוך הע״ז וע״כ הע״ז הזאת אין לה ביטול עולמית מחמת שנמשך לתוכה חיות ע״י ישראל שסה בשורשם עצם החיות של כל הדברים שבעולם, ואין לה שום תיקון כי אם לשורפה ולקוברה ולעוקרה ולבערה מן העולם לגמרי וישוב אל ה׳ וירחמהו. כי ישראל בשרשם הם רחוקים לגמרי מאחיזת הע״ז. כי הם בחי׳ נשמה ונפש בחי׳ חיחות כל העולמות והם כלולים ואחוזים בו ית׳ כי קוב״ה וישראל ואורייתא כולא חד׃

[שייך לעיל]

אות ח

וע״כ על שפיכת דמים ג״כ יהרג ואל יהרוג כי זה מצד הסברא כשרז״ל מאי חזית דדמא דידך סומק טפי וכו׳. כי העיקר מה שנפש מישראל דוחה כל המצות הוא מחמת שכל א׳ מישראל כלול מכל התורה כולה הוא בחי׳ נפש כנגד כל העולם כוו׳ כנ״ל. ועל כן בודאי אין דוחין נפש מפני נפש. ואפי׳ אם זה האדם צדיק וכשר יותר מחבירו אעפ״כ אין דוחין נפש מפני נפש כי כ״א מישראל ע״י חוזק אמונתו לבד הוא בחי׳ נפש וחיות של כל העולם כנ״ל. ועל כן כל זמן ששם ישראל נקרא עליו דהיינו שיש לו אמונה בהש״י אנו צריכין אותו שיתקיים בעולם ואין דוחין אותו להרגו מפני חבירו אפי׳ אם הוא גדול ממנו כי מי יודע גודל כחו של זה בענין חוזק האמונה. כמו שאנו רואין בחוש שלפעמים הקל שבקלים ימסור נפשו על קידוש השם יותר מגדול שבישראל. וע״כ אין דוחין נפש מפני נפש לעולם. כי כ״א מישראל כל זמן שיש לו אמונה צריכין אותו שיתקיים בעולם. כי כ״א מישראל מכירע העולם להש״י לפי בחינתו ע״י אמונתו לבד וא״א לנו להעריך בין נפש ונפש כי מי יודע הכח של כל אחד בשורש אמונתו. וע״כ אם הוא אפיקורוס ואין לו אמונה באמת מצוה להרגו כי מורדיין אותו ולא מעלין. כי עיקר יסוד כל התורה כולה הוא האמונה כשרז״ל. והוא עיקר חיות וקיום כל העולמות כולם כמ״ש וכל מעשהו באמונה וכמ״ש וצדיק באמונתו יחיה׃

עבודת אלילים ג

אות א

ע״א של עכו״ם יש לה ביטול ושל ישראל אין לה ביטול עלמית. ולענין איסורה בתחלה הוא להיפך כי ע״ז של עכו״ם נאסרה מיד ושל ישראל אינה נאסרת עד שתיעבד כמבואר ביו״ד ע״ש.

ע״פ התורה אחוי לן מנא דלא שוי׳ לחבלא וכו׳ בסי׳ כ״ה ע״ש. והכלל כי צריך כל אדם להוציא א״ע מהמדמה ולעלות אל השכל וכו׳. כי הכח המדמה הוא כח הבהמיות שמשם כל התואות והבלבולים שהם הקליפות הקודמין לפרי וכו׳. ואי אפשר להכניע הקליפות דהיינו הדמיונות והמחשבו׳ והתאוות והבלבולים שבכל מדריגה שכולם הם בחי׳ כח

המדמה, אי אפשר להכינעם כי אם ע״י גדולת הבורא דהיינו ע״י התגלות הגוונין שבכסף וזהב שזה זוכין ע״י צדקה שנותנין לעני הגון שעל ידי זה נתגלין ומאירין הגוונין עילאין המלובשים בכסף וזהב שהם עיקר גדולת הבורא. וגווניעילאין המלובשין בכסף וזהב אין מאירין אלא אצל ישראל כי שם מקומם בבחי׳ ישראל אשר בך אתפאר וכו׳. אבל כל זמן שהכסף וזהב אצל העכו״ם אזי הגוונין נעלמין אורם ואינם מאירין כי אין שם מקומם כי אין מקומם אלא אצל איש הישראלי בבחי׳ ישרראל אשר בך אתפאר כי שם פאר הגוונין וכו׳ ע״ש כל זה היטב׃

כי עיקר כח הע״ז מה שיש כח ביד הדם לעשות ע״ז ולאסרה בהנאה ולהטעות בה את הבריות, זה נמשך רק מפגם הגוונין הנ״ל שעל ידי זה מתגבר הכח המדמה דהיינו שמתגבר הרע שבמדמה שהוא בלבול המדמה שמשם נמשכין כל הטעיו׳ של כל הע״ז שבעולם כמבואר בדברי אדמו״ר ז״ל במ״א בהתורה תקעו סימן ח׳ בלק״ת, שכל המנחשים והקוסמי׳ וכל אמונות כוזביות הכל מבלבול המדמה עיין שם. ובלבול המדמה הוא בחי׳ פסג הגוונין הנ״ל כי הא בהא תליא כנ״ל. היינו מי שזוכה ליתן צדקה מממונו כראוי שעל ידי זה מאיר הגוונין שיש במעות בכסף וזהב שהם עיקר גדולת הבורא יתברך ונתגלה אלוקותו ית׳ ואז נכנע הממדה וזוכה לעלות אל השכל ואז נתבטלין לגמרי כל הכפירות ואמונות כוזביות והתאוות והקליפו׳ וכו׳ הנמשכין מבלבול המדמה כנ״ל. וכמ וכן להיפך מי שאינו משתדל לגלות ולהאיר הגוונין שבממון ואינו נותן צדקה אדרבא רודף כל היום אחר תאוות ממון, ואזי נעלמין ונסתתרין הגוונין שבממון ואינם מאירין וכל מה שנתעלמין הגוונין יותר כמו כן מתגבר הכח המדמה ביותר כי כשזה קם זה נופל וכן להיפך כנ״ל. וכשמת גבר המדמה על השכל חס ושלום משם באין כל האמונות כוזבות שבאין מבלבול המדמה כנ״ל ומשם נמשכין כל הע״ז שבעולם. כי כל הע״ז כל אחיזתם מבחי׳ כסף וזהב כ״ש עצביהם כסף וזהב וכתיב עצבי הגוים כסף וזהב וכו׳ וכמ״ש ודי זהב כו׳ כשרז״ל וכמ״ש וכסף הרביתי להם וזהב עשו לבעל, היינו מחמת שבקדושה עיקר התגלות אלקותו וגדולתו יתברך הוא ע״י התגלות הגוונין שבכסף וזהב כנ״ל כמו כן להיפך את זה לעומת זה עשה אלקים שמי שפוגם בהממון ואינו מגלה הגוונין המאירין בהם שהם גדולת הבורא יתברך, אזי מתגבר בו המדמה כנ״ל ומטעהו מהיפך אל היפך שעושה מהכסף והזהב אלהים אחרים וכל זה מפגם נפילת והעלמת הגוונין הנ״ל. כי מחמת שבהכסף והזהב מלובשין גוונין עילאין שהם עיקר גדולת הבורא ית׳ והתגלות אלקותי ת׳. ע״כ כשנפגם הכסף והזהב אצלם אזי הם נאחזין מאלו הגוונין הנפולין ועושין מהם ע״ז אלהים אחרים מחמת שבשרשם אלו הגוונין הם גבוהים מאד והם התגלות אלקותו יתברך כנ״ל. וז״ש בכל מקום מוקטר ומוגש לשמי דקרו לי׳ אלקא דאלקיא. כי שורש הע״ז הוא מניצוצי הקדושה של הגוונין עילאין שנפלו אצלם כנ״ל. ומחמת שאלו הגוונין שבכסף וזהב אין מקומם אלא אצל איש הישראלי כנ״ל ע״כ ע״ז של ישראל תמורה ביותר ואין לה ביטול עולמית. אבל ע״ז של עכו״ם יש לה ביטול כי הע״ז של עכו״ם אין לה כח ויניקה מן הקדושה כ״כ ע״כ ע״ז שלהם יש לה ביטול

אבל ע״ז של ישראל אין לה ביטול כי אצל ישראל עיקר מקום הגוונין כנ״ל. וכשישראל פוגם חס ושלום ועושה ע״ז יש לה יניקה מהגוונין ביותר כנ״ל ע״כ היא חמורה מאד ואין לה ביטול עולמית כי עיקר כח הע״ז מנפילת הגוונין הנ״ל שהם התגלות אלקות ועיקר הגוונין הם רק אצל ישראל וכנ״ל:

אות ב

וע״כ בתחלת איסורה של ע״ז בשעה שנעשית ע״ז הוא להיפך שהע״ז של העכו״ם אסורה מיד ושל ישראל אינה אסורה עד שתיעבד כי באמת ישראל רחוקים לגמרי מע״ז כי ישראל בכלל הם בבחי׳ הארת הגוונין בבחי׳ אור השכל האמת דקדושי והעכו״ם הם בבחי׳ כח המדמה כי יש באדם כח השכל וכח המדמה. וזה הכח המדמה הוא ג״כ כח מהשכל דהיינו כח התחתון של השכל שהוא הכח המדמה והמצייר בדעתו כל הדברים הגשמיים וכל המלאכות והוא מביא כולם לתוך המוח והשכל. ומי שיש לו כח השכל האמתי הואא צריך להגביר השכל על המדמה דהיינו שיפשיט כל דבר מגשמיותו ויבין מתוכו גדולת הבורא יתי עד שיפשיט דעתו מגשמיות הדבר שנצטייר בדעתו שהוא בחי׳ המדמה וישוב לכח השכל האמת לכלול באי״ס שהוא הבורא יתי. כי זה עיקר השכל האמת לדעת ולהכיר אותו יתי לבטל כח המדמה המלובש בגשמיות העשיה ולעלות אל השגת השכל האמתי להכיראת הבורא יתי שהוא למעלי מכל התמונוי והדמיונות שבכח המדמה שממנו נמשכין כולם כי כל התמונות והדמונות נמשכין מהא״ס שאין בו תמונה (וכמ״ש בהתורה אניכ ה׳ אלקיך סימן ד׳ ליקוטי ח״א) ע״ש. וכמ ושבכלליות העולם האדם בכלל הוא בבחי׳ שכל והבהמה הוא בבחי׳ק המדמה כמ״ש בספרים כמו כן בבני אדם בעצמן ישראל קרויין אדם ואין העכו״ם קרויים אדם כשרז״ל היינושישרא לבכלל הם בבחי׳ כח השכל האמ תהנ״ל והעכו״ם הם מבחי׳ המדמה שהוא כח הבהמיות כי הם אינם קרויים אדם כנ״ל ועקיר תיקון המדמה שבאדם הוא כשהוא מרכבה אל השכל ועושה רצון השכל כמו הבהמה שאין לה דעת ועיקר תיקונה וגידולה ע״י יהאדם כמ וכן המדמה שבאדם שהוא בחי׳ כח הבהמיות עיקר תיקונו הוא כשהוא נמשך אחר השכל שהוא דגדר האדם גדר ישראל דהיינו כשהמדמה אינו הולך אחר הגשמיות אחר תאוות הבהמיות רק הוא מבטל דמיונותיו והבליו כנגד השכל ומבטל הכל לגבי השכל ואז נתבטל הרע שבמדמה ונכלל המדמה בשכל. וכמו כן העכו״ם שהם בכלל בבחינת המדמה בבחי׳ בהמה כל תקונם הוא כשהם מבטלין עצמם לגבי ישראל שהם בחי׳ שכל בחי׳ אדם וכשהעכו״ם נעשין מרכבה לישראל ונתבטלין עצמם להם

ועובדים אותם וועושים רצונם ומשמשים אותם בכל הצטרכותם כעבד לרבו זה עיקר תקונם כמו שעיקר תיקון הבהמה כשהיא נמשכת אחר האדם. וכמו שבאדם עיקר תיקון המדמה כשנמשך אחר השכל כמו כן עיקר תיקון העכו״ם כשנמשכין ונתבטלין לגבי ישראל כנ״ל. וכמו שיהיה לעתיד באמת שיכירו כולם קדושת ישראל ויתבטלו וימשכו אחריהם כמ״ש והיו מלכים אומניך וכו׳ אפים ארץ ישתחוו לך וכו׳ וכן בפסוקים רבים. כי עיקר כח התגברות השכל על המדמה שבכסף וזהב כנ״ל ואלו הגוונין אין מאירין כ״א אצל ישראל אבל אצל העכו״ם הגוונין נעלמין אורם וכשהגונין נעלמין אורם אזי המדמה בתוקפו וע״כ אין להם כח לגלות הגוונין ולבטל המדמה לגבי השכל כ״א ע״י ישראל שאצלם עיקר הארת הגוונין. וע״כ ישראל הם באמת בבחי׳ שכל כנ״ל. וכשהעכו״ם מבטלין עצמן לגבי ישראל ונעשין מרכבה אליהם אז דייקא יכולים לכלול בשכל להכיר הבורא יתׄ כי זה בחי׳ כלליות וביטול המדמהא להשכל וכנ״ל׃

אות ג

נמצא שהעכו״ם הם בבחי׳ המדמה וישראל בבחי׳ השכל. וע״כ עיקר הע״ז אצל העכו״ם כמ״ש אשר חלק להם כי עיקר הע״ז הוא מכח המדמה כנ״ל. ועל כן העכו״ם שהם בבחי׳ המדמה הם קרובים וסמוכים לע״ז מאד ואין יכולים לצאת ממבוכותיהם כ״א ע״י ישראל כשיבטלו עצמן לגבי ישראל כמו שהמדמה אינו יכול להתברר כ״א ע״י השכל וכנ״ל. וע״כ ע״ז של עכו״ם נאסרת מיד תיכף שעשאה כמ״ש פסילי אלקיהם כיון שפסלו נעשהאלוק כשרז״ל. כי תיכף שהעכו״ם חולק עצמו מישראל ועושה לעצמו פסל היא נעשית ע״ז מיד כי שם אצל העכו״ם עיקר מקום הע״ז כי הם בבחי׳ המדמה ששם עיק הע״ז כנ״ל רק שיש לו כח לבטל עצמו ולהיות מרכבה אל ישראל שהוא בחי׳ השכל. אבל תיכף כשעושה לעצמו ע״ז וחולק עצמו מהם נעשית ע״ז ממילא מיד כי שם מקום הע״ז כנ״ל. וזה מרומז בדברי רז״ל הנ״ל שדרשו פסילי אלקיהם כיון שפסלו נעשה אלוק כנ״ל כיון שפסלו דייקא דהיינו כין שפסלו וחתכו משרשו דהיינו שפסל וחתך המדמה מהשכל ע״י שעשה לעצמו פסל אזי נעשית ע״ז מיד כי תיכף כשנפסק מישראל בקל נעשה ע״ז כנ״ל. אבל ע״ז של ישראל אינה אסורה עד שתיעבד כי ישראל הם בבחי׳ הארת הגוונין בבחי׳ שכל ורחוקים מע״ז ע״כ אינו יכול בקל לעקור עצמו מהשכל אל המדמה חממת שבאמת בשרשו הוא רחוק מע״ז כי הוא בבחי׳ שכל כנ״ל. ע״כ אין הע״ז שלו אסורה עד שתיעבד כי עיקר העבדות בבחי׳ המדמה שהוא בחינת עשיה ועבדות וכל העבודות דקדושה שצריכין לעבוד את

השי״י בועבדא ובעשיה דייקא הכל הוא בשביל בירור המדמה שאינו מתברר כ״א ע״י עשיה ועבדות ולהיפך ע״י שעובד ע״ז בועבדא חס ושלום אז נמשך כח הע״ז ואזי אסורה עולמית כי במקום שיש קדושה יתירה יש שם אחיזת הס״א ביותר כידוע כי בודאי האדם יש לו בחירה ואפילו ישראל שרחוק בשרשו מע״ז לגמרי. אבל אעפ״כ הבחירה חפשיית וכשמתגבר בו המדמה עד שעובד ע״ז בפועל אז נאטסרת ע״י העובדה דייקא כנ״ל כי העבדות בבחינת המדמה כנ״ל ואזי אסורה עולמית כנ״ל:

אות ד

וע״כ לא יצאו ישראל ממצרים עד ששאלו מה סכלי כסף וכלי זהב ושמלות כמ״ש דבר נא באזני העם וישאלו וכו׳. כי פרעה ומצרים זה בחי׳ הקליפות בחי׳ כח המדמה כמ״ש בהתורהויהי מקץ (סימן נ״ד ליקוטי ח״א) שפרעה ומצרים הם בחי׳ המדמה שזה עיקר הגלות כשהכח המדמה שמשם כל התאוות והבלבולים וכו׳ מתגבר על ישראל שהואהשכל כנ״ל. וזה בחי׳ גודל העבודה של מצרים שהעבידו את בני ישראל בפרך כמ״ש תכבד העבודה וכו׳. וימררו את חייהסבעבודה קשה מחומר ובלבנים כי עיקר העבדות וחמריות שסובלין רוב העולם הרודפים אחר הממון שהם עבדים לעצמן ומשעבדים עם עצמם בקושי וממדרין את חיי עצמן בעבודה קשה בחומר ובלבנים שבונין לעצמן בנינים גדלים כמו פתום ורעמסס כדי למרר חיי עצמן בהם ובכל עבודה בשדה שהם נעים ונדים תמיד ע״פ השדה בדרכים רחוקים וסובלים מרירת השעבוד מאד מאד מה שהם בעצמם משעבדים בעצמן והכל בא מכח המדמה שהוא בחי׳ גלות מצרים בכל דם ובכל זמן שזה המדמה מטעה ומבלבל את האדם בתאוות ובמותרות ומשעבד בו בפרך ובעבודה קשה וכו׳ כי עיקר העבדות והיגיעות בבחי׳ המדמה כנ,ל. ועיקר התיקון של גלות מצרים הוא ע״י בחי׳ יוסף כמבואר בדברי רז, לבכמה מקומות שעיקר גאולת מצרים היה ע״י יוסף כמ״ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו וכו׳ היינו כי יוסף הוא בחי׳ צדקה לעניים הגונים כמ״ש ויכלכל יוסף את אחיו. ועל כן נקרא יוסף הצדיק בחי׳ צדיק חונן ונותן היינו שא״א להנצל ממרירות השיעבוד של בלבול המדמה שהואבחי׳ גלות מצרים כ״א על ידי שמרבין בצדקה לעניים הגונים ואז נתתקן כל ממונו ומאירין הגוונין שבכסף וזהב שהם גדולת הבורא יתי׳ שעל ידי זה נכנע המדמה כנ״ל:

וזה בחי׳ גודל העשירו תשזכו ישראל ביציאת מצרים כי זכו בכח משה שהוא הדעת לגלות ולהאיר הגוונין שבכסף וזהב. וע״כ לא יצאו משם עד שנצטוו לשאול ממצרים כל יכסף וכלי זהב ושמלות כדי להוציא הממון והעשירות מהמדמה מפרעה ומצרים ולהחזירו אל הקדושה דהיינו

לישראל שאצלם מאירין הגוונין עילאין שבכסף וזהב כי אין הגוונין מאירין אלא אצל ישראל ועל ידי זהדיקא יצאו בבחי' ואחרי כן יצאו ברכוש גדול ברכוש גדול דייקא שע"י הרכוש גדול על ידי זה בעצמו יצאו ע"י שזכו לגלות הגוונין שבכסף וזהב שהם גדולת הבורא שעל ידי זה נכנעו הקליפות שהם בחי' כח המדמה בחי' פרעה ומצרים ואז יצאו משם וכנ"ל. וזה בחי' ויקח משה את עצמות יוסף עמו ודרז"ל חכם לב יקח מצות שכל ישראל עסקו בביזה ומשה עסק בעצמות יוסף ולכאורה קשה הלא גם ביזת מצרים היה מצוה גדולה מהש"י שצוה והזהיר עליהם לעסוק בזה כמ,ש דבר נא באזני העם וישאלו וכו' ודרז"ל בבקשה ממך הזהירם על זה וכו'. אך באמת הכל ניחא ע"פ הנ"ל כי בודאי עשירות דקדושה של ישראל הכשרים הוא יקר מאד והוא התגלות גדולת הבורא ית' שנתגלה גדולתו ית' על ידי הגוונין עילאין שבממון ישראל הכשרים כנ"ל וע"י עשירות הזאת עיקר הכנעת הקליפות והתאוות שהם כח המדמה וכו' ועל ידי זה יוצאין מהמדמה אל השכל וכנ"ל. אבל אין זוכין לעשירות כזה כ"א ע"י ריבוי צדקה לעניים הגונים שעל ידי זה דייקא נתתקן כל ממונו ומאירין בהם הגוונין עילאין וכו' כנ"ל. וע"כ בשעת יציאת מצרים שהוא בחי' הכנעת המדמה שעיקר הכנעתו ע"י התגלות הגוונין שבממון ישראל וכו' כנ"ל שזהו בחי' ביזת מצרים כנ"ל ע"כ אז עסק משה בעצמות יוסף כי עצמות יוסף הצדיק זה בחי' כח הצדקה כנ"ל היינו שבעת שישראל עוסקין בביזה להעלות העשירות מהקליפה אל הקדושה כדי לגלות הגוונין שבעשירות שהם גדולת הבורא ית' שע"י זה הכנעת המדמה שזהו בחי' יציאת מצרים כנ"ל אז עסק משה שהוא הדעת בעצמות יוסף שהוא כח הצדקה כנ"ל כי זה עיקר התיקון כנ"ל כי דייקא ע"י כח הצדקה מעוררין ומאירין הגוונין שבכסף וזהב שעל ידי זה עיקר יציאת מצרים כנ"ל. ועתה ממילא תבין איך זאת הבחינה של יציאת מצרים הוא בכל דם ובכל זמן שכשעוסק במו"מ צריך שיהיה כל כוונתו כדי לגלות גדולת הבורא ית' על די יהממון שלו ששם מלובשין גוונין עילאין וכו' וכנ"ל. וזה יזכה ע"י שישים כל לבו ודעתו על הצדקה להרבות בצדקה לעניים הגונים מממונו ואז יתתקן כל ממונו ויזכה ע"י הממון דייקא לגלות גדולת הבורא ית' ולהכניע המדמה ולעלות אל השכל וכנ"ל. אבל להיפך כשאינו נותן צדקה חס ושלום אזי נופל לתאוות ממון שהוא ע"ז ממש שנמשך מבלבול המדמה שהוא בחי' פרעה ומצרים שמעבד בו בפרך וכו' כנ"ל. שזהו בחינת מרירת היגיעות של כל המשוקעים בתאוות ממון וכנ"ל. אבל כשנותן צדקה אזי נתתקן ממונו ומאירין הגוונין עילאין וכו'. ואז נכנע המדמה שהוא פרעה ומצרים וניצול ממרירת השיעובד הנ"ל שזהו בחי' יציאת מצרים שיוצא ממרירות הגלות של תאוות ממון וכנ"ל כי זוכה להיות שמח בחלקו וכמ"ש רבינו ז"ל בסי' י"ג על מאמר הזוה"ק רוחא נחית לשכך חמימא דלבא וכו' ע"ש:

אות ה

וזה בחי׳ מה שנצטוו ישראל לאחר מעשה העגל על נדבת המשכן כי העגל שהוא ע״ז נמשך רק מבלבול המדמה כנ״ל. ע״י שאין משתדלין להאיר הגוונין שבכסף וזהב להכניע המדמה. שעל ידי זה מתגבר המדמה ומהפך הדבר ויונק מנפילת הגוונין ועושה מכסף וזה ע״ז. מחמת שבאמת נעלם בהם הגוונין עילאין וכו׳ כנ״ל שזהו בחי׳ ודי זהב הנאמר על העגל שדרז״ל שע״י ריבוי הזהב עשו העגל היינו כנ״ל. ע״כ היה התיקון על ידי נדבת המשכן שהם בחי׳ צדקה בחי׳ התגלות הגוונין עילאין שהם בחי׳ י״ג דברים שבאו בנדבת המשכן שהם זהב וכסף ונחשת ותכל וארגמן וכו׳. שכולם הם בחי׳ גוונין עילאין בחי׳ בגדי ישע המבואר בתורה הנ״ל שעל ידי זה נכנע המדמה שמשם הע״ז. וע״כ על ידי זה נתתקן חטא הע״ז של העגל וע״כ מאלו הנדבות הנ״ל נבנה המשכן ששם היו מביאין כל הקרבנות. כי הקרבנו תשמביאין מבהמות הם בחי׳ הכנעת המדמה שהוא כח הבהמיות המבואר בהתורה הנ״ל על מארז״ל משחרב ביהמ״ק וכו׳ ע״ש. וע״כ ע״י נדבות אלו שהם בחי׳ התגלות הגוונין על ידי זה זכו לבנין המשכן ששם כל הקרבנות שהם הכנעת המדמה. כי על ידי התגלות הגוונין ע״י הצדקה נכנע המדמה כנ״ל:

אות ו

וע״כ נתברכו הכהנים בעשירו תכמ״ש ישימו קטרה באפך וכו׳ ברך ה׳ חילו. וכשרז״ל קטרת מעשרת ולא ננה בה אדם מעולם כדי שיהיו כל הכהנים עשירים. כיהכהנים עוסקים בקרבנות מהבהמות שהם בחי׳ שבירת המדמה כנ״ל. וע״כ הכהן הגדול שהוא עיקר קדושת כלל הכהנים וכלול מכולם ע״כ נצטוו ישראל להעשירו כשרז״ל ע״פ והכהן הגדול מאחיו גדלהו משל אחיו היינו כנ״ל כדי שיוכל לעסוק בעבודת הכהונה בשלימות שהוא עבודת הקרבנות שהם שבירת המדמה ששבירתו והכנעתו ע״י עשירות דקדושה דייקא שעל ידו נתגלין הגוונין שהם גדולת הבורא יתי כנ״ל:

רבית

אות ז

וזה בחי׳ חומר האיסור של רבית. והעיקר איסור הוא אגר נטר. דהיינו ליקח שכר המתנת מעותיו שזה עיקר איסור רבית שחמור מאד כמבואר בגמרא ופוסקים. כי ממון דקדושה של ישראל יקר מאד כי בו מתגלין הגוונין עילאי ושהם גדולת הבוראית׳ שעל ידי זה מכניעין הכח המדמה שהם כל הלקיפות והתאות והמניעות וכו׳. וזוכין לעלות אל השכל האמתי שזה תכלי תהכל. כי זה עיקר העבודה והתכלית של האם שבא לזה העולם כעדי לשבר היצה״ר שהוא הכח המדמה שמשם כל התאוות וכו׳. ולזכות אל השכל להכרי את הבוראית׳ שזה עיקר השכל האמת. וחוץ מזה אי ושום חכמה ואין תבונה ואין נקרא בשם שכל וחכמה כלל כ,ש אל יתהלל חכם בחכמתו וכו׳ כ״א בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וכו׳. וכ״ש וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה׳ הוא האלקים וכתיב אתה הראית לדעת כי ה׳ הוא האלקים. כי עיקר הדעת והשכל הוא דעת ישראלי לזכות ע״י הדעת לעבוד אותו יתברך ולהכיר אותו ית׳ באמונה שלימה. וכל זה זוכין ע״י התגלות גדולת הבורא ית׳ שנתגלה ע״י הממון של ישראל שבהם מתגלין גוונין עילאין שעל ידי זה שוברין המדמה שהם כל התאוות של היצה״ר וכו׳ וזוכין אל השכל הזה כנ״ל. נמצא שממון דקדושה של ישראל יקר מאד שבו מתגלין גוונין עילאין שהם גדולת הבורא ית׳ שעל ידי זה זוכין לתכלית הנ״ל אבל אין הגוונין עילאין מתגלין בהממון כ״א ע,י מצות צדקה וגמילות חסדים שגדול מהצדקה שעל ידי זה נתתקן כל ממונו. ואז דייקא נתגלין הגוונין וזוכין על ידי זה לשבר המדמה וכו׳ כמבואר בהתורההנ״ל כנ״ל. כי מבואר שם בהתורה הנ״ל אות ג׳ וז״ל.ודע שאין שני בני אדם שווין זה לזה. כי כל הנשמות הם זה למעלה מזה וזה מלבוש לזה וכו׳. נמצא כשאחד רוצה לעלות ממדריגתו למדריגה עליונה אזי הולך ונעתק האדם העומד במדריגה עליונה והולך ונעתק למדריגה היותר עליונ׳ וכו׳. ומבואר שם בסוף בהשמטו׳ השייכים לזה שזה בי׳ הרמה מה שאחד מרים ומגביה את חבירו וכו׳ ע״ש. נמצא שא״א להאדם להתקרב להש״י ולעלות מדרגא לדרגא כ״א כשרים ויגביה גם את חבירו כמובן ומבואר בהתורה הנ״ל וזה בחי׳ כל ישראל ערבין זה לזה. וזה בחי׳ ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה. כי כל ישראל כאיש אחד. וכ״א צריך שירים ויגביה את חבירו אל הקדושה עד שיושלם צלם אלקים בשלימות עד שיעלו כל הנשמות למקומן ומדריגתן כל אחד למקומו הראוי לו ואז יושלם התיקון וכו׳. וכל זה זוכין על ידי צדקה וחסד שעושין מממונו שעל ידי זה נתגלין

הגווניו עילאין שבממון שהם עיקר גדולת הבורא יתי שעל ידי זה שוברין המדמה ועולין מדרגא לדרגא שעל ידי זה עולה גם חבירו מדרגא לדרגא ומרים ומגביה גסאת חבירו כנ״ל. ועתה מבואר ומקושר הענין היטב. כי בודאי עיקר התיקון ע״י צדקה וחסד דייקא שעושה כ״א עם ישראל חבירו שבזה מקים ומעלה אותו ומאיר בו גווניו עילאין שבממון ישראל ובזה בעצמו זוכה לעלות מדרגא לדרגא שעיקר העליה כשמעלה גם חבירו כנ״ל שזוכה לזה ע״י הצדקה וחסד דייקא שועשה עם חבירו. שכמו שזכה להאיר בחבירו ממונו שנתן לו בצדקה או בהלואת חסד והאיר בו גווניו עילאין. כמו כן זוכה לעלות מדרגאלדרגא שעיקר העליה הואג״כ כשמשתדל בטובת חבירו להעליות גם את חבירו כנ״ל. כי כל ישראל כלולין זה בזה ואין נתגלה גדולת הבורא ואין נתגלין הגווניו כ״א כשהגווניו נכללים ומאירין זה לזה כמובן בהתורה הנ״ל ע״ש מ״ש שם ונכללין זה בזה ומתנהרין אלו הגווניו וכו׳ ע״ש. היינו כשישראל עושין צדקה וחסד זה עם זה. כי ישראל הם הם הגווניו בחי׳ ישראל אשר בך אתפאר שבהם מתגלה פאר הגווניו. וכל אחד מישראל יש בו גוון מיוחד כפי שרשו באבני החשן והאפוד שהם עשירות דקדושה של ישראל כי היו שווין הון רב ובהם היה כל הגווניו וכשנכללין זה בזה ומאירין זה לזה ע,י צמדקה וחסד שעושה אחד עם חבירו מממונו ששם עיקר הגווניו כנ,ל. אז הגווניו נכללין זה בזה ומאעירין זהלזה ואז עיקר התגלות פאר הגווניו. ואז דייקא נתגלה גדולת הובורא ונכנעין הקליפות שהם כח המדמה ועולה מדרגא לדרגא ומעלה גם חבירו מדרגא לדרגא. ואז הש״י מתגדל ומתפאר ביותר ויותר כי כל מה שישראל עולין מדרגא לדרגא למעלה למעלה נתגדל ונתקדש ונתפאר ונתרומם הש״י כביכול יותר ויותר ובשביל זה הזהירה התורה להלוות לחבירו הלוואת חן וחסד כמ״ש אם כסף תלוה את עמי וכו׳. והיאגדולה מן הצדקה כשרז״ל גדולה ג״ח יותר מן הצדקה. כי ע״י ההלואה מחזקי ביד חבירו ביותר שיוכל להתפרנס ע״י הלואתו. ובהפרנסה של איש הישראלי מאירין הגווני וכנ״ל. נמצא שעושה לו טובה וחסד גדול בגשמיות וברוחניות. ואח״כ יחזיר חבירו וישלם לו ויחזיר בו הגווניו שבממון ויאירו זה לזה שזה עיקר שלימו׳ הארת הגווני׳ כשמתנהרין ומאירין זה לזה וזה לזה. ובשביל זה נקרא בשם לוה ומלוה לשון ליווי והתחברות. כי ע״י הלואות חן מתחברין זה לזה ומאירין זה לזה הגווניו עילאין כנ״ל. וע״כ נקרא אצל העולם הלואת חן, חן דייקא זה בחי׳ הארת הגווניו שהם עיקר הפאר והחן כמו שפירש שם אדמו״ר ז״ל ע״פ חן בעיני ה׳ ע״ש׃

אות ח

וזהו חומר האיסרו של רבי תשהוא חמור מאד והוא ככופר באלקי ישראל וביצי״מ וכמה לאווין נאמרו בו כמבואר בשו״ע יו״ד עיין שם. ועיקר האיסרו הוא ליקח שכר המתנת מעות כנ״ל:

כי איתא בליקוטי תנינא בי׳ ס״א וז״ל, הש״י הוא למעלה מהזמן וכו׳. והכלל שעיקר הזמן הוא מחמת חסרון הדעת כוו׳. וע״כ בחלום שאז השכל נסתלק ואין לו רק כח המדמה אזי נדמה שעה קלה לזמן ארוך מאד וכו׳. כי בחלום נדמה שעוברים ע׳ שנה ברבע שעה.אבל כשנתעוררים מהשינה וחוזרים מהמדמה אל השכל אז מבינים שזה הזמן שנדמה לע׳ שנה בחלום באמת לא היה רק רבע שעה, רק שבעי שנה ממש הם שבעים שנה עאבל בשכל הגבוה משכלינו גם אלו השבעים שנה הם רק רבע שעה וכו׳.וכן יש שלכ עוד גבוה יותר יויותר וכו׳ עד שיש שכ לאמתי גבוה כ״כ ששם מתבטל כל הזמן לגמרי ונכללין בבחי׳ למעלה מהזמן ע״ש היטב. ושים שכלך ודעתך להבין דבר זה היטב היטב כי הוא ענין נפלא ונורא מאד מאד. נמצא שעיקר הזמן הוא רק בכח המדמה אבל בשכל נקטן הזמן וכל מה שעולה לשכל גבוה יותר נתמעט ונתבטל הזמן לגמרי כנ״ל שזה עיקר התכלית. כי עיקר התכלית הוא לכלול בהש״י שהוא למעלה מהזמן שזה זוכין ע״י שלימות השכל דייקא שזוכין ע״י שבירת המדמה. כי ע״י השכל האמת נכללין בו יתי׳ כמאמר החכם אלו ידעתיו הייתיו כמ״ש במ״א (סימן כ״א ליקוטי ח״א) ע״ש. נמצא מי שזוכה לעשות צדקה והלואת חסד שעל ידי זה מאירין הגוונין וזוכה לשבר המדמה ולעלות אל השכל על ידי זה מבטל הזמן ונכלל בבחי׳ למעלה מהזמן כי כפי שבירתו את המדמה ועלייתו אל השכל כמו כן הוא מבטל הזמן ונכלל בבחי׳ למעלה מהזמן כנ״ל. וזה חומר האיסור של רבי תשהוא ליקח אגר נטר שכר המתנת מעותיו איזה זמן. כי עיקר הממון דקדשוה הוא לגלות הגוונין שבהם כדי לשבר המדמה ולבטל הזמן כנ״ל. וזה הלוקח רבית פוגם בזה מאד מה שלוקח שכר ממעותיו בעד המתנת הזמן. נמצא שמגביר המדמה על השכל שבו עיקר אחיזת הזמן שבזה תלוי כל הפגמים שבעולם. כי כל הפגמים והחטאים הכל מכח המדמה שמשם כל התאוות כנ״ל. ועיקר כל התאוות והחטאים חס ושלום הם רק ע״י התגברות הרע הנאחז בהזמן דייקא שכלול מרע וטוב מבחי׳ ימי טוב וימי רע בחי׳ ביום טובה היה בטוב וביום רעה וכו׳. שהם כ״ח עתים עתים לטובה ולהיפך בחי׳ פגם עץ הדעת שנאמר בו ביום אכלך ממנו וכו׳ ביום דייקא. כי עיקר התגברות המסית ע״י הרע הנאחז בהזמן דייקא. כי למעלה מהזמן כולו טוב ואין שם שום רע כלל. וזה כל עבודת האדם בזה העולם בהזמן והימים הקצובים לו שישתדל לצאת מהמדמה אל השכל דהיינו שיזכה לבטל הזמן שעיקרו בהמדמה ולעלות אל השכל ששם נתבטל הזמן ונכלל בו יתי׳שהוא למעלה מהזמן שזהו כלל כל התורה והמצוות וכמובן בהר״פ שכתב אדמו״ר ז״ל סימן ע״ט בלק״ת ע״ש. והעיקר הואליתן צדקה ולעשות חסד עם ישראל חבירו כי שקולה צדקה ככל התורה כולה כי דייקא ע״י צדקה וחסד מאירין הגוונין שבמעות שעל ידי זה משבר המדמה ועולה אל השכל כנ״ל שעל ידי זה נתבטל הזמן ונכלל בבחי׳ למעלה מהזמן שזה עיקר התכלית כנ״ל וע״כ כשלוקח חס ושלום רבי

תמהמעות בעד המתנת הזמן פוגם בזה מאד כאלו רוצה חס ושלום להעלים הגוונין עילאין שבממון ישראל שהם גדולת הבורא יתי שמבטלין הזמן שבמדמה כנ״ל. והוא רוצה חס ושלום להגיבר הזמן שהוא בחי׳ המדמה על הגוונין שבמעות. וע״כ העון חמור מאד ונחשב ככופר באלקי ישראל בודאי מאחר שעל ידו נתעלמין הגוונין חס ושלום ונתעלם גדולת הבורא יתי ונתגבר המדמה שמשם כל העל ידי זה והכפירו׳ כמבואר למעלה וע״י נחשב ג״כ ככופר ביציאת מצרים. כי עיקר יציאת מצרים היה ע״י התגלות הגוונין שבממון ישראל כמ״ש למעלה ע״ש:

אות ט

כי באמת שורש התאוות הזמן בקדושה הוא ע״י חסד כמ״ש בהמעשה של יום הג׳ שעיקר התאוות הזמן ע״י חסדים של אמת וכו׳ ע״ש. וזה בחי׳ יומם יצוה ה׳ חסדו כי חסד הואיומא דאזיל עם כולהו יומין ומשם עיקר התהוות כל הזמן והימים ששרשם בחינת ז׳ ימי הבנין שהם בחי׳ הז׳ מדות שהם בחינת הגוונין שבכסף וזהב שהם בחי׳ ז׳ מיני מתכות כידוע. וזה ידוע שכל דבר נמתק בשרשו דייקא. וע״כ עיקר קיום העולם ע״י חסד כא״ש עולם חסד יבנה. כי עיקר התהוות הזמן הוא בשביל הבחירה שהוא בזמן דייקא. היינו כדי שיתגבר האדם בעבודתו לשבר המדמה שעל ידי זה יעלה מהזמן לבחי׳ למעלה מהזמן שהוא בחי׳ חים נצחיים של עוה״ב ששם עיקר קיבול השכר אשרי הזוכה לזה. וע״כ העיקר הוא צדקה וחסד ששם שורש התהוות הזמן ושם דייקא נמתק ונתבטל הזמן ונכלל בבחי׳ למעלה מהזמן. כי מחסד עיקר התחלת ועיקר הבנין של ז׳ ימי הבנין. כי למעלה מחסד הואלמעלה מהזמן בחי׳ בינה יובל הגדול שהוא למעלה מהימים כשרז״ל כי שאל נא לימים ראשונים. לימים הראשונים אתה שואל ואי אתה שואל מה למעלה מה למטה וכו׳. דהיינו בשלש ראשונות כמבואר בספרים. וע״כ החסד שהוא התחלת ועיקר התהוות הזמן על ידו דייקא ממתיקין ומבטלין הזמן ומעלין וכוללין אותו בבחינת למעלה מהזמן שזה עיקר התכלית כנ״ל. וע״כ צריכין לעשות צדקה וג״ח. שעל ידי זה דייקא נתבטל המדמה ששם הזמן ועולה אל השכל ששם נתבטל הזמן שזה עיקר התכלית וכנ״ל:

אות י

וזה בח״י משא ומתן שצריכין ליזהר מאד לעשות מו״מ באמונה שלא לפגום בהממון חס ושלום ששם הגוונין עילאין כנ״ל. וכשעושה מו״מ באמונה אזי הוא טובה גדולה מאד. כי ע״י המו״מ שנושא ונותן עם חבירו במעותיהם. על ידי זה מאירין ונכללין הגוונין מזה לזה ומזה לזה. וזה עיקר כוונת המו״מ שהש״י מסבב בשביל זה שישא ויתן אחד עם חבירו הכל בשביל בירור הניצוצות שבממון כידוע. היינו בשביל שיאירו הגוונין מזה לזה שעל ידי זה עולין הניצוצות. כי הניצוצות הן הן הגוונין כמובא בסי׳ נ״ו ע״ש:

וזה שהזהירה תורה וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך ודרז״ל שכשתמכור ימכור לישראל דייקא וכן כשיקנה וכו׳ כמובא בפרש״י. היינו שצריך להשתדל לישא וליתן למכור ולקנות עם ישראל חבירו דייקא כדי שיאירו הגוונין שבממון ישראל מזה לזה ויוכללו זהבזה ויתנהרו ויאירו אלו לאלו שה עיקר התגלות גדולת הבורא כנ״ל. שע״י זה נשבר המדמה ועולין אל השכל ונתבטל הזמן כנ״ל. וזה אל תונו איש את אחיו כדי שלא לפגום בהגוונין שבמעות ישראל כנ״ל. וזה שתלתה התורה מצות מו״מ באמונה ושלא להונות את חבירו בשנת היובל כמ״ש בפרשת בהר שנסמך פ׳ וכי תמכרו ממכר לעמיתך וכו׳ לפ׳ היובל. ובפ׳ הזאת בעצמה תלה אידסגור אונאה ביובל כמ״ש שם אל תונו איש את אחיו במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך וכו׳. כי עיקר איסור אונאה שהוא פגם המ״מ פגם הגוונין שבממון ישראל עיקר האיסור והפגם הוא מה שפגם ביובל חס ושלום. כי יובל הוא בח׳ בינה עלמא דאתי שהוא למעלה מהזמן שהוא בח׳ עולם נצחי לעולמי עד. וע״כ עיקר קדושת היובל ביוה״כ. כי יוה״כ למעלה מהזמן כמ״ש בהא״ב אות תשובה ע״ש. ומסש מבחי׳ יובל שהוא למעלה מהזמן שהוא הש,י שברא את הזמן ומחיה ומקיים אותו ברצונו כל ימי קיום העולם הזה. וזהו שדקדקה התורה אל תונו איש את אחיו במספר שנים אחר היובל תקנה וכו׳. היינו שכל הקניות והמכירות והמו״מ שבעולם כולם הם במספר שנים אחר היובל היינ ובבחי׳ הזמן בחי׳ במספר שנים שבאמת הוארק אחר היובל שהוא למעלה מהזמן. כיאחר היובל שהוא בינה עלמא דאתי משם מתחיל מספר שנים בחי׳ זמן בחי׳ ז׳ ימי הבנין. וכל המו״מ כדי להאיר הגוונין שבממון כדי לגלות גדולת הבורא להכניע המדמה ולעלות אל השכל שהוא למעלה מהזמן בחי׳ יובל. וע״כ צריכין לקנות ולמכור ולעשות מו״מ באמונה ושלא להונות איש את אחיו כדי שלא לפגום בהגוונין שהוא בחי׳ מספר שנים אחר היוב לשלא יוכל לעלות ולכלול בהיובל בבחיד למ עלה מהזמן על ידי התגברות המדמה חס ושלום שמתגבר ע״י פגם הממון ע,י שאין עושין מו״מ באמונה חס ושלום. וזהו אל תונו איש את אחיו במספר שנים אחר היובל תקנה כנ״ל:

אות יא

וזה בחי' מצות שמיטה ויובל שאז הכל הפקר וכולם חברים וכלולים זה עם זה.כי אז הוא בבחי' למעלה מהזמן שזווכן לזה ע"י שמפקירין נכסיהם ונכללין זה בזה שעל ידי זה מאירין הגווניו שעל ידי זה נכללין בבחינת למעלה מהזמן כנ"ל:

אות יב

וזה בחי' כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם. ונתנו איש כופר נפשו וכו' דהיינו שקלים לקרבנות צבור. כי קרבנות הם בחי' שבירת המדמה כנ,ל. וע"י השקלים שנותנין לקרבנות שהם בחי' צדקה על ידי זה מאירין הגווניו ונכנע המדמה וכו' כנ"ל. ואז מרים כ"א את חבירו וכו' כנ"ל. וזה כי תשא את ראש בני ישראל בחוי' נשיאת ראש להרים כל אחד ואחד למקומו ומדריגתו שזה עיקר מצות המספר לספור את ישראל ע"י השקלים כדי שיוכלו זה בזה ויאירו זה לזה כדי שיעלה ויתנשא כ"א ואחד למקומו ומדריגתו. וע"כ צריכין ליתן כל ראחד צדקה דהיינו שקלים לקרבנות צבור שעל ידי זה מאירין הגווניו ונכנע המדמה וכו' ומרים ומנשא כ"א את חבירו כנ"ל. ועל כן צריכין ליתן השקלים בכל שנה ושנה כדי לתקן ולהעלות את הזמן בחי' מספר שנים שיוכלל בבחי' למעלה מהזמן וכנ"ל:

אות יג

וזה שקורין אם כסף תלוה בפסח שהוא יציאת מצרים היינו כנ"ל:

אות יד

וזה בחי׳ פורים. כי המן עמלק הואבחי׳ מנא דלא שויא לחבלא הנ״ל שהוא תוקף הקליפה המתפשטת בכל דרגא ודרגא כשרוצין לעלות מדרגא לדרגא כנ״ל. כי ראשית גוים עמלק כי עמלק הוא ראשית וכלל כל הגוים שהם הקליפות והדמיונות הבאין מכח המדמה. והוא העיקר שמתגבר ומתפשט מאד בכל דרגא ודרגא כנ״ל וע״כ עיקר הכנעתו ע״י צדקה כנ״ל. שעל ידי זה מתגלין הגוונין כנ״ל. וזשארז״ל ע״פ ועשרת אלפים ככר זהב אשקול וכו׳. גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שהמן וכו׳. לפיכך הקדים שקליהם לשקלי המן וכו׳. כי שקל ישיראל הם בחי׳ צדקה על קרבנות צבור כנ״ל שעל ידי זה עיקר הכנעתו כנ״ל. וז״ש ישנו עם אחד ודרז״ל ישנו עם אחד שאמר המן שנפלו לבחי׳ שינה חס ושלום.כי עקר התגברות המדמה הוא בבחי׳ שינה ותרדמה. שאז התגברות המדמה ושם עיקר אחיזת הזמן כנ״ל. וע״כ אמר המן שישראל בתוקף הגלות הם בבחינת שינה שהוא בחי׳ התגברות המדמה הסתלקות הדע. וע״כ יוכל להתגבר עליהם חס ושלום. כי גלות בבל וכן כל הגליות נמשלין לשינה כמ״ש בושב ה׳ את שיבת ציון היינו כחולמים וכשרז״ל. וע״כ היה הנס ע״י נידוד השינה כמ״ש בלילה ההוא נדדה שנת המלך וכו׳. ועל כן מתחלת המגילה לספר תוקף הנס מעוצם גדולתו של אחשורוש כמ״ש בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו וכו׳. חור כרפס ותכלת וכו׳. כי המגילה מספרת לנו בזה תוקף הנס של מפלת המן עמלק שהש״י עשה עמנו בכל דור ודור. יכ עיקר הכנעת המדמה שמתגבר ומתפשט מאד בכל דרגא ודרגא שהוא בחי׳ המן עמלק כנ״ל הוא ע״י עשירות דקדושה שזוכין ע״י צדקה שעל ידי זה מתגלין הגוונין שבממון שהם גדולת הבורא יתי׳ שמו כנ״ל. ואז בימי אחשורוש התגברה מלכות הרשעה כ״כ עד שהיה להם כל העשירו תוכל הגוונין היו נעלמין אצלם. וזה שמספרת מריבוי הגוונין ותוקף העשירות המופלג שהיה אצלם עד שהיתה הקרגע מרוצפת באבנים טובות כלולין מכמה גוונין כמ״ש מטות זהב וכסף על רצפת בהט ושש ודר וסוחרת וכו׳. ועל ידי זה היו מתגברים כנגד ישראל מאד מאד. כי זה ידוע כיאת זה לעומת זה עשה אלקים. וכמ ושע״י עישרות דקודשה מתגברים על המדמה כנ״ל. כמו כן להיפך חס ושלום כשהס״א מתגברת ונמשך כל העשירות וריבוי הגוונין אצלם. אזי הם מתגברים מאד ע״י ריבוי העשירות שכבשו אצלם. וזה בחינת מרירת הגלות של עכשיו שכל הגדול׳ והעשירות הוא אצלם ועל ידי זה הם מתגברים מאד. אבל באמת כל התגברותם הוא לפי שעה. אבל לסוף הם נופלים על ידי זה בעצמו בבחיד עושר שמור לבעליו לרעתו. כי הגוונין עילאין שבממון אינם יכולים להאיר כשהממון כבוש אצל העכו״ם והרשעים. ואלו הגוונין בעצמם נלחמים עמהם ומתגברים עליהם ומפילין אותן ומוציאין מהם כל הניצוצות שבלעו מכבר כי זהו

בחי' עת אשר שלט האדם באדם לרע לו כידוע וזה בחי' תחת הנחשת אביא זהב ותחת הברזל כסף וכו' כי העשירות שהם כובשים עכשיו מישראל ע"י ריבוי המסים וארנינות זה הממון בעצמו שלוקחין מישראל ינקום בהם ויתגבר עליהם ויוציא מהם כל העשירות בכפלי כפלים וכנ"ל:

וכן מרומז בדברי רבינו ז"ל בהתורה הנ"ל שעל ידי המסים והנתינות שהם גובים מישראל על ידי זה בעצמו הם נכנעין ונופלין כי מבואר שם בתורה הנ"ל שכל המסים והנתינות שגובין מיטשראל הם בחי' צדקה בחי' ונוגשיך צדקה ועל ידי זה מתגלין ג"כ הגוונין וכו' ע"ש. נמצאשע"י המסים שגובים מישראל על ידי זה דייקא מתגלין הגוונין ועל ידי התגלות הגוונין הוא מפלתם כי העכו"ם אחיזתם בהמדמה שהואכח הבהמיות כי הם נמשלין לבהמה כנ"ל. וכשנכנע המדמה ע"י הגוונין שמתגלין ע"י גיבוי המסים דייקא אזי נופלים כל העכו"ם שאחיזתן מהם. וע"כ גם אז בימי אחשורוש היתה מפלתם בעצמם ע"י עוצם גאוותם שנתגאו ונתפארו והראו את יקר תפארת גדולתם ועשירותם בשעת המשתה ונתלבש בלבושי כה"ג שהם עיקר פער הגוונין בחי' בגדי ישע שרצו לפגום באלו הבגדים הקדושים. ועל ידי זה קפץ השטן גם ביניהם והתגרה בהם עד שהרגו את ושתי המרשעת שעל ידי זה היה עיקר מפלת המן עמלק ע"י שנלקחה אסתר תחתיה וכו' כי כל זה הוא בחי' עת אשרש שלט האדם באדם לרע לו שע"י גודל התגברותם על ישראל ועיקר התגברותם על ממון ועשירות ישראל ששם פאר הגוונין וכנ"ל אזי אל והגוונין שאינם יכולים להאיר אצלם והם שם בגלות בהעלם ובהסתר גדול הם מתגברין ומלקטין ומבררין מהם כל ניצוצות הקדושה שבלעו ומוציאין מהם חיותם עד שנכנעין ונופלין על ידי זה בעצמו וכנ"ל:

אות טו

וזה שכתוב בגדולת מרדכי, ומרדי יצא מלפני המלך בלבוש מלכו תכלת וחור ועטרת זהב וכו'. זה בחי' פאר הגוונין שחזרו אל הקדושה, שמרדכי הצדיק זכה לכל אלו הגוונין שהם בחי' בגדי ישע כנ"ל שזהו בחי' לבוש מלכו תכלת וכו'. שעל ידי זה הי' עיקר הישועה ע"י שחזרו ונתגלו הגוונין בקדוש' אצל מרדכי הצדיק וכנ"ל:

וזה שכתוב ויספר להם המן את כבוד עשרו וכו'. כי סיפר להם שיש לו עשירות גדול וסבר שהגוונין עילאין כבושין אצלו. ועל ידי זה אין כח אל סטרא דקדושה שהוא מרדכי וישראל להתגבר כנגדו וכנ"ל. אבל הש"י חמל על עמו ונתהפך מהיפך אל היפך שחזר כל העשירות וכל הגוונין

למרדכי כמ״ש ותשם אסתר את מרדכי על בית המן שמרדכי קיבל כל העשירות של המן. ואזי חזר העשירות אל הקדושה ונתגלו הגוונין עילאין שהם גדולת הבורא יתברך ועל ידי זה זכו להכניע ולהשפיל העמקלים שהם הסט״א ולהעלות ולנשא את ישראל. כי עיקר הכנעת הס״א שהוא בחי׳ המדמה הוא על ידי התגלות הגוונין שבעשירות דקדושה וכנ״ל:

אות טז

וזה בחי׳ ומתנות לאביוני׳ שחייבין בפורים דהיינו להרבות בצדקה. כי עיקר התגלות הגוונין בקדושה הוא ע״י צדקה כנ״ל שעל ידי זה עיקר הכנעת המדמה שהוא הסטר״א שזה עיקר בחי׳ פורים כנ״ל. וזה בחי׳ ומשלוח מנות איש לרעהו, כי כ״א צריך לשיתחבר ויוכלל בחבירו על ידי משלוח מנות מזה לזה. כי כשמכניעין המדמה שזהו בחי׳ פורים כנ״ל אזי כ״א מרים ומגביה את חבירו מדרגא לדרגא כנ״ל. על כן צריכין לשלוח מנות מזה לזה כדי שיוכלל כל אחד בחבירו להורות שעכשיו שנכנע מהמדה שבכל המדריגות, כי המן הרשע ימ״ש הי׳ כלול מכל הרע שבמדמה שבכל המדריגות. ועכשיו שנכנע ונפל ע״י תוקף הנס של פורים. ע״כ עתה כל אחד נכלל בחבירו. כי כל אחד מרים ומגביה את חבירו. וזהו בחי׳ מלשוח מנות איש לרעהו וכנ״ל:

אות יז

וזה בחי׳ תוקף השמחה של פורים. כי כשנתגלין הגוונין שהם בחי׳ בגדי ישע וכו׳ שזהו בחי׳ פורים כנ״ל. אזי השמחה גדולה ועצמומה מאד. וכל מה שנתגלין פאר הגוונין יותר ונכנע הרע שבמדדמה יותר אזי השמחה נגדלת יותר ויותר. כי פאר הגוונין הם עיקר גדולת הבורא יתי׳ כנ,ל. וכל מה שנתגלה תפארתו וגדולתו יתברך יותר בודאי השמחה גדולה ביותר כי זה עיקר השמחה שבכל השמחות כשנתגלה גדולתו ותפארתו יתי׳ כמ,ש בפסוקים רבים בהודו להי׳ קראו בשמו ובמזמור לכו נרננה שאומרים בכניסת שבת מעוצם השמחה שתהיה לעתיד כשתתגלה גדולתו ותפארתו יתי׳ כמ״ש ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים ה׳ מלך וכו׳. וכן בפסוקים רבים שם. וכן מהתחלת המזמורים אלו עד הסוף

כולם מיוסדים על ענין גודל השמחה מהתגלות גדולתו יתי כמ״ש לכו נרננה להי נריעה וכו׳ בזמינרות נריע לו כי אל גדול הי. ורנה וזמרה הם בחינת שמחה (כידוע וכמבואר במ״א) , וכן כל המזמורים מדברים שם מגדולת הבורא יתי ומעוצם השמחה שצריכין לשמוח בגדולתו ובשמו יתי. כמ״ש שמחו צדיקים בהי וכו׳.הי מלך תגל הארץ וכו׳. כי אלו מזמורי לכו נרננה שאומרים בכניסת שבת נתייסדו ג״כ להכניע המדמה שמתגבר כשעולין אל הקדושה. דהיינו מחמת שצריכין לצאת מששת ימי החול ולעלות לקדושת שבת. ע״כ נתייסד לומר המזמורים אלו שמדברים מגדולת הבורא יתי כדי להכניע הקליפות שמתגברים כשעולים מדרגא לדרגא כמו שנתייסד לומר הודו שמדבר מגדולת הבורא יתי ומגודל השמחה בו יתי מחמת שצרייכן לעלות מעשיה ליצירה וכנ״ל בהתורה הנ״ל. וזה בחי׳ בשמחך יגילון כל היום ובצדקתך ירומו כי תפארת עוזמו אתה וכו׳. שע״י ההתפארות שנתגלה על ידי זה נמשך שמחה בחי׳ בשמך יגילון כל היום וכו׳ וזהו ובצדקתך ירומו. כי עיקר ההתפארות שהוא פאר הגוונין נתגלה על דיי צדקה וכנ״ל. וזהו שוש אשיש בהי תגיל נפשי באלקי כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני. בגדי ישע מעיל צדקה זה בחי׳ פאר הגוונין שנתגלין על ידי צדקה כמבואר היטב בהתורה הנ״ל ע״פ זה ע״ש. ועל ידי זה שוש אשיש בהי תגיל נפשי באלקי. כי עיקר הגדלת השמחה הוא על ידי זה כנ״ל. וע״כ מחמת שבפורים נכנע המדמה ביותר שזהו עיקר מפלת המן עמלק ע״י התגלות הגוונין ע״י ריבוי הצדקה שנותנין אז וע״י מצות שקלים שמקדימין לפורים שע״י זה עיקר הנס של פורים כנ״ל ע״כ אז השמחה גדולה ועצומה מאד. כי ע״י התגלות הגוונין שהם גדולת הבורא יתברך נתגדלה השמחה מאד כנ״ל:

אות יח

וזה בחי׳ השכרות של פורים כשרז״ל חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כי שכרות הוא בחי׳ שינה בחי׳ התגברות המדמה כמו שרואין בחוש שהשכור מתגבר בו בלבול המדמה ומדבר דברי שטות שבאין מבלבול המדמה. וע״כ צריכין להתרחק מהשכרות מאד מאד כדי לשא יתגבר בו המדמה שמשם כל התאות רעות כנ״ל. אבל בפורים שאז הכנעת המן עמלק הכנעת הרע שבמדמה כ״כ עד שאין השכרות מזקת כלל ביום הזה. אדרבא על ידי השתיה מתקנין המדמה שיהיה נכלל בקדושה ומהפכין מרע לטוב. כי בפורים נכנע הרע שבמדמה כ״כ עד שיכולין ע״י ריבוי השתיה להפוך המדמה דייקא אל הקדושה. כי יין יש בו שני בחינות זכה משמחו לא זכה משממו. כי שממון הוא בחי׳ שגעון בחי׳ בלבול המדמה אבל מי שזוכה דהיינ ושכבר הכנעי הרע

שבמדמה אז יהיין משמחו. וזהו בחי׳ השתיה של פורים שאז הכנעת המדמה ע״י התגלות הגווניו ואזי השמחה גדולה מאד על ידי זה כנ״ל. וע״כ אז השתיה בבחי׳ יין המשמח. וזהו חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. כי המן הרשע הוא בחי׳ הרע שבמדמה שבכל המדרגיות כולם. כי הוא מזרע עמלק שהוא כלול מכל הרע והקליפות שבכל המדריגות כולם בבחי׳ ראשית גוים עמלק כנ״ל. כי בכל דרגא ודרגא מתגבר ומתפשט המדמה. והמן הרשע כלול מכל הרע שבכל המדריגות וכנ״ל והוא התגבר אז על ישראל בהתגברות גדול מאד. כי כח המדמה שהם הקליפות שבכל דרגא אינם יכולים להתגבר כ״א כפי המדריגה שבקדושה ואזי יש כח ובחירה באדם להתגבר כנגדה. אבל המן הרשע היה כלול מהרע שבמדמה שבכל המדריגות ורצה להתגבר על כל אחד מישראל בכח הרע שבמדריגות הגבוהות ממנו ובודאי אין כח באדם שבמדריגה התחתונה לעמוד כנגד הקליפה שבמדריגה הגבוה ממנו מכ״ש כנגד הקליפות שבכמה וכמה מדריגות הגבוהות ממנו. והמן הרשע ימ״ש שהוא הרע שבכל המדריגות רצה להתגבר על כל אחד מישראל בכח הרע שבכל המדריגות שהיה כלול מהם. וע״כ היה בלתי אפשר לעמוד כנגדו כמ״ש לולי ה׳ שהיה לנו בקום עלינו אדם. ודרז״ל ומנו המן. כי איתא בדברי רבינו ז״ל שבני אדם יכולין למנוע מהקדושה יותר מהבע״ד שהוא היצה״ר. כי היהצ״ר של כל אדם אינו רק כפי מדריגתו שכל אחד יש לו יצה״ר מאיזה עולם כפי מדריגת האדם. אבל בן אדם כלול מהכל ע״כ יש לו כח למנוע יותר ע״ש. ובפרט המן הרשע ימ״ש שכלול מכל הרע שבכל המדריגות ורצה להתגבר על כ״א מישראל בכח הרע שבכל המדריגות. ואפי׳ על האדם שבמדריגה התחתוני רצה להתגבר בכח הרע שבכל המדריגות הגבוהות ממנו ואיך אפשר לעמוד כנגדו. וע״כ רצה להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן וכו׳. כי רצה להתגבר כנגד כל ישראל מגדול ועד קטן מחמת שהיה כלול מהרע שבכל המדריגות וכן הוא בכל דור ודור. וזהו בחי׳ עוצם המלחמה שבכל דור. כי הבע״ד כשמתלבש בבני אדם קשה מאד מאד לעמוד כנגדם מחמת שבני אדם כלולים מכל המדריגות ויש להם כח למנוע יותר מהיצה״ר וכנ,ל וע״ז נאמר לולי ה׳ שהיה לנו בקום עלינו אדם, בודאי כשקם אדם על אסד למונעו מדרך החיים קשה מאד מאד לעמוד כנגדו לולי ה׳ יהיה בעזרו וזהו תוקף הנס הנפלא והנורא מאד של פורים כמבואר בכל הספרים מתוקף נפלאות הנס הגדול הזה הגדול מכל הנסים וכל המועדים בטלים וימי הפורים לא נבטלים כי אז ההי בלתי אפשר לעמוד נגד המן מחמת שהתגבר נגד כ״א בתוקף הרע שבכל המדריגות. ע״כ חמל הש״י על ישראל ועשה להם נס נפלא ע״י ששלח להם אז מושיע ורב את מרדכי היהודי שהיה ההיפך מהמן כי מרדכי היה כלול מקדושת התגלות הגווניו עילאין שבכל המדריגות כי בכל דרגא ודרגא כשצריכין להכניע הרע שבמדמה צריכין לגלות הגווניו שהם גדולת הבורא יתי ובודאי כפי המדריגה שצריכין לעלות אליה כמו כן צריכין לגלות הגווניו ומרדכי היה כלול מקדושת התגלות הגווניו שבכל המדריגות כולן וע״כ היה לו כח להכניע את קליפת המן שהוא הרע שבמדמה שבכל המדריגות שנכנע על

ידי קדושת התגלות הגוונין שבכל המדריגות שזהו בחי׳ מרדכי כי מרדכי הוא בחי׳ בשמים ראש מר דרור שתרגומו מרי דכיא כשרז״ל היינו שמרדכי הוא בחי׳ ראש הבשמים של שמן המשחה שבו נמשך המשכן וכליו והכהנים ומלכים ובגדי כהונה, והמשכן כוו׳ כולם הם בחי׳ התגלות הגוונין עילאין. כי כל הגוונין עילאין היו במשכן וכליו ובבגדי כהונה שהם בחי׳ זהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן וכו׳ וכנ״ל. ועל כן שן הי ומקריבין כל הקרבנות שהם הכנעת המדמה כי שם נכנע המדמה ע״י שנתגלה והאיר בהם התגלות הגוונין שהם עיקר גדולת הבורא ית׳ שמשם עיקר הקדושה. כי בכל מקום שמתגלה גדולת הבורא יתברך יותר שם חלה הקדושה ביותר כמ״ש והתגדלתי והתקדשתי וכו׳. נמצא שקדושת כל המשכן וכליו וכו׳ שהכל היה על ידי התגלות הגוונין שהם גדולת הבורא וקדושתו ית׳ הכל היה ע״י שמן המשחה שהוא בחי׳מרדכי שהוא בחי׳ בשמים ראש מר דרור וכו׳ שממנו נעשה שמן המשחה. נמצא שמרדכי כלול מקדושת כל הגוונין שבכל המדריגות כולם מאחר שעל ידו עיקר הארת הגוונין שבכל ציורי המשכן כי המשכן וכליו היו כלולים מכל המדריגות שבכל ישראל שכלולים בקומת אדם כידוע שכל המדריגות בכלל הם קומת אדם כמבואר בכתבים והמשכן היה בבחי׳ קומת אדם כמ״ש בזוה״ק ציורא דמשכנא כציורא דאדם. וע״כ היה המשכן כלול מכולם כנ״ל. ומרדכי שהוא ראש הבשמים של שמן השמחה שמשם עיקר קדושת המשכן היינו עיקר התגלות הגוונין שבכל פרטי המשכן ע״כ היה כלול מקדושת הגוונין שבכל המדריגות וע״כ נתן לו הש״ כח להכניע ולהשפיל את המן הרשע ימ״ש ולהציל כל א׳ וא׳ מישראל מידו מקטן ועד גדול. כי כמו שהמן מתגבר בכל דור כנגד כ״א מישראל אפי׳ כנגד הקטן במעלה הוא מתגבר כנגדו בכח הסתות ופתויים ודמיונותך ומניעות ובלבולים בלי שיעור הנמשכין ממדריגות הגבוהות ממנו הרבה הרבה כמ וכן שולח הש,י בכל דור צדיק שהוא בחי׳ מרדכי שכלול מכל המדריגות שבקדושה שיש לו כח להאיר אפי׳ בהפחות שבפחותים הארה נלאה ועצומה מאד מאד הנמשכת ממדריגות גבוהות ממנו הרבה מאד. ועל ידי זה הוא מצילו מקליפת הגבוהות ממדריגתו וכנ״ל וזאת ההארה של מרדכי הצדיק אנו זוכין בכל דור ודור בכל שנה בימי הפורים האלה כמ״ש והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור וכו׳. כי זאת עיקר המלחמה שיש לכל אדם בכל דור ודור שמלבד היצה״ר שלו ותאוותיו הרעים שיש לו מעצמו שצריך מלחמה גדולה והתגברות גדול לעמוד כנגדם, נוסף על זה עומדים נגד כל אחד בני אדם הרבה הרוצים למונעו מדרך החיים. ויש בענין זה שינויים הרבה לאין מספר כי לפעמים הבע״ד מתלבש עצמו אפי׳ באיש כשר ולפעמים באיזה צדיק שמכניס בלבו לחלוק על דרך הישר שרוצה ליכנוס בו כי הבע״ד מבלבל העולם הרבה בכל דור ועיקר התגרותו הוא על הדרך הישר שהורו לנו הצדקיים השלימים הגדולים במעלה ביותר שהם כלולים מכל המדריגות שבקדושה והוא מתלבש עצמו בבני אדם דייקא לחלוק על צדיקים גדולים כאלו ועל הדרכים ישרים ונוכנים שגילו בעולם ומהפך האמ תומתגבר על ידי זה על האדם הקטן במעלה בסברות וקשיות ובלבולים

הנמשכין ממדריגות הגבוהות ממנו שעל ידי זה קשה לעמוד כנגדו אם לא בכח הצדיק הגדול במעלה שהוא בחי' מרדכי בחי' בשמים ראש שכלול מכל המדריגות שבקדושה שמאיר בנו הארה נפלאה ועצומה ממדריגות הגבוהות למעלה למעלה יותר שעל ידי זה יש לנו כח אפי' להקטן שבקטנים לעמוד כנגד המונעים הרבי סכי קדושת הצדיקים בחי' מרדכי עולה למעלה על כל המדריגות עד תכלית הקדושה ששם מתבטלת הקליפ' שבמדמה לגמרי. כי מבואר לעיל שבכל דרגא ודרגא יש שם דמיונות וקליפות אלו וכשאדם רוצה לעלות מדרגאלדרגא אזי מתגברים מחדש הקליפות שבמדריגה וכו' כנ"ל. אבל יש צדיקים גבוהים במעלה כל כך עד שנכללו בתכלית הקדושה העליונה. כי כבר שברו הקליפות שבכל דרגא ודרגא עד שכבר נכללו בתכלית תכלית הקדושה העליונה ששם הוא ביטול כל הקליפות לגמירי וזה בחי' קדושת מרדכי היהודי כנ"ל וזאת ההארה מתגלה בפורים וזה בחי' חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי דהיינו שמגודל השמחה יעלה למדריגה גבוה כ,כ עד שיאיר בו הארת פורים שהוא הארת מרדכי בשרשו העליון ששם אין שום קליפה ורע שבמדמה לגמיר. וע"כ אין שייך שם לומר ארור המן וברוך מרדכי כי בכל המדריגות שיש שם קליפה וקדושה שהם בחי' המן ומרדכי שייך לומר אארור המן שהוא הקליפה וברוך מרדכי שהוא הקדושה. אב לבשורש הקדושה העליונה שם ביטול המדמה והקליפה לגמרי ושם אין שייך כלל ארור המוברוך מרדכי מחמת ששם כולו קודש כולו טוב. וזהו בחי' הארת פורים שהוא הארת מרדכי שהוא אור גדול ונורא מאד שאינו מאיר בשום יו"ט כ"א בפורים כמבואר בכתבי האר"י ז"ל היינו כנ"ל כי זה האור כלול מהקדושה שבכל המדריגות עד תכלית הקדושה העליונה ששם ביטול הקליפה לגמרי. וזהו עד דלא ידע וכו' כי שם כולו טוב וכנ"ל:

[שייך לעיל]

אות יט

מרדכי היה כלול מקדושת כל הגוונין שבכל המדריגות כי מרדכי היה מזרע בנימין שבחלקו נבנה הביהמ"ק ששם מקריבין כל הקרבנות שהם הכנעת המדמה. כי בבימה,ק היו כל הגוונין כי היה שם עשירות גדול כל אוצרות בי תה' כי המקדש ומשכן הם בחי' אחת. וז"ש גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו הר קדשו ששם בביהמ"ק שם עיקר גדולתו ית'. ומפרש הפסוק שעיקר גדולתו ית' נתגלה שם מחמת ששם כל היופי והפאר של הגוונין. וזהו יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וכו' ששם כל היופי והפאר שהוא התגלות הגוונין שהם עיקר הפאר והיופי והם עיקר גדולתו ית'

בחי׳ גדול ה׳ ומהולל מאד וכנ״ל. וזהו יפה נוף משוש כל הארץ כי זה עיקר השמחה כשנתגלה גדולתו יתׄ ע״י התגלות הגוונין בבחי׳ שוש אשיש בה׳ וכו׳ כי הלבישני בגדי ישע וכו׳ שהם התגלות הגוונין שנקראין בגדי ישע וכו׳ כנ״ל׃

אות כ

וז״ש לכולם נתן לאיש חליפות שמלות ולבנימין נתן שלש מאות כסף וחמש חליפות שמלות. כי כבר מבואר שמצרים ופרעה הם בחי׳ המדמה. וזה עיקר גלות מצרים שהתגבר המדמה. ועיקר הכנעתם היה ע״י יוסף הצדיק שירד לשם מקודם להכהניע בכחו המדמ׳ והקליפה של מצרים כמ״ש כי למחיה שלחני אלקים לפניכם. וע״כ סיבב הש״י ברחמיו שיוסף זכה שם לעשירות גדול מאד ולקט כל הכסף שבמצרים ושבשאר ארצות כמ״ש וילקט יוסף את כל כסף וכו׳. כי ע״י הכסף והעשירות שקיבץ יוסף שם על ידי זה נתגלו הגוונין עילאין שהם גדולת הבורא יתׄ ועל ידי זה היה עיקר הכנעת פרעה ומצרים שהם בחי׳ המדמה וכנ״ל. וע״כ כשנתקבצו השבטים עם יוסף נתן לכולם מעשירותו כי נתן לכל אחד מתנות להורות להם שכבר זכה להעלות העשירות אל הקדושה והוא נותן לכולם חלק מעשירותו שהוא בחינת פאר הגוונין בחי׳ בגדי ישע. וזהו בחי׳ חיפות שמלות שנתן לכולם בחי׳ בגדי פאר הנ״ל שהם בחי׳פאר הגוונין כדי שיהיה כח לכל השבטים להכניע קליפת מצרים שהוא המדמה ע״י כח הבגדי ישע שהם פאר הגוונין שקיבלו מיוסף. כי עיקר הכנעת המדמה שהוא בחי׳ מצרים הוא ע״י בגדי ישע וכו׳ כנ״ל. וע״כ לבנימין נתן שלש מאות כסף וחמש חליפות שמלות. כי לבנימין שבחלקו נבנה הביהמ״ק ששם עיקר הכנעת המדמה ע״כ הוא צריך עיקר העשירות יותר ויותר. וע״כ נתן לו חמש חליפות שמלות רמז לחמש חליפות שמלות שהכה״ג מחליף בגדיו חמשה פעמים ביוה״כ. כי ביוה״כ אז נכנס הכה״ג לפני ולפנים ששם עיקר הקדושה העליונה של הבהמ״ק ושם עיקר פאר הגוונין כי שם עמד הארון והכרובים ושם הכירו גדולתו יתׄ כי שם עיקר השראת השכינה כמ״ש ונועדתי שמה לבני ישראל כוו׳. וזה בחי׳ שלש מאות כסף כנגד השלש בחי׳ של השכל שהם שכל בכח ושכל הפועל ושכל הנקנה שזוכין ע״י התגלות בדווהין שבעשירות דקדושה שעל ידי זה נכנע המדמה ועולין אל השכל שכלול משלש בחי׳ כנ״ל. והמן שרצה לפגום בקדושת הגוונין ולהגביר המדמה כנ״ל. ע״כ הפיל פור הוא הגורל. כי רצה לפגום בקדושת יוה״כ שנאמר בו ונתן אהרן על שני השעירים גורלות וכו׳. וז״ש בזוה״ק שפורים הוא בחי׳ יוה״כ היינו כנ״ל. כי אח״כ כשזכו להכניעו חזרו והמשיכו קדושת יוה״כ שהוא עיקר קדושת הבהמ״ק שבו

כל הגוונין. כי ביהו״כ נכנס הכה״ג לתכלית הקדושה העליונה של הבהמ״ק ששם עיקר התגלות פאר הגוונין עיקר גדולת הבורא יתי׳ שמשם עיקר הכנעת המן עמלק שהיא בחינת כלל הרע שבמדמה שבכל המדריגות וכנ״ל:

כי יוה,כ הוא למעלה מהזמן כמ״ש רבינו ז״ל ועיקר הזמן בבחי׳ המדמה כנ״ל והמן רצה להגביר הזמן כי תלה הכל בטבע ובזמן. וע״כ הפיל פור מיום ליוסומחדש לחדש וכו׳ כי אמר שהכל תלוי בזמן ע״כ רצה להפיל פור עד שידע היום והזמן שיוכל להתגבר על ישראל חס ושלום. ואע״פ שהגורל שלו היה ע״פ כישוף גדול והיו לו חכמות גדולות בזה. אבל השי״ת מיפר מחשבות ערומים ונתהפך הדבר כי הש,י המשיך הישועה והנס מבחי׳ יוה,כ מבחי׳ למעלה המהזמן מבחי׳ יובל הגדול שהוא בחי׳ שער החמשים. כי המן רצה להגיע הפגם גם שם חס ושלום. וע,כ עשה עץ גבוה חמשים אמה. אבל זה היה עיקר מפלתו כי שם בבחי׳ שער החמשים בחי׳ יובל בחי׳ יוה״כבחי׳ למעלה מהזמן שם אין לו שום שליטה ואחיזה כלל ולשם אין מי שיוכל לעלות כ״א הצדיק הגדול שהוא בבחי׳ מרדכי. וע״כ נתלה על זה העץ דייקא שגבוה חמשים אמה כי עיקר מפלתו היה על ידי בחי׳ שער החמשים של הקדושה שהוא בחי׳ למעלה מהזמן וכנ,ל. (ובענין זה של בחי׳ למעלה מהזמן יש עוד הרבה לבאר השם יתברך יעזרינו לגמור הענין היטב):

אות כא

וזה בחי׳ כתב זאת זכרון בספר. זכרון הוא בבחי׳ המדמה כמ״ש רבינו ז״ל במ״א היינו בירור המדמה. וזה בחי׳ קריאת התורה שאין קורין בתורה פחות משלשה אנשים וכ״א אינו קורא בפחות מג׳ פסוקים הכל כדי להכניע המדמה ולעלות אל השכל שכלול משלשה בחי׳ הנ״ל שהם כשכל בכח ושכל וכו׳ כנ,ל. וע,כ כל התורה משולשת כמ״ש בריך רחמנא דיהיב לן אוריין תליתאה וכו׳ וכן כשהלכו ישראל ג׳ ימים בלא תורה נתייגעו וכו׳. ותקנו שיהיו קורין בב׳ וה׳ כדי שלא יעברו ג׳ ימים בלא תורה הכל כדי להכניע המדמה ולעלות אל השכל שכלול משלש בחי׳ הנ״ל. וזה בחי׳ שלש קדושות כי השכל נקרא קודש כידוע וע״כ יש שלש קדושות בחינת קדושת השכל שכלול משלש שהם שכל בכח וכו׳ כנ״ל:

מועד מועדים וחצי. עידן ועידנין ופלג עידן זה בחי׳ מיעוט הזמן שיתגלה השכל של מיעוט וביטול הזמן. כי כל מה שהשכל גדול יותר נתמעט ונתבטל הזמן יותר. וזהו עד מועד מועדים וחצי שמשני זמנים יהיה נעשה זמן אחד ואח״כ יעלה לשכל גבוה יותר עד שיתמעט ויתבטל הזמן יותר

עד שיהיה כל הזמן בבחי׳ וחצי ואז יבא משיח שהוא ישיג השכל של בחי׳ למעלה מהזמן בשלימות עיין היטב בסי׳ ס״א הנ״ל והבן היטב׃

אות כג

וזה בחי׳ איסור חמץ שעיקר איסורו ע״י הזמן דהיינו שאסור להשהות העיסה איזה זמן שלא תחמיץ כמו שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ וכו׳ כמ״ש ולא יכלו להתמהמה וכו׳ היינו שעיקר איסור חמץ שלא יתאחז ריבוי הזמן בעיסה שמשם עיקר אחיזת החיצונים ועיקר הכנעתם ע״י שנתגלה השכל שממעט הזמן ומעלה הכל למעלה מהזמן שעל ידי זה עיקר גאולת מצרים שהיה בחפזון ולא יכלו להתמהמה והשי״ת פסח ודילג על הקץ שכל זה בחינת מיעוט הזמן בחינת למעלה מהזמן וכנ״ל׃

אות כד

לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם לתקן בחי׳ הזמנים להעלותם ולקשרם לבחי׳ למעלה מהזמן ע״י בירור המדמה שזוכין בפורים כנ״ל כי עיקר הזמן בבחי׳ המדמה וכו׳ כנ״ל׃

הלכות ע״ז הלכה ד׳ נכללת בה׳ י״י״נ הלכה ד׳ אות י״ג וכו׳.

רבית א

ענין רבית שלפי דעת ההמון הוא היפך הסברא כי מהראוי שיתן לו שכר המתנת מעותיו בשביל שהיו בטילות אצלו. אך באמת התורה אסרה רבית. והאיסור חמור מאד וכאלו כופר בעיקר חס ושלום. כי איתא

בדברי רבינו נ״י שכל השפע של ממון בא לאדם מבחי׳ נפש שהוא בחי׳ נוקבא בחי׳ רגלין עיין במאמר גזילה סי׳ ס״ט. והנה כשהוא מלוה לחבירו מעות בזה הוא קונה אותו כשרז״ל עבד לוה לאיש מלוה, כי נעשה גופו משועבד אליו וכשנשתעבד אליו הלוה בעצמו דהיינושיעבוד גופו אזי ממילא נשתעבדו לו כל נכנסיו כי ע״י שהלוה מקבל מעות מהמלוה ונעשה עבד ומשועבד אתיו כמ״ש עבד לוה וכו׳. על ידי זה הוא נכלל ונעשה בחי׳ נפש אצל המלוה בבחי׳ כי יקנה נפש קנין כספו שכשהאדם קונה עבד הוא קונה את נפשו כמ״ש ואת הנפש אשר עשו בחרן פרש״י עבדים ושפחות שקנו וקרא הכתוב אותם בשם נפשות. כי עיקר הקנין הוא הנפש כי מאחר שהוא קניוכספו נמצא שהוא בחי׳ נפשו. כי כל הנכסים של האדם הם בבחי׳ נפש כנ״ל כמבואר בדברי ריבנו נ״י ע״ש. וכן הלוה ששנשתעבד להמלוה ע״י שקיבל אצלו מעות הוא בחי׳ נפשו כנ״ל. וע״י שיעבוד עצמו של הלוה על ידי זה נשתעבדו ממילא כל נכסיו של הלוהאל המלוה. כי כל הנכסים הם בחי׳ הנפש כנ״ל. ומאחר שנשתעבד הלוה בעצמו דהיינו שנכלל נפשו בנפש המלוה ונעשה בחי׳ נפש אצל המלוה נמצא ממילא כל הנכסים וכל העשירות של הלוה הכל הוא ברשות המלוה. כי כל הנכסים הם בחי׳ נפש כנ״ל וזה שכתבו הפוסקים בח״מ סי׳ ס״ו לענין מהוכר שט״ח לחבירו וחזר ומחלו מחול ע״ש. שהעיקר הוא שיעבוד גופו ורק ע״י שיעבוד גופו נשתעבדו הנכסים היינו כנ״ל. ומאחר שקנה המלוה נפשו של הלוה כל ימי משך ההלואה. נמצא שלוקח אצל הלוה שכר גדול בשביל המתנת המעות. דהיינו השפע של ממון שמקבל המלוה מבחי׳ הנפש של הלוה כי כל נפש יש לה שפע של ממון כמבואר בדברי רבינו שם ע״ש. על כן אסור ליקח אצלו עוד רבית מאחר שכבר קבל שכר גדול כל ימי ההלואה. דהיינו השפע של ממון שקיבל מנפשו של הלוה כנ״ל ועל כן איסורו חמור מאד. כי ביאסור זה נאחזת הס״א ביותר כי הלוה נקרא בעל חוב שהוא בחינת ע״ז שנקראת חובה כדאיתא בדברי רבינו נ״י בסי׳ כ״ג. וע״כ האדם צריך לשמור עצמו מאד מלהיות בע״ח ועכ״פ צריך שתהיה ההלואה בהיתר על פי התורה. אבל כשנעשה איסור בהלואה דהיינו איסרו רבית אזי הס״א שהיא בחי׳ חובה בחי׳ ע״ז כנ״ל נאחזת שם מאד. כי יש לה אחיזה שם כנ״ל. וע״כ נחשב כאלו כופר היינו בחי׳ ע״ז.כי באמת צריך להאמין שהשפע הוארק מהש״י וכשיאמין שהשפע ממון בא מלמעלה בודאי לא יקח אצלו רבית כי כבר קיבל הרבה מהלוה מבחי׳ נפשו כנ״ל:

אות א

ע״פ המאמר צוית צדק וכו׳. אימא לן מילי דכדיבי וכו׳ הוי לן כודניתתא וילדה וכודנייתא מי ילדה. כי אל אחר אסתרס ולא עביד פירין. הי ניהו מילי דכדיבי כי באמת הוא שקר גמור. כי נדמה להם שמרויחין ואינם מרויחין וכו׳ ע״ש כל המאמר (בסי׳ כ״ג). והכלל שאלו הנופלים בתאוות ממון הם נקשרים בפנים דס״א אנפין חשוכין ע״ז. כי כל ע״ז תחובים בממון בחי׳ בעצבון תאכלנה עצבות ומרה שחורה וכו׳ ולהיפך מי שעושה מו״מ באמונה הוא מקושר באנפין נהירין בחי׳חים בחינת אמת וכו׳ ע״ש. ואיתא שם שהמשוקע בתאות ממון הוא תמיד בעל חוב. כי ע״י נקראת חובה שמכרעת הכל לכף חובה וכו׳ עיין שם היטב:

וזה בחי׳ איסור רבית. כי זה הנצרך ללוות צריכין לרחם עליו מאד להצילו שלא יהיה בחי׳ בעל חוב חס ושלום. כי חוב הוא בחינת ע״ז כנ״ל. וזה בחי׳ אם כסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנושה. כי צריך לעשות חסד עם הלוה שלא להיות עליו כנושה כלל. שלא יהיה הלוה מכונה בשם בעל חוב כלל כי חוב בחי׳ ע״ז. וזהו ולא תשימון עליו נשך. שאסור ליקח ממנו רבית בשביל החוב שלא לילך עמו במדת הדין לקבל ממנו רבית בעד החוב רק במדת החסד לעשות עמו גמילות חסד. גמילות חסד ממש. כי צריך לגמול חסד עם זה שנצרך ללוות להשמיך עליו חסד להמתיק ממנו בחי׳ הדין שלא יהיה בבחי׳ בעל חוב. כדי שלא יהיה להס״א בחי׳ ע״ז יניקה מזה החוב כנ״ל. וזהו גדולה גמילות חסד יותר מן הצדקה (סוכה מ״ט) כי גמילות חסד הינו הלואת חן הוא בחי׳ צדקה ממש. כי עיקר מצות הצדקה הוא שממתיק הדין מן העני. כי העני הוא בבחי׳ דין בחי׳ צדקה כמובא. וע״י החסד שעושה עמו שמשפיע לו ממונו. על ידי זה נעשה מצדק צדקה. וממתיק בחי׳ העניות בחי׳ הדין ע״י החסד שמשפיע בו. וזהו בעצמו בחי׳ הלואת חן שנקרא גמילות חסד. כי זה שנצרך ללות הוא בבחי׳ דין בחי׳ חוב שמשם יניקת הע״ז חס ושלום שהוא בחי׳ חובה ע״כ צריך לגמול עמו חסד. ועל ידי זה החסד שעושה עמו על ידי זה ממתליק ממנו הדין שלא יהיה נקרא השם בע״ח. שלא יהיה להחוב והע״ז יניקה מנו. וע״כ גמילות חסד גדול יותר מן הצדקה. כי העני הנצרך לקבל אין בו אחיזת הדין כ״כ כמו הלוה שצריך ללות. כי החוב הוא בחי׳ חוב ודין גמור חס ושלום אשר משם יניקת הע״ז חס ושלום שהוא בחי׳ חובה כנ״ל. וע״כ צריך לגמול עמו חסד. ועל ידי זה החסד שעושה עמו על ידי זה ממתיק ממנו הדין שלא יהיה נקרא בשם בע״ח. שלא יהיה להחוב והע״ז יניקה ממנו. וע״כ גמילות גדול יותר מן הצדקה. כי העני הנצרך לקבל אין בו אחיזת הדין כ״כ כמו הלוה שצריך ללות. כי החוב הוא בחי׳ חוב ודין גמור חס ושלום אשר משם יניקת הע״ז חס ושלום שהוא בחי׳ חובה כנ״ל. וע״כ זה הגומל חסד עמו ומלוה לו

הלואת חן ואינו עליו כנושה כלל. ואינו מכונה ההלואה בשם חוב כלל רק בשם גמילות חסד. הוא עושה עמו חסד גדול יותר מן הצדקה. כי הלוה צריך המתקה וחסד יותר מן העני כנ״ל. וזה שקראה התורה את הלוה בשם עני. כמ״ש אם כסף תלוה את עמי את העני וכו׳. כי הוא בחינת עני ממש ונצרך לחסד יותר ממנו כדי להמתיק ממנו בחי׳ החוב כנ״ל. וע״כ גדולה גמילות חסד יותר מן הצדקה כנ״ל. וזה בחי׳ חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול. כי המלוה אסור לו לקבל שום גמול וטובה מהלוה בעד ההלואה כמבואר בש״ע מחמת איסור רבית. נמצא שהמלוה עושה עם הלוה חסד של אמת שאטינו מצפה לתשלום גמול. כי כן הדבר שהמלוה צריך לעשות עמו בחי׳ חסד של אמת דייקא. היינו להארי בחי׳ אמת שהוא בחינת חים אור הפנים כמבואר שם כנ״ל. כדי להציל הלוה מב חי׳ חוב בחי׳ ע״ז עצבות אנפין חשוכין בחי׳ שקר בחי׳ מיתה ע״כ צריך לעשות עמו חסד של אמת להמתיקו בבחי׳ חסד בחי׳ אמת שהוא אנפין נהירין חים וכו׳ כנ״ל. וע״כ אסור לקבל ממנו רבית כי אסור לקבל שום רווח ופירות מן החוב. כי החוב הוא בחינת ע״ז שאין בה שום רווח ופירות. כי אל אחר אסתרס ולא עביד פירין. נמצא שאין בהחוב שום רווח ופירות. וזה כשרוצה לקבל רווחים ופירות מהחוב. הוא פוגם באיסור ע,ז כאלו מייקר חס ושלום שם אלילים כאלו יש בה פירות חס ושלום. כי באמת אין שם שום פירות כנ״ל. וע״כ זה שלוקח רבית לסוף אין נשאר בידו כלום כשרז, להמלוה ברבית נכסיו מתמוטטין. כי הוא בחי׳ מילי דכדיבי בחי׳ תאות ממון שהוא שקר גמור שנדמה שמרויח ולסוף אין נשאר בידו כלום כי הוא בחי׳ שקר כנ״ל. כי אל אחר אסתרס ולא עביד פירין. וא״א שיהיה פירות גמורין מהחוב רק שהוא מטעה עצמו ורוצה לקבל פירות מהחוב כאלו יש פירות חס ושלום להע״ז וע״כ פוגם בפגם ע״ז. וזה איסור החמור של רבית שהוא איסור חמור מאד. כי הוא בחי׳ איסור ע״ז ממש כנ״ל. וזה שארז״ל (המלוה ברבית כופר בכל התורה) על המלוה ברבי תשהוא ככופר בכל התורה כולה. כי הוא בחי׳ ע״ז שכל המודה בה ככופר בכל התורה כולה. כי הוא כמודה בע״ז ממש כאלו מודה חס ושלום שיש פירות בע״ז כי הוא רוצה לקבל פירות מן בחי׳ חוב שהוא בחי׳ ע״ז וכו׳ כנ״ל. וזה בחי׳ שנקרא איסור רבית נשך. בחי׳ נשיכת הנחש כשפרש״י שנשך הוא כנשיכת הנחש וכו׳ כי הוא בחי׳ נשיכת הנחש ממש בחי׳ ונחש עפר לחמו בחי׳ ועפר תאכל כל ימי חייך. עפר הואבחי׳ עצבות אנפין חשוכין כמ״ש רבינו ז״ל שם. וזהו עיקר נשיכת הנחש בחי׳ ועפר תאכל וכו׳. שזהו בחי׳ תאוות ממון בחי׳ איסור רבית בחינת ע,ז וכו׳ כנ״ל עיין שם בסוף המאמר היטב׃

אות ב

וזה בחינת רבי תקציצה ואבק רבית, זה בחי' נשך בחי' נשיכת הנחש שנתקלל בבחי' על גחונך תלך ועפר תאכל וכו' כי רגלים הי' לו ונקצצו. וזה בחי' רבי תקצוצה בחינת רגלים הי' לו ונקצצו בבחי' שקר אין לו רגלים בחי' שקרא לא קאי. דהיינו כי בא מת אין שדם בבחי' תאות ממון בחי' ע"ז שום ריוח ממון כנ"ל. וזהו בחי' שקר אין לו רגלים כי הממון הוא בחי' רגלין כמ"ש ואת כל היקום אשר ברגליהם זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו וכשהוא משוקע בתאות ממון הוא מקושר בהע"ז שהוא בחי' שקר שאין לו רגלים כי שם אין שום ריחווח ממון שהוא בחי' רגלין כי אל אחר אסתרס ולא עביד פירין. וזהו איסור רבית כנ"ל שנדמי' לו שלוקח רווחים ולבסוף נכסיו מתמוטטין כי שקרא לא קאי כי אין לו רגלים כי רגלים הי' לו ונקצצו. וזהו בחי' רבי תקצוצה בחינת זוהמת החנש וכו' כנ"ל. וזה בחי' אבק רבי תבחי'ועפר תאכל וכו' כנ"ל. וז"ש אצל רבית וחי אחיך עמך כי אתה מצווה להחיותו היינו להמשיך עליו חיים ואור הפנים שזהו בחינת גמילות חסד בחי' חסד של אמת כנ"ל. וע"כ מהמשומד מותר לקבל רבית כי אין אתה מצווה להחיותו כשרז"ל. כי עיקר גמילות חסד הוא להמתיק ולהציל מבחי' שמד שהוא בחי' תאות ממון בחי'חוב בחי' ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד כמבואר שם ע"ש שתאות ממון נקרא שמד. וע"י החסד שהמלוה עושהעם הלוה הוא ממשיך בחי' חסד וחיים אור הפנים ומציל מבחי' שמד בחיט' חוב ע"ז כנ"ל. וע"כ המשומד שכבר עקר עצמו מבחינת החים ונתקשר אל הע"ז ונשתמד ע"כ אין אתה מצווה להחיותו להמשיך עליו חים ואור הפנים וע"כ מותר ליקח ממנו רבית. כי עיקר איסור הרבית הוא לגרש מההלוא' זו בחי' חוב בחי' ע"ז בחי' שקר, בבחי' לא תהיה לו כנושה לא תשימון עתיו נשך שלא יהיה נקרא בשם חוב כלל רק בבחי' גמילות חסד בחי'וחי אחיך, להמשיך עליו חים אור הפנים בחי' באור פני מלך חיים כנ"ל:

הלכות חוקת עכו"ם ע"י באו"ח ה' פורים על פי המאמר מי האיש החפץ חים וכו' עיין שם:

רבית ג

אות א

ע״פ המאמר צומית צדק עדותיך ואמונה מאד סי׳כ״ג. כי יש אנפין נהירין בחי׳ שמחה בחי׳ חים וכו׳. ויש אנפין חשוכין בחי׳ מיתה בחי׳ עצבות וכו׳. ואלו המשוקעים בתאות ממון ואינם מאמינים שהש״י יכול לפרנס את האדם בסיבה קלה, אלו בני אדם הם מקושרים בפנים דס״א שהוא ע״ז וכו׳. וע״י תיקון ברית קודש ניצולין מפנים דס״א מפגם תאות ממון ונתקשר באלקות בחי׳מבשרי אחזה אלוק. כי א״א לחזות באלקות כ״א ע״י תיקון ברית קודגש וכו׳ ע״ש כל זה היטב, וע״ש מ״ש על מאמר סבי דבי אתונא והוי תלו לי׳ פתקא בצואריי׳ דהוה מסיק בבי אבא מאה אלפי זוזי. כיאלו המקושרים בפנים דס,א בתאות ממון הם בעלי חובות תמיד כמו שאנו רואין שזה המשא תלוי בצואר בני אדם שאין מסתפקין בממונם ולווין מאחרים ומסכנים עצמן בשביל להשתכר ממון הרבהוכו׳. וחוב נקרא הע״ז וכל המתקרבין אליו הם בעלי חובות תמיד וכו׳ כנ״ל ע״ש כל זה היטב:

וזה בחי׳ איסור רבית החמור מאד. כי באמת ישראל עם קדוש הם מקושרים בע׳ אנפין נהורין שהם בחי׳ ע׳ נפשות בית יעקב וכו׳ והעכו״ם הם ע׳ עממין. והם מקושרים בע׳ אנפין חשוכין שהוא ע״ז מיתה חשך וכו׳ נמצא שישראל הם רחוקים בשרשם לגמרי מתאות ממון שהוא ע״ז. ועל כן ישראל הם רחוקים מהלואות וחובות בשרשם כמ״ש והלוית גוים רבים ואתה לא תלוה וכו׳ והעבטת גוים רבים ואתה לא תעבוט. כי חובות והלואות הם עיקר תאות ממון שהוא ע״ז וכו׳. כמובן בסוף מאמר הנ״ל על מאמר ותלי ליה פתקא בצואריה וכו׳ כי הע״ז נקראת חובה וכו׳. וכל המתדבקין בה הם בעלי חובות תמיד וכו׳ כי תאות ממון הוא מחמת שאין לו אמונה ובטחון בהש״י שהואית׳ יכול להזמין לו פרנסתו בסבה קלה בלי יגיעות. ומחמת זה הוא רץ אחר פרנסתו תמיד ביגיעות רבו תוכו׳ והוא מלא עצבות ודאגות ומרה שחורה ומרבה ללוות ממון מאחרים מחמת שאינו מאמין שהש״י יזמין לו פרנסתו בעתו בלי יגיעות בסבה קלה וכו׳. וכל זה נמשך ונאחז רק מבחי׳ הזמן כי הש״י הוא למעלה מהזמן והמקום וישראל עלה במחשבה תחלה וקוב״ה ואורייתא וישראל כולא חד. וע״כ ישראל הם ג״כ למעלה מהזמן. וכל עבודת ישראל בזההעולם הגשמי שהוא בזמן ומקום הוא רק שיזכו להעלות ולקשר את בחי׳ מקום וזמן לבחי׳ למעלה מהזמן והמקום. דהיינו להעלות ולקשר ולכלול כל הבריאה בקודם הבריאה. ועיקר הוא האמונה כמש״ש כל מצותיך אמונה. שע״י האמונה שאנו מאמינים בו ית׳ שברא הכל ברצונו. וכל הזמן והמקום נמשך ממנו ית׳ מבחי׳ למעלה מהזמן והמקום. על ידי זה אנו מעלין ומקשרין המקום והזמן לבחי׳ למעלה מהזמן והמקום. ואזי כל הבריאה כולה בבחינ תלמעלה מהזמן והמקום שהוא בחי׳ השגחה. וזה בחי׳ בטחון כי באמת עיקר עצבות ודאגות הפרנסה הוא מחמת שאין לו בטחון בהש,י. ועיקר פגם וחסרון הבטחון נמשך רק מבחינת הזמן והמקום. כי באמת השי״ת משפיע שפעו הטוב תמיד בלי הפסק רגע רק כשהשפע באה בזה העולם הגשמי שהוא במקום וזמן אזי מוכרח השפע להתלבש במקום וזמן. וע״כ אין השפע של פרנסה ועשירות נמשכת כ״א במקום וזמן ידוע כמ ושנראה בחוש שיש זמן שהאדם מרויח

ויש להיפך. וכן במקום שבזה המקום מרוויחין ובמקום אחר להיפך. ומחמת זה עיקר דאגת הפרנסה מחמת שלפעמים נתעכב שפע פרנסתו. ע״כ עולה דאגת הפרנסה על לבו ודואג מה יאכל למחר. ומחמת זה הוא רודף אחר פרנסתו ביגיעות גדולות וסוף כל סוף אינו משיג פרנסתו כ״א כשיבא עתו וזמנו. ואם היה לו שכל אמתי והיה מאמין בהש״י שהכל ממנו יתׄ רק שצריכין להמתין עד שיבא זמנו ועתו לא היה רץ אחר פרנסתו כ״כ כי הש״י יתן לו פרנסתו בעתו בסבה קלה. כי ההכרח שיעשה האדם איזה עובדא קלה בשביל פרנסה כשרז״ל וברכתיך בכל אשר תעשה כי א״א להמשיך בזה העולם כ״א ע״י כלים.וע״כ מוכרחין לעשות איזה עסק ומו״מ כי ע״י זה עושין כלים וצנורות לקבל השפע. אבל באמת אין העסק עיקר כלל. רק עיקר הפרנסה מהש״י בהשגחתו לבד כי אין האדם יודע במה משתכר וע״כ אסור להאדם לדחוק את השעה לרדוף אחר פרנסה ביגיעות גדולות כאלו חס ושלום הפרנסה תלויה בזה לבד. כי אדרבא ע״י זה נתמעט פרנסתו. כי כל הדוחק את השעה השעה דוחקתו כי אין צורך לו לעשות מו״מ ועסק רק לצאת ידי מצות עשיית מו״מ באמונה כדי לעשות איזה כלי וצנור לקבל ההפשעה כנ״ל וכל מה שיעשה יוצא בזה. וזהו בורכתיך בכל אשר תעשה. היינו בכל מה שתעשה יהיה מה שיהיה אפילו דבר קל וקטן יברכך הׄ כאשר נראה בחוש ברוב בניאדם שכמה פעמים שהם רצים ורודפים אמד אחר הפרנסה כמה זמנים ואי ועולה בידם שום ריווח ומאומה לא ישאו בעמלם. ואח״כ הש״י מרחם עליהם ומזמין להם פרנסה. ולפעמים אפילו עשירות גדול בסבה קלה מאד שהוא כמעט בלי שום דרך הטבע. וכל העולם מלא ממעשיות כאלה שהם שכיחים מאד בעולם כמעט בכל אחד ואׄ שעוסק במו״מ ואם היה לו שכל והיה סומך עצמו בתחילה על הש״י ולא היה דואג כלל לא היה צריך כלל ליגיעות האלו שהיו לו בחנם. וכשהיה מגיע הזמן היה מזמין לו הש״י הפרנסה בסיבה קלה כנ״ל. ולא די שאינו מרוויח כלל ע״י דאגתו ועצבותו ויגיעות רבות וטירחות עצומות שלו. אדרבא הוא מפסיד שפע פרנסתו הרבה. כי באמת עיקר שפע הפרנסה הוא מלמעלה מבחיׄ למעלה מהזמן והמקום רק שבזה העולם מוכחר הפרנסה להתלבש במקום וזמן. אשר מחמת זה צריכין לעשות איזה עסק ומו״מ בשביל פרנסה כדי לעשות כלי שתוכל הפשע להתלבש בזה העולם כנ״ל. ועל כן כשהוא מאמין שהכל מלמעלה נתקשר הזמן והמקום למעלה מהזמן והמקום אזי יש לו פרנסה בשפע כי הוא מקושר לשורש ההשפעות שנמשך מלמעלה ע״י אמונתו ובטחונו בדׄ. אבל כשהוא רץ אחר פרנסתו ביגיעות גדולות הוא נמשך ונתקשר ביותר לבחיׄ המקום והזמן ומפריד בין הזמן והמקום ובין בחינת למעלה מהזמן והמקום ועל ידי זה נתרחק משורש ההשפעות. וע,כ קשה לו למצוא פרנסתו ואפיׄ כשמגיע לו מעט פרנסתו בהכרח שתהיׄ ביגיעה גדולה ועצומה מאד. כי הוא נמשך יותר אחר הצמוצם אחר המקום והזמן ע,י פרנסתו ביגיעה גדולה ועצומה מאד. כי הוא נמשך יותר אחר הצמצום אחר המקום ועזמן ע״י פרנסתו ביגיעה ביותר. וע״כ פרנסתו ביגיעה ביותר שנמשךמבחיׄ מקום וזמן כנ״ל. וזהו כל הדוחק את השעה השעה דוחקתו

וכל הנדחה מפני השעה השעה נדחית מפניו. כי כל מה שנמשך אחר הזמן ביותר ודוחק את השעה הוא נתאחז ונתקשר יותר בבחי' זמן ומקום ונתרחק יותר מבחי' למעלה מהזמן והמקום ועל ידי זה נתרחק משורש ההשפעות. וע"כ קשה לו למצוא פרנסתו ואפי' כשמגיע לו מעט פרנסתו בהכרח שתהי' ביגיעה גדולה ועצומה מאד. כי הוא נמשך יתר אחר הצמצום אחר המקום והזמן ע"י פרנסתו ביגיעתו ביותר. וע"כ פרנסתו ביגיעה ביותר שנמשך מבחי' מקום וזמן כנ"ל. וזהו כל הדוחק את השעה השעה דוחקתו וכל הנדחה מפני השעה השעה נדחית מפניו. כי כל מה שנמשך אחר הזמן ביותר ודוחק את השעה הוא נתאחז ונתקשר יתר בבחי' זמן ומקום ונתרחק יותר מבחי' למעלה מהזמן והמקום ועל ידי זה נתרחק משורש ההשפעות. וע"כ השעה דחוחקתו. השעה דייקא מחמת שנתקשר ביותר לבחי' שעה וזמן כנ"ל. ועל כן יש לו דוחק יותר כי נתרחק פרנסתו לזמן רחוק ולמקום רחוק ביתר ע"י שרדף במקום וזמן יתר ע"כ פרנסתו במקום וזמן ביותר. דהיינו ע"י יגיעו' עצומו' למקומות רחוקים ובהמשך זמן הרבה. אבל הנדחה מפני השעה ומאמין שהכל מהש"י וכשיבא זמנו יבא פרנסתו ממילא בסיבה קלה אזי הוא מקושר ביותר לבחיח' למעלה מהזמן והמקום. ועל כן השעה נדחית מפניו כי זוכה על ידי זה למעט הזמן והמקום ושולח לו הש"י פרנסתו בזמן מועט ובקירוב מקום.כי הוא סמוך ומקושר לבחינת למעלה מהמקום והזמן. וע"כ אינו צריך יגיעות גדולות בשביל הפרנס. כי עיקר היגיעות נמשכין מבחי' מקום וזמן כנ"ל. ואם היה להאדם בטחון חזק מאד לא היה צריך לעשות שום סיבה בשביל פרנסה. כי עיקר מה שצריכן לעשות איזה סיבה קלה עכ"פ בשביל פרנסה הוא כדי לעשות צנור וכלי לקבל השפע היורד מלמעלה כנ"ל. ואם היה לו בטחון חזק היה עושה הכלי והצנור ע"י הבטחון בעצמו. כי ע"י הבטחון עושה כלי לקבל השפע כמ"ש רבינו ז"ל במ"א (בסי' ע"ז ליקוטי א') נמצא שעיקר פגם תאות ממון הוא חובות והלואות כמרומז בסוף המאמר הנ"ל שלויממון מאחרים ומתים בעלי חובות כי כל החובות וההלואות הם אחוזים יותר בזמן שלוה היום לפרוע לאחר זמן. כי למעלה מהזמן אין שיך הלואה. וע"כ הזהירה תורה אם כסף תולה את עמ את העני עמך לא תהיה לו כנושה. כי צריכין לרחם על בר ישראל המוכרח לבא לידי הלואה לבלי להיות לו כנושה כלל להעלותו מבחי' לוה ובע"ח. כי ישראל הם למעלה מהזמן והם רחוקים בשרשם מחובות והלואות לגמרי רק בתוקף הגלות שנמשכה השפע להעכו"ם בעו"ה וישראל ניזונין מתמצית. ע"כ מוכרח אחד לבאלפעמים לידי הלואה. אבל צריכין לרחם עליו להעלותו מבחי' הלואה ובע"ח. וצריך להתראות לפניו כאלו לא לוה ממנו כלל כמובא בדרז"ל איך צריכן להתרחק המלוה מהלוה שלא ידמה להלוה כאלו הוא נוגשו כי מאחר שמאמינים בהש"י שהוא למעלה מהזמן והשפע מאתו יתברך לבד. נמצא שהשפע שתבוא לאחר זמן כבר היא מוכנת ונמשכת גם עכשיו רק שצריכין להמתין שתבא בעתה כמ"ש עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו. ע"כ מה שהוא מלוה לחבירו אין זה הלואה כלל רק כמו חילוף שמחליף השפעתו שתבא לאחר זמן עם זה שנמשכה לו

השפע תיכף וע,כאינו לוה כלל. וע״כ הזהירה תורה לא תהיה לו כנושה כנ״ל, וזה בחי׳ עצם איסור החמור של רבית כמ״ש לא תהיה לו כנושה לא תשימון עליו נשך וכו׳. כי כשרוצה ליקח רבית מחבירו חס ושלום זהו עיקר התגברות תאות ממון שהוא ע״ז ממש. כי לוקח אגר נטר בשביל המתנת מעותיו לאחר זמן שזהו עיקר פגם הע״ז של תאות ממונשתולה הלכ בזמן ואינו מאמין חס ושלום שהשפע יורד מלמעלה מבחי׳ למעלה מהזמן כי אם הוא מאמין בזה שוב אינו נקרא בשם הלואה כלל. ותיכף כשלוקח רבי תח״ו בשב יל המתנת מעותיו לאחר זמן. הוא מפריד ועוקר חס ושלום ההשפעה מבחי׳ השורש מבחי׳ למעלה מהזמן. ונתקשר בע״ז וחשך בבחי׳ מיתה שהוא בבחי׳ זמן כנ״ל. וזהו אל תקח מאתו נשך ותרבית וחי אחיך עמך וחי דייקא. כי צריכן לשבר תאות ממון שהוא בחי׳ הלואה בחי׳ רבית שהוא בחי׳ ע״ז חשך מיתה רק להאמין בה׳ שכל השפע מאתו ית׳. ומה שהיה יכול הרויח בממון זה שמלוה לחבירו יזמין לו השי״ת בכפליים ממקום אחר. כי מלוה ה׳ חונן דל וכו׳. ואמונה הוא אור הפנים בחי׳ חים וכו׳ כנ״ל. וזהו וחי אחיך עמך וחי דייקא כנ״ל׃

(הלכות רבית הלכה ד׳ נכללת בהלי ע״ז הלי ג׳) ב״ה אלול תקצ״ה לפ״ק נעמריב. התחלתי קונטרס זה המתחיל מהלכות רבית הלכה ה׳׃

בעת אשר גירשו אותי מביתי מברסלב ע״י עלילות שקר בעצת החולקים. וה׳ לא עזב חסדו מאתי. ויתן אותי לרחמים ובצר הרחיב לי וזכיתי גם בעוצם הגירוש והטלטול והרדיפות מכל צד כמפורסם, לחדש גם אז את אשר האיר עיני. ה׳ בחסדו. למצוא נפלאות בלהכות התורההקדושה ע״פ דרכי נפלאות ההקדמות נוראות והחידושים חדשים נוראים ונפלאים עד אין חרק שקבלתי ממנו ז״ל׃

ועתה מה אשיב לד׳. במה נקדם ה׳ כל עצמותי תאמרנה ה׳ וכו׳. מציל עני נרדף כזה מחזק ממנו וכו׳. והכל בכחו הגדול כחו של זקן שבזקנים דקדושה. פוק חזי גבורתא דמרך. חסדי ה׳ כי לא תמנו וכו׳. עד שזכיתי עתה בחסדו הנפלא לשוב לביתי לברסלב בזאת השנה בין יו״כ לסוכות תקצ״ט לפ״ק. מי ימלל גבורת ה׳ ונפלאותיו העצומים שעשה שעמנו ועמי ביותר מיום שזכיתי להתקרב לאורו הקדוש ז״ל. ובפרט מה שעבר עלינו ועלי באלו הארבעה שנים. מסוכות תקצ״ה לפ״ק עד סוכות קתצ״ט לפ״ק הנ״ל לא יספקו כל אילי נביות לבאר ולספר את כל אשר עבר עלינו בכל יום ויום באלו השנים בכלליות ובפרטיות על כ״א וא׳ כי רצו לבלעינו חיים חנם. ברוך ה׳ שלא נתננו טרף לשניהם. כן יוסיף ה׳ חסדו ואמתו להושיענו נצח בזה ובבא. וגם עד זקנה ושיבה אל תעזבנו עד אגיד זרועך לדור לכל ביבא גבורות נפלאות אמתת תורתו הקדושה המלמד דעת אמתי לכל אדם שבעולם ויקוים אמת מארץ תצמח וכ׳ שפת אמת תכון לעד. כי ה׳ לעולם׃

ראשי פרקים הלכות רבית הלי ה׳ ע״פ מ״ש בסי׳ (קע״ט ליקוטי ח״א) שלבטל כל המחלוקת וכו׳. הוא ע״י תעניות בחי׳ צדקה וכו׳. כי עיקר

הבחירה ע״י השינויים ע״י שנתהוה אחיזת השקקר אחר הבריאה וכו׳. אך עיקר אחיזתו נתהוה רק ע״י ריבוי בני אדם שיש שינוי רצונות הרבה. כי כל אדם משונה דעתו מחבירו כשרז״ל. ועל כן עיקר אחיזת היצה״ר נתהוה כשנבראה חוה ונתהוו שנים כשפרש״י ע״פ המה המה בקשו חשבוונת רבים וכו׳. כי היצה״ר שאחיזתו מהשקר שכל שרש שרשו ואחיזתו הוא מבחי׳ ריבוי אין לו כח כנגד האדם שנברא בצלם דיוקנו יתי׳ כ״א ע״י שיש עוד אדם שיוכל להתלבש בו. וכמ״ש אדמו״ר ז״ל שהיצה״ר אין לו כח למנוע כמו האדם וכו׳. וכ״ש עוד, בני אדם הם מניעות גדולות וכו׳. וע״כ עיקר התחלתו היה כשנבראה חוה שהיא מין אדם ונתהוו שני בני אדם בעולם. וכל זה היה מחמת שחוה נבראת ע״י שינה ותרדמה בחי׳ הסתלקות הדעת שמשם כל הספיקות והחילוקים והשינויים. וכל השינוי דיעות שמשם שורש כל המחלוקת שבעולם. ומשם כל התהוות הזמן כמ״ש במ״א שעיקר הזמן מבחי׳ חסרון הדעת בחי׳ שינה ע״ש. כי השינויים הם באדם ובמקום ובזמן כנראה בחוש שריבוי השינוי דיעות שבין אדם לחבירו, וכן בין יום ליום כי אין יום דומה לחבירו כמבואר בע״ח וכו׳ ובדברינו במ״א, וכן המקומות, אינם שוים זה לזה בענין גידול הפירות ומיני מתכות ושאר השינוים שביניהם. כי כל מקום עומד תחת כוכב מיוחד ותחת מעלה אחרת בהגלגל וכו׳. ומכל אלו השינויים עיקר הבחירה. כי משם מהשינויים עיקר אחיזת הטוב והרע שהוא האמת והשגר וכו׳ שמשם עיקר הבחירה:

ועיקר העניות נמשך מאחיזת הרע שנמשך מהשינויים כנ״ל שמשם עיכוב השפע חס ושלום שמשם העניות חס ושלום. אך מחמת להט החרב המתהפכת וכו׳ שנתהווה ע״י חטא אדה״ר וכו׳. נתהפך הגלגל בחי׳ הטיקלא עד שע״פ רוב בפרט בימי הגלות נמשך השפע אל החוץ חס ושלום. וכשרי ישראל והצדיקים סובלים עניות ר״ל. כי הוא מחולל מפשיענו וכו׳. אבל עיקר שורש העניות נמשך מהשינויים הנ״ל שמשם אחזית הרע והשקר שמשם כל הבחירה. וזהו בחינת גודל מעלת מצות צדקה ששקולה ככל התורה כולה. וכל התורה נקראת על שם צדקה כמ״ש וצדקה תהיה לנו וכו׳. כי ע״י צדקה שמשפיע העשיר להעני מבטל בחי׳ עניות שנמשך מהרע הנאחז בהשינויים. ועל כן מרבה צדקה מרבה שלום וע״כ העיקר הוא שלום. כי לא מצא הקב״ה כלי מחזיק ברכה וכו׳. וכל עיקר התגברות היצה״ר על ידי מחלוקת שמשם כל הכפירות וכו׳. ולהיפך על ידי השלום יכולים להמשיך כל העולם לעבודתו יתי׳ וכו׳ וזה נמשך ע״י צדקה כי העיקר שהאדם יתן צדקה כי בודאי הש, יהיה יכול להשפיע להעני בעצמו אך כל הבריאה היתה בשביל הבחירה ועיקר הבחירה ע״י שנתן להאדם כח לעכב השפע או להמשיכה כי כל תענוגיו יתי׳ שיהיה נמשך השפע. וז בחי׳ תיקון כל המצות ולהיפך פגם כל העבירות. וע״כ שכר המצוה בלי שיעור כי כל מה שמשפיעים לו יותר מתענג הש״י יותר ומשפיע לו עוד יותר ויותר וכו׳ וע״כ עין לא ראתה וכו׳. וע״כ באמת הכל מאתו יתי׳ כמ״ש מי הקדימני ואשלם וכתיב כי ממך הכל ומידך נתנו לך. רק העיקר הוא הרצון שיכניע ויבטל שינוי רצונו לגבי העני שנמשך עליו העניות ע״י שינוי רצונות כנ״ל. וזהו תיקון כל התורה

שעיקרה לעשות רצונו יתי כמ״ש נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני. כי באמת אין האדם עושה כלל כי הבא לטהר מסייעין לו רק העיקר הוא הרצון כמ״ש במ״א בענין גודל הפלגת מעלת הרצון דקדושה. ועיקר לבטל רצונו לגמרי כנגד רצון הש״י שזה זוכין ע״י צדקה בחי׳ תענית. כי עיקר מה שיש בחירה לאדם שיהיה לו איזה שינוי רצון חס ושלום נגד רצון הש״י שזהו פליאה גדולה איך שייך זאת. אך זהו עיקר נפלאות נוראות הבחירה שזה הפלא הגדול מכל יצירת מעשה בראשית שברא ויצר ועשה בעליונים ובתחתונים כמ״ש במ״א. וכל כח הבחירה נמשך מהשינויים כנ״ל. שעל ידי זה נמשך עד שיש להאדם שינוי רצון נגדו יתי שמשם נמשך העניות. וע״כ כשנותן צדקה ומבטל העניות. וכמ״ש עשר בשביל שתתעשר וכתיב ובחנוני נא וכו׳ אם לא אפתח וכו׳ כי הצדקה בחי׳ רצון טוב בחי׳ נדיבת לב. וע״כ הוזהרנו בצדקה ולא ירע לבבך בתתך לו כי צריך ליתן ברצון טוב ובשמחה. וע״כ על ידי זה מבטל השינויים שזהו עיקר קיום כל התורה וכו׳ כנ״ל:

וגמילת חסד גדול יותר מן הצדקה. כי גמילת חסד בין לעניים בין לעשירים כי צדקה אינו נותן לו כי אם די מחסורו אשר יחסר כי אין אתה מצווה לעשרו. אבל גמילות חסד והלואה בזה מחזיק בידו ויכול לעשרו ע״י זה. והעיקר הוא ההמתנה שהמלוה הגומל חסד ממתין להלוה איזה זמן עד אשר יתחזק ידו ויסלק לו. כי זה עיקר ביטול השינויים התלויים בזמן. כי באמת אין זמן כלל רק שא״א להבין זאת כדי שיהיה בחירה ע״י שינוי הזמן. וכל התורה והמצוה הוא שאנו מאמינים בביטול הזמן שיתחדש העולם ונהיה בבחי׳ למעלה המזמן. וזה נזכה ע״י שאנו מאמינים בהש״י ומקיימין התורה והמצות שהם היום לעשותם בזמן ולהאמין להש״י ולהמתין בקבלת השכר עד למחר שהוא עוה״ב שהוא למעלה מהזמן. וזה עיקר מעלת הצדקה וגם שהוא כמו מלוה להש״י כמ״ש מלוה ה׳ חונן דל. ועיקר הוא ההמתנה שממתין להש״י. כי בודאי אם היה האדם רואה בעיניו שע״י הדינר שנותן להעני נמשך לו מיד שפע במקומו אלף אדומים מי פמתי שלא ירוץ בכל כחו ליתן צדקה. ובאמת אין לזה צדקה רק חילוף שמלחליף דינר כסף באלפי דינרי זהב. והלא מתייגע ונושא ונותן על ספק ריווח חלק עשירית מהקרן ולפעמים יש הפסד. ומי יהיה כסיל שלא ירוץ למשא ומתן כזה ואם כן לא הי׳ בחירה כלל. וע״כ עיקר הבחירההוא ע״י ההמתנה וההעלמה, היינו מחמת שנעלם מבני אדם כי הם סתימין עייניו ואינם רואין שתיכף נמשך השפע בכפלי כפליים להעשיר הנותן, וגם הדבר צריך להתמהמה כפי הענין והבחי׳ ע״כ יש בחירה. אבל האדם נברא שישבר הבחירה ולבטל רצונו וליתן צדקה ולעשות ג״ח והלואת חן. ולהאמין להש״י ילהמתין עד בא שכרו. נמצא שעיקר הוא ההמתנה. ועיקר הכח להמתין בכל הדברים ולקוות לישועת ה׳ ושלא יקפח שכר כל בריה הוא ע״י שמבטלין כסילות דעתו ומאמינים בבחי׳ למעלה מהזמן. כי הבר דעת ראוי להבין בדעתו שצריכין להאמין בזה כאשר הסביר לנו הוא ז״ל בהתורה הנ״ל ע״פ אני היום ילדתיך וכו׳. וע״כ אסרה לנו התורה ליקח רבית של הלואה והוא עון חמור מאד. כי מאחר שרוצה חס ושלום ליקח רבית שהוא אגר נטר

שנוטל רבית בשביל המתנת הזמן. זהו בחי׳ פגם כל התורה כולה כי באת אין שום זמן כלל. ועיקר אחיזת הזמן נאחז בתאות ממון שהוא בחי׳ כסילות בבחי׳ ולב כסיל לשמאלו שהוא בחי׳ ממון שהוא בשמאל כמ״ש בשמאלה עושר וכו׳ הרוצה להעשיר יצפין כמ״ש במ״א. וע״כ שם עיקר התיקון דהיינו כשמשבר תאות ממון שעיקרו ע״י צדקה והלואת חסד. ועיקר התיקון ע״י שמבטל הזמן מאחר שמאמין בהש״י וממתין כנ״ל. ועל כן זה המלוה האכזר שאינו רוצה להמתין ודוחק ונוגש את חבירו ולוקח ממנו רבית שהוא שכר המתנה הוא פוגם מאד בכל התורה כולה שתלויה בההמתנה בחי׳ היום לעשותם וכו׳. כי ההמתנה היא בחי׳ ביטול הזמן שעל ידי זה מתבטלסי כל השינויים וכנ״ל וע״כ ארז״ל שהלוקח רבית ככופר בכל התורה כולה וכנ״ל וזהו וכאלו כופר ביציאת מצרים שאז שידד השי״ת כל המערכות שבהם תלוי הזמן כי אז היה בחי׳ ביטול שינוי הזמן כי אז היה לילה כום יאיר בליל שימורים וכו׳. וע״י זה נמשך בחי׳ קבלת התור׳ שאז היו כולם כאיש אחד כמ״ש ויחן שם ישראל וכו׳ לשון יחיד כשפרש״י שם. והכל היה ע״י משה שהיה למעלה מהזמן כ״ש במ״א:

וזה חצות לילה אקום וכו׳. כי זה מעלת צות נידוד השינה שמשם כל השינויים שעל ידי זה תיקון הכל כנ״ל. וע״כ הי׳ יציאת מצרים בחצות וכנ״ל. וע״כ חצות מסוגל כמו פדיון שהוא ע״י מעות הצדקה שנותנין להצדיק והאיש הכשר ששם עיקר תיקון הצדקה. כי כשנותנן לרשע ופגום ומכש״כ לבעל מלוקת אדרבא פוגם יותר. כי חוזר וממשיך השפע חס ושלום להשינויים ועיקר הצדקה להכשרים והצדיקים אנשי שלום וכו׳. וזה עיקר הפדיון. כי על ידי זה נתבטלין כל הצרות שנמשכין מהשינויים שנמשכין מבחינת תרדמה שמשם תחילת בריאת האדם השני בעולם שהיא האשה שממנה יצאו כל הדורות כולם עו״י חצות משברין השינה בעת תוקף התגברותו בעת שהגיע הדעת לתכלית המיעוט וההסתלקות. וע״כ חצות מסוגל כמו פדיון:

וזשארז״ל שקשה לעמוד על נוקדת חצות. כי זה א״א להשיג כי הסתלקות הדעת שמשם שורש הבחירה. כי משם שורש הזמן שכל זה נמשך מתחילת הצמצום של החלל הפנוי שהוא בחי׳ הסתלקות המוח והדעת כמובן למשכילים. כל זה א״א להשיג כי אם למובחרי יחידי הדוורת כמו משה ודו. וזה שאמרו שם דוד היה קם בחצות ועסק בתורה ובבקר נכנסו אצלו ואמרו לו עמך ישראל צריכין פרנסה והוא פליאה. אך ע״פ הנ״ל כי חצות בחי׳ צדקה ביטול השינויי׳ שמשם הפרנסה. וע״כ אמר להם לכו והתפרנסו זה מזה.כי זה עיקר התיקון בחי׳ אחדות וצדקה ושלום וביטול השינויים. עא״ל אין הקומץ משביע את הארי ואין הבור מתמלא מחולייתו. כי כבר נתבלבל העולם כ״כ ע״י חטא אדה״ר וחטאי הדוורת עד שרוב השפע אצל העכו״ם. ע״כ אפי׳ בימי דוד היה קשה לישראל להתפרנס זה מזה ע״כ השיב לכו ופשטו ידיכם בגדוד ללחום עם העכו״ם ולהוציא מהם השפע להשיבה למקומה לבני ישראל הכשרים. וזהו בחי׳ שנקרא נשך כמ״ש כל דבר אשר ישך בחי׳ אם ישך הנחש בלא

לחש שהוא בחי׳ פגם להי״ר כשרז״ל. כי ע״י להי״ר כל המחלוקת שנמשך מהשינויים וכו׳ שזהו עיקר פגם רבית ונשך כנ״ל. וע״כ קורין אם כסף תלויה בפסח שהיא זמן יציאת מצרים וכנ״ל׃

שייך להמדרש נטל אמת והשליכו לארץ וכו׳ וזה כל הדן דין אמת לאמתו כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית לאמתו דייקא כמו דקדקו הפוסקים ופירשו לענין דין מרומה וכו׳. בזה העולם א״אל השיג האמת כ״א ע״י אמונה שהוא שלימות האמת בחינת עזר כנגדו׃

היוצא מזה שעיקר המחלוקת ע״י האמת שאינו בשלימות וכשרז״ל והאמת תהיה נעדרת שתעשה עדרים עדרים וכ״א אומר שאצלו האמת ויש שכוונתם באמת אבל הם טועים ויש בזה כמה בחי׳ אבל אעפ״כ עיקר האמת לאמתו הוא אחד. וע״כ לא השליך השלום וכו׳. כי כל הטעות והמחלוקת ע״י האמת הנ״ל. וזהו איכה מי הגיד לך כי ערום אתה. הלא מקדם לא ידעת להתבייש במה ששאתה ערום אע״פ שמעלתך היתה אז גדולה ביותר ועתה אתה מתבייש במה שאתה ערום וכו׳ על כן נגזר עליו מיתה זהו בחינת ותשלך אמת ארצה ועל ידי זה יזדכך ויקום בתחיה זהו בחי׳ תעלה אמת מן הארץ אמת מארץ תצמח. כי עיקר תחיית המתים ע״י אמת שהוא סמא דחיי וכנ״ל׃

וזה בחי׳ הבדלה במוצאי שבת. ועל ידי זה דייקא ממשיכין קדושת שבת לששת ימי החול ע, ישמבדילין בין קודש לחול בין יום השביעי לששת ימי המעשה דהיינו שמבדילין בין אמת של שבת ובין אמת של ששת ימי המעשה שהוא בחי׳ הבדלה בין קודם הבריאה לאחר הבריאה שנברא בששת ימי המעשה. כי תיכף אחר הבריאה נעשה רושם על השקר. אבל אז היה עדיין אחר הבריאה ג״כ בבחי׳ אמת רק אעפ״כ היה תיכף רושם על שקר היינ ובחינת האמת הבי הנ״ל שצריך בירור שאחיזת השגר ממנו בחי׳ כל שרק שאין בו אמת בתחלתו וכו׳. ובתחלתו היינו שיונק מתחלת הבריאה שהיה עדיין אמת אך משם נשתלשל אחיזה להשקר מחמת שהאמת עדיין לא נתברר לאמתו וע״כ עיקר התיקון ע״י הבדלה שצריכין לידע להבדיל בין אמת של שבת לאמת של ששת ימי החול שהוא בחי׳ הבדלה בין קודם הבריאה לאחר הבריאה. וזהו בעצמו בחי׳ הבדלה בין הצדיק האמת לשאר העולם אע״פ שהם ג״כ אנשי אמת. אבל האמת שלהם צריך זיכוך עדיין כי הצדי האמת הוא בחי׳ שבת דכולהו יומא. ועיקר התיקון ע״י הבדלה דייקא ע״י שיודעין שיש הבדל גדול ביניהם וא״א להשיג האמת של הצדיק בדעתו רק ע״י אמונה. ועל ידי זה מתחזק ע״י האמת שיש בו באמונה שלימה שזה עיקר תיקון האמת של כל העולם להתחזק ע״י האמת באמונה שלימה כי ע״י האמת שבלב כל אחד יכול להבין שצריך להתחזק באמונה כי א״א להבין ולתרץ כל השקיות שעל הצדיק האמת כמ ושא״א להבין הקשיות שעל הש״י וכמ״ש במ״א (סי׳ נ״ה ליקוטי תנינא) ׃

וזהו בחי׳ פן יהרסו אל ה׳ לעלות. וזה בחי׳ והבדילה הפרוכת לכם וכו׳. וזה בחינת וזר לא יקרב אליכם. כי בכל מקום שיש קדושה יותר שם מאיר האמת יותר אבל זה האמת א״א לזר להשיג. וצריך לעמוד מרחוק ולהאמין בזה האמ תאבל לא שיקרב אליו לתופסו ולהשיגו. ודייקא על ידי זה ממשיכין קדושת שבת לימי החול ע״י שמבדילין ביניהם. וכן ע״י זה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שהוא בחי׳ כלליות ששת ימי המעשה שבהם נברא כל הבריאה שנכלל בקודם הבריאה שהוא בחינת שבת כי זה עיקר האמת כשיודע האמת שא״א להשיג בדעתו עצם האמת כנ״ל:

רבית ה

אות א

חומר איסור רבית שהפליגו בו רז״ל מאד עד שאמרו שנחשב כאלו כופר בכל התורה וככופר ביציאת מצרים וכו׳:

כי עיקר כח היצה״ר נמשך מריבוי השינויים כי בשורש הכל שם הכלאחד ואין שם שום שינוי חס ושלום ושם כולו טוב ואין שם שום רע והתנגדות כלל. ועיקר אחיזת הרע שמשם כח היצה״ר שמשם כל ההתנגדות, הוא נמשך רק מבחי׳ ריבוי ששם יש שינוים וכמבואר בהתורה אר״ע (סי׳ נ״א ליקוטי ח״א) כשתיגע לאבני שיש טהור וכו׳ ע״ש היטב מ״ש שם. כי קודם הבריאה היה הכל אחד שהוא בחי׳ כולו טוב כולו קודש וכו׳ ותיכף שיצאה הבריאה מכח אל הפועל ונתהוו בחי׳ שנים דהיינו קודם הבריאה ואחר הבריאה אזי נתהווה תיכף שורש אחיזת השקר אע״פ שלא היה עדיין חס ושלום שום רע ושקר רק מאחר שהיה שני בחי׳ נתהווה מיד הבחי׳ שמשם משתלשל אחיזת השקר שהוא הרע שהוא הטומאה שמשם כל כח היצה״ר ומשם כל ההתנגדות כי באחד אין שייך התנגדות וכו׳ ע״ש ומשם כל כח הבחירה ע״ש. אבל גם אחר הבריאה אע״פ שכבר נתהווה שורש אחיזת השקר שהוא הרע שמשם כח הבחירה כי משם כח היצה״ר כנ״ל אעפ״י הכל היה בהעלם גדול מאד ועדיין לא היה כח להשקר שהוא היצה״ר להוציא שקרו מכח אל הפועל עד אשר נתרבו השינויים יותר

ויותר. ומחמת שעיקר הבריאה היתה רק בשביל האדם כי הכל נברא רק בשבילו לבד מחמת שרק האדם יש לו כח הבחירה כי אין שום נברא בעולם שיהיה לו כח הבחירה כ״א האדם כי המלאך הוא קדוש וטהור אבל אין לו בחירה ולהיפך בהמות וחיות וכו׳ הם חסירי דעת ומוגשמים מאד ואין להם בחירה ועיקר הבחירה אצל האדם ועל כן בשבילו נברא הכל. כי הבחירה היא החידוש והפלא הגדול מכל יצירת מעשה בראשית כמובא בספרים ובדברינו כ״פ. ומחמת שעיקר הבחירה היא אצל האסד שבשבילו נברא הכל ועיקר הבחירה ע״י שיש יצר טוב ויצה״ר ע״כ לא היה כח להיצה״ר לגלות שקרו להסית ולהדיח את האדם עד שהתחיל הריבוי והשינוי במין בני אדם דהיינו שנתהוו שנים שהוא כשנבראה חוה ונעשו שנים ואז היה שני דיעות אז דייקא היה לו כח להסית כי עיקר אחיזתו מריבוי ושינוי דעות והעיקר כשנתרבו בני אדם שאצלם עיקר הבחירה וכנ״ל וכמ״ש עשה האלקים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים וכשפרש״י שם שתיכף שנעשו שנים שנקראו המה בקשו חשבונות רבים לסור מאחרי המקום וחטאו נגדו בעץ הדעת טוב ורע וכו׳. כי באמת נשמת האדם גדולה וגבוה מאד ולא היה כח להיהצ״ר בכל תחבולותיו להחטיאו כ״א על ידי שמתלבש תחלה בהאשה שדעתה קלה ואח״כ היא הסיתה אותו כי האשה נלקחה ע״י תרדמה ושינה שהיא בחי׳ הסתלקות הדעת שמשם עיקר אחיזת הזמן כי בהשכל האמתי משיגין שאין שום זמן כלל וכו׳ כמ״ש ע״פ אני היום ילדתיך וכו׳ ע״ש. ועיקר אחיזת השינויים הוא בהזמן ששם כל השינויים כמ״ש בתבונה משנה עתים ומחליף את הזמנים וכו׳. וכנראה בחוש ריבוי השינויים שע״י הזמנים קור וחום קיץ וחורף יום ולילה וכו׳ ואפילו ביום אחד יש שינויים רבים וכמובא בדברינו מ״ש בעץ חיים בתחלתו שאין יום דומה לחבירו ואין רגע דומה לחברתה וכו׳ ומשם נמשכין כל המאורעות של הדם כל מה שעובר עליו כי הש״י משגיח ברחמיו ומנהיג עולמו בחסד ומשנה עתים בתבונתו ומחליף את הזמנים שעל ידי זה עובר בעולם בכלל ובפרט כל המאורעות לטוב או להיפך חס ושלום. ועל כל אדם בפרטיות עובר מה שעובר כפי השגחתו ית׳. וכמו כן נשתנה דעתו מחבירו כפי טבעו ושרשו וכפי מה שעובר עליו והעיקר הוא הבחירה. כי האדם צריך לכוין דעתו בכל יום ובכל עת ובכל שעה בכל מה שעובר עליו להאמין באמת שהכל לטובתו כי הכל רמזים מהש״י להשיבו אליו באמת כמ״ש במ״א ומי שמכווין דעתו להש״י ובכל מה שעובר עליו הוא מקשר ומקרב עצמו להש״י בין בטיבו בין בעקו כמ״ש ואני תמיד איחל וכו׳. הוא מבטל כל אחיזת היצה״ר והס״א שנאחז בהשינויים כי הוא כולל כל השינויים בהש״י ששם כולא חד כנ,ל. ואם היו כל בני אדם מתנהגים כך לכלול הכל באחד בודאי היה הכל באהבה ושלום ואחדות והיה כל העולם מתוקן בתכלית התיקון כי זה יקר מן הכל כמ״ש והאבת לרעך כמוך אר״ע זה כלל גדול בתורה כי באמת אע״פ שדעת כל אדם משונה מחבירו כשרז״ל אעפ״כ צריך כ״א לאהוב את חבירו כנפשו ולידע שהכל אחד כי כל הפעולות משתנות נמשכין מאחד הפשוט והש, יברא כל אחד בדיעה משונה מחבירו דייקא כדי שכ״א בשינוי דעתו יכלול באחדות עם חבירו

ולא יבואו לידי קנאה ושנאה וקטטה חס ושלום ע״י שינוי דעתם רק יאהבו זא״ז ויקיימו את התורה והמצות יחד ויוכללו כולם כאחד ששזה יקר מאד אצל הש״י כשפעולות משתנות נכללין באחד הפשוט כמ״ש בהתורה ימי חנוכה בלק״ת סי׳ ב׳ ע״ש. אבל מריבוי השינויים משם אחיזת היצה״ר כנ״ל עד שמסיתו למה שמסיתו ועיקר התחלתו היה כשנבראה חוה ונעשו שני בני אדם כי מחמת שחוה היא נלקחה מתרדימה מהסתלקות הדעת ששם עיקר אחיזת הזמן כנ״ל שמשם כל השינויים כנ״ל ע״כ היה לו כח להסיתה ביותר ותיכף שהסית אותה היה לו כח על ידה דייקא להסית את האדם בעצמו אע״פ שהוא גבוה מאד ולא היה לו כח בשום אופן להסיתו בעצמו לעבור על דברי ה׳ לאכול מעץ הדעת אבל על ידה החטיאו כנ״ל וכן בכל דור ודור. כי אח״כ שיצאו כל הדורות מחוה וכל מה שנתרבו בני אדם ביותר יש כח להיצה״ר ביותר להחטיא את האדם אפי׳ הגדול במעלה והעיקר ע״י בני אדם שמתלבש א״ע בבני אדם שאינם בעלי כח כ״כ ומחטיאים ואח״כ על ידם יכול להחטיא חס ושלום אפילו את הגדולים ביותר כשאדמו״ר ז״ל שבני אדם הם מונעים גדולים מאד וכו׳. וכן אמר שהאדם יש לו כח להכשיל את חבירו יותר מהיצה״ר וכו׳ ע״ש. וע״כ כל כח היהצ״ר ביותר הוא על ידי מחלוקת כמ״ש בהתורה ויסב וכו׳ וכמ ושהפליגו רז״ל בעוצם גנות המחלוקת שעל ידי זה נחרב בית שני וכו׳ ועדין לא חזרנו לארצנו על ידי זה היינו כנ״ל:

אות ב

וזהו בחי׳ גודל המעלה של צדקה וג״ח ששקולה ככל התורה כולה. כי ע״י צדקה מרבה שלום ואהבה כמ״ש מרבה צדקה מרבה שלום כי הצדקה הוא בממונו שלוקח ממונו ונותן לחבירו העני ובזה מרבה האהבה והשלום מאד ומבטל אחיזת הס״א מהשינויים עד שנכלל הכל באחד שזה יקר מן הכל. כי הממון הוא בחי׳ חסרון הדעת כי הממון מבחי׳ שמאל מבחי׳ צפון כמ״ש מצפון זהב יאתה וכשרז״ל הרוצה להעשיר יצפין שמשם אחיזת הכסילות שהוא חסרון הדעת בבחי׳ ולב כסיל לשמאלו (וכמ״ש בהתורה של איסור גזילה בסי׳ ס״ט ע״ש). וע״כ בהממון עיקר המלחמה לבטל משם אחיזת היצה״ר שנאחז בהשינויים הבאים ע״י הזמן שנאחזים בבחי׳ תרדימה בבחינ תהסתלקות הדעת שמשם הממון וכנ״ל. וע״כ רוב המחלוקת הוא ע״י הממון וכמ״ש ועל פת לחם יפשע גבר וכנראה בחוש. וע״כ שם בממון צריכין להתגבר יותר ולבטל הזמן ולידע ולהאמין שאין שום זמן כלל שאז יהיה ניצול מתאוות ממון ומדאגת וטרדת הפרנסה. כי עיקר דאגת הפרנסה שעל ידי זה בא לתאוות ממון הוא עלידי הזמן ע״י שחושב מיום לחבירו ודואג מהיכן יתפרנס להבא.

כי רוב העולם יש להם לאכול ביומם ואפי' מי שהשעה דחוקה לו ביותר שאין לו אפי' פרנסת יומו אעפ"כ אם תדקדק בזה תראה שרוב עיקר דאגת כל אחד הוא על יום המחרת ועל הזמן להבא. כי יום אחד יכול האדם לסבול בלי אכילה כלל רק עיקר דאגתו שמתייראי שגם למחר לא יהי' לו פרנסה. מכ"ש שהרוב יש להם פרנסת יומם ויש הרבה שיש להם ממון ונכסים שיוכלו להתפרנס מהם חודש או שנה או יותר רק כל דאגתם מה יעשו כשיכלו הממון ברבות הימים. נמצא שעיקר דאגת הפרנסה ותאוות ממון הוא מחמת הזמן מחמת שהממון נמשך מחסרון הדעת ששם עיקר אחיזת הזמן שמשם כל השינויים וכנ"ל. וע"כ צריכין להתגבר לקשר דעתו עאל האמת להאמין ולהבין שבאמת אין שום זמן כלל כי הזמן פורח מאד כי כל ימינו הבל. וכל הזמן נמשך רק מבחי' למעלה מהזמן בשביל בחירה רק שא"א להבין זאת אבל באמת אין שום זמן כלל. ועל ידי זה יהיה לו כח להמתין לישועת ה' תמיד ולא יטריד דעתו בטרדת הפרנסה ודאת הממון רק יהיה רגיל לומר ברוך ה' יום יום וכו' כשרז"ל מי שדואג מה יאכל למחר הוא ממחוסרי אמנה כי מאן דברא יומא ברא מזוניה:

אות ג

נמצא שעיקר השינויים הנמשכין מהזמן שמשם כל אחיזת היצה"ר נאחז ביותר בהממון כנ"ל. ועל כן זה הבעל צדקה שלוקח ממונו ונותנו לחבירו העני בזה מבטל מאד בחי' השינויים ונכלל באחד מאחר שיבטל השינוי שבינו ובין העני ואינו שונאו ואינו רודפו על ידי שינוי דעתו אדרבא מרחם עליו ונותן לו ממונו ששם עיקר אחיזת השינויים נמצא שמבטל השינויים ביותר שעל ידי זה מבטל אחיזת הרע שהוא היצה"ר ונכלל באחד ששם אין שינוי שזה תכלית כל התורה והמצוות להכלל באחד לבטל הזמן וכל השינוים התלויים בו להכלל בבחי' למעלה מהזמן ששם כולו אחד שזהו בחי' התכלית של עוה"ב. ועל כן צדקה גדולה מאד ושקולה ככל התורה כולה וכל התורה נקראת ע"ש צדקה כמ"ש וצדקה תהיה לנו. כי זה עיקר כלל כל התורה לבטל כל השינויים שמשם כל אחיזת היהצ"ר ולהכלל באחד שזה זוכין ע"י צדקה כנ"ל. וע"כ צדקה מציל מעבירות כשרז"ל ומכפר על העבירות כמ"ש וחטאך בצדקה פרוק. כי צדקה מבטל אחיזת היצה"ר שמשם כל העבירו ר"ל כנ"ל:

כי דעת כל אדם משונה מחבירו כנ"ל וביותר דעת העשיר מהעני כי העיקר העניות נמשך מהשינויים שמשם אחיזת הרע שמשם כל העניות בחי' בעצבון תאכלנה שנמשך ע"י אכילת עץ הדעת טוב ורע שמשם התגברות כל השינויים וכל הבלבולים בחי' להט החרב המתהפכת ומחמת זה נמשך

גלגל החוזר בעולם עד אשר על פי רוב העניות אצל הכשרים והצדיקים והעשירות אצל הרשעים ואינם כשרים אבל עיקר אחיזת העניות מבחי' הרע הנ"ל שנמשך מהשינויים שעי"י נתעכב השפע כידוע. ועל כן דעת העשיר שיש לו שפע וכל טוב משונה מאד מדעת העני שביתו ריקן מכל עד שנמצא הרבה מהעשירים ששונאים את העני והרבה רודפים אותו. וכ"ש כל אחי רש שנאוהו וכמ"ש וירדוף איש עני ואביון וכו'. וזה נמשך מריבוי השינויי' שמשם אחיזת השנא' והמחלוקת שמשם כל כח היצה"ר שמתגרה ביותר בהעני מחמת שמשם כל העניוות כנ"ל. אבל זה העשיר שמאמין בהש"י שהכל ממנו ית' לבד כי העושר והכבוד מלפניו ואינו שונא את העני על ידי שינוי דעתו אדרבא מרחם עליו ונותן לו ממונו על ידי זה מבטל מאד בחי' השינויים שנאחזין שם ביותר ועל ידי זה מבטל אחיזת היצה"ר ונכלל באחד וע"כ נחשב כאלו קיים כל התורה כולה וכנ"ל:

אות ד

וגמילות חסד והלוואות חן גדולה יותר מן הצדקה כי ג"ח בין לעניים בין לעשירים ועל ידי זה קונה אהבה ושלום עם הכל שזה העיקר כי גדול השלום שמבטל אחיזת היהצ"ר וכנ"ל. ועיקר מעלת ההלוואת חן הוא ההמתנה שממתין לחבירו עד אשר ישלם לו שעל ידי זה מבטל את בחי' הזמן ונכלל בבחינת למעלה מהזמן שזהו כלל כל התורה שצריכין להמתין כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא כי היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם שעל ידי זה נכלל בבחי' למעלה מהזמן כי בודאי אם היה האדם רואה שכר המצות בזה העולם לא היה נסיון ובחירה כלל בפרט מצות צדקה אם היה האדם רואה שע"י הדינר שנותן להעני נשפע לו מיד אלף אדומים מ יפתי שלא יתן צדקה ולא יחטוף מו"מ כזה. והלא האדם נותן על מו"מ מאות ואלפים בשביל ספק ריווח חלק מעשר' ולפעמים יש הפסד וגם יש לו יגיעות גדולות ועצומות מאד. ומי לא יחטוף ריוחח כזה שע"י דינר א' שיתן לעני ירויח אלפים בזה העולם מהפירות מלבד הקרן הקיימת לו לעד. אך עיקר הבחירה והנסיון הוא ההמתנה מחמת שאין רואים בענים השכר ושי לפעמים שמאהבת האדם גונזין לו גם הפירות לעוה"ב לטובתו. או בשביל כפרת עונות וכיוצא. ע"כ עיקר שכר הצדקה הוא האמונה שמאמין בהש"י וממתין לו בבחינת מלוה ה' חונן דל. והעאיקר לבטל הזמן שעל ידי זה יש לו כח להמתין. כי צריכין לשום לבו אל האמת שהזמן פורח ושט מאד מאד כאשר רואיבחוש ולהאמין שבאמת אין שום זמן כלל. והעיקר הזמן על ידי הסתלקות הדעת בשביל הנסיון והבחירה כדי לקשר הזמן לבחי' למעלה מהזמן ע"י צדקה ומע"ט

ע״י שמאמין בהש״י ועושה צדקה וג״ח וממתין להש״י כנ״ל. וע״כ עון הרבית חמור מאד כי הרבית הוא אגר נטר שנוטל שכר בשביל המתנת מעותיו שמלוה לו. ובזה מגביר אחיז׳ הזמן ביותר ומגביר הרע הנאחז בהשינויים הנאחזים בהזמן מאחר שאינו מאמין להש״י להמתין לחבירו ההלוואה ולגמול עמו חסד שעל ידי זה היה מבטל הזמן הנאחז בהממון ביותר כנ״ל. וע״כ פגם עון הרבית גדול מאד ונחשב ככופר בכל התורה כולה כי כל קיום התורה תלויה בזה לבטל הזמן שמשם כל השינוים שמשם כל אחיזת היהצה״ר כנ״ל. וזשארז״ל שנחשב ככופר ביציאת מצרים. כי ביציאת מצרים היה שידוד המערכות שעל ידם מתנהג הזמן. ועל כן היה אז בחי׳ ביטול הזמן וכמובן בדברי אדמו״ר ז״ל לבהר״פ שבקי״ס היה ביטול הזמנים. וע״כ בליל שימורים היה לילה כיום יאיר כשרז״ל שזהו בחי׳ ביטול הזמנים שמשם כל האותות והמופתים הנוראים שעשה משה שהיה למעלה מהזמן כמ״ש מה שהיה הוא שיהיה ר״ת משה כמ״ש שם בהר״פ הנ״ל. ועל ידי זה זכו לקבלת התורה שעל ידה זוכין להכלל למעלה מהזמן וכנ״ל. והמלוה ברבית ונוטל אגר נטר הוא ביהפך מכל זה. וע״כ נחשב ככופר ביציאת מצרים ובכל התורה כולה וכנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ קימת חצות לבטל השינה שמשם אחיזת הזמן שמשם כל השינויים. וע״כ שינה לשון שינוי כי ע״י השינה ותרדימה בחינת הסתלקות הדעת משם עיקר אחיזת טרדת הזמן שמשם כל השינויים כנ״ל וע״כ היה יציאת מצרים בחצות. כי יציאת מצרים היה בבחינת ביטול הזמן כנ״ל שהוא בחי׳ חצות שאז נמש דמלמעלה בחי׳ התעוררות השינה ע״י האי קלא דבטיש בגדפוי דתרנגולא וכו׳ שעל ידי זה משייגן בחי׳ ביטול הזמן שעל ידי זה נתבטלין השינויים שמשם כל השנאה וההתנגדות והמלוקת והגלות הבא ע״י החולקים והשונאים וכנ״ל. וע״כ חצות מסוגל כמו פדיון כמ״ש אדמו״ר ז״ל. כי הפדיון הוא ע״י מעות צדקה שנותנין להצדיק והאשי הכשר שש סעיקר תיקון הצדקה. כי כשנותנין לרשע ופגום מכ״ש לבעל מחלוקת אזי אדרבא פוגם יותר כי הוא חוזר וממשיך השפע חס ושלום להשינויים שמשם כל הפגמים כנ״ל. וע״כ עיקר תיקון הצדקה להשתדל ליתן להצדיקים והכשיסר אנשי שלום באמת. וזה עיקר הפדיון כי על ידי זה נתבטלין כל הצרות שנמשכין מהרע שנאחז בריבוי השינוים וכנ״ל וזהו ג״כ בחי׳ חצות שקמים מהשינה בחצות לילה ומשברין השינה בעת תוקף התגברות בעת שהגיע הדעת לתכלית המיעוט וההסתלקות ועל ידי זה מבטלין כל השינויים וכו׳

כנ״ל ועי״כ חצות מסוגל כמו פדיון וכנ״ל:

אות ו

וזשארז״ל שקשה לעמוד על נקודת חצות כי זה א״א להשיג. כי הסתלקות הדעת שמשם שורש הבחירה, כי משם נמשך הטעות שסוברין שיש זמן בעולם שמשם נמשכין כל טרדות הזמן והבליו שמבלבל אותו מלחושוב על אחריתו להכין צידה לדרכו הרחוק מאד מאד שכל זה נמשך מתחלת הצמצום של חלל הפנוי שהוא בחי׳ הסתלקות החכמה והדעת כמובא במ״א, כ״ז א״א להשיג כי אם למובחרי יחידי הדורות כמו משה ודוד:

וזה שאמרו שם בברכות שדוד היהקם בחצות ועסק בתורה ובבקר נכנסו אצלו ואמרו לו עמך ישראל צריכן פרנסה וכו׳. ולכאורה הוא פליאה מה ענין זה לזה אך באמת עיקר חסרון הפרנסה והעניות נמשך מריבוי השינויים שנתרבו ע״י חטא אדה״ר שמשם אחיזת הרע שמעכב השפע שמשם העניות בחי׳ בעצבון תאכלנה. ועל כן על ידי חצות שעל ידי זה מבטלין השינויים כנ״ל על ידי זה ראוי שיהיה נמשך שפע ופרנסה. וע״כ דייקא אחר שקם דוד בחצות נכנסו אלי ובבקר ושאלו על פרנס כי עתה העת לשאול פרנסה. כי ע״י חצות שהוא ביטול השינויים נמשך פרנסה כנ,ל וע״כ השיב להם לכו והתפרנסו זה מזה דהיינו שהוא אהבה ושלום ביניהם ויגמלו חסד זה עם זה עד שיתפרנסו זה מזה. כי עיקר ביטול השינוים תלוי בזה שיהיה אהבה ושלום בין ישראל ויגמלו חסד זה עם זה שעל ידי זה עיקר המשכת השפע והברכה. וע״כ באמת לא מצה הקב״ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום כשרז״ל היינו כי אע״פ שקמים בחצות שעל ידי זה מבטלין השינויים והיה ראוי שיהיה נמשך פרנסה על ידי זה אבל עדיין צריכין לזה שיהיה שלום בין ישראל שזה העיקר כנ״ל שזה ובחי׳ לכו והתפרנסו זה מזה וכנ״ל אמרו לו אין הקומץ משביע וכו׳ ואין הבור מתמלא מחולייתו. היינו שכבר נתבלבל העולם כ״כ ע״י חטא אדה״ר וחטאי הדורות עד שרוב השפע אצל העכו״ם והרשעים ובעלי המחלוקת. ע״כ אפי׳ בימי דוד היה קשה לישראל להתפרנס זה מזה מחמת ריבוי השפע שאצל העכו״ם והחולקים. אמר להם לכו ופשטו ידיכם בגדוד. שצריכים ללחסו עם העכו״ם והשונאים שהם כנגד הקדושה להוציא מהם השפע להשיבה לבני ישראל הכשרים.

אות ז

וע״כ קורין אם כסף תלוה בפסח שהוא יציאת מצרים כי עיקר יציאת מצרים לצאת מהגות הוא ע״י גמילות חסד והלואת חן שעל ידי זה נתבטלין השינויים ונתביטלין השונאים והאויבים שמהם הגלות וכנ״ל. ועל כן נקרא רבי תבשם נשך. כמ״ש נשך כל דבר אשר ישך. בחי׳ אם ישך הנחש בלא לחש. שהוא בחינ תעון החמור של לשון הרע שגרוע מהכל. כי על ידי להי״ר באים כל המחלוקת שמשם עיקר אחיזת היצה״ר שנאחז כשנעשה מלוקת בין השינוי דעות ואינם נכללים באחד וכנ״ל שזהו בחי׳ פגם רבית כנ״ל. ע״כ נקרא נשך לשון אם ישך הנחש בחי׳ פגם להי״ר ומחלוקת כנ״ל. וע״כ עקיר אריכת הגלות הזה על ידי להי״ר ומחלוקת שעל ידי זה אין יודעים היכן האמת וכנ״ל. ועיקר הגאולה תהיה ע״י שלום כמ״ש אין אליהו בא וכו׳ אלא לעשות שלום בעולם ועל ידי זה תהיה הגאולה ב״ב אמן׃

אות ח

וזה בחי׳ר״ה. כי זה היום תחלת מעשיך כי בר״ה נברא האדם שהוא עיקר בריאת העולם. ואז עיקר יציאת הבריאה מכח אל הפועל שנגמרה ביום הששי שאז נברא האדם שהוא עיקר כל הבריאה. וע״כ אז עיקר עבודת הצדיקי אמת להכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה. שזה עבודה גדולה מאד לתקן ולהמתיק שורש אחיזת הדין שמשם משתלשל אחיזת השקר שהוא הרע שהוא הטומאה שכל אחיזתו בתחילת הבריאה תיכף כשיצאה מכח אל הפועל. שאע״פ שאז עדיין לא היה חס ושלום שקר וטומאה אעפ״כ מאחר שכבר היה בחי׳ שנים כנ״ל היה רשימה שישתלשל משם השקר שהוא הטומאה וכו׳ כנ״ל. על כן עיקר גמר התיקון של כל הדברים שבכל הבריאה כולה הוא רק ע״י אלו הצדיקים שיש לה סכח לעלות משם עד תחילת הבריאה שמשם נשתלשל אחיזת השקר וכנ״ל. כי כל זמן שאין מתקנים למעלה האחיזה הדקה מן הדקה שאינ נתפשטת במוח כלל. שמשם נאחז השתלשלות השקר. אע״פ שמתקנים הרבה למטה את אחיזת השגר עדיין אין התיקון בשלימות. מאחר שעדיין לא נתתקן ונמתק בשורש שרשו למעלה למעלה. וזה עוצם עבודת גדולי הצדיקים בר״ה שהוא יום בריאת העולם שיצאה הבריאה מכח אל הפועל. ואז צריכין לתקן שורש אחיזת הס״א שהוא השקר שכל שרשו מתחילת

הבריאה תיכף שיצאה מכח אל הפועל כנ״ל. וע״כ היוא יום ראשון לעשי״ת. כי משם עיקר התעוררות התשובה ע״י גדולי הצדיקם שמגלין ומאירין אמתת האמת בעולם. ומבטלין שורש אחיזת השקר בתחילת הבריאה שהוא עבודה גדולה מאד כנ״ל שבזה עוסקים ברי״ה שהוא תחלת הבריאה וע״כ הוא תחלת התשובה וכנ״ל. כי עיקר התשובה הוא בבחינה זאת להחזיר ולהרים כפי חלקו שיש לו בכלליות הבריאה להרכים הכל ולהשיב לשורשו הראשון להחזיר ולהכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזהו עיקר בחי׳ תשובה להשיב הכל לשורשו הראשון בבחי׳ זרקא דאזדריקת לאתר דאיתנטילת מתמן (כמ״ש במ״א) ועל כן צריכים לנסוע לצדיקים הגבוהים ביותר על ר״ה. כי אין מי שידע לעסוק בתיקון זה כ,א הצדיקים הגדולים במעלה מא וכנ״ל. ואפי׳ גדולי הצדיקים אינם זוכים לזה בשלימות בחיהם כי אם לאחר הסתלקותם ובשביל זה הולכים על קברי הצדיקים בער״ה. כי עיקר זה התיקון בשלימות הוא רק ע״י גדולי הצדקיים אחר הסתלקותם שאז הם מגיעים לשלימות מעלתם להשיב נשמתם למקום שניטלה משם בתחילת שורש שרשה העליון. שעל ידי זה משיבים כל הבריאה התלויה בם לשורשה וכוללים אחר הבריאה בקודם הבריאה ומתקנים וממתיקין ומבטלין אחיזת השקר שנאחז שם כי רק בשביל זה נברא האדם הבעל בחירה שכל בחירתו נמשכת משם בתחילת יציאת הבריאה מכח אל הפועל כנ״ל בהתורה הנ״ל. וכשאדם עומד בנסיון ובוחר בטוב כראוי. ועולה מדרגא לדרגא עד שעולה בתחילת הבריאה ומתקן שם שלא יוכל השקר להתאחז משם עוד כנ״ל זהו עיקר תיקון כל הבריאה וכנ״ל. וזה היה צריך אדם הראשון לתקן ביום שנברא. והע״י שקלקל בעץ הדעת טו״ר בעצת הנחש שהוא עיקר השקר שנאחז משם ואדה״ר לא התגבר לבטלו. על ידי זה נגזר עליו מיתה לדורות ונתאחז השקר מאד. ובזה מתורץ קצת מה שקשה לכאורה מהיכן בא אדם למכשול עון זה לאכול מעץ הדעת מאחר שעדיין לא היה יצה״ר בעולם. וכמובא בספרים ומבוראר בפרש״י שהיצה״ר לא ניתן בהם עד שאכלו מעץ הדעת וא״כ מהיכן בא לחטא זה. אך באמת אע״פ שאז עדיין לא היה היצה״ר של עכשיו בעולם אבל שורש אחיזתו העליונה כבר היה דהיינו בחי׳ הנ״ל בחי׳ הטהרה שהוא בחי׳ הבחירה בחי׳ שורש איזת הדין שהוא בחי׳ לוי וכו׳ שמשם הרושם שישתלשל עד שיהיה שקר שהוא הטומאה וכנ״ל. וזה השורש העליון הדק בודאי כבר היה תיכף כשיצאה הבריאה מכח אל הפועל וכנ״ל בהתורה הנ״ל. ואדה״ר בהבראו היה גבוה במעלה מאד מאד והיה צריך לתקן ולהמתיק בחינה זאת. וע״י שנתרשל בתיקון זה נתייעץ הנחש והטעה את האדם בשקר דק ע״י שינק משם. וע״כ היה כל עצתו להסית את האשה תחלה. כי האשה כנגד האיש היא בבחי׳ אחר הבריאה כנגד קודם הבריאה. כי כל דרגא ודרגא שגבוה מחבירו הוא בחי׳ קודם הבריאה ואחר הבריאה. כי הדרגא הגבוה היא סמוכה יותר לקודם הבריאה. וע״כ נחשבת נגד הדרגא שלמטה? ממנה בחי׳ קודם הבריאה והדרגא שלמטה בחי׳ אחר הבריאה וזהו בחי׳ איש ואשה נפש וגוף אדם ובהמה. כי האיש בחי׳ נפש בחי׳ אסד בחי׳ קודם הביראה כנגד האשה

שהואגוף בחי׳ בהמה בחי׳אחר הבריאה וע״כ שם בענין החיבור של איש ואשה שם עיקר המלחמה והנסיון והבחירה והצירוף של האדם בזה העולם. כי האשה נלקחה ע״י שינה ותרדמה שהוא בחי׳ הסתלקות הדעת שהוא בחי׳ תחלת הצמצום שצמצם וסילק הדעת באיזה בחינה שעל ידי זה היתה עיקר יציאת הבריאה מכח אל הפועל כי אם לא היה בחי׳ צמצום והסתלקות הדעת לא היה באפשר שתצא הבריאה מכח אל הפועל כי היה נשאר הכל בכח כמו בתחלה (וכמובן כל זה בכתבים) וזה בחי׳ בנין האשה מן האיש ע״י תרדמה שהוא הסתלקות הדעת שמשם בחי׳ שורש אחיזת השקר כנ״ל וע״כ התגרה הנחש בהאשה והטעה אותה בטעות דק מן הדק כמובן בפרשה שבתחילה דחפה עד שנגעה בו וכו׳ עד שניסתה אחריו וחטאה בפועל ואכלה מעץ הדעת ואזי תיכף היא הטעה את האדם. כי עיקר הטעות ע״י בני אדם שכבר נכשלו שיש לו כח ביותר להטעות וכנ״ל. וברי״ה שאז נברא העולם שהוא אדה״ר ובו חטא והש״י ברחמיו עזרו שיתחלי בתשובה. ע״כ צריכין אז ברי״ה לעסוק בתיקון זה כמובא וזה התיקון א״א כי״א ע״י גדולי הצדיקים הנ״ל וביותר משלימין התקון אחר הסתלקותם כנ״ל. ע״כ הולכין על קברי צדיקים בערב ראש השנה וכנ״ל:

אות ט

ועיקר התיקון ע״י אמת כמבואר בהתורה הנ״ל שע״י אמת נמשך השגחתו ית׳ שעל ידי זה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה וע״כ ברי״ה רוב ישראל ממשיכין עצמן אל האמת והתמימות ומתפללין וצועקין להשי״ת באמת ובתמימות בלי שום חכמות של הבל שיש לקצתם בשארי ימות השנה. כי העיקר הוא האמת והתמימות להתנהג בכל השנה כמ והמון בני ישראל הכשרים ברי״ה ויוה״כ. כי עיקר התשובה והתקון הוא אמת שע״י זה מבטלין אחיזת השקר בתחילת הבריאה ונכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזה עיקר תקון של כל הדברים וכנ״ל:

וזה בחי׳ קול שופר שהוא בחי׳ אמת בחינת הקול קול יעקב בחי׳ תתן אמת ליעקב כי עיקר התגלות האמת ע״י בחי׳ יעקב שהוא התחיל לעסוק בתקון זה לבטל השקר בתחילת אחיזתו הנ״ל. כי אברהם אבינו היה הראשון שהתחיל לגלות אלקותו בעולם שזה עיקר התגלות האמת. אבל מחמת שאברהם היה הראשון לא הגיע בעצם הנקודה ששם יצאה הבריאה מכח אל הפועל שזה א״א להשיג. ושם צרכין עיקר ההמתקה לבטל אחיזת השקר כנ״ל. כי אברהם היה מדתו חסד ויצחק מדתו גבורה. זה בחי׳ קודם הבריאה ואחר הבריאה. כי חסד בחי׳ קודם הבריאה ששם כולו טוב כול וחסד. וגבורה ודין זה בחי׳ אחר הבריאה

שמשם אחיזת הדין כנ״ל. כיאברהם גילה אלקותו בעולם והודיע שיש אלקים שליט בארץ וכן יצחק וכן יעקב כי זההיה כל עבודתם כי אין קורין אבות אלא לשלשה כי הם אבות העולם. כי קודם הבריאה בבחי׳ אב כנ״ל. כי זכו לכלול הכל בהש״י בבחי׳ קודם הבריאה ששם אב ובן כחדא בבחי׳ כשתגיע לאבני שישטהור ושם נקרא הכל ע״ש האב. כי הבסן טפל לאב ונכלל בו. אבל אברהם ויצחק עדיין לא ביטלו לגמרי אחיזת השקר בשרשו בבחי׳ הנקודה ששם יצאה הבריאה מכח אל הפועל כנ״ל שמשם עיקר אחיזת שורשו של השקר וכו׳ וכנ״ל. ועל כן אברהם יצא ממנו ישמעאל. ויצחק יצא ממנו עשו שהם עננין דמכסין על עייניו שהם עיקר השקר המכסה את האמת שהוא תיקון העינים כמ״ש בהתורה הנ״ל. כי אברהם גילה והמשיך אלקותו יתברך מעילא לתתא בבחי׳ אור ישר בבחי׳ חסד. ויצקח בבחי׳ אור חוזר מתתא לעלא שזה בחי׳ גבורה. אבל עיקר הקשר והחיבור שבין קודם הבריאה לאחר הבריאה הוא ע״י בחי׳ יעקב שהואבחי׳ חוט המשולש בחי׳ הבריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה. כי הוא מחבר וכולל יחד בשלימות בחי׳ אברהם ויצחק שהם בחי׳ חסד ודין אור ישר ואור חוזר בחי׳ קודם הבריאה ואחר הבריאה. כי עיקב זכה למדת האמת בשלימות. היינו לבטל אחיזת השקר בשרשו העליון הנ״ל עד שזכה להשיג איך ממשיכין בחי׳ יציאת מצרים הבריאה מכח אל הפועל בלי אחיזת השקר כלל שזה בחי׳ עבודת יעקב שמדתו אמת. שעל ידי זה עיקר חיבור וכלליות הבריאה בקודם הבריאה בשלימות. וע״כ יעקב זכה שהיה מטתו שלימה בלי פסולת. כי ההולדה הוא בחי׳ בריאה חדשה שמוציאין בחי׳ הבן מכח אל הפועל ומחמת ששם אחיזת השקר על כן נאחז הס״א מאד בההולדה. וע״כ צריכין אח״כ בירור גדול. וזה עיקר מעלת הצדיק הגדול שהוא מאן דנטר ברית שזוכה לבחי׳ כולה זרע אמת כי זוכה לעלות לתחילת השורש ולהמשיך משם בחינת הבן בחי׳ אחר הבריאה מכח אל הפועל בלי אחיזת השקר כלל שזה זכה יעקב שמדתו אמת וע״כ היתה מטתו שלימה וכנ״ל. וזה בחי׳ הקול שופר שהוא בחי׳ קול יעקב בחי׳ אמת וכנ״ל:

אות י

וזה בחי׳ מה שמבקשין על חיים בר״ה ועשי״ת כי משם עיקר החים כי אמת סמא דחיי. כשרז״ל על אתרא דשמא קושטא שלא שלטה המיתה שם כי גוף ונפש הם בבחי׳ קודם הבריאה ואחר הבריאה. כי הנפש הוא חלק אלוק ממעל בחי׳ קודם הבריאה והגוף בחי׳ עשיה בחי׳ אחר הבריאה ועיקר החיות כששניהם מחוברים יחד בקשר אמיץ וזה ע״י אמת שעל ידי זה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה. וע״כ אמת סמא

דחיי כי עיקר המיתה על ידי השקר שמפריד בין הדביקים בבחי' כי המות יפריד. בחי' כי הוא בין אחים יפריא שזה נמשך ע"י עצת הנחש שהמשיך השקר בעולם שעל ידי זה נגזר מיתה לדורות. כי עתה א"א בזה הגוף להשיג בשלימות כלליו וחיבור אחר הבריאה בקודם הבריאה. מחמת אחיזת השקר שנאחז שם בהתחלת יציאת הבריאה מכח אל הפועל וכנ"ל. וע"כ ההכרח למות ואז עולה הנפש למעלה מעלה כפי מדריגתו. והוגף מזדכך למטה עד שאח"כ יתחדשו לטובה לעתיד ע"י גודל אמתת האמת שיתגלה אז כי עיקר חידוש העולם ותחיית המתים יהיה ע"י גודל האמת שיתגלה בבחי' אמת מארץ תצמחו וכו'. ואז יתקיים שפת אמת תכון לעד. כי יחיו חיים נצחיים ע"י האמת שהוא סמא דחיי. כי אז יתבטל השקר לגמרי בשורש אחיזתו וכנ"ל. ועל חיים אלו אנו מבקשין בר"ה שכל צעקותינו ותפילותינו שיתגלה האמת בעולם בכלל וברפט ובפרטי פרטיות אצל כל או"א שיתקיים וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבן כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר וכו' עד שידע כלאחד איך לשוב להש, יכי עיקר התשובה ע"י אמת כנ"ל. ועל כן חותמין בר"ה בכל הברכות כי האמת קיים לעד כי קושטא קאי כמ"ש שפת אמ תתכון לעד. כי עיקר החים והקיום של כל הבריאה בכלל וברפט ע"י אמת כנ"ל:

אות יא

וע"כ צריכין כל ישראל פייס אחד את חבירו קודם ר"ה ויוה"כ שיהיה שלום גדול בין ישראל. כי עיקר הוא השלום שהוא אחדות שהוא עיקר החים בחי' החיים והשלום. כי עיקר המחלוקת ע"י אחיזת השקר שנמשך מבחי' ריבוי ושינוי דעות כנ"ל. וזה עיקר עבודת ר"ה שהוא תחילת הבריאה שצריכין לבטל השקר בשורש אחיזתו ע"י עוצם התגלות מובחר ראש האמת בבחי' רא דברך אמת שזה בחי' ראש השנה. ראש דייקא. בחי' ראש דברך אמת כי רוב בעלי המחלוקת דרך כל אחד לומר שאצלו האמת. ושכל מחלוקת רק בשביל האמת. ובפרט עתה בעו"ה שנתקיים והאמת תהיה נעדרת שנעשה האמת עדרים עדרים וכל אחד אומר שאצלו האמת. אבל אעפ"כ האמת הוא אחד. ומי שחפץ באמת לאמתו ומתפלל להש"י שיזכה לאמת באמת יכול להכיר היכן האמת האמתי. כי האמת עד לעצמו. ועיקר המחלוקת הוא רק מחמת הריחוק מאחד שמשם אחיזת השקר. כי מי שאינו מבטל השקר בשרשו יכול לטעות אח"כ מאד ולהפוך השקר לאמת והאמת לשקר בבחי' הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע וכו' ומשם נמשך כל המחלוקת שבעולם. ומי שרוצה להציל ולמלט נפשו מאש המחלוקת שהוא גרוע מהכל עיקר הצלתו על ידי האמת שהוא בחי' שלום כמ"ש כ"א שלום ואמת יהיה בימי. כי כשיסתכל על האמת

לאמתו בודאי ינצל עכ״פ ממחלוקת כי אע״פ שלא יזכה להשיג ולידע היכן האמת מחמת שלא התייגע בעבודתו כראוי. כי לזכות לעצם האמת צריכין יגיעה גדולה מאד. אבל עכ״פ אם חפץ באמת. עכ״פ לא יהיה רודף וחולק ולא יחזיק במחלוקת ורדיפות חס ושלום לרדוף אחר אנשי אמת. אע״פ שנדמה לו להיפך. כי מה לו ולצרה הזאת לסכן נפשו כ״כ וכל זהאי אפשר לבאר בכתב. והחפץ באמת יבין כל זה בנפשו.

אות יב

וזה בחי׳ המשפט של ר״ה שלכ אדם נכנס לפניו ית׳ לדין ומשפט כמ״ש בר״ה במשנה כל באי עולסעוברין לפניו כבני מרון. וסיימי שם תאנא וכולן נסקרין בסקירה אחת שנאמר היוצר יחד לבם וכו׳ ופירשו שם שמוסב למעלה לפסוק ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ היוצר וכו׳. והענין תמוה לכאורה מאחר שכולם נסקרין בסקירה אחת. כי השי״ת כל יכול ויודע הרבה בידיעה אחת מה שא״א לשכל אנושי להשיג כמובא. א״כ גם בתחילה למה נכנסין אחד אחד כבני מרון. והלא הואיודעאת מעשה כלאחד בידיעה אחת. והיה יכול לשופטם גם בתחילי׳ דין כמו בסוף שכולם נסקרין בסקיר׳ אחת:

אך עיקר המשפט הוא אמת כי משפטו אמת. ואפילו במשפט שלמטה עיקר מצות המשפט הוא לשפוט אמת להציל העשוק והנגזל שבא עליו חבירו לגוזלו בעולה ושקר, לעשות בהם משפט אמת כ״ש אמת ומשפט שלום שפטו. רק בבני אדם יש שופטים שמטין המשפט בשקר שהם מחריבין העולם כשרז״ל על שלשה דברים העולם עומד על הדין ועל האמת ועל השלום כוו׳. אבל הוא ית׳ משפטו אמת תמיד כי עיקר כוונתו ית׳ לדון ולשפוט את כל העולם במשפטיו הישרים והאמתיים באופן שיבוא כל אחד אל התכלית הטוב הנצחי שהוא להכלל בו ית׳ שהוא בחינה הנ״ל שיהיה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזה עיקר התכלית הטוב שבשביל זה נברא הכל. ובזה תלוי כל התורה כי ע״י כל מצוה ועבודה נכללין בו ית׳. ולהיפך על ידי כל עבירה ופגם נתרחקין ועושין פירוד בין קודם הבריאה לאחר הבריאה וכנ״ל.כי כל התורה הוא בחי׳ אמת כמ״ש תורת אמת וכו׳ וע״י אמת נמשך עיני הנשגחתו ית׳ וכמ״ש במ״א שעיקר המשכת השגחה שלימה ע״י התורה וכו׳ שעל ידי זה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ״ל ועל זה דנין את האדם בר״ה וכן ביסו הדין הגדול שפוסקין עליו המשפט שכר או עונש כפי מעשיו. באופן שסוף כל סוף יוכל להכלל בקודם הבריאה שזה תכליתו. כי כל העונשים ר״ל שהש״י מעניש במשפטיו הישרים עיקר העונש ר״ל הוא בשביל זיכוך כדי שיזדכך ע״י העונש הזה. כדי שיוכל בסוף להכלל

במקום שצריך להכלל כפי מעשיו כפי מה שישאר ממנו אחר הזיכוך. ולהיפך הצדיק מקבל שכר ועונג ומתענג על ה' ועולה בכל פעם מדרגא לדרגא וממעלה למעלה עד שנכלל בשלימות בכל קומתו למעלה למעלה עד תחילת שורש הכל שהואבי' קודם הבריאה אשרי לו. אבל עכ"פ הכל כאשר לכל צריכים לחזור ולהכלל למעלה בקודם הבריאה. רק אף עפ"כ יהיה חילוק גדול אפילו בין הצדיקים גמורי סכפי מעלתו מכ"ש בין צדיק לבינוני מכ"ש וכש"כ בין צדיק לרשע ואפילו ברשעים עצמן יהיה חילוק גדול בין כאו"א. ועל כן הזהירו רז"ל אל תרשע הרבה וכו'. וכמובן בדבריו ז"ל בסוף התורה הנ"ל על פסוק עין לא ראתה אלקים זולתך וכו' מ"ש שם שבענין זה יש קושיא וכו' ע"ש. ובשביל זה עיקר המשפט של ר"ה. כי משפטו אמת וע"י אמתת משפטו יוכל להכלל בבחי' קודם הבריאה זה ע"י עשירות וזה ע"י עניות. זה ע"י שנגזר עליו לחיות וזה ע"י מיתה. וכן בשאר המשפטים כי משפטו יתי' עמקו מאד וגוזר משפט על כל אחר בראש השנה. באופן שיהיה לו בחירה כפי מדריגתו והש"י צופה ומביט עד סוף האחרון ואפי' עד סוף כל הדורות. וחושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. ונותן משפט עלכל אחד באופן שאיך שיהיה איך שיתנהג ישוב בסוף לקודם הבריאה. אך הרשע אם יחזיק במעשיו ולא ישוב יצרטך לעונשים קשים ומרים מאד ולגלגולים רבי סולבסוף לא ישאר ממנו כ"א איזה נקודה בעלמא עד שיש שיכלו לגמרי בסוף ולא ידעו מהטוב האמתי כלל. אבל עכ"פ הלכ צריכים לחזור לקודם הבריאה ואז יראו החילוק שבין צדיק לרשע וכו'. ועל כן בעת שנכנסין למשפט כ"א עובר לפניו בפני עצמו כבנין מרון כמו שארז"ל. כי הש"י דן את כ"א ברחמיו כפי מעשיו שבחר לו.וכל בחירתו היתה ע"י השינויים רבים שנעשו אחר הבריאה אחר שיצאה הבריאה מכח אל הפועל שהתחיל הריבוי וכנ"ל. ועל ידי זה עיקר הבחירה כנ"ל. ועל ידי זה עיקר חיקור דין שלמעלה ביום הדין כי הש"י דן ברחמיו כל אחד לפי מקומו כמ"ש במ"א. ויודע באיזה שינוי דעה נפל ע"י הריבוי של אחר הבריאה הנ"ל שעל ידי זה בא למעשיו. וכמו כן הוא שופט אותו בצדק ואמת. וע"כ בהכרח שיעברו לפני וכ"א בפני עצמו שזה בחינת ריבוי ושינויים. שזהו בחי' יציאת הבריאה מכח אל הפועל שהתחיל הריבוי והשינויים וכו' שמשם כל מעשה האדם וכמו כן הוא חיקור דינו ומשפטו. ועיקר המשפט הוא אמת כדי שעל ידי המשפט אמ תישוב בסוף לשרשו לקודם הבריאה וכנ"ל ע"כ בגמר המשפט כולם נסקרין בסקירה אחת שכולל כולם יחד. כי זה עיקר המשפט אמת שישוב לשרשו לקודם הבריאה ששם כולו חאד כנ"ל. רק אעפ"כ יהי החילוק עצום בין כאו"א כפי מעשיו רק שא"א להבין זאת וכנ"ל. והבן היטב:

וכל ימי חיי האדם יש לו בחירה. וזה עיקר המשפט של ר״ה שגוזרין עליו שיתלנהג עמו בשנה הזאת באופן שיהיה לו בחירה כרצונו שיוכל לזכור ולהבין ע״י מה שיתנהג עמו אם לטוב אם להיפך חס ושלום. איך לשוב להש, יאם ישום לבו אל תכליתו הנצחי. ועל זה צריך לשום כל מגמתו בכל השנה כולה בפרט בתחילת השנה בעשי״ת בפרט בר״ה שהוא יום ראשון לעשי״ת. ועיקר התיקון הוא אמת שצריך להאמין בהאמת שהכל אחד. כי צריכם להאמן בהשגחתו יתברך בפרטיות כפי מקומו ושעתו ועניינו וע״י השגחה הכלאחד אחר הבריאה כמ וקודם הבריאה כנ״ל. ועל ידי זה יכול לדבק א,ע להשית ולהיות נכלל בו יתׄ מכל מקום שהוא בבחיׄ פליאה דעת ממני נשגבה לא אוכל לה וגוׄ ואנה מפניך אברח. שדוד המלך מתמיה שא״א להבין איך יצאה הבריאה מכחא להפועל ונעשה ריבוי שעל ידי זה נעשה התרחקות חס ושלום שהוא בחיׄ בריחה שבורחים מהש,י חס ושלום. אבל באמת אנה מפניך אברח. כי אני מאמין בהאמת שהכל אחד כמ ושסיים והולך אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנך. אשא כנפי שחר וכוׄ גם שם ידך תנחני וכוׄ עד שחזר וסיים אודך על כי נוראות נפלילי נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד. כי באמת אני מאמין בהשגחה שהכל אחד עתה כמ ובתחילה קודם הבריאהרק שזה פליאה דעת נשגבה וכוׄ בי׳ נוראות נפליתי נפלאים וכ׳ איך מתקיים העולם ואיך יצאה הבריאה מכח אל הפועל ואסור לחקור בזה כלל. אבל על כל פנים אני מאמין בהאמת בהשגחתו יתׄ שעיניו יתׄ צופות בכל מקום בחיׄ אם אסק שמים וכוׄ ואציעה שאול וכוׄ וכמ״ש בכל מקום עיני ה׳ צופות טובים ורעים וכ׳ וע״כ אנה מפניך אברח כי הכל אחד בחיׄ כולו טוב כולו אחד. ועל ידי זה אני אוחז עצמי בהשי״ת תמיד. כי נפשי יודעת מאד האמת אע״פ שא״א להבין כל זה כמו שאמר בעצמו נוראות נפליתי נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד. וביותר צריכין לשום לב לזה בר״ה שהוא יום ראשון לעשי״ת יום תחילת מעשיו וכ״ל. ועל ידי זה יצא משפטו לאור לטוב כי על ידי זה עיקר התיקון. וכל זה זוכין ע״י שבאים אז לצדיקי אמת וכנ״ל׃

וזה שאמר אנה אלך מרוחך ואנה מפניך אברח. כי תחילת יציאת הבריאה מכח אל הפועל זה בחיׄ הליכה. כי עדיין לא נתרחקה הרבה הבריאה מקודם הבריאה וע״כ הוא בחיׄ הליכה כמו אחד שהתחיל לילך מחבירו שעדיין אינו רחוק ממנו. אבל אחר כך כשנשתלשלה הבריאה יותרויות ונתרחקה מקודם הבריאה יותר ואז נתרבה אחיזת השקר יותר שעל ידי זה עיקר הריחוק כנ״ל. זהו בחיׄ בריחה שע״י זה מתרחקין יותר ויותר. וכל ההתרחקות של הרחוקים מהש״י נמשך מבחיׄ כפירות שמשם עיקר כח היצה״ר כמ״ש כבר כ״פ. ועיקר היצה״ר שהוא בחיׄ כפירות נמשך רק מבחינה הנ״ל שהוא בחיׄ הטהרה שהוא מתחילת יציאת הבריאה מכח אל הפועל כנ״ל. כי מחמת שזה א״א להבין בשכל אנושי כלל ע״כ נתעו ונבוכו התועים עד שנתרחקו כמו שנתרחקו. אבל דוד המלך שמדתו אמונה מלכות כמ״ש ואמונתי וחסדי עמו. מתמיה ואמר שבאמת איני יכול להבין אנה אלך מרוחך. איך יצאתי מכח אל הפועל בתחילת הבריאה שהוא בחיׄ הליכה. כי בודאי אי אפשר להבין זאת רק

אני מאמין באמונה שלימה שהכל מהש״י כי הוא בנפלאותיו ברא הכל והוציא הכל מכח אל הפועל וגם עתה הוא משגיח על הכל בהשגחה פרטיית וע״כ אנה מפינך אברח שהוא בחי׳ התרחקות יותר בחי׳ בריחה. כי בודאי א״א לברוח מפניך כי אני מאמין שהכל אחד אע״פ שא״א להבין זאת. וזהו אנה מפניך אברח, פנים זה בחינת עיני השגחתו בחי׳ יאר ה׳ פניו אליך בחינת אל תסתר פניך ממני וכו׳ היינו מאחר שאני מאמין שפני השגחתו צופים בכל העולם מראש ועד סוף ואחר הבריאה הוא כמו קודם הבריאה ע״כ פליאה דעת ממני נשגבה וכו׳ אנה אלך מרוחך שהוא תחילת יציאת הבריאה מכח אל הפועל וע״כ אנה מפניך אברח. כי פני השגחתו בכל מקום שעיז״ז הכל אחד אחר הבריאה כמו קודם הבריאה וכנ״ל. וכל זה בחי׳ ר״ה שאז נמשך השגחתו ביותר כמ״ש עיני ה׳ אלקיך בה מראשית השנה ואד אחרית שהה. כי המשפט של ר״ה זהו בחי׳ השגחה שאנו מאמינים שכל מה שמתנהג עם האדם בכל השנה הכל בהשגחתו יתי׳ כפי המשפט שנגזר עלי וברו״ה וכמ ושדרז״ל על פסוק זה עיני ה׳ אלקיך וכו׳ ברו״ה נידון מה יהא בסופה. וז עיקר בחי׳ ר״ה להמשיך על עצמו אמונת השגחתו יתי׳ שזה זוכין ע״י שממשיכין עצמו אל נקודת האמת שהוא צדיק האמת ועל ידי זה נכלל הכל באחד שזה עיקר תיקון התשובה שאנו צריכין ברו״השהואיום ראשון לעשי״ת וכנ״ל:

אות יד

וזה בחי׳ גודל מעלת ההליכה לצדיקי אמת לשם שמים. לא לשם כבוד וקינטור ומחלוקת חס ושלום. כי ההליכה ברגלין. ועיקר שלימות התיקון הוא ע״י הרגלין. כי עיקר כל התיקונים תלויים בזה העולם העשיה הגשמי שהאדם הבעל בחריה נברא בזה העולם הגשמי דייקא. כדי שידבק א״ע בהש״י מגשמיות זה העולם דייקא. ועל ידי זה יעלה זההעולם עם כל העולמות כולם התלייים בו למעלה למעלה עד שיכלל הכל בבחי׳ קודם הבריאה וכנ״ל. וזה העולם בכללו נקרא רגין כמ״ש והארץ הדום רגלי ושם עיקר האמונה שנקראת רגלין כמ״ש במ״א. כי צריכין להאמין שהש,י בעוצם נפלאות רוממותו יתי׳ עד אין חקר, שהוא צופה ומביט בהשגחה פרטיית בזההעולדם הגשמי עד תכלית תכליל דיוטא התחתונה. כמ״ש אין דבר נעלם ממך וכו׳ וכמ״ש המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ וכו׳. ועל ידי אמונת ההשגחה ע״י זה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזה עיקר התיקון וכנ״ל. וע״כ אשריהם הרגלים שהולכים לדבר מצוה מכ״ש כשנוסע והולך להצדיקי אמת והנלוים אליהם. כי הצדיק אמת כבר זכה ע״י אמתת עבודתו להכלל הכל בקודם הבריאה כי כבר הגיע לאבני שיש טהור הנ״ל. ומי

שזוכה לנסוע ולילך אליו וההליכה הוא ברגלין על ידי זה מגביה בחי׳ רגלין שהוא בחי׳ זה העולם העשיה בחי׳ והארץ הדום רגלי. מגביה הכל להש״י וכולל אחר הבריאה בקודם הבריאה שזה עיקר כל התיקונים כנ״ל. וע״כ העיקר לנסוע ולילך על ר״ה. כי אז בר״ה צריכן לעסוק בזה ביותר מחמת שאז נברא העולם. וע״כ הוא ראשון לתשובה לתקן כל הפגמים על ידי זה וכנ״ל. וע״כ היו נוהגין בכל הדורות לילך להרב כי מעלה יתירה כשהולכין אליו. כי ע״י ההליכה בעצמה מתקן הרבה וכנ״ל וזה בחי׳ שמחתי באומרים לי בית ה׳ נלך עומדות היה רגלינו בשעריך ירושלים. וזה בחי׳ מעלת העולים לרגל שנאמר עליהם מה יפו פעמיך בנעלים. כי ירושלים שם הביהמ״ק ששם נקודת האוב שתיה שממנו הושתת העולם שדרך שם חוזר ונכלל זה העולם בשרשו בבחי׳ קודם הבריאה. ועיקר התיקון ע״י הצדיק שהוא יסוד העולם בחי׳ אבן שתיה בחי׳ כי לה׳ מצוקי ארץ וישת עליהם תבל וכמ״ש במ״א. וזהו ירושלים הבנויה כאיר שחוברה לה יחדי ושהיא ירושלים שלמעלה וכו׳ כשארז״ל. היינו בחי׳ כלליות התחתון בעליון ירושלים שלמטה בירושלים שלמעלה שעל ידי זה נכללין בקודם הבריאה שזהעיקר התיקון וכנ״ל. וזהו שאלו שלום ירושלים וכו׳ יהי שלום בחילך וכו׳ למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך וכו׳. כי עיקר תיקון זה הוא ע״י שלום ואחדות ולבטל כל ההתנגדות אל האמת שהוא עיקר הרע והטומאה שנמשך מהשקר שיונק מהריבוי כשאין מבטלין אחיזתו בשרשו כנ״ל. ועל כן הנחש שהמשיך השקר בעולם וגרם כל המחלוקת והפירוד. ע״כ נתקלקל ברגליו כמ״ש על גחונך תלך. כי שקר אין לו רגלים (וכמ״ש בת״ז תיקון כ״ב דף ס״ו ע״ש). וע״כ עיקר פגם של השקר ובעלי רכילות ולה״ר הוא ברגלין כי נקראים הולכי רכיל כמ״ש לא תלך רכיל בעמך. וכשפרש״י שם בכל מקם מצינו רכילות בלשון הליכה בלשון רגל כמ ולא רגל על לשונו. כי עיקר פגם הלה״ר ורכילות שנמשך ע״י השקר שמהם כל המחלוקת והפירוד הוא בבחי׳ רגלין שמפרידין הרגין מהראש שעושין פירוד בין זההעולם שהוא בחי׳ רגלין ובין ראשית נקודת הבריאה שעל ידה נכללין בקודם הבריאה. וע״כ בר״ה שאז צריכין להכלל בהראש ועש״ז נקרא ראש השנה. וע״כ צריכי לבא להצדיק שהוא בחי׳ הראש בחי׳ ראש בית בחי׳ רא בני ישראל האמיתי. ע״כ צריכין לנסוע ולילך אליו דווקא. כי על ידי זה מתקנים ומעלין בחי׳ הרגלין ומכניעין ומבטלין בחי׳ הרגלין דקליפה שהם ההולכי רכיל ובעלי לה״ר המרבין מחלוקת בישראל. כי ע״י שבאין להצדיק זוכין לאמת שעל ידי זה ממשכין ההשגחה בשלימות מראש ועד סוף עד העולם העשיה הזה שהוא בחינת רגלין שעל ידי זה נכלל הסוף בהראש סוף תכלית גשמיות כל העולם שהוא בחי׳ רגלין נכלל הכל בהראש בבחי׳ קודם הבריאה. ונכלל הכל באחד שזה עיקר התיקון וכנ״ל:

אות טו

כי באמת ראש תוך סוף.כי עיקר שלימות האמ תהוא כשהוא אמת מתחילתו ועד סופוץ. כי יש שמתחיל לדבר באיזה אמת אבל בסוף מטעה על ידי זה דיקא בשקר גדול. כי דייקא ע״י מעט האמ תשהתחיל על ידי זה יש לו כח להטעו תבשקרו. כי כל שקר שאין בו אמת בתחילתו אינו מתקיים בסופו כשארז״ל. ע״כ עיקר האמת הוא כשהוא אמת שלם מראש ועד סוף. ועירק הוא הסוף כי טוב אחרית דבר מראשיתו. וע״כ עכשיו באחרית הימים מתגבר השקר ביותר כ״ש ותשלך אמת ארצה וכשרז״ל והאמת תהיה נעדרת שנעשו עדרים עדרים של אמת. וכן אצל כלאדם יש שהוא יאשר כשר מתחילתו. אבל אח״כ מטעהו הבעל דבר עד שמכשילו בשקריו. והעיקר ע״יבני אדם והשקרנים והליצנים ומכנים עצמן בשם חסידים שעליהם נאמר תאלמנה שפתי שקר הדובורת על צדיק עתק בגאוה ובוז. וע״כ ארז״ל את תאמין בעצמך עד יום מותך. כי עיקר האמת הוא כשמגיע עד הסוף שהוא בחי׳ רגלין. וע״כ עקיר תיקון כל העולם שהוא ע״י משיח צדקנו שאנו מצפים שיבוא ב״ב, הוא ע״י בחי׳ רגלין כמ״ש ועמדו רגליו ביום ההוא וכו׳ וכמ״ש עד דמטי רגלין ברגלין כמובא הרבה מזה בכתבי האריז״ל. כי עקיר התיקון ע״י אמת שיתגלה על ידי משיח צדקנו בחי׳ אמת מארץ תצמח והעיקר שהאמת יהי׳ בשלימות מראש ועד סוף להאמין בהשגחתו יתׄ מראש כל דרגין עד סוף כל דרגין שעל ידי זה נכלל הכל באחד שעל ידי זה עיקר התיקון וכנ״ל׃

אות טז

ע״פ התורה אר״ע הנ״ל , יתבאר המדרש הפליאה מאד וז״ל (מ״ר בראשית פ׳

אות ח׳

א״ר סימון בשעה שבא הקב״ה לברוא את אדם הראשון נעשו מלאכי השרת כתים כתים וחבורות חבורות, מהם אומרים אל יברא ומהם אומרים יברא הה״ד חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו, חסד אומר

יברא שהוא גומל חסדים, ואמת אומר אל יברא שכולו שקרים, צדק אומר יברא שהוא עושה צדקות שלום אומראטל יברא שהוא כולו קטטה. מה עשה הקב״ה נטל אמת והשליכו לארץ הה״ד ותשחל אמת ארצה. אמרו מלאכי השרת לפני הקב״ה רבון העולמים מה אתה מבזה תכסיס אלטיכסיי׳ שלך (ופי׳ מה״כ חותם, שחותמו של הקב״ה אמת). תעלה אמת מן הארץ הה״ד אמת מארץ תצמח עכ״ל. והוא תמוה מאד איך שיך שהש״י ישליך אמת לארץ שהוא עיקר חותמו. עאד שהוצרכו מאה״ש לשאול ולבקש מה אתה מבזה תכסיס וכו׳, וגם קשה מאד להבין איך יהי׳ מחלוקת בין מדת האמת ובין הש״י. כי מאחר שהש״י אמתת רצונו לברוא את האדם כמו שראינו סוף המעשה שבראו. אם כן איך שייך שהאמת יקטרג על זה:

אך זה כלל גדול שכל הבריאה היתה בגין דישתמודעון לי׳, כדי שנזכה לדעת ולהכיר אותו יתי׳ ועיקר הבריאה הוא האדם היינ ובני ישראל הצדקיים אשר רק הם זוכים להכירו באמת ע״י שיש להם בחירה ועומדים בנסיון ובצירוף בזה העולם הגשמי הרחוק ממנו יתי׳ מאד. כי הש״י סתים ונעלם בתכלית ההעלם כי לית מחשבה תפיסא בי׳ כלל כ״ש אליהו. ושעיר בדעתו שא״א לשום מלאך ושרף ולשום נברא להשיג אמתתו כ״א נפשות ישראל ע״י ישירדו לזה העולם הגשמי ויהי׳ להם בחירה ויעמדו בנסיון. ועל ידי זה דייקא יזדככו ויצטרפו עד שיזכו להשגת אלקות עד שהמלאכים יקבלו וילימדו מהם כשרז״ל על פסוק כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל. עתידין צדיקים שיהי׳ מחיצתן לפנים ממה״ש וכו׳. אבל זאת ההשגה שישיגו הצדיקים אז אין יודע עתה שום מלאך ושרף. וע״כ קטרגו המלאכים על בריאת האדם. כי כמו שהמלאכים אין יכולין להשיג אותו יתי׳ כמו כן אין יכולין להבין ולהשיג פנימיות דעתו וחכמתו יתי׳ כי הוא יתי׳ ודעתו אחד כידוע. וכמאמר המשורר מאד עמקו מחשבותיך. והמלאכים נקראים בשם חסד ע״ש מדת החסד וכן יש שנקראים אמת כי נמשכים ממדת אמת וכן כולם. ומחמת שא״א לעמוד על סוף דעתו של הש״י ע״כ הי׳ מחלוקת גדולה בין המלאכים בענין בריאת האדם ואפילו המלאכים הנקראים אמת שמדתם אמת קיטרגו על בריאתו, כי אע״פ שמדתם אמת וחפצים רק באמת אעפ״כ לא יכלו להגיע ולהשיג סוף תכלית האדם שיוכל לבא למעלה גבוה כזאת להשיגו ולהכירו יתי׳ יותר מכל המלאכים ע״כ קיטרגו על בריאתו, אדרבא מחמת גודל האמתתם של אלו המלאכים על ידי זה דייקא קטרגו על בריאתו. כי לפי עוצם אמתתם לא יכלו לסבול שיהי׳ נברא האדם שכולו שקרים כ״ש במדרש הנ״ל. כי יש כמה בחינות בענין האמת כי אמת הוא אחד כנ״ל בהתורה הנ״ל. אבל צריכין יגיעה גדולה להשיג האמת לאמתו עד תכליתו כי אפילו בחכמות שבזה העולם קשה להשיג האמת כאשר הודו כל חכמי המחקר שחוקרים כ״כ בחכמות ועדין אינם יודעים בבירור שום חכמה על אמתתה (מלבד חכמת המספר וההנדסה) מכ״ש בחכמת השגת אלקותו יתי׳ שזה א״א להשיג בשום חכמה ושכל כ״א על ידי יגיעות ועבודות של צדיקי אמת שעומדים בנסיון

וצירוף בכל תאוות עוה״ז, שרק הם זוכים להשיג באמת השגת אלקות עד שיזכו להכירו לעתיד ע ד שכל המלאכים יצטרכו לקבל מהם וכנ״ל:

ומחמת שקשה להשיג האמת לאמתו על ידי זה נתרבה המחלוקת. ועיקר המחלוקת ע״י האמת בעצמו שכל אחד סובר שאצלו האמת. כי בענין האמת והשקר יש כמה בחינות. יש שהוא שקרן גדול ורמאי גמור ויודע בעצמו שקריו אך הוא מטעה הבריות ומחפה השקר באמת כי גם השקרן גמור בהכרח שיאמר איזהו אמת בתחלה כשרז״ל כל שקר שאין בו אמת בתחלתו אין מתקיים בסופו וכו׳ אבל יש ש/אינ ושקרן כ,כ רק שע״י שאינו זך במעשיו כראוי על ידי זה נטה דעתו מטעות לטעות עד שנתהפך האמת אצלו עד שאומר לרע טוב ולטוב רע וסובר שכך הוא האמת ובענין זה יש כמה חילוקים יש שטעותו דק ויש שטעותו דק מן הדק מאד עד שמצאנו כמה צדיקים גדולים שטעו לפעמים באיזה דין והנהגה כמבואר בדברי רז״ל הרבה. ובודאי כוונתם הי׳ רצוי׳ לשמים באמת אבל טעו עצמן לפעמים בפרט בענין מחלוקת כי ברית כרותה ללה״ר עד ששאול המלך שהי׳ צדיק גדול מאד כבן שנה בלא חטא וע״י ריבוי להה״ר טעה עד שהרג נוב עיר הכהנים וכו׳ וכיוצא בזה הרבה. כי בזה העולם נפל האמת מאד עד שאפילו צדיקים גדולים וחכמים אמתיים קשה להם לעמוד על האמת לאמתו:

אות יז

כי עיקר הבחירה בענין האמת והשקר כמבואר בהתורה הנ״ל. שהשקר הוא הרע והטומאה ועירק אחיזתו מחמת הריחוק מאחד. כי תיכף שיצאה הבריאה מכח אל הפועל ונעשה שני דברים וכו׳, נתהוה תיכף בחינת הבחירה שהוא בחינת הטהרה כי תיכף נעשה רושם על השתלשלות הטומאה שהוא השקר וכו׳ ע״ש היטב בהתורה הנ,ל. נמצא שעיקר אחיזת השקר הוא בבחינת הריבוי ע״י ההתרחקות מהאחד. וכל מה שנתרחק מאחד יותר ונמשך הריבוי יותר מתגבר השקר ביותר. כמו שמצינו שתיכף שנבראה חוה ונעשו שני בני אדם בעולם פגמו מאד ואכלו מעץ הדעת טו,ר וגרמו מיתה לדורות וכשפרש״י על פסוק עשה האלקים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים, שתיכף שנעשו שנים ונקראו המה בקשו חשבונות רבים וכו׳ ע״ש. וכן אח״כ כשנולדו קין והבל והתחילו בני האדם להתרבות יותר נתהוה מריבה ביניהם עד שקם קין אל הבל ויהרגהו. וכן אח״כ כל הקלקולים הי׳ ע״י שנתרבה הירבוי יותר כמפורש בפסוק כ״ש ויהי כי החל האדם לרוב על פני האדמה וכו׳. וירא ה׳ כי רבה רעת האדם וכו׳. כי כל מה שנמשך ריבוי יותר ונתרחקו יותר מאחד נתאחז השקר יותר שהוא הרע והטומאה שכל הקלקולים

והפגמים על ידו. כי עיקר התגברות השקר ע״י הירבוי וכנ״ל. אבל באמת גם עיקר מעלת האמת ושלימותו הוא דייקא כשמבררין ומגלין האמת לאמתו במקום הריבוי. וכל מה שיש ריבוי יותר שיש שם אחיזת השקר יותר כשזוכין לברר ולגלות שם האמת, זה עיקר מעלת האמת ושלימותו ובשביל זה היתה כל הבריאה כולה מראש ועד סוף כי הכל נברא בשביל הצדיק שכל מעלתו הוא מה שהי׳ לו בחירה. ועיקר הבחירה הוא בענין האמת והשקר כנ״ל וע״כ כל מה שיש ריבויט יותר ששם אחיזת השקר יותר כשזוכין לגלות האמת שם נתגדל ונתקדש שמו ית׳ יותר ויותר. וע״כ אין אומרים דבר שבקדושה בפחות מעשרה. וזה בחי׳ ברוב עם הדרת מלך. וזה בחי׳ מ״ש אדמו״ר ז״ל (בהתורה ימי חנוכה בלק״ת סי׳ ב׳) שזה יקר מאד כשנתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות וכו׳. וע״כ מצוה ראשונה בתורה לעסוק בישוב העולם שיתרבו בני אדם כ״ש פרו ורבו וכו׳ ומלאו את הארץ וכו׳.כי צריכין דייקא שיתרבו בני אדם שאז מתגברת הבחירה ביותר כנ״ל. ואז דייקא זוכין הצדקיים להשלים כוונת הבריאה ע״י שעומדים אז בנסיון ובצירוף ומבררים האמת לאמתו מתוך הריבוי ששם נאחז השקר יותר. כיכל מה שיש אחיזה יותר להשקר כמו כן נגדל ונתעלה מעלת האמת, מי שזוכה לברר האמת שם שבשביל זה בא האדם לעולם וכל העולמות נבראו בשביל זה כי הכל נברא בשביל הבחירה שהוא בין האמת להשקר וכל מה שהנגדיות שהוא השקר גדול יותר וקשה ביותר לעמוד בנסיון לכווין האמת, נגדל ביותר מעלת הזוכה לכווין האמת לאמתו כנ״ל:

וע״כ לעתיד לבא כשיבא הגואל צדק שעיקר ביאתו לגלות האמת בעולם כמ״ש שלח אורך ואמתך וכו׳ כי אז יתקיים אמת מארץ תצמח. ע״כ עיקר ביאתו דייקא כשיתרבו ישראל מאד כמ״ש הקטן יהי׳ לאלף והצעיר לגוי עצום אני ה׳ בעתה אחישנה. וז״ש והי׳ מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר מרוב והי׳ בקמום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי היינו שהכ׳ מבשר שלעתיד בעת שיתגלה האמת בעולם אז דייקא יתרבו ישראל מאד מאד כי זה עיקר מעלת האמת כשנתגלה מתוך הריבוי יותר כנ״ל. וזהו והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם היינו במקום הריבוי ביותר ששם אחיזת השקר ביותר וכנ״ל ששם ראוי שיאמר להם לא עמי אתם מגודל אחיזת השקר שם. אבל אז אדרבא שם דייקא יאמר להם בני אל חי. כי אדרבא זה יהי׳ עיקר מעלתם כשיזכו לאמת בריבוי גדול כזה כי זה עיקר מעלת האמת כשנתברר מתוך הריבוי ביותר שבשביל זה נברא הכל כנ״ל:

ואז דייקא יזכו הכל להכיר ולדעת אותו יתי באמת כמ״ש כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם וכו׳. כי עיקר התגלות האמת הוא לגלות ידיעת אמתתו בעולם. כי הוא יתי עצם האמת כמ״ש ואמת ה׳ לעולם וכתיב והי׳ אלקים אמת וכו׳. וכל אחד כפי ריחוקו מהאת כמו כן הוא רחוק מהש״י, וכן להיפך כל מה שקרוב יותר אל האמת כמו כן הוא קרוב יותר אל הש״י. אבל אמתת האמת א״א להשיג כ״א על ידי הבחירה בנסיונות רבים ועצומים, כמו שמצינו בכל הצדיקים הגדולים שלא זכו להשיג האמת כי עם ע״י נסיונות רבים. והראשון היה אברהם אבינו שהיה לו נסיונות עצומים מאד נגד כל העולם שהיו מלאים שקר ואמרו שאצלם האמת, עד שאמרו על אברהם שהוא מין וכופר והשליכוהו לכבשן האש ורדפו אותו מאד. והוא עמד בכל הנסיונות ועל ידי זה גילה האמת בעולם והודיע שיש אלקים אמת שליט ומושל ומשגיח וכו׳ וכן כל הצדקיים שאחריו. ועיקר התגלות האמת בשלימות יהי׳ ע״י משיח צדקינו שיבא בסוף באחרית הימים האלה שכבר נתרבה העולם מאד, ועיקר הריבוי הוא בהדיעות שיש שינוי דיעות הרבה שזה עיקר הריבוי בחינת רבתי בדיעות. ומשיח בעוצם צדקתו יזכה להשיג האמת לאמתו ולגלות האמת בעולם. ואז תהיה גאולה שלימה ואז יהיה נשלם כוונת הבריאה בתכלית השלימות. כי זה עיקר כוונת הבריאה שתצא הבריאה מכח אל הפועל שאז התחיל הריבוי שממנו אחיזת השקר ויתרבה העולם בריבוי אחר ריבוי מאד עד שיתרבה העולם מאד שעל ידי זה מתגבר השקר ביותר. וע״כ באמת הוה מה דהוה כל החורבנות והקלקולים וכו׳ רק הצדיקים שבכל דור שזוכין לאמת מקיימין העולם בכל דור ודור עד שבסדוף כשיתרבו הדיעות אמד מאד כי זה עיקר הריבוי ויתגבר השקר מאד אז דייקא יזכה הגואל צדק לברר האמת ע״י עוצם יגיעתו ואז דייקא יתגדל ויתקדש שמו יתברך על ידי שיתגלה האמת לאמתו מתוך הריבוי דייקא וכנ״ל:

אות יט

אבל זה האמת שיתגלה אז אין שום מלאך ושרף יכול להשיגו רק הצדיקים אמתיים שעמדו בנסיון עדשזכו לגלות האמת מתוך הריבוי מתוך זה העולם הגשמי ששם הריבוי שהוארחוק מאחד בתלכית וכשמגלין האמת כאן מתקרבים להש״י בתכלית ההתקרבות שבשביל זה נברא הכל כנ״ל. וע״כ גם המלאכים שנקראים אמת שמדתם אמת גם הם לא יכלו להבין ולהשיג עמקות דעתו יתי ע״כ קטרגו על בריאת האדם. וע״כ אמר אמת לא יברא כי אע״פ שמדתו אמת אעפ״כ לא הי׳ יכול הלשיג עמקות דעתו להשיג אמתת האמת שיזכו הצדיקים בסוף ע״י

שיעמדו בנסיון בעלמא דשקרא דייקא וע״כ אמת האמת אל יברא כי האמת ראה שתיכף שיהי׳ נברא האדם יתגבר השקר וע״כ לא הי׳ יכול לסבול שיהי׳ נברא כי האמת אינו יכול לסבול השקר. אבל באמת גם המלאכים הנקראים אמת טעו בזהכי אע״פ שכוונתם הי׳ באמת אבל לא יכלו לעמוד על אמתת האמת כי האמת לאמתו א״א להשיגו כ״א בזה העולם דייקא ע״י שעומדים בנסיון כנ״ל. ע״כ נטל הש״י אמת והשליכו לארץ והרחיקו מעל פניו כי הש״י אינו בוחר באמת כזה אע״פ שכוונתו רצוי׳ באמת אבל לא זכה עדיין להשיג אמתת דעתו ית׳ מחמת שלא הי׳ בזה העולם בחירה ולא נדכך ונצטרף בתוך הריבוי והשקר לברר האמת מתוך הריבוי והשקר. וע״כ גזר להשליך האמת לארץ כי זה בעצמו תיקון ובירור האמת שע״י שיושלך האמת עד לארץ בבחי׳ ותשלך אמת ארצה על ידי זה דייקא יתברר ויזכך האמת ע״י צדיקי אמת ואז דייקא יתגלה האמת הברור שיזכו להשיג ידיעת אמתתו ית׳ מה שלא היה באפשר בשום אופן להשיג כשהי׳ האמת למעלה בעולמות עליונים ששם אין שום שקר כלל. כי גם מדת האמת בעצמו אינו יכול להשיג אותי ית׳ כ״א ע״י שיורד האמת לזה העולם ומתברר ע״י הצדיקים וכנ״ל. וע״כ תיכף שאמרו מלה״ש מה אתה מבזה תכסיס וכו׳ תעלה אמת מן הארץ הסכים הקב״ה עמהם כמובן במדרש הנ״ל. כי גם כוונת השי״ת בתחלה הי׳ לזה שיהי׳ נשלך האמת לארץ שרחוק מאד מהאמת כי שם הריבוי ורחוק מאחד ביותר ששם אחיזת השקר מאד ושם דייקא יתברר האמת ע״י הצדיקים ועל ידי זה תעלה אמת מן הארץ בתכלית השליות בבחי׳ אמ תמארץ תצמח שיהי׳ נצמח ונתגדל האמת ביותר ואז יהי׳ נשלם האמת וישיגו האמת לאמתו וכנזכר לעיל:

אות כ

וזהו הן אמת חפצת בטוחות ובסתום חכמה תודיעני. כי ענין זה שכתבנו על המדרש הנזכר לעיל מי שחפץ באמת לאמתו לחוס על תכליתו הנחצי באמת ולבלי להטעות א״ע הואיכול להוציא מזה עצות אמתיות והתחזקות עצום מאד עד אין קץ ותכלית באופן שישאר על עמדו לישאר קיים בנקודת האמת המושרש בו וחלא יוכל להטרידהו ולבלבלו ולמונעו בשום מניעה והסתה ודחיה בעולם אפי׳ אם יעבור עליו מה ואפי׳ אם יודע בעצמו שמעשיו מקולקלים מאד ורחוק כמו שרחוק מהש״י ותורתו. ונוסף לזה מענין ומייסרין אותו בכמה ענויים ויסורים ודחיות למונעו ולהרחיקו מנקודת האמת לאמתו חס ושלום. ואפע״כ לא ישמע לזה כלל רק יסתכל בכל פעם על נוקדת האמת ויאמר בלבו אעפ״כ אים האמת לאמתו, ועל ידי זה יתחזק תמיד וישאר קיים בנקודת האמת. והעיקר

שהאמת לא ימנעהו מהאמת אמתי. כי עיקר הריחוק של כל אחד מעצם האמת לאמתו הוא ע״י האמת בעצמו כאשר רואין בחוש שכל המחלוקת הוא על ידי האמת שהמתנגדים אומרים שאצלם האמת. וכן הוא בכל דור ובפרט בדורות הסמוכים לפנינו שהיה המחלוקת של הלומדים על החסידים והמחלוקת הי׳ עצום מאד ונגע עד הנפש וכמה וכמה נפשות שקעו על ידי זה, וכמה וכמה פרישות נעשו בין איש ואשתו על ידי זה, וכמה נאבדו משני עולמות על ידי זה כמפורסם למי שבקי בהמעשיות שאירעו בדורות הסמוכים לפנינו אשר אבותינו ורבותינו ז״ל סיפרו לנו. ועיקר כל המחלוקת הי׳ על ידי האמת בעצמו. כי עתה אנו יודעים שגדולי הלומדים שחלקו על גדולי החסידים גם כן היו רובם צדיקים גדולים אמתיים, וכל מחלוקותם על גדולי החסידים שהיו צדיקים קדושים ונוראים מאד, היהרק מחמת האמת שגדולי הלומדים אמרו שהאמת אתם ושגדולי החסידים רחוקים מהאמת כי עוברים על תורת אמת כאשר גם אנכי שמעתי בעצמי באזני הרבה מאד מהטענות שלהם (בפרט מפני חותני הגאון הצדיק מוה׳ דוד צבי ז״ל שהיה צדיק גדול כמפורסם וחלק הרבה על גדולי החסידים והכל מחמת האמת שלו) וכמ וכן הוא בכל דור ודור. וכל זה נשתלשל מקיטרוג המלאכים הנ״ל שקיטרגו על בריאת האדם שמשם נמשך כ לכח היצה״ר שעיקר כחו ע״י מחלוקת שנמשך ע״י שנתלבש בהחולקים והמתנגדים קיטרוג המלאכים הנ״ל. ועיקר כח קיטרוגם נמשך מבחינה הנ״ל מה שמדת האמת בעצמו כשירד בין המלאכים קטרג האמת בעצמו על בריאת האדם כנ״ל ומשם נשתלשל כל הקטרוגים והסכסוכים שבין העולם למטה בפרט בין הת״ח שעיקר המחלוקת ע״י האמת כנ״ל. היינו ע״י בחי׳ הנ״ל שכתבנו למעלה שגם האמת בעצמו אינו יכול להשיג אמתת עצמותו ית׳. וכמו שאינו משיג עצמותו ית׳ כך אינו משיג עמקות דעתו ית׳ כי הוא ית׳ ודעתו אחד ושם עיקר האמת לאמתו. אבל תיכף כשמשתלשל האמת מאתו עד שבא אל המלאכים תיכף נתעלם עמקות אמתת דעתו הקדושה. כי השגת עמקות דעתו באמת לאמתו זה סתום ונעלם מכל הנבראים והנאצלים וכו׳ וא״א לעמוד על סוף דעתו ית׳ ולא שום מלאך ושרף וכו׳ כ״א נשמת הצדיקים האמתיים הגדולים במעלה מאדשיזכו ע״י מעשיהם ועבודתם להשגת דעתו ית׳ באמת שזה יהי׳ עיקר קיבול שכר שלהם כידוע. ועיקר מעלתם של הצדיקים הוא מחמת שהיה הלהם בחירה. ועיקר הבחירה הוא רק מחמת שתיכף שנאצל האמת מאתו ית׳ תיכף לא הי׳ אפשר להשיג עמקות דעתו ית׳ עד שהאמת בעצמו קיטרג על בריאת האדם ואמר שלאיברא אע״פ שעתה אנו יודעים שאמתת דעתו ית׳ הי׳ שיברא כמו שאנו רואים שהש״י ברא את האדם וא״כ קשה על המדרש הנ״ל ביותר ועיקרא דדינא פירכא לכאורה איך אמר שמדת האמת קיטרג ואמר שלא יברא איך נקרא מדה זאת אמת מאחר שאל כיוונה אמתת דעתו ית׳ כי הלא אנו רואים בעינינו שברא את האדם היפך דעתו של מדת אמת. וא״כ מדוע נקרא אמת אך בודאי מדת אמת שקיטרגה על בריאת האדם היתה טענתה אמתיית וכל דבריה היה באמת כי אמרה שלאיברא שכולה שקרים וכן הוא האמת כאשר אנו רואים בעיניו. אבל אעפ״כ טעה האמת

בעצמו כי לא היה יכול לעמדו על סוף דעתו של הש״י וכמו כן לא הי׳ יכול לעמדו על סוף דעתו של גדולי שישיגו אמתת האמת דייקא ע״י שיש אחיזה להשקר מחמת שא״א להשיג עמקות אמתת דעתו ית׳ עד שאפילו המלאכים שמדתם אמת אינם יכולים להשיג דעתו עד שמקטרגים ואומרים היפך דעתו ית׳. וזהו בעצמו עוצם נפלאות גדולת מעלת הצדיקים הקדושים כי ע״י כל זה נמשך הבחירה והם בתוקף כחם שברו הבחירה ועמדו בנסיון ובחרו בטוב ביגיעות עצומות בזההארץ הגשמי ועל ידי זה הם דייקא זכו לברראתת האמת בזה העולם דייקא כי א״א לעמוד על האמת לאמתו כ״א בזה העולם הגשמי דייקא כשעומד בנסיון כראוי אשר לזה אינם זוכים כ״א יחידי הדורות זי״ע. אבל המלאכים אפילו הנקראים אמת אינם יכולים להשיג אמתת עמקות דעתו ית׳ כנ״ל. ומשם נשתלשל המחלוקת הגדולה שבכל דור שחולקים על גדולי הצדיקים הנ״ל שהם בחי׳ נקודות האמת כי אע״פ שגם שארי הת״ח והצדיקים הם צדיקי אמת. אבל עדיין לא עברו עליהם כל השבעה מניי מים (המרומזים בהמעשה של הבערגיר) ולא נבחנו ונצרפו כראוי. ע״כ אע״פ שכוונתם אל האמת. אבל קיטרוג המלאכים נתלבש בהם דייקא עד שהאמת דייקא מטעה אותם לקטרג ולחלוק על גדולי קדושי הצדיקים הנ״ל. ומחמת שנשתלשל הקיטרוג בזה העולם שהוא מגושם מאד ומלא קליפות ושקרים ע״כ בכאן בזה העולם כשוטעין ע״י האמת שאינו מזוכך כנ״ל יכולין לקלקל הרבה מאד חס ושלום עד שיתיר רציחה וש״ד ממש חס ושלום כאשר אנו רואין ריבוי החורבנות שגרמו המחלוקת בימי דוד ושאול ובפרט ביטמי בית שני שנחרב ע״י שנאת חנם כמו שארז״ל. ועיין במדרש על פסוק תאבד דוברי כזב וכו׳ זה התיר ג״ע וש״ד וכו׳ והכל ע״י האמת וכנ״ל. כי יש שני מיני אמת יש אמת לאמתו שמשיג ויודע הדבר כמות שהוא ויש עוד אמת שכוונתו רצוי׳ באמת אבל הוא טועה עצמו. ובענין זה יש הרבה חילוקים מאד יש שטעותו גדול ומי שמייגע עצמו קצת יכול תיכף לעמוד על טעותו, ויש שטעותו דק יותר עד שצריכין יגיעה ביותר לעמודעל טעות ולברר האמת, ויש שטעותו דק עוד יותר וכו׳. ולכ מה שהטעות דק יותר צריכין יגיעה יתירה לברר אמתת האמת עד שיש שטעותו דק בדקות עצום מאד עד שא״א לברר טעותו כי אם ע״י גייעה עצומה במסירת נפש ממש כל ימי חייו שזהו עבודת גדולי הצדיקים הקדושים יחידי הדורות, שהתייגעו בעבודות עצומות וסבלו מרירות בלי שיעור ועמדו בנסיונות אין מספר ומסרו נפשיהם בשביל ישראל כל ימי חייהם עד שזכו על ידי זה דייקא לברר אמתת האמת לאמתו מה שא״א לשום מלאך ושרף להשיג. אשר רק בשביל אלו הצדקים נברא העולם כשארז״ל כי זה כל האדם וכו׳. ובשביל זה השליך הש״י יאת האמת לארץ כי הש״י ידע שכוונתמדת האמת שמקטרג על בריאת האדם אע״פ שהוא היפך דעתו הקדוש׳ ית׳. אבל אעפ״כ כל כוונתו באמת כי תיכף שנשתלשל מדת האמת מאתו ית׳ שוב לא היה יכול השיג אמתת עמקות דעתו ית׳. וע״כ טעה ע״י האמת דייקא ואמר שלא יברא האדם כי בודאי האמת הפשוט בהשקפה ראשונה מחייב שלא יהי׳ נברא האדם שכולו שקרים. אבל באמת לאמתו מאד עמקו מחשבותיו ית׳ עד שגם מדת האמת א״א

להשיג כנ״ל כ״א גדולי הצדיקים שבזה העולם דייקא ע״י בחירתם וכנ״ל. וע״כ השליך האמת לארץ כי זהו בעצמו תקונו של האמת הב׳ הנ״ל שחפץ באמת אבל אינו יכול לעמוד על האמת שכל תקונו בזה העולם דייקא ע״י גדולי הצדיקים שעומדים בנסיונות רבים ועצומים, אשר רק הם זוכים אל נקודת האמת לאמתו ועל ידם אמת מארץ תצמח שעל ידי זה יתתקנו כל העולמות וכנזכר לעיל:

אות כא

וע״כ בזה העולם עיקר שלימות האמת היא האמונה. כי עיקר האמת הוא לידע שא״א להשיג עצם האמת כי עצם האמת הוא השי״ת לבד כמ״ש ואמת ה׳ לעולם. וזה א״א להשיג רק עיקר האמת הוא לידע שא״א להשיג עצם האמת בבחי׳ תכלית הידיעה אשר לא נדע. וע״כ עיקר שלימות האמת הוא האמונה בבחינת צדק כד אתחברת באמת איתעבידת אמונה. וזה כל עבודת האדם בזה העולם לבא לזה, לזכות לאמת ואמונה בשלימות באמת לאמתו. אבל א״א לבא לזה כי אם ע״י גדולי הצדיקים הנ״ל שזכו לזה על ידי יגיעות רבות כנ״ל. ומי שחפץ באמת לאמתו ואינו מניח להטעות א,ע יוכל להבין מרחוק היכן האמת לאמתו ובלבד שלא יהי׳ שוטה להגיס דעתו ולומר שיוכל להבין האמת מיד ולעמוד תיכף על סוף דעתם. כי גם אמתת דעתם של גדולי הצדיקים א״א להשיג כידוע כי הם נכללים בו ית׳ וגם מחשבותם עמקו מאד. רק ע״י האמת יוכל לזכות לבא לאמונה שיבין ע״י האמת אם ירצה להסתכל על האמת לאמתו, יבין שראוי להאמין בהם ואז יזכה לאמת ואמונה שזה כל שלימות האדם. וזהו בעצמו בחי׳ מה שהשליך האמת לארץ כי ארץ הוא בחי׳ אמונה בחי׳ שכן ארץ ורעה אמונה (כמ״ש בספרי אדמו״ר ז״ל כ״פ). ובשביל זה בעצמו נקראת האמונה ארץ מחמת שעיקר האמוני היא בהאטרץ הזאת הגשמי שהוא רחוק בתכלית מהשגת אמתת דעתו ית׳. אבל בזה הארץ דייקא משיגין הצדקיים האמת לאמתו ע״י התחזקות האמוני וכנ״ל. ע״כ השליך האמת לארץ שהוא בחי׳ אמונה, שיתברר האמת ע״י האמונה ע״י גדולי הצדיקים, וכמו שכתוב ע״פ ויהי ידיו אמונה שעל ידי אמונה באים להשגת הדעת באמת כל אחד לפי מדריגתו וכו׳ ע״ש:

אות כב

כי אמת ואמונה הם בחי' איש ואשה כידוע שעל זה נאמר לא טוב היות האדם לבדו. כי האדם שהוא הדעת שהוא האמת (כי אמת ודעת הם בחי' אחת כי עיקר הדעת הוא להשיג ולידע אמתת הדבר כמו שהוא באמת כידוע) לא טוב שיהי' לבדו. כי א"א להשיג עצם האמת כנ"ל. ע"כ אעשה לו עזר כנגדו שהוא בחי' האשה יראת ה' שהוא בחי' אמונה שהוא עזר כנגד האמת כי עיקר שלימות האמת ע"י אמונה כנ"ל. וע"י שניהם עיקר ההולדה שהוא הולדת הדעת כי כל ההולדות ע"י הדעת כידוע. כי על ידי התחברות אמת ואמונה בשלימות כראוי נולדין כל ההשגות הידיעות האמתיות שהוא השגת תורתנו הקדושה שיסודה אמת ואמונה כ"ש ותורתך אמת וכתיב כל מצותיך אמונה וכנ"ל:

וזהו עזר כנגדו. כי דייקא מחמת שיש נגדיית בחי' נגד בני אדם המבואר בסוף התורה הנ"ל (בלשון אדמו"ר ז"ל בעצמו ע"ש) על ידי זה דייקא נעשה האמונה עזר להאמת. כי הנגדיית נמשך מחמת שא"א להשיג עצם האמת כנ"ל. ע"כ עירק עזר ותיקון האמת הוא האמונה כנ"ל. שבשביל זה השליך אמת ארצה כדי שעל ידי זה אמת מארץ תצמח מארץ דייקא וכנ"ל:

וזהו זכה עזר לא זכה כנגדו. וזהו בעצמו בחי' השלכת האמת לארץ שהוא בב' בחינות האלו. שזהו בחי' הבחירה שעל ידי זה עיקר תיקון ובריר האמת. כי הש"י ראה שהאמת שנאצל מאתו גם הוא א"א לו להשיג אמתת דעתו כנ"ל ע"כ השליכהו ארצה. כי הש"י אינו חפץ באמת בזה ע"כ הרחיקהו מעל פניו. אבל זהו בעצמו תיקונו ע"י גדולי הצדיקים שבזה הארץ. שיאחזו עצן בהאמת ויתייגעו ביגיעות עצומות עד שיזכו להבין האמת שא"א להשיג עצם האמת רק להתחזק באמונה שלימה ע"י האמת וילכו מדרגא לדרגא (וע' מזה עוד במ"א ובליקוטי עצות קצת מזה) עד שהם דייקא יזכו לברר ולהעלות האמת מן הארץ בבחי' אמת מארץ תצמח, תצמח דייקא. כמו שזורעין גרעין ומתבלה וגדל ממנו אילן גדול והכל ע"י עבודת האדם. כן מתייגעין הצדיקם בבירור האמת לזורעו ולנוטעו בבחי' כולו זרע אמת. שהוא ע"י מעשיהם הטובים ותורתם ונפלאות החידושים שמחדשים בהתורה וכו' עד שעל ידי זה צומח האמת מן הארץ דייקא בבחי' אמת מארץ תצמח וכנ"ל. ועיין לקמן באות מ"ד:

אות כג

וכל זה צריך כל אדם לידע ועל ידי זה יהי׳ ניצול מכמה מכשולות הבאין ע״י האמת דייקא שאינו מבורר כראוי, לא מיבעיא שתצילהו מאש המחלוקת וההתנגדות שעוקרת את החולקים משני עולמות בחנם. שמדה זאת גרוע מכל המדות רעות שבעולם. כי שאיר המדות והתאוות יש בהם איזה הכרחיית רק שצריכין להתנהג בהם ע״פ התורה הקדושה ואפילו בהיתר שלא להרבות בהם. אבל עכ״פ יש בהם הכרח לקיום האדם כגון אכילה ושתיה וכיוצא. אבל ענין המחלוקת זה אין צריך האדם כלל. והוא מכלה ועוקרת אותו משני עולמות יותר מכל התאוות כאשר כבר הרבה נטרדו על ידי זה משני עולמות ואפילו ממחלוקת בשביל פרנסה צריכין להתרחק מאד כי אין פועלין על ידי המחלוקת כלל. אדרבא מחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות וצריכין להאמין כי אין אסד נוגע במה שמוכן לחבירו. ובשמך יקראוך ומשלך יתנו לך וכו׳ כשרז״ל. מכ״ש וכ״ש מחלוקת בענין עבודת ה׳ שהוא המחלוקת שבין החסידים והלומדים או שבין החסידים או בין הלומדים בעצמם. שזה המחלוקת גרוע מהכל ומקלקל הרבה ומעכב את הגאולה יותר מלכ העבירות שבתורה. וכל המחלוקת הזאת הוא רק שנא תחנם והכל מחמת האמת שכל אחד נדמה לו שאצלו האמת. אבל באמת אם יסתכל על האמת לאמתו ולא יטעה א״ע בודאי לא יחזיק במחלוקת עכ״פ. כי יסתכל על עצו אולי הוא טועה את עצמו. ואפילו אם אינו טועה יבין שלא יתקן ע״י המחלוקת כלל. אדרבאיקלקל הרבה יותר ממה שיתקן לפי דעתו הנבוכה. כי ע״י המחלוקת א״א לתקן בשום אופן כי שנאוי המחלוקת מאד וא״א לבאר כל זה בכתב. אבל החפץ באמת לאמתו בודאי לא יטעה ע״י האמת שלו שאינו מבורר להחזיק במחולקת חס ושלום. בפרט בדורות הללו שישראל בשפלות גדול ואין לנו שום ממשלה איך אפשר לתקן מה שצריכין לתקן בפרט ע״י המלוקת. כי לתקן את העולם ולהמשיך כל העולם לעבודתו יתי׳ א״א כ״א ע״י השלום כ״ש בהתורה רציצא וכו׳. וע״כ אליהו ומשיח שעיקר תיקון העולם יהי׳ על ידם יעסקו רק לעשות שום בעולם כשרז״ל אין אליהו בא לטמא ולטהר וכו׳ אלא לעשות שלום בעולם. וכן משיח צדקינו נקרא שר שלום וכו׳. וע״כ אם האמת מסיתו להחזיק במחלוקת חס ושלום צריך להשליך מאתו אמת כזה לארץ ולהרחיקו מעל פניו כי הש״י אינו חפץ באמת כזה וכנ״ל:

אות כד

ואפי׳ מי שנשמר מזה. והולך בתומו ואינו מחזיק במחלוקת על אחרים גם הואצריך ליזהר לזכור היטוב ענין הנ״ל. שיזהר מאד מאד שהאמת לא ירחיק אותו חס ושלום מהש״י ותורתו הקדושה כיכל ההתרחקות

והנפילות שבדעתו הכל ע״י האמת מחמת שיודע בעצמו האמת שפגם וקלקל בפרט מי שיודע שקלקל הרבהמאד. וגם עתה הואכמו שהוא. וע״כ אומר בדעתו הלא אינ יודע האמת בעצמי עוצם קלקולי ועל ידי זה נופל בדעתו ומתרחק כמו שמתרחק ר״ל. נמצא שכל התרחקותו ונפילתו הוא ע,י האמת. אבל באמת צריכין להתרחק מאמת כזה. כי לא כך הוא האמת רק צריכין לידע שאין אנו יודעין כלל. ואם לא זכינו לבוא לתכלית הידיעה אשר לא נדע שזה עמוק ונעלם מאד. אבל עכ״פ אנו אין יודעים בפשיטות כלל. רק זה אנו יודעין באמת שהש״י אמת ותורתו אמת. והוא ית׳ גילה לנו ע״י צדיקיו האמתיים עוצם חסדו ורחמיו עד אין חקר וכמבואר בדברינו הרבה מזה. וזה עיקר האמת וכל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה כי מאד עמקו מחשבותיו ית׳ והוא יודע יצרינו כי עפר אנחנו. ויקר בעיניו מאד כל תנועה והעתקה כחוט השערה שאדם ממשיך עצמו להש,י בזההעולם הגשמי מאד. וכל מה שהוא רחוק ומגושם יותר כמו כן יקר בעיניו יותר כל תנועה והמשכה אליו ית׳ ממקום רחוק כזה. וזה עיקר האמת בבחי׳ אמת מארץ תצמח, מארץ דייקא וכנ״ל:

אות כה

וצריכין לידע שכל אלו ההסתות, הן בענין מחלוקת חס ושלום הן האדם אצל עצמו שמסיתו האמת שאינו מבורר להחזיק במחלוקת או להתרחק מהש״י וליפול בדעתו על ידי זה וכנ״ל, כל זה נמשך מהשתלשלות קיטרוג המלאכים הנ״ל שמשם כל כח היצה״ר כנ״ל. שגם קיטרוגם הי׳ ע״י האמת שלא נתברר אז בשלימות עד שמדת האמת דייקא קיטרגה ואמרה שלא יברא האדם. שזהו בעצמה בחי׳ קיטרוג המלאכים שאמר ומה אנוש כי תזכרנו וכו׳ ומשם נשתלשל הקיטרוג בבני אדם עד שטועין ע״י האמת שאינו מבורר לקטרג אחד על חבירו ולהרבות מחלוקות בחנם חס ושלום. או שיקטרג על עצמו ע״י אמת כזה להתרחק מהש״י ותורתו חס ושלום. ע״כ צריכין לבקש מאד מאד מהש״י כל ימי חייו שיזכה לנקודת האמת לאמתו. והעיקר שיזכה להתקרב לצדיקי אמת ותלמידיהם הנלוים אליהם שזכו לנקודת האמת לאמתו. כי עצם נקודת האמת אין זוכים כ״א גדולי הצדיקים הנ״ל ומהם יכולין לקבל כל מי שזוכה להתקרב אליהם. אבל צריכים יגיעות גודלות לזה ולחפש ולבקש ולהתפלל הרבה להשם יתברך על זה וכנ״ל:

אות כו

וזה שטען דוד כשהתוודה על חטאו בבת שבע. כי פשעי אני אדעא וחטאתי נגדי תמיד. וא״כ אוכל להתרחק וליפול על ידי זה חס ושלום לומר שאפס תקוה חס ושלום. וכמ ושרצו הרבה לדחותו על ידי זה. כמ״ש רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלקים סלה וכשפרש״י שם. שהוא מחמת העון הזה. אבל דוד המלך לא הסתכל על כל הדחיות האלה הן מאחרים הן מעצמו. רק חיזק א״ע ואמר לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי. כי לא חטאת ינגד שום מלאך ושרף כ״א נגדל לבד. וע״כ בידך לסלוח כי אתה מוכרח כביכול לסלוח לעמן תצדק בדברך וכו׳ כדי שתצדק ותזכה נגד המלאכים שקטרגו ואמרו מה אנוש כי תזכרנו וכו׳. כי עתיד למחטא קמך ולארגזא קמך וכו׳. ולא ידעו עוצם ריבוי רחמיך וחסדיך עד אין חקר שאתה מרבה לסלוח לכל המקבשים מחילה וסליחה מאתך. ע״כ את מוכרח לסוח כדי שתצדק בדברך ובשפטך שבראת את האדם. וכ״ש שם במדרש שהשיב הש״י וכי עלחנם נקראתי רחום וחנון וכו׳. וזה שאמר אח״כ הן אמת חפצת בטוחות. היינו אע״פ שלפי האמת שבדעתי נדמה לי שרחוק מאד שהש״י יסלח לי על עון גדול כזה. ומחמת זה כמעט כמעט נפלתי בדעתי ונתרחקתי מאתך על ידי זה חס ושלום. אבלחסדך גברעלי שזכיתני להבין מרחוק שאמתת רחמי דעתך הקדושה א״א להשיג ע״כ אני מחויב לעשות את שלי להתחזק בכל פעם ולהפיל תחינתי לפניך עד ישקיף וירא ה׳ משמים. וזהו הן אמת חפ צת בטוחות שבודאי העיקר הוא האמת וכל חפציך ובקשתיך מהאדם השפל הזה הוא רק האמת. אבל אני מבקש ובסתום חכמה תודיעני שתודיעני חכמה אמתיית מה שסתום ונעלם ממני שזה עיקר האמת לאמתו. היינו שחיזק א״ע וטען עם הש״י אע״פ שאתה חפץ רק באמת בחי׳ הן אמת חפצת בטוחות. ולפי האמת שבדעתי רחוק מאד שימחול לי הש״י עד שנדמה חס ושלום שאפס תקוה חלילה. אבל אני יודע שעדיין לא השגתי אמתת רחמיך בשלימות. ואני מבקש ובסתום חכמה תודיעני, שתודיעני מה שסתום ונעלם ממני שהוא אמתת רחמיך וחסדיך אשר שגבו ועמקו מאד ונעלמו ממני אשר על ידם יש לי ג״כ תקוה גדולה כי מאד עמקו מחשבותיך ואין אנו יודעין כלל ויש ענין שיתתקן הכל ויתהפך לטובה וכל העוונות יתהפכו לזכיות רק שלא יתייאש עצמו מן הצעקה והתפלה והתחינה וכמ וששמעתי מפיו ז״ל כמבואר במקומו ע״ש׃

אות כז

וזהו כלל כל העבודה של ר״ה ויוה,כ וכל ירח האיתנים שאיתן במצות כי הכל לברר נקודת האמת בכל מקום שהוא ע״י צדיק האמת שזכה לנקודת האמת לאמתו בשלימות. כי בר״ה ויוה״כ מבררין האמת ע״י ריבוי העבודות שישראל עובדין אז כי עוסקין אז בריבוי תורה ותפילה וצעקות ותחנונים להש״י וצדקה וכו׳. שזה עיקר האמת שזוכין ע״י קולות של שופר ושל ריבוי תפילות וצעקות להש״י בבחי׳ הקול קול יעקב בחי׳תתן אמת ליעקב וכנ״ל. אבל אחר יוה״כ מתחילין לעסוק בסוכה. שהוא ג״כ בחי׳ אמת ליעקב בבחי׳ויעקב נסע סוכותה. היינו שאחר ר״ה ויוה״כ עוסקין לגלות האמת גם בעבודות חיצוניות שהם אכילה ושתיה ושינה שזה עקיר מצות סוכה כדי לידע ולהאמין שע״י אממת האמת יכולין להיות סמוך וקרוב להש״י בכל מקום שהוא בבחי׳ בכל דרכיך דעהו. וזהו בחי׳ הד׳ מינים שכלולים מכל הכתות שבישראל בעלי תורה ומצות וכו׳ עד שאפילו ערב ינחל אוגדין עמהם שהם בחי׳ הרחוקים מאד שאין בהם לא טעם וריח. כי ע״י האמת מגלין שגם מהם מקבל הש״י נחת רוח והתפארות ע״י כל תנועה אמתיית שנמצא בהם שמושכין א״ע להש״י וכנ״ל. וזהו בחי׳ שמחת תורה ושמיני עצרת. עצרת לשון אסיפה שעוצר ואוסף הכל ומקרב כולם להש״י אפילו הרחוקים מאד על ידי סוכת שלום שזכינו לישב בה שאז הקרבנו קרבנות אפילו בשבי להע׳ אומות כדי לקרב כולם להש״י בבחי׳ אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה וכו׳:

וע״כ בשמחת תורה הכל עולים אל התורה להורות שכל אחד מישראל יש לו חלק בתורת אמת. כי עיקר האמת הוא לקרב ולא לרחק. רק לברר ולגלות נקודת האמת שאצל כ״א מישראל אפילו הרחוקים מאד כי זה עיקר אמתת רצונו ית׳ וכנ״ל:

אות כח

וזה שמסיימין התורה לעיני כל ישראל ומתחילין מיד בראשית ברא אלקים וכו׳. כי רז״ל דרשו על פסוק זה אשר עשה משה לעיני כל ישראל ששיבר את הלוחות וזהו בחי׳ הנ״ל כי משה ראה גודל החורבן שחטאו ישראל כ״כ ועברו על כל התורה ועבדו ע״ז עד שהי׳ משורת הדין האמת ע״פ התורה להרחיק ולהאביד את ישראל חס ושלום. כמו שאמר הש״י הרף ממנו ואשמידם וכו׳. ע״כ השכיל משה והשליך את הלוחות לארץ. זה בחי׳ ותשלך אמת ארצה הנ״ל כמו שהש״י השליך את האמת לארץ על קטרוג על בריאת האדם וכנ״ל כמו כן עשה משה ודבק בו ית׳ והשליך את הלוחות שהם בחי׳ אמת בחי׳ תורת אמת השליכם לארץ. להורות שאע״פ שהם תורת אמת אעפ״כ מאחר שעל ידם עולה על דעתו שאפס

תקוה וא״א להתפלל עוד על ישראל, ע״כ השליכם ארצה והרחיקם מעל פניו וחיזק א״ע להאמין שא״א להשיגעמקות דעתו כלל, עד שהבין שאעפ״כ הש״י רוצה שיתפלל עליהם. ועל ידי זה הרבהלהתפלל עליהם עד שפעל בתפלתו שנתרצה השי״ת ומחל להם וצוה לו לפסול לוחות שניות. וזהו בעצמו בחינה הנ״ל בחי׳ ותשלך אמת ארצה וע״י זה בעצמו אמת מארץ תצמח וכנ״ל. כמו כן עשה משה. כי אם לא הי׳ משליך הלוחות והי׳ הקיטרוג גדול ח״ו ועד שהיו ישראל נאבדו חס ושלום, ואז היה האמת מתעלם לגמרי כי אין מי שיגלה האמת בעולם כ״א ישראל. ע״כ השליך הלוחות שהם בחי׳ אמת בבחינת ותשלך אמת ארצה והתחזק בתפילה כי האמין שא״א להשיג אמתת דעתו כי מאד עמקו מחשבותיו וזכה שעלתה בידו ונתרצה לו הש״י ומחל לו וצוה לו לפסול לוחות שניות שזהו בחי׳ תעלה אמת מן הארץ בחי אמת מארץ תצמח וכנ״ל. וע״כ אחר לעיני כל ישראל מתחילין מיד בראשית ברא אלקים שהוא ס״ת אמת כמובא. להורות שזה עיקר האמת כשיודעין שאין יודעי וכלל ואין מתרחקין בשום אופן רק מתחילין בכל פעם שזהו בחי׳ לעיני כל ישראל בראשית ברא אלקים שמשה בעוצם כחו המשיך דרך זה ע״י שבירת לוחות שהודה לו הש״י ואמר לו יישר כחך ששברת. שעל ידי זה יוכל כ״א מישראל להתחזק א״ע להתחיל בכל פעם שזהו בחי׳ התחלת התורה בראשית ברא אלקים ס״ת אמת. כירק זהו עיקר האמתת האמת שלא יתרחק ע״י האמת רק יבין וידע שאין יודעי וכלל וצריכין להתחיל בכל פעם מחדש. כי אמתת רחמיו שגבו מאד וכל ימי חיי האדם יוכל להתחיל להתקרב להש״י כ״ש תשב אנוש עד דכא, עד דכדוכא של נפש. כי חסדי ה׳ לא תמנו ולא כלו רחמיו לעולם׃

אות כט

וזהו כל הדן דין אמת לאמתו כאלו נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית ודקדו הפוסקים תיבת לאמתו כמובא בב״י בהתחלת טחו״מ היינו כנ״ל שהעיקר הוא לדון אמת לאמתו דייקא לבלי לטעות א״ע ע״י האמת להטות הדין חס ושלום. רק יהי׳ אמת ברור וזך בחי׳ אמת לאמתו והוא כעין שפירשו המפרשים שם לאפוקי דין מרומה ע״ש היינו כנ״ל ואז נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית כי עירק מעשה בראשית הי׳ ע״י האמת לאמתו דייקא. כי האמת הפשוט קיטרג על בריאת האדם שהוא עיקר כל מעשה בראשית. וע״כ עיקר מעשה בראשית שהוא בריאת האדם הי׳ רק ע״י האמת לאמתו דייקא שהוא אמתתו בעצמו יתי׳ שא״א להשיג, שידע שאעפ״כ צריכין לברוא את האדם כייהיו צדיקים גדולים כאלו שיבררו האמת לאמתו, וע״כ זה הדן דין אמת לאמתו דייקא הוא בבחי׳

זאת וע״כ הוא נעשה שותף להקב״ה במעשה בראשית שנאמר בהם ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד (שמשם למדו רז״ל שם מדרש זה שנעשה שותף וכו׳) כי האמת הוא כולו אחד כולו טוב וכנ״ל. אך העיקר הוא האמת לאמתו וכנ״ל:

אות ל

וזהו וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה׳ וארא אל אברהם וכו׳ באל שדי ושמי ה׳ לא נודעתי להם וכו׳. כי כל הוויכוחיטם בין הש״י ובין משה רבינו בענין שליחותו לגאול את ישראל שמשה הי׳ ממאן מאד כמה פעמים. והש״י הקפיד עליו הכריחו לילך בשליחות לגואלם כמבואר בפרשיות הקודמים. הכל הי׳ בענין האמת הנ״ל שאפילו גדולי הצדיקים קשה להם בתחילי׳ לעמוד על עצם נקודת האמת לאמתו וכו׳ וכנ״ל. רק כל צדיק וצדיק מברר האמת כפי יגיעתו וטרחו בעבודתו וכל ימי חייו יש לו בכל פעם נסיונות. כי בהכרח שיהיה לו בחירה כל ימי חייו ועיקר הבחירה הוא בענין בירור האמת לאמתו וכנ״ל. וע״כ אפילו משה רבינו נ׳ ממאן לילך בשליחות הש״י. והכל מחמת ריבוי האמת שלו. כי בקדושת חכמתו ידע האמת שקשה מאד להושיע לישראל ישוע שלימה בתכלית עד הסוף כי ראה שסופן לחטוא ולהמרות כנגדו וכנגד הש״י כמה פעמים בתחילה ובסוף. וכמו שהי׳ באמתכן כמ״ש וינסו אותי זה עשר פעמים וכו׳. וע״כ הי׳ חפץ לסלק עצמו משליחותו. כי תלה הדבר בענוותנותו כי היה קטן בעיניו ואמר מי אנכי וכו׳ וכל זהבחי׳ אמת. כי משה רבינו בודאי דיברכל דבריו באמת ובענווה אמתית אבל אעפ״כ הקפיד הש״י עליו כ״ש ויחר אף ה׳ במשה וכו׳ וכריחו לילך. כיכל אלו הדיעו תוהסברות של משה שהי׳ למאן בשליחותו הכל נמשך ונשתלשל מהאמת של המלאכים הנ״ל שקיטרגו ואמרו שלא יברא האדם כי מה אנוש כי תזכרנו וכו׳. כי עתיד למיחטא קמך ולארגזא קמך וכו׳ כמבואר לעיל שמזה הקיטרוג כל כח היצה״ר ואפילו צדקיים גדולים גמורים צריכם יגיעה רבה לברר דעתם מסברות הנמשכים מזה הקיטרוג וכו׳. ומזה נמשך מה שאמר משה למה הרעותה וכו׳ למה זה שלחתני שזה נמשך ע״י עוצם המחלוקת של החולקים שהם דתן ואבירם שיצאו נצבים לקראתם ואמרו ירא ה׳ אליכם וישפוט וכו׳. וגם לפי דעתם דיברו באמת כאלו הם מקנאים על צרות ישראל. כי כל הפגמים שבעולם בפרט כל מיני מחלוקת נמשך רק מפגם האמת הנ״ל שמשם כל הבחירה וכנ״ל. וע״כ אפילו הרשעים הגמורים מלבישים דבריהם הרעי סבאיזהאמת כאלו כוונתם אל האמת. כמו שראינו בפרעה שאמר להם למה משה ואהרן תפריעו את העם וכו׳. תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו

בדברי שקר. הבט וראה והבן אתה המעיין עד היכן השקר מתפשט להחליף האמת עד שבתוקף שקריו מעיז פניו כ״כ לומר שאצלו האמת עד שפרעה הרשכע שעינה את ישראל בשקר ובחנם בעבודה קשה כ״כ. אמר תכבד העבודה וכו׳ ואל ישעו בדברי שקר כאלו דברי משה ואהרן שרוצים שישראל יעבדו את ה׳ הם חס ושלום דברי שקר והוא חפץ רק האמת שיעבדו אותו ישראל בחנם וכן הוא בכל דור ודור. אבל זה הענין להחליף השקר באמת הוא בכמה בחי׳ אין מספר, כי הרשע גמור כמו פרעה מחליף שקר גמור לאמת כנ״ל, ודתן ואבירם באו ג״כ בשקר לחלוק על משה בעזות וחוצפה גדולה כאלו הם מקנאים על צרות ישראל ואמרו ירא ה׳ עליכם וישפוט וכו׳. אבל בודאי קר שלהם לא הי׳ מגושם כ״כ כמו השקר של פרעה. אבל גם הם באו בשקר ואמרו שאצלם האמת כאלו הם אוהבים את ישראל באמת יותרממשה ואהרן. וכן הוא בכל דור ובכל עת. והעושק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה כמו שדרז״ל פסוק זה לענין משה רבינו שע״י העזות הרע של דתן ואבירם שאמרו ירא ה׳ עליכם וכו׳. על ידי זה גרמו שגם משה רבינו שגהואמר למה הרעותה וכו׳. כי גם הצדיקים הגדולים והנוראים טועים גם כן לפעמים על ידי ריבוי האמת יותר מדאי שנמשך מקיטרוג המלאכים הנ״ל כנ״ל:

אות לא

וזה שהודיעו הש״י מה ששגה בפי׳ זאת של וארא שנמשך לענין הקודם על שאמר למה הרעות כמו שפרש״י. וזהו וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה׳ כי כל הקשיות שקשה על הש״י נמשך מהסרת האמת שמשם נמשכין דרכיה׳ שא״א להשיג שהם בחי׳ צדיק וטוב לו צדקי ורע לו רשע וטוב לו וכו׳ והכל בשביל הבחירה וכנ״ל. וזהו וידבר אלקים בחי׳ דין כוו׳ ויאמר אליו אני ה׳ בחי׳ רחמים. היינו שהודיעו כי ה׳ הוא האלקים והכל אחד. כי מדת הרחמים ומדת הדין הכל אחד באמת לאמתו רק שא״א להשיג זאת. כי עצם אמתת דרכיו ומדותיו ית׳ א, א להשיג כמ ושא״א להשיג עצמותו ית׳ וכנ״ל:

וזהו וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי ה׳ לא נודעתי להם. כי עיקר התחלת התגלות אמתת אלקותו ית׳ היה ע״י האבות אברהם יחחק ויעקב. אבל א״א לגלות האמת בפעם אחד. כי האמת צריך להתברר בזה העולם הבחירה דייקא בכל דורודור עד שיבא משיח אז יתגלה האמת בשלימות. כי הש, יאחד ושמו אחד שזה עיקר האמת בחי׳ כולו אחד כולו טוב כולו קדוש. אבל אעפ״כ מצד המקבלים יש חילוקים רבים בענין השגת אמתתו ית׳ לכל חד כפי יגיעתו בעבודתו ית׳ שזהו בחי׳ נודע בשערים בעלה לכל חד כפום מה דמשער בלביה. היינו כפי יגיעתו

להשיג אמתתו יתי כמו כן זוכה לשיעורין דלביה. וכמובן בזוה״ק בכמה מקומות. דאית מארי דידין ורגלין שמשיגין בבחי׳ זאת שנקרא ידין וכו׳ וכו׳ ואת בלבושין דמלכי׳ וכי ואיהו לא אישתני בכל אתר וכו׳. וכל אחד כפי השגתו את אמתתו יתי כן נתגלה לו סוד שם משמותיו יתי כפי ההשגה. כי יש ז׳ שמות שאינם נמחקים ויש ביניהסכמה דרגות. ושם הויה ב״ה הוא למעלה מכולם כיהואבחי׳ שם העצם. אבל גם כל השמות אפי׳ שם הויה ב״ה הוא רק בבחי׳ אחר הבריאה שגילה שמותי יתברך להצדיקים כדי שיוכלו להשיג אמתתו יתי. כי קודם הבריאה אין לו שם כלל כמ״ש ואנת לית לך שם ידוע וכו׳. וכמובא בכל ספרי המקובלים. ובחי׳ אלו הנ״ל הוא החילוק שבין מדריגות הצדיקסי שאף על פי שכולם מכירין ויודעין אמתתו יתי שהוא כולו אחד כולו יטוב וכו׳. אעפ״כ יש ביניהם חילוק גדול וכנ״ל וכפי החילוק שביניהם כמו כן משיג כ״א שם משמותיו יתי וכנ״ל:

אות לב

וזהו וארא אל אברהם באל שדי שהוא שם קדוש ונורא. אבל זה השם נקראים בו גם המלאכים. כמ״ש הנני שולח לפניך מלאך וכו׳. השמר מפניו אל תמר בו כי שמי בקרב ודרז״ל אל תמירני בו. כי שמי בקרבו זה מט״ט ששמו כשם רבו. כי מט״ט בגימ׳ שד״י כמובא. היינו שהשגת אמתתו יתי מצד שה השם משיג המלאך עד שהמלאך נכל לבו יתי בבחי׳ זה השם ונקרא על שמו אבל שם צריכין ליזהר מטעות שלא לטעות שהשגה זאת הוא עצמות אמתתו יתי כי על זה נאמ השמר מפניו אל תמירני בו. וע״כ לא בחר משה בבחי׳ זאת ואמר אם אין פניך הולכים וכו׳. כי משה כל השגתו היה גבוה מאדכי השיג מבחי׳ שם העצ ם שהוא שם הויה ב״ה. אבל גם הצדיקים הגדולים שהשגתם רק בבחי׳ שם זה שהוא שם שדי הם יודעים ונזהרים מטעות ואינם טועים חס ושלום שזה תכלית ההשגה. רק יודעים שא״א להשיג אמתתו יתי. וכן א״אל השיג דרכי הנהגתו את העוללם שהוא על ייד מדותיו יתברך שהם שמותיו כידוע. כי גבהו דרכיו מדרכינו. כי השגת עצם האמת נעלם ונשגב מאד. וזה שאמר הש״י למשה על שאמר למה הרעותה הלא לאברהם וכל האבות לא נתגליתי כ״א בבחי׳ שם שד״י ששם יש אחיזה להשגת המלאך כנ״ל. אבל ושמי ה׳ ששם אין שום תפיסה להמלאכים לא נודעתי להם. וע״כ בוודאי הי׳ נעלם מאתם יותר דרכי אמתתו יתי ואעפ״כ לא הרהרו אחר מדותי וכמו שדרז״ל ומובא בפרש״י שם שהבטחתי לתת להם את הארץ. וכשבא אברהם לקבור את שרה הוכרח לקנות וכו׳ וכן יצחק ויעקב.כי ידעו שעדיין לא השיגו עצם אמתת מדותיו יתי. ואתה שכבר

גליתי לך השגת שם העצם ש סהויה ב״ה. אתה חפץ לידע ולהבין דרכי הנהגות אמתתי בשלימות. הלא אדרבא כל מה שמשיגין האמת במדריגה גבוה יותר, צריכין לידע שעדיין רחוקים מהשגת עצם האמת. כי עיקר השגת האמת הוא רק לידע שרחוקים מעצם האמת שזהו עיקר בחי׳ תכלית הידיעה אשר לא נדע וכו׳ וכנ,ל. זוה וגם הקימותי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען וכו׳ וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל וכו׳. היינו שגילה למשה שאע״פ שלא גילה להאבות השגת אמתתו יתׄ אפילו כמו שגילה למשה אעפ״כ כל מה שיגעו וטרחו לא היה בחנם חס ושלום. כי אעפ״כ רק הם פעלו ע״י עבודתם להמשיך וליתן לנו אחוזת נחלתינו שהוא ארץ ישראל ששם עיק השגת אמתתו יתׄ לכ״א ואחד מישראל. רק שצריכין להמתין לזה עד הגאולה הראשונה ואח״כ עד הגאולה האחרונה. אבל סוף כל סוף כל כבישת א״י בתחיחלה ובסוף הכל היה בכח האבות כמבואר בכל התורה. וכמ וכן גם עאתה אע״פ שגליתי לך שם הׄ שהוא השגת האמת בבחינה גבוה יותר אעפ״כ עדין א״א לך להשיג דרכי אמתתי בשלימות וע״כ אע״פ שאתה רואה בהאמת שלך שיראל לא ישמעו אליך וירגיזו אותי ואתך כמה פעמים. וגם עתה ממאן פרעה לשלוח את ישראל והוסיף עוד להכביד העבודה מאד מאד. וגם דתן ואבירם יצאו נצבים וכׄ שבשביל כל זה לא רצית בתחילה לילך בשליחותי. וגם עתה אתה צועק למה זה שלחתני וכו׳ אעפ״כ אתה מוכרח לבטל דעתך נגדי ולילך בשליחותי. כי אעפ״כ תפעול ותועיל ותצליח הרבה בשליחותך. כי סוף כל סוף תוציאם ממצרים ביד רמה ותתן התורה לישראל. ומה שיהיה אח״כ אין לך להרהר בזה כי כל מה שתגמור לטובת ישראל אינה נאבד לעולם׃

והכלל שא״פ שאין זוכין להשיג עצם האמת. אעפ״כ כל צדיק וצדי אמתי גומר הרבה מאד בעבודתו שמאיר בנו קדושת אמתת תורתו כפי הדור וכפי העת והזמן בפני הבית ושלא בפני הבית. ואפילו כל נקודה ונקודה טובה של האמת של הפחות שבישראל יקר מאד מאד בעיניו יתׄ ואינה נאבדת לעולם. ומה שנעשה עם כל אחד ואׄ א״א להשיג. כי גם הצדיקים הגדולים בעצמן א״א להם להשיג דרכי אמתתו יתׄ בשלימות כנ״ל. ואעפ״כ כל פעולתם באמת קים לעד ולנצח. כמ״ש ושלמתי את פעולתם באמת. וכמו כן כן נקודה ונקודה מנקודת האמת שמאירין בנו אפילו בשפלותינו העצום הכל קיים לנצח׃

אות לג

וע״י כל זה שדיבר עמו הש״י והאיר בו השגת הדעת האמתי עד שביטל דעתו והלך בשליחותו יתׄ ופעל פעולתו באמת וגאל אותנו ממצרים ונתן

לנו את התורה וכו׳. ע״י כל זה הבין מרחוק עוצם חסדיו ית׳ עד א״ס ותכלית שא״א להשיג כלל עצם כוונת אמתתו ית׳. עד שהבין שאפילו בתוקף כעסו וחרון אפו של השי״ת חס ושלום גם אז צריכין להתפלל אליו ית׳ כי עצם אמתת כוונתו א״א להשיג כלל ואיך שהוא רצונו שנבקש ונתפלל ונתחנן לפני כי עצם אמתת חסדו ורחמנותו א״א להשיג כלל וכנ״ל וע״כ אחר מתן תורה כשבאו ישראל לידי אותה מעשה של העגל עד שחרה אפו ית׳ מאד ויאמר להשמידם חס ושלום. אז הבי ומשה לבלי להסתכל על פשטיות האמת הנראה כפי דעת האדם ומשפטו שנראה שבודאי כוונת הש״י לעונשם חס ושלום כראוי לפי המעשה הרע הזה שמגיע לכלותם חס ושלום אבל באמת לאמתו אינו כן. וע״כ אז התחזק משה ולא הסתכל על שום סברות אמתיות לפי הדעת הפשוט שראוי חס ושלום לבא עליהם מה שראוי רק סילק האמת הזה והתחזק בתפלה מאד מאד עד שנחלה. כמ״ש ויחל משה וכשרז״ל שהרבה להתפלל כ״כ עד שאחזתו אחילו. ואז נתרצה הש״י למשה וינחם ה׳ על הרעה וכו׳. ואז למדו הש״י סדר התפלה וסידר לפניו י״ג מדות של רחמים ושם גילה לו האמת לאמתו שעצם אמתו ית׳ הור ריבוי רחמיו וחנינותו ורב חסדו לנצח שאינו נפסק לעולם שזה עיקר האמת כמ״ש שם ה׳ ה׳ אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת היינו שבחי׳ רחום וחנון ארך אפים ורב חסד זה יעיקר האמת של הש״י כי רחמיו אינם כלים לעולם כשרז״ל שהבטיחו אז שאינם חוזרות ריקם היינו כנ״ל. כי עיקר האמ תשל הש״י הוא שרחמיו וחסדיו אינם כלים לעולם יהיה איך שיהיה תמיד תמיד מועיל תפלה ותחנונים וצעקה ושוועה להש,י שלכ זה היפך האמת של המלאכים שלפי אמתתם אמרו מה אנוש כי תזכרנו וכו׳. אבל הצדיקים כמו משה והנמשכים אחריו טרחו ויגעו עד שהשיגו שאחר כל הכעסי׳ שמכעיסים אותו יתברך. עדיין רחמי אמתתו אינם כלים לעולם. ובכל דור ודור נמצאי סצדיקים וכשרים הנמשכים אחריהם שמתחזקים בתפלה תמיד. ועל ידי זה הם ממתיקים כל הדינים שבעולם ומבטלים כל הגזירות רעות מישראל ומכניסים הדעת האמתי בישראל להתחזק בתפלה ותחנונים תמיד. כי זה עיקר האמת לאמתו. כמ״ש קרוב ה׳ לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת. וכתיב ואני תפילתי לך ה׳ וכו׳ ברב חסדך עננ באמת ישעך, באמת דייקא כי אני מאמין שבאמת לאמתו. גם עתה עדין אתה חפץ להושיעני. עלכן אני מתחזק ומתפלל עננ באמת ישעך וכנ״ל. והבן היטב כמה וכמה צריכין להתחזק בתפלה תמיד יהיה איך שיהיה. וזהו בעצמו בחי׳ שבירת הלוחות שכתבנו לעיל (באות כ״ח). כי כל זה הבין משה אח״כ ע״י מה שרמז לו השם ית׳ בפ׳ וארא וכו׳ וכנ״ל:

אות לד

וזה בחי׳ מה שאמר הש״י לאבימלך גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת ואחשוך וכו׳. ופרש״י אמת שלא דמית מתחילה לחטוא. אבל נקיון כפים אין כאן כי עיקר האמת לאמתו א״א לזכות כ״א כשהוא נקי וזך לגמרי מכל התאות. והעיקר מתאוה הכלליות כי שמירת הברית הוא בחי׳ אמת בחי׳ כולו זרע אמת וכמבואר במ״א. כי עיקר השקר הוא ע״י עכירת הדמים כמבואר בתחלת התורה הנ״ל. ששקר א״א לומר כ״א שמעכר את דמיו וכו׳ ע״ש. וכל התאוות בפרט תאוה הכלליות הוא ע״י עכירת הדמים. ע״כ כשהבעל דבר מסית את האדם להטעותו לאיזה דרך לא טוב ע״י האמת שלו בפרט כשמסיתו להחזיק במחלוקת מחמת האמת שו. צריך להסתכל על עצמו אם הוא זך ונקי מהתאוות בפרט מתאוה הנ״ל. ומאחר שיודע בעצמו שאינו נקי איך אפשר לו להעמיד על האמת שלו בפרט לרדוף אחר איש ישראל מכ״ש אחרי רבים. כי האמ תהברור בחי׳ אמ תלאמתו אין זוכה כ״א הצדיק האמת שהוא בחי׳ נקי כפים באמת שהוא נקי מכל התאוות בפרט מתאוה הכלליות לגמרי שאין לו שום עכירת הדמים. ורק הוא זוכה לאמת לאמתו ושאר העולם עיקר האמת שלהם הוא לידע שהם רחוקים מהשגת הדעת האמתי רק צריכין להתחזק באמונה וכנ״ל. וזה שאמר הש״י לאבימלך גם אנכי ידעתי וכו׳ כי אבימלך הי׳ צדיק בעיניו לגמרי כאלו הוא איש אמת ואברהם הטעהו בשקרו שאמר אחותי היא וע״כ נדמה לו שיש לו טענה גדולה נגד הש״י שהכה אותו בחנם. על כן טען ואמר הגוי גם צדיק תהרוג הלא הוא אמר לי אחותי היא כוו׳ בתם לבבי ובנקיון כפי עשיתי זאת. נמצא שלפי דברי אבימלך הוא איש אמת ואברהם הוא שקרן חס ושלום. השיב לו הש״י גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת כי בודאי האמת אתך שעשית זאת באמת ובתום לבבך אבל נקיון כפים אין כאן כשפרש״י כנ״ל. כי אם היית נקי כפיים דהיינו שלא היית בעל תאוה כזאת ב ודאי לא היית בא למכשול כזה. כי מעיקרי׳ דדינא פירכא מה לך לשאול את אברהם אם היא אשתו או אחותו. וכמו שהשיב אברהם באמת כששאל לו מה ראית כי עשית וכו׳. השיב לו כי אמרתי רק אין יראת אלקים במקום הזה וכשרפש״י אכדסנאי שבא לעיר על עסקי אשתו שואלין אותו וכו׳. ומאחר אתה בעל תאוה כה ואינך נקי כפים, הכשילך האמת שלך עד שלקחת אותה לך וכשבא עליך המכו תאתה צועק שאת׳ צדיק ואברהם הכשילך בשקרו ואין אתה משים לב שעכירת דמיך הכשילך לטעות מן הדרך ולבלי להשיג האמת לאמתו. אך מאחר שאפע״כ כוונתך לאהיה לאיסור גול על כן ואחשך גם אנכי אותך מחטוא לי וכו׳. כי הש״י מרחם על האדם כשרואה שחפץ באמת רק שטועה א״ע, הוא מרחם עלי ומרמז לו בדרכיו הנפלאים שישוב מטעותו. אבל עכ״פ אתה צריך לשום אל לבך שאינך נקי כפים ובשביל זה באמת לטעות כזה ע״י האמת שלך. וז״ש מי יעלה בהר ה׳ ומי יקום במקום קדשו נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי וכו׳. נקי כפים ובר לבב דייקא כי דייקא כשהוא נקי כפים הוא דייקא זוכה לבחי׳ בר לבב אשר לנשא לשוא וכו׳. שהוא ניצול משוא ושקר וזוכה

לאמת לאמתו, ורק הוא זוכה לעלות בהר ה׳ ולקום במקום קדשו. וע״כ הוכרח אברהם להעלים האמת ולומק שהיא אחותו. כי שרי להו לצדיקיא לסגויי ברמאותא עם רמאי. כי הצדיק כשרואה שאין אמת בעולם הוא מוכרח להעלים האמת בכמה דברים כדי להציל את נפשו. ודייקא על ידי זה הוא מכניס האמת בעולם וכמו שנהג יעקב עם לבן ועשו וכו׳:

אות לה

וזה בחינת מותר לשנות בדבר השלום. כי כל המחלוקת הוא מחמת האמת של הטועי׳ או של השקרנים לגמרי שמחמת שאינם נקיים מתאות ודמיהם עכורים מאד הם מהפכים השקר לאמת ואומרים לטוב רע ולרע טוב כמו שצעק ישעי׳ הוי אומרים לטוב רע ולרע טוב שמים חושך לאור ואור לחושך שמים מתוק למר וכו׳. ע״כ הצדיק האמת מוכרח לשנות ולהלביש האמת בכמה לבושים כדי להמשיך שלום בעולם:

אות לו

ובזה מיושב עוד מה שקשה בדברי המדרש הנ״ל שכתב שם שהשליך האמת לארץ על השקיטרג על בריאת האדם. ומדוע לא הקפיד על שקיטרג על השלום. הלא גם השלום קיטרג על בריאת האדם כ״ש שם במדרש הנ״ל. אך עיקר קיטרוג השלום הי׳ שלא יברא האדם שכולו קטטות. ובאמת כל הקטטות והמחלוקת הוא מחמת האמת הנ״ל שאינו זך ומבורר כראוי ונדמה לכ״א שאצלו האמתך. ועל ידי זה נתרבה הקטטות והמחלוקת בעולם וכנ״ל. נמצא שעיקר קלקול השלום שבשביל זה קיטרג על בריאת האדם הוא מחמת האמת הנ״ל שאינו מזוכך כראוי. וע״כ הקפיד הש״י רק על האמת והלך והשליכו לארץ וזהו בעצמו תיקונו כנ״ל כי על ידי זה יבררו ויזככו אותו הצדיקים הגדולים עד שישיגו האמת לאמתו עד שידעו עוצם רחמנותו באמת על ישראל וידונו את הכל לכף זכות וימצאו נקודה טובה אמתיות בכל אחד מישראל ועל ידי זה יעשו שלום בעולם. כי ימשיכו דרך זה בעולם לבטל כל הקיטרוגים והסכסוכים שנמשכים מקיטרוג המלאכים מריבוי האמת יותר מדאי.

רק יבטל כל אחד דעתו נגד דעת הצדיקי אמת שמיגין אמתת רחמנותו יתי ויסתכל כל אדח על חבירו על הטוב שבו ולא על הרע שזהו רצונו יתי האמיתי ועל ידי זה יהי נעשה שלום בעולם. נמצא שעל ידי זה השהשליך האמת לארץ על ידי זה ממילי נתבטל הקיטרוג של השלום. כי עיי שהשליך האמת הניל על ידי זה נתבטל הקטטות ונעשה שלום כניל. ועיכ לא השליך השיי כיא את האמת ולא את השלום. כי על ידי השלכת האמת הניל כניל על ידי זה ממילא נתבטל קיטרוג השלום שהוא בשביל שהאדם כולו קטטות. כי עיי השלכת האמת הניל נתבטל הקטטות והמחלוקת ונעשה שלום. כי כל המחלוקת נמשך רק מריבוי האמת יותר מדאי שהוא האמת שאינו מזוכך על ידי צדיקי אמת וכניל. וזהו בעצמו בחי מותר לשנות בדבר השלום, שבשביל השלום צריכין לשנות ולהרחיק האמת. כי אדרבא זהו עצם האמת שעשיי חפץ בו, לשנות האמת בשביל השלום. שזה ובחי מה שהשיית השליך האמת שקיטרג על בריאת האדם. שרמז בזה שצריכין להשליך ולהרחיק אמת כזה שבאים ממנו קיטרוגי ומחלוקת וכניל. נמצא שעל ידי השלכת האמת ממילא נתבטל קיטרוג השלום ועיכ לא השליך כיא את האמת כדי לגלות שעיקר האמת איא לשום מלאך להשיג כיא צדיקי אמת שמבררים האמת לאמתו וכניל. ועל ידי זה ממילא יתבטל כל הקיטרוגים והקטטות ויהי נמשך שלום בעולם ויתקיים האמת והשלום אהבו:

אות לז

וזה בחי הבדלה במוצאי שבת שעיי זה דייקא ממשיכין הקדושה של שבת לששת ימי החול. כי שבת בחי עצם האמת כשרזיל שאפי עיה ירא לשקר בשבת. ועיכ שבת הוא בחי תכלית עוהיב שאז יהיה נכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה בחי אבן ובן כחדא כי עיק הכלליות הוא עיי האמת כניל בהתורה הניל. וששת ימי החול הם בחי אחר הבריאה. כי הם ימי המעשה שבהם יצאה הבריאה מכח אל הפועל. וכל הבריאה היה עיי אמת כמיש בראשית ברא אלקים סית אמת. אך אעפיכ תיכף שיצאה הבריאה מכח אל הפועל נמשך רושם על אחיזת השקר כניל. ועיכ יש בששית ימי החול איזה אחיזה להשקר. ועיקר תיקונו עיי שבת שהוא בחי הצדיק האמ תשהוא שבת דכולהו יומא שהוא בחינת עצם האמת. כי צריכין להמשיך קדושת שבת לששת ימי החול. וכן צריכין להמשיך קדושת הצדיק האמת על כל ההמון עם בני ישראל שהם בבחי חול נגדו. דהיינו להארי בהם האמת שהוא עיקר הקדושה כניל. אבל עיקר המשכת האמת שהוא הקדושה של שבת על ימי החול שהוא בחי המשכת קדושת הצדיק האמת על כל ההמון עם. הוא דייקא על ידי בחי הבדלה עיי

שיודעין להבדיל בין הקודש ובין החול. בין שבת לששת ימי המעשה בין הצדיק להמון עם שיודעין שיש הבדל גדול בין עצם האמת של שבת שהוא בחי' הצדיק האמת ובין האמת של ימי החול שהם בחינת המון עם. כי אע"פ שגם כל חיותם ותיקונם וקיומם על ידי האמת. אבל א"א להם להשיג ולהבין בדעתם אמתת דעתו של הצדיק האמת שהוא בחי' שבת. כי מאד עמקו מחשבותיו. רק עיקר האמת של ההמון עם בחי' ימי החול לידע שהם רחוקים מלהשיג ולהבין אמתת הדעת רק צריכין להתחזק באמונה כנ"ל וזהו עיקר האמת שלהם. נמצא שדייקא ע"י הבדלה ממשיכין הקדושה משבת לימי החול מהצדיק להמון עם והבן מאד:

אות לח

וזהו בחי' פן יהרסו אל ה' לראות וכו' וכו' ועלית אתה ואהרן וכו' ופרש"י אתה מחיצה לעצמך ואהרן מחיצה לעצמו והעם אל יהרסו כלל לעלות וכו'. היינו כנ"ל כי בודאי א"א ליקרב למחיצת השגת הצדיק וא"א להבין לולהשיג דעתו וע"כ אסור להרהר אחריו. וזה בחי' איסור הזרים לגשת אל הקודש בבית המקדש ובמשכן כי עיקר הקדושה הוא האמת כנ"ל ובכל מקום שמאיר בו אמתתו ית' יש בו קדושה יתירה. אבל לאו כל אדם יכול להתקרב ולגשת אל קדושת האמת הזה כי עצם האמת שהוא השגת אמתתו יתברך א"א להשיג רק כ"א צריך לעמוד על עמדו ומחיצתו לאחוז בדרך האמת כפי מדריגתו. וזה עיקר האמת שלו לבל יהרוס לגשת למה שאינו ראוי כי במופלא ממך אל תדרוש וכו'. נמצא שעיקר המשכת הקדושה שהוא האמת משבת לחול מהצדיק להמון הוא דייקא ע"י בחי' הבדלה וכנ"ל. וזהו סוד הבדלה במוצאי שבת שעל ידי זה דייקא ממשיכין קדושת שבת לימי החול היינו כנזכר לעיל:

אות לט

וזהו שלמדו רז"ל דין הבדלה על היין במוצאי שבת מפרשת שתויי יין שנאמר לאהרן תיכף אחר מיתת בניו שיצאו לחוץ מהגבול והרסו לעלות אל ה' ונכנסו להקטיר קטורת בפנים שלא ברשות כי זהו בחי' פגם הנ"ל

בחי׳ פגם האמת שאינו מזוכך כראוי. כי נדבת ואביהוא היו צדיקים גדולים ונוראים מאד כשרז״ל ובודאי היתה כוונתם לשמים באמת כי רצו להתקרב להש״י וסברו שע״י זה יוכלו לקרב כל ישראל אל התכלית וכשרז״ל וכבר היו משה ואהרן מהלכים ונדב ואביהוא אחריהם ואמרו מתי ימותו וכו׳ ואני ואתה ננהיג את הדור וכו׳ ובודאי לא היתה כוונתם חס ושלום לשם כבוד עצמן רק לשמים באמת אך אעפ״כ טעו הרבה בזה כמפורש בתורה ובדברי רז״ל. כי בענין האמת הנ״ל שאינו מזוכך נכשלים לפעמים צדייקם גדולים שמזה באים כל השגיאות המובא בדרז״ל ששגו גדולי הצדיקים כי הכל היה ע״י פגם האמת הנ״ל וכנ״ל. וע״כ אחר מיתת שני בני אהרן נאמרה מיד פרשת שתויי יין ושם מרומז סוד הבדלה כמ״ש שם ולהבדיל בין הקודש וכו׳ שמזה למדו רז״ל דין הבדלה במ״ש היינו כנ״ל כי עקיר בחי׳ הבדלה הוא להבדיל בין אמת הברור שהוא בחי׳ שבת וכו׳ ובין האמת של ימות החול שעיקר התיקון ע״י הבדלה דייקא ע״י שיודעין שרחוקים מעצם האמת של בחי׳ שבת שהוא בחי׳ האמת הזך של מובחרי הצדיקים המכוונים האמת לאמתו וכו׳ וכנ״ל. וע״כ נסמך ענין זה של הבדלה למיתת בני אהרן כי הם פגמו בזה שהרסו לעלות אל הקדושה שהוא בחי׳ אמת לפנים ממדריגתן ואע״פ שנדמה להם שכוונתם אל האמת אבל שגו בזה כמפורש בתורה. נמצא שפגמו בבחי׳ סוד הבדלה כנ״ל. עלכן נסמך פ׳ ולהבדיל למיתתם וכנ״ל:

אות מ

וזהכו בעצמו בחי׳ איסור שתויי יין ליכנס למקדש שנסמך למיתתם וארז״ל כי שתויי יין נכנסו למקדש כי זה עיקר בחינת איסור שתויי יין שזהו בחי׳ איסור השכרות שהפליגו רז״ל מאד בגודל איסורו כי על ידי שתיית יין ושכרות נפגם דעתו והורס לעלות לפנים ממחיצתו בבחי׳ נכנס יין יצא סוד שזהו בחי׳ עירבוב דעת ושגעון שמדברים השיכורים. כי ע״י שיוצא הדעת מהכלים והורס לעלות חוץ לגבול נתערבב דעתו לגמרי ומדבר דברי שטות מי שאינו בר דעת גדול. ואפילו הבר דעת שאינו מדבר דברי שטות בעת שכרותו יכול ג״כ לפגום הרבה ע״י השכרות כי הורס לעלות חוץ לגבול וכנ״ל שעל ידי זה נוטה מן האמת ועל כן שיכור אסור להורות כי אינו יכול לכווין ולברר ההוראה באמת. ועל כן באמת ארז״ל על השיכור שלכ הדרכים נעשין אצלו כמישור כי נוטה מן האמת מאד ע״י שתיית יין ונדמה לו שכל האמת אצלו כמ ושרואין בחוש וע״כ. נסמך איסור זה למיתת בני אהרן כי הם פגמו בזה כנ״ל:

אות מא

וע״כ פרשת העבודה של יוה,כ מתחיל מענין מיתת בני אהרן כמ״ש אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה׳ וימותו ויאמר וכו׳ ואל יבא בכל עת אל הקודש וכו׳ בזאת יבא אהרן אל הקודש וכו׳. כי כל העבודה של יוה״כ שעל ידי זה הש״י מוחל עונות ישראל בכל שנה הוא ע״י בחינת האמת הזך הנ״ל של הש״י בעצמו שאי אפשר להשיגו כ״א גדולי מובחיר הצדיקים כ״א לפי בחינתו. כי על ידי האמת הפשוט אין תקנה לחויטא כשארז״ל שאלו לחכמה וכו׳ ואמרה הנפש החוטאת היא תמות וכו׳. וזהו בחינת האמת של המלאכים הנ״ל שקיטרגו על בריאת האדם.כי לפי האמת שלהם אין תקנה להחוטא והם ראו שהאדם יחטא נגדו ית׳ ע״כ קיטרגו על בריאתו. ובאמת לפי הדעת הפשוט כך נוטה האמת אבל לא ידעו עוצם רחמנותו ית׳ שזה עצם האמת שא״א להשיג כנ״ל ומשם נמשך הסליחה לעונות ישראל ביוה״כ אבל לאו כל אדם יכול ליכנוס לקדושת האמת הזה ואפי׳ הכה״ג הוזהר בבל יבא בכל עת אל הקודש כ״א בזאת וכו׳ ביוה״כ כי לאמת כזה שהוא בחי׳ קדושת ק״ק לפני ולפנים א״א ליכנוס כי אם ביוה״כ ע״י סדר העבודה שצוה הש,י ואז יוכל להמשיך סליחת עונות שנמשך מבחי׳ עצם אמתת רחמיו ית׳ בחי׳ ורב חסד ואמת. וע״כ נסמך כל ענין זה לפרשת מית בני אהרן כי הם פגמו בזה וכנ״ל׃

חוקות העכו״ם

אות מב

וזה שנסמך אח״כ פרשת עריות ומתחיל כמעשה ארץ מצרים וכו׳ וכמעשה ארץ כנען וכו׳ ובחוקותיהם לא תלכו ואנו קורין זאת ביוה״כ במנחה. וזה בחי׳ ונתן אהרן על שני השעירים גורלות, גורל אחד להי׳

וגורל אי לעזאזל. כי עיקר תיקון העונות הוא ע״י הצדיק שהוא בחי׳ כה״ג שיכול ליכנס לתחילת הבריאה ולהמתיק ולבטל אחיזה הדקה מן הדקה של השקר שנאחז שם שזהו בחי׳ העבודה של גדולי הצדיקים בר״ה וכו׳ כנ״ל בתחילת הדרוש הה ומשם סליחת העונות של יוה״כ שהיה צריך הכה״ג לעלות לבחי׳ תחלת הבריאה ששם א״א להכיר אחיזת השקר. וזהו בחי׳ שני השעירים שהיו שווין במראיהם ובקומתם וכו׳ ואעפ״כ היו צריכים לברר ביניהם ולהעלות אחד לה׳ ואחד לעזאזל וע״כ היה מוכרח להעלות אותם למעלה מאד לבחי׳ תחלת הבריאה הנ״ל ולהפיל גורל עליהם כי אי אפשר לברר שם האמת מאחיזת השקר כ״א ע״י הש״י בעצמו שהוא בחי׳ הגורל שיוצא מאת הש״י בעצמו איזה לה׳ ואיזה לעזאזל כי הגורל מברר אותם. ועל ידי זה דייקא נמתק ונתבטל אחיזת השקר בתחילת שרשו ועל ידי זה נמחלין עונות ישראל שנמשכין על ידי השקר שעיקר אחיזתו בתחילת יציאת הבריאה מכח אל הפועל ששם אי אפשר לברר האמת הזך כ״א ע״י הגורל שיוצא מאת הש״י יבעצמו וכנ״ל:

אות מג

וזהו כמעשה ארץ מצרים וכו׳ לא תעשו וכמעשה ארץ כנען לא תעשו ובחוקותיהם לא תלכו. כי הכלל מכל הנ״ל שעיקר הוא האמת והאמת הוא אחד כי א״א לומר אמת כי אם אחד וכנ״ל. ומבואר היטב בהתורה אר״ע הנ״ל, אבל עצם האמת קשה מאדל השיג וכנ״ל ע״כ עיקר האמת של רוב העולם הוא רק לידע שא״א להשיג בדעת עצם האמת רק צריכין להתחזק באמונה שתלויה באמת כנ״ל היינו שע״י האמת יודעין שא״א להבין רק צריכין להתחזק באמונ׳ וכנ״ל וכמבואר מזה במ״א וכנ״ל. אבל מי שאין זוכה לאמת באמת רק מטעה א״ע כאלו חפץ באמת אבל כוונתו לתועלת עצמו כגון כבוד ושארי תאוות הוא יכול לטעות ע״י האמת שלו מאד וכנ״ל. שזהו בחי׳ הטעות של אבימלך הנ״ל שאמר בתם לבבי ובנקיון כפי עשיתי זאת וכו׳ וכנ״ל. ולא די שיכול לטעות ע״י האמת שלו לדרכים נבוכים אף גם הוא יכול לבא לאמונות כוזביות ע״י האמת הנבוך שלו שזהו בחי׳ כל האמונות כוזביות של העכו״ם שהם חזקים באמונתם מאד ואעפ״כ הלכ כזב ושקר כי כל אמונתם נמשך מתאוות וכבוד. וזה המעשה הוא בכל דור ודור והוא מובן מאד למי שבקי קצת במעשה הדורות המובאים בספרים. וע״כ בדורות הראשונים היה כמה ע״ז שנהגו על ידם ניאוף הרבה והיו אותן ע״ז חזקים אצלם מאד ואפי׳ אחר כך שנתחכמו קצת וביטלו אותן הע״ז אעפ״כ גם כל שארי האמונות כוזביות הקרובים לתאוות וכבוד הם חזקים בהם והכל מחמת תאוה וכבוד שע״י זה נטו מן האמת האמתי ונדמה להם שאצלם האמת עד שבאו לאמונות

כוזביות ומי שנוטה מהאמת לאמונות כוזביות קשה ביותר להשיבו אל האמת כי האמת הוא בחי' דעת שמשיג האמת באיזה דבר כגון שמשיג האמת בהילוך הגלגלים וכיוצא או שמשיג האמת שזה צדיק וזה רשע וגם בזה יש טעותים הרבה כנ"ל כאשר רואין בחשו שהרבה חקרו בחכמת התכונה ונדמה להם שכך האמת. ואח"כ קם (קונפירניקיס) החכם ועשה תכונה חדשה ועתה הם אומרים שכך האמת ומי יודע אם הוא כך והרבה גם מחכמיהם חולקים על זה מאד מכ"ש אנחנו שלבינו חלוק מאד מאד מדעתו הנבוכה. וכן לפעמים נדמה שמשיג האמת שזה צדיק וזה רשע ובאמת הוא להיפך אך מי שטועה על ידי האמת אף על פי שקשה מאד להשיבו אל האמת לאמתו אף על פי כן יש תקוה עדיין להשיבו כי יכולין לברר לו בכמה סברות והוכחות שאין האמת כמו שהוא סובר אך שצריכין לזה יגיעות גדולות וכנ"ל. אבל מי שנוטה מן האמת עד שבא ע"י האמת הנבוך לאמונות כוזביות קשה ביותר להשיבו אל האמת והאמונה הישרה כי אמונה הוא דבר שאין בו טעם ודעת כי במקום שמבינים הטעם הדעת אין זה אמונה כידוע וכמבואר בדבריו ז"ל רק עיקר האמונה תלויה באמת כנ"ל שע"י האמת מבין שצריך להאמין בזה. וע"כ כשהאמת נבוך ומוטעה וטעה כ"כ עד שבא לאמונות כוזביות קשה מאד להשיבו. כי אפילו אם יברר ולו בכמה הוכחות וסברות אמתיות שאין הדבר כן ישוב ויאמר אני מבטל דעתי ואני מאמין בזה באמונה שלימה בלי שום טעם ודעת כי זהו גדר אמונה באמת כנ"ל ומחמת זה באמת קשה לברר האמת בעולם. וע"כ האמת מושלך ארצה ונעשה האמת עדרים עדרים וכ"א אומר שאצלו האמת:

אות מד

כי באמת בקדושה במקום שיש נקודת האמת הברור והזך שם הוא מעלה גדולה ענין זה היינו בחי' אמונה. וזהו בחינת מעלת בני ישראל שסה מאמינים בני מאמינים כי אנו מאמינים בה' אלקיסאמת ובתורתו הקדושה באמונה לבד בלי שום חקירות וחכמות כלל כי כבר ראינו אמת הרבה ע"י כל האותות והמופתים וכו' שעשה משה לעיני כל ישראל וע"י נפלאות נעימות תורתינו הקדושה שחנן אותנו ואע"פ שאעפ"כ א"א להבין ולהשיג אותו יתי' וא"א לתרץ שום קשיא של המחקרים. על זה אנו חזקים באמונה כי אין צריכין לתרץ וליישב כלל כי א"א ליישב כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכיו מדרכינו וכו'. וכמו שאמר אדמו"ר ז"ל שעל הש"י בהכרח שיהיה קשיות וכו' כמ"ש בסי' נ"ה בלק"ת ע"ש. אבל מי שאינו זוכה לאמונה הישרה האמתיות ונופל לאמונות כוזביות. אזסי זה הפגם של האמונות כוזביות גרוע ביותר כי אז קשה ביותר להשיבו מאחר

שמאמין בהשקר דהיינו האמת המוטעה והנבוך בלי טעם וכנ״ל. וזהו ענין זכה עזר לא זכה כנגדו שזכרנו למעלה באות כ״ב אך לא ביארנו שם היטב. הינו כי כבר מבואר ששם שאמת ואמונה הם בחי׳ איש ואשה כמובא. ועל זה נאמר לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו שלא טוב היות האמת לבד כי א״א להשיג עצם האמת כנ״ל. וע״כ אעשה לו עזר שהיא האמונה שעיקר קיום האמת על ידהוכן עיקר קיום האמונה ע״י האמת שמי שמסתכל על האמת לאמתו בל יפניות והטעאות של תאוות וכבוד עוה״ז וכו׳ יוכל להבין מרחוק במי ראוי להאמין וכנ״לך. וזהו זכה עזר לא זכה כנגדו היינו זכה מי שהאמת שלו זך וצח שמסתכל על האמת באמת ומסתכל רק על התכלית הנצחי באמת ואינו מטעה א״ע אזי האמונההיא לו עזר בודאי כי עיקר הקיום והחיות על ידי האמונה כשרז״ל בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה כי עצם האמת אי אפשר להבין בדעת וצריכין רק להתחזק באמונה ע״י האמת וכנ״ל. אבל לא זכה מי שאין האמת שלו זך ומטעה א״ע כאלו חפץ באמת. אך באמת הוא נוטה רק אחר כבוד העולם ותאוותיו וכו׳ אזי האמונה הוא כנגדו כי בא ע״י האמת שאינו זך לאמונות כוזביות שהוא בחי׳ כנגדו. כי האמונה כוזביות הוא בחי׳ אשה רע מר ממות כי היא מטעה ומדחה אותו ביותר כי א״א עוד לדבר עמו כי הוא אומר אני מאמין בלי דעת וטעם כנ״ל ובאמת הכל נמשך על ידי תאוותיו וכבוד וכו׳ וכנ״ל:

אות מה

וזה שמזהיר הכתוב כמעשה ארץ מצרים וכו׳ לא תעשו ובחוקותיהם לא תלכו. חוקותיהם הם אמונות כוזביות שאין בהם טעם תזהרו ותשמרו מלכת בהם. וזה תלוי על ידי שתהיו נזהרין מלעשות כמעשה מצרים וכמעשה ארץ כנען וכו׳ היינו שלא תהיו כרוכי סאחר תאוותיהם ועיקר הוא תאות ניאוף ולא די שהיו משוקעי סבתאוה זאת ביותר אף גם עשו להם חוקות ואמונו׳ כוזביות שהיו שייכים לזה שע״י זה היו חזקים יותר בתאוותיהם עד שהיו יכולים למלאו׳ תאוותיהם ולא יהיה להם בזיון מזה והפסוק מזהיר לישראל שלא יטעו עצמן בזה חס ושלום כי זה תלוי בזה כפי מה שנזהר ממעשה מצרים וכו׳ כן הוא רחוק מחוקותיהם ומאמונות כוזביות שלהם. וכן להפיך כפי מה שמרחק עצמו מחוקותיהם ואמונותיה׳ הכוזביו׳ כן הוא רחוק מתאוותיהם. ועל כן אסרה תורה ללכת בחוקתיהם כגון מנהגיהם ודרכיהם אע״פ שאין בהם שום איסור ולא ע״ז רק מאחר שהעכו״ם עשו להם חק זה בודאי הוא שייך לתאוותיהם כי חוקותיהם נמשך מאמונות כוזביות שלהם על כן אסור לישראל באיסור חמור. וזהו את משפטי תעשו ואת חוקותי תשמרו ללכת

בהם וכו׳ אשר יעשה אותם האדם וחי בהם וכו׳. כי משפטים וחוקות הם בחי׳ אמת ואמונה כי משפטים הם מה שאפשר להבין בהם טעם שהוא בחי׳ דעת בחי׳ אמת כנ״ל. וחוקות הם דברים שאין בהם שום טעם שזהו בחי׳ אמונה כנ״ל והכתוב מזהיר אותנו ללכת רק בהמשפטים והחוקות שצוה אותנו שהם עיקר האמת הזך והאמונה הישרה האמתיות שעל ידם זוכים להתרחק מתאוות עוה״ז ולהתדבק בו ית׳ אבל מאמונות כוזביות שהם חוקותיהם צריכין להתרחק מאד וכנ״ל. וזהו אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ולא שימות בהם כי גם במשפטי וחוקות התורה הקדושה יש כמה דרכים וחילוקי דיעות שמהם נמשכין כל המחלוקת שבעולם ועל כן מזהיר הכתוב אשר יעשה אותם האדם וחי בהם ולא שימות בהם שהוא כמו שארז״ל זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשה לו סם מות שמזה נמשך שנמצאים כמה מבני ישראל שנטו מן האמת ואומרים שכל האמת אצלם וא״א לברר כל זה. אך מי שאינו מטעה א״ע ומסתכל על התכלית הנצחי באמת לאמתו הוא יכול להבין האמת מרחוק ולזכות לאמונה שלימה לידע מי הם הצדיקים והכשרים באמת ולמי ראוי לדבק א״ע. וה׳ אלקים אמת יתן אמת ליעקב וינחנו בדרך אמת עדי נזכה להתקרב אליו ית׳ באמת אכי״ר. וע״כ נסמך כל זה לפי עבודת יוה״כ וגם קורין זאת ביוה״כ. כי עיקר הכפרה והסליחה של יום הכפורים נמשך מעצם האמת וכנ״ל:

מעונן ומנחש

אות מו

וזה בחי׳ איסור מעונן ומנחש כמ״ש לא תנחשו ולא תעוננו. כי כבר מבואר בתחלת הדרוש (באות א׳) שעיקר אחיזת השקר הוא מריבוי השינויים שעיקרם ע״י יהזמן כנ״ל. ומבואר שם באות י״ז ע״ש, שזהו עיקר מעלת שלימות האמת כשזוכין לברר האמת במקום הריבוי דייקא ששם ריבוי השינויים. כי האמת הוא אחד שזה עיקר מעלת האדם לגלות אחדות הפשוט שהוא עצם האמת מתוך פעולות משתנות דייקא. וכנ״ל. ובשביל זה ישראל עם קדוש מברכין ומשבחין להשי״ת בכל שינוי העתים והזמנים דהיינו בבוקר יוצר אור ובערב מערבי ערבים. וזה שתקנו ברכות

אלו על שינוי הזמנים בברכות ק״ש שהוא תמוה לכאורה מה שייכות לברכות אלו לענין ק״ש. אך ע״פ הנ״ל מבואר היטב כי בכל עת ישיש שינוי בזמן כגון בבוקר שהחמה זורחת ובערב שוקעת וכו׳ שמשם יכול להתאחז השקר כי עיקר אחיזתו בהשינויים שעיקרם בענין הזמן וכנ״ל. עלכן צריכין אז דייקא בעת שינוי הזמן להודות ולהלל ולברך להשי״ת, דהיינו בבקר יוצר אור וכו׳ו בערב מעריב ערבים וכו׳. להודיע ולגלות שכל שינוי הזמן מאתו ית׳ לבד כמ ושאנו אומרים אשר בדברו מערבי ערבים וכ׳ ובתבונה משנה עתים ומחליף את הזמנין ומסדר את הכוכבים וכו׳. וכן בבקר אומרים יוצר אור ובורא חושך וכו׳ ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית וכו׳. ובכל זה אנו מודיעים שלכ השינויים הכלולים בשינוי הזמנים כולם מאתו ית׳ לבד כיכל הפעולות משתנו׳ נמשכין מהאדח הפשוט ית׳. וע״כ קבעו שם פרשת ק״ש שהוא אמונת היחוד שאנו מודים ומודיעים שהש״י אחד יחיד ומיוחד שזה עצם האמת. וכמ ושאנו מסיימין פ׳ ק״ש ה׳ לאקיכם אמת ואומרים אמת ויציב שחרית ואמת ואמונה ערבית. וע״כ קבעו כל זה אצל ברכת המאורות בבקר ובערב כי זה מעלת האמת שהוא אמונת היחוד שאנו מודים ומודיעים בק״ש, כי עיקר השלימות כשמגלים אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות דייקא כנ״ל. על כן קתנו חז״ל ברוח קדשם הכל על סדר נכון ונפלא שבבקר יששי שינוי גדול מחשך לאור והחמה זורחת וכן בערב שהמח׳ שוקעת, צריכין אז להודות להש״י על זה ולהודיע ולגלות שכל שינוי הזמן שבו כלול כל השינויים כנ״ל, הכל נמשך מאתו ית׳ לבד כי הוא ית׳ מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. וע״כ קבוע שם פ׳ ק״ש שהוא מונת היחוד כי זה עיקר שלימות האמונה להאמין בכל השינויים דייקא שכולם נמששכין מאחד הפשוט יתב״ש כנ״ל:

אות מז

וכן בכל חדש שיש שינוי גדול שמתחדשת הלבנה, ע״כ תקנו חז״ל קדש את הלבנה לייחד ברכה מיוחדת על שינוי הנפלא הזה. ועל כן ברכת קידוש לבנה הוא גדולה ויקרה וחשובה מאד כי שינוי החודש הוא בודאי גדול יותר משינוי שבכל יום. ע״כ תקנו לנו אז ברכה נפלאה ונוראה מאד שהיא ברכת אשר במאמרו ברא שחקים וכו׳ לגלות ולהודיע שכל השינוי הגדול הזה של הלבנה שמתמעטת ומתמלאת בכל חדש שבזה תלויים כמה שינויים לאין מספר הנעשים בעולם, הכל מאתו ית׳ לבד וכנ״ל. ועל כן מזכירין בברכה זאת פועל אמת שפעולתו אמת וללבנה אמר שתתחדש וכו׳ כי עיקר שבח ברכה זאת הוא התגלות אמתת האמת מתוך שינוי גדול כזה וכנ״ל. וזה בח׳י גדולת ר״ה כי מחמת שאז בר״ה הוא שינוי

הזמן הגדול ביותר מכולם כי אז נשתנה הזמן משנה לשנה וגם אז בריאת העולם שיצאה הבריאה מכח אל הפועל ונעשה בחי׳ שנים שבזה כלולים כל השינויים בעולם וע״כ נקרא שנה מלשון שינוי. על כן בר״ה הוא עבודה גדולה ועצומה עד שא״א לאיש פשוט להשלים עבודתו לבד וצריכין אז להתקבץ הרבה מישראל יחד כמ ושנוהגין כל ישראל אז להתקבץ יחד בבכ״נ ובבתי מדרשות והעיקר לבא לצדיקי אמת שרק הם יודעים נפלאות העבודה של ר״ה לברר ולגלות אמתת האמת מתוך שיגוי גדול כזה. ועל כן מוסיפין בר״ה בכל ש״ע התגלות אלקותו ומלכותו ית׳ עלינו להמליכו ולקבל פחדו ויראתו ואמיתו עלינו דהיינו מה שמוסיפין בברכת אתה קדוש ואומרים ובכן תן פחדך וכו׳ ומבקשים ותמלוך אתה ה׳ לבדך על כן מעשיך וכו׳ וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו וכו׳. וכן מרבים בר״ה בענין זה בריבוי תפילות ושירות ותשבחות ופיטוים הכל ליחדו ית׳ ולהמליכו עלינו כי זה עיקר עבודת ראש השנה שאז השינויים גדולים ביותר כנ״ל ע״כ צריכין אז לעסוק ביותר לגלות האמת מתוך השינויים הרבים דייקא כי זה עיקר מעל התגלות האמת וכנ״ל. וע״כ מסיימין בר״ה בכל תפלה כי אתה אלקים אמת ודברך אמת וכו׳ כי זה עיקר עבודת ר״ה לגלות עצם האמת בעולם כי ה׳ הוא אלקים ולקבל עול מלכותו ופחדו ויראתו עלינו וכנ״ל:

אות מח

ואלו המנחשים והמעוננים הם בהיפך מכל זה. כי הם בשקריהם תולים כל המאורעות של האדם בשינוי הזמן ובשאר השינויים הנעשים בעולם. ואומרים עונה פלונית יפה להתחיל וכו׳ כאלו הכל מתנהג חס ושלום ע״פ סדר העתים והזמנים. וכן בשאר השינויים שבעולם כגון פתו נפלה מפיו צבי הפסיקו בדרך וכו׳ כאל וח״ו ההנהגות והמאורעות נמשכין מהשינויים הבאים ע״פ מערכת המזלות שזה עיקר הכפירה והשקר הנאחז בהשינויים וכנ״ל וע״כ אסרה עלינו התורה באיסור חמור לבלי לילך בדרך זה כלל כי לא באלה חלקנו כי אדרבא אנו מאמינים שכל שינוי הזמנים וכל השינויים שבעולם הכל בהשגחה פרטיות מאתו ית׳. ואין שום סימן וניחוש בעולם. כי מי יודע כוונתו ית׳ בכל יום בוכל עת ובכל שעה. כי מאד עמקו מחשבותיו ית׳. ע״כ אסור לנו לעונן ולנחש כלל רק אדרבא בכל שינוי הזמנים ובכל השינויים שבעולם צריכים להודות ולהלל ולברך להש״י וכל מה שהשינוי גדול ביותר צריכים להללו ולברכו ביותר כנ״ל. כי זה עיקר מעלת התגלות האמת כשמגלין האמת מתוך ריבוי השינויים דייקא שבשביל זה נברא האדם וכנ״ל:

אות מט

וע״כ משיח צדקינו שעיקר התגלות האמת בכל העולם כולו יהיה על ידו עלכן יבא באחרית הימים דייקא אחרי שכבר נתרבה הזמן ונשמך הרבה מתחלת בריאת העולם עד אותו הזמן שיבא ב״ב. וכן כבר נתרבו בני אדם הרבה והדיעות והחכמות נתרבו מאד שזה עיקר הריבוי והשינוי שמכל זה נתאחז השקר מאד עד שהשליך את האמת לארץ ויראי חטא נמאסין וישראל מרודים מאד וכו׳. ואז דייקא יראו גדולת מעלתו של משיח שיגלה האמת אז דייקא מתוך שינויים רבים כאלה. ויקויים אז אמת מארץ תצמח ושפת אמת תכון לעד וכו׳ במהרה בימינו אמן׃

אות נ

וזה בחי׳ איסור כתובת קעקע. כי הכתב הוא בשביל האמת ולדחות השקר.היינו במקום שיש חשש שינוי ושקר כותבין כתב כדי שלא יוכל השקרן לשנו תעוד ולומר שקר. אבל באמת נגד הרמאי והשקרן גם כתבאינו מועיל כנראה בחוש כי הרמאי והשקרן יכול להחליף עשרת מונים אפילו נגד הכתב כי טוען טענת של שקר ורמאות ואומר שכך היה כוונת הכותב. וזה בחי׳ אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר. וימינם שהוא בחינת כתב שהוא בימין ג״כ ימין שקר כנ״ל. ועל כן העיקר הוא מי שיש לו נאמנות באמת ובתמימות רק עמו יכולין לעסוק הן במו״מ הן בדברי תורה ומוסר. כי עיקר האמת הוא בלב שלא יטעה את עצמו בבחי׳ ודובר אמת בלבבו. וכשרז״ל הלב יודע אם לעקל אם לעקלקלות וכו׳. וע״כ תורתינו הקדושה ניתנה בכתב ובעל פה שהם בחי׳ אמת ואמונה כי תורה שבכתב זה בחי׳ אמת בחי׳ כתוב יושר דברי אמת. אבל אעפ״כ מתורה שבכתב לבד אין יכולין לידע אמתת התורה. כי בהתורה אין מבואר שום דיני המצוה. ואין יודעין איך להניח תפילין וכו׳ ושאר דיני התורה כ״א ע״י תורה שבע״פ שהוא בחינת אמונהבבחי׳ אודיע אמונתך בפי. היינו אמונת חכמים שאנו צריכין להאמין בהחכמים האמתיים כפי מה שביאור לנו כל דיני ודרכי התורה. כי עיקר אחיזת האמת המוטעה שמסש כל השקרנים שבעולם בבחי׳ כל שקר שאין בו אמת בתחילתו אינו מתקיים וכו׳ עיקרא אחיזת הוא מבחי׳ כתב שהוא בשביל האמת שלא יוכלו לשנות עוד מאחר שכבר נכתב הכל בכתב. אבל משם כל שקריהם

כי משנים כמה שינויים ואומרי׳ פרושים וביאורים בהכתב כרצונם כפי שקריהם. ועל כן עכו״ם לומדים רק תורה שבכתב כי משם נשתלשל אחיזת שקריהם, מאחר שמחלקים ומפרידים תורה שבכתב מתורה שבע״פ ואינם מאמינים בחכמי האמת שהם חכמי התלמוד שביארו לנו באר היטב כל התורה באמת. ע״כ הם מפרשים התו׳ כרצונם ומגלים פנים בתורה שלא כהלכה כידוע. וע״כ בכל עסקי משפטיהם ודיניהם הם מחמירין מאד מאד שיהיה הכל בכתב דייקא. ואין מקבלין שום דיבור מגדול וקטן לא מהטוען ולא מהשופטי כי אם בכתב דייקא וזהכל בשביל האמת כדי שלא יוכלו לשנות עוד. אבל זה האמת הוא הרבה מאד יותר מדאי שמשם אחיזת השקר. וכאשר רואין בחוש שאחרי שמרבין בכתבים וכל הדיבורים נכתבים אף עפ״כ הם מלאים שקר ומחליפים עשרת מונים ומפרשים הכתב כרצונם וכו׳ כידוע כל זה. כי עקיר האמת הוא אחד לא הרבה כנ״ל. כי עיקר הדבר שידין הדיין דין אמת לאמתו וכנ״ל. והדבר מסור ללב ובוחן לבות יודע מי כוונתו באמת לאמתו. אבל ע״י ריבוי הכתבים א״א לברר האמת אדרבא משם אחיזת השקר וכנ״ל:

אות נא

וזה בחי׳ איסור כתובת קעקע שהיו נוהגים האמוריים לכתוב ולקעקע בבשרם אותיות הכתב מענין דרכי אמונתם הכוזביות. והכל בשביל לחזק האמת המוטע׳ שלהם להראות שהם דבקים באמונת׳ כ״כ עד שחוקקי ומקעקעים בבשרם בכתב מענין אמונתם. ובאמת זה עיקר השקר והכזב שלהם כי אחיזתם בכתב דייקא שהוא בעשי׳ כידוע ששם אחיזתם ביותר כידוע וע״כ הם חוקקים הכתב בבשרם. כי עיקר אחיזת השקר הוא בבשר הגוף ששם אחיזת כל התאוות בחי׳ ערל בשר שמשם נמשכים כל השקרנים בבחי׳ נחש שולטנותי׳ על בשרא, נחש הוא עיקר הרמאי והשקרן שממנו כל השקרים והרמאות שבעולם בבחי׳ והנחש הי׳ ערום וכו׳ שהטעה את אסד וחוה וכל הדורות שאחריו ועיקר שולטנותי׳ על בשרא היינו על בשר הגוף ששם כל התאוות שמטעה את האדם בכמה רמאות ומהפך השקר לאמת והאמת לשקר. והכל מחמת תאות הגוף שמחמת תאות הגוף והבליו נתהפל האמת אצלו עד שאומר שכך האמת וכמבואר לעיל מזה קצת (בואר ל״ד). ועלכן אסרה לנו התורה כל זה. דהיינו איסור כתובת קעקע. כי אסור לנו להכניס אותיות הכתב לחוקקם ולקעקעם על בשר הגוף כי משם עיקר אחיזת השקר שנאחז במריבוי האמת יותר מדאי כנ״ל. שהוא בחי׳ הכתב שרוצים לחקוק האמת בכתב ולחוקקו על בשר הגוף כדי שהיה האמת חקוק בו והכל שקר וכזב. כי אדרבא משם עיקר אחיזת השקר כנ״ל. כי עיקר האמת צריך שיהיה

נכתב ונחקק בלב באמת לאמתו בבחי׳ כתבם על וח לבך וכו׳ וכנ״ל. אבל לא לחוקקו על בשר הגוף בגשמיות. כי זה בחינת ריבוי האמת יותר מדאי שזה עיקר השקר כנ״ל. וזה בחי׳ פרוש נוקפי פרוש כוזאי וכו׳ שהזכירו רז״ל שהראו האמת לכל יותר מדאי שזה עיקר השקר כי האמת הוא רק אחד לא הרבה. ועיקרו תלוי בפנימיות הלב שלא יטעה א״ע. וכמו שאנו אומרים בכל יום בבקר לעולם יהא אדם ירא שמסי בסתר וכו׳ ומודה על האמת ודובר אמת בלבבו וכו׳. והעיקר על ידי שמבטל עצמו באמת בבחי׳ מה אנו מה חיינו מה חסדינו וכו׳. כי רוב מעשינו תוהו וימי חיינו הבל לפניך וכו׳ כי רק על ידי זה זוכין אל האמת לאמתו כשמבטלין עצמו באמת ואין מכוונין בשביל תועלת עצמו כלל וכנ״ל:

לא ילבש גבר וכו׳

אות נב

וזה בחי׳ יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה. כי איש ואשה זה בחי׳ אמת ואמונה כנ״ל. וצריך ליזהר שלא להחליף כליהם ובגדיהם שלא יהי נכשל באשה זרה חס ושלום שהוא בחי׳ כפירות ואמונות כוזביות. כי אמת הוא בחי׳ הדעת כנ״ל ואמונה הוא דבר שאין בו טעם. אך עיקר האמונה ע״י האמת בבחי׳ צדק כד אתחברת באמת וכו׳. כי מי שחפץ באמת לאמתו הוא מבין במי צריכים להאמין וכנ״ל. אבל מי שמטעה א״ע וכרוך אחר הבלי העולם ויש לו פניות של כבוד וממון ותאות עוה״ז הוא מחליף ומהפך הסדר כי באמת מה שאפשר לשכל אנושי להבין מצוה להבין הדבר על בוריו ומה שא״א להבין צריכין לסמוך על אמונה כמ״ש בהתורה ויסב אלקים וכו׳. וזה בחי׳ אמת ואמונה וכנ״ל. והעיקר שיהיה הכל באמת לאמתו וכ״ז א״א לבאר בכתב ולא בעל פה. כי עיקר שלימות האמת והאמונה הוא לכל חד כפום מה דמשער בלביה כמ וששמעתי מפיו הק׳ ז״ל. אבל הנוטים מן האמת מחמת הבלי העולם וכנ״ל הם מהפכים הסדר ובמקום שצריכין אמת דהיינו בחי׳ דעת להבין הדבר על בוריו הם אומרים שמבטלין דעתם וסומכין על אמונה ובמקום שצריכים אמונה הם אומרים שחפצים רק להבין האמת בדעתם. וזה בחי׳ האיסור לא יהי כלי גבר על אשה שבמקום שצריכין אמונה בחי׳

אשה כנ״ל. לא יהיה עליה כל יגבר שהוא בחינת אמת בחי׳ דעת שלא יהרסו לחקור שם להבין הדבר בדעתו. ולהיפך לא ילבש גבר שמלת אשה שבמקום שאפשר להבין האמת שהוא בחי׳ גבר בחי׳ חגור כרבך על ירך גבור הודך והדרך. והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק כוו׳ שזה נאמר על הת״ח האמתי שלוחם מלחמתה של תורה ומברר דכרי התורה באמת לאמתו וכמו שפרש״י שם שזה נאמר לענין מלחמתה של תורה. ועל שם זה נקרא גבר ואסרההתורה עליו שילבש שמלת אשה שהוא בחי׳ אמונה כי במקום שיכולין לברר האמת בדעת צריכין לבררו ע״פ דרכי התורה ולא להפוך האמת והדעת האמתי ולשקר בהאמת ע״י אמונה של שקר וכזב. וכל זה א״א לבאר רק מי שחפץ באמת לאמתו ואינו מטעה א״ע יכול להבין לפום מה דמשער בלביה היכן הדעת האמתי שראוי לסמוך עליו. מאחר שרואין שמגלה דעת אמתי כזה. ומה שא״אל הבין בודאי צריך לבטל דעתו נגדו ולסמוך על אמונה וכנ״ל. אבל לא להיפך חס ושלום למאוס בהדעת האמתי ולבטל דעתו נגד הכסילות שאין רואין שם שכל אמתי. וה׳ אלקים אמת יורה האמת ויתן אמת ליעקב ויורנו בדרך האמת לאמתו כל ימי חיינו לעולם. אמן ואמן׃

חוקות העכו״ם א

אות א

אסור ללבוש במלובשיה׳ משסו חוקת העכו״ם וכן שאר דברים ע״ש׃

כי ישראל עם קדוש נבדלו מכל הע׳ אומות וזכו להתקרב להש״י. ועיקר ההבדל בין ישראל לאומות הוארק ע״י שמירת הברית כ״ש ועמך ישראל כולם צדיקים, שישראל נקראו כולם צדיקים בחי׳ שומרי הברית. כי על ידי זה עיקר התקרבות ישראל לאביהם שבשמים כמבואר במאמר האי מאן דאזיל למנסיב בסימן כ״ט ליקוטי ח״א ע״ש וכן מובא בכמה מקומות בדברי רבינו ע״ש. וע״כ צריכין ישראל להיות פרושים ומובדלים מן הע׳ אומות בכל הענינים הן באכילה ושתי׳ והן במלבושם. והבגדים של האדם מרמזין על מדותיו של האדם כמובא בספר האש״ב אות

בגדים. כי המלבושין הם כפי תיקון הברית של כל א׳ שבזה תלוי כל המדות כידוע, ע׳ במאמר סימן כ״ט הנ״ל שעיקר תיקון הבגדים שיהיו בבחי׳ בגדים לבנים כמ״ש בכל עת יהיו בגדיך לבנים, הוא תלוי בתיקון הברית שהואכלליות הגידין ע״ש. וע״כ ישראל משונים במלבושיהם מכל הע׳ אומות ויש להם כמה מצות בהבגדים כגון ציצית ושעטנ״ז. כי הבגדים שלישראל יקרים מאדכמ״ש וריח שמלותיך כריח לבנון כי עיקר קדושת ישראל שהוא שמירת הברית תלויים וניכרים בהבגדים כנ״ל. כי בגדי ישראל הם בבחי׳ בגדים לבנים כנ״ל, וע״כ זכו ישראל לתיקון הבגדים דהיינו מצות ציצית שהוא תיקון הבגדים שהוא בבחי׳ בגדים לבנים בחי׳ טלית לבן היפך פגם הברית שמשם פגם הבגדים. דהיינו בגדים מלוכלכים על ידי כתמים בחי׳ דם נדות שהוא בחי׳ בגדים צואים. כי עיקר העונש שנענשין להתלבש בבגדים צואים חס ושלום, הוא רק ע״י פגם הברית כ״ש ויהושע הי׳ לבוש בגדים צואים. וזה הי׳ על שהיו בניו נשואי נוכריות. כי פגם הברית ניכר בהבגדים בבחי׳ דם בכנפידם נמצאו דם נפשות אביונים נקיים שזה בחי׳ פגם הברית שהוא כאלו שופך דם נקי חס ושלום כמובא. וזהו בכנפיך, בכנפיך דייקא שהם המלבושים כנ״ל, היפך כנפי הציצית שהם תיקון הבגדים בחי׳ בגדים לבנים שעל ידם תיקון הברית. כי ציצית הוא תיקון הברית כמובא במ״א. כי בגדים צואים שהם בגדים מלוכלכי׳ מכתמים ודם נדות שזהו בחי׳ טלית אדום שהוא היפך מציצית שהוא בחי׳ טלית לבן כנ״ל. כי טלית אדום הואבחי׳ עשו כמובא בדברי ריבנו נ״י כמ״ש ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער, פרש״י כטלית עי׳ בדברי רבינו במאמר ראיתי מנורת זהב סי׳ ח׳ ליקוטי ח״א. ועשו הוא עמלק שהוא עיקר פגם הברית כמובא. וזה שכלל האיסור של מלבושי עכו״ם בחוקותיהם. כי חוקת שבקדושה דהיינו חוקת התורה הם בחי׳ שמירת הברית כ״ש וחק בשארו שם וצאציו חתם וכו׳. כי החק הוא דבר שאין לו טעם נמצא שהוא בבחי׳ אמונה מאחר שאין השכל מחייב דבר זה כי אין לו טועם. ועיקר האמונה תלי׳ בתיקון הברית כמובא בדברי רבינו נ״י סי׳ ל״א. ועל כן תיקון הברית נקרא בשם חק וחוקה בחי׳ חוקת התורה כי ע״י תיקון הברית זוכין לחוקת שבקדושה שהם בחי׳ אמונה כנ״ל. ועכו״ם שהם בבחי׳ פגם הברית כנ״ל יש להם אמונות כוזביות ונקראים ג״כ חוקת שהם פגם ונפילת האמונה והחוק שבקדושה. ועל כן משונים בהנהגותיהם ומלבושיהם ויש להם כמה נהנגות שהם רק ע״פ חק בלי טעם, כי כל זה בבחי׳ אמונות כוזביות שלהם שבאים ע״י פגם הברית כנ״ל יש להם אמונות כוזביות ונקראים ג״כ חוקת שהם פגם ונפילת האמונהו החוקת שבקדושה. ועל כן משונים בהנהגותיהם ומלבושיהם ויש להם כמה הנהגות שהם רק ע״פ חק בלי טעם, כי כל זה בבחי׳ אמונות כוזביות שלהם שבאים ע״י פגם הברית כנ״ל. וע״כ ישראל עם קדוש ועיקרכלל הקדושה תלוי באמונה וכל זה תלוי בשמירת הברית כנ״ל. ועל כן נצטוו ובחוקותיהם לא תכלו כנ״ל:

חוקות העכו״ם ב

אות א

ובחוקותיהם לא תלכו. וז״ל השו״ע סי׳ קע״ח, אין הולכין בחוקת העכו״ם ולא מדמין להם, ולא ילבש מלבוש המיוחד להם ולא יגדל ציצית ראשו כמו ציצית ראשם וכו׳. כי איתא בדברי רבינו ז״ל במאמר אחוי לן מנא דלא שויא לחבלא וכו׳ בסימן כ״ה ליקוטי ח״א, שהס״א נקרא כח המדמה שמשם באין כל התאוות והבלבולים והמניעו׳ ממדריגות הקדושה וכו׳ ע״ש. ובכל דרגא ודרגא יש שם דמונות אלו וכשרוצין לעלות מדרגא לדרגא הם מעתוררין וכו׳. וצריך להכניעם ולשברם ועיקר הכנעתם הוא ע״י התגלות גדולת הבורא ית״ש, וזה נעשה ע״י צדקה לעני הגון שעל ידי זה נתגלין הגוונין שיש בכסף וזהב כי עיק הגוונין הם רק אצל ישראל בחינת ישראל אשר בך אתפאר, התפארות הוא כלליות הגוונין וכו׳. וזה בחי׳ כי הלבישני בגדי ישע, ישע אסתכלותא שהכל תאבין להסתכל בו וכו׳ ע״ש:

וזה בחי׳ האיסור ללכת בחוקותיה׳. וצריכין להתרחק מהם בכל הדברים שלא להתדמות להם בשום דבר שבעולם. אף על פי שאין בזה הדבר שום איסור מצד עצמו אעפ״כ אסור להתדמות להם בשום ענין שבעולם. ואוסר ללבוש במלבושיהם וכו׳ כי בזה כלול כל התורה כולה. כי באמת ישראל מצד עצמם בשרשם הם רחוקים לגמרי מכל העוונות ואין שום עון שייך לאיש ישראלי כלל לפי קדושתו משרשו כי ישראל הם עצם הטוב והם רחוקים מן הרע בתכלית הריחוק בשרשם. ועל כן אין להסט״א שום אחיזה ושייכות לפתות אחד מישראל חס ושלום כי אם ע״י כח המדמה. כי המדמה מטעה את האדם שהוא מדמה דבר לדבר עד שהוא מהפך חס ושלום ומשים רע לטוב אור לחושך, כ״ש שמים אור לחשך וחשך לאור שמים מר למתוק ומתוק למר וכו׳. כמ ושנראה בחוש שכח המדמה מטעה את האדם כמה פעמים בגשמיות, כגון כשאדם רואה איזה דבר מרחוק ובפרט בלילה, נדמה לו על חתיכת עץ שעומד אם ומתייירא מפניו וכמ וכן בכמה דברים שהאדם טועה ע״י כח המדמה. כמו כן ממש בענין דיעות האדם ומדותיו ותאוותיו שבאמת האיש הישראלי רחוק בעצמו לגמרי מכל הדברים רעים ומכל התאוות ומדות רעות. ועיקר משכול האדם חס ושלום הוא רק ע״י כח המדמה שהוא הס״א שהוא מטעה את

האדם ומדמה לו דבר לדבר ומוליכו ממחשבה למחשבה וממחשבה למחשבה עד שמביאו לידי הרהור חס ושלום. וכן לכ״א ואי למה שמביאור ר״ל:

וע״כ גזרה עלינו התור׳ שלא ללכת בחוקתיהם ושלא להתדמות להם בשום דבר. שלא להתדמות להם דייקא כדי שלא ליתן כח חס ושלום להכח המדמה. כי העכו״ם הם הרע של כל התאוות והמדות כמובא בדברי רבינו ז״ל. וע״כ כשמתדמין להם בשום דבר על ידי זה מתגבר המדמה חס ושלום ויכולין לבא חס ושלום על ידי זה לידי דיעותיהם כ״ש ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם. כי עיקר הס״א היא נאחזת בהמדמה כנ״ל. ועל כן צריכין להתרחק מהם מאד מאד בכל הדברים. רק צרייכן להתדמות בכל הדברים בוכ להמנהגים ובכל המלבושים לישראל עם קדוש. כי עיקר החן וההתפארות והחשיבות האמיתי הוא רק אצל ישראל בחי׳ ישראל אשר בך אתפאר דכלולין בגוונין סגיאין, ומלבושים של ישראל הם בחי׳ בגדי ישע. בחי׳ לבושי ההתפארות בחי׳ הוד והדר לבשת כי יש סבהם כל מיני חן וכל מיני התפארו וע״כ צריך להתלבש במלבושייישראל דייקא ולהתדמות בכל דבר לדרכי החכמים והצדיקים האמתיים כשרז״ל הדבק בת״ח וכ״ש הולך את חכמים יחכם. כי ע״י שמדמין עצמם במעשיהם ובהנהגותיה׳ לדכי הכשרים האמתיים על ידי זה זוכין להכלל בהם, ולסוף יהי׳ באמת כמותם:

אות ב

כי כח המדמה הוא בבחי׳ עת הדעת טו״ר בחי׳ נוגה שהוא לפעמים נכלל בטוב ולפעמים להיפך. כי האו בח״י דמיון ולמקום שמדמה עצמו שם נכלל. ועיקר הבחירה והנסיון של האדם הוא בכח המדמה. וצריך כל אחד להתגבר לברר כח המדמה לברר הטוב שבו שיהי׳ נכלל בקדושה ולהפיל הרע שבו. ועל כן אנו מצווין להתדמו תליוצרינו יתברך, כשרז״ל הדבק במדותיו מה הוא רחום אף אתה רחום וכו׳. וכן להתדמות לת״ח ולהתחבר לכשרים. כי ע״י השמדמה עצמו במדותיו להש״י ולצדיקים ולכשרים אמתיים שבדור, ע״י זה זוכה להכלל באמת עמהם יחד בהש״י כי הכל תלוי בבירור המדמה שהוא עיקר הנסיון והבחירה:

אות ג

וזה בחי׳ מה שמובא בדבר רבינו ז״ל בשיחות הר״נ, שע״י שעושין לעצמו רוגז בתפלה על ידי זה זוכין באמת להתפלל בחמימות והתלהבות דקודשה. וכן על ידי שעושין עצמו כאלו הוא שמח על ידי זה זוכה לשמחה באמ תוכמ וכן בכל הדברים כוו׳ ע״ש. כי זה בחי׳ בירור המדמה שנכלל המדמה בקדושה שמדמין עצמן לדברים שבקדושה אע״פ שבתחלה אין לו מדה זו באמת אע״פ כן מדמה עצמו ומנהיג עצמו ומרגיל עצמו במדות אלו והנהגות אלו הישרות של אנשים כשרים באמת וע״י זה זוכה אח״כ לכל הטוב באמת. וצריכין להיות חזק מאד בענין זה ועקשן גדל אע״פ שנדמה לו שזה זמן רב שהוא מרגיל בזה ועדיין לא זכה לטוב באמת אע״פ כן גם זה טוב מה שהוא מדמה עצמו ומרגיל עצמו בהטוב. וגם כי א״אל האדם לידע באמת מתי הוא זוכה לטוב. כי לפעמים ידמה להאדם שהוא רחוק מאד מטוב וזה בעצמו טוב וכן להיפ. ע״כ הוא מחויב בדרכיה׳ ולהתדמות למעשיהם כי זה בעצמו טוב מה שזוכה להתחבר עמהם אפילו אם חס ושלום לא יזכה להיות כמותם. אבל באמת אם יהי חזק בודאי יזכה להיות כמותם ולהכלל בהם וכנ״ל:

אות ד

וזה שהזהירה התורה ולא תחנם, לא תתן להם חן שאסור לומר כמה נאה עכו״ם זה וכו׳. כי אסור לפאר אותם בשום דבר. כי עקיר ההתפארות והגוונין הוא רק אצל ישראל בחינת ישראל אשר בך אתפאר, וכשמפארין ומשבחין את ישראל ומגדילין ומחבבין החן וההנהגות של ישראל עם קדוש הנבחר מכל העמים, על ידי זה נתגלין הגוונין וההתפארות של ישראל. וע״י התגלות הגוונין שהוא התגלו תגדולת הבורא ית׳ על ידי זה עיקר הכנעת המדמה כמבואר שם במאמר הנ״ל שעיקר הכנעת המדמה הואע״י התגלות גדולת הבורא ית׳ שהוא ע״י התגלות הגוונין. וז״ש רבינו ז״ל שע״י השמחה ששמחין על שזכה להיות מזרע ישראל ולהתקרב לצדיקים אמתיים, על ידי זה משברין המדמה שהם המניעות שבכל מדריגה שבקדושה וכו׳ ע״ש. כי ע״י שמשמח עצמו בשמחת ישראל על שזכה להיות מזרע ישראל על ידי זה נתגל׳ החן וההתפארות והגוונין של ישראל שזהו עיקר גדולת הבורא ית׳. וע״י התגלות גדולת הבורא על ידי זה נכנעין המניעות שהם כח המדמה. כי באמת אינם מניעות כלל רק שהם נדמים למניעות עד שקשה לשברם. אבל ע״י שמפארין ומשבחין ומחבבין החן והחשיבות וההתפארות של ישראל ומשמחין עצמן בזה שלא עשני גוי על ידי זה נתגלין ההתפארות של ישראל בחי׳ ישראל אשר

בך אתפאר שהם הגוונין עילאין שהם גדולת הבורא יתי שעל ידי זה עיקר הכנעת המדמה כנ"ל:

אות ה

וזה בחי' שקלים שעל ידי זה היה עיקר הנס של פורים כשרז"ל רשע כבר קדמו שקליהם לשקליך. וע"כ באי באדר משמיעין על השקלים. כי עיקר קנאת המן עמלק על ישראל הי' בשביל זה. על שישראל הם מרחיקין עצמן בכל הדברים מהנהגותיהם ומדרכיהם. וע"כ אמר ודתיהם שונות מכל עם. כי על זה הקפיד ונתקנא ביותר על שהם מתכוונין לשנות עצמם בכל הדברים להתרחק ממנהגיהם תמיד וע"כ אמר ועשרת אלפים וגו' אשקול וכו'. כי רצה לבטל חס ושלום כח השקלים של ישראל שסה בחי' התגלות הגוונין הכלולין בכסף וזהב כמבואר במאמר הנ"ל. ועל כן הקדים השי"ת רפואה למכה והקדים שקלינו לשקליו וצוה עלינו לתת באי באדר שקלים שהם בחי' צדקה שעל ידי זה נתגלין הגוונין עילאין שיש בכסף וזהב כנ"ל. שעל ידי זה עיקר הכנעת המדמה והקליפות שהם בחי' המן עמלק כי עמלק הוא בי' הרע שבמדמה. כי היו מדמין עצמן לבהמה כשפרש"י ע"פ משור עד שה עד בהמה שהיו העמלקים מדמין עצמם לבהמות כנ"ל. ובהמה הוא בחי' כח המדמה שהוא כח הבהמיות כנ"ל במאמר הנ"ל. וע"כ עיקר הכנעת המן עמלק הוא ע"י השקלים שהם בחי' צדקה שעל ידי זה נתגלין הגוונין וכו' שהוא גדולת הבורא יתי שעל ידי זה הם נכנעין כנ"ל:

אות ו

וזהבחי' מחצית השקל תרומה להי'. כי בחי' המדמה הוא בחי' עץ הדעת בחי' נוגה שהוא עיקר המתקלא והנסיון בחי' מחצית השקל שהאדם עומד בו על המשקל והנסיון מחציתו מכריעו לכאן ומחציתו לכאן כדרך המשקל כי הוא מעורב טו"ר. וזה מחצית השקל. מחצית השלק דייקא. וצריך כל אחד להכריע המשקל לטוב להגביה המדמה להש"י בחי' מחצית השקל תרומה להי'. וזה נעשה ע"י נתינת מחצית השקל על קרבנות הצבור ועל נדבת המשכן שזה בחי' צדקה שעל ידי זה נתגלין

הגוונין כנ״ל. שעל ידי זה נכנע המדמה ואזי נופל הרע שבו והטוב נכלל בקדושה. ועל כן היו לוקחין השקלים על קרבנות הצבורועל נדבת המשכן. כי קרבנות הם בחי׳ שבירת הדמיון כמ״ש רבינו ז״ל במאמר הנ״ל על פסוק זבחי אלקים רוח נשברה. וזה בחי׳ נדבת המשכן זה בחי׳ התגלות הגוונין. כי כל הגוונין עילאין היו כלולין במשכן בחי׳ כסף וזהב ותכלת וארגמן וכו׳:

אות ז

וזה בחי׳ כי תשא את ראש בני ישראל. כי תשא דייקא בחי׳ נשיאת ראש. דהיינו כשעולין מדרגא לדרגא ורוצין לנשא את ישראל שיעלו מדרגא לדרגא אזי ונתנו איש כופר נשפו היינו צדקה שעל ידי זה מכניעין המניעות שבכל דרגא שהם באין ע״י המדמה כנ״ל. ואז ולא יהיה בהם נגף וכו׳ שעל ידי זה נתגלהין הגוונין ע״י השקים על ידי זה מכניעין המדמה והקליפות שהם סטרא דמותא וזוכין לשכל דקדושה שהוא בחי׳ חים כמ״ש החכמה תחיה כי עיקר החים הוא השכל שהוא חים נצחים. כי עיקר השארתו של אדם לאחר מיתתו הוא רק השגת השכל הנקנה שזוכין על ידי שבירת הדמיון כמבואר שם במאמר הנ״ל ע״ש כל זה היטב:

אות ח

וע״כ היתה עיקר המצוה של שקלים בעת שהיו מונין את ישראל. כי המנין של ישראל הוא בחי׳ נשיאת ראש בחי׳ עליית מדרגא לדרגא הנאמר במאמר הנ״ל. כי כשעולין מדרגא לדרגא אזי כ״א ואי׳ מרים את חבירו וכו׳. וכשמונין את ישראל אזי כוללין ומרימין ומנשאין ומקשרין אי׳ לחבירו וחבירו לחבירו. כי זה עיקר בחינת המנין לקשרם ולחברם זה בזה שיעלה כל אחד למדריגת חבירו וחבירו יעלה יותר וכן למעלה מעלה כדי שיוכללו זה בזה כדי שתשרה עליהם שכינה. וע״כ נקרא המנין נשיאת ראש כמ״ש כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם. כי ע״י המנין מנשאין ראשם מדרגא לדרגא וכו׳ כנ״ל. ועל כן בכל עת שהיו צריכין ישראל לעלות מדרגא לדרגא מנאום. כי כשיצאו ממצרים מנאום כשנפלו

בעגל מנאום. אחר כך כשנבנה המשכן ובקש להשרות עליהם שכינה מנאום כשפרש״י :י כל כל הנ״ל הם בחי׳ עליות מדרגא לדרגא בחי׳ יציאת מצרים שיצאו ממ״ט ש״ט למ״ט שערי קדושה. וכן אחר מעשה העגל שהיו צריכים לצאת ולעלות ולהטהר מטומאה זו ליכנוס בקדושה. וכן אח״כ כשנבנה המשכן והיו צריכן לעלות למדריגות גבוהות שתשרה עליהם שכינה. וע״כ מנאום בכל פעם שהוא בחי׳ נשיאת ראש כנ״ל. וכשעולין מדרגא לדרגא אז מתעורר ביותר המדמה כנ״ל שהוא סטרא דמותא חס ושלום כנ״ל. על כן צריכין אז להתגבר ביותר להכניע סטרא דמותא שהוא המדמה. וזה נעשה ע״י השקלים שהם בחינת צדקה שעל ידי זה נתגלין הגוונין כנ״ל. וזהבחינת כי תשא וכו׳ ונתנו איש כופר נפשו לה׳ ולא יהיה בהם נגף וכו׳ כנ״ל. זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש מחצית השקל בשקל הקודש. מחצית השקל דייקא כנ״ל :

אות ט

וזה בחי׳ משנכס אדר מרבין בשמחה כי אז צריכין להכניע קליפת המן עמלק שהוא המדמה כנ״ל. וע״כ צריכין להרבות בשמחה. כי צריכין לשמוח מאד בהמ שזכינו להיות מזרע ישראל ולא עשני גוי ועל ידי זה מגלין החן וההתפארות של ישראל שהוא התגלות הגוונין שהוא גדולת הבורא שעל ידי זה מכניעין המדמה וזוכין לעלות לכל המדריגות שבקדושה אמן ואמן :

וכמבואר שם בסוף התורה הנ״ל שע״י שמחה ששמח בו יתי׳ ובצדיקיו וכו׳ על ידי זה מכניעין המדמה שמתפשט בכל דרגא ועולין למדריגה הגבוה וכו׳ ע״ש :

חוקות העכו״ם ג

אות א

ענין איסור ללכת בחוקות העכו״ם ואיסור מעונן ומנחש ומכשף:

ע״פ התרוה בא אל פרעה בסימן ס״ד ע״ש כל התורה היטב. והכלל שיש קשיות ואפיקורסות שנמשך מהקליפות שנתהוו על ידי שבירת כלים שהי׳ ע״י ריבוי אור שהם בחי׳ מותרות ופסולת הקדושה וכן כישוף בא ממותרות ופוסולת ידוע. ואלו הקשיות והאפיקורסות אפשר לישבן כי יש שם ניצוצו׳ ואותיות וכו׳ שנפל לשם וכו׳ אבל יש אפיקורסות וקשיות שנמשכין מחלל הפנוי וכו׳ שמשם פינה אלקותו וחכמתו כביכול וכו׳ והם החכמו׳ שאינם חכמות וכו׳ ואל והקשיות אי אפשר לישבן בשום אופן. ועל זהנאמר כל באיה לא ישובון. כי אלו הקשיות אי אפשר ליישב בזה העולם. כי א״כ יתבטל חלל הפנוי ולא יהי׳ מקום וקיום להעלום וכו׳. ע״כ א״א ליישב אלו הקשיות עתה בשום אופן כ״א להתחזק באמונה שלימה לבד שעל ידי זה עוברין על כל החכמות ועל החכמות שאינם חכמות שהם הקשיו תהנ״ל וכו׳ ע״ש כל זה היטב:

וזה ידוע שכל התורה והמצוות נתן לנו הש, יכדי לזכות לאמונה שלימה בו יתי שזה עיקר התכלית כ״ש כל מצותיך אמונה וכשארז״ל בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחי׳. ובשביל זה יש בתורה חוקים ומשפטים שהם המצות שהשכל מחייבם קצת שנקראים משפטים. והמצות שאין עליהם שום טעם. והאו״ה מונין את ישראל מה טעם למצה זו והם נקראים חוקים. וכל אלו החוקי׳ והמשפטים נתן לנו הש״י כדי לזכות לאמונה היינו כדי לזכות בכח זה לבטל שני מיני הקשיות והאפיקורסות הנ״ל. כי ע״י המשפטים שהם המצוות שיש בהם איזה שכל וטעם קצת על ידי זה מבטלין הקשיות הנמשכין מהקליפות שנתהוו משבירת כלים כנ״ל ששם יש מעט שכל ואותיות. אבל צריכין תקון ובירור גדול ואלו הקליפות נכנעין ונתבטלין ע״י בחי׳ המשפטים שבתורה שיש בהם שכל. אבל יש קשיות שא״א למצוא עליהם שום תירוץ על פי שכל ליישבן כנ״ל. כי נמשכין מחלל הפנוי כנ״ל. ושם אסור ליכנוס בהם בשום שכל כלל רק להתחזק באמונהלבד כנ״ל. וכנגד זה נתן לנו הש״י החוקים הקדושים שהם המצות שאין בם שום טעם ואנו מקיימים אותם באמונה לבד. על ידי כח אלו המצות נתחזקה האמונה אצלינו. ויש לנו כח לגרש ולבטל ולבער אמתנו כל הקשיות והאפיקורסית הנמשך מחלל הפנוי ששם אין שום שכל כ״א בהעלם גדול ונפלא שא״אל עתה בזה העולם להבין בשום אופן רק צריכין להתחזק באמונה לבד כנ״ל. ואמונה הזאת לזכות להתחזק באמונה שלימה לבטל האפיקורסית הנ״ל ע״י האמונה לבד כנ״ל זה אנו זוכים על ידי החוקים שאנו מקיימים שהם המצות שאין בהם שום טעם רק אנו מקיימין אותו באמונה לבד וכנ״ל:

אות ב

וזה בחי׳ איסור חוקות העכו״ם ואיסור מעונן ומנחש ומכשף כיאת זה לעומת זה. כי כמ ושבקדושה יש בהתורה הקדושה חוקים ומשפטים כדי לבטל שני מיני האפיקורסות הנ״ל. כמ וכן להיפך יש אצלם חוקות העכו״ם שאין להם שום טעם כלל. רק הם נמשכין מהאפיקורסות של חלל הפנוי ששם אין שום שכל וטעם כלל. כי הם בחי׳ חכמות שאינם וכו׳. כמבואר היטב בהתורה הנ״ל בפנים ע״ש. וצונו השי״ת להתרחק מחוקותיהם בכל הרחקות. כ״ש ובחוקותיהם לא תכלו. וכמובא בגמרא וש״ע שצריך להתרחק מהם בכל התנועות והמלבושים. כ״ש בש״ע אין מתדמים להם ואין לובשים במלבושיהם וכו׳. כיאנו צריכים להתרחק מאד מחוקותיהם שהם ההנהגות שלהם שאין להם שום טעם כדי שלא יתאחז בנו חס ושלום האפיקורסית והכפירות הנמשכין מחלל הפנוי חס ושלום שאין בהם שום שכל וכו׳ שמשם נמשכין כל חוקותיהם כנ״ל. וכן אסרה לנו התורה לעונן ולנחש ולכשף. כדי שלא להגביר חס ושלום הקליפות הבאין ממותרות משברי כלים שמשם בא כל כחמות המעוננים והמנחשים והמכשפים שבאים ממותרות מפסולת הקדושה כמבואר בהתורה הנ״ל. ע״כ אנוצריכין להתרחק משניהם ממעונן וכו׳ שסה בחי׳ הקליפות של שברי כלים וכו׳ כנ״ל. וכן להתרחק מחותיקהם שנמשכין מבחי׳ הכפירות של חלל הפנוי כנ״ל. כי הש״י ברחמיו הגדולים הבדילנו מן התועים האלה וצונו להתרחק משניהם. וקדשנו במצותיו הקדושים שיש בהם חוקים ומשפטים שעל ידי זה אנו מבטלין ומגרשין שני מיני האפיקורסית והקשיות וזוכין לאמונה שלימה באמת אמן׃

אות ג

וזה בחי׳ אין לובשין במלבושיהם שאסור משום חוקת העכו״ם כי כל המלבושים נמשכין מסוד חלל הפנוי שהוא בחי׳ לבושין כמבואר בהתורההנ״ל שהוא כההוא קמצא דלבושיה מיניה וביה ומשם נמשכין כל המלבושים שבעולם ועל כן נצטוו ישראל לקדש את מלבושיהם ע״י מצות ציצית שבו תלוי כל התורה והמצות כמ״ש למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי וכו׳. כי ע״י קדושת המלבושים ע״י מצות ציצית. על ידי זה נמשך עלינו האמונה הקדושה להכניע ולבטל האפיקורסות שנמשך

מחלל הפנוי ע״י האמונה שאנו מאמינים שגם שם נעלם הש״י והחלל הפנוי בעצמו נתהוה מחכמתו ית׳ כההוא קמצא דלבושיה מיניה וביה כמ״ש בהתורה הנ״ל. וע״כ צריכין להתרחק ממלבושים עכו״ם שלא ללבוש במלבושיהם משום חוקת העכו״ם. כי מלבושים שלהם נמשכין מהאפיקורסית של חלל הפנוי שמשם כל המלבושים כנ״ל. אבל מלבושים שלנו נמשכין מהאמונה הקדושה שאנו מאמינים שגם בהחלל הפנוי, נמצא הש״י בהעלם נפלא שהוא בחינת כההוא קמצא דלבושי׳ מיניה וביה שאמנוה הזאת הוא בחי׳ תיקון המלבושים בחי׳ ציצית שהם אמונה כידוע וכנ״ל ובהלכות פורים הלכה ד׳ ע״פ מי האיש החפת חיים:

הלכות חוקת העכו״ם הלכה ד׳ בהלכות פורים הנ״ל ובהלכות רבית הלכה ה׳

מעונן ומנחש א

אות א

אסור לעונן ולנחש. דהיינו לומר עת פלוני יפה עת פלוני וכו׳. משום שנאמר תמים תהיה וכו׳ כי כשאומר עת פ׳ יפה עת פ׳ רע. נמצא שנותן כח ושליטה להעת רעה. וכל זה תלוי בפגם הברית שעל ידי זה מתגבר העת רע חס ושלום כמבואר במאמר האי מאן וכו׳ בסי׳ כ״ט. וזה שנסמך לזה הפסוק תמים תהיה שהוא ההיפך ממעונן היינו בחי׳ תיקון הברית שנקרא תמים כמ״ש התהלך לפני והיה תמים שעל ידי זה נכנע העת רעה שהוא בבחי׳ מעונן כנ״ל. וזהו תמים תהיה עם ה׳ אלקיך. ה׳ אלקיך זה בחי׳ עלמא דאתי בחי׳ ה׳ הוא האלקים. ובבחינת עלמא דאתי שם נתבטל העת רעה לגמרי. כי עלמא דאתי הוא למעלה מהזמן והמדות והוא כולל טוב ואין שם בחי׳ העת רעה לגמרי כלל. וזה זוכין ע״י תיקון הברית שעל ידו נתרומם המוחין שהוא בחי׳ הדעת בחי׳ עלמא דאתי כמובא בכ״מ. וע״כ ע״י תיקון הברית נתבטל העת רעה, כי זוכין לבחי׳ עלמא דאתי שהוא כולו טוב למעלה מהזמן כנ״ל. וזה שכתוב מאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה. כי ישראל שהם בבחי׳ שומרי הברית אין להם לירא מאותות השמים שהם מורים על הזמנים והעתים. כי העת

רעה נתבטל ע״י בחי׳ שמירת הברית וזוכין לבחי׳ עלמא דאתי כנזכר לעיל׃

מעונן ומנחש ב

אות א

אין שואלין בחוזים בכוכבים וכו׳ משום שנאמר תמים תהיה עם ה׳ אלקיך וכו׳׃

ע״פ מ״ש רבינו ז״ל באממר תקעו המדבר מתוכחה בלק״ת סי׳ ח׳. שע״י נבואה נתתקן המדמה. ועל ידי זה זוכין לאמונה ישרה ונתבטל אמונות כוזביות שהם זוהמת הנחש בחי׳ מנחשים ומעוננים וכו׳. ועל ידי אמונה זוכין לחסד שעל ידו יהי חידוש העולם לעתיד בחי׳ עולם חסד יבנה. והחידוש יהיה בבחינת א״י שהוא בחי׳ השגחה בחי׳ תמיד עיני ה׳ אלקיך בה כי אזי יתנהג העולם ע״י השגחה ונפלאות כמו ארץ ישראל. כי עיקר ארץ ישראל הוא ע״י בחי׳ מעשיו הגיד לעמו כמ״ש בראשית וכו׳ אר״י לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחוגש הזה לכם אלא משום כח מעשיו וכו׳ כדי שלא יאמרו לסטים וכו׳ ע״ש כל זה היטב׃

כי באמת ישראל עם קדוש הם בבחינת למעלה מהטבע. כי אינם מסורים לשום שר ואינם מתנהגים ע״פ הטבע של מערכת השמים רק ע״פ השגחתו ית׳. וע״כ הם מצווים שלא לדרוש באותות השמסי ולא לעונן ולנחש כ״ש מאותו השמסי אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה. כי באמת הא בהא תליא. כי כשישראל אינם דורשים באלו השקרנים והדמיונות כוזבים של המעוננים והדורשים באותות השמים וחוזרים בכוכבים וכיוצא. נמצא שהם מכניעים זוהמת הנחש ומדבקים עצמם באמונה דקדושה. כי אלו הדמיונות של שקר הנ״ל של המנחשים והמעוננים הם זוהמת הנחש כנ״ל. וכשהם מתרחקים מזה רק שמאמינים בה׳ לבדו ית׳. אזי זוכים ע״י האמונה לבחי׳ חידשו העולם בחי׳ ארץ ישראל. ואזי הנהגתם ע״י השגחה לבד ע״י בחי׳ נפלאות למעלה מהטבע של מערכת השמים. נמצא שעל ידי זה אין צריכם לירא כלל מאותות השמים כי

מתנהגים ע״י השגחה לבד כנ״ל. נמצא שעל ידי זה בעצמו שהם מתרחקים מזה, על ידי זה אינם צריכים לירא מזה כנ״ל. וזה כי יחתו הגוים מהמה כי הם יש להם לירא מזה מאחר שהנהגתם ע״י הטבע. כי אינם זוכים לבחי׳ השגחה גמורה בשלימות מאחר שלא פסקה זוהמתן זוהמת הנחש והם אל מעוננים וקוסמים ישמעו ואין להם אמונה בה׳. ומחמת זה אינם זוכים לבחי׳ א״י בחי׳ השגחה בחי׳ חידוש העולם כי א״א לזכות לזה כ״א ע״י אמונה דקדושה. וע״כ מאחר שאינם זוכין לבחי׳ השגחה נמצא שהם מתנהגים ע״פ הטבע וע״כ יש להם להתייראמאותות השמים מחמת זה בעצמו שהם דורשים בהם ואין להם אמונה דקדושה כנ״ל. כי הא בהא תליא כנ״ל:

אות ב

וז״ש אצל איסור שלא לדרוש במכשפים ומעוננים, תמים תהיה עם ה׳ אלקיך. עם ה׳ אלקיך דייקא. ה׳ אלקים זה בחי׳ שם מלא בחי׳ עלמא דאתי שאז יהיה ה׳ אחד ושמו אחד. בחי׳ ה׳ הוא האלקים בחי׳ כולו טוב כשדרז״ל וכמובא בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות. כי אז יתבטל הטבע ויתנהג על ידי השגחתו לבד. והשגחתו יתברך הוא כולו טוב כולו חסד בחי׳ עולם חסד יבנה. כי הטבע הוא הסתרת השגחתו ית׳ בחי׳ דין בחי׳ אלקים גימט׳ הטבע כמובא. כי באמת גם הטבע הוא מתנהג ע״י השגחתו ית׳. רק שהשגחה היא נתסרת ונעלמת בבחי׳ הסתרה בבחי׳ דין. וכשנתגלה ההשגחה אזי הוא כולו טוב כולו חסד שזה בחי׳ חידוש העולם בחי׳ עולם חסד יבנה כי אז יתנהג ע״י השגחה לבד כנ״ל. ואזי יתגלה כי כולו אחד כי גם הטבע הוא השגחה כי ה׳ אחד ושמו אחד בחי׳ ה׳ הוא האלקים. ה׳ הוא בחי׳ ההשגחה בחי׳ סחד, אלקים בחי׳ דין בחי׳ הטבע כנ״ל. ולעתיד יתגלה כיה׳ הוא האלקים כי כולו טוב כולו אחד כי גם הטבע תהי׳ נכללת בהשגחה כי כולו חד כנ״ל. ואנחנו עם קדוש מצווים גם עכשיו לאדבקא מחשבתא בעלמא דאתי ולהמשיך בחי׳ עלמא דאת יבחי׳ השגחה גם בה העולם כי זה עיקר עבודתינו שיהי׳ נכלל זה העולם בבחי׳ עלמא דאתי שיהי׳ כולו אחד. וע״כ אנו מצווין שלא לדרוש באותו השמים ולא במנחשים ומעוננים רק להאמין בה׳ כדי לזכות על ידי זה לבחי׳ השגחה בחי׳ עלמא דאתי. וזהו בחי׳ תמים תהיה עם ה׳ אלקיך שכתוב אחר אזהרות לא יהי׳ בך מעונן ומנחש וכו׳. עם ה׳ אלקיך דייקא בחי׳ ה׳ הוא האלקים בחי׳ עלמא דאתי שאנו מצווים לדבק עצמינו בבחי׳ עלמא דאת יבחי׳ השגחה בחי׳ ה׳ הוא האלקים בחי׳ כולו טוב בחי׳ ביטול הטבע, כי הטבע שהוא בחי׳ אלקים נכלל בבחי׳ ה׳ בחי׳ השגחה כי כולו אחד כולו טוב כנ״ל. וזה בחי׳ תמים כי זה עיקר התמימות והשלימות

שאין בו שום חסרון כי כל החסרונות והדינים הם בבחי' הטבע שיניקתה מבחי' דין מבחי' אלקים. אבל בבחי' השגחה בחי' עלמא דאתי אין שום חסרון ודין כלל כי כולו טוב כנ"ל. וזה שנזכר ארץ ישראל אצל אזהרה זו ותלה כבישת ארץ ישראל במצוה זו. כמ"ש כי הגוים אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ואתה לא כן וכו'. כי באמת עיקר כבישת א"י הוא ע"י שאנו פרושים מאיסור זה. כי על ידי זה שאנו מתרחקים מזוהמא זו של מנחשים ומעוננים רק אנו מאמינים בה'. על ידי זה אנו זוכין לבחינת חידוש העולם שהוא בחי' א"י. כי עיקר ארץ ישראל הוא ע"י כח מעשיו ע"י שמאמינים כי ה' ברא הכל ברצונו וכו'. וז"ש כי בכלל התועבת האלה ה' אלקיך מוריש אותם מפניך. כי על ידי שדורשים באלו התועבת ואין להם אמונה על ידי זה הם נתגרשים מארץ ישראל כי א"א לזכות לארץ ישראל כ"א על ידי אמונה כנ"ל. וזה שנסמך אצל אזהרה זו נביא אקים לך וכו' כי כל זה תלוי בנביא האמת כי ע"י נבואה זוכין לאמונה דקדושה ולפרוש מזוהמת הנחש שהוא בחי' מנחשים ומעוננים כנ"ל:

אות ג

נמצא שעיקר איסור של מנחשי' ומעוננים וכיוצא הוא כדי לפרוש מזוהמת הנחש ולהמשיך עלינו השגחתו יתי' בחי' עלמא דאתי ע"י האמונה דקדושה כנ,ל. ועפ"ז יש ליישב מנהג העולם המובא בשו"ע נהגו שאין מתחילין בב' וד'. ולכאורה הוא כמו מעונן חס ושלום. אך יש ליישב המנהג כי אדרבא בזה אנו מראין שאין אנו רוצין שיהיה הנהגתינו ע"פ הטבע חס ושלום רק ע"י השגחתו יתי' לבד. כי בשני היה הבדלה, והבדלה הוא בחי' עוה"ז שבו סוד ההבדלה בין טוב לרע וכו'. אבל לעתיד לא יהיה בחי' הבלדה. כי אז יהיה כולו טוב ולא יהי שום רע כלל. וע"כ אין אנו מתחילין בב' להורות שאין אנו מתנהגים ע"פ הנהגת עוה"ז שהוא בחי' יום שני שזה סוד הבדלה כנ"ל וע"כ לא נאמר כי טוב בשני כנ"ל. וז בחי' שאין מתחילין בד' כי בד' נאמר יהי מארת חסר. כי בו היה קיטרוג הירח ונתמעטה. ומיעוט הירח זה בחי' הנהגת עוה"ז בחינת הטבע בחי' דין שההשגחה והחסד הוא נסתר כביכול. שעל ידי זה בחי' הלבנה היא נתמעטה ואינ מאירה בשלימות. ולעתיד שאז יתבטל הטבע ואז יוכלל הטבע בהשגחה כי יהיה כולו אחד כולו טוב. אז יתקיים והיה אור הלבנה כאור החמה כאור שבעת ימי בראשית כי יתמלא פגימת הלבנה ולא יהיה בה שום מיעוט. כי אז יתגלה השגחתו וחסדו יתי' ויהיה כולו חאד בחי' ה' הוא האלקים שזהו בחי' אור הלבנה כאור החמה כידוע. וע"כ אין אנו מתחילין בד' שבו הוא בחי' מארת חסר בחי' מיעוט הלבנה שזה בחי'

הנהגת העוה״ז בחי׳ הנהגת הטבע כנ״ל. כי אנו רוצים שלא יהי הנהגתינו ע״פ הטבע רק ע״פ השגחה שהוא בחי׳ עלמא דאתי שאז יהיה אור הלבנה כאור החמה וכו׳ כנ״ל. כל זה כתבנו ליישב המנהג אבל באמת טוב יותר שלא להקפיד על זה כלל. כמ״ש הרמב״ן שאינו משנת חסידים:

אות ד

וע״כ אנו מונין ללבנה. כי אנו ממשיכין בעה״ז בחי׳ עלמא דאתי בחי׳ מילוי הלבנה בחי׳ ה׳ הוא האלקים בחי׳ אור הלבנה כאור החמה. וע״כ אנו עושים עיקר מן הלבנה כי זה עיקר עבודתינו למלאות פגימ׳ הלבנה וע״כ אנו מקדשין החדש ועושין ראש חדש. ועיקר קידוש החדש הוא למלאות פגימת הלבנה כידוע. כי אנו ממשיכין הקדושה מעלמא דאתי שאז יהי אור הלבנה כאור החמה. וע״כ אנו עושים עיקר מן הבלנה כי זה עיקר עבודתינו למלאות גפימ׳ הלבנה וע״כ אנו מקדשין החדש ועושין ראש חדש. ועיקר קידוש החדש הוא למלאות גפימת הבלנה כידוע. כי אנו ממשיכין הקדושה מעלמא דאתי שאז יהיה אור הלבנה כאור החמה בעוה״ז גם כן ומקדשין החדש למלאות פגימתה כנ״ל. וע״כ נקרא ראש חדש בחי׳ חידוש העולם שאז יתמלא פגימתה וועי״י קדושת ר״ח אנו ממשיכין בי׳ זו גם עכשיו. וע״כ נקרא רח״ח ע״ש חידוש העולם כנ״ל. וע״כ כל הימים טובים הם נמנין ללבנה כי כל הימים טובים הם זכר ליצי״מ שעשה עמנו אותו נוראות שינוי הטבע נמצא שבכל הימים טובים נתגלה השגחתו ית׳ ביטול הטבע בחי׳ עלמא דאתי וע״כ הם נמנין ללבנה. כי עיקר מה שאנו מונין ללבנה הוא להורות שאנו מאמינים שתתמלא פגימתה ויהי׳ אור הלבנהכאור החמה ובזה בעצמו שאנו מונין אל הלבנה ומקדשין אותה ועושין הימים טובים על ידה על ידי זה בעצמו נתמלא פגימתה כי היים יטובים מרמזים על מילוי פגימתה כי הם בבחי׳ עלמא דאתי בחי׳ ביטול הטבע שהוא בחי׳ מילוי הלבנה בחי׳אור הלבנה כאור החמה כנ״ל. וע״כ קידוש החדש הוא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל כשיצאו ממצרים כי אז נתגלה השגחתו ילת׳ כי שידד המערכות ועשה עמנו נפלאו תגדולות ואז נתגלה ונמשך בחי׳ עלמא דאתי בזה העולם שזהו בחי׳ קידוש החדש כנ״ל. וע״כ נצטוובמצוה זו מיד כנ״ל. נמצא שקידוש החדש הוא בבחי׳ עלמא דאתי בחי׳ השגחה בחי׳ ארץ ישראל. וזה שסמכו רז״ל זה לזה במאמר ר׳ יצחק לא הי׳ צריך להתחיל את התורה מבראשית אלא מהחדש הזה לכם אלא משום כח מעשיו וכו׳. דהיינו כבישת ארץ ישראל וכו׳. כי באמת הלכ אחד וההתחלה שהי׳ ראוי להתחיל מהחדש הזה וכו׳. וההתחלה של בראשית וכו׳ הכל אחד, כי החדש הזה היינו מצות קידוש החדש הוא להמשיך בחי׳ השגחה בחי׳

חידוש העולם בחי' ארץ ישראל בזה העולם. וזהו בחי' ההתחלה מבראשית בשביל כח מעשיו כדי לכבוש ארץ ישראל שהוא בחי' השגחה בחי' חידוש העולם כנ"ל. בילאו"א:

וזה כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל. כי ע"י שאין בהם נחש וקסם רק מאמינים בה' על ידי זה זוכין לבחי' השגחה בחי' חידוש העולם שהוא בחי' כעת יאמר ליעקב וכו' כנ"ל:

מעונן ומנחש ג

אות א

לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש קוסם קסמים מעונן ומנחש ומכשף ושואל אוב וידעוני וחובר חבר ודורש אל המתים וכו'. תמים תהיה עם ה' אלקיך. כי הגוי הלאה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ואתה לא כן וכו':

ע"פ המאמר המתחיל ר' יונתן משתעי בלק"ת סי' י"ח ע"ש כל המאמר כולו. והיוצא משם לעינינו שא"א להיו תמנהיג ישראל כ"א כשיש לו שלימות אמונה שאין שלימות אחריו כי אפילו כשמאמין בדבר א' מדרכי האמורי כגון צבי הפסיקו בדרך אינו יכול להית מנהיג וכו'. וזה המנהיג האמתי צדיק האמת זוכה להשיג את התכלית של כל הבריאה שהוא שעשוע עוה"ב שזה התכלית א"א להשיג כ"א ע"י הצדיקים וכ"א כפי שרשו בנשמת הצדיק כן זוכה להשיג את התכלית האחרון הזה שהוא שעשוע עוה"ב שהוא תכלית של כל הבריאה כולה של כל הדברים שבעולם כי לכל דבר יש תכלית וזה התכלית יש לו עוד תכלית גבוה מעל גבוה. למשל תכלית בנין הבית כדי שיהיה להאדם מקום לנוח ותכלית המנוכה כדי שיוכל בכח הזה לעבוד את ה' יתי' ותכלית העבודה וכו' וכו' ע"ש כל זה היטב:

וזה בחי׳ איסור מעונן ומנחש ומכשף. כי כל המעוננים והמנחשים וכו׳ הוא מחמת חסרון העצה שאין יודעים לתת עצה לנפשם איך להתנהג באיזה דבר אם לעשותו אם לאו וע״כ הם מנחשים ומעוננים ורוצים להשיג עצה על ידי זה כי הם תלויים בזה. למשל אם צבי הפסיקו בדרך או פתו נפלה מפיו הם אומרים שזהו סימן רע לו ואינו צריך עוד לעשות זה המו״מ וכיוצא או עונה פלונית יפה להתחיל וכו׳ ובאמת הם כסילים ושוטים גדולים כי אי אפשר בשום אופן לקבל עצה שלימה על ידי זה:

אות ב

כי באמת עיקר חסרון הוא בזה העולם בבחי׳ אחר הבריאה כי בבחי׳ קודם הבריאה הוא כולו אחד כולו טוב ושם אין שייך שום עצה כלל כי עיקר העצה הוא במקום שיש שני דרכים ואין יודעין באיזה דרך לילך ובאיזה הנהגה להתנהג ואז צריכין עצה איך לעשות אבל בבחי׳ כולו אחד כולו טוב אין שייך עצה. נמצא שעיקר הכרחיות העצות הוא בבחי׳ אחר הבריאה. וע״כ העצות נקראין רגלין כמ״ש וכל העם אשר ברגלך ודרז״ל ההולכים אחר עצתך כי עיקר העצות הוא בבחי׳ אחר הבריא׳ שהוא בחי׳ רגלין בחינת והארץ הדום רגלי. וזה בחי׳ כליות יועצות ותרין כולייין הם בבחי׳ תרין שוקין בחי׳ נ״ה שהם בחי׳ עצות כידוע. ועיקר חסרון העצה הוא מחמת שאין יודעין התכלית של כל דבר כי בודאי אם היו יודעין את התכלית של כל דבר לא היה שייך להסתפק בשום עצה. למשל האדם הוא מסופק אם לסחור מו״מ זה או מו״מ אחר. ועיקר כוונתו בהמו״מ הוא רק בשביל התכלית שלו כדי להרוויח ממון כדי שיהיה לו פרנסתו. נמצא שעיקר מה שהוא מסופק וצריך לעצה הוא מחמת שאינו יודע ע״י איזה מו״מ ישיג התכלית המכוון שלו כי בגוף המו״מ אין שייך ספק וחלוקת העצה כי אין צריך גוף במו״מ כלל כי אין צריך לו לא השעוה ולא החלב רק כל ספיקות וחלוקת העצה שלו הוא איך להרוייח ממון שהוא אצלו התכלית. ומחמת זה העולם תמיד מסופק בעצות ואין יודעים לתת עצה לנפשם אבל מי שמסתכל על התלכית האחרון של כל דבר ועיקר כוונתו באת בכל דבר הוא רק להשיג תכלית האחרון זה זוכה בודאי לעצה שלימה וגם אין צריך כ״כ לעצות כי התכלית האחרון הוא כולו אחד כולו טוב ושם אין שייך להסתפק בשום עצה כלל כנ״ל. כי באמת הכל הולך אחר הכוונה ורחמנא לבא בעי וכשרז״ל ובלבד שיכווין לבו לשמים. וע״כ מי שחס על נפשו ומסתכל על התכלית האחרון ובכל דבר שבעולם הוא מכוין רק כדי שישיג ע״י זה התכלית האחרון שהוא בחי׳ שעשוע עוה״ב להכיר ולדעת אותו יתי׳ אע״פ שגם בעבודת ה׳ יש כמה וכמה דרכים לפני האדם באיזה דבר יזכה להשיג עבודתו יתברך בשלימות באמת וכמו

שביקש דוד המע״ה על זה כמה פעמים כמ״ש הורני ה׳ דרכך אהלך באמתך וכו׳ וכמ״ש בעצתך תנחני וכו׳ הדריכני באמתך ולמדני וכו׳ וכיוצא בזה הרבה אעפ״כ אם עיקר כוונתו באמת לשמים בכל דבר כדי להשיג התכלית האחרון האמתי אז יבכל דבר שיעשה ואיזה דדר שיתנהג בודאי יזכה אל התכלית ובלבד שלא יסור מדברי התורה. וזה בחי׳ בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך. בכל דרכיך דעהו היינו לכווין בכל דרכיו בשביל השי״ת שזהו התכלית האחרון ואז הוא יישר אורחותיך כי אז בודאי יוליכך הש״י בדרך הישר וישפיע עצות נוכונת איך להתנהג בדרך הישר. כי באמת א״א להשיג שום עצה כ״א מבחינת התכלית האחרון שהוא השגת הש״י שהוא יתי כביכול מקור ושורש כל העצות שבעולם כי שם הוא עצה אחת בחי׳ כולו אחד וכו׳. וכל העצות האמתיות הנכונות נמשכין משם. ומי שרוצה לקבל עצה לשימה א״א לו לקבל שום עצה כי אם כשמקשר אחר הבריאה בקודם הבריאה דהיינו שיקשר כל דבר להש״י ויכוין בכל הדברים שעושה בשביל התכלית האחרון בשביל הש״י וכל מעשיו יהיו לש״ש ואז יזכה בודאי לעצה שלימה דהיינו לקבל עצות נכונות מבחי׳ קודם הבריאה מבחי׳ התכלית האחרון וימשיך משם עצה נכונה גם לעוה״ז. כי עוה״ז בחי׳ אחר הבריאה ששם עיקר הספק של כל העצות כנ״ל, הוא זוכה לקשר לקודם הבריאה בחי׳ עוה״ב לבחי׳ התכלית ששם הוא עצה שלימה עצה אחת בחי׳ כולו אחד כנ״ל שהוא מקור כל העצות כנ״ל. נמצא שעיקר כל העצות שצריכין בעוה״ז דייקא כנ״ל אי אפשר לקבל כ״א כשמקשרין העוה״ז לעוה״ב דהיינו אל התכלית כנ״ל:

אות ג

אבל מ ישאינו מחבר ומקשר העוה״ז בעוה״ב ואינו משגיח על התכלית האחרון ואינו מכוין בכל דרכיו בשביל להשיג התכלית האחרון אזי אינו זוכהל עצה שלימה. כי כשמפריד העולם הזה מהתכלית אזי עצותיו תמיד חלוקות לשתים ואינו יכול לתת שום עצה לנפשו. כי העולם הזה הוא עולם הפירוד ואין שם שום עצה שלימה וכנ״ל. ובאמת בודאי אין לו שום עצה וא״א בשום אופן שיהיה לו עצה שלימה וטובה מאחר שאינו מכוין לשם שמים בשביל התכלית האחרוובבחי׳ אין עצה ואין חכמה ואין תבונה לנגד ה׳. כי באיזה דרך שיתנהג אוי לו ואוי לנפשו למשל כשאדם מסופק אם לסחור מו״מ זה או מו״מ אחר כי הוא אינו יודע באיזה מו״מ ירויח הנה אם אין כונתו לשמים באיזה אופן שיהי׳ רע לו כי אפי׳ אם ירויח מה יהי׳ סופו ותכליתו של הממון וכל ימיו כעס ומכואות ומרבה דאגה מאד וערום ישוב לבית עולמו ומאומה לא ישא בעמלו וכל עומת

שבא כן ילך ומה יתרון לו שיעמול רוח כי אין מלוין לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעש״ט בלבד. נמצא מי שאינו מכוין בשביל הש, יאין שום עצה מועיל לו אבל כשמכוין בשביל התכלי תאזי כל הדרכים טובים לפניו כשארז״ל אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים וכיוצא בזה וגם זוכה לעצה שלימ׳ שנמשך אליו ממקור העצות מקודם הבריא׳ מבחי׳ התכלית שהיא שורש כל העצו. כי עיקר העצה הוא בשביל התכלית וע״כ התכלי תהאחרון הוא מקור ושורש כל העצות האמתיות. וזה בחי׳ תריג עטין דאורייתא. כי משה רבינו ע״י שדבק עצמו להש״י עד שזכה להשיג את התכלית האחרון על ידי זה זכה לקבל מהש,י כל התור׳ כולה שהוא תריג עטין הקדושים דאורייתא כי זכה לקבל כל העצות הקדושים שרק על ידם לבד משיגין את התכלית האמתי שהוא התכלית האחרון שהוא שעשוע עוה״ב. אבל העכו״ם שלא זכו לקבל את התורה נאמר בהם עוצ עצה ותופר. ה׳ הפיר עצת גוים. כי אין להם שום עצה מאחר שכרוכין אחר העולם הזה ואין מכוונין בשביל התכלית:

אות ד

ובשביל זה הם כרוכין אחר שטותים אלו והם מעוננים ומנחשים וקוסמים. ותולין עצותיהם בשטותים אלו כי הם רוצים לקבל עצות מעסקי עוה״ז מדברים גשמיים כי הם כרוכים אחר עוה״ז ואינם מקושרים אל התכלית ע״כ הם רוצים לקבל עצות מהעוה״ז לבד מדברים גשמיים עד שנפלו לטעותים ושטותים אלו כגון צבי הפסיקו בדדר פתו נפלה מפיו וכו׳ או עונה פלונית יפה להתחיל כי תולין הלכ במקום וזמן בדברים גשמיים מחמת שכרוכים אחר תאוות עוה״ז והפסיקו אחר הבריאה מקודם הבריאה. עלכ והם רוצים לקבל עצות מעוה״ז לבד כנ״ל. והתורה הפרישה אותנו מזה כי זה עיקר זוהמת הנחש שהסית את האדם לאכול מעץ הדעת כי טוב העץ למאכל ונחמד להשכיל שהסיתם ואמר להם מן העץ ההוא אכל וברא העולם שהפכו הקערה על פיהכי באמתאנו צריכים לקשר אחר הבריאה בקודם הבריאה והעיקר נעשה ע״י האמונה שהוא יסוד כל התורה. כי ע״י שמאמינים שהש״י ברא הכל על ידי זה מקשרין כל הבריאה בקודם הבריאה דהיניו להש״י. והם הפכו בטעותם על ידי עצת הנחש ותלו בגשמיות שאמר להם מן העץ אכל וברא וכו׳. וזהו בחי׳ מעונן ומנחש וכו׳ שרוצה לקבל עצות מגשמיות העוה״ז ובאמת הוא להיפך כי בגשמיות העו״ז אין שום עצה ועיקר העצה א״א לקבל כ״א מהתכלית מבחי׳ קודם הבריאה היינו מהש,י וצריכין לקשר אחר הבריאה בקודם הבריאה כנ״ל. וזה שסיים הפסוק תמים תהיה עם ה׳

אלקיך כי כשאינומקשר אחר הבריאה בקודם הבריאה אזי אין לו שום שלימות ותמימות כי אין שלימות כ״א להש״י ובלעדו יתׄ הכל חסר. וכשמקשרין הלכ להש,י אז הוא תמים עם הׄ. כי על ידי שקישר הכל להש,י אז נעשה תמים ושלם. וזהו תמים תהיה עם הׄ אלקיך שתראה להיות תמים ושלם עם הׄ דהיינו שתקשר עצמך וכל הבריאה כולה להש,י שזהו עיקר השלימות והתמימות ואז דייקא תוכל לקבל עצות שלימות. כי עיקר העצות נמשכין משם מקודם הבריאה ואי אפשר לקבל שום עצה כ״א כשמקשרין הכל להש״י שזהו עיקר השלימות של כל הבריאה וזהו תמים תהיה עם הׄ אלקיך כנ״לׄ:

אות ה

וע״כ א״א לקבל עצות נכונות כ״א ע״י צדיקי הדור האמתיים כי סתם בני אדם רחוקים מהתכלית על כן הם רחוקים מעצות. אבל הצדיקים משיגין אור התכלית ע״כ הם יכולין ליתן עצות שלימות לכ״א ע״י השגת התכלית שהם משיגין שמשם כל העצות כנ״ל. וזה שנאמר בהמנהיג העם אשר ברגליך ההולכים אחר עצתך. אבל א״א שיהיה מנהיג שיוכל ליתן עצות שזהו עיקר ההנהגה כנ״ל כ״א כשיש לזה המנהיג אמונה שלימה שאין שלימות אחריו שלא יאמין בשום דבר שהוא מדרכי האמורי. כי בודאי כשמאמין חס ושלום באיזהדבר מדרכי האמורי אין לו בעצמו שום עצה שלימה כנ״ל ואיך יוכל להנהיג העולם וזהו שכתב רבינו ז״ל שם במאמר הנ״ל שהמנהיג צריך שלא יטעה בשום דבר שהוא מדרכי האמורי כי אז בודאי אינו יכול להית מנהיג דהיינו להנהיג בדרך הישר ליתן עצות נכונות כי הוא בעצמו רחוק מעצה שלמה מאחר שמאמין בדרכי האמורי שהם ההיפך ממשך מעצות שלימות כנ״ל. כי א״א לקבל עצה שלימה כ״א מקודם הבריאה מבחי׳ התכלית האמתי התכלית האחרון שהוא השגת הש, ישהוא מקור ושורש כל העצות השלימות כנ״לׄ:

(הלכות מעונן ומנחש הלכה דׄ נכללת בהׄ חוקת העכו״ם הלכה גׄ והלכה הׄ בהלׄ רבית הלכה הׄ)׃

קרחה וכתובת קעקע א

אות א

בנים אתם לד׳ אלקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם וכו׳:

כי אנחנו עם קדוש צריכין תמיד להכניע ולשבר סטרא דמותא שהוא הסטרא. ע״כ צריכין לשמור את הזכרון מאד דהיינו לאדבקא מחשבתיה בעלמא דאתי שזהו בחי׳ זכרון כמובא במאמר ויהיה מקץ בסי׳ נ״ד ליקוטי ח״א כי עלמא דאתי הואמקום החיים כידוע היפך השכחה שהוא סטרא דמותא כמ״ש שם בחי׳ נשכחתי כמת מלב. ועיקר שלימות הזכרון הוא על ידי השכחה דהיינו לשכוח מהלב כל עסקי עוה״ז שהם חוץ מעלמא דאתי דהיינ וכל התאוות רעות ומדות רעות צריך להשכיח אותם מהלב ושלא לזכור אותם כלל בבחינת ושכחי עמך ובית אביך ואז יש שלימות להזכרון דהיינו שיוכל. לאדבקא מחשבתיה בעלמא דאתי כי כל זמן שזוכר את העוה״ז ואינ ושוכח אותו בודאי הוא רחוק מבחי׳ זכרון כי א״א לו לדבק מחשבתו בעלמא דאתי. כי העוה״ב ועוה״ז הוא שני דברים וזה היפך מזה כידוע:

והכלל שאנו צריכין להרחיק הס״א סטרא דמותא שלא לניק מהקדוה. וע״כ כל עסקי עוה״ז שהם חוץ מהקדוש׳ חוץ מעלמא דאתי שהם מהס״א סטרא דמותא בחי׳ שכחה צריך לשכוח אותם מן הלב לגמרי כנ״ל ושלא לזכור אותם כלל כי כל זמן שזוכר אותם נפגם הזכרון דקדושה דהיינו לאדבקא מחשבתיה בעלמא דאתי כנ״ל. וזה הזכרון של השכחה דהיינו שזוכר את הדבר שצריך לשכוח דהיינו חוץ מעלמא דאתי כנ״ל הוא פגם ונפילת הזכרון דקדושה. נמצא שעל ידי זה הוא נותן חס ושלום כח וחיות להס״א דהיינו שממישיך הזכרון שמשם החים אל ההיפך חס ושלום דהיינו למקום השכחה סטרא דמותא ע״כ צריכין לשכוח את השכחה דהיינו כל עסקי עולם הזה שהם חוץ מהקדושה שהם כולם בחי׳ סטרא דמותא בחי׳ שכחה צריך לשכוח אותם כדי להחזירם למקומם, ממקום שבאו לשם ילכו כי כולם באו מבחינת שכחה וע״כ צריך להחזירם לשם דהיינו לשכוח אותם ושלא לזכור אותם כנ״ל. ואזי הזכרון האמת דהיינו הזכרון של הקדושה כתקונו כנ״ל. ועל כן אנו מצווים שלא להתקשות על המת יותר מדאי כדי שלא להמשיך הסטרא דמותא חס ושלום רק צריך להעבירם מדעתו ושכחם כנ״ל. כי בחי׳ השכחה צריכין לשכוח כנ״ל רק צריך לעשות ההיפך ממש. דהיינו לאדבקא מחשבתיה בעלמא דאתי שהוא בחי׳ זכרון ששם החיים כי

כשמדבק מחשבתו לשם ממילא לא יצטער על המת כי למה לו לצער הלא אדרבא עכשיו יצא מחיי שעה וזכה לחיים נצחיים שהם בעלמא דאתי. ועל כן העכו״ם שהם רחוקים מהקדושה מבחי׳ עלמא דאתי כי הם מן הס״א סטרא דמותא. ע״כ הם רוצים להגביר חס ושלום את הסט״א וכו׳ וע״כ הם עושים קרחה ומתגודדים על מת כדי שיהיה נזכר אצלם ולא ישתכח מהם כדי להמשיך ולהתגבר חס ושלום סטרא דמותא והם רוצים חס ושלום להמשיך בחי׳ הזכרון אל מקום השחכה כנ״ל. וע״כ אנו מצווים ומוזהרי סעל זה כי אנו צריכין לשמור את הזכרון דקדושה דהיינו לדבק מחשבתו בעלמא דאתי שהוא מקום החים כנ״ל וצריכין לשכוח את בחינת השכחה כנ״ל. ועיקר האיסור שלא לעשות קרחה על מת שלא להתגודד דהיינו כתוב קעקע כי הם היו נוהגים לעשות כך על מתם להתגודד ולעשות קרחה בראשם כדי לפגום את הזכרון שבראש כי הזכרון הוא במוח ורוצים להפוך להתגבר שם סטרא דמותא חס ושלום לעשות שם סימן לזכור את המת שזה בחינת פגם הזכרון שממשיכין בחי׳ זכרון אל מקום השכחה כנ״ל. וזה בחי׳ קרחה דהיינו שתולשין השערות שבראשם כי השערות הם מותרי מוחין והם בחי׳ מלכות כמובא במאמר מישרא דסכינא (סי׳ למ״ד) ושם עיקר התגברות הס״א סטרא דמותא בבחי׳ רגליה יורדות מות וזהו ג״כ בחי׳ כתובת קעקע דהיינו שחוקקים על בשרם לזכרון. כי בשר הגוף הוא בבחי׳ מלכות ושם מגיע הפגם של התגברות סטרא דמותא חס ושלום כנ״ל. וזהו בחי׳ שנקרא כתובת קעקע שהוא פגם הזכרון שהוא בחינת כתב זאת זכרון בספר׃

וזה שלמדו רז״ל גזירה שוה תפילין מעשיית קרחה כשרז״ל מה להלן מקום שעושין קרחה וכו׳. ולמדו מקום התפילין מעשיית קרחה. כי תפילין הוא ממש ההיפך מזה. כי תפילין הם לזכרון כמ״ש ולזכרון בין עיניך. וע״כ הם בחי׳ חים כשרז״ל המניח תפילין זוכה לחיים. כי הזכרון שם החים כנ״ל. ועל כן במקום שאסור לעשות קרחה כדי לשמור את הזכרון שלא יהיה נפגם ע״י התגברות השכחה שהוא סטרא דמותא כדי שלא יהיה נמשך הזכרון אל מקום השכחה כנ״ל, שם הוא המקום שמצוה להניח תיפילין שהם ג״כ לשמור הזכרון כנ״ל. וע״כ כתוב בשניהם באיסור קרחה ובמצות תפילין בין עיניכם אף שעיקר המצה והאיסרו במקום השער כנ״ל. כי שמירת הזכרון תלוי בעינים כנ״ל כמ״ש שם במאמר ויהי מקץ סי׳ נ״ד הנ״ל׃

וז״ש בנים אתם להי׳ אלקיכם. להי׳ אלקיכם דייקא. היינו בחי׳ עלמא דאתי שצריך לדבק מחשבתו שם. וע״כ לא תתגודדו ולא תשימו קרחה כי זהו פגם הזכרון כנ״ל. וזהו שלמדו רז״ל מפסוק לא תתגודדו שלא תעשו אגודות אגודות. כי צרי דלדבק מחשבתו בעלמא דאתי ושם אלו ואלו דברי אלקים חיים׃

קרחה וכתובת קעקע ב

ואיסור שריטה

אות א

ע״פ המאמר תקעו ג׳ הנ״ל בה׳ מעונן ומנחש הלכה ב׳ הנ״ל:

כי זוהמת הנחש הוא בחי׳ עירבוב המדמה אמונות כוזביות. וישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. וכשנפסק זוהמת הנחש עירבוב המדמה אמונות כוזביות אזי נעשה המדמה מעובד ומבורר. ואזי זוכין לאמונה שלימה בה.׳ וע״י אמונה שלימה זוכין לחידוש העולם בחי׳ עולם חסד יבנה בחי׳ חדשים לבקרים רבה אמונתך וכו׳ ע״ש היטב. והנה מחמת זה המיתה טובה גדולה כמ״ש טוב מאד זה המות וכו׳. כי אין הזוהמא נפסק לגמרי כ״א ע״י המיתה וקבורה שאזי הגוף נכלה ונבלה בארץ ואזי נפסק ממנו הזוהמא. ואזי יקום הגוף בתחי׳ זך ומברור מותוקן. ובירור וזיכוך הגוף שנתברר ונזכך ע״י המיתה ע״י שיזכה לקום בתחיה כנ״ל, זה בחי׳ בירור המדמה כי המדמה הוא בחי׳ גוף. כי גוף ונפש הוא בחי׳ אדם וב מה כי הגוף הוא בחי׳ בהמה והנפש הוא בחי׳ אסד כמ״ש רבינו ז״ל בסימן ל״ז. והמדמה הוא בחי׳ בהמה כי גם הבהמה יש לה כח המדמה וכמ״ש רבינו ז״ל לבמ״א סי׳ נ״ד. נמצא שהמדמה הוא בחי׳ גוף.ועיקר עירבוב המדמה הוא מחמת שאין הגוף נזדכך מזוהמת הנחש שנאחזה בו ע״י חטא אדה״ר. ומחמת זה שאין הגוף מזוכך מזוהמת הנחש על ידי זה המדמה מעורבב ומבולבל שזהו בעצמו בחי׳ זוהמת הנחש כנ״ל. כי הדממה תלוי בהגוף כי הוא בחי׳ גוף כנ״ל. וכפי בירור וזיכוך הגוף כן זיכוך ובירור המדה כנ״ל. נמצא שלעתיד שאז יקומו בתחיה ויהיה הגוף צח וזך בתכלית הזיכוך אזי יהיה הממדה מבורר ומתוקן בשלימות. ואז יזכו לאמונה שלימה בשלימות גמור. כי התגלות האמונה הקדושה בשלימות יהיה רק לעתיד כמ״ש ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד. כי אז יתחדשו הגופים ויזדככו בתכלית הזיכוך שזה בחינת בירור וזיכוך המדמה. ועל ידי זה יזכו לאמונה שלימה כנ״ל. וזה בחי׳ חדשים לבקרים רבה אמונתך כמ״ש שם ע״ש:

וע״כ אסור לקונן ולהצטער על המת חס ושלום יותר מדאי. כי אנו מאמינים בתחיית המתים וחידוש העולם. וע״כ המיתה טובה גדולה. כי ע״י זה יתברר הגוף והמדמה ויזכו לאמונה בה׳ וכנ״ל. וע״כ אסור לשרוט שריטה על המת חס ושלום. כי אנו צריכין לקדש את הגוף בכל מין קדושות כדי לזכך אותו ולטהרו מזוהמת הנחש כי זה עיקר עבודתינו כידוע. וזה שמשרט את גופו על המת ומצטער ביותר עד שחובל בעצו מחמת זה. נמצא שאין מאמין בחידוש העולם כנ״ל. ואזי כשאינו מאמין בחידשו העולם אזי המיתה הוא זוהמת הנחש ממש כי משם באה המיתה וכשמשרט את גופו מחמת זה הוא ממשיך על גופו זוהמת הנחש כי הזוהמא מתדבקת ביותר בהגוף מחמת שיש שם אחיזה להזוהמא ביותר. וע״י שאנו מאמינים בחידוש העולם אנו מגרשין ומכלין על ידי זה הזוהמא מגופינו. אבל כשעושה שריטה בגופו על המת חס ושלום הוא מראה בזה כאלו אינו מאמין בחידוש העולם. כי אם היה מאמין בשלימות בחידוש העולם לא היה משרט וחובל בעצמו. כי כשמאמין בחידוש העולם המיתה הוא טובה גדולה כנ״ל. נמצא כשמשרט על המת חס ושלום אינו מאמין בחידוש העולם. ואזי ממשיך זוהמת הנחש שמשם המיתה, על גופו כי שם נאחזת ביותר כנ״ל. כי מי שמאמין בחידוש העולם אזי המיתה הוא בחי׳ חים כי עיקר החים נצחיים יזכו אחר המיתה דייקא בעת התחיה. אבל זה שאינו מאמין אזי המיתה הוא בחי׳ זוהמת החנש ממש שמשם באה המיתה. וכשמשרט בגופו אזי ממשיך על גופו זוהמת החנש ר״ל כנ״ל:

וזה בחי׳ איסור כתובת קעקע. כי הכתב הוא בבחי׳ המדמה בחי׳ בהמיות כמ״שרבינו ז״ל במ״א. וע״כ עיקר הכתב הוא ע״כ עור בהמה כי הכתב בבחי׳ בהמה כנ״ל. וכשכותב ע״ג עור בהמה אזי מעלה אותה מבחי׳ בהמה לאדם כי כל דבר צריכין להעלותו ע״י שורשו ובחינתו. וע״כ ע״י שה אדם כותב ע״ג עור במה והכתב הוא בחי׳ מדמה בחי׳ בהמה. ע״כ על ידי זה האדם הכותב הוא מעלה מבהמה לאדם, ע״י הכתב ע״ג עור בהמה ע״י שכותב עליו דברים שבקדושה כגון ב״ת ותפילין וכו׳. וע״כ צריכין שיהיה העור מעובד לשמה, זה בחי׳ עיבוד ובירור המדמה שהואבחי׳ בהמה כנ״ל. אבל כשכותב אותיות על גבי בשר האדם אזי הוא מורדי א״ע מקדושתו. כי מורדי עצמו מבחי׳ אדם לבחי׳ בהמה שהוא בחי׳ כתב ואזי מתגבר בו זוהמת הנחש חס ושלום כי היא נאחזת בהגוף כנ״ל. וכשכותב כתובת קעקע על הגוף אזי ממשיך על הגוף בחי׳ בהמיות בחי׳ מדמה ועל ידי זה מתגבר חס ושלום זוהמת הנחש הנחאזת בהגוף כנ״ל. כי באמת אנו צריכין לקדש עצמינו כדי להפך החומר לצורה כדי שיזדכך הגוף בבחי׳ אדם. כי ישראל קרויין אדם ע, ישהם מקדשין את הגוף בכל מיני קדושות עד שנתהפך החומר לצורה הגוף לנפש ונזדכך הגוף בבחי׳ נפש. ואזי נקרא אדם כי עיקר האדם הוא בבחי׳ הנפש כנ״ל ועיקר זה השלימות יזכו לעתיד בעת התחיה שאז יהיה תכלית הזיכוך כנ״ל. אבל אנו צריכין לקדש עצמינו בזה העולם כדי לזכות לזה לעתיד בתכלית השלימות. וכשכותב כתובת קעקע על גופו הוא מורדי את הגוף מאד לבהמה כנ״ל, ומתגבר זוהמת הנחש שאחיזתה בהגוף שנאחזת בבחי׳

בהמיות בחי׳ מדמה ואז יהוא בבחי׳ עירבוב המדמה וכנ״ל. גם הכתב הוא לזכרון לדורות כי כל כתב הוא לזכרון וכשכותב על הגוף כתובת קעקע הרי הוא כאלו כופר חס ושלום בחידוש העולם ואינו מאמין שזה הגוף של עכשיו יזדכך ויתברר ויכלה ממנו כל הזוהמא דהיינו המדמה של עכשיו מדמה מעורבב. כי הוא כותב וחוקק בהגוף כתובת קעקע שהוא כתב שאינו נמחה לעולם כאל ואומר שזה הגוף לא ישתנה לעולם מבחי׳ זו של עכשיו שהוא בחי׳ בהמה בבחי׳ עירבוב המדמה שזהו בחי׳ הכתב שחוקק בגופו. כי כתב הוא בחי׳ זכרון לדורות וע״כ הוא מורה בזה שיוחקק בחי׳ הכתב בהגוף כתב שאינה נמחה לעולם היינו שלעולם לא יהיה נמחה זה הכתב חס ושלום. היינו שלעולם לא יזדכך הגוף ולא ישתנה מבחי׳ זו של עכשיו שהוא בבחי׳ כתב בחי׳ בהמה כנ״ל כי באמת אנו מאמינים בחידשו העולם שאז יזדכך הגוף ואזי יעבור כל הזוהמא שהיתה בזההגוף של עכשיו ויתחדש ויזדכך בתכלית הזיכוך כנ״ל. אבל ע״י הכתב היינו כתובת קעקע הוא מורה שישאר הגוף לעולם בבחי׳ זו חס ושלום. כי כתב הוא לזכרון לדורות וכו׳ כנ״ל:

ועיקר האיסור הוא כתובת קעקע דהיינו כתב ע״י חקיקה. כי כשהכתב מגושם יותר דהיינו כתב ע״י חקיקה מתגבר המדמה ביותר, ואזי הוא בחינת עירבוב המדמה. כי כל מה שהמדמה הוא נאחז יותר בגוף גשם הוא מעורב יותר כי עיקר עירבוב המדמה הוא ע״י הגוף ועש״כ בכל כתב אפילו כתב של קדושה צריכין שיהי כתיבה ולא חקיקה כמ״ש וכתב ולא וחקק. כי כתב של קדושה הוא ע״ג עור בהמה להעלות מבהמה לאדם ע״י הכתב כנ״ל. על כן צריכין שיהי׳ הכתב בדקות יותר בכל האפשר ועל כן וכתב ולא וחקק כי החקיקה מוגשם יותר שמצייר האור בגשמיות גמור ושי בו ממש בציור האור. וכשהכתב מגושם יותר הוא בבחי׳ עירבוב המדמה וכנ״ל. וע״כ כאן בכתובת קעקע שהאידרו שמורדי מאדם לבהמה ע״י הכתב כנ״ל, עיקר האיסרו על ידי חקיקה שהוא מגושם יותר שעל ידי זה מתגבר יותר עירבוב המדמה וכו׳ כנ״ל. כי אנו צריכין לזכך הגוף מבהמה לאדם והכתב בפרט חקיקה הוא בחי׳ בהמיחות כנ״ל. וז״ש אני ה׳ נאמן לשלם שכר בחי׳ עוה,ב שאז יהי׳ השלילום שכר ואזי יהי׳ חידוש העולם וכו׳ כנ״ל. ומחמת זה בעצמו הוא האיסרו של כתובת קעקע וכו׳. וע״כ נזכר בזה אני ה׳ נאמן לשלם שכר בחי׳ עוה״ב כנ״ל:

וע״כ הכהנים מוזהרים באזהרה יתירה על איסור שריטה. כי הכהן הוא איש חסד וחסד הוא בחי׳ חידוש העולם בחי׳ עולם חסד יבנה כ״ש שם. וכשיהי׳ חידוש העולם אז תכלה כל הזוהמא ואז יהי׳ בלע המות לנצח:

וע״כ הכהנים מוזהרים על טומאת מת. כי הם רחוקים מבחי׳ סטרא דמותא כי הם בבחי׳ חסד בחי׳ חידוש העולם בחי׳ בלע המות לנצח. ועל כן כפלה התורה איסור שריטה על הכהנים כ״ש ובבשרם לא ישרטו שרטת. כי הם צריכין להתרחק יותר מזוהמת הנחש ולהאמין בחידוש העולם. כי הם בעצמן בבחי׳ חידוש העולם כנ״ל:

קרחה וכתובת קעקע ג

אות א

ע״פ המאמר רציצא דמיית בבעותי׳ וכו׳ בליקוטי ח״א סי׳ כ״ז ע״ש כל המאמר. והכלל שע״י השלום יכולין להחזיר כל העולם כולו לעבודתו יתברך. ו א,א לבא לבחי׳ שלום אלא ע״י הארת פנים הדרת פנים בחי׳ יעקב. וזה זוכין ע, ישמירת הברית. והארת פנים הוא בחי׳ דרושי וביאורי התור׳ בי״ג מדות שנמשכין מי״ג תיקוני דיקנא שהם עיקר הדרת פנים כמ״ש והדרת פנים זקן. ועל ידי זה זוכין להזדככות קול רנתו וכו׳. ומבחי׳ קול זוכה לשלום וכו׳. ודייקא במרה קיבלו שבת שלום. כי דרך השלום להתלבש במרה בבחי׳ הנה לשום מר לי מר כמו שכל הרפואות הם בסמים מרים, כן השלום שהוא רפואה לכל הדברים צריך להתלבש במרירות וכו׳. וזהו הנה לשלום מר לי מר ואתה השקת נפשי וכו׳:

כי באמת כל אחד מישראל יש לו כח להחזיר כל העולם בתשובה כי חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם. כי כל אחד מישראל הוא כלול מכל התורהכולה כ״ש זאת התורה. כי כ״א מישראל כלול מרמ״ח אברים ושס״ה גידים שהם רמ״מ מ״ע ושס״ה מצות לא תעשה שהוא כלל כל התורה כולה. והתורה כלולה מששים רבוא נפשות ישראל כידוע. נמצא שכל אחד מישראל כלול מכל ישראל. וע״כ כל ישראל ערבי סזה בזה. כי כל אחד מישראל כלול מכולם ויש לו כח להחזיר כולם בתשובה ומחויב להשתדל בה. וזהו בחי׳ מ״ש רבינו ז״ל במאמר הנ״ל שע״י הארת פנים זוכין לשלום שעל ידי זה יכולין להמשיך כל העולם לעבודתו. והארת פנים הדרת פנים הוא ע״י דרושי התורה וכו׳ כי צריכין להדר את פניו וגופ ושיהי׳ לו פנים יפות בחי׳ הדרת פנים כי על ידי זה דייקא הוא יכול להמשיך כולם לעבודתו יתי׳ כי בו כלולין כולם כנ״ל. ועיקר הארת פנים הוא ע״י התורה כנ״ל כי הכל א׳ כי האדם הוא התורה כנ״ל. וע״י התורה מאיר פני ושהוא כלליות גוף העדם כי הפנים שהוא השכל מתפשט ומאיר בכל הגוף ומחי׳ אותו כידוע. וע״י הארת פנים ע״י התורה דהיינו ע״י שמתפשט השכל של התור בפניו וגופו עד שזוכ להארת פנים. על ידי זה יכול להמשיך כל העולם הכלולים באברי גופו להש״י.כי כולם כלולים

בצלם דמות האדם שמאיר ע״י התורה שזהו בחי׳ הארת פנים כנ״ל׃

אות ב

וע״כ אסרה התורה כתובת קעקע כ״ש וכתובת קעקע לא תתנו בבשרכם וכו׳ כי צריך לשמור בשר הגוף שלא לקלקלו שלא לחקוק בו כתובת קעקע שלא לקלק צלם דמות האדם שכלול מכל העולמות ויש לו גבכח בכל אבר ואבר ובכל חלק מבשר גופו להמשיך העולם להש״י. כי כל חלק מחלקי גופו מיוחד כנגד חלק מחלקי העולם וכנגד כמה נפשות כי מנהון תליין באודנין ומנהון בשערין וכו׳ וכיוצא בזה בשאר חלקי הגוף מראשו ועד רגליו כי אין שום שערה באדם וכן אין בו שום אבר וגיד ושום חתיכה מחלקי בשרו ועור שאין תלויין בו כמה וכמה נפשות ועולמות, וע״כ אסור לחקוק בעורו כתיבת קעקע שלא לקלקל תבנית גופו שהוא בחי׳ הדרת פנים שעל ידי זה יכולין להחזיר כל העולם להש״י כפי מה שזוכה להאיר האמת ביאורי התורה בגופו. כי עיקר הארת גוף האדם הוא רק ע״י דרושי וביאורי התורה שמאיר בגופו שעל ידי זה זוכה להדרת פנים ועל ידי זה מאירין כל ששים רבוא אותיות התורה בתוך גופו ואבריו. אבל אסור לחקוק בגשמיות שום אות בעור גופו דהיינו כתובת קעקע. כי אדרבא מזה מקלקל ומחרבי בנין גופו הכלול מכל העולמות כנ״ל. כי צריך להדר את גופו שיהי׳ בשלימות בלי שום חקיקה כי גופו כלול מכל אותיות התורה. ובאמת האדם הוא למעלה מהתורה כמובא בדברי רבינו ז״ל כשרז״ל כמה טפשאי וכו׳ דקיימי מקמי אורייתא ולא קיימי מקמי צורבא מרבנן. וע״כ עיקר הארת פנים והידור הגף של האדם הוא רק ע״י דרושי התורה שמחדש בשכלו שעל ידי זה ממילא נכלל בתוך התורה ונמשך הארה על כל גופו בחי׳ הדרת פנים כנ״ל. אבל אסור לחקוק אותיות בגשמיות בגופו. כי בזה מקלקל הידור גופ ובחי׳ הדרת פנים כנ״ל׃

אות ג

וזה בחי׳ איסור שריטה על מת. כי אע״פ שמחוייבין להצטער על המת על הסתלקות נפש מישראל מחוייבין להתאבל עליו. אלב עיקר ההספד

והאבילות עלי והוא בשביל לחזור ולהמשיך בחי׳ הדרת פנים בחי׳ שלום שעל ידי זה ממשיכין כל העולם לעבודתו ית׳ כי זה עיקר ההספד. כי כ״א מישראל יש לו כח להחזיר כל העולם בתשובה כנ״ל. ולקשר ולהעלות כל העולמות להש״י כי הוא כלול מכל העולמות. כי נשמות מן העליונים וגופין מן התחתונים כמו שארז״ל. וע״י התקשרות נפשו בגופו הוא יכול לקשר כל העולמות לקרבם להש״י. וכשנסתלק ונשפו עולה למעלה וגופו נשאר למטה בתוך האיר מתאבלין ומצטערין על הפירוד הזה. כי זה בחי׳ קלקול השלום שהיה בין נשמתו וגופו בחיים חיותו. כי התחברות הנשמה והגוף זה בחי׳ שלום כי עיקר השלום הוא בין שני הפכים. וכשהם מקושרים יחד בחיים חיותם זה בחי׳ שלום. וכשנסתלק הנשמה מהגוף זה בחי׳ קלקול השלום. וע״כ מתאבלין ומספידין עליו. כי על ידי הספד חוזרין וממשיכין נפש הנפטר למטה כמובא וחוזר ונקשר הארת הנשמה בגוף הנפטר. וזה בחי׳ הספד על סילוקן של צדייקם שהוא מועיל לתשובה מאד מאד כי ע״י ההספד וההשתטחות על קברי הצדיק ובוגה ומתגעגע מאד על שנסתק הצדיק הזהואין מנהל בידינו להשיבנו אליו ית׳. על ידי זה מעורר נשמת הצדיק וחוזר ומתקשר נפשו בגופו כידוע שזה עיקר בחי׳ ההשתטחות כי גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם והצדיקים במיתתם קרויים חים. והכלל שעל ידי ההספד וההשתטחות חוזרין וממשכיין הארת הנשמה הקדושה למטה. ונתקשר ביטותר הנשמה בהגוף הנפטר וחוזר ונמשך שלום כנ״ל. וזה השלום דהיינו הארת והתקשרות הנשמה בגוף לאחר ההסתלקו׳ הוא גדול ביותר מהשלום וההתקשרות שהיה בחיים חיותו. כי כל מה שהפירוד וההרחקה הוא ביותר כמו כן כשנתהפך ונתחברין יחד איז השלום גדול ביותר כי עיקר השלום הוא בי ושני הפכים כנ״ל. וכל מה שהשני הפכים רחוקים ביותר כמ וכן השלום גדול ויקר יותר כשחוזרים ומתחברים ביחד. ועל כן אחר ההסתלקות שאז הנשמה רחוקה מהגוף ומעולם הזה בתכלית הריחוק ובפרט נשמת הצדיק ובפרט נשמת הצדיק הגדול הגבוה במעלה מאד מאד שהנשמה שלו מסתלקת ועולה למעלה במקום שעולה. והגוף נקבר בתוך הארץ כמה אמות. נמאצ שעכשיו הנשמה רחוקה מהגוף בתכלית הריחוק ועל כן השלום גדול ביותר וע״כ גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם כי עכשיו השלום ביותר כנ״ל ויש לו כח עכשיו להמשיך כל העולם כולו לעבודתו ית׳ יותר מבחייו ע״י הפלגת השלסו שזוכה עכשיו בבחי׳ יבא שלום ינוחו על משכבותם וכו׳ כשארז״ל בשעה שהצדיק נפטר מהעולם שלשה כתות של מלאכי השרת יצאין לקראתו ואומרים לו וכו׳ יבוא שלום וכו׳ כי עיקר הוא השלום שהואבחי׳ התקשרות והארת הנשמה בהגוף אף לאחר הסתלקות ביתר שאת ויתר עז. כי באמת הצדיק הגדול אע״פ שנשמתו מסתלקת למקום שנסתלקת אף עפ״כ עיקר השלימות שתהיה למטה ג״כ כמ״ש רבינו ז״ל בסימן ז׳ לק״ת. כי אדרבא מחמת גודל הפלגת מעלתו העצומה והנורא והגבוה מאד מאד. ע״כ הוא יכול להוריד עצמו למטה למטה יותר להגביה ולהרי סאפי׳ הנמוכים והרחוקים מאד מאד בתכלית הריחוק ביותר. כי מעוצם השלום שזוכה עכש״ו כנ״ל, הוא יכול לקשר ולהמשיך כולם להשי״ת

אפילו הרחוקים מן הקדושה מאד מאד מאד׃

אות ד

וע״כ הוא דבר גדול מאד מאד להרבות לילך על קברי צדקיים האמתיים. כי ע״י זה שבאים אל מקום קבורתם הקדושה שהוא בחי׳ ארץ ישראל כמ״ש צדיקים יירש וארץ כמ ושאומרים בשם הבעש״ט ז״ל. וא״י הוא ארץ החיים והשלום כמ״ש אתהלדם לפני ה׳ בארצות החיים. וחיים הוא בחי׳ שלום כנ״ל. וכמ״ש בריתי היתה אתו החים והשלום. וע״כ אנו מתפללין שים שלום טובה וברכה חיים וכו׳ כי עיקר החים הוא השלום שהוא בחינת התחברות שני הפכים. התחברות הנשמה בהגוף. התחברות צדיקם גבוהים מאד עם רשעים גמורים כדי להמשיכם להש״י ולהחזירם בתשובה שלימה אליו יתׄ. ועל ידי שכ״א בא על קבר הצדיקי האמת ע״י בכייתו ותפילתו שמתפלל ומתחנן שם. עי״׳ז חוזר ומעורר ביותר נשמת הצדיק האמת ומאיר ביותר למטה בזה העולם הגשמי כי צדיקייא שכיחי יתיר בהאי עלמא בתר דאסתלקו כמ״ש בזוה,ק ונתקשר נשמת הצדיק ביותר בזה העולם ונתרבה השלום ביותר כנ״ל. ונמשכין כל העולם לעבודתו יתׄ׃

אות ה

ואע״פ שעיקר השלום נעשה ע״י קול רנה כמ״ש רבינו ז״ל במאמרא הנ״ל מבחי׳ שיר השירים אשר לשלמה וכו׳ ע״ש. אעפ״כ דרך השלום להתלבש במרירות בבחי׳ הנה לשלסו מר לי מר בחי׳ שבת במרה נצטוו וכו׳ כ״ש שם. וזה בחי׳ ההספד והאבילות על הנפטר שהוא בחי׳ מרירות כמ״ש ואחריתה כיום מר. וזהו בחי׳ הבכיה והמרירות שבוכין במר נפש על קבר יצדיקים כדי להחזיר ולהמשיך השלום כנ״ל שהוא מתלבש במרירות כנ״ל. וע״י המרירות והלב נשבר זוכין אח״כ לשמחה כמ״ש רבינו ז״ל במ״א. ושמחה הוא בחי׳ קול רנה בחי׳ עשרה מיני נגינה שנתעוררין על ידי הצדיק האמת שזהו בחי׳ אמירת תהלים שנוהגין לומר על קברי הצדיקים כמובא בשם הבעש״ט ז״ל שצוה לומר כמה מזמורי תהלים על קברי הצדיקים. וזה בחי׳ עשרה מזמורי תהלים שגילה רבינו ז״ל וצוה

לאומרם על קברו כמובא במ״א כי עשרה מזמורי תהלי סהם בחי׳ עשרה מיני נגינה שנאמר בהם ספר תהלים שהם אשרי משכיל וכו׳. ועשרה מניי ניגנה הם השמחה מכמ״ש עלי עשור ועלי נבל וכו׳ כי שמחתני ה׳ בפעליך וכו׳ ונגינה ורנה ושמחה הם בחי׳ שלום בחי׳ שיר השירים אשר לשלמה כנ״ל. וכמ״ש כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה וכו׳. אבל מחמת שדרך השלסו להתלבש במרירות. על כן על פי הרוב נוהגין להתמרמר מאד על קברי הצדיקים במרירות גדול ובלב נשבר מאד מאד. וע״י זה דייקא זוכין לשלום ולרנה ולשמחה כי הם בחי׳ אחת כנ״ל. וע״י זה יכולין להמשיך כל העולם לעבודתו יתי׳ ע״י גודל השלום שנתרבה ונתגדל מאד ע״י זה כנ״ל. וזה בחי׳ הדרת פנים שעל ידו זוכין לשלום. כי עיקר הידור פני האדם בחיים הוא ע״י הנשמה שמחיה אותו. וכשמת ונסתלקת הנשמה אזי פניו מוריקות שזה בחי׳ ההיפך מהדרת פנים. אבל ע״י שזוכין לחזור ולהמשיך הארת הנשמה בהגוף גם לאחר ההסתלקות. על ידי זה חוזר ומאי פני הנפטר אפילו לאחר הסתלקות בבחי׳ ואוהביו כצאת השמש בגבורתו. נמצא שהצדיקים זוכין להארת פנים להדרת פנים גם לאחר הסתלקותם. ועל ידי שמתאבלין ומספידין עליהם ובאין על קבריהם על ידי זה ממשיכין ביותר ההארת הנשמה בהגוף כנ״ל. ע״כ על ידי זה נתרבה ונתגדל הדרת פניהם ביותר שעל ידי זה זוכין לשלום שהוא רפואה לכל הדברים לחולי הנפש ולחולי הגוף שעל ידי זה ממשכיין כל העולם לעבודתו יתי׳ כנ״. וזה בחי׳ לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר כי הצדיקים נקראי סציון ע״ש שמצויינים במצות ומעשים טובים כמ״ש אוהב ה׳ שערי ציון ודרז״ל שערים המצויינים בהלכה. וכל המתאבל ומספיד עליהם ומתגעגע אחריהם על ידי זה ממשיך נשמתם למטה כי על ידי הכיסופים והגיעגועים ממשיכין הנפש (כמובא במ״א סי׳ ל״א). ועל ידי זה זוכין להארת פנים בחי׳ פאר תחת אפר. פאר זה בחי׳ התפארות בחיד הדרת פנים, תחת אפר דייקא. כי בתחילה צרייכן להתמרמר ולנהוג כל דיני אבילות. ואע״פ שכל ענייני אבילו חס ושלום הם ההיפך מהדרת פנים. אעפ״כ עיקר דיני אבילות הם בשביל לחזור ולהשמיך ההדרת פנים בחי׳ שלום. כי מחמת שנסתלק נפש מישראל וכל נפש משיראל הוא בחינת צדיק כמ״ש ועמך ישראל כולם צדיקים וכו׳ וכל אחד לפי בחינתו לפי בחי׳ חלקו בהשלום כמ וכן היה לו כח להמשיך חלק מחלקי העולם לעבודתו יתי׳. וכשמת ונסתלק למעלה שזה ובחי׳ קלקול השלום קלקול ההדרת פנים כי פניו מוריקות. ע״כ צריכין לחזור ולהמשיך השלום. ומחמת שדרך השלום להתלבש במרירות ע״כ צריכין להתמרמר ולבכות ולהתאבל עליו ולישב על הארץ שזהו בחי׳ ועוללתי בעפר קרני (איוב) שמראין שנפגם עכשיו בחי׳ ההדרת פנים ע״י שנסתלק נפש מישראל. ועל ידי זה בעצמו חוזרין וממשיכין נפש המת למטה ומעלין נשמתו לאור הפנים לבחי׳ הדרת פנים. וחוזרין וממשיכין השלום ע״י המרירות הזה בבחי׳ הנה לשלום מר לי מר כנ״ל וזה בחי׳ פאר תחת אפר. תחת אפר דייקא. כי ע״י הבזיון והמרירות זוכין להדרת פנים בחי׳ פאר ושלום גדול ביותר הנ״ל:

אות ו

נמצא שעיקר כל האבילות וההספד חס ושלום הוא רק בשביל הדרת פנים ושלום כדי לחזור ולהמשיך נפש המת בגווף כדי לעורר השלום ביותר וכו' כנ"ל. ע"כ הזהירה תורה לבלי לשרוט גופו על המת חס ושלום שלא לקלקל ולהשחית הדרת גופו בחי' הדרת פנים כי עיקר כל האבילות וההספד הוא רק בשביל הדרת פנים ושלום בחי' לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר וכו' כנ"ל:

אות ז

וזה בחי' איסור קרחה על המת. כי בשעת האבילו חס ושלום הוא הסתלקות המוחין והשערות הם מותרי מוחין. ובשעת הסתלקות המוחין מכליהם נמשכין המוחין ביותר לתוך השערות. ועל כן אם חס ושלום יגלח אז שערותיו יוכל להשחית מוחו חס ושלום. וע"כ צריך להמתין עד שיסתלק ויעבור ימי אבלו. ואז יחזרו המוחין ויזדככו וישובו המוחין למקום בשלום ולא ישארו בהשערות כ"א מותרי מוחין ואז יגלחם כי אז צריך לגלחם כדי שלא יתרבו המותרות במוח:

אות ח

וזה בחי' איסור גילוח של הנזיר כי נזר אלקיו על ראשו. כי מחת קדושת נזרו גם המותרי מוחין שבשערות הם ג"כ קדושים מאד ואסור לגלחם עד שיעברו ימי נזרו. ואז צריך לגלחם פתח אהל מועד ולהשליכם חת הדוד שמבשלים בו קרבנותיו. כי שערותיו קדושים. כי מגודל קדושתו גם המותרי מוחין הם קדושים כנ"ל:

אות ט

וזה בחי״שי״ן הלכות שנשתכחו בימי אבלו של משה. ועתניאל בן קנז החזירן בפלפולו כי האבילות הוא הסתלקות המוחין כנ״ל. אבל אח״כ חוזרין ונמשכין המוחין שהם בחי׳ הארת פנים הדרת פנים שהם דרושי וביאורי התורה ע״י האבילות וההספד בעצמו בבחי׳ הנה לשלום מר לי וכו׳ כנ״ל. וע״כ אחר אבלו של משה חזר עתניאל והחזירן בפלפולו. כי אח״כ חזרו ונמשכו הארת המוחין שנמשכו ממשה רבינו ע״ה שהוא בחי׳ הדרת פנים ושלום וכו׳ כנ״ל, ע״י האבילות בעצמו שהתאבלו עליו בבחינת הנה לשלום מר וכו׳. שהשלום שהוא בחינת הדרת פנים בחי׳ הלכות הנ״ל שהם ביאורי וחידושי תורה מתלבשין במרירות וכו׳ כנ״ל:

אות י

וע״כ נענשו הזקנים על שלא הספידו את יהושע כשארז״ל ימים האריכו שנים לא האריכו. כי ע״י ההספד של הצדיק זוכין להמשיך שלום ע״י המרירות הזה כנ״ל. ועיקר החיים הוא השלום כנ״ל. וע״כ הע״י שנתעצלו בהפסדו פגם ובשלום וחיים וע״כ לא האריכו שנים כנ״ל:

וזה בחי׳ הרעב שהיה בימי דוד אל שאול ואל בית הדמים שלא הספידוהו כראוי. ועל אשר המית הגבעונים, כשרז״ל באשר משפטו שם פעלו כי זה תלוי בזה כי שאול המית את הגבעונים זה בחי׳ שלא הוריד א״ע למדריגות התחתונות להרים את כל הנופלים והרחוקים מהש״י להגביה כולם אליו יתי׳. כי שאול היה בחיר ה׳ ובן שנה שאול במלכו כבן שנה בלא חטא. ומפני מה לא נמשכה מלכותו מפני שלא היה בו שום דופי, ומחמת זה לא היה יכו להוריד את עצמו למדריגות התחתונות להגביה כולם להשם יתברך אפילו הרחוקים ביותר וישא אותם ויגביה אותם כאשר ישא האומן את היונק. וכמו שכתוב ונתתי להם רועה כלבי את האובדת יבקש וכו׳:

וע״כ ניתנה המלוכ לדוד שהי׳ עוסק בזה ביותר לקר הכל להש״י כשרז״ל לא הי׳ דוד ראוי לאותו מעשה אלא כדי להורות תשובה וכ״ש יחוס על דל ואביון ונפשות אביונים יושיע. שהמלך ישראל צריך לחוס ולרחם ולהושיע העניים והאביונים הרחוקים מן הקדושה ביותר שזה עיקר

העניות והאביונות כי אין עני אלא מן הדעת ומחמת ששאול פגם בזה, וזה בחי' אשר המי את הגבעונים שזה בחי' הרחוקים מן הקדושה מאד שהם בי' מחוטב עציך עד שואב מימיך שמשה רבינו ע"ה קירב כולם וקשר כולם להש"י כ"ש אתם נצבים היום כולם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם וכו' מחוטב עציך וכו'. ושאלו שלא השתדל לקרב ולהרים אלו המדרגות ע"כ נאמר עליו על אשר המית את הגבעונים. ועל ידי זה נענש שלא נספד כהלכה שלא המשיכו הארתו למטה כ"כ כראוי לו מחמת שפגם בזה בחייו כנ"ל. ובאשר משפטו שם פעלו כי אעפ"כ נענשו ע"ז ויהי רעב בארץ שהוא היפך השלום כ"ש רבינו ז"ל במ"א (סי' ל"ט ליקוטי ח"א) כ"ש השם גבולך שלום חלב חטים ישביעך, כי ע"י ההספד של הצדיק ממשיכין נשמתו למטה שזהו בחי' שלוםשעל ידי זה ממשיכין כל העולם לעבודתו ית' כנ"ל:

אות יא

וזה בחי' פורים. כי עיקר הוא השלום. כי בודאי בכל דור נמצאים צדיקים אמתיים וכשרים אמתיים כי אין דור יתום וכל צדיק וצדיק בדורו בודאי יש לו כחל להחזיר כל העולם כולו למוטב ועיקר המניעה הוא רק מחמת גודל המחלוקת שיש בכל דור ודור על הצדיק האמת שבדור. כמו שמצינו בכל הדורות מעולם שתמיד הי' מחלוקת גדול על הצדיק האמת שעוסק לקרב בני אדם להש"י. עליו מתגבר המחלוקת יותר ויותר כ"ש רבינו ז"ל ע"פ וישב יעקב לישב בשלוה וכו' (ע"ש סי' רכ"ח) וכמו שמצינו בכל הדורות מלפניו. כי אברהם אבינו ע"ה היה עוסק לגייר גרים והיה עליו מחלוקת עצום כל ימיו. וכשבא לא"י והיה שם רעב אמרו שהרעב בשבילו כמובא במדרש שאמרו על אברהם בשביל המין הזה שבא אלינו נעשה רעב. וכן יצחק היה לו ג"כ מחלוקת מן הפלשתים. ובפרט יעקב אבינו שרדפו אותו לבן ועשו והי' עליו שנאות ומחלוקת כל ימיו. וכן דוד המע"ה שרבו עליו המחלוקת מאד מאד כל ימי חייו משאול המע"ה. ודואג ואחיתופל ושבע בן בכרי. וכל האומות חלקו עליו והיה לו מלחמות רבות כל ימיו וכיוצא בזה בכל דור ודור. וכן על משה רבינו ע"ה היה מחלוקת גדול כמ"ש והביטו אחרי משה ודרז"ל מלמד שחשדוהוה באא"א וכל אחד קינא לאשתו ממשה. וכן מחלוקת קרח ודתן ואבירם וכו' וכן על ישעיה ירמיה ושאר נביאים ועל שאר צדיקים היה תמיד מחלוקת גדול בכל דור ודור. וזה עיקר המניעה מה שאין הצדיק בדורו מחזיר כל העולם למוטב. כי אם היה להם שלום עמו והיו יודעים ומאמינים שהוא צדיק אמתי ודורש טובתם ואהבתם והצלחתם הנצחיית בודא יהיו מתקרבים אליו שומעים דבריו האמתיים והיה מדבר על לבם ומסביר

להם האמת. והיה נותן להם עצות טובות איך להתקרב להש״י ובודאי היו כל העולם כולו שבם אל האמת להש״י על ידו. אך מחת המחלוקת אינם שומעים דבריו כלל. ואפילו כששומעים ממנו איזה דבר הגון ונפלא אינו נכנס בלבלם כלל והם חותרים לסתרו ולדחותו מלבם. נמצא שעיקר ההתרחקות מה שאין העולם מתקרבים להש״י הוא מחמת העדר השלום:

אות יב

כי העיקר עבודת ה׳ הוא בחי׳ שלום ובשביל זה הי׳ עיקר בריאת האדם. כי האדם כלול מחומר וצורה גוף מן התחתונים ונשמה מן העליונים והם שני הפכים. וכשהולם חס ושלום אחר שרירות לבו אזי הוא העדר השלום כמ״ש אין שלום בעצמי מפני חטאתי אבל כשכופה את גופו ומבטלו להנשמה זהו בחינת שלום שנעשה שלום בין הנשמה והגוף. וע״י עבודתו הוא מקשר כל העולמות יחד להש״י דרי מעלה עם דרי מטה ועושה שלום בין כולם בין כל ההפכים כי מקשר כולם יחד להש״י שזהו בחי׳ שלום. וזה שפרש״י בבראשית ע״פ ויפח באפיו וכו׳. שבשביל זה נברא האדם בששי מן העליונים ותחתונים. כי בראשון ברא שמים וארץ בשני רקיע לעליונים וכו׳. ע״כ הוצרך בששי לבראו האדם שהוא כלול מן העליונים ותחתונים ואם לאו יש קנאה במעשה בראשית וכו׳. נמצא שהאדם שהוא מחובר וכלול מן העליונים ותחתונים הוא מחבר הכל ועושה שלום בין כל מעשה בראשית. כי בשביל זה היתה עיקר בריאת האדם כדי שיעשה שלום בעולם. דהיינו שיעלה ויגביה כל המדריגות התחתונות להש״י יעלה כל הניצוצות לשרשן שזהו בחי׳ שלום שמחבר שני הפכים יחד שמקרב הרחוקים למעלה להש״י. כי עיקר השלום הוא בין שני הפכים כמ״ש במ״א וע״י חטא עץ הדעת טו״ר נתקלקל השלום כמ״ש ואיבה א שית וכו׳. כי עץ הדעת טו״ר זה בחי׳ מחלוקת שנעשה מרכבה להטוב שזה ותכלית השלום בין הרחוקים ביורת כנ״ל. וע״כ מעץ הדעת טו״ר משם השתלשלות כל המחלוקת שבעולם שכולם נמשכין משם שהוא זוהמת הנחש שהוא השונא הגדולן שאינו חפץ בשלום. ועמלק הוא זוהמת הנחש והוא אורב תמיד לקלקל השלסו ולעורר מחלוקת על הצדיק האמת. כי הוא מזרע עשו שרדף את יעקב אחיו שהוא עיקר בחי׳ השלום כמ״ש ויבא יעקב שלם וכו׳ כנ״ל במאמר הנ״ל. כי עמלק הוא בחי׳ פגם הברית כמ״ש אשר קרך בדרך. ועל ידי פגם הברית נתקלקל השלום כנ״ל בהתורה הנ״ל:

אות יג

כי א״א לקבל השלום שהוא רפואה לכל הדברים כ״א ע״י מרירות כנ״ל במאמר הנ״ל בבחי׳ שבת במרה נצטוו וכו׳ כנ״ל. ולפעמים החולאת מתגבר כ״כ עד שאי אפשר להחולה לסבול מרירת הרפואות ואז הרופאים מייאשין אותו. כן כשהעוונות שהם חולי הנפש גוברים מאד אז אין יכול לסבול מרירות הרפואות ואז אין שלום אמר ה׳ לרשעים. וזה ששבח חזקיה את הקב״ה שהשליך כל חטאותיו אחר כתפיו כדי שלא יצטרך להלביש את השלום במרירות הרבה. וזהו הנה לשלום מר לי מר וכו׳ ואתה חשקת נפשי וכו׳ עי׳ כל זה במאמר הנ״ל:

נמצא כשישראל רחוקים מהש,י שזהו בחי׳ פגם השלום בחי׳ אין שלום בעצמי ואין שלום בין העולמות עליונים ותחתונים וכו׳ כנ״ל. ואחר כך כשיראל צריכין לקבל הרפואה שהוא השלום צריכין לסבול מרירות מקודם כי דרך השלום שיתלבש במרירות. וזהו בחי׳ כל הגליות והצרות שישראל סובלין כי כל זה הוא בחי׳ המרירות שסובלין כדי לקבל אח״כ על ידי זה הרפואה שהוא השלום. וזה בחינת גלות מצרים שהוא בחי׳ מסירות כמ״ש וימררו את חייהם וכו׳. וכל זה היה לתקן חטא אדה״ר כידוע שגלות מצרים היה על חטא אדה״ר שהוא פגם הברית פגם השלום כנ״ל. ומחמת שהיו צריכין לתקן חטא ופגם זה ולהמשיך שלום מחדש. ע״כ הוצרכו לסבול מרירות הרבה כדי לקבל השלום על ידי זה כי אח״כ זכו לבוא לא״י וירושלים שהוא בחי׳ שלום כי עש״ז נקרא ירושלים ע״ש יראה שלם. ועמלק הוא מעולם רצועה מרדות לישראל והוא אורב תמיד בעת שישראל צריכין לזכות להרפואה שהוא בחי׳ שלום. ואז הוא מקטרג עליהם על שלא סבלו עדיין מרירות כפי בראוי להם. כי באמת לא סבלו כראוי כי הש״י דלג על הקץ במצרים שזהו בחי׳ ואתה השלכת אחר גיווך כל חטאי כי הש״י צפה וראה שא״א לישראל לסבול הגלות עוד כמ״ש ולא יכלו להתמהמה כמובא בספרים שאם לא היה הש״י ממהר להוציאם ממצרים קודם הקץ היו חס ושלום נשארים שקועים שם, וזהו בחי׳ הנ״ל במאמר הנ״ל שכשהש״י רואה שא״אל האדם לסבול מרירות הרפואות אזסי הוא ברחמיו משליך חטאותיו אחר כתפיו כדי שלא יתלבש השלום במרירות הרבה כ״א כפי יכלתו. וזהו ממש ענין גלות מצרים שהיה מוכרח כביכול לדלג על הקץ ולמעט מרירות הגלות כי לא היה אפשר להם לסובלו עוד כנ״ל ועמלק הוא אורב לישראל ומקטרג על זה תמיד ויורד ומסטין ועולה ומקטרג. היינו בשעה שהאדם צריך לקבל הרפואה שהוא השלום ואז הוא צריך לסבול מרירות מקודם כנ״ל. אז הוא מסית את האדם ואינו מניחו לעמוד בנסיון שיסבול מעט המרירות ומסיתו לבעט בהמרירות שהוא מוכרח לקבל בשביל רפואתו ואח״כ הוא עולה ומקטרג על שאין שולחין לו מרירות כראוי לו. ובאמת האדם הוא

אז בסכנה גדולה כי השי״י חמל עליו והקיל מרירותו בשביל רפואת נפשו, אזי חס ושלום מתגבר הקיטרוג ושולחין לו מרירות הרבה שאינו יכול לקבלו בשום אופן ואז אין שלום אמר ה׳ לרשעים. כי בודאי אע״פ שהשי״ת גומל לחייבים טובות, והוא מקיל על בעלי תשובה ואינו מכביד עליהם שיצטרכו לסבול מרירות כראוי להם לפי חטאותם. אעפ״כ לפטור בלא כלום א״א כי עכ״פ ההכרח שיסבול מעט מרירות כפי יכלתו בשביל תשובתו ורפואת נפשו שהוא בחי׳ השלום שמתלבש במרירות כנ״ל. ואם אינו חס על נפשו ואינו רוצה לסבול שום מרירות לצורך רפואת נפשו אזי חס ושלום שולחין עליו מרירות הרבה כראוי לו. וזה בחי׳ מלחמת עמלק שהוא אורב על ישרא לבעת הזאת שהם עייפים ויגעים בחי׳ ואתה עיף ויגע וכו׳. ואז אורב עליהם ומקרר אותם שלא יהיו חס ושלום להוטים אחר הש,י לסבול מרירות הרפואות בחי׳ אשר קרך בדרך. וע״כ נסמך מלחמת עמלק למסות ונסיונות של ישראל. כמ״ש היש ה׳ בקרבנו אם אין ויבוא עמלק וכו׳. כי כל הנסיונות שהיו לישראל אז שלא היה להם מים ברפידים. וכן מרירת המים במרה. כל זה היה בחי׳ המרירות שצריכין לסבול כדי לקבל השלום על ידי זה כנ״ל ומחמת שישראל לא קיבלו המרירות כראוי והרהרו אחריו יתי׳. ע״כ בא עמלק ולחם עמהם בעת ההוא שהוא בחי׳ הקיטרוג הנ״ל כי מלחמתו היהת למעלה ולמטה כמובא. וע״כ השי״י שונא אותו כ״כ יותר מכל העמים כי הוא אורב לישראל מאד תמיד בעת שהם בסכנה גדולה בעת הלחץ והדחק בעת שהם צריכים לסבול מרירות הרפואות כנ״ל:

אות יד

וזה בחי׳ המן ימ״ש כי ישראל היו אז בגלות בבל ונתגרשו מירושלי׳ ממקום השלום והיו מוכרחים לסבול מרירות הגלות כדי להמשיך השלום מחדש שמתלבש במרירות ולשוב לירושלים וכל הנסיונות שיש לאדם כשרוצה ליכנסו בדרכי ה׳ ולשוב אליו יתברך, כולם הם בחי׳ המרירות שצריכין לסבול בשביל הרפואה שהוא השלום. וישראל לא עמדו אז בנסיון כי נכשלו בנשים נכריות ופגמו בברית שלום. וע״כ סמוך לסוף הגלות שהיו צריכים לשוב לירושלים שהוא בחי׳ שלום. אז התגבר עליהם המן עמלק וקיטרוג גדול שיבא עליהם חס ושלום מרירות גדול כראוי להם חס ושלום. עד שנתעורר הקיטרוג עד שנגזר עליהם להשמיד להרגו ולאבד חס ושלום כי מחמת שלא קיבלו מרירות הגלות כראוי כנ״ל. על כן קיטרג עליהם עד שנתפשט עליהם מרירות גדול שא״א לסובלו עד שהיה ההכרח להשמיד׳ חס ושלום. וע״כ באמת היתה עת צרה גדולה אשר כמוהו לא נהייתה:

אבל הש״י חמל עלינו בכל דור ודור ושלח לנו אז את מרדכי ואסתר. ומרדכי ידע את כל אשר נעשה וכו׳ ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה וגזרו תענית שלשה ימים. וצעקו בקול מר להש״י ועל ידי זה המתיקו המרירות ועש״ז נקרא מרדכי מר דרור בחינת המתקת המרירות. מר לשון מרירות. דרור לשון חירות שהוא בחי׳ שלום כמ״ש כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון. היינו מרדכי הוא מרר דרור שמוציא לחירות ולשלום וממתיק כל מיני מרירות שבעולם. וע״כ היה לו כח להמתיק על ידי תפלתו וזעקתו המרה. אפילו המרירו תשהיה מגיע לישראל אז עד שהמתיק הכל והמשיך שלום על ישרא לבחי׳ דברי שלום ואמת בחי׳ ודובר שלום לכל זרעו עד שנתהפך ונקמו בשונאיהם. וכל שאר האומות כולם פנו לישראל בשלום גדול.כי נפל פחד מרדכי עליהם עד שחזרו לאמונת ישראל כמ״ש ורבים מעמי הארץ מתייהדים וכו׳ וכו׳. וזה בחינת ריבוי השלום שנתרבה אז עד שנמשכו כולם להש״י. כי על ידי השלום יכולין להמשיך כל העולם לעבודתו יתׄ כנ״לׄ׃

אות טו

וזה בחי׳ משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים זה בחי׳ ריבוי השלום מאד שכ״א שולח מנות לחבירו שזה מרבה שלום. וכן מתנות לאביונים. בחי׳ מרבה צדקה מרבה שלוׄם׃

אות טז

וזה בחי׳ דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו. דורש טוב לעמו זהבחי׳ שדורש לעמו דרושי התורה בי״ג מדות וכו׳. כי התורה נקראת טוב כשרז״ל אין טוב אלא תורה וכו׳. וע״י דרושי התורה שהוא בחינת הדרת פנים הארת פנים בחי׳ ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וכו׳. שכל זההוא בחי׳ הארת פנים הדרת פנים שזכה לזה ע״י דרושי וביאורי התורה כנ״ל בחי׳ דורש טוב לעמו כנ״ל. על ידי זה ודובר שלום לכל זרעו. כי ע״י הארת פנים שהם דרושי וביאורי התורה על ידי זה זוכין לשלום כנ״לׄ׃

אות יז

וע״כ הפיל פור וכו׳ ונפל לו הגורל בחודש אדר וסבר שאז יתגבר על ישראל חס ושלום. כי בז׳ אדר מת משה כי המן סבר שמאחר שמת משה שנתן התורה שנקראת שלום כ״ש ה׳ עוז לעמו יתקן ה׳ יברך את עמו בשלום. וכל ענין משה הי׳ בחי׳ שלום כי ה״י עוסק תמיד לקרב הרחוקים ביותר להש״י ולהוציאם אפי׳ מעשר כתרין דמסאבותא כמ״ש רבינו ז״ל במ״א וסבר שמאחר שבז׳ באדר מת משה אין מי שיעמוד בעדינו אז לקרב את ישראל בזמן שהם נזופים להש״י וע״כ סבר שיתגבר על ישראל מחמת שנתרחקו אז מהש״י בגלות בבל ע״י פגם הברית כנ״ל. אבל לא היה יודע כי בז׳ באדת מת משה ובז׳ באדר נולד משה. כי ביום שהצדיקי מת בו ביום הוא נולד ממש. כי אז אומר לו הש״י אני היום ילדתיך. כי צדיקים במיתתן קרויים חיים וגדולים במיתתן יותר מבחייהם. ומשה רבינו הוא לוחם עדיין מלחמת עמלק בשבילנו כי נשמתו קשורה בגופו עדיין בהתקשרות גדול ובשלום גדול. ואתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא כי משה רבינו מתלבש בכל דורר ודור בצדיק האמתי שבדור כי אין דור יתום כמ״ש וזרח השמש ובא השמשעד שלא שקעה שמשו של עלי׳ וכו׳. ואז באותו הדור היו מרדכי ואסתר בחי׳ משה רבינו ע״ה שהיה להם כח לכפר ולהמתיק כל מיני מרירות ולהמשיך שלום גדול כנ״ל עד שנתהפכו הגוים לאמונת ישראל שעל ידי זה מחזירין כל העולם לעבודתו וכו׳ כנ״ל׃

[שייך לעיל]

אות יח

וע״כ ארז״ל שעל אהרן ספדו כל בית ישראל יותר מעל משה מחמת שאהרן הי׳ אוהב שלום ורודף שלום כי עיקר ההספד הוא על הסתלקות השלום וע״י ההספד חוזרין וממשיכין השלום כנ״ל. וע״כ אהרן שהי׳ אוהב שלום ביותר כי זכה לכהונה שהוא בחי׳ שלום כמ״ש הנני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו וכו׳ ברית כהונת עולם. ע״כ הי׳ ההספד על אהרן גדול ביותר׃

אות יט

וע״כ הכהנים מוזהרין ביותר על איסור קרחה ושריטה כ״ש לא יקרחו קרחה וכו׳ כי אצלם נכפלה האזהרה כי איסרו קריחה ושריטה הוא פגם הארת פנים פגם השלום כנ״ל. והכהנים צריכין ביותר לשלום כנ״ל. וכמ״ש בריתי היתה אתו החים והשלום. ע״כ נכפלה אזהרה זו אצלם. וע״כ הכהנים מברכין את ישראל בשלום וזהו יאר ה׳ פניו אליך וכו׳ ישא ה׳ פניו אליך וישם לך שלום. כי ע״י הארת פנים בחי׳ יאר ה׳ פניו וכו׳ על ידי זה זוכין לשלום בחי׳ וישם לך שלום כנ״ל. וכל הקרבנות שמקריבין הכהנים הם בחי׳ שלום כי הם עושין שלום בין ישראל לאביהם שבשמים. וע״כ כל הקרבנות הם מבהמות ועופות. כי זה עיקר השלום לקשר ולקרב הרחוקים מאד להש״י להגביה ולהעלות מבההמ לאדם. כי עיק השלום הוא בין הרחוקים ביותר כנ״ל. וע״כ כל הקרבנות הם ע״י הכהנים דייקא כי הם בחי׳ שלום כנ״ל:

אות כ

וע״כ התגבר המן בעת שרצו ישראל לשוב לירושלים ולעסוק בעבודת ביהמ״ק וגם הוא וזרעו בטלו תחלה עבודת ובנין ביהמ״ק כי ירושלים וביהמ״ק הם בחי׳ שלום כנ״ל כי שם מקריבין כל הקרבנות ומקשרין כל המדרגות התחתונות להש״י שזהו בחי׳ שלום. וע״כ רצה המן לבטל זאת כי הוא איש צר ואויב מזרע עשו אשר נאמר בו ועברתו שמרה נצח ושרשו הוא שנאה ומחלוקת ורצה לקלקל השלום שהוא עיקר תיקון העולם כנ״ל. וע״כ מסיימת המגילה בשלום כמ״ש ודובר שלום לכל זרעו כי זה עיקר התיקון של פורים שממשיכין שלום גדול וכו׳ וכנ״ל:

אות כא

וע״כ בפורים כל הפושט יד ליטול נותנין לו אפילו עכו״ם. כי כל זה מורה על ריבוי השלום כשרז״ל מפרנסין עניי עכו״ם עם עניי ישראל מפני דרכי שלום אבל עכשיו בפורים צריכין לקיים זאת ביותר. כי עכשיו צריכין להמשיך שלום גדול אפילו עם או״ה כדי שישובו כולם לאמונת ישראל ע״י ריבוי השלום בחי׳ אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה וכו׳ שזה בחי׳ ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם כי הם ישובו אלינו לאמונתנו ואנחנו נשלוט בהם כרצוננו כי יתהפכו לאמונת ישראל בחי׳ אז אהפוך וכו׳ כנ״ל. כי עכשיו הם מתקנאים בנו על שאנו חזקים באמונתנו ומחמת זה הם מתגרים בנו. וזה עיקר תוקף הגלות והשיעבוד שסובלים מהם אבל לעתיד יתהפך הדבר בחי׳ אז אהפוך שאדרבא יתהפכו ברצונם לאמונתנו על ידי ריבוי השלום שיהי׳ אז כמ״ש לא ישא גוי אל גוי חרב וכו׳. ואז נשלוט בהם מרצונם כי יכניעו עצמן אלינו מרצונם. וזהו בחי׳ והנפוך הוא אשר ישלטו היהודיהמה בשונאיהם כנ״ל:

אות כב

וזה בחי׳ מה שמשנין עצמם בפורים ומלבישין את פניהם ומדמין עצמן לאומה אחרת לישמעאל או לעכו״ם אחר וכיוצא בזה. זה בחי׳ משנין מפני דרכי השלום. כי כשצריכין להרבות שלום צריכין לפעמים לשנות ולהתנהג ברמאות למען השלום וצריכין לשנות פניו לכמה גווינין לכ״א וא׳ כפי רצונו בשביל השלום. וזה בחי׳ כרום זלות לבני אדם ודרז״ל כיון שנצרך אדם לבריות משנתה פניו לכמה גווינין. כי צריכין להתדמות לכל אחד וא׳ כפי רצונו כדי לאחוז בשלום עמו כדי למשכו ולקרבו להש״י. וזהו כרום זלות לבני אדם. כי לפי פשוטו זלות פירושו בני אדם הזוללים ומבזים דהיינו כשרוצים להגביה ולהרים את הזוללים ומבוזים מזילותא דגלותא. וכשפרש״י שם ע״פ כרום זלות מעין זה ואז כשצריכין להגביה אותם שזהו בחי׳ כרום זלות וכו׳ אז פניו משתנה ככרום לכמה גווינין. כי צריכין לשנות פניו לפני כל אחד כרצונו שזהו בחי׳ משנין מפני השלום. וע״כ בפורים שאז הוא ריבוי השלום ביותר ויותר אפי׳ עם כל האומות כי פורים מרמז על הגאולה אחרונה שאז יהי׳ נמחה זכר עמלק לגמרי וכשרז״ל כל המועדים בטלים חוץ מפורים. כי עיקר הגאולה אחרונה שימחה זכר מעלק שזהו בחי׳ פורים ואז יתרבה השלום וכו׳ כנ״ל. וע״כ בפורים משנין פניהם לכמה גווינין, זה בחי׳ משנין מפני השלום כנ״ל כדי להמשיך כולם להשי״ת כנ״ל בחינת אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה לקרא כולם בשם ה׳ וכ׳ שכל זהנעשה ע״י השלסו בחי׳ ודובר שלום לכל

זרעו. כי ע״י השלום יכולין להמשיך כל העולם כולו לעבודתו יתברך לעבדו שכם אחד כנ״ל אמן ואמן׃

(הלכות קרחה הלכה ד׳ בה׳ גילוח לקמן הכלה ד׳. והלכה ה׳ בהלכ׳ רבית הלי׳)׃

גילוח א

אות א

איסור גילוח הפאות והזקן ע״פ מ״ש במאמר מישרא דסכינא סי׳ למ״ד שהשערות הם בחי׳ חכמה תתאה שהוא עיקר ההשגה שהוא בחי׳ מלכות ע״ש. וצריך להמשמיך לה חים. ע״כ צרייכן להעלותה אל אור הפנים המאיר בג׳ רגלים שהם בחי׳ בינה לבא. וצריך לחתכה מן הד׳ מלכיות שהם הס״א שלא יהי׳ להם יניק׳ מן החכמה בחי׳ מלכות כנ״ל שהוא בחי׳ דלית וזה נעשה ע״י חסד בחי׳ אברהם והחסד נתגלה על ידי התוכחה עיין שם׃

והנה הפאות והזקן הם אור הפנים הדרת פנים בחי׳ השגת החכמה כמ״ש והדרת פני זקן שהזקן הואהדרת פנים אור הפנים שהוא בחי׳ החכמה כמ״ש חכמת אדם תאיר פניו. כי הזקן הוא בחי׳ שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן כמובא כל זה בדברי רבינו ע״ש שהם עיקר השגת החכמה. וע״כ הזקן והפאות הם שערות כי הם בחי׳ השגת החכמה שעיקר ההשגה הוא בבחי׳ שערות שהוא החכמה תתאה כמ״ש. וזה בחי׳ י״ג מדות שהם בחי׳ הזקן כנ״ל, היינו בחי׳ מדות וצמצומים להשכל העליון כמ״ש שם שזה בחי׳ שערות בחי׳ שיעורא דאתוון דאורייתא שהם בחי׳ מדות. וע״כ אסור להעביר תער על הזקן והפאות כי שם עיקר החים והאריכות ימים שזה בחי׳ זקן כנ״ל ואינו בדין שיונף המקצר על המאריך כשחז״ל לענין מזבח. וע״כ אסור לחתכם ולהשחיתם כי אדרבה שם עיקר עליות החכמה תתאה כי הם אור הפנים כ״ל. וזה ב׳ פיאות וזקן כנגד ג׳ רגלים שהם אור הפנים כנ״ל. כי ב׳ הפאות הם בחי׳ ימין ושמאל והזקן באמצע שזה בחי׳ ג׳ רגלים שהם כנגד ג׳ אבות שהם ימין ושמאל ואמצע.

ועיקר אור הפנים הוא הזקן והוא עיקר השגת החכמה. וע״י ב׳ הפאות שהם בחי׳ ימין ושמאל שזה בחי׳ חסד ותוכחה כי החסד הוא ימין והתוכחה הוא בחי׳ גבורות בחי׳ שמאל ועל ידי זה זוכין לבחי׳ זקן בחי׳ אור הפנים כנ״ל כנ״ל וכמש״ש שם. אבל כל שאר השערות אף שהם ג״כ בחי׳ מותרי מוחין עכ״ז מחמת שהם בבחינת מותרות יש בהם יניקה להס״א כי משם עיקר יניקתם. וע״כ כשנגדלין הרבה צריך לחתכם בבחי׳ חתכו לד׳ כדי שלא ליתן להם יניקה מן החכמה תתאה שהוא בחי׳ ד׳ כנ״ל. וע״כ מצוה גדולה לגחל ערב הרגל כיד לחתכה מן הד׳ מלכיות כדי שתוכל לעלות בשלש רגלים שהם אור הפנים כנ״ל:

גילוח ב

אות א

ע״פ המאמר וביום הבכורים ואת העורבים צויתי לכלכלך בלק״ת סימן ד׳ ע״ש היטב. כי צריכין לעשות כלי וצנור לקבל את החסד וזה נעשה ע״י היראה. והיראה נעשה ע״י הרצון. ועיקר הרצון נעשה ע״י התקשרות לשורש הרצון והוא בחי׳ מצח הרצון. וכנגד זה ישב בחי׳ מצח הנחש שהוא היפדם הרצון. ועיקר יניקת מצח הנחש הוא מזקני הדור שאין בהם שלימות שאין מוספיין קדושה ודעת בימיהם כל זמן שמזקינים וכו׳ ע״ש ולזה מועיל צדקה וכו׳ ע״ש. וזה בחי׳ קצר ימים שבע רוגז שמפגם הזקנים שזה בחי׳ קצר ימים מזה יונק מצח הנחש שהוא בחי׳ רוגז היפך הרצון אבל ע״י זקן דקדושה זוכין לרצון בחי׳ זקן ונשוא פנים. פנים הוא בחי׳רצון ע״ש היטב כל זה:

וע״כ הזהירה התורה אותנו שלא נשחית פאות הזקן חס ושלום ועיקר האיסור בתער דייקא. כי שערות הזקן הם בחי׳ ימי הזקנה ממש. כי השערות הזקן הם אורות עליונים וגבוהי סמאד שנתצמצמו בבחי׳ שערות שהם בחי׳ צנורות וצמצומים. וזה בחי׳ ימים כי הימים הם בחי׳ צמצומים ומדות כמובא. וע״כ צריך האדם כל מה שמזקין יום מימי חייו להוסיף בכל יום קדושה ודעת ביותר כדי שיזכה להמשיך ולהארי בזה היום אור הדעת.וזה בחי׳ שערות ממש וע״כ צרייכן שלא לפגום חס

ושלום ולהשחית פאת הזקן חס ושלום כדי שלא לפגום בבחי' הזקן שלא ליתן יניקה חס ושלום לבחי' מצח הנחש שיניקתו מנפילת ימי הזקנה שזהו ממש השחתת ונפילת שערות הזקן כי שערות הזקן הם בחינת ימי הזקנה כנ"ל. ועיקר האיסור הוא בתער שהוא בחי' חרב שהוא בחי' קצר ימם כי החרב נברא לקצר ימיו של אדם ואינו בדין שיונף על המאריך שהוא הזקן הקדוש שהוא בחי' אריכות ימים כנ"ל. כי תער וחרב זה בחי' עשו שנתברך בזה כמ"ש ועל חרבך תחיה והוא מקצר ימי של אדם. כי עיקר הכפירות והאפיקורסית הוא בחי' עמלק כמובא בדברי רבינו ז"ל. נמצא שעשו עמלק הוא בחי' קצר ימים שבע רוגז כי הוא בחי' חרב בחי' חרבו של ס"ם שהוא מקצר ימים בגשמיות ורוחניות כנ"ל. ומזה בעצמו הוא יונק שהוא בחי' רוגז בחי' מצח הנחש שורש חכמת הטבע היפך מצח הרצון חס ושלום. ועל כן עיקר האיסור השחתת הזקן הוא בתער שהוא בחי' חרב כי בדין הוא שלא יונף המקצר על המאריך. כי עיקר איסור השחתת הזקן הוא כדי שלא ליתן חס ושלום יניקה למצח החנש מפגם נפילת הימים של הזקנים שהוא בחינת השחתת שערות הזקן כנ"ל. וע"כ עיקר האיסור בתער וחרב כי בזה הוא פוגם מאד מאד ר"ל. כי הוא משחית הזקן הקדוש ע"י תער וחרב ונותן חס ושלום יניקה להתער וחרב שהוא בחי' עשו בחי' מצח הנחש מנפילת שערות הזקן חס ושלום. ועל כן עיקר האיסור בתער כי זה עיקר הפגם שלא ליתן יניקה חס ושלום לבחי' התער והחרב שהוא בחי' רוגז בחי' מצח הנחש מנפילת שערות הזקן כנ"ל:

אות ב

ובזה מבואר ונגלה לעין המשכיל אשר בשביל זה התגבר ביתר חכמת הפילוסופיא והאפיקורסי' במדינת אשכנז ודומיהם כי בעו"ה נלכדו במכמורות הבע"ד ונתשפטו בעון הגדול הזה שמחיתידם פאת זקנם. ובאמת ע"פ כתבים וספרי קודש גם ההשחתה בשאר דברים המותרים ע"פ דין הוא ג"כ פגם גדול ונורא מאד מאד ר"ל רחמנא לישזבן מהאי עונשא. כי כל שערות הזקן הם צנורות עליונים וגבוהים ונוראים מאד, ואין מי שיכול לשער ולת_ס בדעתו עוצם מעלת קדושת הזקן הקדשו וכן להיפך אין לשער חס ושלום עונש המשחית ומריס יד ומקלקל קדושה גבוה כזו. אך בעו"ה ברבות הימיים פרצו הגדר רבים מה סוהם עוברים על חמשה לאוין ביד רמה והם משחיתים זקנם בתער ממש אוי לנפשם כי גמלו להם רעה ועל ידי זה מתגבר שם חכמת הטבע. כי מצח הנחש שהוא שורש חכמת הטבע יונק מפגם נפילת הזקן כנ"ל והבן:

אות ג

וזה בחי׳ איסור הקפת פאת הראש. ועיקר הפאות הם אצל הפדחת שהוא המצח. כי הפאות הם בחי׳ יראה כי פאה בגימ׳ אלקים בחי׳ יראה כ״ש את האלקים ירא ועיקר היארה הוא על ידי הרצון כנ״ל. וע״כ מניחים הפאות אצל המצח כי מבחי׳ המצח הרצון שהוא שורש הרצון משם נעשה יראה שהוא בחינת פאות אצל המצח כי מבחי׳ המצח הרצון שהוא שורש הרצון משם נעשה יראה שהוא בחינת פאות כנ״ל. אך כדי שלא יתגבר חס ושלום מצח הנחש שהוא שורש חכמת הטבע, והוא מטיל פגם וכפירה אפי׳ בשורש הרצון במצח הרצון כנ״ל, ע״כ צריכין להניח פאת הזקן ושלא נשחיתהו חס ושלום כדי שלא יתגבר חס ושלום מצח הנחש כנ״ל. אבל על ידי הזקן הקדוש על ידי זה מתגבר הארת הרצון כי נכנע מצח הנחש ומתגבר מצח הרצון שורש הרצון ואזי זוכין ליראה שהוא הפאות שאצל הפדחת כנ״ל. וזהו בחי׳ איסור גילוח הפאות והזקן שהם מענין אחד כי זה תלוי בזה כנ״ל. וע״כ כל היהדות תלוי בזה. כי זה עיקר מגמת בני ישראל ועיקר עבודתנו שנזכה לבא לבחי׳ ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו׳. היינו שלא נצטרך לעסוק בשום עסק מעסקי עוה״ז רק בעבודת ה׳ כל היסו. וזה א״א כ״א שיהי׳ נשפע עלינו חסדו בחי׳ ואתם כהני ה׳ תקראו. וא״א לקבל החסד כי אם ע״י היראה, והיראה נעשה ע״י הרצון ע״י בחי׳ מחח הרצון כו׳ו כמבואר כל זה במאמר הנ״ל ע״ש היטב. וכל כן עיקר היהדות תלוי בפאות וזקן כי על ידי זה נתגלה בחי׳ הרצון על ידי בחי׳ הזקן כנ״ל בחי׳ זקן נשוא פנים כנ״ל. ואזי זוכין ליראה שהוא בחי׳ פאות כנ״ל. וכשזוכין ליראה אזי ממילא שופע החסד כי החסד שופע תמיד רק שצריכין כל יוצנור לקבל על ידו את החסד כמבואר שם ע״ש. נמצא ע״י זקן ופאות זוכין ליראה ואזי זוכין לקבל שפע החסד ואזי אין צריכין לעסוק בשום עסק כי מתקיים העולם בחסדו, ואזי יכולין לעסוק בעבודת ה׳ כל היום. וזה עיקר תשוקתנו של ישראל להגיע לזה. ועל כן עיקר היהדות תלוי בזקן ופאות כנ״ל. עיין במאמר וביום הביכורים הנ״ל ע״ש היטב כל המאמר:

אות א

לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך וכו׳. ע״פ המאמר מישררא דסכינא וכו׳ בליקוטי הראשון (סי׳ ל׳) ע״ש כל המאמר כולו מראשו לסופו:

וזה בחי׳ איסור גלוח הפאות והזקן שהם השערות הסמוכין להפנים. כי מלכות חכמה תתאה הנאמר במאמר הנ״ל היא בחינת שערות בחי׳ שיעורא דאתוון דאוריית׳ כמבואר שם היטב במאמר הנ״ל, שע״י אלו השערות שהם בחי׳ צמומים וכו׳ יכולין להשיג השגת אלקותו ית׳. וע״כ אסור להשחית שערות הזקן והפאות שהם השערות הסמוכין ביותר לאור הפנים. כי עיקר חיות המלכות שהוא בחי׳ חכמה תתאה הוא מאור הפנים המאיר בג׳ רגלים כנ״ל במאמר הנ״ל. וע״כ ע״י השערות שהם סמוכין לאור הפנים שהם הפאו תוהזקן על ידם נמשכין עיקר החכמה והצמצום של השגת אלקותו ית׳ כי עיקר חיות המלכו חכמה תתא׳ הנ״ל שהיא בחי׳ שערות הוא מאור הפנים כנ״ל. וזה בחי׳ זקן וב׳ פאות כנגד שלש רגלים שבהם מאיר אור הפנים כנ״ל:

אות ב

וע״כ עיקר הדת ישראל ועיקר היהדות תלוי בזקן ופאו תובהם ניכר היהודי כי הוא מזרע בירך ה׳ מזרע ישראל. ומ ישרוח אחרת עמו חס ושלום ורוצה לכפור חס ושלום באלקי ישראל תחלת הכפירה הוא שמשליך חס ושלום מעליו הזקן והפאות. כי באמת כל דת ישראל הקדוש הוא תלוי בזקן ופאו תכי כל דברי תורתנו הקדושה וכל המצות כולם הם בחי׳ צמצומים להשגת אלקותו ית׳ כמבואר במאמר הנ״ל. כי כל אות ואות וכל תיבה ותיבה מתורתנו הקדושה שבכתב ובע״פ וכל מצוה ומצוה וכל מנהג כשר של ישרא לעם הקדוש והנבחר כולם הם שיעורין וצמצומין שעל ידם יזכו להשיג השג׳ אלקותו ית׳ כל חד כפום מה דמשער בלבי׳ כפי אשר יזכה ע״י עעבודתו ויגיעתו בתורה ומצות ומעשים טובים, ויפרוש ממעשים רעים וכל אלו הצמצומי׳ והשיעורין בחי׳ שיעורין ואתוון דאורייתא כולם הם בחי׳ שערות כנ״ל וכלם נמשכין משערות דדיקנא קדישא והפאות כי כל שערה ושערה מהפאות ומהדיקנא קדישא ויקירא כולם הם בחי׳ צנורות עליונים וצמצומים קדושים שמשם נמשכך כל

חכמת התורה הקדושה והמצות שעל ידם משיגין אלקותו יתי. כי תליסר תיקונא דיקנא קדישא הם כנגד שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהן שהם כלליות התורה הקדושה אוי למי שנוגע חס ושלום להשחית שערה אי מהדיקנא קדישא והפאות בשאט בנפש ובבזדון ובמעל אוי לו אוי לנפשו כי עוקר עצמו ונפשו מאלקי ישראל ואין לו חלק בתורת משה אוי לנפשם כי גמלו להם רעה. ובשביל זה נתפשטי בעוה״ר מאד חכמת הפילוסופיא והאפיקורסות במדינת אשכנז וסביבותיהם שפרקו מעליהם באלו הדורות עול מלכות שמים לגמרי והשליכו זקנם ורוב הפאות ומלובשין במלבושיהם וכנ״ל. כי מבואר במאמר הנ״ל שלפעמים נופלת המלכו תחכמה תתאה הנ״ל בין הדי מלכיות. וזה בחיי זעקת מושל בכסילים שהמלכות צועקת בקול מר על שנפלה חכמתה בין הכסילים שהכסיל רוצה להתחכם דהיינו שהם רוצים להתגבר חס ושלום בחכמוי חיצוניות שלהם שהם פילוסופיי ואפיקורסות שהם כסילות באמת ע״י השנפלה החכמה תתאה בחיי מלכות בגלות וכוי. וע״כ ע״י שמשחיתין זקנם באשכנז. ועל ידי זה פוגמין בצמצומים של השגת אלקותו יתי הנ״ל בחכמה תתאה במלכות כנ״ל. ע״כ על ידי זה מתגבר חס ושלום חכמות חיצוניות שהוא חכמת הפילוסופיי. וע״כ הם עוסקים שם בחכמוי חיצוניוי ביותר ע״י שמשחיתין פאת זקנם בשאט בנפש ועוברים על חמשה לאוין בכל פעם כי זה תלוי בזה כנ״ל חכמות חיצוניותי ע״י השחתת פאת הזקן הקדוש כנ״ל. ובאמת אינם עוברים על חמשה לאוין בלבד. כי כשמשחיתין פאת זקנם כאילו עוברים עלכל התורה כולה. כי כל התוריי כולה תלויי בזה כנ״ל. כי ע״י התער והסכין שמרימין על הדיקנא קדישא להשחיתה חס ושלום על ידי זה מתגבר חס ושלום מלכות עמלק שהוא כלליות הארבע מלכיות כנ״ל במאמר הנ״ל. כי עמלק הוא מזרע עשו הרשע שיניקתו מבחינת ועל חרבך תחיה שעיקר יניקתו כשנפגם חס ושלום חכמה תתאה הנ״ל מלכות הנ״ל שהוא בחיי חרב נוקמת נקם ברית כמבואר במאמר הנ״ל וזה בחיי חתכו לדי הנאמר שם במאמר הנ״ל. כי עיקר עליית ותיקון המלכות הנ״ל הוא ע״י תיקון החרב דקדושי שעל ידי זה חותכין המלכות שהיא בחיי די מן הדי מלכיות בבחינת חתכו לדי ומכניעין החרב של עשו שהוא מלכות עמלק בחיי ועל חרבך תחיי כנ״ל. וכשמרימין חס ושלום תער וסכין שהואבחיי חרב על הזקן הקדוש הוא פוגם מאד מאד בהמלכות דקדשוה שהיא בחיי חרב נוקמת נקם ברית שעיקר יניקתה מאור הפנים מבחיי שערות הזקן והפאות כנ״ל ומתגבר חס ושלום חרבו של עשו בחיי מלכות עמלק שהוא כלליות הדי מלכיות. והם באו לכל זה ע״י פגם הברית שפגמו תחלה כי בודאי יאן אסד מרים ידו להשחית פאת זקנו חס ושלום כ״א כשפגם תחלה בברית קודש הרבה מאד שעל ידי זה פגם בהמוח בחכמה תתאה הנ״ל ונתגרו בו מחשבות רעות חכמות חיצוניו׳עד שהשיאו רוחו הרעה להשחית זקנו חס ושלום שעל ידי זה עוקר עצמו לגמרי ממלכות דקדושה מחכמה תתאה מהשגת ואמונת ישראל ואין לו חלק בהשי״ת ובתורתו הקדושה ובעמו ישראל הקדוש כנ״ל:

אות ג

ועיקר החסד שעל ידו חותכין את המלכות מן הד' מלכיות כנ"ל נמשך ע"י תוכחה שע"י תוכחה נתגלה חסד. והתוכחה הוא כפי התורה והתפלה של כ"א ואי כפי העזות של כ"א ואחד וכו' כמבואר היטב שם במאמר הנ"ל. וכל זה כלול בדיקנא קדישא. כי שערות דדיקנא קשישין לאכפי' לדינין כמבואר בזוה"ק, זה בחי' העזות דקדושה הנ"ל בחי' עז וקשה שעל ידי זה עיקר השגת התורה והתפלה שכלולין בדיקנא קדישא. כי כלליות התורה שמחדשין הוא י"ג מדות שהתור' נדרשת בהן שהם נמשכין מתליסר תיקוני דיקנא, וכן התפלה כלולה בי"ג מדות של רחמים כשרז"ל שנתעטף הקב"ה ולמד למשה סדר תפלה ואז גילה לו י"ג מדות של רחמים וכו'. כי עיקר התפלה הוארחמים ותחנונים לעורר שלש עשר' מדות של רחמנותו יתי' שהם כלולי' בי"ג תיקוני דיקנא כידוע. ועל ידי זה ע"י התורה והתפלה שהם כפי העזות של כ"א על ידי זה יודע הזקן ויושב בישיבה איך להוכיח את כ"א ואי ופותח פיו בחכמה בחינת פיה פתחה בחכמה וכו'. כי כל ת"ד הם סביב הפה הקדוש, והתגלות צנורות החכמה הקדושה של הזקן דקדוש' בחי' זקן ויושב בישיבה נתגלה רק ע"י הפה הקדוש שדרך שם עיקר התגלות כל החכמה הנמשכין דרך צנורות השערות של הפאות והדיקנא. וע"י התגלות החכמה הזאת של תוכחה נמשכך חסד שעל ידי זה מעלין את המלכות מגלות של ד' מלכיות ומעלין אותה לאור הפנים המאיר בשלש רגלים. שזה בחי' שהמלכות עולה עד הדיקנא קדישא שהוא אור הפנים. כי השגת אלקותו יתברך שהוא התגלות מלכותו יתי' הוא ע"י כמה צמצומים, וכל צמצום וצמצום היא בחי' מלכות מעולם ומדריגה העליונה. כי חמכה תתאה בחי' מלכות שבעולם האצילו' הוא למעלה וגבוה הרבה מחכמה עילא ה שבעולם הבריאה. וכשצריכין להעלות את המלכות חכמה תתאה מן הגלות צרכין לעורר ולהמשיך הארה משורש המלכות, דהיינו מבחינת מלכות חמכה תתאה שבשורש העולמו' העליונים. ובזה תבין ותשכיל קצת מעט רמזים במאמר הנ"ל. כי עליית המלכות בחי' ד' הנ"ל הוא על ידי תפלה שהיא שורש המלכו תבחי' מלכות משיח שהוא שורש המלכות כמבואר במ"א. וע"כ עיקר תיקון עליית המלכות הוא ע"י הדיקנא קדישא שהיא בחי' אור הפנים. כי גם הדיקנא קדישא נמשכת מבחי' צמצומים מבחי' מלכות שבעולמות העליונים והגבוהים מאד מאד כמבואר בעץ חיים, שאורות הדיקנא נמשכין מבי' פאות שהם בי' אלקים בגימ' פאה בחי' מלכות כמבואר שם, והבן מאד:

אות ד

וע״כ עיקר השלש רגלים תלויים בחכמי הדור שהם זקני הדור כשרז״ל אשר תקראו אתם במועדם, אתם אפילו שוגגים וכו׳ כי עליית המלכות ברגלים לאור הפנים, זה תלוי בזקנים דייקא כי הזקן הוא בחינת אור הפנים כנ״ל:

כי הזקנים והחכמים יודעים לשמוראת חודש האביב שיהיה במועדו והם מעברים שנים וקובעים חדשים שבהם תלויים תיקון המועדות כולם כי החדשים הם י״ב. וכללותם י״ג. וזה בחי׳ סוד העיבור שהוא חודש הי״ג. ואלו הי״ג ראשי חדשים. הם תיקוני המלכות שהיא בחי׳ לבנה. כי החדשים מונין ללבנה. והם נמשכין מי״ג ת״ד כי עיקר עליית המלכות הוא ע״י י״ג תיקוני דיקנא. שהם בחי׳ אור הפנים המאיר בשלש רגלים כנ״ל:

וע״כ קידוש החודש היא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל. כי קידוש החודש הוא בחי׳ מלכות חכמה תתאה הנ״ל. בחי׳ צמצומים של השגת אלקותו יתי׳. שבזה כלול כל התורה כולה כנ״ל:

אות ה

וזה בחי׳ ד׳ פרשיות שקורין קודם פסח שהוא ראש לשלש רגלים. שאז התחלת התגלות אלקותו יתי׳ שנתגלה לישראל על ידי יציאת מצרים וקריעת ים סוף וכו׳. כי ארבע פרשיות הם כנגד בחי׳ מלכות שהיא בחינת ד׳ שצריכין לחותכה מגלות של הד׳ מלכיות שכולם נקראים גלות מצרים. כמ״ש ריבונו ז״ל (סי׳ ד׳) בשם המדרש שכל הגליות נקראים גלות מצרים ע״ש שסה מצירים לישראל:

וזה בחי׳ פרשת שקלים שקורין תחלה. זה בחי׳ צדקה בחי׳ חסד הנ״ל. שעל ידו קוצרין וחותכין את המלכות הנ״ל מן הארבע מלכיות. בבחי׳ זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד כנ״ל במאמר הנ״ל. פרשת זכור זה בחי׳ הכנעת עמלק שהוא כלליות וראש כל הארבע מלכיות. כי כלול מכולם כנ״ל. פרשת פרה היא לטהר את ישראל מטומאת מת. היינו כי כשמעלין את המלכו׳ בחי׳ כנסת ישראל ממלכות הרשעה מהמן ועמלק, אזי צריכין לטהר מזוהמת הנחש שהיא סטרא דמותא שהוא בחי׳ מלכות המן עמלק

כידוע. ועל כן צריכין אפר פרה להטהר מזה. ופרה אדומה זה בחי' התוחכה של המוכיח. שעל ידי זה מהטר את ישראל מעוונותיהן. וזה בחי' אדומה בי' דין בחינת תוכחה הנ"ל. וע"כ הפרה מטהר טמאים ומטמא טהורים כל העוסקין בה. זה בחי' תוכחה של מוכיחי הדור האמתיים. שע"י זה הם מטהרין הטמאים מעוונותיהן ומחזירין אותם בתשובה שלימה. וכל העוסקין בתוכחה נטמאין על ידי זה כי נתאחז בהם חס ושלום איזה פגם מעוונות של אלו שעוסקין עמהם לטהרם ולהשיבם מעוונותיהן. וזה בחי' פרה אדומה שהיא מטהר טמאים ומטמא טהורים. אבל אעפ"כ שכרו של המוכיח מרובה מהפסידו. כי אחר כך הוא מטהר עצמו בקל ע"י טבילה והערב שמש לבד. אבל הוא טיהר טמאים לגמרי שהיו טמאים בטומאת מת ממש בזוהמת הנחש. ועל ידי תוכחתו מחזירם בתשובה שלימה ומטהר אותם.ועל כן הפרה נקראת על שם משה כשרז"ל וכל הפרו תצריכין לקדש מאפרו. משל פרה שעשה משה. כי משה ראש לכל מוכיחי אמת כי הוא היה עוסק בזה הראבה. ומסר נפשו על ישראל תיד להוכיחם ולהחזירם למוטב. ואע"פ שהגיע לנפשו פגם גדול לפי ערכו. כמ"ש לך רד וכו' אעפ"כ לא הניח את מקומו. ומסר נפשו בשבילם כל ימיו להוכיחם ולהחזירם למוטב. ועל כן הכל צריכין לקבל מבחי' פרה של משה דהיינו מתוכחתו הטובה כנ"ל. וזה בחי' שפרה אדומה מצותה בסגן הכהנים. כי הכהן הגדול זה בחי' הרבה שבדור. כמ"ש כי שפת יכהן ישמרו דעת ותורה וכו'. אם הרב דומה וכו' (מועד קטן ד' י"ז) ואי אפשר לקבל חכמתו הגדולה של הרב שבדור שהואבחי' כה"ג, כי אם ע"י תלמידיו הקדושים. וזה בחי' מתורגמן שהיו נוהגים בדורות הקדמונים. שהחכם היה דורש תמיד ע"י מתורגמן כי א"א לקבל בעצמו חכמת החכם האמת והרב שבדור. כ"א ע"י תורגמן שהוא בחי' תלמידיו שהם מגלים ומבארים חכמתו ותוכחתו לרבים. כי בהרב האמת בעצמו אין להם שום תפיסה כלל כ"א ע"י תלמידיו וכמ"ש רבינו ז"ל ע"פ ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו ע"ש (סימן ק"מ). וזה בחי' שתיקוני הפרה אדומה שהיא בחי' התוכחה של החכם האמת לטהר א תישראל מעוונותיהן, נעשה ע"י סגן הכהני סדייקא בחי' מתורגמן בחי' תלמידים של החכם האמת שהוא בחינת כה"ג כנ"ל:

פ' החודש זה עיקר בחי' עליית המלכות שהוא בחי' ראש חודש כנ"ל. שעל ידי הראשי חדשים הם תיקוין כל המועדות שאז עליית המלכות וכו' כנ"ל:

אות ו

וכל אלו הד׳ פרשיות שעל ידם חותכין המלכות מד׳ מלכיות. ואח״כ עולה לאור הפנים בשלש רגלים. זה בחי׳ ארבעה בנים המבוארים בממאר הנ״ל שהם בחינת המלכות שהיא בחי׳ ד׳ כ״ש שם. פרשת שקלים שהוא צדקה לעניים. זה בחי׳ יצחק שהוא בן חכם כי העני הוא מסטרא דדינא קשיא מבחי׳ יצחק וע״י הצדקה שנותנין לו מחיין אותו. ומחזירין לו פניו וחכמתו שנסתלקה ממנו מחמת דוחק עניותו. בבחי׳ חכמת המסכן בזויה (קהלת ט׳). וע״כ ע״י צדקה זוכין לאור הפנים כמ״ש (תהלים י״ז) אני בצדק אחזה פניך כוו׳ ואור הפנים הוא בחי׳ חכמה כנ״ל בחי׳ חכמת אדם תאיר פניו. ועל כן יצחק שהוא בחי׳ בן חכם. זה בחי׳ צדקה שהוא בחי׳ אור הפנים בחינת חיים בחי׳ חכמה. שהוא המתקת גבורת יצחק שמשם משתלשל העניות חס ושלום. פ׳ זכרו הכנעת עמלק שהוא מזרע עשו הרשע. זה בחי׳ בן רשע שהוא עשו כמ״ש שם. פ׳ פרה שהיא בחי׳ תוכחה שעל ידי זה זוכין לתשובה כנ״ל בחינת שאינו יודע לשאול שהוא בחי׳ ישמעאל שעשה תשובה כ״ש שם. פ׳ החודש אז מתחיל המלכות לעלות לאור הפנים כי אז מתחיל הארת פסח שהוא ראש לרגלים. וע״כ נאמר בפ׳ זו כל דיני פסח, זה בחי׳ בן תם שהוא יעקב איש תם כ״ש שם כי יעקב הוא בחי׳ אור הפנים בחי׳ מקבשי פניך יעקב סלה (תהלים כ״ד) כמ״ש רבינו ז״ל כמה פעמים:

אות ז

וזה בחי׳ מטה ושולחן וכסא מונורה שסה ד׳ תיקוני שכינתא שהוא בחי׳ ד׳ הנ״ל. מנורה זה בחי׳ בן חכם. כי מנרתא דא רישא שהוא בחי׳ חכמה שבמוח, בחי׳ ושמן על ראשך אל יחסר בי׳ שמן משחת קודש שהוא הדעת כידוע. כסא זה בחי׳ כסא שלם שהוא בחינת מחיית המן עמלק שהוא מזרע עשו שהוא בן רשע. כי אין הכסא שלם ד שימחה זכר עמלק. שולחן זה בחי׳ תשובה שמכפרת שהוא בחינת שאינו יודע לשאול כנ״ל כי שולחן מכפר כמזבח (כשרז״ל ברכות נ״ה). מטה זה בחי׳ בן תם שהוא בחי׳ יעקב שהיתה מטתו שלימה בי״ב שבטי יה. שהם ד׳ דגלים כנגד ד׳ מחנות השכינה שהוא בחי׳ ד׳ הנ״ל כי יעקב כלול מכולם. והוא מעלה את המלכו תשהוא בחי׳ ד׳ בחינת אשה יראת ה׳ כידוע אל אור הפנים בחינת מבקשי פניך יעקב כנ״ל. וע״כ נשא יעקב ד׳ נשים. ומהם יצאו ד׳ דגלים בחי׳ ד׳ הנ״ל:

וע״כ בפסח ואיסור חמץ ואכילת מצה וכו׳. כי בפסח הוציא משהאת ישראל ממצרים. ואז גילה להם השגת אלקותו יתי׳. וע״כ פסח ראש לרגלים כי פסח הוא בחינת חסד בחי׳ אברהם כידוע. ועיקר תיקון המלכו תחכמה תתאה הנ״ל דהיינו לחתכה מן הארבע מלכיות ולהעלותה לאור

הפנים המאיר בשלש רגלים הוא על ידי החסד כנ״ל ומחמת שפסח הוא התחלת התגלות אלקותו ית׳ באור גדול מאד מאד כמובא. ע״כ אז החמץ אסור במשהו כי אין בין חמץ למצה אלא משהו שהוא החלל והפתח שיש בין הנקודה שבתוך הה׳ לגגה. שזהו ההבדל שבין חית לה׳ בין חמץ למצה כי השגת אלקות א״א להשיג כי אם על ידי צמצומים רבים מעילה לעלול משכל עליון לשכל תחתון כי לית מחשבה תפיסא בי׳ כלל. וע״כ העיקר הוא האמונה שהיא בחיי׳ חמכה תתאה הנ״ל מלכות הנ״ל. וכל ההשגות וכל הצמצומים כולם הם בחיי׳ אמונה שהיא יסוד כל התורה כולה. כמ״ש וצדיק באמונתו יחיה. וכמ״ש (תהלים קי״ט) כל מצותיך אמונה. כי אנשים פשוטים וקטני הערך בודאי א״א להם להדיג השגת אלקות. ועיקר חיותם ותקותם לזכות לתכלית הנצחי לתכלית האמתי הוא רק על ידי אמונה. ואפילו מ ישיש לו שכל גדול והוא חריף ולמדן גדול בתורה בחריפות ובקיאות בש״ס ופוסקים. ואפילו אם יש לו יד בחכמת הקבלה בספרי הזוה״ק וכתבי האריז״ל כל זמן שלא זיכך עצמו מזוהמת הנחש. ולא שבר עדיין לגמרי תאות גופו וחומרו. ויש לו עדיין איזה אחיזה ושמץ דבר מתאות הגוף והבלי עוה״ז. בודאי עדיין אין שכלו שלם. ואסור לו ליכנוס בחכמת השגת אלקותו ית׳ כלל כי יוכל להכשל מאד וליפול חס ושלום ר״ל. וצריך להתחזק רק באמונה ולהשליך שכלו לגמרי. ולסמוך על אבותינו הקדושים ועל הצדיקים האמתיים אשר כפו את יצרם ושברו את החומר לגמרי כי רק הם זכו להשגת אלקותו ית׳ בתכלית השלימות. ואפילו צדקים כאלו שטיהרו וקידשו עצמן מזוהמת הנחש לגמרי ושברו כל התאוות וביטלו את הגוף והחומר לגמרי. גם הם היה עיקר התחזקות שלהם רק ע״י האמונה הקדושה כמובן בדברי רבינו ז״ל בכמה מקומות. כי א״א להשיג שום השגה ולדעת שום ידיעה בהתנוצצות אלקותו ית׳ כ״א ע״י יהאמונה הקדושה אשר היא השער שדרך שם נכנסין לכל הקדושות לכל ההשגות ולכל הידיעות הקדושות בבחיחי בזאת יבא אהרן אל הקודש. זאת היא בחיי׳ מלכות כידוע בחיי׳ אמונה שהיא יסוד כל התורה. כ,ש כל מצותיך אמונה בחיי׳ זאת התורה והעדות והחוקים והמשפטים כוי׳ זאת דייקא כנ״ל. וזה שהאריך בתיקונים וביאר היטב דלית רשו לנביא וחוזה לאעלא לקודשא בר מינה וכוי׳:

כי א״א להתקרב וליכנוס לושם קדושה לשום השגה ולשום ידיעה מהש״י כי אם על ידי האמונה הקדושה. וכל המלחמות וכל הנסיונות שיש להאדם בעבודת השי״ת, א״א לנצח שום מלחמה ולעמוד בנסיון כ״א ע״י האמונה׳ הקדושה כ״ש שם בתיקונים ודוד כד הואעאל בקרבא לא איתרחיץ אלא בה כ״ש אם תחנה עלי מחנה וכוי׳ אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח. היינו שעיקר בטחונו ותקותו הי׳ באמונ׳ שנקראת זאת כנ״ל. דהיינו שהי׳ יודע שהוא חזק בעאמונה בהש״י וע״כ הוא חזק שבודאי יעמוד נגד כל המחנות והמלחמות של היצה״ר והס״א. כי בודאי יוכל לנצחם ולשברם מאחר שיש לו אמונה חזקה בהש״י שנקרא זאת כנ״ל בחיי׳ בזאת אני בוטח (תהלים כ״ז) , בזאת דייקא היינו בהאמונה כנ״ל. והנביא כשראה אורך הגלות לא היה לו תקוה לצאת משם כי אם ע״י האמונה שנקראת זאת כמ״ש זאת אשיב אל לבי על כן

אוחיל וכו׳ כמבואר בתיקונים שם. כי הנביא ראה שבסוף הגלות בעיקבא דמשיחא יתגבר הבע״ד והס״א ביותר ויהי׳ קשה להאדם לנצחו. ע״כ אמר שאין תקוה לצאת מהגלות כ״א ע״י בחינה זאת שהיא האמונההקדושה, שמי שיהיה חזק בהאמונה בודאיט יזכה לנצח המלחמה ויצא מן הגלות בודאי. וע״ש בתיקונים שהאריך בענין בחינה של זאת, שעיקב מסר זאת לבניו וכן משה וכו׳ וכו׳. והכלל שבחי׳ זאת הנזכר שם בתיקונים הוא בחי׳ האמונה הקדושה שהיא עיקר ויסוד כל התורה כולה, ורק על ידה יכולין ליכנוס לשערי הקדושה ולנצח כל המלחמות שיש להאדם בעבודת הש״י:

אות ט

וזה בחי׳ מה שהיה הכהן מזהיר את העם כשנכנסו למלחמה שמע ישרא לאתם קרבים היום למלחמה על אויביכם אל ירך לבבכם וכו׳. ודרז״ל אפילו אין בכם זכות אלא מה שאתם אומרים בכל יום שמע ישראל. אתם ראויים לנצח את אויביכם וכו׳ היינו כנ״ל כי כל המלחמות שבעולם מרמזין עיקר על מלחמת היצה״ר כי אפילו המלחמות שיש לא׳ בגשמיות עם שונאים ואויבים. הכל הוא בחי׳ מלחמות היצה״ר. כשרז״ל (סנהדרין ק״ג) כשיש לאדם צרים למטה כך יש לו צרים למעלה. ועל כן עיקר המלחמה הוא מלחת היצה״ר. וזה שהזהיר הכהן קודם שנכנסו למלחמת ה׳ לנצח את האויבים והס״א שסביב הקדושה סביב א״י. שהסכל לכל השונאים המונעים והמעכבים מדברים שבקדושה וכשאדם נכנס להלחם עמהם אזי הוא בסכנה גדולה חס ושלום כי מתעורר עליו כמה קיטרוגים חס ושלום ורוצים להפיל אותו מעבודתו לגמרי חס ושלום. וזהו עיקר המלחמה שצריך להתחזק לעמוד על רגליו לבל יפול מעבודתו ית׳ חס ושלום. ואז בודאי יזכה לנצחם ולשברם ולבטלם אבל במה יהיה בטחונו חזק שלא יפול מעבודתו ית׳ חס ושלום. העיקר הוא רק האמונה הקדושה שכשהוא חזק בהאמונה הקדושה בודאי אין לו להתייראא משום מלחמה ושום נסון שבעולם. וזהו שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה וכו׳ בזכות שמע ישראל לבד. היינו זכות וכח האמונה הקדושה בזה לבד אתם יכולים להתקרב למלחמה בגשמיות וברוחניות. כי מאחר שאתם חזקים באמונתו ית׳. שוב אין לכם להתייראא כלל משום מלחמה שבעולם. וזהו אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תערצו ואל תחפזו מפניהם. אל תראו משעטת סוסים ושפעת הקלגסים וקול הקרבנות. היינו ענייני תכסיסי מלחמה שעושין השונאים להפחיד ולאיים על שכנגדם. וכל הבחי׳ הללו יש במלחמת היצה״ר. והוא ידוע למי שהתחיל ליכנס קצת בעבודת ה׳ ובמלחמת היצה״ר אפילו אדם פשוט לגמרי כי דרך הבע״ד והס״א לאיים

לוהפחיד על האדם מאד מאד. ולהכביד עליו עבודתו יתי מאד מאד. ומחמת זה נמנעו רבים מלהתחיל ליכנוס בעבודתו יתי מחמת האיומים והכבידות הללו וכיוצא בהם. וזה בחיי שעטת סוסים ושפעת הקלגסים וקול הקרנות וכוי. אבל העיקר בעבודת הי שלא יתפחד האדם כלל. וכמ״ש רבינו ז״ל שבעוה״ז האדם צריך לעבור על גרש צר מאד. והעיקר הוא שלא יתפחד האדם כלל. ועיקר ההתחזקות לעבור על הגשר צר בשלום בלי פחד הוא האמונה הקדושה כנ״ל. בחיי שמע ישראל אתם קרבים היסו למלחמה בזכות שמע ישראל היינו אמונה כנ״ל. ושוב אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תערצו ואל תחפזו מפניהם כי הי אלקיכם ההולך עמכם להושיע אתכם וכוי כנ״ל. וזהו הי לי לא אירא וכוי (תהים כז) היינו כנ״ל. כ״ש הי לי. דהיינו שאני מאמין בהש״י באמונה שלימה והי עמדי תמיד כי מכה״כ. שוב לא אירקא מה יעשהלי אדם כנ״ל. כי מאחר שיש להאדם אמונה חזקה בודאי ינצח כל המלחמות וסוף כל סוף אשוב להש״י באמת בחיי זאת אשיב אל לבי ע״כ אוחיל כנ״ל:

אות י

כי עיקר הוא האמונה. כי האמונה הוא ההתחלה והפתח והשער לי כנוס בעבודת הי ובהשגת אלקות. והיא הסוף והתכלית של כל הידיעות וההשגות. בבחיי תכלית הידיעה אשר לא נדע. שזהו בחיי אמונה כי זהו התכלית של כל הידיעות וההשגות שיודעין ומשיגין שא״א לידע כלל רק להאמין בו יתי. וזהו בחיי אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים. אני הוא בחיי מלכות בחיי אמונה כידוע. וזהו אני ראשוי ואני אחרוי כי ההתחלי היא מהאמונה והסוף הוא האמונה כנ״ל. וכל מה שיודעיוומשיגין יותר בהשגת אלקותו יתברך נתחזק האמונה יותר ויותר. וזהו עיקר התכלית של כל ההשגות והידיעות כנ״ל. וע״כ צריכין רבי גדול ביותר שיוכל להכניס השגות אלקות אפיי בהפחותים והשפלים מאד מאד. כי כל ההשגות והידיעות הם רק בבחיי מטי ולא מטי בגין דלית מחשבה תפיסא ביה כלל:

אות יא

כי באמת ע״פ חכמות בודאי א,א להשיגו ולידע ממנו כלל. כי יוכל לתעות בחכמתו מאד כדרך שנבוכו המחקרים ר״ל עד שבאו לאפיקורסית גמור על ידי טעות חכמתם הנבוכה. וע״כ העיקר היא האמונה אבל צריכין להחיות את האמונה ולחזקה ע״י המשכת החיות מאור הפנים שהוא השכל. וזה נעשה ע״י צדיקי הדור דייקא הגדולים במעהל יתירה דייקא שהם עוסקים להכנסי בנו אמונתו הקדוש׳. ובכל התורות וההשגות שהם מגלין לנו על ידי זה הם מחיין ומחזקיון אמונתינו הקדושה. כי אע״פ שאנו רואין ומבינין שאין אנו מבינין דבריהם כלל ואנו רואין מרחוק שחכמתם הגדולה נעלם ורחוק מאתנו מאד. אעפ״כ כל חד כפום מה דמשער בלבי׳ יכול להתנוצץ לו מעט רמזים גדולים וחזקים כמה צריכין להתחזק באמונה כולי האי ואולי יזכה ג״כ לידע ולהשיג קצת לחזות בנועם ה׳ ולבקר בהיכלו. אשר נועם עריבות מתיקות התנוצצות אחד א״א לשער וכדאי לסבול כל היסורין שבעולם ולשבר כל התאוות ולהתייגע ולטרוח בעבודת ה׳ בכל הטירחות ויגיעות ובמסירת נפש באמת בשביל עריבות נעימות התנוצצו׳ אחד אשרי הזוכה לרדוף אחר זה באמת. וע״כ הצדיקים האמתיי׳ הגדולים ביותר מכניסין בנו האמונה השלימה דקדושה׃

אות יב

וזה בחי׳ מצה. כי בפסח נתגלה אור גדול ביותר כמובא וזה האור א״א להשיגו בשום אופן. בפרט קודם מתן תורה שאין לנו כלים להשיגו כי כל הכלים והשיעורים והצמצומים נעשין רק ע״י התורה הקדושה בחי׳ שיעורא דאתוון דאורייתא. ועל כן אז בפסח בתחלת התגלות אלקותו ית׳ צריכין ליזהר מאד אפילוממשהו חמץ. ולא יראה ולא ימצא שאור וחמץ בכל גבולינו כלל כי חמץ היא בחינת חימוץ המוח בחי׳ חכמות וחקירות בחי׳ (תהלים ע״ג) כי יתחמץ לבבי וכו׳ שאמר דוד המע״ה על החכמות והחקירות העולים על לב האדם הרוצים לטורדו מן העולם חס ושלום. והנה בכל השנה כולה שאין האור גדול כ״כ. וגם שכברקבלנו התורה שהיא כולה שיעורין וצמצומים להשגת אלקותו ית׳ על כן אנו יכולין לאכול החמץ ואינו מזיק לנו כלל כי כבר אמונתינו חזקה ע״י התורה הקדושה בבחי׳ כל מצותיך אמונה. וע״כ אע״פ שאוכלין אז חמץ אין מתגבר על ידי זה חימוץ המוח כלל. אבל עכשיו בפסח שאז התחלת התגלות אלקותו ית׳ ואז נתגלה אור גדול מלמעלה בלי אתערותא דלתתא כלל כי לא היה אפשר לצאת ממצרים בלא זה מחמת שהיו משוקעים מאד בטומאת מצרים. ע״כ היה ההכרח שיתגלה אז אור גדול ביותר כמובא בכוונת פסח בפרי ע״ח. והנה באור הגדול הזה אין לנו שום

תפיסה כלל. רק על ייד התגלות האור הגדול הזה על ידי זה מתעורר הנפש בהתעוררות גדול לעבודתו יתי בהשתוקקות נמרץ מאד כי אף על גבג דאיהו לא חזי מזליה חזי. ועייכ צריכין לצאת ממצרים בחפזון גדול בבחי כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צידה לא עשו להם. כי בחי זו ישנה בכל אדם ובכל זמן כי כייא ואי כיז שהוא משוקע בתאוות והבלי עולם הזה זה בחי גלות מצרים כידוע. ויש אנשים שהם משוקעים מאד בטומאת מצרים בגילולי החטאים והעונות רייל. ומחמת שהוא משוקע בתועבותיו מאד מאד עייכ אייא להוציאו משם בושם תוכחה ומוסר כי כבר נתקשר בשטותים וחטאים שלו כייכ עד שאייא להוציאו משם בשום פנים אם ירצו לבדבר לו תורה ומוסר לפי מדריגתו. אבל השיי חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח. ועייכ הוא יתי ברחמיו שולח לו לפעמים התנוצצות גדול והתעוררות גדול בלבו שישוב להשיי. שזהוא בחי כרוזא דלעילא כידוע וצריך האדם שיחוס על נפשו. ותיכף כשבא עליו ההתעוררו לתשובה תיכף ומיד ימהר להמלט על נפשו ואל יסתכל לאחוריו כל. בבחי מהר המלט על נפשך אל תביט אחריך. בחי אורח חיים פן תפלס וכו. מחמת שהוא משוקע בשטותים ובלבולים ותאות כייכ. על כן תיכף כשמתחיל לחשוב איך ומה ובאיזה אופן יברח מתאותו. ובאיזה דרך יזכה לתשובה וכו בודאי יחזור וישוב לאולתו חס ושלום מחמת שהוא משוקע ומבולבל מאד מאד. עייכ בתחלת התעוררות התשובה צריך לברוח מיד שמתעורר ואל יביט לאחוריו כלל יהיה איך שהייה יחוס על נפשו ויברח בחפזון ממה שהוא צריך לברוח. וזה בחי פסח שאז היה יציאת מצרים שאז נתגלה אור רב מלמעלה כניל. ואז תיכף ומיד יצאו ישראל בחפזון גדול כי לא יכלו להתמהמה. כי אם היו נשארים שם עוד רגע אי היו נשארים משוקעים שם כמובא. וגם אסור לו אז להתחיל לחושב על פרנסה. אייכ מהיכן יתפרנס. רק יבטח בהי וישליך עליו יתי יהבו והוא יכלכלהו. וזה בחי וגם צידה לא עשו להם. שכשצריכין לברוח ממה שצרייכם לברוח מפח יוקשים אסור לחשוב על פרנסה וצדה כי בודאי כשנופלים על האדם רוצחים וגזלנים או חיות רעות. והוא ממהר לברוח מהם בודאי אינו חושב אז מהכין יתפרנס וכיוצא מכיש כשהאדם צריך לברוח מן השאול תחתיות ומתחתיו. ומיסורי עולם לחיי עולם. איך הוא צריך לברוח למהר להמלט על נפשו ולא יביט לאחוריו כלל כי אינו יכול להתמהמה. וגם צדה ופרנסה לא יעשו לו ויבטח בהי וישען באלקיו כי לא יעזבהו :

וזה בחי מצה שהיא בחי חפזון כניל. כי תחילת ההתעוררות בחי פסח. הוא בהתלהבות והתעוררות גדול ואינו יכול להתעורר ולבא לתשובה כייא כשישליך כל החכמות ממנו בבחי עם נבל ולא חכם. כמיש רבינו זיל במייא (סי קכיג) כי אם ירצה אז לחשוב שום חכמה ועצה ותחבולה. הן חכמות חיצוניות או כיוצא בזה חכמות העולם וטירדות הפרנסה בודאי לא יועיל לו שום התעוררות בעולם. כי עירקק ההתגלות אלקות וההתעוררות שבא אליו מלמעלה לא היה אלא כדי שיראה מרחוק אור גדול. כדי שישתוקק נפשו לברוח מתאוותיו והבליו. ושיתחזק יותר באמונה על ידי ריבוי ועוצם האור שהוא רואה מרחוק אבל עצם האור

א״א לו לקבלו. וע״כ צריך להתחזק אז ביותר בהאמונה. ולמהר לרוץ בכח גדול לברוח בחפזון גדול כנ״ל. וזה בחי׳ מצה שנאפית בחפזון גדול כנ״ל:

אות יג

וזה שנקראת המצה לחם עוני. כי לכאורה קשה כי איתא בכתבי האריז״ל שהמצה הואמוחין גדולים מאד מאד וכו׳ ע״ש. ומדוע נקרא לחם עני שהוא בחי׳ העדר הדעת כי אין עני אלא מן הדעת. אך באמת תרוייהו איתנהו בה. ודא ודא אחת היא כי מחמת עוצם גדולת האור המלובש במצה של פסח שהיא בחי׳ לחם מן השמים. כי עוגות שהוציאו ישראל ממצרים טעמו בהם טעם מן (קידושין ל״ח) שהוא לחם מן השמים בחי׳ אתערותא דלעילא כנ״ל. ומחת עוצם האור של פסח שהוא בחי׳ מצה. מחמת זה א״א להשיגו כלל והאור לא בא מלמעלה אלא כדי לחזק ולהחיות את האמונה. שע״י שרואין אור גדול מלמעלה אע״פ שא״א להשיגו כלל. אעפ״כ על ידי זה נעשין חזקים יותר באמונה וכנ״ל. וע״כ נקראת המצה לחם עוני. בחינת אין עני אלא מום הדעת כי דייקא עכשיו מחמת עוצם האור צריכין לסלק דעתו לגמרי ולידע שאינו יודע כלל. שזהי בחי׳ הצמצום של חכמה תתאה כנ״ל שנקראת דלית כנ״ל. וזהו לחם עוני שמזכרי את העינוי שנתענו במצרים ושעונין עליו דברים הרבה. כי עיקר התגלו הדעת וההארה של פסח שהוא בחי׳ התחלת התשובה הוא רק בשביל זה כדי שעל ידי זה יזכיר עצמו את העינוי שנתענה נפשו בגלות התאות של מצרים שהוא הס״א. ועל ידי זה יענה דברים הרבה להש,י ויצעק בקול גדול להש״י עד שירחמהו ויקרבהו לעבודתו יתי׳:

אות יד

וזהו החילוק שבין חמץ למצה שעיקר ההבדל הוא החלל והפתח שבין חית להי׳ כנ״ל. היינו כי עיקר החילוק וההבדל שבין הקדוש׳ לבין הס״א הוא רק כחוט השערה בבחי׳ כפשע ביני ובין המות הנאמר בדוד. היינו כי עיקר אחיזת הסט״א היא מהכפירות וגפם אמונה כי היצה״ר נקרא אל

אחר כפירות כמובא. וכל הכפירות נמשכין מחמת החכמות, מחמת שנדמה להאדם שכבר הוא חכם וראוי לו להבין כל הדברים ושיתורצו לו כל הקשיות שקשה לו על הש״י או על צדיקי אמת. ומחמת חכמתו הוא נופל מאד ר״ל כ״ש רבינו ז״ל שהחכמות מפילין מאד את האדם וכ״ש ביחזקאל חכמתך ודעתך הוא שובבתך. ועל כן העיקר הוא רק להשליך שכלו לגמרי ולסמוך רק על אמונה לבד כנ״ל. אבל באמת גם האמונ׳ צריכין להחיות על ידי השכל כנ״ל. ומי שהוא חזק בהאמונה הקדושה כל מה שניתוסף לו דעת ושכל נתחזקה האמונה אצלו יותר כנ״ל בבחי׳ תכלית הידיעה אשר לא נדע. וזה בחי׳ מצה שהיא בה״א שיש חלל בין הד׳ והיו״ד. כי הדלית היא בחינת אמונה. בחי׳ מלכות שנקראת עני בגין דלית לה מגרמה כלום. כי אין יודע שום ידיעה רק משתוקק להש״י באמונה שלימה לבד. וצריך להחיות את האמונה ולהמשיך לתוכה דעת שהוא בחי׳ היו״ד שבתוך הד׳ שעל ידה נעשית ה׳. כי ה׳ דלית הות ואתחזרת ונעשית ה׳ כמ״ש בזוה״ק ומובא בדברי רבינו ז״ל. כי היו״ד שבתוך הה״א היא בחי׳ חכמה כידוע. היינו בחי׳ המשכת החכמה והדעת לתוך האמונה להחיות את האמונה. אבל צריך להניח חלל ופתח בין הדלית שהוא בחי׳ אמונה, ובין היו״ד שהיא בחי׳ חכמה להורות שאע״פ שכבר זכה להמשיך לעצמו איזה חכמה ודעת שהוא בחי׳ היוד שבתוך הה׳. אעפ״כ עודנו מחזקי בתומתו כבתחלה ועדיין הוא עני ודל בעיניו כבתחלה כי הוא יודע ומאמין שעדיין אינו יודע כלל. אדרבא עתה אמונתו חזקה יותר מבתחילה ע״י השגת הדעת שהשיג שעל ידי זה השיג יותר איך א״א לדעת אותו ית׳. ואיך צריכין להתחזק באמונה יתירה מאד. אבל אינו סתם חס ושלום ע״י החכמה שהשיג את פתח האמונה חס ושלום. כי זהו בחי׳ חמץ שהוא בחית שהפתח והחלל סתום שהוא בחי׳ חימוץ המוח בחי׳ כי יתחמץ לבבי. דהיינו שע״י החכמה והדעת שהשיג. ע״י זה נדמה בעיניו שכבר הוא חכם בשלימות עד שרוצה לסמוך על חכמתו לבד ואינו משתמש עוד באמונה כלל. שזהו בחי׳ חית שכבר נסתם פתח הדלית דהיינו פתח האמונה כי סובר שכבר נתחכם לגמרי ואז נתחמץ לבבו חס ושלום בכפירות. ונתרחק לגמרי חס ושלום מהשי״ת׃

והכלל שעיקר ההבדל בין הקדושה והס״א הוא רק במשהו הזאת דהיינו מי שתמיד נשאר עומד על אמונה אפילו כשמשיג חכמות נפלאות ונוראות זהו סטרא דקדושה. ואז זוכה בלכ פעם להשגות יתירות ולאמונה יתירה. אבל תיכף כשסובר שכבר נתחכם ע״י שהשיג איזה חכמה ודעת ואינו משתמש עוד באמונה. זהו בחי׳ הסט״א בחי׳ חמץ בחית שנסתם פתח האמונה. ואז נופל מדעתו לגמרי ונעשה אויל וכסיל גמור כי עיקר החכמה לדעת שרחוק ממנו החכמה. ולהתחזק רק באמונה יתירה בכל פעם בבחי׳ אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. שעיקר החכמה שישכיל שרחוק ממנו החכמה. כמ״ש רבינו ז״ל במ״א. וזהו בחי׳ מצה בה׳ שהדלית בחי׳ אמונה רחוק מן היוד שהוא בחי׳ השכל. בחי׳ אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני כי היוד רחוקה מן הדלית לעולם. רק האמונה מקבלת חיות מהחכמה שנכנסה לתוכה מרחקו בבחי׳ מרחוק ה׳ נראה לי. היינו כי ע״י החכמה שהשיג. על ידי זה נתחזקה האמונה יותר. כי

עיקר השגת החכמה הוא לחזק את האמונה. וזהו בחי' ה' בחי' מצה בה' כנ"ל וזהו בחי' מצה פרוסה בחי' לחם עני מה דרכו של עני בפרוסה היינו כנ"ל. כי אע"פ שלחם מצה הוא בחי'מוחין גדולים מאד מאד. אעפ"כ נקראת לחם עני כי עיקר השגת החכמה לדעת שעדיין הוא עני מן הדעת. וע"כ לעולם נכרת ונראית הד' של הה' אע"פ שנמשך היוד שהיא השכל לתוכה וכנ"ל. וזהו בחינת מצה פרוסה שפורסין אותה לשנים בבחי' ה"א שהיא דלית יוד. והחלק האחד טומנין ומצפיני' לאפיקומן והחלק הב' מגלין ועונין עליו דברים הרבה. היינו כנ"ל שמרמזין שעדיין הדעת רחוק ממנו בחי' אמרתי אחכמה והאי רחוקה. ועל כן אין אנו רוצין להשתמש עם הדעת עכשיו כלל. רק החלק הנקרא לחם עני שעונין עליו דברים הרבה כי אנו מתחזקין רק באמונ' ועונין וצועקין להש"י ומשתוקקים אליו.אבל החלק הגדול המרמז לדעת אנו טומנין עד הסוף. כי א"א להשתמש בדעת עד לבסוף המרמז על הקץ האחרון שאז תמלא הארץ דעה ואז נזכה לדעת שלם כ"כ ומלאה הארץ דעה לדעת ה' וכו'. כי אפיקומן בחי' דעת בחי' אפיקו מן בחי' עוגות שהוציאו ישראל ממצרים טעמו בהם טעם מן ומן הוא הדעת כידוע:

אות טו

והנה ביום ראשון של פסח הי' מתגלה אור רב מלמעלה. ואחר כך תיכף נסתלק האור הגדול ומתחיל ליכנוס בהדרגה כסדר וזהו בחי' ספירת העומר כמבואר בכתבים. כי פסח הוא בחי' חסד שעל ידי זה קוצרין את המלכות חכמה תתאה מגלות של הד' מלכיות וזה החסד צריכין לקבל ע"י תוכחה כ,ש שם במאמר הנ"ל. אבל בתחילת ההתגלות (קודם מתן תורה) איך שייך תוכחה (כי תוכחה היא בחי' דינים, ואז מתוקף הגלות לא הי' באפשר שיתגלה החסד ע"י תוכחה כדי שלא יתאחזו הדיינם ביותר). ואז היה ההכרח שיבא האור החסד מלמעלה בבחי' אתערותא דלעילא בלי אתערותא דלתתא כלל. אבל אח"כ שמסתלק האור צריכין לקבלו בהדרגה ע"י תוכחה שמשם מתגלה החסד. וזה בחי' עומר שעורים שהוא מנחת קנאות בחי' תוכחה בחינת מה שמקנא ומוכיח הבעל לאשתו אל תסתרי עם איש פלוני, כך התוכחה של הצדיק שמוכיח את כנסת ישראל לבל יסתרו עם איש פלוני. וזהו אל תסתרי, אל תסתרי דייקא. כי כל הרהורי ע"ז דהיינו כל הכפירות הבאים על איזה אדם, זה בחי' ניאוף בבחי' האשה המנאפת תחת אשה תקח את זרים, שזה נאמר שם על חטא ע"ז בחי' פגם אמונה. וזהו אל תסתרי וכו' כי כל המשחבות הללו הם בלט בסתר ואין איש יודע מהם כ"א בוחן לבבות בבחי' פן יהיה בכם איש אשר יעשה פסל ומסכה ושם בסתר. ודרז"ל בסתרו של עולם וכו'. ועיקר

התוכחה של הצדיק לכנסת ישראל הוא על האמונה שהיא יסוד כל התורה כולה כנ״ל. וזהו אל תסתרי עם איש פלוני שלא יניח לכנוס אצלו הכפירות של איש פלוני דהיינו הבע״ד. ולא יניח אותו לטמא דעתו חס ושלום רק יגרש מדעתו ולבו כל אלו המחשבות והבלבולים ולא יטעון עמהם כלל. רק יסלקם מדעתו לגמרי. ויעשה עצמו כבהמה ויסמוך על אמונה לבד כמ״ש (תהלים ע׳ ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך. וזה בחי׳ מנחת שעורים שהוא מנחת קנאות שהוא מאכל בהמה בחינת בהמות הייתי עמך כנ״ל וזהו בחי׳ התוכחה שהיא בדרך בזיון לפעמים. וזהו ג״כ בחינת מנחצת קנאות דהיינו תוכחה שבאה מן השעורים שהוא מאכל בוזי של בהמות בחי׳ התוכחה שבאה בדרך בזיון ועל ידי זה נמשך החסד שעל ידו קוצרין את המלכות כנ״ל. וזה בחי׳ ספירה שהואבחי׳ צמצומים של השגת אלקותו ית׳ בחי׳ חכמה תתאה הנ״ל. כי לפני אחד מה אתה סופר ואין שייך שום ספירה כלל. וע״כ עיקר ההתגלות הוא ע״י צמצומים שהם בחי׳ ספירות בחי׳ ספירה ומנין. כי בהצמצומים כביכול שייך מנין שזה צמצום ראשון וזה צמצום ב׳ וכו׳ וזהובחי׳ ספירת העומר שסופרין הימים להעומר כי הימים הם בחי׳ מדות וצמצומים בחי׳ ומדת ימי וכו׳ (שם ל״ט) ואלו הצמצומים א״א שיתגלו כ״א ע״י עומר שעורים מנחת קנאות בחי׳ תוכחה. כי ע״י זה נתגלה החסד שעל ידי זה קוצרים את המלכות מהגלות וכו׳. וזה בחי׳ קצירת העומר. קצירה דייקא בחינת וקצרו לפי חסד הנ״ל. כי עומר הואלשון מדה בחי׳ חכמה תתאה הנ״ל בחי׳ והעומר עשירית האיפה היא. שהיא לשון מלכות כידוע שהיא בחי׳ מדות וצמצומים להשגת אלקותו ית׳ כנ״ל. וזה שעורים בחי׳ שיעורין דאתוון דאורייתא. וזה בחי׳ הנפת העומר שקוצרין בחי׳ החכמה תתאה ומעלין ומניפין אותה לשרשה למי׳ שד׳ רוחות העולם ומעלה ומטה שלו דהיינו להשיג אלקותו ית׳:

אות טז

וע״כ ביום ראשון של הספירה ביום קצירת העומר היה מפלת המן עמלק. כי אז קוצרין המלכו תחכמה תתאה מהם בבחי׳ חתכו לד׳, הנאמר באגג מלך עמלק כנ״ל במאמר הנ״ל ואז אין להם שום חיות. וע״כ אז הוא מפלתו של המן עמלק שכלול מכל הד׳ מלכיות כמבואר במאמר הנ״ל לענין אגג מלך עמלק. וכן כמה אומות שונאי ישראל היה להם מפלה גדולה בלילה זו של קצירת העומר מדין וסנחריב וכו׳ כי כולם חיותם מחכמה תתאה כשנופלת בגלות אליהם. ועל ידי קצירת העומר נתגלה חסד כי בלילה הראשונה של הספירה הוא חסד שבחסד. ועל ידי זה קוצרין וחותכין את המלכות מהם ומעלין אותהאל אור הפנים. ואז הוא

מפלת כל האומות שכלולים בד' מלכיות וכנ"ל:

אות יז

ו ע"כ סופרין שבע שבתות מ"ט יום שהם כלליות כל הצמצומים בחי' מ"ט פנים לתורה. ואז ביום החמשים שהוא שבועות הוא מתן תורה. ואז עיקר התגלות אלקותו ע"י אלו הצמצומים כי אז עולה המלכות אל אור הפנים שהוא בחי' דיקנא קדישא כי בשבועות נתגלה הש"י כזקן מלא רחממים. אמן ואמן:

שייך לעיל

אות יח

כי אע"פ שאין משיגין האור הגדול כלל. אעפ"כ על ידי זה נתחזק האמונה. כיכל חד לפום מה דמשער בלביה מבין ומשיג בבירור השתוקקות אמונתו ית'. וזה הדבר א"אל באר. כי הוא לכל חד לפום מה דמשער בליבה. אבל לעולם אחר כל המופתים וכל ההתגלות הכל לא היה כי אם בשביל שתתחזק האמונה הקדושה:

וע"כ אחר שעשה משה רבינו כמה נסים לישראל במצרים ועל הים. ועשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה על הים וכו'. וראו מסות גדולות ומופתים נוראים כאלו. וגם גילה להם השגות עצומות ונוראות כי בודאי כששאל משה להש"י מה שמו מה אומר אליהם. והש"י גילה לו אז שמותיו הקדושים בודאי היה מגלה להם בזה סודות גדולות ונוראות בהשגת סוד שמותיו הקדושים שבהם כלולים כל סודות הגבלה. וגם ראטתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל הנביא. מכ,ש מה שראו בני ישראל. מכ"ש מה שראו הראשים והגדולים והזקנים. ואחר כל אלה נאמר וירא ישראל את היד הגדולה וכו' ויאמינו בה' ובמשה עבדו. ראה והבן וחכם שאחר כל ההשגות והידיעות והמופתים עדיין צריכסי לאמונה כי כל ההשגות והמופתים וכו' לא באו אלא בשביל אמונה לכל חד לפום מה דמשער בלביה שעל ידי זה נתחזק אמונתו ביותר כנ"ל. בחי' וירא ישראל את היד הגדולה וכו' ויאמינו בה' וכו' כי ע"י הראיה וההשגה

הגדולה שהשיגו אז. וראו מופתים נוראים בגשמיות כאלה בקריעת ים סוף וכו' ע"י זה נתחזק אמונתם מאד כי לעולם צריכין להתחזק באמונה להאמין בהש"י ובהצדיקי אמת בפשיטות בלי שום חכמות. כי עיקר היא האמונה הפשוטה כנ"ל:

גילוח ד

אות א

גודל חומר העון של גילוח פאות הזקן והראש שכל דת ישראל תלוי בזה כמ ושאנו רואין שעיקר הסימן בין ישראל לעכו"ם הוא בפאות וזקן. ומי שפורק עול תורה ומצוות ומגלח זקנו ופאותיו הוא כמו מומר גמור לכל התורה כולה. כי עיקר תחילת ההמרה של כל המומרים הוא שמגלחים פאותם וזקנם. שבזה מסלקין מעצמן ההיכר והסימן של ישראל עם קדוש:

ע"פ מ"ש בסי' כ"ג בהתורה צוית צדק שיש פנים דקדושה שהם אנפין נהירין בחי' חיים כמ"ש באור פני מלך חיים בחי' שמחה וכו' ויש פנים דסט"א שהם אנפין חשוכין מרה שחורה ע"א וכו'. ומבואר שם שמי שמשוקע בתאות ממון הוא מקושר בפנים דסט"א אלהים אחרים חשך בחי' מיתה וכו'. אבל בני אדם שמשאים ומתנם באמונה הם דבקים באור הפנים דקדושה. כי אין אמונה בלא אמת וכו' ואמת הוא אור הפנים כידוע וכו' ע"ש כל זה היטב:

כי העיקר הוא הפנים. כי בכל דבר בעולם עיקר הדבר הוא בחי' פנים שלו. כמו אצל האדם עיקר האדם הוא הפנים כי כל המוח והדעת והדיבור הכל בהפנים. כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו. וכל העסקים שיש עם האדם שאחד עוסק עם חבירו בתורה או מו"מ הכל הוא בהפנים ששם החכמה והדיבור שהוא עיקרהאדם. וכמ וכן בכל הדברים שבעולם יש בחי' פנים שהוא עיקר הדברשהוא בחי' הפנים של אותו הדבר. וצריך כל אדם להסתכל בכל דבר על הפנים והעיקר שלו. כי עיקר של כל דבר שהוא בחי' הפנים שלו הוא האמת. כי האמת הוא בחי' הפנים כמ"ש בתורה הזאת

כנ״ל. וכמ״ש בכוונות שאמת הוא אור הפנים. וכן מבואר בסי׳ קצ״ב שאמת הוא הפנים של כל הפנים דקדושה וכו׳ ע״ש ואמת הוא ארחד כמ״ש אדמו״ר ז״ל בסי׳ נ״א ובמ״א. היינו שעיקר של כל דבר שהוא הפנים של אותו הדבר כנ,ל הוארק האמת שהוא אחד. שהוא החיות אלקות המלובש באותו הדבר שהוא עיקר הדבר. כי הש״י הוא עיקרא ושרשא דכל עלמין. ומי שמסתכל בכל דבר על החיות אלקותהשוכין בו שזה עיקר האמת הוא מסתכל על הפנים של הדבר שהוא עיקר הדבר כנ״ל. וזה כל עבודת האדם בזה העולם לבקש תמיד בכל הדברים שבעולם את הפנים והעקיר, שהוא האמת שהוא השי״ת שהוא עצם האמת והוא חאד ואין שני והוא עיקרא ושרשא דכל עלמין. והוא ברא כל דבר והוא מחיה ומקיים בכל עת כל הדברים שבעולם והוא עיקר הפנים של כל הדברים שבעולם. כי כולם מקבלים חיותם מהש״י שזהו בחי׳ פניהם ועיקרם כנ״ל. כי כל אדם צריך לבקש תמיד פני ה׳ כמ״ש בקשו פניו תמיד וכתיב לך אמר לבי בקשו פני וכו׳ וכתיב זה דור דורשיו מבקשי פניך יעקב סלה כי האמת הוא בחי׳ פני ה׳ כי מי שזוכה לידע האמת על בוריו כמו שהוא אמת שהש״י ברא הכל יש מאין ומחיה ומקיים הכל ברצונו. ומשגיח על הכל בהשגחה פרטיית. זאת הידיעה האמתיית היא בחי׳ הארת פני ה׳ כי האמת הוא הפנים של כל הפנים כנ״ל. היינו כשיודעין האמת זה עיקר בחי׳ הארת הפנים כמו למשל בגשמיות במלך ב״ו כל זמן שהמלך נסתר בחדריו ואין זוכין לראותו הוא בבחי׳ הסתרת פנים. וכשמגלה עצמו לאנשיו ורואין אותו זה בחי׳ הארת פנים שמראה להם פנים שהיה נסתר מהם עד הנה. כמו כן להבדיל בהשי״ת ממ״ה הקב״ה שא״א לראותו בעינים גשמיים. ואפילו בעיני השכל. כ״א כל חד כפום מה דמשער בליבי׳ כמ״ש בזוה״ק ומובא בדברינו כ״פ. כשהש״י עוזר להאדם ומתנוצץ בדעתו ידיעת אמתתו זה בחי׳ הארת פנים. וע״ז אנו מבקשין תמיד יאר פניו אתנו סלה. האירה פניך על עבדך וכו׳ פניך האר בעבדך. והכהנים נצטוו לברך את ישראל בברכה זאת. כמ״ש יאר ה׳ פניו אליך וכו׳ כי זה העיקר שזוכין להארת פני ה׳ דהיינו שיאיר בדעתו אמתת אלקותו שזה עיקר אור הפנים כי אמת הוא הפנים כנ״ל:

אות ב

אבל עיקר אור הפנים א״א לקבל כ״א ע״י אמונה. כי עצם הפנים שהוא האמת דהיינו ידיעת אמתת אלקותו יתי׳ א״א לקבל מחמת ריבוי אור. כי אם הי׳ מתגלה לעין כל אמתתו באתגליא הי׳ העולם מתבטל במציאות. כי אפי׳ אור השמש אי אשפר לבני אדם להסתכל באורו מחמת ריבוי

האור מכ״ש וכ״ש אור הגדול והונרא הזה. ע״כ השי״ת ברחמיו שחפץ בקיום העולם, צמצם והסתיר אור האמת שהואאור הפנים בבחי׳ אכן אתה אל מסתתר. ודייקא ע״י ריבוי הצמצומים יכולין לידע מאמתתו. כי צמצם את האמת בחכמה נפלאה בצמצומים רבים ושונים בדרכים נפלאים ונוראים עד שנתהוה מדת האמונה, שבחכמתו הפנלאה האיר בהאדם מדת האמונה הקדושה. שיש בנשמת האדם רשימה מאמתת אלקותו ית׳ שעל ידי זה יש לו כח להאמין בהאמת אע״פ שאינו רואה האמת עדיין בדעתו. והאמונההיא עיקר הידיעה בבחינת וארשתיך לי באמונה וידעת את ה׳. שהאמונה היא עיקר הידיע׳ כמ ושאנו רואין אפי׳ בגשמיות שעיקר הידיעה הברורה הוא ע״י אמונה דייקא מה שא׳ מאמין לחבירו. ואין קיום להעולם בלי אמונה מה שא׳ מוכרח להאמין לחבירו כי בלא אמונה לא יתקיים שום עסק ומו״מ. כמו למשל כשאחד רוצה לידע המקח מאיזה סחור׳ במרחקים כגון המקח מחטים באדעס או בסטאנבול או במרחקים יותר, אם ירצה לבלי לסמוך על שום נאמנות של שום אדם בעולם בודאי לא ידע לעולם המקח. כי אפי׳ אם יהיה החכם הגדול שבחכמים ויחקור בחקירתו בכמה סברות וחכמות נפלאות שראוי עתה שיהיה המקח ביוקר אף עפ״כ הידיעה הזאת שעל פי סברות החכמות אינה ידיעה כלל. כי כבר ראינו כמה פעמים שהיתה הסברא נותנת שיהיה חטים ביוקר ואף על כי כן היה בזול גדול וכן בכל הסחורות והעסקים הידיעה שע״פ סברא וחכמה אינ יידעה כלל רק מי שרוצה לידע ידיעה ברורה מהמקח של איזה סחורה בהכרח שיסמוך על איש נאמן שיבחור לו איש נאטמן שראוי לסמוך עליו שהוא יודע שהוא אוהבו באמת ויש לו נאמנות. וכשזה הנאמן באמת כותב לו ידיעה מאיזה מקח מסחורה וכיוצא זאת הידיעה היא ידיעה בורכה באין ספק אף על פי שאינו מבין בשכלו שום סברא ושכל שיהיה עתה המקח כך אדרבא הסברא נותנת שיהיה בהיפך אעפ״כ הוא יודע ידיעה ברורה ואמתיית שהמקח הוא כך ע״י אמונה שמאמין לחבירו הנאמן שבודאי לא ישקר בו ובודאי כותב לו האמת. נמצא שעיקר הידיעה הברורה הוא ע״י אמונה כי אין קיום להעולם בלא אמונה. כי כל המו״מ והעסקים שבעולם וכל ההתחברות שבין בני אדם א״א להתקיים בלא אמונה. כי אפילו אם יהי האדם חכם גדול ביותר אם ירצה שלא לעשות שום מו״מ עד שידע מהות המו״מ בחכמתו ולא ירצה ליתן מידו שום דבר לחבירו מחמת שאינו מאמין לו. בודאי לא יוכל לעשות שום עסק ושום מו״מ. כי כל העסקים והמו״מ בהכרח שיהיה נגמר ע״י קיבוץ כמה אנשים ובהכרח שיאמין א׳ לחבירו ובל״ז לא יוגמר שום עסק ושום מו״מ כידוע ומבורר בחוש. רק שכל א׳ צריך לבקש איש נאמן שיהיה ראוי לו לסמוך עליו. אבל עכ״פ בלא נאמנות שיתן לאיזה אדם א״א לו לעשות המו״מ והעסק. ובפרט העסקים והמו״מ הגדולים למרחקים וכל הנאמנות שבי ואדם לחבירו הכל נמשך מכח האמונה הקדושה שצריכין להאמין בהשי״ת ובצדיקיו ובתורתו הקדושה שברא השי״ת כח האמונה בהאדם שיהיה לו כח ובחירה להאמין בהאמת. ומשם נשתלשלה האמונה והנאמנות שבין אדם לחבירו שהוא קיום העולם. וע״כ באמת ארז״ל המחליף בדיבורו כאלו

עע״ז. כי בודאי כשמשקר בחבירו באיזה מו,מ ואין לו נאמנות הוא פוגם בהאמונה הקדושה ונחשב כעע״ז ממש. כי הנאמנות שבין אדם לחבירו נמשך מהאמונה הקדושה כנ״ל:

אות ג

הכלל שעיקר קיום העולם הוא על ידי אמונה כמ״ש וכל מעשהו באמונה וכל התורה כולה עומדת על האמונה כמ״ש כל מצותיך אמונה. וכשרז״ל בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחיה. כי ברוך השם יש לנו איש נאמן באמת שראוי לסמוך עליו. ואנו יודעין מה לסחור בזה העולם. הוא משה רבינו ע״ה שהצליח אותנו בהצלחה הנצחיית והודיע לנו מה אנו צריכין לסחור בזההעולם הרחוק מאד מעולמות עליונים. כי אנחנו לא באנו לזה העולם כי אם לסחור בו סחורות למרחקים גדולים ששם מצליחים ומרויחים הרבה מאד מאד באלו הסחורות שסוחרים בזה העולם הגשמי דייקא, רוחח גדול ונפלא ונורא מאד בלי שיעור וערך עין לא ראתה וכו׳ (כמ״ש בלק״ת בסי׳ נ״ה ע״ש). אבל אין אסד יודע במה משתכר בזה העולם הרחוק מאד ממדינתינו שאנו צריכין לשוב לשם. על כן חמל עלינו הש״י ושלח לנו רועה נאמן הוא משה רבינו ע״ה שכתוב בו בכל ביתי נאמן הוא. והוא חמל עלינו. הוא הצליחנו. הוא האיר עינינו והודיע לנו כל התורה והמצות שמסר לנו מפי הקב״ה והודיענו כל הסחורות הקדושות שאנו צריכין לסחור בזההעולם שהם לבישת ציצית והנחת תפילין ושאר כל המצות הקדושות והנוראות. ובודאי אין אנו צריכין עתה לבלות ימים חס ושלום לחקור חס ושלום אם יצליח באלו הסחורות כי בודאי מי שחוקר בזה מלבד מה שהוא רשע ואפיקורוס וכו׳ אף גם הוא שוטה ואויל ופתי ומשוגע שרוצה להיות חכם להרע לחקור אחר איש נאמן כזה ורוצה לידע דוקא בדעתו ולהבין בשכלו מדוע יצליח בזאת הסחורה. היש פתי מזה. שכותבין לו ממרחקים אנשים נאמנים וחכמים אמתיים נוראים כאלה שימהר לסחור אלו הסחורות בתכלית המהירות והזהירות כי יצליח בהם מאד הון עתק בלי שיעור והוא בזדון לבו מתעצל ורוצה לחקור תחלה הטעם מדוע אלו הסחורות חשובים שם ובתוך כך מתעצל לסחוכר הסחורה ומבלה ימיו בהבל וריק ובא לשם בחרפה וכלימה ריק ונועור מכל טוב מכ״ש אם הביא לשם דברים האסורים לבא שמענישין את המביאים לשם בעונשים קשים ומרים מאד בלי שיעור. אוי לאותה בושה אוי לואתה כלימה. והנמשל מובן ממילא שמשה רבינו עליו השלום וכל הצדיקים הנביאים ראשונים ואחרונים וכל התנאים ואמוראים וכו׳ כותבין לנו להזהר לקיים תורת משה כי נצליח על ידי זה מאד בעוה״ב והם אנשים נאמנים חכמים ונובונים

ואוהבים אותנו באמת. בודאי אין אנו צריכים לחקור אחריהם חלילה רק להאמין להם ולילך בדרכיהם ועל ידי זה נוכל לסחור כל הסחורות הקדושות שהם תורה ומצות. כי אין אנו צריכין לבלות ימינו על שום חקירה לחקור אחריהם חלילה רק כל ימינו נעסוק לקבץ ולסחור אלו הסחורות היקרים מפז ומפנינים וכל חפצם לא ישוו בהם. וזה ששבח שהמע״ה את האמונה הקדושה אש חיל מי ימצא וכו׳ כי האמונה הקדושה נקראת אשת חיל כי אמת ואמונה הם בחי׳ איש ואשה כמובא בסי׳ ז׳ ע״ש. והוא משבח את האמונה שהיא אשת חיל בכל השיר הזה בלשון רווח והצלחה בסחורה שהיא מצלחת ומרווחת הרבה בסחורתה כמבואר בכל השיר הנפלא הזה מתחלתו ועד סופו. היינו כנ״ל כי עיקר הצלחת האדם בסחורה הקדושה הצלחה אמתיית ונצחיית היא ע״י האש תחיל שהיא האמונההקדושה שנקראת אשת חיל כנ״ל. וכמובא בכל כתבי האר״י שהאמונה היא בחי׳ מלכות שהוא בחי׳ אשה יראת ה׳ בחי׳ אשת חיל היינו כנ״ל. וזהו היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה שע״י האמונההקדושה שסומכין על משרע״ה ועל הצדיקים ההולכים בדרכיו על ידי זה יכולים לסחור סחורות למרחקים ולהביא לחמו וחיותו לנצח ממרחקים גדולים אף על פי שאין אנו יודעין מה לסחור לשם כי כבר הודיע לנו איש נאמן באמת מה אנו צריכין לסחור לשם שעל ידי זה נצליח שם תמיד וכנ״ל:

אות ד

נמצא שעיקר ידיעת האמת שהוא בחי׳ פני סהוא על ידי האמונה שהיא נמשכת דרך צמצומים הנמשכין משכליים גבוהים ונוראים מאד שהשם יתברך צמצם אורו בדרכים ובצמצומים נפלאים עד שהמשיך מדת האמונה שעל ידי זה עיקר קיום העולם כנ״ל. כי האמונה אף ע״פ שהיא למטה מהשכל כידוע כי אין אמונה כ״א במה שאין השכל מבין אעפ״כ שרשה נמשך ממקום גבוה ועליון מאד שהוא גבוה מכל השכליים כי בחי׳ האמונה הוא בבחינת אני ראשון ואני אחרון וכו׳ בחי׳ מגיד מראשית אחרית בחי׳ סוף מעשה במחשבה תחלה וכמובן ומבואר כל זה במ״א ואלו הצמצומסי הקדושים שהשי״ת צמצם אורו עד שאין יכולין לידע האמת כ״א ע״י אמונה כנ״ל אלו הצמצומים הם בחי׳ שערות שהם נמשכין ממותרי מוחין. כמבואר בכתבים שכל תיקון העולמות היה ע״י בחי׳ שערות ע״י שנתצמצמו האורות עד שנתהוו השערות ודרך שם המשכת החיות והדעת מבחינה לבחינה ומעולם לעולם וכו׳ אבל מחמת שהשדערות הם בחינת צמצומים שהם בחי׳ דיינם כשמתגדלים ביותר אזי נמשך מהם יניקה להסט״א חס ושלום וע״כ צריכים לקצצם. אבל

יש שערות קדושות וגבוהות מאד שעיקר המשכת הדעת והחיות הוא על ידם והם שערות הפאות והזקן הקדוש שכל בנין העולמות וכל המשכת ידיעת אלקותו הוא על ידי הצמצומים הקדושים הנמשכין ע״י אלו השערות הקדושים ונוראים מאד. כי שערות הפאות והזקן נמשכין ממקום גבוה ועליון ונורא מאד מבחי׳ עתיק. שעיקר התגלות אלקותו עיקר המשכת האמונה הקדושה הוא ע״י אלו השערות שסה צמצומים נפלאים הנשמכין משכל עליון וגבוה מאד מאד מבחי׳ עתיק שמגדולת נפלאות נוראות זה השכל הוא יכול לצמצם עצמו בצמצומים נפלאים עד שיומשך הארת האמונההקדושה בהשכל שנזכה להאמין בהאמת אע״פ שאין אנו מבינים אותו בשכל עדיין. כי האמונה הוא נפלאות תמים דעים שעליו נאמר אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן. וכתיב אודך על כי נוראות נפלאתי נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד וכמבואר מזה במ״א ע״ש. ועל כן אלו השערות הקדושים של הפאות והזקן הם עיקר ההידור ואור הפנים כמ״ש והדרת פני זקן כמובא כי עיקר האמת שהוא הפנים א״א לקבל ולהשיג כ״א ע״י האמונה הקדושה כנ״ל. וע״כ נקראת האמונה אור הפנים כמבואר בהתורה הנ״ל. וזהו בחי׳ שערות הפאות והזקן שהם בחי׳ צמצומים הקדושים שעל ידם עיקר המשכת האמונה שהיא עיקר אור הפנים. כי ע״י האמונה יודעין האמת שהוא הפנים וכל זמן שאין זוכין לאמונה א,אל קבל עצם האמת מחמת ריבוי אורא ע״כ אין הפנים שהוא האמת מאיר כ״א ע״י אמונה שעל ידה יודעין האמתל וע״כ האמונה היא אור הפנים. וזהו בחי׳ שערות הפאות והזקן שהם עיקר ההידור ואור הפנים וכנ״ל. כי אי אפשר לידע מהשי״ת שהוא עצם האמת מחמת ריבוי אור כ״א ע״י אמונה לבד שאז כשזוכין לאמונה בשלימות יודעין האמת. וע״כ עיקר אור הפנים שהוא האמת הוא האמונה שהיא נמשכת ע״י שערות הפאות והזקן כנ״ל:

אות ה

כי אמת ואמונה הם שניהם אחד. כי מי שמאמין בהאמת הוא מקושר אל האמת כאלו היה יודע אותו בשכל ואין חילוק ביניטהם כלל אדרבא עיקר האמת א״א לידע כ״א ע״י אמונה כנ״ל. כי אמת ואמונה הם בחי׳ איש ואשה וע״ז נאמר לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו. האדם זה בחי׳ האמת שהוא בחי׳ איש, לא טוב שיהיה לבדו כי א״א ליהנות מהאמת ולהוליד ממנו לבדו מחמת שא״א לקבל עצם האמת כנ״ל. וע״כ אמר הש״י שיעשה לו עזר כנגדו שהיא האשה יראת ה׳ שהיא אשת חיל שהיא בחי׳ האמונה הקדושה שהיא כלה הכלולה מהכל המשובחת בכל ספר שיר השירים. כי אמונה הקדושה כלולה מהכל כי כל ההשגות

הגבוהות וכל ידיעת אלקות הכל אין יכולין לקבל כ״א על ידי אמונה כי האמונה היא עצם מעצמיו ובשר מבשרו של האמת כי שניהם א׳ וא״א לזה בלא זה. וכל קיום העולם ע״י שניהם דייקא שבאמת הם אחד בבחי׳ והיו לבשר אחד כי מאחר שמאמין בהאמת לאמתו נכלל האמונה בהאמת בתכלית האחדות ועל ידי זה נולדים כל ההשגות לדעת מאמתת אלקותו ית״ש לנצח כי א״אל לדעת מאמתת אלקותו ית״ש לנצח כי א״אל דעת ממנו ית׳ כ״א על ידי התחברות אמת ואמונה בבחי׳ וארשתיך לי באמונה וידעת את ה׳. כי אמת בלא אמונה בודאי אינו כלום. כי כשאינו מסתכל על האמת אז יש לו אמונות כוזביות שהם ע״ז אלהים אחרים פנים דסט״א המבוארים בהתורה הנ״ל. ועיקר קיום של האמונה הקדושה הוא ע״י אמת בבחי׳ צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה היינו כשמסתכל על האמת לאמתו ואז בודאי רואה בעיניו שראוי להאמין באבותינו הקדושים ובצדיקים אמתיים שמזהירי׳ אותנו לקיים תורתינו הקדושה (וכמבואר מזה במ״א בהלכות פסח ע״ש). ואז אתעבידת אמונ׳ שזוכה לאמונה הקדוש׳ בלימות ואז נכלל אמת ואמונה יחד כי באמת שניהם אחד כנ״ל ועל ידי זה נולדים כל ההשגות והידיעות כי ע״י אמונה זוכין אח,כ להשגות וידיעות גבוהות מאד כמ״ש ע״פ ויהי ידיו אמונה עד בא השמש בסי׳ צ״א ובמ״א. וע״י אלו הידיעות מולידין נפשות ממש. כי כל מה שהצדיקים משיגין השגות גבוהות יותר ע״י שזכו לחבר אמת ואמונה בשלימות על ידי זה זוכין להכנסי אמונהבלב נפשות ישראל כי זה עיקר שלימות ההשגה של הצדיקים שבכל פעם משיג השגות גבוהות משכל עליון וגבוה ביותר עד שיכול לצמצם השגות אלקותו בצמצומים נפלאים כאלה עד שיכול להכניס האמונה הקדושה בלב כל הנפשות הירודות הרחוקות ממנו ית׳ מאד מאד וכמובן כ״ז בתחלת התורה מישרא דסכינא בסי׳ למ״ד שכל מה שהחולה נחלש ביותר צריך רופא גדול ביותר שיוכל להכניס בו השגות אלקות וכו׳ ע״ש. וזהו בחי׳ שערות הפאות והזקן שהם צמצומים גבוהים ונוראים הנמשכין ממקום עליון וגובה כזה עד שע״י אלו הצמצומים של אלו השערות הקדושים נמשכין דרכי האמונה הקדושה אפילו להמדריגות הפחותות והירודות מאד כי כל מה שהצמצומים נמשכין ממקום גבוה יותר הם יכולין להלביש השכל ולהודיעו אפילו להקטנים והפחותים ביתר כנ״ל. וע״כ עיקר היהדות של ישראל עם קדוש הוא ע״י הזקן והפאות. שכ לזמן שאינו משליך מעליו הפאות והזקן אפילו אם הוא כמו ששהוא עדיין יש לו סימן של ישראל ויכולין להאיר גם בו איזה בחי׳ מהאמונה הקודשה ויכול עדיין לשוב להשי״ת בנקל. אבל כשנתפקר חס ושלום עד שמשליך מעליו הזקן והפאות הואחשוד על כל התורה כולה ונתרחק מהאמונה בתכלית. כי עיקר המשכת האמונה הקדושה הוא על ידי שערות הזקן והפאות כנ״ל:

אות ו

וזה שאנו רואין בחוש שבאשכנז וסביבותיה שבעו״ה פרצו גדר ישראל וחלפו חוק הפרו ברית ומגלחים זקנם בשאט בנפש. ע״כ נתרבה שם אמד אפיקורסות ועוסקים בספרים חיצונים ורחוקין מהאמונ׳ הקדושה מאד כמפורסם כי הא בהא תליא. כי עיקר המשכת האמונההקדושה הוא ע״י שערות הפאות והזקן כנ״ל. וע״כ אין שם אמונת חכמים כלל וחולקים על כל הצדיקים הגדוים האמתיים שזכינו בדורותינו מימי הבעש״ט ותלמידיו הקדושים. וגם מכתבי האר״י וספרי זוה״ק חלק לבם מאד כידוע ומפורסם כי עיקר המשכת הארת הפאות והזקן נמשך ע״י הצדיקסי הגדולים האמתיים שהם נקראים זקני הדור. זקן זה קנה חכמה. והם ממשכיים עלינו בחי׳ הארת תליסר תיקוני דיקנא קדישא שהם בחי׳ י״ג מדות שהתורה נדרשת בהם ומשם עיקר המשכת האמונה הקדושה שנמשך עלכל אחד דרך שערות הפאות והזקן שיש בכל אחד מישראל. ואלו המגלחים זקנם הם עוקרים עצמם מכל זה כי משחיתים פאת זקנם ופאת ראשם וכמו כן הם עוקרים עצמן מהצדיקים אמתיים שהם זקני הדור שמהם עיקר האת הזקן הקדוש שבכל אחד מישראל וכמו כן הם עוקרים עצמן מהאמונה הקדושה הנמשכת ע״י הזקנים הקדושים על ידי שערות הזקן והפאות וכנ״ל. אוי להם ואוי לנפשם כמ״ש בזוה,ק ווי למאן דאושיט ידיה לדיקנא וכו׳ ואי ואבוי לנו כי נגע הצרה גם בגבולינו כי בעו״ה נמצאים עתה גם במדינתנו רשעים וכופרים הפורקים עול ומשחיתים זקנם בפרהסיא ועוברים עלכל התורה בפרהסיא ולא די בזהכי גם הם פוערים פיהם לבלי חק על הכשרים ותמימים בדברי חלקלקות וליצנות על שאינם בוחרים בדרכיהם הרעים ורבי סמנערי בני ישראל יתפסו ברשתם הרעה הש״י ירחם על פליטתנו הנשארת ויציל זרעינו וכל זרע בית ישראל מהם ומהמונם׃

אות ז

וזהו על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד. אביו ואמו זה בחי׳ החכמות השכליים כי אב בחכמה ואם לבינה. היינו שצריכין לעזוב את כל החכמות רק לדבק עצמו בהאשה יראת ה׳ אשת חיל שהיא בחי׳ האמונה הקדושה שעיקר התגלות אמתת האמת הוא על ידה בבחי׳ והיו לבשר אחד שהאמת והאמונה הם אחד בתכלית האחדות כנ״ל׃

אות ח

וזה בחי' ספירה שסופרין תחלה שבע שבתות תמימיות שבהם אנו ממשכיין ומתקנים כל הז' מדות שהם צמצומים הקדושים כידוע. וע"כ סופרין לעומר. כי עומר שעורים הוא בחי' כלליות כל הצמצומים שזה בחינת שער"ה בגימ' ב"פ מנצפ"ך כמ"ש בכוונות שהם כלל כל הצמצומים הקדושים. ואלו הצמצומים הם בחי' שערות שעוסקין לתקן ולהמשיך בכל ימי הספירה. ועל ידי זה יכולין לקבל אור הפנים בשבועות שזהו בחי' שערות שעוסקין לתקן ולהמשיך בכל ימי הספירה. ועל ידי זה יכולין לקבל אור הפנים בשבועות שזהו בחי' קבלת התורה בחי' ע' פנים לתורה בחי' פנים בפנים דבר ה' עמכם. כי על ידי המדות והצמצומים בחי' שערות הקדושים שהמשכנו בכל ימי הספירה ע"י זה אנו זוכין לקבל אור הפנים שהוא בחי' קבלת התורה בשבועות. וע"כ עוסקין בשבועות לומר האידרא רבא שגילא רשב"י שמדברת מתליסר תיקוני דיקנא קדישא. כי זה עיקר בחינת שבועות כי בשבועות נדמה להם כזקן.כי עיק קבלת התורה שהוא בחי' אור הפנים א"א לקבל כ"א ע"י בחי' שערות הזקן שהם עיקר תיקון כל העולמות כידוע בכתבים וכנ"ל. ועל כן נקראין ימי הספירה שבע שבתות כ"ש וספרתם לכם ממרחת השבת וכו' שבע שבתות וכו' עד ממחרת השבת וכ'ו. כי עיקר הספירה הוא לתקן ולהמשיך המדות והצמצומים הקדושים עד שיתתקן מדת האמונההקדושה שהואבחי' שבת מלכתא שנקראת כלה הכלולה מהכל. כי שבת היא בחי' אמונה כמובא בספרי אדמו"ר ז"ל כ"פ כי עיקר תכלית תיקון כל הדמות והצמצומים הוא בשביל האמונה שהיא עיקר התיקון כי א"א לדעת ממנו ית' כ"א על ידי אמונה שהיא מדה השביעית בחי' שבת וכנ"ל:

אות ט

ואלו הצמצומים הקדושים בחי' אמונה שעל ידם עיקר הארת הפנים שהוא עהאמת הם בחי' ממון דקדושה. כי ממון דקודשה גבוה מאד כמבואר בדברי רבינו ז"ל כ"פ ועל כן מי שועשה מו"מ באמונה ושמח בחלקו הוא מקושר בפנים דקדושה כ"ש בהתורה הנ"ל. כי כשעושה מו"מ באמונה ושמח בחלקו ומאמין שהכל מהשי"ת לבד אזי ממונו ממון

דקדושה שהוא נמשך מהצמצומים הקדושים הנ״ל כי הממון נמשך מבחי׳ הצמצומים שהם בחי׳ שמאל בבחי׳ בשמאל עושר וכבוד וכמבואר במ״א. וכשועשה מו״מ באמונה אזי הממון שלו נמשך מהצמצומים הקדושים שהם בחי׳ שערות הזקן בבחי׳ בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא כ״א בזלא תליא מילתא שהם תרין מזלין שהם עיקר הדיקנא קדישא כמובא בכתבי האר״י ז״ל. אבל כשפוגם בהממון חס ושלום ונופל לתאוות ממון אזי הממון שלו נמשך משארי השערות שהם פסולת המוחין שצריכים לקצצם דייקא כי משם נשתלשל אחיזת הסט״א אנמפין חשוכין ע״ז. וזהו כל עסקינו בימי הספירה להמשיך פרנסה וממון דקדושה ע״י הצמצומים הקדושים בחי׳ שערות הקדושים שממשיכין בימי הספירה כי משם נמשך הפרנסה דקדושה כנ״ל. וזה שאנו מבקשין בספירה ארץ נתנה יבולה יברכנו וכו׳. וזה שמבקשים יאר פניו אתנו סלה. כי אנו מבקשים שעל ידי הספירה שעל ידי זה נתתקנים הצמצומים והמדות הקדושים על ידי זה נזכה לפרנסה דקדושה בחי׳ ארץ נתנה יבולה ועל ידי זה נזכה להארת פני ה׳ כנ״ל. וע״כ בימי הספירה התחלת ירידת המן. כי בט״ו באייר ירד המן. כי המן הוא בחי׳ פרנסה דקדושה שמאמינים שכל הפרנסה הוא רק מהשי״ת. וכמו שכלכל את אבותינו והוריד להם המן ארבעים שנה כמ וכן הוא מפרנס אותנו ברחמיו עתה כי לא ניתנה תורה כ״א לאוכלי המן. היינו שא״א לקבל התורה שהוא בחי׳ פנים כ״א על ידי פרנסה דקדושה שהוא בחי׳ מן כי אם אין קמח אין תורה אם אין תורה אין קמח. כי התורה ופרנסה דקדושה צריכים זה לזה כי הם בחי׳ אמת ואמונה שבאמת שניהם אחד וכנ״ל. והבן היטב כי ענין זה לא ביארתי היטב וחסר בו הרבהכי לא נכתב בזמנו:

לא ילבש גבר

ואיסור קרחה ושריטה

אות י

וזה בחי׳ לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה. כי מבואר בהתורה ואלה המשפטים אמונה (בסי׳ זיי״ן) שהעיקר הוא האמונה שהוא בחי׳ א״י בחינת גשמים בחי׳ תפלה ונסים וכו׳ ואי אפשר לבא לאמונה כי״א ע״י אמת וכו׳ בבחי׳ צדק כד אתחבר בה אמת אתעבידת אמונה. ולבא לאמת הוא ע״י שמקבלים עצות הצדיקים שהם בחי׳, כולה זרע אמת שהם בחי׳ נשואין דקדושה. כי העצות שמקבלין הם בחי׳ טיפת הזרע ממש כי העצות נמשכין מן המוח ששם שורש העצה והם באין לתוך הכליות כי כליות יועצות וכן הוא ממש טיפת ההולדה שנמשכת מן המוח אל הכליות שהם כלי ההולדה. ע״כ כשמקבלין עצות מצדיקים מקבלין מהם בחי׳ זרע אמת וע״י זה זוכין לאמונה. ולהיפך כשמקבלין חס ושלום עצת רשעים זהו בחי׳ נשואין. כי עצת הנחש שקיבלה זהבחי׳ נשואין דקליפה כנ״ל בחינת נחש הטיל זוהמא בחוה ע״י העצות ששקבילה ממנו. אבל עצת צדיקים שמקבלין הם בחינת זרע אמת בחי׳ נשואין דקדושה שעל ידי זה זוכין לאמונה בחי׳ צדק כד אתחברת באמת וכו׳ וע״י מצות ציצית ניצולין מעצות הנחש מזיווג דקליפה מניאוף וזוכין לעצת צדיקים שהם בחי׳ תרי״ג עטין דאורייתא בחי׳ אמת שעל ידי זה זוכין לאמונה שעל ידי זה תבא הגאולה וכו׳. ומבואר שם בסוף שהתחברות אמת ואמונה הם בחי׳ איש ואשה וכו׳ ע״ש כל זה היטב:

אות יא

כי קודם חטא אדה״ר נאמר ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו שלא היה אז עדיין שום לבושין. כי קודם החטא היה זווגם רק בבחי׳ התחברות אמת ואמונה בלי שום אחיזת הסט״א כלל. ע״כ לא היה אז שום בושת. ולא היו צריכין שום לבושין אבל אחר החטא שנאחז בהם זוהמת הנחש. ועיקר זוהמת הנחש הוא עצת הנחש שקיבלה שהם בחי׳ עצת רשעים שזהו בחינת נחש הטיל זוהמא בחוה בחי׳ נשואין דקליפה. ומאז נאחז זוהמת החנש בהזווגים עד שכל הזווגים אפי׳ של היתר יש בהם אחיזת היהצ״ר כמובא. ועיקר אחיזת היצה״ר שיש בהזווגו הוא בחי׳ עצת רשעים עצת הנחש שמשם נמשך כל חמימות היהצ״ר. כי עיקר היצה״ר הוא אל אחר כפירות שמשם נמשך תאות ניאוף כמ״ש רבינו ז״ל במ״א. וכל הכפירות פגם האמונה נמשכין מעצות של רשעים שהם בחי׳ עצת הנחש כנ״ל. כי כמו שעל ידי עצת צדיקים מקבלין אמת שע״י זה זוכין לאמונה כמו כן להיפך ע״י העצות שמקבלין מרשעים ומרחוקי אמת על ידי זה נפגם האמונה ונמשכין כפירות ובלבולי אמונה ומשם עיקר תאות ניאוף כנ״ל. ומאז והלאה שנאחז בהם זוהמת הנחש שהיא בחי׳ פגם האמת והאמונ׳ מאז הוכרחו למלבושים כמ״ש שם בפרשה

ויעש ה׳ אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. כי מקודם שלא הי׳ אחיזה להעצת הנחש שהם עצת רשעים. היו יכולים לקבל אור האמת והאמונה בלי שום לבושים כי היו הכל רואין את האמת והאמונה שהיו רואין עין בעין שאמתת ידיעתו ית׳ הוא ע״י אמונה. כי באמת בהשורש אמת ואמונה כולא חד כנ״ל. כי שורש אמת ואמונה הם בחינת תכלית הידיעה דלא נדע שהשיגו האמת בתכלית הידיעה עד שראו וידעו בידיעה בוררה אמתת אלקותו ית׳ שא״א לידע ממנו כ״א ע״י אמונה. כי גם עתה יש כמה דברים שבני אדם יודעים אותם בבירור שהוא כן אע״פ שאינם יודעים בשום שכל איך יוכל להתהות זאת. כי כן הוא כל הבריאה כולה וכמו שהמחקרים בעצמן מודים שאין ראיה מחסרון השכל על מניעת הדבר לומר שבודאי הדבר נמנע מחמת שאין מבינים זאת בשכל. כי אנו רואין כמה דברים שאם לא היינו רואין אותם בעיניהם בודאי לא הי׳ מבינים אותם בשכל בשום אופן ואף על פי כן אנו רואין שהוא כן. וכמו שמביאים המשל ממי שנולד במדבר שמם ולא ראה מעולם זכר ונקבה. אם היו מספרים לו שביאתו לעולם וכל הווייתו נמשך ע״י טיפה סרוחה שהיתה במעי אדם תשעה חדשים סגור וסוגר וכו׳ בודאי היה מכחיש ומלעיג ע״ז מאד. איך אפשר שהיהי מציאות דבר זר כזה וכו׳ ואעפ״כ אנו רואין שהוא כן. וכל כל הדברים שבעולם אין שום שכל מחייבם. כי בודאי א״א להבין בשום שכל איך נעשה מגרעין אחד אילן גדול כזה עם כ״כ פירות שגדילים ממנו שנים הרבה. ומכל פרי ופרי יש גרעינים הרבה שמכל גרעין וגרעין יכולין ליטע עוד אילנות כאלה. וכן בכל פרטי הבריאה מכ,ש דוד מה רבו מעשיך ה׳ וכו׳ מה גדלו מעשיך ה׳ מכ״ש המופתים הונראים שראינו בעינינו בלי שיעור כמו קריעת י״ס וירידת המן והבאר וכו׳. נמצא שהאדם יכול לראות בעינו דבר שאינו מבין בשכל שעל ידי זה מוכרח להתחזק באמונה. וקודם החטא היתה ידיעת האמת ברורה בתכלית היברור עד שהיו יודעין שא״א לידע כ״א ע״י אמונה כי באמת בהשורש אמת ואמונה שניהם אחד בתכלית האחדות כנ״ל. אבל אחר החטא שנאחז עצת הנחש בהם. על ידי זה א״א עתה לקבל אור האמת והאמונה כ״א ע״י לבושין הרבה שהם בחי׳ כלל התורה שנתן לנו משה רבינו ע״ה שנתלבשה בכמה לבושין בסוד חלוקא דרבנן. וכן כל החידושי תורה שהצדיקים שבכל דור מחדשין ומבארין לנו דרכי התורה שעיקרה אמת ואמונה. כמ״ש תורת אמת וכתיב כל מצותיך אמונה. היינו שאי אפשר לקבל האמת והאמונה כ״א על ידי לבושין הרבה שהם בחי׳ כלל התורה שנתן לנו משה רבינו ע״ה שנתבלשה בכמה לבושין בסוד חלוקא דרבנן. וכן כל החידושי תורה שהצדיקים שבכל דור מחדשין ומבארין לנו דרכי התורה שעיקרה אמת ואמונה. כמ״ש תורת אמת וכתיב כל מצותיך אמונה. היינו שאי אפשר לקבל האמת והאמונה כ״א על ידי כמה לבושין והקדמות שהצדיקים מבארים לנו ע״י חידושי תורתם הנפלאות. כיכל החידושי׳ וכל התורו׳ שהצדיקים מגלים לנו הכל בשביל להמשיך בנו אמונה כמובן בדברי רבינו ז״ל כ״פ וכל דבריהם הם כמו הקדמות וסיבובים כדי להכניס בנו אמונה לשימה באמת. והם בחי׳ לבושין שמלבישים בהם את האמת והאמונה. ומשם נמשכים כל המלבושים

שבעולם שנתהוו אחר החטא שהם תקון גדול כדי שלא יהי כח לזוהמת הנחש עצת הרשעים להתאחז בהאמת ואמונה לפגום אותם חס ושלום. כי הלבושים מפסיקים ביניהם ומרחקים אותם מלהתקרב אל האמת והאמונה כי הלבושים נמשכים מסוד החשמל שנמשך מבינה וכו' כמובא. וזה בחי' ציצית שהם תיקון הלבושים וכל הלבושים נמשכין מהם שעיקר תיקון המשכת האמת והאמונה בעולם הוא על ידם כמבואר בהתורה הנ"ל שעל ידי ציצית ניצולין מע ת רשעים כוו' וזוכין לעצת צדיים שהם כולה זרע אמת שע"י זה זוכין לאמונה נמצא שעיקר המשכת אמת ואמונה הם ע"י ציצית שהם בחי' תיקון הלבושים ומשם נמשכין כל הלבושין שבעולם. וע"כ כל קיום התורה תלוי בציצית. כמ"ש וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' וכו' למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי וכו'. כי כל קיום התורה שהיא בחי' אמת ואמונה זוכין ע"י תיקון המלבושים שהם בחי' ציצית כנ"ל. כי המלבושים בעצמן צריכין תיקון ותיקונם על ידי הציצית. כי מחמת שהמלבושים הם מבחוץ של האדם והם סמוכין אל החיצונים ע"כ הם נאחזין בשולי הבגדים כידוע בבחי' הני מאני דרבנן דבלו מינייהו. ע"כ צרייכן לתקנם ע"י הציצית שהם תיקון המלבושים שעל ידם נתתקנים כל המלבושים שבעולם. שעל ידי זה עיקר תקון המשכת האמת והאמונה בעולם כנ"ל:

אות יב

וזה בחי' איסור לא ילבש גבר. כי יש לבושי אמת שמהם נמשכין לבושי איש. ויש לבושי אמונה שמהם נמשכין לבושי אשה. כי איש ואשה שרש סהם בחי' אמת ואמונה כנ"ל. כי כל מה שהאדם מבין בשכל אמתת הדבר זה בחי' אמת. ומה שאינו מבין בשכל רק מאמין בו זה בחי' אמונה כי עיקר כל החכמות הוא אמת כי אפילו אם יאמר איזה חכמה ושכל גדול שמחייב שיהי ההדבר כך אם האמת אינו כן בודאי אינו חכמה כלל אדרבא הוא טעות ושטות ואפילו כל חכמי המחקרים מודים שעיקר החכמה הוא להשיג אמתת הדבר כמ ולמשל בחכמת הרפואה אם יאמר הרופא שע"פ חכמת הרפואה צריך זה החולה לאכול דברים חזקים וחריפים וע"י זה יתרפא בודאי ויחיה מחליו ויוכיח זאת בראיות ושכליות וחכמות עמוקות. אם אעפ"כ האמת אינו כן. אדרבא החולה שהלך בדרכי רפואתו הכביד עליו חליו ומת על ידי רפואותיו דייקא. וכל הרופאים ראו בעיניהם אחר כך שמ תדייקא ע"י רפואותיו הנה בודאי אין חכמת הדאקטיר נחשבת לחכמה כלל. מאחר שדייקא ע"י חכמתו המית את האדם וכן בכל הדברים שבעולם כל זמשאינו משיג אמתת הדבר אינו חכמה כלל. ואפילו בלימוד התורההקדושה רואין זאת שיש

לומדים שאומרים פשט גדול בגמפ״ת בחריפות גדול. אבל אף עפ״כ מי שמסתכל על האמת לאמתו רואה שהפשט האמת אינו כן בודאי פלפול וחריפות כזה אינו כלום. כי הוא פלפול של הבל ואין קובעין הלכה כמותו כ״א כפי הפשט האמת בגמ׳ ואע״פ שארז״ל חדי קוב״ה בפלפולא היינו אם כוונתו לאמת שרוצה לכוין האמת בהתורה ומפלפל בה בשביל להבין האמת אזי אף על פי שעדיין אינו זוכה אל האת. יש להקב״ה נחת המפלפול בהתורה הקדושה כיכל התורה הקדושה היא בחי׳ אמת וכל מה שמכניסין דעתו לעיין ולפלפל בה וכוונתו אל האמת הכל נקרא אמת מאחר שעוסק בתורה וממשיך עצמו אל האמת רק שעדיין לא זכה אליו בשלימות וע״ז ארז״ל ע״פ והמכשלה הזאת וכו׳ אלו דברי תורה שאין אדם עומד עליהם אא״כ נכשל בהם. אבל מי שאין כוונתו אל האמת רק הוא מפלפל בתורה בשביל כבוד וגיאות בשביל שיתקרי רבי וכו׳ כדי להתיהר ולקנטר ואומר פלפולים של הבל שאינ סמכוונים אל האמת בודאי אין זה חכם כלל מאחר שנוטה מהאמת ע״י כחמתו ואינו זוכה להבין אמתת הסוגיא וההלכה ע״י חכמתו. מכ״ש להבדיל בשאר החכמות שא סאינו מכוין אמתת הרפואה מה תועלת בחכמתו ארסבא הואממית אנשים ע״י חכמתו הרעה וכן בכל החכמות עיקר החמכה הוא אמת דהיינו להשיג ולהבין אמתת הדבר (וכמבואר עוד מזה בדברינו במ״א בה׳ פסח ע״פ התורה הזאת ע״ש) ׃ נמצא כל מה שאדם מבין בחכמתו אמתת הדבר זה נקרא אמת ומה שאינו יכול להבין רק ע״פ אמונה זה נקרא אמונה. אבל אמת ואמונה בשרשם שניהם אחד כנ״ל. כי עיקר האמת הוא לדעת אותו ית׳ ותורתו הקודשה וצדיקיו האמתיים. שזה עקיר התכלית שבשביל זה נברא האדם וכ״ש אל יתהלל חכם בחכמתו וכו׳ כ״א בזאת יתהלל המתהלל השכל ידוע אותי. ולדעת ממנו ית׳ ומתורתו הק׳ ומצדיקיו האמתיים א״א כ״א ע״י התחברות אמת ואמונה יחד כי לראות האמת בעיני השכל ממש בודאי א״א מגודל הארו כנ״ל כי לית מחשבה תפיסא בי׳ כלל. וכ״ש בזוה״ק בתר דפשפש ואסתכל וכו׳ מה חמית מה ידעת מה פשפשת. ע״כ צריכין לסמוך רק על אמונה כמו שקבלנו מאבותינו רובותינו הקדושים. וכן א״אלידע הטעם של שום מצוה כי המצות הם אחדותו ית׳ שא״א להבין טעמם בזה העולם בזה הגוף. וכ״ש לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותיך מאד. וכן קדושת הצדיקים אמתיים א״א להבין ולהשיג. כי גבהו דרכיהם מדרכינו כי הם מדמים צורה ליוצרה ונכללים בו ית׳ וא״א להשיג כל דרכיהם בשכלינו וצריכן לסמוך רק על אמונה אבל אין שלימות להאמונה בלא אמת כנ״ל כי אמונה בלא אמת אינ כלום. כי בלא אמת יכול ליפול לאמונה כוזביות לאמונות של שטות והבל. ע״כ עיקר האמונה ע״י אמת שמי שמסתכל על האמת זוכה לאמונההקדושה האמתיי. כי האמת מאיר בו להתרחק מאמונות כוזביות ולהתחזק בהאמונההקדושה האמתיית (וכמבואר מזה עוד בה׳ פסח הנ״ל ע״ש.). וזה זוכין ע״י שמקרבין עצמן לצדיקים ומקבלין עצתם שהם בחי׳ אמת שעל ידי זה נחקק בו אמת וזוכה לאמונה הקדושה האמתיית ולהתרחק מאומונת כוזביות. כי דברי הצדקים האמתיים הם בחי׳ לבושין שמלבישין בו האמת והאמונה שעל ידי זה

מכניסין האמת בעולם להתרחק מאמונות כוזביות ולהתדבק באמונה הקדושה כי אעפ״כ מי שמסתכל על האמת יכול לראות ולהבין החילוק וההבדל שבין אמונה הקדוש׳ שקבלנו מאבותינו הקדושים מימי אברהם אע״ה וכו׳ עד שבא משה רבינו ע,ה ונתן לנו את התורה באותו ומופתים נוראים אשר לא נשמעו ונראו מעולם כמ״ש השמע עם וכעו׳ כי שאל נא וכו׳ הנשמע כדבר הזה או הנהיה כמוהו וכו׳ אתם ראיתם כוו׳. לבין ההיפך להבדיל באלפ אלפים ור״ר הבדלות האמונות כוזביות של שטות והבל שקבלו ממי שקבלו. אשר מפורסם שקריהם ופחזותם לעין כל כידוע ומפורסם לכל. ותיפח רוחם ונשמתם של האפיקורסים שבחלקלקות דבריהם הם כוללים לפעמים אמונתינו הקדושה והטהורה עם שאר אמונות כוזביות של שטות והבל כמבואר למי שבקי בדרכיהם הרעים. ואין כאן מקום להאריך בה והאמת נגלה ומבוארלמי שחפץ באמת לאמתו וכנ״ל. וזה בחי׳ לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבא שמלת אשה שאסור להחליף את הלבושים שמשם עיקר יניקת הקליפות והס״א שיונקים מהיכלי התמורות שמחליפין האמת על ידי לבושין וכסויין של אמונות כוזביות. וכן מחליפין האמונה האמתיית ע״י לבושין וכסויין של החכמות שלהם שמחלין האמת בשקר. היינו שלפעמים מתגברין ע״י אמונות כוביות ורוצין להעלים האמת על ידי זה ואומרים להאמין באמונות כוזביות אף על פי שרואין בעיני האמת שהוא שקר וכזב הם אומרים הלא אמונה היא רק במה שאין השכל מבין. וכן להיפך הם מתגברים כנגד האמונה הקדושה ע״י האמת שלהם שהוא שקר. ואומרים הלא השכל האמת אינו מחייב את הדבר הזה. כי הם חכמים להרע ולהטיב לא ידעו ומהפכים דברי אלקים חיים. כמ״ש הוי חכמים בעיניהם וכו׳ האומרים לרע טוב ולטוב רע. אבל ברוך השי״ת אשר נתן לנו תורת אמת והבדילנו מן התועים האלה. והוא ברחמיו שולח לנו בכל דור צדקים אמתיים שהם מכנייסם בנו האמת והאמונה. כי על ידי דבריהם הק׳ שהם בחינת לבושין הם מכניסין בנו חכמת האמת לאמתו לידע לסור מאמונות כוזביות מאמונות של שטות והבל אשר שקריהם נגלה לעין כל. כי אע״פ שאמונה היא בדבר שאין השכל מחבין אעפ״כ על ידי לבושי האמת של הצדיקים האמתיים. על ידי זה רואין ומבינים האמת לאמתו שאמונות שלהם הוא שקר וכזב הלב וריק. וכן הצדיקים בחכמתם הנפלאה הם עושין לבושין להאמונה הקדושה להכניס בנו האמונה הקדושה להאמין בהאמת אע״פ שאין מבינין אותו בשכל. כי מאירין בנו ע״י דבריהם הקדושים שהם בחי׳ לבושין להסתכל על האמת לאמתו שעל ידי זה נתחזקה האמונה הקדושה אצל כ״א כי האמת הוא אחד וא״א לסתור האמת בשום אופן כמ״ש שפת אמת תכון וכו׳. כי הצדיקים מאירין בנו האמת ע״י עצתם הקדושה שעל ידי זה זוכין לאמונה הקדושה בבחי׳ צדק כד אתחבר בה אמת אתעבידת אמונה וכנ״ל:

אות יג

וזה שפרש״י על פסוק לא ילבש גבר וכו׳ שדבר זה גורם לניאוף היינו כנ״ל כי עיקר הניאוף נמשך מכפירות הנמשכין מעצת הנחש שהם עצת הרשעים המהפכים האמת ורוצין להעלים האמונה הקדושה ע״י לבושי איש שהם בחי׳ שכל שאומרים שאין השכל מחייב כך. וכן להיפך רוצים להפוך ולהסתיר השכל האמת על ידי אמונות כוזביות שהם בחי׳ לבושי אשה כנ״ל וזהו בחי׳ ניאוף ממש כי עיקר הניאוף נמשך מזה כי העצות הם בחי׳ טיפי השכל כנ״ל. וכמו שבענין הזווג מי שזווגו בהיתר ובקדושה ע״פ התורה הוא מצוה גדולה וזוכה להוליד נשמות בעולם שהם מגלין אלקותו ית׳ שזה עיקר המצוה להעציד תולדות כדי לגלות אמתתו בעולם. בבחי׳ דור לדור ישבח מעשיך וכו׳ וכמבואר במ״א כי זווג דקדושה הוא בחי׳ התחברות אמת ואמונה כנ״ל. שעל ידי זה עיקר ידיעת אמתת אלקותו כנ״ל. אבל להיפך ע״י ניאוף חס ושלום בא לכפירות. כי כל תאות ניאוף נמשך מכפירות כנ״ל כי פוגם בזרע אמת ונמשך זרע שקר בבחי׳ ילדי פשע זרע שקר ונחלף האמת בשקר. והאמונה בחינת אשה יראת ה׳ נחלפת באשה זונה שהיא בחי׳ אמונות כוזביות. וזה בחי׳ חילוף המלבושים הנ״ל מאיש לאשה ומאשה לאיש שהם בחינת ניאוף כנ״ל. כי מחליפין ומעלימין האמת ע״י אמונות כוזביות שלהם. וכן מעלימין האמונה על ידי האמת שלהם שהוא באמת שקר וכזב וכנ״ל. אבל השי״ת הבדילנו מהם והאיר בנו נקודת האמת ע״י הצדיקים האמתיים שמלבישין את האמת והאמונה בבחי׳ חלוקא דרבנן שהם חידושיהם הנוראים. שע״י זה הם מכניסין בנו אמת ואמונה שע״י זה אנו זוכין להסתכל על האמת לסור על ידי זה מאמונות כוזביות ולהתחזק באמונה הקדושה אף על פי שאין מבינים בשכל וכנ״ל:

קרחה ושריטה

אות יד

וזה בחי׳ איסור קריחה ושריטה על מת. כי העור והשערות של האדם הם בבחי׳ החשמל שמשמן סוד המלבושים כמבואר בכתבים. וכל תיקוני העור והשערות של האדם הכל בשביל להאיר לבחי׳ האמונה שהיא בחי׳ האשה יראת ה׳ שהיא בשר מבשרו שנמשך אליה ההארה דרך נקבי הארו והשערות וכו׳ כמבואר בכתבים בשער החשמל ע״ש. ומבואר בהתורה צוית צדק הנ״ל שעיקר החים הם אמת ואמונה שבהם בחי׳ אור הפני בחי׳ באור פני מלך חיים. וע״כ ע״י חטא אדה״ר שפגם באמת ואמונה ע״י ששמעו לעצת החנש כנ״ל שהסיתם לחקור ולדעת מה שא״אל ידע שזהו בחי׳ פגם אכילת עץ הדעת טו״ר. שע״י אכילה זאת נכנס בהאדם היצה״ר להתאות לחקור ולדעת מה שאסור ואי אפשר לידע. כמ״ש שם בהסתת הנחש כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם וכו׳. וכמ״ש ותרא האשה כי טוב העץ וכו׳ ונחמד העץ להשכיל. וע״כ ע״י הפגם הזה שפגמו באמת ואמונה ע״י זה נגזר עליהם מית לדורות. שהוא היפך החיים שנמשך על ידי אמת ואמונה שהם עיקר החיים כנ״ל. כי עכשיו אחר החטא שנאחז עצת הנחש שהם עצת הרשעים בהאדם. וכל ההולדות אפי׳ של מצוה יש בהם אחיזת היצה״ר שנמשך מעצת הנחש כנ״ל. שעל זה נאמר הן בעון חוללתי ובחטא יחמתני אמי. ע״כ צריכין כל בני האדם יגיעות גדולות לברר ולזכך עצמן מזוהמת החנש. ועיקר הזיכוך והבירור מזוהמת החנש הוא לברר ולזכך א״ע מעצת רשעים המסתירין האמת שהם עיקר זוהמת הנחש בחי׳ הנחש השיאני כנ״ל. ועל כן פתח דהע״ה את ספרו אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים כי זה עיקר כלל התורה כשמרחיקין עצמן מעצת רשעים שהם עיקר זוהמת הנחש שנמשך ע״י חטא אדה״ר. שעל ידי זה עיקר הפגם של האמת והאמונה חס ושלום שהם כלל התורה כנ״ל. וגודל אחיזת זוהמת הנחש עצת הרשעים נגזר מיתה על האדם. כי א״א לברר בשלימות עד אחר המיתה שאז יתבלה הגוף בעפר ושם יכלה הזוהמא בתכלית. ואז יזכה בעלמא דאתי אחר התחיה לתכלית הארת האמת והאמונה בתכלית השלימות לדעת אמתת אלקותו ית׳ שזהו עיקר התענוג והשעשוע עוה״ב שיזכו הצדיקים לע״ל אשרי להם. וזהו בחי׳ כי עפר אתה ואל עפר תשוב. כי העפר הוא בבחי׳ אמונה בחי׳ שכן ארץ ורעה אמונה. ועל כן שם יתגלה הזוהמא וישוב אל האמונה הקדושה בתכלית השלימות כמו שהיה קודם החטא ויותר ויותר. ואז יזכה לאחר התחיה להכיר אותו ית׳ בשלימות כפי עבודתו בזה העולם. כי עיקר קיבול הש כר לע״ל הוא לדעת ממנו ית׳. שכ״א יזכה לידע ממנו יתברך כפי עבודתו ויגיעתו וטרחו בזה העולם. כמובן בתורה עתיקא בסי׳ כ״א ובשארי מקומות. וע״כ באמת המיתה היא טובה גדולה כמ״ש והנה טוב מאד וכו׳ כי דייקא על ידי המיתה יתבלה הזוהמא ויזכה לחיים אמתיים חיים נצחיים בבחי׳ צדיקים במיתתן קרויים חיים. וזה בחי׳ איסור קריחה ושריטה על מת שאסור לקרוח קרחה שהוא במקום שער וכן לשרוט שריטה בעורו על מת חס ושלום שלא לפגום בהעור והשערות שעל ידם המשכת הארת האמונה כנ״ל. ועל כן האיסרו על מת דייקא שלא תתגבר סטרא דמותא חס ושלום שנמשך ע״י עצת הנחש על ידי פגם האמת והאמונה שהם בחי׳ חים כי מחמת שמשם נמשך המיתה

ע״כ אז מתגברת סטרא דמסאבא ששורה על המת חס ושלום. ורוצה להתגרות להסית את האדם בעצבות ויגון ואנחה יותר מדאי עד שיקרח קרחה בראשו או ישרוט שריטה חס ושלום בעורו שכ״ז הוא בחי׳ פגם האמת והאמונה כנ״ל. וע״כ אסרה עלינו התורה זאת.כי באמת אנו צריכין להאמין שאע״פ שהמיתה נגזרה ע״י עצת הנחש שהוא פגם האמת והאמונה. אעפ״כ לא נגזרה לרעה חס ושלום כ״א לטובה כי על ידי זה עיקר התיקון של חטא אדה״ר כנ״ל. וכל זמן אשר האדם חי על פני האדמה אסור לו לקלקל עורו ושערותיו על מת חס ושלום. כי זה פירש למיתה כי הגיע זמנו שזה עיקר תקונו כנ״ל. וזה פירש לחיים וצריך לשמור מאד עורו ושערותיו. כי דייקא על ידם עיקר המשכת הארת האמונה שהיא בחינת חיים כנ״ל. וזהו בנים אתם לה׳ אלקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה וכו׳ יכ עם קדוש אתה לה׳ אלקיך וכו׳ כי אתם קרויים בנים בחי׳ בני אל חי היפך בחי׳ עבדות שמשם עיקר המיתה בחי׳ ארור כנען עבד עבדים וכו׳ שהוא בחי׳ ארור אתה הנאמר בנחש שמשם המיתה. כמובא ומובן בהתורה ואלה המשפטים הנ״ל שארור כנען הוא בחי׳ זוהמת הנחש וכו׳ ע״ש. אבל ישראל קרויין בנים שהם היפך סטרא דמותא שהיא בבחי׳ עבדות. וע״כ אפילו כשהגיע זמן המיתה של א׳ מישראל הם ג״כ בבחי׳ חיים כי כל ישראל נקראים צדיקים. וצדיקים במיתתן קרויין חיים כי המיתה היא תכלית החיים כנ״ל. וע״כ לא תתגודדו ולא תשימו קרחה וכו׳ שלא לפגום בהעור והשערות שעל ידם עיקר המשכת האמונ׳ שהיא בחי׳ חים כנ״ל:

נדה ומקוואות

אות טו

וזה בחי׳ איסור נידה. כי דם נדות נמשך מזוהמת החנש שהטיל בחוה שמשם עיקר דם נדות כידוע כי אז נגזר עליה הרבה ארבה עצבונך וכו׳ שזהו בחי׳ דם נדות כשרז״ל. ועל כן אז אסורה לבעלה כי אז א״א לברר הזווג מזוהמת הנחש שהוא בחי׳ דם נדות שנאחז בה ביותר כי אפי׳ זווג של היתר צריך בירור וזיכוך גדול מזוהמת הנחש כנ״ל. אבל עתה שנתעורר בה דם נדות שהוא עיקר זוהמת החנש כנ״ל. ע״כ א״א לברר

הזווג בשום אופן ע״כ אסורה לבעלה באיסור חמור מאד. וע״כ אינה נטהרת עד שסופרת ז׳ נקיים שהם כנגד ז׳ ימי הבנין שהם בחי׳ הז׳ מדות. כי כל הז׳ מדות שהם בחי׳ ז׳ ימי הבנין כל עיקר שלימות תיקון והארתן הוא להאיר להמלכות שהיא מדה השביעית שהיא בחי׳ אמונה כידוע. כי א״א לינק ולקבכל משום מדה כ״א על ידה מכ,ש בתיקונים באריכות דלית רשו לנביא וחוזה לאעלא למלכא אלא בה וכו׳ שזהו בחי׳ בזאת יבא אהרן אל הקודש כי האמונה בחינת מלכות נקראת זאת. וזהו וזאת אשר דבר להם אביהם וזאת הברכה וכו׳. וונביא כד חזי ארוכא דגלותא אמר זאת אשיב אל לבי ע״כ אוחיל ע״ש. כי א״א להתקרב ולדעת מהשי״ת ע״י שום ספירה ומדה וחכמה ושכל כ״א ע״י אמונה שנקראת זאת שהיא השער והפתח להתקרב ולדעת מהשי״ת כי ע״י האמונה יכולין ליכנוס לכל המדות וכו׳ ולהתקרב אליו ית׳ באמת. וע״כ צריכה הנידה לספור ז׳ נקיים. כי מאחר שנתעורר בה דם נדות שהם זוהמת הנחש ונאסרה להתחבר בבעלה שהוא בחי׳ אמת. ע״כ אינה נטהרת עד שחוזרת וסופרת שבעה נקיים כדי לחזור ולהמשיך עליה הארה מכל השבעה מדות שלכ שלימותן כשמאירין אל האמונה ומשלימין אותה שתהיה ראויה להתחבר בבעלה שהוא בחי׳ אמת כנ״ל:

אות טז

וזה בחי׳ מקוה מים שמטהר הנדה מטומאתה. כי מימי המקוה הם שורש גידול האמונה כי מקור הוא בחי׳ בינה עלמא דאתי בחי׳ מימי הדעת שיתגלו לעתיד בבחינת ומלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים שמשם מקדושת זה הדעת שיתגלה לעתיד משם עיקר גידול האמונה שממשיכיוהצדיקים עלינו עתה. כי שורש האמונה נמשכת ממקום גבוה ושכל עליון מאד כמבואר לעיל היינו מהשכל והדעת שיתגלה לעתיד בבחי׳ ומלאה הארץ דעה כמים וכו׳ שזהו בחי׳ מימי המקוה. וזה בחינת מ״ש בהתורה הנ״ל שהגשמים הם בחי׳ אמונה כי מימי הגשמים שנמשכין מהתהומות וכו׳ שרשם ממימי הדעת שיתגלו לעתיד. וע״כ הם בבחי׳ אמונה כי משם עיקר גידול האמונה כנ״ל וכן מרומז בהתורה תקעו אמונה בלק״ת סימן ה׳ שגידול האמונה ע״י בחי׳ מים בחינת מים עמוקים עצה בלב איש ע״ש. וע״כ באלו מי המקוה שהם שורש האמונה שם נטהרת הנדה מטומאתה מזוהמת הנחש שהוא פגם האמונה. כיעל ידי מי המקוה חוזרת ונגדלת האמונה בשלימות כנ״ל. וזה בחי׳ ציצית שעל ידם עיקר המשכת האמונה כנ״ל. כי גם אור הציצית נמשך מבחי׳ מימי המקוה הקדושה שהיא בבחי׳ בינה עלמא דאתי בבחי׳ ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן שהוא בחי׳ קדושת המקוה. ומשם יפרד והיה

לארבעה ראשים זה בחי׳ הארבעה ציצית שעל ידם עיקר המשכת האמונה היינו כנ״ל. כי הזיווג דקדושה הוא בבחי׳ ציצית בחי׳ ופרשת כנפיך על אמתך כמ״ש בהתורה הנ״ל בסופה. ועל כן צריכה הטבילה במקוה תחלה כי משם נמשך אור הציצית בבחי׳ ונהר יוצא מעדן וכו׳ והיה לארבעה ראשים שעל ידי זה עיקר שלימות האמונה כנ״ל:

אות יז

וזה שארז״ל גדול יום הגשמים כיום תחיית המתים. וע״כ קבעו הזכרת גשמים בתחיית המתים. כי גשמים הם בחינת המשכת האמונה שנמשכת ממימי הדעת שיתגלו לעתיד שזהו בחי׳ תחיית המתים. כי אז אחר התחיה יהיה עיקר התגלות הדעת הקדוש הנ״ל בחי׳ ומלאה הארץ דעה וכו׳ ואז יהיה עיקר החיים האמתיים. כי עיקר החים ע״י ידיעת השי״ת שיודעין ע״י אמת ואמונה שיושלמו לעתיד בשלימות שהם עיקר החים כנ״ל:

אות יח

וע״כ המקוה צריכה להיות בארץ דייקא ולא בכלי. כי הארץ הוא בבחינת אמונה בחי׳ שכן ארץ ורעה אמונה כנ״ל. וזה בחי׳ גודל מעלת קבורת א״י. כי א״י הוא בבחי׳ אמונה כמ״ש בהתורה הנ״ל ושם דייקא זוכין שיתברר ויזדכך הגוף מזוהמת הנחש ויזכה להכלל באמונ׳ בשלימו׳ ואז יזכה לתחיית המתים. כי עיקר התחיה באי״י כשרז״ל שאפילו המתים בחו״ל מוכרחים לגלגול מחילות לבא לא״י שהיא בחי׳ אמונה ששם עיקר הבירור וזיכוך ואז יזכו לתחיה שאז יושלם הביררו ואז יזכו לאמת ואמונה בתכלית השלימות שזה עיקר החיים לנצח כנ״ל:

גילוח ה

לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית פאת זקנך וכו׳.

ע״פ התורה עתיקא טמיר וסתים בסי׳ כ״א ע״ש.

והכלל כי יש מקיפים ופנימיים. היינו שהשכל שהאדם משיג ונכנס בשכלו זה בחי׳ שכל פנימי שנכנס השכל בפנימיות מוחו. אבל יש שכל שאינו יכול ליכנוס בפנימיות מוחו מחמת עוצם גודלו של זה השכל רק הוא עומד ומסבב ומקיף את המוח זה בחי׳ שכל המקיף. והשכל הפנימי יונק משכל המקיף. וכל הקשיות והמבוכות של המחקרים נמשך משכל המקיף. ומחמת זה א״אל בשום אופם לתרצם. כי נמשכים נשכל המקיף שא״א להכניסו בפנימיות השכל כי יש כמה בחינות במקיפים כי יש מקייפדם שאפשר להשיגם כיכל אדם יש לו בחי׳ שכל הפנימי והמקיף וצריך כל אדם לפי מדריגתו להשתדל ביגיעות בעבודת הש״י עד שישיד השכל המקיף ויכניס אותו בפנימיות דעתו עד שיהיה נעשה מהמקיף פנימי ויהיה לו מקיף גבוה יותר. כן ילך מדרגא לדרגא וכו׳. אבל יש מקיפים שא״א בזה העולם להשיגם ומשם נמשכים כל המבוכות הנ״ל ומשם עיקר הבחירה כי זהעיקר הבחירה מה שאין משיגין השכל של הידיעה והבחירה. וזהו בחי׳ לע״ל צדיקים יושבים שלא יהיה להם בחירה וכו׳ ואז ועטרותיהם שהם המקיפים בראשיהם, שיכנסו כל המקיפים לפנים מחמת שאז לא יהיה בחירה וכו׳ וע״ש כל זה היטב. ולזכות להשגת המקיפים הנ״ל הוא ע״י קדושת שבעת הנרות שהם העינים והאזנים והחוטם והפה וכו׳ ע״ש:

אות א

וזהן בחי׳ איסור גילוח שבפאות והזקן שזה עיקר קדושת איש הישראלי. כי שערות הפאות והזקן הם בחי׳ צינורות עליונים שעל ידם עיקר המשכת הדעת ממקיף לפנימי וע״כ אסור לגלחם כי זה עיקר קדושת ישראל שזוכין להכיר את בוראם ע״י המשכת הדעת שנמשך עליהם מהארת המקיפים הנ״ל שהם בחי׳ שערות הפאות והזקן שהם בחינת מוחין גבוהים מאד שהם בחי׳ מקיפים כנגד דעת האדם כמובן בכתבי האריז״ל. כי עיקר איש הישראלי נברא בשביל זה שישתדל כל ימיו ביגיעות בעבודת הבורא יתי׳ עד שישיג המקיפים שאפשר לו להשיג וזה כל תכליתו כי זהכל שעשוע עוה״ב עיקר חים נצחיים שיחיו ישראל לעוה״ב כמובן בהתורה הנ״ל. וכל זהנ משך על ידי השעאות הקדושים

של הפאות והזקן ועל כן כל קדושת ישראל תלוי בהם כי הם עיקר הסימן וההיכר בין ישראל לעמים:

אות ב

כי מבואר שם בהתורה הנ״ל שלהשגת המקיפים הנ״ל צריכין שני בחינות שהם בחי׳ יאמר אלקיכם דהיינו שצריכין צעקה בתורה ותפלה כדי להוליד המוחין ולגלותם ולהוציא מבחי׳ עיבור והעלם לבי׳ לידה והתגלות ואחר כך צריכים להכניסם בפנים לעשות מהמקיף פנימי. וזה ע״י קדושת שבעת הנרות שהם ז׳ נקבי החוטם והפה שהם בחי׳ שבעת הנרות האלו לשמור עיניו מראות ברע וכן השאר וכו׳ כמ״ש שם, על ידי זה ממשיכין השפע אלקי שהוא בחי׳ השגת המקיפים הנ״ל. וע״כ שערות הפאות והזקן שהם סמוכים לז׳ הנקבים של הראש הנ״ל ע״כ על ידם נמשכין המקיפים הנ״ל. כי עיקר המשכת אורות המקיפים הוא ע״י שבעת הנרות שהם ז׳ נקבי הראש הנ״ל ושם יוצאין שערות הפאות והזקן שעל ידם נמשכין המקיפין הנ״ל וכנ״ל וזהו בכלליות. ובפרטיות הפאות והזקן הם שני בחינות היינו ב׳ תיקונים המבוארים בהתורה הנ״ל לזכות על ידם להשגת המקיפים שהם צעקה להוליד המוחין וקדושת ז׳ הנרות להכניס המקיפים לפנים כנ״ל ע״ש. וזהו בחי׳ ב׳ המצות האלו שהם להניח שערות הפאות ושערות הזקן כי ע״י הפאות ממשיכין תיקון הא׳ הנ״ל שהוא תיקון הצעקה להוליד המוחין שזהו בחי׳ אלקים בחי׳ אלקים לארמא קלא כמ״ש שם ע״פ נחמו נחמו וכו׳ וזהו בחי׳ שערי הפאות כי פאה בגימ׳ אלקים כמובא. אבל שערות הזקן הם עיקר המשכת המוחן כידוע בכתבים שעיקר המשכת המוחין הוא ע״י תיקוני הדיקנא קדישא. כי עיקר הזקן יוצא אצל הפה שהוא הסוף והכלל של כל שבעת הנרות כנ״ל. כי כל הדעת הנמשך על ידם עיקרו יוצא ומתגלה ע״י נקב הפה ששם עיקר התגלות הדעת בבחי׳ מפיו דעת ותבונה. וע״כ שם יוצא הזקן שעל ידו עיקר המשכת הדעת ממקיף לפנימי שנמשך על ידי כלליות שבעת הנרות שנכללין בפה. כי הזקן כלול מי״ג תיקוני דיקנא כידוע שהם בחי׳ י״ג מדות שהתורה נדרשת בהם שעל ידי זה מבינים ומשיגים חידושי תורה. כי כל החידושי תורה נמשכין על ידי י״ג מדות שהתורה נדרשת בהם שהם בחי׳ י״ג תיקוני דיקנא שזה עיקר בחי׳ המשכת הדעת מהמקיפים הנ״ל לפנים להשיג חידושי תורה. ועל כן הזקן הוא בבחי׳ קדושת שבעת הנרות שעל ידם מכיניסן המקיפים לפנים וכנ״ל. וזה בחי׳ כשמן הטוב יורד על הזקן וכו׳ בחי׳ שמן משחת קודש שהוא בחי׳ קדושת השבעת הנרות שמאירין ודולקין ע״י בחי׳ שמן שהוא

אות ג

וע״כ הפאות גדלים גם אצל התינוק אבל הזקן אינו יוצאעד ימי גדלותו כי התינוק בימי קטנותו אז כמ ושהוא גדל כמו כן גדלים המוחין עמו שמשם כל חיותו. היינו שאז יוצאין המוחין ונגדלין מבחי׳ עיבור לבחי׳ לידה. כי אז יוצא ממוחין דעיבור למוחין דיניקה. וע״כ אז יוצאין וגדלין אצלו שערות הפאות שהם בחי׳ הולדת המוחין מבחי׳ עיבור לבחי׳ לידה שמשם נמשכין שערות הפאות כנ״ל. אבל הזקן אינו גדל כי אם בימי גדולתו כי להכניס המקיפים לפנים שזה עיקר שלימות דעת האדם זה אינו זוכה כ״א בימי גדלותו וע״כ אז גדל הזקן אצלו וכנ״ל׃

אות ד

וע״כ הסריס אין לו זקן. כי מבואר בהתורה הנ״ל שעיקר מצות הולדת הבנים הוא כדי להשאיר אחריו ברכה להמשיך על ידם אור הפנים שהוא בחי׳ השגת המקיפים הנ״ל שהוא לדעת ולהכיר את הבורא ית״ש שזה הדעת הקדוש צריכין להמשיך מדור לדור מאב לבן כמ״ש אב לבנים יודיע אל אמתך כי אי אפשר להמשיכו בדור אחד. וכמובן במ״ששם על ענין יבום וחליצה שעיקר הפגם של המת בלא בנים הוא על שאל זכה להשאיר בנים שימשיכו שכל המקיף וכו׳ כמ״ש שם ע״ש. ועל כן הסריס שאינו זוכה לבנים אין לו זקן כי אינו זוכה להמשכת המקיפים שהם בחי׳ זקן שהם בחי׳ הולדת הבנים וכנ״ל׃

אות ה

וזה בחי׳ מה שדרך התינוק לצעוק הרבה כל ימי קטנותו כי מיום לידתו עד תשלים ימי קטנותו אז הוא בחינת הולדת המוחין שצריך להולידם ולגלותם מבחי׳ עיבור לבחי׳ לידה כמו שנראין בחוש שהדעת נתגדל עם התינוק. ע״כ הטביע הש״י בטבעו שיצעוק הרבה. כי להוליד המוחין מתעלומתן ולהוציאם מבחי׳ עיבור צריכין צעקה בחי׳ צעקתינו יודע תעלומות כמ״ש בהתורה הנ״ל ומזה צריך האדם ללמוד לענין עיקר המוח והדעת האמתי להשיג התורה הקדושה ולהכיר את הבורא ית׳ שכשרואה שהמוח והדעת נעלם ממנו בבחי׳ עיבור הוא צריך לצעוק הרבה להש״י כמו היולדת קודם הלידה ממש. וכמו התינוק הצועק בימי קטנותו כדי להוליד המוחין וכנ״ל. כי בענין המוחין יש כמה בחי׳ עד אין מספר. כי צעקת היולדת והתינוק הוא להוליד המוחין הפשוטים שהטביע הש״י בדעת האדם. אבל אח״כ צריך האדם בעצמו להוליד עיקר המוחין שצריך להשיגם ע״י עבודתו ושם עיקר בחי׳ עיבור ולידה וגדלות ומקיפין וכו׳. וכשהמוחין הוא בבחי׳ עיבור והעלם צריך צעקה הרבה כדי להולידם מתעלומתן מכל מקום שתנעלמו המוחין שלו כ״א לפי בחינתו בבחי׳ צעקתינו יודע תעלומות כי רק הוא ית׳ יודע תעלומות המוחין של כל אחד להיכן נתעלמו וא״א לגלותן מתעלומתם כ״א ע״י צעקה וכנ״ל:

נדה

אות ו

וזה בחי׳ איסור נדה. כי מבואר בהתורה הנ״ל שהמשכת המקיפים ע״י קדושת שבעת הנרות הנ״ל, זה בחי׳ שבעת ימי המשתה וכו׳ ע״ש היינו ע,פ הנ״ י לכ יעיקר מצות הולדת הבנים הוא בשביל להמשיך המקיפים הנ״ל מדור לדור ובשביל זה עיקר החופה והיחוד של החתונה. וע״כ צריכין שבעת ימי המשתה כנגד ז׳ הנרות הנ״ל שעל ידם משיגין המקיפים. כי כל עיקר החתונה והחופה הוא בשביל המשכת המקיפים שהם עיקר הדעת כנ״ל כי הזיווג הוא בחי׳ דעת כמ״ש וידע האדם. כי ההולדה נמשך ממקום גבוה מאד שנתעוררין המוחין למעלה למעלה עד שורש כל הנשמות ומשם נמשך ההולדה שכל זה הוא בחי׳ המשכת המקיפים שהוא המשכת הדעת מלמעלה מעלה עד שיכנס ויאיר בדעת

הדם בזההעולם שזה העיקר כי הש״י רוצה שנכיר ונדע אותו יתי בזה העולם הגשמי דייקא שזהו עיקר גדולתו ושעשועיו כידוע וכמובא במ״א. וע״כ כל נסיון האדם ובחירתו תלוי בזאת התאוה כי את זה לעומת זה עשה אלקים בשביל הבחירה. ועיקר הבחירה הוא בהידיעה בעצמה כמובן בהתורההנ״ל וכמו ששמעתי מפיו הקי בלשון זה שזה א״א להשיג איך הבחירה היא בתוך הידיעה בעצמה. וע״כ בעת שצריכין להמשיך דעת שם עיקר הבחירה. ועל כן כל צדקת וישרת הצדיקים והכשרים הוא ע״י הדעת שממשיכין בקדושה ובטהרה באמת ובאמונה כי אינם הורסים את הגבול ליכנס בקשיטות ומבווכת שא״א להשיגם כי הם יודעים ומבינים שאלו המבוכות א״א להבין כי הם בשכל המקיף שא״א להכניסו בפנים בזה העולם בשום אופן וכנ״ל רק הם ממשיכין דעת ושכל אמתי מה שאפשר לשכל אנושי להשיג שע״י זה זוכין להכיר את השי״ת כפי מדריגתם באמת ובאמונה שלימה וממשיכין הדעת מדורלדור שזה העיקר כנ״ל. אבל הרשעים עושים מעשה זמרי ומבקשים השגת הדעת כפנחס. כי אינם מקדשים שבעת הנרות כלל ומסתכלים בעיניהם במזיד וכו׳ ומבקשים להשיג המבוכות שא״א להשיג. ועל ידי זה הם נתרחקים מהש״י ובאים לכפירות גדולות עד שמכשילים את הרבים הכרוכים אחריהם ונתפסים ברשתם כצפרים האחוזות בפח כידוע צרה הזאת בפרט בדורות הללו. וע״כ עיקר הנסיון הוא בתאוה הנ״ל כי אז צריכין לעורר הדעת בכל המדריגות שמשם עיקר ההולדה וכמו כן מתעורר נגד זה הרע של עץ הדעת מט״ר שמשם כל חמימות היצר הרע כי תנועות השכל מוליד חום וכמו שע״י תנואות השכל בקדושה נולד חום להתחמם ולהתלהב להש״י ברשפי שלהבת יה להתפלל ולעבוד השי״ת בחמימות והתלהבות גדול דקדושה כמ וכן ע״י ישנתעורר הרע של עץ הדעת טו״ר על ידי זה נולד חמימות דסט״א שמשם חמימות התאוה הנ״ל. כי הקליפה קדמה לפרי. וע״כ רוב העולם אינם מרגישים רק חמימות של התאוה שנמשך מחטא אדה״ר שפגם בעץ הדעת טוב ורע. וע״כ באמת שם עיקר המלחמה והנסיון והצירוף כידוע כי הבחירה היא בידיעה שמשם עיקר הזיווג והחיבור כנ״ל:

וזה בחי׳ איסור נדה. כי דם נדות נמשך מהרע של עץ הדעת שאז נתקללה חוה בעצב תלדי בנים שהם בחי׳ דם נדות כמו שארז״ל. וע״כ אז אסור הזיווג לגמרי. כי אז א״א להמשיך ההולדהמהדעת דקדושה בשום אופן. וזה בחי׳ שבעת ימים תהיה בנדתה כנגד בחי׳ שבעת הנרות הנ״ל שהם בחי׳ שבעת ימי המשתה של החופה שעיקר קדושת ההולדה על ידם כנ״ל. וע״כ צריכ להמתין שבעת ימים בבחי׳ תסגר שבעת ימים ואז נטהרת על ידי טבילה במקוה מים דייקא כי על ידי הטבילה במים נמשך עליה הטהרה מבחי׳ הז׳ קולות שאמר דוד על המים שהם בחי׳ צעקות הנ״ל בחינת צעקת היולדת שעל יסד מולידין המוחין כמ״ש בהתורה הנ״ל:

אות ז

וזה בחי׳ ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה וכו׳. כי עיקר כל הגליות בפרט גלות מצרים הוא מחמת פגם הדעת הנ״ל כמבואר בסוף התורה הנ״ל. וע״כ גזרו המצריים על הבנים דייקא להשליכם למים וישראל צעקו אל ה׳ זה בחי׳ צעקת היודלת הנ״ל שעל ידי זה נולדו המוחין ונתגלה משה שהוא הדעת ובא ממדין וגאלם. כי המצריים רצו להעלים המוחין חס ושלום. ועל כן גזרו על הבנים שעל ידם ממשיכין המוחין מדור לדור שבשביל זה צריכין להשאיר אחירו בנים בעולם כנ״ל ועיקר הוא בנים זכרים שהם בחי׳ דעת מיושב כמ״ש במ״א. כי עיקר הדעת נמשך ע״י הזכרים ועל כן נתחכמו המצריים להמיתם ולהשליכם למים. כי שם במים הוא תעלומות מוחין. כי משם מוציאין המוחין ע״י צעקה שהם בחינת ז׳ קולות שאמר דוד על המים. כי המים בחי׳ דעת כמ״ש ומלאה הארץ דעה וגו׳ כמים וכו׳. והמצריים רצו מהיפך אל היפך להעלים המוחין ע״י השלכת הבנים אל המים שימותו שם חס ושלום ויתעלמו המוחין חס ושלום. וישראל עשו את שלהם ותפסו אומנות אבותם ויצעקו בני ישרא לאל ה׳ כי זה עיקר התיקון של הגלות ושל כל הצרות שכולם נמשכין מחסרון הדעת עלידי שנתעלמו המוחין כמ״ש שם בסוף התורה הנ״ל שלזה צריכין צעקה כנ״ל. וזה בחי׳ הגלות האחרון המר הזה שהכל נמשך מחסרון הדעת מתעלומות המוחין דקדושה ובשביל זה הש״י שולח צרות מצרות שונות ר״ל בכלל ובפרטיות על כל אחד ואחד הכל כדי שיצעק האדם אל ה׳ שעל ידי זה יוליד המוחין מתעלומתן כ״א לפי בחינתו שעל ידי זה תהיה הגאולה שנקראת לידה בבחי׳ כי חלה גם ילדה ציון את בניה כי עתה בסופף הגלות הוא בבחי׳ כי באו בנים עד משבר וכח אין ללידה הנזכר בהתור׳ הנ״ל. ולזה צריכין צעקה שיצעק כ״א כפי מה שיודע חסרון דעתו שהוא רחוק מהש,י ומהתורה כ״כ וכל הצעקות שצועקין ישראל הנם במקום צעקת השכינה ועל ידי זה מולדת המוחין כמ״ש שם שבזה תלויה הגאולה כנ״ל. כי עיקר הגאולה הראשונה מצרים וכן הגאולה האחרונה שאנו מקווים ומצפים אליה בכל יום עיקר כל הגאולות הם ע״י משה שהוא הדעת כי מה שהיה הוא שיהיה כידוע שהוא בחי׳ הצדיק שבכל דור שהוא בחי׳ משה שעל ידו עיקר המשכת הדעת בכל דור ודור. אבל מחמת קלקול הדורות נתעלמין המוחין ועל ידי זה נתעלם ונסתר הדעת לש הצדיק האמת בכמה הסתרות שבתוך הסתרות. ואע״פ שהדעת לפני העינים אעפ״כ אין רואין אותו מריבוי ההסתרות וההעלמות. והעיקר ע״י עוצם המחלוקת והקטגוריא שבין הת״ח בעצמן כידוע כאב נגע המספחת הזאת של ריבוי המחלוקת בכל דור ודור בפרט עתה באחרית הימים האלה שהתגברה ההסתרה שבתוך הסתרה מאד מאדם בבחי׳ ואנכי הסתר אסתיר וכו׳ שנא׳ על אחרית הימים האלה וכל הקשיות והמבוכות שקשה לכל אחד

על צדיקי אמת וכשרי הדור הכל נמשך מתעלומות המוחין והמקיפין הנ״ל שאינו זוכה להשיגם ושם עיקר בחירתו. כי עיקר הבחירה ע״י שאין מבינים תיכף הקשיות והמבוכות. כי יש קשיות ומבוכות שא״א להשיגם כל ימי חייו כמו הידיעה והבחירה כי אם היה משיגם היה יוצא מגדר אנושי והיה מתבטל הבחירה וכו׳ כמ״ש שם. אבל גם הקשיות שאפשר לאנושי להשיג דהיינו המקיפים שאפשר להאדם להמשיכם לפנימיות שכלו גם הם א״א להשיג ולהבין בנקל וצריכים לזה כמה יגיעות בעבודת ה׳. והעיקר על ידי ב׳ בחינות הנ״ל דהיינו לצעוק אל ה׳ הרבה בין בתורה בין בתפלה ולקדש שבעת הנרות כנ״ל וכל אחד כפי ריחוקו מזה בפרט מקדושת שבעת הנרות כמו שיודע כ״א בעצמו כמ וכן הוא רחוק מדעת אמתי וע״כ נופלים לו קשיות ומבוכות הרב על הדעת האמתי של הצדיק האמת ואנשיו שהם עיקר הדעת והמוחין ובזה תלוי כל בחירתו כנ״ל. ומי שחפץ באמת לאמתו יצעק הרבה להשי,ת ויפשפש במעשיו בפרט בקדושת שבעת הנרות איך הוא אוחז בהם ואז יביין האמת לאמתו. ועכ״פ ינצל שבודאי לא ייה עוד מתנגד וחולק על האמת לאמתו כי יבין חסרונו כמה הוא רחוק מדעת אמתי ע״י שלא קידש השבעת הנרות כראוי שהם העינים והפה וכו׳:

אות ח

וזה בחי׳ שובבי״ם שבם נוהגים הכשרים להתענות ולצעוק להשי״ת בתפלות וסליחות. כי באלו הימים קורין בתורה בענין גלות מצרים וגאולתם שהיה ע״י צעקה כנ״ל. וכמ וכן צריכין עתה בגלות הזה כנ״ל. וזהו שובו בנים שובבים שעיקר כל הצרות והגליות ר״ל הם ע״י חסרון הדעת שזהו בחי׳ שובבים שכ״א הולך בעולם כמו משוגע ושובב ממש כמ״ש וילך שובב בדרך לבו. וכשיבין האדם בעצמו כל זאת איך הוא שובב ומשוגע ממש כי הולך אחרי שרירות לבו ואינו מסתכל על תכליתו הנצחי בודאי יחוס על עצמו ויצעק הרבה להש״י. ועל ידי זה יזכה לפי בחינתו להוליד המוחין והדעת שע״י זה עיקר הגאולה בכלל וברפט בכל אדם ובכל זמן כנ״ל:

אות ט

כלל הדבר שעיקר כל הגליות והצרות ר״ל בגוף ונפש הכל מחסרון הדעת שהוא על ידי שלא קידש שבעת הנרות הנ״ל כראוי וגם לא צעק כראוי להש״י שעל ידי זה נתעלמין המוחין והדעת ומשם כל ההתרקות מהשי״ת ומצדיקי אמת שזה עיקר כלת כל הגליות והצרות ר״ל שעיקרם על ידי חסרון הדעת וכנ״ל. ובזה תלוי כל בחירת האדם כי עיקר הבחירה של כל אחד הואעל ייד שאין מבין מיד לתרץ כל הקשיות והמבוכות ועקמימות שבלב שיש לו על צדיקי אמת ותלמדייו כי אם היה מבין ורואה בדעתו מיד עוצם האמת וגודל מעלתם וצדקתם ואיך הוא יכול לזכות לכל טוב אמתי ונצחי על ידם בודאי היה הולך ורץ על ידיו ועל רגליו להתקרב אליהם ולהתאבק בעפר רגליהם אך מחמת שהאמת נתעלם ונסתר מאד מאדורבו החולקים והמתנגדים שואמרים מה שאומרים עד שמכניסים בכל החפצים להתקרב כמה קשיות ומבוכות ובלבולים ובזה תלוי כל בחירתו כי עיקר הבחירה הוא ע״י שאין מביים לתרץ הקשיות מיד כי התירוץ של הקשיות הם בבחי׳ שכל המקיף לפי מדריגתו וכמ״ש שם לענין המבוכות של הידיעה והבחירה שהם בשכל המקיף וכל עיקר הבחירה הוא מחמת זה דייקא שאין מביינם השכל של הידיעה והבחירה וכנ״ל וכמו כן הוא בכל הקשיות והמבוכות שיש לכל אחד בפרטיות שעיקר הבחירה הוא על ידי זהז שאין מבינים זה השכל לתרץ כל הקשיות שקשה לו על צדיקי וכשרי אמת וכנ,ל. ובאמת אם היו המוחין נתעלמין לגמרי בלי שום התגלות כלל בודאי לא היה אפשר בשום אופן להתקרב להשי״ת ולצדיקיו האמתיים אך הש״י ירחמן מאל רמיים וחומל על עמו בכל דור ודור ושולח ומאיר לנו התגלות הדעת נפלא ע״י חידושי תורה נפלאים ונוראים שממשיכין הצדיק אמית בכל דור ועל ידי זה יש בחירה שמי שאינו רוצה להטעות א״ע ומסתכל בעין האמת לאמיתו יכול לראות ע״י זה אמתת נקודת האמת היכן שורה ולמי להתקרב ואם עדיין קשה לו כמה קשיות הוא מבין שזה מוכרח להיות כי בודאי א״א להבין ולהשיג דעת הגבוה ממנו כל כך שהוא דעת הצדיק האמת כי כמו שא,אל השיג דעת הש״י ומחמת ה בהכרח שיהיה קשה עליו יתברך כמה קשיות כי כך מוכרח להיות וכו׳ כמ״ש במ״א כמו כן בהכרח שיהיה קשה קשיות על הצדיק האמת כי א״א להשיג דעתו שגבוה ממנו הרבה וכנ״ל. אך עכ״פ מאחר שכבר האיר והתנוצץ לו בדעתו התנוצצות מהדעת האמת של הצדיקי אמת ע״י אור תורתם שהמשיכו בעולם ע״י זה ראוי לו לרדוף אחריהם ואחרי תלמידיהם האמתיים בכל כחו כי עתה יש לו בחירה על ידי שראה מראה וזריחה מנפלאות דעתם ואמתתם וכנגד זה הוא שומע הקשיות והמבוכות של החולקים שמכניסים כפירות ועקמימיות בדעתו ובזה תלוי כל בחירתו וכנ״ל והבוחר יבחר והבן היטב. וצריך לפשפש במעשיו איך הוא אוחז בקדושת שבעת הנרות וכו׳ ועל ידי זה יבין ריחוקו מהשגת הדעת האמתי וכו׳ ובזה תלוי כל בחירתו וכנ״ל׃

אות י

ובשביל זה מיאן משה רבינו הרבה בשליחותו כששלחו השי״ת להוציא את ישראל ממצרים וטען כמה טענות, ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם וכו׳ והן לא יאמינו לי וכו׳ וכן הרבה עד שבסוף אמר שלח נא ביד תשלח וכו׳ כי ידע שקשה מאד להכניס הדעת בישראל כי עדיין לא קידשו את עצמן כראוי כי ידוע שישראל אז לא היו עדיין ראויים לגאולה וכמ״ש ביחזקאל בסימן ט״ז ובמים לא רוחצת למשעי וכו׳ עד ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך וכו׳. ע״כ היה קשה מאד להכניס בהם הדעת האמתי שבזה היה תלוי כל גאולתם כנ״ל אבל הש״י הכריחו לילך ולהארי בהם הדעת ולהוציאם כי חמל עליהם בזכות אבות ודגל על הקץ כמ״ש קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות וכו׳ כי הש״י יראה שאם לא יאיר בהם הדעת כלל א״א מהיכן יזכול לגאולה כי ראה שא״א להמתין בגאולתם עד שיקדשו את שבעת הנרות כראוי באופן שיהיו ראויים להשגת המקיפים ע״י קדושתם כי א״א להמתין על זה כי הבעל דבר מתגבר מאד וח״ו באריכת הזמן יתשקעו לגמרי בגלות וזוהמת מצרים חס ושלום כמובא שאם היו ישראל חס ושלום מתמהמהים עוד כרגע במצרים היו נשארים משוקעים שם חס ושלום שזהו סוד ולא יכלו להתמהמה וכו׳ כידוע ע״כ חמל עליהם הש״י ודלג על הקץ והאיר בהם הארת הדעת על ידי משה רבינו הארה נפלאה אע״פ שלא היו ראויילזה על ידי מעשיהם ועל ידי זה נתעוררו לשוב להש״י בבחינת משכני אחריך נרוצה וכעין שפרש״י שם ע״ש אבל עדיין היה להם בחירה גדולה כי עדיין היה קשה להם קשיות ומבוכות הרבה כי עדיין לא השיגו המקיפים כראוי כי לא היו ראוים להם מחמת שלא קידשו עדיין שבעת הנרות כי גם הארת והתנוצצות הדעת שהשיגו היה גם כן בדרך חסד ורחמים לפנים משורת הדין וכנ״ל. ומזה באו כל הנסיונות הרבים שנסו את הש״י והרהרו אחר הש״י ואחרי משה כי הכל נמשך מבחינה הנ״ל מחמת שלא זכו להשגת המקיפים בשלימות מחמת שעדיין לא נתקדשו כראוי וכו׳ וכנ״ל. ועיקר מה שהועיל לישראל שאעפ״כ רובם ככולם נשארו על עמדם הוא זכות אבותם אברהם יצחק ויעקב וריבוי הצעקות שצעקו אל ה׳ כמ״ש שם בפרשה וגם הקימותי את בריתי וכו׳ וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל יכ עיקר הולדת המוחין מתעלומתן הוא ע״י הצעקה וכנ״ל:

וכל זה צריך כל אדם לידע בכל זמן שכל זה עובר גם עתה על כל אחד ואחד. על דבר טוב החפץ באמת לאמתו יבין מזה עצות והתחזקות להתקרב לנקודת האמת וכשרואה שבאין על דעת וקשיות ובלבולים כמה וכמה הוא צריך לצעוק להש״י כי על ידי צעקה מולידן המוחין מתעלומתן וכנ״ל:

אות יא

וזה בחי׳ תחלת התגלות למשה שהי׳ ע״י מראה הסנה שראה והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל וכו׳ ופרש״י שם שהש״י נתגלה לו מתוך הסנה משום עמו אנכי בצרה וכו׳ היינו כי הסנה הוא בחי׳ החוחים והקוצים הסובבים את השושנה העליונה שהם בחי׳ הקשיות והמבוכות שמכניסים הכופרים על הש״י ועלמקורביו האמתיים שמשם עיקר אריכת הגלות וכנ״ל וע״כ נתגלה אליו הש״י מתוך הסנה וראה משה שהסנה בוער באש והסנה איננו כול היינו שאש דקדושה שהוא התגלות דעת התורה שהם בחי׳ רשפי אש בחי׳ הלא כה דברי כאש וכו׳ שזה האש עוסק תמיד לבער ולכלות את הסנה וכל החוחים והקוצים דהיינו לבטל כל הכפירות וכל הקשיות והמבוכות ואף על פי כן והסנה איננו אוכל כי עדיין נשארים קשיות ומבוכות ועקמימיות בלב ועל זה התפלא משה הרבה ואמר אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה השיבו הש״י של נעליך מעל רגליך וכו׳ היינו שבענין השגת המקיפים יש כמה וכמה מדריגות בלי שיעור כי הם כל קיבול השכר של עוה,ב שכ״א יקבל כפי ערכו כפי עבודתו כי השגת המקיפים הנ״ל הם בבחי׳ לע״ל צדיקים יושבים ועטרותיהן בראשיהן וכו׳ כמ״ש שם בהתורה הנ״ל שזהו בחי׳ כל צדיקי נכוה מחופתו של חבירו וכו׳ ע״ש. וכל הקשיות והמבוכות שבעולם נמשכין משכליות המקיפים שאינם זוכים להשיגם ואפי׳ מי שמשיג איזה מקיפים עדיין יש מקיפים אחרים שלא השיגם עדיין ומשם באים גם עליו קשיות ומבוכות וכן למעלה מעלה גבוה מעלה גבוה עד שיש מקיפים גבוהים ונשגבים כ״כ שגם הצדיק הגדול מאד בקדושה גדולה עדיין הוא צריך לקדש א״ע עוד יתר ויותר עד שישיג גם אלו המקיפים וכו׳. וזה שהשיב הש״י למשה של נעליך מעל רגליך ואיתא בתיקונים שרמז לו שיפשיט מעצמו גופא דנגעא ביה בת פרעה וכו׳ היינו שהשיב לו שאפילו הוא בעצמו א״א לו לבער הסנה הוקוצים שהם כל המבוכות כ״א ע״י שיפשיט ממנו גופו, אף ע״פ שבודאי כבר הי׳ גופו קדוש מאד בקדושה נפלאה אף עפ״כ מאחר שיש בו איזה אחיזה מנגיעת בת פרעה צריך עתה להפשיט הכל מכל וכל כדי שיוכל להשיג מקיפים גבוהים כאלו. מכ״ש וכש״ש שאר העם בני ישראל שלא נתקדשו עדיין כראוי כלל שבודאי עדיין א,א להם לזכות להשגת המקיפים בשלימות ובשביל זה באים עדיין על דעתם קשיות ובלבולים שהם בחינת סנה וחוחים וקוצים וכו׳. ועל כן הנה בוער באש התורה והדעת שמגלין הצדיקים ואעפ״כ והסנה איננו אוכל ומנקבים ועוקצים את הדעת והלב של איש הישראלי ע״י הקשיות והמבוכות שהם בחי׳ סנה וקוצים כנ״ל כי הכל מחמת שלא התחילו להפשיט את גופם כלל ולא קידשו שבעת הנרות כראוי וכנ״ל:

לא ילבש גבר וכו' א

אות א

ע"פ המבואר במאמר מישרא דסכינא (בסימן למ"ד) שא"א להשיג השגות כ"א ע"י הצמצום בשכל התחתון שהוא בחי' כלי לקבל בתוכו השכל העליון והוא בחי' מלכות ע"ש. וזה בחי' בגדים שהם בחי' מלכות כמובא במאמר האי מאן וכו' (בסי' כ"ט). כי הבגדים הם לבושים היינו בחי' השכל התחתון שמלביש ומגביל את השכל העליון כנ"ל וצריך כ"א לראות להתחזק להשיג השגות לפי מדריגתו כי בודאי כשהוא יכול להשיג השגה גדולה לפי מדריגתו אסור לו להסתפק עצמו בהשגה ושכל קטן שישיג. ואפי' להיפך דהיינו להסתכל למעלה ממדריגתו ג"כ אסור כמובא בכמה מקומו. וזה בחי' האיסור של לא יהיה כלי גבר על אשה כי מי שיש לו שכל קטן והוא במדריגה קטנה הוא בבחי' אשה שהוא בהחי' דיעה שאיני מיושבת ולהיפך מי שהוא במדריגה עליונה הוא בבחי' איש שהוא בחי' שכל מיושב כמובא שם. ומי שהוא בבחי' אשה במדריגה קטנה אסור לו להתלבש בטלית שאינו שלו דהיינו להסתכל למעלה ממדריגתו וזהו לא יהיה כלי גבר על אשה. גבר זה בחי' הכחם בחי' גבר חכם בעוז, וכלי גבר זה בחי' הצמצומים והכלים שעל ידם מקבל החכמה כנ"ל ואעפ"כ אע"פ שהחכמה וההשגה כבר נתצמצמו בבחי' כלים מאחר שזכה זה להשיגם כי בלא כלים א"א לשום חכם בעולם להשיג אעפ"כ למי שהוא במדריגה קטנה ממנו והוא בבחי' אשה אסור לו להתלבש באלו הכלים כי אסור להסתכל למעלה ממדריגתו כנ"ל וזהו שהוציא הכתוב בלשון ולא יהיה ולא כתיב לא תלבש אשה כמ"ש בסופו לא ילבש גבר וכו'. כי באמת בודאי אי אפשר למי שהוא במדריגה קטנה להתלבש בכלי גבר הנ"ל מאחר שעדיין לא הגיע למדריגה זו רק אפי' שיהיה עליו בהוויה בעלמא לפי שעה אסור ג"כ כנ"ל אבל בסיפיה כתיב לא ילבש גבר וכו' כי מאחר שהוא במדריגה עליונה בודאי אצ"ל שיכול להתלבש במלבושי הקטן ממנו להשיג השגת רק שהוא אסור כי צריך להתחזק להשיג לפי מדריגתו כנ"ל. וזוה שפרש"י הטעם שדברזו גורם לניאוף ע"פ ששמעתי מאדמו"ר נ"י על מאחז"ל כל הגדול מחבירו יצרו כו' שהוא אזהרה להדורש תורה ברבים שיהיה נזהר בדבריו מאד שיתחלקו דבריו לכל אחד ואחד דהיינו שיגיע לכל אחד ואחד רק כפי מדריגת ולא ישמע כלל

מה שאינו לפי מדירגתו ע״ש (בסימן קל״ד) כי כשקיבל אחד מה סמה שאינו לפי מדריגתו הוא כמו ניאוף ע״ש. וזהו בחי׳ האיסור שלא יהיה כלי גבר וכו׳ דהינו שצריך לראות שישיג כ״א לפי מדריגתו כי אם לאו חס ושלום דבר זה גורם לניאוף כנ״ל:

אות ב

והנה ע״פ הנ״ל שכל אחד צריך לראות להשיג לפי מדריגתו וכשמגיע לאיזה השגה אזי צריך להתחזק שיגיע להשגה גדולה מזו דהיינו שיעשה לו כלים ולבושים גבוהים מאלו כדי שישיג השגה גבוה לפי המלבושים שיעשה לפי מדריגתו. וזה פירוש והמלך דוד זקן בא בימים ויכסוהו בבגדים ולא יחם לו. דהיינו שדוד המע״ה זכה להשגה גבוה וגדולה מאד שזה בחי׳ זקן בא בימים. אבל היה לו נועש שלא היה יכול אז לעשות כלים לפי אותו המדריגה כדי להשיג יותר לפי זאת המדריגה הגבוה מאד. וזהו ויכסוהו בבגדים ולא יחם לא ע״פ מ״ש אדמו״ר נ״י במאמר בהעלתך שתהא שלהבת עולה מאליה (בסימן כ״א) שע״י ההשגה בא חמימות הלב בבחינת שלהבת עולה מאליה ע״ש מ״ש על מאחז״ל לעתיד כל צדיק נכוה מחופתו וכו׳. והכלל מי שזוכה להשיג איזה השגה לפי מדריגתו. אזי הואמתחמם עצמו בזאת ההשגה כי ההשגה הוא בבחי׳ לבושין שמלביש ומחפה ומכסה אותו ומחממת אותו. אבל אם משיג שכל שהוא למטה ממדריגתו אף שהוא השגה גבוה מאד. עכ״ז אינה מחממת אותו כלל כי אצלו אינה נחשבת למלבוש כלל. וזהו בחי׳ ויכסהו בבגדים ולא יחם לו. וזה העונש הי׳ לו על שפגם בבגדי שאול (כשרז״ל ברכות ס״ב ע״ב). כי הבגדים הם בחי׳ חכמה תתאה בחי׳ מלכות כנ״ל. ועל כן כשראה שאול את דוד שהיה לובש בגדיו והם כמדתו. אז הבין בו טכסיסי מלכות כי עיקר בחי׳ המלכות ניכר בהבגדים בבחינת לבוש מלכות וכנ״ל. וע״כ על ידי שפגם דוד בבגדי שאול המלך שהם בחי׳ חכמה תתאה בחי׳ התלבשות השכל עליון בשכל התחתון ע״כ נענש מדה כנגד מדה שלא היה לו בגדים וכלים להשיג השגות לפי מדריגתו. ועל כן ויכסוהו בבגדים ולאיחם לו כנ״ל. וזה שמסר שמואל סימן לשאול שמי שיקרע בגדיו יקבל מלכותו. וגם שמואל בעצמו קרע את מעילו ואמר לו קרע ה׳ ממלכות ישראל מעליך. כי הבגדים הם בבחי׳ המלכות כנ״ל. ועל כן היה סימן המלכות בהם:

אות ג

אבל באברהם כתיב ואברהם זקן בא בימים וה׳ ברך את אברהם בכל. כי אברהם השתדל כל ימיו להעלות ולהשלים בחי׳ המלכות כ״ש שם במאמר הנ״ל, ע״כ זכה שהיה לו בחי׳ המלכות בחי׳ החכמה תתאה בשלימות דהיינו שאף שהגיע למדריגה גדולה וגבוה מאד שזה בחי׳ זקן בא בימים, כי זקן מרמז על השגת חכמה עילאה מאד כמובא בדברי רבינו נ״י. אעפ״כ היה לו כלים שהם בחי׳ חכמה תתאה להשיג השגות לפי מדריגתו. וזהו ואברהם זקן וכו׳ וד׳ ברך את אברהם בכל, וארז״ל בת הי׳ לו לאברהם ובכל שמה. בת זה בחי׳ החכמה תתאה הנ״ל כ״ש במאמר הנ״ל. וזהו ובכל שמה שהיתה כלולה מכל, שנמסר לו בחי׳ המלכות בחי׳ חכמה תתאה בשלימות דהיינו שאף שהגיע לזקנה דהיינו השגה גבוה מאד אעפ״כ הי׳ לו בחי׳ כלים להשיג לפ אותה המדריגה:

וזה שאחרי שרדף אברהם את הד׳ מלכים כתיב אל עמק שוה וארז״ל שהושוו כולם ועשוהו מלך. כי ע״י שהכניע את הד׳ מלכיות זכה למלכות בשלימות. עיין במאמר מישרא דסכינא הנ״ל:

לא ילבש ב

אות א

יש לרמז במצוה זו. ענין מ״ש רבינו ז״ל במאמר המתחיל פרקא תליתאה דס״ד טי׳ תיקונין יקירין וכו׳ (סי׳ כ׳) ע״ש מ״ש שם. שבשעת התפלה צריכין להתפלל רק ברחמים ותחנונים ולעמוד כרש. ולבלי להשתמש במעשיו הטובים כלל. רק בשעת הקהלה כשהעדה מתאספים אז צריכין להתשמש עם המטה עוז של המעשים טובים להכניע הרע שבעדה. אבל בשעת התפלה צריכין לעמוד כרש ואביון ולהתפלל בתחנונים. וזה טעות טעה משה רבינו ע״ה וכו׳ ע״ש:

ויש לרמז ענין זה במצוה זו. שצותה התורה שלא יהי׳ כל יגבר על אשה ולאילבש גבר שמלת אשה. היינו בשע תהתפלה צריך לעמוד כרש ולדבר

דברי רכות ותחנונים ולא להשתמש במטה עוז וכו' כנ"ל. וזה בחי' אשה שהיא בחי' חלוש כח ודבריהם דברי רכות ובשביל זה התפלה מכונה בשם אשה בחי' אשה יראת ה' כמובא כי בשעת התפלה צריך להיות בבחי' אשה בחי' מקבל שהיא בחי' חלוש כח. היינו שלא ישתמש בשום כח של מעשיו הטובים רק יהי' בבחי' חלישות כח כאלו אין לו שום כח. רק יתפלל דברי רכות ותחנונים כרש ואביון. וזהו האיסור של לא יהי כלי גבר על אשה. היינו בשעת התפלה שאז הוא בבחי' אשה כנ"ל. אז צריך שלא יהי' עליו כלי גבר שלא ישתמש בכח וגבורה של מעשיו הטובים כנ"ל. וכן להי לא ילבש גבר וכו' היינו בשעה שהוא צריך להיות בבחי' גבר היינו בשעת הקהל שאז צריך להית בבחי' גבר לעמוד כגבור להשתמש במטה עוז של מעשיו הטובים להכניע הרע שבעדה כנ"ל, אז אסור לו ללבוש שמלת אשה. כי אז צריך להיות כגבור ערוך מלחמה ולא יהי' בבחי' אשה בחי' חלישות כח וכנ"ל. והכלל כי צריך ליזהר בזה שלא לטעות עצמו להפוך הדבר חס ושלום. רק שבשעת התפלה יעמוד כרש ולא ישתמש בכחו וגבורתו של מעשיו הטובים ובשעה שרוצה להכניע הרע שבעדה צריך לעמוד כגבור ולא בהיפך חס ושלום וזה מרומז במצוה זו כנ"ל. וזה שפרש"י במצוה זו ב"פ לא ילבש גבר וכו' שדבר זה גורם לניאוף כי כשמחליף חס ושלום אזי אין נכנע הרע שבעדה כמבואר היטב במאמר הנ"ל. ועיקר הרע הוא תאות ניאוף כי עיקרא דיצרא בישא לגלאה עריין (זוהר) נמצא שדבר זה גורם לניואף. כי לא נכנע הרע שהוא בחי' תאות ניאוף שהוא עיקר הרע כנ"ל. ובזה מובן קצת מה שכתב שם רבינו ז"ל במאמר הנ"ל. ע"פ אתה ידעת את כל התלאה וכו'. אתה ידעת דייקא וכו' ונצעק וכו' היינו תיקון תאות ניאוף. ולכאורה אין שייכות לענין זה שם ע"ש. כי אינו מדבר מקודם מענין זה שם כלל. אך באמת יש לקשר הענין שם. כי מ"ש שם להכניע הרע שבעדה היינו תאוה זו של ניאוף חס ושלום שהוא עיקר הרע כנ"ל. ואזי כשמכניעין הרע הזה אזי אח"כ כשממשיכין תורה אזי יכולין לקבל אח"כ כח מאדום כי הוא ממונהעל פגם הברית. וע"כ כשמכניעין הרע שבעדה שהוא פגם הברית כנ"ל. אזי אדום בעצמו נותן לנו כח לכבוש א"י. כי ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו דהיינו הבע"ד כמובא שהוא אדום. כי הס"א כשמכניעין אותה אזי היא בעצמה נעשית בע"כ מרכבה לקדושה ונותנת כח וסיוע לקדושה. וע"כ שלחו ישראל לאדום והיו מרמזים לו ענין זה אתה ידעת ונצעק וכו'. היינו שכבר קבלו עונשם ותקנו פגם הזה ע"כ ראוי לו לעזור להם כנ"ל. אבל הוא לא רצה לעוזר להם מחמת הטעות הנ"ל שהשתמש במטה עוז בשעת התפלה ולא להכניע הרע שבעדה וכמבואר שם היטב ע"ש. כי צריכין שלא להשתמש במטה עוז לש המעשים טובים בשעת התפלה רק בשעת הקהל ואז הוא מכניע הרע שבעדה שהוא פגם הברית. ואז יכולין לקבל כח מאדום לכבוש א"י וכנ"ל:

ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

אות א

ע״פם המאמר האי מאן דבעי למינסב איתתא וכו׳ ע״ש בליקוטי הראשון (סימן כ״ט). מבוארשם שהבגדים הם בבחי׳ תיקון הברית שהוא כלליות הגידין. וזהו בחי׳ בגדים. בחינת בכל עת יהיו בגדיך לבנים. בגדיך וכו׳. ע״כ הזהירה תורה שלא ילבש גבר שלמלת אשה וכן להיפך כי תועבת ה׳ וכו׳. כי כשלובש בגדי אשה או להיפך הוא ניאוף ממש. כי הבגדים בעצמן הם בבחי׳ ברית כלליות הגידין כנ״ל:

כי עיקר פגם הברית הוא פגם הדעת כידוע. והבגדים נמשכין מן הדעת. כי הם בחינת מקיפם של הדעת. וכשפוגמין בהבגדים פוגמין בהדעת ממש שהוא פגם הברית:

וזה בחי׳ משארז״ל המעביר שער שעל בית השחי׳ וכו׳ עובר משום לא ילבש גבר וכו׳. כי השערות הם מותרי מוחין והם בבחי׳ לבושין כמובן במאמר הנ״ל בסופו בחי׳ לבושיה כתלג חיוור ושער ראשיה כעמר נקי:

וע״כ בספירה שאז צריכין לטהר עצמן מדם נדות שהוא זוהמת מצרים. על כן אז אסור לגלח השערות. כי השערות הם בחינת שבע מחלפות ראשו, הנאמר בשמשון שהיה נזיר אלקים שהם בחי׳ ז׳ מדות החולפין ועוברים במחשבה שבמוח. ובספירה אז צרייכן לספור שבע שבתות שהם בחי׳ ז׳ מדות לזכך ולטהר את המדות שעל ידי זה מטהרין עצמן ואת הבגדים מדם נדות הנאמר במאמר הנ״ל ע״ש ואז מחמת שעוסקין לטהר ולקדש המוח והדעת מזוהמת מרצים. ע״כ אז מתגברין הדיינם ביותר כי כולם במחשבה איתברירו ואז צריכין לשמור את השערות ואסור לגלחם. כדי שיינקו כל המותרות שבמוח כדי שלא ישאר שום מותרות במוח. כי אז צריכין לזכך המוח ואז מתעוררין שמרי המוח לעלות אל המוח. וע״כ צריכין אז השערות כדי שיינקו כל המותרות כדי שלא ישאר המותרות במוח:

וזה בחי׳ איסור גילוח השערות של הנזיר. כי הרואה סוטה בקילקולה יזיר עצמו מן היין. נמצא שעיקר הנזירות בא בשביל תיקון הברית שהוא

תיקון הדעת. וע״כ צריכין ליזהר אז שלא לגלח את השערות כדי שיינקו כל המותרות וכ׳ כנ״ל. וזהו בעצמו בחי׳ איסור גילוח השערות בימי הספירה. כי סופרין הימים לעומר. והעומר היה מנחת שעורים שהוא בחי׳ מנחת קנאות של בדיקת הסוטה שעל ידי זה נטהרת אשה לבעלה וכמובא בזוה״ק. ובהאי מנחת קנאות אתחברת אשת חיל בבעלה. ועל כן בימי הספירה שסופרין להקרבת העומר שעורים שהוא מנחת קנאות אז צריכין ליזהר שלא לגלח השערות כמו הנזיר. כי הנזירות בא ג״כ ע״י מנחת קנאות כנ״ל:

וע״כ מחמת שהשער של בית השחי וכו׳ שהם שערות שבגוף שלשם נמשך עיקר המותרות של המוח. כי המוח מתפשט בכל הגוף ושם בבית השחי ובית הערוה שהם מלאים זיעה שם עיקר המותרות. ע״כ אסור להשחיתם כדי שלא יתגבר המותרות על המוח חס ושלום שזהו בחי׳ פגם הברית שהוא פגם הדעת וע״כ עובר על זה משום לא ילבש גבר וכו׳ שהאיסור הזה הוא בשביל שמירת הברית שהיא שמירת הדעת כנ״ל:

(הלכות לא ילבש גבר הלכה ד׳ נכללת בהל׳ גילוח הלכה ד׳ והלכה ה׳ בהלכות רבית הלכה ה׳ אות נ״ב) הלכות נדה הלכה א

ע״פ מ״ש במאמר מישרא דסכינא (בסי׳ ל׳) הנ״ל בהלכות גילוח (הלכה א׳) שלפעמים המלכות נופלת. ונעשה התגברות הד׳ מלכיות חס ושלום שכלולים במלכות עמלק. וצריך לקצרה ולחתכה משם ולהעלותה אל אור הפנים המאיר בשלש רגלים שהם בחי׳ בינא לבא. והקצירה היא ע״י חסד. והתגלות החסד ע״י תוכחה בבחי׳ יהלמני צדיק חסד ויוכיחני ע״ש היטב. נמצא שעיקר קילקול בחי׳ המלכות חס ושלום הוא כשאין תוכחה כי אז אין החסד מתגלה ואזי אין יכולין לחתכה ולהבדילה מן הד׳ מלכיות כנ״ל ע״ש במאמר הנ״ל. ואזי כשהד׳ מלכיות יונקים מן המלכות חס ושלום. אזי הוא בחי׳ דם נדות שמשם יניקתם. כי כלליות הד׳ מלכיות הוא עמלק כ״ש שם. והוא זרע עשו שנקרא אדמוני מחמת שהוא מלא דם. כי עשו הי׳ שואב כל הדם נדות בבטן אמו כמובא. וזה שמובא בדברי רבינו במ״א במאמר החותמות (בסימן כ״ב) שע״י קילקול התוכחה שהוא בחי׳ חת״ם הרגלין נעשה דם נד״ת חס ושלום היינו כנ״ל כי עיקר בנין המלכות הוא ע״י בחי׳ הרגלין כידוע שזה בחי׳ תוכחה. כי המוכיחים הם בבחי׳ רגלין כמובא בדברי רבינו שם ע״ש:

אות ב

ואח״כ כשנפסק הדם צריכה לספור ז׳ נקיים ואח״כ טבילה במקוה. זה בחי׳ הבא לטהר מסייעין לו אומרים לו המתן. כי אף שפסקה מלראות ואין יונקים ממנה כ״כ. עכ״ז עדיין אינה ראויה לשוב למקומה להתייחד עם בעלה עד שתמתין ותספור ז׳ נקיים. כי אחר התחלת התשובה דהיינו עזיבת החטא שהוא בחי׳ הפסקת הדם נדות. עדיין א״א להתקרב תיכף להש״י עד אשר יצטרף ויתלבן וישמור עצמו מן החטא כמה ימים כדי שיע״ז יגרש ממנו הסט״א שהיתה נאחזת ותתפרד ממנו. ואז היא ראוי לטהרה גמורה ולזכות לשוב למקומו כי תחילת ההתקרבות היא התרחקות. וצריך לסבול צער של אלו היסורין של ההתרחקות שצריך לקבל עליו בתחילת התשובה. וזה בחי׳ קבלת התוכחה שהיא בדרך בזיון דהיינו מה שמוכיחין ומייסרין אותו בבזיונות והתרחקות כנ״ל ובזאת התוכחה נתגלה החסד כ״ש שם. וז״ש מוסר ד׳ בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחה והיסורין הם אהבה שהוא בחי׳ חסד שמלובש בהתוכחה הנ״ל וע״כ הם ז׳ נקיים כי שם מלובש החסד שהוא כלול מז׳. כי חסד הוא יומא דאזיל עם כולהי יומין כ״ש בזוה,ק בראשית מ״ו ע״א. בלק קצ״א ע״א) וע״י הז׳ נקיים שהיא רוקה מבעלה שהוא בחי׳ תוכחה שם מתגלה החסד שכלול מז׳ כנ״ל. ועל ידו נקצרת ונבדלת מן הסט״א שהם הד׳ מלכיות הנ״ל שאחיזתם בבחי׳ הז׳ מדות שהם בחי׳ ימים ששם אחיזת הסטרא אחרא שהוא בחי׳ ימי רע. אבל למעלה מז״י אין להם אחיזה כי שם כולו טוב׃

אות ג

ואח״כ טובלת במקוה מים. והמקוה היא בבחי׳ עלמא דאתי שהיא בבחינת בינה כי בעלמא דאתי כתיב כי תמלא הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים שהיא בחי׳ מקוה. וכמ״ש לעיל בה׳ מליחה (הלכה א׳) ובה׳ טבילת כלים (הלכה א׳) ע״ש. היינו שע״י הז׳ נקיים שהם בבחי׳ התגלות החסד שכלול מז׳ יומין על ידי זה נקצרת מן הד׳ מלכיות כנ״ל. ואזי נכנסת במקוה שהיא בחי׳ בינה לבא. שעל ידי זה עולה אל אור הפנים כמובא בהמאמר הנ״ל שע״י בחי׳ בינה לבא עולה אל אור הפנים ע״ש. וכן איתא ש״י המקוה זוכין לאור הפנים׃

וכן תיקון המלכות הנ״ל מרומז במקוה עצמה. שעל ידם נקצרת מן הסט״א כנ״ל. והמים צרייכן להיות על הארץ דייקא כיהארץ הוא בחי׳ רגלין כ״ש (ישיע׳ ס״ו) והארץ הדם רגלי שהוא בחי׳ תוכחה כנ״ל ששם מתגלה החסד שהם מימי המקוה כנ״ל. וצריכה שתהי׳ מתכסה ומתעלמת בתוך המקוה בבחי׳ עלמא דאתי ששם מתכסים ונתעלמים כל הדברים בבחי׳ עין לא ראתה וכו׳ וכמובא לעיל בה׳ הנ״ל. ועל ידי זה

מקבלין אור הפנים ע״י בחי׳ בינה שהוא בחי׳ המקוה כנ״ל. כי המקוה הוא בחי׳ חסד עליון ודעת גדול כמובא במ״א (בסי׳ נ״ו) והדעת הוא אור הפנים כ״ש חכמת אדם תאיר פניו׃

אות ד

וע״כ שיעור המקוה ארבעים סאה זה בחי׳ בינה. כמ״ש (אבות פ״ה) בן ארבעים לבינה. וע״כ שיעור מדתה אמהעל אמה ברום ג׳ אמות. ואז דייקא יש בה כח להעלות הנדה מטומאה לטהרה. כי עיקר תיקונה ועלייתה ע״י בחי׳ רגלין כנ״ל שזה בחי׳ תוכחה כנ״ל שמשם עיקר בנינה. וזהבחי׳ שלש רגלים שאז עלייתה אל אור הפנים. וע״כ נקראו על שם רגלים כי עיקר עלייתה ע״י בחי׳ הרגלין כנ״ל. וזה בחי׳ שלש בחי׳ נה״י. דהיינו ע״י מה שעולין לרגל בהליכת רגליהם אזי ע״י הליכת הרגלין בעצמה עולה לבחי׳ הרגלין שזה בחי׳ תוכחה. כיע״י עלי׳ לרגל הי׳ התעוררות גדול לעבודת השי״ת כי היה מעוררין זה לזה דרך הליכתם. כמו שמצינו באלקנה שכתוב אצלו ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה וארז״ל בדרך שהי׳ עולה בשנהזו לא הי׳ עולה בשנה אחרת. כדי לעורר העולם ולהוכיחם לעלות לרגל. ועל ידי זה שהיו הולכין לרגל שזה בחי׳ תוכחה כנ״ל על ידי זה מתגלה החסד כנ״ל. וזה בחי׳ (ש״ה ז׳) מה יפו פעמיך בעלמים בת נדיב שפרש״י על עלייתם לרגל ברגליהם וזוה בת נדיב. שעל ידי זה מתגלה החסד שהוא בחי׳ אברהם שנקרא נדיב. וזהו בת נסיב שעל ידי זה עולה המלכות על ידי החסד לאברהם.ואז הוא בבחי׳ בת נדיב בבחי׳ בת הי׳ לו לאברהם אבינו כ״ש שם. ועל ידי זה היו עולין ליראות את פני ד׳ שזה בחי׳ עלייתה אל אור הפנים כנ״ל. וזה בחי׳ שיעור מקוה אמה על אמה ברום ג׳ אמות. וזה בחי׳ צדיק יסוד עולם שהוא כלול מכל התלת רגלין הואו נקרא בשם אמה. כ״ש רבינו נ״י (בסי׳ ס״ג) שהוא בחי׳ אמה בת ששה טפחים ע״ש ועיקר תיקונה על ידו. כמ״ש יהלמנו צדיק חסד ויוכיחני. כי עיקר התוכחה שהוא בחי׳ רגלין שעל ידו נתתקנין הוא ע״י בחי׳ הצדיק שוא כלול מכל הג׳ רגלין כנ״ל. גם ברום שלש אמות מרמז על ג׳ עליות שצריכ לעלות כי תחילת תיקונה ע״י תוכחה שהוא בחי׳ רגלין. וזה בחי׳ שעולה אל נה״י. ושם נתגלה החסד. וזה בחי׳ שעולה אל נה״י. ושם נתגלה החסד. וזה בחי׳ שעוהל אל חג״ת. ועל ידי זה עולה אל אור הפנים. וזה בחי׳ שעולה אל חב״ד שהוא אור הפנים׃

אות ה

ואלקנה שהי' נזהר מאד לקיים מצות עליה לרגל כתיקונה כנ"ל והי' מוכיח את ישראל כנ"ל. ע"כ זכה להוליד בן שהוא התחיל לעלות המלכות. כי שמואל התחיל לעלות המלכות. כי הואזכה למשוח מלכים הראשונים של ישראל דהיינו שאול ודו. וע"כ עיקר מלכות שאול הי' תלוי במחיית עמלק. כי שאול המלך שהי' מלך הראשון של ישראל. וממנו התחילה עליית המלכות אל הקדושה. ע"כ הוכרח למחות זכר עמלק שהוא כלול מד' מלכיות כנ"ל. ומחמת שלא נזהר בזה והשאיר את אגג מלך עמלק ע"כ נפסקה מלכותו כי עיקר קיום המלכות ע"י מחיית עמלק כנ"ל. וזה שאמר שמואל אותי שלח ד' למשחך למלך על ישראל ועתה לך והכיתה את עמלק והחרמתה אותו וכו' כי זה תלוי בזה. מאחר שנמשחת למלך על ישראל, ע"כ אתה צריך למחות זכר עמלק כנ"ל. וע"כ נצטווה שאול בתחילת מלכותו שבעת ימים תוחיל עד בואי אליך. כי מחמת שהי' המלך הראשון והיתה אז עליית המלכות בתחילתו. ע"כ הוצרך להמתין ז' ימים בבחי' ז' נקיים כנ"ל ומחמת שלא נזהר בזה ע"כ מאז התחילה מלכותו ליפסק. וזה שדקדקו רז"ל ואמרו שנפסקה מלכותו על שעבר על דברי הנביא. על דברי נביא דייקא. כי המלך מוזהר ביותר לקיים דברי הנביא. כשרז"ל בפרשת הממך שמוזהר שלא יעבור אפי' על מצות הנביא. כי עיקר קיום המלכות תלוי בנביאים שהם בחי' רגלין שמשם בנין המלכות כנ"ל:

אות ו

וע"כ צריכה הכלה לספור ז' נקיים אע"פ שלא ראתה כי מחמת שאז תחילת עלייתה. כי קודם שנשאת אין לה שלימות ואז יש להם יניקהממנה כמובא במאמר גזילה (בסי' ס"ט) על ענין קדושין ע"ש. וע"כ קודם הנשואיןשאז מתחיל תיקונה ועלייתה צריכה למנות ז' נקיים כמו הנדה כנ"ל. ואז מקבלת ז' ברכות ונכנסת לחופה. כי הז' ברכות הם בחי' חסד שכלול מז' כנ"ל ועל ידם נקצרת מהם ועולה אל אור הפנים ע"י החופה שהוא בחי' בינה עלמא דאתי כ"ש לעתיד כל צדיק נכונה מחופתו וכו' וכמובא בדברי רבינו נ"י במאמר בהעלתך (בסי' כ"א) ע"ש. שע"י החופה מקבלת אור הפנים בז' ימי המשתה ע"ש. וזשארז"ל כלה בלא ברכה אסורה כנדה כנ"ל. כי כיל זמן שאינה מקבלת הז' ברכות אינה נקצרת ונבדלת מהם כנ"ל. וע"כ היא בבחי' נדה כנ"ל:

אות ז

וזה ששיערו רז״ל שיעור כתם בשערות דהיינו ל״ו שערות כי המלכות הוא בבחי׳ שערות כ״ש שם. והשיעור הוא ג׳ על ג׳ עדשות וכל אחד ד׳ שערות ע׳ בש״ע. כי המלכות כלולה מהג׳ על ג׳ שהם ט״ס. כי היא עשירית וכלולה מכולם. והוא בחי׳ ד׳ שכלולה מד׳ עולמות כ״ש שם. ובכל עולם כלולה מט׳ הנ״ל. וע״כ הם ל״ו שערות. כי את זה לעומת זה עשה אלקים כידוע:

וסתם וסת למ״ד יום דהיינו בכל חודש כי היא בבחי׳ לבנה שהיא בחי׳ המלכות שמתמעטת בכל חודש. וע״כ אסור לחדש הלבנה קודם שיעברו עליו ז׳ ימים בבחי׳ ז׳ נקיים הנ״ל. כי מיעוט הירח הוא בחי׳ שליטתם. כי עיקר כחם ע״י מיעוט ופגם הירח כידוע. וכשמתחלת להתמלאות זה בחי׳ טהרתה כמובא שהיא מתחדשת ומיטהרת כאשה לבעלה. וע״כ צרייכן להמתין ז׳ בבחי׳ ז׳ נקיים כנ״ל:

לא ילבש ב

אות א

והזרתם את בני ישראל מטומאתם וכו׳ מכאן שצריכין לפרוש סמוך לוסתה. כתיב ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב וכו׳. ע״פ המאמר ר׳ יוחנן משתעי (בסי׳ ט״ו). כי א״א לצדיק להיות מחשבתו משוטט תמיד בחכמות עליונות וכו׳ כי פעמים ביטולה של תורה זו היא קיומה וכו׳. ומבואר שם שעיקר מה שצריך הצדיק לבטל לפעצים מדביקותו הוא מחמת העניין דמכסין על עיינין שהם עשו וישמעאל כדי שלא יתגברו העננין״ל חס ושלום על עיניו ויתבטל חכמתו לגמרי חס ושלום. ואז כשמבטל מדביקותו אז עיינו מאירות כירח וכו׳. אבל ע״י תרין משיחין

שיפוצו מעיינותיהם חוצה ויהפך לכולם שפה ברורה אז יתקיים והי׳ אור הלבנה כאור החמה ואז לא יצטרך לבטל מדביקותו ע״כ כ״ז היטב׃

כי באמת בודאי היה ראוי להיות דבוק תמיד בהש״י בלי הפסק רגע כלל הוא חיינו ואורך ימינו. אך בהכרח צריכין להתבטל לפעמים וזהו עיקר קיום של הדעת. כי פעמים ביטולה של תורה זו היא קיומה וכו׳. כי א״א להתדבק ולהתקרב להש״י באמת כי אם ע״י אמונה שהיא יסוד כל התורה כולה כמ״ש (מכות כ״ד) בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחי׳ וכ״ש (תהלים קי״ט) כל מצותיך אמונה. וכל העולמות כל הנאצלים והנבראים והונצרים והנעשים כולם עומדים רק על אמונה כמ״ש (תהלים ל״ג) וכל מעשהו באמונה. כי כשעלה ברצונו יתׄ לברוא את העולם לא היה מקום לבוראו מחמת שהיה הכל א״ס. והוכרח כביכול לצמצם ולפנות אלקותו עד שנעשה חלל הפנוי וכו׳. ולשם המשיך כל האורות וכל המדות עד שברא שם כל העולמות כולם וכו׳. ובתחלה לא היו הכלים יכולים לסבול האור מחמת ריבוי אור. ומחמת זה הי׳ שבירת כלים שמשם אחיזת הקליפות והסט״א, ובכל דור ודור אנו עוסקין לברר ולתקן זאת וכו׳ כמבואר כל זה בעץ חים בתחילתו׃

אות ב

וזה ידוע שתחילת הצמצום הוא בחינת מלכות. כי אע״פ שמלכות היא מדה האחרונה אעפ״כ למעלה בתכלית המעלה עיקר ההתחלה היא מבחי׳ מלכות הנעלם באי״ס כידוע למבינים, שמשם התחלת הצמצום בשביל בריאת העולם. כי סוף מעשה במחשבה תחילה. בבחי׳ אני ראשון ואני אחרון וכו׳ אני הוא בחי׳ מלכות כידוע וכ״ש שם במקרא הנ״ל. כה אמר ה׳ מלך ישראל וגואלו אני ראשון ואני אחרון. היינו בחי׳ מלכות בחי׳ מלך ישראל שנקרא אני הוא בראש ובסוף וכו׳׃

והכלל שתחילת הצמצום הוא בחי׳ מלכות ומלכות היא בחי׳ אמונן כידוע. היינו כי כשהש״י רצה לברוא את העולם. הסתכל בחכמתו הקדומה שא״א להשיגו יתברך בשום חכמה ובשום שכל ובשום תבונה בעולם. וע״כ א״א להיות קיום להעולמות ע״י שום מדה. כי עיקר קיומם הוא ע״י שיודעין ממנו יתברך שהוא רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין שזהו עיקר התכלית של כל העולמות כ״ש בזוה״ק בגין דישתמודעין לי׳. ובאמת א״א להכירו ולידע ממנו יתׄ ע״י שום מדה ושום ספירה כי אם ע״י אמונה לבד. וגם א״א שיתגלה שום מדה ושום ספירה כי אם ע״י האמונה שהיא בחי׳ מלכות שהיא תחלת הצמצום שעל ידה עיקר התגלות כל המדות וכל העולמות. כי הש״י ראה שא״א להשיגו בשום

אופן ע״י שום שכל שבעולם כי לית מחשבה תפיסא בי׳ כלל, ע״כ לא הי׳ אפשר לברוא את העולם עד אשר צמצם ופינה אלקותו יתברך כביכול. היינו שבחכמתו הנפלאה צמצם חכמתו כל כך עד אשר סילק החכמה והשכל לגמרי עד שנשאר המקום כביכול פנוי מכל השכליות והחכמו׳ שהם עצמות אלקותו ית׳. ולא נשאר מן השכל כי אם כח האמונה שברא כח בהעולמות והנבראים שיהי׳ להם שכל ודעת להאמין בו ית׳ בלי שום שכל. ובאמת זה הצמצום הוא פלא גדול כמובא במ״א. כי אמונה הוא פלא גדול כ״ש (ישעי׳ כ״ה) אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן. כי אמונה היא נפלאות תמים דעים, כי בדבר שמבינים בהשכל אין צריכין להאמין ואינו נקרא אמונה. ועיקר האמונה הוא במה שאין מבינים בהשכל, ואם כן מהיכן יבא לדעת שיאמין בזה. אך באמת היא נפלאות תמים דעים שברא בחכמתו הגדולה כח בשכל האדם שיהי׳ לו כח לצמצם ולסלק דעתו ולהאמין באמונהלבד ע״י כח הרשימו שנשאר בהדעת אפי׳ לאחר הסתלקות הדעת. כי אע״פ דאיהו לא חזי מזלי׳ חזי כי אע״פ שאינו מבין הדבר בשכלו אעפ״כ מבין מרחוק שראוי לו להאמין. כי כשרוצה להסתכל על האמת הוא מבין בבירור שצריכין להאמין כי הוא מבין זה בעצמו שא,אל להבין הדבר בשום שכל רק צריכין להאמין באמונה לבד. וזהו בחי׳ צדק כד אתחברת באמת אתעבידת אמונה היינו שעיקר האמונה תלוי באמת. היינו אע״פ שאינו מבין הדבר בשכלו כל, אעפ״כ כשירצה להסתכל על האמת יבין מרחוק שראוי לו להאמין בהש״י ובהצדיקים וכיוצא׃

אות ג

והכלל שאמונה הוא יסוד כל העולמות כולם ויסוד כל התורה כולה. כי הש״י כביכול לא הי׳ יכול להתחיל לברוא שום עולם עד שברא תחלה את מדת האמונה. דהיינו שיהי׳ כח בהשכל להאמין בהאמת אע״פ שאטינו מבינו כלל. וזהו עיקר בחי׳ תחילת הצמצום שנשאר החלל הפנוי דהיינו שצמצם אלקותו כביכול שהוא השכל. כי הש״י הוא עצם החכמה כביכול כידוע, וכשפינו׳ השכל משם נשאר המקום פנוי בלי שכל ולא נשאר שם כ״א בחי׳ אמונה. דהיינו שמאמינין באמונה לבד בהאמת בלי שום שכל וחכמה. ותיכף כשנעשה הצמצום של חלל הפנוי דהיינו בחי׳ אמונה שיהיה כח להאמין בו יתל׳ בלי שום שכל, תיכף המשיך אלקותו ית׳לתוך אותו החלל הפנוי שהם כלל המדות וכל העולמות מראשית נקודת הבריאה שהוא תחילת האצלילות עד סוף נקודת המרכז של עולם הגשמי הזה. וכל מעשהו באמונה כנ״ל, כי אח״כ כשנתהוה מדת האמונה שהיא תחילת הצמצום אז יש בכח לגלות אלקותו ית׳ ע״י צמצומים של השכל

שהם כלל כל המדו׳ והספירות שנתגלו בתוך הצמצום של החלל הפנוי היינו בתום האמונה הקדושה. כי זה כלל שע״י אמונה זוכין אח״כ להבין הדבר בשכל כמבואר בהא״ב וכ״ש רבינו ז״ל ע״פ ויהי ידיו אמונה עד בא השמש (בסי׳ צ״א) היינו כנ״ל. כי בתחלה א״א להבין בהשכל כי עדיין הכל בחי׳ א״ס. כי כל מה שאין האדם מבין הוא בחי׳ א״ס כמבואר בדברי רבינו ז״ל במאמר חותם בתוך חותם (בסימן כ״ב) ע״ש. כי אע״פ שבעולם העליון ובמדריגה העליונ׳ הוא בחי׳ צמצום אבל בעולם התחתון הוא בחי׳ א״ס. כי מלכות דיצירה הוא בחי׳ א״ס כנגד כתר דעשי׳ כידוע ומובן. ועל כן בתחילה א״א להאדם שיבין שום דבר ושום השגה כי הכל אצלו בבחי׳ א״ס. וצריך שיהיה לו בתחילה אמונה שלימה בלי שום שכל וזהו בחי׳ הצמצום כנ״ל. ואז כשהוא חזק באמונתו אז הש״י מאיר עיניו ומבין אח״כ הדבר בשכלו שזהו בחי׳ המשכת האורות והמדות לתוך החלל הפנוי לתוך הצמצום שהיא בחי׳ האמונה כנ״ל. כי האמונה היא הצמצום והכלי והמדה של כל המדות שהם כולם בחי׳ צמצומי השכל מעילה לעלול משכל עליון לשכל תחתון להשיג על ידם אותו ית׳. וכולם אין להם כח לגלות ולהוליד שום דעת ושום השגה בו ית׳ כ״א ע״י האמונה לבד. כי האמונההיא הכלי והצמצום של כולם. וזוה בחי׳ דלית רשו לשום ספירה וכו׳ לארקא ברכאן בר מינה, דהיינו חוץ ממדת המלכות שהוא בחינת האמונה שעל ידה דייקא עיקר התגלות הדעת ששל השגת אלקותו ית׳. כי מתחלה צריכין להקדים את האמונ׳ שהיא תחלת הצמצום כנ״ל. וגם אפילו אח״כ כשזוכין שיהיה נמשך איזה דעת והשגה א״א לקבל הדעת כ״א דרך האמונה הקדושה. כי אסור לסמוך על השכל לבד ואין קיום להשכל בלא האמונה כי במופלא ממך אל תדרוש. וכו׳ כי א,אל קבל השכל כ״א דרך כמה צמצומים, וכל הצמצומים הם ע״י האמונה שהוא שורש כל הצמצומים כנ״ל. וע״כ אסור לחקור למעלה ממדריגתו בחי׳ מופלא ממך אל תדרוש וכו׳. שלא יהיה חס ושלום בחי׳ ריבוי האור גורם שבירת כלים. כי כשרודף שכלו להסתכל במה שאין לו רשות ואינו רוצה לסמוך על האמונה לבד נמצמא שפוגם באמונה. ואזי מחמת ריבוי אור השכל נשבר כלי האמונה ואז נפגם ונופל האמונה. ואז נתבטל הדעת לגמרי אפילו מה שהיה אפשר להבין מתחילה כי חזר הכל אל בחי׳ א״ס מאחר שנשבר הכלי והצמצום שהוא האמונה כנ״ל:

אות ד

וזה בחי׳ חטא אדה״ר שאכל מעץ הדעת טו״ר שעל ידי זה חזר וגסר בחי׳ שבירת כלים כמובא. כי איתא שאדה״ר פגם במה שהיה מסתכל במה שאין לו רשות. היינוכנ״ל כי הי׳ צריך להתחזק תחלה באמונה שלימה

והוא רצה לידע בדעתו דייקא שזהו בחי' עץ הדעת טו"ר שהזהירו הש"י עליו. כי העץ הדעת היה לו כח הזה שמי שיאכל ממנו נכנס בו יצה"ר ויתאוה וירדוף לדעת ולהסתכל במה שאין לו רשות שעל ידי זה גורמין בחי' שבירת כלים חס ושלום. דהיניו שנשבר כלי האמונה מאחר שאינו רוצה לסמוך על אמונה לבד ורוצה לדעת ולהבין דייקא בלי אמונה נמצא שמפשיט את הדעת מן האמונה. וכמפשיט את הדעת מן האמונה זה בחי' שבירת כלים מיתת המלכים כי נשארו הכלים בלי אורות והאורו' בלי כלים. כי האמונההיא בבחי' כלים כנ"ל והדעת הוא בחי' אורות כנ"ל. ומחמת זה נתבטל האור לגמרי כי חוזר אל א"ס מחמת שהוא בלא כלי והכלים נפלו למטה וכו':

אות ה

וכלל הדבר שעיקר הוא האמונ' בפשיטות להאמין בהש"י בלי שום חקירות ובלי שום חכמות כלל. וכשזוכה להיות חזק באמונתו ימים ושנים ויעבוד הש"י בפשיטות בלי שום חכמות רק באמונה ובתמימות, אזי אם יזכה יחמול עליו השי"ת ויפתח לו שבילי השכל ויוכל להשיג ולהבין מעט בידיעתו ית'. ואפי' אח"כ כשיזכה לאיזה ידיעה והשגה הוא צריך ליתן גבול לדעתו שלא להסתכל למעלה במה שאין לו רשות. כי במופלא ממך אל תדרוש וכו' רק לסמוך על אמונה לבד. כי האמונה שקודם ההשגה היא בחי' תחילת הצמצום של החלל הפנוי שהי' קודם הבריאה, שעל ידי זה נעשין כל הכלים וכל המדות כידוע שהם עיקר המשכת והתגלות של כל המדות והספירות והעולמות. ואפי' כשנמשך האור לתוך הכלים דהיינו שנמשך הדעת לתוך האמונה צריך לתת גבול לקבל האור בהדרגה. דהיינו שלא להסתכל למעלה ממדריגתו. כי כשרוצה להתבונן ולהסתכל יותר ממדריגתו, יותר מכפי מה שיכולה הכלי שלו לסבול, דהיינו יותר מכפי חוזק אמונתו שהיא הכלי שלו כנ"ל. אזי הוא חס ושלום ריבוי אור גורם שבירת כלים ונסתלק הדעת לגמרי ונשברה האמונה לגמרי ויכול לבא לידי כפירות חס ושלום. כי לעולם הוא צריך להתחזק באמונה שהיא היסוד והקיום של כל העולמות. והאמונה הוא בראש ובסוף ובאמצע בבחי' אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים. אני הוא בחי' אמונה שהוא בחי' מלכות כנ"ל שהוא בחי' ראש וסוף ואמצע ובלעדי האמונה א"א לדעת מהש"י בחי' ומבלעדי אין אלקים וכנ"ל:

אות ו

והנה מי שהוא חזק באמונתו כל כך עד שזוכה אח״כ להבין בשכל וממשיך אור השכל לתוך האמונה זה בחי׳ יחוד קוב״ה ושכינתי׳. כי קוב״ה הוא בחי׳ החכמה והשכל כביכול והשכינה היא בחי׳ מלכות אמונה כנ״ל. וכשמתחבר האמונה עם השכל זה בחי׳ יחוד קוב,ה ושכינתי׳ שזהו עיקר קיום ושלימות כל העולמות, ועל ידי זה נולדין מוחין חדשים בבחינת עיבור יינקה ומוחין. דהיינו שע״י שמאיר השכל לתוך האמונה על ידי זה זוכין להוליד ולגלות השגות חדשות ביידעת רוממותו ית׳ ויתעלה. וזה עיקר בחי׳ הדביקות שישראל צריכין להתדבק בהש״י שהוא בחי׳ התחברות כנסת ישראל עם דודה. כי כלל ישראל שהם בחינת כנסת ישראל הם מאמינים בני מאמינים כי שורש נשמתם הוא מאמונה. וכשהשי״ת מאיר להם פנים ורואין ומשיגין איזה השגה וידיעה והכרה באלקותו ית״ש. נמצא שנתחבר האמונה עם הדעת הקדוש שזהו בחי׳ יחוד קובה״ו כי באתערותא דלתתא איתער לעילא עד למעל׳ למעלה, שבכל העולמות למעלה למעלה מתחבר האמונה׳ עם הדעת הקדוש כביכול. וזה בחי׳ דביקות ישראל בהש״י בחי׳ מצות ובו תדבק. ואע״פ שזה הדביקות יקר מאד אעפ״כ א״א להיות דבוק תמיד. כי א״א שהאמונההקדוש׳ תקבל תמיד מן הדעת הקדוש כדי שלא יתגברו חס ושלום העננין דמכסיין על עייניו שהם עשו וישמעאל שהם הקליפות הבאים מזוהמת הנחש מחטא אדה״ר משבירת כלים. כי בכל עת שצריכין לעשות איזה יחוד דקדושה שהוא בחי׳ דביקות כנ״ל צריכין לעורר תחילת הצמצום שמשם המשכת טיפי הדעת הקדוש לגלות השגות אלקותו יתברך. כי א״א להמשיך שום דעת כי אם ע״י התחלת הצמצום. ואע״פ שעל ידי השבירה נשברו הכלים, והאורות חזרו למקומן ונתבטיל הצמצום כביכול. אעפ״כ בודאי לא נתבטל לגמרי כי הרשימו נשאר כידוע. וע״כ בכל עת שצריכין לגלות אלקותו ית׳ דהיינו להמשיך הדעת לתוך האמונה שזהו בחי׳ יחוד וזווג כנ״ל. אזי צריכין לעורר תחלת הצמצום. וע״כ צריכין לברר בירורין משברי כלים כי על ידם יכולין לעורר ולחדש הצמצום הראשון. ע, ישחוזרין ומעלין הכלים הנשברים למקומן ששרשם מהצמצום הראשון. ומחמת שבאלו השברי כלים נאחז הס״א והקליפות מאד מאד. ע״כ צריכין להיות איש חיל וגבור גדול מאד מי שרוצה לעסוק בזה ליחד יחודים ולזווג המדות כדי שלא יתגברו בו הכפירות שהם הקליפות שנקראים אלהים אחרים בחי׳ כפירות שנאחזין בשברי כלים. והם הם בחי׳ העננין דמכסיין על עייניו הנ״ל. וע״כ צריכין לשמור מהם מאד. ואפי׳ מי שהוא איש חיל יודע להשמר מהם. אעפ״כ א״א לו להיות דבוק תמיד שלא יתגברו חס ושלום העננין דמכסיין על עייניו שהם הכפירות. דהיינו הקליפות הנאחזין בהשברי כלים שעוסקין

לברר אותם על ידי הדביקות והיחוד כנ״ל׃

אות ז

וזה בחי׳ איסור נדה. כי אפי׳ בזווג הרוחני וייחודי המדות צריכין להשמר מאד מאחיזת הקליפות והכפירות הבאים משברי כלים מכ״ש בזווג הגשמי כי אע״פ שזווג של ישראל יקר מאד. ונולדין על ידי זה נשמות ישראל והיא מצוה הראשונה בתורה ובאתערותא דלתתא אתער לעילא ומי שזוכה שיהי׳ זווגו בקדושה כראוי. אזי נעשה על ידי זה יחוד קוב״ה ושכינתיה. וכשרז״ל (סוטה י״ז) איש ואשה זכו שכינה שרויה ביניהם. אעפ״כ אפי׳ מי שזווגו בקדושה גדולה. אסור להיות רגיל בזה. כשרז״ל שלא יהיו בני ישראל רגילין וכו׳. כי אתערותא דזווגא מסטרא דצפונא שמשם אחיזת הס״א כידוע. כי בכל זווג צריכין לעורר תחלת הצמצום ולברר ברורין מכלים הנשברי׳ שבהם נתאחזו הקליפות. וע״כ איתא בזוה״ק שבהכרח שיהי׳ התעוררות הזדווג מהיצה״ר שאחיזתו בשבירת כלים וכנ״ל. רק ישראל בתוקף כח גבורתם יש להם כח לכבוש את יצרם ולהפוך הכל אל הקדושה כראוי. אבל אסור להיות רגיל חס ושלום שלא יתגברו העננין דמכסיין על עיינין שהם הקליפות וכו׳ וכנ״ל. וכ״ז צריכין ליזהר ולפרוש אפי׳ מן ההיתר וכנ״ל. אבל כשמתעוררים דם נדות שהם זוהמת הנחש שנתקללה חוה בעצב תלדי בנים זה דם נדות כשרז״ל אז הזווג אסור לגמרי כי דם נדות נמשכין משבירת כלים כידוע ושבירת כלים הוא בחי׳ שבירת ופגם האמונה שהיא כלל כל הכלים שנשברה ונפגמה עד שנעשו כפירות ואמונות כוזביות שהם בחי׳ דם נדות ואז כשמתעוררים הדם נדות. היינו הכפירות והאמונות כוזביות אז הזווג אסור. כי אז אסור להמשיך השכל לתוך האמונה. כי לא די שלא יתקן את האמונה על ידי זה אדרבא האמונה והשכל יהיו נפגמין ונתקלקלין יותר על ידי זה בבחי׳ ותהי׳ נדתה עליו׃

אות ח

כי באמת בכל זמן שממשיכין שכל ודעת לתוך האמונה בזה מחיין ומחזקין את האמונה. כי עיקר חיות האמונההוא ע״י השכל כידוע. וזה

בחי׳ וארשתיך לי באמונה וידעת את ה׳. שבתחילה כנס״י מתדבקין להש״י ע״י האמונה לבד ואח״כ וידעת את ה׳ כי אח״כ נמשך הדעת לתוך האמונה כנ״ל. אבל א״א להמשיך הדעת לתוך האמונה. כ״א כשהאמונה טהורה וקדושה. שאז יש לה כח לקבל אור הדעת ולהוליד ולגלות על ידי זה הולדות והתגלות קדושות. אבל תיכף כשמתעוררים דם נדות בהאשה יראת ה׳ שהיא בחי׳ אמונה. דהיינו כשמתחילים לבלבל את אמונתו חס ושלום בקשיות וכפירות. אזי אסור לו אז להשתדל להמשיך דעת לתוך האמונה. כי אז צריך לישב בדד ולברוח מן הדעת לגרמי. דהיינו שלא ישתמש עם הדעת כלל. ולא יחבר אז את הדעת עם האמונה כלל. דהיינו שלא ירצה להמשיך הדעת להבין ולתרץ הקשיות והחקירות והכפירות העולים על מוחו. כי תיכף כשעולים על דעתו קשיות וכפירות חס ושלום. אז יהוא צריך לסמוך על אמונה לבד ולהתחזק באמונה לבד בלי שום הבנת הדעת כי כשירצה להבין בשכל. אזי יתגברו הקשיות והכפירות שהם בחי׳ דם נדות על השכל מבחי׳ ותהי נדתה עליו ויתבטל השכל והאמונה לגמרי ויבא לידי כפירות גמורות חס ושלום. וזהו בחי׳ איסור החמור של נדה שהיא איסור חמור מאד מאד כידוע ומרבה הטומאה מאד. כ״ש בזוה״ק תלת אינון דדחיין שכינתא מן עלמא וכו׳ וא׳ מהם הוא איסור נדה כי איש ואשה הם בחי׳ דעת ואונה כנ״ל. ואע״פ שבכלליות העולמות כלל ישראל הם בבחי׳ אמונה שהם בחי׳ כנס״י כנ״ל. אעפ״כ זה ידוע שכל בחי׳ כלולה מכל הבחינות. וע״כ בכנס״י בעצמם שהם בחי׳ אמונה יש בהם בחי׳ שכל ואמונה שהוא בחי׳ איש ואשה. וכשמתעוררין הדם נדות ח״ו ושהם הכפירות זוהמת הנחש. אז נאמר ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב וכו׳ שלא יתגברו הדם נדות חס ושלום על הדעת הקדוש ויתבטל הדעת והאמונהלגמרי ויתגברו הכפירות חס ושלום בבחי׳ ותהי׳ נדתה עליו כנ״ל. כי אז כשמתעוררים הדת נדות דהיינו הכפירות אז עיקר התיקון שיהי׳ פירוד בין הדעת והאמונהו אז צריכין לסלק הדעת לגמרי וצריכין לסמוך על אמונה לבד. וזהו והזרתם את בני ישראל שצריכין לפרוש סמוך לוסתה. כי לא מבעיא בעת נדותה צריכין לפרוש אלא אפי׳ סמוך לוסתה צריכין לפרוש. היינו תיכף כשיודעין שיתחילו להעלות אל הדעת איזה קשיות וכפירות שהם בחי׳ דם נדות תיכף אסור להשתמש עם הדעת כלל רק לסמוך על אמונה לבד. והכלל שאסור להשתמש עם דעתו כ״א בעת שהאמונה על מקומה בעת שהאמונהח זקה ונכונה אצלו בתוקף גדול ואין לו שום ספק וקשי׳ כלל. ואז כשהאמונה חזקה ונכונה אצלו באמת ובתמימו׳ ובפשיטו׳ בתוקף גדול, אז יש לו רשות לרדוף ולהשתוקק להשיג ולידע מעט ממנו ית׳ כפי מדריגתו כי לכך נוצר בגין דישתמודעין לי׳. אבל תיכף כשמתחיליחן ליכנוס בו איזה קשיות וחקירות שזהו בחי׳ דם נדות. אז צריך לברוח מן השכל לגמרי שלא יתגברו הכפירות שהם טומאת נדה. כי ע״ז מטמאה כנדה כשארז״ל. וע״ז הוא כפירות וחקירות שלא יתגברו חס ושלום על השכל ותתקלקל האמונה והשכל לגמרי כנ״ל. ואז צריך לבלי להתשמש עם השכל כלל. רק לסמוך על אמונה לבד׃

אות ט

וע״כ עיקר טהרה של הנדה הוא במים. זה בחי׳ מה שנאמר במאמר הנ״ל. ונופץ מיא מתרי אוסייא והוי כתרי מברי דסורא שע״י מימי הדעת שיתגלו לעתיד. על ידי זה יתבטלו העננין דמכסין על עניין ואז לא יצריך לבטל מדביקתו. וזהו בחי׳מימי המקוה שהם בחי׳ מימי הדעת שיתגלה לעתיד. שעל ידי זה מעבירין העננין דמכסין על עיינין שסה בחי׳ דם נדות. וע״כ על ידי המים אל ונטהרת הנדה מטומאתה. כי ע״י אלו המים נתבטלין העננין דמכסיין על עיינין שהם הכפירות כנ״ל. ואז נטהרת האמונה ונתחזקה כבתחילה ואז יכולה להתחבר עם דודה לקבל עם השכל לגלות ולהוליד השגות אלקותו יתברך בעולם. ואז יתקים והי׳ אור הלבנה כאור החמה כי דם נדות הוא בחי׳ מיעוט הירח כידוע. וע״כ סתם וסת מחדש לחדש כי בכל חדש נתמעטת ונתמלאה כידוע. ואז יתקיים כי כי תמלא הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים. כי כשהאמונה טהורה וקדושה וחזקה וסומך על אמונתו לבד בלי שום שכל ובלי שום ידיעה כלל. אז זוכה לדעת את ה׳ בבחי׳ וארשתיך לי באמונה וידעת את ה׳ או״א׃

אות י

ועי׳ במאמר בא אל פרעה (סי׳ ס״ד) מענין חלל הפנוי ששם צריכין רק אמונה וכו׳ ע״ש. כי באמת חלל הפנוי בעצמו הוא בחי׳ אמונה דהיינו שפונה השכל וכו׳ ולא נשאר רק בחי׳ אמונה כנ״ל. והבן מאד׃

אות יא

ומי שמשתמש עם השכל לבד בלי אמונה זה בחי׳ חטא אדה״ר שאכ למעץ הדעת והוא בחי׳ מוציא זרע לבטלה חס ושלום. שמוציא טפי הדעת בל

יהכל ישל אמונה. כמ וכן הוא משתמש עם דעתו בלי הכלי של אמונה שאז נפגמין טפי הדעת ונתאחזין בהם הקליפות חס ושלום. וזה בחי׳ אדה״ר משוך בערלתו הי׳ (סנהדרין ל״ח) וכמובא בכתבים שאדה״ר חטא בחטא זה. כי אדה״ר פגם בזה בגשמיות וברוחניות כי באמת הכל אחד כי מי שפוגם בחטא זה בגשמיות חס ושלום על ידי זה נפגם דעתו ונפשט מן האמונה ויכול לבא לידי כפירות גדולות חס ושלום. ומזה באין כל האפיקורסים והכופרים. וכן כל החולקים על צדיקי אמת כי ע״י כל מיני פגם הברית נפגם הדעת כי הזווג תלוי בדעת. כ״ש והאדם ידע וכו׳ כי משם נמשכת הטיפה כידוע. ועיקר פגם הדעת שנפגם ע״י יפגם הברית הוא מה שמפשיט הדעת מן האמונה כי ע״י זווג דקדושה מתחבר הדעת עם האמונה שזהו עיקר שלימות הדעת. ועל זה אר״ל כיצד לומד תורה בטהרה נושא אשה ואח״כ לומד תורה. כי התורה הוא הדעת שוזכה לזה ע״י זווג דקדושה ולהיפך כשפוגם בברית הוא משפיט הדעת מן האמונה ועל ידי זה בא לידי כפירות. וע״כ עפ״י רוב הנואפים הם האפיקורסים גדולים או שהם חולקים על צדיקים וכשרים אמתיים שזהו ג״כ בחי׳ כפירות כי באמת הכל אחד כשמאמינים בצדיקים מאמינים בהש״י. כי א״א להאמין בהש״י בלא אמונת הצדיקים. כ״ש ויאמינו בה׳ ובמשה עבדו כי הא בהא תליא. וכמ ושאמר רבינו ז״ל כמ ושהש״י נמצא בודאי כמ וכן נמצאים צדיקים בודאי בכל דור ודור ומחמת שפגמ ובברית קודש והפשיטו הדעת מן האמונה שזהו בחי׳ שבירת כלים ונשבר ונתקלקל האמונה והדעת אצלם. ומחמת זה באו לידי כפירות בהש״י ובצדיקים אמתיים ונדמה להם שהם חכמים גדולים ואינם רוצים להשליך שכלם העכור והפגום המלוכלך בזוהמת תאות ניאוף. ומקשים קשיות חס ושלום על הש״י או על צדיקים וכשרים אמתיים וכ״ז מחמת פגם הברית כנ״ל. וז״ש בזוה״ק שעל פגם טפי המוח אין מועיל תשובה ואיתא בכל הספרים שבאמת מועיל תשובה. וכ״ש רבינו ז״ל בפירוש בפה מלא שבאמת מועיל תשובה אפי׳ על חטא זה. אך הכוונה הוא שקשה לו לשוב מחמת שדעתו נפגם מאד. וכשירצה לשוב בודאי יתגברו עליו הכפירות והבלבולים ומחמת זה לא יוכל לשוב. אבל אם הוא רוצה לחוס באמת על נפשו להציל נפשו מן השאול תחתיות ומתחתיו וישליך ויסלק שכלו לגמרי כאלו אין לו שום שכל ודעת כלל. ויסמוך על אמונה לבד. ויאמין בהש״י ובצדיקים אמתיים בודאי יזכה לשוב אל ה׳ וירחמהו ואל אלקינו כי ירבה לסלוח אמן ואמן. כי עיקר התשובה על פגם הברית הוא שיתגבר ויתחזק בכל עוז ויעתיר ויפציר להש״י הרבה תפילות ובקשות שיזכה לאמונה שלימה כי עיקר הפגם שלו הוא באמונה. וע״כ עיקר תיקונו ע״י אמונה. והעיקר שישליך שכלו לגמרי כאלו אין לו שום שכל כלל ויתחזק באמונה שלימה לבד בהש״י ובצדיקים בתכלית הפשיטות כדרך ההמון עם שיש להם אמונה שלימה בלי חכמות כלל. ואז יזכה לתקן כל פגמיו בודאי בלי ספק ויזכה לתשובה שלימה אמן׃

אות יב

וזהו בחי' מ"ש רבינו ז"ל בהתורה הנ"ל שא"א להצדיק להיות דבוק תמיד בהש"י. ובהכרח צריך להתבטל לפעמים כי פעמים ביטולה של תורה זהו קיומה. כדי שלא יתגברו חס ושלום העננין דמכסין על עייניו ויתבטל מדביקותו לגמרי וכו' כ"ש שם ע"ש היינו כנ"ל. כי הדביקות בהש"י זהו בחי' יחוד קוב"ה ושכינתיה בחי' חיבור הדעת עם האמונה כנ"ל. וכן כל אדם בכל עת שעוסק בתורה ועבודה הוא מייחד יחודים כ"א כפי מדריגתו כמו שאנו אומרים קודם כל מצוה ועסק התורה לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה וכו'. וכל היחודים הם בבחי' הנ"ל בבחי' התחברו' הדעת הקדוש עם האמונה הקדושה כנ"ל. אבל הבע"ד והקליפות הנאחזים בהנצוצות המתבררים משבירת כלים ע"י היחודים הנעשים ע"י עבודת ישראל. הם מתגברים מאד בזה האיש העוסק לברר ע"י עבודתו שהוא בחי' יחודים כנ"ל ע"כ כשעוסק איזה שעות בתורה ועבודה מתייגע מוחו ומתבלבל וכל מיני בלבולים שבעולם כולם נמשכין מבחי' העננין דמכסין על עייניו הנ"ל שהם בחי' כפירות פגם אמונה ומהם משתלשלים ונתהווים כל מיני בלבולם הדעת שבעולם. וע"כ כשהאדם רואה שמוחו נתבלבל מעבודתו שעסק איזה שעות בהכרח הוא צריך לתת נייחא להמוחין ולהתבטל מעבודתו ולישן קצת. או לדבר שיחת חולין עם בני אדם וכיוצא בזהשזהו ג"כ בחי' שינה כמ וששמעתי מפי ריבונ ז"ל. ואז בשעת השינה והביטול שהוא ג"כ בחי' שינה. אז מוחו נסתלק ונתבטל ונכלל בתוך האמונה הקדושה בבחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך. כ"ש רבינו ז"ל בהתורה אשרי העם המדבר משינה (סי' ל"ה) ע"ש. היינו שאז בשעת השינה והביטול אין משתמש עם מוחו כלל בעבודת ה' ולא נשאר לו רק האמונה לבד. כי האמונה נשאר לו תמיד כי כל ישרא להכשרים אפי' בשעה שמתבטלין ואין עוסקין בעבודת ה'. אעפ"כ אמונתם חזקה תמיד וע"כ הביטול הוא טובה גדולה אליו כי מחמת שרואה שמוחו מתחיל להתבלבל. והבלבול נמשך מבחי' פגם אמונ הוכפירות כנ"ל. ע"כ בהכרח לבטל דעתו לגמרי אז וע"כ בהכרח שיתבטל אז קצת מעבודתו כדי להפסיק ולבטל היחדו העשה ע"י עובדתו. כדי לבטל לפי שעה חיבור האמונה עם הדעת שהוא בחי' יחוד כי בעת הבלבול שנמשך מהעננין הנ"ל שהם בחינת כפירות אז אסור להשתמש עם הדעת כלל ואז בהכרח להתבטל, והביטול הוא בחינת שינה שאז הוא נכלל רק באמונה לבד שהוא בחי' שינה וביטול כנ"ל. ואז נתחדש שכלו ומוחו בתוך האמונה בבחי' חדשים לבקרים רבה אמונתך. וזוכה אח"כ למוח חדש לחזור להתחיל בעבודתו בהתחזקות יותר ובהתלהבות יותר. וכנראה בחוש שהאדם העוסק קצת בתורה ועובדת ה' כשמתבטל קצת ועוסק בשיחת חולין וכיוצא אזי אח"כ חוזר ללימודו ועבודתו בחשק יותר ובחיות יותר. וע"כ צריך האדם לפלס דרכו כשעוסק בעבודת ה' ובתורה

שיתבטל לפעמים כשמוחו מתייגע כדי שלא יתבטל מוחו לגמרי חס ושלום. כי הביטול הוא קיום התורה בבחי' ביטולה של תורה זהו קיומה כי הביטול קצת הוא כמ ושינה שהוא נייחא למוחין וכנ"ל:

(הלכה ג' מחובר לה' נדרים להכה ב'.

הלכה ד בהלכות גילוח ה"ד אות ט"ו.

הלכה ה

בהלכות גילוח הלכה ה' אות ו') :

מקוואות א

ע"פ המאמר כי תצא למלחמה וכו' בלק"ת (בסי' פ"ב) ע"ש המאמר ובקיצור. כתי' אחרו וקדם צרתני זה בחי' כסדר ושלא כסדר קדם הוא בחי' כסדר בחי' א"ב כסדר ואחור הוא בחי' תשר"ק שלא כסדר וזה בחי' אדם וחוה כסדר ושלא כסדר הוי' במילוי אלפין גימ' מ"ה אד"ם. וחוה היא בחי' מלכות וו'. וזה שאנו רואים שלפעמים הולך להאדם שלא כסדר כי שלימות כל הדברים אינו אלא כשהם מקושרים ומיוחדים בו יתברך כי השלימות והמילוי הוא החיות. כי אבר שנסתלק ממנו החיות אזי נקרא חסרון והחיות הוא המוחין והשכל כמ"ש החכמה תחיה וכו' והחכמה היא בחי' מה כ"ח מ"ה וכו'. נמצא זאת הבחי' מלכות חוה כשהוא מקושרת לאדם לבחי' מ"ה היינו להקב"ה אזי יש לה שלימות וכו'. וזהו ל ' הארץ ומלואה כשהארץ היינו בחי' חוה מלכות מקושרת לה' אזי הוא במלואו ובשלימות. ומ ישמסלק בחי' חוה מלכות לעצמו שאומר אנא אמלוך בזה הוא מחלק ומפריד אותה מהקב"ה אזי איה בשלימות כי עיקר חיותה מ"ה היינו השכל וכנ"ל. וכשהוא מחלק את מלכות לעצמו אזי הולך לו שלא כסדר כי הוא בתוך בחי' שלא כסדר היינו מלכות חוה תשר"ק. וכשזאת הבחי' חוה היא מקושרת להאדם היינו להקב"ה אזי הולך לו כסדר כי באתר דאית דכר נוקבי' לא אידכר תמן. נמצא בחי' חוה שלא כסדר נתבטלים ע"י האדם כסדר ובחי' כסדר נקרא יו"ד וכו'. וכשמחלק את הד' לעצמו וכו' אזי נעשית לו שלא כסדר דו"י וכו' יעשה תשובה וישפיל את עצמו ויהי' בחי' מ"ה וכו'. ואזי נחזר חוה לבחי' אדם לבחי' מ"ה ונעשה כסדר היינו אחרו וקדם וכו'. ועיקר התשובה הוא בחודש אלול במ"א יום שעלה משה לקבל לוחות אחרונות ועשה דרך כבושה לתשובה וכו'. כי משה קשר עצמו אפי' לפחות

שבישראל וכו׳. גם בכל עליה ועליה מצא שם הש,י. וזה בחי׳ חיר״ק וסגו״ל וכו׳ בחי׳ ושכותי כפי וכו׳ וראית את אחורי וכו׳ וכו׳ ע״ש כל המאמר והבן היטב כי עמוק מאד מאד׃

וזה בחי׳ מקוה שמטהרת מכל הטומאות כי כל מיני טומאות ובפרט טומאת נדה נמשכת מזוהמת הנחש ע״י חטא אדה״ר שעל ידי זה המשיך הטומאה בעולם ועיקר החטא הי׳ מה שהמשיך בחי׳ חוה מלכות לעצמו ולא קשרה עצת הנחש כמ״ש והייתם כאלקים וכו׳ דהיינו שהסית אותה שאם יאכלו מעץ הדעת יהיו כאלקים כשפרש״י בוראי עולמות כמותו. וזה בחי׳ אנא אמלוך כי הם שמעו לעצתו הרעה כדי שיוכלו להיות כאלקים דהיינו שהם בעצממם יוכלו לברוא עולמות ולמלוך ולשלויט בחי׳ אנא אמלוך כי אלקים הוא לשון שררה ומלכות כידוע. ובשביל זה הלך הנחש לחוה תחלה מחמת שחוה הוא בבחי׳ שלא כסדר כנ״ל ע״כ הי׳ נאחז בה ביותר להסיתה לחלוק בחי׳ מלכות שלא כסדר לעצמה דהיינו להפרידה מהש״י ואח״כ הסיתה את האדם ג״כ עד שאכל ג״כ והפריד עצמו מהש״י מבחי׳ כסדר ונפל לבחי׳ שלא כסדר מחמת שרצה להיות כאלקים למלוך בעצמו בחי׳ אנא אמלוך בחי׳ והייתם כאלקים כנ״ל. ומחמת שנפלו אז לבחי׳ שלא כסדר ונסתלק חיותם מהם בחי׳ כי ביום אכלך ממנו מות תמות מחמת זה נמשכין כל הטומאות הבאין מזוהמת החנש שהטיל בחוה כי החיות מהש״י הוא הקדושה כי חכמה שהוא החיות נקרא קודש כידוע וכשנסתלק החיות שהוא החכמה שהוא הקדושה נמשכה הטומאה במקומה וע״כ נתקללה אז בדם נדות. שהוא התגברות הטומאה שעל ידי זה נפרדת מבעלה ונפרד בחי׳ שלא כסדר מבחי׳ כסדר חוה מאד כי היא גרמה לעצמה זאת ע״י שאמרה אנא אמלוך והפרידה בחי׳ שלא כסדר לעצמה ע״כ א״א להטהר מן הטומאה אלא מימי המקוה שהם בחי׳ מימי הדעת בחי׳ כי מלאה הארץ דעה את ה׳ כמים לים מכסים, ובזה שנכנס האדם לתוך המקוה ונתעלם ונתכסה בה בזה הוא מבטל עצמו בבחי׳ מ״ה בבחי׳ אין כאילו אינו בעולם כלל ונכלל בבחי׳ מה שהוא בחי׳ אסד בחי׳ חכמה שהוא בחי׳ מימי המקוה שהם בחי׳ חכמה ודעת כנ״ל כי המים הם בבחי׳ קדם כסדר. כי המים קדמו לעולם והתחלת סדר הבריאה הי׳ מהמים. נמצא שהמים הם בבחי׳ קדם כסדר כי הם קדמו לעולם, והתחלת סדר הבריאה שהוא בחי׳ א״ב כסדר התחילה מהם. וע״כ כשנכנס לתוך המים ונעלם ונתכסה במים הוא נכלל ונתבטל לבחי׳ מה בחי׳ חכמה בחי׳ קדם בחי׳ כסדר ונתבטלין כל הטומאות הנמשכין מבחי׳ שלא כסדר מבחי׳ אנא אמלדוך לבחי׳ כסדר לבחי׳ חכמה לבחי׳ קודש וע״כ על ידי המקוה נטהרין מכל מיני טומאות שבעולם כי כל מיני טומאות נמשכין מבחי׳ שלא כסדר שהוא בחי׳ הסתלקות חיות הקדושה וכו׳ כנ״ל ועל ידי טבילת המקוה נכלל ונתבטל שלא כסדר לבחי׳ כסדר שהם מי המקוה כנ״ל וע״כ על ידי זה עולין מטומאה לטהרה וכנ״ל׃

אות ב

וזה בחי' מ"ם סאה של המקוה כנגד מ"ם יום של קבלת לוחות האחרונות שאז אשה משה רבינו דרך כבושה לתשובה להחזיר ולהשיב בחי' שלא כסדר לבחי' כסדר שזהו עיקר בחי' התשובה כמובן במאמר הנ"ל. וזה שמובא בזוה"ק שתשובה הואתשובה הא' להשיב ה' תתאה למקומה היינו להחזיר הה' תתאה למקומה היינו להחיזר הה' תתאה שהוא בחי' מלכות חוה שלא כסדר להחזירה ולהשיבה למקומה לבחי' ג' אותיות ראשונות שהם בחי' א"ב כסדר כידוע. וע"כ אין מי המקוה מטהרין אלא כשהם בארץ דייקא. כי עיקר המקוה היא בבחי' מ"ה בחי' שפלות כנ"ל וע"כ צריכי' להיות בתוך הארץ דייקא שהוא בחי' שפלו' כי אין המים יורדין אלא אל הנמוך אף דברי תורה אין יורדין אלא אל הנמוך דהיינו מי שהוא שפל ועניו. כי המים הם בחי' הדעת כנ"ל שעיקר הדעת נמשך מבחי' מ"ה שהוא בחי' שפלות ע"כ אין יורדין אלא אל הנמוך וזהו שהמשילו רז"ל את התורה שהוא הדעת אל המים לענין שפלות. ואמרו מה מים אין יורדין אלא אל הנמוך אף דברי תוכה וכו' כנ"ל כי באמת הכלאחד כי המים שהם בחי' הדעת בחי' התורה אין יורדין והולכין אלא אל הנמוך דהיינו למי שהוא שפל בעיניו בבחי' מ"ה כי עיקר הדעת הוא בחי' מ"ה כנ"ל. וזה בחי' לה' הארץ ומלואה המובא במאמר הנ"ל לה' הארץ דייקא היינו מי שמשים עצמו כעפר וארץ הוא דייקא מקושר לה' שהוא בחי' מ"ה אדם דעת כנ"ל. ואז הוא במלואה ובשלימות וכו' כמבואר שם במאמר הנ"ל. וזהו בחי' מלא כל הארץ כבודו. מלא כל הארץ דייקא. מי שהוא כארץ ועפר הוא דייקא מלא מכבודו יתברך בבחי' אשכון את דכא וכו'. כי כשיש לו גדלות חס ושלום אין הש"י עמן כי אין אני והוא יכולין לדור כשרז"ל (סוטה ד') וע"כ אין מי המקוה מטהרין אלא בארץ דייקא כי עיקר טהרתן ע"י בחי' מ"ה שהוא בחי' שפלות בחי' ארץ כנ"ל:

אות ג

וע"כ צריך שתהא הוויות המקוה בידי שמים ולא בידי אדם. כי כל מעשה הש, יהם בבחי' כסדר. וכל מעשה התחתונים הם בבחי' שלא כסדר. כי כל העולמות כנגד הש"י הם בבחי' שלא כסדר נגדו ית'. ומחמת שע"י המקוה צריכין לבטל בחי' שלא כסדר לבחי' כסדר ע"כ צריכין שתהי'

הוויות המקוה בידי שמים דייקא שהוא בחי׳ כסדר כדי שיהי׳ לה כח לטהר דהיינו לבטל ע״י המקוה בחי׳ שלא כסדר לבחי׳ כסדר כנ״ל:

אות ד

וע״כ מי מעיין חשובים יותר ממקוה ע״י מי גשמים. כי הגשמים היורדים משמים לארץ מחת שעברו באוירא דהאי עלמא שהוא בחי׳ שלא כסדר וע״כ אע״פ כשנופלים על הארץ לתוך המקוה החפורה בארץ שהם בבחי׳ כסדר מחמת שירדו למקום הנמוך לבחי׳ שפלות מ״ה כנ״ל אעפ״כ מי מעיין חשובים יותר מם כי הם נובעים ויוצאים ממקורן מבאר מים חיים ממקור הדעת וסמוכים לארץ ממקורו ולא שלט בהם אוירא דעלמא. ע״כ הם מקושרים יותר בבחי׳ כסדר כי המים הכנוסים בכח בעפר הארץ אשר בכל מקום שחופרין ומוצאין מים, אלו המים הם בחי׳ המשכת חיות אלקות שהוא בחי׳ הדעת המחי׳ את הארץ וכל אשר בה. וזהו בחי׳ לה׳ הארץ ומלואה כי המים ממלאין ומשלימין ומחיין את הארץ וכל אש עליה כי המים הם בחי׳ המשכת חיותו ית׳ כנ״ל. וע״כ באר מים חיים יקר מאד כי בכל מקום שמוצאין באר מים על ידי זה נפתח בארר למעלה ונתגלה אלקותו ית׳ על ידי זה כמובא בכתבים. כי מימי הבורות שנתגלין בתוך הארץ הם בחי׳ המשכת חיותו ית׳ כנ״ל וכשנתגלׄ באר נתגלׄ כביכול חיותו ית׳ שהוא ית׳ מחי׳ את כולם. וע״כ האבות הראשונים שהתחילו לגלות אלקותו ית׳ בעולם היו עוסקים תמיד בחפירות בארות כי הם התחילו לגלות אלקותו ית׳ בעולם ע״כ חפרו בארות שהם בחי׳ התגלות אלקותו ית׳ שהוא מחיה את כולם כנ״ל וע״כ התגברו הפלשים לסתום את הבארות כמ״ש וכל הבארות אשר חפרו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר וכו׳. כי רצו לקלקל התיקונים של התגלות אלקותו ית׳ שהמשיך אברהם אבינו בעולם ע״י חפירות הבארות ויצחק חזר וחפרן וכמ״ש וישב יצחק ויחפור את הבארות וכו׳. וע״כ עיקר התחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים הוא ע״י טבילת מקוה כי כל מי שרוצהלצאת מטומאה לטהרה צריך לטבול בקמוה. וכן ישראל קודם מתן תורה הוכרחו לטבילה במקוה שזהו בחי׳ המקוה של שבועות. וכן גר שבא להתגייר ורוצה ליכנס לקדושת ישראל צריך לטבול במקוה. כי עיקר התקרבות ישראל להש״י הוא בחי׳ הנ״ל לחבר ולקרב בחי׳ שלא כסדר לבחי׳ כסדר שהואבחי׳ התחבורת כנס״י עם דודה בחי׳ התקרבות ישראל לאביהם שבשמים. וזה נעשה ע״י טבילת מקוה שעל ידי זה נתעלמין ונתכסין מחיזו דהאי עלמא לגמרי ונכללין באי״ס בבחי׳ מ״ה בבחי׳ חכמה בבחי׳ אדם כסדר. וע״כ המקוה מציל מכל הצרות כמ״ש רבינו ז״ל במ״א בחי׳ מקוה ישראל ה׳ מושיעו בעת צרה כי כל הצרות חס

ושלום נמשכין מבחי׳ שלא כסדר שע״י הולך לו שלא כסדר ויש לו איזה צער חס ושלום וע״י טבילת מקוה שעל ידי זה נחזר בחי׳ שלא כסדר לבחי׳ כסדר על ידי זה נתבטלין כל הצרות כי נתבטל בחי׳ שלא כסדר ונכל בתוך בחי׳ כסדר ונעש׳ הכל כסדר כנ״ל. וזהו מקו׳ ישראל ה׳ כי המקו׳ הוא בחי׳ כסד׳ שהוא בחי׳ ה׳ בחי׳ הוי״ה במילוי אלפין כנ״ל ועל ידי זה מושיעו בעת צרה כנ״ל׃

וזה שארז״ל על פסוק זה מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב״ה מטהר את ישראל כי הכל א׳ כי מי המקוה הם בחי׳ מי הדעת שהם בחי׳ המשכ׳ חיות הקב״ה כביכול בחי׳ כסדר שעל ידי זה עיקר הטהרה כי נעשה הכל כסדר כנ״ל או״א׃

(הלכות מקוואות הלכה ב׳. בה׳ נדרים הל׳ ב. והלכה ג׳ בהלכות גילוח הלכה ד׳ אות ט״ז. והלכה ד׳ בהלכות טבילת כלים הל׳ ד׳ אות ז׳) ׃